

Bundel – Gemeenteraad van 13 november 2025

- 1 Opening
- 2 Vaststellen agenda
- 3 Geheimhouding
 - Raadsvoorstel opheffing geheimhouding 13 november 2025
 - Overzicht geheimhouding – gemeenteraad 13 november 2025
 - Raadsbesluit Opheffing geheimhouding 13 november 2025 (gepubliceerd op 14 november 2025)

4 Ingekomen stukken

5 Programmabegroting 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De programma's vast te stellen waarin is opgenomen:

a. de doelstellingen en de beoogde maatschappelijke effecten uitgedrukt in indicatoren

b. de baten en lasten van de programma's:

De baten en lasten van de programma's:

/ | Baten | Lasten |

/ --- | --- | --- |

/ Betrouwbare overheid | 9.184.830 | 63.109.657 |

/ Ontwikkelen en wonen voor iedereen | 186.337.986 | 202.232.016 |

/ Klimaatvriendelijke stad | 9.230.150 | 22.205.018 |

/ Duurzame bereikbaarheid | 115.134.345 | 88.343.875 |

/ Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed | 151.054.328 | 258.638.239 |

/ Veilige stad | 1.884.797 | 72.715.291 |

/ Passende ondersteuning en opvang | 7.137.765 | 262.039.671 |

/ Algemene middelen en overhead | 1.343.439.559 | 257.393.989 |

De baten en lasten van de clusters

/ | Baten | Lasten |

/ --- | --- | --- |

/ Werk, toekomstige economie en bestaanszekerheid | 175.448.093 | 324.302.172 |

/ Cluster Economie en werkgelegenheid | 914.637 | 31.131.671 |

/ Cluster Werk en inkomen | 174.533.456 | 293.170.501 |

/ Kansrijk opgroeien | 17.894.750 | 281.648.664 |

/ Cluster Jeugd | 1.200.000 | 149.025.004 |

/ Cluster Onderwijs | 16.694.750 | 132.623.660 |

/ Levendige en gezonde stad | 66.546.743 | 261.738.010 |

/ Cluster Cultuur | 0 | 69.932.427 |

/ Cluster Samenleven en sport | 28.256.297 | 123.611.425 |

/ Cluster Vastgoed | 33.432.802 | 29.836.835 |

/ Cluster Volksgezondheid | 4.857.644 | 38.357.323 |

2. De paragrafen vast te stellen waarin de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede de lokale heffingen zijn vastgelegd.

3. Het geactualiseerde financieel beeld ten opzichte van de Voorjaarsnota 2025 vast te stellen, zoals verwerkt in de Programmabegroting 2026;

a. Bijstelling inkomsten uit het gemeentefonds n.a.v. publicatie van de meicirculaire 2025 voor een bedrag van 16 miljoen euro (voordeel) in 2026, aflopend naar een structureel voordeel van 1,8 miljoen euro.

b. Het ramen van een eigen bijdrage voor jeugd vanaf 2028 van structureel € 4,4 miljoen (voordeel)

c. Het verwerken van een aantal indexeringsposten van per saldo € 1,8 miljoen nadeel (bestaande uit extra lasten voor de onregelmatigheidstoeslag (€ 1,4 miljoen nadeel); indexering riolering (€ 5 miljoen nadeel) en vrijval stelpost indexering (€ 4,6 miljoen voordeel))

d. Structureel ophogen van de onderhoudsvoorzieningen vastgoed, sport en mobiliteit (€ 3,8 miljoen structureel, nadeel)

e. Incidentele ophoging van het buigbudget bij Werk en Inkomen van € 7 miljoen in 2026 en € 5 miljoen in 2027 (nadeel)

f. Bijstellen van het budget voor evenementenleges met € 630.000 (nadeel), beschikbaar stellen van budget voor de uitvoering van de nota WAAVA (€ 650.000 nadeel) en € 175.000 (nadeel) uit te trekken voor het Zwarteplein

g. Versterking van het eigen vermogen door toevoeging van het begrotingssaldo aan de Algemene dekkingsreserve, € 1,9 miljoen in 2026 en € 6 miljoen in 2027, het onttrekken van € 1,0 miljoen in 2028 en het toevoegen van € 0,6 miljoen in 2029 en volgende jaren.

4. De investeringskredieten 2026 (vervangings-, uitbreidings- en routine investeringen) vrij te geven van in totaal € 279,047 miljoen.

5. De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves van per saldo € 11,1 miljoen onttrekkingen voor het jaar 2026, bestaande uit toevoegingen aan reserves van € 82,9 miljoen en onttrekkingen aan reserves van € 94 miljoen, vast te stellen.

Dossier 4884 voorblad

Raadsvoorstel Programmabegroting 2026

Programmabegroting 2026 (inclusief erratum oktober 2025)

Bijlage – Onderbouwing mogelijke bestedingen of bezuinigingen voortkomend uit toezegging bij raadsbehandeling Voorjaarsnota 2025

Subsidiestaat 2025 (september 2025)

Subsidiestaat 2026 (september 2025)

Raadsbesluit Programmabegroting 2026 (gepubliceerd op 14 november)

Programmabegroting 2026 (na erratum met amendementen) (toegevoegd op 27 januari 2026)

- 5.a Raadsbrief Beantwoording schriftelijke raadsvragen en errata Programmabegroting 2026 en Tweede bestuursrapportage 2025

Raadsbrief Beantwoording schriftelijke raadsvragen en errata Programmabegroting 2026 en Tweede bestuursrapportage 2025

Totaalbestand beantwoording schriftelijke raadsvragen Programmabegroting 2026 en 2e Bestuursrapportage 2025

Erratum Programmabegroting 2026

Erratum Tweede bestuursrapportage 2025

- 6 Raadsvoorstel Tweede bestuursrapportage 2025

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Tweede Bestuursrapportage 2025 vast te stellen, waarmee de Programmabegroting 2025 wordt gewijzigd voor:

a. De majeure bijstellingen van 12,194 miljoen euro nadelig zoals toegelicht in hoofdstuk 1;

b. De bijstellingsvoorstellen voor de baten en lasten van de verschillende programma's inclusief de bijbehorende reservemutaties zoals toegelicht in hoofdstuk 2;

c. De bijstellingsvoorstellen voor de investeringsprojecten zoals toegelicht in hoofdstuk 2.7. De investeringskredieten worden verhoogd met 27,507 miljoen euro;

d. De besteding resultaatbestemming wordt verlaagd met 0,286 miljoen euro zoals toegelicht in hoofdstuk 3.3;

e. De doorverdeling van de corresponderende posten uit de meicirculaire 2025 van per saldo 12,9 miljoen euro zoals toegelicht in hoofdstuk 4.

f. De Tweede Technische wijzigingen 2025 zoals opgenomen in bijlage 6.

g. De effectindicator 'Aantal huishouden dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de Participatiewet' aanpassen van 9.400 naar 9.950, zoals toegelicht in bijlage 5.

2. Reserves te wijzigen en nieuwe reserves in te stellen (Hoofdstuk 5)

a. Instellen reserve Creatieve Huisvesting;

b. Instellen reserve Implementatie Omgevingswet met systeembesluit voor onttrekken en storten;

c. Instellen reserve Impuls Meerdaags Bezoek;

d. Aanpassen looptijd reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn;

e. Aanpassen looptijd reserve Utrechts Restauratiefonds (URF);

f. Aanpassen looptijd reserve Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM);

g. Aanpassen looptijd reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU);

h. Aanpassen looptijd reserve Woonfonds;

i. Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk Vastgoed;

j. Aanpassen looptijd reserve Vervangen zwembaden;

k. Aanpassen reikwijdte reserve investeringsimpuls RSU;

l. Instellen systeembesluit voor onttrekking aan en storting in de reserve Investeringsimpuls RSU;

m. Instellen systeembesluit voor onttrekken aan de reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten.

3. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vanaf het verslagjaar 2025 vast te stellen op 2% van de totale lasten (exclusief de toevoegingen in de reserves) voor fouten en onduidelijkheden, waarbij dit percentage geldt voor fouten en onduidelijkheden gezamenlijk.

Dossier 4852 voorblad

Raadsvoorstel Tweede Bestuursrapportage 2025 (inclusief erratum oktober 2025)

Tweede Bestuursrapportage 2025 (inclusief erratum oktober 2025)

Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2025 (gepubliceerd op 14 november 2025)

Monitor Bezuinigingsmaatregelen

- 7 Raadsvoorstel Verordening Afvalstoffenheffing 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De verordening van de afvalstoffenheffing 2026 vast te stellen, waarin de tarieven met de inflatie van 10,6% worden verhoogd tot:

– € 346,25 voor eenpersoonshuishouden;

– € 443,30 voor tweepersoonshuishouden;

– € 527,80 voor driepersoonshuishouden; en

– € 600,05 voor een vierpersoonshuishouden of meer.

Dossier 4842 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Afvalstoffenheffing 2026

Verordening Afvalstoffenheffing gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Afvalstoffenheffing 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

8 Raadsvoorstel Verordening Begraafplaatsrechten 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De verordening van de begraafplaatsrechten 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:

a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);

b. Verhoging van de tarieven met 2,0% naast de inflatie, om tot verdere kostendekkendheid te komen, zoals besloten in de voorjaarsnota 2024;

c. Uitbreiding van de tarieventabel begraafplaatsen met de tarieven 23 en 24 ten behoeve van natuurlijke graven op de algemene Utrechtse begraafplaatsen;

d. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.

Dossier 4843 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Begraafplaatsrechten 2026

Verordening Begraafplaatsrechten gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Begraafplaatsrechten 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

9 Raadsvoorstel Verordening Brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:

a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);

b. de tarieven, naast de inflatie, conform de Voorjaarsnota 2024 te verhogen met 2,5%;

c. om invulling te geven aan de amendementen 2024/93 Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken, 2024/125 Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht en 2024/131 Behoud Pretty Woman – de tarieven voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij recreatievaartuig en met een verhuurboot, naast inflatie en verhoging conform Voorjaarsnota, verder te verhogen;
– passagiersschepen en rondvaartboten havengeld in rekening te brengen voor het innemen van een ligplaats;

– analoog aan passagiersschepen, ook rondvaartboten en verhuurboten met een vergunning havengeld in rekening te brengen voor exploitatie van het vaartuig;

d. de beperking dat vrachtschepen bij betaling van het havengeld (weektarief) gedurende die week de grenzen van de gemeente Utrecht niet mogen passeren zonder in dat geval opnieuw havengeld verschuldigd te zijn ('per reis'-bepaling), te schrappen;

e. conform de beleidsnota Stadswater uitsluitend door spierkracht voortbewogen vaartuigen met een maximale lengte van zes meter vrijstelling te verlenen van het betalen van schutgeld;

f. inhoudelijk tekstuele, juridisch technische en redactionele wijzigingen aan te brengen.

Dossier 4878 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Brug- schut- en havengelden 2026

Verordening brug- schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Brug-, schut- en havengelden gemeente (gepubliceerd op 14 november 2025)

10 Raadsvoorstel Verordening Hondenbelasting 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De verordening van de hondenbelasting 2026 vast te stellen, waarin het tarief wordt aangepast met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%).

Dossier 4844 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Hondenbelasting 2026

Verordening Hondenbelasting gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Hondenbelasting 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

11 Raadsvoorstel Verordening Leges 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening leges 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:

- a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%), met uitzondering van tarieven waarvoor een wettelijk maximum geldt, alsmede de tarieven voor huwelijksleges en horeca die worden verhoogd conform de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024 (zie paragraaf 4.5 Opbrengstverhoging A. Kostendekkendheid leges).*
- b. Paragraaf 3, Programma Duurzame bereikbaarheid – artikel 1.1: aan te passen naar een tarief per dag, waarmee het beter aansluit op de praktijk en te veralgemeniseren, zodat ook andere ontheffing op basis van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, de Regeling voertuigen en de Beleidsregels verkeersontheffingen gemeente Utrecht hier onder vallen.*
- c. Paragraaf 4, Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed – tarieven voor kabels en leidingen en voor inname openbare grond: te verhogen met respectievelijk 11% en 9% boven op de berekende inflatie van 2,2%.*
- d. Paragraaf 4, Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed – artikel 16, lid f (nieuw): een tarief toe te voegen voor een ontheffing voor dierenambulances voor de nul- emissiezone.*
- e. Paragraaf 5, Veilige stad: de nieuwe definities voor sekswerk uit APV in de legesverordening te verwerken.*
- f. Paragraaf 5, Veilige stad – artikel 17: een tarief toe te voegen voor het aanvragen een vergunning voor een darkroom.*
- g. Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 15 (nieuw; oud artikel 17): het tarief voor de aanvraag en verlenging van een vergunning tijdelijke verhuur kostendekkend te maken.*
- h. Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 16 (huidig): te laten vervallen, omdat teruggave van leges niet van toepassing blijkt te zijn op artikelen 15 t/m 19 (nieuw).*
- i. Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikelen 16 t/m 18 (nieuw): toe te voegen voor leges betreffende volkshuisvestelijke diensten (aanvraag en verlenging urgentie, aanvraag woonvormindicatie en aanvraag voorrang vitale beroepen).*
- j. Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 19 (nieuw; oud artikel 15): het tarief voor de huisvestingsvergunning betaalbare nieuwbouw koop kostendekkend te maken.*
- k. Juridisch-technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen, voor zover daarbij geen inhoudelijke wijzigingen plaatsvinden.*

Dossier 4845 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Leges 2026

Verordening Leges gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Leges 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

12 Raadsvoorstel Verordening Leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen ten opzichte van de huidige verordening:

- a. Paragraaf 2.1, Algemene bepalingen – artikel 2.1 lid 5: het toevoegen van de definities investeringskosten, omgevingsoverleg, omgevingsoverleg “Veel voorkomend”, omgevingsoverleg “Project”, screeningtafel en omgevingstafel.*
- b. Paragraaf 2.2, Voorfase – Artikel 2.4: het toevoegen van vaste tarieven voor een omgevingsoverleg “Veel voorkomend” en omgevingsoverleg “Project”.*
- c. Paragraaf 2.3, Activiteiten met betrekking tot bouwwerken – artikel 2.5 en 2.6: de artikelen zodanig aan te passen dat deze weer in lijn worden gebracht met de systematiek en tariefstelling van de voorgaande jaren, ter stimulering van meervoudige vragen en het beter kunnen uitvoeren van de integraliteitstoets.*
- d. Paragraaf 2.6, Overige activiteiten – artikel 2.18a: het toevoegen van een tarief voor het beheren van tijdelijke natuur, botanische tuinen en bosplantsoenen.*
- e. Paragraaf 2.9, Overige tarieven – artikel 2.27a: het toevoegen van een tarief voor het afwijzen van een activiteit.*
- f. Paragraaf 2.11, Vermindering – artikel 27 lid c: het toevoegen van een verminderingsregeling bij een meervoudige aanvraag.*
- g. Paragraaf 2.11 Vermindering – Artikel 2.40 lid c: het toevoegen van een plafond van vermindering bij een aanvraag die buiten behandeling wordt gelaten.*
- h. Paragraaf 2.11, Vermindering – Artikel 2.42 lid c: het toevoegen van een tarief voor het gehele of gedeeltelijk intrekken van de aanvraag voordat de aanvraag in behandeling is genomen.*

Dossier 4877 voorblad

Raadsvoorstel Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026

Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

13 Raadsvoorstel Verordening Marktgelden 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

- 1. De verordening van de marktgelden 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:*
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%) en kostendekkendheid;*
 - b. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.*

Dossier 4848 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Marktgelden 2026

Verordening Marktgelden gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Marktgelden 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

14 Raadsvoorstel Verordening Parkeerbelastingen 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

- 1. De Verordening parkeerbelastingen 2026 vast te stellen, met daarin:*
 - a. Aanpassing van de tarieven voor bezoekers (kort parkeren) in gebieden A1, A2, BC en de daaraan gerelateerde vergunningen met het indexeringspercentage van 2,2% per 1 januari 2026.*
 - b. Vaststelling van de kosten voor de naheffingsaanslag.*
 - c. Toevoeging van een 'parkeervergunning maatschappelijk' met een tarief gelijk aan 50% van de 1e parkeervergunning bedrijf.*
 - d. Juridisch-technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen, voor zover daarbij geen inhoudelijke wijzigingen plaatsvinden.*

Dossier 4876 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Parkeerbelastingen 2026

Verordening parkeerbelastingen gemeente Utrecht 2026 (inclusief erratum oktober 2025)

Raadsbesluit Verordening Parkeerbelastingen 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

15 Raadsvoorstel Verordening Precariobelasting 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

- 1. De Verordening precariobelasting 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:*
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);*
 - b. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.*

Dossier 4846 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Precariobelasting 2026

Verordening Precariobelasting gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Precariobelasting 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

16 Raadsvoorstel Verordening Rioolheffing 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

- 1. De Verordening rioolheffing 2026 vast te stellen, waarin het tarief conform het Programma Water en Riolerings 2026-2030 met 2,7% wordt verlaagd ten opzichte van 2025.*

Dossier 4847 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Rioolheffing 2026

Verordening Rioolheffing gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Rioolheffing 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

17 Raadsvoorstel Verordening Toeristenbelasting 2026

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

- 1. De Verordening toeristenbelasting 2026 vast te stellen, waarin het tarief wordt gewijzigd van 8,5% naar 10% van de overnachtingsprijs.*

Dossier 4849 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Toeristenbelasting 2026

Verordening Toeristenbelasting gemeente Utrecht 2026

Raadsbesluit Verordening Toeristenbelasting 2026 (gepubliceerd op 14 november 2025)

Voorstel aan de gemeenteraad

Opheffing geheimhouding

Opgesteld door	Stafbureau Gemeentesecretaris
Kenmerk	6838480/20251113
Vergaderdatum raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder m Referendumverordening Utrecht)
Geheim	Nee
Bijlage	Overzicht geheimhouding 13november 2025

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

- 1 De geheimhouding op de aan de raad verstrekte documenten zoals voorgesteld in de bijlage 'Overzicht geheimhouding – gemeenteraad 13 november op te heffen conform artikel 89 lid 4 Gemeentewet.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris

De burgemeester,

Onderwerp	Kenmerk/ Zaaknr	Datum aanbieding gemeenteraad	Wat is geheim?	Woo grond artikel	Is het stuk permanent geheim	Opgelegde geheimhoudingsduur	Verzoek	Opheffen per	Reden verzoek
Raadsbrief Concept Uitvoeringsprogramma Vastgoed en en fasering Verduurzamen Maatschappelijk Vastgoed; de bijlagen 'Bijlage 4 Investeringsagenda Vastgoedportefeuilles inclusief investeringsbedragen' en 'Indicatieve berekening verduurzaming aanvullende 86 gebouwen bij paragraaf 3.4 Routekaart en fasering verduurzamen maatschappelijk vastgoed'	32363319	5-11-2025	Bijlage(n) bij raadsbrief	Artikel 5.1 lid 2 b	nee	totdat alle projecten financieel zijn afgesloten	Opheffen	De tijdelijke geheimhouding op te heffen als aan één of meerdere van de volgende voorwaarden is voldaan: a) het moment genoemd in de kolom 'opgelegde geheimhoudingsduur' doet zich voor; b) het onderliggende belang op grond van de Woo dat de reden is om geheimhouding op te leggen is niet meer aanwezig; c) als een derde de informatie waarop geheimhouding is opgelegd in openbaarheid deelt of die informatie elders buiten de gemeente openbaar te vinden is.	Openbaar tenzij is uitgangspunt bij geheimhouding, door deze opheffing heeft het college de mogelijkheid om na de opgelegde geheimhoudingsduur of in geval van een actualiteit de raad in openbaarheid te informeren
Raadsbrief Vertraging en kredietoverschrijding Weide Wereld; de bijlage 'Planning en achtergrondinformatie MFA Weide Wereld'	32379181	20-10-2025	Bijlage(n) bij raadsbrief	Artikel 5.1 lid 2 b	nee	totdat het project is voltooid	Opheffen	idem	idem
Raadsbrief Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting 2025; de bijlage 'D: Financieel uitvoeringsprogramma IHP bij de Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting 2025'	32385660	15-10-2025	Bijlage(n) bij raadsbrief	Artikel 5.1 lid 2 b	nee	totdat de in de bijlage genoemde projecten zijn uitgevoerd	Opheffen	idem	idem
Raadsbrief Voortgang Handavingsdossier Binnenstad en verbeteringen complexe dossiers; de bijlage Actuele ontwikkelingen handavingsdossier binnenstad (oktober 2025	32411319	15-10-2025	Bijlage(n) bij raadsbrief	Artikel 5.1 lid 2 i	ja	permanent	nvt	nvt	nvt

Raadsbesluit

Opheffing geheimhouding

Opgesteld door	Stafbureau Gemeentesecretaris
Zaaknummer	6838480/20251113
Jaargang en nummer	2025, nr. 101
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder m Referendumverordening Utrecht)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De geheimhouding op de aan de raad verstrekte documenten zoals voorgesteld in de bijlage 'Overzicht geheimhouding – gemeenteraad 13 november op te heffen conform artikel 89 lid 4 Gemeentewet.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:21:45 CET
ID: 6db12d1a-77b2-40fd-89a0-acb6810c1aa4
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:20:22 CET
ID: 6db12d1a-77b2-40fd-89a0-acb6810c1aa4
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4884
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	5
Titel	Programmabegroting 2026
ID	5112
Behandelend ambtenaar	Freek Verbakel
Telefoon	
E-mail	freek.verbakel@utrecht.nl
Datum collegebesluit	15 september 2025
Geocodering	
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel Programmabegroting 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Freek Verbakel
Kenmerk	30579942
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De programma's vast te stellen waarin is opgenomen:
 - a. de doelstellingen en de beoogde maatschappelijke effecten uitgedrukt in indicatoren
 - b. de baten en lasten van de programma's:

De baten en lasten van de programma's:

	Baten	Lasten
<i>Betrouwbare overheid</i>	9.184.830	63.109.657
<i>Ontwikkelen en wonen voor iedereen</i>	186.337.986	202.232.016
<i>Klimaatvriendelijke stad</i>	9.230.150	22.205.018
<i>Duurzame bereikbaarheid</i>	115.134.345	88.343.875
<i>Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed</i>	151.054.328	258.638.239
<i>Veilige stad</i>	1.884.797	72.715.291
<i>Passende ondersteuning en opvang</i>	7.137.765	262.039.671
<i>Algemene middelen en overhead</i>	1.343.439.559	257.393.989

De baten en lasten van de clusters:

	Baten	Lasten
<i>Werk, toekomstige economie en bestaanszekerheid</i>	175.448.093	324.302.172
Cluster Economie en werkgelegenheid	914.637	31.131.671
Cluster Werk en inkomen	174.533.456	293.170.501
<i>Kansrijk opgroeien</i>	17.894.750	281.648.664
Cluster Jeugd	1.200.000	149.025.004
Cluster Onderwijs	16.694.750	132.623.660
<i>Levendige en gezonde stad</i>	66.546.743	261.738.010
Cluster Cultuur	0	69.932.427
Cluster Samenleven en sport	28.256.297	123.611.425
Cluster Vastgoed	33.432.802	29.836.835
Cluster Volksgezondheid	4.857.644	38.357.323

2. De paragrafen vast te stellen waarin de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede de lokale heffingen zijn vastgelegd.
3. Het geactualiseerde financieel beeld ten opzichte van de Voorjaarsnota 2025 vast te stellen, zoals verwerkt in de Programmabegroting 2026;
 - a. Bijstelling inkomsten uit het gemeentefonds n.a.v. publicatie van de meicirculaire 2025 voor een bedrag van 16 miljoen euro (voordeel) in 2026, aflopend naar een structureel voordeel van 1,8 miljoen euro.
 - b. Het ramen van een eigen bijdrage voor jeugd vanaf 2028 van structureel € 4,4 miljoen (voordeel)
 - c. Het verwerken van een aantal indexeringsposten van per saldo € 1,8 miljoen nadeel (bestaande uit extra lasten voor de onregelmatigheidstoeslag (€ 1,4 miljoen nadeel); indexering riolering (€ 5 miljoen nadeel) en vrijval stelpost indexering (€ 4,6 miljoen voordeel)
 - d. Structureel ophogen van de onderhoudsvoorzieningen vastgoed, sport en mobiliteit (€ 3,8 miljoen structureel, nadeel)
 - e. Incidentele ophoging van het buigbudget bij Werk en Inkomen van € 7 miljoen in 2026 en € 5 miljoen in 2027 (nadeel)
 - f. Bijstellen van het budget voor evenementenleges met € 630.000 (nadeel), beschikbaar stellen van budget voor de uitvoering van de nota WAAVA (€ 650.000 nadeel) en € 175.000 (nadeel) uit te trekken voor het Zwarteplein
 - g. Versterking van het eigen vermogen door toevoeging van het begrotingssaldo aan de Algemene dekkingsreserve, € 1,9 miljoen in 2026 en € 6 miljoen in 2027, het onttrekken van € 1,0 miljoen in 2028 en het toevoegen van € 0,6 miljoen in 2029 en volgende jaren.
4. De investeringskredieten 2026 (vervangings-, uitbreidings- en routine investeringen) vrij te geven van in totaal € 279,047 miljoen.
5. De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves van per saldo € 11,1 miljoen onttrekkingen voor het jaar 2026, bestaande uit toevoegingen aan reserves van € 82,9 miljoen en onttrekkingen aan reserves van € 94 miljoen, vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft tijdelijke geheimhouding opgelegd op de bijlage Investeringsstaten Programmabegroting 2026 op grond van artikel 87 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 b en i van de Wet open overheid totdat de betreffende projecten zijn uitgevoerd en budgettair zijn afgesloten.

Openbaarheid kan de financiële belangen van de gemeente raken. De bijlage bevat financiële informatie voor de gemeentelijke inzet in specifieke projecten. Deze informatie kunnen marktpartijen gebruiken bij aanbestedingen en contractonderhandelingen en discussies over meerkosten met de gemeente, etc.. Het is van belang dat marktpartijen geen inzage krijgen in onze financiële mogelijkheden en inzet. Daarom mag deze informatie vooralsnog niet openbaar worden.

Samenvatting

In de Programmabegroting 2026 staan de beleidsvoornemens en de uitgaven en inkomsten van de gemeente Utrecht voor 2026. Uitgangspunt voor ons financiële beleid is een duurzame begroting. Een begroting met ruimte voor noodzakelijke investeringen in onze stad en inwoners, die structureel financieel in evenwicht is en leidt tot een toereikend weerstandsvermogen om financiële tegenvallers op te kunnen vangen.

Deze programmabegroting is een uitwerking van de Voorjaarsnota 2025. De keuzes die in de Voorjaarsnota zijn gemaakt en waarover de gemeenteraad heeft besloten, zijn in deze Programmabegroting verder uitgewerkt.

De programmabegroting biedt een doorkijk naar de komende jaren in termen van beoogde maatschappelijke doelen, de activiteiten die daarvoor worden uitgevoerd en welke middelen daarvoor worden ingezet.

De financieel uitdagende tijden, laten zien dat de financiële positie continue aandacht vraagt. We zullen keuzes moeten blijven maken om de gemeente nu en in de toekomst financieel gezond te houden. Financiële stabiliteit is belangrijk, om blijvend te kunnen investeren in onze stad, onze inwoners en ondernemers. Met als onverminderde speerpunten: kansengelijkheid, duurzaamheid en wonen en in onze groene, leefbare en levendige stad voor iedereen.

Context

Integrale afweging

Ieder jaar presenteert het college een programmabegroting, als uitwerking van de gemaakte keuzes bij de integrale afweging in de Voorjaarsnota.

Actuele en kenmerkende ontwikkelingen die in de begroting zijn verwerkt

Na het opstellen van de Voorjaarsnota 2025, heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn op het financiële beeld uit de Voorjaarsnota 2025. Bij het vaststellen van deze Programmabegroting 2026 zal uw raad nog moeten instemmen met de verwerking van de betreffende actuele ontwikkelingen.

Juridische context

De allocatie van middelen over de programma's en het toevoegen en onttrekken van middelen aan de reserve is een expliciet raadsbesluit. Het is op grond van artikel 189 van de Gemeentewet aan de raad om toe te zien dat de begroting reëel en structureel in evenwicht is.

Beslistermijn

Conform artikel 2 Beleidscyclus lid 2 van de Verordening financieel beleid en beheer gemeente Utrecht biedt het college de raad de programmabegroting en Tweede Bestuursrapportage aan op uiterlijk 1 oktober. De raad stelt de Programmabegroting 2026 uiterlijk op 13 november vast, gelijktijdig met de Tweede Bestuursrapportage.

Beoogd effect

Door de begroting vast te stellen stelt de gemeenteraad het beleidsinhoudelijk en financieel kader voor het jaar 2026 vast, waarmee het college toestemming heeft om de middelen uit te geven aan de afgesproken activiteiten.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De Voorjaarsnota 2025 vastgesteld op 10 juli 2025.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1.	De programma's vast te stellen waarin is opgenomen: a. de doelstellingen en de beoogde maatschappelijke effecten uitgedrukt in indicatoren b. de baten en lasten van de programma's:

De baten en lasten van de programma's:		
	Baten	Lasten
<i>Betrouwbare overheid</i>	9.184.830	63.109.657
<i>Ontwikkelen en wonen voor iedereen</i>	186.337.986	202.232.016
<i>Klimaatvriendelijke stad</i>	9.230.150	22.205.018
<i>Duurzame bereikbaarheid</i>	115.134.345	88.343.875
<i>Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed</i>	151.054.328	258.638.239
<i>Veilige stad</i>	1.884.797	72.715.291
<i>Passende ondersteuning en opvang</i>	7.137.765	262.039.671
<i>Algemene middelen en overhead</i>	1.343.439.559	257.393.989
De baten en lasten van de clusters:		
	Baten	Lasten
<i>Werk, toekomstige economie en bestaanszekerheid</i>	175.448.093	324.302.172
Cluster Economie en werkgelegenheid	914.637	31.131.671
Cluster Werk en inkomen	174.533.456	293.170.501
<i>Kansrijk opgroeien</i>	17.894.750	281.648.664
Cluster Jeugd	1.200.000	149.025.004
Cluster Onderwijs	16.694.750	132.623.660
<i>Levendige en gezonde stad</i>	66.546.743	261.738.010
Cluster Cultuur	0	69.932.427
Cluster Samenleven en sport	28.256.297	123.611.425
Cluster Vastgoed	33.432.802	29.836.835
Cluster Volksgezondheid	4.857.644	38.357.323
Beslispunt		
Argumenten		
1.1	De beleidsvoornemens worden zo, per programma, vastgesteld. In het onderdeel 'Programma's' staan de beleidsvoornemens per programma. Deze dragen bij aan het realiseren van de programmadoelstellingen en de beoogde maatschappelijke effecten. Door per programma de doelstellingen en indicatoren vast te stellen wordt richting gegeven aan de realisatie van de doelstellingen en bijbehorende inzet van middelen.	
1.2	De baten en lasten van de programma's worden zo geautoriseerd Door de baten en lasten vast te stellen autoriseert u de uitgaven en inkomsten van de verschillende programma's. Daarmee krijgt het college het mandaat om deze middelen te besteden.	
1.3	De baten en lasten van de clusters worden zo geautoriseerd Door de baten en lasten vast te stellen autoriseert u de uitgaven en inkomsten van de clusters. Daarmee krijgt het college het mandaat om deze middelen te besteden. Het autoriseren op clusterniveau is op verzoek van uw Raad.	
Beslispunt		
2	De paragrafen vast te stellen waarin de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede de lokale heffingen zijn vastgelegd.	

Argumenten	
2.1	<p><u>De beleidsvoornemens op gemeentebreed beleid worden zo geautoriseerd.</u></p> <p>Met de (deels wettelijk verplichte) paragrafen in het onderdeel 'Paragrafen' geven wij u een aantal dwarsdoorsneden van de begroting van het gemeentelijke financiële beleid. De definitieve belastingen en heffingen voor 2026 worden vastgesteld in separate belastingverordeningen.</p>
Beslispunt	
3	<p>Het geactualiseerde financieel beeld ten opzichte van de Voorjaarsnota 2025 vast te stellen, zoals verwerkt in de Programmabegroting 2026;</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Bijstelling inkomsten uit het gemeentefonds n.a.v. publicatie van de meicirculaire 2025 voor een bedrag van 16 miljoen euro (voordeel) in 2026, oplopend naar een structureel voordeel van 1,8 miljoen euro. b. Raming eigen bijdragen voor jeugd vanaf 2028 van € 4,4 miljoen structureel (voordeel) c. Verhoging van lasten ten behoeve van de indexeringen met structureel € 1,8 miljoen (nadeel) d. Structurele verhoging van de onderhoudsvoorzieningen voor vastgoed, sport en mobiliteit voor € 3,8 miljoen (nadeel) e. Aanpassing van de prognose BUIG, voor incidenteel € 7 miljoen (nadeel) in 2026 en € 5 miljoen (nadeel) in 2027 f. Compensatie voor de verhoging van de evenementenleges voor incidenteel € 638.000 in 2026 g. Uitvoeringsmiddelen voor de nota Waardering Activa en Afschrijving voor incidenteel € 630.000 in 2026 h. Extra budget voor de herinrichting van het Zwarte Plein, € 175.000 eenmalig in 2026 i. Versterking van het eigen vermogen door toevoeging van het begrotingstotaal aan de Algemene dekkingsreserve, 2,0 miljoen euro in 2026, 6 miljoen euro (voordeel) in 2027, 0,6 miljoen euro (voordeel) in 2029 en volgende jaren en een onttrekking van 1 miljoen euro (nadeel) in 2028.
Argumenten	
3.1	<p><u>Hiermee wordt de bijstelling van de inkomsten uit het gemeentefonds n.a.v. de publicatie van de meicirculaire 2025 geautoriseerd.</u></p> <p>De uitkomsten van de meicirculaire hebben een significante invloed op het financieel beeld. Deze worden conform de raadsbrief meicirculaire 2025 verwerkt. Dit is inclusief de corresponderende posten, zoals ook opgenomen in de bijlage Corresponderende posten bij de Programmabegroting 2026. De corresponderende posten zijn inkomsten van het Rijk voor een specifiek doel, deze worden beoordeeld in relatie tot de benodigde inzet voor dat doel.</p>
3.2	<p><u>Vanaf 2028 kan een eigen bijdrage voor jeugd worden geïnd, de geprognosticeerde opbrengsten worden hiermee geautoriseerd</u></p> <p>Het Rijk staat gemeenten toe om vanaf 2028 een eigen bijdrage te innen voor het beroep op de jeugdzorg. Dit als een van de tegenhangers van de rijksbezuinigingen op jeugd. De hogere baten als gevolg van de eigen bijdrage zijn vanaf 2028 opgenomen in het programma Kansrijk opgroeien. Voor de gemeente Utrecht betreft dit een bedrag van 4,4 miljoen euro.</p>
3.3	<p><u>De hogere kosten ten behoeve van de indexering worden geautoriseerd.</u></p> <p>Voor de indexering is per saldo € 1,8 miljoen extra nodig. Een van de oorzaken hiervan is dat de recent afgesloten CAO voor gemeenteambtenaren de gemeente Utrecht harder raakt dan eerder bij de Voorjaarsnota voorzien. Dit gaat over een extra vergoeding voor onregelmatig werk. Deze afspraak geldt voor een groot aantal ambtenaren, zoals badmeesters en boa's.</p>

3.4	<p><u>De structurele verhoging van de onderhoudsvoorziening voor vastgoed, sport en mobiliteit wordt geautoriseerd.</u></p> <p>De afgelopen jaren zijn we de kosten voor de onderhoudsvoorzieningen steeds beter gaan ramen. Bovendien zijn we op een andere manier gaan werken door scherper te kijken naar risico's en wat er gebeurt als deze risico's optreden. Vanwege de stijgende kosten, waar ook de accountant ons op heeft gewezen, is het nu zaak om de onderhoudslasten structureel op orde te brengen. Omdat een voorziening niet negatief mag zijn doen we in deze Programmabegroting 2026 een extra storting van structureel € 3,8 miljoen. We hebben gekozen voor een structurele oplossing omdat we verwachten dat een incidentele oplossing in de toekomst leidt tot nieuwe structurele problemen. Naast de extra storting zullen we in aanloop naar de Voorjaarsnota 2026 de hele onderhoudsagenda en de bijbehorende begroting onder de loop te nemen om in de toekomst beter te kunnen anticiperen op een stijging van de lasten en om onze kapitaalgoederen goed te kunnen blijven onderhouden.</p>
3.5	<p><u>De prognose BUIG vraagt aanpassing omdat het verschil tussen de compensatie van het Rijk en de uit te betalen uitkeringen, de komende jaren afneemt.</u></p> <p>In 2025 is er een aanzienlijk tekort op de uitkeringen. Het Utrechtse uitkeringenbestand neemt toe. Landelijk zien we inmiddels ook een groei van het aantal bijstandsgerechtigden. Wij verwachten dat het verschil tussen de compensatie van het Rijk en de uit te betalen uitkeringen, de komende jaren afneemt en verhogen daarom het budget met 7 miljoen euro in 2026 en 5 miljoen euro in 2027. Het is lastig een inschatting te maken van het effect op onze begroting, omdat het Rijk pas eind september een prognose afgeeft voor de compensatie BUIG 2026.</p>
3.6	<p><u>Het budget voor de compensatie van de evenementenleges wordt geautoriseerd</u></p> <p>Zonder deze compensatie lopen we het risico dat grote evenementen, zoals het Sinterklaasfeest en de viering van Sint-Maarten niet door kunnen gaan, omdat de te betalen leges te hoog geworden zijn in verband met de stijging van de evenementenleges. In het kader van verhogen van de opbrengsten is in de Voorjaarsnota 2024 door de raad vastgesteld om naar 100% kostendekkende leges te groeien in drie jaarlijkse stappen. Het gevolg van het raadsbesluit over de Voorjaarsnota 2024 is dat de leges voor evenementenvergunningen in 2025 fors zijn gestegen. Snelle en forse verdere verhoging leidt tot ongewenste effecten. Daarom willen we toewerken naar een duurzaam dekkend systeem waarbij ook andere dekkingsbronnen dan leges worden verkend.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daarom wordt voorgesteld om de evenementenleges voor 2026 alleen te laten stijgen met de jaarlijkse indexering. • Daarnaast doen we onderzoek naar de effecten van de legesverhoging en zoeken we ook naar andere mogelijkheden om de inkomsten te vergroten.
3.7	<p><u>Het uitvoeringsbudget voor de nota Waava wordt geautoriseerd.</u></p> <p>Om de nota Waava goed uit te kunnen voeren, is incidenteel extra budget nodig. Hiermee kan de nota Waava in 2026 uitgevoerd worden. Met de ervaring die we daar in 2026 mee op doen, kan voor de jaren erna een inschatting gemaakt worden of en hoeveel geld er nodig is voor de structurele uitvoering van de nota Waava.</p>
3.8	<p><u>Het budget voor de herinrichting van het Zwarte Plein wordt geautoriseerd.</u></p> <p>Om de herinrichting van het Zwarte Plein voortvarend af te kunnen ronden, is € 175.000 nodig in 2026. De uitvoering is al in een vergevorderd stadium; er zijn ook toezeggingen gedaan aan de buurt. Voor de afronding van dit project is nog extra budget nodig.</p>
3.9	<p><u>De autorisatie van de versterking van het eigen vermogen door toevoeging van het begrotingstotaal aan de Algemene dekkingsreserve.</u></p>

	De meerjarige geprognostiseerde balans wordt één keer per jaar bij de programmabegroting geactualiseerd. Deze werkt door in de uitkomsten van de financiële kengetallen (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing). We zien dat de solvabiliteit sneller afneemt dan eerder ingeschat. Om ook in latere begrotingsjaren ruimte te blijven houden om te investeren en onze verplichtingen na te komen wordt het eigen vermogen versterkt door het begrotingssaldo toe te voegen aan de Algemene dekkingsreserve. Keerzijde hiervan is dat in jaren met een negatief begrotingssaldo, dit onttrokken wordt aan de algemene dekkingsreserve.
Kanttekening/ risico's	
3.1	Het geraamde voordeel voor de eigen bijdrage is nog onzeker Het staat niet vast dat de eigen bijdrage voor jeugd daadwerkelijk wordt ingevoerd. Met de val van het kabinet is dit nog onzekerder geworden. Het is ook nog onzeker wat de daadwerkelijke gerealiseerde omvang van de eigen bijdrage na invoering zal zijn.
Beslispunt	
4	De investeringskredieten 2026 (vervangings-, uitbreidings- en routine investeringen) vrij te geven van in totaal 279,047 miljoen euro.
Argumenten	
4.1	<u>Hiermee worden de investeringskredieten voor 2026 geautoriseerd.</u> Door het budget voor de investeringskredieten van 279,047 miljoen euro vrij te geven autoriseert u de vervangings-, uitbreidingsinvesteringen en routine investeringen voor 2026. Daarmee is het budget van deze investeringen beschikbaar en kan worden gestart met de uitvoering. Een totaaloverzicht van de investeringskredieten per programma zijn opgenomen in de paragraaf Investeringskredieten. De programma's geven een toelichting op de investeringen.
Beslispunt	
5	De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves van per saldo 11,1 miljoen euro positief voor het jaar 2026, bestaande uit toevoegingen aan reserves van 82,9 miljoen euro en onttrekkingen aan reserves van 94,0 miljoen euro, vast te stellen.
Argumenten	
5.1	<u>De verwerkte mutaties aan reserves voor 2026 worden zo geautoriseerd.</u> Het toevoegen en onttrekken aan reserves is een raadbevoegdheid. In het instellingsbesluit van de reserve zijn de doelstellingen, (beleids-) uitgangspunten en/of spelregels vastgesteld. Op deze wijze worden middelen gereserveerd en vervolgens ingezet voor het specifieke doel. In het overzicht 'Stand en mutaties reserves' zijn de begrote onttrekkingen en toevoegingen aan reserves opgenomen. Door de mutaties aan de reserves per programma vast te stellen autoriseert u het college om deze middelen in te zetten dan wel toe te voegen aan de reserve.

Financiën

De begroting is het instrument waarmee de raad volgens de gemeentewet richting geeft aan wat de gemeente wil bereiken, wat ze daarvoor gaat doen en wat dat mag kosten.

Vervolg

De begroting is onderdeel van de Planning & Control-cyclus, het geheel van sturing en verantwoording op de te bereiken prestaties door de gemeente. Na vaststelling wordt de begroting naar Gedeputeerde Staten van Utrecht gestuurd, die toezichthouder is.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

Naast de beleidsinhoudelijke begroting is er een bewonerssamenvatting die in één oogopslag aan bewoners, bedrijven en instellingen laat zien hoe de gemeentebegroting is opgebouwd.

(Niet)Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Programmabegroting 2026
- GEHEIM Investeringsstaten Programmabegroting 2026

Bijlage informatief

- Subsidiestaat 2025
- Subsidiestaat 2026
- Bijlage - Onderbouwing mogelijke bestedingen of bezuinigingen voortkomend uit toezegging bij raadsbehandeling Voorjaarsnota 2025

Programmabegroting 2026

Gemeente Utrecht

[Utrecht.nl](https://utrecht.nl)

Colofon

Utrecht, 17 oktober 2025

Uitgave:

Gemeente Utrecht

Informatie

Gemeente Utrecht

Bedrijfsvoerings- en strategienetwerk

Afdeling F&I

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

[Begroting en verantwoording | gemeente Utrecht](#)

Raadsvoorstel zaaknummer: 30579942

Vormgeving

Website:

DDK Creative Marketing

Drukwerk:

Jelle Verhoeks

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2026	1
Colofon	2
Leeswijzer	5
Hoofdpijn	7
Beleidskaders	22
Programma 's	23
Betrouwbare overheid	25
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	44
Klimaatvriendelijke stad	62
Duurzame bereikbaarheid	74
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	93
Veilige stad	127
Passende ondersteuning en opvang	143
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	163
Kansrijk opgroeien	186
Levendige en gezonde stad	219
Algemene middelen en overhead	269
Paragrafen	283
Weerstandvermogen en Risicobeheersing	285
Financiering	301
Lokale heffingen	313
Verbonden partijen	321
Grondbeleid	353
Onderhoud Kapitaalgoederen	359
Investerings	369
Vastgoed	381
Bedrijfsvoering	385
Wet open overheid	393
Financiën	395
Overzicht baten en lasten	396
Actualisatie Financieel Beeld 2026	418
Grondslagen PB 2026	422
Geprognoseerde balans	424
Overzicht Reserves	426
Overzicht Voorzieningen	429
Overzicht Taakvelden	432
Berekening EMU-saldo	439
Bijlagen	441

Toelichting Reserves	442
Toelichting Voorzieningen	484
Overzicht Gewaarborgde geldleningen	493
Overzicht Subsidies	498
Wet Markt en Overheid.....	499
Overzicht Verplichte BBV Indicatoren	507
Corresponderende posten	511
Kostendekkendheid Belastingen en Retributies.....	515
Verklarende woordenlijst	521

Leeswijzer

Dit is de Begroting 2026 van de gemeente Utrecht. In deze leeswijzer lichten we kort de onderdelen van deze begroting toe.

Hoofddlijn

Hier vindt u de beschrijving van de hoofddlijn voor 2026 en de daaropvolgende jaren. De hoofddlijn bevat de bestuurlijke kernboodschap. Langs de lijnen van het coalitieakkoord wordt verteld wat we belangrijk vinden en wat we gaan doen. Daarnaast worden in het financiële gedeelte de financiële keuzes op hoofddlijnen toegelicht en onderbouwd met de belangrijkste financiële indicatoren.

Programma's

De programma begroting bevat tien beleidsprogramma's en één programma algemene middelen en overhead. Alle programma's beginnen met een totaaloverzicht van de baten en lasten van het programma. Baten en lasten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen. In de saldokolommen betekent een positief getal een voordeel en een negatief getal een nadeel. Het symbool V aan het einde van een tabel betekent dat er onderliggende gegevens beschikbaar zijn. Door hier op te klikken verschijnen de onderliggende gegevens. Dit geldt ook voor tabellen in de andere onderdelen van de begroting. Een nieuw onderdeel t.o.v. de Programmabegroting 2025 is dat in het totaaloverzicht van de programma's een tabel is opgenomen met daarin de in het programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen.

Trendgrafieken laten de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren zien, zowel absoluut als relatief.

Na het programmaoverzicht worden de programmadoelstellingen verder uitgewerkt. We geven aan welk beleid ten grondslag ligt aan de doelstelling en met welke indicatoren we meten. Als voor de betreffende doelstelling nieuw beleid in de maak is, geven we dit aan. Dit kan leiden tot aanpassing van doelstellingen en indicatoren in een volgende programmabegroting. Vervolgens beschrijven we de activiteiten die we gaan ondernemen om de doelstelling te bereiken, welke activiteiten we niet meer doen en welke activiteiten we continueren. De opsomming is niet uitputtend. Als een activiteit uit het coalitieakkoord volgt, dan is dit met behulp van een rood driehoekje aangegeven.

Per doelstelling tonen we de baten en lasten en geven een toelichting op de verschillen in de baten, lasten en reserves ten opzichte van begrotingsjaar 2025, indien deze groter zijn dan 0,5 miljoen euro of 10% van de baten of lasten van de doelstelling. Kleinere verschillen worden toegelicht als ze politiek relevant zijn. Dit betekent dat niet het totale verschil tussen 2025 en 2026 wordt toegelicht. Als er meer baten, lasten en mutaties in de reserves zijn ten opzichte van begrotingsjaar 2025 wordt dit met een positief getal aangegeven (+). Als er minder baten, lasten en mutaties in de reserves zijn ten opzichte van het begrotingsjaar wordt dit met een negatief getal aangegeven (-). De afkorting I in de verschillentabel staat voor Incidenteel, de afkorting S voor Structureel.

De programmabegroting bevat binnen de programma's informatie over de beïnvloedbaarheid van de lasten van een doelstelling. In een grafiek is zichtbaar welk percentage van de lasten beïnvloedbaar is. Daarbij wordt uitgelegd waar het beïnvloedbare deel van de lasten aan besteed wordt. Dit biedt extra inzicht in onderliggende keuzes. De beïnvloedbare ruimte kan niet ingezet worden voor nieuw beleid, zonder de bestaande kaders of activiteiten aan te passen.

Na de uitwerking van de doelstellingen wordt per programma een overzicht gegeven van risico's, investeringen, de verbonden partijen die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen, en subsidies.

Paragrafen

De begroting bevat naast programma's ook een toelichting op programma overstijgende onderwerpen, zoals investeringen die de gemeente heeft gedaan of van plan is te doen. Deze paragrafen zijn verplicht vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art. 9 lid 2) met uitzondering van de paragrafen Investerings en Vastgoed.

Financiën

Financiën bestaat uit het totaaloverzicht baten en lasten, de uiteenzetting en toelichting van de financiële positie, de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd in de programmabegroting en een overzicht reserves en voorzieningen.

Bijlagen

In de bijlagen zijn de (toelichtingen op) financiële overzichten op detailniveau opgenomen.

Hoofdlĳn

Utrecht houdt koers: stabiele financiën, barmhartige keuzes

"Utrecht is een stad om van te houden. De stad beweegt: er wordt gebouwd, gewerkt en geleefd. Het gaat goed met veel inwoners. Maar er zijn ook Utrechters die moeite hebben om mee te komen in de maatschappij."

Dit waren de eerste zinnen van het coalitieakkoord waar het huidige college op 1 juni 2022 mee aan de slag is gegaan. De prioriteit van dit college ligt vanaf het begin op de groeiende ongelijkheid in de stad. Er is dit college veel aan gelegen om een extra stap te zetten voor Utrechters die een steun in de rug nodig hebben. Juist in een succesvolle stad als Utrecht laten we mensen niet vallen.

Voor dit college was ook de woningnood reden voor stevig ingrijpen. We gingen van woningbouwbeleid naar volkshuisvestigingsbeleid; de focus verplaatste zich naar zorgen voor voldoende en betaalbare woningen voor alle Utrechters. Tot slot was en is het vijf voor twaalf voor het klimaat en koos dit college voor stevige maatregelen om een bijdrage te leveren aan het aanpakken van de klimaatcrisis.

Op deze en vele andere thema's die leven in de stad is er de afgelopen jaren veel gebeurd. Een kleine opsomming: de leegstand in Utrecht is met maar liefst 20 procent gedaald, 60 procent van de Utrechtse huizen valt onder verkoopbescherming en er is een grote stap gezet naar 75.000 nieuwe woningen in Groot Merwede. De wachtlijst van Hulp bij Huishouden is van 1,5 jaar naar 0 gegaan, 15 Utrechtse scholen verstrekken gratis schoollunches, de positie van Mbo'ers is stevig verbeterd en de Utrechters krijgen sneller hulp bij schulden. De milieuzone is uitgebreid voor schonere lucht, het windpark Rijnenburg is een stap dichterbij en maar liefst 15.000 Utrechters kregen een gratis energiebox. Dit is slechts een kleine greep wat er in Utrecht, samen met inwoners, ondernemers en studenten, de afgelopen jaren is gerealiseerd. En dit is iets waar we trots op zijn.

Er is echter ook een andere werkelijkheid waar we ons voor gesteld zagen en zien. Die van Covid, oorlogen en conflicten op ons continent, schuivende panelen op het geo-politieke wereldtoneel, een instabiele Haagse politieke situatie, een rap dalend vertrouwen van burgers in de politiek en in de overheid, toenemende polarisatie en de collectieve verantwoordelijkheid om te zorgen voor een veilige omgeving voor meisjes en vrouwen in alle situaties. En natuurlijk de lastige financiële situatie waarin alle Nederlandse gemeenten zich bevinden.

De overheid, helemaal de gemeentelijke overheid, is een spiegel van de samenleving. We hebben ons daarom altijd te verhouden tot actuele ontwikkelingen binnen en buiten onze gemeente. Dit hebben we de afgelopen jaren dan ook gedaan volgens de drie pijlers van ons beleid en bestuur: stabiel, pragmatisch en barmhartig. Zo zijn we nooit weggelopen van gesprekken met het kabinet. We geloven in nauwe samenwerking van gemeenten met de Rijksoverheid. Echter, als diezelfde Rijksoverheid de humanitaire ondergrens bereikt - zoals gebeurde met voorstellen op het gebied van asiel en opvang - dan trekken wij onze eigen grens. Utrecht zal altijd een humaan vluchtelingenbeleid voeren. Stabiliteit hebben we betracht onder andere in ons financiële beleid. Vrij snel na het uitkomen van het coalitieakkoord werd duidelijk dat financiële ontwikkelingen ons manen tot realisme en het bijstellen van al te grote ambities. Utrecht heeft hierdoor steeds een sluitende begroting gepresenteerd en is kunnen blijven investeren in de stad. Niet alleen in de belangrijke prioriteiten, maar ook in ontwikkelingen die onze stad nog leefbaarder en levendiger maken: in groen en in de openbare ruimte, in cultuur en in sport.

We hebben echter ook geconstateerd dat (geo-)politieke ontwikkelingen grote impact hebben op de inwoners van onze stad. Ook in Utrecht komen mensen tegenover elkaar te staan. Ook in Utrecht daalt het vertrouwen in de overheid. Ook in Utrecht twijfelen mensen aan het recht op demonstratie.

Een toename van polarisatie en wantrouwen vraagt nu en in de komende jaren veel aandacht van het stadsbestuur, de gemeenteraad, maar ook van alle inwoners van Utrecht. Want het enige antwoord op verwijdering, verharding en verlies van vertrouwen is zachtheid en eerlijkheid. Dat we naast elkaar blijven staan, ondanks onze verschillen. Dat we van mening mogen verschillen en dat dit onze grootste kracht is.

Utrecht is een stad om van te houden. De stad beweegt: er wordt gebouwd, gewerkt en geleefd. Het gaat goed met veel inwoners. Laten we samen zorgen dat we dit ook de komende jaren kunnen blijven zeggen.

Financieel beeld

De huidige instabiele politieke situatie in Den Haag maakt het dit jaar lastiger om realistisch te begroten. Toch is het ook dit jaar weer gelukt om voor 2026 en 2027 een structureel sluitende programmabegroting te presenteren. Vanwege Rijksbeleid laten 2028 en 2029 wel een structureel tekort zien. Er is voor de komende twee jaren extra geld, maar vanaf 2028 niet meer. Hierdoor is het zogenaamde financiële ravijn verplaatst naar 2028 en volgende jaren. Het begrotingssaldo zelf, dus alle structurele en incidentele baten versus alle structurele en incidentele lasten, is in de eerste twee jaren van de meerjarenbegroting én vanaf 2029 ook positief.

De gemeente Utrecht heeft dus een goede financiële positie. De financiën zijn op orde. Maar hoewel de reserves nog goed zijn, staan deze wel onder druk. Het is dus zaak om de komende jaren een stabiele reservepositie te behouden. We beschikken over voldoende weerstandsvermogen en onze schuldquote bevindt zich binnen de gewenste bandbreedte. Het is zeer belangrijk dat we de komende jaren nog voldoende kunnen investeren voor de groeiende stad. De lokale lastendruk van de gemeente Utrecht ligt iets boven het gemiddelde van Nederland, maar past bij het voorzieningenniveau van onze mooie historische stad.

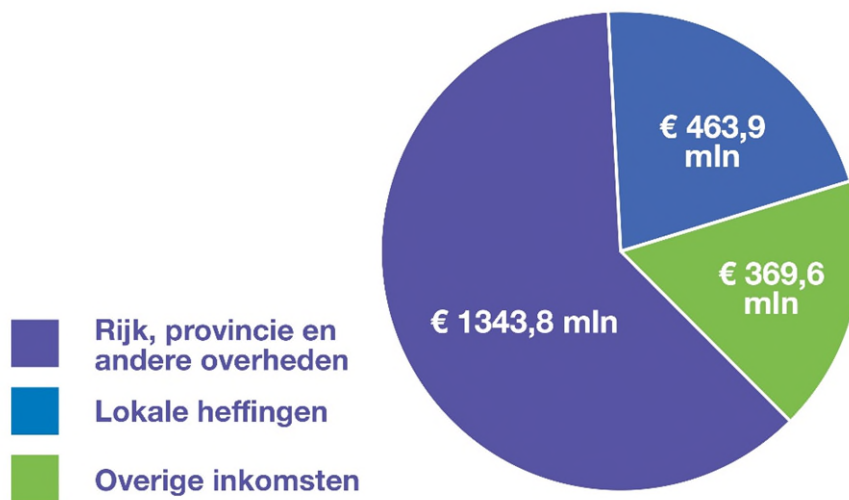
Toch zijn er blijvende zorgpunten: de bezuinigingen zijn weliswaar ingeboekt, maar moeten nog wel gerealiseerd worden. Het is goed om een financiële buffer achter de hand te hebben, mochten zich de komende jaren nog financiële tegenvallers voordoen. Bij de presentatie van de voorjaarsnota van het Rijk konden we nog voorzichtig optimistisch zijn dat de luide roep van gemeenten in Nederland werd gehoord. Vanwege de val van het kabinet en de aankomende Tweede Kamerverkiezingen is het echter nog onzeker of de toezeggingen van het inmiddels demissionaire kabinet uiteindelijk landen in de begroting. Gemeenten zullen het demissionaire kabinet natuurlijk houden aan hun afspraken en wijzen op hun verantwoordelijkheid om voor gemeenten een stabiele en betrouwbare partner te zijn. We moeten op elkaar kunnen rekenen, helemaal gezien de huidige geopolitieke situatie welke ook doordringt en -klinkt in onze gemeenschappen. Feit is echter ook dat de nieuwe raad en het nieuwe college, bij ongewijzigd rijksbeleid, geconfronteerd wordt met een structurele uitdaging vanaf 2028. We zullen dus verstandig moeten omgaan met onze financiën. Dat geldt ook voor onze reserves. Dat zijn we ook verplicht aan een nieuwe coalitie, die met een goede financiële uitgangspositie van start moet kunnen gaan.

Als gevolg van autonome en onvermijdelijke ontwikkelingen, zoals de september- en decembercirculaire 2024, loon- en prijsontwikkelingen, het achterblijven van de verwachte gemeentefondsuitkering voor de groei van de stad en het uitblijven van passende compensatie van het Rijk voor inburgering was het startsaldo bij de Voorjaarsnota 2025 een structureel tekort van 27,9 miljoen euro.

Hieronder zijn twee grafieken opgenomen met de baten en lasten. In de eerste grafiek is af te lezen waar het geld vandaan komt en in de tweede grafiek is te zien waar het geld aan uitgegeven wordt. De baten en lasten zijn inclusief de wijzigingen in de reserves.

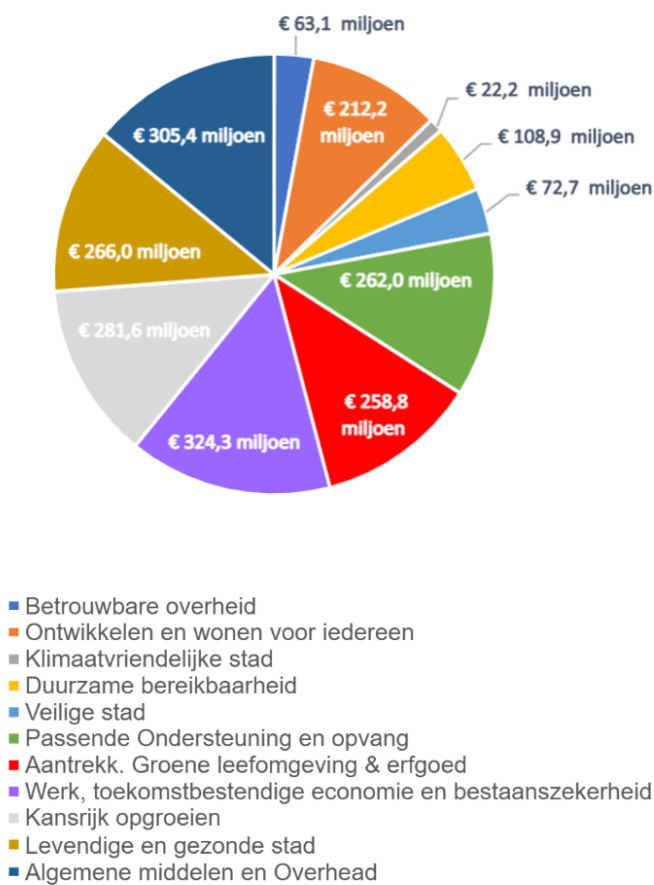
Inkomsten € 2,2 miljard

Hoe komt gemeente Utrecht aan geld?

Uitgaven: € 2,2 miljard

Waar geeft gemeente Utrecht geld aan uit?

Uitdagingen in meerdere opgaven

Asiel en integratie

Hoewel het landelijk wetstraject ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting nog niet is afgerond, verwachten we dat een aantal wetten die in de Tweede Kamer zijn aangenomen stevige gevolgen hebben voor vluchtelingen en voor gemeenten om humaan en effectief beleid uit te kunnen blijven voeren. Deze wetten staan ook op gespannen voet met de internationale mensenrechtenverdragen.

De gemeente Utrecht blijft zich, gesteund door verschillende moties van de raad ([motie 2024/310 Utrecht staat voor humaan asielbeleid](#), [motie 2025/400 Verzet tegen asielwet](#)), inzetten voor kwalitatief goede asielopvang volgens het Plan Einsteinconcept, voor opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen en voor de huisvesting van statushouders. We werken -zover mogelijk- niet mee aan maatregelen die leiden tot dakloosheid en strafbaarstelling. Met het aanvullende budget uit de Voorjaarsnota 2025 kunnen we de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen voortzetten, net als de tijdige en passende ondersteuning aan inwoners die inburgeringsplichtig zijn.

Goede uitvoering en contact met de stad

Inwoners en ondernemers kunnen rekenen op betrouwbare informatie en dienstverlening. Bij de gemeenteraadsverkiezingen zorgen we dat alle inwoners die mogen stemmen, kunnen stemmen. De nieuwe gemeenteraad gaat werken volgens de nieuwe werkwijze naar aanleiding van het Raadsvoorstel Werkdruk & Werkwijze. De raad spreekt met Utrechters over hoe het contact tussen raad en Utrechters verbeterd kan worden. Met bewoners, ondernemers en organisaties uit de buurt en wijk voeren we de aangescherpte wijkaanpak Samen voor Overvecht en de buurtagenda's uit. We werken aan meer eigenaarschap voor Utrechters vanuit het programma Samen stad maken. Vanuit de programma's Buurt en wijkgericht werken en Samen stad maken, werken we aan een cultuurverandering van de organisatie op de gebieden samen stad maken en buurt en wijkgericht werken. We faciliteren initiatieven vanuit het Initiatievenfonds en brengen de maatregelen, uit het uitvoeringsprogramma Samenwerken met jeugd, in praktijk.

Door de hervormingsbezuinigingen en de bezuinigingen uit de Voorjaarsnota 2024 doen we ook activiteiten niet of anders. Het klantcontactcentrum gaat op woensdag- en vrijdagmiddag dicht en dat betekent dat we die middagen niet bereikbaar zijn. Het subsidiebudget van het Initiatievenfonds is verlaagd en daarom is een maximaal totaalbedrag beschikbaar voor aanpassingen aan de openbare ruimte die meer kosten dan €5000. De dienstverlening van wijkbureaus differentiëren we door het af te stemmen op wat een wijk of buurt nodig heeft, wat we daar willen bereiken en welke inzet daarvoor nodig is. Ook vanuit de Utrechtse belangenbehartiging moeten we prioriteren: we kijken per vraagstuk hoe dat wordt opgepakt (inzet en capaciteit) zowel internationaal, nationaal als regionaal.

Groei in balans

Utrecht is een snelgroeiende stad. Aan het begin van deze eeuw had Utrecht 250.000 inwoners.

Inmiddels zijn dat er 375.000. Verwacht wordt dat Utrecht in 2029 meer dan 400.000 inwoners heeft.

En ook in het volgende decennium verwachten we verdere groei.

De afgelopen jaren stonden in het teken van groei in balans, zodat voorzieningen meegroeien met het aantal inwoners. Deze ambitie staat inmiddels onder druk, vanwege een beperkte haalbaarheid van de uitvoering (door gebrek aan mensen en materialen, netcongestie, complexiteit en stapeling van ambities) en vanwege het feit dat we over minder geld beschikken dan eerder voorzien, met name vanwege bezuinigingen en aanpassing van de gemeentefondssystematiek door het Rijk. Hierdoor is de bekostiging vanuit het groeikader niet meer houdbaar. Ook de begrote parkeerinkomsten staan onder druk.

We doen er alles aan om te zorgen dat de geplande gebiedsontwikkelingen door kunnen blijven gaan, zoals met de Utrechtse Aanpak, oplossingen voor netcongestie en een lobby op de cofinanciering van

grote (gebieds)ontwikkelingen. In de Voorjaarsnota 2025 heeft de gemeenteraad besloten over een aantal bijsturingen. Deze hebben betrekking op het groeikader en de parkeerinkomsten, het Meerjarenprogramma Ruimte inclusief de bekostiging van de Merwedelijn en onze aanpak om meer grip te krijgen op de investeringen, in lijn met de motie [grip op investeringen](#).

Netcongestie

De belasting van het elektriciteitsnet in Utrecht nadert een kritische grens. Er is tekort aan capaciteit voor stroomtransport op piekmomenten. Hierdoor is er al een wachtlijst voor stroomaansluitingen voor grootverbruikers en dreigt er een wachtlijst voor kleinverbruikers. Zonder onmiddellijke aanvullende maatregelen komen veel ontwikkelingen tot stilstand, zoals de ontwikkeling van woningen en voorzieningen, de vestiging van bedrijven en verduurzaming. Ook neemt het risico op frequente stroomuitval aanzienlijk toe.

Om verlies aan inkomsten te voorkomen, ontwikkelingen mogelijk te maken en voorbereidingen te treffen voor grootschalige stroomuitval heeft de gemeenteraad in de Voorjaarsnota 2025 een pakket maatregelen vastgesteld. Deze maatregelen kosten geld, maar voorkomen hogere kosten of lagere inkomsten. Vanwege onzekerheid over de verdere ontwikkeling van netcongestie en over het rijksbeleid om dit landelijke probleem aan te pakken, staan in deze begroting maatregelen voor de komende twee jaar. Hiermee worden wel structurele verplichtingen aangegaan met een incidentele financiële dekking. Dit is een overwogen risico dat deels is verwerkt in het weerstandsvermogen.

Wat doen we in 2026 en verder?

Het college blijft, zoals gezegd, investeren in mensen en op plekken waar dit het hardste nodig is, binnen een financieel solide beleid. Maar wat betekent dit concreet voor 2026 en verder? Hieronder staat een aantal voorbeelden uit deze programma's binnen de thema's van het coalitieakkoord 2022-2026.

Kansengelijkheid

Utrecht wil een stad voor iedereen zijn. Een inclusieve stad waar het voor alle Utrechters goed, veilig en gezond wonen, werken en leven is. We voelen een grote verantwoordelijkheid om ongelijkheid tegen te gaan. Daarom investeren we in mensen en buurten die dit het hardste nodig hebben door middel van het principe Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen.

- Samen met de kinderopvang en het onderwijs maken we een aanpak voor jonge kinderen die een extra ondersteuningsvraag hebben. Met als doel de doorstroom te verbeteren van de dagbehandeling naar onderwijs en de vraag naar dagbehandeling te verkleinen.
- We starten met de uitvoering van de nieuwe beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041. Concreet werken we in 2026 aan optimaliseren van het gebruik van schoolgebouwen, stimuleren we multifunctioneel en meervoudig ruimtegebruik in schoolgebouwen en zetten we eerste stappen naar inclusieve onderwijshuisvesting.
- We implementeren Basiswerkdienstverlening en Werkdienstverlening-Plus voor de specifieke doelgroepen om hen stappen richting werk te laten maken.
- We werken aan een toekomstbestendig werkontwikkelbedrijf.
- Om de vaccinatiegraad te verhogen richten we onze aanpak specifiek op wijken en doelgroepen waar de vaccinatiegraad het laagst is en het risico op ziekteverspreiding het grootst.
- Op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid leggen we de focus op Utrechters bij wie en bij wijken en buurten waar de veiligheidsproblematiek het meest urgent is, zoals onder het Bollendak. We hebben vier prioriteiten: veiliger wijken, het tegengaan van excessen door maatschappelijke onrust, het tegengaan van ontwrichtende effecten van druggerelateerde criminaliteit en het vergroten van digitale veiligheid en online weerbaarheid.
- In 2026 blijven we werken aan een inclusieve stad door handelingsperspectief te bieden om sociale ongelijkheid tegen te gaan, bewustwording te vergroten over het belang van mensenrechten en over de migratiegeschiedenissen in onze stad. Ook hebben we extra

aandacht voor het tegengaan van polarisatie in onze stad, en de rol van de onlinewereld hierin.

Aanpakken woningnood

Het tempo van de woningbouw is lager dan we willen. Door autonome ontwikkelingen is het ook steeds lastiger om al onze ambities te realiseren. Dit gaat onder meer over veranderde marktomstandigheden door hogere kosten van grondstoffen en gestegen rentelasten en arbeidsmarkttekorten maken het investeringsklimaat onzekerder. Daarnaast zorgt netcongestie voor onzekerheid en vertraging in projecten. Maar juist in deze tijd met grote tekorten aan woonruimte halen we alles uit de kast om deze schaarste aan te pakken.

- Hierbij richten we ons op het aanjagen van de nieuwbouw en het beter benutten van de bestaande voorraad.
- Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat we een stevige basis leggen voor de toekomst. Hiervoor zetten we de stap van woningmarkt naar volkshuisvesting. Door middel van de Utrechtse Aanpak hebben we maatregelen genomen om de woningmarkt op gang te houden en gebiedsontwikkelingen doorgang te laten vinden.
- We werken aan de stad met als uitgangspunt groei in balans en vanuit de visie dat we een 10-minutenstad ontwikkelen. Hiervoor is in het coalitieakkoord een omvangrijk investeringspakket samengesteld. Omdat er minder geld beschikbaar is, kunnen we niet op alle plekken, op elk moment, in ieder gebied al onze beleidswensen uit de RSU realiseren. We moeten daarom helaas concessies doen.

Tegengaan klimaatcrisis

- Wij werken aan een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem van en voor iedereen om zo minder afhankelijk te worden van anderen voor onze energievoorziening. Dit doen we door zoveel mogelijk verschillende duurzame bronnen te benutten, door inwoners en ondernemers te helpen met energie besparen en de infrastructuur klaar te maken voor duurzame energie.
- We werken de acties tegen Netcongestie verder uit.
- In 2026 versnellen we de vergroening door de extra middelen vanuit het coalitieakkoord. Straten in Rivierenwijk, Noordwest en Overvecht worden groener, er worden extra bomen geplant, we versnellen de uitvoering van het Rondje Stadseiland.
- We voeren de luchtkwaliteitsmaatregelen uit 'Gezonde lucht voor iedereen' uit.
- We hogen per 1 januari 2026 de zero emissie-eis voor machines (>37 kW) in gemeentelijke projecten op. We stimuleren hergebruik in de bouw via de circulaire grondstoffencorridor.
- In maart 2026 voeren we op alle straten zonder vrij liggend fietspad de maximumsnelheid van 30 km/u in.
- We breiden – vooral bij stations – het aantal fietsparkeerplekken uit.
- We blijven doorgaan met het uitrollen van stadsbreed betaald parkeren. Bewoners worden gestimuleerd in parkeergarages te parkeren en daar waar mogelijk heffen we parkeerplaatsen op ten gunste van de openbare ruimte.

Levendige en leefbare stad

- We ontzorgen keldereigenaren in het wervengebied door op te treden als opdrachtgever voor het herstel van particuliere kelders conform de beleidsregel samenwerking bij kelderherstel.
- We starten een pilot voor de inzameling van groente-, fruit- en etensresten (gfe) bij de hoogbouw, waarmee we ons inzamelsysteem voor gfe +t (tuinafval) uitbreiden en de citybins vervangen.
- We realiseren 5 à 7 (nieuwe) sport- en speelplekken en geven een financiële bijdrage aan circa 17 projecten om sport- en speelplekken te verbeteren.
- In 2026 worden de hervormingen in het sociaal domein: steeds meer zichtbaar: in de herziening van subsidies in de sociale basis, in de inkoop van zorg en welzijn en in

vernieuwende werkwijzen die we ontwikkelen met partners in de stad. We werken ook concrete voorstellen uit om budget en taken te verschuiven van aanvullende zorg naar de sociale basis.

- We stellen een Uitvoeringsprogramma Huisvestingsplan Sport op.

Ontwikkelingen en maatregelen bij en na de Voorjaarsnota

Om op korte en op langere termijn het tekort op te lossen, is in de Voorjaarsnota 2025 een financiële strategie uitgewerkt. Hierbij is het uitgangspunt dat Utrecht financieel stabiel beleid voert en dus een structureel sluitende begroting presenteert. De financiële strategie bestaat uit de volgende onderdelen:

Financieel-technisch beleid

Hiermee kijken we naar mogelijkheden van financieel-technische aard, zoals de inzet van het eigen vermogen (reserves) om met name het tekort op korte termijn op te lossen. Ook kijken we hiermee naar de inzet van de beschikbare weerstandscapaciteit boven de norm van 1,0 voor het weerstandsvermogen (conform motie 415 uit 2024).

Hervormingen en bezuinigingen

In de Voorjaarsnota 2024 was het tekort op de gemeentelijke begroting opgelopen tot 76 miljoen euro. Er is daarom een aantal stevige maatregelen genomen om dat tekort op te lossen, waaronder 25 miljoen euro aan hervormingsbezuinigingen. Bij de invulling van deze hervormingsbezuinigingen hebben we vooral kritisch naar de gemeente en de gemeentelijke organisatie gekeken: wat kan minder en wat kan beter?

Als gevolg van de financiële situatie bij de Voorjaarsnota 2025 is in deze voorjaarsnota ook 8,8 miljoen euro aan extra bezuinigingsmaatregelen opgenomen.

Inschattingen inkomsten Rijk

In de Voorjaarsnota 2025 zijn aanvullende middelen vanuit het Rijk geraamd voor jeugd, inburgering en de landelijke vreemdelingenvoorziening. De aanvullende middelen voor jeugd zijn gebaseerd op de extra middelen die het Rijk in de eigen voorjaarsnota heeft aangekondigd. Ook heeft het Rijk in dezelfde voorjaarsnota extra middelen beschikbaar gesteld voor de demping van de terugval van het gemeentefonds in 2026 ('het ravijn'). Ook hiermee is rekening gehouden in de Voorjaarsnota 2025.

Financiële ontwikkelingen na Voorjaarsnota 2025

x € 1.000

Financieel beeld 2025-2029	2026	2027	2028	2029	Structureel
Eindsaldo Voorjaarsnota 2025	-	-	-	-	-
Actualisatie					
A. Meicirculaire 2025	16.000	16.600	200	1.800	1.800
B. Eigen bijdrage Jeugd	-	-	4.400	4.400	4.400
C. Structurele doorwerking majeure ontwikkelingen Tweede Bestuursrapportage en overige ontwikkelingen:	-14.043	-10.600	-5.600	-5.600	-5.600
C1. Indexering	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
C2. Voorzieningen	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800
C3. Werk & Inkomen	-7.000	-5.000	-	-	-
C4. Evenementenleges	-638	-	-	-	-
C5. Nota WAAVA	-630	-	-	-	-
C6. Zwarte plein	-175	-	-	-	-
D. Moties en amendementen	-	-	-	-	-
Begroting 2026	1.957	6.000	-1.000	600	600
E. Storting/onttrekking algemene dekkingsreserve	-1.957	-6.000	1.000	-600	-600
Totaal Programmabegroting 2026	0	0	0	0	0

Hieronder staat een uitleg bij de cijfers uit bovenstaande grafiek:

A. Meicirculaire 2025

De meicirculaire is verschenen nadat de raad de Voorjaarsnota 2025 heeft ontvangen. De meicirculaire 2025 laat een positief meerjarig financieel beeld zien. De programmabegroting 2026 is daarom aangepast conform de Raadsbrief meicirculaire gemeentefonds 2025.

Onze inkomsten uit het gemeentefonds veranderen door:

- Een opwaartse bijstelling van de prijscompensatie in het gemeentefonds. Dit levert in 2026 ruim € 12 miljoen op;
- Een afname van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds, hierdoor krijgen we structureel € 1,1 miljoen minder;
- De actualisatie van de landelijke maatstaven. Dit heeft een positieve impact op onze inkomsten van ongeveer € 5 miljoen structureel;
- Het doorvoeren van een extra korting op het jeugdbudget vanaf 2028 die negatief uitpakt voor onze financiën. Dat kost vanaf 2027 ruim € 14 miljoen.

Per saldo leidt dit tot extra budgettaire ruimte tot en met 2027. Voor 2028 en volgende jaren daalt de extra financiële ruimte weer naar nul.

Naar aanleiding van de meicirculaire handhaven we onze ramingen dat er over 2023 en 2024 nog een nabetaling komt ten aanzien van het jeugddossier door het Rijk. Hierover zijn immers harde toezeggingen gedaan door de (inmiddels demissionaire) premier. Als die toezeggingen niet nagekomen worden, zal de VNG een rechtszaak starten tegen het Rijk. We gaan er dus van uit dat deze middelen komen. Dat geldt niet voor de middelen voor jeugd voor de jaren 2028 en verder.

Hoewel er signalen waren dat er structureel geld in het gemeentefonds bij zou komen voor jeugd, staan daar nu vanaf 2028 kortingen tegenover, waardoor het financiële effect per saldo nul is. Met andere woorden: we krijgen incidenteel (2026 en 2027) extra geld voor jeugd, maar in de jaren daarna niet meer.

B. Jeugd

In de meicirculaire 2025 zijn extra inkomsten Jeugd (Van Ark-middelen) opgenomen. Daar staan vanaf 2028 extra bezuinigingen op Jeugd tegenover die even hoog zijn als de extra middelen voor jeugd. Deze bezuinigingen bestaan uit een indexering van de hervormingsagenda jeugd. Dit zijn maatregelen die wij in Utrecht al eerder geïmplementeerd hebben. Dit levert voor ons in de toekomst dus geen extra besparing meer op waar we de korting van het Rijk op het gemeentefonds mee kunnen compenseren. Daarnaast is er een korting doorgevoerd vanwege de mogelijkheid voor gemeenten om vanaf 2028 een eigen bijdrage te innen bij diegenen die een beroep doen op de jeugdhulp.

De bezuinigingen op het gemeentefonds zijn meegenomen in de Raadsbrief meicirculaire en verwerkt in het programma Algemene Dekkingsmiddelen. De hogere baten als gevolg van de eigen bijdrage zijn vanaf 2028 opgenomen in het programma Kansrijk opgroeien. Voor de gemeente Utrecht gaat dit om een bedrag van 4,4 miljoen euro. Het is onzeker of deze eigen bijdrage daadwerkelijk wordt ingevoerd. Met de val van het kabinet is dit nog onzekerder geworden. Het is ook nog onzeker wat de daadwerkelijke gerealiseerde omvang van de eigen bijdrage na invoering zal zijn. Wij vinden overigens een eigen bijdrage niet wenselijk, omdat dit ertoe kan leiden dat minder kinderen en gezinnen die dit nodig hebben, toegang krijgen tot jeugdhulp. Hierdoor zullen ook de maatschappelijke kosten stijgen.

C1. Indexering

Voor de indexering is per saldo € 1,8 miljoen extra nodig. Een van de oorzaken hiervan is dat de recent afgesloten CAO voor gemeenteambtenaren de gemeente Utrecht harder raakt dan eerder bij de Voorjaarsnota voorzien. Dit gaat over een extra vergoeding voor onregelmatig werk. Deze afspraak geldt voor een groot aantal ambtenaren, zoals badmeesters en boa's.

C2. Onderhoudsvoorzieningen

De afgelopen jaren zijn de kosten voor de onderhoudsvoorzieningen steeds beter geraamd. Bovendien werken we op een andere manier door scherper te kijken naar risico's en wat er gebeurt als deze risico's optreden. Vanwege de stijgende kosten dreigen de onderhoudsvoorzieningen voor vastgoed, sport en mobiliteit negatief te worden. Dit is niet toegestaan en daar zijn we ook op gewezen door de accountant. Het is dus noodzakelijk om de onderhoudsbudgetten structureel te verhogen en daarom doen we in deze Programmabegroting een extra storting van structureel € 3,8 miljoen euro.

Deze structurele oplossing is nodig, omdat we verwachten dat een incidentele oplossing in de toekomst leidt tot nieuwe structurele problemen. Naast de extra storting nemen we in aanloop naar de Voorjaarsnota 2026 de hele onderhoudsagenda en de bijbehorende begroting onder de loep om beter te anticiperen op een stijging van de lasten en om kapitaalgoederen goed te blijven onderhouden.

C3. Werk & Inkomen

Er is een structureel nadeel op de BUIG-budgetten (bijstand) van 7 miljoen euro. Dit bedrag is wel nog met de nodige onzekerheden omgeven. Als dit een landelijke trend blijkt, zal het macrobudget namelijk verhoogd worden. Bovendien zal een hogere uitstroom ook leiden tot een kleiner nadeel. Het college wil uiteraard nog meer inzetten op een hogere uitstroom, rekening houdend met het feit dat ook de gemeente Utrecht een zogenaamd granieten bestand kent. Om die hogere uitstroom te bereiken, is extra inzet en extra tijd nodig. Daarom is in de programmabegroting incidenteel 7 miljoen euro opgenomen voor 2026 en 5 miljoen euro incidenteel voor 2027. De verwachting is dat met de extra inzet op uitstroom en de toekomstige ontwikkeling van het BUIG-budget deze extra bijdragen vanaf 2028 niet meer nodig zijn.

C4 t/m C6. Overige maatregelen

Het college stelt voor om een drietal urgente knelpunten op te lossen die met een deel van het incidentele geld voor 2026 gedekt zijn in deze programmabegroting. Dit gaat over de verhoging van de leges voor evenementen en daarmee ook voor het Sinterklaasfeest en de viering van Sint-Maarten, voor de herinrichting van het Zwarte Plein en voor de nota Waava. In totaal is met deze drie knelpunten een bedrag gemoeid van circa € 1,4 miljoen.

Door de keuzes en de maatregelen in deze programmabegroting blijft er in 2026 een positief resultaat over van 3,4 miljoen euro (daarna sluitend). Gezien de financiële positie van de gemeente is besloten dit bedrag in te zetten om de reservepositie te verbeteren. Vanwege de grote onzekerheden en het verwachte negatieve resultaat voor 2025 zal dit noodzakelijk zijn en wordt het versterken van de reservepositie ook geadviseerd door de accountant. Dit geeft mogelijk ook ruimte aan een nieuwe coalitie.

D. Moties en amendementen Voorjaarsnota 2025

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 zijn 5 amendementen en 25 moties aangenomen. Alle amendementen zijn conform het genomen besluit verwerkt bij deze programmabegroting. De aangenomen moties zal het college binnen de uitvoering van het beleid afwegen en, indien mogelijk, nader uitwerken.

E. Algemene dekkingsreserve

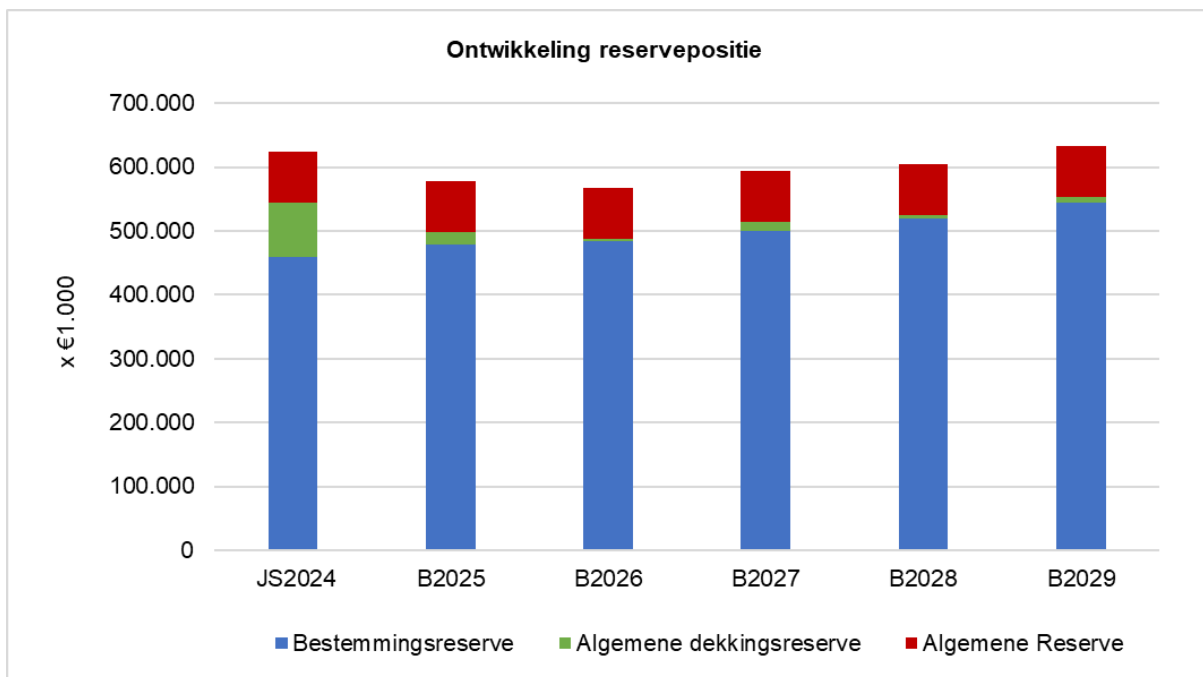
Het saldo dat resteert, wordt - zoals te doen gebruikelijk - verrekend met de algemene dekkingsreserve. Dat is de reserve waarmee we alle overschotten en tekorten van de Planning & Control producten mee verrekenen. Die algemene dekkingsreserve laat de laatste paar jaren een dalende trend zien. In deze begroting storten we in 2026, 2027 en 2029 (en later) een bedrag in de algemene dekkingsreserve, terwijl er in 2028 een bedrag onttrokken wordt. Dit heeft als neveneffect dat onze reservepositie verstevigd wordt en dit heeft weer een positieve impact op onze solvabiliteitsratio. Dit is ook noodzakelijk, want - rekening houdend met het negatieve saldo van de tweede bestuursrapportage - is de algemene dekkingsreserve in 2026 negatief, net als in 2028 en 2029. Als dat binnen de begrotingsperiode niet opgelost wordt, kan dat voor de provincie reden zijn voor preventief toezicht. Dit is een aandachtspunt bij de Voorjaarsnota 2026. Dit betekent wel dat elke wijziging op deze begroting die leidt tot het uitgeven van extra geld, ervoor zorgt dat onze algemene dekkingsreserve nog negatiever wordt, wat ook een negatieve impact heeft op onze solvabiliteitsratio.

Financiële positie gemeente Utrecht

Hieronder staan een aantal financiële kengetallen. Die maken de komende jaren een bepaalde ontwikkeling door. Het is goed om deze financiële kengetallen in samenhang te bezien en ook in de loop van de tijd. Een mindere score op één van de financiële kengetallen in enig jaar is (nog) geen reden tot zorg. Pas wanneer alle financiële kengetallen zich gedurende meerdere jaren negatief dreigen te ontwikkelen, is bijsturing nodig. Gemiddeld genomen scoren we redelijk tot goed op de kengetallen. Onze begroting is in de eerste twee jaren structureel sluitend; de weerstandsratio voldoet aan de norm van 1,0 en onze solvabiliteit ligt rond de 20%. Wel zien we dat onze schuldquote langzaam stijgt en dat onze reservepositie zich weer iets herstelt.

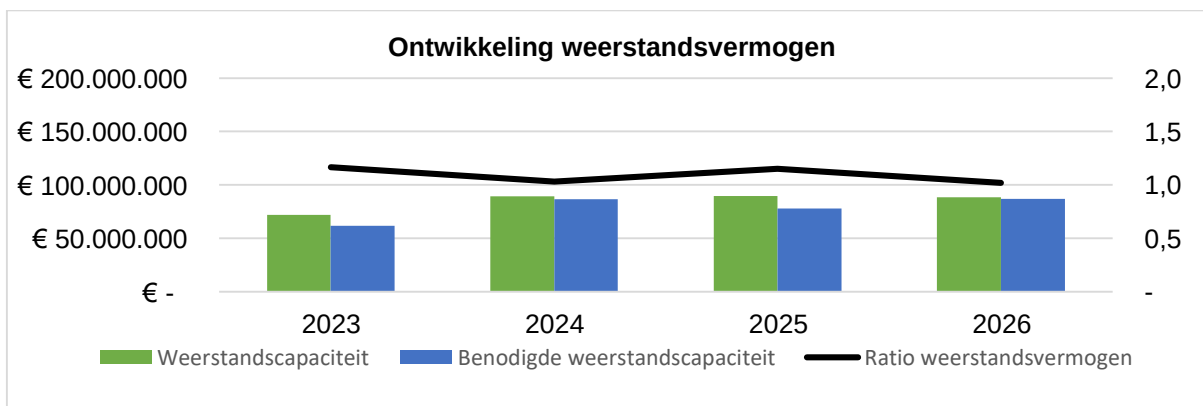
Reservepositie

De reservepositie blijft per saldo meerjarig stabiel. Sinds de Jaarstukken 2024 neemt de omvang van de gemeentelijke reserves wel af. Dit geldt in het bijzonder voor de algemene dekkingsreserve. Vanaf 2027 herstelt de reservepositie zich licht.

Weerstandsvermogen

Voor 2026-2029 is voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar om financiële risico's op te kunnen vangen. De verwachting is dat het weerstandsvermogen de komende jaren gemiddeld 1,0 blijft. De gemeente Utrecht blijft hierdoor in staat om substantiële tegenvallers op te vangen. In 2026 komt de weerstandsratio op 1 uit. De algemene reserves worden niet aangesproken voor een weerstandsratio van 1. De reserves zijn nodig om de solvabiliteit (zie volgende alinea) op peil te houden en voor het financiële ravijn.

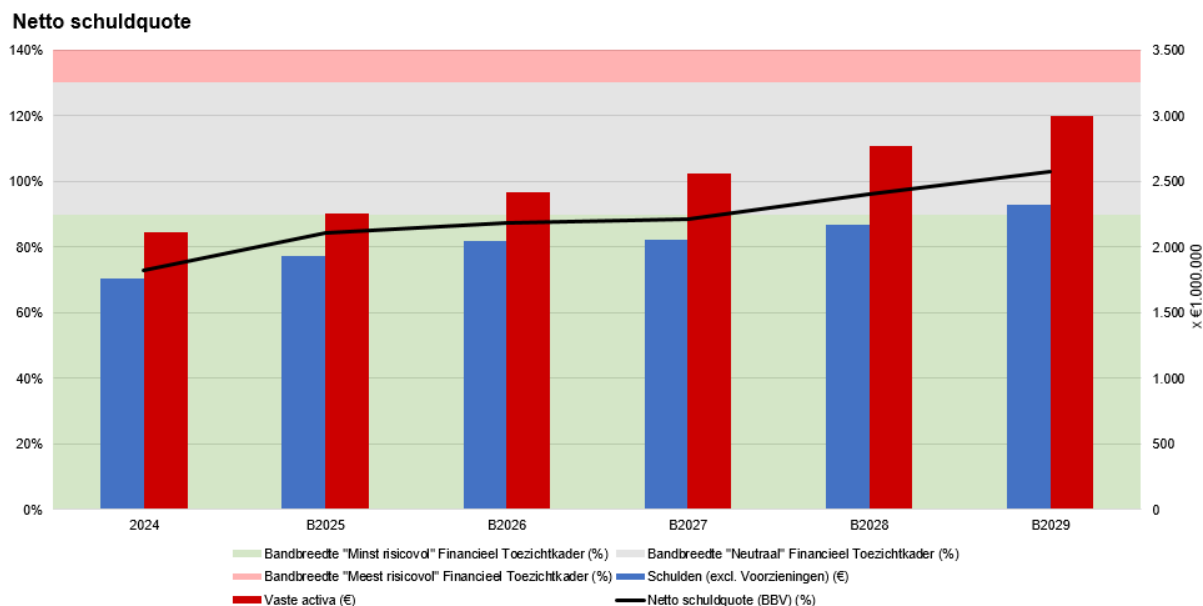
Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en het totale vermogen (reserves en leningen) aan. Des te hoger de solvabiliteitsratio, des te beter gemeenten tegen een financieel stootje kunnen. Uit onderstaande grafiek blijkt dat de solvabiliteit van de gemeente de komende jaren redelijk stabiel blijft en rond de 20% ligt. Doordat we scherper aan de wind zijn gaan varen de afgelopen jaren, is de solvabiliteit iets gedaald. De lagere rijksinkomsten zijn hier mede debet aan geweest. De solvabiliteit onderstreept ook het belang van een goede reservepositie: hoe hoger de reserves, hoe beter de solvabiliteit.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente weer ten opzichte van het begrotingstotaal. De gemeente hanteert als norm de lijn van het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK van de provincie (een bandbreedte van 90-130%). De netto meerjarige

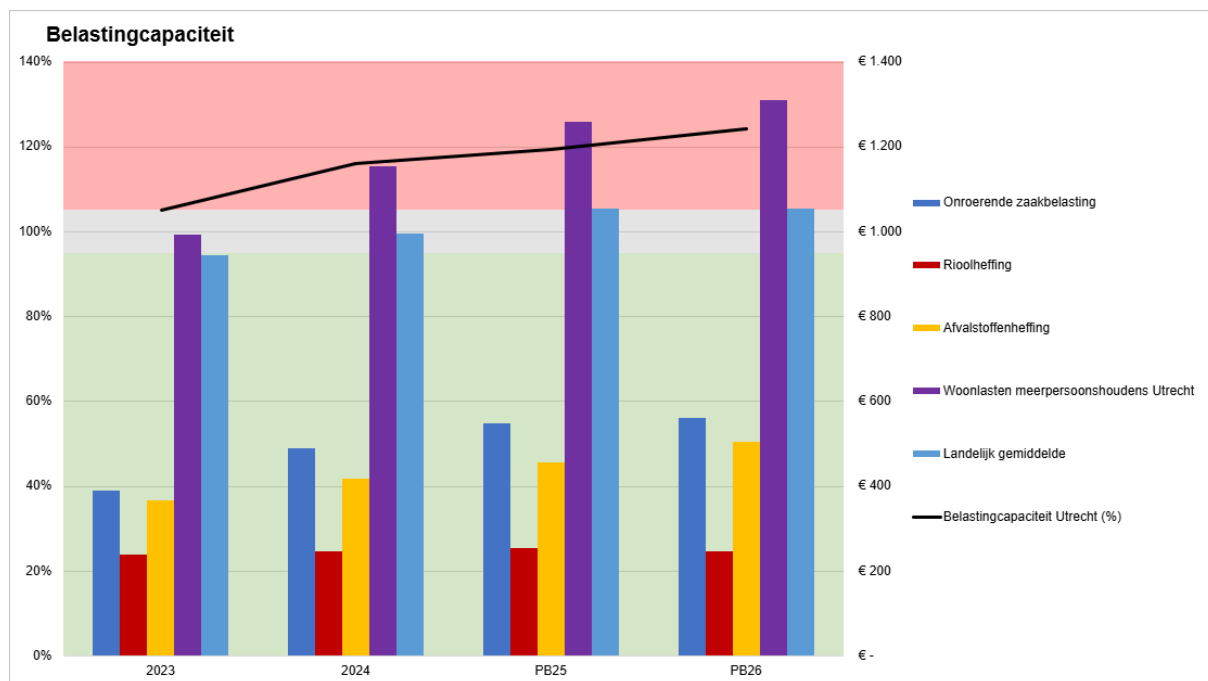
schuldquote loopt op, maar blijft vooralsnog ruimschoots onder de 130%. Het oplopen van de netto schuldquote wordt voornamelijk veroorzaakt door de geplande investeringen in de groei van onze stad. Hoe reëel deze verwachting, gebaseerd op de investeringsambitie is, moet nog blijken. Dankzij meer ervaring met realistisch plannen weten we nu dat de werkelijke schuldontwikkeling door onder andere planningsoptimisme vaak achterbleef bij de ramingen. Dit komt onder meer door personeelstekort, stijgende bouw- en materiaalkosten en planologische procedures. In de Voorjaarsnota 2025 is hier al rekening mee gehouden door ambities deels bij te stellen, rekening houdend met het planningsoptimisme. Hiermee nemen we een verantwoord risico op knelpunten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Utrecht zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. In 2026 neemt de belastingcapaciteit met 4 procentpunt toe ten opzichte van 2025. De belastingcapaciteit kwam in 2025 uit op 120% en in 2026 komt de belastingcapaciteit uit op 124%. Een goede vergelijking is echter nog niet te maken. De Utrechtse tarieven voor 2026 zijn namelijk wel bekend, maar het landelijk gemiddelde is nog gebaseerd op de cijfers van 2025.

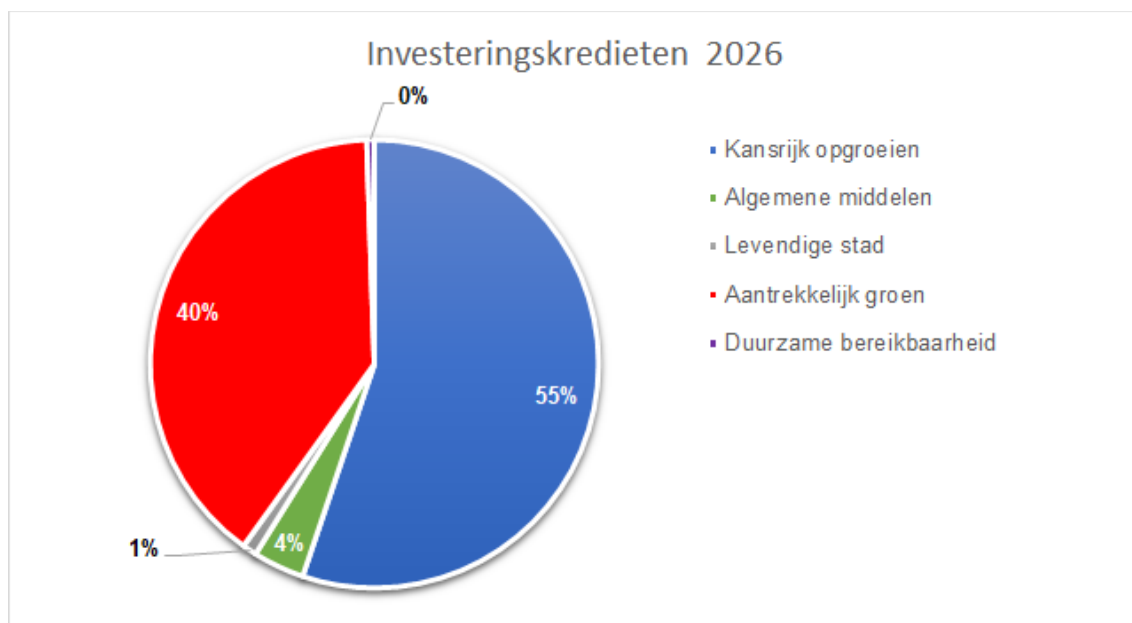
We verwachten uiteindelijk wel een beperkte stijging van de belastingcapaciteit. Deze stijging wordt mede veroorzaakt door wijzigingen in de berekeningsmethodieken van OZB en de afvalstoffenheffing. Bij het vaststellen van de hoogte van de OZB wordt uitsluitend de WOZ-waarde van koopwoningen meegenomen, omdat de OZB alleen wordt betaald door huishoudens met een koopwoning. Bij het vaststellen van de gemeentelijke kosten voor afvalstoffenheffing wordt vanaf nu gebruik gemaakt van het gewogen gemiddelde van de meerpersoonshuishoudens in plaats van de eenpersoonshuishoudens. We zien dat de kosten van het ophalen en verwerken van het huishoudelijk afval toenemen (door onder andere de landelijke CO2-heffing). Dit leidt tot een stijging van de afvalstoffenheffing.

Investerings in onze stad en inwoners

We investeren jaarlijks vele miljoenen euro's in de groei van onze stad en om de stad in goede staat te houden en te verbeteren. Zoals ook uit de grafiek Netto schuldquote blijkt nemen onze bezittingen door deze investeringen (vaste activa) toe.

Bij deze begroting autoriseert de raad voor 2026 in totaal 279,047 miljoen euro (2025: € 192,3 miljoen) aan nieuwe investeringskredieten. Het totaal geautoriseerd investeringskrediet tot en met 2026 komt nu uit op 2,607 miljard euro, hiervan is 679,108 miljoen euro gerealiseerd. De rest wordt in komende jaren uitgeven, waarvan in 2026 440,237 miljoen euro. In de programma's worden de investeringen nader toegelicht.

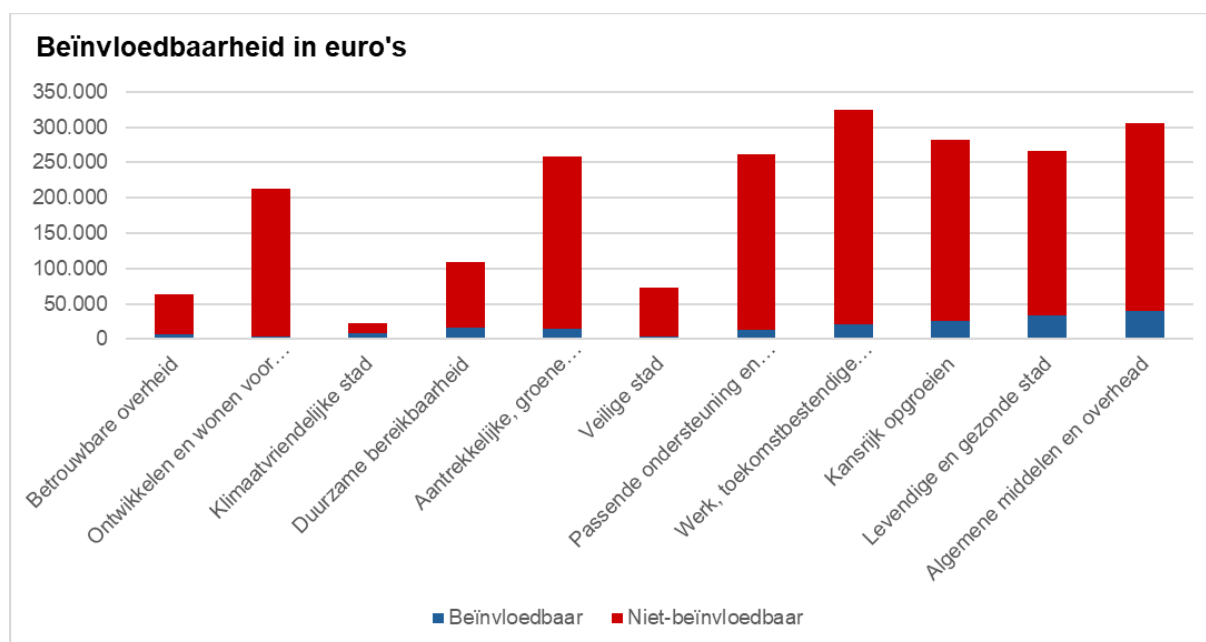

Beïnvloedbaarheid

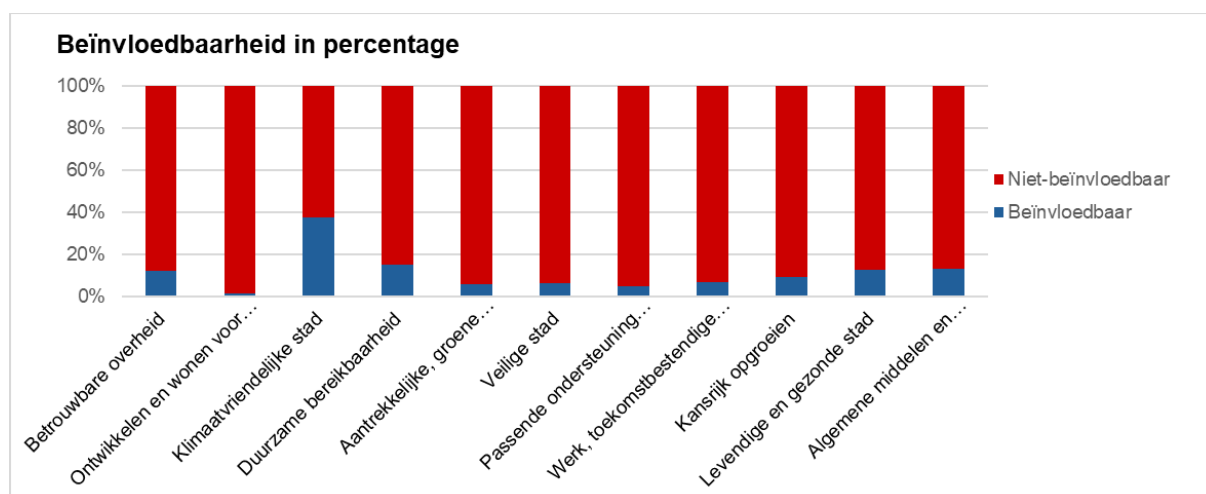
Op het niveau van de doelstellingen binnen een programma biedt deze begroting inzicht in de beïnvloedbaarheid van de uitgaven. De informatie over de beïnvloedbaarheid kan worden gebruikt in bijvoorbeeld takendiscussies. De beïnvloedbare ruimte kan alleen worden ingezet voor nieuw beleid als de bestaande kaders/activiteiten worden aangepast. De beïnvloedbare ruimte hebben we binnen de programma's daarom ook voorzien van inhoudelijke duiding.

Op een begrotingstotaal van ruim 2,177 miljard euro (lasten 2026 inclusief reservemutaties) hebben we € 186,3 miljoen euro aan beïnvloedbare ruimte. Dit is 8,56% van het begrotingstotaal. De beïnvloedbaarheid neemt in de jaren toe. In 2027 is de beïnvloedbare ruimte 9,88% van het begrotingstotaal (2,074 miljard euro).

Onderstaande grafiek toont de beïnvloedbare ruimte per programma in euro's voor het begrotingsjaar 2026.

Onderstaande grafiek toont de beïnvloedbare ruimte per programma in percentages voor begrotingsjaar 2026.

Tot slot

Ondanks de financieel lastige jaren is het dit college gelukt om steeds een sluitende begroting te presenteren. De afgelopen jaren hebben we bovendien fors geïnvesteerd in de stad. Jaarlijks besteden we 2 miljard euro om Utrecht duurzaam en leefbaar te ontwikkelen. Deze collegeperiode is bovendien, inclusief het coalitieakkoord, voor ruim 90 miljoen euro structureel extra geïnvesteerd in de stad. We hebben helaas ook scherpe keuzes moeten maken om tekorten op te lossen. Zo hebben we de afgelopen jaren voor 80 miljoen euro aan structurele bezuinigingen doorgevoerd. Hierbij hebben we echter nooit getornd aan dat wat we als college ook aan de stad na willen laten: barmhartigheid als mantel over al ons beleid. Dit betekent dat we altijd de meest kwetsbaren hebben ontzien en dat we als stad koplopergemeente zijn in actuele (politieke)kwesties die draaien om de zorg en de opvang van mensen, zoals de hervormingsagenda jeugd, de opvang en begeleiding van statushouders en vluchtelingen. Dit college is bovendien altijd fors blijven inzetten op het tegengaan van ongelijkheid, het bestrijden van de woningnood en het aanpakken van de klimaatcrisis.

Om de financiële tegenwind het hoofd te bieden, hebben we altijd financieel, stabiel beleid gevoerd. Maar we hebben ook scherp aan de wind moeten zeilen en de nodige risico's genomen: we hebben forse (financiële) maatregelen genomen, lasten moeten verhogen en onze reserves aangesproken. Bovendien is ons financiële beleid vanaf het begin af aan realistisch geweest: we kunnen niet al onze grootste ambities waarmaken.

Als gevolg hiervan zijn de financiën nu op orde. Echter vraagt ook de (nabije) toekomst om realisme. Het appeltje voor de dorst is op en dus zullen we nu en in de toekomst zorgvuldig om moeten gaan met onze financiën, zodat we de beloftes voor Utrecht waar kunnen blijven maken: voldoende woningen, voorzieningen en groen in een klimaatneutrale stad waar iedereen zichzelf mag zijn en iedereen die dat nodig heeft hulp krijgt. En zodat we ons kunnen blijven wapenen voor externe, autonome ontwikkelingen die altijd van invloed zullen zijn op onze stad zonder muren.

Beleidskaders

Voorjaarsnota 2025 en Eerste Bestuursrapportage 2025

De voorjaarsnota 2025 is het document waarin de integrale afweging plaatsvindt en de beleidsmatige keuzes, inclusief de meerjarige doorkijk, worden gemaakt voor het komende begrotingsjaar. De keuzes worden in de begroting nader uitgewerkt. Een overzicht van moties en amendementen aangenomen naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2025 vindt u [hier](#).

In de eerste bestuursrapportage wordt de lopende begroting bijgesteld, zowel beleidsmatig als financieel.

Coalitieakkoord

Dit betreft het [coalitieakkoord](#) 'Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat'. In de periode van 2022-2026 wordt er aan de slag gegaan met de groeiende ongelijkheid in onze stad, de grote woningnood en de klimaatcrisis.

Aangenomen moties en amendementen

Bij de behandeling van de programmabegroting 2026 in de raadsvergadering van 13 november 2025 zijn onderstaande amendementen en moties aangenomen. De aangenomen amendementen worden in de programmabegroting verwerkt.

Amendement	Omschrijving	Financiële consequentie
------------	--------------	----------------------------

--	--	--

Motie	Omschrijving
-------	--------------

Programma 's

Betrouwbare overheid

Programma overzicht

We zorgen voor betrouwbare dienstverlening en rechtvaardige behandeling.

Portefeuillehouder(s): Sharon Dijksma, Rachel Streefland, Eva Oosters, Dennis de Vries en Linda Voortman

Financiën programma

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	13.499	13.758	9.185	9.235	9.235	9.235
Lasten	66.202	71.390	63.110	60.239	60.140	60.140
Saldo Baten en Lasten	-52.702	-57.631	-53.925	-51.004	-50.905	-50.905
Onttrekking reserves	695	1.175	0	0	0	0
Toevoeging reserves	211	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	484	1.175	0	0	0	0
Totaal	-52.218	-56.456	-53.925	-51.004	-50.905	-50.905

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 9,185 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Bovengemeentelijke samenwerking (0,674 miljoen euro)
- Inkomsten uit leges burgerzaken (8,5 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 63,010 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Raad en college (12,707 miljoen euro)
- Bovengemeentelijke en internationale samenwerking (3,550 miljoen euro)
- Initiatievenfonds (4,7 miljoen euro)
- Wijkbureaus (12,170 miljoen euro): hierin zit o.a. ook incidenteel meerjarig budget voor Buurt- en wijkgericht werken (1,3 miljoen euro)
- Dienstverlening Burgerzaken (15,7 miljoen euro; waaronder budget voor het organiseren van verkiezingen 2,2 miljoen euro)
- Dienstverlening klantcontactcentrum (7,6 miljoen euro) en Publieksdienstverlening (2,6 miljoen euro)
- Subsidie voor Het Utrechts Archief (3,694 miljoen euro)

In dit programma vinden in 2026 geen mutaties op de reserves plaats.

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

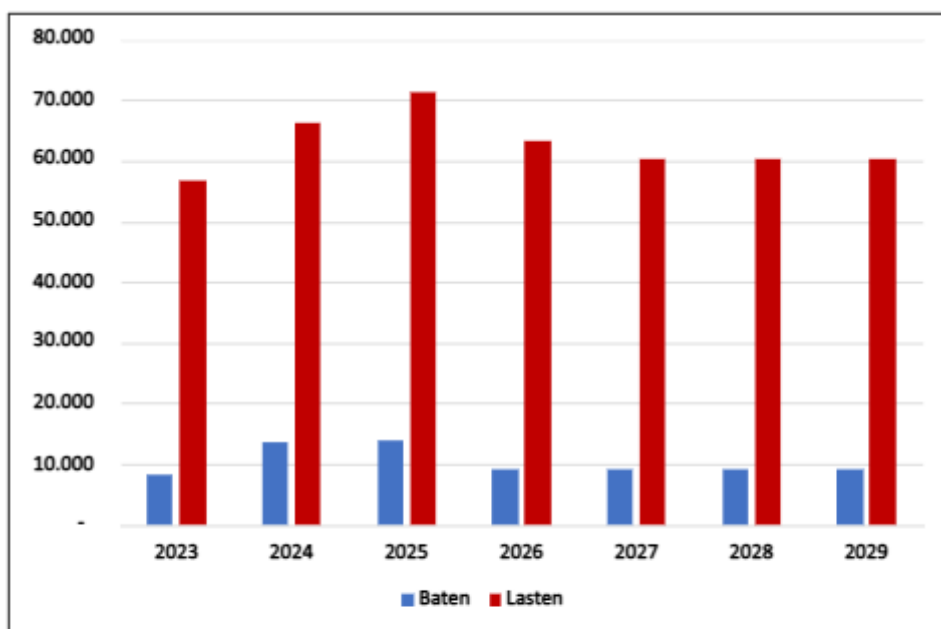
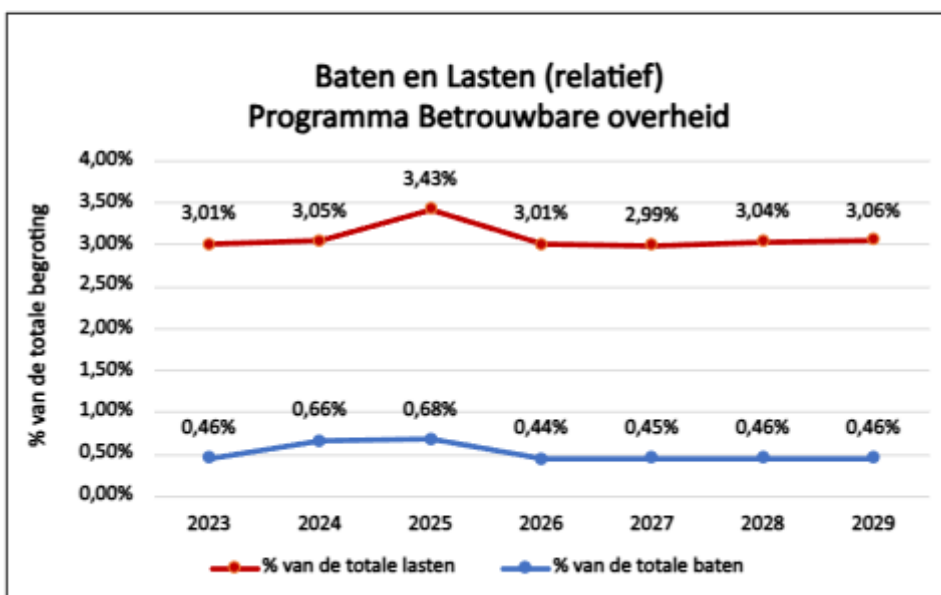
x € 1.000

Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgericht werken	-100	497	550	550	550	550
Thema 1b: Verlagen kwaliteit interne dienstverlening	-	66	66	66	66	66
Korten op investeringsbudget Publieksdienstverlening	-	51	51	51	51	51
Registratie Niet Ingezeten kostendekkend uitvoeren	-	89	89	89	89	89
Sluiten KCC (Klant contact center) op woensdag- en vrijdagmiddag	-	479	545	545	545	545
Differentiëren dienstverlening wijkbureaus	-	309	309	309	309	309
Totaal	-100	1.491	1.610	1.610	1.610	1.610

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Raad en College

De gemeenteraad en het college van b&w vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Standaard voor de beleidscyclus	2023	Kaders ten behoeve van de rolverdeling tussen raad en college, en duidelijke afspraken over sturen en verantwoording van beleid.
Raadsvoorstel werkdruk en werkwijze	2025	Voorstel voor een nieuwe werkwijze voor de raad om de werkdruk te verlagen

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028			
% Utrechters dat vertrouwen heeft in de gemeenteraad	55% (2021)	-	52%	-	53%	-			

Uitgebreidere informatie over de externe indicator die betrekking heeft op deze doelstelling is te vinden in de [Utrecht Monitor](#).

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteit in het begrotingsjaar

Gemeenteraad

- Naar aanleiding van het [Raadsvoorstel Werkdruk & Werkwijze](#) wijzigt vanaf september 2025 de vergaderstructuur en na de raadswissel in 2026 gaat de raad aan de slag met een nieuwe werkwijze. Deze nieuwe werkwijze moet de werkdruk van raadsleden verlagen, waardoor er meer tijd overblijft voor contact met inwoners, er wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van de beeldvorming en het raadswerk qua tijdsinvestering toegankelijk blijft voor een brede groep inwoners.
- De raad onderzoekt hoe ze uitvoering kan geven aan [M56 'Participeren kun je leren'](#), naar aanleiding waarvan de raad met Utrechters in gesprek gaat over hoe het contact tussen raad en Utrechters verbeterd kan worden.

College

- In 2026 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. We zorgen voor een professionele collegewissel (overdracht).

Activiteiten die we niet meer doen

Gemeenteraad

Niet van toepassing

College

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

Gemeenteraad

- Democratieprogramma: het Democratieprogramma richt zich op het enthousiasmeren en onderwijzen van jongere en volwassen Utrechters over lokaal bestuur, de gemeenteraad, het besluitvormingsproces én hun eigen invloed hierop (externe indicator).
- Raad in de Wijk: de raad weet wat er speelt in wijken door aanwezig te zijn, het gesprek aan te gaan, te luisteren en vragen te stellen; de raad is zichtbaar en benaderbaar voor mensen in de wijk. Ook na de raadswissel blijven we de verschillende wijken in gemeente Utrecht bezoeken (externe indicator).
- Raadsinformatiebijeenkomsten: voor de beeldvorming van de raadsleden over een onderwerp worden er openbare raadsinformatiebijeenkomsten (RIB) georganiseerd die raadsleden zelf kunnen agenderen. We onderzoeken hoe wij hier een kwaliteitsimpuls aan kunnen geven (externe indicator).
- Instrumenten: Utrechters hebben verschillende instrumenten tot hun beschikking om in contact te komen met de raad, bijvoorbeeld de petitie, inwonersagendering en inwonersmotie. De raad richt deze instrumenten en bijbehorende processen zo in dat dit laagdrempelig in gebruik is voor Utrechters.
- Adviescommissie Participatie: met deze adviescommissie heeft de raad een plek waar de raad kan reflecteren op haar eigen rol in participatie, maar ook op andere onderwerpen die raken aan de relatie tussen de gemeenteraad en Utrechters, en zo kan leren.
- Het werkdrukonderzoek uit 2023 naar aanleiding van [M367 Doeltreffende raad Utrecht](#) heeft een aantal aanbevelingen opgeleverd waaraan het dagelijks bestuur van de raad invulling heeft willen geven. Zo gelden er nu eindtijden voor raadsinformatiebijeenkomsten en commissievergaderingen en is de aanvangstijd voor raadsvergaderingen vervroegd. Bovendien loopt er een pilot waarin voor een raadsvergadering twee (in plaats van drie) dagdelen worden ingepland. Ook in 2025 vindt er weer een onderzoek plaats naar de werkdruk voor raads- en commissieleden (interne indicator).

College

- Het college voert het dagelijks bestuur van gemeente Utrecht binnen de kaders die door de gemeenteraad zijn vastgesteld;
- komt wekelijks bijeen voor besluitvorming;
- informeert de gemeenteraad onder andere via raadsbrieven over de voortgang, toezeggingen en actuele ontwikkelingen;
- is verantwoordelijk voor een nauwkeurige en transparante uitvoering van de referendumverordening;
- betreft de inbreng van inwoners, ondernemers en organisaties bij hun werkzaamheden;
- ondersteunt verbindende feesten en bijeenkomsten, zowel de jaarlijks terugkerende (zoals Sinterklaasintocht, 4 en 5 mei etc.) als incidentele voor inwoners die een steuntje in de rug nodig hebben, of een blijk van waardering verdienen
- blijft zich inzetten op de uitvoering van het coalitieakkoord "Investeren in Utrecht". Na vaststellen van een nieuw coalitieakkoord zal dit akkoord de basis zijn voor verdere uitvoering. De planning van de uitvoering van het coalitieakkoord wordt inzichtelijk gemaakt in de Planning & Control - begrotingscyclus.

- Collegeleden vertegenwoordigen het gemeentebestuur bij uiteenlopende gelegenheden op de diverse beleidsterreinen.
- In 2026 worden voor de collegeleden (gezamenlijke) thematische werkbezoeken en kennismakingen/ontmoetingen met stedelijke en regionale partners georganiseerd.

Financiën Raad en college

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	36	0	0	0	0	0
Lasten	13.423	12.178	12.707	12.362	12.362	12.362
Saldo Baten en Lasten	-13.387	-12.178	-12.707	-12.362	-12.362	-12.362
Onttrekking reserves	465	128	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	465	128	0	0	0	0
Totaal	-12.922	-12.050	-12.707	-12.362	-12.362	-12.362

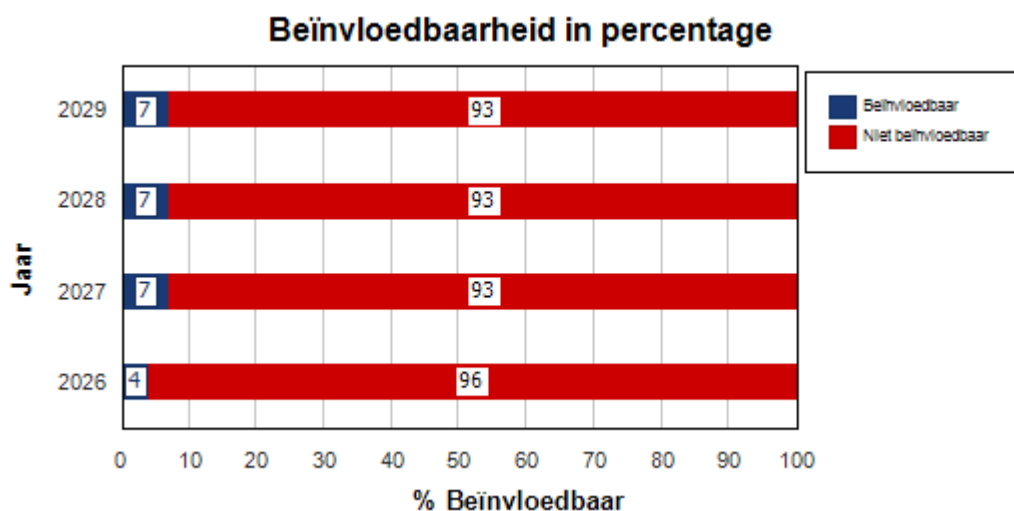
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
Bij raadsorganen nemen de begrote lasten met 0,529 miljoen euro toe door indexatie van de budgetten en omdat er elke vier jaar extra budget beschikbaar is voor de raadswissel.	529	I/S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 4%, 2027 7%, 2028 7% en voor 2029 7%

Binnen deze doelstelling is slechts een beperkt deel van de lasten beïnvloedbaar. De kosten voor college en raad, zoals personeelskosten, raadsvergoedingen en fractiebijdragen zijn grotendeels wettelijk verplicht of liggen vast in verordeningen. De raad kan deze verordeningen wijzigen. Beïnvloedbaar zijn ook de bijdragen aan de volksfeesten. Dit zijn bijvoorbeeld de intocht van Sinterklaas, 4 mei viering, bevrijdingsfestival en de carnavalsoptocht. Via subsidie aan vrijwilligersorganisaties en bewonersactiviteiten draagt onze gemeente Utrecht hieraan bij. Bezuinigingen op deze bijdragen zouden ten kosten kunnen gaan van verbinding met de stad en het behoud van tradities.

Doelstelling 2: Bovengemeentelijke belangen

De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal.

Beleidskader

Deze doelstelling heeft geen specifiek beleidskader.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Vanaf 15 september 2026 is Utrecht een jaar lang voorzitter van de G4.
- Van 8 tot en met 10 juni 2026 organiseert Utrecht samen met Eurocities de "Eurocities annual conference" in Utrecht.

Activiteiten die we niet meer doen

- Van 1 januari 2024 tot en met december 2025 was Utrecht voorzitter van het Europese netwerk POLIS, een netwerk van Europese steden en regio's die samenwerken op gebied van innovatieve oplossingen met betrekking tot mobiliteit.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We vertalen het Utrechtse coalitieakkoord naar lobby inzet die we onder de aandacht brengen bij bewindspersonen, Eerste en Tweede Kamerleden, de formerende partijen en in Brussel, al dan niet samen met de vier grote steden (G4: Den Haag, Utrecht, Rotterdam en Amsterdam) de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en andere partners. Prioritering hierin is noodzakelijk omdat wij niet over voldoende middelen beschikken om met alle activiteiten die hiervoor nodig zijn aan de slag te gaan. Hierin worden keuzes gemaakt.
- We bouwen verder aan een relevant regionaal en (inter)nationaal netwerk voor al onze bestuurders, met wie zij kunnen optrekken om de doelen uit het coalitieakkoord te halen en om de Utrechtse agenda te laten aansluiten op die van belangrijke partners.
- We werken samen met de regio om Utrechtse belangen te behartigen zoals het aantrekken van landelijke investeringen voor de OV schaa sprong (Merwedelijn). Dat doen we onder het label Metropool Regio Utrecht. Daarbij zetten we in op het versterken van het profiel van de regio middels positionering Utrecht, Heart of Health waarbij we onder andere samenwerken met de Economic Board Utrecht (EBU).
- Wij willen dat Utrecht een voortrekkersrol speelt bij de internationale klimaatdoelstellingen en daarom zoeken we zowel op regionaal, nationaal als op internationaal niveau strategische samenwerkingen op. Wij zetten ons o.a. in voor een grotere rol van steden in de klimaatafspraken.
- We werken samen met onze regiogemeenten in de UTRECHT10 (U10) aan de uitvoering van
- onze gezamenlijke opgaven onder andere door uitvoering te geven aan het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP). We kijken scherp naar onze regionale inzet en capaciteit en kijken per vraagstuk op welk schaalniveau en in welke coalitie dat wordt opgepakt.
- We zijn actief lid van onder andere de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Eurocities, ICLEI (local governments for sustainability) en POLIS (netwerk van Europese steden en regio's die samenwerken op gebied van innovatieve oplossingen met betrekking tot mobiliteit) en nemen waar nuttig bestuurlijke posities in.
- We organiseren kennisuitwisseling met nationale en internationale partners door middel van ontvangst van delegaties en organisatie van werkbezoeken op verschillende onderwerpen. Ook zetten we in op het aantrekken van internationale evenementen of conferenties die passen bij de ambities van onze stad. In het kader van bezuinigingen zullen we dit in vergelijking met voorgaande jaren minder doen.
- We nemen gericht deel aan internationale (economische) missies die bijdragen aan het Utrechtse profiel en vestigingsklimaat in samenwerking met partners als Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO), Regionale Ontwikkelings Maatschappijen (ROM) en Economic Board Utrecht (EBU).

Financiën Bovengemeentelijke belangen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.542	674	674	674	674	674
Lasten	5.319	4.805	3.550	3.550	3.550	3.550
Saldo Baten en Lasten	-3.777	-4.131	-2.876	-2.876	-2.876	-2.876
Onttrekking reserves	0	833	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	833	0	0	0	0
Totaal	-3.777	-3.298	-2.876	-2.876	-2.876	-2.876

x € 1.000

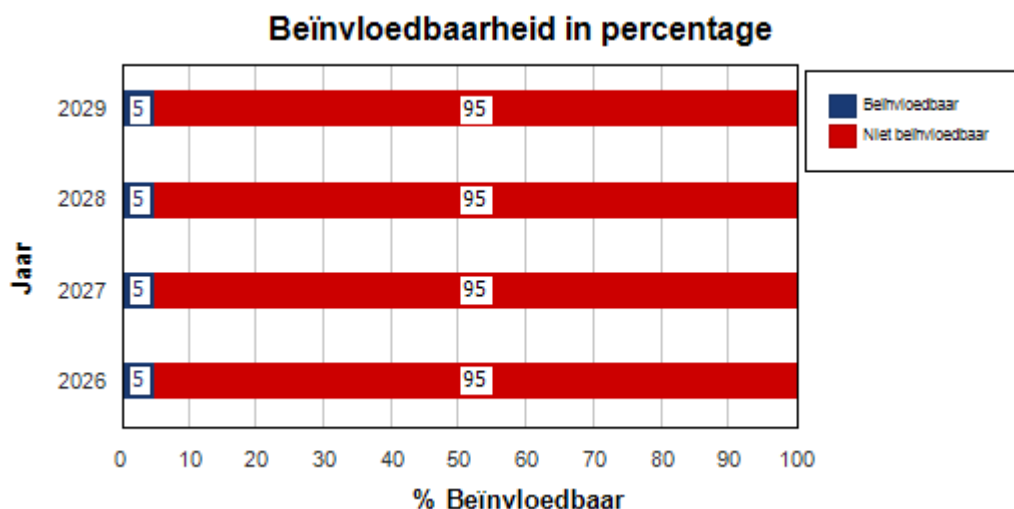
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
In diverse circulaire's wordt er incidenteel budget voor het programma RES (Regionale Energie Strategie-U10) beschikbaar gesteld. In 2026 is dit 1,2 miljoen minder dan in 2025.	-1.201	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Op basis van de septembercirculaire 2024 wordt er in boekjaar 2025 een bedrag van 0,371 miljoen euro onttrokken aan de Algemene reserve voor de Regionale Energie Strategie-U10 en op basis van de decembercirculaire 2024 een bedrag van 0,462 miljoen euro. In 2026 is dat niet het geval.	-833	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen in de reserves die moeten worden toegelicht.	-	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 5 %, 2027 5%, 2028 5% en voor 2029 5%

Binnen deze doelstelling is slechts een beperkt deel van de lasten beïnvloedbaar. Bovengemeentelijke samenwerking wordt in convenanten en gemeenschappelijke regelingen, zoals U10, VNG en G4, aangegaan. Uittreding is mogelijk, maar heeft langdurige ontvlechtingstrajecten en frictiekosten tot gevolg. Internationale samenwerkingen zijn ook deels beïnvloedbaar. Hier gaat het om lokaal beleid gekoppeld aan de “Sustainable Development Goals, of Global goals (VN)”. Het is mogelijk te stoppen met de samenwerking, maar dat vraagt om een verandering van het Utrechts beleid.

Doelstelling 3: Betrokken Utrechters

Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk, en/of stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken	2024	Uitvoeringsprogramma geeft richting aan het verder ontwikkelen van buurt- en wijkgericht werken.
Samen stad maken. Geen Utrecht zonder U.	2024	Beleidsnota geeft richting aan meer zeggenschap voor Utrechters.
Samen voor Overvecht	2019	Ambitiedocument Samen voor Overvecht.
Initiatievenfonds	2015	Subsidieregeling voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid	53% (2023)	-	54%	-	56%	-	-
% Utrechters dat vindt dat de gemeente eerlijk en open is in het contact met inwoners.	27% (2023)	-	28%	-	30%	-	-
% Utrechters dat betrokken is in de buurt bij één of meerdere activiteiten	54% (2023)	-	55%	-	57%	-	-

Uitgebreidere informatie over de externe indicator die betrekking heeft op deze doelstelling is te vinden in de [Utrecht Monitor](#).

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Starten met de uitvoering van de regiodeal Vitale Wijken 2.0 waarmee de 5 ambities van de wijkaanpak Samen voor Overvecht een extra impuls krijgen. Het Rijk heeft een bedrag van €10 miljoen euro toegezegd voor een uitvoeringsperiode van 4 (of max 5) jaar.
- Sturen van de eerste monitor Samen stad maken met een voortgangsbrief in Q1.
- Zichtbaar maken en monitoren van het bewonersbod.
- Voor de doorontwikkeling van de digitale samenwerking met de stad doen we een nieuwe aanbesteding om te overwegen of [DenkMee](#) nog het beste aansluit bij de doelstellingen van het programma Samen stad maken.
- Maatregelen uit het uitvoeringsprogramma 'Samenwerken met jeugd' in praktijk brengen.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Door de bezuinigingsmaatregelen uit de voorjaarsnota 2024 is vanaf 2026 het subsidiebudget van het Initiatievenfonds verlaagd met 0,819 miljoen euro. De bezuiniging wordt ingevuld door een maximaal totaalbedrag te reserveren voor aanpassingen aan de openbare ruimte die meer kosten dan €5000,-.
- Faciliteren van bewoners en organisaties bij hun initiatieven in buurt, wijk en stad met onder andere het Initiatievenfonds.
- Inwoners kunnen in iedere wijk terecht op het wijkspreekuur van de wijkwethouder.
- Dienstverlening vanuit de wijkbureaus afstemmen op wat een wijk of buurt nodig heeft, wat we daar willen bereiken en welke inzet daarvoor nodig is.
- Samen met de stad de kennis van de buurten verbinden en vertalen naar wat nodig is in de buurten.
- Openstellen van het wijkbureau als netwerkplek voor medewerkers en professionals in de wijk om kennis en kunde over de Utrechtse buurten uit te wisselen en samen te laten komen.
- Versterken van het buurt- en wijkgericht werken door te werken aan de 4 ambities van het uitvoeringsprogramma buurt- en wijkgericht werken en het uitvoeren van de 14 maatregelen.

- Omdat de incidentele middelen stoppen, is 2026 het laatste jaar dat we in de 6 buurten met een buurtagenda met bewoners, ondernemers en organisaties de buurtagenda's uitvoeren, prioriteiten bepalen en bijsturen waar nodig.
- Met bewoners, ondernemers, organisaties uit de wijk en het Rijk gezamenlijk de regie voeren en de koers bepalen van de aangescherpte wijkaanpak Samen voor Overvecht.
- Uitvoeren van de vernieuwde nadere regel Samen voor Overvecht, waarin de beoogde impact en goede samenwerking tussen partijen als prominente pijlers zijn opgenomen.
- Ondersteunen van de wijkplatforms door onder andere individuele begeleiding en organiseren van stedelijke kennisbijeenkomsten.
- Faciliteren van een feestelijke jaarwisseling vanuit het advies van het Burgerberaad.
- Vergroten eigenaarschap van Utrechters, onder andere door betere samenwerking tussen gemeente, fondsen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven bij ondersteuning van maatschappelijke initiatieven.
- Doorgaan met de reflectiegroep Samen stad maken van betrokken Utrechters en ambtenaren
- Werken met het [Kompas voor zeggenschap](#) voor het kiezen van samenwerkingsvormen bij plan- en beleidsontwikkeling en uitvoering.
- Werken aan het vakmanschap van onze medewerkers op het gebied van Samen stad maken door systematisch leren, trainingen, intervisie en casusbesprekingen.
- Faciliteren, stimuleren en controleren op de toepassing van de uitgangspunten van Samen stad maken bij gemeentelijke projecten, onder andere door het aanbieden van formats en instructies.
- Verkennen van een volgend burgerberaad met een start in 2026 na de gemeenteraadsverkiezingen.

Financiën Betrokken Utrechters

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.644	2.793	0	0	0	0
Lasten	15.988	21.407	16.987	15.097	15.097	15.097
Saldo Baten en Lasten	-14.344	-18.614	-16.987	-15.097	-15.097	-15.097
Onttrekking reserves	211	50	0	0	0	0
Toevoeging reserves	211	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	50	0	0	0	0
Totaal	-14.344	-18.564	-16.987	-15.097	-15.097	-15.097

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	-2.793	I
Verlaging van de baten door wegvallen van de SPUK-middelen voor Samen Voor Overvecht	-2.793	I
Lasten	-4.420	I/S
Verlaging van de lasten door wegvallen van de SPUK-middelen voor Samen Voor Overvecht	-2.793	I
Verlaging van budget Initiatievenfonds door de bezuinigingen zoals besloten in de voorjaarsnota 2024	-770	S
Verlaging van budget intensivering samen voor Overvecht door de bezuinigingen zoals besloten in de voorjaarsnota 2024	-719	S

x €1.000

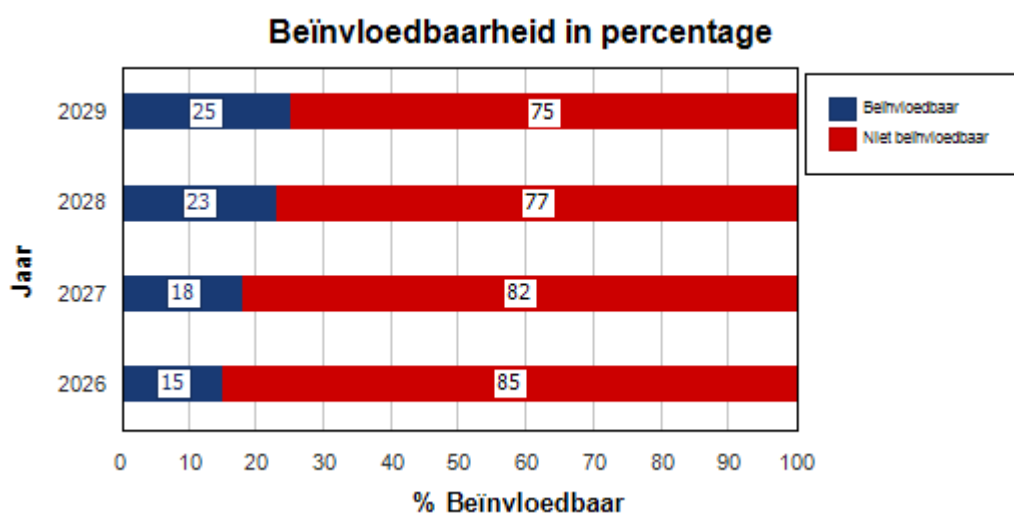
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Verlaging van budget Fysieke locaties wijkbureaus door de bezuinigingen zoals besloten in de voorjaarsnota 2024	-103	S
Verlaging van budget Samen stad maken en terugdraaien intensivering coalitieakkoord zoals besloten in de voorjaarsnota 2024	-149	S
Verhoging van budget Samen stad maken en terugdraaien intensivering coalitieakkoord zoals besloten bij amendement 156 bij de voorjaarsnota 2025	100	S
Verlaging van budget Wijkbureaus differentiëren dienstverlening zoals besloten in de voorjaarsnota 2025	-309	S
Verlaging van de lasten door (incidenteel) budget in 2025 voor integrale aanpak vanuit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid voor Samen voor Overvecht	-50	I
Verhoging van de lasten door loon- en prijscompensatie (<i>correctie 2025 en toevoeging 2026</i>)	373	S

**In 2027 dalen de lasten verder ten opzichte van 2026 met 1,890 miljoen euro door het wegvallen van de incidenteel toegekende coalitiemiddelen (1,390 miljoen euro) en het incidenteel toegekende budget bij de voorjaarsnota 2025 voor de jaarwisseling (2025 0,500 miljoen euro en 2026 0,500 miljoen euro).*

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 15%, 2027 18%, 2028 23% en voor 2029 25%

De beïnvloedbare ruimte binnen deze doelstelling betreft de structurele middelen voor het Initiatievenfonds en de bij het coalitieakkoord beschikbaar gestelde (incidentele) middelen voor Samen stad maken, de Wijk- en buurtaanpak inclusief de buurtagenda's, en programma Samen voor Overvecht. Het Initiatievenfonds is voor lokale (wijk-)initiatieven van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie. Het gaat om initiatieven in het sociale domein en in het ruimtelijke domein.

Bij de UBA-maatregelen (zie voorjaarsnota 2024) en de hervormingsbezuinigingen (zie voorjaarsnota 2025) is op al deze onderdelen per 2026 het budget verlaagd.

Doelstelling 4: Informatie en dienstverlening

De informatievoorziening en dienstverlening aan de inwoners en ondernemers van Utrecht is betrouwbaar, actueel, begrijpelijk, toegankelijk en passend bij de vraag.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie en meerjarenperspectief 2023-2033 op dienstverlening	2023	Aanvullende richting gevende afspraken over de dienstverlening van de gemeente Utrecht.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Klanttevredenheid eerstelijns contactmomenten.		8,1	7,2	7,2	7,2	7,2					
Klanttevredenheid Burgerzaken.		8,5	8	8	8	8					

Uitgebreidere informatie over de effectindicator die betrekking heeft op deze doelstelling is te vinden in de [Utrecht Monitor](#).

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We hebben een BRP straat, waardoor Utrecht samen met enkele andere gemeenten in Nederland ervoor zorgt dat statushouders en asielzoekers, langer dan 6 maanden in Nederland, ingeschreven worden in de Basisregistratie Personen (BRP).

Activiteiten die we niet meer doen

- Zoals besloten in de Voorjaarsnota 2024:
 - stoppen we met webcare.
 - stoppen we met informatievoorziening via het klantcontactcentrum op woensdag- en vrijdagmiddag na 13.00 uur.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Het aanbieden van alle vormen van de dienstverlening van Burgerzaken. Waarbij we:
 - Geen extra inzet meer leveren voor de registratie van niet ingezetenen (RNI), maar dit binnen de middelen die het rijk beschikbaar stelt uitvoeren.
 - Na zorgvuldig onderzoek bij welke verhuisaangiften dit realistisch is, worden er meer mutaties met betrekking tot verhuizingen geautomatiseerd verwerkt.
 - Processen Burgerzaken en inzet van digitalisering continu doorontwikkelen om efficiënter te kunnen werken.
 - We continueren de proef digitale aanvraag naturalisatie samen met de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en enkele andere gemeenten. De proef is bedoeld om een

efficiënter proces in te richten voor zowel gemeenten als IND, waardoor de doorlooptijd voor de zelfredzame inwoner wordt verkort.

- We organiseren de gemeenteraadsverkiezing.
- Informatievoorziening telefonisch, digitaal en fysiek (Gemeentelijk Servicepunt).
- Verbetering van de dienstverlening via het programma Publieksdienstverlening, waarin ook de aanbevelingen uit het rapport over de toeslagen affaire worden meegenomen. Door de verlaging van het investeringsbudget wordt de uitvoering van de visie op dienstverlening aangepast en vertraagd. Via de jaarlijkse voortgangsbrief Publieksdienstverlening wordt u geïnformeerd over de lopende activiteiten.
- Investeren in het aantrekken, opleiden en behouden van voldoende (nieuwe) medewerkers om aan de (groeierende) vraag naar dienstverlening te kunnen blijven voldoen.

Financiën Informatie en dienstverlening

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	10.277	10.292	8.511	8.561	8.561	8.561
Lasten	31.471	33.000	29.865	29.230	29.131	29.131
Saldo Baten en Lasten	-21.194	-22.708	-21.354	-20.668	-20.569	-20.569
Ottrekking reserves	19	164	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo oottrekkingen en toevoegingen reserves	19	164	0	0	0	0
Totaal	-21.175	-22.544	-21.354	-20.668	-20.569	-20.569

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	-1.781	
Daling van de baten voor de legesproducten reisdocumenten en naturalisaties: Het verhoogde aantal in 2025 (zie ook eerste bestuursrapportage 2025) heeft geleid tot incidenteel hogere baten in 2025 ten opzichte van de "structurele begroting" 2026 (zie ook toelichting lasten).	-2.000	I
Loon- en prijscompensatie (effect toegepaste structurele compensatie vanaf 2026)	194	S
Lasten	-3.135	
Daling van de lasten voor de legesproducten reisdocumenten en naturalisaties: Het verhoogde aantal in 2025 (zie ook eerste bestuursrapportage 2025) heeft geleid tot incidenteel hogere lasten in 2025 ten opzichte van de "structurele begroting" 2026.	-1.900	I
Verlaging van budget verkiezingen door geen reserve (budget) meer aan te houden voor ongeplande verkiezingen zoals besloten in de voorjaarsnota 2024)	-257	S
Verlaging van budget dienstverleningskanalen zoals besloten in voorjaarsnota 2024	-72	S
Verlaging van budget door stoppen met webcare zoals besloten in de voorjaarsnota 2024 (amendement 119 deel 1)	- 41	S

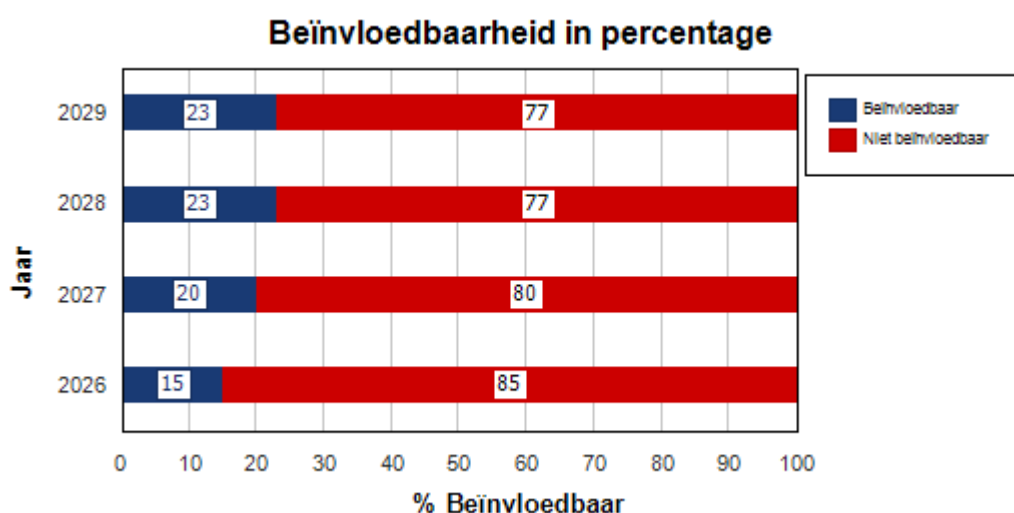
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Verlaging van budget door de hervormingsmaatregel: efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken zoals besloten in de voorjaarsnota 2025	-497	S
Verlaging van budget door de hervormingsmaatregel: verlagen kwaliteit interne dienstverlening zoals besloten in de voorjaarsnota 2025	-66	S
Verlaging van budget door de hervormingsmaatregel: Korten op investeringsbudget Publieksdienstverlening zoals besloten in de voorjaarsnota 2025	-54	S
Verlaging van budget door de hervormingsmaatregel: Registratie Niet-Ingezetten kostendekkend uitvoeren	-89	S
Verlaging van budget sluiten KCC (Klant contact center) op woensdag- en vrijdagmiddag	-479	S
Overig: verhoging van budget o.a. loon en prijscompensatie	320	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 15%, 2027 20%, 2028 23% en voor 2029 23%

Binnen deze doelstelling vallen de onderdelen burgerzaken, Klantcontactcentrum (KCC), publieksdienstverlening en Het Utrechts archief (HUA). De lasten van Burgerzaken (wettelijke taken) en KCC zijn beperkt beïnvloedbaar: In het kader van de hervormingsbezuinigingen (zie voorjaarsnota 2025) is voor deze onderdelen het budget vanaf 2026 verlaagd door een aantal maatregelen: zoals het sluiten KCC (Klant contact center) op woensdag- en vrijdagmiddag; en het vereenvoudigen en standaardiseren van een aantal processen zoals verhuizingen. Ook op het onderdeel publieksdienstverlening is het beschikbare investeringsbudget voor innovatieve ontwikkelingen verlaagd door de hervormingsmaatregelen. De kosten voor het Utrechts archief (HUA) zijn niet beïnvloedbaar, doordat we hier middels een gemeenschappelijke regeling in deel nemen. Er speelt momenteel een ontvlechtingstraject (Zie paragraaf Verbonden Partijen.).

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
In onze ambities maken we keuzes die op gespannen voet kunnen staan met wat bewoners, ondernemers en organisaties willen voor hun buurt of wijk waardoor die het idee kunnen krijgen dat de gemeente niets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden.	Met het programma Samen stad maken, geen Utrecht zonder U en het Kompas voor zeggenschap, zorgen we ervoor dat we alle verschillende belangen ophalen (stedelijk en buurt, omwonenden en gebruikers). Aan de voorkant zijn we in het samenwerkingsplan helder over de samenwerkingsvorm en zeggenschap. Achteraf maken we in het samenwerkingsverslag inzichtelijk welke inbreng er is opgehaald, hoe we dit hebben gewogen en wat dat heeft betekend voor het voorstel dat voorligt.
Niet, niet goed, niet tijdig kunnen leveren van informatie en/of dienstverlening door acute incidenten/calamiteiten, zoals: uitvallen van ICT-systemen, ontoegankelijkheid gebouw en landelijke ontwikkelingen	Een actueel business continuïteitsplan (BCP), waarin beschreven is welke acties we ondernemen als het risico zich voordoet
Niet, niet goed, niet tijdig kunnen leveren van informatie en/of dienstverlening door onvoldoende beschikbaar personele capaciteit (kwalitatief en/of kwantitatief) om de veranderde vraag door onder andere de veranderende samenstelling van de populatie en ondermijnende criminaliteit, aan te kunnen.	Actieve arbeidsmarkt strategie gericht op uitbreiding van de vaste formatie ten opzichte van de flexibele schil en investeren in opleiding en training voor de werknemers.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investerings

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Het Utrechts Archief	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.	3.694

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad					
Ondersteunen raadgevend referendum	Bij de organisatie van een raadgevend referendum kunnen voorstanders, tegenstanders en bewoners met een neutrale opstelling een subsidiebedrag aanvragen ter ondersteuning campagneactiviteiten of de meningsvorming in het publieke debat.	36	36	0	0
Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	230	230	230	0
Totaal 1		266	266	230	0
Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad					
Initiatievenfonds	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.394	3.017	0	0
Samen voor Overvecht	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	4.700	2.500	0	0
Totaal 3		8.094	5.517	0	0
Totaal		8.360	5.783	230	0

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Programma overzicht

We vinden het belangrijk dat iedereen die dat wil in onze stad een passende woning kan vinden.

Portefeuillehouder(s): Eelco Eerenberg, Dennis de Vries, Linda Voortman, Senna Maatoug en Susanne Schilderman

Financiën programma

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	209.276	137.715	186.338	176.494	156.254	148.497
Lasten	291.730	151.598	202.232	196.251	173.707	160.402
Saldo Baten en Lasten	-82.454	-13.883	-15.894	-19.757	-17.453	-11.905
Onttrekking reserves	169.086	18.529	15.832	15.398	13.715	11.542
Toevoeging reserves	93.454	22.251	10.005	4.281	4.320	7.596
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	75.632	-3.721	5.827	11.117	9.395	3.946
Totaal	-6.822	-17.604	-10.067	-8.640	-8.058	-7.959

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 186,338 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Inkomsten uit grondexploitaties (141,7 miljoen euro)
- Inkomsten uit erfpachtcontracten, conversie van erfpachtrechten en meerwaardeafdrachten uit bestemmingswijzigingen op erfpachtgronden (17,9 miljoen euro)
- Leges vergunningen en precario, boetes en dwangsommen (21,2 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 202,232 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Kosten voor grondexploitaties, bestaande uit kosten voor verwerving, tijdelijk beheer, plan- en VAT kosten, bouw- en woonrijp maken, sloopkosten en milieumaatregelen, rente en overige kosten (95,0 miljoen euro)
- Verrekening naar de balans van het onderhanden werk van de grondexploitaties (40,7 miljoen euro)
- Kosten voor overige gebiedsontwikkelingen en voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (27,2 miljoen euro)
- Kosten voor de bebouwde omgevingen, bestaande uit personeelskosten, bijdrage aan de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), juridische kosten en licentiekosten (25,5 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn 5,827 miljoen euro: 10,005 miljoen euro toevoeging en 15,832 miljoen euro onttrekking. Deze hebben betrekking op:

- De reserve Grondexploitaties: 5,59 miljoen euro toevoeging en 3,399 miljoen euro onttrekking;
- De reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten: 4,446 miljoen euro toevoeging en 11,606 miljoen euro onttrekking;
- Overige reserves: 828 miljoen euro onttrekking.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

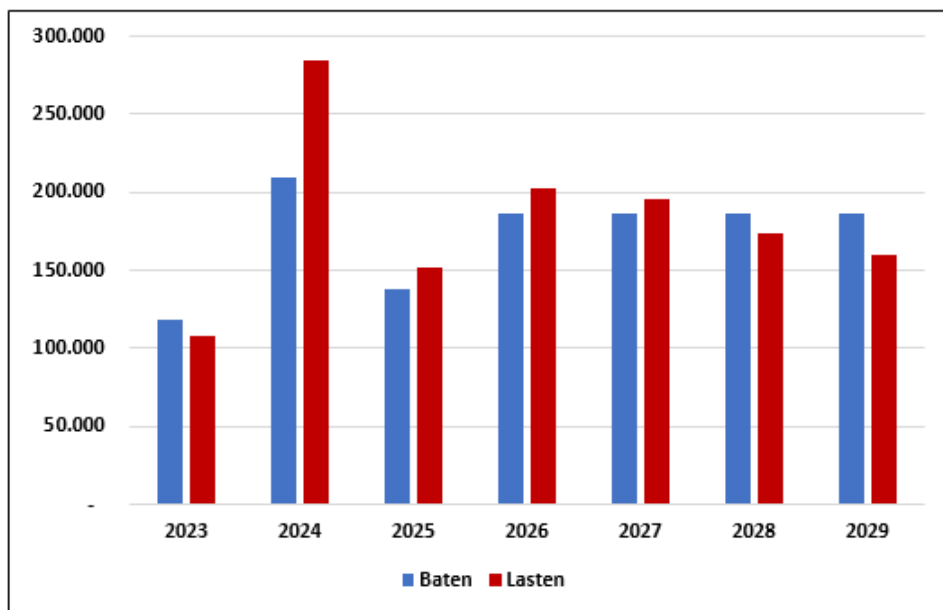
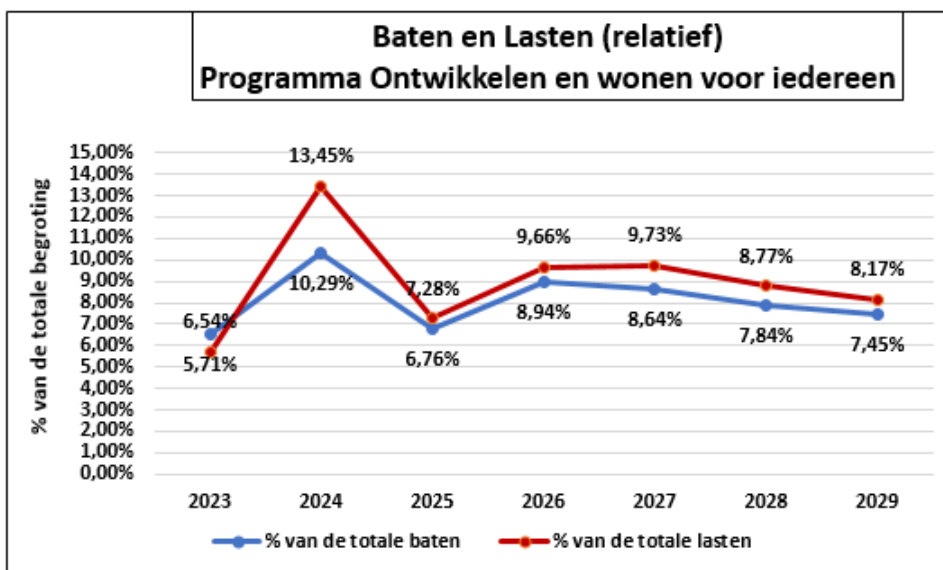
x € 1.000

Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgericht werken	-200	85	591	591	591	591
Beleids capaciteit verminderen VTH	113	117	117	117	117	117
Bedrijven worden niet meer gestimuleerd om meer te doen dan wettelijk verplicht voor energietransitie	120	124	124	124	124	124
Afschaffen huurdersparticipatie en woonadviseur	-	84	84	84	84	84
Basis niveau contractbeheer Grondzaken, Investeren & Exploiteren	-	53	53	53	53	53
Prioriteren planvorming gebiedsontwikkeling	-	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064
Herprioritering strategische capaciteit	-	139	139	139	139	139
Totaal	33	1.636	2.172	2.172	2.172	2.172

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Stedelijke omgeving

Diverse en veilige stedelijke omgeving draagt bij aan de randvoorwaarden voor een prettig en gezond leven.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Grondprijzenbrief 2025	2025	Actualisatie van de geldende grondprijzen voor het jaar 2025.
Het Utrechts Grondbeleid	2024	Beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente.
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
Aanvulling Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2022	Aanvullende richtinggevende afspraken op de RSU2040 naar aanleiding van het coalitieakkoord.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling
		2024	2025	2026	2027	2028	
Algemeen buurtoordeel stad	7,3	-	7,3	-	7,3	-	

Uitgebreidere informatie over de externe indicator die betrekking heeft op deze doelstelling is te vinden in de [Utrecht Monitor](#).

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We maken in 2026 verschillende ontwikkelingen mogelijk via nota's van uitgangspunten en omgevingsplannen en er worden diverse tenders voorbereid.
- We gaan aan de slag met verschillende openbare ruimte projecten, bijvoorbeeld integrale herinrichting van Neckardreef Noord en Transwijk (voortvloeiend uit de ambities uit de Omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk)
- Opstarten aanbesteding voor trappen van Moreelsebrug voor de bouw door ProRail in opdracht van de gemeente.

Activiteiten die we niet meer doen

- In lijn met de hervormingen en bezuinigingen uit de voorjaarsnota zetten we in op het prioriteren in planvorming in gebiedsontwikkeling, op een basis niveau contractbeheer Grondzaken, Investeren & Exploiteren en het herprioritering van de strategische capaciteit.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

Gebiedsontwikkeling

- We werken verder aan de lopende projecten in het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR).
- We zetten in op de Utrechtse Aanpak om de woningbouw op gang te houden en nemen gericht maatregelen om woningbouwprojecten doorgang te laten vinden.
- We blijven complexe bouwprojecten versnellen door de implementatie van het Utrechts planproces Gebiedsontwikkeling.
- We werken verder aan de besluitvorming voor de MIRT-verkenning OV en Wonen en MIRT-onderzoek A12-zone en Rijnenburg.
- We werken aan de knooppuntontwikkeling Lunetten-Koningsweg (2026)
- We werken verder aan de ontwikkeling van verschillende gebiedsontwikkelingen, zoals de Merwedekanaalzone, Cartesiusdriehoek, Beurskwartier en Lombokplein.
- Wij werken verder aan de ontwikkeling van Leidsche Rijn in Leeuwesteyn, Leidsche Rijn Centrum, Het Zand, Rijnvliet, Haarrijn en Terwijde.
- We gaan door met de integrale herinrichtingen in de openbare ruimte die afgelopen jaren zijn opgestart, bijvoorbeeld in Kanaleiland, Zuidpoort en Janskerkhof.
- We werken verder aan de ontwikkeling van bedrijvigheid zoals het circulaire bedrijvenpark Strijkviertel, in 2026 starten we hier met de eerste tender.
- We werken verder aan de ontwikkeling van voorzieningen zoals de gefaseerde uitbreiding van sportmogelijkheden bij Sportpark Nieuw-Welgelegen.
- We vervolgen onze samenwerking met de Universiteit Utrecht (UU) om invulling te geven aan de vastgestelde omgevingsvisie USP (2026).
- Begin 2026 wordt de aanbesteding voor de mobiliteitshub afgerond en kan worden gestart met uitwerking voorlopig ontwerp.

Omgevingswet:

- De invoering van de Omgevingswet heeft op 1 januari 2024 plaatsgevonden. We bevinden ons in een transitieperiode, waarin nog inzet nodig is om de instrumenten en doelen van de Omgevingswet vorm te geven. Voor 2032 zullen bijvoorbeeld alle “oude” bestemmingsplannen in het tijdelijk omgevingsplan omgezet worden naar het definitieve omgevingsplan. Voor 2027 moet de Utrechtse omgevingsvisie in lijn zijn met de eisen van de wet.

Erfpachtbeheer, Conversie en bestemmingswijzigingen en Uitgifte Gemeentelijke

Eigendommen:

- Bij lopende erfpachtcontracten waarvan de canon niet eeuwigdurend is afgekocht wordt de periodieke vergoeding voor het gebruik van de canon in rekening gebracht en periodiek herzien. Daarnaast wordt bij alle erfpachtcontracten, op het moment dat sprake is van een wijziging van het gebruik, beoordeeld of er sprake is van een economische meerwaarde en wordt deze meerwaarde (indien van toepassing) in rekening gebracht.
- Bij het einde van het 50 jarige tijdvak van de Algemene Bepalingen 1974 (AB74) worden de gewijzigde Algemene Bepalingen ter besluitvorming aangeboden inclusief de methode om de gewijzigde grondwaarde en canon vast te stellen.

Financiën Stedelijke omgeving

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	186.724	115.166	164.945	153.101	132.860	125.104
Lasten	256.354	116.560	172.032	166.936	145.604	132.397
Saldo Baten en Lasten	-69.630	-1.394	-7.087	-13.835	-12.743	-7.293
Onttrekking reserves	167.993	17.923	15.832	15.398	13.715	11.542
Toevoeging reserves	90.182	22.251	10.005	4.281	4.320	7.596
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	77.811	-4.327	5.827	11.117	9.395	3.946
Totaal	8.181	-5.721	-1.259	-2.718	-3.348	-3.347

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Grondexploitatie: Meerjarige raming van de baten (cashflow) uit de actualisatie van de grondexploitatie volgens het MPR 2025.	49.279	I
Lasten		
Grondexploitatie: Meerjarige raming van de lasten (cashflow) uit de actualisatie van de grondexploitatie volgens het MPR 2025.	50.775	I
Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing: Incidentele middelen voor implementatie Omgevingswet uit de meicirculaire 2024 en decembercirculaire 2023 zijn overgeheveld naar 2025.	-1.845	I
Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten: Jaarlijkse fluctuatie (cashflow) op basis van de planning in het MPR 2025.	2.764	I
Gebiedsmanagement: De middelen voor Gebiedsmanagement zijn in 2026 lager dan in 2025 door een afname van het budget voor gebiedsontwikkelingen (1,1 miljoen euro) en hervormingsbezuinigingen (1,2 miljoen euro)	-2.323	I
Herverdeling van de overhead over de programma's	3.000	S

x €1.000

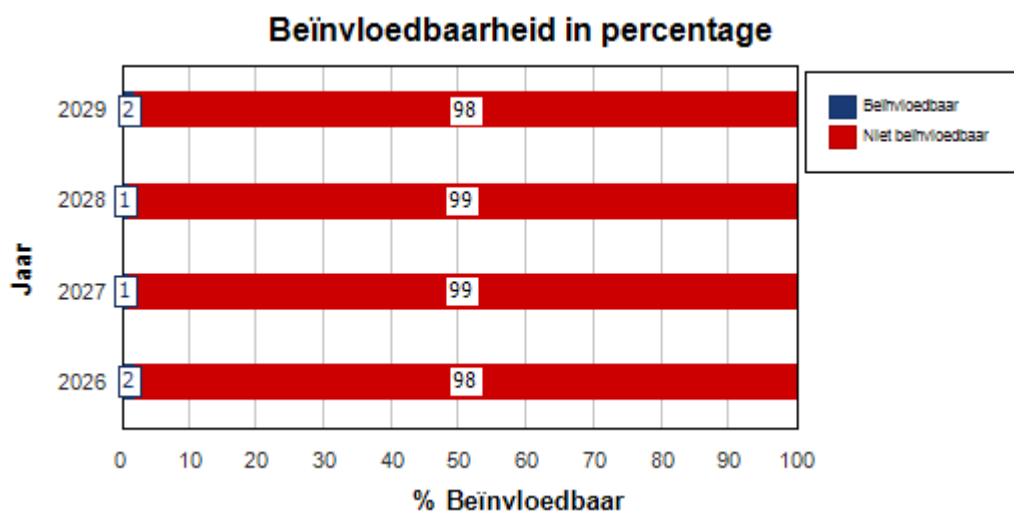
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Reserve Grondexploitatie: De onttrekking in 2026 is lager doordat in 2025 een incidentele onttrekking is geraamd in verband met de resterende bijdrage betaalbaar wonen voor de grondexploitatie Zuilense Vecht.	-327	I
Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten: Met de geraamde onttrekkingen worden de lasten op het product Investeringsimpuls RSU gedekt. Deze lasten fluctueren jaarlijks en zijn in 2026 hoger dan in 2025 (gebaseerd op de planning uit het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025).	2.243	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Reserve Betaalbaar wonen: De onttrekking in 2026 is lager doordat in 2025 incidentele onttrekkingen zijn geraamd voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden.	-1.161	I
Reserve Gemeentefonds: De onttrekking in 2026 is lager doordat in 2025 een incidentele onttrekking is geraamd in verband met de implementatie van de Omgevingswet.	-1.847	I
Reserve Europese subsidies: De onttrekking in 2026 is lager doordat in 2025 1 miljoen euro extra is onttrokken vanwege het opheffen van de risicoreserve.	-1.000	I
Toevoegingen		
Reserve Grondexploitatie: De storting in 2026 is lager doordat in 2025 incidentele stortingen zijn geraamd, bijvoorbeeld in verband met de middelen die in de voorjaarsnota 2025 beschikbaar zijn gesteld voor o.a. het opvangen van risico's gekoppeld aan gebiedsontwikkelingen. Daarnaast is in 2026 de geraamde winstneming op basis van POC-methode uit de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma lager dan in 2025.	-7.281	I
Reserve Investeringsimpuls RSU: De storting is in 2026 lager doordat de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten, zoals de integrale projecten Taagdreef, Rotsoord en overige integrale projecten programmering op korte termijn (investeringspakket Groei in Balans) lager zijn dan in 2025.	-4.965	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 2%, 2027 1%, 2028 1% en voor 2029 2%

Binnen deze doelstelling is slechts een beperkt deel van de lasten beïnvloedbaar:

- Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de

RSU 2040: In het coalitieakkoord zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans. Het betreft lopende projecten die beïnvloedbaar zijn, maar bij beëindiging zal wel sprake zijn van kapitaalvernietiging.

- Het aanjagen en faciliteren van gebiedsontwikkelingen/versnelling van woningbouw: Hierbij gaat het om bijvoorbeeld kosten voor het opstellen van ontwikkelstrategieën en (omgevings-)visies, loonkosten en (op de initiatiefnemer verhaalbare) plankosten voor anterieure overeenkomsten. Strategie en ruimte brede kosten: Dit budget is o.a. bedoeld voor een (stevigere) stedelijke sturing (een van de speerpunten van het coalitieakkoord). Voor kosten die niet aan één opgave zijn toe te rekenen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de (personele) kosten van het Development Network Utrecht: het professionele vastgoednetwerk van marktpartijen en gemeente, dat zich inzet voor een duurzame (waarde)ontwikkeling van de stad. Voor het overige deel van de lasten binnen deze programmadoelstelling geldt dat het onderdelen van geopende grondexploitaties zijn met lasten en baten die netto voor een niet beïnvloedbare ruimte zorgen. Dit geldt ook voor werkzaamheden aan erfpacht, die gedekt worden uit baten.

- Voor het overige deel van de lasten binnen deze programmadoelstelling geldt dat het onderdelen van geopende grondexploitaties zijn met lasten en baten die netto voor een niet beïnvloedbare ruimte zorgen. Dit geldt ook voor werkzaamheden aan erfpacht, die gedekt worden uit baten.

Doelstelling 2: Bebouwde omgeving

De bebouwde omgeving is veilig, leefbaar en tast de gezondheid niet aan.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Algemene Handhavingsstrategie bebouwde omgeving en openbare ruimte	2023	De strategie geeft op hoofdlijnen de uitgangspunten en doelen weer voor toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving in de stad Utrecht.
Uniforme Uitvoerings- en Handhavingsstrategie overgedragen milieutaken	2022	De strategie geeft op hoofdlijnen de uitgangspunten en doelen weer voor toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving in de regio Utrecht en stuurt hiermee de werkzaamheden van de twee Omgevingsdiensten aan (RUD en OdrU).
Handhavingstrategie Huisvesting 2018 gemeente Utrecht	2018	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Handhavingstrategie Bestaande Bouw	2017	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Handhavingsstrategie bedrijven en instellingen	2014	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Overig thematisch beleid		Het thematische beleid bevat kaders voor de uitvoering bij VTH.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Het periodiek toezicht op milieuwet- en regelgeving bij bedrijven wordt ondergebracht bij de ODU (Omgevingsdienst Utrecht). Deze dienst start (naar verwachting) 1 januari 2026 en komt voort uit de RUD Utrecht en de OdrU. De nieuwe dienst bestrijkt het hele grondgebied van de provincie Utrecht. Gemeenten en de provincie zijn gezamenlijk eigenaar en opdrachtgever. De taken die de ODU uitvoert zijn niet nieuw.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We toetsen vergunningsaanvragen aan het Omgevingsplan, het Besluit bouwwerken leefomgeving en overige wet- en regelgeving. We hanteren de principes van de Omgevingswet.
- Wij houden toezicht op de naleving van vergunningen bij de oprichting, wijziging en sloop van gebouwen. We controleren, voor zover passen in onze rol, de uitvoering van bouwwerken volgens het Landelijk toezichtprotocol.
- Wij zetten ons in om bouwhinder te voorkomen en bouwoverlast te beperken.
- Wij houden toezicht op de naleving van milieuwet- en regelgeving bij bedrijven. We richten ons hierbij op het voorkomen en tegengaan van hinder, zoals geluidsoverlast.
- De ODU (opvolger RUD Utrecht) voert het periodieke toezicht op milieu- en energiewetgeving bij bedrijven uit en behandelt meldingen van overlast van bedrijven in hun portefeuille. De ODU houdt ook toezicht op bodemsaneringen, grondtoepassingen en bedrijfsmatige asbestsaneringen.
- Voor de bestaande bouw richt ons toezicht zich op de (brand)veiligheid van bouwwerken. Ook hebben we aandacht voor de gezondheid (binnenmilieu), energiebesparing, duurzaamheid en uitstraling van gebouwen.
- Samen met de woningcorporaties onderzoeken we meldingen van onrechtmatige bewoning (illegale bewoning van de sociale woningvoorraad).
- Wij controleren op basis van meldingen en we handhaven bij illegale situaties zoals illegale kamerverhuur en strijdig gebruik. We registreren alle meldingen. Meldingen over gevaar voor de veiligheid en gezondheid pakken we altijd op.
- Op basis van een goede afweging houden we projectmatig toezicht op bestaande bouwwerken. Onderwerpen die we projectmatig oppakken beschrijven we jaarlijks in het Handhavingsprogramma.
- Het project 'Huisjesmelkers en ondermijnende criminaliteit' zetten we voort.
- Met het uitvoeringsprogramma Beschermen Woningvoorraad houden we datagedreven toezicht op het woonruimtegebruik in de stad. We bestrijden negatieve effecten en misstanden zoals slecht verhuurderschap, leegstand, toeristische verhuur en het opkopen van woningen. De aanpak leegstand is opgenomen in het coalitieakkoord.
- Het huurteam wordt per 1 januari 2026 stopgezet. De wettelijke taken die het huurteam uitvoerde worden vanaf die datum binnen de gemeente Utrecht uitgevoerd.

Financiën Bebouwde omgeving

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	19.310	20.575	21.230	23.230	23.230	23.230
Lasten	25.215	25.969	25.487	25.614	24.536	24.438
Saldo Baten en Lasten	-5.905	-5.394	-4.257	-2.385	-1.306	-1.208
Onttrekking reserves	100	193	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	100	193	0	0	0	0
Totaal	-5.805	-5.201	-4.257	-2.385	-1.306	-1.208

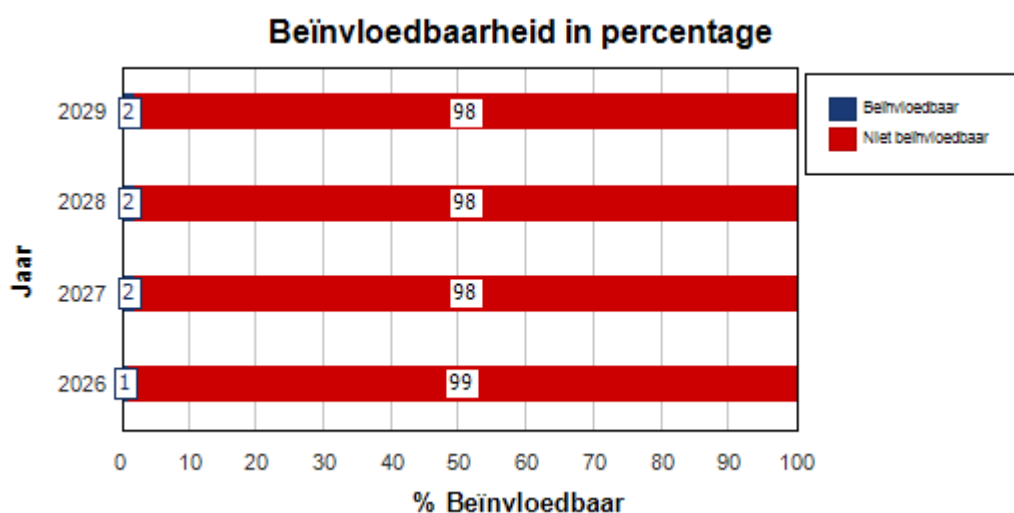
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Loon- en prijscompensatie	488	S
Vermindering leges netcongestie	-2.000	I
Lasten		
Afloop middelen implementatie Omgevingswet	-400	I
Bezuinigingsmaatregelen risicogestuurd toezicht	-411	S
Herverdeling budgetten wet betaalbare huur	327	I
Hervormingen en bezuinigen: Overeenkomst huurteam stopzetten	-223	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1 %, 2027 2%, 2028 2% en voor 2029 2%

Voor deze doelstelling geldt dat de beïnvloedbare ruimte relatief klein is. Het gaat om taken ten aanzien van bouw- en woningtoezicht en vergunningverlening. In beginsel is een aanzienlijk deel gemeentelijk (beïnvloedbaar) beleid. Echter, lagere personeelsinzet zal bijvoorbeeld leiden tot dalende precario en hogere juridische kosten. In 2025 zijn meer wettelijke taken (milieu, bodem en energie) naar de Omgevingsdienst overgedragen (2025 RUD Utrecht, naar verwachting de ODU in 2026). Dit heeft de ruimte nog verder beperkt. Daarnaast hebben de bezuinigingen vanaf 2026 invloed op de beïnvloedbare kosten en is het percentage beïnvloedbaarheid voor 2025 en 2026 lager dan aangegeven.

Doelstelling 3: Huisvesting

We vinden het belangrijk dat iedereen die dat wil in onze stad een passende woning kan vinden.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wonen in Utrecht: van woningmarkt naar volkshuisvesting	2025	Overkoepelende visie op het woonbeleid in de gemeente Utrecht.
Huisvestingsverordening	2024	Omdat nieuwbouw tijd vraagt en omdat de woningnood hoog is, is de urgentie om de bestaande voorraad te blijven reguleren hoog. Dit doet Utrecht met de huisvestingsverordening op basis van de Huisvestingswet 2014.
Leegstandsverordening	2023	Een verordening in om de langdurige leegstand van woonruimten te bestrijden.
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Voor deze doelstelling is nieuw beleid in de maak: Een verhuurverordening om verhuurders te toetsen met het verlenen van een verhuurvergunning op basis van de Wet goed verhuurderschap.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling	
		2024	2025	2026	2027	2028		
Aantal opleveringen tijdelijke woningen (nieuwbouw)	n.v.t.	471	450	312	Onbekend	Onbekend		
Aantal opleveringen permanente woningen (nieuwbouw en overige toevoegingen)	n.v.t.	2048	3000	3000	3000	3000		
Aantal vergunde nieuwbouwwoningen	n.v.t.	2472	3000	3000	3000	3000		

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028
Gerealiseerd aandeel woonplekken voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen t.o.v. het opgedragen aantal woonplekken voor deze doelgroepen uit de jaarcyclus.	n.v.t.	74%	100%	100%	100%	100%
De relatieve verandering van het aantal toewijzingen (aanbod- & lotingmodel) moet hoger liggen dan de relatieve verandering van het aantal actief woningzoekenden (aanbod- & loting-model)	5%	-1% (t) 23% (a)	t>a	t>a	t>a	t>a

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We vullen het afsprakenpakket met de corporaties aan vanuit het volkshuisvestelijk akkoord waaraan de afgelopen maanden is gewerkt om de samenwerkingsafspraken te operationaliseren.
- We stellen de huisvestingsopgave voor de (T)huis voor Iedereen doelgroepen vast (jaarlijks gereed in Q4).
- We stellen een nieuwe Huisvestingsverordening op in U10 verband (vierjaarlijks).
- We werken een voorstel uit voor het verruimen regels voor het splitsen van woningen.
- We implementatie de Verhuurvergunning o.b.v. Wet goed verhuurderschap.
- We zetten extra in op huisvesting van jongeren, ouderen en mensen in kwetsbare positie.

Activiteiten die we niet meer doen

- We zoeken niet meer actief naar nieuwe locaties voor tijdelijke woningen omdat we onze inspanningen overschakelen van tijdelijke naar permanente woningbouw. De lessen uit tijdelijk wonen nemen we mee om permanente nieuwbouw te versnellen. Waar zich echter kansen voor tijdelijke woningen voordoen, bekijken we of maatwerk mogelijk is.
- We stoppen met subsidiëring van de huurdersparticipatie.
- We stoppen met het programma realisatie sociale huisvesting

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We stimuleren het bouwtempo.
- We stimuleren de ontwikkeling van studentenhuusvesting.
- We sturen op betaalbaarheid en hanteren de 40-35-25 verdeling op projectniveau.
- We stimuleren collectieve woonvormen zoals de wooncoöperatie.
- We geven uitvoering aan diverse maatregelen voor het beschermen van de bestaande woningvoorraad waaronder opkoopbescherming.
- We voeren de leegstandaanpak corporaties en leegstandverordening uit.
- We geven uitvoering aan de Wet Goed Verhuurderschap en de Wet betaalbare huur.
- We zetten ons in voor het evenwichtig verdelen van schaarse betaalbare woonruimte en passen indien nodig de Huisvestingsverordening aan.

- We bevorderen doorstroming op de woningmarkt.
- We verlenen vitale beroepenvoorrang aan woningzoekenden met een vitaal beroep.
- We stimuleren woningdelen en hospitaoverhuur.
- We houden actief toezicht en handhaving op zelfbewoningsplicht en antispeculatiebeding voor nieuwbouwwoningen.
- We blijven in 2026 de Verhuisadviseur inzetten ([amendement 154 "Behoud Woonadviseur"](#))

Financiën Huisvesting

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	3.242	1.974	164	164	164	164
Lasten	10.161	9.069	4.713	3.701	3.567	3.567
Saldo Baten en Lasten	-6.919	-7.095	-4.550	-3.537	-3.403	-3.403
Onttrekking reserves	993	413	0	0	0	0
Toevoeging reserves	3.272	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-2.279	413	0	0	0	0
Totaal	-9.198	-6.682	-4.550	-3.537	-3.403	-3.403

x €1.000

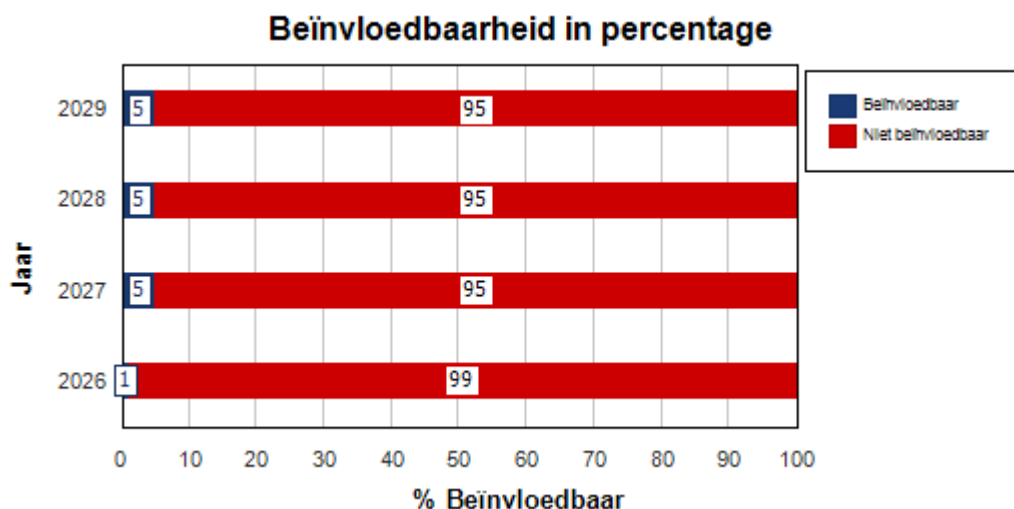
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In 2026 ontvangen we minder subsidies (SPUKS) voor projecten in het kader van huisvesting van kwetsbare doelgroepen.	-1.810	I
Lasten		
Het programma realisatie sociale huisvesting wordt niet verlengd (voorheen taskforce, 1,908 miljoen euro). Minder inzet op Wet Betaalbare Huur (0,358 miljoen euro) en Wet Goed Verhuurderschap (0,100 miljoen euro).	-2.366	I
Lagere lasten vanwege minder subsidies (SPUKS) in 2026.	-1.810	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1%, 2027 5%, 2028 5% en voor 2029 5%

De beïnvloedbare lasten zijn incidentele budgetten toegekend uit het coalitieakkoord bijvoorbeeld budget voor Taskforce Versneld Toevoegen Woonruimte en budget voor studentenhuysvesting. Personeelscapaciteit is noodzakelijk om versneld tijdelijke woonruimte te realiseren, beleidsontwikkeling voor mogelijke regelgeving en om de huidige tekorten in de woningmarkt voor kwetsbare doelgroepen aan te pakken.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Ongunstige marktomstandigheden zoals stijgende rente, stijgende bouwkosten, schaarste bouwmaterialen en beschikbaarheid personeel (zowel markt als gemeente) zetten het bouwtempo onder druk. Als gevolg hiervan neemt de woningbouwproductie af	<p>Optimaliseren in projecten en/of het bijstellen van de ambities:</p> <ul style="list-style-type: none">• Project specifieke maatregelen die de haalbaarheid van een project mogelijk vergoten via de Utrechtse Aanpak.• Subsidies vanuit zowel gemeente, provincie als rijksoverheid. Zoals Rijkssubsidies als de Start Bouw Impuls (SBI) en Woning Bouw Impuls (WBI).• Inzet op tijdelijke woningbouw op gepaste locaties.• Lobby voor externe bijdragen.• Implementeren van het Utrechts Planproces Gebiedsontwikkeling (UPG) gericht op verkorten voorbereidingstijd van bouwplannen (bekijken van de eenduidigheid, efficiëntie en kwaliteit van besluitvorming en werkprocessen).

Strategische programmerisico's	Maatregel
	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met marktpartijen (zoals partners DNU, Stadsakkoord) zoeken naar slimme oplossingen.
<p>Door de complexe marktomstandigheden, gebrek aan sociale huurwoningen en stagnatie van de doorstroming dreigen in toenemende met Utrechters (reguliere en kwetsbare doelgroepen die afhankelijk zijn van sociale huurwoningen) tussen wal en schip te vallen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Blijvende inzet op voortgang permanente productie, realisatie flexwoningen, beter benutten bestaande voorraad, regionale samenwerking en inzet eigen vastgoed. • Continu monitoring van de ontwikkeling woonvraag door kwetsbare doelgroep in relatie tot aanbod sociale huurwoningen. • Lobby voor ondersteuning vanuit Rijk, provincie. • Inzet op versterkte samenwerking met wooncorporaties.
<p>Verslechtering van congestiesituatie vormt risico voor bouwprojecten. Utrecht zit op dit moment in congestiefase 1, waarin geen nieuwe grootverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Zonder ingrijpende maatregelen gaat Utrecht in 2026 naar congestiefase 2, waarin ook geen nieuwe kleinverbruikaansluitingen mogelijk zijn.</p>	<p>Als het gaat om de regionale en landelijke inzet om verslechtering van de congestiesituatie tegen te gaan is de Utrechtse Energy Board, waar ook de gemeente Utrecht lid van is aan zet (zie ook programma Klimaatvriendelijke stad). Als het gaat om de lokale inzet is er een Programma Netcongestie ingesteld die regie gaat voeren op maatregelen om ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en voorzieningen, vestiging van bedrijven en verduurzaming door te laten gaan, maatregelen die de gevolgen van frequente en/of langdurige stroomuitval voorkomen of ondervangen en maatregelen die de realisatie van stroominfrastructuur faciliteren. In de Voorjaarnota zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Daarmee wordt o.a. tijdelijke energieopwek via inzet van o.a. (gas)generatoren en accu's bij zowel gemeentelijk vastgoed als nieuwbouwlocaties gerealiseerd. Hiermee worden vertragingen in de realisatie van projecten tijdelijk opgevangen en worden de gevolgen van een aansluitstop voor kleingebruikers beheerst. Daarnaast wordt er gefaciliteerd in de uitbreiding van de energie infrastructuur, door onder andere ruimtelijke inpassing van trafostations en afstemming met betrokken partijen. Tevens stimuleert de gemeente energiehub's op bedrijventerreinen zodat bedrijven hun energieverbruik beter op elkaar kunnen afstemmen. Ook wordt er ingezet op netbewuste nieuwbouw door ontwikkelaars te begeleiden en onderzoek te</p>

Strategische programmerisico's	Maatregel
	<p>doen naar het beperken van piekbelasting. In aanvulling daarop wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een integraal energiesysteem met flexibel vermogen en investeringen in onder meer batterijen en zonneparken.</p> <p>Om versnelling op cruciale dossiers mogelijk te maken, wordt een doorbraakteam ingericht dat knelpunten helpt oplossen. Daarnaast zal de gemeente bedrijven en ontwikkelaars ondersteunen met kennis, advies en subsidie om bouwprojecten en verduurzaming zo veel mogelijk doorgang te laten vinden.</p>
Beperkingen met betrekking tot stikstofdepositie kunnen leiden tot vertraging of afstel van ruimtelijke projecten.	Twee gerechtelijke uitspraken in het stikstofdossier hebben gevolgen voor ruimtelijke plannen en projecten. Plannen en projecten kunnen te maken krijgen met extra kosten en vertraging en mogelijk kunnen projecten (voorlopig) niet doorgaan. Per plan of project (zowel lopende als toekomstige) wordt gekeken op welke manier het plan vastgesteld kan worden en op welke manier de ontwikkeling doorgang kan vinden. We staan hier in contact met (juridische) adviesbureaus ter ondersteuning.
Bijdragen vanuit derden (waaronder Rijk en andere overheden) zijn onvoldoende om de opgaven en ambities uit de RSU 2040 te kunnen realiseren.	De bekostiging van verstedelijking staat centraal in onze aanpak voor lobby en public affairs. Mobiliteit is de grootste kostenpost in de RSU-ambities, met de ov-schaalsprong als belangrijkste component. De ov-schaalsprong krijgt hierin dan ook bijzondere aandacht. Mobiliteitsmaatregelen zijn nodig om onze woningbouwambities te realiseren.
Landelijk woonbeleid staat nationaal erg in de politieke belangstelling. De komende kabinetswisseling zou nog invloed kunnen hebben op de uiteindelijke vorm en uitwerking van de Wet regie op de Volkshuisvesting en de Wet betaalbare huur. Het risico is dat we geen nieuwe instrumenten krijgen om de Utrechtse wooncrisis aan te pakken of de ingezette koers moeten wijzigen. Een ander risico is aanhoudende onzekerheid voor investeerders waardoor zij hun investeringskeuzes aanpassen of uitstellen.	<p>Stand van zaken maatregel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lobby voor continuering programma's en maatregelen. • Lobby voor aanpassing WWS-puntenstelsel zodat middenhuur betaalbaar blijft in Utrecht

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investeringsen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Totaal investeringen programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x €1.000

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	13.143	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	185.935	0	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	199.078	0	0	0	0

Doelstelling Stedelijke omgeving

x €1.000

Doelstelling Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	13.143	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	185.935	0	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	199.078	0	0	0	0

Toelichting

Voor 2026 worden er geen nieuwe kredieten ter autorisatie aangeboden.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.	3.977
Vleuten de Meern zelfstandig B.V.	Uitvoeren van grondexploitatie	0

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans					
Lesgeven in een grootstedelijke context	Lesgeven in een grootstedelijke context	400	0	0	0
Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infoverzekering over architectuur, stedenbouw en landschap	79	79	79	0
Totaal 1		479	79	79	0
Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende					
Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging.	50	0	0	0
Startbouwimpuls	Rijksbijdrage voor subsidie voor de start bouw	11.238	0	0	0
Totaal 3		11.288	0	0	0
Totaal		11.767	79	79	0

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Klimaatvriendelijke stad

Programma overzicht

We leveren samen met de stad onze maximale bijdrage om klimaatverandering te beperken.

Portefeuillehouder(s): Senna Maatoug

Financiën programma

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	6.532	15.024	9.230	6.345	5.286	5.286
Lasten	17.907	27.645	22.205	13.556	12.357	12.357
Saldo Baten en Lasten	-11.375	-12.620	-12.975	-7.211	-7.071	-7.071
Onttrekking reserves	675	3.800	233	233	100	100
Toevoeging reserves	0	1.290	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	675	2.510	233	233	100	100
Totaal	-10.700	-10.110	-12.742	-6.978	-6.971	-6.971

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026.

De baten in dit programma zijn 9,230 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Rijksmiddelen: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) (5 miljoen euro)
- Netcongestie (2,3 miljoen euro)
- Rijksmiddelen: Specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma (1,645 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 22,205 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Netcongestie (6,394 miljoen euro)
- Verduurzamen woningen (4,642 miljoen euro)
- Aanpassen Infrastructuur (3,464 miljoen euro)
- Publiek eigendom (2,964 miljoen euro)
- Verduurzamen bedrijven en maatschappelijke organisaties (2,626 miljoen euro)
- Verduurzamen bronnen (1,525 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn 0,233 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- In de komende jaren wordt er een bedrag van 0,1 miljoen euro aan de reserve onttrokken om schommelingen in de uitgaven van de Energietransitie op te kunnen vangen waaronder cofinancieringsverplichtingen op verduurzamingsprojecten.

- In 2026 wordt er een bedrag van 0,133 miljoen euro aan de reserve onttrokken ter dekking van cofinancieringsverplichtingen binnen de opgave Energietransitie.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

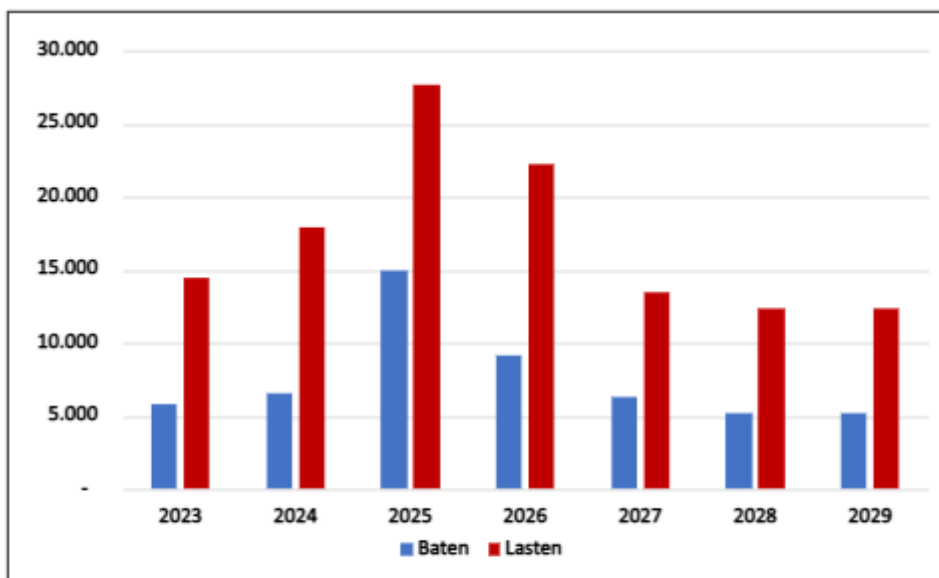
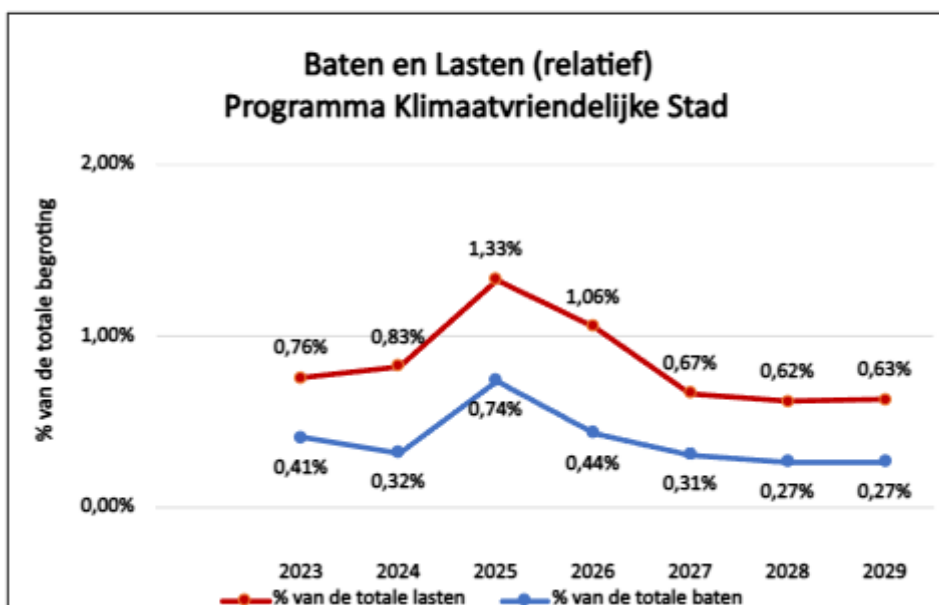
x € 1.000						
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	0	31	31	31	31	31
Beleid Energietransitie	0	619	617	622	622	623
Inzet niet-focusgebieden stopzetten Energie	0	60	60	61	61	61
Taken Data op Orde bij energietransitie	0	121	121	122	122	123
Totaal	0	831	829	836	836	838

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Het financieel meerjarenbeeld van dit programma bevat vanaf 2026 onder de baten en lasten de SPUK middelen die vanuit het Rijk worden ontvangen voor de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Er is aangekondigd dat deze klimaatmiddelen vanaf 2026 via een decentralisatie-uitkering en vanaf 2027 via een bijzondere fondsuitkering worden verstrekt. Zodra deze middelen formeel zijn toegekend, worden deze baten verantwoord in het programma Algemene middelen en Overhead.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Energieverbruik

Energieverbruik gebouwde omgeving in 2050 met 35% afgenomen ten opzichte van 2020, alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie zijn benut en energie-infrastructuur is aangepast op duurzame bronnen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota 'Opwekgebieden voor schone energie in Utrecht 2024-2030	2024	In deze beleidsnota staan de focus- en zoekgebieden voor wind-, zonne-energie en aardwarmte opgenomen. In deze focus- en zoekgebieden gaan we aan de slag om zo veel mogelijk potentieel schone energie op te gaan wekken.
Regionaal Uitvoeringsprogramma herijking U16 & regionaal uitvoeringsprogramma RES U16 2024-2027	2024	In het regionaal uitvoeringsprogramma staat hoe we regionaal werken aan de uitvoering van de RES1.0 onder andere op de thema's zon op dak, grootschalige opwek, warmte en regionale participatie.
Uitvoeringsprogramma Elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026	2024	Via twee programmalijnen: inpassing infrastructuur en netbewuste stad willen we structureel bijdragen aan knelpunten op het elektriciteitsnet.
Uitvoeringsprogramma verduurzaming Bedrijventerrein en 2024-2028	2024	In dit uitvoeringsprogramma geven we aan langs welke 4 sporen we op bedrijventerreinen aan de slag gaan met verduurzaming: netcongestie en energie-hubs, energiebesparing, verduurzaming bedrijfsprocessen en lobby richting rijksoverheid.
Actualisatie uitvoeringsprogramma's energie besparen gebouwde omgeving	2023	Actualisaties van de uitvoeringsprogramma's 2024 voor wonen en bedrijven en maatschappelijke organisaties behorende bij het vastgestelde programma besparen gebouwde omgeving.
Programma Besparen	2022	In het programma is een strategie, visie en doelstelling op energie besparen in de gebouwde omgeving van Utrecht uitgewerkt voor woningen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed.
Programma zon op dak en netoplossingen	2022	In het programma is een strategie, visie en doelstelling voor zon op dak uitgewerkt en een aanpak voor netcongestie oplossingen die gelieerd zijn aan de zonnepanelen op daken.
Transitievisie Warmte deel I en deel II	2021	Deel I van de transitievisie warmte beschrijft de strategie en visie. Deel II beschrijft

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		wanneer en in welke buurten we aan de slag gaan met de voorbereidingen om aardgasvrij te worden.
Regionaal Uitvoeringsprogramma 1.0 (RES U16)	2021	In de RES 1.0 staat opgenomen hoe de regio 1,8 Terawattuur (TWh) aan wind- en zonne-energie in 2030 wil opwekken en welke warmtebronnen mogelijk beschikbaar zijn. Utrecht zet zich in om een bijdrage van 0,523 TWh te leveren aan dit regionale bod.

Voor deze doelstelling is nieuw beleid in de maak (de Klimaatvisie en Beleidsnota Warmte).

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028				
% gebouwen zonder aardgasaansluiting	30% (2020)	37%	37%	37%	40%	42%	43%				
Verandering energieverbruik gebouwde omgeving tov 2020.	13.877TJ (2020)	medio 2026	-5,8%	-13,9%	-14,8%	-15,6%					
Aantal GWh opwek	100 GWh (2021)	N.n.b.	164 GWh	178 GWh	241 GWh	259 GWh					
% duurzame warmte	43% (2020)	53%	60%	60%	60%	60%	65%				

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Uitwerking beleid van de Beleidsnota Warmte in het Warmteprogramma. Waaronder netbewuste nieuwbouw, bodemenergie, buurtinitiatieven en de reservering voor de ruimtelijke inpassing. Indien positieve besluitvorming raad in het najaar 2025.
- Uitwerking percelen zon langs A12 (OER) Indien positieve besluitvorming raad in het najaar 2025.
- We evalueren en actualiseren (waar nodig) het programma besparen gebouwde omgeving voor woningen, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- Uitwerken van de invoering van de KWh-beslagnorm in het ruimtelijk beleid, waarmee gestuurd wordt op efficiënter en zuiniger gebruik van energie binnen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. ([M389 KWh beslagnorm opnemen in ruimtelijk beleid](#))*.
- Uitwerken van het maatregelenpakket netcongestie.

Activiteiten die we niet meer doen

- We zullen niet meer werken aan het realiseren van geothermie omdat deze bron binnen de gemeentegrenzen geen reële potentie heeft. Wij staan open voor nieuwe ontwikkelingen buiten de gemeentegrenzen.
- Overal waar Eneco warmte leidingen liggen m.b.t. nieuwe aansluitingen wachten we op duidelijkheid rondom regelgeving Wcw, flankerend beleid voor betaalbaarheid en welke stappen Eneco gaat zetten.
- Als onderdeel van de hervormingsbezuinigingen gaan we stoppen met de trekker arbeidsmarkt energie, stimulerend toezicht bij bedrijven en een pro-actieve inzet bij niet-focus gebieden. We brengen het aantal bewonersbrieven terug en verlagen de frequentie van het Klimaatpanel naar twee keer per jaar. Voor Data op orde sluiten we aan bij de landelijke handreikingen die nog worden ontwikkeld.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

Activiteiten bij doelstelling: aantal GWH opwek

- Uitvoering geven aan de beleidsnota opwek gebieden voor schone energie. Voor de niet-focusgebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie-wachten we de ontwerpende onderzoeken en *stappen van de initiatiefnemer af*.
- Aanvraag omgevingsvergunningen geluidswallen A12.

Activiteiten die bijdragen aan o.a. de doelstelling: % duurzame warmte

- We starten met de voorbereidingen die nodig zijn voor de inwerkingtreding van de wet- en regelgeving waaronder monitoring en de uitwerking van de buurtaanpak voor collectieve oplossingen.
- Als onderdeel van uitvoering van de RES Herijking (als de raad in het najaar 2025 daarover heeft besloten) werken we regionaal samen aan de realisatie van duurzame warmtebronnen
- We herijken het uitvoeringsprogramma zon op dak en netoplossingen waar rekening wordt gehouden met de effecten van het afschaffen van de salderingsregeling en netcongestie.

Activiteiten die bijdragen aan o.a. de doelstelling: % gebouwen zonder aardgasaansluiting

- Besluitvorming over deelneming in publiek warmtebedrijf.
- Voortzetting onderzoek naar vervolg voor de buurtinitiatieven Oog in Al, Lunetten en Noordoost.
- Werken aan een vervolgaanpak in Overvecht-Noord.

Activiteiten bij doelstelling: Verandering energieverbruik gebouwde omgeving t.o.v. 2020.

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma verduurzaming bedrijventerreinen
- We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma besparen gebouwde omgeving waaronder het stimuleren van isolerende maatregelen bij bewoners, o.a. via actieve netwerken in de buurt. VvE, MKB en maatschappelijke instellingen.
- In het kader van netcongestie stimuleren we ehubs op 4 extra bedrijventerreinen.

**Toelichting op uitvoering Motie 389 KWh beslagnorm*

We ramen de kosten om tot een norm te komen op € 45.000 aan personele inzet en juridische kosten. Ontwikkende partijen zullen vervolgens extra inspanningen moeten doen om aan te tonen dat ze aan de toekomstige KWhnorm kunnen voldoen. Dit betreft onderzoekskosten van € 5.000-30.000 euro per project en extra maatregelen om aan de norm te voldoen van € 5.000 en 20.000 euro per woning (of woningequivalent). Deze kosten komen dan voor rekening van de projectontwikkelaar. De extra kosten om norm toe te passen in vergunningen, toezicht te houden en te handhaven worden nog nader uitgewerkt, en zullen via leges worden verhaald. Om de kosten per woning te beperken, wordt

een voorstel voorbereid waarbij de norm alleen van toepassing is op grotere projecten en er de mogelijkheid is om per project maatwerk te passen, zodat onnodig dure maatregelen voorkomen kunnen worden.

Financiën Energieverbruik

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	6.532	15.024	9.230	6.345	5.286	5.286
Lasten	17.907	27.645	22.205	13.556	12.357	12.357
Saldo Baten en Lasten	-11.375	-12.620	-12.975	-7.211	-7.071	-7.071
Onttrekking reserves	675	3.800	233	233	100	100
Toevoeging reserves	0	1.290	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	675	2.510	233	233	100	100
Totaal	-10.700	-10.110	-12.742	-6.978	-6.971	-6.971

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In 2026 worden er naar verwachting minder Rijksmiddelen vanuit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) ontvangen.	-3.344	S
In 2026 worden er naar verwachting Rijksmiddelen en/of bijdragen van projectontwikkelaars ontvangen voor netcongestie.	2.300	I
Rijksmiddelen Volkshuisvestingsfonds voor verduurzaming VVE's en woningen in Overvecht zijn nog niet opgenomen in begroting 2026	-2.500	I
Rijksmiddelen Lokale Aanpak Isolatie zijn nog niet opgenomen in de begroting 2026.	-1.000	I
Lasten		
In 2026 worden er naar verwachting minder inzet gepleegd op de uitvoering van klimaat en energiebeleid omdat de Rijksmiddelen uit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) afnemen.	-3.344	S
Rijksmiddelen Volkshuisvestingsfonds zijn nog niet opgenomen in begroting 2026 doordat de meerjarenplanning en fasering van het project VVE's in Overvecht in 2025 nog wordt uitgewerkt.	-2.500	I
Rijksmiddelen Lokale Aanpak Isolatie zijn nog niet opgenomen in de begroting 2026 doordat deze middelen worden ingezet voor subsidieregelingen waardoor bestedingen jaarlijks fluctueren.	-1.000	I
De mutatie vloeit voort uit de hervormingsbezuinigingen VJN 2025	-828	S
In 2026 worden minder middelen ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen in de reserve Utrechtse Energie gestort.	1.090	I
In 2026 worden meer middelen ingezet voor het programma netcongestie.	1.010	I

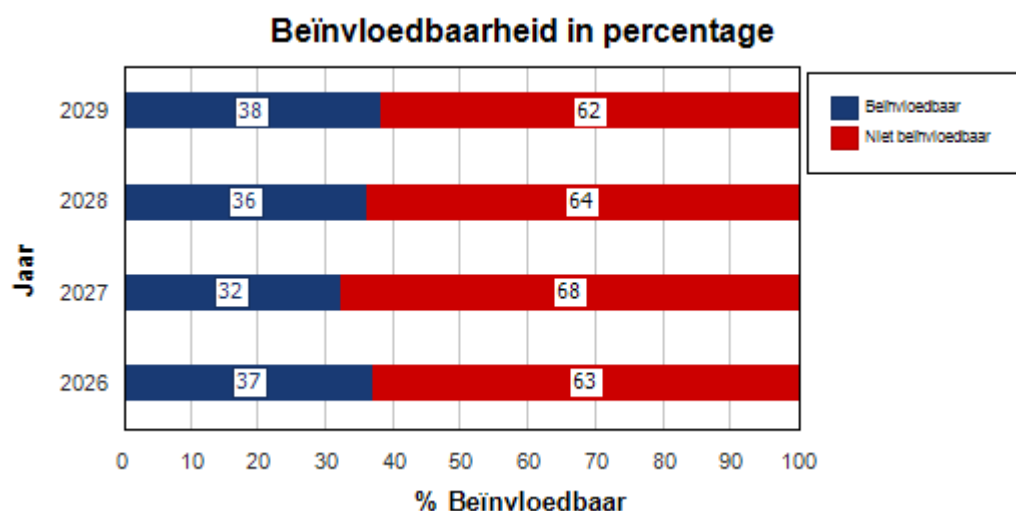
x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2026 worden er enkel middelen onttrokken uit de reserve voor onder andere cofinancieringsverplichtingen. In 2025 is een hoger bedrag onttrokken uit de reserve vanwege een onttrekking van 3,7 miljoen euro uit de reserve Aardgasvrije wijken ten behoeve van netcongestie.	-3.567	I
Toevoegingen		
Op dit moment zijn nog geen toevoegingen aan de reserve Utrechtse Energie begroot. In 2025 zijn onder andere ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen middelen in de reserve gestort.	-1.290	I

N.B. In de jaarplanbrief Energietransitie wordt meer gedetailleerd weergegeven hoe de budgetten per programmaonderdeel in 2026 zich verhouden tot de budgetten uit 2025 en wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven op de belangrijkste activiteiten voor het komende jaar. We werken daarbij consistent toe naar een duurzame energievoorziening voor onze stad, zodat bewoners en bedrijven weten waar we naartoe gaan. Tegelijkertijd houden we flexibiliteit om bij te sturen op de activiteiten en in te spelen op veranderende omstandigheden, zoals gasprijzen, netcongestie en ontwikkelingen rond warmte.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 37%, 2027 32%, 2028 36% en voor 2029 38%

De afgelopen jaren was een groot deel van de lasten voor de energietransitie beïnvloedbaar. Vanaf 2026 komt een steeds groter aandeel van het budget uit de rijksmiddelen en wordt het aandeel beïnvloedbaar steeds kleiner. In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over de benodigde uitvoeringskosten voor decentrale overheden tot 2030. Vanaf 2026 is de hoogte van het jaarlijkse bedrag en de wijze waarop deze middelen worden uitgekeerd aan gemeenten nog onzeker. Het Rijk heeft aangekondigd een bezuiniging van 10% op deze middelen door te voeren. Op dit moment is een bedrag geraamd van 5 miljoen euro per jaar voor de CDOKE-middelen vanaf 2026. Het Rijk heeft de afgelopen jaren gewerkt aan wetgeving (WGIW en WCW) waarmee gemeenten kunnen sturen op doelstellingen uit het Klimaatakkoord. De WGIW is inmiddels aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer. De WCW ligt ter besluitvorming in de Eerste Kamer. De planning is dat vanaf 1 januari 2026 de WGIW en de WCW in werking treedt. Daardoor worden taken die voortkomen uit de warmtetransitie een wettelijke taak van gemeenten. Middelen die wij krijgen van het Rijk worden ingezet voor de uitvoering van de afspraken uit het Klimaatakkoord. Denk dan aan het maken van

beleid ten aanzien van de warmtetransitie, wijkuitvoeringsplannen, een publiek warmtebedrijf of de gehele besparingsaanpak. Naast de structurele middelen is in het coalitieakkoord incidenteel geld ter beschikking gesteld. Deze gemeentelijke middelen zijn beïnvloedbaar.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
<p>Netcongestie (teruglevering)</p> <p>Doordat er steeds meer energie opgewekt wordt, is een netcongestieproblematiek in de regio Utrecht ontstaan. Hierdoor kunnen we (grote) opwekprojecten (Zon op dak, zonnepanelen en wind) mogelijk niet tijdig aansluiten op het net met als gevolg dat we minder duurzame elektriciteit kunnen opwekken.</p>	<p>In RESU16 verband wordt gewerkt aan het opstellen van energiebeelden om beter inzicht te krijgen in de mogelijkheden om opwek te realiseren en ontwikkelingen (bouw, elektrisch vervoer) in de regio door te laten gaan ondanks netcongestie. Daarmee verwachten we meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden die er zijn om stappen te blijven maken, onder andere door lokale opwek en verbruik in plaats en/of tijd samen te brengen.</p>
<p>Netcongestie (afname) verslechtering van congestiesituatie</p> <p>Utrecht zit op dit moment in congestiefase 1, waarin geen nieuwe grootverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Recent heeft TenneT laten weten dat netcongestie op het hoogspanningsnet nog minimaal tot 2033 gaat duren. Zonder ingrijpende maatregelen gaat Utrecht in 2026 naar congestiefase 2, waarin ook geen nieuwe kleinverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Dit zou betekenen dat alle nieuwe ontwikkelingen die een stroomaansluiting nodig hebben op een wachtlijst komen: naast grootverbruikaansluitingen voor opwek en afname ook kleinverbruikaansluitingen voor woningen, winkels, warmtepompen en laadpalen. Dit heeft grote gevolgen voor de ontwikkeling en verduurzaming van de stad.</p>	<p>Voor de regionale en landelijke inzet om verslechtering van de congestiesituatie tegen te gaan is de Utrechtse Energy Board aan zet. De gemeente is lid hiervan. De Energy board neemt een pakket van maatregelen om verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen. De onorthodoxe maatregelen en uitbreiding van het elektriciteitsnet zijn in uitvoering (raadsbrief 6 december). Afhankelijk van de voortgang van de uitbreidingen, voortgang van de maatregelen en autonome ontwikkelingen zoals de elektrificering van de stad beoordelen netbeheerders en het Rijk opnieuw of een wachtlijst voor kleinverbruik nodig is. In aanvulling hierop heeft de gemeente een projectdirecteur noodmaatregelen netcongestie aangesteld, met de opdracht verdere verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen en de gemeente voor te bereiden op de situatie dat het toch gebeurt. In het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen, onderdeel Huisvesting is de beschrijving te vinden van de maatregelen die op lokaal niveau worden genomen om de verslechtering van de netcongestie tegen te gaan</p>
<p>Vertraging of ongunstige aanpassingen in de wetgeving</p> <p>Vertraging of ongunstige besluitvorming over het wetsvoorstel collectieve warmte, regelgeving milieunormen en wind. Wanneer het Rijk kaders en regelgeving niet wil aanpassen om tot een betaalbaar warmte-alternatief voor het merendeel van de bewoners te komen.</p>	<p>In G4 en VNG-verband zijn we aan de slag om input te geven op de uitwerking van de wet- en regelgeving en flankerend beleid voor de energietransitie en mogelijke knelpunten in de uitvoering van de wet- en regelgeving te benoemen. De komende periode gaat de aandacht onder andere uit naar de betaalbaarheid van een warmte-alternatief.</p>

Strategische programmarisico's	Maatregel
Door onzekerheden in wet- en regelgeving en de beschikbaarheid van onvoldoende Rijksmiddelen zit het maken van afspraken over een duurzaam warmte alternatief in de buurtaanpak met warmtebedrijf Eneco in een impasse.	Naast het aandringen op spoedige behandeling van de wetten en het beschikbaar stellen van voldoende Rijksmiddelen kijken we naar leren van kleinschaliger en buurtnetten met buurtinitiatieven en de opzet/deelname in een publiek warmtebedrijf.
Er is schaarste voor personeel op de arbeidsmarkt voor de energietransitie. Dat kan in de toekomst (als we grootschalig woningen van het aardgas halen) wel tot capaciteitsproblemen leiden.	Een aantal stappen zijn gezet om aan de schaarste op de arbeidsmarkt voor energietransitie te werken (raadsbrief 14 mei 2024). Samen met partners zijn nieuwe ideeën voor deze arbeidsmarkt opgehaald. Die worden de komende tijd met een kwartiermaker verder uitgewerkt.
Er is beperkte fysieke ruimte voor alle maatschappelijke opgaven, waaronder Energietransitie. Er is ruimte nodig voor opwek, onder en boven de grond voor leidingen, warmtenetten en zware elektriciteitskabels, hoog- en middenspanningstations, bronnen (zoals wind, zon) en grootschalige luchtwarmtepompen, aquathermie en opslag van energie.	Bij concrete initiatieven maken we een integrale gebiedsafweging tussen de opgaven uit de RSU. In het warmteprogramma is aandacht voor de ruimtelijke vraagstukken en mogelijke kosten hiervan.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investerings

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

Omschrijving	Doel	x €1.000
		Bijdrage gemeente Utrecht
WKO Merwede B.V.	Het exploiteren van de Energie-installatie voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede	43

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

				x € 1.000	
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Energieverbruik gebouwde omgeving 2050					
Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900	1.900	0	0
Duurzaamheidsleningen	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	2.826	2.826	0	0
Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	0	0	0	0
Energieadvies en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen.	102	102	0	0
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30	30	0	0
Isolatie en onderhoud eengezinswoningen Overvecht	Het stimuleren van energiemaatregelen van gespikkeld bezit-woningen van particuliere woningeigenaren in Overvecht Zuid	784	784	0	0
Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	80	80	0	0
Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	250	250	0	0
Samen Verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	75	0	0
Stimuleringslening kleine VVE's (*4)	Stimuleringslening kleine VVE's	1.850	1.850	0	0
Subsidie bij collectieve inkoopactie	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900	900	0	0
Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern (*4)	Het stimuleren van slecht geïsoleerde grote vve's met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.000	1.000	0	0
Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Overvecht, Noordwest, Zuid en Zuidwest (*4)	Het stimuleren van slecht geïsoleerde met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.800	1.800	0	0

Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	Kleine en micro ondernemingen stimuleren om te investeren in structurele energiebesparende maatregelen en daarmee bij te dragen aan de energiebesparingsopgave en reductie van CO2 uitstoot.	150	150	0	0
Woning isoleren	Het stimuleren van eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	750	750	0	0
Totaal	1	12.497	12.497	0	0
Totaal		12.497	12.497	0	0

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Duurzame bereikbaarheid

Programma overzicht

We geven voorrang aan gezonde en schone manieren van verplaatsen en creëren zo meer leefruimte.

Portefeuillehouders: Senna Maatoug en Eva Oosters

Financiën programma

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	84.882	96.272	115.134	113.703	109.173	106.990
Lasten	66.239	80.017	88.344	73.911	72.570	71.976
Saldo Baten en Lasten	18.643	16.255	26.790	39.792	36.603	35.014
Onttrekking reserves	56.389	9.923	13.123	2.735	4.425	4.198
Toevoeging reserves	27.345	24.532	20.548	24.863	31.083	28.379
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	29.045	-14.609	-7.425	-22.128	-26.658	-24.181
Totaal	47.688	1.647	19.365	17.664	9.945	10.833

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 115,134 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Subsidie voor investeringsprojecten OV en Fiets (8 respectievelijk 7,5 miljoen euro)
- Inkomsten fietsparkeren (1,5 miljoen euro)
- Inkomsten autoparkeren (95,0 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 88,344 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Personele lasten en uitvoeringskosten van wettelijke en reguliere (beleids)taken (10,7 miljoen euro)
- Verwachte uitgaven voor het realiseren van meerjarige investeringsprojecten OV, Auto, Fiets en Verkeersveiligheid (24,0 miljoen euro)
- Lasten autoparkeren (35,6 miljoen euro)
- Lasten fietsparkeren (13,7 miljoen euro)
- Lasten voor de deelopgave Anders Reizen (6,9 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn -7,425 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- In dit programma wordt voor 13,1 miljoen euro onttrokken en 20,5 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

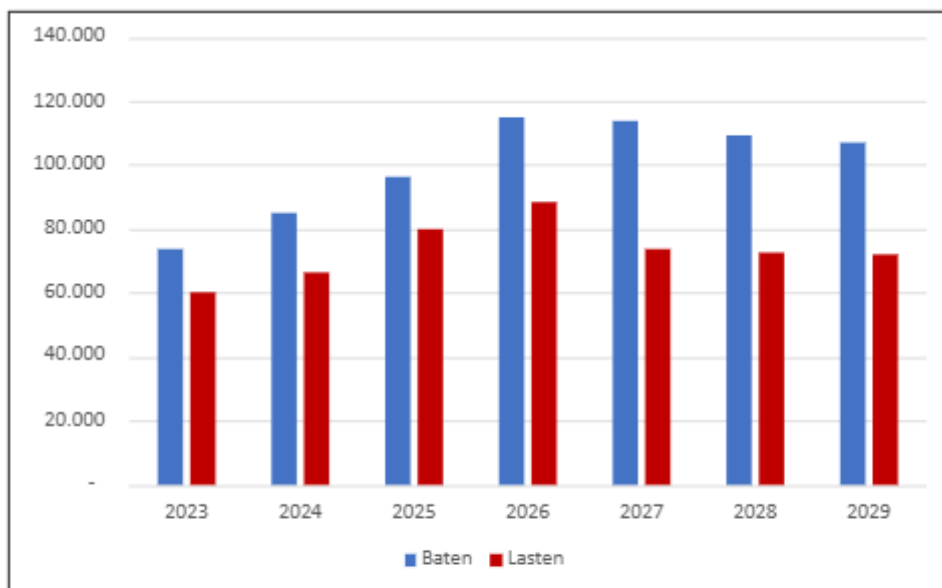
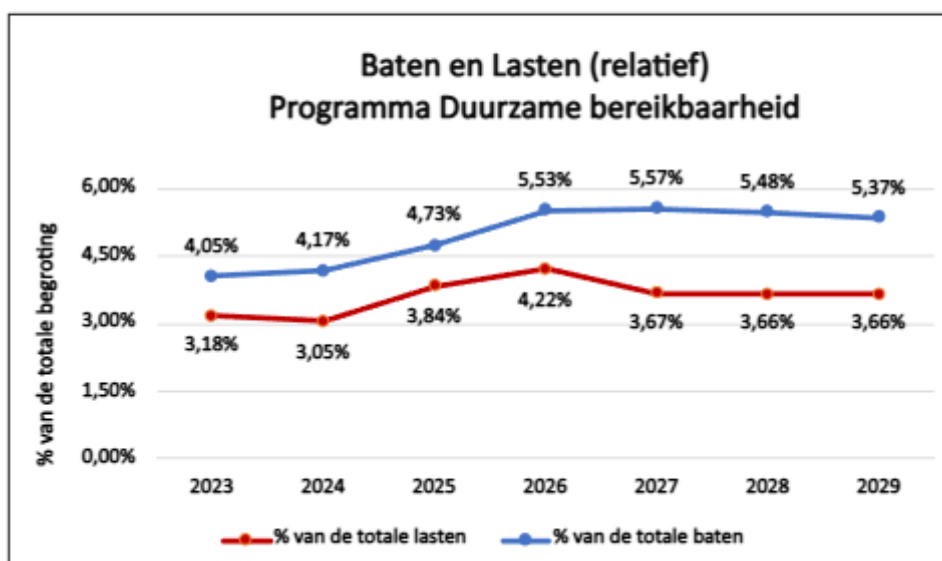
In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

x € 1.000						
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Weesfietsen	-	331	331	331	331	331
Minder inzet op beleidsadvisering mobiliteit	-	-	191	191	191	191
Afschalen budget evaluatie taxibeleid	-	31	31	31	31	31
Beëindigen programmakosten touringcars	-	41	41	41	41	41
Bezuiniging innovatie Fiets	-	26	26	26	26	26
Stoppen met projectspecifieke beoordeling van verkeersplannen voor kleine projecten met weinig	-	103	103	103	103	103
Verminderen toekomstig budget Anders Reizen - programma mobiliteitsmanagement	-	-	-	-	-	514
Minder investeren in fietsbewegwijzering (temporiseren)	-	-	257	257	257	-
Temporiseren voorbereiding Dom-tot-dam inclusief Demkabrug (Brug over Amsterdam-Rijnkanaal)	-	213	257	257	257	-
Niet verhogen bijdragen multimodaal verkeersmanagement	-	267	267	267	267	267
Middelen MPB (Meerjarenprogramma bereikbaarheid) structureel met 1 miljoen verlagen	-	1.029	1.029	1.029	1.029	1.029
Plankosten Merwedelijn dekken uit spaarbedragen OV-schaalsprong	-	257	257	257	257	257
Totaal	-	2.298	2.790	2.790	2.790	2.790

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Duurzame vervoersmiddelen

Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte efficiënte vervoersmiddelen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan 2040	2021	Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. De stad moet aantrekkelijk en bereikbaar zijn voor iedereen.
Luchtkwaliteitsbeleid en -uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht'	2020	Het doel van het luchtkwaliteitsbeleid is om snel gezondheidswinst te bereiken door maatregelen te nemen die de luchtkwaliteit verbeteren.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat lopend wordt gedaan.	13% (2018)	18% (cijfer van 2023)	21%	21%	21%	21%	21%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat fietsend wordt gedaan.	29% (2018)	28% (cijfer van 2023)	29%	29%	29%	29%	29%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat met het ov wordt gedaan.	20% (2018)	17% (cijfer van 2023)	15%	16%	17%	17%	17%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat met de auto wordt gedaan.	36% (2018)	34% (cijfer van 2023)	34%	33%	32%	32%	32%

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We voeren [amendement 153 Demkabrug](#) uit, waarmee we een eerste stap zetten in de voorbereidingsfase van de nieuwe fietsverbinding Demkabrug.
- We peilen de interesse voor het exploiteren van een logistieke microhub in parkeergarage Paardenveld als onderdeel van duurzame en efficiënte binnenstadlogistiek.
- We zetten, samen met de markt, een bundelingsinitiatief voor levering van goederen voor de horeca in de binnenstad op.
- We bieden een probeeractie aan voor ondernemers om tijdelijk gebruik te maken van een vrachtfiets, fietstrailer of licht elektrisch voertuig.

Activiteiten die we niet meer doen

- We zijn gestopt met het aanbieden van de subsidie 'duurzaam en efficiënt goederenvervoer'; deze bleek te weinig op te leveren en te complex om aan te vragen.
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten wij in op afschalen van het taxibudget, hierdoor beperken we onze inzet op toegezegde onderzoeken en maatregelen.
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten wij in op het beëindigen van budget Touringcars. Parkeerplekken van touringcars zijn gerealiseerd. Beschikbare budget voor 2025 wordt ingezet voor nazorg en verplaatsen halte Flixbus.
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten wij in op minder reserveren van middelen voor de lange termijn aanpak omdat er een kleine kans is dat we deze op korte termijn nodig hebben. Indien dit toch het geval is, zal alsnog incidenteel geld vrij worden gemaakt en zullen we hiervoor herprioriteren. Hiertoe nemen we een risico op in het weerstandsvermogen. Het risico dat het weerstandsvermogen daalt is klein. Voor de korte-termijn-maatregelen (ktm) voor de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) houden we de huidige gereserveerde middelen aan.
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten we in op testen van minder innovaties op gebied van fiets(-infrastructuur).
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten we in op minder handhaven op weesfietsen.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Afhankelijk van de besluitvorming over de uitkomsten van de MIRT-verkenning (vaststellen voorkeursalternatief en sluiten bestuursovereenkomst) gaan we door met de planuitwerking van de Merwedelijn.
- Werk met werk budget ontwikkelend beheer Beheer Openbare Ruimte: door slimme koppeling met beheer- en vervangingsprojecten kunnen we onze beleidsdoelen inbedden bij de geplande onderhoudsprojecten uit het Meer Jaren Investerings Programma (MJIP) (van BOR). Met beperkte extra middelen zorgen we ervoor dat we straten, die toch worden aangepakt, een kwaliteitsimpuls geven.
- We werken aan de volgende uitvoeringsprojecten voor verbetering van het Openbaar Vervoer:
 - Verbeteren van de toegankelijkheid van de bushaltes en busstation Leidsche Rijn Centrum
 - Doorstromingsmaatregelen OV
 - Kleine infrastructurele aanpassingen als gevolg van Vervoerplan 2026
 - Uitvoering van de no regret-maatregelen OV-verbinding Overvecht-USP (Kardinaal de Jongweg) en de Europalaan-Zuid voor het openbaar vervoer.
- In 2026 realiseren we onder andere de volgende projecten: Socrateslaan, Bestemming Catharijnesingel.
- We gaan verder met de uitwerking van de netwerkstudie Europaplein en Noordpoort (Oudenoord-Draaiweg).
- We zijn gestart met het ontwerp van de projectonderdelen van de Zuidpoort fase 1, waaronder het Ledig Erf.
- We voeren het [uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid](#) uit.
- We werken verder aan het programma Parkeren op Afstand.

- We werken aan de ontwikkelagenda OV Alliantie, vanuit de volgende aanpak:
 - Ontwerpprincipes en criteria
 - Kwaliteit van het OV-netwerk
 - Programmering van de OV-maatregelen:
 - Bus Rapid Transit (BRT) aansluiting A2 – Papendorp
 - BRT corridorstudie Centraal Station – Overvecht
 - Corridorstudie Lijn 29 Vaartsche Rijn – Galgenwaard.
- We gaan verder met de uitwerking en uitvoering van fietsprojecten ter verbetering en uitbreiding van het fietsnetwerk, waaronder:
 - Fietsverbindingen bij Boorstraat; Maliebaan en Weerdsingel Oostzijde
 - Regionale, stedelijke -en doorfietsverbindingen waaronder Utrecht – Amersfoort, Utrecht – Hilversum, Lage Weide – Houten en Koningsweg.
- We gaan verder met de uitbreiding van het aantal fietsparkeerplekken bij stations, in de binnenstad en vooroorlogse wijken. Bij de stations verwachten we in 2026 overeenstemming over de uitbreiding bij station Vleuten, Lunetten en uitbreiding van de stalling bij Vaartsche Rijn. Voor de Knoopstalling en stations Overvecht, Leidsche Rijn en Zuilen onderzoeken we de kansen om een stalling te realiseren in combinatie met de gebiedsontwikkeling op die plekken.
- We blijven werken aan het [Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer 2023 - 2026](#) met meerdere actielijnen, onder andere; toegangsbeleid, modal shift, inpassing stadslogistiek, bundeling en slimme stadslogistiek. Een belangrijke maatregel uit het uitvoeringsprogramma die we in 2026 gaan uitvoeren is een aangepast toegangsbeleid voor de binnenstad (beoogde invoering 1 januari 2026).

Financiën Duurzame vervoersmiddelen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	2.613	6.772	16.969	12.518	6.190	190
Lasten	21.841	26.499	31.252	18.215	18.175	15.558
Saldo Baten en Lasten	-19.228	-19.727	-14.282	-5.697	-11.984	-15.367
Ottrekking reserves	16.620	2.487	8.437	393	2.308	2.213
Toevoeging reserves	20.182	17.894	20.160	24.389	29.423	27.331
Saldo ottrekkingen en toevoegingen reserves	-3.562	-15.407	-11.723	-23.996	-27.114	-25.118
Totaal	-22.791	-35.134	-26.005	-29.693	-39.099	-40.485

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
De hogere ramingen van de baten voor OV, Auto en Fiets zijn gebaseerd op meer te verwachten subsidies van het Rijk en de Provincie voor diverse projecten uit het Meerjaren Programma Bereikbaarheid (MPB).	10.778	I
Lasten		
De hogere raming van de lasten voor het product OV is gebaseerd op de kasritmes (cashflow) voor de projecten OV (MPB).	4.778	I
De hogere raming van de lasten voor het product Fiets is gebaseerd op de mutaties in kasritmes (cashflow) voor de projecten Fiets, die zijn opgenomen in het meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB).	2.760	I

x €1.000

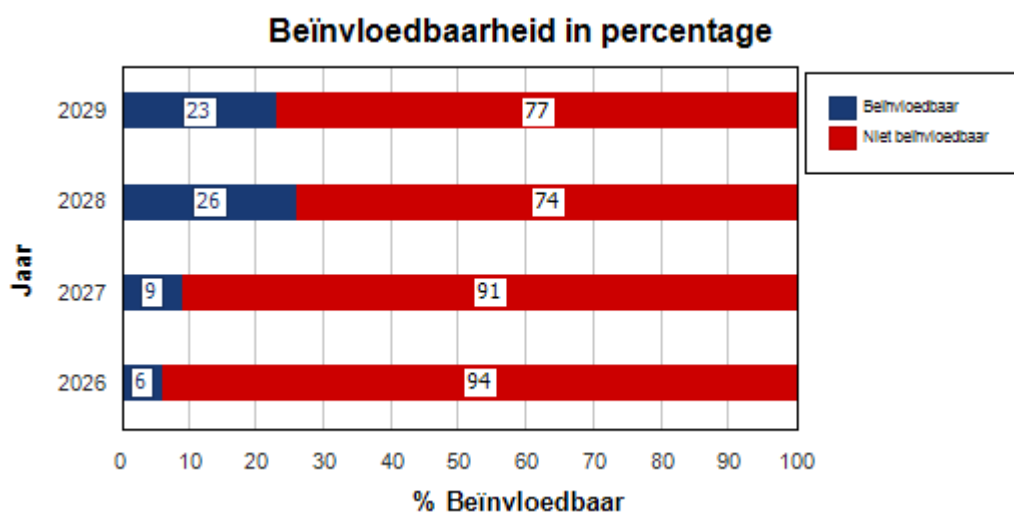
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
De lagere raming van de lasten voor het product Auto is gebaseerd op de mutaties in kasritmes (cashflow) voor de projecten Auto, met name het project NRU, die zijn opgenomen in het meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB).	-2.128	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Verschillen in jaarlijkse verrekeningen met de reserve Bereikbaarheid en de vaste activa reserve op basis van actuele kasritmes.	5.950	I
Toevoegingen		
Verschillen in jaarlijkse verrekeningen met de reserve Bereikbaarheid en de vaste activa reserve op basis van actuele kasritmes.	2.266	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 6%, 2027 9%, 2028 26% en voor 2029 23%

Binnen de doelstelling Duurzame vervoersmiddelen is een groot deel van de lasten niet beïnvloedbaar. Dit komt door vastgelegde verplichtingen op projecten en kapitaallasten die verbonden zijn aan de investeringen, bijvoorbeeld voor de Westelijke Stadsboulevard. Daarnaast wordt een groot deel van de projecten bekostigd met behulp van cofinanciering vanuit het rijk of de provincie, een voorbeeld hiervan zijn de UNED afspraken. Het beëindigen of verlagen van de eigen bijdrage aan deze projecten hebben directe gevolgen voor de cofinanciering. Ook is er sprake van bestuurlijke verplichtingen die de gemeente is aangegaan waarbij er cofinancieringsafspraken zijn gemaakt over de hoogte van het bedrag wat de gemeente inbrengt, zoals het geval is bij de schaa sprong OV. Om aan deze verplichting te voldoen sparen we jaarlijks een bedrag wat niet beïnvloedbaar is. Van de beïnvloedbare budgetten zijn voor een aantal projecten al kosten gemaakt

voor de voorbereidingsfases. Beëindiging van deze lopende projecten zal leiden tot kapitaalvernietiging, bijvoorbeeld voor de Doorfietsroute Utrecht – Hilversum. Verlaging van de budgetten voor fiets, goederenvervoer en programmamanagement (personele inzet) heeft overigens impact op de logistieke knelpunten in onze groeiende stad.

Doelstelling 2: Mobiliteitsgedrag

Mobiliteitsgedrag dat bijdraagt aan een gezonde en leefbare stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Parkeervisie (inclusief modules)	2021	Ons parkeerbeleid staat in de nieuwe parkeervisie . Speerpunten zijn bereikbaarheid, kwaliteit openbare ruimte, duurzame mobiliteit en rechtvaardige verdeling van de schaarse parkeerruimte.
Mobiliteitsplan 2040	2021	Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. De stad moet aantrekkelijk en bereikbaar zijn voor iedereen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling	
		2024	2025	2026	2027	2028		
Parkeerareaal op straat waar sprake is van betaald parkeren (% van het totale aantal parkeerplaatsen op straat)	25% (2022)	32%	44%	50%	56%	63%		
% huishoudens dat gebruik maakt van deelmobiliteit.	17% (2021)	-	32%	-	45%	-		
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen in de binnenstad	73% (2014)	-	80%	-	80%	-		
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen bij Utrecht Centraal Station	70% (2014)	-	89%	-	89%	-		
Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de invalsroutes	21% (2022)	21%	20%	19%	19%	19%		
Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in binnenstad	7.100 (2018)	6.585	6300	6100	5900	5800		
Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in stationsgebied	1.600 (2018)	1.024	800	400	400	400		
Aandeel huishoudens zonder auto.	32% (2021)	-	34%	-	38%	-		
Aantal parkeerplekken omgevormd naar ruimte voor groen, fiets en verblijf	55 (2022)	191	1.126	1.118	1.110	1.134		

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Er zijn voor deze doelstelling geen nieuwe activiteiten gepland in het begrotingsjaar.

Activiteiten die we niet meer doen

- Afgelopen 3 jaar is er een netwerk van 25 buurt-, wijk en stationshubs gerealiseerd. In 2026 stoppen we met de actieve uitrol van deelmobiliteitshubs, maar blijven we realisatiekansen verkennen bij herinrichtingen en gebiedsontwikkelingen.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We doen een update van het parkeerverwijssysteem (PRIS) op basis van het onderzoek van afgelopen jaar.
- We gaan door met het invoeren van betaald parkeren stadsbreed. In november 2025 besluit de raad over wanneer gestart wordt met de invoering van Blok 2.
- We gaan door met het opheffen van parkeerplaatsen ten gunste van de kwaliteit van de openbare ruimte.
- We gaan verder met uitwerking van beleid en producten voor het stimuleren van parkeren in de parkeergarages voor bewoners in plaats van in de openbare ruimte.
- We sturen op een geleidelijke verhoging van de parkeertarieven in garages en werken een voorstel uit voor mogelijke tariefsaanpassingen in de komende jaren. We vervolgen het uitrollen van het beleid en het product Parkeren op Afstand (POA) voor nieuwe bewoners in nieuwe wijken.
- We gaan door met de acties in het kader van Verkeersmanagement, onder meer:
 - Het continueren van de regionale samenwerking voor multimodaal verkeersmanagement
 - Het voorbereiden en/of uitvoeren van verschillende Dynamisch VerkeersManagement (DVM) projecten
 - In de loop van 2025 nemen we het DVM-systeem op de Westelijke Stadsboulevard in gebruik en monitoren we dit actief.
 - In 2026 vervangen we het DVM-systeem (hard- en software) en breiden wij deze gedeeltelijk uit, onder andere in Zuidwest.
- We gaan door met onderzoek naar het slimmer beheren van nieuwe en bestaande fietsenstallingen. We werken hiervoor in 2026 een pilot uit.
- We blijven uitvoering geven aan de activiteiten opgenomen in het [Plan van Aanpak Deelmobiliteit](#) dat tot en met 2028 loopt. We starten bijvoorbeeld in 2026 met een regionaal deelfietsensysteem in samenwerking met omliggende gemeenten en de provincie.
- We gaan door met het uitvoeren van ons mobiliteitsmanagement via het regionale samenwerkingsverband Goedopweg (looptijd 2025-2030).
- We gaan door met het uitreiken van de fietsdeals. Ook zetten we de scholen- en wijkenaanpak door, met onder andere fietslessen in Utrechtse wijken en op asielzoekerscentra, fiets- en verkeerslessen voor kinderen en het praktisch verkeersexamen.
- We blijven uitvoering geven aan activiteiten om duurzaam reisgedrag te stimuleren bij grote wegwerkzaamheden (o.a. bij herinrichting Westplein/Lombokplein).
- We werken verder aan activiteiten onder Digitalisering/Smart Mobility:
 - We evalueren proefopstellingen voor intelligente toegang, logistiek verkeer, en slim laden en lossen. Op basis van de geleerde lessen starten we een nieuwe proefopstelling rond slim laden en lossen, en verkennen we een pilot voor gehandicaptenparkeerplaatsen.
 - We zetten ons in om mobiliteitsdata te ontsluiten die verplicht zijn of worden vanuit landelijke en Europese wetgeving. Dit doen we ook in regionaal verband met provincie en andere gemeenten binnen het Regionale Data Team (RDT).

Financiën Mobiliteitsgedrag

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	82.049	88.671	97.965	101.185	102.982	106.799
Lasten	41.178	48.843	52.849	52.855	53.018	54.630
Saldo Baten en Lasten	40.871	39.828	45.116	48.330	49.964	52.169
Onttrekking reserves	39.137	5.518	3.439	2.337	2.116	1.985
Toevoeging reserves	6.136	5.738	353	474	201	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	33.001	-220	3.086	1.863	1.915	1.985
Totaal	73.872	39.608	48.202	50.193	51.880	54.154

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Voor de werkzaamheden voor het Dynamisch Verkeers Management (DVM) systeem Zuidwest ontvangen we subsidies van het Rijk en de Provincie. Aangezien de meeste lasten in 2026 worden verwacht staat daar in 2025 een lager bedrag aan subsidie tegenover. Zie ook bij de lasten.	650	I
De baten autoparkeren nemen toe mede door het invoeren van betaald parkeren in de hele stad.	7.633	S
Onder andere door aflopende ingroeipaden is er een verhoging van de opbrengsten van openbare garages.	973	S
Lasten		
Op dit moment loopt een aanbesteding voor DVM Zuidwest voor het nieuwe DVM systeem. Naar verwachting is de gunning september 2025. Dan start de opdrachtnemer met voorbereidingen en verwachten we de meeste externe kosten in 2026. Hier staat een subsidie tegenover, zie de baten.	650	I
Aan de partners in GoedopWeg heeft de gemeente Utrecht toegezegd 5 miljoen euro te besteden aan maatregelen in het kader van de Minder Hinder opgave. Er is afgesproken dat 3,5 miljoen euro naar de bijdrage Goedopweg 2025-2029 gaat en er resteert 1,5 miljoen voor de gemeentelijke inzet.	1.500	I
Herverdeling van de overhead over de programma's.	-622	S
Fietsparkeren Ruimte: in 2025 waren de lasten incidenteel lager vanwege het incidenteel vrijvallen van de exploitatiebudgetten door vertraging in de oplevering (P1/P4 Fietsenstallingen en LR Centrum).	796	I
Afloop van de incidentele middelen ten behoeve van o.a. ontwikkeling 'bezoeker betaald 2025'.	-980	I
Als gevolg van de uitbreiding betaald parkeren nemen de lasten voor onder andere parkeerautomaten, personele lasten verlening parkeervergunningen en inning naheffingen toe.	2.000	S
Om aan alle verplichtingen vanuit het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Mobiliteit te kunnen voldoen en om te voorkomen dat de voorziening negatief komt te staan in de komende	1.290	S

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
-------------------------	--------	-----

meerjarenperiode, is besloten tot een aanvullende dotatie aan de onderhoudsvoorziening Mobiliteit.

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
-------------------------------------	--------	-----

Onttrekkingen

Bij de VJN2025 is besloten om in 2025 4,08 miljoen euro te onttrekken uit de reserve ter dekking van het tekort op de parkeerbegroting.

-4.080

I

Versillen in jaarlijkse verrekeningen met de reserve
Bereikbaarheid op basis van actuele kasritmes.

2.001

I

Toevoegingen

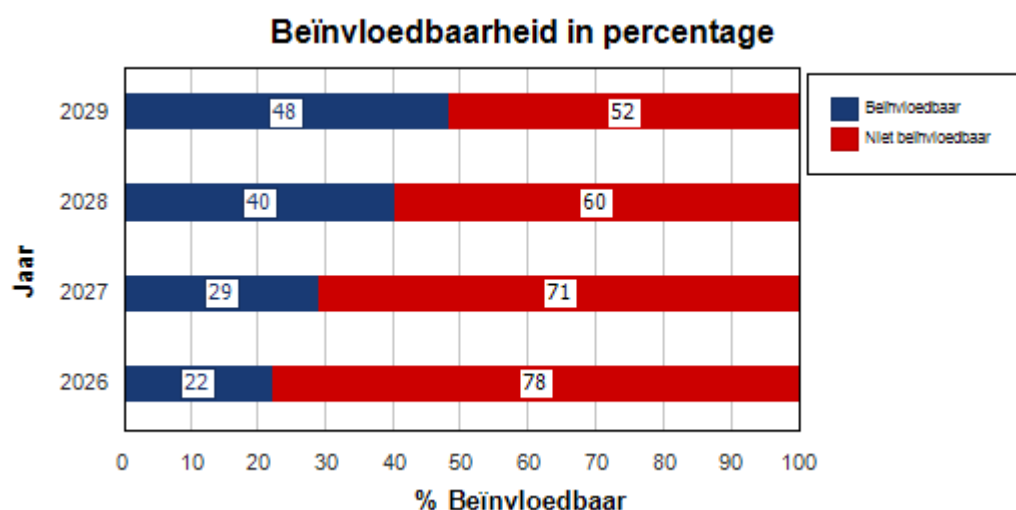
Bij de VJN2025 is besloten om in 2025 een incidentele toevoeging aan de reserve te doen van 5 miljoen euro. Dit bestaat uit 2 onderdelen: er is 1,5 miljoen euro vrijgemaakt om op korte termijn maatregelen te treffen (onder andere functioneel krijgen van het parkeermanagementsysteem). Daarnaast wordt 3,5 miljoen euro incidenteel gereserveerd om risico's in de parkeerexploitatie af te dekken.

-5.000

I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 22%, 2027 29%, 2028 40% en voor 2029 48%

Binnen deze doelstelling is een groot deel van de lasten beïnvloedbaar, maar staat wel in relatie tot de parkeerinkomsten. Parkeren op straat is de grootste (beïnvloedbare) post en heeft betrekking op de kosten voor handhaving. Verlagen van het budget heeft als gevolg lagere betaalbereidheid en lagere opbrengsten. Parkeren Offstreet betreffen exploitatie- en eigenaarslasten van gebouwen.

Hiervan is een deel aanbesteed met contracten. Personele lasten hebben betrekking op beheer, contractmanagement en assetmanagement. De kosten worden volledig gedekt door de parkeeropbrengsten. Voor fietsparkeren geldt dat de hoge mate van beïnvloedbaarheid samenhangt met het aantal fietsenstallingen die in eigendom zijn van de gemeente of worden gehuurd. Alleen besparen op beheer leidt tot een beperkte beïnvloedbaarheid van de kosten. Duurzame mobiliteit is (grotendeels beïnvloedbaar) budget voor het stimuleren van deelmobiliteit, gedragscampagnes bij minder hinder projecten, uitvoering van wettelijke taken (o.a. digitalisering overheden – ontsluiten mobiliteitsdata) en voorbereiding op wetgeving om duurzaam reisgedrag af te dwingen en doorontwikkeling van onze verkeersmanagementsystemen. Deze maatregelen zijn nodig om de groeiende stad bereikbaar en ontsloten te houden (een wettelijke verplichting bij de ontwikkeling van de stad).

Doelstelling 3: Verkeersveiligheid

Daling van het aantal verkeersslachtoffers en verbetering gevoel verkeersveiligheid.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan 2040	2021	Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. De stad moet aantrekkelijk en bereikbaar zijn voor iedereen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling			
		2024	2025	2026	2027	2028	
Driejarig gemiddelde van verkeersslachtoffers	1.622 (gemiddelde 2022-2024)	1.622 (gemiddelde 2022-2024)	max. 1.568 (gemiddelde van 2023-2025)	max. 1.516 (gemiddelde van 2024-2026)	max. 1.466 (gemiddelde van 2025-2027)	max. 1.418 (gemiddelde van 2026-2028)	
% bewoners dat tevreden is over de verkeersveiligheid in de eigen buurt	63% (2021)	-	65%	-	66%	-	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar 2025

- We voeren in maart 2026 in één keer 30 km/u in op alle straten in Utrecht zonder apart fietspad.
- We starten met de uitvoering van de definitieve maatregelen op de Donaudreef, Niels Bohrweg, Griftstraat/Poortstraat en Sartreweg/Aartsbisschop Romerostraat.
- We passen alle verkeerslichten aan waar de snelheid naar 30 km/u wordt verlaagd.

Activiteiten die we niet meer doen in het begrotingsjaar 2025

- In 2026 is het niet meer mogelijk om voor nieuwe verkeersveiligheidsprojecten subsidie aan te vragen bij het Rijk. De 3e tranche van de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid loopt af na 2025.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We gaan door met het onderzoeken en oplossen van verkeersveiligheidsknelpunten door het realiseren van kleine fysieke maatregelen.
- We gaan verder met de aanpak van risicovolle fiets- en voetgangersoversteken waar de kans op een ernstig ongeval groot is.
- We gaan door met het aanvragen van subsidies voor verkeersveiligheidsmaatregelen bij de provincie.
- We blijven 30 km/u invoeren op de overige straten en dragen uit dat 30 km/u de norm is via communicatie en campagnes.
- We blijven aanvragen indienen voor vaste flitspalen, flexflitsers en focusflitser die handhaven op snelheid, roodlichtnegatie en telefoongebruik.
- We blijven inzetten op extra handhaving op verkeersveiligheid door boa's en door middel van een verplaatsbare camera die controleert op de juiste plek op de weg van brom- en snorfietzers.
- Wij blijven met I&W en de G4 in gesprek over het LEV-kader en over (pilots) massa- en snelheidsverschillen op het fietspad en de veiligste plek op de weg.
- We blijven verkeersveiligheidseducatie op basisscholen uitvoeren en gaan door met het realiseren van schoolzones en schoolstraten.
- We gaan door met het verbeteren van de fietsverkeersveiligheid van ouderen via Doortrappen.
- Met smileyborden en campagnes stimuleren wij verkeersveilig gedrag.
- We verhogen het budget voor verkeersveiligheid met 0,14 miljoen euro in 2026 en 0,15 miljoen in de periode 2027-2029. Vanwege de actuele ontwikkelingen rondom verkeersveiligheid, de verkeersdruk die blijft toenemen waardoor ook de kans op ongelukken toeneemt, zien we de noodzaak om nu deze stap te zetten. We zetten hiermee een eerste stap. Als we grootschalige verkeersveiligheidsmaatregelen treffen, bijvoorbeeld n.a.v. een ernstig ongeluk, dan blijft het nodig om hiervoor in de begrotingscyclus een apart voorstel te doen.

Dit wordt gedekt door het budget voor programma vervoersongelijkheid in de periode 2026-2029 te verlagen met 0,05 miljoen euro en door het budget aanpak voetganger met 0,09 miljoen euro in 2026 en 0,1 miljoen euro in 2027-2029 te verlagen.

Financiën Verkeersveiligheid

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	219	829	200	0	0	0
Lasten	3.219	4.674	4.243	2.841	1.377	1.788
Saldo Baten en Lasten	-3.000	-3.845	-4.043	-2.841	-1.377	-1.788
Onttrekking reserves	632	1.918	1.247	5	0	0
Toevoeging reserves	1.026	900	35	0	1.459	1.048
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-394	1.018	1.212	5	-1.459	-1.048
Totaal	-3.394	-2.827	-2.832	-2.836	-2.836	-2.836

x €1.000

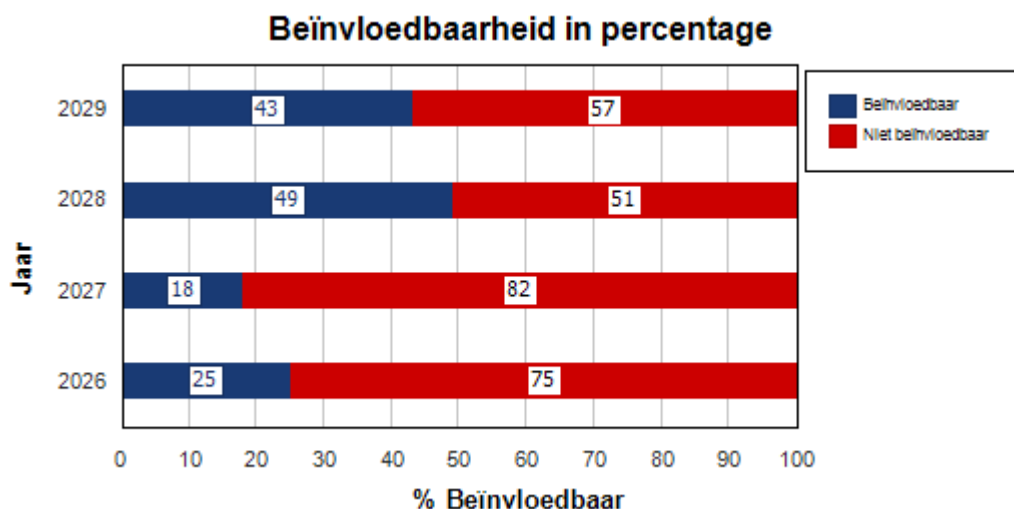
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
De lagere raming van de baten voor het product Verkeersveiligheid is gebaseerd op minder te verwachten subsidies van het Rijk en de Provincie voor de projecten verkeersveiligheid (MPB).	-629	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Verschillen in jaarlijkse verrekeningen met de reserve Bereikbaarheid op basis van actuele kasritmes.	-671	I
Toevoegingen		
Verschillen in jaarlijkse verrekeningen met de vaste activa reserve op basis van actuele kasritmes.	-865	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 25%, 2027 18%, 2028 49% en voor 2029 43%

Voor verkeersveiligheid geldt dat verschillende projecten reeds zijn gestart of worden aanbesteed. Voor het actieplan en impuls 30km straten geldt een bestuurlijke afspraak tot 2040. Lopende projecten en afspraken beperken de beïnvloedbaarheid, maar sluiten dit niet uit. Het beëindigen van projecten heeft acceptatie van reeds gemaakte kosten zonder afronding van een project tot gevolg (kapitaalvernietiging).

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Benodigde samenwerking en cofinanciering voor de noodzakelijke maatregelen komen niet rond. Hierdoor kan de mobiliteitstransitie niet volgens het gewenste tempo worden gerealiseerd.	Verstevigen van de lobby richting rijk en regio. Als gemeente én in MRU en G4 + Eindhoven verband, alsook met de grondeigenaren van de woningbouwlocaties. De inzet hierbij is dat als we de middelen niet hebben voor de mobiliteitstransitie wij als gemeente niet kunnen leveren op veiligheid, wonen, economie klimaat en leefbaarheid, alsook de randvoorwaarden creëren voor de gebiedsontwikkelingen.
Benodigde innovatie als alternatief voor auto gaat niet snel genoeg of is niet voldoende voor groeistad (Dynamisch verkeersmanagement/ DVM, MaaS, parkeerhubs, etc.)	Convenant met deelautoaanbieders, stimuleringsregelingen voor deelmobiliteit, parkeerbeleid (hogere tarieven, lage parkeernormen, weghalen autoparkeerplaatsen). Onderzoeksagenda inzetten bij prioriteringsvraagstukken.
Niet iedereen kan de plekken bereiken die ze zouden willen bereiken, bijvoorbeeld doordat zij moeilijk kunnen rondkomen, door een fysieke of cognitieve beperking, een taalachterstand of slechte verbindingen. Hierdoor zijn mensen	In het Uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid staat beschreven dat we vervoersongelijkheid verkleinen door drempels in het vervoer voor inwoners weg te nemen. Door actief met het thema aan de slag te gaan, leren we meer over deze vorm van ongelijkheid, en leren we ook wat

Strategische programmarisico's	Maatregel
onvoldoende in staat om deel te nemen aan de maatschappij. Er is sprake van vervoersongelijkheid.	de meest effectieve aanpak is. We monitoren actief en updaten de projectenlijst periodiek op basis van opgedane ervaring en aangescherpte inzichten. Vervoersongelijkheid is nu beleidsmatig verankerd. Dit risico wordt in het vervolg niet meer opgenomen.
Ons Duurzame mobiliteitsbeleid heeft nationaal en regionaal OV nodig als stevige basis en alternatief voor de auto. Kwaliteit van het OV aanbod staat onder druk door gebrek aan budgetten en personeel. Gemeente heeft hier niet direct invloed op.	Intensiveren van lobby bij Provincie en Rijk. Dit doen we als gemeente maar zeker ook in G4, U10 en MRU verband. Inzetten op een bredere definitie van OV door deelmobiliteit en doelgroepenvervoer te integreren tot een publiek mobiliteitsaanbod.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investerings

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Totaal investeringen programma Duurzame bereikbaarheid

x €1.000

Duurzame bereikbaarheid	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	369.276	1.500	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	369.276	1.500	0	0	0

x €1.000

Duurzame Bereikbaarheid investeringen Categorie B*	Actuele begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen B	206.801	0	0	0	0
Totaal	206.801	0	0	0	0

(*) Categorie Uitbreidingsinvesteringen B wordt nu niet geautoriseerd

Doelstelling Duurzaam vervoer

x €1.000

Doelstelling Duurzaam vervoer	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	271.739	300	0	0	0
Totaal	271.739	300	0	0	0

x €1.000

Doelstelling Duurzaam vervoer	Actuele begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen B*	206.801	0	0	0	0
Totaal	206.801	0	0	0	0

(*) Categorie Uitbreidingsinvesteringen B wordt nu niet geautoriseerd

Toelichting doelstelling Duurzaam vervoer

Voor het jaar 2026 vragen wij geen extra krediet aan.

Doelstelling Mobiliteitsgedrag

x €1.000

Doelstelling Mobiliteitsgedrag	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	68.993	1.200	0	0	0
Totaal	68.993	1.200	0	0	0

Toelichting doelstelling Mobiliteitsgedrag

Voor uitbreiding betaald parkeren 2026 vragen wij aanvullend krediet aan.

Doelstelling Verkeersveiligheid

x €1.000

Doelstelling Verkeersveiligheid	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	28.619	0	0	0	0
Totaal	28.619	0	0	0	0

Toelichting doelstelling Verkeersveiligheid

Voor het jaar 2026 vragen wij geen extra krediet aan.

Verbonden partijen

		x €1.000
Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
VvE P&R Uithof/Sciencepark Utrecht	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier biedt de gemeente een goed alternatief voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof.	240

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

Subsidie is niet van toepassing voor dit programma.

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Programma overzicht

We werken aan een gezonde en prettige omgeving als je de deur uitstapt.

Portefeuillehouder(s): Linda Voortman; Susanne Schilderman; Rachel Streefland en Eva Oosters

Financiën programma

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	146.201	154.424	151.054	151.104	151.210	151.110
Lasten	251.888	252.842	258.638	254.590	255.032	256.203
Saldo Baten en Lasten	-105.687	-98.418	-107.584	-103.485	-103.822	-105.093
Onttrekking reserves	6.455	1.335	235	35	35	35
Toevoeging reserves	2.809	7.558	141	141	141	41
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	3.646	-6.223	94	-106	-106	-6
Totaal	-102.041	-104.642	-107.490	-103.592	-103.929	-105.100

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026.

De baten in dit programma zijn 151 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Opbrengsten uit Afvalstoffenheffing (66,929 miljoen euro).
- Opbrengsten uit Rioolheffing (52,322 miljoen euro).
- Opbrengsten voor Single-Use Plastic (4,089 miljoen euro).
- Opbrengsten uit Leges Vergunningen (4,269 miljoen euro).
- Opbrengsten overig (23,446 miljoen euro) onder andere Begraafplaatsrechten, Bedrijfsafval, Afvalstromen, Wijk- en Warenmarkt.

De lasten in dit programma zijn 259 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Personele lasten (94,429 miljoen euro).
- Onderhoudskosten voor onder andere openbare ruimte, Wervengebied, water- en rioleringssysteem, containers afvalinzameling, gronden en terreinen (bodemverontreiniging), schoonhouden openbare ruimte (77,006 miljoen euro).
- Investeringskosten in onder andere watersysteem, rioleringssysteem en luchtkwaliteit (27,850 miljoen euro).
- Afvalverwerkingskosten (18,941 miljoen euro).
- Overige kosten onder andere kwijtschelding belastingen, afschrijving en rente over investeringen, betaalde subsidies en energielasten (40,412 miljoen euro).

De mutaties reserves zijn 0,094 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- Onttrekkingen 0,235 miljoen euro waarvan:
 - o Incidentele onttrekking uit de Reserve Egalisatiefonds Rioleringen overeenkomstig Amendement [A092](#) Voorjaarsnota 2024 (0,200 miljoen euro).
 - o Jaarlijkse onttrekking uit de Reserve Nedereindse Plas ten behoeve van nazorg Nedereindse Plas overeenkomstig [1e Bestuursrapportage 2021](#) onderdeel 6.1.2 voor de periode 2021 tot en met 2030 (0,035 miljoen euro).
- Toevoegingen 0,141 miljoen euro waarvan:
 - o Jaarlijkse toevoeging aan de Reserve Bodem overeenkomstig [1e Bestuursrapportage 2021](#) onderdeel 6.1.2 voor de periode 2021 tot en met 2028 (0,100 miljoen euro).
 - o Overige toevoegingen aan reserves (0,041 miljoen euro).

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

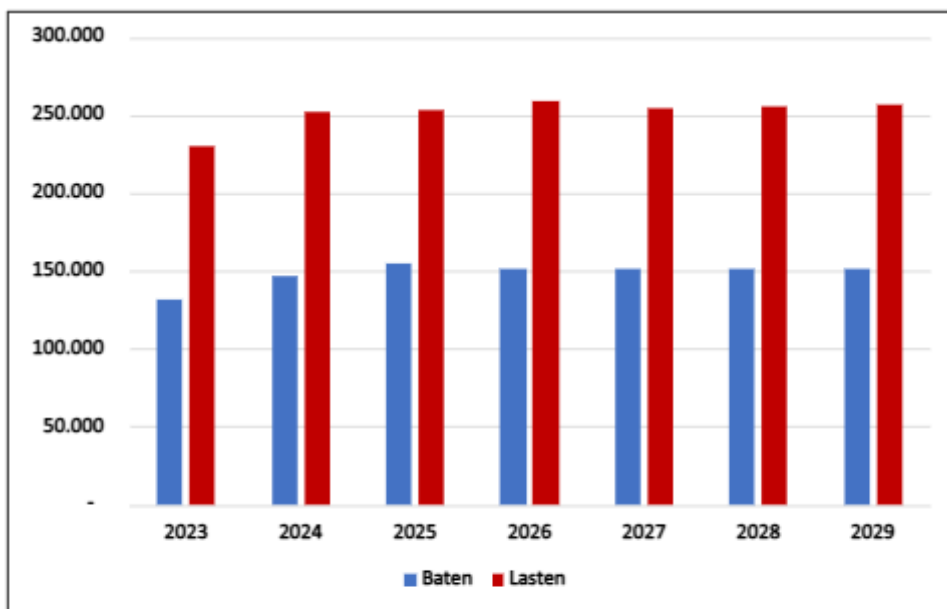
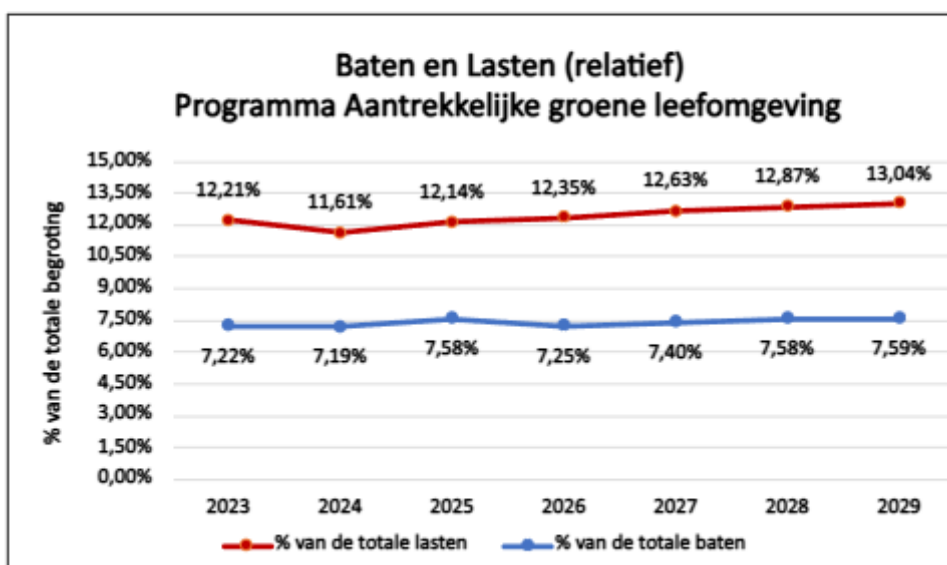
In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de [Voorjaarsnota 2025](#).

x € 1.000						
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	-188	-22	903	1.080	1.080	1.080
Stoppen herbestemmingsprofiel religieus erfgoed	0	35	35	35	35	35
Versoberen interne en externe dienstverlening primair proces Erfgoed	0	120	120	120	120	120
Verminderen kennis- en collectiebeheer	0	24	24	24	24	24
Beperken regie op de ondergrond	50	103	103	103	103	103
Geen advisering meer voor bodemenergie ten behoeve van warmtetransitie	0	106	154	154	154	154
Minder speelruimte-scans Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte (GGiOR)	0	12	12	12	12	12
Verpakkingsafvalheffing	0	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal	-138	3.378	4.351	4.528	4.528	4.528

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Beheer openbare ruimte

Met goed beheer van de openbare ruimte zorgen we voor een gezonde, aantrekkelijke, robuuste en toekomstbestendige leefomgeving voor iedereen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota Beheer Openbare Ruimte	2021	In de nota brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de openbare ruimte en beschrijven we hoe we de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgaven willen financieren.
Programmaplan Werk aan de Werf	2021	In dit plan staat hoe we wal-, werf- en kluismuren en kelders in het historische wervengebied herstellen en werken aan maatregelen om schade aan muren en kelders in de toekomst te voorkomen.
Notitie Aanpak plaagdierbeheersing: Ratten	2021	In deze notitie beschrijven we de aanpak van de Integrated Pest Management, de focus ligt op preventie.
Nota dierenwelzijn	2020	In deze nota staat het dierenwelzijnsbeleid.
Nota Utrechtse soortenlijst	2018	Lijst met soorten die voor Utrecht kenmerkend zijn, waarbij hun beschermde status zorgt voor continuïteit in het behoud en stimuleren van plant- en diersoorten.
Bomenbeleid	2009, 2018	In het Bomenbeleid staat onze ambities voor bomen.
Groenstructuurplan	2007, 2018	De Actualisatie van het Groenstructuurplan 2018 maakt inzichtelijk hoe de ontwikkeling van groen gelijke tred gaat houden met de groei van de stad.
Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte	2016	In de nota is vastgelegd wat nodig is om de kwaliteit van de openbare ruimte goed aan te laten sluiten bij de omgeving.
Beleidsnota stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Voor deze doelstelling is nieuw beleid in de maak: Op 13 mei 2025 heeft het college de Beleidsnota Ondergrond aan de raad verstuurd. De Beleidsnota Ondergrond bevat het beleid voor het aanbrengen van de balans tussen benutten, beheren, beter maken en beschermen van de ondergrond.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028					
Waardering van het schoonhouden van de openbare ruimte in de buurt.	6,6 (2021)	-	6,5	-	6,5	-					
Waardering van het onderhoud van de verharding in de buurt (zoals straten, pleinen, stoepen en fietspaden).	6,6 (2023)	-	6,8	-	6,9	-					
Waardering van de verzorging van het openbare groen in de buurt.	6,8 (2023)	-	6,8	-	6,9	-					

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We starten met het herijken van de Nota Beheer Openbare Ruimte en de Visie Water en Riolerings, waarin financiële kaders worden geupdate en keuzes op basis van nieuwe inzichten worden vastgelegd. In 2027 leggen we de beleidsdocumenten voor aan de raad ter besluitvorming.
- We ontzorgen keldereigenaren in het wervengebied door op te treden als opdrachtgever voor het herstel van particuliere kelders conform de beleidsregel samenwerking bij kelderherstel.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We continueren onze acties voor het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een beperking.
- We werken achterstallig onderhoud in een redelijke termijn van tien jaar weg (2021-2031).
- We voeren geprogrammeerde groot onderhoud- en vervangingsprojecten in de openbare ruimte uit, die zijn opgenomen in het [Meerjaren Investeringsprogramma 2026-2035](#) en geven daarbij invulling aan ontwikkelend beheer, met als streven om vanuit de beheeropgave bij te dragen en mede uitvoering te geven aan de ambities van Gezond Stedelijk Leven voor iedereen.
- We programmeren en herstellen schade aan de muren en kelders in het monumentale wervengebied, werken aan intensivering van beheer, voorkomen van schade, voorkomen van onveilige situaties en het invullen van de burenplicht en de maatschappelijke zorgplicht.
- We blijven de realisatie van een particuliere islamitische begraafplaats ondersteunen.
- We handhaven de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen in de openbare ruimte en controleren naar aanleiding van meldingen of eigen waarnemingen vanuit preventief toezicht.

Financiën Beheer openbare ruimte

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	19.611	23.726	20.503	20.503	20.503	20.503
Lasten	127.252	131.195	134.088	132.055	133.234	134.597
Saldo Baten en Lasten	-107.641	-107.469	-113.585	-111.553	-112.732	-114.095
Onttrekking reserves	1.346	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	192	7.417	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	1.154	-7.417	0	0	0	0
Totaal	-106.486	-114.886	-113.585	-111.553	-112.732	-114.095

x €1.000

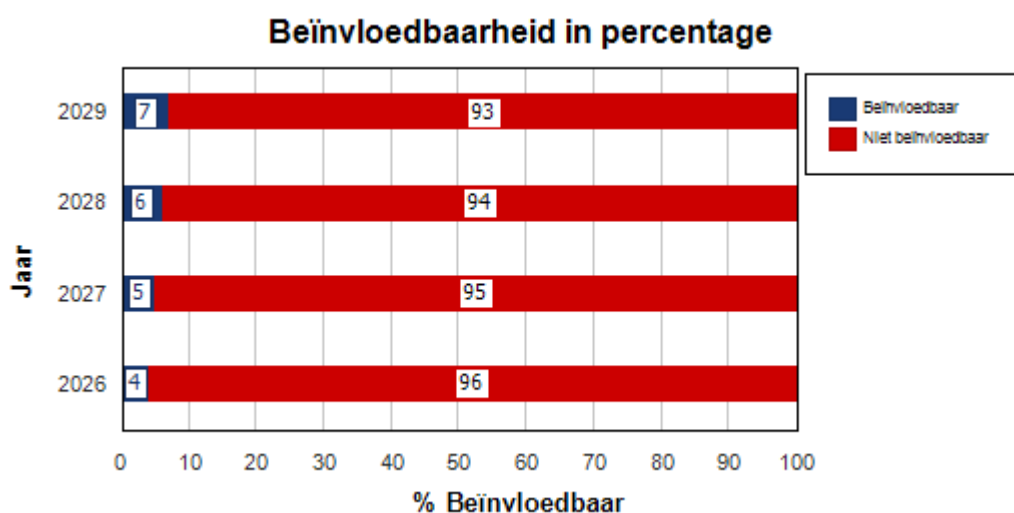
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Verpakkingshelling: per 1 januari 2023 geldt wetgeving die uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) ten aanzien van onder andere zwerfafval regelt. De producenten betalen mee aan het inzamelen van het afval en het opruimen van zwerfafval en betalen daarvoor een vergoeding aan gemeenten. Van de in de Programmabegroting 2025 genoemde 8 miljoen is 4 miljoen incidenteel (inhaalheffing).	-4.000	I
Kostendekkenheid leges wordt verhoogd in 2026 overeenkomstig Voorjaarsnota 2024 punt 4.5 (opbrengstenverhoging) en amendementen A093 , A125 en A131 .	421	S
Loon- en prijsindexering	355	S
Lasten		
Loon- en prijsindexering	1.743	S
Stadsbaantunnel vervangen tunnelveiligheidsvoorzieningen: toename budget in 2026 overeenkomstig Voorjaarsnota 2024 punt 2.4 knelpunt 22.	1.000	S
Nota Beheer Openbare Ruimte: toename budget in 2026 overeenkomstig Nota Beheer Openbare Ruimte en de Voorjaarsnota 2022 punt 2.3.	950	S
Evenementen: dekking tekort evenementenvergunningen in 2026.	638	I
Groeikader: budgettoename in 2026 op basis van bevolkingstoename.	505	S
Hervormingen en bezuinigingen Voorjaarsnota 2025 punt 4.2: innovatieve werkmethoden in de openbare ruimte. In 2025 en 2026 toename budget. Vanaf 2027 neemt het budget af.	119	I
Japanse duizendknoop verwijderen begraafplaatsen: incidenteel budget in 2025 overeenkomstig Voorjaarsnota 2025 punt 2.4 knelpunt 14.	-523	I
Interne rente: afname budget in 2026 omdat de verhoging van 1,5% naar 2% rente gedeeltelijk incidenteel is verwerkt in 2025.	-550	I
Energielasten: afname budget in 2026 doordat voor 2026 het budget op nul staat. In de eerstvolgende begrotingswijziging wordt het budget voor 2026 toegekend en toegevoegd.	-2.016	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
In 2025 heeft een incidentele toevoeging plaatsgevonden van 7 miljoen euro van de verwachte inkomsten voor Single-Use Plastic.	-7.000	I
In 2025 heeft een incidentele toevoeging aan de reserve Essentaksterfte plaatsgevonden overeenkomstig de Voorjaarsnota 2025 punt 2.3 knelpunt 11.	-417	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 4%, 2027 5%, 2028 6% en voor 2029 7%

De lasten binnen deze doelstelling zijn slechts beperkt beïnvloedbaar door wettelijke taken en koppeling tussen baten en lasten. De keuzeruimte wordt beperkt doordat het wettelijk verplicht is om objecten veilig en heel te houden door onderhoud en vervanging. Vooral de opgave in naoorlogse wijken is groot. Keuzeruimte komt vooral neer op versoering, er is bijvoorbeeld op een aantal gebieden een kwaliteitsniveau afgesproken dat één trede hoger ligt dan wettelijk verplicht. Versoering gaat samen met een hoger risico op herstelkosten door achterstallig onderhoud. Toezicht en handhaving heeft betrekking op personeelskosten en aan personeel gerelateerd materieel, en betreft grotendeels gemeentelijk (beïnvloedbaar) beleid.

Doelstelling 2: Water- en rioleringssysteem

Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.
Beleidsnota Stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028				
Aantal geregistreerde meldingen van volledig gestremde wegen of hemelwater in panden vanuit de openbare ruimte bij extreme neerslag (buien t/m 80mm per uur).	0 (2020)	0	0	0	0	0	0				
Aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos.	2 (2012)	10	<=5	<=5	<=5	<=5	<=5				
Aantal geregistreerde meldingen van grondwateroverlast door te hoge of te lage grondwaterstanden in de openbare ruimte.	7 (2012)	29	<=5	<=5	<=5	<=5	<=5				

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We starten met de herijking van de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie. Hierbij onderzoek we ook of we (delen van) het beleid kunnen combineren in een gezamenlijk beleidsstuk. Vooruitlopend brengen we onder andere de gevolgen van een langere levensduur van de riolering op onze afkoppel- en klimaatadaptatiedoelstellingen in beeld en geven we aan of het nemen van extra klimaatadaptatiemaatregelen mogelijk is. Gereed in 2027.
- We sluiten een nieuw afvalwaterakkoord met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) onder meer over de hoeveelheid afvalwater die wij aanbieden. De groei van de stad en mogelijke verplaatsing van een van de zuiveringen wordt daarbij meegenomen. Gereed Q4 2026.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We vertalen onze doelstellingen in omgevingsplanregels en formaliseren deze. Gereed 2026.
- We voeren samen met het HDSR de maatregelen uit 'Programma Gezond Water in Utrecht' uit. Dit draagt bij aan de verbetering van de ecologische waterkwaliteit. Gereed in 2028.
- We programmeren ca. 8 kilometer rioolvervang. De projecten worden zoveel mogelijk integraal uitgevoerd. Klimaatbestendigheid en circulariteit worden hierbij meegenomen. Ook de extra capaciteit die nodig is door groei van de stad wordt meegenomen. Gereed Q4 2026.
- We vullen onze zorgplicht in voor de niet-officiële zwemlocaties.
- We waarborgen bij ontwikkelingen de gemeentelijke watertaken en klimaatbestendigheid. We doen dit via gebiedsadvisering, plantoetsing en vergunningverlening.
- We beheren en onderhouden de openbare watersystemen (riolering, grond- en oppervlaktewater) en hun bijbehorende assets.
- Nuttig gebruik en lokaal verwerken van hemelwater wordt gestimuleerd. We doen dit via ons bewustwordingsprogramma 'Waterproof030'.
- We koppelen minimaal 15 hectare af. Dit gebeurt via bouwplannen, herinrichtingen, initiatievenfonds en subsidieregelingen. Gereed Q4 2026.

Financiën Water- en rioleringssysteem

							x €1.000
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Baten	48.961	51.190	52.322	52.322	52.322	52.322	
Lasten	38.542	35.587	40.864	40.864	40.864	40.864	
Saldo Baten en Lasten	10.419	15.603	11.457	11.457	11.457	11.457	
Onttrekking reserves	659	1.250	200	0	0	0	
Toevoeging reserves	224	0	0	0	0	0	
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	434	1.250	200	0	0	0	
Totaal	10.853	16.853	11.657	11.457	11.457	11.457	

x €1.000

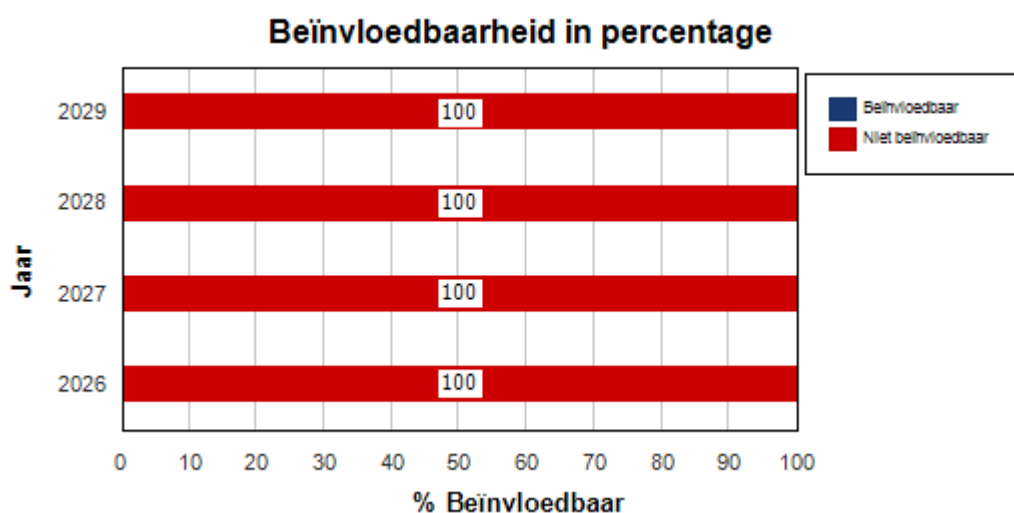
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Indexering tarieven, belastingen en leges. In bovenstaande tabel is in 2026 nog een algemene index toegepast op de baten van de tarieven en heffingen. Na vaststelling van de verordeningen voor 2026 zullen de aanpassingen in de baten worden verwerkt in de eerstvolgende begrotingswijziging.	1.132	S
Lasten		
Inhaalindexering Riolering 2025 vanaf 2026 die niet via tarief en reserve verhaald kan worden.	4.567	S
Loon- en prijsindexering	710	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Reserve Rioolheffing: in 2025 heeft een incidentele onttrekking plaatsgevonden overeenkomstig amendement A108 bij de Voorjaarsnota 2024.	-1.000	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 0%, 2027 0%, 2028 0% en voor 2029 0%

De rioolheffing is een belasting voor huishoudens en bedrijven die wordt geheven om het beheer en het behoud van de riolering te bekostigen. Een goed rioolstelsel is van belang voor de volksgezondheid en het milieu. Uit de inkomsten van de rioolheffing betaalt de gemeente ook de maatregelen die moeten worden genomen om hemelwater (regenwater) te verwerken en grondwater op peil te houden. De rioolheffing is 100% kostendekkend. Het verminderen van deze activiteiten leidt

tot een vermindering van de inkomsten uit de rioolheffing. Een aanpassing in deze activiteiten leidt daarmee niet tot beïnvloedbaar budget. Elk jaar wordt de rioolheffing conform regelgeving geïndexeerd voor het eerst volgende jaar. Het is mogelijk om op dit moment de toekomstige stijging van het tarief te beoordelen in combinatie met de afvalstoffenheffing en de OZB, de woonlastendruk. Door de rioolheffing minder te laten stijgen, kan de OZB meer stijgen wat meer algemene middelen oplevert.

Doelstelling 3: Extra groen

Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Plan van aanpak Utrecht op het gemak	2020	Plan van aanpak voor (semi)openbaar en toegankelijke toiletvoorzieningen in Utrecht.
Nota spelen in je eigen buurt	2022	De nota Spelen in je eigen buurt geeft de ambities aan voor de verspreiding van speel- en sportruimte in de openbare ruimte.
Visie water en riolering Utrecht	2022	De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.
Visie klimaatadaptatie	2022	De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.
Nota beheer Openbare Ruimte	2021	In de nota brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de openbare ruimte, hoe we de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgaven willen financieren.
Actieplan zelfbeheer openbaar groen	2021	Met dit actieplan geven we aan hoe we de samenwerking versterken met zelfbeheerders.
Notitie aanpak Plaagdierbeheersing: ratten	2020	In deze notitie beschrijven we de aanpak van de Integrated Pest Management, de focus ligt daarbij op preventie.
Nota dierenwelzijn	2019	In deze nota staat het dierenwelzijnsbeleid.
Nota Utrechtse soortenlijst	2018	Lijst met soorten die voor Utrecht kenmerkend zijn waarbij hun beschermde status zorgt voor continuïteit in het behoud en stimuleren van plant- en diersoorten.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Bomenbeleid	2009, 2018	In het Bomenbeleid staan onze ambities voor bomen.
Groenstructuurplan	2007, 2018	De Actualisatie van het Groenstructuurplan 2018 maakt inzichtelijk hoe de ontwikkeling van groen gelijke tred gaat houden met de groei van de stad.
Kadernota kwaliteit Openbare Ruimte	2016	In de nota is vastgelegd wat nodig is om de kwaliteit van de openbare ruimte goed aan te laten sluiten bij de omgeving.
Beleidsnota stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden in de stad.	105 (2018)	99	105	105	105	105	105
Hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden rondom de stad.	42 (2018)	38	42	42	42	42	42

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Vanaf 2026 maken we een verdere versnelling in de vergroening door de extra middelen vanuit het coalitieakkoord. We vergroenen hiermee meer straten in Rivierenwijk, Noordwest en Overvecht, planten extra bomen, versnellen de uitvoering van Rondje Stadseiland waarmee we het rondje rond maken bij de Parkzone Den Hommel, vergroening onder de Daphne Schippersbrug en aansluiting op de Socratesbrug. We investeren in het Singelpark en werken in regionaal verband naar een samenwerkingsovereenkomst Noorderpark en starten de uitvoeringsprojecten Hollandse IJssel en Kromme Rijn Linielandschap.
- In regionaal verband lanceren we een portaal met nieuwe stresstesten en herijken we de Visie Klimaatadaptatie. Dit doen we in samenhang met groen, water en riolering. (Gereed in Q4 2026)
- We maken een scan van de hele stad over sporten en bewegen in de openbare ruimte om gericht te kunnen prioriteren in het MPR (Gereed in Q3 2026).

Activiteiten die we niet meer doen

- De uitvoering van het Demkapunt is uitgesteld tot na de bochtverbreding van het Amsterdam-Rijnkanaal door Rijkswaterstaat.
- Het profiel van Rondje Stadseiland ter hoogte van deelgebied 6 (Zeehaenkade) wordt pas na 2026 aangelegd, vanwege uitgesteld onderhoud.
- Als gevolg van de hervormingsbezuiniging VJN 2025 leveren we minder groenadvies bij initiatieven en bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We benutten kansen in gebiedsontwikkeling, herinrichting en bewonersinitiatieven om sport- en speelplekken en vergroening te realiseren met aandacht voor biodiversiteit, toegankelijkheid en klimaatadaptatie.
- We blijven straten in Rivierenwijk, Noord-Noordwest en Overvecht vergroenen en werken aan de vergroening en ontwerptrajecten in de stad zoals: de planvorming voor het ontbrekend deel Singelpark (Park Paardenveld – Monicabrug), het definitief ontwerp en aanbesteding Natuurgebied Zuilen, de doorontwikkeling van het Nedereindse Park én aan de Kromme Rijnscheg met de aanleg van groen rond de vernieuwde Mytyschool. We dragen ook bij aan integrale projecten zoals Bernadottelaan, Waalstraat Oost en Maliebaan.
- We realiseren 5 à 7 (nieuwe) sport- en speelplekken en geven een financiële bijdrage aan circa 17 projecten om sport- en speelplekken te verbeteren.
- We zetten in op behoud en herstel van groen en biodiversiteit via ecologisch beheer, monitoring van diersoorten en maatregelen zoals broeihopen en faunapassages. Het Soortenmanagementplan breiden we uit naar Verenigingen van Eigenaren.
- Door hervormingsbezuinigingen VJN 2025 worden wijkspiegelruimtescans vanaf 2026 minder vaak uitgevoerd; één wijk per jaar (in plaats van 2 wijken per jaar). De keuze van de wijk hangt af van ontwikkelingen en initiatieven in de stad. Gemiddeld betekent dit dat elke wijk één keer in de 10 jaar een speelruimtescan krijgt.
- We voeren het plan van aanpak Rekenkameronderzoek uit en we ontwikkelen onder andere een indicator voor boomkronen.
- Met een veranderaanpak versnellen we de uitvoering en versterken we de vertaalslag van beleid naar praktijk op het gebied van vergroening.
- Utrechters worden actief betrokken bij stadsnatuur, onder andere via Luistervink, de Visdeurbel, *Dood hout leeft* en zaailingenacties met MeerBomenNu en Utrecht Natuurlijk.
- We werken regionaal aan recreatiegebieden, voeren overleg met AUHV over een nieuwe visrechtovereenkomst en zorgen samen met dierenhulporganisaties voor goede hulp aan wilde en zwerfdieren.

Financiën Extra groen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	670	378	33	33	33	33
Lasten	16.701	17.952	20.279	19.985	19.604	19.604
Saldo Baten en Lasten	-16.031	-17.575	-20.246	-19.952	-19.571	-19.571
Onttrekking reserves	495	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	721	41	41	41	41	41
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-226	-41	-41	-41	-41	-41
Totaal	-16.257	-17.616	-20.287	-19.993	-19.613	-19.613

x €1.000

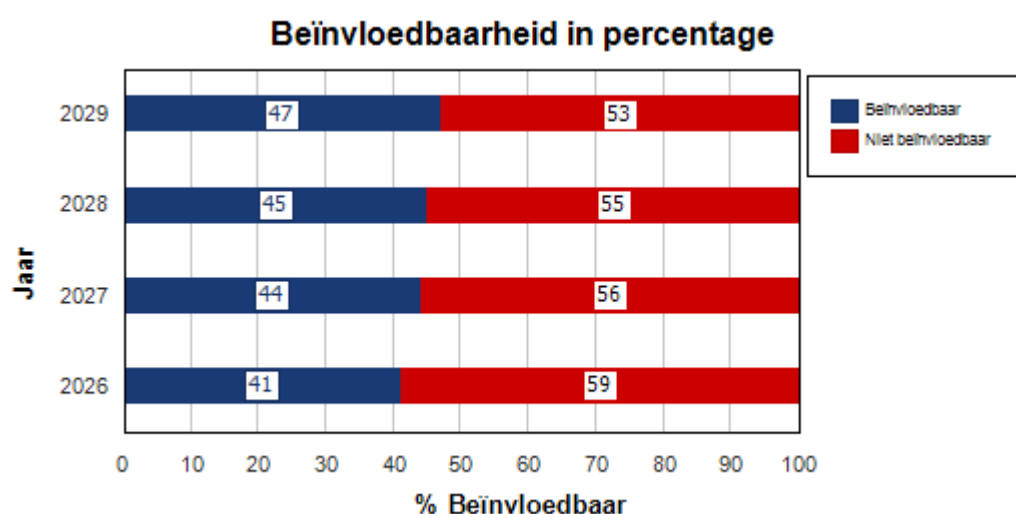
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Meerjaren groenprogramma: in 2026 zijn geen baten begroot voor de provinciale subsidie voor het project Parkzone Den Hommel (onderdeel rondje Stadseiland).	-345	I
Lasten		
Meerjaren groenprogramma: bezuiniging uit de Voorjaarsnota 2024 op investeringen Gezond leefklimaat (Groen).	-850	S
Hervormingen en bezuinigingen Voorjaarsnota 2025 punt 4.2: Groen.	-152	S
Gezond gedrag in de OR: extra middelen voor de herinrichting van het Zwarte Plein (sportveld en plein).	175	I
Meerjaren groenprogramma: vanaf 2026 maken we een verdere versnelling in de vergroening door extra middelen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026.	4.399	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 41%, 2027 44%, 2028 45% en voor 2029 47%

Binnen deze doelstelling is een groot deel van de lasten beïnvloedbaar. Dierenwelzijn is een wettelijke taak voor dieren met een kennelijke eigenaar, maar met ruimte voor de wijze van invullen. Versoering treft hulpbehoevende dieren zonder eigenaar (opvang, vervoer) en uitvoerende organisatie (Stichting Dierenbescherming). Van deze middelen is slechts een beperkt deel (< 5%) beïnvloedbaar).

Groen en recreatie om de stad hebben we geregeld middels de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden. Uittreding leidt tot desintegratie kosten waardoor op het beëindigen van taken op korte termijn meer kost dan oplevert. Groenstructuurplan is de grootste post binnen Extra groen, hier is circa de helft beïnvloedbaar in 2026 en dit neemt toe naar 2029. De middelen Natuur- en Milieueducatie worden besteed aan een subsidie en een dienstverleningsovereenkomst aan Stichting Utrecht Natuurlijk.

Doelstelling 4: Afval voorkomen

Afval wordt zoveel mogelijk voorkomen, aantoonbaar ingezet als grondstof en afvalscheiding wordt positief gestimuleerd.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Grondstoffennota	2020	In deze nota slaat onze ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn, waarbij afval verwerkt kan worden tot nieuwe grondstoffen en producten.
Visie Utrecht Circulair 2050	2024	Om richting te geven aan de ontwikkeling naar een circulaire stad is de Visie Utrecht Circulair 2050 met vier prioriteiten opgesteld.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Restafval/inwoner (kg)	219 (2019)	199	178	178	178	178	178
Tevredenheid over de afvalinzameling (cijfer)	6,5 (2019)	-	7,0	-	7,0	-	-

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We starten een pilot voor de inzameling van groente-, fruit- en etensresten (gfe) bij de hoogbouw, waarmee we ons inzamelsysteem voor gfe +t (tuinafval) uitbreiden en de citybins vervangen.
- We onderzoeken hoe we de inzameling in de binnenstad verder kunnen optimaliseren.

Activiteiten die we niet meer doen

- De proef met Afval op Afspraak, waarbij we in de binnenstad fijn afval op afspraak aan huis inzamelen, wordt niet verder voorbereid. Het is een erg duur systeem en uit proeven in andere gemeenten blijkt dat de resultaten niet opwegen tegen de kosten.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We blijven huishoudelijk afval zoals GFE+t (tuinafval), oud papier en karton gescheiden inzamelen.
- We blijven onze huidige aanpak ten aanzien van bijplaatsingen uitvoeren, waarbij we onze maatwerkmaatregelen samen met bewoners en andere partijen voor zover mogelijk verder uitbouwen.

Financiën Afval voorkomen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	69.352	74.968	76.560	76.560	76.560	76.560
Lasten	55.213	57.728	59.240	59.240	59.240	59.240
Saldo Baten en Lasten	14.139	17.240	17.320	17.320	17.320	17.320
Onttrekking reserves	2.806	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	748	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	2.058	0	0	0	0	0
Totaal	16.197	17.240	17.320	17.320	17.320	17.320

x €1.000

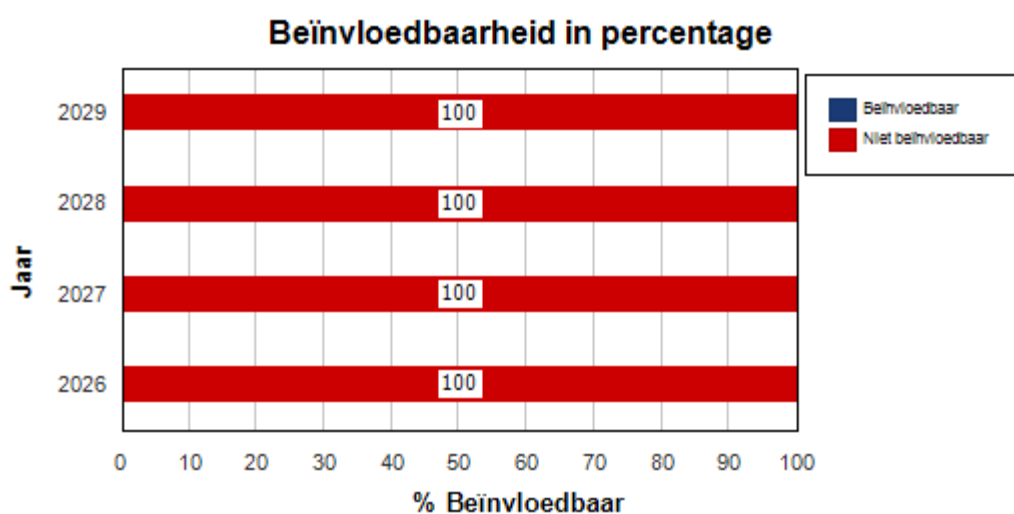
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Indexering tarieven, belastingen en leges. In bovenstaande tabel is in 2026 nog een algemene index toegepast op de baten van de tarieven en heffingen. Na vaststelling van de verordeningen voor 2026 zullen de aanpassingen in de baten worden verwerkt in de eerstvolgende begrotingswijziging.	1.592	S
Lasten		
Loon- en prijsindexering	1.516	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 0%, 2027 0%, 2028 0% en voor 2029 0%

De lasten binnen deze doelstelling zijn slechts beperkt beïnvloedbaar door de koppeling aan (kostendeckende) heffingen en tarieven. Er is alleen speelruimte in de (integrale) verhoging van de tarieven. Huishoudelijke afvalinzameling wordt gedekt door afvalstoffenheffing. Alleen door de indexatie van het tarief te beoordelen in combinatie met de rioolheffing en de OZB (woonlastendruk) en mogelijk de afvalstoffenheffing minder te laten stijgen kan de OZB meer stijgen, dit levert meer algemene middelen op. Bedrijfsafval inzameling is een commerciële taak, die via tarieven zelfs een kleine winst oplevert.

Doelstelling 5: Erfgoed

Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische drager van het karakter van Utrecht.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsregel Zonnepanelen en -collectoren op een beschermd monument en/of op een pand in een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht gemeente Utrecht	2023	Regels over hoe om te gaan met zonnepanelen op monumenten en op panden in het beschermde stads- en dorpsgezicht.
Erfgoednota 'Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden'	2022	Beleidsdocument over hoe we in Utrecht omgaan met erfgoed.
Actieagenda	2022	Agenda met acties die Erfgoed uitvoert tussen 2022 en 2024.
Visie Religieus Erfgoed	2017	Visie over hoe Utrecht omgaat met Religieus Erfgoed.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028	
Het percentage inwoners dat tevreden is met het aanbod van monumenten en erfgoed	49% (2023)	-	55%	-	55%	-	
Aantal uitgegeven omgevingsvergunningen voor archeologie en monumenten.	226 (2022)	238	200	200	200	200	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Het digitaliseren, ontsluiten en archiveren van erfgoeddata: 300 strekkende meter archief en vijf miljoen digitale bestanden (gereed in Q4 2028).

Activiteiten die we niet meer doen

- Financiële ondersteuning en advisering van eigenaren bij het opstellen van herbestemmingsprofielen voor religieuze gebouwen. Dit is een onderdeel van de hervormingsbezuinigingen VJN 2025.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Erfgoed draagt bij aan klimaatopgaven in de stad door beleidsinstrumenten, kennis en informatie in te zetten om verduurzamen van monumenten te stimuleren, en te adviseren over ruimtelijk erfgoed binnen deze opgave.
- We houden beleidsinstrumenten op orde ten behoeve van de (inter)nationale wet- en regelgeving, verdragen en lokaal beleid, waaronder de Erfgoedwet, Omgevingswet en Unesco-werelderfgoederen.
- Erfgoed is het fundament voor ruimtelijke ontwikkelingen in de stad, zodat gebouwd, archeologisch en ruimtelijk erfgoed zichtbaar is bij planontwikkeling en bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit daarvan.
- Erfgoed verbindt Utrechters met hun geschiedenis, omgeving en elkaar door erfgoed toegankelijk en beleefbaar te maken voor iedereen.
- Versoberen van kennis- en collectiebeheer: minder communicatie over erfgoed richting bewoners. Dit is een onderdeel van de hervormingsbezuinigingen.
- Versoberen van advisering aan in- en externe partijen op ruimtelijke ontwikkelingen die erfgoed betreffen. Dit is een onderdeel van de hervormingsbezuinigingen.

Financiën Erfgoed

x €1.000

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	570	336	386	386	386	386
Lasten	3.849	3.327	3.469	3.411	3.157	2.965
Saldo Baten en Lasten	-3.279	-2.990	-3.083	-3.025	-2.770	-2.578
Onttrekking reserves	268	40	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	268	40	0	0	0	0
Totaal	-3.011	-2.950	-3.083	-3.025	-2.770	-2.578

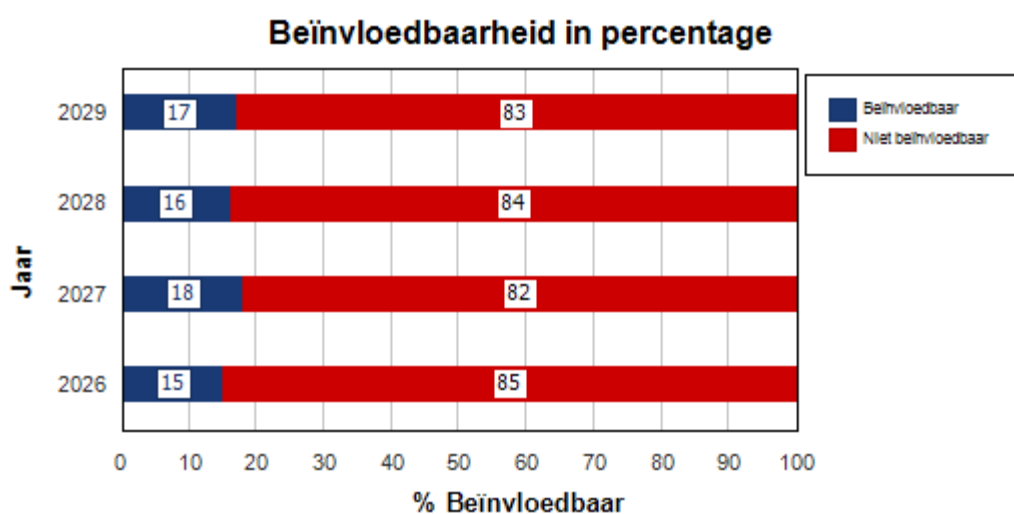
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Omdat er geen archeologische projecten voor derden worden uitgevoerd in 2025 zijn de baten hiervoor niet begroot in dit jaar	50	I
Lasten		
In de VJN 2025 zijn middelen toegekend voor digitalisering Erfgoed	419	I
De mutatie vloeit voort uit de hervormingsbezuinigingen VJN 2025	-223	S
Het budget uit de VJN 2021 in het kader van digitalisering Erfgoed loopt af na 2025	-90	S

x €1.000		
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2026 is er geen onttrekking aan de reserve DOMUnder meer begroot.	-40	S
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 15%, 2027 18%, 2028 16% en voor 2029 17%

De lasten binnen deze doelstelling zijn deels beïnvloedbaar. Met een groot deel van het budget worden wettelijke kaders en regelgeving uitgevoerd, zoals de Erfgoedwet, Erfgoedverordening, Omgevingswet, Wet op de Archeologische Monumentenzorg en Archiefwet. Daarnaast zijn er meerjarige verplichtingen aangaan voor beheer en onderhoud van museum Castellum Hoge Woerd en het depotbeheer van archeologische vondsten.

Doelstelling 6: Leefomgeving

Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidskwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Luchtkwaliteit "Gezonde lucht voor iedereen"	2025	De nota bevat beleid om met luchtkwaliteitsmaatregelen te streven naar de WHO-advieswaarden.
Beleidsnota Stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers
Beleidsnota Omgevingsveiligheid	2024	De nota vult de gemeentelijke beleidsvrijheid op gebied van vervoer van, en werken met, gevaarlijke stoffen in.
Beleidsnota Geluid en Trillingen	2024	De nota maakt het onder andere mogelijk om bij nieuwe ontwikkelingen strengere waarden te hanteren dan de wet.
Uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht'	2020	Maatregelen om snel gezondheidswinst te bereiken door maatregelen te nemen die de luchtkwaliteit verbeteren op weg naar de WHO-advieswaarden.
Gemeentelijk beleid inzake PFAS	2020	Aanvulling op de Nota Bodembeheer.
Actieplan Geluid	2019	Bevat concrete acties ter verbetering van de akoestische situatie door de aanpak van bestaande knelpunten.
Nota Bodembeheer 2017-2027	2017	Faciliteert het gebruik maken van bodemkwaliteitskaarten om de kwaliteit van de bodem te bepalen.
Actieplan Schoon Vervoer	2015	Beleid en maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en om CO2 te reduceren door het faciliteren en stimuleren van schoon vervoer en -waar nodig- te reguleren.
Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer en visie op duurzaam gebruik van de ondergrond	2015	Beheer van de kwaliteit van het grondwater van een groot deel van de stad. Voor dit onderwerp is nieuw beleid in de maak. Dit kan leiden tot een aanpassing van doelstelling en indicatoren in de volgende programmabegroting.

Voor deze doelstelling is nieuw beleid in de maak: Op 13 mei 2025 heeft het college de Beleidsnota Ondergrond aan de raad verstuurd. De Beleidsnota Ondergrond bevat het beleid voor het aanbrengen van de balans tussen benutten, beheren, beter maken en beschermen van de ondergrond.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% inwoners dat vaak overlast van lawaai ervaart.	30% (2015)	-	≤ 30%	≤ 30%	≤ 30%	≤ 30%	≤ 30%
Jaargemiddelde concentraties fijnstof PM10.	32,6 µg/m ³ (2011)	Verwacht eind 2025	max. 19 µg/m ³	max. 18 µg/m ³	max. 17 µg/m ³	max. 16 µg/m ³	max. 16 µg/m ³
Jaargemiddelde concentraties fijnstof PM2,5.	18,9 µg/m ³ (2013)	Verwacht eind 2025	max. 11 µg/m ³	max. 10 µg/m ³	max. 9 µg/m ³	max. 8,5 µg/m ³	max. 8,5 µg/m ³
Jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide NO2.	42 µg/m ³ (2011)	Verwacht eind 2025	max. 28 µg/m ³	max. 25 µg/m ³	max. 24 µg/m ³	max. 22 µg/m ³	max. 22 µg/m ³

Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden:

- [Duurzaamheidsverslag](#)
- [Inwonersenquête](#)
- [Beleidsnota Geluid en Trillingen](#)
- [Monitoringsrapportage Luchtkwaliteit](#)
- [Beleidsnota Luchtkwaliteit](#)

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Geluid en trillingen:

- We voeren het actieplan en het uitvoeringsprogramma Geluid en Trillingen uit.
- We onderzoeken in G4-verband de mogelijkheden voor handhaving van lawaaiige motorvoertuigen.
- We betrekken bewoners bij het uitvoeren van geluidsmetingen (citizen science).

Luchtkwaliteit, stikstofdepositie, emissieloos vervoer en emissieloos bouwen:

- We voeren de luchtmaatregelen uit de beleidsnota en het uitvoeringsprogramma 'Gezonde lucht voor iedereen' uit.
- We hogen per 1 januari 2026 de zero Emissie-eis voor machines in gemeentelijke projecten op voor alle machines < 37 kW motorvermogen (Gereed in Q1 2026).
- We toetsen bouwplannen in de stad aan een stadsbreed BLVC-kader, dat zich richt op minder ritten in bouwlogistiek.
- We zoeken naar mogelijkheden voor meer laadpleinen en –voorzieningen voor bouw en (bouw)logistiek

Bodem en Ondergrond:

- We voeren de beleidsnota Ondergrond (inclusief loodnormering) uit door te adviseren bij initiatieven en bij ruimtelijke ontwikkelingen onder andere via een quick-scan.
- We maken een gemeentelijke webpagina waarin inwoners geïnformeerd worden over mogelijke risico's van lood in de ondergrond en hoe deze te beperken (Gereed in Q1 2026).

- Bodemenergie wordt integraal meegenomen in de nieuwe beleidsnota Warmte en het uitvoeringsprogramma (Warmteprogramma 2026). We blijven adviseren in de gebiedsteams, de opgave energietransitie en via de projecten.
- We voeren met rijkssubsidie (SPUK) onderzoek uit naar de bodemgezondheid in het Griftpark en Nedereindse Plas (Gereed in Q4 2026).
- We beheren en zien toe op de kwaliteit van de aan de Omgevingsdienst Utrecht overgedragen wettelijke en daarmee gerelateerde taken, inclusief het archiveren van rapportages.
- We stimuleren breed gebruik (binnen de gemeente Utrecht en ook andere gemeenten en provincies) via Platform ISOR van het 3D-model van de ondergrond als planologisch instrument om ondergrond in projecten laagdrempelig en integraal mee te nemen.
- We actualiseren het gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer naar een uitvoeringsprogramma, daarin monitoren we de kwaliteit van het grondwater in het 1e en 2e watervoerend pakket en we gebruiken het nieuwe Geohydrologisch model en het 3D model van het ondergrond (Gereed in Q4 2026).

Activiteiten die we niet meer doen

- We maken geen uitvoeringsprogramma naar aanleiding van de Beleidsnota Ondergrond.
- Als gevolg van de hervormingsbezuinigingen adviseren wij alleen nog in de projecten zelf over toekomstbestendige oplossingen in de ondergrond.
- We adviseren incidenteel over bodemenergie, op basis van rijksmiddelen (SPUKS)(Voorjaarsnota 2025)
- We maken geen beleid op het gebied van bodembiodiversiteit door bezuinigingen (Voorjaarsnota 2024).
- We actualiseren het bestaand beleid op het gebied van PFAS en lood niet meer door bezuinigingen (Voorjaarsnota 2024).

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We blijven adviseren over milieu-aspecten bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij we ambities op projectniveau integraal afwegen.
- We maken jaarlijks het Duurzaamheidsverslag.

Geluid en trillingen:

- Bij ruimtelijke ontwikkelingen stellen we compenserende voorwaarden, zoals geluidluwe gevels en rustige buitenruimten.
- We streven naar een maximaal geluidsniveau van 63 dB, strenger dan de wet voorschrijft, bij nieuwe woningbouwontwikkelingen (met uitzondering van flexwonen) langs gemeentelijke wegen en spoorwegen. Ook stellen we grenswaarden aan trillingen bij nieuwe woningen langs het spoor.
- We verbeteren bestaande geluidsknelpunten met maatregelen zoals het aanleggen van stiller asfalt, het verlagen van de maximumsnelheid van het wegverkeer en de aanleg van meer groen.
- We voeren geluidsaneringsprojecten uit die onder de 'sanering verkeerslawaaï'-regeling van het ministerie van I&W vallen. Op kosten van de Rijksoverheid voorzien we woningen die daarvoor in aanmerking komen van geluidisolatie.

Omgevingsveiligheid:

- We vullen het Register Externe Veiligheid als vervanger van de landelijke Risicokaart.

Luchtkwaliteit, stikstofdepositie, emissieloos vervoer en emissieloos bouwen:

- We voeren luchtkwaliteitsmaatregelen (op het gebied van milieu- en nul-emissiezones, bouwwerktuigen en houtstook) uit waarmee we voortdurend de emissies van vervuילende

stoffen verminderen, en monitoren de effecten van onze maatregelen via berekeningen en metingen.

- We werken landelijk samen in het Schone Lucht Akkoord, met focus op verschoning van de mobiliteit, binnenvaart en mobiele (bouw)werktuigen, en vermindering van houtstookemissies.
- We zetten voor bouw en sloop zoveel mogelijk in op emissieloos materieel om zo emissies in de bouwfase zo laag mogelijk te houden.
- We stimuleren en faciliteren de transitie naar emissieloos vervoer door datagestuurd (op basis van de bezetting van de bestaande laadpalen) oplaadinfrastructuur bij te plaatsen, voor personen, logistiek en voor taxi's.
- In de Nationale en Regionale Agenda's Laadinfrastructuur (NAL en RAL) werken we nauw samen met de andere G4-steden.
- We zien toe op Utrechtse bouwplaatsen op het verbod op het inzetten van verouderde dieselmachines.
- We voeren de verdere inkoopmaatregelen uit die horen bij de routekaart van het landelijke convenant Schoon en Emissieloos Bouwen.

Bodem en ondergrond:

- We blijven projecten uitvoeren met daarin historische spoedlocaties, gebiedsgericht grondwaterbeheer, nazorg, lood, PFAS, toevalsvondsten in het kader van de SPUK bodem 2024-2030.
- We beoordelen omgevingsvergunningen via het omgevingsproces.
- We voeren wettelijke taken uit, die bestaan uit het geven van publieksinformatie, het actueel houden van registraties, kaarten en data, het uitvoeren van het overgangsrecht Wbb, het zorgdragen voor actuele toepasbare regels rondom bodem in het Omgevingsplan.
- We voeren nazorgactiviteiten uit voor Nedereindse Plas en Griftpark en doen onderzoeken op historische spoedlocaties (via SPUK) en bouwen de nazorg af waar mogelijk.
- We temporiseren het implementeren van planregels en bruidsschatregels rondom bodem in het Omgevingsplan.
- We temporiseren de doorontwikkeling van het 3D ondergrondmodel.
- We vragen aanvullend SPUK bodem budget aan bij het Rijk (Ministerie I&W).
- We vragen jaarlijks een bijdrage van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) op basis van de suppletierегeling ontplofbare oorlogsresten.

Financiën Leefomgeving en ondergrond

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	7.037	3.826	1.251	1.301	1.406	1.306
Lasten	10.331	7.053	698	-966	-1.067	-1.067
Saldo Baten en Lasten	-3.294	-3.228	552	2.266	2.473	2.373
Onttrekking reserves	881	45	35	35	35	35
Toevoeging reserves	924	100	100	100	100	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-43	-55	-65	-65	-65	35
Totaal	-3.337	-3.283	487	2.201	2.408	2.408

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Ondergrond: Ontvangen incidentele middelen Specifieke Uitkering voor o.a. Gebiedsgericht grondwaterbeheer Omgevingswetproof.	-1.959	I
Leefomgeving: Betreft incidentele middelen (Specifieke Uitkering) die tijdelijk (2024-2025) ter beschikking gesteld zijn voor capaciteit en Zero Emissie Zones	-766	I
Lasten		
Ondergrond: Ontvangen incidentele middelen Specifieke Uitkering, zie toelichting baten.	-1.959	I
Herverdeling van de overhead over de programma's.	-1.766	S
Ondergrond: Incidentele middelen voor herinvesteringen Griftpark zijn deels doorgeschoven naar 2025, waardoor in 2025 hogere lasten.	-1.269	I
Leefomgeving: Betreft incidentele middelen zie toelichting baten	-766	I
Hervormingen en bezuinigingen Voorjaarsnota 2025 punt 4.2	-348	S

Toelichting verschillen in reserves

Onttrekkingen

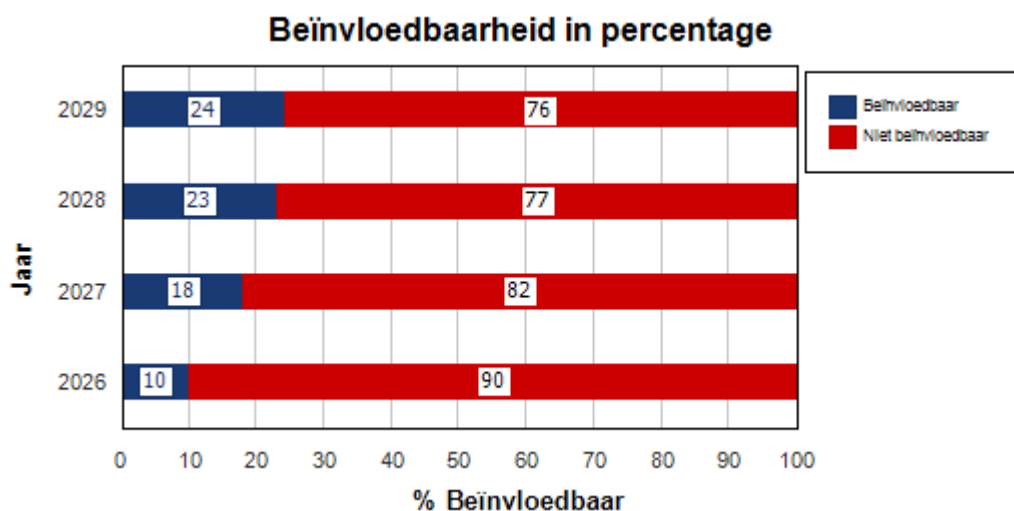
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.

Toevoegingen

Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 10%, 2027 18%, 2028 23% en voor 2029 24%

De lasten binnen deze doelstelling zijn maar deels beïnvloedbaar, omdat dit grotendeels betrekking heeft op wettelijke taken. Lucht, Geluid, Trillingen en Omgevingsveiligheid betreft een mix van beleidsinzet, monitoring, advisering en verantwoording op de genoemde onderdelen en andere milieuaspecten (PFAS, Stikstof, bestrijdingsmiddelen). Dit in samenhang met het product Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos vervoer waar diverse maatregelen op het gebied van Luchtkwaliteit worden uitgevoerd. Het budget voor bodemverontreiniging is beperkt beïnvloedbaar. De bekostiging van deze taak wordt op dit moment grotendeels via (incidentele) subsidies toegekend.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Verdichting en meer warme dagen door klimaatverandering hebben een intensiever recreatief gebruik van de openbare ruimte tot gevolg. Dit leidt tot snellere slijtage en er blijft meer afval achter. Extremer weer door klimaatverandering leidt ook vaker tot overlast en schade , zoals droogteschade aan wegen en meer ziektes en sterfte van planten en bomen. Dieren kunnen last ondervinden van verdichting en extremer weer, waardoor er meer hulpbehoevende dieren in de stad zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • De openbare ruimte in gelijke tred uitbreiden met het aantal woningen, met name de hoeveelheid groene, recreatieve ruimte. • Klimaatadaptief maken van de openbare ruimte zodat deze beter bestand is tegen droogte, extreme buien en hitte conform doelstellingen Visie Klimaatadaptatie Utrecht. • We ontwerpen natuurinclusief en zetten in op goede en snelle hulpverlening voor dieren.
Door de stapeling van ambities zoals klimaatadaptatie, vergroening, een goed toegankelijke en beweegvriendelijke openbare ruimte en het aardgasvrij maken van de stad met een beperkte boven- en ondergrondse openbare ruimte, zetten we in op de aanpak: in één keer goed. Dit, en de onbekendheid met beperkingen in de ondergrond, kan leiden tot weerstand bij bewoners, langere doorlooptijd van projecten en meer risico's tijdens de uitvoering.	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van integrale beleidsnota's met een afwegingskader integrale stedelijke programmering voor de vernieuwing van de openbare ruimte. • Vóór de start van integrale projecten met alle initiatiefnemers heldere uitgangspunten vaststellen. En vaststellen welke ambities leidend zijn, bij voorkeur al op gebiedsniveau. • Toepassen van standaard-methode voor projectmanagement en -beheersing, inclusief risicomanagement. • Bekendheid met ondergrond genereren bij initiatiefnemers, onder andere via gebiedsteams, op basis van de Beleidsnota Ondergrond 2025-2035. • We passen de methode uit het kompas van de Beleidsnota Samen stad maken toe die past bij de opgave die we te doen hebben.
De vele ontwikkel- en beheerprojecten in de stad kunnen leiden tot overlast en weerstand bij bewoners en ondernemers . Bovendien kan vertraging van het ene project leiden tot vertraging bij andere projecten. Dat kan de overlast versterken en leiden tot minder draagvlak bij inwoners en ondernemers.	<ul style="list-style-type: none"> • Door integraal stedelijk te programmeren kunnen we projecten bundelen of juist spreiden om overlast beperkt te houden. • Goede afstemming met inwoners en ondernemers in lijn met de Beleidsnota Samen stad maken.

Strategische programmerisico's	Maatregel
<p>De krappe arbeidsmarkt, beperkte beschikbaarheid van materialen en prijsstijgingen beperken onze uitvoeringskracht. Hierdoor kunnen we projecten mogelijk niet (tijdig) uitvoeren of leveren we niet de afgesproken kwaliteit bij dagelijks onderhoud en beheer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Via de actualisaties van de meerjarenramingen stellen we planning zo nodig bij. • Maatregelen om de uitvoeringscapaciteit te vergroting zoals benoemd in het MJIP 2026-2025. • Binnen erfgoed temporiseren en uitstellen van bepaalde werkzaamheden door gebrek aan capaciteit, zoals genoemd in Actieagenda (2022).
<p>Uitvoering van projecten van het programma Wervengebied is complex door de vele stakeholders, de lange doorlooptijd van het programma en de nauwe samenhang tussen kelders, muren, bruggen, straten en gevels. Van tevoren is niet altijd duidelijk wat de conditie van muren en kelders is. Er zijn soms onduidelijke eigendomsverhoudingen en verantwoordelijkheden van beheerders. Projecten en samenwerking kunnen hierdoor stagneren en er kunnen juridische conflicten ontstaan. Het vertrouwen in de gemeente raakt dan beschadigd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samenhangend en gezamenlijk herstellen en behouden van het wervengebied. Daarbij werken we met Integrale Projectteams (IPM teams). • Het programma valt onder de Regeling risicovolle projecten met bijbehorende zwaardere projectbeheersing. • Invulling geven aan burenplicht en de maatschappelijke zorgplicht: we hebben samen met keldereigenaren een regeling voor kelderherstel ontwikkeld met heldere afspraken over het opdrachtgeverschap voor het herstel van kelders en de kostenverdeling. • Vooraf de conditie van muren en kelders onderzoeken en ervaringen van eerder uitgevoerde projecten gebruiken.
<p>Installaties en systemen voor het functioneren en beheren van de openbare ruimte lopen in toenemende mate het risico om doelwit te worden van cybercriminaliteit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We implementeren in de komen jaren de aanpak van de weerbaarheid van installaties en systemen in kritische bedrijfsprocessen tegen cybercriminaliteit. Zie hiervoor spoor 4 in de bijlage van de Raadsbrief Stand van zaken Digitale stad 2024.
<p>De ruimte in de ondergrond is onvoldoende om alle ruimtelijke ambities te faciliteren. De druk is zo groot dat de balans in de ondergrond verstoord raakt en we niet kunnen voldoen aan de (maatschappelijke) doelen van de Omgevingswet. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van bodem en grondwater. De kwaliteit van het drinkwater komt bijvoorbeeld in gevaar als bodem- en grondwaterverontreinigingen onvoldoende beheerst en gesaneerd worden of als het 2e watervoerend pakket niet veilig of niet verantwoord wordt gebruikt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strakkere regie op de ondergrond en onderzoek naar en inzet van innovatieve oplossingen om optimaal gebruik te maken van de ruimte in de ondergrond. • We voeren waar mogelijk de Beleidsnota Ondergrond 2025-2035 uit, waarbij we participeren en adviseren in gebiedsteams, zodat in een vroeg stadium, laagdrempelig de uitdagingen van de ondergrond in relatie tot gebiedsontwikkeling duidelijk worden.
<p>Onvoldoende Europese regelgeving op het gebied van milieu heeft als gevolg dat we onze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby (via de Rijksoverheid) naar de EU, innovaties stimuleren, start-ups

Strategische programmarisico's	Maatregel
doelen onvoldoende kunnen afdwingen en daarmee realiseren.	binnenhalen, vanuit gemeentelijk beleid maatregelen nemen.
Doordat een groot deel van de luchtverontreiniging van buiten Utrecht komt, en we hier geen directe invloed op hebben, bestaat de kans op stagneren van de verbetering van de luchtkwaliteit, met gevolgen voor de gezondheid van inwoners, ondernemers en bezoekers en mogelijk ook op niet voldoen aan de wettelijke verplichting voor de aangescherpte EU grenswaarden.	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby naar het Rijk (via het Schone Lucht Akkoord) en de EU voor een gezamenlijke aanpak. • Lokale luchtmaatregelen intensiveren zodat we het door ons beïnvloedbare deel maximaal aanpakken.
De grotere afhankelijkheid en toename van energiegebruik en de kans dat de netcongestie verder vergroot kan zorgen voor stroomuitval, onvoldoende elektriciteit voor de bedrijfsvoering en stagnatie van de realisatie van laadpalen.	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van bi-directioneel laden. • Analyseren en uitvoeren van maatregelen om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen, zie de raadsbrief.
De gemeente en VUMO verschillen van inzicht in wat redelijke voorwaarden zijn voor de verkoop van de grond voor het realiseren van een Islamitische begraafplaats . De provincie heeft hierover een uitspraak gedaan maar VUMO heeft hier een bezwaar tegen aangetekend. Dit kan tot verdere vertraging leiden.	<ul style="list-style-type: none"> • Wij conformeren ons aan de uitspraak van de provincie en bereiden de overdracht van de grond zoveel mogelijk voor zoals door het bouwrijp maken van de grond. Daarbij blijven we in gesprek met VUMO over de realisatie.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investerings

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Totaal investeringen programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x €1.000

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	382.884	92.777	42.295	42.056	15.520
Uitbreidingsinvesteringen A	29.779	12.492	0	0	0
Routine-investeringen	46.853	5.377	0	0	0
Totaal	459.516	110.646	42.295	42.056	15.520

Doelstelling Beheer openbare ruimte

x €1.000

Doelstelling Beheer openbare ruimte	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	297.451	75.344	25.610	26.103	0
Uitbreidingsinvesteringen A	1.553	129	0	0	0
Routine-investeringen	14.326	5.277	0	0	0
Totaal	313.330	80.750	25.610	26.103	0

Toelichting doelstelling Beheer openbare ruimte - vervangingsinvesteringen**Programma Werven en Wal- en kluismuren**

Op 15 juli 2021 is het programmaplan Wergebied vastgesteld. Het programmaplan 'Werk aan de Werf' heeft een looptijd van 30 jaar. Voor de uitvoering van het programmaplan kunnen we niet 30 jaar vooruitkijken. Daarom werken we steeds met een uitvoeringsprogramma voor de komende 4 jaar. In het uitvoeringsprogramma staat wat er de komende 4 jaar wordt gedaan en wat dat kost. Het uitvoeringsprogramma wordt ieder jaar aangevuld en geactualiseerd om zo de uitvoering van het programma gedurende de looptijd behapbaar en beheersbaar te houden.

Op 6 mei 2025 is het [uitvoeringsprogramma 2025 - 2028](#) vastgesteld. Hierin is opgenomen dat er in 2026 24,887 miljoen euro aan krediet wordt aangevraagd (prijsspeil 2025).

In bovenstaande tabel is voor 2026 een bedrag van 24,887 miljoen euro opgenomen.

Vervangingen Nota Beheer Openbare Ruimte

In de Nota Beheer Openbare Ruimte, vastgesteld op 18 februari 2021, is een nieuwe financiële strategie opgenomen om investeringen vanaf 0,1 miljoen euro te activeren. Dit betreft de vervangingsinvesteringen op het gebied van verhardingen, civiele constructies, groen, openbare verlichting, verkeersregelininstallaties, speelobjecten en beeldende kunst.

Bovenstaande tabel sluit aan bij de [Raadsbrief Meerjaren Investeringsprogramma beheer openbare ruimte d.d. 15 mei 2025 met kenmerk 30274199](#) en de wijziging in de 2e Bestuursrapportage 2025.

Toelichting doelstelling Beheer openbare ruimte - uitbreidingsinvesteringen A

Elektrificatie eigen vloot (uitbreidingsinvesteringen A en routine-investeringen) Met ingang van 2025 moet de bevoorrading van de binnenstad emissievrij plaatsvinden. Het beoogde effect is een gezondere leefomgeving door minder uitstoot gevende vervuiling. Hierdoor wordt geïnvesteerd in een emissievrij vloot. Dit betreft zowel een uitbreiding als de vervanging van de huidige vloot. Dit krediet was in de Programmabegroting 2025 enkel weergegeven als routine-investering, terwijl 0,903 miljoen

euro van het totale krediet een uitbreidingsinvestering A betreft. Deze aanpassing is gemaakt in deze begroting

Accu kluizen (gevolg risico-inventarisatie wijkposten)

Een risico-inventarisatie met betrekking tot veilige werkplekken heeft geresulteerd in de noodzaak tot het aanschaffen van accukluizen. In bovenstaande tabel is een bedrag opgenomen van 0,250 miljoen euro overeenkomstig de [1e Bestuursrapportage 2025](#).

Verbouwing Tractieweg 30-32 (aanpassing vanwege ARBO en Veiligheidseisen)

Bij de Tractieweg 30-32 zijn aanpassingen noodzakelijk vanwege de afkeuring van het gebouw en noodzakelijke huisvesting (van team Centrum-West). In bovenstaande tabel is een bedrag opgenomen van 0,4 miljoen euro overeenkomstig de [1e Bestuursrapportage 2025](#).

Toelichting doelstelling Beheer openbare ruimte - routine-investeringen

Bedrijfsmiddelen (voertuigen)

Aanschaf/vervanging van diverse voertuigen ten behoeve van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Bedrijfsmiddelen (asset informatiesysteem, routing)

Aanschaf en implementatie van een nieuw asset informatiesysteem ten behoeve van het beheer van de openbare ruimte.

Doelstelling Water en rioleringssystemen

						x €1.000
Doelstelling Water en rioleringssystemen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	
Vervangingsinvesteringen	66.927	17.433	16.685	15.953	15.520	
Totaal	66.927	17.433	16.685	15.953	15.520	

Toelichting Water en rioleringssystemen

Uitgangspunt bij vervangen van riolering is dat we bij de vervanging direct klimaatbestendige en circulaire maatregelen nemen.

Conform het uitgangspunt van ontwikkelend beheer willen we met de rioolvervanging een bijdrage leveren aan andere maatschappelijke opgaven zoals het klimaatbestendiger en verkeersveiliger maken van de openbare ruimte, alsmede het vergroenen van de openbare ruimte. Hiermee vormt de rioolvervanging een belangrijke impuls voor de gewenste vernieuwing van de openbare ruimte in de naoorlogse wijken.

Voor de vertaling van het vervangingsprogramma in concrete projecten stemmen we vanuit het principe van ontwikkelend beheer uitgebreid af met de programma's stedelijke ontwikkeling, mobiliteit, groen en groot onderhoud openbare ruimte.

Bovenstaande tabel sluit aan bij de [Raadsbrief Programma Water en Riolering 2026-2030 d.d. 13 mei 2025 met kenmerk 30252773](#).

Doelstelling Extra groen

x €1.000

Doelstelling Extra groen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	14.573	0	0	0	0
Totaal	14.573	0	0	0	0

Toelichting Extra groen

Voor het jaar 2026 vragen wij geen extra krediet vrij.

Doelstelling Afval voorkomen

x €1.000

Doelstelling Afval voorkomen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	18.506	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	13.653	12.363	0	0	0
Routine-investeringen	32.527	100	0	0	0
Totaal	64.686	12.463	0	0	0

Toelichting Afval voorkomen

De vervangingsinvesteringen betreffen de vervanging van ondergrondse afvalcontainers.

De uitbreidingsinvesteringen A betreffen het plaatsen van ondergrondse containers op nieuwe locaties.

De routine-investeringen betreffen de aanschaf van elektrische voertuigen voor de binnenstad. Deze aanschaf stond gepland voor het jaar 2025. Als gevolg van te weinig inschrijvers op de aanbesteding wordt deze binnenkort opnieuw opgestart. Hierdoor is de verwachting dat de aanschaf jaar 2026 gaat plaatsvinden.

De uitbreidingsinvesteringen betreffen de investering in G(roente) F(ruit) E(tensresten)-containers. Dit project komt voort uit het uitvoering geven van de grondstoffennota. Op dit moment zit het project in de pilot fase en zal vanaf 2026 tot uitvoering komen waarbij geïnvesteerd gaat worden in de aanschaf van containers voor de hoogbouw.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Stadsherstel NV	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten. De Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incourante objecten.	0
Afvalverwerking Utrecht (AVU)	Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht is een	19.000

		x €1.000
Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
	samenwerkingsverband van de gemeenten binnen de provincie Utrecht met uitvoeringstaken op het gebied van afvalverwijdering.	
Vereniging parkmanagement Papendorp	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.	350
Vereniging parkmanagement De Wetering - Haarrijn	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.	400
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.	1.502
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BghU)	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency: Rioolheffing en Afvalstoffenheffing.	1.966

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen					
Aantrekkelijke uitstraling gevels	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120	120	0	0
Herstel kelders wervengebied	Herstel kelders wervengebied	8.000	8.000	0	0
Totaal 1		8.120	8.120	0	0
Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen					
Groenblauw daken	Voorkomen wateroverlast	700	700	0	0
Groenblauw Maatschappelijk vastgoed	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen	300	300	0	0
Totaal 2		1.000	1.000	0	0
Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren					
Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	53	53	53	0
Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stichting Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke, laagdrempelige locaties, talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur, milieu en groen in de stad Utrecht	5.011	5.011	0	5.011
Totaal 3		5.064	5.064	53	5.011
Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische dragen van het karakter van Utrecht					
Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	0	0	0
Financiering monumenten door URF	Financiering monumenten door URF	2.100	1.250	0	0
Meerjarige activiteiten erfgoed	De regeling draagt bij aan het onderhouden van een basisinfrastructuur van een breed en divers aanbod van meerjarige publiekstoegankelijke erfgoedactiviteiten	86	81	81	0
Totaal 5		2.226	1.331	81	0

Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidkwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond

Terugdringen van emissies door houtstook	Terugdringen van emissies door houtstook	95	0	0	0
Totaal	6	95	0	0	0
Totaal		16.505	15.515	134	5.011

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Veilige stad

Programma overzicht

Dit programma is gericht op het werken aan een leefbare en veilige stad voor iedereen.

Portefeuillehouder(s): Sharon Dijksma

Financiën programma

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	6.780	7.456	1.885	1.482	1.219	1.219
Lasten	73.367	75.714	72.715	69.698	69.435	69.435
Saldo Baten en Lasten	-66.588	-68.258	-70.830	-68.216	-68.216	-68.216
Onttrekking reserves	254	287	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	254	287	0	0	0	0
Totaal	-66.334	-67.972	-70.830	-68.216	-68.216	-68.216

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026.

De baten in dit programma zijn 1,885 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Versterkingsgelden 2025-2026 (SPUK) voor lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme (0,537 miljoen euro)
- Subsidie ZonMW voor Grip en Onbegrip; domeinoverstijgende samenwerking in hotspots en veiligheidsregio's 2024-2027 (0,263 miljoen euro)
- Leges en Vergunningen (1,026 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 72,715 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Utrecht, inclusief kosten voor huisvesting (38,458 miljoen euro)
- Apparaatslasten (22,658 miljoen euro)
- Subsidie Jongerenwerk en Veiligheid (5,989 miljoen euro)
- Samenwerkingsverbanden RIEC, RVS, ZVHRU (1,744 miljoen euro)

In dit programma vinden in 2026 geen mutaties op de reserves plaats.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

x € 1.000

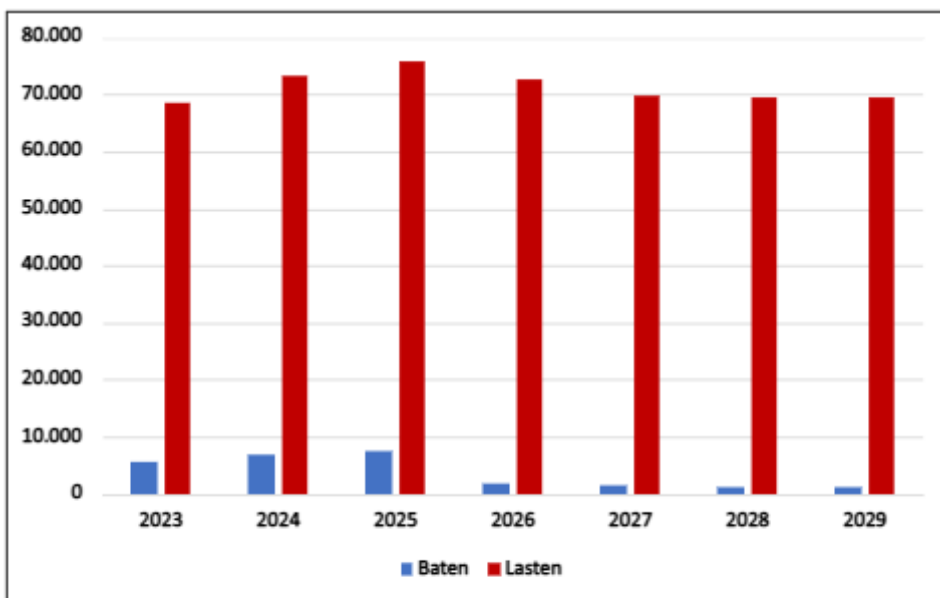
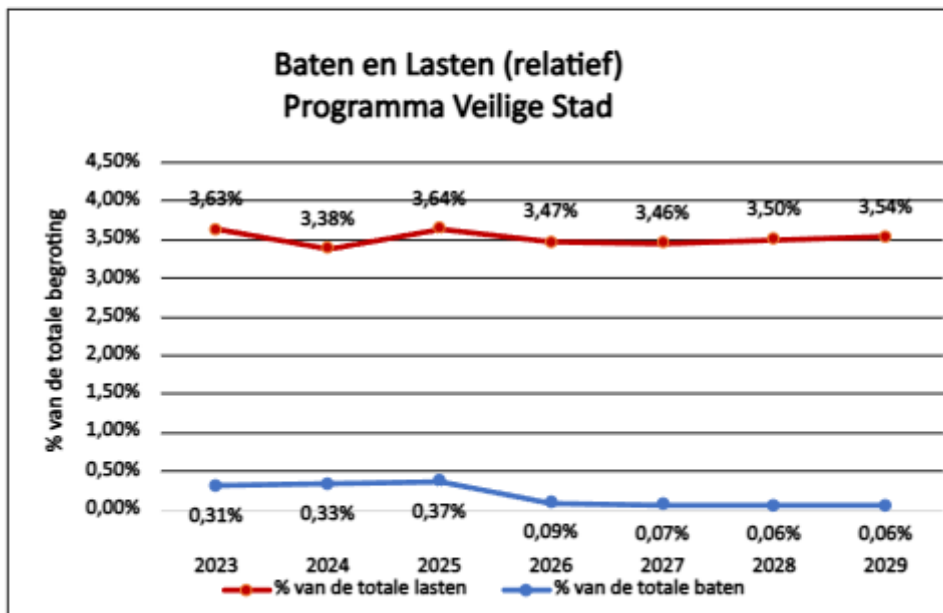
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	-	230	363	363	364	364
Thema 1b: Verlagen kwaliteit interne dienstverlening	-	69	69	69	69	69
Verminderen uitvoeringscapaciteit Utrecht zijn we Samen 2.0	-	131	131	131	131	131
Verlagen bijdragen aan subsidie politiekeurmerk Veilig Wonen	-	79	79	79	79	79
Veiligheidsregio Utrecht: overschot 2024 inzetten ter dekking van knelpunt VRU	-	1.200	-	-	-	-
Totaal	-	1.709	642	642	643	643

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

De specifieke uitkering Preventie met gezag loopt van 2022-2025. Dit is zowel aan de baten als de lastenkant zichtbaar.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Aanpakken/ voorkomen criminaliteit

Aanpakken en voorkomen van criminaliteit.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten Met elkaar, voor elkaar, onderdelen van sociale basis en basiszorg 2025-2035	2024	We willen dat in Utrecht iedereen gezond, prettig en zelfstandig kan wonen en samenleven. Daar waar nodig bieden we passende zorg, ondersteuning en opvang aanvullend op wat mensen zelf en met elkaar organiseren.
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) staan de doelen die we op het terrein van veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Agenda tegen uitbuiting	2023	Agenda over de prioriteiten om samen met onze partners meer zicht te krijgen op uitbuiting in de stad, uitbuiting te voorkomen, daders aan te pakken en slachtoffers snel en adequaat te helpen.
Aanpak tegen etnisch profileren	2023	Om een inclusieve stad te zijn en te blijven treden gemeente en politie hard op tegen discriminatie, (institutioneel) racisme en etnisch profileren. Gemeente en politie willen ook zelf inclusieve, discriminatievrije en professioneel handelende organisaties zijn.
Nota 'Grenzen Stellen Perspectief Bieden'	2021	Een meerjarige aanpak om de veiligheid en leefbaarheid in de stad te vergroten door het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit.
Visie Digitale Stad	2021	Visie op het fundament en daarmee de randvoorwaarden, om succesvol te digitaliseren in Utrechtse opgaven.
Nota van Uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026	2019	Opdracht uitvoering jongerenwerk 2020-2026.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Aantal misdrijven.	Peiljaar 2022: 24.196	25.196	gelijk of minder dan het peiljaar	gelijk of minder dan het peiljaar	-	-	-
Veiligheidsgevoel in de eigen buurt.	70%	-	gelijk of beter dan het peiljaar	-	gelijk of beter dan het peiljaar	-	-

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Voortzetten uitvoering geven aan de nota Grenzen stellen, perspectief bieden (nota GSPB), met twee pijlers: doorbreken criminele carrières en doorbreken criminele geldstromen. Het thema 'ondermijning in de zorg' is in 2025 toegevoegd als één van de speerpunten binnen de aanpak GSPB.
- Voortzetten controles en acties om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan door het Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUI).
- Voortzetten uitvoering Agenda Tegen Uitbuiting.
- Voortzetten uitvoering geven aan het [Uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid en Weerbaarheid](#).
- De gemeentelijke handhavers werken in de wijken zo specifiek mogelijk op overlastlocaties en dragen bij aan diverse preventie acties o.a. tegen woninginbraak.
- We werken aan diverse preventieacties, nazorg na incidenten, weerbaarheidstrainingen en campagnes om de stad Utrecht veiliger te laten worden.
- Voortzetten van acties vanuit de Aanpak Tegen Etnisch Profileren om etnisch profileren te voorkomen en tegengaan.

Financiën Aanpakken/ voorkomen criminaliteit

x €1.000

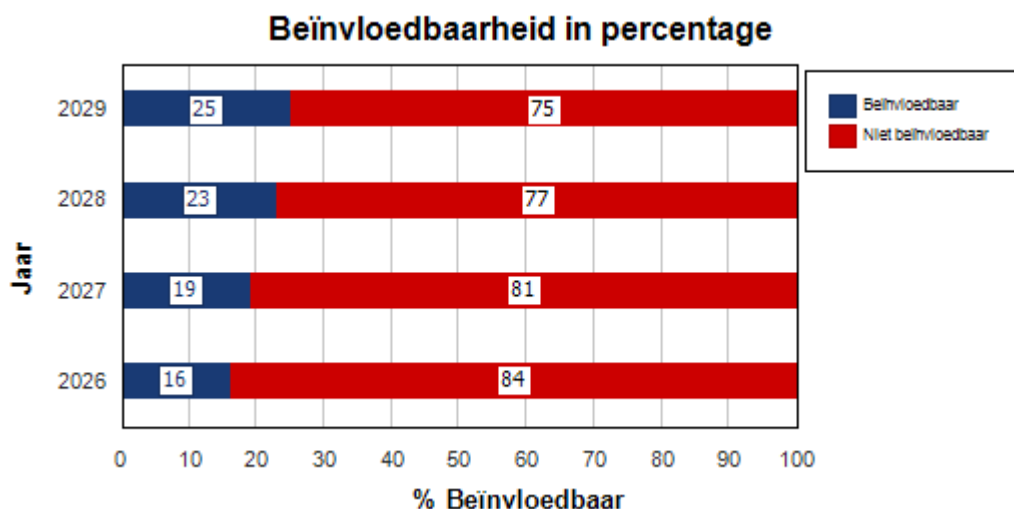
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	4.364	4.501	0	0	0	0
Lasten	17.391	19.232	14.307	14.095	14.095	14.095
Saldo Baten en Lasten	-13.026	-14.731	-14.307	-14.095	-14.095	-14.095
Onttrekking reserves	0	83	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	83	0	0	0	0
Totaal	-13.026	-14.648	-14.307	-14.095	-14.095	-14.095

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
De rijkssubsidie Preventie Met Gezag is vooralsnog toegekend tot en met 2025. Hierdoor zijn de baten en lasten in 2026 lager.	-4.501	I
Lasten		
De rijkssubsidie Preventie Met Gezag is vooralsnog toegekend tot en met 2025.	-4.501	I
VJN 2025 Corresponderende post voor Wapens en Jongeren (december circulaire 2024)	-83	I
VJN 2024 Verlaging materiële budget ten behoeve van aanpakken / interventies / acties voor het voorkomen van ontwrichtende effecten van ondermijning en drugsgerelateerde criminaliteit	-514	S
VJN 2025 Stopzetten bijdragen aan subsidie voor Politie keurmerk Veilig Wonen	-79	S
Loon en prijscompensatie	304	S

In de december circulaire 2024 is door het rijk incidenteel een bedrag van 0,083 miljoen voor Wapens en Jongeren beschikbaar gesteld. Dit bedrag is via de algemene dekkingsreserve overgeheveld naar 2025.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 16%, 2027 19%, 2028 23% en voor 2029 25%

De doelstelling Aanpakken en voorkomen van criminaliteit is beperkt beïnvloedbaar. De opgave Grenzen Stellen en Perspectief Bieden (GSPB) en de subsidies voor Jeugd en Veiligheid zijn de grootste beïnvloedbare posten van deze programmadoelstelling. De middelen vanuit het coalitie-akkoord voor GSPB worden tot 2026 ingezet als cofinanciering van de rijksmiddelen Preventie Met Gezag (PMG). Korting op het gemeentelijke budget, kan daardoor leiden tot een lagere toekenning van rijksmiddelen. Als toenemende drugsgerelateerde criminaliteit met (nog) minder middelen moet worden tegen gegaan (met inachtneming van de reeds ingeboekte bezuinigingen van meer dan een half miljoen) zien we een fors risico kijkend naar de veiligheid in de stad. Er wordt met drugsgerelateerde criminaliteit veel geld verdiend. Minder inzet op het bestrijden/aanpakken van deze criminele geldstromen kan leiden tot vergroten van de parallelle schaduw economie in kwetsbare wijken van de stad (de focusgroepen vanuit de aanpak ondermijning). Minder aansluiting van het jongerenwerk en de buurtteams op veiligheidsvraagstukken in de wijk en het bieden van hulp en perspectief aan jonge aanwas en doorgroeiers in kwetsbare posities (inclusief de terugkeerders uit detentie), zal het risico van recidive doen toenemen en daarmee de drugsgerelateerde geweldsincidenten in de stad. Terwijl het tegengaan van ontwrichtende effecten van drugscriminaliteit in de wijken nou juist het speerpunt is waar de raad focusgroepen en focusgebieden op hebben bepaald. Er kunnen op het gebied van Veiligheid nadelige gevolgen optreden als kwetsbare jongeren minder in beeld komen en niet meer (intensief) worden begeleid. Daarnaast kunnen we minder doen aan het (digitaal) weerbaar maken van jongeren/ondernemers en preventieve programma's op scholen.

Doelstelling 2: Tegengaan/voorkomen overlast

Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) staan de doelen die we op het terrein van de veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Raadsbrief Stand van Zaken Programma Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat/Damstraat	2023	Stand van zaken Programma Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat/Damstraat.
Programma Detentie- en Terugkeer	2021	Programma waarin partijen gezamenlijk beter in staat worden gesteld om achterliggende problematiek bij gedetineerden aan te pakken en daarmee het risico op recidive terug te dringen. De uitgangspunten van het programma Detentie en Terugkeer komen overeen met de uitgangspunten rondom de re-integratie van (ex-)gedetineerden die landelijk zijn vastgesteld in het Bestuurlijk Akkoord (2019) en de bijbehorende Handreiking (2021).

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Geregistreerde overlast (politieregistraties)	Peiljaar 2022: 13.781	14.761	gelijk of minder dan het peiljaar	gelijk of minder dan het peiljaar	gelijk of minder dan het peiljaar	nog niet bekend	nog niet bekend
Geregistreerde overlast (gemeentelijke meldingen).	Peiljaar 2023: 8.753	12.032	gelijk of minder dan in peiljaar	gelijk of minder dan in peiljaar	gelijk of minder dan in peiljaar	nog niet bekend	nog niet bekend

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Activiteiten die we niet meer doen

- Na een amendement in de gemeenteraad ([A107 Extra boa's binnenstad](#)) is besloten dat de binnenstad in 2024 en 2025 twee extra wijkboa's krijgt. Hiermee waren er meer handhavers op straat om de veiligheid en leefbaarheid in het stadscentrum te verbeteren. Vanaf 2026 zijn er geen middelen om de inzet van deze twee extra boa's voort te zetten.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Voortzetten Programma Amsterdamsestraatweg en Programma Kanaalstraat-Damstraat.
- Voortzetten van de inzet op de ambitie veilige buurten uit de integrale wijkaanpak samen voor Overvecht.
- Voortzetten van [Uitvoeringsprogramma](#) Utrechtse Aanpak gericht op mensen met een samenloop van complexe problemen en een (potentieel) veiligheidsrisico.
- Voortzetten van [Uitvoeringsprogramma](#) Stedelijke Aanpak overlastgevend en criminele vreemdelingen.
- Voortzetten uitvoering geven aan de werkwijze rondom Utrechtse (ex-)gedetineerden vanuit het programma Detentie en Terugkeer.
- De gemeentelijke handhavers controleren, vaak met een preventieve insteek, in de wijken op verschillende vormen van overlast. Bijvoorbeeld jeugdoverlast, overlast door gebruik van alcohol, drugs en vuurwerkoverlast.
- Met het Actualiteitenteam Preventief (voorheen flexteam) van toezichthouders en het Actualiteitenteam Repressief van boa's zijn we wendbaar en kunnen we snel reageren op overlastsituaties.
- Op basis van de VJN 2024 is de nachtelijke inzet van handhaving per 1 juli 2024 teruggebracht naar 4 nachten. In 2026 verschuift de nachtelijke inzet in deze vier nachten naar voren om zo beter aan te sluiten op de momenten met relatief de meeste overlast (late avond/vroege nacht).
- Handhavers voeren op basis van meldingen van bewoners en ondernemers een controle uit op de betreffende locatie. Afhankelijk van de situatie treden zij handhavend op. In de Voorjaarsnota 2024 is besloten deze inzet van de GOA/BMU-dienst op meldingen te halveren en meldingen voortaan meer data-gericht af te handelen.
- We voeren regie op wijkveiligheid. We werken in netwerken en nemen met onze partners het initiatief om met gerichte integrale veiligheidsaanpakken de overlast en criminaliteit op hotspots duurzaam aan te pakken.
- Initiatieven uit de wijk om veiligheid en leefbaarheid te verbeteren, faciliteren en ondersteunen we.

Financiën Voorkomen/tegengaan overlast

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.314	1.372	263	263	0	0
Lasten	13.247	13.113	11.703	10.963	10.700	10.700
Saldo Baten en Lasten	-11.933	-11.741	-11.440	-10.700	-10.700	-10.700
Onttrekking reserves	204	204	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	204	204	0	0	0	0
Totaal	-11.730	-11.538	-11.440	-10.700	-10.700	-10.700

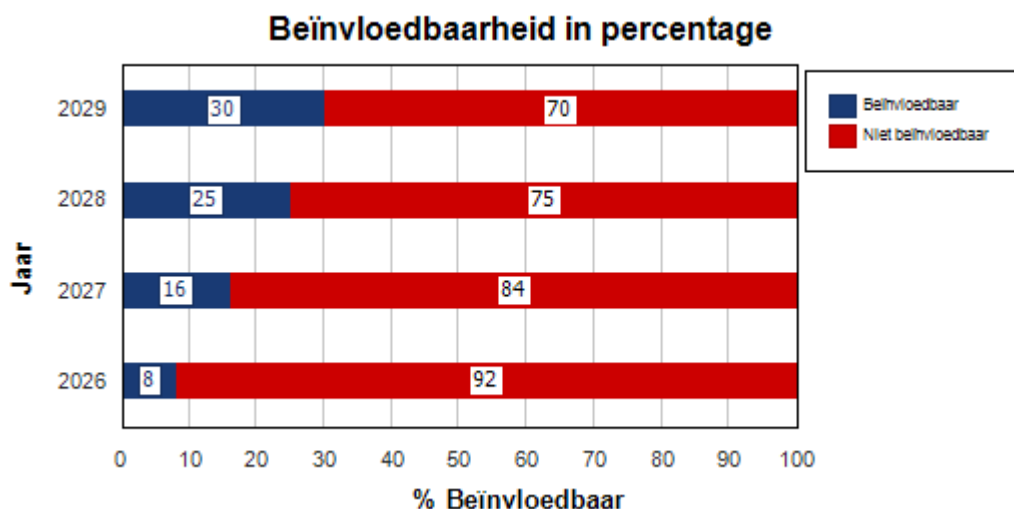
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
De subsidie Reintegratie Officer/Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (RIO/IPTA) zijn vooralsnog incidenteel. Hierdoor zijn de baten en lasten lager.	-551	I
Voor de periode 2024-2025 ontvangt de Gemeente een SPUK uitkering voor Overlastgevende Criminele Vreemdelingen. Hierdoor zijn de baten en lasten lager	-510	I
Lasten		
De subsidies Reintegratie Officer/Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (RIO/IPTA) zijn vooralsnog incidenteel. Hierdoor zijn de baten en lasten lager.	-551	I
Voor de periode 2024-2025 ontvangt de Gemeente een SPUK uitkering voor Overlastgevende Criminele Vreemdelingen. Hierdoor zijn de baten en lasten lager.	-510	I
PB 2024: A107 Extra BOA's binnenstad voor 2 jaar vervalt in 2026	-204	I
VJN 2024: halveren inzet Thor op bewonersmeldingen gemeentelijke overlastaanpak (0,462 miljoen) en verschuiving in verdeling nachtdiensten BOA's (0,257 miljoen). De bezuiniging wordt verdeeld over de programma's Aantrekkelijke groene leefomgeving en erfgoed, Duurzame Bereikbaarheid en Veilige Stad.	-175	S

De inzet van 2 extra BOA's voor de duur van 2 jaar (A107) werd in 2024 en 2025 gedekt vanuit de reserve.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 8%, 2027 16%, 2028 25% en voor 2029 30%

De doelstelling Voorkomen en tegengaan van overlast is beperkt beïnvloedbaar. Bezuinigen op deze doelstelling betekent dat we minder personele inzet op diverse terreinen kunnen doen om overlast aan te pakken. Het betekent bijvoorbeeld minder toezicht, minder PGA-experts op hoog risico personen, zoals ernstig overlastgevende en criminele verslaafden en vreemdelingen, minder gebiedsmanagers veiligheid en/of minder inzet op het onderhouden van netwerkcontacten met partners in de stad. Ook kunnen we minder inzetten op het voorkomen en beheersen van hotspots, waar veel overlast is. Bij bezuinigingen kunnen we in het veiligheidsbeleid onze regierol als gemeente minder goed uitvoeren. Uit evaluaties bij crises en casuïstiek blijkt dat deze regierol cruciaal is om de problemen aan te kunnen pakken.

Doelstelling 3: Verstoring OO en crises

Adequaat optreden bij -mogelijke- verstoringen van de openbare orde en bij crisissituaties.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) staan de doelen die we op het terrein van de veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Beleidskader Cameratoezicht 2023 – 2026	2023	Beleidskader waarin doel, criteria en werkwijze van vast en flexibel cameratoezicht is vastgelegd.
Uitvoeringsprogramma Utrecht zijn we samen Utrecht 2.0 (herijking)	2023	Met UZWS 2.0 versterken we onze aanpak tegen schadelijke polarisatie, radicalisering en extremisme en dragen we bij aan een veilige en weerbare stad.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Bestuursagenda beleidsperiode 2024-2027 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	2023	Binnen deze agenda ligt de focus op vier thema's: toekomstbestendige brandweerzorg, veilige en gezonde leefomgeving, versterking crisisbeheersing en great place to work.
Aanpak Straatintimidatie	2021	Aanpak om het ongewenst en grensoverschrijdend gedrag op straat de komende jaren stevig aan te pakken.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Aantal openbare orde verstoringen en crises waaronder ook preparatie op mogelijke excessen zoals bij kraken, voetbal, demonstraties.		2.138	-	-	-	-					

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Uitvoering van het beleidskader cameratoezicht:
- Uitkomsten en opvolging verkenning haalbaarheid gemeentelijke cameratoezichtcentrale.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Voortzetten van de uitvoering beleidskader cameratoezicht 2023-2026 door monitoring huidige inzet en jaarlijkse analyse op cameraniveau, waar mogelijk vervanging van vaste camera's door tijdelijke mobiele camera's, screening van nieuwe aanvragen en informeren over wijzigingen.
- Voortzetten van de aanpak tegen straatintimidatie.
- Voortzetten van de uitvoering van het uitvoeringsplan Utrecht zijn we samen 2.0, waarmee we onze aanpak versterken tegen schadelijke polarisatie, radicalisering en extremisme.
- Het faciliteren van demonstraties en het voorkomen van en preparatie op openbare ordeverstoringen (onder andere met de inzet van de bestuurlijke maatregelen in het kader van openbare orde), waarbij de wijze waarop de demonstraties worden gefaciliteerd periodiek wordt geëvalueerd met de organisatoren en Amnesty International.
- Adequaat optreden bij dreigende situaties wanordelijkheden om wanordelijkheden te voorkomen en indien deze alsnog plaatsvinden, herstellen van de orde.
- Voortzetten van de inzet op de normalisatie van supportersbezoek bij voetbalwedstrijden en minder politie inzet tijdens de wedstrijden, onder andere door de inzet op een steviger persoons- en groepsgerichte aanpak.

- De gemeentelijke handhavers worden ingezet bij maatschappelijke onrust of bij actuele situaties die mogelijk uitgroeien tot verstoringen van openbare orde.
- Voortzetten van de vergunningverlening en handhaving op de APV en bijzondere wetten, zoals de Alcoholwet bij horecabedrijven, coffeeshops, seksinrichtingen en casino's.
- Crisisbeheersing: door veranderde geopolitieke verhoudingen neemt het risico op maatschappelijke ontwrichting toe, we nemen stappen om een aanpak hierop door te ontwikkelen.

Financiën Verstoring OO en crises

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.101	1.583	1.622	1.219	1.219	1.219
Lasten	42.730	43.369	46.706	44.640	44.640	44.640
Saldo Baten en Lasten	-41.628	-41.786	-45.084	-43.421	-43.421	-43.421
Onttrekking reserves	50	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	50	0	0	0	0	0
Totaal	-41.578	-41.786	-45.084	-43.421	-43.421	-43.421

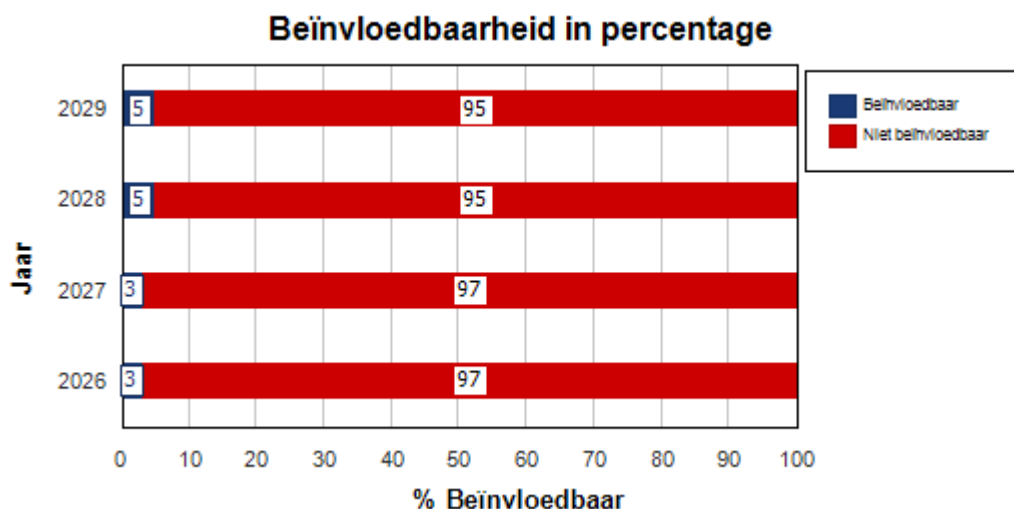
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing		
Lasten		
VJN 2025: Het verwachte knelpunt op de gemeentelijke bijdrage aan Veiligheidsregio Utrecht in 2026 wordt gedekt vanuit het voordeel op de jaarrekening 2024 van de VRU, dat we in 2025 terugontvangen.	2.400	I
VJN 2025: Loon en prijscompensatie Veiligheidsregio Utrecht.	1.336	S
VJN 2025: Faciliteren demonstraties en preparatie op openbare ordeverstoringen.	-370	I
VJN 2025: Verminderen Uitvoeringscapaciteit Utrecht zijn wij Samen.	-131	S
Coalitieakkoord 2022-2026 Afbouw individueel Gemeentelijk Pluspakket VRU.	-100	S
VJN 2023: Middelen van het Zandpad zijn gedurende drie jaar ingezet om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de commissie Sorgdrager op het gebied van modernisering sekswerk beleid.	425	I

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 3%, 2027 3%, 2028 5% en voor 2029 5%

De doelstelling Verstoren openbare orde en crises is zeer beperkt beïnvloedbaar. Het percentage is relatief laag omdat het begrote bedrag op deze doelstelling voor het grootste gedeelte bestaat uit een bijdrage aan de Veiligheidsregio Utrecht, een verbonden partij. Deze bijdrage is niet beïnvloedbaar. De beïnvloedbare kosten op deze doelstelling zijn de personele inzet en het cameratoezicht. Bezuinigen op deze doelstelling betekent dat demonstraties minder goed gefaciliteerd kunnen worden, er meer grootschalige openbare orde verstoringen zouden kunnen plaatsvinden omdat preparatie en optreden minder goed verloopt (excessen voetbal, jaarwisseling, rellen, excessen bij kraken, excessen bij dreigingen en preparatie op terrorisme en crises). Ook kunnen we minder inzetten op het voorkomen en beheersen van hotspots, waar veel overlast is. Bij bezuinigingen kunnen we in het veiligheidsbeleid onze regierol als gemeente minder goed uitvoeren. Uit evaluaties bij crises en casuïstiek blijkt dat deze regierol cruciaal is om de problemen aan te kunnen pakken. Minder cameratoezicht op overlast gevende plaatsen kan leiden tot meer verstoringen/ onrust.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Beschikbare capaciteit bij de gemeente en de veiligheidspartners en (jeugd)zorgverleners. Capaciteitstekorten hebben gevolgen voor de uitvoeringskracht.	Ondanks het toepassen van temporiseren dan wel prioriteren binnen Programma Veilige Stad blijft het risico bestaan. We blijven temporiseren dan wel prioriteren binnen Programma Veilige Stad als dit risico zich voordoet.
Een tekort aan (sociale) woonruimte en knelpunten in het snel beschikbaar stellen van passende (verblijfs)zorg wanneer dit vanuit een veiligheidsbelang belangrijk is (bijvoorbeeld als een persoon met onbegrepen gedrag een gevaar voor zichzelf en/of voor de omgeving is).	Ondanks dat er extra opvangplekken zijn gecreëerd, blijft hier een risico bestaan. We blijven extra investeren in opvangplekken vanuit de gemeente om tijdelijk de plaatsing op een (crisis)zorg- of behandelplek te overbruggen bij multiproblematiek en hoog risicovolle casuïstiek.
Nieuwe crises die veel van onze capaciteit vragen, zoals dit bijvoorbeeld speelt bij het Midden-Oosten	Prioriteiten stellen binnen Programma Veilige Stad.

Strategische programmarisico's	Maatregel
conflict en onze extra inzet op weerbaarheid door geopolitieke ontwikkelingen.	
Een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van onze ambities is dat we als één overheid optreden. Bestaande wet- en regelgeving beperkt in sommige gevallen informatiedeling en verdere samenwerking.	Lobby voeren om beperkingen bij informatiedeling en verdere samenwerking op te lossen danwel te verminderen.
De inzet van Utrechtse OOV-kennis en expertise bij dreigende openbare ordeverstoringen en crises in omliggende gemeenten binnen de veiligheidsregio Utrecht kan een wissel trekken op de capaciteit in onze eigen organisatie en dus een wissel trekken op de inzet voor de gemeente Utrecht.	We zijn in gesprek met RVS en VRU over mogelijkheid om extra capaciteit hiervoor bij de gemeente Utrecht/OOV te creëren, die in de gemeente Utrecht kennis en ervaring kan opdoen waarbij deze kennis en ervaring als nodig kan worden ingezet voor bijstand in de regio.
De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de paragraaf Weerstandsvermogen en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen .	

Investerings

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

		x €1.000
Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweerbzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverlening (GHOR).	36.030

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Aanpakken en voorkomen van criminaliteit					
Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief	4.191	4.363	0	4.363
Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	1.971	340	340	0
Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	81	0	0	0
Totaal 1		6.243	4.703	340	4.363
Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen					
		0	0	0	0
Totaal 2		0	0	0	0
Adequaat optreden					
Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	242	252	252	0
Totaal 3		242	252	252	0
Totaal		6.485	4.955	592	4.363

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Passende ondersteuning en opvang

Programma overzicht

We bieden zo nodig passende zorg, ondersteuning en opvang aan Utrechters aanvullend op wat mensen zelf en met elkaar kunnen organiseren.

Portefeuillehouder(s): Linda Voortman en Rachel Streefland

Financiën programma

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	4.684	5.801	7.138	4.846	4.846	4.846
Lasten	242.507	266.247	262.040	254.558	251.086	251.086
Saldo Baten en Lasten	-237.823	-260.446	-254.902	-249.712	-246.240	-246.240
Onttrekking reserves	358	13.525	0	0	0	0
Toevoeging reserves	8.701	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-8.343	13.525	0	0	0	0
Totaal	-246.166	-246.921	-254.902	-249.712	-246.240	-246.240

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 7,138 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Eigen bijdragen van cliënten voor maatwerkvoorzieningen Wmo zoals Hulp bij het huishouden en beschermd wonen (4,846 miljoen euro)
- Inkomsten vanuit de Specifieke uitkering IZA (2,292 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 262,040 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Budget voor basiszorg waaronder het Buurteam sociaal (29,141 miljoen euro)
- Aanvullende zorg waaronder individuele begeleiding en hulp bij het huishouden (89,857 miljoen euro)
- Budget voor de taken die wij als centrumgemeente uitvoeren voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (143,091 miljoen euro)

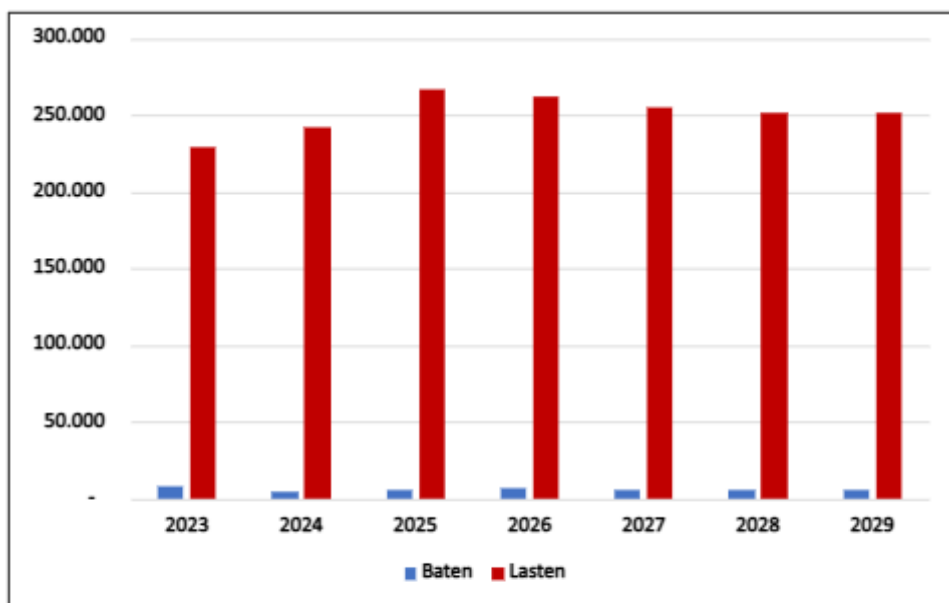
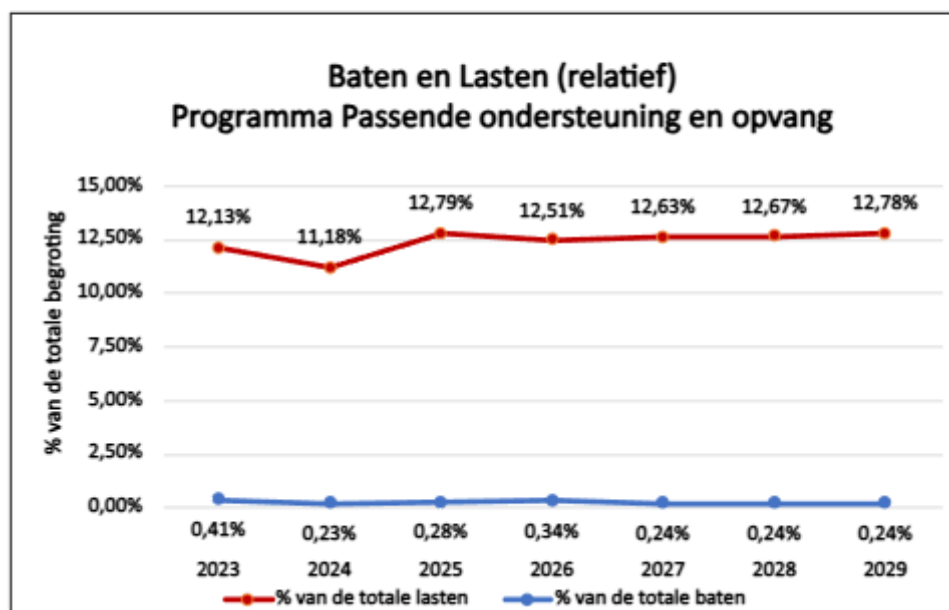
In 2025 waren er middelen uit voorgaande jaren beschikbaar via de algemene dekkingsreserve voor Aanpak van dakloosheid en beschermd wonen. Deze zijn in 2025 aan de reserve onttrokken.

Hervormingen en bezuinigingen

In de Voorjaarsnota 2025 zijn voor dit programma geen hervormingen en bezuinigingen opgenomen. Wel is al vanuit de Voorjaarsnota 2023 een taakstelling op dit programma ingeboekt in het kader van hervormingen sociaal domein. De in dit programma benoemde activiteiten zijn in lijn met de uitgangspunten van deze hervormingen ([zie ook de raadsbrief hervormingen sociaal domein](#)).

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Passende basiszorg

Utrechters met een hulpvraag krijgen tijdig een passende oplossing aanvullend op wat er in de sociale basis kan worden geboden.

Beleidskader

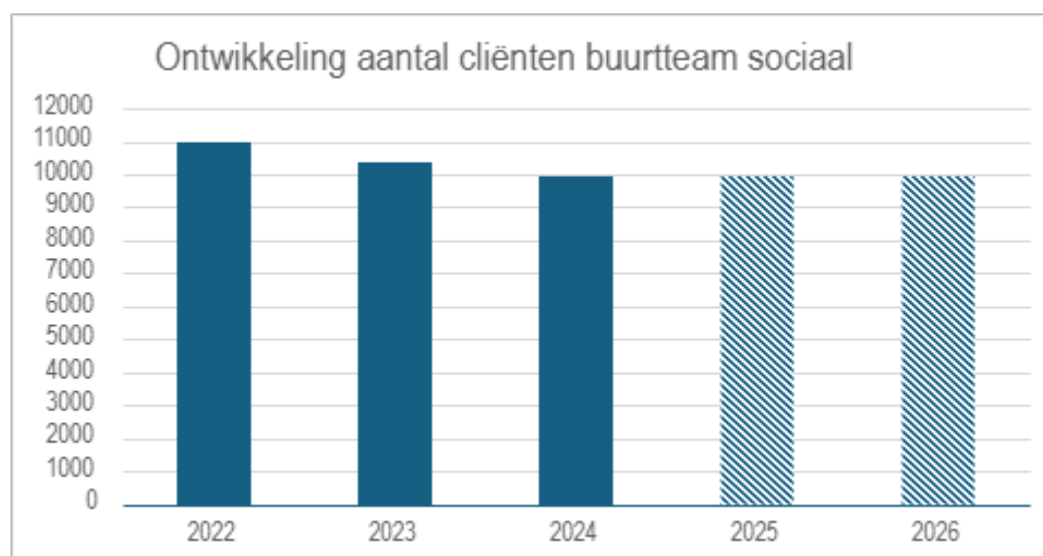
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten met elkaar voor elkaar - onderdelen van sociale basis en basiszorg 2025-2035	2024	Kaders voor de opdracht aan de buurtteams, onafhankelijke cliëntondersteuning en informatie en advies voor 2025 - 2035.
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034.
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2025.

Effectindicatoren

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor alle doelstellingen streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

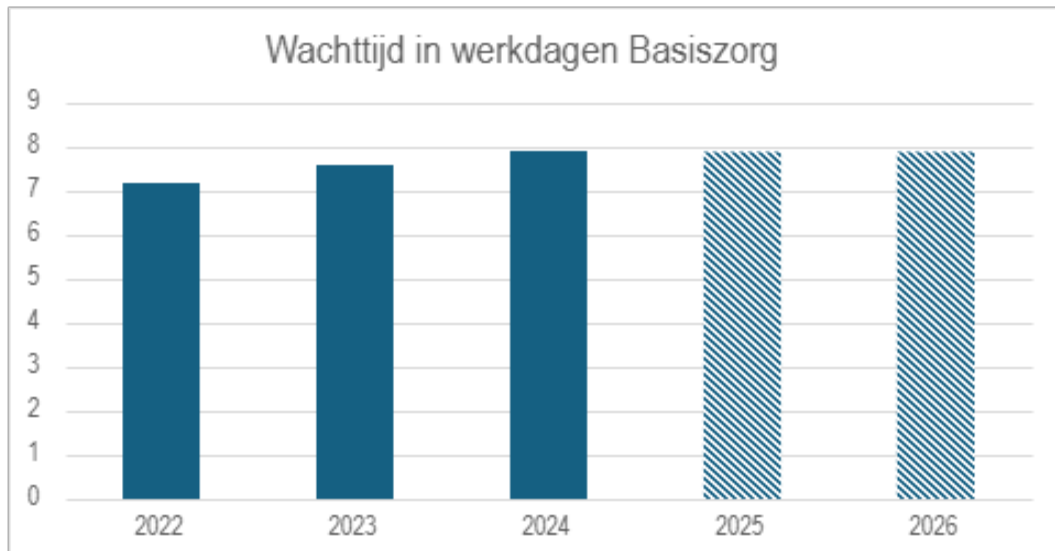

Het aantal inwoners dat een beroep doet op het buurtteam was in 2024 9936. Er was de afgelopen jaren een lichte daling door administratieve afsluitingen van niet meer actieve dossiers. De instroom van nieuwe casussen (er kunnen meer casussen per unieke inwoner zijn) steeg wel van 7068 in 2023

naar 7283 in 2024 maar de uitstroom nam ook toe. Op basis van de cijfers van het eerste tertaal van 2025 verwachten we voor 2025 en 2026 een stabiel beeld. Dit is in lijn met het streven van de Wmo nota dat vragen vanuit de aanvullende zorg worden afgebogen naar de basiszorg (buurtteam). Dit leidt tot een hogere instroom bij het buurtteam maar de verwachting is dat ook dat het buurtteam zorgvragen kan afbuigen naar de sociale basis en daarmee de uitstroom kan verhogen.

Of het lukt om deze lijn door te zetten, wordt naast de inzet vanuit deze programmadoelstelling ook voor een belangrijk deel bepaald door de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken, en andere ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld die op de arbeidsmarkt (zie paragraaf risico's).

Beschikbaarheid

De wachttijd tussen aanmelding en keukentafelgesprek bij het buurtteam nam iets toe van 7,6 werkdagen in 2023 naar 7,9 werkdagen in 2024. De wachttijd is daarmee iets hoger dan het streven van 5 werkdagen. Spoedeisende vragen worden echter meteen, dus binnen de 5 dagen termijn, opgepakt waardoor verergering van deze problemen wordt voorkomen. Het gebeurt ook zeer regelmatig dat inwoners ervoor kiezen om langer te wachten omdat zij bijvoorbeeld het gesprek graag met hun mantelzorger erbij voeren of omdat dit beter uitkomt. De reden voor de toename van de wachttijd is de toename van de nieuwe vragen. Een nieuwe aanmelding vraagt meer inzet dan een inwoner die al bekend is bij het buurtteam. We verwachten, gezien de beweging zoals beschreven bij bereik dat deze wachttijd stabiel blijft.

In lijn met de Wmo nota willen we dat hulp tijdig beschikbaar blijft voor de meest kwetsbaren. De wachttijd die we nu zien met de aanpak waarbij spoedeisende vragen altijd meteen worden opgepakt, past hierbij. Ook hier zijn we echter afhankelijk van de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken, en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (zie paragraaf risico's).

Kwaliteit

Om de kwaliteit te monitoren zetten we de lijn van voorgaande jaren door. De buurtteams gebruiken de app Ervaringwijzer om cliëntervaringen uit te vragen. Ervaringwijzer meet de cliëntervaring op drie gebieden: 'ervaren toegankelijkheid', 'ervaren kwaliteit' en 'ervaren effect'. In de tertaalgesprekken worden de resultaten met het buurtteam besproken. Over de uitkomsten van de Ervaringwijzer informeren we uw raad jaarlijks in de [jaarstukken](#).

Daarnaast volgen we de ervaring van cliënten door rapportages van aanbieders, klachtenrapportages, signalen van aanbieders tijdens tertaalgesprekken, signalen uit de stad en de meldingen van incidenten en calamiteiten. Het Panel Meetellen blijft daarnaast onafhankelijk onderzoek uitvoeren naar de ervaring en beleving van de kwaliteit bij hun panelleden (zie bijvoorbeeld het onderzoek "[vinden wat je nodig hebt](#)"). Ook hebben wij regelmatig contact met verschillende cliëntraden, zoals de Wmo-cliëntenraad. Zij geven ons gevraagd en ongevraagd advies en geven signalen door over de ervaren kwaliteit van de ondersteuning en waar we deze kunnen verbeteren. Ook houdt de GGDrU toezicht op de kwaliteit van alle vormen van Wmo-ondersteuning en geven we invulling aan de acties uit het uitvoeringsprogramma toezicht.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Om de beweging naar voren te realiseren werkt de buurtteamorganisatie met partners in de sociale basis aan een stedelijke werkwijze van de startbijeenkomst om de activiteiten in de sociale basis beter te ontsluiten zodat passende ondersteuning geboden kan worden, zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig. (Q4 2026)
- Aanvullend op bovenstaande, hebben we de buurtteamorganisatie sociaal ook gevraagd om samen met de (naar verwachting per maart 2026 bekende) nieuwe contractpartner aanvullende zorg Wmo (per 2027) en de sociale basis te komen tot een werkwijze die leidt tot nog beter op elkaar afgestemde zorg en ondersteuning (Q4 2026)
- In het kader van wijkgericht werken wordt in de wijken Vleuten-de Meern en Zuid een gezamenlijke wijkaanpak opgezet door het buurtteam, vanuit de Wijkalliantie+. (Q4 2026)
- In het kader van collectief werken worden onderwerpen en/of doelgroepen gekozen waarover veel vragen bij het buurtteam terecht komen waarbij een groepsgerichte oplossing in de sociale basis ook passend is. Hiervoor wordt groepsgericht aanbod gecreëerd. (Q4 2026)

Activiteiten die we niet meer doen

- Het buurtteam kijkt kritisch naar wat er in de basiszorg moet worden aangepakt en wat niet. Een deel van de ondersteuning die het buurtteam biedt, kan ook geboden worden in de sociale basis.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We geven uitvoering aan het nieuwe contract met de buurtteamorganisatie. Hiermee geven we invulling aan ontwikkelopgaven uit de Nota van uitgangspunten Met elkaar, voor elkaar.
- De buurtteams helpen inwoners integraal met hun hulpvraag binnen de sociale basiszorg in samenwerking met andere partners in de stad.

Financiën Passende basiszorg

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	27	2.292	2.292	0	0	0
Lasten	32.012	28.589	29.644	27.349	27.348	27.348
Saldo Baten en Lasten	-31.985	-26.297	-27.352	-27.349	-27.348	-27.348
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-31.985	-26.297	-27.352	-27.349	-27.348	-27.348

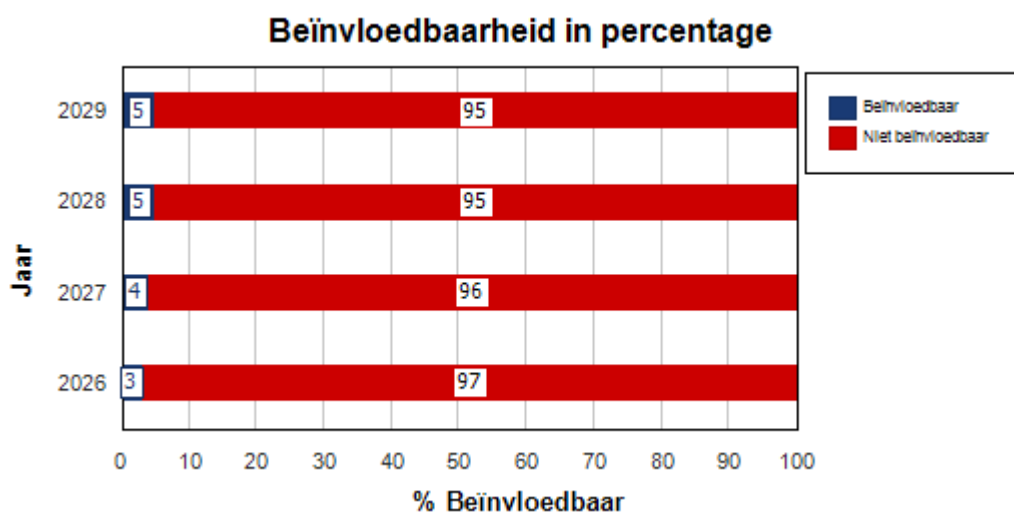
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten ten opzichte van de begroting 2025.		
Lasten		
Door de loon- en prijsindexatie op de budgetten en de compensatie voor de groei van de stad neemt het budget toe ten opzichte van 2025	1.128	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 3 %, 2027 4%, 2028 5% en voor 2029 5%

Onder deze doelstelling valt met name de opdracht aan het Buurteam Sociaal voor de toegang tot de Wmo en basiszorg onder de Wmo. De opdracht is per 2025 gegund aan de Buurteams met een meerjarige overeenkomst die loopt tot 2035. Het uitgangspunt voor zowel Wmo als jeugdhulp is om zoveel mogelijk cliënten uit de (dure) specialistische hulp (wettelijke taak) te houden. Om deze reden organiseren we buurtteams die naast toegang tot zorg (wettelijke taak) ook al lichte zorg kunnen bieden (geen wettelijke taak) zodat duurdere zorg voorkomen kan worden. Daarnaast hebben we verschillende partijen in de sociale basis (geen wettelijke taak) die voorkomen dat cliënten überhaupt in aanraking komen met zorg. Het organiseren op alleen wettelijke taken betekent dat er vaker duurdere specialistische hulp ingezet moet worden en waarschijnlijk ook meer cliënten zorg nodig hebben dan nu het geval is.

Doelstelling 2: Passende aanvullende zorg

Utrechters krijgen bij een ondersteuningsbehoefte waarvoor specifieke expertise nodig is, tijdig passende aanvullende ondersteuning in samenhang met de basiszorg en sociale basis, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en mee doen.

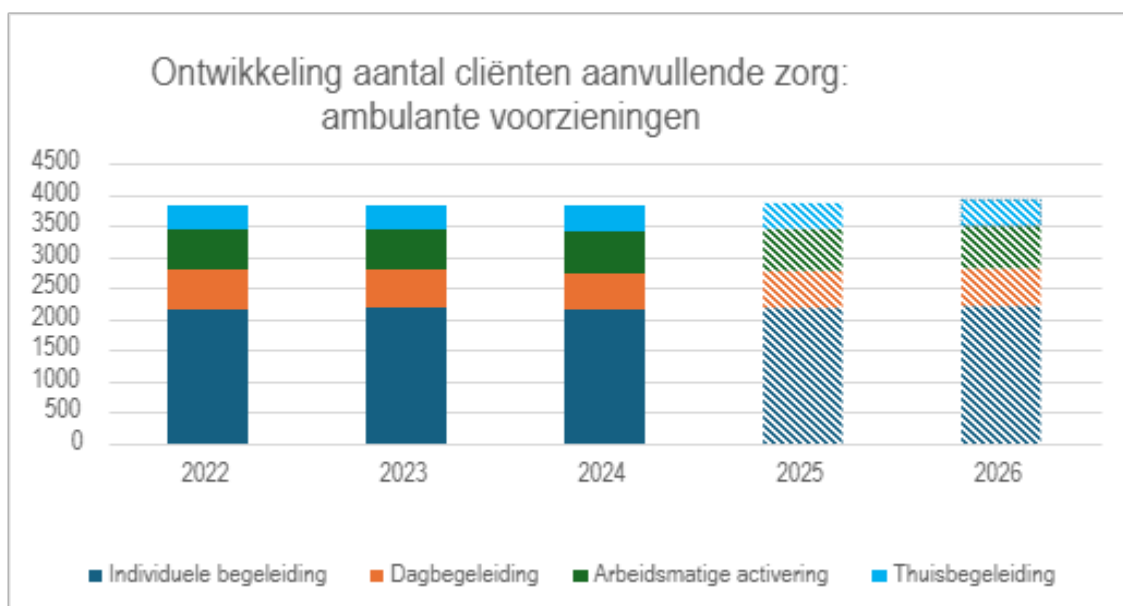
Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034, waaruit nog uitvoeringsplannen volgen (zie hiervoor nieuwe activiteiten in dit begrotingsjaar).
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2025.
Visie vervoer voor iedereen	2021	Visie waarin de opgave op het gebied van doelgroepenvervoer wordt geschetst.
Visie toekomst hulp bij huishouden	2020	Kader voor de aanbesteding hulp bij het huishouden.
Strategie contracteren aanvullende zorg Wmo vanaf 2020	2018	Kaders voor contracteren van aanvullende zorg vanaf 2020.

Effectindicatoren

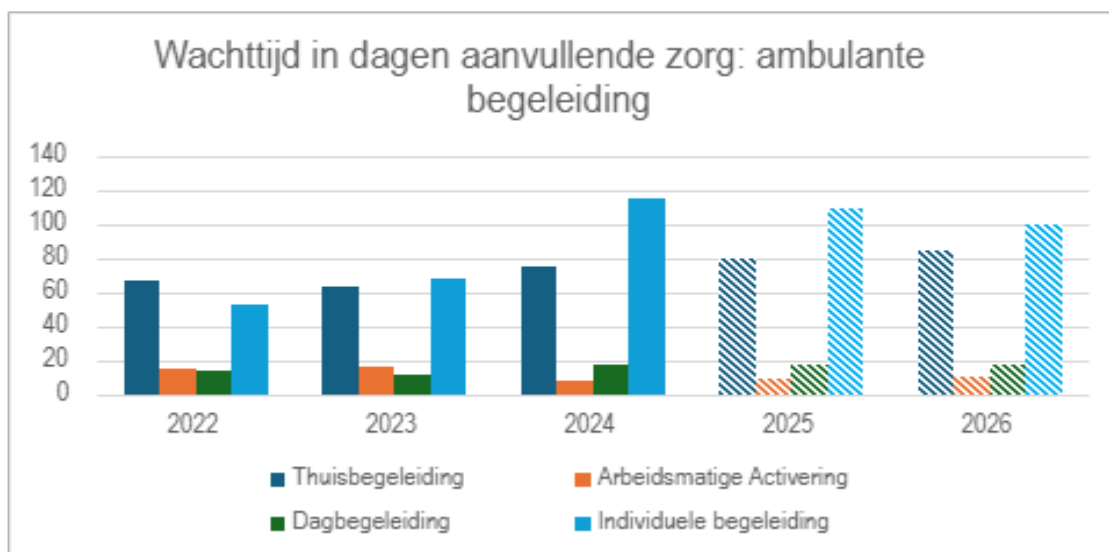
Bereik

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van aanvullende zorg stijgt licht. Op basis van de cijfers van het eerste tertaal van 2025 verwachten we dat deze beweging doorzet. Alleen bij de regiotaxi verwachten we dat de trend stabiel blijft, zoals in de afgelopen periode. In 2024 is daar een lichte afname, maar deze komt door een administratieve opschoning van inactieve passen rondom de nieuwe aanbesteding. Deze beweging is in lijn met wat we willen vanuit de Wmo nota, samen met onze aanbieders zetten we erop in om meer mensen te helpen binnen hetzelfde budget, o.a door groepsgericht werken, blended care en de inzet van technologie.

Of het lukt om deze lijn door te zetten, wordt naast de inzet vanuit deze programmadoelstelling ook voor een belangrijk deel bepaald door de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken, en andere ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld die op de arbeidsmarkt(zie paragraaf risico's).

Beschikbaarheid

De wachttijden voor de vormen van ambulante begeleiding binnen de aanvullende zorg zijn de afgelopen jaren toegenomen door toename van de vraag en complexiteit van de vragen. Dit was met name voor individuele begeleiding het geval. In de cijfers van het eerste tertaal van 2025 zien we voor het eerst dat deze trend stopt en dat de wachttijden voor individuele begeleiding licht dalen. Voor Arbeidsmatige activering en dagbegeleiding, die al een lage wachttijd kennen, verwachten we een stabiele trend. We verwachten op basis van onze inspanningen samen met onze aanbieders om meer inwoners te helpen binnen hetzelfde budget dat deze bewegingen doorzetten in lijn met de ambitie van onze Wmo-nota om tijdig hulp te bieden aan de meest kwetsbaren. Alleen voor thuisbegeleiding zien we nog steeds een lichte toename door het personeelstekort. Ook hier zijn we echter afhankelijk van de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken, en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (zie paragraaf risico's).

Voor hulp bij huishouden hebben we de afgelopen periode een forse afname gezien in de wachtlijsten waarover u regelmatig met brieven bent geïnformeerd. Door de grote veranderingen hebben we hiervoor geen jaargemiddelde opgenomen. Ook voor hulpmiddelen en woningaanpassingen is geen jaargemiddelde opgenomen omdat de wachttijden sterk afhangen van de aard van het hulpmiddel/woningaanpassing waardoor een jaargemiddelde niet representatief is, we zien hierin ook geen grote veranderingen behalve voor scootmobielen van inwoners in een wooncomplex. Het besluit bouwwerken leefomgeving verbiedt sinds 1 juli 2024 namelijk expliciet de stalling van scootmobielen en andere brandbare/belemmerende zaken in vluchtroutes van wooncomplexen. Voorafgaand aan de toewijzing van een scootmobiel is daarom afstemming nodig tussen woningbouwcorporaties en het Wmo-loket, waardoor het proces voor deze hulpmiddelen iets langer is gaan duren. De afgifte van regiotaxipassen kent geen wachttijd.

Kwaliteit

Ook bij de aanvullende zorgpartijen zetten we de lijn van voorgaande jaren door. Zie voor een uitgebreidere toelichting de doelstelling passende basiszorg.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We gunnen de opdracht voor de Wijkgerichte Wmo (Q1 2026) en werken in de rest van het jaar aan een zorgvuldige transitie zodat de gekozen uitvoeringspartner vanaf 1 januari 2027, met een overgangsfase, de ondersteuning kan leveren (gereed Q1 2027).
- We werken aan een de herinrichting van de subsidieregeling Sociale Prestatie en Dagondersteuning, dit is onderdeel van de nieuwe subsidieregeling sociale basis (zie programma levendige en gezonde stad, gereed Q3 2026) en de inkoop van Wmo aanvullende zorg per 2027, gereed Q1 2027.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Met de partners in de stad en met zorgverzekeraar en zorgkantoor geven wij invulling aan de gewenste transformatie vanuit het [regioplan](#) in het kader van het Integraal Zorg Akkoord en de aanvulling hierop ([Aanvullend Zorg Welzijns Akkoord](#)). De hoofdthema's daarin zijn versterking samenwerking tussen de eerste lijn en het sociaal domein, de ouderen en mentale gezondheid. Daarnaast wordt er gewerkt aan de fundamentele digitalisering en arbeidsmarkt.
- We geven uitvoering aan het programma [Thuis in je wijk](#).
- We geven uitvoering aan [de afspraken](#) die zijn gemaakt in het kader van de verlenging van de overeenkomsten voor aanvullende zorg 2025-2026.
- We geven uitvoering aan het [UVP Toezicht Wmo en Jeugdwet 2025-2027](#).
- We geven uitvoering aan het [UVP Vitaal en Krachtig ouder worden 2025-2027](#).

Financiën Passende aanvullende zorg

x €1.000						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	2.570	1.900	3.237	3.237	3.237	3.237
Lasten	82.378	88.210	89.304	84.336	84.425	84.425
Saldo Baten en Lasten	-79.808	-86.310	-86.067	-81.099	-81.188	-81.188
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-79.808	-86.310	-86.067	-81.099	-81.188	-81.188

x €1.000		
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In verband met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage (IEB) is door het rijk een korting doorgevoerd. De invoering leidt naar verwachting tot hogere baten en lagere lasten.	1.337	S

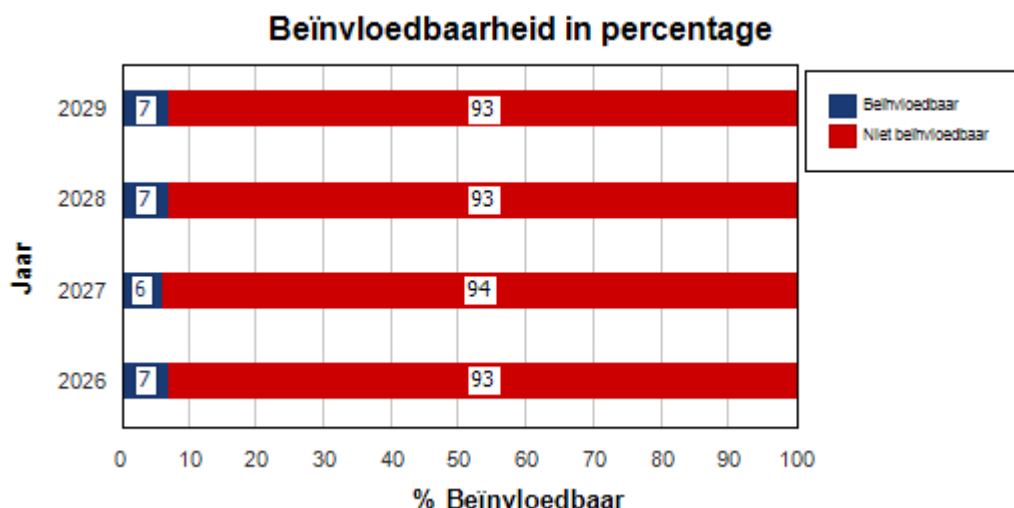
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten		
De verwerking van het knelpunt Wmo uit de voorjaarsnota 2022 en 2023 levert een verlaging van de lasten op	-2.500	S
In verband met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage (IEB) is door het rijk een korting doorgevoerd. De invoering leidt naar verwachting tot lagere lasten en hogere baten. De compensatie in verband met het uitstel van de invoering (meicirculaire 2025) is volledig op de lasten verwerkt.	1.868	S
Door de loon- en prijsindexatie op de budgetten neemt het budget toe ten opzichte van 2025	2.227	S
Een aanpassing in de kostentoerekening leidt tot verschuiving van lastenbudget tussen producten.	-632	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 7 %, 2027 6%, 2028 7% en voor 2029 7%

Onder deze doelstelling vallen de wettelijke taken onder de Wmo zoals individuele begeleiding, dagbegeleiding, arbeidsmatige activering, Hulp bij het huishouden en hulpmiddelen. Voor de taken zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten. Momenteel loopt er een aanbesteding voor de ambulante begeleiding onder deze doelstelling. Beoogde ingangsdatum van de nieuwe overeenkomsten is 2027. Het uitgangspunt voor zowel Wmo als jeugdhulp is om zoveel mogelijk cliënten uit de (dure) specialistische hulp (wettelijke taak) te houden. Om deze reden organiseren we buurtteams die naast toegang tot zorg (wettelijke taak) ook al lichte zorg kunnen bieden (geen wettelijke taak) zodat duurdere zorg voorkomen kan worden. Daarnaast hebben we verschillende partijen in de sociale basis (geen wettelijke taak) die voorkomen dat cliënten überhaupt in aanraking komen met zorg. Het organiseren op alleen wettelijke taken betekent dat er vaker duurdere specialistische hulp ingezet moet worden en waarschijnlijk ook meer cliënten zorg nodig hebben dan nu het geval is.

Doelstelling 3: Passende 24 uurs zorg en verblijf

Inwoners in de U16 regio wonen zoveel mogelijk zelfstandig en krijgen aanvullend op wat er in de sociale basis en de basiszorg kan worden geboden passende ondersteuning in de eigen leefomgeving. Als dit (tijdelijk) niet mogelijk is, heeft de U16-regio passende opvang- en verblijfsvoorzieningen.

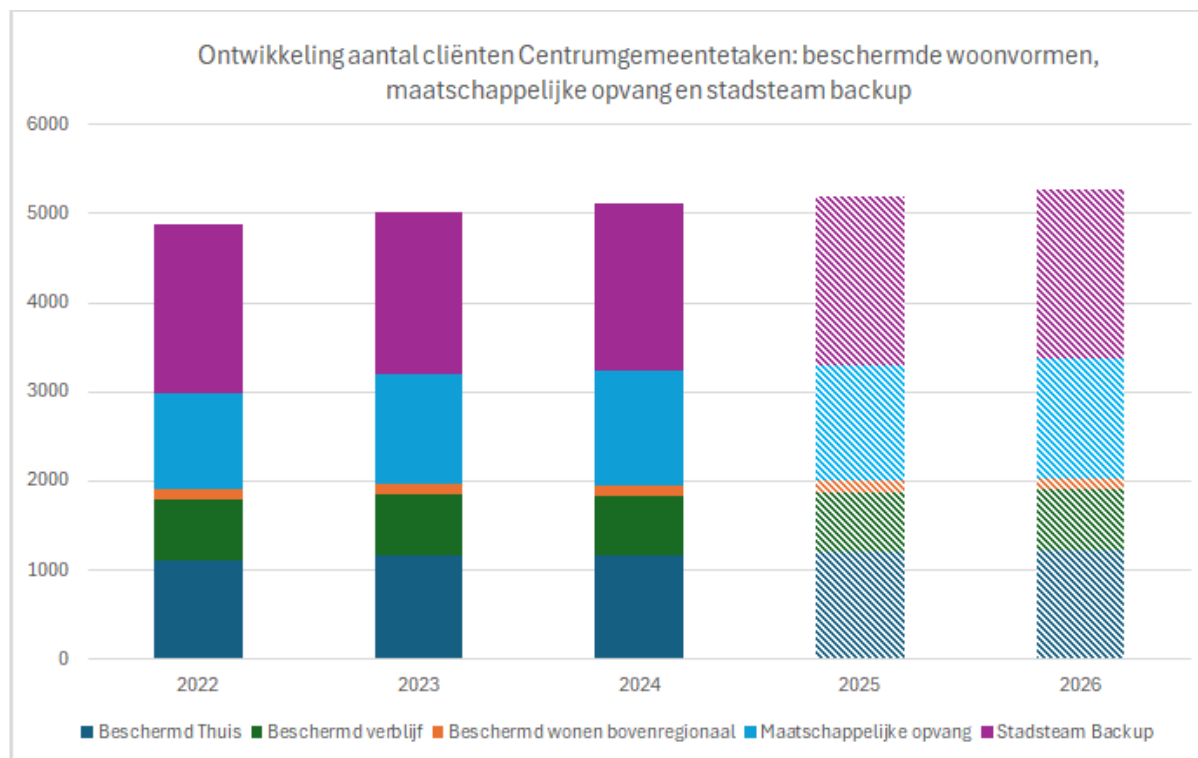
Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Regionale aanpak dakloosheid U16 2024-2023 'Staat als een (t)huis'	2025	Regionale aanpak dakloosheid
Beleidsnota Utrecht Onderdak	2024	Utrechts kader voor de invulling van maatschappelijke opvang.
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034
Regioplan U16 Beschermd wonen 2023-2028	2023	Utrechtse uitgangspunten voor onderlinge samenwerking in de U16-regio voor beschermd wonen.
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2025.
Regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16	2017	Regionale koers voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

Effectindicatoren

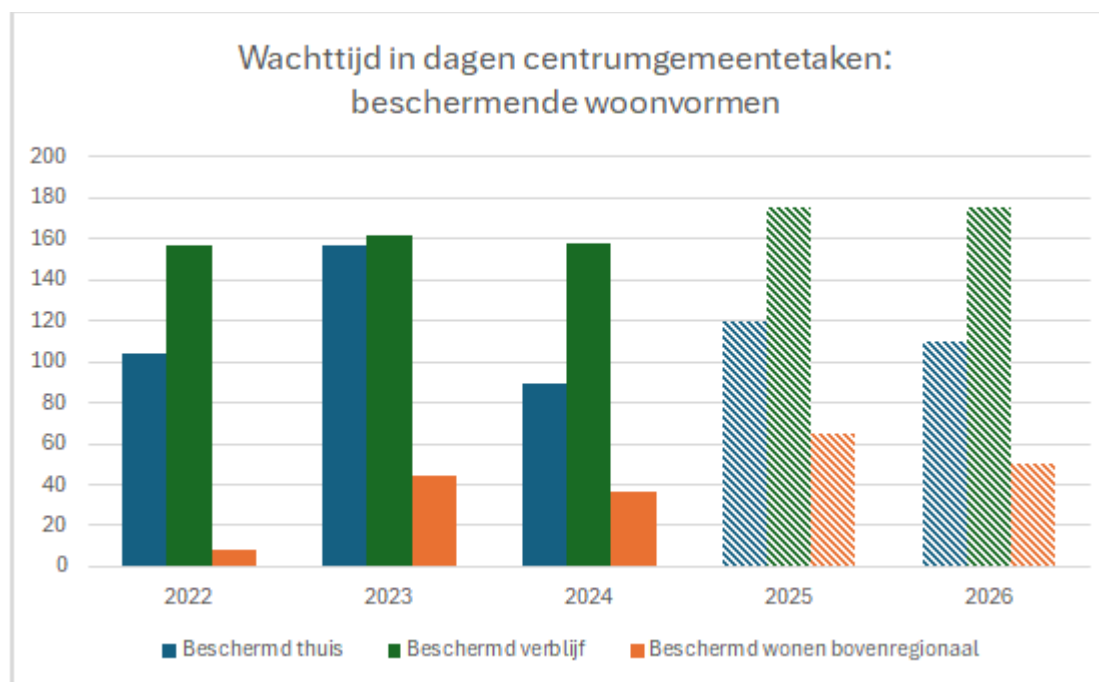
Bereik

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van een centrumgemeentevoorziening neemt toe. Op basis van de cijfers van het eerste tertaal van 2025 verwachten we dat deze beweging doorzet. Er zijn steeds meer mensen die gebruik maken van de maatschappelijke opvang. Deze beweging is niet in lijn met de beleidsnota Utrecht onder dak waarbij we er naar streven dat elke inwoner zo snel mogelijk een woning heeft. We zien echter ook een toename van beschermd thuis en beschermd wonen, dit is wel in lijn met de gewenste beweging en onze inzet op zo snel mogelijk een huis en zoveel mogelijk ondersteuning binnen de eigen woonomgeving.

Hoe dit zich in de toekomst ontwikkelt, wordt naast de inzet vanuit deze programmadoelstelling ook voor een belangrijk deel bepaald door de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken zoals woningnood, en andere ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld die op de arbeidsmarkt (zie paragraaf risico's).

Beschikbaarheid

De wachttijden voor centrumgemeentetaken zijn de afgelopen jaren toegenomen. Passend bij de beweging naar Beschermd thuis is er in de periode t/m 2023 uitgebreid op dezelfde zorgvorm (van 2017 met 930 cliënten bereik, naar in 2020 1056 cliënten, en in 2023 1164 cliënten). Het beeld is dat in 2024 de wachttijd hierdoor incidenteel lager was. In het eerste kwartaal van 2025 zien we de wachttijd en het aantal wachtenden echter weer oplopen waardoor we voor 2025 een langere wachttijd verwachten. In 2026 hopen we een daling te kunnen realiseren in lijn met de ambitie om inwoners zo snel mogelijk in hun eigen omgeving hulp te bieden.

Voor beschermd verblijf en beschermd wonen bovenregionaal zien we de wachttijd ook weer oplopen. Bij Beschermd Verblijf zien we met name steeds meer jongeren die wachten. Woonproblematiek, naast zorginhoudelijke redenen, speelt hierbij een grote rol. Voor Beschermd Wonen bovenregionaal hopen we in 2026 weer een daling te kunnen realiseren. Voor Beschermd verblijf hopen we de wachttijd stabiel te houden ondanks de toegenomen vraag.

Voor stadsteam Backup en de maatschappelijke opvang hebben we geen wachttijden. We zien nu wel voor het eerst in 2025 dat dit voor maatschappelijke opvang onder druk komt ondanks de realisatie van extra opvangplekken.

Ook hier zijn we echter afhankelijk van de mate waarin het lukt om de grondoorzaken, zoals het woningtekort, aan te pakken (zie paragraaf risico's).

Kwaliteit

Ook bij de partijen die beschermde woonvormen bieden zetten we grotendeels de lijn van voorgaande jaren door. Zie voor een uitgebreidere toelichting de doelstelling laagdrempelige basiszorg.

In aanvulling hierop hebben wij rondom de beschermde woonvormen regelmatig contact met de belangenbehartigers Maatschappelijk Opvang en Beschermd wonen. Zij geven ons gevraagd en ongevraagd advies en geven signalen door over de ervaren kwaliteit van de ondersteuning en waar we deze kunnen verbeteren.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We nemen als U16 gemeenten deel aan de ETHOS-telling 2026, waarbij alle dak- en thuisloze mensen in één dag geteld worden (gereed Q4 2026).
- We bedden de checklist voor rechten van dakloze EU- migranten in de reguliere aanpak in, waarmee een deel van deze groep aanspraak kan maken op bestaande voorzieningen (gereed Q4 2026).
- We geven opvolging aan de uitkomsten van de evaluatie van de basiszorg voor dakloze mensen en bereiden ons voor op een nieuwe contractering/subsidiëeringsperiode (gereed Q4 2026)
- We bereiden de pilot voor die in 2027 start als onderdeel van de inkoop Wijkgerichte Wmo. Hiermee brengen we in beeld in welke omvang en op welke manier de inwoners met een ondersteuningsbehoefte inclusief 24/7 beschik- en bereikbaarheid door de wijkteams geholpen kunnen worden vanaf 2029 (gereed Q4 2028).

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We geven uitvoering aan [de afspraken](#) die zijn gemaakt in het kader van de verlenging van de overeenkomsten voor aanvullende zorg 2025-2026.
- We geven uitvoering aan de [beleidsnota Utrecht Onderdak](#).
- We geven uitvoering aan [de Regionale Aanpak Dakloosheid U16 "Staat als een \(t\)huis 2024-2030](#).
- We geven uitvoering aan het [Regioplan beschermd wonen 2023-2028](#) .
- We blijven met de regio in gesprek over de huisvesting van mensen die uitstromen uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De gemaakte afspraken zullen we blijven monitoren en bijsturen indien nodig.
- We blijven de herstelacademie Enik door ontwikkelen, inclusief de uitbreiding in ZOU en West
- We geven uitvoering aan het actieprogramma [samen eropaf](#), o.a. gericht op inwoners met samenloop van problemen en (potentieel) veiligheidsrisico.
- We blijven ons inzetten op het realiseren van prikkelarme opvang
- We blijven het Centrum Seksueel geweld versterken in verband met de Wet Seksuele Misdrijven uit 2024, ook in samenwerking met de aanpak straatintimidatie.
- Proeftuin kind-en gezinsbescherming: zie doelstelling 'veilig opgroeien' in programma Kansrijk opgroeien'

Financiën Passende 24 uurs zorg en verblijf

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	2.087	1.609	1.609	1.609	1.609	1.609
Lasten	128.116	149.448	143.091	142.873	139.313	139.313
Saldo Baten en Lasten	-126.030	-147.839	-141.482	-141.264	-137.704	-137.704
Onttrekking reserves	358	13.525	0	0	0	0
Toevoeging reserves	8.701	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-8.343	13.525	0	0	0	0
Totaal	-134.373	-134.314	-141.482	-141.264	-137.704	-137.704

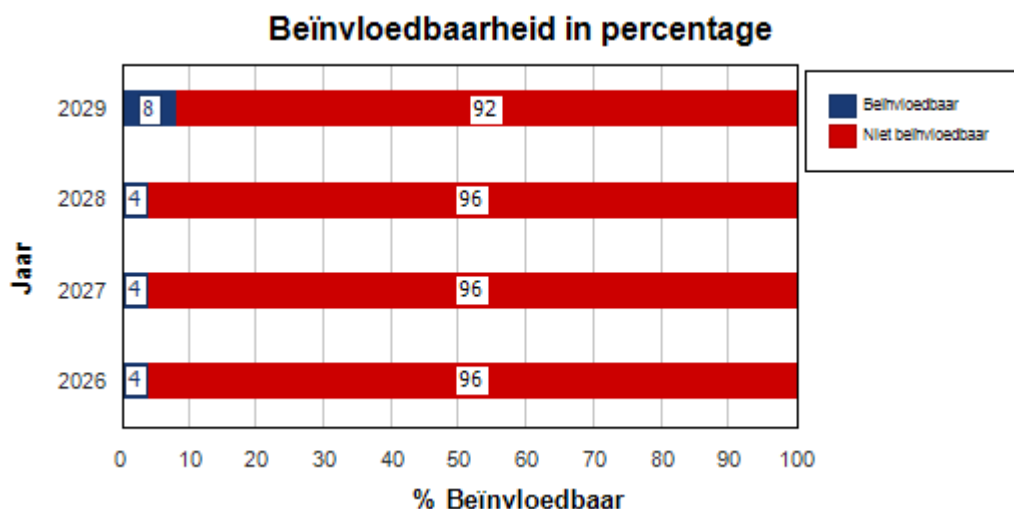
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten en lasten.		
Lasten		
In 2025 was incidenteel meer geld uit voorgaande jaren beschikbaar voor beschermd wonen.	-7.490	S
De middelen voor de regionale aanpak dakloosheid van voorgaande jaren zijn toegevoegd aan de begroting 2025 voor inzet op de in 2025 vastgestelde beleidsnota.	-5.166	S
In de meicirculaire 2025 is de indexatie voor Beschermd wonen voor 2025 structureel toegekend. Deze is in de begroting verwerkt vanaf 2026. De toekenning voor 2025 wordt in de tweede bestuursrapportage voorgelegd.	4.906	S
In 2025 was er incidenteel meer geld uit voorgaande jaren voor Living lab Eerst een thuis	-869	S
Door de loon- en prijsindexatie op de budgetten neemt het budget toe ten opzichte van 2025	1.020	S
De kostentoerekening is herzien waardoor lastenbudget is verschoven tussen producten.	1.422	S
De verwerking van de concrete maatregelen uit de VJN 2024 op Beschermd wonen leidt ten opzichte van 2025 tot een verlaging van de lasten	-822	S

In 2025 waren er middelen uit voorgaande jaren beschikbaar via de algemene dekkingsreserve voor Aanpak van dakloosheid en beschermd wonen. Deze zijn in 2025 aan de reserve onttrokken.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 4 %, 2027 4%, 2028 4% en voor 2029 8%

Onder deze doelstelling vallen de wettelijke taken Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang en Geweld in afhankelijkheidssituaties. We voeren deze taken als centrumgemeente uit namens de 16 Utrechtse gemeenten (U16). Het betreft ondersteuning, opvang en begeleiding van mensen die niet meer zelfstandig kunnen wonen, dakloos zijn of slachtoffer zijn van huiselijk geweld.

Voor deze taken zijn we met aanbieders contracten aangegaan tot en met 2028.

Over de inzet van de middelen zijn afspraken gemaakt met de regiogemeenten.

Risico's

Strategische programmarisico's

Het tijdig kunnen bieden van zorg, ondersteuning en opvang op maat staat onder druk door gebrek aan middelen, personeel en ruimte voor passende woningen en geschikte voorzieningen, in combinatie met een toename van de vraag naar zorg en ondersteuning. De vraag naar zorg is bovendien sterk afhankelijk van ontwikkelingen zoals vergrijzing, afbouw van de GGZ, en de brede en landelijke inzet op langer thuis wonen. Zonder voldoende passende woonplekken, zal de druk op de zorg en de opvang zo erg toenemen, dat we zonder verdere maatregelen niet meer aan onze wettelijke taken op het gebied van de Wmo kunnen voldoen. Er is al sprake van wachtlijsten en daarnaast neemt zorgduur en opvang toe door meer complexe problematiek en door stagnering van uitstroom (en zo ook instroom) door krapte op de woningmarkt. Dit kan leiden tot verergerde problematiek, meer mensen op straat en langer

Maatregel

In het kader van de Hervormingen Sociaal Domein werken we in alle sporen (sociale en pedagogische basis, basiszorg en aanvullende zorg en ondersteuning) aan de houdbaarheid van het Utrechtse stelsel van zorg en ondersteuning. Hierover wordt de raad periodiek geïnformeerd d.m.v. de raadsbrieven Hervormingen Sociaal Domein. Zie [de brief van 15 mei jl.](#) Voor de laatste update. Specifiek v.w.b. het punt van de gelijke behandeling EU-burgers: We blijven voor de checklist gelijke behandeling EU-burgers samen met andere (G4) gemeenten, inzetten op de lobby richting het Rijk voor meer middelen om deze verbreding en verzwaring te financieren.

Strategische programmarisico's	Maatregel
<p>verblijf in (duurdere) niet passende vormen van zorg.</p> <p>Ook de checklist gelijke behandeling EU-burgers zorgt voor een grotere vraag en druk op het stelsel. Een deel van de EU-arbeidsmigranten heeft naar aanleiding hiervan namelijk recht op Wmo ondersteuning, zonder financiële compensatie van het rijk.</p>	
<p>De landelijke akkoorden IZA, GALA, WOZO, AZWA die inzetten op preventie ten opzichte van medische zorg vergroten de druk op en vraag aan het sociale domein. De omvang hiervan is moeilijk in te schatten. Aan de akkoorden zijn vooralsnog tijdelijke middelen gekoppeld in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUKs). Dit geeft onzekerheid over de borging van de transformaties in de zorg die worden beoogd met deze akkoorden.</p>	<p>Bij de uitwerking van deze akkoorden in transformatieplannen worden aannames gemaakt op effect op sociaal domein, en deze worden ook gemonitord. In de onderhandeling over het AZWA (Aanvullend Zorg Welzijns Akkoord) is dit risico meegenomen.</p>
<p>Er blijven financiële onzekerheden. Het Landelijk houdbaarheidsonderzoek Wmo is nog niet afgerond. Daarnaast is het traject dat moet leiden tot een inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo nog niet afgerond. De Tweede Kamer heeft momenteel het wetsvoorstel in behandeling en invoering is voorzien op 1 januari 2027, mits het wetsvoorstel wordt aangenomen door de Staten-Generaal. Met het controversieel verklaren van de behandeling van dit wetsvoorstel, loopt de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage waarschijnlijk alsnog vertraging op.</p> <p>Ook wordt er gewerkt aan een wijziging in de financiële verhoudingswet, die mogelijk andere financiering van de Wmo tot gevolg heeft. Ten slotte blijft ook de invoering van de Wet woonplaatsbeginsel en de daarmee samenhangende financiële doordecentralisatie en het objectieve verdeelmodel van Beschermd Wonen onzeker.</p>	<p>Onder meer in VNG en G4 verband zijn we nauw betrokken bij het landelijk traject Houdbaarheidsonderzoek Wmo en de gesprekken die in dat kader worden gevoerd over de toekomst van de Wmo. Ook zijn we nauw betrokken bij de gesprekken over de nieuwe financieringsmodellen.</p>
<p>De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de paragraaf Weerstandsvermogen en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.</p>	

Investerings

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

Dit programma heeft geen Verbonden partijen.

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg					
Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	54	0	0	0
Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	333	0	0	0
Totaal 1		387	0	0	0
Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen					
Buurtbemiddeling/ Aanpak Extreme Woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	939	977	977	0
Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke	6.900	7.183	7.183	0
Totaal 2		7.839	8.160	8.160	0
Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening					
Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang	1.937	1.888	0	1.888

Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.366	6.627	0	6.627
Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken.	2.100	2.100	2.100	0
Totaal	3	10.403	10.615	2.100	8.515
Totaal		18.629	18.775	10.260	8.515

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Programma overzicht

We werken aan zekerheid van werk en inkomen, nu en in de toekomst.

Portefeuillehouder(s): Linda Voortman, Susanne Schilderman, Eva Oosters

Financiën programma

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	178.731	176.008	175.448	175.448	175.448	175.448
Lasten	327.354	322.097	324.302	318.239	311.977	309.715
Saldo Baten en Lasten	-148.623	-146.089	-148.854	-142.790	-136.529	-134.267
Onttrekking reserves	5.163	4.291	0	0	0	0
Toevoeging reserves	4.000	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	1.163	4.291	0	0	0	0
Totaal	-147.460	-141.798	-148.854	-142.790	-136.529	-134.267

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 175,448 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- BUIG: dit is het budget dat we van het Rijk ontvangen voor de verstrekking van bijstandsuitkeringen (171,303 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 324,302 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Subsidieregeling Ondernemersfonds (11,200 miljoen euro)
- Sociale werkvoorziening en re-integratie (39,355 miljoen euro)
- Uitkeringslasten bijstandsuitkeringen (203,624 miljoen euro)
- Uitkeringslasten minimabeleid (21,540 miljoen euro)
- Schuldhulpverlening (5,577 miljoen euro)
- Kostentoerekening uitvoering (42,876 miljoen euro)

In dit programma vinden in 2026 geen mutaties op de reserves plaats.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

x € 1.000

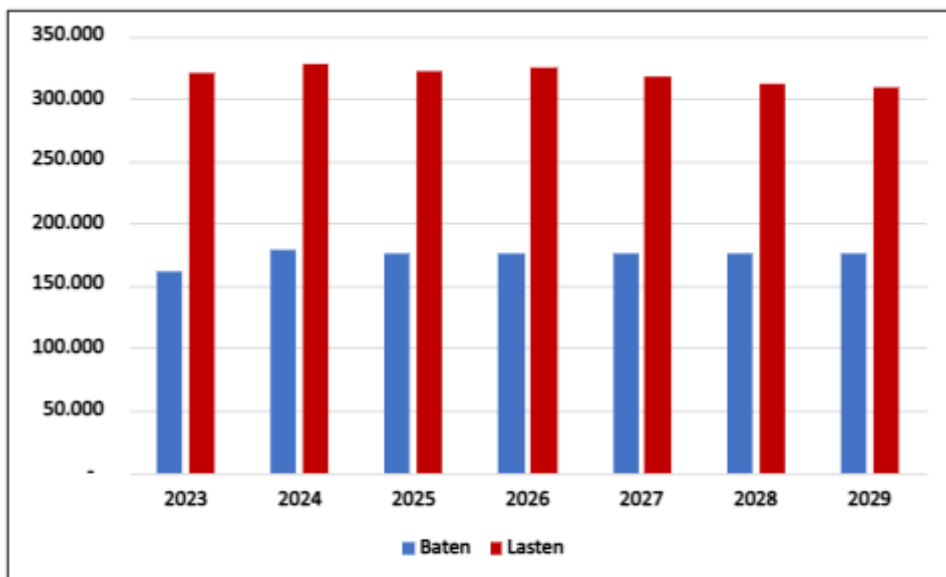
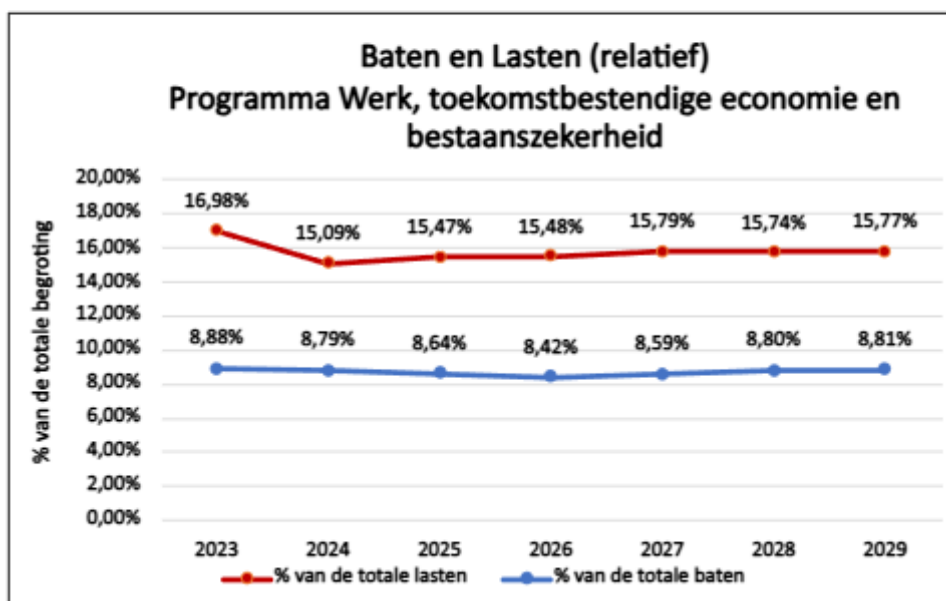
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	-	1.139	1.139	1.139	1.139	1.139
Reductie fte uitvoering W&I (zie ook motie 2025/144)	-	515	515	515	515	515
Herprioriteren, schrappen én gefaseerd uitvoeren van beleidsambities Werk & Inkomen	-	220	220	220	220	220
Afschalen arbeidsmarktaanpak energietransitie	-	93	93	93	93	93
Afschalen circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap	-	47	47	47	47	47
Hervormen ecosysteem start- & scale-ups en incubators	35	103	103	103	103	103
Stoppen subsidie aan Stichting USP (Utrecht Science Park)	50	51	51	51	51	51
Ontkoppeling budget aantrekkelijke stad en toeristenbelasting	148	332	491	714	954	1.212
Totaal	233	2.500	2.659	2.882	3.122	3.380

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

De energievergoeding 2022 en 2023 (bijzondere bijstand) veroorzaakt een toename aan de lastenkant.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Werknemers en -gelegenheid

Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Arbeidsmarkt	2025	Nieuw beleid voor Arbeidsmarkt waarin het bijdragen aan het realiseren van een weerbare en wendbare Utrechtse arbeidsmarkt Centraal staat.
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	De ambities die de gemeente Utrecht heeft op de grote vraagstukken voor de stad, nu en in de toekomst.
Regionale Economische Agenda Utrecht 2020 - 2027	2020	Schetst de kaders voor onze gemeentelijke strategie, beleid en uitvoering op het gebied van economie.
Beleid tijdelijk verblijf (short stay) en bijstelling hotels	2019	Nieuw beleid voor tijdelijk verblijf, bijstelling van het reguliere hotelbeleid.
Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2018	2018	Kaders waarmee we willen bijdragen aan een gezonde groei van de stad en inspelen op nieuwe trends.
City Deal Health Hub	2016	Gezond (stedelijk) leven, via samenhangende aanpak en versterking van de gezondheidsgerelateerde economie.
Perspectief Toerisme 2020 - Live like a local	2015	Werkwijze gemeente Utrecht in relatie tot toeristische ontwikkelingen.
Bedrijventerreinenstrategie Utrecht 2012	2012	Bieden voldoende en toekomstbestendige werklocaties.
Ontwikkelingskader detailhandel	2012	Beleid dat bijdraagt aan een goede detailhandelsstructuur en leegstand tegengaat.
Hotelnota	2010	Beleid voor ontwikkelruimte hotels.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Totale werkgelegenheid per inwoner (15-75 jaar).	0,96 (2018)	1,12	1,06	1,06	1,06	1,06	1,06
Positie van regio Utrecht op EU-ranking economische competitiviteit (eens per 3 jaar).	1 (2022)	1	Top 3	Top 3	Top 3	Top 3	Top 3
Aantal banen (in fte) in de stad per ha.	28,0 (2018)	35,4	34	34,5	35	35,5	35,5

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Uitvoering geven aan kennis- en activatieprogramma Nieuwe Economie voor ondernemers in Utrecht.
- Opstellen uitvoeringsprogramma werklocaties om de beleidsdoelen uit de beleidsnota werklocaties te kunnen realiseren.
- Verkennen van de mogelijkheden voor een nieuw horeca- en retailbeleid onder andere op basis van [motie M212/2025 Horeca 3.0 Tijd voor een Flexibel en Toekomstigbestendig Kader](#).
- Vervolg geven aan evaluatie horecabeleid.
- Stimuleren van personeelsbehoud en arbeidsproductiviteit door het opzetten van een arbeidsmarktregeling voor goed werkgeverschap en innovatie.
- Meten van onze arbeidsmarktprestaties aan de hand van de indicatoren uit de beleidsnota Arbeidsmarkt.
- Oprichting Social Impact Fonds om impact ondernemers een impuls te kunnen geven (via Kansen voor West).
- Kapitaalstorting in de ROM van 3,25 miljoen euro, zodat de ROM kan blijven investeren in geselecteerde startups en scaleups.

Activiteiten die we niet meer doen

- Specifieke arbeidsmarktaanpak energietransitie.
- Door het verlagen van het subsidieplafond zijn er minder financiële middelen beschikbaar voor incubators, startups en scaleups.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Uitvoering Actieagenda Utrechtse Economie 2023 – 2026 ([Actieagenda Utrechtse Economie 2025](#)), inclusief advies van de Review Council en jaarlijkse meting van de Utrechtse Nieuwe Economie Index ((NEx) (resultaten 2024).
- Faciliteren van bedrijven die overwegen zich in Utrecht te vestigen om de komst van kansrijke bedrijven te bevorderen en de economische aantrekkelijkheid van de stad te vergroten.
- Stapsgewijze ontwikkeling circulair bedrijvenpark Strijkviertel om zo ruimte te bieden aan circulaire bedrijvigheid en een voorbeeldfunctie te vervullen voor Nederland. Ook creëren we een extra vestigingsruimte in een krappe bedrijfsruimtemarkt.

- Bouwen aan innovatielocaties door koppelen van kansrijke locaties, instrumenten en initiatieven
- Stimuleren van een passende invulling van winkelpanden en een aantrekkelijke openbare ruimte voor Utrechters en bezoekers.
- Uitbreiding van het aantal standplaatsen en het op orde brengen van het proces voor uitgifte standplaatsen.
- Uitvoeren van evenementenbeleid, volgens de 10 locatieprofielen en afronden van de zoektocht naar grote evenementenlocaties.
- Faciliteren van het Ondernemersfonds Utrecht bij het versterken van de organisatiegraad en samenwerking tussen ondernemers, en bij de implementatie van aanbevelingen uit evaluatierapport.

Financiën Werknemers en -gelegenheid

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	586	913	913	913	913	913
Lasten	26.635	30.670	29.556	28.525	28.309	28.309
Saldo Baten en Lasten	-26.049	-29.757	-28.643	-27.612	-27.396	-27.396
Onttrekking reserves	0	677	0	0	0	0
Toevoeging reserves	4.000	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-4.000	677	0	0	0	0
Totaal	-30.049	-29.080	-28.643	-27.612	-27.396	-27.396

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
Werkgelegenheid voor Iedereen: Onttrekking uit de reserve Werken naar Werk in 2025	-400	I
Werkgelegenheid voor Iedereen: Een afname in budget vanwege de hervormingsbezuinigingen VJN 2025 door het afschalen arbeidsmarktaanpak energietransitie	-93	S
Kostentoerekening: Herverdeling van de overhead over de programma's	-478	S

x €1.000

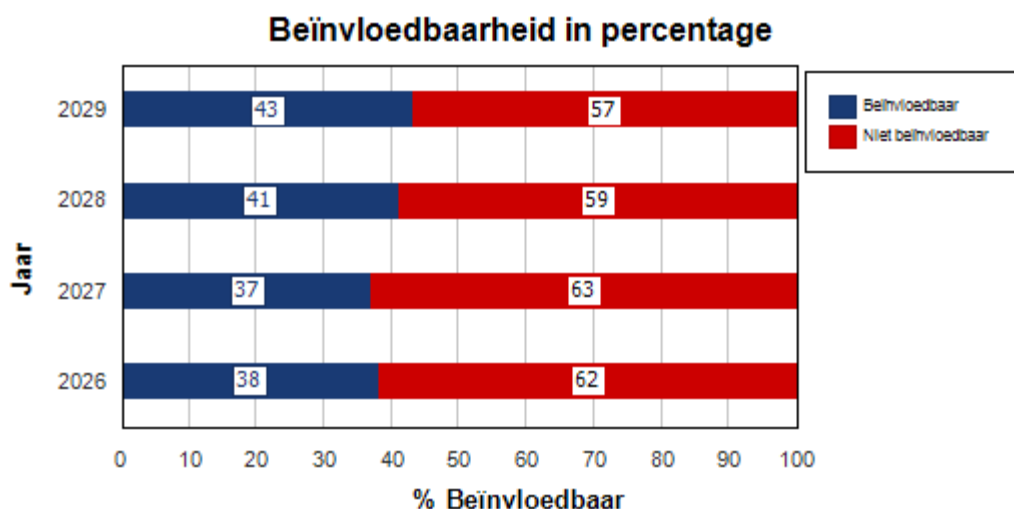
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Onttrekking reserve Werken naar Werk van 0,400 miljoen euro in 2025	-400	I
Onttrekking corresponderende posten uit de algemene reserve voor Work in Nederland (september- en decembercirculaire 2024) in 2025	-277	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 38%, 2027 37%, 2028 41% en voor 2029 43%

Binnen Investeringsklimaat is een deel van het budget beïnvloedbaar. Het beïnvloedbare budget wordt onder andere ingezet voor (cofinancieringsbijdragen aan) de doelen in beleidsnota Werklocaties en beleidsnota Arbeidsmarkt (waaronder verschillende bijdragen, zoals voor het regionaal talentfonds), bijdragen aan Ondernemer Centraal en het UIC. De bijdragen aan ROM, Utrecht Marketing, EBU en OFU zijn voor de komende vier jaar vastgelegd in overeenkomsten en daarom in elk geval binnen deze periode niet beïnvloedbaar.

Overige budgetten voor Investeringsklimaat, Vestigingsklimaat, Aantrekkelijke Stad en Arbeidsmarkt betreffen vooral personeelslasten. Die worden pas op middellange termijn beïnvloedbaar.

Terugbrengen van personeelslasten heeft met name impact op dienstverlening aan ondernemers in de stad; op gebiedsadviesing, op strategisch en agenderend niveau voor de groeiende stad, en op individuele vestigingscasussen, en op het scheppen van randvoorwaarden ten behoeve van een innovatief ondernemersklimaat met maatschappelijke meerwaarde.

Doelstelling 2: Circulair

We willen in 2050 volledig circulair zijn, in 2030 maximaal de helft aan primaire grondstoffen gebruiken en daarbij versterken we het vestigingsklimaat voor circulaire bedrijven.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie Utrecht circulair 2050	2024	In de visie Utrecht Circulair 2050 beschrijven we hoe we in 2050 volledig circulair willen zijn. Gericht op vier prioriteiten: bedrijvigheid en ondernemerschap, gebiedsontwikkeling en bouwen, opdrachtgeven en inkoop, materiaal- en reststromen.
Beleidsnota Utrecht Circulair 2030	2024	De beleidsnota Utrecht Circulair 2030 is een uitwerking van de Visie Utrecht Circulair 2050 waarin per prioriteit de transitie- en effectdoelen worden beschreven.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
MPG-score (Milieu Prestatie Gebouwen) nieuwbouw van woningen van gemiddeld €0,54/m ² bvo.	0,63 (2019)	0,64	0,52	0,65	0,65	0,65	0,65
Minimaal 45% circulair inkopen.	16% (2018)	55%	55%	55%	57%	59%	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

In 2026 zetten we de uitvoering van de beleidsnota Utrecht Circulair 2030 voort:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Activiteiten die we niet meer doen

- Als gevolg van de hervormingsbezuinigingen verminderen we de bijdragen aan een aantal netwerken zoals DigiC en Cirkelstad, maar we blijven samenwerken aan en inzetten op het stimuleren van circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

Circulair bedrijvigheid en ondernemerschap:

- We blijven werken aan het (regionaal) circulair ondernemersklimaat via samenwerking in de vereniging Circulair Utrecht, financiële ondersteuning van innovatieve projecten en samenwerking via circulaire innovatievouchers.
- We werken een arbeidsmarktaanpak voor de circulaire economie uit, gericht op voldoende en juist geschoold personeel voor circulaire ondernemers, kansen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en betere aansluiting van onderwijs op circulair werk.

Circulair gebiedsontwikkeling en bouwen:

- We blijven ons inzetten op circulair bouwen in de tenders en maatschappelijk vastgoed om hiervoor de gestelde effectdoelen te halen (55% circulaire materialen in 2030).
- We blijven ons - samen met Building Balance - inzetten op de keten biobased bouwen.
- We stimuleren hergebruik in de bouwketen via de circulaire grondstoffencorridor.
- We stimuleren circulariteit in openbare ruimte-projecten, onder andere met behulp van het afwegingskader Duurzame Openbare Ruimte (Duurzaam GWW) dat we hebben ontwikkeld.

Circulair opdrachtgeven en inkopen:

- We blijven circulair inkopen stimuleren. We houden focus op de productgroepen waar we de meeste milieu impact vermindering kunnen behalen.
- We blijven interne opdrachtgevers helpen met sturen op circulaire doelstellingen door circulair werken in processen te borgen zoals UPG, het Utrechts planproces voor de openbare ruimte en opdrachtbrief. We dragen bij aan categorieplannen bij de uitvoering om MVOI beter te borgen in samenwerking met de markt.
- We blijven ons inzetten om met inkoopinstrumenten te werken die de markt uitdagen om hergebruik te stimuleren. We kopen ambitieus circulair in met behulp van de milieukostenindicator (MKI) en de eisen en gunningscriteria uit de MVOI-toolkit zoals gunnen op waardecreatie en waardebehoud.

Circulaire materiaal- en reststromen:

- In het Upcyclecentrum Werkspoor werken makers en bewoners aan hoogwaardig hergebruik van reststromen. We bouwen het Upcyclecentrum Lunetten met biobased materialen.
- We ontwikkelen de stadshoutketen met aanbod en vraag naar producten van hout van gekapte bomen en gebruikt hout.

Financiën Circulair

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	298	562	2	2	2	2
Lasten	1.675	2.446	1.576	668	665	663
Saldo Baten en Lasten	-1.377	-1.884	-1.574	-666	-663	-661
Onttrekking reserves	38	366	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	38	366	0	0	0	0
Totaal	-1.339	-1.518	-1.574	-666	-663	-661

x€1.000

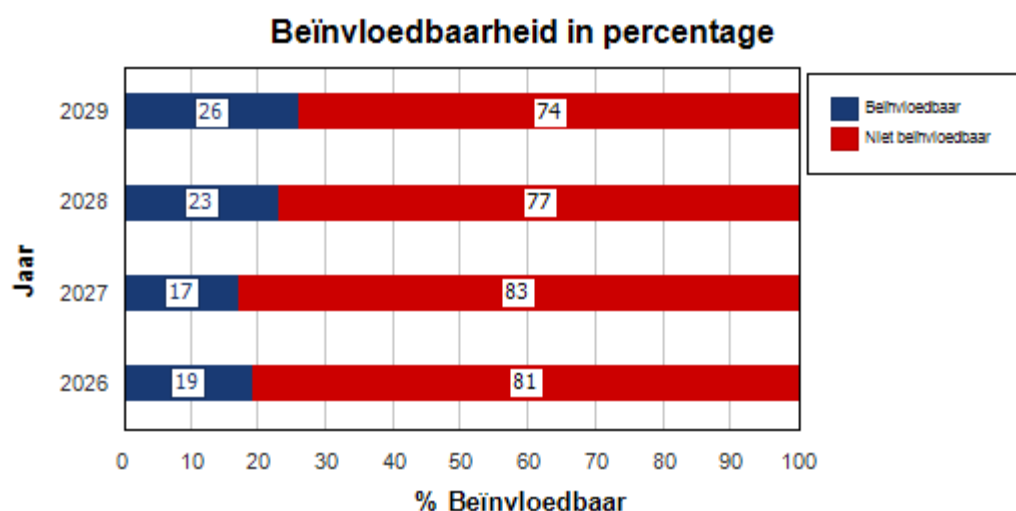
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In 2025 hebben we middelen ontvangen vanuit de EU voor de Circulaire Grondstoffen corridor. Deze middelen zijn in 2026 niet langer beschikbaar.	-560	-I
Lasten		
In 2025 hebben we middelen ontvangen vanuit de EU voor de Circulaire Grondstoffen corridor, zie toelichting baten.	-560	I
In verband met een verschuiving van de realisatie van de twee Upcycle centra zijn de lasten in 2026 0,305 miljoen euro lager dan in 2025.	-305	S
Hervormingsbezuinigingen VJN 2025 "Afschalen circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap" leidt tot een lager budget in 2026 t.o.v. 2025.	-50	S

x€1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Onttrekking algemene dekkingsreserve in 2025 had betrekking op een bestedings- en dekkingsvoorstel van 2024, waarin 0,366 miljoen euro werd doorgeschoven van het upcycle centra project van 2024 naar 2025.	-366	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 19%, 2027 17%, 2028 23% en voor 2029 26%

De inzet op Utrecht circulair betreft een mix van beleidsinzet en advisering. Daarnaast worden er middelen ingezet voor de realisatie van upcyclecentra in de stad.

Doelstelling 3: Werken en re-integreren

Utrechters hebben duurzaam betaald werk, of krijgen de kans om zich te ontwikkelen richting de arbeidsmarkt. Zij ervaren dat de werkdienstverlening van Werk en Inkomen positief bijdraagt aan hun welbevinden.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Werk en Re-integratie	2024	Beleidskaders voor de periode 2024-2032 op het gebied van werk en re-integratie in het kader van de Participatiewet.
Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen	2024	Programma van concrete acties die uitvoering geven aan de ambitie om Utrechters te laten meedoen, rondkomen en schuldenvrij te worden.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling	
		2024	2025	2026	2027	2028		
% inwoners met werkdienstverlening dat de dienstverlening positief vindt bijdragen aan hun welbevinden.	67% (2024)	67%	Nvt	67%	67%	67%		
% inwoners met aanbod dat succesvol is afgerond	In 2024 (volgt)	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb		
% bijstandsgerechtigden dat duurzaam aan het werk is gegaan.	89% (2024)	89%	Nvt	89%	89%	89%		

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Inzet op uitstroom naar werk door het aanscherpen van de Basiswerkdienstverlening voor alle doelgroepen verder uitwerken Werkdienstverlening-Plus voor de specifieke doelgroepen voor wie extra ondersteuning noodzakelijk is.
- We werken aan een toekomstbestendig werkontwikkelbedrijf.
- We benutten loonkostensubsidie beter om inwoners met een arbeidsbeperking meer naar duurzaam werk te helpen.
- We implementeren de wetswijziging Participatiewet in balans.
- We implementeren de wet van School naar Duurzaam werk en verstevigen de samenwerking met het onderwijs.
- We starten met een gecoördineerde aanpak arbeidsmigranten

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We zetten in op het verbeteren van de overgang tussen activering en (beschut) werk
- We bieden een intensieve intake met de talentescan en het talentenprogramma bij UW, om beter zicht te krijgen op de mogelijkheden van werkzoekenden om stappen naar werk te maken.
- Werken in de wijk met onder andere werkwinkels en inzet bewonersverbinders.
- We vergemakkelijken parttime werk in de bijstand met onder andere automatische inkomstenverrekeningen en Bestaansbalans.
- We compenseren de eigen bijdrage kinderopvang om inwoners te ondersteunen om aan het werk te gaan.
- Inwoners met een arbeidsbeperking en/of psychische kwetsbaarheid begeleiden we naar duurzaam werk met specifieke trajecten en voorzieningen.
- Begeleiden van inwoners voor wie de arbeidsmarkt nog op afstand staat bij het maken van stappen richting werk met Arbeidsmarkt dichtbij.
- We geven invulling aan basisbanen door middel van ontwikkelbanen bij UW.
- We werken aan het doorontwikkelen van het Werkcentrum en nemen daarin de regionale werkgeversdienstverlening op.
- We bieden een passende werkomgeving voor inwoners met een arbeidsbeperking via beschut werk en de voormalige Wsw.
- We bieden dienstverlening aan ondernemers met hulpvragen via Ondernemer Centraal.

Financiën Werken en re-integreren

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting						Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Baten	3.229	0	0	0	0	0	0
Lasten	58.569	49.789	50.289	49.163	48.443	46.183	46.183
Saldo Baten en Lasten	-55.340	-49.789	-50.289	-49.163	-48.443	-46.183	-46.183
Onttrekking reserves	2.633	1.774	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	2.633	1.774	0	0	0	0	0
Totaal	-52.707	-48.015	-50.289	-49.163	-48.443	-46.183	-46.183

x €1.000

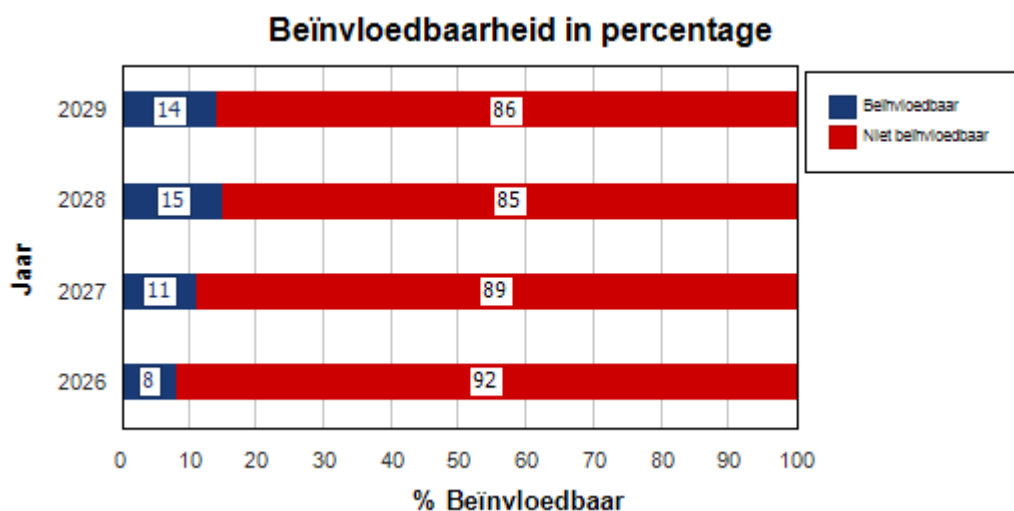
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten en lasten.		
Lasten		
De lasten zijn lager vanwege incidenteel budget voor de arbeidsmarktregio (met name RAJ) in 2025 vanuit de Resultaatbestemming Jaarstukken 2024.	-1.774	I
De lasten zijn hoger door de incidentele toevoeging van het versterkings- en impulsbudget voor de arbeidsmarktregio (corresponderende posten meicirculaire	1.075	I

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
gemeentefonds 2025). In 2027 is de toevoeging 1,365 miljoen euro en in 2028 1,539 miljoen euro.		
De lasten zijn hoger door de structurele toevoeging van het impulsbudget sociale infrastructuur (corresponderende post meicirculaire gemeentefonds 2025). Na 2026 neemt dit budget toe naar structureel 0,868 miljoen euro vanaf 2029.	794	S
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2026 is geen onttrekking aan de reserve begroot. De onttrekking in 2025 betreft een bestedingsvoorstel uit de Resultaatbestemming Jaarstukken 2024.	-1.774	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 8%, 2027 11%, 2028 15% en voor 2029 14%

UW voert voor de gemeente de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. De Wsw vormt een wettelijke verplichting. De subsidie die aan UW wordt verstrekt is daarom niet beïnvloedbaar.

Doelstelling 4: Inkomenszekerheid

Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg)vrij.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid	2024	Beleidskader voor hulp aan inwoners bij rondkomen, meedoen en schulden.
Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen	2024	Programma van concrete acties die uitvoering geven aan de ambitie om Utrechters te laten meedoen, rondkomen en schuldenvrij te worden.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Van alle Utrechters die aangeven slecht te kunnen leven van hun inkomen stijgt het percentage dat 'weinig tot geen problemen ervaart met meedoen'	50% (2021)	-	52%	-	54%	-	-
Aantal huishoudens met schulden dat professionele hulp krijgt.	2200 (2018)	2.838	3.100	3.200	Nnb	Nnb	Nnb
Aantal huishoudens dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de participatiewet.	9208 (2022)	9.698	9.400	9.800	Nnb	Nnb	Nnb

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Schuldienstverlening voor kwetsbare Utrechters met complexe problemen in eigen beheer uitvoeren (gereed in Q1 2026).
- We lopen vooruit op het wettelijk bufferbudget met de uitvoering van Bestaansbalans, waarmee parttime werken voor bijstandgerechtigden wordt vereenvoudigd.

Activiteiten die we niet meer doen

- We wijken niet meer af van de Participatiewet met betrekking tot de inkomstenvrijlating voor jongeren tot 27 jaar omdat deze Utrechtse werkwijze is overgenomen in de wet.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Inzetten op beter bereik van onze verschillende regelingen.
- We geven een impuls voor kinderen voor meedoen aan sport en cultuur.
- We werken stresssensitief.

- We bieden van inkomensondersteuning in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ.
- We bieden de U-pas aan.
- We voeren de minimaregelingen uit.
- We bieden schuldhelpverlening aan en zetten daarbij in op het versterken van financiële begeleiding en nazorg.
- We blijven lobbyen voor een hoger sociaal minimum, meer mogelijkheden voor proactieve dienstverlening en het overhevelen van de studietoeslag naar DUO.
- We zetten in op vroegsignalering van schulden.
- Inzetten op vereenvoudiging van onze dienstverlening.

Financiën Inkomenszekerheid

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	174.618	174.533	174.533	174.533	174.533	174.533
Lasten	240.475	239.193	242.882	239.883	234.560	234.560
Saldo Baten en Lasten	-65.857	-64.659	-68.348	-65.349	-60.027	-60.027
Onttrekking reserves	2.492	1.474	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	2.492	1.474	0	0	0	0
Totaal	-63.365	-63.185	-68.348	-65.349	-60.027	-60.027

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
De toevoeging van middelen uit de prijscompensatie en het groeikader leidt tot hogere lasten.	596	S
De lasten zijn structureel lager vanwege incidenteel budget in 2025 vanuit de toevoeging van corresponderende posten uit 2024 (o.a. alleenverdienersproblematiek 2023-2024).	-1.474	S
Op basis van motie 2024/315 is in de Begroting 2025 de besparing op de bijzondere bijstand (Voorjaarsnota 2024) in 2025 voor een bedrag van 0,800 miljoen euro teruggedraaid. Dit budget vervalt vanaf 2026. Op basis van amendement 2024/A119 is de bezuiniging vanaf 2026 structureel met 0,113 miljoen euro verlaagd. Per saldo nemen de lasten daarmee met 0,687 miljoen euro af vanaf 2026.	-687	S
Voor 2026 en volgende jaren wordt een tekort op de bijstandsverstrekking verwacht. Ter dekking van dit tekort is in 2026 9 miljoen euro beschikbaar (in 2027 6 miljoen euro; vanaf 2028 structureel 1 miljoen euro). In 2025 was dit nog 3,5 miljoen euro.	5.500	I

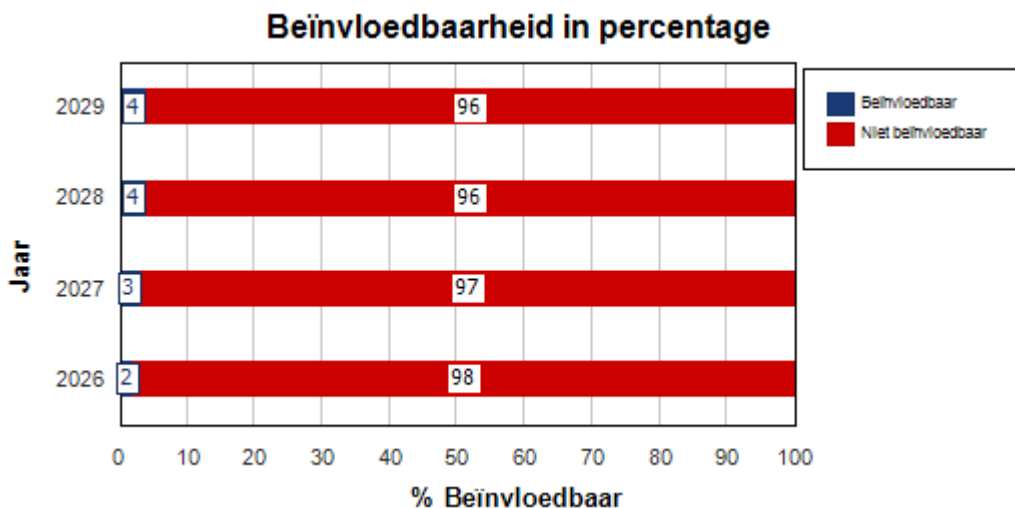
Toelichting verschillen in reserves		Bedrag	I/S
Onttrekkingen			
In 2026 is geen onttrekking aan de reserve begroot. De onttrekking in 2025 betreft de toevoeging van corresponderende posten vanuit de algemene reserve (Eerste bestuursrapportage 2025).		-1.474	I
Toevoegingen			
geen			

x €1.000

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 2%, 2027 3%, 2028 4% en voor 2029 4%

Elke Utrechter die daar recht op heeft krijgt inkomensondersteuning volgens de Participatiewet, dit is landelijke regelgeving. Het is vrijwel onmogelijk om deze uitgaven te verminderen, vanwege de beperkte beleidsvrijheid die gemeenten hierin hebben. Ook de beïnvloedbaarheid van de personele inzet is zeer beperkt; minder personeel leidt tot hogere werkvoorraden en langere doorlooptijden. De uitgaven voor bijstand hangen sterk samen met de doelstelling 'werken of participeren naar vermogen' en de keuzes die daarin gemaakt worden.

De schuldenaanpak hangt nauw samen met de uitvoering van de wet gemeentelijke schuldhulpverlening, waardoor ook hier de beïnvloedbaarheid beperkt is.

Het wel beïnvloedbare gedeelte betreft de instrumenten die geen wettelijke verplichting zijn. Binnen het minimele is de U-pas het belangrijkste voorbeeld.

Het stoppen of verminderen van een activiteit binnen deze doelstelling is direct voelbaar bij de inwoners die er nu gebruik van maken.

Doelstelling 5: Een weerbare en wendbare arbeidsmarkt

Om maatschappelijke transities mogelijk te maken, dienstverlening in stand te houden en inwoners een duurzaam perspectief op werk te bieden, streven we naar een weerbare en wendbare arbeidsmarkt.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota arbeidsmarkt	2025	De ambities die de gemeente Utrecht heeft op de arbeidsmarkt

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Resultaat 2024	Doelstelling 2025	Doelstelling 2026	Doelstelling 2027	Doelstelling 2028
Het percentage werkenden dat geen 'nieuwe' kennis of vaardigheden hoeft op te doen om aan de eisen van de arbeidsmarkt te kunnen blijven voldoen (weerbaar)	83% (2023)	-	85%	85%	85%	85%
Het percentage werkenden dat gemakkelijk ander werk kan vinden (wendbaar)	84% (2023)	-	85%	85%	85%	85%

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Stimuleren van personeelsbehoud en arbeidsproductiviteit door het opzetten van een arbeidsmarktregeling voor goed werkgeverschap en innovatie
- Meten van onze arbeidsmarktprestaties aan de hand van de indicatoren uit de beleidsnota Arbeidsmarkt.

Activiteiten die we niet meer doen

- Specifieke arbeidsmarktaanpak energietransitie

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Samen met opleiders en werkgevers (triple helix verband) maken en onderhouden van arbeidsmarktprogramma's en -projecten in sectoren die de maatschappelijke transitie ondersteunen, zoals circulariteit, specifiek voor inwoners met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt (marktgroepen aanpak).
- Ontwikkeling van circulaire banen en skills aanjagen via arbeidsmarktaanpak op Utrecht Circulair.
- Agenderen en aanjagen van arbeidsmarkttekorten in zorg en welzijn via inzet organisatie brede regisseur.
- Ontwikkelen van regionaal aanbod voor Leven Lang Ontwikkelen door te investeren in en uitvoering geven aan het regionaal talentfonds.
- Toegankelijke hulp bij arbeidsmarkt vragen voor inwoners via opzetten en doorontwikkelen regionaal werkcentrum (RWC).

Financiën Een weerbare en wendbare arbeidsmarkt

De financiën worden bij de eerste bestuursrapportage 2026 opgenomen in het programma.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Een laagconjunctuur leidend tot onder meer teruglopende investeringen in vastgoed heeft negatieve gevolgen voor de groei van bedrijven en werkgelegenheid.	<ul style="list-style-type: none"> • In ons arbeidsmarktbeleid focussen we ons op sectoren waarvan we verwachten dat deze in de toekomst en/of tijdens laagconjunctuur nog steeds werkgelegenheid bieden.
Krapte op de arbeidsmarkt , zowel in markt als bij gemeenten de markt leidt dit tot belemmeringen in ondernemerschap, bij de gemeente tot belemmeringen in het uitvoeren van onze ambities	<ul style="list-style-type: none"> • Marktgroepenaanpak, om zoveel mogelijk mensen toe te leiden naar duurzaam werk en passend bij de maatschappelijke opgaven van onze stad. • Inzet op behoud uitvoeringskracht Economie
Inflatie en ongunstige marktomstandigheden , zoals stijgende kosten voor grondstoffen en energie en netcongestie. Dit kan leiden tot problemen in de bedrijfsvoering bij ondernemers, en stagneert groei en het aantrekken van kapitaal. Door stijgende lasten en inflatie hebben Utrechters met hetzelfde inkomen minder te besteden. Bij huishoudens met een laag inkomen staat de bestaanszekerheid onder druk. Door de stijgende lasten bestaat het risico op een verbreding van deze problematiek richting de lage middeninkomens. De gemeente heeft niet de beleidsinstrumenten om structurele inkomstekorten te dempen en het Rijk biedt tot nu toe geen oplossing in de vorm van toereikend inkomensbeleid.	<ul style="list-style-type: none"> • Inkomensbeleid is voorbehouden aan het Rijk. Wij monitoren de ontwikkelingen in wet- en regelgeving. • Ondernemer Centraal • Uitvoeringsprogramma netcongestie inclusief aanpak bedrijven(terreinen) • Faciliteren verduurzaming / circulair ondernemen • Toeleiding naar kapitaal via ROM • Investeren in en uitvoering geven aan het regionaal talentfonds
Toenemend ruimtegebrek voor werkgelegenheid (kantoren, bedrijven, winkels, instellingen), waardoor er onvoldoende mogelijkheden zijn voor meegroeien van de werkgelegenheid met groei van de bevolking	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpak intensivering werklocaties. • Regionale afstemming werklocaties • Uitgifte Strijkviertel (op termijn)

Strategische programmarisico's	Maatregel
	<ul style="list-style-type: none"> Acties vanuit beleidsnota Werklocaties worden uitgevoerd.
Door toenemende ruimtedruk komt de betaalbaarheid van diverse werkfuncties onder druk. Dit kan een negatieve impact hebben op de diversiteit van het Utrechtse bedrijvenbestand. Bedrijven die maatschappelijke waarde toevoegen kunnen niet goed doorgroeien in Utrecht.	<ul style="list-style-type: none"> In de beleidsnota werklocaties worden voorstellen gedaan hoe hier mee om te gaan. Input hiervoor is onder andere een onderzoek naar betaalbaarheid dat wordt uitgevoerd Investeren in verdichten en verduurzamen van bedrijventerreinen (samen met de OMU)
Teruglopende budgetten bij het Rijk om regionaal te kunnen sturen op o.a. kennis en innovatie en onzekerheid over vervolg Kansen voor West/EFRO middelen.	<ul style="list-style-type: none"> Zoeken naar alternatieve dekkingsbronnen zoals publiek-private cofinanciering, Europese/nationale subsidies etc., en (door)ontwikkeling van stimulerend en verbindend sturingsinstrumentarium
Nieuwe wetgeving of financieringssystematieken kunnen betekenen dat er een groter beroep gedaan wordt op bepaalde instrumenten of dat er een nieuwe prikkel ontstaat om instrumenten meer in te zetten, zoals bij LKS.	<ul style="list-style-type: none"> Monitoren ontwikkelingen wetgeving
Netcongestie kan leiden tot vertraging van uitgifte en verkoop van panden voor bedrijfsmatig vastgoed. Dit kan een remmend werking hebben op de economische ontwikkeling.	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente stimuleert en faciliteert bij het zoeken naar slimme alternatieve oplossingen (o.a. E-hubs) en tijdelijke maatregelen Voucherregeling voor advies over netcongestie voor ondernemers

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvormen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#)

Investerings

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Totaal investeringen programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

					x €1.000
Programma Werk, toekomstige economie en bestaanszekerheid	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen	2.833	0	0	0	0
A					
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	2.833	0	0	0	0

Doelstelling Circulair

x €1.000

Doelstelling Circulair	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen	2.833	0	0	0	0
A					
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	2.833	0	0	0	0

Toelichting doelstelling Circulair

Voor het jaar 2026 vragen wij geen extra krediet aan.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Noord West Beheer BV	De Wijkontwikkelingsmaatschappij Noordwest (WOM Noordwest) is in 2008 opgericht om bij te dragen aan de sociaaleconomische vitaliteit in het gebied Noord West met het beheer en de ontwikkeling van vastgoed met een focus op de Amsterdamsestraatweg.	Geen bijdrage
Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Lombok BV	De WOM Lombok is een BV. Doel is om de economische structuur van Lombok te verbeteren door het aankopen, opknappen en aan gewenste branches te verhuren van panden.	Geen bijdrage
Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio BV	Aan de ROM gelieerde BV met als doel regionale fondsen en projecten op te zetten waar het ministerie van EZK geen aandeelhouder van is (onder andere POC fondsen).	2% van de exploitatiebijdrage aan de ROM (zie hieronder)
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht BV	Stimuleren innovatief ondernemerschap rond maatschappelijke opgaven door te innoveren, investeren en internationaliseren.	nog niet bekend
Coöperatieve Vereniging Wigo4it U.A.	Het ontwikkelen en verrichten van administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Daardoor verbetert de dienstverlening aan de inwoners en wordt de effectiviteit en doelmatigheid van de uitvoerende	2.161

		x €1.000
Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
	organisaties van de deelnemende gemeenten vergroot.	
UW Holding B.V.	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.	2.100

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal					
BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investerings Zone)	145	145	0	145
Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120	120	0	0
Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	345	277	0	277
Evenementenfonds	Evenementenfonds	300	150	0	0
Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad	12.393	12.393	12.393	0
Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkeling van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50	0	0	0
Totaal 1		13.353	13.085	12.393	422
Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad					
Economic Board Utrecht	U10, EBU en ROM Utrecht 2025-2028	45	47	47	0
Totaal 2		45	47	47	0
Utrechters werken of participeren naar vermogen					
Deelname sport en cultuur	Stimuleren van sport- en cultuurdeelname door minderjarige kinderen	300	300	0	0
Overige voorzieningen voor werk (werkplekaanpassing, vervoersvoorziening, meeneembare voorziening en intermediaire activiteit)	Overige werkvoorzieningen: Voorzieningen die ervoor zorgen dat inwoners met een structurele functionele beperking (beter) kunnen deelnemen aan het arbeidsproces.	100	100	0	0

Persoonlijke ondersteuning bij werk (jobcoaching en interne werkbegeleiding)	Werkgevers kunnen subsidie ontvangen voor de begeleiding van een medewerker met een afstand tot de arbeidsmarkt door een jobcoach en/of werkbegeleider.	300	300	0	0
Werkgeverspremie	Een vergoeding aan de werknemer voor eenmalige extra kosten die direct en specifiek te relateren zijn aan het krijgen van een werkplek	50	50	0	0
Werknemerscheque	Een vergoeding aan de werknemer voor eenmalige extra kosten die direct en specifiek te relateren zijn aan het krijgen van een werkplek	50	50	0	0
Wet Sociale werkvoorziening	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	17.753	16.646	16.646	0
Totaal 3		18.553	17.446	16.646	0
Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij					
Actieagenda Utrechters schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	150	150	0	0
Huisvesting voedselbanken	Door het wekelijks verstrekken van voedsel aan de meest kwetsbare inwoners en/of hun huisdieren, kunnen kwetsbare inwoners rondkomen en meedoen	150	150	0	71
Inkomens en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Ondernemen preventief voorzien van passende dienstverlening om de toekomstigbestendigheid van de onderneming te borgen	330	330	0	0
Loonkostensubsidie	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen	6.500	6.500	0	0
Totaal 4		7.130	7.130	0	71
Totaal		39.081	37.708	29.086	493

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Kansrijk opgroeien

Programma overzicht

Kinderen en jongeren in Utrecht groeien kansrijk op in een stabiele, gezonde, stimulerende en liefdevolle omgeving.

De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel om de kwaliteit, toegankelijkheid en beschikbaarheid van jeugdhulp te verbeteren. Aanneمة binnen de Hervormingsagenda Jeugd is dat hierdoor een besparing kan worden gerealiseerd binnen de jeugdhulp, die verwerkt is in een taakstelling voor gemeenten. De gemeente Utrecht heeft al vanaf de transitie van het sociaal domein in 2015 ingezet op de transformatie van de jeugdhulp. Zo werken de buurtteams jeugd en gezin al domein overstijgend en vanaf 2020 is de aanvullende jeugdhulp wijkgericht georganiseerd om jeugdigen zo thuis mogelijk te laten opgroeien. Daarom is het besparingspotentieel van de Hervormingsagenda Jeugd voor gemeente Utrecht beperkt. Wij voeren een groot deel van de Hervormingsagenda Jeugd al uit. Daarnaast laat het [CEBEON-rapport](#) zien dat we in Utrecht in vergelijking met andere gemeenten meer investeren in voorzieningen in de sociale basis (onderwijsbeleid, bibliotheken, welzijnswerk etc.) en vooral ook sterke lokale teams, die verhoudingsgewijs een groot bereik hebben. Hierdoor is het beroep op aanvullende hulp en jeugdbescherming in vergelijking met andere gemeenten laag. Toch is er in Utrecht – net als de landelijke tendens, zie het rapport Van Ark, sprake van toenemend beroep op jeugdhulp. Dit rapport laat zien dat het toenemend beroep op jeugdhulp mede wordt verklaard door brede maatschappelijke vraagstukken op het gebied van bestaanszekerheid, volwassenenzorg (voor ouders), inclusief onderwijs en het versterken van gemeenschapskracht. Gemeenten hebben hier slechts gedeeltelijk of soms geen invloed op. We moeten dus waken voor maakbaarheidsdenken of onrealistische verwachtingen van wat de gemeente lokaal kan rechtzetten.

In de vastgestelde beleidsnota Jeugd staan scherpere keuzes om de taakstelling die voortkomt uit de Hervormingsagenda Jeugd te realiseren. Deze taakstelling hebben we meerjarig verwerkt binnen de programmabegroting Jeugd op de programmadoelstelling Aanvullende jeugdhulp. We zien dat het lukt om de groei van aanvullende hulp af te buigen, door inzet op de opgaven uit de beleidsnota Jeugd zoals meer collectief en groepsgericht werken, het versterken van de pedagogische basis en samenwerking met het onderwijs. Ondanks dat het lukt om de groei af te buigen, zien we dat het beroep op aanvullende hulp niet *minder* wordt en dat de ingeboekte taakstelling niet volledig is te realiseren (zie beleidsnota Jeugd). Daarom hebben we bij de voorjaarsnota 2025 een knelpunt gepresenteerd voor jeugd, waarbij we uit zijn gegaan van een minimale raming (die geen rekening houdt met onder andere volumegroei). Het risico blijft daarom bestaan dat we niet binnen het financiële kader blijven.

Portefeuillehouder(s): Eelco Eerenberg en Dennis de Vries

Financiën programma

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	41.292	20.722	17.895	4.639	9.039	9.039
Lasten	286.918	280.475	281.649	267.962	269.190	265.827
Saldo Baten en Lasten	-245.627	-259.753	-263.754	-263.323	-260.151	-256.788
Onttrekking reserves	56.220	1.011	0	0	0	0
Toevoeging reserves	3.800	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	52.420	1.011	0	0	0	0
Totaal	-193.206	-258.742	-263.754	-263.323	-260.151	-256.788

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026.

De baten in dit programma zijn 17,895 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Vergoeding Materiële instandhouding (MI) onderhoud vanuit schoolbesturen (1,523 miljoen euro)
- Rijksmiddelen als specifieke uitkering voor Onderwijsachterstandenbeleid (13,270 miljoen euro)
- Rijksmiddelen WPB (1,200 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 281,648 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Lasten voor het versterken veerkracht in de pedagogische basis (6,328 miljoen euro)
- Lasten voor aanbieders die cliënten voorzien van specialistische zorg (99,461 miljoen euro)
- Lasten voor het organiseren van de buurtteams jeugd en gezin in de wijken (27,448 miljoen euro)
- Aandeel van Jeugd in de subsidie aan Samen Veilig Midden Nederland voor de producten Veilig Thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (14,529 miljoen euro)
- Kapitaallasten voor afschrijving en rente onderwijshuisvesting (33,584 miljoen euro)
- Huur gebouwen onderwijshuisvesting (12,451 miljoen euro)
- Subsidie Bibliotheek Utrecht (17,800 miljoen euro)
- Lasten en subsidies voor het tegengaan van onderwijsachterstanden (21,603 miljoen euro)
- Lasten en subsidies ter bevordering van scholen, schoolbesturen en instanties voor onderwijs en goede onderwijsprofessionals (11,243 miljoen euro)
- Lasten voor uitvoeren leerplicht en leerlingenvervoer (6,275 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn 1.011 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- Onttrekking jongeren ontmoetingsplekken (0,221 miljoen euro)
- Onttrekking G4 aanpak lerarentekort (0,700 miljoen euro)
- Onttrekking aanpak MBO stagediscriminatie (0,090 miljoen euro)

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025. Wel is al vanuit de Voorjaarsnota 2023 een taakstelling op dit programma ingeboekt in het kader van hervormingen sociaal domein. De in dit programma benoemde activiteiten zijn in lijn met de uitgangspunten van deze hervormingen ([zie ook de raadsbrief hervormingen sociaal domein](#)).

x € 1.000

Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Slim ruimtegebruik van panden in de stad (onderdeel van dienstverleningsconcept)	0	0	228	228	228	228
Totaal	0	0	228	228	228	228

*financieel is deze maatregel nog verwerkt in het programma Levendige en gezonde stad als onderdeel van de totale taakstelling; bij een volgende begrotingswijziging wordt dit gecorrigeerd.

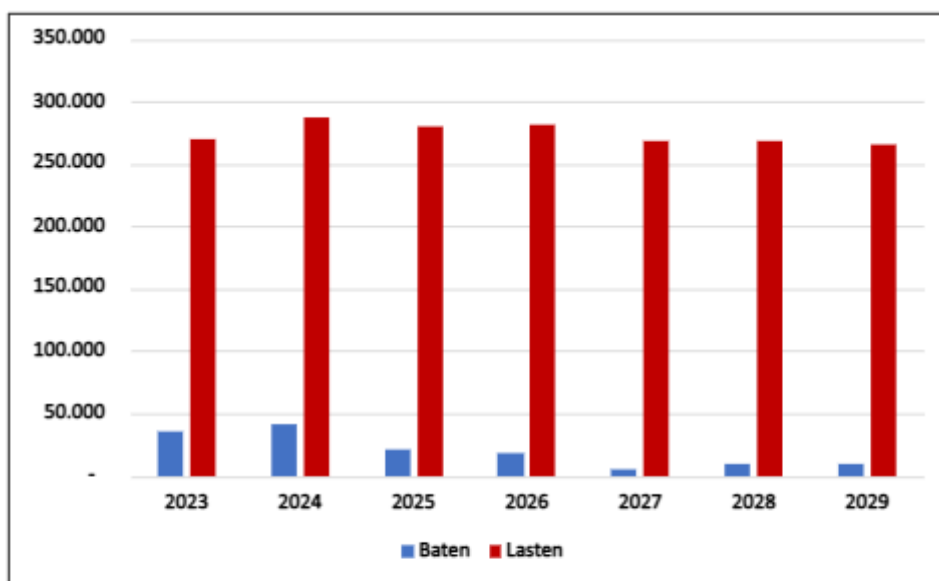
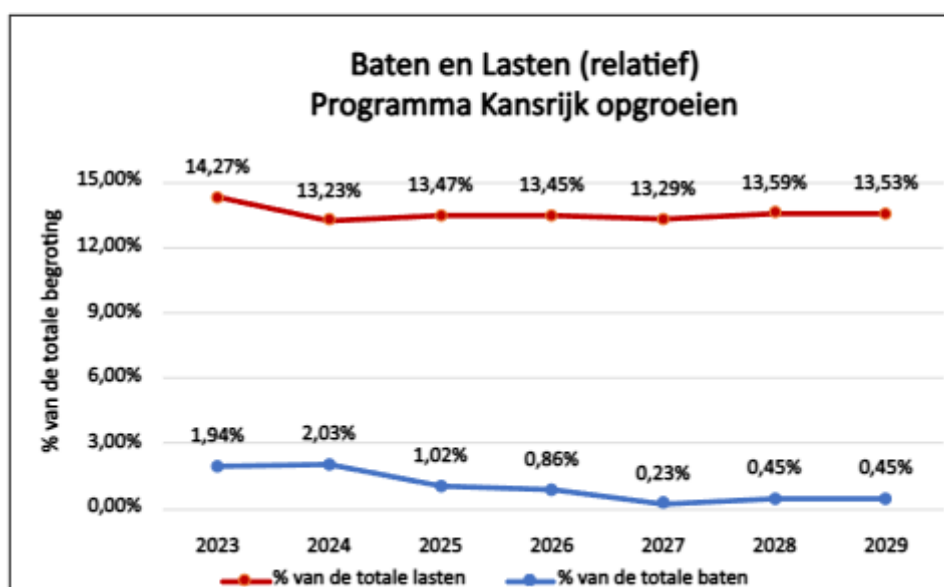
Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

De baten van de doelstelling eigen pad in het onderwijs nemen vanaf 2027 af omdat de SPUK inkomsten onderwijsachterstandenbeleid zijn toegekend tot en met 2026. De nieuwe reeks wordt bij de tweede bestuursrapportage 2025 in de begroting verwerkt.

In het kader van versneld vernieuwen nemen de lasten voor specialistische zorg jeugd toe in 2024.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Eigen pad in het onderwijs

Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad in het onderwijs naar kansrijke deelname aan de samenleving.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang vanaf 2024	2023	De uitgangspunten voor de beleidsregel die aanbieders van Voorschoolse Educatie (VE) de mogelijkheid biedt om subsidie aan te vragen voor het uitvoeren van VE. Deze nota is de opvolger van de beleidsnota Voorschoolse Educatie.
Beleidsnota bibliotheek 2024-2034	2024	De beleidsnota biedt de gemeente een inhoudelijk sturingskader en monitoringsinstrument voor de gesubsidieerde activiteiten van Bibliotheek Utrecht.
Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027	2024	De gezamenlijke agenda van schoolbesturen, kinderopvangpartners, (onderwijs)partners en gemeente Utrecht.
Verordening Leerlingenvervoer	2025	Voorschriften op het gebied van leerlingenvervoer.
Beleidsregel Leerlingenvervoer	2025	Lagere regelgeving op het gebied van leerlingenvervoer.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#)

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028				
Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer.	0	0	0	0	0	0	0				
Bereik voorschoolse educatie	74 (2022)	69	90	90	90	90	90				
Aantal beschikbare Voorschoolse Educatie (VE) plaatsen.	-	1.035	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350				
Klanttevredenheid leerlingenvervoer.	7.1 (2023)	7.1	8	8	8	8	8				
% van de Utrechtse bevolking dat lid is van de bibliotheek.	25,5 (2024)	25,5	26	26	26	26	26				

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling			
		2024	2025	2026	2027	2028	
Aantal benaderde jongeren in de Focus aanpak	-	1.830	1.000	1.000	1.000	1.000	
Aantal thuiszitters 5-18 jaar.	133 (2023)	215	0	0	0	0	
% niet vervulde vacatures in het primair onderwijs	6% (2020)	9,3	-	-	-	-	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We investeren tot en met 2027 extra in een kansrijke start voor jonge kinderen met een driejarige impuls. In 2026 betekent dit concreet dat de VE-aanbieders starten met een spelinloop voor kinderen tot 2,5 jaar, het VE-programma vorm krijgt binnen de kinderopvang in Leidsche Rijn en er extra activiteiten voor het versterken van taal worden aangeboden op basisscholen met een hoog spreidingsgetal (grote verschillen in leerlingpopulatie). Daarnaast zet de bieb extra in op leesstimulering voor kinderen tot 2,5 jaar en wordt gestart met een gezamenlijke training en coaching van pedagogische professionals en leerkrachten van groep 1 tot en met 3.
- Aan de hand van de verbeterkansen uit de kwaliteitsmeting voor- en vroegschool (vve) versterken we de kwaliteit op de vve en herzien we de vroegschoolse subsidie 'Versterken van Taal'.

Activiteiten die we niet meer doen

- De tijdelijke inzet op kinderopvang om de kinderopvang stevig te positioneren als maatschappelijke partner en bij te dragen aan het vergroten van de kinderopvangcapaciteit in de stad stopt per februari 2026 (conform planning).

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We geven uitvoering aan de doelen en ambities uit de UOA werkagenda met een plan van aanpak voor het terugdringen van segregatie in het onderwijs, het versterken van de pedagogische basis, het realiseren van een stedelijk solidariteitsfonds en met het Gratis Professioneel Abonnement op de bibliotheek voor onderwijsprofessionals.
- Samen met de bibliotheek breiden wij de Bieb op school uit, zowel in het primair en voortgezet onderwijs als het mbo. In de Kinderopvang wordt vanuit de bibliotheek BoekStart aangeboden.
- Met de inzet van tiener- en jongerenwerk en de ondersteuning van onderwijsmedewerkers blijven we investeren in de sociale en online veiligheid in en om scholen.
- Utrechtse kernpartners werken samen aan het bieden van een passende plek in het onderwijs voor alle leerlingen en aan het voorkomen van thuiszitten aan de hand van de in 2025 doorontwikkelde aanpak.
- We ondersteunen nieuwkomers in het onderwijs door 1) een wekelijks activiteitenprogramma en een zomerprogramma voor Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV), 2) waar nodig alternatieve passende praktijkroutes aan jongeren op ISK Ithaka aan te bieden, 3) continueren van de training nieuwkomersspecialisten.
- Met de Aanpak Utrecht Leert continueren we de samenwerking tussen primair onderwijs, voortgezet onderwijs, mbo en lerarenopleidingen om het lerarentekort terug te dringen. Door

in te zetten op het vergroten van de instroom van onderwijsprofessionals, het behouden van leerkrachten, het anders organiseren van het onderwijs en te zoeken samenwerking met de Kinderopvang.

- 2026 is het laatste jaar van het 'mbo-uitvoeringsplan 2023-2026: Waardering voor vakmanschap' en onze inzet om stagediscriminatie te bestrijden.
- We herijken de gemeentelijke rol op loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) om meer aandacht te creëren voor praktische talenten, opleidingen in kansrijke sectoren en passen daarop de subsidie aan in de Nadere Regel Onderwijs. Deze wijziging zal ingaan vanaf 2027.
- Naast onze inzet op het behalen van een startkwalificatie, richten we ons op een goede overstap naar duurzaam werk aansluitend op de talenten en mogelijkheden. Vanuit het doorstroompunt bieden we jongeren die daarbij extra hulp nodig hebben, gerichte ondersteuning en begeleiding. Vanaf 2026 verandert de doelgroep van Focus van 18-23 naar 18-27 jaar door de Wet van school naar duurzaam werk.

Financiën Eigen pad in het onderwijs

x €1.000						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	17.113	16.493	13.590	335	335	335
Lasten	65.408	68.349	65.359	50.373	50.327	50.242
Saldo Baten en Lasten	-48.295	-51.856	-51.768	-50.038	-49.992	-49.907
Onttrekking reserves	1.155	790	0	0	0	0
Toevoeging reserves	700	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	455	790	0	0	0	0
Totaal	-47.840	-51.066	-51.768	-50.038	-49.992	-49.907

x €1.000		
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Passende Plek	-2.902	S
De specifieke uitkering regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (RMC/VSV) is begroot voor de huidige doorlooptijd (2020-2025). In de Tweede Bestuursrapportage 2025 begroten we de baten voor de komende doorlooptijd.		
Lasten		
Meerdere producten		
De loon- en prijscompensatie leidt tot een hoger lastenbudget vanaf 2026	1.645	S
De kostentoerekening is herzien waardoor er lasten zijn verschoven tussen producten. Dit leidt voor deze doelstelling per saldo tot een lager lastenbudget.	-660	S
Passende Plek	-2.902	S
De specifieke uitkering RMC/VSV is begroot voor de huidige doorlooptijd (2020-2025). In de Tweede Bestuursrapportage 2025 begroten we de lasten voor de komende doorlooptijd.		
Voldoende goede onderwijsprofessionals		

x €1.000

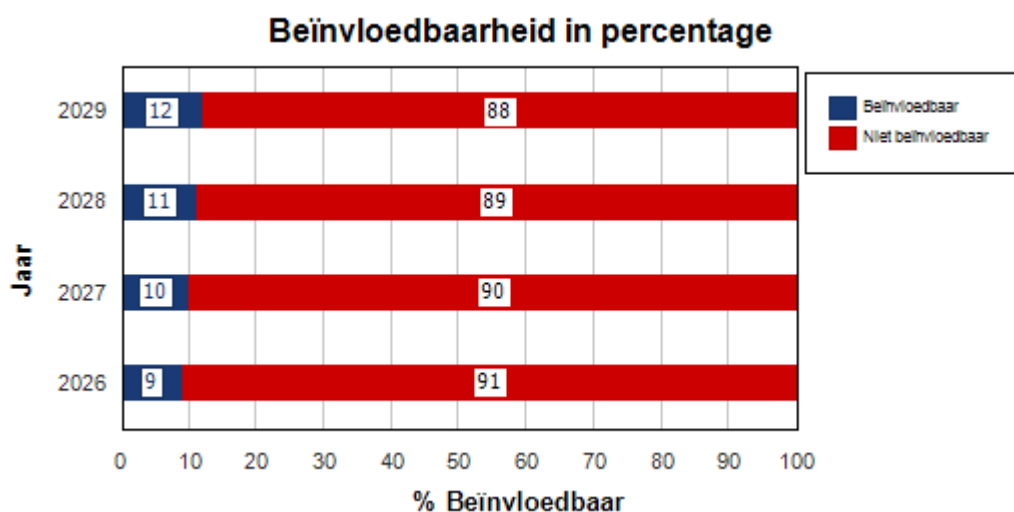
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lagere lasten in verband met de bezuinigingsmaatregel 'Onderwijsimpuls' uit de Voorjaarsnota 2024.	-257	S
De incidentele bijdrage Lerarentekort G4 (zie onttrekking reserve) vervalt	-700	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
G4 aanpak lerarentekort	-700	I
Incidentele onttrekking van de door het Rijk toegekende incidentele bijdrage voor aanpak van lerarentekort voor de G4 gemeenten, vervalt in 2026.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 9%, 2027 10%, 2028 11% en voor 2029 12%

De lasten binnen deze doelstelling zijn beperkt beïnvloedbaar. De langlopende subsidieverplichting aan de bibliotheek beperkt de beïnvloedbaarheid. Door een raadsbesluit zou dit aangepast kunnen worden en is daarmee op termijn wel beïnvloedbaar. Gelijke kansen, onderwijsachterstandenbeleid, talentontwikkeling en voldoende goede onderwijsprofessionals zijn opgenomen uit het coalitieakkoord.

Doelstelling 2: Huisvesting scholen

Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen, die voldoende passend en duurzaam is.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht	2021	In deze verordening beschrijven we de regels waaraan wij en schoolbesturen ons houden bij het bouwen van schoolgebouwen.
Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra	2021	Uitvoeringsplan Utrechtse kindcentra, regels rondom het gezamenlijk bouwen van Kinderopvang en onderwijs.
Beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041	2025	Beleidskader op het gebied van onderwijshuisvesting.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028				
Voortgang uitvoeringsprogramma onderwijs gerealiseerde projecten	-	9	6	5	8	6					
Aantal opgeleverde projecten is een energie neutraal gebouw (ENG)	-	2	1	1	6	5					

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- In 2026 start de uitvoering van de nieuwe beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041. In deze beleidsnota zijn de volgende nieuwe activiteiten opgenomen:
 - o herschikkingsgesprekken per wijk om het gebruik van schoolgebouwen te optimaliseren;
 - o leegstand binnen schoolgebouwen in kaart brengen en deze informatie op een duidelijke manier vastleggen;
 - o verkennen op welke wijze we projecten met onderwijsvastgoed in gemeentelijk eigendom (m.n. gymzalen en strategische wissellocaties) zo efficiënt en effectief mogelijk aanbesteden in de huidige krappe markt en hoe we hierin kunnen samenwerken met de schoolbesturen;
 - o met landelijke organisaties en onze schoolbesturen samenwerken aan innovaties en landelijke standaarden op het gebied van onderwijshuisvesting;

- o het uitvoeren van twee pilots om schoolgebouwen geschikter te maken voor het bieden van inclusief onderwijs, waarvoor middelen beschikbaar zijn;
- o voorbereiden van de pilots voor buurtscholen die in 2027 en 2028 om drie wijken vorm krijgen.

Activiteiten die we niet meer doen

- In de beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041 hebben we vastgelegd niet meer stand alone scholen voor speciaal onderwijs te bouwen.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- In 2026 werken we aan de realisatie van de (vervangende) nieuwbouw, renovatie en uitbreiding van 22 schoolgebouwen, waarvan we er zeven zullen opleveren.
- In 2026 werken we aan de nieuwbouw en renovatie van 27 gymzalen, zowel in pandig in scholen, stand alone en als onderdeel van een sporthal. Hiervan leveren we er vijf op in 2026.
- We kennen subsidie toe voor tien groene schoolpleinen. De scholen realiseren op basis hiervan zelf de nieuwe schoolpleinen. We blijven hierbij onderscheid maken tussen wijken, waarbij wijken met een lagere SES-score in aanmerking komen voor een hoger subsidiebedrag.
- We blijven ons inzetten op multifunctioneel bouwen en meervoudig ruimtegebruik in scholen, onder andere door het stimuleren van samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang (in Utrechtse Kindcentra).

Financiën Huisvesting scholen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	4.825	3.029	3.104	3.104	3.104	3.104
Lasten	59.791	63.163	67.265	70.074	72.211	69.262
Saldo Baten en Lasten	-54.966	-60.134	-64.161	-66.969	-69.107	-66.158
Onttrekking reserves	55.003	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	3.100	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	51.903	0	0	0	0	0
Totaal	-3.063	-60.134	-64.161	-66.969	-69.107	-66.158

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
Hoger kapitaallastenbudget ter dekking van vervangings- en uitbreidingsinvesteringen.	2.265	S
Bij de Voorjaarsnota 2022 zijn er middelen voor tijdelijke huisvesting in verband met groei van de stad beschikbaar gesteld tot en met 2025. Vanaf 2026 komt dit budget te vervallen.	-1.000	I
Bij de Voorjaarsnota 2024 zijn budgetten beschikbaar gesteld voor zorgplicht voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting (structureel) en voor netcongestie onderwijshuisvestingsprojecten	1.207	I/S

x €1.000

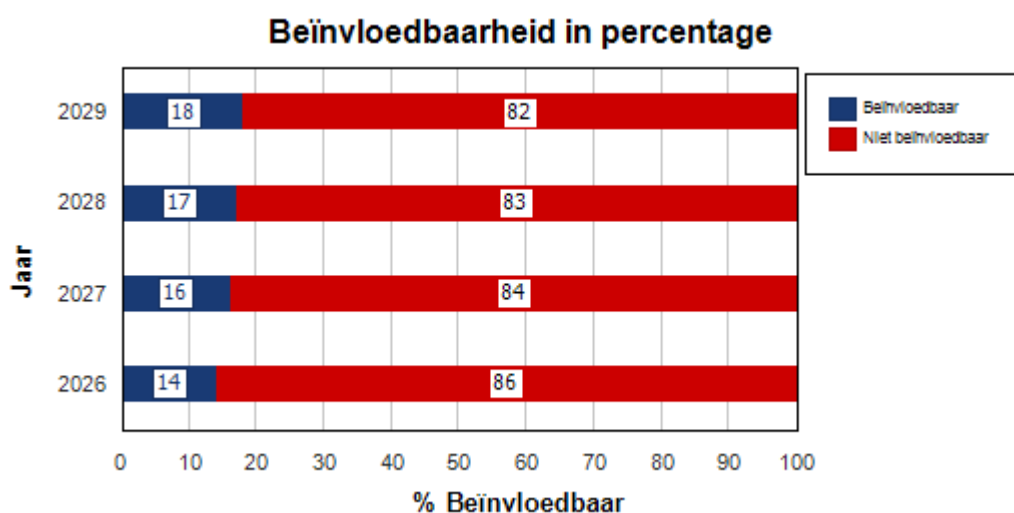
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
(incidenteel t/m 2029). Deze budgetten zijn in 2026 1,207 miljoen euro hoger dan in 2025.		
Ophoging budgetten als gevolg van indexering.	1.429	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 14%, 2027 16%, 2028 17% en voor 2029 18%

De lasten binnen deze beleidsdoelstelling zijn beperkt beïnvloedbaar. Huisvesting van scholen (basis-, voortgezet en speciaal onderwijs) is een wettelijke taak van gemeenten. Het merendeel van de kosten is structureel (o.a. kapitaallasten) en zeer beperkt beïnvloedbaar. De financiële ruimte betreft vooral incidentele middelen uit de programmabegroting en stelposten voor kapitaallasten. Deze stelposten worden gehanteerd als buffer om risico's en onzekerheden op te vangen. Het inzetten van de beïnvloedbare ruimte kan leiden tot knelpunten die op dat moment acuut zijn en dan geen dekking hebben.

Doelstelling 3: Veerkracht en de pedagogische basis

Kinderen en ouders zijn veerkrachtig en ondersteunen elkaar om binnen de pedagogische basis oplossingen te vinden voor opvoed- en opgroevragen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034	2024	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt.
Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024	2023	Uitvoering passende kinderopvang
Nota van Uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026	2019	Opdracht uitvoering jongerenwerk 2020-2026

Effectindicatoren

Het percentage ouders dat in de afgelopen 12 maanden advies en/of hulp over de opvoeding heeft gevraagd aan familie, vrienden, kennissen, burens en/of buurtbewoners was 48% in 2023 (nulmeting, correctie op percentage in beleidsnota Jeugd, bron: inwonersenquête die één keer in de twee jaar plaatsvindt in de oneven jaren). We zien dat dit percentage de afgelopen jaren rond de 48-50% schommelt. Het percentage kinderen dat er vaak/altijd goed mee om kan gaan als er iets vervelends gebeurt, was 58% in 2023 (nulmeting, bron: [Jeugdmonitor Utrecht](#) die één keer in de twee jaar plaatsvindt). Het percentage kinderen met een verhoogd risico op psychosociale problemen was 15% in 2023 (nulmeting, bron: [Jeugdmonitor Utrecht](#) die één keer in de twee jaar plaatsvindt).

We willen het percentage ouders dat aan naasten advies of hulp vraagt over de opvoeding verhogen, kinderen weerbaarder maken bij tegenslag en het percentage kinderen met verhoogd risico op psychosociale problemen verminderen. De activiteiten in dit programma dragen hieraan bij. We verwachten dat deze effecten op termijn optreden, maar deze zich in 2026 nog maar in beperkte mate voordoen. Wezenlijke en structurele effecten zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de mate waarin het lukt om een cultuuromslag te maken bij inwoners en professionals (meer normaliseren en vragen in het gewone leven beantwoorden) en om de grondoorzaken aan te pakken.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Belang van kinderen voorop: we voeren met jongeren en partners in de stad het uitvoeringsprogramma 'Samenwerken met Jeugd' uit. Parallel hieraan verstevigen we de gelijkwaardige samenwerking met ouders, onder andere in de wijk en aan de vaste gesprekstafels in de stad.

- Sterke pedagogische basis: we doen de noodzakelijke investeringen (1 mln. VJN 2025) om de pedagogische basis van ouders (met jonge kinderen) te versterken en te voorkomen dat hulpvragen onnodig in de jeugdhulp worden opgepakt. Dit doen we door te investeren op de overige activiteiten binnen deze doelstelling.
- Sterke pedagogische basis: in 2025 zijn de nadere regels in de sociale/pedagogische basis herzien. In 2026 worden de eerste subsidieaanvragen volgens de nieuwe nadere regels beoordeeld en toegekend, per 2027 voeren de partijen hun plannen uit.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Belang van kinderen voorop: we stimuleren organisaties om hun beleid te toetsen aan kinderrechten door onder andere de kinderrechtentoets en trainingen.
- Belang van de kinderen voorop: we maken buurthuizen en jongerenontmoetingsplekken inclusief door op de Vreedzame wijze nieuwe afspraken te maken met inwoners.
- Sterke pedagogische basis: De subsidie aan Stichting JoU gaat het laatste jaar in. We bereiden de nieuwe opdracht voor het jongerenwerk per 2027 voor.
- Sterke pedagogische basis: KOOS Utrecht en Spoor030 organiseren en faciliteren in samenwerking met partijen in de pedagogische basis lotgenotengroepen om onderling contact en ondersteuning van jongeren en ouders te bevorderen. Ook bieden zij met partijen in de pedagogische basis psycho-educatie in groepen in plaats van enkel vanuit aanvullende jeugdhulp.
- Sterke pedagogische basis: we ontwikkelen monitoring over de sporen heen en werken aan het inzichtelijk maken van de inzet en impact in de (pedagogische) sociale basis.
- Kansrijke start: we verstevigen de samenwerking tussen ouders, informeel netwerk en de BSO+ en Kinderopvang+.
- Collectief werken: we breiden het collectief aanbod in de stad uit. De rol van de partners in de pedagogische basis wordt groter. Sport en bewegen worden onderdeel van het collectieve aanbod.
- Als je 18 wordt: we blijven de informatievoorziening verbeteren voor jongeren die 18 worden.

Financiën Veerkracht en de pedagogische basis

x €1.000						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	6.464	7.098	6.273	6.172	6.172	5.843
Saldo Baten en Lasten	-6.464	-7.098	-6.273	-6.172	-6.172	-5.843
Onttrekking reserves	0	221	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	221	0	0	0	0
Totaal	-6.464	-6.877	-6.273	-6.172	-6.172	-5.843

x €1.000

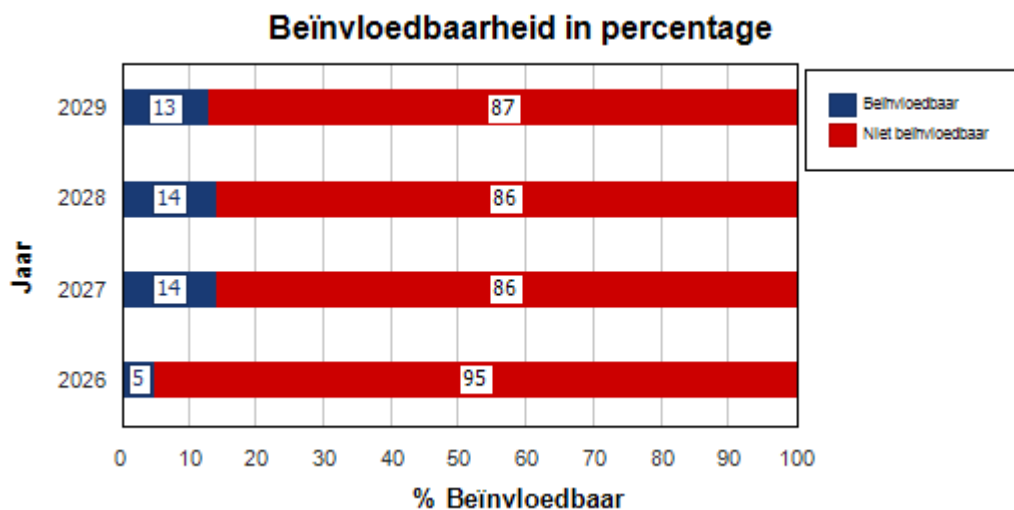
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing		
Lasten		
Jongeren werk:	-700	S
De hervormingsbezuiniging sociaal domein is conform de voorjaarsnota 2023 verwerkt in de begroting, waardoor er in 2026 lagere lasten zijn begroot.		

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
De onttrekking aan de reserve in 2025 houdt verband met het overhevelen van middelen voor jongerenontmoetingsplekken van 2024 naar 2025. In 2026 vervalt deze onttrekking	-221	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 5 %, 2027 14%, 2028 14% en voor 2029 13%

Het aanbod voor Jeugd in de Sociale Basis is vastgelegd in een meerjarige subsidiebeschikking. Na het afsluiten van de overeenkomst weten we wat er beïnvloedbaar is.

NB: de beïnvloedbaarheid van de onderdelen van het programma is niet optelbaar. Het verlagen van dit budget zal een opdrijvend effect hebben op de kosten van basiszorg en aanvullende zorg en wachtlijsten zullen toenemen.

Doelstelling 4: Basishulp

Voor kinderen en ouders die dat nodig hebben is tijdig passende hulp vanuit de buurtteams jeugd en gezin beschikbaar. Deze hulp sluit goed aan op de eigen kracht van het gezin en de ondersteuning vanuit de pedagogische basis.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034	2024	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt.
Nota van uitgangspunten Met elkaar voor elkaar - onderdelen van sociale basis en basiszorg 2025-2035	2024	Opdracht o.a. basishulp buurtteams jeugd en gezin 2025-2035.
Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2025	2024	Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld.

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid, en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

Het aantal unieke gezinnen/jongeren dat hulp kreeg van het buurtteam was in 2023 8937 en in 2024 8298. Dit is in 2023 17,9% en in 2024 16,6% van de gezinnen in Utrecht. De instroom is in 2024 (3955) gedaald ten opzichte van 2023 (4379). De uitstroom is in 2024 ook gedaald van 4594 in 2023 naar 4289 in 2024. De cijfers voor 2023 (bron: dashboard jeugdhulp) zijn geactualiseerd ten opzichte van de cijfers uit de beleidsnota vanwege mutaties bij Lokalis achteraf. We sturen er scherp op dat mutaties in de registraties achteraf zoveel mogelijk worden voorkomen. Toch verwachten wij dat de cijfers over 2024 nog achteraf moet worden geactualiseerd, waardoor de cijfers over bereik mogelijk naar boven moeten worden bijgesteld.

We verwachten voor 2026 een lichte daling van het bereik en de instroom, en een hogere uitstroom dan instroom. Activiteiten in dit programma zoals inzet op normaliseren en versterken van de pedagogische basis dragen hieraan bij. Of de verwachting haalbaar is, wordt voor een belangrijk deel bepaald door ontwikkelingen in het stelsel – denk aan de pedagogische basis en aanvullende hulp, maar ook aan samenwerking met aanpalende sectoren zoals het onderwijs waarop door het Rijk fors wordt bezuinigd, het aanpakken van grondoorzaken en de toenemende complexiteit van de hulpvragen van gezinnen, en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Beschikbaarheid

De buurtteams jeugd en gezin zijn in 2025 gestart met een nieuwe wijze van registreren van beschikbaarheid: het aantal gezinnen dat langer dan 10 werkdagen wacht op een kennismakingsgesprek. Een vlot kennismakingsgesprek waarborgt een tijdige inschatting van de urgentie van de vraag van gezinnen. Door de implementatie van een nieuwe werkwijze is een goede vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk. We verwachten dat het aantal wachtenden op een kennismakingsgesprek vermindert door inzet op activiteiten zoals het versterken van de pedagogische basis. Ook hier zijn we echter afhankelijk van de mate waarin het lukt om de pedagogische basis te versterken en de grondoorzaken aan te pakken, van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, maar ook van de complexiteit van de hulpvragen van gezinnen. De invloed van de gemeente is in die zin dus beperkt.

Kwaliteit

De buurtteams gebruiken de app Ervaringwijzer. In 2024 zijn er 406 vragenlijsten ingevuld, dat waren er in 2023 nog 480 (bron: Ervaringwijzer). We streven echter naar een stijgende respons. Hierover zal het gesprek plaatsvinden met het buurtteam, zodat naar verwachting in 2026 weer een stijging zal plaatsvinden.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Wel thuis: samen met Lokalis, KOOS, Spoor030, Yeph en een kwartiermaker verstevigen we de aanpak voor gezinnen met multiproblematiek door uit te proberen welke verbeteringen nodig zijn en hoe we die borgen in het stelsel.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Belang van kinderen voorop: we blijven inzetten op gelijkwaardig samenwerken tussen hulpverleners en ouders/gezinnen.
- Sterke pedagogische basis: we verbeteren de samenwerking tussen de verschillende partners bij het toeleiden naar basishulp en voorzieningen in de pedagogische basis, zodat gezinnen/jeugdigen terecht komen op de meest passende plek. Daarbij benutten we de lessen uit onder meer de hervormingsmaatregel opvoed- en opgroevragen. Het buurtteam doet voor enkelvoudige opvoed- en opgroevragen nadrukkelijk appèl op partners in de pedagogische basis.
- Kansrijke start: het buurtteam investeert in groepsgerichte inzet (bijvoorbeeld Invest in play) dat gericht is op jonge kinderen.
- Jeugdhulp in de buurt: in elke wijk verleent een buurtteam jeugd en gezin basishulp in samenwerking met pedagogische basis, aanvullende hulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Hierbij zet het buurtteam waar mogelijk e-health en blended werken in.
- Jeugdhulp in de buurt: we continueren de samenwerking met de huisartsen en breiden waar mogelijk de aanwezigheid van buurtteams bij huisartsenpraktijken uit. We maken nadere afspraken over het delen van informatie en samenwerken rond een gezin.
- Collectief werken: de buurtteams blijven bijdragen aan de uitbreiding van collectieve werkwijzen zoals oudergroepen rondom opvoeden en opgroeien en BOOST-groepen.
- Aansluiting onderwijs-jeugdhulp: we gaan door met de kernpartneraanpak, maar gaan ter versterking van deze aanpak scherpere keuzes maken. Dit is nodig vanwege de steeds toenemende vraag en taken voor de kernpartners.

- Aansluiting onderwijs-jeugdhulp: we continueren de inzet van de MBO-teams.
- Wel thuis: We voeren samen met partners de uitkomsten van de verkenning van de kwartiermaker Scheidingsteam uit (zie [raadsbrief Hervormingen sociaal domein en technische sessie Jeugd en Wmo](#))
- Wel thuis: we zetten in op intensieve ambulante inzet bij huiselijk geweld en kindermishandeling en versterken hiertoe het vakmanschap van de buurtteams.

Financiën Basishulp

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	5.268	0	0	0	0	0
Lasten	32.979	27.686	27.513	27.409	27.408	27.408
Saldo Baten en Lasten	-27.710	-27.686	-27.513	-27.409	-27.408	-27.408
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-27.710	-27.686	-27.513	-27.409	-27.408	-27.408

x €1.000

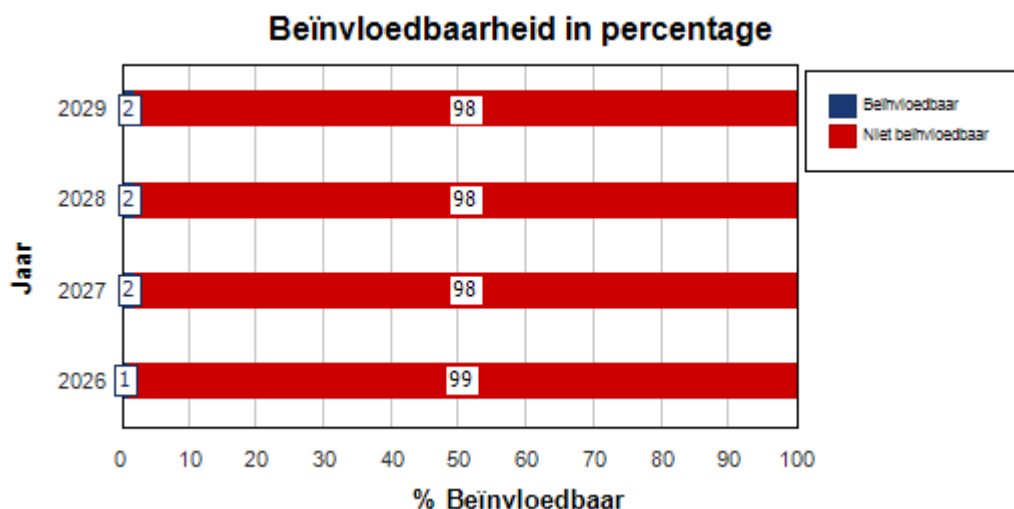
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing.		
Lasten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1 %, 2027 2%, 2028 2% en voor 2029 2%

Het aanbod van buurtteams jeugd en gezin is vastgelegd in een meerjarige overeenkomst. Deze kan niet ongelimiteerd worden aangepast. De opgenomen percentages zijn gebaseerd op wat redelijkerwijs gevraagd kan worden van deze aanbieder.

NB: de beïnvloedbaarheid van de onderdelen van het programma is niet optelbaar. Bijvoorbeeld: verlagen van het budget voor basiszorg, zal een oprijvend effect hebben op de kosten van aanvullende zorg en wachtlijsten zullen toenemen.

Doelstelling 5: Aanvullende hulp

Voor kinderen die dat nodig hebben is tijdig passende aanvullende hulp beschikbaar. Deze hulp sluit goed aan op de eigen kracht van het gezin en de ondersteuning vanuit de pedagogische basis en het buurtteam.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034	2024	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt.
Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2025	2024	Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld.

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid, en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik en beschikbaarheid

Het aantal jeugdigen dat in zorg was bij KOOS, Spoor030, Yeph, een andere aanbieder als gevolg van het woonplaatsbeginsel, of een pgb had, was in 2023 5507 en in 2024 5410. De instroom daalde van 2068 in 2023 naar 1986 in 2024 en de uitstroom nam licht toe van 2070 in 2023 naar 2109 in 2024 (bron: dashboard jeugdhulp). Naast de zorg voor deze jeugdigen, hebben KOOS, Spoor030 en Yeph consultatie geboden aan partners.

Het aantal kinderen dat is aangemeld en wacht op aanvullende hulp door KOOS en Spoor030 nam in 2024 toe ten opzichte van 2023 (bron: rapportages KOOS en Spoor030):

Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	T1 2024	T2 2024	T3 2024
339	350	338	329	379	434	390

We verwachten op langere termijn een daling van het bereik en de instroom en een stijging van de uitstroom (dat wil zeggen: hoger dan de instroom). Voor 2026 verwachten we dat de groei van het aantal wachtenden afvlakt vanwege onze hervormingsmaatregelen. Dat betekent dat het bereik en de instroom eerst licht stijgen (want jeugdigen van de wachtlijst krijgen hulp) en daarna gaan dalen. De activiteiten in dit programma en de hervormingen waaronder het versterken van de pedagogische basis dragen bij aan een lager bereik en instroom, een hogere uitstroom en een kortere wachtlijst. Of deze verwachtingen haalbaar zijn, wordt voor een belangrijk deel bepaald door ontwikkelingen in het stelsel – denk aan de pedagogische basis en de basishulp, maar ook aan samenwerking met aanpalende sectoren zoals het onderwijs waarop door het Rijk fors wordt bezuinigd, het aanpakken van grondoorzaken en de toenemende complexiteit van de hulpvragen van jeugdigen, en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Kwaliteit

KOOS en Spoor030 gebruiken de app Ervaringwijzer. In 2023 zijn er 111 vragenlijsten ingevuld, in 2024 zijn dat er 387 (bron: Ervaringwijzer). Dit is in lijn met het streven naar een stijgende respons. Voor 2026 verwachten we dat de stijging in respons licht doorzet.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Belang van kinderen voorop: we betrekken cliënten bij de evaluatie van de aanvullende hulp en gebruiken de resultaten voor het voorbereiden van de volgende aanbesteding.
- Wel thuis: we voeren de verwerving van de essentiële functies (hoogspecialistische jeugdhulp) uit voor een nieuw contract per 2027.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Belang van kinderen voorop: we zetten in op afspraken tussen huisartsen, jeugdgezondheidszorg, basis- en aanvullende hulp om ervoor te zorgen dat ouders en jeugdigen hun verhaal en vragen niet steeds opnieuw hoeven te formuleren. We vragen alle hulpverleners een gezamenlijke taal en zo mogelijk één methodiek te gebruiken.

- Kansrijke start: we blijven samen met het onderwijs werken aan een aanpak voor jonge kinderen met een stevige extra ondersteuningsvraag, zodat zij tijdig passende ondersteuning ontvangen, de doorstroom op de dagbehandeling verbetert en de vraag naar dagbehandeling kleiner wordt.
- Collectief werken: we blijven inzetten op meer groepsgericht- en collectief werken en de samenwerking hierbij van partners uit de aanvullende hulp, basishulp en pedagogische basis. Daarbij maken we steeds gebruik van de geleerde lessen.
- Jeugdhulp in de buurt: KOOS Utrecht en Spoor030 bieden aanvullende jeugdhulp in de wijk en Yeph biedt essentiële functies (hoog-specialistische jeugdhulp). Dit doen zij samenwerking met elkaar en andere partners zoals buurtteam, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarbij hebben ze een consultatiefunctie voor partners en maken ze waar mogelijk steeds meer gebruik van e-health en blended werken.
- Aansluiting onderwijs-jeugdhulp: we organiseren vier keer per jaar een bestuurlijk gesprek tussen jeugdhulp- en onderwijspartners (stadstafel Jeugd-Onderwijs). Daar verkennen we oplossingsrichtingen bij kwesties die spelen op het grensvlak jeugd – onderwijs. Daarnaast zetten we ons in om de geleerde lessen uit de pilot Zorg in School te behouden.
- Wel thuis: we onderzoeken de mogelijkheid van gezinsgerichte interventies/behandeling waarin aanvullende jeugdhulp en GGZ samenwerken.
- Wel thuis: we voeren het bovenregionale plan uit voor af- en ombouw van gesloten jeugdhulp en bijbehorende opbouw van regionale alternatieven voor hiaten in het huidige zorglandschap (denk aan gezinshuizen, pleegzorg, kleinschalige woonvoorzieningen).

Financiën Aanvullende hulp

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting						Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Baten	12.881	1.200	1.200	1.200	5.600	5.600	
Lasten	107.806	97.929	100.711	99.404	98.537	98.537	
Saldo Baten en Lasten	-94.925	-96.729	-99.511	-98.204	-92.937	-92.937	
Onttrekking reserves	62	0	0	0	0	0	
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	62	0	0	0	0	0	
Totaal	-94.863	-96.729	-99.511	-98.204	-92.937	-92.937	

x €1.000

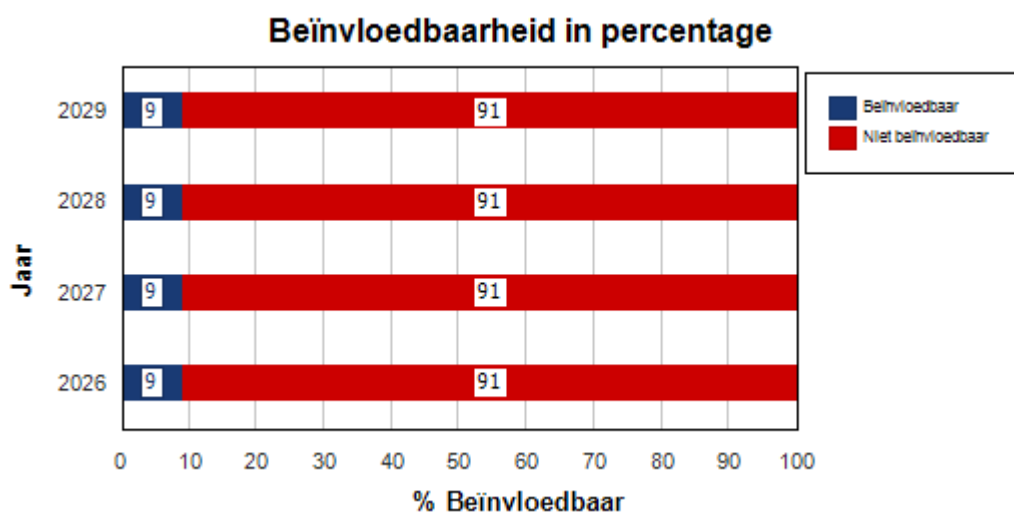
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing.		
Lasten		
De hervormingsbezuiniging sociaal domein is conform de voorjaarsnota 2023 verwerkt in de begroting, waardoor er in 2026 lagere lasten zijn begroot.	-4.100	S
Bij de voorjaarsnota 2025 zijn middelen opgenomen voor het knelpunt jeugd. De taakstelling uit de voorjaarsnota 2023 wordt niet gerealiseerd en er zijn extra middelen benodigd. Dit resulteert in een hoger lastenbudget voor 2026 ten opzichte van 2025.	3.047	S
De loon- en prijscompensatie leidt tot een hoger lastenbudget vanaf 2026.	3.582	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 9 %, 2027 9%, 2028 9% en voor 2029 9%

Het aanbod van passende aanvullende ondersteuning is vastgelegd in meerdere, meerjarige overeenkomsten. Deze kunnen niet ongelimiteerd worden aangepast. De opgenomen percentages zijn gebaseerd op wat redelijkerwijs gevraagd kan worden van aanbieders.

NB: de beïnvloedbaarheid van de onderdelen van het programma is niet optelbaar. Bijvoorbeeld: verlagen van het budget voor basiszorg, zal een opdrijvend effect hebben op de kosten van aanvullende zorg en wachtlijsten zullen toenemen.

Doelstelling 6: Veilig opgroeien

Kinderen groeien zo veilig mogelijk op. Onveiligheid in gezinnen wordt vroegtijdig herkend, er wordt tijdig passende hulp ingezet die nodig is om de onveiligheid te verminderen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034	2024	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt.
Raadsbrief Geactualiseerde Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling	2021	De wijze waarop de 26 samenwerkende gemeenten in de regio Utrecht en hun maatschappelijke partners samenwerken aan zorg en veiligheid voor mensen die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling.

Effectindicatoren

Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel was in 2023 en 2024 0,8% (bron: [CBS](#), cijfers over een heel jaar, cijfer 2024 is voorlopig cijfer). Het percentage jongeren tussen de 12 en 23 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel was in 2023 en 2024 0,3% (bron: [CBS](#), cijfers over een heel jaar, cijfer 2024 is voorlopig cijfer). Dit is lager dan het landelijk gemiddelde. Sinds 2025 hebben we ingezet op sterke lokale teams waardoor de afgelopen jaren het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen is afgenomen. We verwachten dat het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen de komende jaren licht kan gaan dalen vanwege de versterking van de buurtteams, de inzet voor kind- en gezinsbescherming in Overvecht en Leidsche Rijn en de inzet op scheiden.

We verwachten dat het aantal jeugdreclasseringsmaatregelen mogelijk licht stijgt tot het niveau van 2021 (0,4%). De inzet op 'Grenzen stellen, perspectief bieden' heeft mogelijk een dempend effect op deze stijging.

Het uitblijven van landelijke wetgeving maakt dat we de expertiseteams veiligheid Utrecht nog niet kunnen uitbreiden naar alle wijken en daarmee kan er niet op gezinsniveau gemonitord worden. Er zijn daarom geen zinvolle cijfers over het aantal Utrechtse gezinnen dat in het kalenderjaar in beeld is bij de expertiseteams Veiligheid.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Wel Thuis: De partij(en) die de aanbesteding Jeugdbescherming Jeugdreclassering en Veilig Thuis hebben gegund gekregen, voeren deze taken uit volgens de nieuwe opdracht vanaf 1 januari 2026. Met als doel veiligheid voor Utrechtse gezinnen en kinderen zetten we met de nieuwe opdracht in op beschikbaarheid van Veilig Thuis en GI's en samenwerking tussen de partners in het stelsel. Onderdeel daarvan is het voorkomen van de toestroom van complexe scheidingen in de jeugdbescherming.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Wel Thuis: we blijven investeren in de samenwerking tussen de Gecertificeerde Instellingen en andere jeugdpartners, onder andere voor een zo snel en soepel mogelijke toeleiding naar passende jeugdhulp binnen de regio.
- Wel thuis: landelijke besluitvorming rond het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming bepaalt op welke manier wij verder kunnen: nieuwe wetgeving maakt de vorming van een regionaal veiligheidsteam mogelijk. In Utrecht willen we, ongeacht het besluit van het Rijk, de lessen vanuit de proeftuin in de wijken Leidsche Rijn en Overvecht benutten voor een vervolg breder in de stad. Ook zonder nieuwe wetgeving kunnen we de verbinding op wijkniveau verstevigen tussen de buurtteams, Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en omliggende partijen in het sociale domein (zoals vrouwenopvang, GGZ en bestaanszekerheid).
- Wel thuis: we werken met de Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtbank samen aan het Uniform (Jeugd)hulpaanbod (UHA) bij complexe scheidingen, een samenwerking in de keten van jeugdhulp en rechtspraak.
- Wel thuis: bovenstaande activiteiten voeren we uit in samenhang en afstemming met programma Passende Ondersteuning en opvang, beschreven in de doelstellingen Passende basiszorg en Passende 24 uurszorg en-verblijf (vrouwenopvang, versterking Centrum Seksueel Geweld en Veilig Thuis).

Financiën Veilig opgroeien

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.204	0	0	0	0	0
Lasten	14.471	16.250	14.529	14.531	14.535	14.535
Saldo Baten en Lasten	-13.267	-16.250	-14.529	-14.531	-14.535	-14.535
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-13.267	-16.250	-14.529	-14.531	-14.535	-14.535

x €1.000

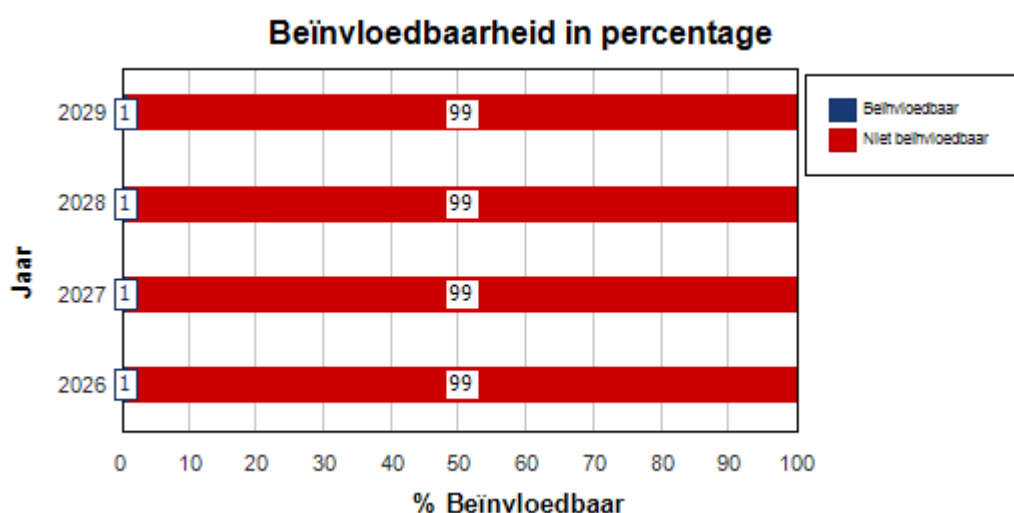
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing		
Lasten		
De loon- en prijscompensatie leidt tot een hoger lastenbudget vanaf 2026.	516	S
De hervormingsbezuiniging sociaal domein is conform de voorjaarsnota 2023 verwerkt in de begroting, waardoor er in 2026 lagere lasten zijn begroot.	-1.106	S
Doorschuiven van de proeftuin (POK) middelen vanuit 2024 naar 2025	-1.122	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1 %, 2027 1%, 2028 1% en voor 2029 1%

Het aanbod van aanvullende zorg gericht op Jeugdbescherming en -reclassering is zeer beperkt beïnvloedbaar. Verwijzingen naar deze vormen van Jeugdhulp liggen vaak buiten de invloedssfeer van de gemeente (bijvoorbeeld via de kinderrechter) en de tarieven voor Jeugdbescherming zijn landelijk vastgesteld. Het grootste deel is dus wettelijk vastgelegd.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
<p>We zien nog steeds dat de financiële bijdrage vanuit het Rijk voor onderwijshuisvesting –door stijgende marktprijzen, duurzaamheidseisen en netcongestie –ontoereikend is. Door druk op de beschikbare ruimte wordt het duurder en ingewikkelder om nieuwe schoolgebouwen en kinderopvang in te passen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We lobbyen samen met de G4-steden en/of VNG voor een betere vergoeding voor onderwijshuisvesting. • Indien noodzakelijk stellen we het ambitieniveau van de projecten bij. • We bouwen zo efficiënt en slim mogelijk en zoeken naar mogelijkheden om gebouwen buiten schooltijden te blijven gebruiken en functies in een gebouw te combineren. Zo benutten we de schaarse ruimte optimaal en realiseren we meer binnen de financiële kaders. • In de beleidsnota onderwijshuisvesting zijn de ambities bijgesteld op basis van de financiële ruimte. Naast de wettelijke eisen voldoen we alleen aan Utrecht Standaard Toegankelijk (UST), frisse scholen klasse B en energieneutraal bouwen (ENG).
<p>Door krapte op de arbeidsmarkt staat de personele capaciteit bij ons en onze partners (in preventie, jeugdhulp en jeugdbescherming, onderwijs en kinderopvang) nog steeds onder druk. Dit kan leiden tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Langere wachttijden waardoor jeugdigen en gezinnen niet tijdig de juiste hulp en ondersteuning kunnen krijgen. • Toenemende druk op het (speciaal) onderwijs waardoor het moeilijker is om alle kinderen tijdig passend onderwijs te bieden. • Hogere werkdruk voor professionals, met risico op uitval of vertrek uit de sector. • Hogere kosten voor aanbieders specialistische jeugdhulp en onderwijs als gevolg van inhuur van zzp-ers. • Vermindering van de kwaliteit van jeugdhulp en onderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten samen met onze partners in op werving en behoud van professionals en verkennen hoe professionals flexibeler kunnen worden ingezet op basis van vaardigheden/vakbekwaamheid. • Met de aanpak 'Utrecht Leert!' spannen we ons in voor voldoende leraren. In 2025-2026 zetten we actief in op een gezamenlijke werving, op samenwerking tussen de pabo's en speciaal onderwijs bij het opleiden en door actief personeel toe te leiden naar scholen waar zij van de grootste waarde zijn. • Ook zetten onze partners meer in op groepsgerichte vormen van ondersteuning en e-health voor jeugdigen en gezinnen met een hulpvraag. • Er is een voorrangsregeling op sociale- en midden huur van woonruimte voor onderwijs- en zorgpersoneel gerealiseerd. Daarnaast werken we aan een nieuw onderwijs-parkeerproduct voor onderwijspersoneel vanaf het nieuwe (school)jaar. Tot die tijd kunnen scholen gedeeltelijk restitutie aanvragen voor parkeervergunningen.

De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel om de kwaliteit, toegankelijkheid en beschikbaarheid van jeugdhulp te verbeteren. Aannee binnen de Hervormingsagenda Jeugd is dat hierdoor een besparing kan worden gerealiseerd binnen de jeugdhulp, die verwerkt is in een taakstelling voor gemeenten. Aangezien de gemeente Utrecht al vanaf de transitie van het sociaal domein in 2015 heeft ingezet op de transformatie van de jeugdhulp, is het besparingspotentieel van de Hervormingsagenda Jeugd beperkt. Wij voeren een groot deel van de Hervormingsagenda Jeugd al uit. In de vastgestelde beleidsnota Jeugd staan scherpere keuzes om de taakstelling te realiseren. Deze taakstelling hebben we meerjarig verwerkt binnen de programmabegroting Jeugd op de programmadoelstelling Aanvullende jeugdhulp. We zien dat het lukt om de groei van aanvullende hulp af te buigen, maar ook dat de ingeboekte taakstelling niet volledig is te realiseren. Daarom hebben we bij de voorjaarsnota 2025 een knelpunt gepresenteerd voor jeugd, waarbij we uit zijn gegaan van een minimale raming (die geen rekening houdt met onder andere volumegroei). Het risico blijft daarom bestaan dat we niet binnen het financiële kader blijven.

Het lukt onvoldoende om de grondoorzaken van de vraag naar jeugdhulp (gelegen in volwassenenzorg, bestaanszekerheid op gebied van inkomen/ financiën en wonen) aan te pakken, waardoor er toenemende vraag naar jeugdhulp blijft en wachtlijsten groeien. De druk op het (speciaal) onderwijs neemt hiermee ook toe.

Als gemeente hebben we beperkt invloed op wat ouders en andere inwoners voor elkaar doen en wat de maatschappelijke norm is voor 'normaal'. Daarom lukt het mogelijk niet om voldoende de

- We blijven inzetten op versterken van de pedagogische basis, collectief en groepsgericht werken en de inzet van E-health en digitalisering om zo beroep op jeugdhulp te verminderen en beschikbaar te houden voor kinderen en gezinnen die dat nodig hebben.
- We blijven met onze partners de kwaliteit, beschikbaarheid en bereik van de jeugdhulp monitoren, om waar mogelijk tijdig te kunnen bijsturen.
- We blijven samen met de G4-steden en VNG inzetten op reële compensatie van middelen cf. het advies Groeipijn (Van Ark), met indien nodig een juridische procedure tegen het Rijk.

- We blijven inzetten op het bevorderen van de integrale samenwerking van Jeugd en andere domeinen zoals wonen, W&I, volwassen-GGz.
- We blijven, samen met de VNG, inzetten op inhoudelijke opvolging van het advies Groeipijn (Van Ark), dat ook het Rijk oproept om verantwoordelijkheid te nemen in de aanpak van grondoorzaken.
- We blijven sturen op de kerntaken van onze jeugdhulppartners en stimuleren partners om eerder/meer appel te doen op ondersteuning vanuit aanpalende terreinen voor het aanpakken van grondoorzaken.

- We betrekken ouders en jongeren meer bij de ondersteuning die zij krijgen, door aan te sluiten bij wat zij zelf met hulp van hun netwerk en omgeving kunnen

Strategische programmerisico's	Maatregel
<p>beweging naar voren en de cultuuromslag naar normaliseren te maken. Jeugdigen en gezinnen die steun nodig hebben, kunnen dit onvoldoende in hun eigen netwerk en omgeving organiseren, waardoor ze vaker een beroep doen op professionele hulp en de schaarste in de zorg toeneemt.</p>	<p>doen en dat te faciliteren. Dit betekent ook dat we vanuit de gemeente zichtbaar aanwezig zijn in de wijk en weten wat er speelt in wijken/buurtten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • We kijken scherper naar de grenzen van de Jeugdwet die beroep doet op de eigen kracht van ouders, hun netwerk en de omgeving. • We versterken de gemeenschapskracht door ouders actief te stimuleren elkaar te ontmoeten, contacten op te doen, elkaar te helpen en hun vragen te stellen aan de professionals in de wijk. Daarbij is aandacht voor de specifieke behoeften van de wijk/buurt.
<p>Bij de meicirculaire 2025 gemeentefonds is het invoeren van een eigen bijdrage (EB) opgenomen voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet jaarlijks landelijk € 260 miljoen opleveren. Voor de gemeente Utrecht betreft dit een bedrag van 4,4 miljoen euro vanaf 2028. Dit bedrag is verwerkt in de gemeentelijke begroting.</p> <p>Inhoudelijk vinden wij een EB niet wenselijk. Het opleggen van een EB kan ertoe leiden dat kinderen en gezinnen (in een kwetsbare situatie) jeugdhulp nodig hebben, maar niet krijgen waardoor problematiek verergert met hogere (maatschappelijke) kosten.</p> <p>Gezien de weerstand in het veld is het overigens onzeker of deze EB-regeling daadwerkelijk zal worden ingevoerd. Met de val van het kabinet is dit nog onzekerder geworden. Bovendien is het ook onzeker wat de daadwerkelijke omvang van de EB gaat zijn wanneer de regeling wordt ingevoerd. Lagere of geen opbrengsten eigen bijdrage zal leiden tot een gemeentebrede heroverweging, omdat de hogere lasten zijn ingezet voor eht gemeentebrede financiële beeld.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We lobbyen met de G4-steden en VNG dat deze eigen bijdrage regeling niet wordt doorgevoerd, want deze regeling leidt tot een onwenselijke drempel voor kinderen en gezinnen die jeugdhulp nodig hebben. • We lobbyen richting Rijk dat wanneer deze EB maatregel niet wordt ingevoerd, gemeentes hiervoor worden gecompenseerd.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investeringsen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringsen programma Kansrijk opgroeien

x €1.000

Kansrijk opgroeien	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	235.027	67.802	0	14.854	0
Uitbreidingsinvesteringen A	348.801	85.923	27.976	55.564	26.746
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	583.828	153.725	27.976	70.418	26.476

Doelstelling Onderwijshuisvesting

x €1.000

Doelstelling Onderwijshuisvesting	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	235.027	67.802	0	14.854	0
Uitbreidingsinvesteringen	348.802	85.923	27.976	55.564	26.746
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	583.829	153.725	27.976	70.418	26.476

Toelichting doelstelling Onderwijshuisvesting

Bij deze programmabegroting vragen wij autorisatie voor de investeringsprojecten die, conform het MPOHV 2025, in 2026 starten. Het gevraagde investeringskrediet bedraagt 67,802 miljoen euro voor vervangingsinvesteringen en 85,923 miljoen euro voor uitbreidingsinvesteringen.

Voor het deel vervangingsinvesteringen heeft 26,885 miljoen euro betrekking op primair onderwijs en 40,917 miljoen euro op voortgezet onderwijs. Binnen uitbreidingsinvesteringen A heeft 35,743 miljoen euro betrekking op primair onderwijs en 50,180 miljoen euro op voortgezet onderwijs. Voor een toelichting op de betreffende investeringsprojecten verwijzen wij u naar het Meerjarenprogramma Onderwijshuisvesting (MPOHV) 2025.

Verbonden partijen

Dit programma heeft geen Verbonden partijen.

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving					
Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden	18.182	18.463	0	18.463
Brede Talentontwikkeling PO	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.661	1.729	0	0
Brede Talentontwikkeling VO	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.369	1.418	1.418	0
Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school. De scholen stimuleren om planmatig hun onderwijs cultuureducatie vorm te geven.	2.119	2.206	2.206	0
Groenblauwe schoolpleinen basisscholen	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	435	435	0	0
Groenblauwe schoolpleinen basisscholen in gebieden met een lage SES score	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	315	315	0	0
Het bieden van passende ondersteuning	Het bieden van passende ondersteuning	1.350	1.573	0	0
Het stimuleren van deelname aan de voorschool	Het stimuleren van deelname aan de voorschool	88	552	0	0
Het stimuleren van deelname aan de vroegschool	Het stimuleren van deelname aan de vroegschool	300	300	0	0
Honours trajectum Utrecht HTU	De subsidie heeft als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen.	31	32	0	0
Kinderopvang plus	Kinderopvang plus	1.000	1.041	0	0

Nieuwkomersonderwijs PO	Binnen de expertiseschool Taalschool Utrecht (PO) geven docenten trauma- en cultuursensitief onderwijs met een focus op het leren van de NL-taal. Deze scholen verzorgen opvang en doorstroom naar het regulier of speciaal onderwijs	640	840	640	0
Nieuwkomersonderwijs VO	Nieuwkomersonderwijs VO: Binnen de expertiseschool ISK Ithaka (VO) geven docenten trauma- en cultuursensitief onderwijs met een focus op het leren van de NL -taal. De scholen verzorgen opvang en doorstroom naar het regulier of speciaal onderwijs.	107	112	112	0
NPOnderwijs	Nationaal Programma Onderwijs	251	0	0	0
Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	414	431	431	0
Ondersteuning overgang VE-PO	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	588	609	609	0
Onderwijs ondersteunende activiteiten	Onderwijs ondersteunende activiteiten.	131	136	0	0
Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht	1.149	662	617	45
OPDC Utrecht (voorheen School) [kopie]	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of na	722	752	752	0
Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	235	264	264	0
Professionalisering en kennisdeling tussen de voorschool en de basisschool	Het bevorderen van professionalisering en kennisdeling tussen de voorschool en de basisschool	9	97	0	0
Regionaal programma doorstroompuntregio	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	0	2.200	0	0
Spelinloop 0-2,5 jaar	Spelinloop 0-2,5 jaar	0	73	0	0

Stimuleren van (voor)lezen in de voorschool en thuis 2,5- 4 jaar	Stimuleren van (voor)lezen in de voorschool en thuis 2,5-4 jaar	103	262	0	0
Stimuleren van (voor)lezen tot 2,5 jaar	Stimuleren van (voor)lezen tot 2,5 jaar	13	98	0	0
Taal- en leesstimulering 0-8 jaar	Taal- en leesstimulering 0-8 jaar	0	347	0	0
Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	12.802	13.500	0	0
Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.033	1.075	0	0
Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA)	Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het bevorderen van integratie, het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating	633	401	0	0
Verbindingsgroepen	Verbindingsgroepen	327	300	0	0
Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vr	3.800	3.852	3.852	0
Vrij leesuur	Stimuleren van vrij lezen op de basisschool.	30	30	0	0
VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	880	0	0	0
VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	335	349	343	0
Waardering voor Vakmanschap	Waardering voor Vakmanschap	175	175	0	0
Wegnemen financiële drempels ; solidariteitsfonds	Kinderen in het funderend onderwijs tussen 4 en 18 jaar die vanwege de financiële thuissituatie in mindere mate mee kunnen doen op en rond school, worden ondersteund om hun participatiemogelijkheden te vergroten. Het in stand houden van een gezamenli	75	75	0	0
Totaal 1		51.302	54.704	11.244	18.508

Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig					
Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.588	4.776	0	4.776
De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	109	100	109	0
Informele zorg (Jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	80	83	0	0
Jongeren, relaties en seksualiteit	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving.	483	493	0	0
Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	327	350	350	0
Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maats. prestaties	310	323	323	0
Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau. Deze doelstelling staat wel in de workflow, maar staat niet in het overzicht Programmabegroting 2026	68	71	0	0
Totaal 3		5.965	6.196	782	4.776
De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien					
Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroei problemen voor jongeren	397	413	413	0
Totaal 4		397	413	413	0
Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien					
Basiszorg daklozen Regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	4.314	3.587	0	3.264
Versneld Vernieuwen & Kansrijke start	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van Corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	1.100	0	0	0

Totaal	5		5.414	3.587	0	3.264
Jeugdbescherming ondersteunt gezinnen als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is						
Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis voor 18- (jeugd) en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming		14.684	15.286	0	15.286
Totaal	6		14.684	15.286	0	15.286
Totaal			77.762	80.186	12.439	41.834

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Levendige en gezonde stad

Programma overzicht

We zorgen voor voorzieningen die de levendigheid en gezondheid in de stad bevorderen.

Portefeuillehouder(s): Eva Oosters, Linda Voortman, Eelco Eerenberg, Dennis de Vries, Rachel Streefland

Financiën programma

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	92.474	95.740	66.547	64.744	62.051	62.104
Lasten	281.234	291.257	261.738	257.089	256.125	257.164
Saldo Baten en Lasten	-188.760	-195.516	-195.191	-192.345	-194.074	-195.060
Onttrekking reserves	107.708	4.871	605	309	2.500	0
Toevoeging reserves	24.046	4.507	4.250	4.250	4.250	4.901
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	83.662	364	-3.645	-3.941	-1.750	-4.901
Totaal	-105.098	-195.153	-198.836	-196.286	-195.824	-199.961

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 66,547 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Opbrengsten huur, servicekosten, pacht en leges (36,809 miljoen euro)
- Ontvangen subsidies en baten van Rijk, overige overheden en Europese Unie (16,071 miljoen euro)
- Opbrengsten sportaccommodaties (11,2 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 261,738 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Verstrekte subsidies en inkoopopdrachten aan maatschappelijke en culturele partners (114,629 miljoen euro)
- Personele lasten (62,142 miljoen euro)
- Kapitaallasten (46,928 miljoen euro)
- Interne opbrengsten m.n. verhuur en servicekosten vastgoed (opbrengst: -41,913 miljoen euro)
- Exploitatielasten o.a. belastingen, onderhoud, verzekeringen, gas, water, licht, huur (65,367 miljoen euro)
- Ontwikkeling culturele voorziening Leidsche Rijn (2,7 miljoen euro)
- Aanvullende dotatie onderhoudsvoorzieningen sport en vastgoed (2,510 miljoen euro)
- Gemeenschappelijke regeling (2,391 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn 3,645 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- Storting in reserves vastgoed t.b.v. leegstand en calamiteiten (2,015 miljoen euro)
- Storting in reserve t.b.v. onderhoud stadskantoor (2,235 miljoen euro)
- Onttrekking aan reserves Sport (0,605 miljoen euro)

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

x € 1.000

Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgericht werken	0	337	615	615	928	928
Bezuiniging gezondheidsadvies en –beleid, gezondheidsonderzoek en efficiency	0	490	518	518	518	518
Sturing in balans: van ontwikkel- naar realisatiekracht Maatschappelijke Ontwikkeling*	0	585	700	700	700	700
Slim ruimtegebruik van panden in de stad (onderdeel van dienstverleningsconcept)	0	263	710	710	843	843
Betaalbaarheid maatschappelijke voorzieningen	0	52	52	52	52	52
Versoberen wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	0	205	154	103	103	103
Commerciële verhuur	-10	470	970	1.470	1.500	1.500
Private financiering Culturele zaken	38	85	136	175	175	175
Expertise inzetten voor subsidies VGU en Stadsbedrijven	-100	70	93	116	139	139
Totaal	-72	2.557	3.948	4.459	4.958	4.958

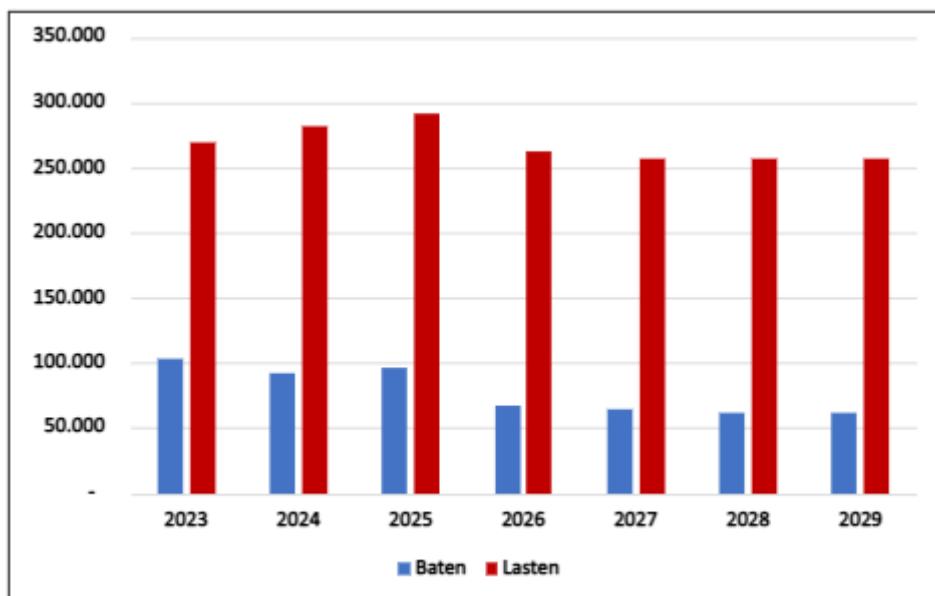
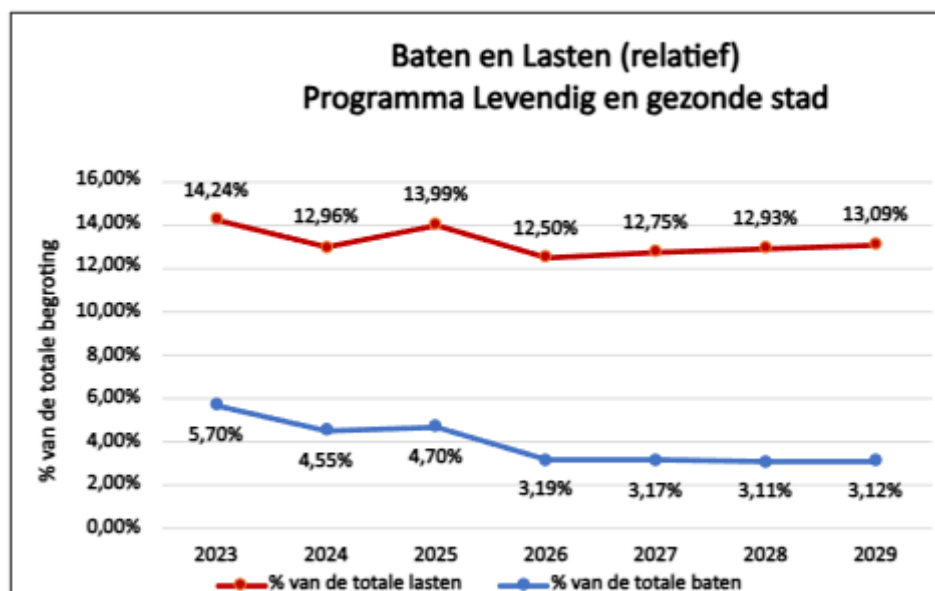
* Financieel is deze maatregel verwerkt in het programma Algemene middelen (decentrale overhead). Bij een volgende begrotingswijziging wordt dit gecorrigeerd.

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

De daling van zowel baten en lasten in 2026 ten opzichte van 2025 komt voor een groot deel doordat de rijksmiddelen voor het programma Oekraïne niet zijn begroot voor 2026, omdat ten tijde van het opstellen van de programmabegroting er nog onduidelijkheid was over de omvang hiervan.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Nieuwkomers

Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooiën voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Utrecht Onderdak	2024	Utrechts kader voor de invulling van maatschappelijke opvang.
Thuis in Utrecht	2021	Nota van uitgangspunten Inburgering.
Kaders nieuwe grootschalige opvanglocaties asielopvang Utrecht	2020	Uitgangspunten en randvoorwaarden voor realiseren van nieuwe locaties voor asielopvang in Utrecht met Plan Einstein.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028
% van mensen die inburgeren dat “een gevoel van erbij te horen” ervaart in hun buurt en in Utrecht.	Gezinsmigranten 65%/ Asielstatushouders 53%	Gezinsmigranten 61%/ Asielstatushouders 50%	Gezinsmigranten >61%/ Asielstatushouders >50%	Gezinsmigranten >61%/ Asielstatushouders >50%	Gezinsmigranten >61%/ Asielstatushouders >50%	Gezinsmigranten >61%/ Asielstatushouders >50%
% van mensen die inburgeren dat werkt, opleiding volgt, of meedoet door vrijwilligerswerk.	24%	24%	30%	50%	60%	70%
% mensen dat niet meer inburgeringsplichtig is (per cohort).	Verwacht in Q1 2026	-	-	-	-	-

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing

Activiteiten die we niet meer doen

- De pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening wordt niet voortgezet omdat het Rijk de samenwerking en financiering heeft opgezegd.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We blijven, in lijn met [motie 310](#) bij de landelijke overheid pleiten voor een humaan asielbeleid. Met gemeenten en de VNG zetten we ons in voor het behouden van de Spreidingswet, van kwalitatief goede asielopvang en de voorrangregeling voor statushouders op sociale huurwoningen en behoud van de taakstelling van gemeenten. We werken in lijn met [motie 400](#) -zover mogelijk- niet mee aan maatregelen die tot dakloosheid of strafbaarstelling leiden.
- Binnen de Utrechtse Voorziening voor ongedocumenteerde mensen (UVom)- voorheen Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV)- werken we aan opvang, begeleiding en activering gericht op het realiseren van duurzame toekomstperspectieven. We komen op voor de belangen van ongedocumenteerde mensen en bewaken de humanitaire ondergrens. Wij blijven het Rijk aanspreken op hun verantwoordelijkheid.
- We geven verdere invulling aan de meerjarige afspraken met het Centraal Orgaan Asielopvang (COA), onder andere over de inzet van Plan Einstein stadsbreed.
- We zetten de verkenning naar het realiseren van duurzame en kwalitatief goede asielopvanglocaties voort binnen de kaders van de Spreidingswet en gemeentelijk beleid. Deze plekken dienen ter vervanging van veel van de huidige tijdelijke plekken.
- We zoeken naar meer opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV), zowel voor COA als voor Nidos. Zo zorgen we ervoor dat een AMV-er vaker in Utrecht kan blijven als hij van een COA locatie naar een Nidos-locatie verhuist. Op deze manier werken we ook aan een doorgaande lijn in het onderwijs.
- We zetten activiteiten en cursussen Plan Einstein op diverse asiellocales (permanente-, tijdelijk- en noodopvang) voort en blijven inzetten op toeleiding naar werk en op jongvolwassenen.
- We werken met de partners aan het realiseren van een Gezond pedagogisch klimaat voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen die worden opgevangen door het COA.
- We bereiden de matching van statushouders aan beschikbare woningen voor en dragen zo bij aan het realiseren van de huisvestingstaakstelling. Ook willen we tussenvormen (tussen opvang en huisvesting in) starten. Hier kunnen statushouders tijdelijk wonen, onder andere in afwachting van hun gezinshereniging, .
- Opvang dakloze EU-arbeidsmigranten met grote kwetsbaarheid gaat door binnen de financiële kaders en met tijdelijke Rijksmiddelen van VWS. Deze wordt voortgezet in de context van de gecoördineerde aanpak arbeidsmigranten (zie hiervoor het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid).
- We verzorgen opvang en begeleiding bij koud weer vanuit een duurzame locatie (Koud weer regeling)
- We voeren de Wet inburgering 2021 uit en werken al lerende aan een goed werkend inburgeringsstelsel in Utrecht. In 2026 doen we een voorstel voor definitieve inrichting van de aanpak inburgering vanaf 2027 binnen de kaders van het uitvoeringsbudget van het Rijk.
- We realiseren opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen en zorgen voor sociaal beheer op deze plekken. We ondersteunen Oekraïense vluchtelingen in de toegang tot stedelijke voorzieningen zoals (huisarts)zorg en onderwijs.
- We zetten in op verbetering van de participatie en zelfredzaamheid van Oekraïense vluchtelingen, waarbij het accent meer komt te liggen op ontwikkeling van de Nederlandse

taal, duurzaam en passend werk en de weg vinden in de Nederlandse cultuur en maatschappij.

Financiën Nieuwkomers

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	34.664	34.271	4.682	4.682	1.466	1.466
Lasten	46.720	46.044	15.664	18.080	15.054	13.878
Saldo Baten en Lasten	-12.056	-11.773	-10.982	-13.398	-13.588	-12.412
Onttrekking reserves	3.442	838	0	0	0	0
Toevoeging reserves	1.061	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	2.380	838	0	0	0	0
Totaal	-9.676	-10.935	-10.982	-13.398	-13.588	-12.412

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Verwachte inkomsten vanuit het Rijk voor LVV in 2026.	1.138	I
Voor het programma Oekraïne zijn nog geen baten zijn begroot omdat de verlenging van de bekostigingsregeling, en met name de normvergoeding, bij het opstellen van de programmabegroting 2026 nog onzeker zijn. De verwachting is dat we in 2026 circa 25,1 miljoen euro aan baten ontvangen. Dit is lager dan in de begroting 2025 en komt met name door een lagere normvergoeding.	-30.727	I
Lasten		
Bij de voorjaarsnota 2025 zijn er voor de periode 2025 t/m 2027 extra lasten aan de begroting toegevoegd voor de uitvoering van de Inburgeringswet. Dit betreft de toename van 2026 t.o.v. 2025.	910	I
De kostentoerekening is herzien waardoor er lastenbudget is verschoven naar dit product.	1.662	S
Incidenteel budget 2025 voor LVV (amendement VJN 2024) vervalt.	-1250	I
Middelen voorjaarsnota 2025 LVV (200K), EU-arbeidsmigranten (185K), Tussenvormen statushouders (80K).	465	I
In de 2e bestuursrapportage 2024 zijn er incidentele middelen overgeheveld naar 2025 voor Asiel en Huisvesting. Dit budget vervalt in 2026.	-1.000	I
Ontvangen Rijksmiddelen vanuit circulaire verval.	-406	I
Zie toelichting baten en tevens vervallen incidentele rijksmiddelen die naar 2025 waren overgeheveld. Verwachting is dat we in 2026 circa 25,1 miljoen euro aan lasten kunnen begroten, wat lager is dan de begroting 2025. Voor 2026 zijn er ook lagere verwachte kosten omdat de we zoveel mogelijk de bestaande opvanglocaties willen verlengen. Aangezien er minder nieuwe opvanglocaties hoeven te worden getransformeerd, zijn er minder verbouwingskosten en kosten voor inrichting en inventaris. De kosten voor locatiebegeleiding en beveiliging nemen af doordat	-31.159	I

x €1.000

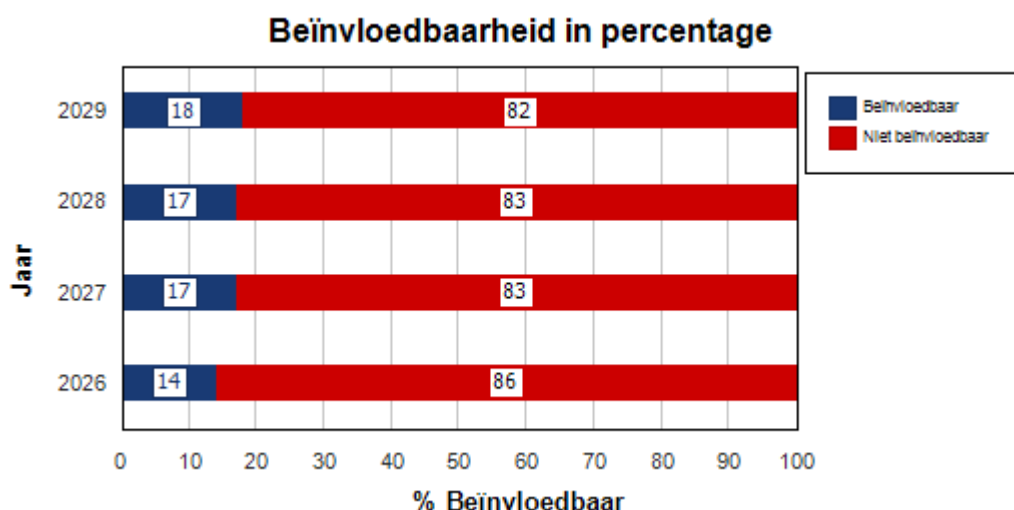
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
met de sociaal beheerders de benodigde inzet van deze diensten wordt gemonitord.		

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Onttrekking van reserve in 2024 als gevolg van middelen die vanuit circulaire zijn toegewezen voor meerkosten Oekraïne, faciliteitenbesluit en spreidingswet.	-838	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 14%, 2027 17%, 2028 17% en voor 2029 18%

De lasten binnen deze doelstelling zijn beperkt beïnvloedbaar. Om het budget substantieel te verlagen is een redelijke opzegtermijn nodig, daarom is 2026 beperkt beïnvloedbaar.

Vreemdelingen: door de wet Inburgering 2021 is dit een wettelijke taak. De ambitie van Utrecht ligt hoger dan de wettelijke taak, maar niet veel. De beïnvloedbaarheid is daarmee beperkt.

Opvang: onder de Spreidingswet is dit een wettelijke taak, maar het is onzeker hoe de invulling en uitvoering daarvan zich ontwikkelt onder het nieuwe kabinet. De ambitie van Utrecht ligt ook hier hoger, bijvoorbeeld bij Plan Einstein, waar bewoners van AZC en buurt samen leven, leren en werken. Het loslaten van de ambities biedt financieel ruimte, met als consequentie dat vreemdelingen minder makkelijk meedoen in de samenleving. Dit kan verderop in de keten leiden tot hogere kosten in verband met werkloosheid en zorgbehoefte.

Doelstelling 2: Meedoen en voor elkaar zorgen

De verschillen in de mate van meedoen tussen (groepen) inwoners nemen af, inwoners zorgen meer voor elkaar en zijn meer betrokken in de buurt

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wmo Samen Leven, Samen Zorgen	2024	Utrechts kader voor de Wmo 2024-2034.
Nota van Uitgangspunten Onderdelen van de Sociale basis en Basiszorg	2024	In de nota van uitgangspunten wordt voor de nieuwe uitvraag van o.a. de voorziening sociaal makelen en sociaal beheer het kader geschetst voor één of meerdere opdrachten. Hierbij zijn vijf generieke uitgangspunten geformuleerd, waaronder 'Gemeenschap centraal', 'Samenwerken in de wijk' en 'Ongelijk investeren voor gelijke kansen'.
Beleidsnota Gezondheid: Samen gezondheidsverschillen verkleinen	2024	De beleidsnota gezondheid is gericht op het verkleinen van gezondheidsverschillen met 30% in 2040. Het betreft integraal beleid en geeft ook invulling aan het initiatiefvoorstel 'Ongelijk Investeren in Gelijke Kansen'.
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	2022	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken.
Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk	2020	In de visie beschrijven we 3 kansen om van Utrecht een stad te maken die werkelijk voor iedereen is.
Beleidskader Beheerde speeltuinen	2017	Het kader regelt het beheer en de exploitatie van de beheerde speeltuinen. Het doel van dit kader is de stimulering van de verzelfstandiging van de speeltuinen en het overdragen (op eigen tempo) van het beheer aan bewonersorganisaties, waar mogelijk.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028					
% inwoners dat zorgt voor of hulp biedt aan buurtbewoners	19% (2023)	-	19%	-	20%	-					
% inwoners dat een bijdrage levert aan meer contact in de buurt	14% (2023)	-	14%	-	15%	-					
% inwoners dat wil zorgen voor of hulp wil bieden aan buurtbewoners, maar dat nu nog niet doet	32% (2023)	-	32%	-	32%	-					

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% inwoners dat van familie / vrienden / burens / vrijwilligers (organisatie) hulp ontvangt.	15% (2023)	-	15%	-	16%	-	-
% inwoners met een beperking dat meedoet.	64% (2023)	-	64%	-	65%	-	-
% inwoners dat zich vrijwillig inzet.	39% (2023)	-	40%	-	42%	-	-
% inwoners dat meedoet.	82% (2023)	-	82%	-	83%	-	-

Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden:

- Utrecht monitor: [samenleven en meedoen](#) en [samenwerken met Utrechters](#)

Activiteiten

Bij onderstaande activiteiten zijn de uitgangspunten van de [Hervormingen Sociaal Domein](#) een belangrijke leidraad. Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We publiceren de herziene subsidieregelingen in de gemeenschappelijke sociale basis voor meerjarige subsidies met startjaar 2027 en beoordelen de aanvragen voor activiteiten in de gemeenschappelijke sociale basis integraal langs de nieuwe criteria (gereed Q3 2026).
- We publiceren de herziene subsidieregeling De Stem van Utrechters met startjaar 2027 en beoordelen aanvragen voor het hoorbaar maken van het ongehoorde geluid (gereed Q3 2026).
- We onderzoeken samen met partners in de stad hoe we informatie over de sociale basis het beste beschikbaar kunnen maken voor inwoners — zowel digitaal als op toegankelijke plekken waar zij laagdrempelig kunnen binnenlopen met vragen (gereed Q4 2026).
- We onderzoeken hoe we vanaf 2027 kwetsbare inwoners beter kunnen bereiken en ondersteunen met informele netwerken en formele, onafhankelijke cliëntondersteuning (gereed Q4 2026).
- We ontwikkelen monitoring over de sporen heen (sociale basis, basiszorg, aanvullende zorg) en werken aan het inzichtelijk maken van de inzet en bereik in de (pedagogische) sociale basis (gereed 2027).
- We starten met het schrijven van een nieuw Uitvoeringsprogramma Basiseducatie Volwassenen.

Activiteiten die we niet meer doen

- We stoppen met subsidieverlening vanuit het 2e aanvraagmoment van VIVE, in aanloop naar de nieuwe subsidieregelingen gemeenschappelijke sociale basis.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We ondersteunen en faciliteren vrijwillige inzet voor elkaar, we versterken gemeenschapskracht en faciliteren organisaties met een sterk netwerk in de leefwereld van kwetsbare inwoners via de subsidieregeling [Vrijwillige inzet voor elkaar](#).
- We voeren het [uitvoeringsprogramma 'Zorgen voor elkaar'](#) uit, waarin acties beschreven staan op de thema's vrijwillige inzet, informele zorg en mantelzorg.
- We financieren de [basisvoorziening ondersteuning vrijwilligers](#) en [mantelzorgondersteuning](#).

- We versterken de kracht van de gemeenschap in Utrechtse buurten en wijken met de start van de opdracht '[Welzijnswerk in de Wijk](#)' op 1 januari 2026. WijkWerkUtrecht bereikt met welzijnscoaches inwoners op allerlei plekken in de wijk en in buurten waar inwoners wat extra nodig hebben om mee te doen in de gemeenschap.
- We verbeteren de toegankelijkheid in de stad met de subsidieregeling Toegankelijkheid, reiken de Toegankelijkheidsprijs uit, werken samen met partners in de stad in het Stadsakkoord Toegankelijkheid en nodigen hiervoor nieuwe partners uit.
- We ondersteunen belangenbehartiging door organisaties met de subsidieregeling De Stem van Utrechters.
- We voeren de activiteiten in het [Uitvoeringsplan Eenzaamheid 2023-2026](#) uit, samen met de netwerkpartners van Utrecht Omarmt. We focussen hierin op het versterken van kennisdeling over eenzaamheid, het versterken van het netwerk Utrecht Omarmt zodat partners nieuwe samenwerkingen kunnen aangaan en het agenderen van het thema eenzaamheid op middelbare scholen.
- We voeren het [Uitvoeringsprogramma Ouderen](#) uit.
- We financieren de sociaal raadslieden, die op een laagdrempelige manier inwoners ondersteunen met vragen op sociaal-juridisch gebied.
- We voeren het [Uitvoeringsprogramma Basiseducatie Volwassenen 2023-2026](#) uit.
- We zijn partner in het programma [Thuis in je wijk](#) dat zich focust op mensen met een psychische kwetsbaarheid, niet-aangeboren hersenletsel, licht verstandelijke beperking en/of een verleden in dakloosheid.
- We ondersteunen en faciliteren de beheerde speeltuinen zodat kinderen gratis, gezond en veilig kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooiën.
- We stimuleren het proces van verzelfstandiging van de speeltuinen en versterken hiermee de gemeenschapskracht in de buurt. Dit gebeurt met aandacht voor maatwerk en eigen tempo.

Financiën Meedoen en voor elkaar zorgen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	5.355	3.964	3.708	2.918	2.918	2.918
Lasten	32.016	35.993	37.226	35.923	35.923	35.743
Saldo Baten en Lasten	-26.661	-32.029	-33.518	-33.005	-33.005	-32.825
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-26.661	-32.029	-33.518	-33.005	-33.005	-32.825

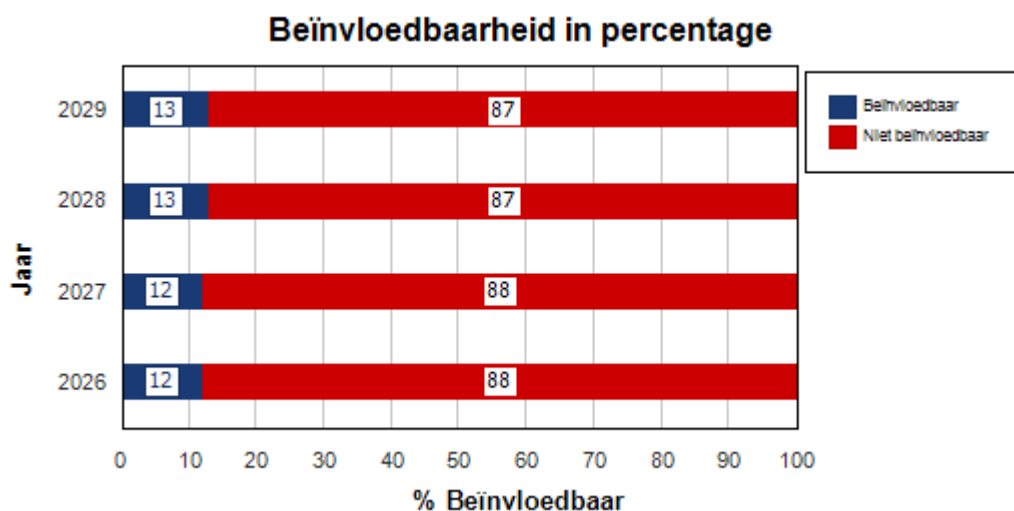
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In 2026 vervallen de incidentele middelen SPUK GALA.	-271	I
Lasten		
Budget SPUK GALA valt weg (zie baten).	-271	I
Vanaf 2026 extra middelen ivm loon- & prijscompensatie en groeikader.	1.481	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 12%, 2027 12%, 2028 13% en voor 2029 13%

Het aanbod in de Sociale Basis is vastgelegd in meerdere, soms meerjarige subsidiebeschikkingen. Voor het verlagen van het budget is een redelijke opzegtermijn nodig, daarom is 2026 beperkt beïnvloedbaar.

NB: de beïnvloedbaarheid van de onderdelen van het programma is niet optelbaar. Het verlagen van dit budget zal een opdrijvend effect hebben op de kosten van basiszorg en aanvullende zorg en wachtlijsten zullen toenemen.

Doelstelling 3: Prettig samenleven

Utrechters kunnen zichzelf zijn en leven prettig samen, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld en hebben gelijke kansen

Deze doelstelling is nieuw en vervangt de oude doelstelling "Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen" uit de programmabegroting 2024, zie het [raadsbesluit Technische wijziging raadsbesluit Beleidsnota inclusie & diversiteit 2024-2033](#).

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Inclusie en Diversiteit 2024 – 2033	2024	Beleidsnota om kaders te geven aan de brede intersectionele en integrale aanpak om inclusie in de stad en in onze organisatie verder te verbeteren.
Utrecht Zijn We Samen 2.0	2024	Hernieuwde aanpak van radicalisering, extremisme en (schadelijke) polarisatie.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
VN verdrag handicap	2019	Aanpak om Utrecht voor alle inwoners toegankelijk te maken en te houden.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We werken aan bewustwording over opvattingen over mannelijkheid en vrouwelijkheid die de sociale gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen in de weg zitten, en bieden handelingsperspectief voor zowel mannen als vrouwen om dit tegen te gaan.
- We vergroten de kennis en bewustwording onder Utrechters in geprivilegieerde posities over machtsverhoudingen, sociale normen en ongelijkheid in de samenleving, en stimuleren initiatieven die laten zien hoe je dit privilege kunt inzetten voor anderen en een inclusievere stad.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We blijven werken aan een stad die fysiek, sociaal en digitaal toegankelijk is voor iedereen, en waar alle gemeenschappen en groepen goed gerepresenteerd en zichtbaar zijn. Dit doen we onder meer door de subsidieregeling Inclusie en Diversiteit in 2026 en 2027 voort te zetten.
- Bij het werken aan bewustwording over ons koloniaal – en slavernijverleden en het tegengaan van de doorwerking daarvan besteden we meer aandacht aan de migratiegeschiedenis van Utrechters.
- We zetten in op het tegengaan van moslimdiscriminatie en antisemitisme, door het verder voortzetten van de [Stadskaravaan aanpak](#).
- We gaan door met onze aanpak op mensenrechten, met onder meer de Utrechtse mensenrechtenambassadeur, de viering van Internationale Mensenrechtendag op 10 december en het verankeren van mensenrechten in onze monitoring. Kinderrechten en het VN verdrag handicap maken ook onderdeel uit van onze aanpak.
- We blijven werken aan de zichtbaarheid, representatie en veiligheid van de lhbtq+ gemeenschap.
- We werken aan het verhogen van bereidheid en de toegankelijkheid voor het melden van discriminatie, onder meer door sleutelpersonen in te zetten. Hierin hebben we specifiek aandacht voor de islamitische gemeenschap en mensen met een beperking en/of chronische ziekte.
- We gaan door met Utrecht zijn we samen 2.0, het uitvoeringsprogramma tegen schadelijke polarisatie, radicalisering en extremisme. Hierin gaan we specifiek ook verder met de aanpak van online radicalisering en extremisme en de aanpak van schadelijke polarisatie.

Financiën Prettig samenleven

x €1.000

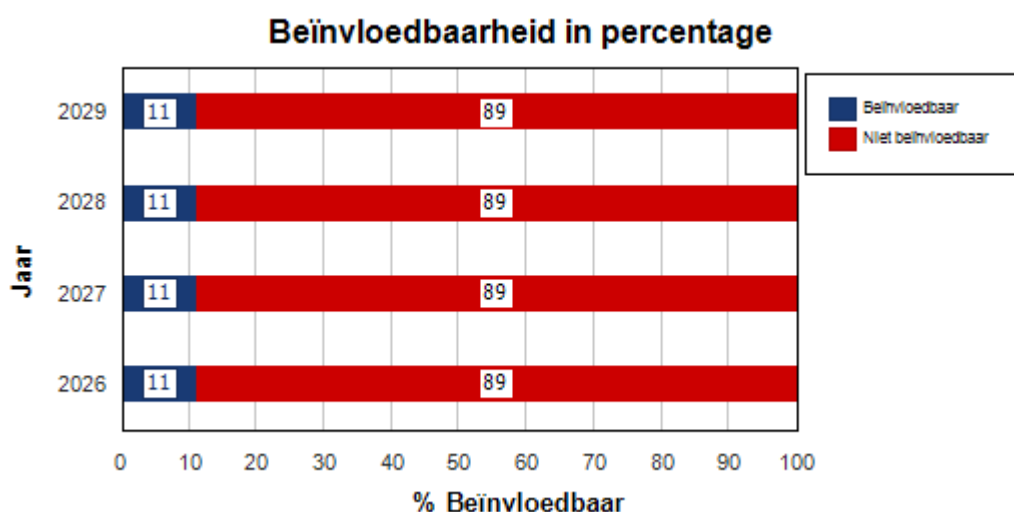
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	1.813	1.824	1.933	1.574	1.574	1.574
Saldo Baten en Lasten	-1.813	-1.824	-1.933	-1.574	-1.574	-1.574
Onttrekking reserves	110	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	110	0	0	0	0	0
Totaal	-1.703	-1.824	-1.933	-1.574	-1.574	-1.574

Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten en lasten.

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 11 %, 2027 11%, 2028 11% en voor 2029 11%

De lasten binnen deze doelstelling zijn voor een deel beïnvloedbaar. Anti-discriminatie valt buiten de keuzeruimte, dit is grotendeels een wettelijke taak. De beïnvloedbare ruimte zit bij diversiteit, LHBTI en Utrecht zijn we samen (preventie). Bezuinigingen zullen vooral ten koste gaan van subsidies aan externe partners en projecten en pilots. NB: voor het substantieel verlagen van lopende subsidies dient een redelijke opzegtermijn in acht te worden genomen.

Doelstelling 4: Toegankelijke welzijnsaccommodaties

Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke welzijnsaccommodaties.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wmo Samen Leven, Samen Zorgen	2024	Utrechts kader voor de Wmo 2024-2034.
Meerjaren Perspectief Ruimte	2024	Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de RSU waarin staat hoe we de beschikbare middelen de komende jaren programmeren om onze ambities te realiseren.
Meerjarig perspectief buurtcentra 2022-2032	2023	De nota beschrijft onze visie op de functie en toekomst van de buurtcentra.
Ruimtelijke Strategie Utrecht	2023	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen	2020	In het koersdocument staan de ontwikkelopgaven voor scholen, sportplekken en andere maatschappelijke voorzieningen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028			
% bewoners dat tevreden is over de beschikbaarheid van de welzijnsaccommodaties	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bezetting van buurtcentra in medebeheer (in uren per jaar)	1680 (2018)	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800

Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden:

- Utrecht monitor: [samenleven en meedoen](#)

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We werken aan het renoveren en verduurzamen van de volgende welzijnsaccommodaties:
 - We leveren Buurtcentrum Zuilen op als nieuw energieneutraal buurtcentrum (gereed Q1 2026)
 - We verduurzamen Buurtcentrum Sterrenzicht en doen functionele aanpassingen (gereed Q2 2026)

- o We starten de vernieuwing van Buurtcentrum Burezina. In 2026 wordt gewerkt aan het ontwerp voor het nieuwe buurtcentrum (gereed Q4 2026)
- o We verduurzamen Buurtcentrum De Leeuw (gereed in 2027)
- o We vernieuwen en verduurzamen Jongerenhuiskamers De Boog en Peltlaan (gereed in 2027)

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We geven uitvoering aan de [nota Meerjarig perspectief buurtcentra 2022-2032](#), met als doel met bewoners(initiatieven) en maatschappelijke organisaties, goede, toegankelijke en uitnodigende welzijnsaccommodaties te faciliteren, die naar tevredenheid optimaal gebruikt worden, goed worden onderhouden en toekomstbestendig zijn.

Financiën Toegankelijke welzijnsaccommodatie

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	772	965	1.611	1.611	1.611	1.611
Lasten	10.923	13.028	12.405	11.451	11.451	11.320
Saldo Baten en Lasten	-10.151	-12.063	-10.794	-9.840	-9.840	-9.709
Onttrekking reserves	38	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	200	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-162	0	0	0	0	0
Totaal	-10.313	-12.063	-10.794	-9.840	-9.840	-9.709

x €1.000

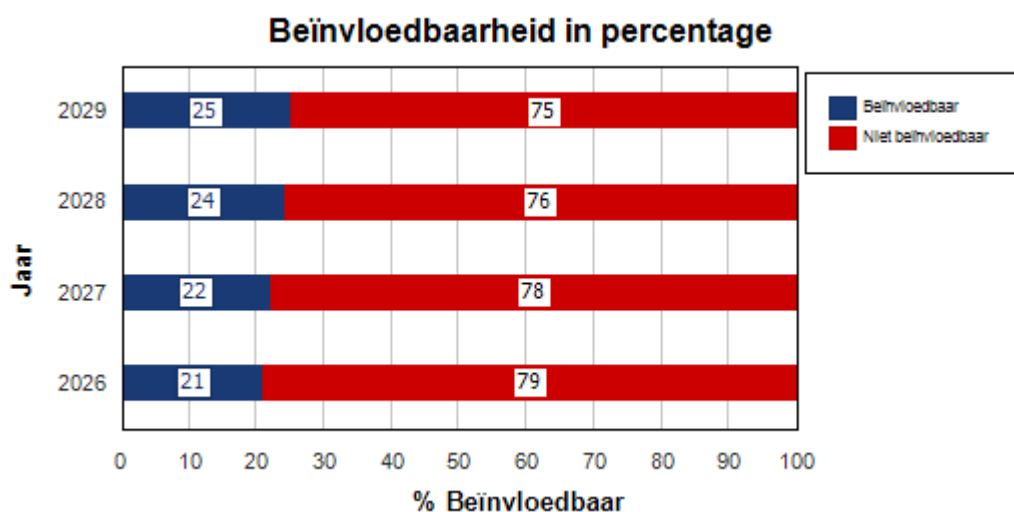
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Dit betreft een technische verhoging van de baten doordat bij de verdeling van de loon- en prijscompensatie de baten niet goed zijn meegenomen. Bij de volgende begrotingswijziging corrigeren we dit.	625	I
Lasten		
Tegenover de verhoging van de baten staat een evenredige verhoging van de lasten (zie toelichting baten). Bij de volgende begrotingswijziging corrigeren we dit	625	I
De bezuinigingsmaatregel voorjaarsnota 2024 'subsidiebureau kostendekkend toerekenen' zal in 2026 worden verdeeld over de regelingen/programma's.	-514	S
loon- en prijscompensatie vanaf 2026	741	
Lagere lasten in verband met te realiseren hervormingsbezuinigingen voorjaarsnota 2026 slim ruimtegebruik van panden en efficiënter, zakelijker werken. Voor beide taakstellingen geldt dat deze nog worden doorvertaald naar de	-600	S

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
programma onderdelen waar de hervormingen uiteindelijk zullen landen.		
De kostentoerekening is herzien waardoor lastenbudget is verschoven tussen producten vanaf 2026.	-812	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 21%, 2027 22%, 2028 24% en voor 2029 25%

De gemeente heeft als taak om algemene voorzieningen te bieden aan ingezetenen die maatschappelijke ondersteuning behoeven. De exacte invulling hiervan is niet strak vastgelegd waardoor de beïnvloedbaarheid van dit onderdeel relatief groot is. Besparingen zullen ten kosten gaan van het aantal buurthuizen (incl. in zelfbeheer via subsidies), jongerenhuiskamers en beheerde speeltuinen (incl. in zelfbeheer via subsidies), waardoor vastgestelde normen van verdeling over de stad en kwaliteit niet behaald kunnen worden. Bij alleen versoering / lagere kwaliteit in de exploitatie is sprake van aanmerkelijk kleinere keuzeruimte.

Doelstelling 5: Meer Utrechters sporten en bewegen

In 2032 sporten en bewegen meer Utrechters waarbij we vooral aandacht hebben voor groepen die hierin achterblijven.

Deze doelstelling vervangt de oude doelstelling 5 "Op eigen manier en niveau sporten" uit de programmabegroting 2025 en vertegenwoordigt de eerste twee doelstellingen uit de nota, zie beleidsnota Sport en Bewegen onder het beleidskader.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 (na verwerking amendementen)	2025	De nota geeft richting aan het sport- en beweegbeleid van de gemeente Utrecht voor de komende acht jaar. We zetten in op sport en bewegen als onderdeel van het dagelijks leven, vitale sport- en beweegaanbieders en ruimte voor sport en bewegen in een verdichtende stad.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% kinderen dat tenminste 1 keer per week sport bij een sportvereniging of bij een naschoolse sport- of beweeg activiteit in de buurt of op school	87% (2023)	-	>87%	-	>87%	-	-
% jongeren dat minimaal één keer per week sport bij een sportclub, vereniging of sportschool	80% (2023)	-	-	>80%	-	-	-
% kinderen dat minimaal een uur per dag beweegt	85% (2023)	-	>85%	-	>85%	-	-
% jongeren dat minimaal een uur per dag beweegt op vijf of meer dagen per week	48% (2023)	-	48%	-	48%	-	-
Tevredenheid over sport- en beweegaanbod in de stad		-	-	-	-	-	-

Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden:

- [Sport- & beweegdeelname | Utrecht Monitor](#)
- [Beweging | Volksgezondheidsmonitor](#)

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We laten vanaf 2026 iedere vier jaar een behoefte-onderzoek doen naar sport en bewegen (gereed Q4 2026).
- We verbreden het gehele sport- en beweegaanbod op de U-pas (gereed Q3 2026).
- We nemen drempels weg voor opvoeders om hun kinderen te laten bewegen, ook op langere termijn (doorlopend).

- We stellen in 2026 een 'Nadere regel voor sport- en beweegaanbieders in wijken met een lage sociaaleconomische positie op, gericht op het in beweging brengen van opvoeders (gereed Q3 2026).
- Samen met SportUtrecht, NOC*NSF, bonden en het Mulier Instituut onderzoeken we of een landelijke vitaliteitsmonitor opgesteld kan worden (gereed Q4 2026).

Activiteiten die we niet meer doen

- We stoppen met de ondersteuning van niet-vitale aanbieders.
- We zetten niet meer in op het stimuleren sport en bewegen bij: jongeren en jongvolwassenen met een midden en hoge sociaal-economische positie, Utrechters met een licht verstandelijke beperking, volwassenen en ouderen.
- We stoppen (voorlopig) met de financiering van (inter)nationale 'kijksportevenementen'. Vergunningen kunnen nog wel aangevraagd worden.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- SportUtrecht is gecontracteerd als uitvoeringspartner voor het continueren van hun inzet op het stimuleren van sport en bewegen en ondersteuning van sportaanbieders voor de komende 10 jaar, zie deze [raadsbrief](#).
- We focussen bij het stimuleren van sport en bewegen op 0-18 jarigen.
- We monitoren hoe inwoners met een beperking de toegankelijkheid van sport- en beweegvoorzieningen in de stad ervaren.
- We communiceren gericht en benutten het netwerk en rolmodellen rondom verschillende inwoners, met extra aandacht voor jongeren.
- We nemen drempels weg voor opvoeders om hun kinderen te laten bewegen, ook op langere termijn.
- We zetten in op het benutten van sport en bewegen voor de hervormingen sociaal domein.
- We stimuleren basisscholen om kinderen meer te laten bewegen o.a. middels het Utrechts Beweegprogramma.
- Ondersteunen van klein- en grootschalige sportevenementen en schoolsportevenementen in een gezonde omgeving met subsidie.
- We blijven ons inzetten voor het convenant studentensport.
- Om de toegankelijkheid van sport te vergroten, continueren we onze inzet op het verbeteren en vereenvoudigen van armoederegelingen.
- We blijven inzetten op behoud van hoge zwemvaardigheidsscores door zwemlessen, het schoolzwemmen en het zwemlespakket.
- We zetten in op een breed, divers en laagdrempelig sportaanbod voor alle Utrechtse kinderen, zodat talent van onderaf zijn of haar weg kan vinden.
- We blijven inzetten op een zo groot mogelijke sportparticipatie van Utrechters met een beperking, via het Sport Op Maat netwerk van zorg- en sportorganisaties en door het voortzetten van de Uniek Sporten Uitleen.
- We zoeken aansluiting bij wijkplannen, die partners uit het sociaal, welzijn en medisch domein ontwikkelen.
- We werken aan een betere positionering van sport en bewegen in andere domeinen rondom jongeren (zoals zorg, onderwijs en welzijn).
- We blijven sportaanbieders en talentprogramma's ondersteunen via de 'Nadere regel subsidie Talentontwikkeling sport gemeente Utrecht' én via SportUtrecht.
- Met het Utrechts Sportakkoord 2 'Samen sterker' zetten we in op het versterken van het fundament van de sport, een groter bereik en meer zichtbare betekenis.
- We voeren het Plan van aanpak Sociaal veilige sport verder uit waardoor iedere sporter veilig en met plezier kan sporten en talenten kan ontwikkelen.

- We versterken de sociale omgeving rondom kinderen, jongeren en jongvolwassenen door het verbeteren van de pedagogische en didactische vaardigheden van coaches.

Financiën Meer Utrechters sporten en bewegen

x €1.000

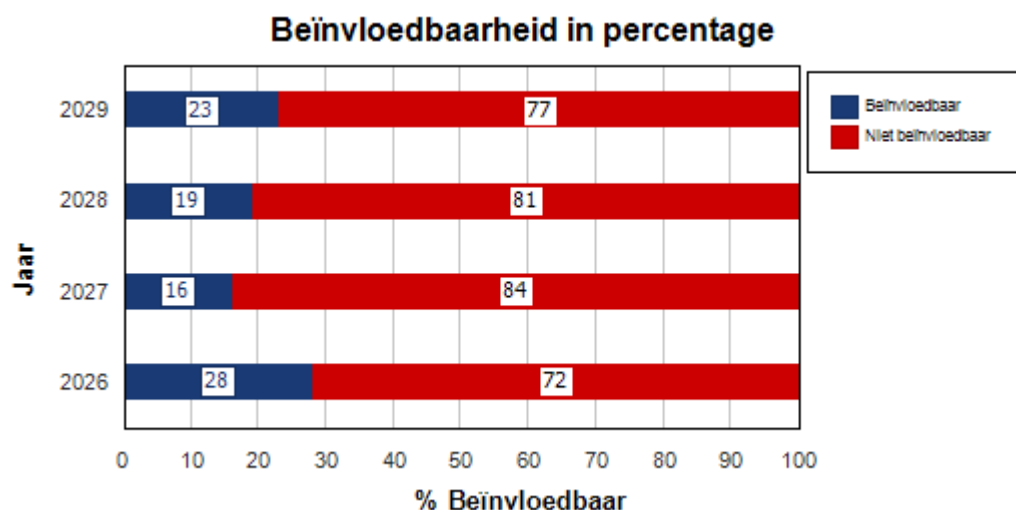
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.738	1.708	1.611	71	71	71
Lasten	7.273	7.706	7.687	6.135	6.135	6.135
Saldo Baten en Lasten	-5.535	-5.998	-6.076	-6.064	-6.064	-6.064
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-5.535	-5.998	-6.076	-6.064	-6.064	-6.064

Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten en lasten.

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 28%, 2027 16%, 2028 19% en voor 2029 23%

Het aanbod binnen deze doelstelling is grotendeels vastgelegd in een meerjarige overeenkomst met Sport Utrecht. Deze kan niet ongelimiteerd worden aangepast. De weergegeven percentages zijn gebaseerd op wat redelijkerwijs van de aanbieder gevraagd kan worden.

Doelstelling 6: Passende sport- en beweegvoorzieningen

In 2023 sluiten onze sport- en beweegvoorzieningen aan bij de groei van de stad en de behoefte van de Utrechters.

Deze doelstelling vervangt de oude doelstelling 6 “Toegankelijke sportvoorziening” uit de programmabegroting 2025, zie beleidsnota Sport en Bewegen onder het beleidskader.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032	2025	De nota geeft richting aan het sport- en beweegbeleid van de gemeente Utrecht voor de komende acht jaar. We zetten in op sport en bewegen als onderdeel van het dagelijks leven, vitale sport- en beweegaanbieders en ruimte voor sport en bewegen in een verdichtende stad.
Meerjaren Perspectief Ruimte	2024	Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de RSU waarin staat hoe we de beschikbare middelen de komende jaren programmeren om onze ambities te realiseren.
Uitvoeringsprogramma Utrechtse binnensport	2024	Het uitvoeringsprogramma geeft inzicht in hoe we kwantitatief en kwalitatief voldoende binnensportaccommodaties realiseren.
Ruimtelijke Strategie Utrecht	2023	Utrecht heeft haar koers t/m 2040 vastgelegd in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU2040) en de oplegger bij de RSU.
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	2022	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken.
Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen	2020	In het koersdocument staan de ontwikkelopgaven voor scholen, sportplekken en andere maatschappelijke voorzieningen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028		
Tevredenheid sportaccommodaties	-	-	-	-	-	-	-	-
Tevredenheid sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte	-	-	-	-	-	-	-	-

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We stellen een Uitvoeringsprogramma Huisvestingsplan Sport op (Q1 2026 gereed).
- We voeren een sport- en beweegscan van de openbare ruimte uit, waarmee we bepalen waar en in welke soort voorzieningen we investeren in sport- en beweegplekken (Q4 2026 scan gereed).
- We evalueren de pilot Maatschappelijk 0-tarief en bepalen het vervolg hierop (Q3 2026 gereed).
- We verkennen hoe we tariefverhogingen voor sportvoorzieningen kunnen differentiëren, zodat Utrechters met een kleine beurs minder geraakt worden (gereed Q2 2026).
- We starten met de bouw van Sporthal Cartesius, in samenwerking met Onderwijs (onder voorbehoud netcongestie oplevering verwacht Q4 2027).
- We zetten een voetbalveld op sportpark Voordorp en sportpark De Dreef om van natuurgras naar kunstgras (2026 gereed).
- Op sportpark Berekuil slopen we het oude kleedgebouw, bouwen we een nieuwe kleedaccommodatie en leggen we een nieuw 7 bij 7 kunstgras voetbalveld aan (gereed Q4 2026).
- Als eind 2025 de spreiding van voetbalwedstrijden over het weekend niet is verbeterd, gaan we maatregelen inventariseren om vanaf seizoen 2026/2027 te sturen op spreiding en efficiënter gebruik.
- We voeren het voorkeursscenario uit voor de knelpunten bij sportpark Overvecht Noord.

Activiteiten die we niet meer doen

- We zetten niet actief in op het verder openstellen van al bestaande sportparken.
- De variantenstudie voor Maarschalkerweerd Noord is vastgesteld, maar vanwege het ontbreken van budget wordt het project voor onbepaalde tijd stilgelegd.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Beheren, onderhouden, renoveren, vervangen en verduurzamen van accommodaties (zoals kleedkamers, velden, gymzalen) op natuurlijke momenten.
- We werken door aan de planvorming en ontwerpen van diverse projecten, zoals de sporthallen Merwedekanaalzone, Overvecht, Lunetten en zwembad Maximapark.
- In overleg met sportbonden en verenigingen – en in samenwerking met SportUtrecht – de bezetting van sportvoorzieningen optimaliseren, zodat de capaciteit voor meer sporters ruimte biedt.
- Voortzetten van sportnetwerkbijeenkomsten van SportUtrecht en jaarlijkse gebruikersoverleggen per accommodatie/ sportpark of per thema (binnensport, buitensport, zwembaden).
- We blijven werken aan de realisatie van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte; nieuwe plekken in bestaande wijken vanuit de opgave sport, spelen en bewegen in de openbare ruimte, vervanging van bestaande plekken en nieuwe plekken bij gebiedsontwikkelingen.
- We blijven zoeken naar kansen om sport(velden) uit te breiden in de stad, zodat er ook voor nieuwe inwoners ruimte is om te kunnen sporten.
- We continueren onze inzet voor zelfbeheer op basis van de in 2025 vastgestelde handreiking en evalueren jaarlijks met sportverenigingen en SportUtrecht.
- We onderzoeken de ruimtelijke en financiële haalbaarheid van roeiwater in Rijnenburg.
- De voorbereidingen (o.a. bouwrijp maken) voor de aanleg van een hockeyveld op sportpark Rijnvliet lopen door (oplevering verwacht 2027).

Financiën Passende sport- en beweegvoorzieningen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	15.757	16.406	16.644	18.305	18.305	18.305
Lasten	44.914	49.755	48.697	50.379	49.269	53.224
Saldo Baten en Lasten	-29.158	-33.349	-32.053	-32.074	-30.964	-34.919
Onttrekking reserves	34.039	605	605	0	0	0
Toevoeging reserves	16.500	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	17.539	605	605	0	0	0
Totaal	-11.619	-32.744	-31.448	-32.074	-30.964	-34.919

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Bij de Voorjaarsnota 2025 is er budget beschikbaar gesteld voor een tekort in de exploitatie van de zwembaden (VJN25-12). Verlaging van de begrote opbrengsten van de zwembaden.	-582	I
Lasten		
Bij het coalitieakkoord 2002-2026 zijn extra middelen vrijgemaakt voor investeringen in sportaccommodaties (inclusief aanpassingen in MPR/ voorjaarsnota 2023 en 2024).	1.371	S
Bij de voorjaarsnota 2024 zijn de kapitaallasten verlaagd om deze meer in lijn te brengen met de haalbaarheid van investeringen (reëel ramen).	-1.871	S
Bij de Voorjaarsnota 2024 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor sportpark Overvecht-Noord/verhuizing URVamendement (A108). In 2026 vervalt dit budget.	-1.000	I
Bij de Voorjaarsnota 2025 zijn de mutaties vanuit het MPR 2025 verwerkt; in het MPR 2025 is de uitvoeringsplanning van reeds geprogrammeerde projecten maatschappelijke voorzieningen (welzijn, cultuur en sport) bijgesteld en is extra budget voor de knelpunten gevonden door herbestemming van investeringsmiddelen coalitieakkoord 2022 (uit programma bereikbaarheid). Op de langere termijn betekent dit structureel hoger lastenbudget voor investeringen sport maar in 2026 is er ten opzichte van 2025 minder budget nodig.	-682	I
Vanaf 2026 is er vanuit de voorjaarsnota 2025 structureel meer budget beschikbaar voor de instandhouding van de capaciteit voor breedtesport.	710	S
Om aan alle verplichtingen vanuit het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Sport te kunnen voldoen en om te voorkomen dat de voorziening negatief komt te staan in de komende meerjarenperiode, is besloten tot een aanvullende dotatie aan de onderhoudsvoorziening Sport.	1.710	S
Bij de Voorjaarsnota 2025 is er budget beschikbaar gesteld voor de hogere exploitatielasten van de zwembaden. Dit is voor extra personeel en de kosten voor vaker spoelen.	788	I

x €1.000

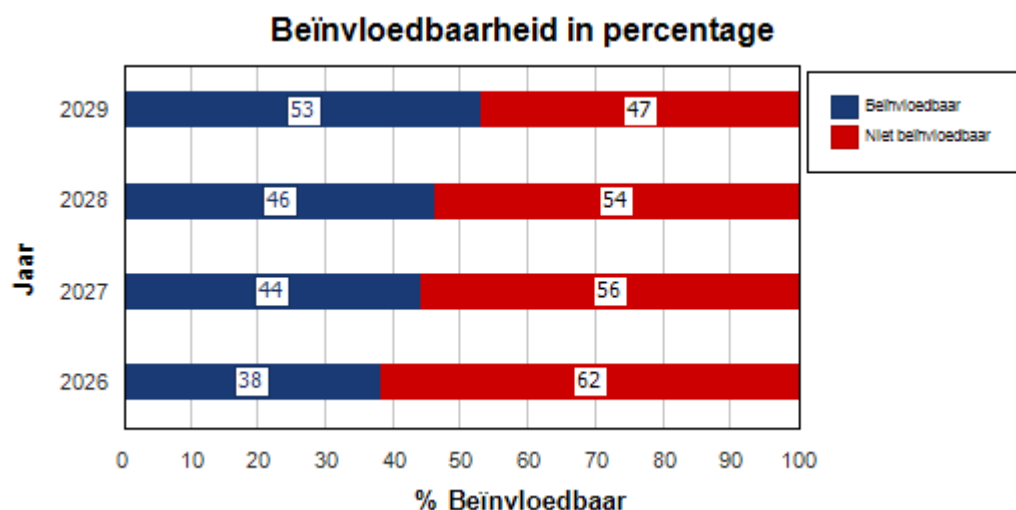
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Energielasten exploitatie: afname budget doordat deel van energiebudget incidenteel voor 2023, 2024 en 2025 was toegekend. In de eerstvolgende begrotingswijziging wordt het budget voor 2026 toegekend en toegevoegd. Dit is naar verwachting lager dan afgelopen jaren.	-2.600	I
Loon- en prijscompensatie vanaf 2026	-606	S
De kostentoerekening is herzien waardoor er lastenbudget is verschoven tussen doelstellingen.	674	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 38%, 2027 44%, 2028 46% en voor 2029 53%

De beïnvloedbare ruimte is alleen te realiseren als gekozen wordt voor het afstoten/sluiten van sportlocaties. De investeringen en exploitatielasten nemen dan op termijn af. De huidige capaciteitsbenutting (zeker op piekmomenten) geeft op dit moment echter geen aanleiding tot inkrimpen van beschikbare voorzieningen. Inkrimping heeft ook als gevolg dat de beleidsdoelen voor bewegen en sporten naar beneden bijgesteld moeten worden.

Doelstelling 7: Volksgezondheid

Het percentage Utrechters met een goed ervaren gezondheid neemt toe.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027'	2024	De beleidsnota gezondheid is gericht op het verkleinen van gezondheidsverschillen met 30% in 2040. Het betreft integraal beleid en geeft ook invulling aan het initiatiefvoorstel 'Ongelijk Investeren in Gelijke Kansen'.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028			
% ouderen (65 jaar en ouder) met een goed ervaren gezondheid	55% (2022)	-	>55%	-	>55%	-			
% kinderen (groep 7/8) met een goed ervaren gezondheid	88% (2023)	>88%	-	>88%	-				
% jongvolwassenen (16-25 jaar) met een goed ervaren gezondheid	65% (2022)	-	>65%	-	>65%	-			
% jongeren (klas 2 en 4) met een goed ervaren gezondheid	81% (2023)	-	>81%	-	>81%	-			
% volwassenen (18-64 jaar) met een goed ervaren gezondheid	77% (2022)	-	>77%	-	>77%	-			

Aanvullende informatie over effectindicator % jongeren (klas 2 en 4) met een goed ervaren gezondheid:

de streefwaarde voor 2025 is verschoven naar 2026, omdat de afname van dit onderzoek is verschoven.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Met de aanvullende Rijksmiddelen zetten we extra in op het verhogen van de vaccinatiegraad door middel van een wijkgerichte en fijnmazige aanpak. [Zie raadsbrief Vaccinatiegraad trend 2020-2024 en aanzet actieplan verhogen vaccinatiegraad](#)
- In 2026 zetten we in op het bevorderen van een gezonde digitale balans bij kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Zie ook het [uitvoeringsprogramma samen preventief werken aan mentale gezondheid](#).

- We bestendigen de vernieuwde gezonde schoolaanpak en onderzoeken uitgebreidere ondersteuningsmogelijkheden.

Activiteiten die we niet meer doen

- We verminderen verschillende activiteiten voor verslavingspreventie zoals de inzet van preventiemedewerkers en het aantal individuele interventies. We stoppen met publiekscampagnes zoals 'Ik Pas' en het uitdelen van folders. In [deze raadsbrief](#) leest u het effect van de bezuinigingen op preventie.
- We verminderen de inzet op gezondheidsadvies en – beleid en gezondheidsonderzoek.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We leveren hoogwaardige Jeugdgezondheidszorg (JGZ), ook voor nieuwkomers, en zorgen voor een goede uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP).
- Wij werken als Inspectie Kinderopvang aan verantwoorde en kwalitatief goede kinderopvang zodat kinderen de ruimte krijgen om zich gezond te ontwikkelen. Dit doen we door jaarlijks toezicht te houden op de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang bij alle kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus in onze stad. Geregistreerde gastouders inspecteren we steekproefsgewijs, waarbij we jaarlijks meer dan 50% bezoeken.
- We continueren en bestendigen onze medische straatzorg door duurzame inrichting van DomZorg. We werken outreachend en bieden zorg, hulp- en dienstverlening voor dak- en thuislozen, inwoners met overvolle of sterk vervuilde huishoudens
- We bieden hulp- en dienstverlening aan sekswerkers die in Utrecht wonen en/of werken. Uitstapprogramma's zijn hier onderdeel van. Daarnaast continueren we de modernisering van het Sekswerkbeleid, waaronder het verder uitwerken van een kleinschalige locatie voor sekswerk aan Het Paardenveld.
- De GGD regio Utrecht voert een aantal taken uit de Wet publieke gezondheid uit, zoals infectiebestrijding en forensische zorg. De soa-poli inclusief verstrekken PrEP wordt gecontinueerd. De driejarige pilot Transkliniek Utrecht loopt tot en met juni 2026.
- Met Kansrijke Start rusten we professionals in het sociale en medische domein uit met kennis over de eerste 1000 dagen en faciliteren we samenwerking (onder andere via wijknetwerken), zodat (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie tijdig passende hulp en zorg ontvangen. We agenderen en versterken de samenwerking met ouders en oudernetwerken.
- We werken aan gezonde leefgewoonten van onze inwoners op het gebied van [voeding](#), [schoollunches](#), [beweging](#) en [verslavingspreventie](#) (alcohol, roken, gokken, middelengebruik). En voor moeilijk bereikbare groepen organiseren we gezond- en fitdagen.
- We stimuleren vanuit het [uitvoeringsprogramma 'Vitaal en krachtig ouder worden'](#) gezonde leefgewoonten en gezondheidsvaardigheden bij ouderen, met o.a. de [Utrechtse ketenaanpak valpreventie](#), en de programma's Doortrappen en het Sociaal Vitaal in Kleur Plus.
- Met het [Uitvoeringsprogramma Samen preventief werken aan mentale gezondheid 2025-2027](#) verbeteren en versterken we de mentale gezondheid van onze inwoners, met name kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Centraal staat het verminderen van maatschappelijke druk, het bevorderen van sociaal emotionele ontwikkeling en het bieden van passende handvatten bij beginnende mentale klachten.
- We adviseren over gezondheid in breed gemeentelijk beleid en uitvoering op de thema's bestaanszekerheid, sociale kracht, gezonde leefomgeving. Het gaat hierbij ook om het meenemen van gezondheidsaspecten in gemeentelijke inkoop- en subsidietrajecten en bij evenementen. Ook met partners in de stad gaan we in gesprek over gezondheid en hoe we die kunnen versterken. Dit doen we onder andere via Wijkdata Wijkdoen, de Wijkalliantie+, en de HealthHub.
- Met de [Volksgezondheidsmonitor](#) Utrecht brengen we de gezondheid van Utrechters continu in beeld. Specifiek in 2026 voeren we de Gezondheidsmonitor onder volwassenen en ouderen

uit, net als de Gezondheidsmonitor Jeugd onder middelbare scholieren en publiceren we het Utrechts Gezondheidsprofiel.

- We zetten de minimale betrokkenheid bij de World Health Organization (WHO) voort.

Financiën Volksgezondheid

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	6.095	6.336	4.858	3.203	3.203	3.203
Lasten	39.298	41.613	38.357	34.292	33.992	33.992
Saldo Baten en Lasten	-33.203	-35.277	-33.500	-31.090	-30.789	-30.789
Onttrekking reserves	953	1.550	0	0	0	0
Toevoeging reserves	376	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	577	1.550	0	0	0	0
Totaal	-32.626	-33.726	-33.500	-31.090	-30.789	-30.789

x €1.000

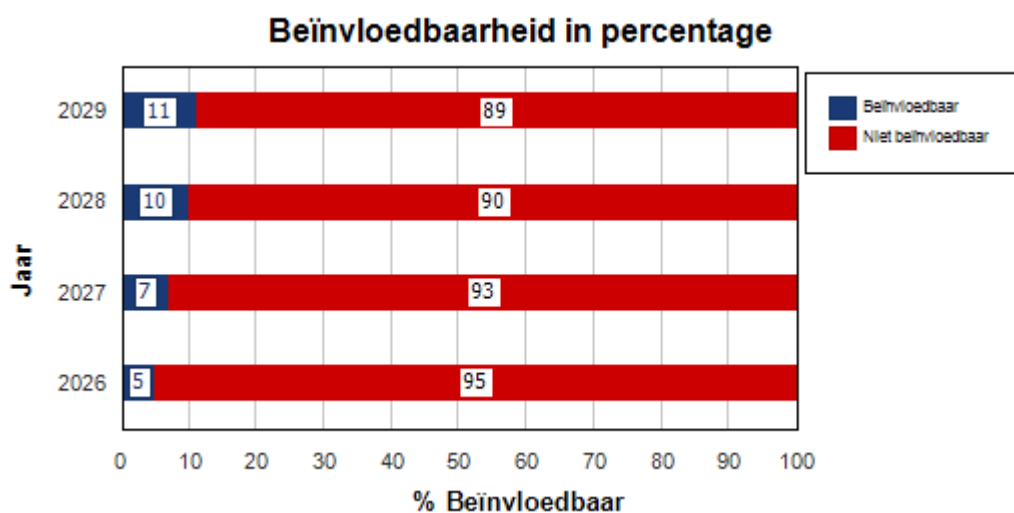
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Totaal verschil in de baten 2026 t.o.v. 2025:	-1.478	
Incidentele middelen van het Rijk vervallen, met name Gezond en Actief Leven Akkoord.	-628	I
Incidentele middelen voor internationale projecten vervallen in 2026 (Vesta, Cultivate, Equal Life)	-478	I
De incidentele Rijksmiddelen voor het verhogen van de vaccinatiegraad ad € 730K zijn lager dan in 2025	-495	I
Overig	123	I
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten		
Totaal verschil in de lasten 2026 t.o.v. 2025:	3.255	
Incidentele middelen van het Rijk vervallen, met name Gezond en Actief Leven Akkoord.	628	I
Incidentele middelen voor internationale projecten vervallen in 2026 (Vesta, Cultivate, Equal Life)	478	I
De incidentele Rijksmiddelen voor het verhogen van de vaccinatiegraad ad € 730K zijn lager dan in 2025	495	I
Verwerking hervormingsbezuinigingen: m.n. gezondheidsadvies en -beleid, gezondheidsonderzoek en efficiëntie	490	S
Nieuwkomers: JGZ-zorg aan nieuwkomers, afkomstig uit VJN 2025 (incidenteel in 2025, vervallen in 2026).	336	I
Inrichting zorgorganisatie naar zorgwetgeving en kwaliteitseisen, Voorjaarsnota 2025	-471	S

		x €1.000	
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S	
Loon- en prijsbijstelling	-780	S	
Besteding en dekking middelen; van 2024 naar 2025, maar niet in 2026 (o.a. Mentale gezondheid, Leefstijlinterventies, schoollunches, Modernisering sekswerkbeleid)	540	I	
Extra middelen in verband met de gewijzigde productiviteitsnorm 2025	830	I	
Gemeenschappelijke Regeling (GGDrU): loon- en prijsbijstelling	-89	S	
Op basis van de bevolkingsprognoses dalen de kind aantallen in 2026. Als gevolg hiervan worden de budgetten van de Jeugdgezondheidszorg en de Inspectie Kinderopvang aangepast.	423	S	
Overig	375	I/S	

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Reserves		
Totaal verschil in de lasten 2026 t.o.v. 2025:		
Besteding en dekking middelen; van 2024 naar 2025 (waaronder incidentele coalitiemiddelen, aanpassing productiviteitsnorm en project Modernisering Sekswerkbeleid)	-1.550	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 5%, 2027 7%, 2028 10% en voor 2029 11%

Voor deze doelstelling ligt een deel van de bestedingen vast in een gemeenschappelijke regeling (GGDrU).

Daarnaast ligt een deel van de bestedingen vast doordat ze geoormerkt zijn en bekostigd worden met Rijkssubsidies (m.n. SPUK GALA) of middelen van derden.

Een belangrijk deel van de kosten van Volksgezondheid betreft personele lasten van de Jeugdgezondheidszorg. Deze zijn niet beïnvloedbaar omdat het hier wettelijke taken betreft (Wet publieke gezondheidszorg - WPG).

Doelstelling 8: Aanbod cultuur

Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kunst Kleurt de Stad - Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota Kleur Bekennen 2025-2028	2020 - 2023	De cultuurvisie tot 2030 en de uitgangspunten voor Cultuurnota 2025-2028, met als pijlers: <ul style="list-style-type: none"> • pluriform aanbod • ruimte voor ontwikkeling • stimuleren van creatief vermogen • een inclusieve cultuursector Aan de hand van deze pijlers wordt in periode 2025-2028 gewerkt aan een eigenzinnige, uitnodigende en solidaire cultuursector en een gezond cultureel ecosysteem in Utrecht.
Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028	2023	Hierin staat hoe we toewerken aan het realiseren van de ambities in de Kadernota Cultuurparticipatie voor de periode 2024-2028.
Nachtvisie 2030 en Beleidsnota Nachtcultuur	2023	Visie, ambities en doelstellingen om de Utrechtse nachtcultuur te ondersteunen en stimuleren. In deze visie en nota staan 4 ambities met onderliggende actiepunten waarmee we de Utrechtse nachtcultuur naar een hoger plan tillen. We zoeken nieuwe locaties, stellen een subsidieregeling in en werken aan sociale veiligheid.
De kracht van cultuur - Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030	2022	De verschillende beleidsthema's en regelingen voor cultuur in de vrije tijd, cultuur in de wijk en cultuur op school, inclusief een visie op het geheel.
Uitvoeringsnota Kunst in de Openbare Ruimte	2021	In deze nota zijn de vier pijlers van de Cultuurnota op verschillende manieren vertaald naar zes uitgangspunten: een breed en divers aanbod, spreiding over de stad, voor- en in samenspraak met inwoners, toegankelijk voor iedereen, een sterk ontwikkeld beeldend kunstklimaat en talentontwikkeling.
Uitvoeringsprogramma Huisvesting Culturele en Creatieve Sector 2025-2028	2024	In dit uitvoeringsprogramma staat hoe we in de periode 2025–2028 werken aan meer betaalbare werk- en presentatieruimte én het behoud van bestaande plekken voor de culturele en creatieve sector, met als doel een toegankelijke en diverse culturele infrastructuur voor alle Utrechters.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028					
Landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod.	3	-	2	-	2	-					
% Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk niveau.	85%	-	>87%	-	>87%	-					
% Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau.	43%	-	>65%	-	>65%	-					

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We realiseren nieuwe locaties voor werkruimtes voor de culturele en creatieve sector, zoals bijvoorbeeld culturele broedplaatsen op de locaties Attleeplantsoen, Paardenveld, Koningsweg en Tussen de Rails.
- We realiseren ruimten die multifunctioneel gebruikt kunnen worden.
- We enthousiasmeren vastgoedeigenaren voor projecten met ruimte voor de culturele en creatieve sector.
- We maken een kwalitatieve analyse van de faciliteiten die bestaande broedplaatsen aanbieden en welke er nog nodig zijn om zo vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.

Activiteiten die we niet meer doen

- We prioriteren en selecteren bij kunst in de openbare ruimte. I.v.m. een structurele bezuiniging op het Fonds Stadsverfraaiing kunnen we minder initiatieven uit de stad oppakken.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Via de vierjarige regeling [Cultuurnota 2025-2028](#) ontvangen 72 culturele instellingen die samen zorgen voor een divers en gezond stadsbreed cultureel ecosysteem in Utrecht subsidie voor de komende periode.
- De tweejarige subsidieregeling Cultuurnota voor 2025-2026 loopt en er kan aangevraagd worden voor de tweejarige regeling 2027-2028, die laagdrempeliger aan te vragen is dan de vierjarige regeling en zich richt op kleinere en/of meer beginnende Utrechtse organisaties en makers.
- We continueren het vooronderzoek Gedenken voor de Oost waarin we met de initiatiefnemers en de stad onderzoek doen naar de mogelijkheden voor gedenken van het slavernij- en koloniale geschiedenis. Afhankelijk van de uitkomsten van dit vooronderzoek geven we in 2026 verder invulling aan een manier om te gedenken,
- We zoeken doorlopend naar nieuwe huisvestingsmogelijkheden voor de culturele en creatieve sector, zowel in gemeentelijk eigendom (vastgoed en grond) als elders in de stad. Bijvoorbeeld voor culturele werkruimtes en broedplaatsen. Waar het kan, maken we gebruik van het principe 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'.

- Op basis van een onderzoek naar de ruimtelijke synergie en kostenramingen werken we verder aan de uitwerking van het concept van de bovenstedelijke culturele voorziening in Overvecht en samenbrengen van verschillende partijen als onderdeel van het Masterplan Overvecht Centrum.
- Om te zorgen voor voldoende fysieke ruimte voor de culturele sector, ondersteunen wij beheerorganisaties die betaalbare werkruimtes aanbieden. We verstrekken opdrachten aan organisaties die panden voor de cultuursector beheren en voeren een nadere regel uit waaruit een grotere beheerorganisatie gesubsidieerd wordt die de hele stad bedient.
- We voeren voor het derde en laatste jaar de nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen subsidie uit.
- In 2026 werken we samen met bewoners en kunstenaars aan kunsttoepassingen rond de water- en plantenwereld in Merwede, zetten we de verbeeldingskracht van kunstenaars in voor het toekomstige Lombokpark en starten we in het Beurskwartier.
- We zetten de vindopdracht voor nieuwe voorzieningen voor nachtcultuur voort.
- We werken aan de realisatie van het cultuurcluster Berlijnplein binnen de in mei 2021 door de raad [vastgestelde kaders](#).
- We werken aan de renovatie en heropening van de Vlampijpateliers met behoud van betaalbare culturele werkruimte.
- We implementeren een planregel voor culturele broedplaatsen om via het omgevingsplan beter ruimte kunnen reserveren voor de culturele sector.
- Samen met de toekomstige gebruikers van het nieuwe depot op Lage Weide werken we verder aan de realisatie en inrichting van het gebouw. We werken ook aan een oplossing voor het netcongestieprobleem.
- De in 2025 herziene project- en impulssubsidies uitvoeren waarmee we een zo breed mogelijke doelgroep van makers en kunst disciplines in de stad te steunen.
- We werken aan de realisatie van kunstopdrachten in het kader van de 1,5 % regeling, bij scholen en bij andere publieke voorzieningen. En we geven vervolg aan de Wisselsokkel Croeselaan in samenwerking met de HKU. Met onze collega's van Beheer Openbare Ruimte werken samen aan de verplaatsing of renovatie van een aantal kunstwerken binnen de gemeentelijke collectie.
- We stellen samen met de Provincie en gemeentes binnen de regio een samenwerkingsconvenant op met het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) om zo op belangrijke beleidsmatige thema's afstemming te vinden. We werken samen met de provincie en andere gemeenten binnen het samenwerkingsconvenant met OCW. Daarnaast ondersteunen wij met het [Cultuur](#) Innovatiefonds Provincie Utrecht (CIPU) culturele innovatie in de regio.
- De middelen GALA (Gezond Actief Leven Akkoord) worden deels ingezet voor pilots van projecten op het snijvlak van kunst en gezondheid die deelname aan culturele projecten in de eigen buurt worden gestimuleerd.

Financiën Aanbod cultuur

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	126	0	0	0	0	0
Lasten	54.297	57.648	59.501	58.592	61.782	58.919
Saldo Baten en Lasten	-54.171	-57.648	-59.501	-58.592	-61.782	-58.919
Onttrekking reserves	1.331	578	0	0	2.500	0
Toevoeging reserves	1.400	500	0	0	0	0

Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-69	78	0	0	2.500	0
Totaal	-54.240	-57.570	-59.501	-58.592	-59.282	-58.919

x €1.000

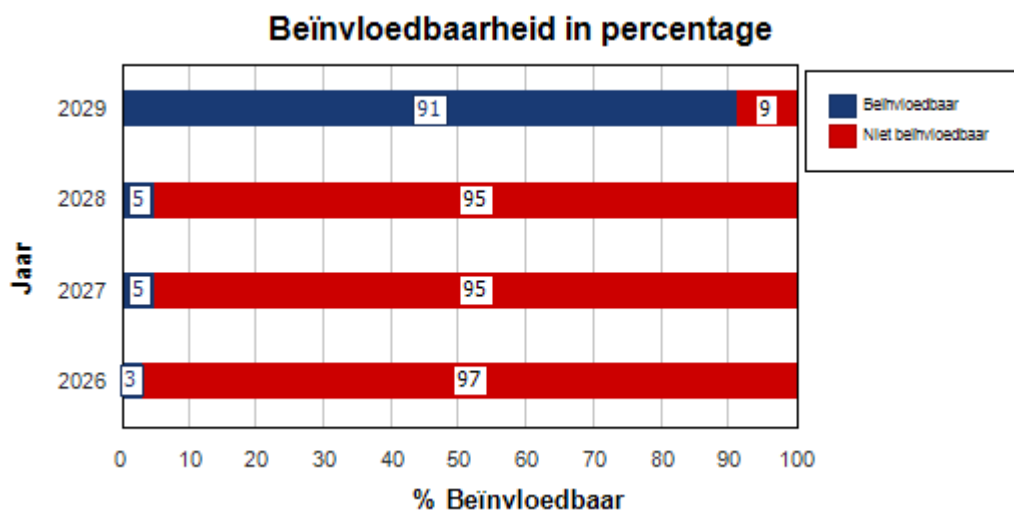
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
Loon en prijs compensatie - maatregel Voorjaarsnota 2025	2.387	S
Nacalculatie loon en prijs compensatie 2025 - maatregel Voorjaarsnota 2025	-156	I
Culturele regiovorming - bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-130	I
Versterken nachtcultuur - bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-90	I
Betaalbare huisvesting creatieve sector - bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-358	I
Uitbouw muzikale oefenstudio's - maatregel Voorjaarsnota 2024	-192	I
Ontwikkeling Culturele voorziening Leidsche Rijn - bijsturing 2e berap 2024	500	I
Cultuurbudget groeit mee met de stad - maatregel coalitieakkoord 2022 - 2026	400	S
Evenredige verdeling Cultuurnotabudget - bijsturing 2e berap 2023	-175	S
Inzet behoud basissubsidie Amateurkunst - bijsturing 2e berap 2024	-210	S
Diverse verschillen	-123	I/S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Technische verrekening algemene reserve i.h.k.v. de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-578	I
Toevoegingen		
Dotatie vaste activa reserve Culturele voorziening Leidsche Rijn	500	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 3%, 2027 5%, 2028 5% en voor 2029 91%

Een groot deel van het budget van Culturele Zaken bestaat uit de Cultuurnota. Die subsidie heeft betrekking op de periode 2025 - 2028. Voor die jaren zijn ook verplichtingen aangegaan. Andere subsidies en opdrachten hebben veelal een gelijke looptijd.

Doelstelling 9: Deelname en cultuur bezoek

Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kunst Kleurt de Stad - Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota Kleur Bekennen 2025-2028	2020 - 2023	De cultuurvisie tot 2030 en de uitgangspunten voor Cultuurnota 2025-2028, met als pijlers: <ul style="list-style-type: none">• pluriform aanbod• ruimte voor ontwikkeling• stimuleren van creatief vermogen• een inclusieve cultuursector Aan de hand van deze pijlers wordt in de periode 2025-2028 gewerkt aan een eigenzinnige, uitnodigende en solidaire cultuursector en een gezond cultureel ecosysteem in Utrecht.
Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028	2023	Hierin staat hoe we toewerken aan het realiseren van de ambities in de Kadernota Cultuurparticipatie voor de periode 2024-2028.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
De Kracht van Cultuur - Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030	2022	De verschillende beleidsthema's en regelingen voor cultuur in de vrije tijd, cultuur in de wijk en cultuur op school, inclusief een visie op het geheel.
Uitvoeringsnota Kunst in de openbare ruimte 2021-2030	2021	In deze nota zijn de vier pijlers van de Cultuurnota op verschillende manieren vertaald naar de 6 uitgangspunten voor beeldende kunst in de openbare ruimte om de stad mooier en beter te maken.

In deze nota zijn de vier pijlers van de Cultuurnota op verschillende manieren vertaald naar de 6 uitgangspunten voor beeldende kunst in de openbare ruimte om de stad mooier en beter te maken.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028			
% Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt.	87%	-	>92%	-	>92%	-			
Aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen (in miljoenen).	1.8 miljoen	3,2 miljoen	4,0 miljoen	4,0 miljoen	4,0 miljoen	4,0 miljoen			
Aantal actieve deelnemers aan culturele activiteiten van gesubsidieerde organisaties in Utrecht.	3.791	8200	5100	5300	5400	5400			

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing

Activiteiten die we niet meer doen

- De SPUK Impuls Jongerencultuur stopt waarmee een extra impuls gegeven is aan actieve cultuurparticipatie onder jongeren tussen 14 en 28 jaar. Het Rijk heeft aangekondigd dat deze uitkering voor 2025 de laatste was.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We sturen op voortzetting van de activiteiten die we hebben ondersteund met de SPUK Impuls Jongerencultuur door in 2025 een kennissessie te organiseren.
- We werken aan de realisatie van een wijkcultuurhuis in Merwedekanaalzone, twee jongerencultuurhuizen in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern en een wijkcultuurhuis in De Musketon (Zuid). Hiermee dragen we bij aan een betere spreiding van culturele wijkvoorzieningen in de stad, en versterken we het aanbod van actieve cultuurparticipatie dichtbij de Utrechters.
- We werken aan de herontwikkeling van de jongerencultuurhuizen in Kanaleneiland en Overvecht.

- We blijven zoeken naar nieuwe locaties voor het toevoegen wijkcultuurvoorzieningen waarbij we ook kijken naar de mogelijkheid van slim ruimtegebruik.
- 2026 is het tweede en laatste jaar van de regeling combinatiefuncties cultuur in en hiermee wordt meer dan voorheen de wijkgerichte inzet van een cultuurcoach ondersteund om verbindingen tussen cultuur, onderwijs en andere domeinen te blijven leggen.
- 2026 is het laatste jaar van de huidige versie van de nadere regel van de basissubsidie amateurkunst. We onderzoeken hoe ondersteuning van de amateurkunst beter kan aansluiten op de ambities uit het uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie, rekening houdend met [motie 311 \(2024\) Behoud basissubsidie amateurkunst](#). We werken samen met Utrecht Creative Community aan het creëren van een podium voor creatieve mbo-afstudeerders.
- In 2026 gaat een nieuwe opdracht van start voor Utrecht Marketing voor cultuurmarketing (zonder culturele zondagen, i.v.m. de bezuinigingen hierop per 2026), die bestaat uit collectieve cultuurpromotie (zoals UITagenda), ondersteuning van de culturele sector met kennis (o.a. door de inzet van het Cultureel Doelgroepenmodel) en het vergroten en meer divers maken van het publieksbereik van de gesubsidieerde culturele instellingen.

Financiën Deelname en bezoek cultuur

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	375	0	0	0	0	0
Lasten	9.300	10.145	10.431	10.996	11.017	10.850
Saldo Baten en Lasten	-8.925	-10.145	-10.431	-10.996	-11.017	-10.850
Onttrekking reserves	98	150	0	309	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	98	150	0	309	0	0
Totaal	-8.827	-9.995	-10.431	-10.687	-11.017	-10.850

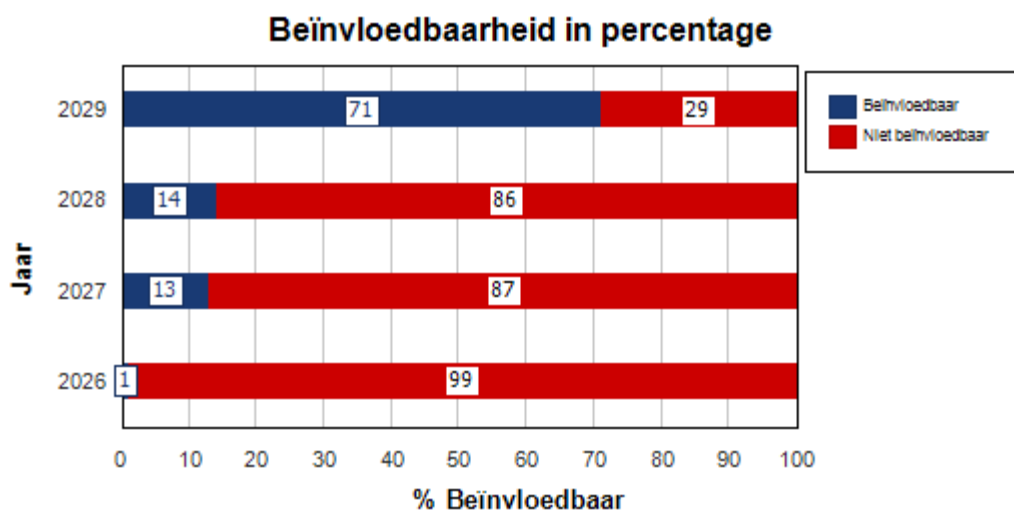
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
niet van toepassing	0	I
Lasten		
Loon en prijs compensatie - maatregel Voorjaarsnota 2025	379	S
Gedenken de Oost - onderdeel bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-150	I
Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn, Vleuten/ de Meern - maatregel Voorjaarsnota 2023	264	S
Wijkcultuurhuis Lunetten - coalitieakkoord 2022-2026	450	S
Beheer Domplein 4-5 - maatregel Voorjaarsnota 2023	-200	I
Verminderen bijdrage Utrecht Marketing - maatregel Voorjaarsnota 2024	-719	S
Inzet behoud basissubsidie Amateurkunst - bijsturing 2e berap 2024	210	S
Diverse verschillen	52	I/S

x €1.000		
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Technische verrekening algemene reserve i.h.k.v. de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-150	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1%, 2027 13%, 2028 14% en voor 2029 71%

De subsidie die betrekking heeft op de cultuurnota 2025 - 2028 heeft een verplichting tot en met 2028. Andere subsidies zoals bijvoorbeeld Amateur Kunst Educatie hebben een gelijke looptijd. Daardoor is de beïnvloedbaarheid tot en met 2028 beperkt.

Doelstelling 10: Vastgoed

Voldoende en optimaal gespreid toekomstbestendig vastgoed dat bijdraagt aan klanttevredenheid huurders en maatschappelijke doelstellingen gemeente.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Vastgoed 2025-2030	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% panden op onderhoudsniveau 3.	90%	90%	>90%	>90%	>90%	>90%	>90%
Gereduceerde CO2 uitstoot in tonnen.	PM	-	PM	PM	PM	PM	PM
Klanttevredenheid.	6,3	-	7,0	-	7,3	-	-
Aandeel gebouwen verhuurd aan een maatschappelijke partij	75%	>75%	>75%	>75%	>75%	>75%	>75%

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We maken een plan van aanpak voor meervoudig ruimtegebruik en doen hiermee meer ervaring op bij concrete panden.
- Bij verkoop bieden we panden aan volgens het principe van Right to Bid.
- We onderzoeken de kansen voor het verkrijgen van meer subsidies.
- We gaan partijen die geen winstoogmerk hebben ruimte aanbieden tegen een kostprijsdekkende huur.

Activiteiten die we niet meer doen

- Het uitvoeren van de maatregelen voortkomende uit de technische risico inspecties, worden niet langer afzonderlijk uitgevoerd, aangezien ze zijn geïntegreerd in het reguliere werkproces.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We stellen het Jaarplan Onderhoud op voor twee jaar en stemmen dit waar nodig af met huurders; het plan voor 2026 voeren we uit.
- We ronden de routekaart voor verduurzaming van ons vastgoed af.
- We gaan verder met het toegankelijk maken van het eigen gemeentelijk vastgoed. Bij nieuwbouw en grootschalige renovatie doen we dit op basis van 'Utrecht Standaard Toegankelijk' (UST). Bij vastgoed wat voorlopig niet in aanmerking komt voor een renovatie wordt gekeken hoe we toegankelijkheid kunnen verbeteren.
- We voeren het eigenaarsonderhoud uit voor het gemeentelijk vastgoed dat wordt gebruikt voor milieu- en natuureducatie (steedes) en onderzoeken waar nodig de mogelijkheid tot vervanging. Gemaakte afspraken met de Huurder leggen we vast.
- We voeren klantgesprekken met huurders over de dienstverlening van de VGU. Ook voeren we opnieuw een huurderstevredenheidsonderzoek uit, waarvan de uitkomsten in Q1 2026 worden gecommuniceerd met onze huurders.
- Het actualiseren van Meerjaren Strategische Programma's (MSP's).
- We werken verder aan het op orde brengen van de Vastgoedorganisatie, door onder andere het doorontwikkelen van de robuuste structuur voor projectbeheersing en het verbeteren van de informatiehuishouding.
- We voeren pandverkenningen uit om de maatschappelijke functie van panden optimaal te benutten, waarbij we verschillende maatschappelijke functies afwegen.
- Het Makelpunt blijft een bijdrage leveren aan het verhogen van de bezettingsgraad van de gemeentelijke locaties en die van onze samenwerkingspartijen en hulp bieden aan

initiatiefnemers die op zoek zijn naar een locatie. Daarmee vergroten we het maatschappelijk rendement en stimuleren we de (onderlinge) samenwerking in deze gebouwen.

- We geven invulling aan tijdelijk beheer leegstand door tijdelijke verhuur van het vastgoed op basis van kostprijsdekkende huur.
- Op basis van de positieve evaluatie verlengen we in 2026 het contract voor het kortlopend leegstandsbeheer met AdHoc en zetten we het leegstandsbeheer voort.
- Om uitvoering te geven aan [Motie 315](#) onderzoeken we in 2026 aanvullend welke panden kunnen worden uitgegeven, mede binnen de kaders van [Motie 137](#), bovenop de vijf panden die eerder zijn aangewezen.

Financiën Vastgoed

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	27.592	32.092	33.433	33.956	34.479	34.532
Lasten	34.680	27.503	29.837	29.666	29.929	31.529
Saldo Baten en Lasten	-7.087	4.589	3.596	4.290	4.550	3.003
Onttrekking reserves	67.697	1.149	0	0	0	0
Toevoeging reserves	4.508	4.007	4.250	4.250	4.250	4.901
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	63.189	-2.858	-4.250	-4.250	-4.250	-4.901
Totaal	56.101	1.731	-654	40	300	-1.898

x €1.000

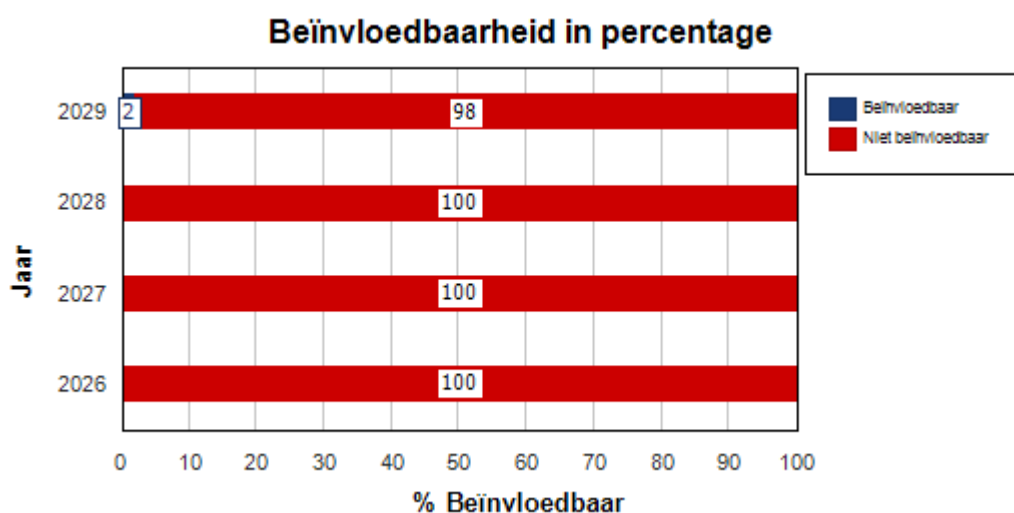
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Verhoging huurinkomsten als gevolg van indexering huurcontracten.	801	S
In de Voorjaarsnota 2025 is, in het kader van de hervormingsbezuinigingen, een taakstelling opgenomen om vanaf 2026 meer opbrengsten te generen uit commerciële verhuur en subsidies.	540	S
Lasten		
Extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening voor het treffen van maatregelen ten aanzien van brandveiligheid naar aanleiding van brandscans.	2.000	I
Aanvullende dotatie onderhoudsvoorziening vastgoed om aan alle verplichtingen vanuit het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) te kunnen voldoen en om te voorkomen dat de voorziening negatief komt te staan in de komende meerjarenperiode.	800	S
Bij de jaarafsluiting 2022 is besloten tot een extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening voor de jaren 2022 t/m 2025. Vanaf 2026 vervalt deze extra dotatie.	-550	I

x€1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2025 vond een eenmalige onttrekking plaats aan de reserve Stadskantoor voor verduurzamingsmaatregelen. In 2026 zijn er geen onttrekkingen aan reserves in de begroting opgenomen.	-1.000	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen in toevoegingen aan reserves die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 0%, 2027 0%, 2028 0% en voor 2029 2%

De financiële techniek achter de beleidsdoelstelling Vastgoed binnen het programma Levendige en gezonde stad werkt zo dat de lasten van vastgoed worden doorbelast naar de gebruiker, ook als dit de gemeente zelf is. Daarmee valt het merendeel van de lasten en baten tegen elkaar weg. Hierdoor is de beïnvloedbaarheid binnen deze beleidsdoelstelling zeer beperkt. De beïnvloedbare ruimte betreft slechts de incidenteel toegekende middelen. De kosten van vastgoed zijn wel beïnvloedbaar op de beleidsinhoudelijke begrotingsprogramma's. Als de gemeenteraad bijvoorbeeld zou besluiten de bibliotheektaken minimaal in te vullen, kunnen bibliotheekgebouwen afgestoten worden en daarmee de vastgoedlasten dalen. Dat financiële effect wordt dan zichtbaar bij de betreffende beleidsdoelstelling.

De keuzeruimte bestaat uit enkele opties:

- Onderhoudsniveau verlagen van niveau 3 naar 4 (alleen panden in eigen gebruik). Zonder nader onderzoek is de keuzeruimte moeilijk te kwantificeren; doordat de huidige norm al niet volledig wordt gehaald is de mogelijke besparing klein.
- Kosten verlagen door vastgoed/voorzieningen te concentreren op één of enkele plekken in de stad. Deze optie is eveneens moeilijk te kwantificeren zonder nader onderzoek/nulmeting. Bovendien staat dit haaks op het beleid van de gemeente om voldoende gespreide voorzieningen in de stad te realiseren. Aandachtspunt is dat bij de theoretische besparingen in dit scenario ook (huur)inkomsten wegvallen.
- Outsourcing. Kosten besparen door het uitbesteden van werkzaamheden en overgang naar regie-organisatie.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
De groei van de stad leidt tot druk op de beschikbare ruimte, middelen en voorzieningen en daarmee een gezonde leefomgeving. Als de vierkante meters en de middelen voor de maatschappelijke voorzieningen, waaronder sportaccommodaties, plekken voor cultuur en buurtcentra, onvoldoende meegroeien ontwikkelt de stad zich niet in balans.	<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie van de barcode RSU jaarlijks monitoren en op basis daarvan zo nodig bijsturen. • Slim benutten van de ruimte en voorzieningen die er zijn. • Prioriteren investeringen conform Ongelijk investeren voor Gelijke Kansen.
Het risico dat onze ambitie op het gebied van duurzaamheid niet wordt gehaald door netcongestie.	<ul style="list-style-type: none"> • We onderzoeken andere technische oplossingen om gebouwen toch aan te sluiten op het energienet. • Inzetten op het gasloosready opleveren van gebouwen. • Bij onvoldoende ruimte om gebouwen aan te sluiten op het energienet, moeten we prioriteren welke maatschappelijke voorzieningen voor gaan.
Personeels- en vrijwilligerstekort: Het is momenteel een krappe arbeidsmarkt waardoor mogelijk ambities moeten worden bijgesteld of de uitvoering vertraging oploopt. Binnen de zwembaden blijft er een structurele behoefte aan zweminstructeurs. Maar ook partijen in de stad hebben tekorten. Er is onder andere tekort aan zorg- en welzijnspersoneel, pedagogisch medewerkers, vrijwilligers, bouwpersoneel en cultuurpersoneel.	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren beleidsnota arbeidsmarkt: actieve en gerichte benadering van de arbeidsmarkt, met focus op kansrijke start(o.a. kinderopvang en kraamzorg) en ouderen. • Verhogen instroom en verminderen uitstroom medewerkers door ruimte voor leren en ontwikkelen. • Flexibiliteit in de bezetting inbouwen voor pieken en dalen. • We zetten samen met sportverenigingen actief in op de inzet van zelfbeheer binnen de zwembaden. • Extra inzet op werven en behouden van vrijwilligers.
Op het gebied van asiel en integratie staat het rijksbeleid op gespannen voet met het Utrechtse beleid, en op onderdelen ook met de uitgangspunten van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het kabinet heeft een ingrijpend asielprogramma, dat stevige gevolgen heeft voor de doelstelling Nieuwkomers. We hebben wettelijke resultaatdoelen voor het realiseren van: <ul style="list-style-type: none"> • opvangplekken van Oekraïners, • asielopvang en opvang voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (spreidingswet), • Doorstroom statushouders van asielopvang naar een woonplek (huisvestingstaakstelling) 	<p>We blijven inzetten op actieve lobby, indien mogelijk met G4 en VNG.</p> <p>Oekraïne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verlengen bestaande locaties • aanpassen beleid • aankoop van panden <p>Asielopvang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inzet op meerjarige samenwerkingsafspraken met COA, ook voor Plan Einstein. <p>Huisvesting statushouders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met woningbouwcorporaties versterken.

Strategische programmasico's	Maatregel
<ul style="list-style-type: none"> Bewaken humanitaire ondergrens voor kwetsbare dakloze EU migranten en ongedocumenteerde mensen Inburgering van nieuwkomers <p>Het wordt om diverse redenen steeds moeilijker deze wettelijke resultaten te behalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Schaarste in de stad: fysieke ruimte en uitvoerend professionals. Door toename van de doelgroepen en toename van de kwetsbaarheid zijn meer opvangplekken nodig en stijgt de druk op zorg(denk aan JGZ), sociale- en maatschappelijke voorzieningen in de stad (denk aan onderwijs). Onzekerheid van de impact van het Europese migratiepact en van de voorgenomen wetwijzigingen rond spreidingswet, voorrang en huisvesting statushouders en asiel (regeerakkoord). Onzekere financiën voor opvang Oekraïne (hoogte en duur), Rijksbudget voor gemeenten en partners COA, IND en Vluchtelingenwerk staan onder druk. Budget voor uitvoeringskosten inburgering groeit nog niet mee met de opgave. 	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken van alternatieven voor huisvesting statushouders. <p>Inburgering:</p> <ul style="list-style-type: none"> We nemen maatregelen om de kosten te verlagen en hebben tijdelijke dekking via de VJN2025.
<p>Coalitieakkoord van het Rijk: de gemaakte keuzes hebben financiële gevolgen waardoor we onze aanpak op onderdelen moeten herijken. Waar de gevolgen al duidelijk zijn, staat dit opgenomen per doelstelling. Met de huidige landelijke politiek is de onzekerheid vanuit het Rijk alleen maar groter geworden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lobby richting het Rijk: samen met partners geven we aan dat gemeenten tegen de grens oplopen van de activiteiten die ingezet kunnen worden in verhouding tot de financiën. Opdrachten en subsidieplafonds verlagen. Aanvullende financiering zoeken, zoals private financiering van cultuur. Ontwikkelingen rondom het demissionair kabinet en het aanstaande nieuwe coalitieakkoord nauw volgen.
<p>Zowel landelijke politieke beslissingen en uitspraken (bv. voorstel om migranten scherper te gaan monitoren), als internationale gebeurtenissen (Gaza) maken veel los in de stad. Het geeft een gevoel van onmacht en frustratie. Onder meer bij welzijn, jongerenwerk en onderwijs vraagt dit vaardigheden om hier op een goede manier op in te kunnen spelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inzet op vaardigheden en kennis over deze thema's bij welzijn en jongerenwerk via Utrecht zijn We Samen, deels gefinancierd door Rijksgelden vanuit de NCTV. Stellingname van college en raad over deze thema's.
<p>De online leefwereld wordt steeds belangrijker. Op inhoud zien we dat wat online gebeurt, grote impact heeft, met name op jongeren. Vanwege de groeiende</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vanuit Utrecht Zijn We Samen hebben we de Utrechtse Online Coalitie opgericht met partners uit o.a. welzijn, jongerenwerk

Strategische programmarisico's	Maatregel
macht van bigtech en de groeiende mogelijkheden online voor extreme meningen en content, verwachten we dat de komende jaren hier steeds meer aandacht op nodig is.	<p>en onderwijs. Zo vergroten we de kennis over online wereld en gaan we online extremisme en polarisatie tegen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de langere termijn werken we aan borging van de online vaardigheden in onze bredere aanpak van polarisatie en radicalisering.
Vorig jaar waren er veel meer aanvragen dan er financiering beschikbaar was vanuit de subsidieregeling inclusie en diversiteit. De subsidieregeling 2026-27 proberen we nog toegankelijker te maken voor groepen die wat meer moeite hebben met aanvragen. Verwachting is dat de respons opnieuw groot gaat zijn. Risico is dat er teleurstelling optreedt bij een groot aantal aanvragers omdat ze ondanks een goede aanvraag geen financiering krijgen.	<ul style="list-style-type: none"> • Goede voorlichting en verwachtingsmanagement, door deelnemers in het aanvraagproces er ook op te wijzen dat het goed kan dat er heel veel animo is. • Deelnemers aanmoedigen om samen te werken bij een aanvraag.
De stapeling van veranderingen in de zorgwetgeving en kwaliteitseisen maken dat we niet blijvend kunnen voldoen aan de zorgwetgeving en zorgkwaliteitseisen. Terwijl we juist onze zorg moeten doorontwikkelen gezien de dalende vaccinatiegraad en het toenemend aantal dak- en thuisloze mensen in Utrecht.	Met de in de VJN toegekende middelen de organisatorische en juridische randvoorwaarden duurzaam borgen.
Hoog ziekteverzuim onder personeel Volksgezondheid brengt uitvoering onder druk, waaronder bij de JGZ.	Voortzetten extra aandacht voor werkdruk en frequent verzuim om ziekteverzuim terug te dringen.
Door een veranderend klimaat kunnen extreme regenval en extreme hitte Utrechters treffen.	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op vergroening rondom gemeentelijk vastgoed in een hoog stedelijke omgeving. • Hittebestendige en geïsoleerde gebouwen opleveren.
Oplopende kosten maken dat Utrechters minder goed kunnen rondkomen. Vanwege het structurele karakter van dit risico is het opgenomen in beleid en als verschilmaker in de Sociale Visie. Hoewel we de bestaansonzekerheid daarmee niet meteen oplossen is het geen strategisch risico meer en komt dit punt in het vervolg te vervallen	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit de sociale visie is bestaanszekerheid een speerpunt voor het gehele sociaal domein. • Organisatieonderdelen werken nauw samen op dit vraagstuk om de kansengelijkheid te vergroten. • We werken samen met maatschappelijke partners en de eerstelijnszorg om geldzorgen bespreekbaar te maken en tijdig door te verwijzen.

Strategische programmarisico's	Maatregel
De houdbaarheid van het sociaal domein staat onder druk. Ingezette koers om het sociaal domein te hervormen leidt ook tot extra verwachtingen van de sociale basis, en een hogere druk voor o.a. informele zorgorganisaties, welzijnswerk, vrijwilligers en mantelzorgers.	<ul style="list-style-type: none"> • We werken met de hervormingen aan het versterken van de houdbaarheid van het sociaal domein en andere manieren van werken: meer groepsgericht, wijk- en buurtgericht, collectief en digitaal. • Dit wordt zichtbaar in de herziening van subsidies in de sociale basis, de inkoop van zorg en welzijn en in vernieuwende werkwijzen die we ontwikkelen met partners in de stad. • We werken concrete voorstellen uit om budget te verschuiven van aanvullende zorg naar de sociale basis.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investeringsen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Totaal investeringen programma Levendige en gezonde stad

x €1.000

Totaal investeringen programma Levendige en gezonde stad	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	261.237	1.147	39.206	2.827	4.461
Uitbreidingsinvesteringen A	229.002	1.697	900	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	490.239	2.844	40.106	2.827	4.461

Doelstelling Nieuwkomers

x €1.000

Totaal investeringen programma Levendige en gezonde stad	Geautoriseer d t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	750	0	0	0	0
Totaal	750	0	0	0	0

Toelichting doelstelling Nieuwkomers

Niet van toepassing

Doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen

x €1.000

Doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen	Geautoriseer d t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	68.514	1.147	4.082	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	94.083	1.697	900	0	0
Totaal	162.597	2.844	4.982	0	0

Toelichting doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen

Bij deze Programmabegroting vragen wij autorisatie voor de investeringsprojecten die, conform de voortgangsrapportage NKG 2025, in 2026 starten. Het gevraagde investeringskrediet bedraagt 1,147 miljoen euro voor vervangingsinvesteringen, waarvan 0,122 miljoen euro betrekking heeft op binnensportaccommodaties en het restant van 1,025 miljoen euro op buitensportaccommodaties. Binnen de uitbreidingsinvesteringen wordt autorisatie gevraagd voor 1,697 miljoen euro. Dit heeft volledig betrekking op buitensportaccommodaties.

Voor een toelichting op de betreffende investeringsprojecten verwijzen wij naar de voortgangsrapportage NKG 2025.

Doelstelling Vastgoed

x €1.000

Doelstelling Vastgoed	Geautoriseer d t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	192.723	0	35.124	2.827	4.461
Uitbreidingsinvesteringen A	134.169	0	0	0	0
Totaal	326.892	0	35.124	2.827	4.461

Toelichting doelstelling Vastgoed

We vragen geen nieuw krediet vrij voor deze doelstelling in 2026.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
GGD Regio Utrecht (GGDrU)	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de provincie Utrecht, waaronder Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de gemeente Utrecht staan in het arrangement Publieke Gezondheid dat de gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.	2.557

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooiën voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders					
Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV).	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	13.500	13.533	13.533	0
Totaal 1		13.500	13.533	13.533	0
Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar					
Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden	2.880	2.998	2.998	0
Belangenbehartiging en Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.681	1.479	1.431	0
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: het tijdelijk ondersteunen en zo nodig verbinden van inwoners met een kwetsbare situatie aan partijen in de basisinfrastructuur of in de (aanvullende) zorg.	654	681	0	0
Een tegen eenzaamheid	Een tegen eenzaamheid	90	0	0	0
Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	2.341	2.632	2.632	0
Maatschappelijke Diensttijd	Maatschappelijke Diensttijd	413	206	0	0
Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	959	972	0	0
Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren	920	945	0	0

NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	161	0	0	0
Scoutingsactiviteiten	Scoutingsactiviteiten	262	273	0	0
Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen	214	223	223	0
Versterken Sociale Basis	Versterken Sociale Basis	227	227	0	0
Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning	6.744	6.904	6.904	0
Totaal 2		17.546	17.540	14.188	0
Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen					
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	70	0	0	0
Inclusie en Diversiteit	Ondersteuning van activiteiten die bijdragen aan Inclusie en Diversiteit	500	500	0	0
Uitvoering wga-taken en aanvullende preventieve activiteiten	Registreren en opvolgen discriminatie meldingen; Activiteiten gericht op het voorkomen en tegengaan van discriminatie; Beide uitgevoerd door discriminatie.nl provincie Utrecht.	601	626	0	0
Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit	264	0	264	0
Totaal 3		1.435	1.126	264	0
Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke welzijnsaccommodaties					
Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	80	80	0	0
Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.070	1.108	1.108	0
Totaal 4		1.150	1.188	1.108	0
Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving					

Buurtsportcoach	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	79	76	0	76
Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	60	62	0	0
Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	235	245	0	60
Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	73	82	0	0
Support aangepast sportaanbod	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	101	101	0	0
Support samenwerking	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	137	77	0	0
Support sportaanbieders	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	105	105	0	0
Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	80	83	0	83
Totaal 5		870	831	0	219
Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen					
Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	437	455	214	241
Tuinen en parken	Volkstuinen	194	194	194	0
Totaal 6		631	649	408	241
Het percentage Utrechters met een goed ervaren gezondheid neemt toe					
Gezond Leren op School	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseleducatie. Doelstelling is een gezonde	887	0	0	0
Preventie KOPP/KOV-kinderen	Preventie KOPP/KOV-kinderen	237	247	237	0
Sekswerk: Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten (DUUP)	Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers gericht op het verlaten van de branche (DUUP) gemeente Utrecht.	601	626	0	0
Sekswerk: Stedelijke hulp- en dienstverlening en begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten	Stedelijke hulp- en dienstverlening en (stedelijke) begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten	956	995	0	0

Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	195	203	0	0
Verslavingspreventie basis	Het bieden van informatie over de gezondheidseffecten van middelengebruik (nicotine, alcohol, drugs) en gokken. Gericht op o.a. jongeren, risicogroepen en intermediairs. Bevordert bewustwording, motivering en gedragsverandering.	1.204	995	995	0
Verslavingspreventie Ongelijk investeren	Verslavingspreventie Ongelijk investeren	162	168	168	0
Verslavingszorg	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuit hulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	2.150	2.239	2.239	0
WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie ten behoeve van een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in Utrecht	72	75	72	0
Totaal 7		6.464	5.548	3.711	0
Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen					
Culturele broedplaatsen stedelijke regio	Bijdragen aan de initiatief- en realisatiefase van de nieuw culturele broedplaatsen verspreid over de regio Utrecht	115	0	0	0
Cultuurnota 2-jarige regeling	Het stimuleren van startende culturele projecten.	749	780	0	0
Cultuurnota 4-jarige regeling	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	47.294	48.688	0	48.688
Impulssubsidies cultuur	Het stimuleren van nieuwe, talentvolle makers en initiatieven die het culturele aanbod aanvullen	217	226	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	434	300	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen Attleeplantsoen 39	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes in het Attleeplantsoen 39.	110	0	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen Koningsweg 2	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes op de Koningsweg 2	0	100	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen parkeergarage Paardenveld	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes in de parkeergarage Paardenveld	0	110	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen Tussen de Rails	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes in het gebied Tussen de Rails	0	335	0	0

Investeringsbijdrage Muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio's in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief kunnen worden gehuurd door muzikanten en/of geluidskunstenaars en/of producers	163	0	0	0
Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	40	40	0	0
Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	650	800	0	99
Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222	231	0	0
Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	235	231	0	0
Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	218	231	0	0
Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	219	231	0	0
Stedelijk beheer cultureel vastgoed	Het beheren en verhuren van culturele werkruimtes en voorzieningen	447	464	0	464
Totaal 8		51.113	52.767	0	49.251
Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad					
Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	915	952	0	952
Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	420	420	0	0
Combinatiefunctionarissen	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278	278	0	278
Cultuurnota 4 jarige regeling participatie	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.926	4.087	0	4.087
Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.121	1.152	0	1.152
Impuls jongerencultuur	Het ondersteunen van initiatieven voor en door jongeren waarmee zij zich creatief kunnen ontwikkelen	465	0	0	0

Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten - de Meern	De ontwikkeling van 3 jongerencultuurhuizen in Leidsche Rijn, Vleuten - de Meern	322	335	0	335
Mediaplatform	Het beheren en uitvoeren van een stedelijke journalistiek mediaplatform	42	45	0	45
Nachtcultuur	Nachtcultuur	90	70	0	0
Professionalisering organisaties met cultuurhistorische waarde	Organisaties met cultuurhistorische waarde die geen meerjarige cultuursubsidie van de gemeente meer ontvangen te ondersteunen bij professionalisering en/of het verkennen van andere mogelijkheden voor (structurele) financiering	50	50	0	0
Totaal	9	7.629	7.389	0	6.849
Totaal		100.338	100.571	33.212	56.560

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Algemene middelen en overhead

Overzicht

Wij staan voor een duurzaam financieel beleid, een gezonde financiële positie van de gemeente voor nu en in de toekomst. Met daarbij een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Portefeuillehouder(s): Susanne Schilderman, Rachel Streefland

Financiën

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.249.655	1.313.605	1.343.440	1.333.587	1.309.890	1.318.191
Lasten	263.834	262.725	257.394	249.841	249.872	249.748
Saldo Baten en Lasten	985.821	1.050.880	1.086.046	1.083.746	1.060.018	1.068.444
Onttrekking reserves	211.141	132.025	63.974	14.017	23.766	14.719
Toevoeging reserves	281.991	85.153	47.984	24.886	16.906	17.589
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-70.850	46.872	15.990	-10.870	6.860	-2.870
Totaal	914.971	1.097.752	1.102.036	1.072.877	1.066.879	1.065.574

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 1.343,440 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Algemene uitkering (1.100 miljoen euro)
- Onroerende-zakenbelasting (OZB) (223,265 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 257,394 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Informatie- en procesmanagement (64,033 miljoen euro)
- Personeelszaken, facilitair en huisvesting (57,616 miljoen euro)
- Financiën, inkoop en juridische zaken (21,111 miljoen euro)
- Overige ondersteunende functies (31,258 miljoen euro)
- Overhead decentraal (77,943 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2026 63,974 miljoen euro onttrokken en 47,984 miljoen euro toegevoegd aan de reserves, vrijwel geheel uit de algemene dekkingsreserve.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

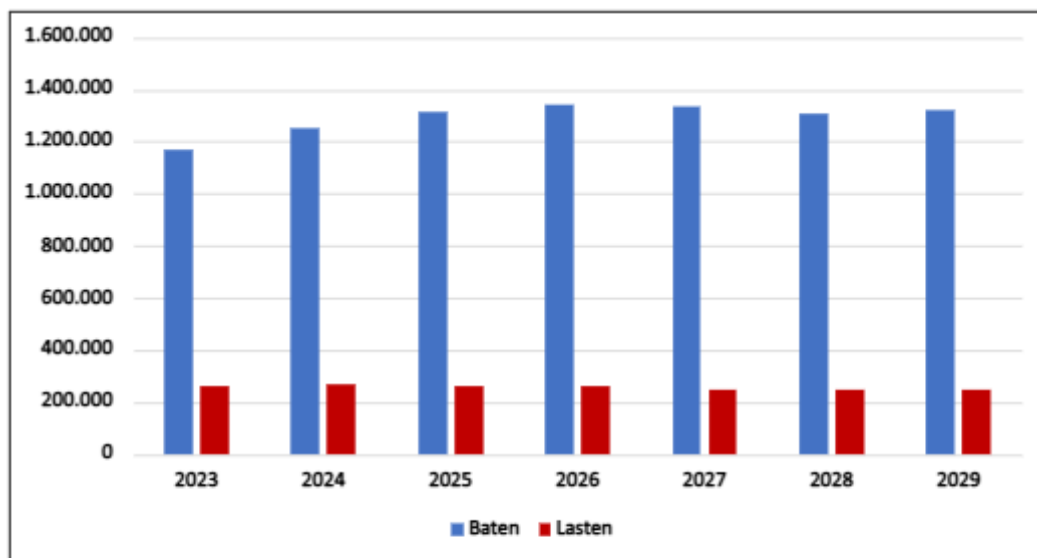
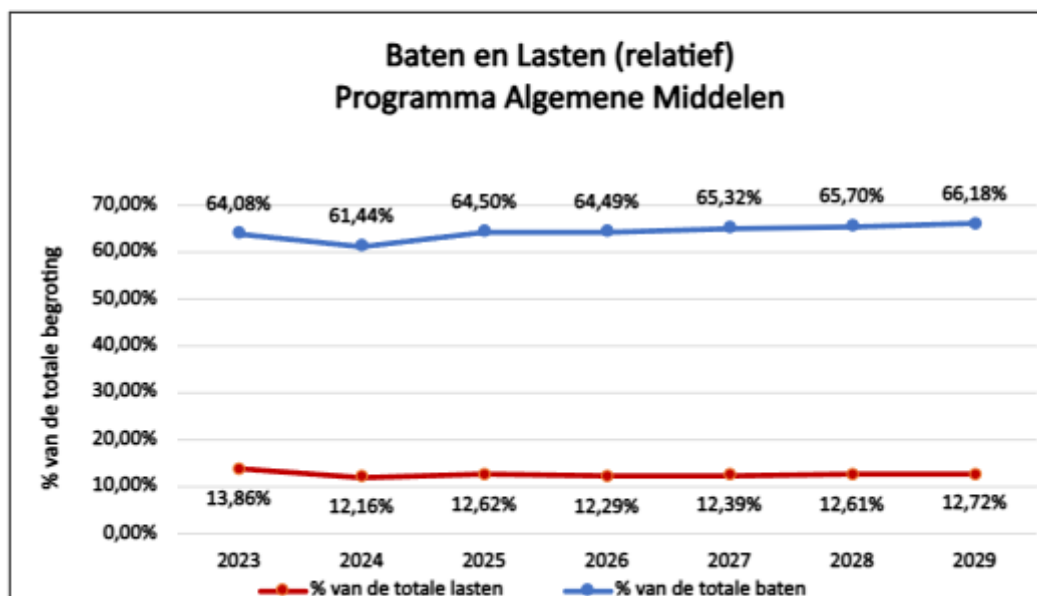
In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

						x € 1.000
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	-243	3.046	4.122	4.245	4.245	4.245
Thema 1b: Verlagen kwaliteit interne dienstverlening	-	1.529	2.322	2.322	2.322	2.322
Thema 3: Centraliseren van o.a. bedrijfsvoeringsfuncties	-1.025	-539	452	2.111	2.111	2.111
Stoppen strategische onderzoeksadvisering publiek domein	-	118	118	118	118	118
Planningsoptimisme / onder-uitputting gemeentebreed (investeringen en lopende budgetten)	2.170	2.768	3.568	4.068	4.568	4.068
Totaal	902	6.922	10.582	12.864	13.364	12.864

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Algemene Middelen

Wij staan voor een duurzaam financieel beleid, een gezonde financiële positie van de gemeente voor nu en in de toekomst.

Financiën

x €1.000

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	1.242.137	1.308.543	1.338.357	1.328.505	1.304.807	1.313.109
Lasten	4.450	-2.260	4.661	1.928	3.512	4.272
Saldo Baten en Lasten	1.237.687	1.310.804	1.333.696	1.326.576	1.301.296	1.308.837
Onttrekking reserves	203.648	122.891	61.940	13.398	23.766	14.719
Toevoeging reserves	267.029	85.153	47.984	24.471	16.491	17.174
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-63.381	37.738	13.956	-11.074	7.275	-2.455
Totaal	1.174.306	1.348.542	1.347.652	1.315.503	1.308.571	1.306.382

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves ten opzichte van begrotingsjaar 2025 toegelicht.

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Gemeentefonds: Betreft de mutatie op het gemeentefonds die voortvloeit uit de bijstellingen van de omvang van het gemeentefonds voor groei, compensatie stijgende prijzen en mutaties van specifieke budgetten. In deze begroting is het effect van de meicirculaire verwerkt.	19.773	S
Onroerendezaakbelasting: De onroerende-zaakbelasting neemt ten opzichte van 2025 met circa 7,1 miljoen euro toe, voornamelijk door de eerder besloten tariefsverhoging en indexatie conform Voorjaarsnota 2024, aangevuld met een hogere opbrengst door de groei van het aantal woningen en niet-woningen.	7.100	S
Stelposten: Betreft de taakstelling verkoop vastgoed, als vastgesteld in motie M315 bij de Voorjaarsnota 2024	0.800	I
Toeristenbelasting: Conform de Voorjaarsnota 2025 stijgt het tarief van de toeristenbelasting in 2026 van 8,5% naar 10%. Daarnaast is de raming verhoogd door een trendmatige groei van het aantal overnachtingen van 6%.	2.100	S
Lasten		
Stelpost: Afwikkeling stelpost Leidsche Rijn.	2.713	S

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Financiering: De structurele verhoging van de omslag rente (van 1,5% naar 2%) is nog niet verwerkt in de begrotingsjaren 2026 en verder. Hierdoor ontstaat er een verschil tussen de begroting 2025 en 2026	-1.348	I
Stelposten:	5.439	I
Stelpost stijgende energielasten zoals opgenomen bij de Voorjaarsnota 2025	4.000	I
Uitwerking nota Waava	0,630	I
Stelposten overig	0,800	I

x €1.000

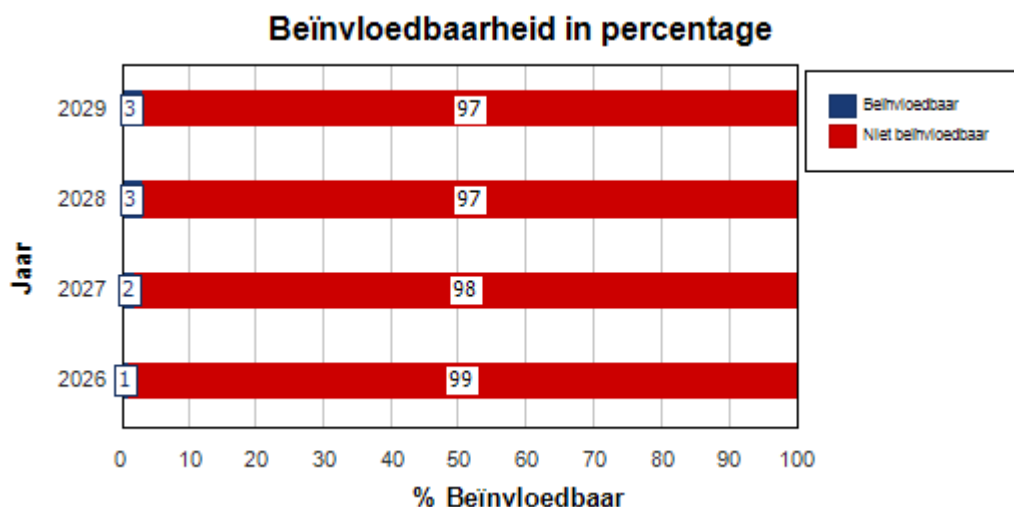
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen	60.951	
Algemene dekkingsreserve:	-56.866	I
De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming en daarmee is het ook de verrekenplek voor rekeningresultaten, zowel positief als negatief. Juist vanwege deze aard en het karakter van de reserve kan er door de jaren heen sprake zijn van substantiële schommelingen.		
Gemeentefonds - Algemene uitkering:	-4.085	I
Het reserveren van middelen vanuit de circulaire van het Rijk over het gemeentefonds. Aangezien de circulaire op verschillende momenten in het jaar verschijnen kunnen de bijbehorende acties/middelen vaak niet gerealiseerd worden in het lopende jaar. Via deze reserve kunnen verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen (corresponderende posten) beschikbaar worden gehouden, door aan het einde van het jaar toevoegingen aan de reserve te doen in afwijking van de begroting. Onttrekkingen worden geraamd bij de bestuursrapportages ten behoeve van de specifieke onderwerpen. Onttrekking aan de reserve in 2026 betreffen de corresponderende posten die aan het einde van het jaar 2025 in de circulaire worden toegekend maar nog niet kunnen worden besteed. Deze corresponderende posten worden aan het eind van 2025 in de reserve gestort en in 2026 weer onttrokken. Dit is op dit moment		

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
nog niet in te schatten, daarom is er geen onttrekking of storting begroot. Daarom is er een verschil in onttrekkingen t.o.v. 2025		
Toevoegingen	37.169	
Algemene dekkingsreserve:	-35.010	I
De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming en daarmee is het ook de verrekenplek voor rekeningresultaten, zowel positief als negatief. Juist vanwege deze aard en het karakter van de reserve kan er door de jaren heen sprake zijn van substantiële schommelingen.		
Reserve Groei in Balans:	-2.159	I
Deze reserve is ingesteld om de geoormerkte uitgaven en inkomsten van het investeringspakket Groei in Balans te egaliseren en daarmee deze middelen te reserveren voor het pakket aan maatregelen voor de groei van de stad In 2026 wordt er 2,159 miljoen euro minder aan deze reserve toegevoegd dan in 2025		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1%, 2027 2%, 2028 3% en voor 2029 3%

De lasten binnen deze doelstelling zijn grotendeels niet beïnvloedbaar. Dit komt omdat veel posten technisch van aard zijn en een relatie hebben met andere inhoudelijke onderdelen van de begroting. In de analyse is de beïnvloedbaarheid reeds bij deze inhoudelijke onderdelen meegenomen. Het onderdeel Onroerende zaakbelasting (OZB) heeft betrekking op de uitvoering (oplegging en inning) van de OZB. De beïnvloedbaarheid van deze kosten is, zeker op korte termijn, beperkt. Volgens de verslaggevingsregels van het BBV zijn gemeenten verplicht om een post onvoorzien in de begroting op te nemen. Voor de hoogte van het bedrag zijn echter geen richtlijnen meegegeven. Gemeenten kunnen theoretisch een heel laag bedrag ramen. De uitvoeringskosten voor de overige gemeentelijke belastingen hebben het grootste deel betrekking op de uitvoeringslasten van de BghU. De beïnvloedbaarheid van deze lasten is, zeker op korte termijn, beperkt. Het overige gedeelte betreft kwijtscheldingen en is volledig beïnvloedbaar. De consequentie hiervan is dat bewoners die nu in aanmerkingen komen voor kwijtschelding geconfronteerd worden met hogere lasten.

Doelstelling 2: Overhead

Een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Financiën

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	7.518	5.062	5.083	5.083	5.083	5.083
Lasten	259.031	264.735	252.483	247.663	246.110	245.226
Saldo Baten en Lasten	-251.513	-259.674	-247.400	-242.580	-241.028	-240.143
Onttrekking reserves	7.493	9.134	2.034	619	0	0
Toevoeging reserves	14.962	0	0	415	415	415
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-7.469	9.134	2.034	204	-415	-415
Totaal	-258.982	-250.540	-245.366	-242.376	-241.443	-240.558

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves ten opzichte van begrotingsjaar 2025 toegelicht.

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.	21	I
Lasten		
<i>Overhead Centraal</i>		
Als gevolg van de indexering van de budgetten "Overhead Centraal" nemen de begrote lasten in 2026 toe.	3.767	S
In de Voorjaarsnota's 2024 en 2025 zijn bezuinigingen en hervormingen opgenomen die per 2026 voor minder lasten zorgen bij Overhead Centraal.	-4.422	S
Voor het programma's "Informatie op Orde" en "Versterken Common ground" neemt het incidentele budget in 2026 af.	-4.081	I
Voor diverse grote ICT projecten is er in 2026 een lager budget omdat dit in 2025 incidenteel was aangevuld met onttrekkingen uit de reserve ICT investeringsprogramma. In 2026 wordt opnieuw bekeken of er onttrekkingen nodig zijn.	-2.987	I
De incidentele compensatie voor hogere energie lasten vervalt in 2026.	-1.115	I
Als gevolg van resultaatbestemmingen uit 2024 en budgetneutrale bijstuuringsvoorstellen was het budget in 2025 incidenteel hoger dan in 2026.	-3.667	I

x €1.000

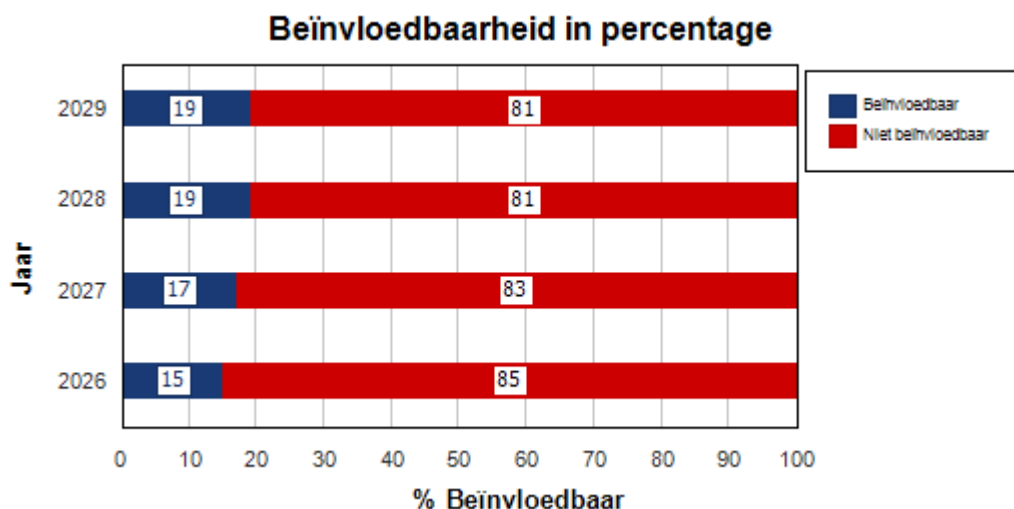
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Door de toename van de apparaatslasten neemt het overheadbudget toe conform de overheadsystematiek.	1.304	I
<i>Overhead Decentraal</i>		
Als gevolg van de indexering van de budgetten "Overhead Decentraal" nemen de begrote lasten in 2026 toe.	2.655	S
In de nieuwe CAO zijn hogere percentages opgenomen voor de "Toelage Onregelmatige Dienst" waardoor de loonkosten structureel toenemen.	1.295	S
Incidentele budgetten voor onder andere "Organisatie Ontwikkeling in het Fysieke domein", het "Programma Hervormingen Sociaal Domein" en "compensatie voor hogere energie lasten" komen te vervallen in 2026.	-3.375	I
Door resultaatbestemmingen uit 2024 was er incidenteel extra budget in 2025.	-1.768	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2026 wordt er minder onttrokken aan de ICT investeringsprogramma dan in 2025.	-2.987	I
Voor de resultaatbestemmingen uit boekjaar 2024 is er in 2025 incidenteel budget onttrokken uit de algemene dekkingsreserve	-4.114	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen in de reserves die moeten worden toegelicht.	-	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 15 %, 2027 17%, 2028 19% en voor 2029 19%

Overhead Centraal Voor alle overheadtaken geldt dat, bij een gelijkblijvend takenpakket (= zelfde omvang van de organisatie en uitvoering van de huidige taken), dat een beperkt deel van de totale kosten (personeelskosten en programmakosten) beïnvloedbaar is. De overhead heeft een directe samenhang met de ontwikkeling van de gehele organisatie. Dit komt tot uiting in de volgende punten:

- De percentages beïnvloedbare begroting voor het programma Overhead zijn gebaseerd op de huidige omvang van de organisatie. Bij verandering van de omvang van de organisatie beweegt ook de omvang van het programma overhead mee, waardoor de percentages beïnvloedbare begroting Overhead opnieuw bekeken moeten worden. Bij krimp van de centrale overhead neemt het beïnvloedbare deel relatief af.
- Krimp van de overhead leidt per definitie tot een vermindering van de dienstverlening aan de gehele organisatie en daarmee mogelijk uitbreiding van de taken voor het primair proces elders in de organisatie met zich mee. Dit heeft mogelijk negatieve effecten op de dienstverlening aan burgers.
- Binnen de overhead worden taken uitgevoerd als afhandeling van bezwaarschriften, verhelpen van ICT storingen en het uitbetalen van salarissen. Voor deze taken zal er altijd capaciteit noodzakelijk zijn. Daarnaast moeten binnen de overhead wettelijke taken uitgevoerd worden, zoals Algemene Verordening Gegevensbescherming, Wet Open Overheid, afhandelen van bezwaren etc. De uitvoering van dit soort taken is daarmee niet tot nauwelijks beïnvloedbaar. Tenslotte zijn er taken die zorgen voor checks & balances in de organisatie zoals control, juridische zaken en inkoop. De beïnvloedbaarheid van deze taken is afhankelijk van het accepteren van risico's.

Overhead Decentraal Onder deze beleidsdoelstelling vallen de kosten van de overhead die specifiek wordt ingezet voor afdelingen in het primair proces. Het gaat hier bijvoorbeeld om overhead die doorberekend wordt in tarieven en heffingen of aan projecten wordt toegerekend (bijv. grondexploitaties).

Bij volledige benutting van de beïnvloedbare ruimte gaat het niveau van de dienstverlening van de betreffende overhead taken naar het absolute minimum. Deze consequenties zijn vergelijkbaar als bij de andere overhead-onderdelen, maar dan op decentraal niveau.

Doelstelling 3: Vennootschapsbelasting

We dragen zorg voor een correcte aangifte Vennootschapsbelasting en voor een tijdige betaling van de belasting.

Financiën

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	353	250	250	250	250	250
Saldo Baten en Lasten	-353	-250	-250	-250	-250	-250
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-353	-250	-250	-250	-250	-250

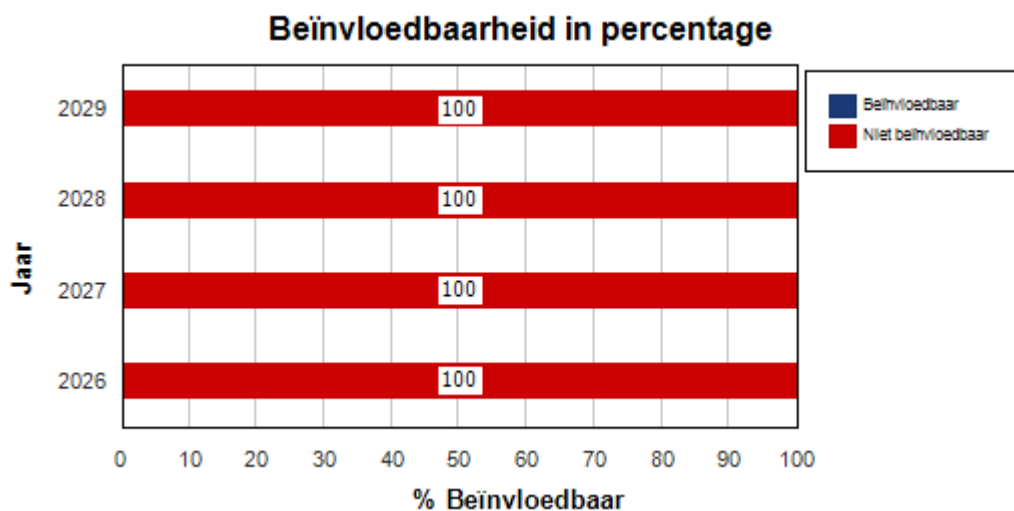
x €1.000

Toelichting

De gemeente is vanaf 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting (VpB). Vandaar dat vanaf 2016 de gemeente Utrecht voor de Vennootschapsbelasting 0,250 miljoen euro begroot er van uitgaande dat het merendeel van de activiteiten van de gemeente niet VpB-plichtig is. Er is echter een verschil van inzicht ontstaan met de Belastingdienst ten aanzien van winst op reclame. De belastingdienst stelt namelijk dat winst op reclame onder de VpB valt en wij daarover VpB verschuldigd zijn. Ons bezwaar en beroep bij de rechtbank is tot nu toe afgewezen. Het hoger beroep houden wij aan omdat een aantal gemeenten met een vergelijkbare zaak inmiddels naar de Hoge Raad is gegaan. De adviseur (advocaat generaal) van de Hoge Raad adviseerde in juni 2024 dat de procedures over de activiteit reclame opnieuw moeten worden beoordeeld door de feitenrechter (met het oog op normaal vermogensbeheer). Dit is goed nieuws. Het oordeel van de Hoge Raad verwachten wij in het vierde kwartaal van 2025. Als er duidelijkheid is komen wij met een voorstel om de begroting aan te passen.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 0 %, 2027 0%, 2028 0% en voor 2029 0%

Van beïnvloedbaarheid is geen sprake omdat de Vennootschapsbelasting volledig volgt uit de winstberekening van de aan deze belasting onderhavige producten. Tot nu toe is dit alleen de winst uit de inzameling van bedrijfsafval en de winst uit reclameconcessies.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de Programmabegroting 2026).

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen. Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Investeringsprogramma Algemene middelen

x €1.000

Algemene middelen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	360	550	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	1.260	285	0	0	0
Routine-investeringen	15.309	9.496	0	0	0
Totaal	16.929	10.331	0	0	0

Doelstelling Overhead

x €1.000

Algemene middelen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	360	550	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	1.260	285	0	0	0
Routine-investeringen	15.309	9.496	0	0	0
Totaal	16.929	10.331	0	0	0

Toelichting doelstelling Overhead

Vervangingsinvesteringen

De bestaande goederenlift wordt vervangen door een grotere invalide/goederenlift op de Tractieweg 2 en de bestaande wasplaats is financieel en technisch afgeschreven. Om die reden worden deze vervangen.

Uitbreidingsinvesteringen A

Er zijn aggregaten nodig voor de noodstroom als de basisstroomvoorziening uitvalt en uitbreiding van veiligheidsmaatregelen.

Verder zijn er accukasten voor veilig opladen nodig. Dit betreft voornamelijk elektrisch gereedschap in combinatie met extra laadpalen voor de aanschaf van elektrische voertuigen.

Routine-investeringen

De routine-investeringen hebben betrekking op de interne bedrijfsvoering, zoals Werken 3.0 concept, meubilair, laptops en telefoons. De kapitaallasten worden gedekt binnen de in de begroting opgenomen structurele kapitaallasten. Het is de verwachting dat bij de Jaarstukken 2025 kredieten gereed wordt gemeld.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BGHU)	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.	7.265
BNG Bank NV	De BNG Bank NV is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.	-1.500
Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten	0

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Paragrafen

Weerstandvermogen en Risicobeheersing

Inleiding

Om onze ambities en doelstellingen te bereiken, moeten we ook de risico's kennen, weten wanneer het spannend wordt. In de programma's geven we inzicht in de belangrijkste strategische risico's, ontwikkelingen die het realiseren van onze doelstellingen mogelijk in de weg staan en welke maatregelen we hiervoor in onze programma's treffen. De focus van deze paragraaf ligt op de (mogelijke) financiële gevolgen van de risico's en of we voldoende financiële buffers hebben om deze risico's financieel op te vangen.

Belangrijkste uitgangspunten

Het weerstandvermogen = de beschikbare weerstandscapaciteit/ de benodigde weerstandscapaciteit.

Het weerstandvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is om substantiële financiële tegenvallers op te vangen zonder directe ingrepen in de begroting te hoeven voeren. Conform de nota 'Risicomanagement en weerstandvermogen' hanteren wij als uitgangspunt dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk moet zijn de benodigde weerstandscapaciteit. Dit betekent een weerstandvermogen van 1,0 of hoger

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt. Twee keer per jaar, volgende de begrotingscyclus, worden deze gemeentebreed geïnventariseerd.

Naast het weerstandvermogen herkent het BBV kengetallen om de financiële positie van de gemeente te duiden. Gemeente Utrecht hanteert uitsluitend de door de BBV verplichte kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en wendbaarheid. Aan deze kengetallen worden door de provincie Utrecht, in het kader van het financieel toezicht, signaleringswaardes toegekend. Zie hiervoor [hoofdstuk kengetallen](#).

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Nota Risicomanagement en Weerstandvermogen	2019	De nota bevat de principes voor het risicomanagement en weerstandvermogen die we in de gemeente Utrecht hanteren. De nota wordt in 2026 geactualiseerd

Ontwikkelingen en actualiteiten

Onzekerheid inkomsten Rijk blijft bestaan

De afgelopen begrotingen en jaarrekeningen zijn onafgebroken gedomineerd door de onzekerheid ten aanzien van de ontwikkeling van het gemeentefonds, de afbouw van de specifieke uitkeringen en de bekostiging van de alsmaar stijgende uitgaven, onder andere in de WMO en de Jeugdzorg. In de voorjaarsnota's van 2024 en opnieuw in 2025 is door middel van een omvangrijk pakket aan financiële bijsturingen geprobeerd te anticiperen op de gevolgen van deze onzekerheid.

Deze maatregelen verminderen de flexibiliteit van de begroting om bij te kunnen sturen bij tegenvallers. Dit kan structurele gevolgen hebben zoals ook blijkt uit de volgende alinea.

Beoordeling financiële positie

De gemeente Utrecht staat er voor begrotingsjaar 2026 voldoende voor. Bij de woonlasten is er weinig ruimte om financiële tegenvallers op te vangen, De overige kengetallen kunnen als voldoende of goed

worden beoordeeld hoewel de solvabiliteit de ondergrens van de signaalwaarde nadert. Zie hoofdstuk kengetallen voor een uitleg per kengetal.

Net als vrijwel alle andere gemeenten heeft Utrecht een kwetsbaarheid in de toekomst doordat de Rijksmiddelen teruglopen. We zien op de middellange termijn een verslechtering van de financiële positie. Het structureel saldo laat na 2027 een negatief saldo zien van -0,1%. Dit saldo loopt bij vele gemeenten hard terug en benadrukt het belang van de druk op het Rijk om te komen met voldoende structurele middelen voor de uitvoering van de taken laat zien.

Uitbreiding van de belastingcapaciteit met eenpersoonshuishoudens

Vanaf de programmabegroting 2026 neemt de gemeente in aanvulling op de gebruikelijke kengetallen ook de belastingcapaciteit voor eenpersoonshuishoudens op. Daarmee wordt niet alleen inzicht gegeven in de lastenontwikkeling voor meerpersoonshuishoudens, maar ook voor alleenstaanden. Zo ontstaat een vollediger en beter vergelijkbaar beeld van de woonlasten binnen de gemeente.

Ontwikkeling van het weerstandsvermogen

Zowel de beschikbare weerstandscapaciteit als de benodigde weerstandscapaciteit zijn licht gedaald waardoor het weerstandsvermogen, dat wil zeggen de ratio waarin de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit vrijwel gelijk is gebleven ten opzichte van de Jaarrekening 2024.

De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2024 met 0,2 miljoen euro gestegen van 86,7 miljoen euro naar 86,9 miljoen euro. Dit is het gevolg van een veranderd risicoprofiel van enkele grotere risico's en betere beheersmaatregelen waardoor over de hele linie het risicobedrag vrijwel gelijk is gebleven.

De algemene reserve is ook vrijwel gelijk gebleven, maar de onbenutte belastingcapaciteit is nu al enkele jaren op rij aan het afnemen, bijdragende aan een toenemende kwetsbaarheid van de financiële positie van de gemeente.

Het financiële risicoprofiel is ten opzichte van de jaarrekening 2024 weinig veranderd, maar onderling hebben verschuivingen plaatsgevonden. Zie voor de top-10 risico's het hoofdstuk weerstandsvermogen. De belangrijkste wijziging in de top-10 risico's is:

- Nieuw risico in de top 10 is de informatiebeveiliging/cybercrime. Een grote en bekende organisatie als gemeente Utrecht wordt meerdere malen per dag aangevallen met het oogmerk binnen te dringen in het digitale netwerk van de gemeente. Er is een voortdurende 'wapenwedloop' bezig tussen kwaadwillende hackers en de informatiebeveiligers van de gemeente. Omdat informatiesystemen steeds meer met elkaar communiceren (wat ervoor zorgt dat de dienstverlening steeds beter wordt) is het risico van de zwakste schakel ook steeds groter.

Weerstandsvermogen

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de Algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de overige (onbenutte) financieringsbronnen. De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt.

Twee keer per jaar, volgende de begrotingscyclus, vindt er een gemeente brede risico-inventarisatie plaats op de financiële gevolgen van onze risico's.

Om het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gekeken naar de verhouding tussen het vermogen

en de risico's, een weerstandsvermogen van minimaal 1, conform de nota risicomanagement (zie voor de link hoofdstuk beleidskaders) is gewenst.

De berekende beschikbare weerstandscapaciteit is 88,4 miljoen euro.

De berekende benodigde weerstandscapaciteit is 86,9 miljoen euro.

De ratio van het weerstandsvermogen voldoet aan de minimale norm en is nu (afgerond) 1,0.

Het verschil tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit is 1,5 miljoen euro. Dit betekent dat er ruim 1,5 miljoen euro meer in de algemene reserve staat dan nodig is om 90% zekerheid te hebben dat de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit verwijst naar de financiële middelen en reserves waarover een organisatie beschikt om onverwachte gebeurtenissen of tegenvallende omstandigheden op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit verschillende componenten, waaronder de algemene reserve, specifieke reserves en overige financiële middelen. Deze middelen kunnen worden ingezet om onvoorziene kosten of verliezen te dekken.

x €1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	Begroting 2025	Verantwoording 2024	Begroting 2026
Totaal algemene reserves	79.827	57.664	79.827
Vrijval algemene reserve	0	0	0
Toevoeging algemene reserve	0	22.163	0
	79.827	79.827	79.827
Stille reserves	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit (twee jaar)	9.242	8.803	7.949
Niet ingevulde begrotingsruimte (vier jaar)	0	0	0
Post onvoorzien (vier jaar)	636	636	636
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	89.705	89.266	88.412

Benodigde weerstandscapaciteit - Risicoprofiel

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt. Om die te kunnen bepalen vindt twee keer per jaar een gemeentebrede risico-inventarisatie plaats van de financiële gevolgen van onze risico's.

Benodigde weerstandscapaciteit

De totale benodigde weerstandscapaciteit bedraagt 86,9 miljoen euro. Deze uitkomst is tot stand gekomen na een Monte-Carlosimulatie en kent een zekerheidspercentage van 90%. Voor de begroting 2026 kunnen we dus met 90% zekerheid aangeven dat we met 86,9 miljoen euro voldoende financiële buffer hebben om de financiële gevolgen van onze risico's op te vangen. De actualisatie in deze begroting leidt dus tot een stijging van de benodigde weerstandscapaciteit met 0,2 miljoen euro.

Top 10 financiële risico's

In het onderstaande overzicht staat de top tien risico's met de grootste financiële impact kort toegelicht, inclusief de genomen maatregelen. Deze top tien telt op tot een benodigde weerstandscapaciteit van 75,3 miljoen euro. De top 10 risico's bedraagt daarmee 87% van de totaal benodigde weerstandscapaciteit. Het gemiddeld financieel gevolg is gebaseerd op het gemiddelde van de 100.000 trekkingen van de Monte-Carlosimulatie van het betreffende risico. De bijdrage benodigde weerstandscapaciteit is de uitkomst gebaseerd op 90% zekerheid.

x € 1.000.000			
Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Grondexploitatie Stationsgebied	Het Stationsgebied blijft een complex en daardoor risicovol project. De uitvoering is ver gevorderd, maar tegelijkertijd worden er ook nog (detail-)onderhandelingen gevoerd met marktpartijen over de vastgoedprojecten. De uitvoering brengt ook nieuwe complexiteit met zich mee die te maken heeft met het bereikbaar, leefbaar en veilig houden van het gebied. Het belangrijkste risico dat uit de risicoanalyse komt, is dat grondopbrengsten niet of later worden gerealiseerd.	12,0	17,2
Maatregelen: <ul style="list-style-type: none"> • Slimme ontwikkelingsstrategie en actieve marketing vastgoedprojecten, gemeentebrede proposities. • Aanpassen van kaders op het gebied van tijd, geld en kwaliteit; aanbestedingsstrategie, 'just in time' besluiten. • Gerichte communicatie, overleg met partijen, prioriteiten stellen en goodwillacties. 			
Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
SPUK's	In het hoofdlijnenakkoord van kabinet Schoof was een korting op de SPUK's opgenomen. Dit betreft een extra korting op onze inkomsten of door een korting op het gemeentefonds of op de omvang van het SPUK budget. Achtergrond van deze maatregel is dat administratieve lasten worden verminderd doordat er sprake is van meer beleidsvrijheid om deze middelen te besteden. In de laatste Voorjaarsnota van dit kabinet is deze maatregel ook budgettair opgenomen.	10,3	14,7

	Echter bij een aantal van deze SPUK's is sprake van verplichtingen uit convenanten en/ of meerjarige afspraken met de stad. In welke mate wij deze korting (tijdig) kunnen invullen is onzeker. Wel is zeker dat deze bezuinigingsmaatregel een effect heeft op de uitvoering van ons beleid. De maatregel is tot op heden nog niet volledig uitgewerkt, waardoor de impact van de maatregelen op ons beleid en onze inkomsten onzeker blijft		
--	---	--	--

Maatregelen:

Het is nog niet zeker dat de beleidswijzigingen worden doorgevoerd en of het dan in één keer of stapsgewijs plaatsvindt. Minder SPUK's betekent aan de andere kant lagere administratieve lasten en minder accountantscontroles. De gemeente probeert als beheersmaatregel deze "voordelen" te maximaliseren. Verder is er het voordeel dat met het afschaffen van de SPUK's ook de terugbetalingsverplichting valt. Efficiencywinsten komen daarmee ten goede van de exploitatie.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Autonome groei volume Jeugdwet en WMO	De vraag neemt toe en is sterk afhankelijk van externe factoren als prestatiedruk bij jeugd, vergrijzing en inzet op langer thuis wonen. Daarnaast neemt zorgduur en opvang toe door complexere problematieken en krapte op de woningmarkt waardoor uitstroom stagneert. Het financieel risico bestaat daaruit dat bij een open-einde regeling de gemeente de verantwoordelijkheid neemt voor de extra uitgaven als de autonome groei groter blijkt te zijn dan de geprognoseerde groei die door de Rijksoverheid wordt gefinancierd.	9,5	13,7

Maatregelen:

In de Voorjaarsnota 2023 hebben we aangegeven structureel tekorten te verwachten op Jeugd en Wmo. Bij de besluitvorming rond de VJN is gekozen voor scenario 2, aangevuld met amendement 52 "Utrechtse basis is een absoluut minimum bij bezuinigingen, waarin de oplossingen voor het verwachte tekort moeten worden gevonden in het brede sociale domein op basis van inhoudelijke uitgangspunten. Deze aanpak moet ertoe leiden dat we duurzaam in staat zijn de zorg en ondersteuning te bieden. Over de voortgang wordt u geïnformeerd via de raadsbrief Hervormingen sociaal domein de meeste recente brief was de [brief van 15 mei 2025 met kenmerk 11923054](#)

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Netcongestie	De belasting van het elektriciteitsnetwerk in Utrecht nadert een kritische grens. Momenteel is er al	8,9	12,7

	<p>een wachtlijst voor stroomaansluitingen voor grootgebruikers. Investerings voor lange-termijn oplossingen komen traag van de grond komen terwijl de vraag naar energie steeds sneller stijgt. Hierdoor wordt de kans dat de netbeheerder ook een aansluitstop voor kleingebruikers afkondigt, steeds groter. Dit heeft als gevolg dat ontwikkelingen stagneren. Voor de gemeente heeft dit financiële gevolgen. Zoals lagere opbrengsten grondexploitatie, die deels niet binnen de reserve grondexploitatie gedekt kunnen worden, en lagere legesinkomsten.</p> <p>Een aansluitstop voor kleingebruikers heeft tevens consequenties voor de realisatie van maatschappelijke vastgoed, de groei van de stad raakt uit balans: Nieuwbouw kan niet verder wat als gevolg heeft dat contracten met aannemers moeten worden afgekocht, lopende investeringen afgewaardeerd en extra tijdelijke huisvesting gerealiseerd. Daarnaast zal er bij renovatieprojecten minder verduurzaming mogelijk zijn wat kan leiden tot extra kosten voor nieuwe ontwerpen en latere realisatie van de renovatie waardoor onderhoudskosten sterk toenemen</p>		
<p>Maatregelen:</p> <p>Om het risico van een aansluitstop voor kleingebruikers te beheersen, zet de gemeente in op tijdelijke energieopwek via inzet van o.a. (gas)generatoren en accu's bij zowel gemeentelijk vastgoed als nieuwbouwlocaties. Hiermee worden vertragingen in de realisatie van projecten tijdelijk opgevangen. Daarnaast wordt er gefaciliteerd in de uitbreiding van de energie-infrastructuur, door onder andere ruimtelijke inpassing van trafostations en afstemming met betrokken partijen.</p> <p>De gemeente stimuleert energiehubs op bedrijventerreinen zodat bedrijven hun energieverbruik beter op elkaar kunnen afstemmen. Ook wordt er ingezet op netbewuste nieuwbouw door ontwikkelaars te begeleiden en onderzoek te doen naar het beperken van piekbelasting. In aanvulling daarop wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een integraal energiesysteem met flexibel vermogen en investeringen in onder meer batterijen en zonneparken.</p> <p>Om versnelling op cruciale dossiers mogelijk te maken, wordt een doorbraakteam ingericht dat knelpunten helpt oplossen. Daarnaast zal de gemeente bedrijven en ontwikkelaars ondersteunen met kennis, advies en subsidie om bouwprojecten en verduurzaming zo veel mogelijk doorgang te laten vinden.</p> <p>Ter voorbereiding op mogelijke maatschappelijke ontwrichting wordt gewerkt aan een gemeentelijk crisisplan, inclusief noodstroomvoorzieningen en maatregelen voor het veiligstellen van vitale bedrijfsprocessen.</p>			

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
een deel van de bezuinigingsopgave wordt mogelijk later gerealiseerd dan gepland	We hebben een omvangrijke bezuinigingsopgave vanuit de Voorjaarsnota's 2024 en 2025 en de hervormingsopgave sociaal domein. In totaal gaat dit nog om een bedrag van ruim 60 miljoen structureel. De kans bestaat dat we een deel van deze bezuinigingsopgave later realiseren dan gepland. Dit leidt tot een financieel nadeel omdat we langer de lasten moeten dragen dan we hebben begroot.	4,5	6,5
<p>Maatregelen:</p> <p>Via de monitor in de begrotingscyclus wordt de voortgang van de bezuinigingen gevolgd. Daarnaast zal in de managementcyclus de voortgang van de maatregelen nadrukkelijk op de agenda staan, zodat we tijdig kunnen bijsturen.</p>			
Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Inkomsten gemeentefonds	<p>De ontwikkelingen rond de Algemene uitkering zijn niet altijd goed in te schatten. Dit betreft de reguliere groei van het gemeentefonds (BBP-systematiek indexatie en volume), korting voor WOZ-waarde en de verwachte ontwikkelingen van het Rijk. We maken een prognose gebaseerd op aannames ten aanzien van deze elementen en daarin schuilt een financieel risico. De verwachte ontwikkelingen van het Rijk zijn (deels) opgenomen in het financieel beeld als inkomsten, zoals Hervormingsagenda jeugd, uitvoeringskosten Omgevingswet en Wet kwaliteitsborgingbouw. Het is onzeker of deze inkomsten ook werkelijk worden verwerkt in het gemeentefonds, met welk bedrag en wat het aandeel voor Utrecht is.</p> <p>Ook zijn vanaf 2028 hogere baten opgenomen als gevolg van de eigen bijdrage Jeugdzorg, waarvan nog onzeker is of deze maatregel daadwerkelijk wordt ingevoerd.</p>	4,0	5,6

Maatregelen:
In de begrotingscyclus beoordelen we de ontwikkelingen op het (gewijzigde) effect op het de inkomsten van het Rijk. Daarnaast worden via lobby specifieke onderwerpen onder de aandacht gebracht van het kabinet en de Kamerleden. Daarbij trekken we op met de VNG.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
UW Holding BV	De gemeente Utrecht loopt een financieel risico als enig aandeelhouder van UW holding BV. Het Rijk heeft de Wsw per 1 januari 2015 dichtgezet voor nieuwe instroom, waardoor de Wsw-groep steeds kleiner en ouder wordt. Hoewel het Rijksbudget per Wsw-medewerker stijgt vanwege vergrijzing, daalt het totaalbudget door de krimpende doelgroep. Als de uitstroom van Wsw-medewerkers langzamer verloopt dan waar het Rijk mee rekent, ontstaat er een tekort. Daarnaast vraagt de transformatie naar een sociaal ontwikkelbedrijf voor de Participatiewet-doelgroep om aanpassingen in de bedrijfsvoering van UW holding BV. Als enige aandeelhouder is de gemeente financieel verantwoordelijk voor eventuele tekorten die hieruit voortvloeien.	1,6	2,3

Maatregelen:
Na tegenvallende financiële resultaten in 2023 is het toezicht op UW verscherpt.. De monitoring vindt plaats via maand- en kwartaaloverleggen over KPI's, exploitatie en prognoses. Begin 2024 heeft UW een Herstelplan opgeleverd met duidelijke rolverdeling tussen gemeente, RvC en directie, gericht op het op korte termijn in control komen. Parallel hieraan wordt gewerkt aan toekomstscenario's voor UW, deze zijn door de Galan Groep uitgewerkt in 2024 en de eerste helft 2025. Eind 2025 wordt een verdiepende businesscase opgeleverd.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Civiele Constructies einde levensduur	De groei en verdichting van de stad gaan gepaard met toenemende druk op de bestaande civiele constructies en infrastructuur. Dit vergroot de kwetsbaarheid van de stad en kan leiden tot onvoorziene (veiligheid)situaties en daardoor hogere lasten op de langere termijn. De effecten van klimaatverandering	0,8	1,1

	<p>(langere periodes van droogte afgewisseld met korte, maar felle buien met veel regen) maken de situatie nog complexer. Door veroudering van de rioleringssystemen en onvoldoende afvoercapaciteit ontstaat het risico dat onderhoud naar voren moet worden geschoven en kunnen extra investeringen in aanpassingen van de waterinfrastructuur noodzakelijk worden.</p> <p>Wanneer tijdens een reguliere inspectie geconstateerd is dat een civiele constructie niet meer aan de veiligheidseisen voldoet, neemt de gemeente maatregelen om de veiligheid te waarborgen. Daar kan toe behoren: tijdelijke verbeteringen, het beperken van het gebruik of (tijdelijk) sluiten van de voorziening, het vervroegen van groot onderhoud. Het spoedeisende karakter van deze maatregelen werkt kostenverhogend.</p>		
--	--	--	--

Maatregelen:

- Het uitvoeren van inspecties van reguliere inspecties om zo vroeg mogelijk eventuele schade te kunnen signaleren en, indien mogelijk, repareren.
- Beheerwerkzaamheden worden meerjarig geprogrammeerd, indien nodig worden werkzaamheden opnieuw geprioriteerd om spoedmaatregelen waar mogelijk te voorkomen.
- We werken samen met marktpartijen om voldoende uitvoeringscapaciteit te kunnen organiseren om de noodzakelijke werkzaamheden tijdig uit te voeren.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Informatiebeveiliging/ cybercrime	Het risico van onvoldoende informatiebeveiliging en daardoor gevoeligheid voor cybercrime betreft het verlies van gegevens of verstoring van dienstverlening door ICT incidenten en/of cyberaanvallen, het ontbreken van grip op IT-leveranciers in de hele keten, de beperkte aanwezigheid van managementsturing op informatiebeveiliging binnen de bedrijfsvoering, niet voldoen aan wet- en regelgeving en daardoor grote financiële verliezen of imagoschade.	0,6	0,9

	De kosten van incidenten en cyberaanvallen kunnen behoorlijk variëren. De kosten hangen in sterke mate af van de weerbaarheid van de organisatie bij incidenten en de hoogte van het geëiste losgeld bij Ransomware aanvallen (en het beleid hoe met dergelijke losgeldeisen om te gaan). Voor Ransomware specifiek geldt dat het risico groot is; de kans erop is weliswaar relatief klein (1,3 % van de grote bedrijven wordt getroffen) maar de impact is groot gezien het destructieve karakter ervan en het feit dat er grote sommen geldt aan losgeld worden geëist.		
--	--	--	--

Maatregelen:

- Investeren in mens & bewustzijn. De mens is vaak de zwakste schakel (Rapport Rekenkamer). Structurele awareness blijft essentieel. De e-learning en slim digitaal werken worden nog belangrijker en er moet blijvend geïnvesteerd worden in awareness zowel breed als op maat (menukaartconcept van BSN).
- Speciale aandacht geven aan bewustwording bij Management en Bestuur. Inrichten van een Informatie Beveiliging Management Systeem waar Management in control is op informatiebeveiliging.
- Zorgen voor cyberweerbaarheid in de keten. Het eisen van beveiliging van leveranciers en toetsen hierop wordt essentieel. Dit moet gebeuren conform de Baseline Informatiebeveiliging Overheid BIO 2.0 (ISO 27001 en 27002). Hiervoor is gemeentebreed contract- en leveranciersmanagement belangrijk.
- Regelmatige risicoherbeoordeling hoog risico's en periodieke naleving controles conform BIO 2.0 (ISO 27001 en 27002) De risicobeoordelingen die al bestaan (BIA en ORA) worden nog belangrijker, en zullen veel breder dan nu moeten worden uitgevoerd. Hiervoor moeten de risicotemplates aangepast worden aan de eisen van de BIO 2.0.
- Daarnaast vereist de Cyberbeveiligingswet aantoonbare naleving. Hiervoor zal op basis van tooling periodieke controles op opzet, bestaan en werking uitgevoerd moeten worden voor de kritieke processen.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Bijstandsbudget (BUIG)	Het risico is dat het jaarlijkse budget dat Utrecht vanuit het Rijk ontvangt voor de gebundelde uitkering (BUIG) onvoldoende is voor de uitkeringslasten. De gemeente is wettelijk verplicht alle uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en loonkostensubsidies te verstrekken aan inwoners die hier recht op hebben. Het	0,8	1,1

	jaarlijkse budget dat gemeenten ontvangen is echter afhankelijk van twee factoren waar de gemeente geen invloed op heeft: de landelijke ontwikkelingen in het macrobudget én het verdeelmodel dat bepaalt welk percentage elke gemeente krijgt. Dit blijft een financieel risico, ondanks verbeteringen in het verdeelmodel, vrijgemaakte algemene middelen en de bestaande vangnetregeling.		
<p>Maatregelen:</p> <p>Om het risico te beheersen zet de gemeente actief in op uitstroom bevorderend beleid om het aantal bijstandsgerechtigden te beperken. Hoewel het verdeelmodel inmiddels is uitontwikkeld, blijven we ons inzetten voor verdere verbeteringen van het model die recht doen aan de Utrechtse situatie. De gemeente zorgt voor een tijdige aanvraag van de vangnetuitkering bij grote tekorten. Ook worden prognoses periodiek herijkt om de benodigde middelen tijdig bij te kunnen stellen.</p>			
Bijdrage top 10 aan benodigde weerstandscapaciteit			75,3
Totaal benodigde weerstandscapaciteit			86,9

Kengetallen

In deze paragraaf zijn de verplichte BBV-indicatoren opgenomen die de financiële positie van de gemeente schetsen. Deze indicatoren moeten in samenhang gezien worden in plaats van deze afzonderlijk te beoordelen.

Realisatie 2017 t/m 2024

Kengetal	Realisatie							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Solvabiliteitsratio	34,7%	33,5%	35,6%	40,9%	40,9%	38,2%	32,4%	25,0%
Grondexploitatie	5,5%	5,2%	4,7%	8,3%	13,4%	4,2%	6,3%	5,3%
Netto schuldquote	70,0%	68,0%	62,0%	51,0%	61,0%	60,4%	69,4%	72,8%
Netto schuldquote – gecorr. voor verstrekte geldleningen	65,0%	64,0%	59,0%	49,0%	59,0%	58,9%	67,8%	71,1%
Structurele exploitatieruimte	-0,54%	-0,51%	-0,66%	1,93%	2,15%	1,25%	-1,18%	0,65%
Belastingcapaciteit – meerpersoonshuishouden	97%	95%	104%	105%	107%	109%	112%	115%
Belastingcapaciteit – eenpersoonshuishouden								113%
Weerstandsvermogen	0,99	0,98	1,05	0,80	0,73	1,16	1,17	1,00

Raming 2025 t/m 2029

Kengetal	Raming				
	2025	2026	2027	2028	2029
Solvabiliteitsratio	21,7%	20,2%	20,5%	19,7%	19,2%
Grondexploitatie	6,0%	4,8%	3,3%	1,8%	0,2%
Netto schuldquote	84,2%	87,2%	88,5%	96,2%	102,8%
Netto schuldquote – gecorr. voor verstrekte geldleningen	82,6%	85,6%	87,0%	94,6%	101,2%
Structurele exploitatieruimte	0,97%	1,70%	0,10%	-0,10%	-0,10%
Belastingcapaciteit - meerpersoonshuishouden	120%	124%			
Belastingcapaciteit - eenpersoonshuishouden	116%	120%			
Weerstandsvermogen	1,10	1,00			

Signaalwaarden

Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de Provincies of het Rijk. Wel heeft de provincie Utrecht de kengetallen in drie categorieën ingedeeld: het minst risicovol, neutraal en het meest risicovol.

Signaalwaarden	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Weerstandsvermogen	> 1.4	1,0 - 1,4	<1.0

Netto schuldquote

De netto schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Daarnaast presenteren we ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

Begroting jaar 2026

	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	In % MJR 2029
Netto schuldquote	72,80%	84,20%	87,20%	88,50%	96,20%	102,80%
Af: uitleenquote	-1,70%	-1,60%	-1,60%	-1,50%	-1,60%	-1,60%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	71,10%	82,60%	85,60%	87,00%	94,60%	101,20%

Stand van zaken

De netto schuldquote neemt de komende jaren toe als gevolg van de volgende in het EMU-saldo onderscheiden posten:

- Een boekwaarde van investeringen die met circa 894 miljoen euro toeneemt;
- Per saldo circa 82 miljoen euro aan grondexploitatie-investeringen;
- De voorzieningen nemen toe met circa 232 miljoen euro.

Daarmee komen de EMU-tekortsaldi over de periode 2025 tot en met 2029 in totaal uit op circa 570 miljoen euro. Dit moet extern gefinancierd worden en vormt daarmee de voornaamste oorzaak van toename van de netto schuldquote).

Bij de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen worden uitgeleende gelden in mindering gebracht. Die verstrekte leningen zijn constant op een niveau van 1,5 à 1,6%. Dat wordt als een vorderingspositie gezien, vandaar dat de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen met genoemd verschil lager uitvalt.

De netto schuldquote nadert, bij ongewijzigd beleid, in 2029 de ondergrens van signaalwaarde minst risicovol.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het bezit op de balans gefinancierd is door het eigen vermogen. Solvabiliteit is een term uit de bankwereld. Dat is voor een bank belangrijk bij zijn beslissing om een bedrijf al dan niet een langlopende lening te verstrekken. Bij de gemeente dient de solvabiliteit beoordeeld te worden in samenhang met de andere kengetallen. Voor de overheid is het wenselijk om inzicht te hebben in de mate waarin zij zowel op lange termijn als op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De kredietwaardigheid van de gemeente wordt niet bepaald door de solvabiliteit en is het risico van wanbetaling klein. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves, en het resultaat uit het overzicht baten en lasten.

Begroting jaar 2026

x €1.000.000

	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Eigen vermogen	624,2	578,7	567,6	593,3	605,5	633,4
Totaal passiva / totaal vermogen	2.496,4	2.663,7	2.814,7	2.893,3	3.073,5	3.294,3
Solvabiliteitsratio	25,0%	21,7%	20,2%	20,5%	19,7%	19,2%

Stand van zaken

De gemeentelijke solvabiliteitsratio laat een daling zien naar een niveau van rond 19,2% per eind 2029. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat het balanstotaal over de periode eind 2024 tot en met eind 2029 met circa 0,80 miljard euro toeneemt, vooral als gevolg van verwachte investeringsuitgaven. Deze investeringsuitgaven worden gefinancierd door middel van vreemd vermogen waardoor het aandeel Vreemd vermogen in het totaal vermogen toeneemt ten opzichte van het eigen vermogen.

De daling van de ratio naar een niveau van 19,2 % betekent dat de ratio vlak onder de ondergrens van de signaalwaarde neutraal balanceert. Als de ratio te veel door de ondergrens zakt, kan dat, tezamen met de verslechtering van de netto schuldquote, aanleiding zijn voor verscherpt toezicht vanuit de provincie Utrecht.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. Als maatstaf hanteren we de omvang van de onderhanden werken, als absoluut bedrag ten opzichte van het totaal van de baten (vóór reserves). Een uitkomst van 10% of hoger beschouwen we als kwetsbaar, doordat de begroting dan relatief gevoelig is voor tegenvallende resultaten op de grondexploitaties.

Algemeen

Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd lang is. Hoe verder inkomsten in de toekomst liggen, des te meer rentekosten en risico's dit met zich meebrengt. Ieder jaar rapporteren wij bij het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) en de tweede bestuursrapportage (peilstok Stedelijke Ontwikkeling) over de actuele stand en prognoses. Daarin volgen wij de variabelen die van belang zijn voor de financiële resultaten: programma/projecten, planning, prijs, parameters, projectkosten en programmarisico's (de zes P's). Ook bevat het MPR en de peilstok gevoeligheidsanalyse op basis van verschillende slechtweersscenario's.

Tabel: Grondexploitaties

Begroting jaar 2026 x €1.000.000						
	Verslag 2024	Begroting 2025 [1]	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Bouwgronden in exploitatie:	174,2	194,5	170,6	88,8	55,0	26,4
Voorziening onderhanden werk	-66,5	-71,5	-71,5	-21,6	-21,6	-21,6
Activa gronden in exploitatie	107,7	123,0	99,1	67,2	33,4	4,8
Totaal baten vóór reserves	2.034	2.041	2.083	2.042	1.994	1.992
Relatieve omvang onderhanden werk	5,3%	6,0%	4,8%	3,3%	1,8%	0,2%

[1] Begroting 2025 geeft de gewijzigde Begroting 2025 weer

Stand van zaken

De relatieve waarde van de gezamenlijke grondexploitaties is met 4,8% in 2026 lager dan in 2025 en neemt de komende jaren verder af. De afgelopen jaren zijn veel binnenstedelijke bouwgronden in ontwikkeling gekomen.

Naarmate de uitvoeringsfase van plannen vordert en projecten kunnen worden opgeleverd en administratief afgesloten, nemen de financiële risico's af. Een uitgebreide toelichting van de grondexploitaties, inclusief 'slechtweersscenario's', staat in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025.

Sturingsmogelijkheden

Contractuele zekerheden beperken het risico op nog te ontvangen baten, maar 100% zekerheid is niet te geven. Bij onzekerheid over de mogelijkheid om gemaakte kosten terug te verdienen verlagen we het begrote saldo van de betreffende grondexploitatie. Bij een negatieve grondexploitatie leidt dit automatisch tot een voorziening. Daarnaast zijn wij in staat risico's op te vangen door middel van ingebouwde financiële buffers.

Structurele exploitatieruimte

De indicator structurele exploitatieruimte geeft aan hoe de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten.

Begroting jaar 2026	In %					
	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Structurele exploitatieruimte	0,65%	0,97%	1,7%	0,1%	-0,1%	-0,1%

Stand van zaken

In een ideale situatie houden de structurele baten en de structurele lasten elkaar in evenwicht. Het betekent dat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten.

De begroting laat op de langere termijn een dalende trend zien in de structurele exploitatieruimte. In 2026 houden de structurele baten en lasten elkaar redelijk in evenwicht. Begrotingsjaar 2026 laat een positief beeld zien door minder incidentele lasten. Zie hiervoor ook het overzicht van de incidentele baten en lasten.

Vanaf 2027 blijft het kengetal vervolgens rond de 0%. Daarmee balanceert het kengetal op een neutrale positie. Dat lijkt ideaal, maar de trend past in het beeld van de kwetsbaarheid van de financiële positie en toont de noodzaak aan van een structureel gezonde begrotingspositie.

Belastingcapaciteit

In de begroting en het jaarverslag is de gemeente verplicht om aan te geven hoe hoog de gemeentelijke woonlasten zijn ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Dit wordt uitgedrukt in het kengetal *belastingcapaciteit*. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten in onze gemeente precies gelijk zijn aan het landelijk gemiddelde. Een percentage boven de 100% betekent dat Utrechters hier meer betalen dan gemiddeld in Nederland.

De gemeentelijke woonlasten voor huishoudens met een koopwoning bestaan uit de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Omdat het landelijk gemiddelde voor 2026 nog niet bekend is, is gerekend met het gemiddelde van 2025 (volgens de Atlas van de Lokale Lasten van COELO). Voor de onroerende-zaakbelasting wordt een voor- en nacalculatie uitgevoerd, omdat de definitieve WOZ-waarden en het nieuwe tarief pas na publicatie van de begroting bekend zijn. De bedragen worden op een later moment gecorrigeerd. Hieronder volgt een splitsing tussen eenpersoonshuishouden en meerpersoonshuishouden met een koopwoning.

Eenpersoonshuishouden

In 2025 betaalt een eenpersoonshuishouden in Utrecht met een koopwoning gemiddeld 1.115 euro. Dat is 8 procent (81 euro) meer dan in 2024. In 2026 betaalt een eenpersoonshuishouden in Utrecht met een koopwoning gemiddeld 1.153 euro. Dat is 3 procent (38 euro) meer dan in 2025. Dat houdt in dat een eenpersoonshuishouden in 2026 gemiddeld 3 euro per maand meer gaat betalen dan in 2025.

Tabel: Belastingcapaciteit:

Belastingcapaciteit	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende-zaakbelasting*	475	548	560
Rioolheffing	246	254	247
Afvalstoffenheffing	313	313	346
Woonlasten	1.034	1.115	1.153
Landelijk gemiddelde (100% = gem.)	911	964	964
Belastingcapaciteit Utrecht	113%	116%	120%

* De bedragen OZB en landelijk gemiddelde zijn onder voorbehoud. Deze zijn nog niet bekend bij publicatie van de begroting 2026. Hierdoor kan het beeld ontstaan dat Utrecht relatief duur is, maar het landelijk gemiddelde 2026 zal naar verwachting nog stijgen, wat de cijfers nuanceert.

Meerpersoonshuishouden

In 2025 betaalt een meerpersoonshuishouden in Utrecht met een koopwoning gemiddeld 1.258 euro. Dat is 10 procent (120 euro) meer dan in 2024. In 2026 betaalt een meerpersoonshuishouden in Utrecht met een koopwoning gemiddeld 1.310 euro. Dat is 4 procent (52 euro) meer dan in 2025. Dat houdt in dat een meerpersoonshuishouden in 2026 gemiddeld 4 euro per maand meer gaat betalen dan in 2025.

Tabel: Belastingcapaciteit:

Belastingcapaciteit	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende-zaakbelasting*	475	548	560
Rioolheffing	246	254	247
Afvalstoffenheffing**	418	456	503
Woonlasten meerpersoonshuishouden	1.139	1.258	1.310
Landelijk gemiddelde (100% = gem.)	994	1.053	1.053
Belastingcapaciteit Utrecht	115%	120%	124%

* De bedragen OZB en landelijk gemiddelde zijn onder voorbehoud. Deze zijn nog niet bekend bij publicatie begroting 2026.

** Vanaf 2025 wordt gerekend met een gewogen gemiddelde bij de afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens.

Ontwikkeling van belastingcapaciteit

De onroerendezaakbelasting stijgt alleen met het jaarlijkse indexatiepercentage, terwijl de rioolheffing iets daalt door lagere kosten en een groter aantal eigenaren dat meebetaalt. De afvalstoffenheffing neemt daarentegen sterker toe door rijksmaatregelen, zoals hogere afval- en transportkosten, nieuwe milieumaatregelen en voorbereiding op een emissieloos wagenpark in 2030.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit betreft met name het gemeentelijke (bank)saldobeheer en de financiering. In het verlengde daarvan komt ook de schuldontwikkeling aan bod alsmede het beheersen van de renterisico's die verbonden zijn aan kortlopende en langlopende schulden.

Daarnaast wordt ingegaan op de verstrekte leningen en borgstellingen en de daaruit voortvloeiende kredietrisico's.

Belangrijkste uitgangspunten

- De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie, ook wel aangeduid als Treasury, dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen.
- Uit bovenstaande wetgeving vloeien onderstaande kwantitatieve normen voort:

x €1.000.000

Wettelijke normen	Norm 2025	Norm 2026 prognose
Kasgeldlimiet	175,8	178,0
Renterisiconorm (*)	413,7	418,9
Drempelbedrag Schatkistbankieren	13,1	13,2

- Het streven is erop gericht om binnen deze normen te opereren.
- De treasuryuitvoering is voorts gericht op een prudente, risicomijdende taakuitvoering ten behoeve van de Utrechtse publieke taak. Daarmee draagt Treasury bij aan de financiële continuïteit van de gemeente op korte en lange termijn.
- De gemeente financiert op totaalniveau.

(*) Intern hanteren wij een strengere norm voor het renterisico op onze langlopende schuld; zie Financierings- en schuldenpositie, tabel 4.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	2022	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Hierin is de plicht omschreven dat tijdelijk overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist moeten worden aangehouden, dit rekening houdend met een drempelbedrag.
Gemeentelijk financieel toezichtskader GTK 2020 (versie 12 april 2022)	2020	Hierin zijn onder andere signaleringswaarden opgenomen voor diverse kengetallen waaronder de netto schuldquote.
Financieringsstatuut gemeente Utrecht	2020	Hierin zijn de interne (beleids)kaders, doelstellingen en richtlijnen bepaald voor de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie.
Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)	2019	Middels deze wet zijn de Europese afspraken rond beheersing van begrotingsdoelstellingen op nationaal niveau uitgewerkt. De wet bevat voorschriften voor het EMU-saldo.
Kader geldverstrekkingen	2014	Het gemeentelijke beleidskader met betrekking tot subsidies, waaronder het verstrekken en waarborgen van geldleningen.

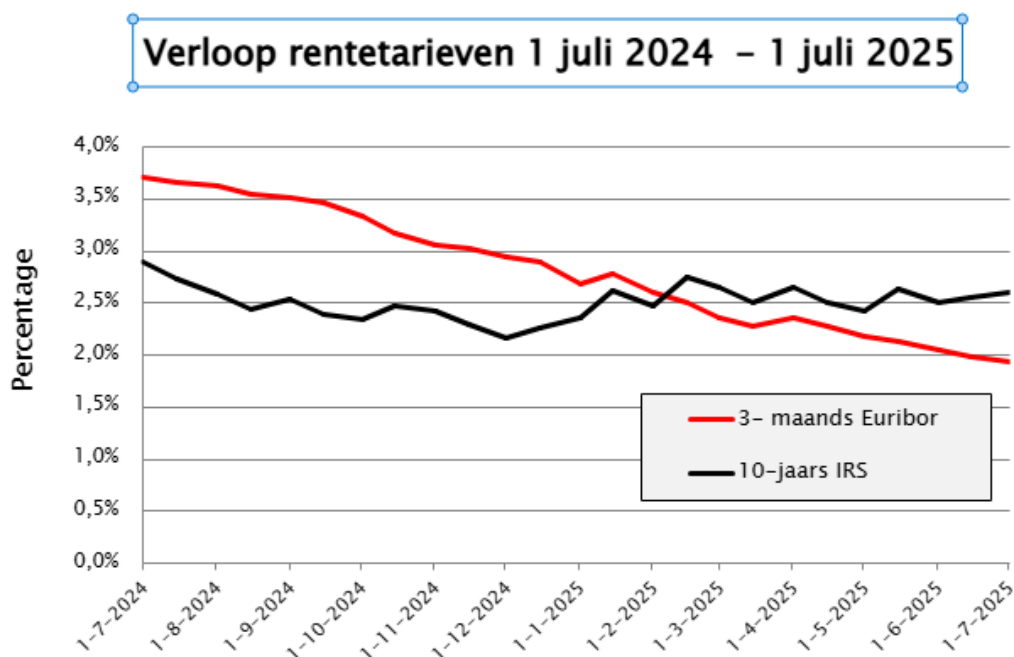
Beleidsnota	Datum	Inhoud
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)	2014	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Betreft regelgeving over het uitzetten van gelden en het aangaan van transacties in financiële derivaten.
Raadsbrief interne schuldnormering	2014	Hierin zijn een viertal interne schuldnormen bepaald, te weten voor de netto schuldquote, renterisiconorm, de rentedruk op de begroting en het EMU-saldo. NB voor de netto schuldquote wordt sinds 2022 aangesloten bij het bovenstaande GTK 2020. De overige normen gelden nog onverkort.
Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)	2013	Het wettelijk kader voor uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in het jaarverslag. De risicobeheersing richt zich vooral op renterisico's en kredietrisico's.
Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden	2009	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. In deze regeling zijn o.a. de kwantitatieve normen bepaald voor renterisico's op kortlopende en langlopende schuld.
Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden (Blido)	2001	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Hierin is bepaald dat transacties uitsluitend in Euro mogen worden gedaan en dat hoofdsommen niet onderhevig mogen zijn aan indexatie.

Algemeen beeld

Gemeenten lenen doorgaans om investeringen te financieren. Al in de afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd in de stad en met de voorliggende begroting is de verwachting dat dit de komende jaren doorgaat. Daarmee zal de gevestigde schuld naar verwachting oplopen tot circa 1,62 miljard euro in 2029. Dat is een forse verhoging ten opzichte van de stand per eind 2024 (circa 1,06 miljard euro).

De afgelopen jaren is de aandacht voor schuldposities van en bij overheden, sterk toegenomen. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de uit geleende gelden voortvloeiende rentelasten beslag leggen op toekomstige middelen van de gemeente. Hoe hoger de schulden en rentelasten, hoe minder de gemeente aan andere publieke voorzieningen kan besteden.

Tot ongeveer medio 2022 hebben we geprofiteerd van zeer lage tot zelfs negatieve rentes. Daarna zijn de rentes in korte tijd sterk opgelopen, waarna deze stabiliseerden. In het begin van 2024 begonnen de rentes te dalen, dit zet zich in 2025 nog verder door. Dat laatste blijkt ook uit onderstaande grafiek. Daarin is te zien dat er vanaf februari 2025 een verandering in de rentestructuur heeft plaatsgevonden. Was het daarvoor nog zo dat de lange rente lager was dan de korte rente (inverse rentestructuur) veranderde dat naar een normale rentestructuur, namelijk dat de korte rente lager is dan de lange rente. Het effect van de veranderende marktrentes werkt vertraagd door in de gemeentelijke rentelasten. Dit komt doordat we onze externe schuld hebben afgesloten middels langlopende leningen tegen een vaste rente. Het lagere renteniveau heeft echter wel gevolgen bij het aanvullend opnemen van leningen en bij het herfinancieren van aflopende leningen. Daardoor zullen de rentelasten in de komende jaren naar verwachting afnemen.

Door de stijgende schuld verslechteren ook de schuldratio's. Voor het meerjarige beeld van deze schuldratio's wordt verwezen naar de [Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

De ontwikkeling van de externe schuld, rente en enkele schuldratio's lichten we verder toe in deze paragraaf. Ook gaan we in op de renterisico's en op kredietrisico's met betrekking tot verstrekte en gewaarborgde geldleningen.

Financierings- en schuldenpositie

Financieringsbehoefte / EMU-saldo

Decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen) zijn zowel bij hun begroting als bij hun jaarrekening verplicht om een EMU-saldo te berekenen. Het EMU-saldo heeft het karakter van een resultaatbepaling op kasbasis. Om die reden geeft de uitkomst van het EMU-saldo een goede richting in de gemeentelijke financieringsbehoefte: een negatief EMU-saldo duidt op een aanvullende financieringsbehoefte.

Jaarlijks worden in de September- of Decembercirculaire van het Gemeentefonds voor alle gemeenten zogenoemde individuele referentiewaarden berekend. Dit betreft een richtwaarde voor het maximaal portie tekort dat een gemeente zou mogen hebben. De in de Septembercirculaire voor 2026 berekende referentiewaarde bedraagt 109,5 miljoen. In onderstaande tabel wordt deze waarde ook gebruikt voor het bepalen van de verwachte afwijking voor 2027.

Tabel 1 EMU-saldo 2024 – 2027

x €1.000.000

	Gerealiseerd 2024	Geactualiseerde raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
EMU-saldo (minteken = tekort)	-214,1	-235,9	-101,4	7,6
Gemeentelijke referentiewaarde	-91,9	-109,5	-109,5	-109,5
Afwijking (minteken = overschrijding)	-122,2	-126,4	8,1	117,1

Voor een nadere specificatie van de belangrijkste posten die tezamen het EMU-saldo vormen wordt verwezen naar de [bijlage EMU-saldo](#). Uit die bijlage blijkt dat verwachte investeringsuitgaven een belangrijke rol spelen bij deze uitkomsten. Ten aanzien hiervan wordt opgemerkt dat een investeringsplanning altijd enige onzekerheidsmarge kent. Dit heeft te maken met de grote aantallen projecten waarvan zowel de omvang van de uitgaven als het kasritme daarvan over de jaren heen soms moeilijk zijn in te schatten.

Met uitzondering van 2023 vertoonde het EMU-saldo van onze gemeente in voorgaande jaren telkens een positievere uitkomst dan geraamd. Dit werd met name veroorzaakt door afwijkingen in het exploitatiesaldo voor bestemming, in mutaties op grondexploitaties en in achterblijvende realisatie van investeringsuitgaven. Met betrekking tot dat laatste wordt in overleg met de organisatieonderdelen getracht om in financiële termen telkens tot een zo nauwkeurig mogelijke investeringsplanning te komen.

Een negatief EMU-saldo leidt wel tot het oplopen van de gemeentelijke schuldquote. Voor een meerjarige doorkijk op de schuldquote wordt verwezen naar de [Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Afgezien van het effect op de schuldquote hebben de in tabel 1 berekende overschrijdingen slechts een signaalfunctie. Weliswaar is in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) een sanctiemechanisme voorzien indien de EMU-norm structureel wordt overschreden, maar het is van belang te onderstrepen dat dergelijke sancties alleen, achteraf, aan werkelijke uitkomsten op landelijk niveau verbonden zijn en niet aan verwachtingen zoals becijferd in begrotingen van individuele gemeenten.

Schuldpositie en -ontwikkeling

Schulddefinities

Binnen gemeenteland worden verschillende schulddefinities gehanteerd. In dit verband kunnen worden genoemd:

- De bruto gevestigde schuld
Dit betreft het totaal van de aangetrokken korte en lange financiering.
- EMU-schuld
De EMU-schuld wordt gedefinieerd als het totaal van de uitstaande leningen ten laste van de collectieve sector. Dit is de bruto gevestigde schuld onder aftrek van de leningen die van medeoverheden zijn opgenomen.
- Netto schuld
Dit betreft het (balans)saldo van enerzijds lang- en kortlopende schulden en anderzijds lang- en kortlopende financiële activa en vorderingen. Zie voor de opbouw van de netto schuld tabel 3. Dit schuldbegrip maakt onderdeel uit van de berekening van de zogenoemde netto schuldquote. Hierbij wordt de netto schuld uitgedrukt als aandeel van de inkomsten. Inkomsten bepalen immers in belangrijke mate hoeveel schuld een gemeente kan dragen. Dit kengetal maakt onderdeel uit van onze interne schuldnormering (zie hierna tabel 4, kengetal 1)

Opgenomen en op te nemen financiering

Op grond van de [geprognosticeerde balans](#) wordt voor 2025 en 2026 een aanvullende financieringsbehoefte voorzien van in totaal 423 miljoen euro. De betreffende bedragen komen in tabel 2 tot uitdrukking in de posten Onderhandse leningen en MTN's.

Op renteswaps wordt zowel in 2025 als in 2026 een bedrag van 5 miljoen euro regulier afgelost.

In 2025 lopen vier leningen af voor een totaalbedrag van 90 miljoen euro. In 2026 lopen geen leningen af. Deze aflossing van 90 miljoen euro is inmiddels al geherfinancierd. Daarnaast is reeds 60 miljoen aanvullend geleend. Herfinanciering heeft een neutraal effect op de gemeenteschuld.

In onderstaande tabel is het verwachte verloop weergegeven van de bruto gevestigde schuld en, daarvan afgeleid, de EMU-schuld. De in deze tabel voor 2025 en 2026 opgenomen bedragen aan kortlopende leningen zijn gebaseerd op een circa 50-procents benutting van de gemeentelijke kasgeldlimiet.

Tabel 2 Verwacht verloop leningenportefeuille en EMU-schuld tot en met eind 2027

x €1.000.000

Soort	Ultimo 2024 conform jaarrekening	Raming stand per 31-12-2025	Raming stand per 31-12-2026	Raming stand per 31-12-2027
Onderhandse leningen	635,0	1.037,0	1.137,0	1.127,0
Renteswaps (derivaten)	273,0	268,0	263,0	258,0
Subtotaal BBV-categorie onderhandse leningen van binnenlandse banken	908,0	1.305,0	1.400,0	1.385,0
Medium Term Notes (MTN's; BBV- categorie obligaties)	141,0	151,0	151,0	151,0
Subtotaal langlopende leningen	1.049	1.456,0	1.551,0	1.536,0
Kortlopende leningen	164,0	85,0	85,0	85,0
Bruto gevestigde schuld	1.213,0	1.541,0	1.636,0	1.621,0
Waarvan opgenomen van mede- overheden	90,0	115,0	115,0	115,0
EMU-schuld	1.123	1.426,0	1.521,0	1.506,0

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt neemt de bruto gevestigde schuld over de periode 2025 tot en met 2027 naar verwachting toe met 408 miljoen euro. Een gevolg daarvan is ook dat rentelasten een toenemend beslag op de begroting zullen gaan leggen.

Netto schuld

De opbouw en het verwachte verloop van de netto schuld kan als volgt worden weergegeven:

Tabel 3 Verwacht verloop netto schuld tot en met eind 2027

x €1.000.000

Soort	Ultimo 2024 conform jaarrekening	Raming stand per 31-12-2025	Raming stand per 31-12-2026	Raming stand per 31-12-2027
Bruto gevestigde schuld:				
• Vaste schuld	1.049,0	1.456,0	1.551,0	1.536,0
• Vlottende schuld	164,0	85,0	85,0	85,0
Subtotaal bruto gevestigde schuld	1.213,0	1.541,0	1.636,0	1.621,0
Overige vaste schulden	12,5	12,5	12,5	12,5
Overige vlottende schulden	35,5	37,2	34,5	31,8
Overlopende passiva	499,8	338,8	362,1	385,5
Subtotaal schulden (A)	1.760,7	1.929,5	2.045,1	2.050,8
Minus:				
Uitzettingen >1jr Schatkist	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige uitzettingen >1jr	0,2	0,2	0,2	0,2
Uitzettingen <1jr	161,1	138,4	138,1	137,8
Liquide middelen	2,7	0,0	14,1	27,1
Overlopende activa	116,9	75,6	76,9	78,1
Subtotaal financiële activa en overige vorderingen (B)	280,9	214,2	229,3	243,2
Netto schuld (A – B)	1.479,9	1.715,2	1.815,8	1.807,6

Uit deze tabel blijkt dat per eind 2027 een netto schuld wordt verwacht van circa 1,8 miljard euro. Ten opzichte van de stand per eind 2024 betekent dit een toename met circa 0,33 miljard euro. Dit houdt sterk verband met de uitkomsten van de EMU-saldi over die periode (zie tabel 1 en ook de [bijlage EMU-saldo](#)).

Interne schuldnormering

In 2014 hebben wij in een raadsbrief uiteengezet hoe wij de gemeentelijke schuld willen beheersen en welke normeringen c.q. kengetallen daarbij in hun onderlinge samenhang worden gebruikt bij het beoordelen van de schuldpositie en schuldontwikkeling. Daarnaast is op basis van het Coalitieakkoord 2022-2026 besloten dat de netto schuldquote niet hoger mag zijn dan 130%. Dit leidt tot het volgende beeld:

Tabel 4 Interne schuldnormering voor 2026

Kengetal	Eenheid	Norm 2026	Raming 2026
1. Netto schuldquote =			
Netto schuld _____ 1.815,8 miljoen euro	percentage	130%	87,2%
Baten voor bestemming 2.083,3 miljoen euro			
2. Interne risiconorm =			
Netto aflossingen en renteherzieningen niet hoger dan 10% van de leningenportefeuille	miljoen euro	157,4	90,0
3. Netto rentelasten in % van de exploitatielasten	percentage	4,0%	1,90%
4. EMU-referentiewaarde	miljoen euro	-109,5 (1)	-109,5

(1) Minteken = (geraamd) tekort; met betrekking tot het normbedrag zie ook tabel 1 en de toelichting daarbij.

Uit voorgaande tabel blijkt dat wij naar verwachting in 2026 binnen de intern bepaalde normen zullen opereren.

In meerjarig perspectief verwachten wij een verder oplopende schuldquote. Dit hangt samen met de ambitie om de komende jaren te blijven investeren in de stad.

Kengetallen BBV

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) dienen enkele (schuld)kengetallen te worden opgenomen voor het begrotingsjaar en voor de drie daarop volgende jaren. Dit ter bevordering van onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Vanuit de financieringsfunctie zijn dit:

- Netto schuld
- Netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteit

Het verwachte verloop van deze kengetallen is opgenomen in de [Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Interne rente

De gemeente Utrecht past de vanuit BBV voorgeschreven renteomslagmethodiek toe. Door middel van deze methodiek worden aan investeringen de gemiddelde rentekosten toegerekend die voortvloeien uit de opgenomen geldleningen en/of eigen middelen waarmee zij zijn gefinancierd. In onderstaande tabel is het verwachte financieringsresultaat becijferd aan de hand van het rekenschema zoals voorgeschreven vanuit BBV.

Tabel 5 Financieringsresultaat

Omschrijving	Raming 2025	Raming 2026
a. Externe rentelasten lange en korte financiering	35.595	41.420
b. Externe rentebaten	309	57
Saldo externe rentebaten en -lasten	35.286	41.363
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-3.891	-3.000
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
c3. Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken	0	0

x €1.000

x €1.000

Omschrijving	Raming 2025	Raming 2026
die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	31.395	38.363
d1. Rente over eigen vermogen	5.774	0
d2. Rente over voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	37.169	38.363
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	36.112	34.752
Renteresultaat op het taakveld Treasury (financieringsresultaat)	-1.057	-3.611

Bij de meerjarenraming is voor (her)financiering uitgegaan van de volgende renteniveaus:

	2026	2027	2028	2029
Lange rente	3,60%	3,60%	3,60%	3,60%
Korte rente	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Een positief renteresultaat betekent dat de rente die intern aan investeringen wordt toegerekend hoger is dan het totaal aan in- en externe rentelasten. Het renteresultaat maakt onderdeel uit van het programma Algemene Middelen.

Wettelijke normen

De wettelijke normen die van toepassing zijn voor de financieringsfunctie hebben betrekking op:

- renterisico's en
- het schatkistbankieren.

Alle normen zijn conform de voorschriften berekend op basis van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming.

Renterisico's

In de Wet fido worden de volgende renterisico's onderscheiden:

- Het renterisico van de vlottende (kortlopende) schuld. Om dit risico te beheersen is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren: de kasgeldlimiet. Hiermee wordt voorkomen dat de fluctuatie van de korte rente een te grote invloed heeft op het niveau van de rentelasten in het begrotingsjaar.
- Het renterisico van de langlopende schuld. Om dit risico te beheersen is in de Wet fido een norm gesteld om renteherzieningen en aflossingen van financieringen goed in de tijd te spreiden: de renterisiconorm. Het doel daarvan is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar.

Tabel 6

x €1.000.000

Bepaling kasgeldlimiet en renterisiconorm 2026	
Begrotingstotaal aan lasten	2.094,4
Kasgeldlimiet; percentage conform Wet Fido (Ufdo)	8,5%
Kasgeldlimiet 2026	178,0
Renterisiconorm; percentage conform Wet Fido (Ufdo)	20,0%
Renterisiconorm 2026	418,9

Voor de renterisiconorm is relevant dat wij intern een strengere norm hanteren dan de wet voorschrijft. De interne norm is gesteld op 10% van het schuldrestant van de leningenportefeuille aan het begin van het jaar. Zie hiervoor tabel 4 onder het kopje Financierings- en schuldenpositie.

Schatkistbankieren

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemeentelijke drempelbedrag voor 2025 ruim 13 miljoen euro bedraagt. Zolang het gemeentelijke banksaldo op kwartaalbasis bezien onder dat bedrag blijft hoeft de gemeente geen geldmiddelen in de Schatkist te stallen.

Tabel 7

x €1.000.000

Bepaling drempelbedrag Schatkistbankieren 2026			
Begrotingstotaal aan lasten	2.094,4		
Waarvan:		Relevant percentage	Opbouw drempelbedrag
1e schijf	500,0	2,00%	10,00
2e schijf	1.594,4	0,20%	3,19
Drempelbedrag Schatkistbankieren voor 2026			13,19

Uit het onderdeel Financierings- en schuldenpositie komt duidelijk naar voren dat de gemeente in termen van financiering voornamelijk aan de opnemende kant zit. Daarmee is de verwachting dat de gemeente slechts in een incidenteel geval genoodzaakt zal zijn om geldmiddelen in de Schatkist aan te houden.

Verstrekte leningen en borgstellingen aan derden

Uit hoofde van de publieke taak heeft de gemeente geldleningen verstrekt en borgstellingen afgegeven. Het beleid ten aanzien van deze zaken is vastgelegd in het Kader geldverstrekkingen. Daarin is bepaald dat wij bij voorkeur een lening waarborgen in plaats van verstrekken. Indien de gemeente leningen verstrekt of waarborgt is daaraan een kredietrisico verbonden, ofwel het risico dat de geldnemer niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Verstrekte geldleningen

De gemeente Utrecht heeft uit hoofde van de publieke taak een aantal leningen verstrekt aan lokaal opererende organisaties. Deze leningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 8 Verstrekte geldleningen

x €1.000

Omschrijving	Verwachte restant hoofdsom per eind 2026	Risicoprofiel
A Leningen waarvoor beleidsregels zijn vastgesteld		
Startersleningen uitbesteed via SVn	2.774	Laag
• Restauratie- en energieleningen uitbesteed via URF/NRF	4.472	Laag
• Particuliere woningverbetering- en duurzaamheidsleningen via SVn	7.890	Laag
• Kredietbankleningen	1.000	Laag
B Overige leningen		
• Stichting Bibliotheek	801	Middel
• Stichting Energie Transitie	5.050	Hoog
• Stichting Nieuw Rotsoord	421	Laag
• Stichting Muziekpaleis (kredietfaciliteit, max. 10 miljoen euro) (1)	1.000	Laag
• Stichting Centraal Museum (kredietfaciliteit, max. 4,7 miljoen euro)	1.000	Laag
• Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht Herstructureringsfonds	4.636	Laag
Totaal	29.044	

(1) Om de vijf jaar wordt deze faciliteit herzien. De komende herziening zal in 2027 plaatsvinden.

Voor de leningen met een hoog risicoprofiel zijn deels afzonderlijke risicovoorzieningen opgenomen of wordt deels rekening gehouden in het gemeentebrede risicomodel voor de bepaling van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve.

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen op twee manieren voorkomen:

1. Directe borgstelling. Hierbij staat de gemeente jegens geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken die veelal activiteiten verzorgen die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Bij borgstellingen in de sfeer van sport kan er sprake van zijn dat de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) als mede-borg optreedt. In dat geval wordt het risico gezamenlijk gedragen.
2. Achtervang. Dit houdt in dat de gemeente, al dan niet samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds, bijvoorbeeld de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Door deze structuur kunnen instellingen die bij het waarborgfonds aangesloten zijn tegen de laagst mogelijke rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds loopt de gemeente hierbij een lager risico dan bij directe borgstellingen. Betrokkenheid van waarborgfondsen betekent dat de borgstelling wordt gedeeld. In dat geval is de netto geborgde schuld lager dan de restant hoofdsom van de lening.

De portefeuille aan gewaarborgde geldleningen zal per eind 2026 naar verwachting het volgende beeld te zien geven:

Tabel 9 Gewaarborgde geldleningen

x €1.000

Omschrijving/categorie	Verwachte restant hoofdsom per eind 2026	Verwacht netto geborgd bedrag per eind 2026	Netto geborgd in % van totaal
Directe borgstellingen			
Organisaties volkshuisvesting en monumenten	5.408	5.408	
Maatschappelijke- en zorginstellingen	6.630	6.630	
Sportorganisaties	3.065	1.994	
Subtotaal directe borgstellingen	15.103	14.032	2,2%
Achtervang in waarborgfondsen			
Waarborgfonds Sociale Woningbouw, WSW (1)	2.542.259	635.567	97,8%
Waarborgfonds Eigen Woningen, WEW (2)	pm	pm	
Totaal	2.557.362	649.599	100,0%

- (1) Het hierboven weergegeven netto geborgde bedrag is gewaardeerd op 25% van de door het WSW voor lokale woningcorporaties geborgde schuldrestant, dit op basis van de vastgestelde verliesverdeling bij calamiteiten: 25% als (eigen) schadegemeente-deel, 50% Rijk en 25% overige gemeenten.
- (2) Het WEW is de uitvoerder van de Nationale Hypotheekgarantie (NHG). Gemeenten zijn per 1-1-2011 uit de WEW-achtervang getreden. Voor NHG-garanties die tot dat moment zijn afgegeven blijft de gemeente nog wel aanspreekbaar. De tot 2011 afgegeven en nog lopende Utrechtse NHG's kenden per eind 2023 een oorspronkelijke hoofdsom van circa 0,71 miljard euro (ter vergelijking: per eind 2022 bedroeg dit nog 0,8 miljard euro). Het WEW heeft geen informatie beschikbaar waaruit blijkt hoeveel daarvan nu nog openstaat.

Zowel WSW als WEW geven elk jaar een meerjarenprognose af met betrekking tot het mogelijke beroep op de achtervang. Gezien de eigen garantievermogens van beide fondsen wordt dat risico vooralsnog als nagenoeg nihil ingeschat.

Onder normale omstandigheden is het risicoprofiel van de direct gewaarborgde geldleningen laag. Een verhoogd risico doet zich voor bij de volgende borgstellingen:

x €1.000.000

Categorie	Omschrijving	Verwacht netto geborgd per eind 2026	Risico
Monumenten	NRF Stichting Domplein	0,665	Hoog

Op grond van het Kader geldverstrekkingen dient per nieuw gewaarborgde geldlening een aparte risicovoorziening te worden ingericht, tenzij de betreffende post wordt meegenomen in het gemeentelijke risicomodel. Wij informeren u afzonderlijk indien het risicoprofiel van verstrekte leningen en van verstrekte waarborgen op leningen zich ongunstig ontwikkelt.

Voor verdere specificatie verwijzen wij naar het [Overzicht van Gewaarborgde geldleningen](#) elders in deze begroting.

Lokale heffingen

Inleiding

Lokale heffingen zijn bijdragen van inwoners en bedrijven aan gemeentelijke diensten en voorzieningen, zoals afvalinzameling en rioolbeheer. In deze paragraaf wordt uitgelegd welke heffingen er zijn en wat dit betekent voor de lokale lasten in 2026 en verder.

Belangrijkste uitgangspunten

De gemeente Utrecht hanteert als uitgangspunt de algemene rechtsbeginselen. Dat houdt in dat bij het vaststellen van de nieuwe tarieven rekening wordt gehouden met het verbod op willekeur, het gelijkheidsbeginsel, het profijtbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, stelselmatigheid en de maximale kostendekkendheid voor lokale heffingen en retributies. Deze uitgangspunten zijn ook terug te vinden in de [Nota lokale heffingen](#).

Daarnaast wordt gelet op een eerlijke verdeling van de lasten en wordt bij [kwijschelding](#) de maximaal door het Rijk toegestane kwijscheldingsnorm gehanteerd. Op deze manier blijft de gemeente Utrecht transparant en betaalbaar voor iedereen.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Geldend	Inhoud
Nota Lokale Heffingen	2019 - heden	Actuele kaders voor het beleid.
Verordening kwijschelding	2023 - heden	Beleid voor kwijscheldingen.
Onderstaand beleid is in de maak:		
Verordening onroerende-zaakbelasting	2026	Beleid en tarieven voor onroerende zaken.
Verordening rioolheffing	2026	Beleid en tarieven voor riolering.
Verordening afvalstoffenheffing	2026	Beleid en tarieven voor afval.
Verordening hondenbelasting	2026	Beleid en tarieven voor honden.
Verordening toeristenbelasting	2026	Beleid en tarieven voor toerisme.
Verordening parkeerbelastingen	2026	Beleid en tarieven voor parkeren.
Verordening precariobelasting	2026	Beleid en tarieven voor precario.
Verordening leges	2026	Beleid en tarieven voor burgerzaken.
Verordening leges omgevingsvergunning	2026	Beleid en tarieven voor (bouw)leges.
Verordening brug-, schut- en havengelden	2026	Beleid en tarieven voor brug, schut- en havengelden.
Verordening begraafplaatsrechten	2026	Beleid en tarieven voor begraafplaatsen.
Verordening marktgelden	2026	Beleid en tarieven voor markten.
Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Woonboulevard	2026 - heden	Beleid en tarieven voor de bedrijveninvesteringszone.

** Alle belastingverordeningen, met uitzondering van de verordening onroerende-zaakbelasting, worden samen met de programmabegroting aan de gemeenteraad aangeboden, terwijl de verordening onroerende-zaakbelasting voor het einde van het jaar volgt; na goedkeuring door de gemeenteraad treden alle verordeningen op 1 januari 2026 in werking.*

Ontwikkelingen en actualiteiten

Verhoging vermogensnorm kwijtschelding: stand van zaken en vervolg

De Utrechtse gemeenteraad wil de vermogensnorm voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verhogen, zodat meer inwoners in aanmerking komen voor kwijtschelding. Het [initiatiefvoorstel van december 2023](#) hierover is door het kabinet vernietigd. De [Raad van State](#) bevestigde in september 2024 dat dit terecht is gebeurd. Op [18 maart 2025](#) is de gemeenteraad hierover geïnformeerd.

Landelijke ontwikkelingen

In de Tweede Kamer is een [motie](#) aangenomen die vraagt om:

1. Onderzoek naar wettelijke mogelijkheden om vermogensgrenzen gelijk te trekken.
2. Meewegen van de maatschappelijke opbrengsten van een financiële buffer.

Gemeente Utrecht levert input voor dit onderzoek, waarvan resultaten en kabinetsreactie naar verwachting in het najaar van 2025 verschijnen. Het is onzeker of die planning haalbaar blijft gezien de demissionaire status van het kabinet en de verkiezingen.

Lobby & rol van de raad

De G4 heeft de wens tot verhoging opgenomen in hun inbreng voor de verkiezingsprogramma's. Na de verkiezingen zal gemeente Utrecht dit onderwerp actief blijven agenderen richting onderhandelende partijen. Raadsleden kunnen bijdragen door binnen hun eigen partij aandacht te vragen voor verhoging van de vermogensnorm.

Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

De kwaliteit van dienstverlening vanuit de BghU is vanaf 2023 verbeterd. De achterstanden in de aanslagoplegging en bezwaarafhandeling zijn grotendeels ingelopen. De aanslagen voor het belastingjaar 2025 zijn grotendeels tijdig opgelegd. BghU werkt door aan structurele verbetering van de dienstverlening en bedrijfsvoering. In de raadsbrief van 12 juni 2025 "[Voortgang uitvoering wet WOZ en dienstverlening BghU](#)" is de raad hierover geïnformeerd. In de [zienswijze](#) op de ontwerpbegroting 2026 is positief gereageerd op de voortgang, met aandacht voor borging van kwaliteit en doelmatigheid richting de komende jaren.

Belastingen

Inleiding

De gemeente heft belastingen van inwoners, bedrijven en toeristen om voorzieningen en diensten te bekostigen. Sommige heffingen, zoals de riool- en afvalstoffenheffing, worden specifiek ingezet voor het rioolstelsel en de afvalinzameling. Onze lokale belastingen zijn verdeeld over drie programma's. De onroerendezaakbelasting, hondenbelasting, precariobelasting en toeristenbelasting zijn gekoppeld aan het programma Algemene middelen en overhead. De rioolheffing en de afvalstoffenheffing vallen onder het programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed. Tot slot is de parkeerbelasting ondergebracht in het programma Duurzame bereikbaarheid.

Belastingtarieven

De onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van onze belastingtarieven en hieronder volgen de belangrijkste zaken:

- Jaarlijkse indexatie: de tarieven en opbrengsten zijn conform voorjaarsnota met 2,2% verhoogd, behalve de rioolheffing. Deze is met 2,7% verlaagd door lagere kosten en hogere inkomsten.

- Afvalstoffenheffing: een extra verhoging van 8,4% door stijgende afval- en transportkosten, CO₂-belasting en de vernieuwing van het wagenpark, dat vanaf 2030 volledig emissieloos moet zijn.
- Toeristenbelasting: verhoogd van 8,5% naar 10% per overnachting (volgens de [voorjaarsnota 2025](#)).

Tabel: Belastingtarieven

Belastingsoort	Tarieven 2024	Tarieven 2025	Tarieven 2026	Heffing
Onroerende-zaakbelasting				
Eigenaren woningen	0,0844%	0,0865%	<volgt>	WOZ-waarde
Eigenaren niet-woningen	0,4516%	0,5150%	<volgt>	WOZ-waarde
Gebruikers niet-woningen	0,3647%	0,4159%	<volgt>	WOZ-waarde
Rioolheffing				
Aansluitrecht	€ 245,77	€ 254,13	€ 247,27	Per aansluiting
Afvoerrecht				
0 – 50.000 m3	€ 1,88	€ 1,94	€ 1,89	Per m3
50.001 – 100.000 m3	€ 1,80	€ 1,86	€ 1,81	Per m3
100.001 – 150.000 m3	€ 1,67	€ 1,73	€ 1,68	Per m3
> 150.000 m3	€ 1,50	€ 1,55	€ 1,51	Per m3
Afvalstoffenheffing				
Eenpersoons	€ 313,00	€ 313,05	€ 346,25	Per perceel
Tweepersoons	€ 387,35	€ 400,80	€ 443,30	Per perceel
Driepersoons	€ 425,30	€ 477,20	€ 527,80	Per perceel
Vierpersoons en meer	€ 442,20	€ 542,55	€ 600,05	Per perceel
Hondenbelasting	€ 94,80	€ 99,00	€ 101,20	Per hond
Precariobelasting				
Terrassen, uitstallingen etc.	Diverse	Diverse	Diverse	Voorwerpen
Inname openbare grond	Diverse	Diverse	Diverse	Voorwerpen
Toeristenbelasting	7,0%	8,5%	10,0%	Overnachtingsprijs
Parkeerbelasting	Diverse	Diverse	Diverse	Parkeergebruik

De impact van de tariefswijzigingen voor inwoners is te vinden in de paragraaf *Weerstandsvermogen en Risicobeheersing* onder het kopje [Belastingcapaciteit](#).

Belastingopbrengsten

In de onderstaande tabel worden de belastingopbrengsten gepresenteerd vanaf de jaarrekening 2024 tot en met begrotingsjaar 2029. In het vervolg van deze paragraaf worden de belastingopbrengsten nader toegelicht.

Tabel: Belastingopbrengsten

x €1.000

Belastingsoort	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onroerende-zaakbelasting	188.502	216.123	223.265	223.265	223.265	223.265
Rioolheffing	48.737	51.190	50.390	50.390	50.390	50.390
Afvalstoffenheffing	59.152	65.546	72.964	72.964	72.964	72.964
Hondenbelasting	941	993	993	993	993	993
Precariobelasting						
Terrassen, uitstallingen etc.	769	856	856	856	856	856
Inname openbare grond	665	629	640	640	640	640
Toeristenbelasting	6.696	8.543	10.654	11.292	12.183	13.142
Parkeerbelasting*	55.618	61.337	68.470	71.382	74.536	74.536

* Parkeerbelasting omvat alleen straat parkeren en vergunningen (exclusief parkeergarages).

Onroerende-zaakbelasting

Algemeen

Alle eigenaren van woningen en alle eigenaren en gebruikers van niet-woningen betalen onroerende-zaakbelasting. De grondslag van de belasting is de waarde van een woning of niet-woning. Deze waarde wordt elk jaar opnieuw vastgesteld.

De tarieven voor de onroerende-zaakbelastingen worden in november berekend, waarna de verordening onroerende-zaakbelasting aan het einde van het jaar aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Het op een later moment berekenen van de tarieven hangt samen met het tijdschap van de vaststelling van de WOZ-waarden. Door van de verwachte waardeontwikkeling in oktober uit te gaan, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met het meest actuele inzicht in ontwikkeling van de WOZ-waarden. De BghU heeft dan onder meer de markttransacties over het grootste deel van het jaar kunnen meenemen in de modelmatige waardebepaling.

Ontwikkelingen

De OZB-tarieven voor 2026 zijn gebaseerd op 2025, verhoogd met een indexeringspercentage belastingen en heffingen van 2,2%. Daarna volgt een correctie voor verschillen tussen de verwachte en gerealiseerde waardeontwikkeling van het voorgaande jaar en een aanpassing voor de verwachte waardeontwikkeling in 2026. Deze doorrekening is verwerkt in de programmabegroting 2026.

Rioolheffing

Algemeen

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet (Gw) kunnen de kosten van de verschillende watertaken verhaald worden op burgers en bedrijven. Dit geld wordt door de burgers en bedrijven in de gemeente Utrecht opgebracht door betaling van de rioolheffing. De rioolheffing bestaat uit een eigenarentarief en een grootverbruikerstarief. Alle eigenaren betalen hetzelfde bedrag. Grote lozers die meer dan 250 m3 water lozen op de riolering betalen daarnaast nog een apart bedrag per m3 geloosd water. De rioolheffing is 100% kostendekkend.

Ontwikkelingen

De tarieven voor 2026 worden conform het Programma Water en Riolering 2026-2030 met 2,7% verlaagd ten opzichte van 2025. De gemeenteraad is op 15 mei 2025 hierover geïnformeerd middels de [Raadsbrief Programma Water en Riolering 2026-2030 - U-reka Gemeente Utrecht](#).

Afvalstoffenheffing

Algemeen

De afvalstoffenheffing is een gemeentelijke belasting die wordt geheven om de kosten te dekken voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. De afvalstoffenheffing wordt berekend op basis van de grootte van het huishouden.

Ontwikkelingen

Naast de gebruikelijke loon- en prijsstijgingen nemen de kosten verder toe door nieuwe ontwikkelingen. Een belangrijke oorzaak hiervan zijn de maatregelen uit de [Grondstoffennota 2020](#), zoals (de uitrol van) inzamelcontainers voor groente-, fruit- en etensresten (GFE) in de openbare ruimte, en de gebiedsaanpak voor afvalinzameling in de binnenstad. Daarnaast stijgen de afvalverwerkingskosten flink. Dit komt niet alleen door een algemene kostenstijging, maar ook door het Rijk, vanwege de invoering van een CO₂-belasting op het verbranden van restafval (naast de bestaande afvalstoffenbelasting). Ook nemen de transport- en inzamelkosten toe als gevolg van een verouderd wagenpark en daarmee samenhangende stijgende onderhouds- en inhuurkosten. De aanbesteding van nieuwe voertuigen heeft vertraging opgelopen door complexe vraagstukken als de invoering van de nul-emissiezone en de noodzakelijke verduurzaming van voertuigen, netcongestie en de nieuwbouw van de Tractieweg. De gemeenteraad is hierover in juli 2025 geïnformeerd met de volgende raadsbrief: [Verduurzaming gemeentelijk wagenpark en nieuwbouw stadswerf Tractieweg 2](#).

Hondenbelasting

Algemeen

De houder van een hond betaalt hondenbelasting. Het houden van blindengeleidehonden en andere honden met een specifieke functie zijn vrijgesteld van deze belasting. De belasting geldt per hond.

Ontwikkelingen

Het tarief voor 2026 wordt conform het jaarlijkse indexatiepercentage belastingen en heffingen verhoogd.

Toeristenbelasting

Algemeen

Personen van buiten de stad die in Utrecht overnachten in een hotel, B&B of een andere betaalde gelegenheid betalen toeristenbelasting. De belasting is een vast percentage van de overnachtingsprijs en wordt door de logies biedende ondernemer ingehouden en aan de gemeente afgedragen.

Ontwikkelingen

In de Voorjaarsnota 2024 is besloten het tarief vanaf 2026 te verhogen naar 10% van de overnachtingsprijs. Conform [Amendement A112 \(Humaan asielbeleid is een ondergrens waar wij Utrecht niet doorheen laten zakken\)](#) wordt dit gerealiseerd via een ingroeipad: in 2024 is gestart met 7%, in 2025 volgt 8,5% en vanaf 2026 wordt het tarief 10%.

Precariobelasting

Algemeen

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op, onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond met uitzondering van ondergrondse kabels en leidingen van nutsbedrijven. Het gaat bijvoorbeeld om uithangborden en terrassen, maar ook voor bouwterreinen op gemeentegrond wordt in het kader van inname openbare grond precario geheven.

Ontwikkelingen

De tarieven voor 2026 worden conform het jaarlijkse indexatiepercentage belastingen en heffingen verhoogd.

Parkeerbelasting

Algemeen

Parkeerbelastingen vormen een regulerende belasting. De belasting verbindt een prijs aan het parkeren in de stad op plaatsen waar de parkeerdruk hoog is. Op die manier wordt het parkeergedrag beïnvloed. Bezoekers van bewoners in het betaald parkeergebied kunnen tegen een gereduceerd tarief parkeren, als er bewonerskorting voor bezoek is gekocht. Voor deze korting geldt een maximum van 70 uur per kwartaal in zone A1 en A2, in zone B1 maximaal 120 uur per kwartaal. Er zijn aparte vergunningen voor zorgverleners die vaak parkeren in de stad zoals artsen, verloskundigen en mantel-/thuiszorg

Ontwikkeling

Per 1 januari 2026 worden de parkeertarieven op straat geïndexeerd. Op basis van de besluitvorming door de gemeenteraad wordt in het najaar van 2025 duidelijk wat de planning is voor de verdere uitbreiding van de gebieden met betaald parkeren vanaf 2026.

Bedrijveninvesteringszone

Algemeen

Utrecht kent één Bedrijveninvesteringszone (hierna: BIZ). Deze BIZ is gevestigd op de Woonboulevard. De aldaar gevestigde ondernemers betalen een belasting, waarvan de opbrengst door de gemeente weer wordt doorgestort aan een door deze ondernemers opgerichte vereniging die daarmee investeringen pleegt in het openbare gebied.

Ontwikkeling

In 2025 wordt een draagvlakmeting uitgevoerd om te beoordelen of er voldoende steun is voor voortzetting van de huidige regeling. De verwachting is dat de regeling in haar huidige vorm behouden blijft en nog voor het einde van het jaar ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Retributies

Retributies zijn verplichte betalingen aan de gemeente waarvoor wel een directe tegenprestatie wordt geleverd, zoals het behandelen van een paspoortaanvraag, een rijbewijs of een vergunning. De opbrengsten worden gebruikt om (een deel van) de kosten van deze diensten te dekken. Voorbeelden hiervan zijn leges, brug-, schut-, haven- en marktgelden, evenals de rechten voor gemeentelijke begraafplaatsen. Volgens de Gemeentewet mogen de totale opbrengsten van retributies niet hoger zijn dan de geraamde kosten. Binnen een verordening kan de kostendekkendheid per tarief verschillen, zolang het totaal binnen deze grens blijft.

Kostendekkendheid

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gepresenteerd van de geraamde baten en lasten uit de primaire programmabegroting 2025 en 2026. De tabel kent een onderverdeling per belastingverordening. Het betreft de legesverordening, leges omgevingsvergunningen, begraafplaatsrechten, brug-, schut- en havengelden en marktgelden.

Tabel: Kostendekkendheid retributies

x €1.000

Retributies	2025			2026		
	Baten	Lasten	KD-%	Baten	Lasten	KD-%
Algemeen (geen programma)	1	1	100	1	1	100
Betrouwbare overheid						
• Huwelijk en partnerschap	710	936	76	756	985	77
• Uittreksels/afschriften	641	652	98	658	674	98
• Reisdocumenten	4.457	4.523	99	4.622	4.701	98

Tabel: Kostendekkendheid retributies

x €1.000

Retributies	2025			2026		
	Baten	Lasten	KD-%	Baten	Lasten	KD-%
• Rijbewijzen	1.268	1.280	99	1.306	1.339	98
Duurzame bereikbaarheid						
• Leges Mobiliteits- en parkeergedrag	291	1.036	28	309	1.307	24
Aantrekkelijke en groene leefomgeving						
• Vergunningen openbare ruimte	2.459	2.438	101	3.365	3.908	86
• Evenementen(*)	650	1.285	51	664	1.302	51
Veilige stad						
• Vergunning voetbalwedstrijden	35	35	100	43	92	47
• Horeca(*)	930	1.281	73	916	1.242	74
• Gokken	3	3	100	26	25	104
• Sekswerk	1	1	100	11	11	100
• Exploatievergunning	3	54	6	8	121	7
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
• Woonruimte zaken	521	529	98	755	761	99
Totaal legesverordening	11.970	14.054	85	13.440	16.469	82
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
• Leges omgevingsvergunning	21.050	21.151	100	18.649	21.896	85
Aantrekkelijke en groene leefomgeving						
• Begraafplaatsrechten	1.455	1.542	94	1.523	1.586	96
• Brug-, schut- en havengelden	1.073	1.601	67	1.097	1.636	67
• Marktgelden	807	984	82	942	1.098	86
Totaal	36.355	39.332	92	35.651	42.685	84

Toelichting

In 2025 komt de kostendekkendheid uit op 84%. Deze daling hangt samen met lagere opbrengsten uit leges voor omgevingsvergunningen als gevolg van [netcongestie](#) (pag. 16), geen verdere geplande tariefsverhogingen bij evenementenvergunningen en het beperkte effect van de tariefsverhogingen bij horeca door lagere verwachte aantallen aanvragen. Een nadere toelichting over alle retributies is te vinden in de bijlage [Kostendekkendheid Tarieven en Leges](#).

Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Utrecht kunnen inwoners kwijtschelding krijgen voor bepaalde belastingen. Dit betreft de onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting. Het [kwijtscheldingsbeleid](#) geldt uitsluitend voor aanslagen die op naam staan van natuurlijke personen in de privésfeer. De gemeente past daarbij de maximaal toegestane kwijtscheldingsnorm van het Rijk toe.

Tabel: Kwijtschelding

x € 1.000

Belastingsoorten	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende-zaakbelasting	0	0
Rioolheffing	0	0
Afvalstoffenheffing	5.942	6.379
Hondenbelasting	51	51
Totaal	5.993	6.430

Toelichting op kwijtscheldingen

Voor de onroerende-zaakbelasting en de rioolheffing wordt geen kwijtschelding toegepast. Deze belastingen worden opgelegd aan woningeigenaren, waarbij de overwaarde van de woning meetelt in de vermogenstoets. Door de sterk gestegen huizenprijzen is het vermogen doorgaans te hoog om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Voor de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting zijn er wel bedragen aan kwijtscheldingen opgenomen. Verwacht wordt dat bij de afvalstoffenheffing het aantal aanvragen zal toenemen en de kosten daardoor stijgen.

Verbonden partijen

De paragraaf Verbonden Partijen geeft inzicht in de belangrijkste beleidsvoornemens en ontwikkelingen van rechtspersonen waarin de gemeente Utrecht een financieel én bestuurlijk belang heeft. Deze rechtspersonen worden ook wel de ‘verbonden partijen’ genoemd.

Belangrijkste uitgangspunten

- Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dit zijn onder andere gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen die een publiek belang behartigen en waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit van de gemeente zijn.
- Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.
- Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
- Om het primaat van de gemeenteraad zoveel mogelijk te waarborgen zijn we terughoudend met het aangaan van verbonden partijen.
- Hoofddregel is dan ook ‘nee, tenzij...’. De volgende indicatoren rechtvaardigen een uitzondering op de hoofddregel (niet limitatief):
 - Wettelijk verplicht
 - Schaalvoordelen of optimalisering bedrijfsvoering
 - Gebiedsindeling
 - Samen sterk, bundelen van bestuurlijke krachten
 - Kennis en expertise
 - Samen verantwoordelijk
 - Beleidsarm- of neutraal
- Bij het aangaan van een verbonden partij wordt het afwegingskader altijd vooraf aan de gemeenteraad voorgelegd.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Nota Verbonden Partijen 2015	2015	Hierin is het gemeentelijke beleid met betrekking tot verbonden partijen opgenomen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

De huidige nota verbonden partijen uit 2015 wordt in 2025 geactualiseerd. Het doel is onder meer om in de geactualiseerde nota meer handvatten te bieden, zoals een handreiking voor het maken van een beleidsmatige afweging en kaders voor het oprichten van een verbonden partij. Daarnaast wordt ingezet op het verder professionaliseren van de governance (sturing, beheer en toezicht) met betrekking tot de verbonden partijen, zoals aandacht voor de rollen van opdrachtgever en eigenaar, een risicogerichte aanpak en informatievoorziening richting de Raad.

Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen en actualiteiten uit de individuele overzichten (in Lijst van verbonden partijen) van de diverse verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Afvalverwerking Utrecht (AVU);

De geopolitieke ontwikkelingen en de economische ontwikkelingen van de afgelopen jaren zorgen voor oplopende loonkosten in de afvalbranche en hoge energietarieven. Daarnaast leidt het ook tot stagnatie van de afzet van gerecyclede grondstoffen. Gevolg is hogere verwerkingstarieven voor afvalstoffen en lagere opbrengsten voor gerecyclede grondstoffen.

Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU);

Afgelopen jaar heeft BghU een verbetertraject afgerond. Het verbetertraject had als doel de reguliere dienstverlening te verbeteren en achterstanden in te lopen. De dienstverlening is verbeterd en de achterstanden zijn ingelopen. In 2026 is het streven om de beoordeling vanuit de Waarderingskamer te verbeteren van twee sterren naar drie sterren.

Het Utrechts Archief (HUA);

In 2025 is de nieuwe meerjarenbeleidsperiode van HUA van start gegaan. De speerpunten en programma's richten zich op het verwerven, ontsluiten en benutten van de digitale en papieren archieven t.b.v. onderzoek, dienstverlening en cultuureducatie.

Op 1 januari 2027 wordt de nieuwe Archiefwet volgens de huidige planning van kracht. Vanaf dan is het Rijk niet langer bestuurlijk betrokken in de Regionaal Historische Centra in Nederland, waarvan HUA deel uitmaakt. De papieren Rijkscollectie blijft bij HUA, evenals de financiering door de Rijksoverheid via een SPUK-regeling (Specifieke Uitkering). De Uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling (GR) wordt ambtelijk voorbereid voor bestuurlijke besluitvorming door een werkgroep met waarin de gemeente Utrecht, Provincie Utrecht, het Rijk en HUA zijn vertegenwoordigd.

Tevens is een werkgroep onder leiding van de gemeente Utrecht aan het werk om een nieuwe GR op te stellen met 2 partijen: de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht. Deze aangepaste GR wordt naar verwachting in 2026 aangeboden aan de raad.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden;

Eind 2025 wordt de Toekomstvisie Stichtse Groenlanden (SGL) Staatsbosbeheer (SBB) 2040 en de daarbij behorende gebiedspaspoorten definitief vastgesteld. In 2026 starten SGL en SBB met de doorvertaling van de Toekomstvisie naar het 4 Jaren Uitvoeringsplan. Tevens wordt begonnen met het herijken van de verschillende ontwikkelplannen, waarmee de Ontwikkel-agenda voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt kan worden. Daarnaast wordt er door middel van het in 2025 geïmplementeerde Terrein Beheer Model gewerkt aan duurzaam beheer van de terreinen. Om binnen de begroting SGL te werken wordt ook in 2026 bepaald op welke wijze dit mogelijk is en op welke onderhoudskosten bezuinigd kan worden.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD);

In de Provincie Utrecht zijn 2 omgevingsdiensten actief, zijnde Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) en Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU). Vanwege kennisborging, efficiency en om te kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria zoals die vanuit het ministerie zijn voorgelegd zal er gefuseerd worden tot één omgevingsdienst. Het voornemen is dat de RUD per 1 januari 2026 fuseert met de ODRU tot de nieuwe Omgevingsdienst Utrecht (ODU) waarbij de dienstverlening de gehele provincie zal beslaan. Deze fusie wordt in 2025 voorbereid.

Vennootschappen en coöperaties

Coöperatie Wigo4it U.A.;

In de periode tot en met 2023 is Wigo4it afgebouwd tot een zogenaamde fit-for-purpose-organisatie voor de applicatie Socrates voor de inkomensvoorziening. De begroting is afgebouwd tot het niveau van de meerjarenbegroting. Begin 2025 is de reserve Reorganisatie en Transitie vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Hierdoor is de contributie voor 2025 verlaagd. In de periode van de afbouw en daarna bestaat het risico van vertraging bij zowel Wigo4it als bij de gemeente Utrecht. Dit risico heeft zich in 2025 voorgedaan. De overgang naar de opvolger van de applicatie RMW is uitgesteld tot oktober 2025, waarbij ook de applicatie Galo wordt uitgefaseerd. Daarnaast zet de G4 in 2026 in op harmonisatie en standaardisatie van inkomensdienstverlening.

N.V. Vitens;

Het financiële kader waarbinnen alle landelijke waterbedrijven opereren is de WACC. Dit is een methodiek die borgt dat waterbedrijven geen overwinsten maken. In november 2025 wordt de nieuwe WACC voor de periode tot en met 2028 vastgesteld. De WACC heeft ook invloed op de watertarieven. Mede als gevolg van de watertransitie voorziet Vitens de komende jaren een sterke toename van haar investeringsniveau. Daarvoor moet Vitens geld lenen. De geldende WACC-regulering belemmert Vitens om voldoende eigen vermogen op te bouwen. Dat eigen vermogen is nodig om voldoende externe financiering aan te kunnen trekken. Daarmee bestaat de kans dat Vitens in de toekomst aan de aandeelhouders vraagt om aandelenkapitaal bij te storten. Omdat het eigen vermogen onder het minimumniveau ligt dat Vitens in haar financiële continuïteitsbeleid heeft bepaald, keert zij al enige jaren geen dividend uit. De verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven.

UW Holding B.V.;

De gemeente (als aandeelhouder) en de raad van commissarissen hebben eind 2023 besloten om UW Holding onder verscherpt toezicht te plaatsen (raadsbrief 23 december 2023). Daarnaast heeft UW de opdracht gekregen een realistisch herstelplan voor de toekomst te maken om de doelstellingen uit het Ondernemingsplan 2023-2026 en de transitie naar een sociaal ontwikkelbedrijf te realiseren. UW heeft hierin ondersteuning gekregen van de Galan Groep (zie raadsbrief 3 juni 2024). In het herstelplan is een delivery agenda opgenomen. Deze bevat de onderwerpen en sturing om op de korte termijn in control te komen en prestaties te realiseren. De voortgang op de delivery agenda wordt maandelijks door de gemeente gemonitord. Op 7 mei 2025 is aan de raad een brief gestuurd over de toekomstscenario's voor UW Holding. Invlechting van UW Holding bij WenI wordt daarbij als stip op de horizon genoemd. Een businesscase met de verdere uitwerking hiervan wordt aan het eind van 2025 opgeleverd en op basis daarvan zal een voorstel voor een definitieve keuze worden aangeboden bij de raad.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) regio Utrecht;

De ROM stelt beleidsdoelen in lijn met haar Meerjarenstrategie 2023-2026 en de Regionale Economische Agenda 2020-2027. Binnen de kerntaken op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren is er specifieke focus bij de ROM op de kleinere, innovatieve bedrijven die nu nog ontbreken in de waardeketens en het verder uitbouwen van de regionale ecosystemen. Hierdoor worden missende schakels toegevoegd die het bestaande bedrijfsleven versterken en die innovatieve oplossingen bieden voor maatschappelijke opgaven. In 2026 werken de ROM en aandeelhouders aan de nieuwe Meerjarenstrategie. Onderdeel hiervan is ook het meerjarige financiële perspectief. De huidige ROM bestuursovereenkomst is t/m eind 2025 verlengd en dient per 2026 vernieuwd te worden.

WKO Merwede B.V.;

In 2026 wordt het WKO-grid in Merwede aangelegd, inclusief bronnen en TEO-installatie, en wordt gestart met de realisatie van de eerste centrales in de bouwblokken. Dit alles zodat het in 2027 gereed is voor de warmtelevering aan de woningen. WKO Merwede BV ziet toe op de uitvoering van het werk door Essent, en spant zich verder in voor het uitrollen van de netcongestieaanpak in Merwede.

Mobiliteitsbedrijf Merwede B.V.;

In 2025 wordt toegewerkt naar de contractering van een leverancier voor parkeermanagementsystemen in de parkeergarages, wordt een marktconsultatie georganiseerd voor logistieke dienstverleners, worden de parkeerproducten voor bewoners gespecificeerd en worden huurovereenkomsten gesloten voor de verschillende garages in Merwede.

Stichtingen en verenigingen**Vereniging Parkmanagement Papendorp;**

Het huidige contract met de vereniging loopt tot 31-12-2025. Er wordt in 2025 een traject gestart die moet leiden tot de aanbesteding voor een nieuw contract. In januari 2026 komt er een nieuwe partij voor de komende jaren.

Vereniging Parkmanagement De Wetering - Haarrijn;

Het contract voor parkmanagement met deze vereniging is in mei 2025 met een jaar verlengd conform de voorwaarden uit het vorige contract.

VvE Gebiedsvereniging Merwede;

De oprichting van deze gebiedsvereniging is voorzien einde 2025.

De overige verbonden partijen uit de onderstaande lijst hebben geen actualiteiten te melden.

Lijst van verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Afvalverwerking Utrecht (AVU)

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Soest
Website	http://www.avu.nl/cms/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht is een samenwerkingsverband van de gemeenten binnen de provincie Utrecht met uitvoeringstaken op het gebied van afvalverwijdering.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	0%
- Percentage stemrecht	9,33%
Deelnemers	Overige gemeenten provincie Utrecht: Amersfoort, Baarn, De Bilt, De Ronde Venen, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De geopolitieke ontwikkelingen en de economische ontwikkelingen van de afgelopen jaren zorgen voor oplopende loonkosten in de afvalbranche en hoge energietarieven. Daarnaast leidt het ook tot stagnatie van de afzet van gerecyclede grondstoffen. Gevolg is hogere verwerkingstarieven voor afvalstoffen en lagere opbrengsten voor gerecyclede grondstoffen.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	0	0	0
Vreemd vermogen	20800	14100	15333
Resultaat	0		

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	17478	19000	19000	19000

Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BghU)

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://bghu.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	
- Percentage stemrecht	
Deelnemers	Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Zeist en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Afgelopen jaar heeft BghU het verbetertraject afgerond. Het verbetertraject had als doel de reguliere dienstverlening te verbeteren en achterstanden in te lopen. De dienstverlening is verbeterd en de achterstanden zijn ingelopen. In 2026 is het streven om de beoordeling vanuit de Waarderingskamer te verbeteren van twee sterren naar drie sterren.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	970	878	757
Vreemd vermogen	8866	7339	7339
Resultaat	29		

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	8257	9231	9440	9645

GGD regio Utrecht (GGDrU)

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Zeist
Website	https://www.ggdru.nl/inwoners.html
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de Provincie Utrecht, waaronder de Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de gemeente Utrecht staan verwoord in het arrangement Publieke Gezondheid dat de gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	4,00%
- Percentage stemrecht	13,00%
Deelnemers	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist
Status-risico	Laag

Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026

In 2026 zijn belangrijke pijlers voor de GGDrU:

- Publieke gezondheidszorg; een maatschappelijke zorg: GGDrU zet in op versterking van haar kennis- en adviesfunctie rond drie thema's: mentale gezondheid jeugd, dubbele vergrijzing en een gezonde leefomgeving, als antwoord op maatschappelijke uitdagingen.
- Een gezonde en veilige leefomgeving: De focus ligt op infectieziektebestrijding (zoals schurft, kinkhoest, mazelen), verhogen van vaccinatiegraad, positionering in het ruimtelijk domein, en samenwerking met woningcorporaties tegen binnenmilieuproblematiek.
- Kansrijk opgroeien: GGDrU investeert in vroegtijdige signalering en preventie via Jeugdgezondheidszorg, Kansrijke Start, mentale gezondheid jongeren en collectieve gezondheidsbevordering op scholen.
- Langer gezond zelfstandig: De organisatie versterkt haar rol bij sociaal kwetsbare inwoners via OGGZ en richt zich op gezond ouder worden, onderbouwd door data-gedreven onderzoek en beleidsadvies.
- Vitale en wendbare organisatie: GGDrU werkt aan een robuuste organisatie door middel van een transformatieopdracht gericht op kennisdeling, diversiteit en digitalisering, met aandacht voor informatiebeveiliging en strategische personeelsontwikkeling.

Status Verbonden partij

Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	2935	2738	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	27354	29734	Nog niet bekend

Resultaat

2477

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	2464	2557	2557	2557

Het Utrechts Archief (HUA)

Algemene gegevens

Vestigingsplaats

Utrecht

Website	https://hetutrechtsarchief.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	48%
- Percentage stemrecht	40%
Deelnemers	De minister van OCW, gedeputeerde staten provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht in de gemeenschappelijke regeling. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in 2019 een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling van kracht geworden
Status-risico	Midden
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	<ul style="list-style-type: none"> • In 2025 is de nieuwe meerjarenbeleidsperiode van HUA van start gegaan. De speerpunten en programma's richten zich op het verwerven, ontsluiten en benutten van de digitale en papieren archieven tbv onderzoek, dienstverlening en cultuureducatie. • Op 1 januari 2027 wordt de nieuwe Archiefwet volgens de huidige planning van kracht. Vanaf dan is het Rijk niet langer bestuurlijk betrokken in de Regionaal Historische Centra in Nederland, waarvan HUA deel uitmaakt. De papieren Rijkscollectie blijft bij HUA, evenals de financiering door de Rijksoverheid via een SPUK-regeling (Specifieke Uitkering). De Uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling (GR) wordt ambtelijk voorbereid voor bestuurlijke besluitvorming door een werkgroep met waarin de Gemeente Utrecht, Provincie Utrecht, het Rijk en HUA zijn vertegenwoordigd. • Tevens is een werkgroep onder leiding van de gemeente Utrecht aan het werk om een nieuwe GR op te stellen met 2 partijen: de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht. Deze aangepaste GR wordt naar verwachting in 2026 aangeboden aan de raad.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	2273	1940	1450
Vreemd vermogen	1321	941	918

Resultaat 14

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	3694	3694	4077	4077

Recreatieschap Stichtse Groenlanden**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.recreatieschapstichtsegroenlanden.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	23,70%
- Percentage stemrecht	10% Algemeen Bestuur / 18,75% Dagelijks Bestuur
Deelnemers	Provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, de Bilt, Houten, Nieuwegein, IJsselstein, Woerden, Stichtse Vecht en Lopik
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Eind 2025 wordt de Toekomstvisie Stichtse Groenlanden (SGL) Staatsbosbeheer (SBB) 2040 en de daarbij behorende gebiedspaspoorten definitief vastgesteld. In 2026 starten SGL en SBB met de doorvertaling van de Toekomstvisie naar het 4 Jaren Uitvoeringsplan. Tevens wordt begonnen met het herijken van de verschillende ontwikkelplannen, waarmee de Ontwikkel-agenda voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt kan worden. Daarnaast wordt er door middel van het in 2025 geïmplementeerde Terrein Beheer Model gewerkt aan duurzaam beheer van de terreinen. Om binnen de begroting SGL te werken wordt ook in 2026 bepaald op welke wijze dit mogelijk is en op welke onderhoudskosten bezuinigd kan worden.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	3895	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	7414	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 341

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	1427	1502	1502	1502

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.rudutrecht.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	11,36%
- Percentage stemrecht	8,30%
Deelnemers	Provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Naar verwachting gaan de RUD en de Omgevingsdienst regio Utrecht (OdrU) per 1 januari 2026 op in de ODU (Omgevingsdienst Utrecht). Het percentage eigenaarsbelang en stemrecht wijzigt dan ook. Besluit moet worden genomen in oktober 2025.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	2948	1028	1028
Vreemd vermogen	8607	15289	15289

Resultaat 1402

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	2669	3977	3977	3977

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.vru.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweerbzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	32%
- Percentage stemrecht	12,54%
Deelnemers	Alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht. De politie Midden-Nederland is met een convenant verbonden aan de Veiligheidsregio
Status-risico	Midden

Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026

2026 is vooralsnog beleidsarm. Huidige taken worden voortgezet. Naar verwachting worden eind 2025 (maar uitstel is voorstelbaar) bestuurlijke keuzes gemaakt over een aantal zaken die dan in 2026 verder uitgewerkt moeten worden en waarschijnlijk pas vanaf 2027 geëffectueerd worden. Het gaat om het wel of niet overdragen van het vastgoedbeheer (kazernes, kantoren e.d.) van gemeenten aan VRU en over de inhoudelijke taken van VRU voor de komende jaren. Daaruit volgt de gemeentelijke bijdrage voor de komende jaren. VRU geeft aan meer geld nodig te hebben om het groeiende inwoneraantal te bedienen en de nieuwe risico's te kunnen beheersen. Gemeenten geven aan dat er bezuinigd moet worden. Bij de financiële gegevens hieronder wijken het Eigen Vermogen en het resultaat af van de cijfers die opgenomen zijn bij de paragraaf verbonden partijen in de gemeentelijke jaarrekening 2024. Dit heeft twee oorzaken: Ten eerste is in de jaarrekening 2024 het gemeentelijke resultaat opgenomen, maar dat had het resultaat van de VRU (7,288 miljoen euro) moeten zijn. Ten tweede heeft het algemeen bestuur van 7 juli een wijziging doorgevoerd in de conceptjaarrekening 2024, waardoor het eigen vermogen verlaagd is naar 34,601 miljoen euro.

Status Verbonden partij	Te continueren
-------------------------	----------------

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	34601	30288	29361
Vreemd vermogen	71108	69631	75308

Resultaat	7.288
-----------	-------

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	32424	36030	34730	34730

Vennootschappen en coöperaties

Coöperatieve Vereniging Wigo4it U.A.

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Den Haag
Website	https://www.wigo4it.nl/
Juridische vorm	Vereniging coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid
Publiek belang	Wigo4it verzorgt de administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Hierdoor ontvangen de inwoners (onder meer) tijdig de juiste bijstandsuitkering.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	9,84%
- Percentage stemrecht	25%
Deelnemers	Gemeenten Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	<p>In de periode tot en met 2023 is Wigo4it afgebouwd tot een zogenaamde fit-for-purpose-organisatie voor de applicatie Socrates voor de inkomensvoorziening.</p> <p>De begroting is afgebouwd tot het niveau van de meerjarenbegroting. Begin 2025 is de reserve Reorganisatie en Transitie vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Hierdoor is de contributie voor 2025 verlaagd.</p> <p>In de periode van de afbouw en daarna bestaat het risico van vertraging bij zowel Wigo4it als bij de gemeente Utrecht. Dit risico heeft zich in 2025 voorgedaan.</p> <p>De geplande invoerdatum voor de overgang naar de opvolger van de applicatie RMW is verplaatst naar oktober 2025. Het realiseren van deze datum vraagt stevige sturing vanuit Werk en Inkomen en vanuit het programma Versterken Common Ground van CIO Office.</p> <p>In 2025 faseren we ook de applicatie Galo uit. We sluiten hierbij aan op de in Den Haag gerealiseerde oplossing en geven vorm aan het samenwerkingsverband hiervoor.</p> <p>In 2026 wordt door de G4 aandacht geschonken aan de wijze waarop harmonisatie en standaardisatie van dienstverlening, processen en ICT op het gebied van inkomensdienstverlening kan worden gerealiseerd.</p>
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	4420	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	10377	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 1002

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	2058	2161	2269	2269

Vleuten-De Meern zelfstandig BV**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Er is geen Website
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	Uitvoeren van grondexploitatie.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	100%
- Percentage stemrecht	100%
Deelnemers	Gemeente Utrecht
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De B.V. wordt geliquideerd.
Status Verbonden partij	Te beëindigen

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	18	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	0	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 0

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

BNG Bank NV

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Den Haag
Website	https://www.bngbank.nl/
Juridische vorm	Naamloze (structuur)vennootschap
Publiek belang	De BNG Bank NV is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	1,37%
- Percentage stemrecht	1,37%
Deelnemers	Staat der Nederlanden, Provincies, gemeenten en een Hoogheemraadschap
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De BNG is voor haar bedrijfsvoering voor een belangrijk deel afhankelijk van externe renteontwikkelingen. BNG heeft de status van inkoopcombinatie van financiering voor o.a. gemeenten. Daar zijn richting de BNG-klanten geen verdere beleidsdoelen aan verbonden.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	4777000	4800000	4850000
Vreemd vermogen	12614000	140000000	160000000

Resultaat 294000

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	-1500	-1500	-1500	-1500

NV Vitens

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Zwolle
Website	https://www.vitens.nl/
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap
Publiek belang	Maken en leveren van drinkwater voor bedrijven en inwoners in het verzorgingsgebied.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	4.95%
- Percentage stemrecht	4,95%
Deelnemers	Provincies Overijssel, Friesland, Gelderland, Utrecht en Flevoland en 92 gemeenten.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Het financiële kader waarbinnen alle landelijke waterbedrijven opereren is de WACC. Dit is een methodiek die borgt dat waterbedrijven geen overwinsten maken. In november 2025 wordt de nieuwe WACC voor de periode tot en met 2028 vastgesteld. De WACC heeft ook invloed op de watertarieven. Mede als gevolg van de watertransitie voorziet Vitens de komende jaren een sterke toename van haar investeringsniveau. Daarvoor moet Vitens geld lenen. De geldende WACC-regulering belemmert Vitens om voldoende eigen vermogen op te bouwen. Dat eigen vermogen is nodig om voldoende externe financiering aan te kunnen trekken. Daarmee bestaat de kans dat Vitens aandeelhouders verzoekt om aandelenkapitaal bij te storten. Omdat het eigen vermogen niet het minimumniveau heeft dat Vitens in haar financiële continuïteitsbeleid heeft bepaald keert zij al enige jaren geen dividend uit en de verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	713600	750000	785000
Vreemd vermogen	1684800	1750000	1850000

Resultaat 34500

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel N.V.

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.stadsherstel-utrecht.nl/
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap
Publiek belang	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten. De Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incourante objecten. Voorbeelden daarvan zijn het Doelenhuis, de voormalige Brandweerkazerne Korte Minrebroederstraat/ Stadhuisplein, woningcomplex De Zeven Steegjes, Molen De Ster en gasthuis Leeuwenbergh, het project Lofen en als exploitant van landhuis Oud-Amelisweerd. De NV houdt belangrijke monumenten in stand, om die reden is de gemeente Utrecht sinds de oprichting van de NV in 1985 aandeelhouder. Het bezit van de NV omvat per 2025 218 wooneenheden en 47 bedrijfs-/kantoorruimten in de gemeente Utrecht en daarnaast 20 wooneenheden in De Bilt.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	10%
- Percentage stemrecht	10%
Deelnemers	Aandeelhouders met een belang van meer dan 5%: Stichting Administratiekantoor Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel, ASR Levensverzekering, REI Fund Netherlands BV, Van Lanschot Kempen BV, Stichting Pensioenfonds voor de Architectenbureaus, gemeente Utrecht (ca. 10% van de aandelen). Daarnaast diverse fondsen, bedrijven, organisaties en particulieren.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Een belangrijke beleidsdoel voor 2026 van het Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel is restauratie en herbestemming van de in 2024 verworven monumenten aan de Mariastraat (12, 28 en 30). Daarnaast wordt er ingezet op verdere samenwerking met de Stichting Utrechts Monumentenfonds en het voortzetten van verduurzamen van het eigen bezit.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	7670	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	9023	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat	930
-----------	-----

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

UW Holding BV**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.uw.nl/
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	100%
- Percentage stemrecht	100%
Deelnemers	Gemeente Utrecht (100% aandeelhouder)
Status-risico	Midden

Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026

De gemeente (als aandeelhouder) en de raad van commissarissen hebben eind 2023 besloten om UW Holding onder verscherpt toezicht te plaatsen (raadsbrief 23 december 2023). Daarnaast heeft UW Holding de opdracht gekregen een realistisch herstelplan voor de toekomst te maken om de doelstellingen uit het Ondernemingsplan 2023-2026 en de transitie naar een sociaal ontwikkelbedrijf te realiseren. UW Holding heeft hierin ondersteuning gekregen van de Galan Groep (zie raadsbrief 3 juni 2024). In het herstelplan is een delivery agenda opgenomen. Deze bevat de onderwerpen en sturing om op de korte termijn in control te komen en prestaties te realiseren. De voortgang op de delivery agenda wordt maandelijks door de gemeente gemonitord. Op 7 mei 2025 is aan de raad een brief gestuurd over de toekomstscenario's voor UW Holding. Invlechting van UW Holding bij WenI wordt daarbij als stip op de horizon genoemd. Een businesscase met de verdere uitwerking hiervan wordt aan het eind van 2025 opgeleverd en op basis daarvan zal een voorstel voor een definitieve keuze worden aangeboden bij de raad.

In de begroting 2025 gaat UW Holding uit van een tekort in 2025 van 1,5 miljoen euro. In de Voorjaarnota 2025 van de gemeente Utrecht is 0,5 miljoen euro voor 2025 opgenomen, de overige 1,0 miljoen euro wordt opgevangen binnen het programma werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid. We zien enerzijds de tekorten op korte termijn afnemen als gevolg van betere sturing. Anderzijds zien we de tekorten op lange termijn (weer) toenemen als gevolg van autonome ontwikkelingen (uitstroom Wsw). Voor 2026 is in de Voorjaarsnota 2025 een extra bijdrage van 0,6 miljoen euro opgenomen.

Status Verbonden partij

Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	1928	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	15740	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat

1079

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	2950	2100	1500	1500

Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	Economische ontwikkeling in de wijk Lombok stimuleren door panden te kopen, te herstellen en te verhuren of verkopen om een grotere diversiteit aan ondernemingen te bewerkstelligen.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	95%
- Percentage stemrecht	33,3%
Deelnemers	Gemeente Utrecht (95% aandelen), Plegt- Vos, Rabobank en B0-ex
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Voortzetten van bestaande werkzaamheden
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	3364	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	2808	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 143

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

WOM Beheer Noordwest BV

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

Publiek belang	Het bevorderen van de stedelijke herstructurering in de wijk Noordwest in de gemeente Utrecht met het oog op verbetering van de leefbaarheid en de sociaaleconomische ontwikkeling in die wijk, alsmede het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, ontwikkelen, beheren, verbeteren, exploiteren en verhuren van onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen, en ten slotte al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Het speerpunt van de WOM is gericht op verbeteren van de sociaaleconomische ontwikkeling van de Amsterdamsestraatweg.
----------------	---

Bestuurlijk belang

- Percentage eigenaarsbelang	100%
- Percentage stemrecht	100%
Deelnemers	Gemeente Utrecht
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Voortzetten van bestaande werkzaamheden
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat Nog niet bekend

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats	Utrecht
Website	ROM Regio Utrecht
Juridische vorm	BV (opgericht in 2020)

Publiek belang	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem.
----------------	--

Bestuurlijk belang

- Percentage eigenaarsbelang	11,65%
- Percentage stemrecht	11,65%

Deelnemers	Ministerie EZK, Provincie Utrecht, Gemeente Utrecht, Gemeente Amersfoort, Gemeente Hilversum, Universiteit Utrecht, UMC Utrecht
------------	---

Status-risico	Laag
---------------	------

Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De ROM stelt beleidsdoelen in lijn met haar Meerjarenstrategie 2023-2026 en de Regionale Economische Agenda 2020-2027. Binnen de kerntaken op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren is er specifieke focus bij de ROM op de kleinere, innovatieve bedrijven die nu nog ontbreken in de waardeketens en het verder uitbouwen van de regionale ecosystemen. Hierdoor worden missende schakels toegevoegd die het bestaande bedrijfsleven versterken en die innovatieve oplossingen bieden voor maatschappelijke opgaven. In 2026 werken de ROM en aandeelhouders aan de nieuwe Meerjarenstrategie. Onderdeel hiervan is ook het meerjarige financiële perspectief. De huidige ROM bestuursovereenkomst is t/m eind 2025 verlengd en dient per 2026 vernieuwd te worden.
---	---

Status Verbonden partij	Te continueren
-------------------------	----------------

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	47339	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	13754	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat	1822
-----------	------

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	1056	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Rom regio Utrecht
Juridische vorm	BV (opgericht in 2020)
Publiek belang	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem. De Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht BV is opgericht om in fondsen te kunnen deelnemen anders dan het ROM Participatiefonds.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	11,65%
- Percentage stemrecht	11,65%
Deelnemers	Provincie Utrecht, Gemeente Utrecht, Gemeente Amersfoort, Gemeente Hilversum, Universiteit Utrecht, UMC Utrecht
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De ROM stelt beleidsdoelen in lijn met haar Meerjarenstrategie 2023-2026 en de Regionale Economische Agenda 2020-2027. Binnen de kerntaken op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren is er specifieke focus bij de ROM op de kleinere, innovatieve bedrijven die nu nog ontbreken in de waardeketens en het verder uitbouwen van de regionale ecosystemen. Hierdoor worden missende schakels toegevoegd die het bestaande bedrijfsleven versterken en die innovatieve oplossingen bieden voor maatschappelijke opgaven. In 2026 werken de ROM en aandeelhouders aan de nieuwe Meerjarenstrategie. Onderdeel hiervan is ook het meerjarige financiële perspectief. De huidige ROM bestuursovereenkomst is t/m eind 2025 verlengd en dient per 2026 vernieuwd te worden.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	109	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	3366	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 67

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

WKO Merwede B.V.**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	-
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	Het exploiteren van de Energie-installatie voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	37,12%
- Percentage stemrecht	50%
Deelnemers	Gemeente Utrecht, Merwede Real Estate, OC Merwede-C, DD Invest, Merwede Vijf en BPD
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	In 2026 wordt het WKO-grid in Merwede aangelegd, inclusief bronnen en TEO-installatie, en wordt gestart met de realisatie van de eerste centrales in de bouwblokken. Dit alles zodat het in 2027 gereed is voor de warmtelevering aan de woningen. WKO Merwede BV ziet toe op de uitvoering van het werk door Essent, en spant zich verder in voor het uitrollen van de netcongestieaanpak in Merwede.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026

Eigen vermogen	10	10	10
Vreemd vermogen	0	0	0

Resultaat	0
-----------	---

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	52	43	0	0

Mobiliteitsbedrijf Merwede B.V.

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	De gebiedsontwikkeling van het gebied Merwerekanaalzone deelgebied 5 in Utrecht.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	37,12%
- Percentage stemrecht	50%
Deelnemers	Gemeente Utrecht, Merwede Real Estate Holding B.V. te Eindhoven, Merwede Vijf B.V. te Utrecht, OC Merwede-C Beheer B.V. te Zoetermeer
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	In 2025 wordt toegewerkt naar de contractering van een leverancier voor parkeermanagementsystemen in de parkeergarages, wordt een marktconsultatie georganiseerd voor logistieke dienstverleners, worden de parkeerproducten voor bewoners gespecificeerd en worden huurovereenkomsten gesloten voor de verschillende garages in Merwede.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	93	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	46	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 0

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	91	327	1470	186

Stichtingen en verenigingen

Vereniging parkmanagement Papendorp

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Vereniging
Publiek belang	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	
- Percentage stemrecht	
Deelnemers	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Het huidig contract met de vereniging loopt tot 31-12-2025. Er wordt in 2025 een traject gestart die moet leiden tot de aanbesteding voor een nieuw contract. In januari 2026 komt er een nieuwe partij voor de komende jaren.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	335	350	350	350

Vereniging parkmanagement De Wetering - Haarrijn

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Vereniging
Publiek belang	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	
- Percentage stemrecht	
Deelnemers	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Het contract voor parkmanagement met de vereniging is in mei 2025 met een jaar verlengd conform de voorwaarden uit het vorige contract.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat Nog niet bekend

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	400	400	400	400

VvE P&R Uithof/Sciencepark Utrecht

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	VvE P+R Utrecht Science Park: https://www.spark-parkeren.nl/project/vve-pr-utrecht-science-park
Juridische vorm	Vereniging
Publiek belang	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier hoopt de gemeente een goed alternatief te bieden voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is daarom eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof. De Vereniging van eigenaren regelt het beheer, de vaste lasten en het onderhoud.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	25%
- Percentage stemrecht	25%
Deelnemers	Universiteit Utrecht, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Hogeschool Utrecht, gemeente Utrecht
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Er zijn geen specifieke ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026 te melden.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	1116	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	119	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat -102

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	239	239	239	239

VvE Gebiedsvereniging Merwede

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Vereniging
Publiek belang	Uitvoeren van specifieke taken ten behoeve van de leefbaarheid van de wijk.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	n.t.b.
- Percentage stemrecht	n.t.b.
Deelnemers	Erfpachters die lid zijn van de vereniging.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De oprichting van de gebiedsvereniging is voorzien einde 2025.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	n.v.t.	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	n.v.t.	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat n.v.t.

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	1	1	55	55

Grondbeleid

De paragraaf bevat op hoofdlijnen de beleidsmatige uitgangspunten voor het grondbeleid zoals opgenomen in de beleidsnota grondbeleid.

De gemeente Utrecht heeft de verantwoordelijkheid voor de regie op gebiedsontwikkelingen in de stad. Voor veel lokale activiteiten is grond nodig. Plannen op het gebied van onder andere wonen, werkgelegenheid en recreatie hebben gevolgen voor het grondgebruik in de gemeente. Bij verandering van het grondgebruik moet het toegestane grondgebruik worden veranderd binnen de geldende regels en maatregelen van de gemeente.

Belangrijkste uitgangspunten

- Het grondbeleid is een middel om de doelstelling Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen en de bijbehorende ambities op het gebied van voldoende betaalbare woningen, circulair bouwen, mobiliteit, duurzaamheid en een groene openbare ruimte te kunnen realiseren. Op basis van de Beleidsnota Grondbeleid 2024 zal de gemeente hiervoor, indien nodig, een stevigere rol oppakken om deze maatschappelijke doelen te halen. De inzet van actief grondbeleid en de strategische inzet van grondposities wordt toegepast waar dit toegevoegde waarde heeft. Uiteraard alleen op het moment dat de risico's verbonden aan actief grondbeleid beheersbaar zijn. Deze beleidslijn staat ook in het Coalitieakkoord "Investeren in Utrecht".
- De tussentijdse winstnemingen worden bepaald door de in het BBV voorgeschreven POC-methodiek (percentage of completion), waarbij de winst wordt berekend naar de mate van realisatie.
- Aan de basis van het Utrechts Grondbeleid ligt de Omgevingswet (OW) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); deze zorgen ervoor dat de gemeente de door haar gewenste rol zo goed mogelijk kan vormgeven.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Beleidsnota Grondbeleid Gemeente Utrecht 2024	2024	Beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente. Vaststelling door gemeenteraad najaar 2024.
Meerjaren Perspectief Ruimte	2025	In het Meerjaren Perspectief Ruimte analyseren wij jaarlijks de voortgang van de uitvoering van ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040).
Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen	2023	Beschrijft op welke manier de gemeente kostenverhaal toepast voor zogenoemde bovenwijkse voorzieningen. Daarbij gaat het om publieke investeringen die nodig zijn om het casco van de stad op orde te houden en die mede noodzakelijk zijn vanwege de toevoeging van woon- en werklocaties in de stad.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR), met daarin onder andere de voortgang van de lopende grondexploitaties, maakt onderdeel uit van de Voorjaarsnota. Onderdeel van deze rapportage is een vertrouwelijke bijlage met gedetailleerde informatie per grondexploitatieproject.

Bij de behandeling van de begroting wordt in de tweede bestuursrapportage op basis van actuele informatie gerapporteerd over (mogelijke) wijzigingen ten opzichte van het MPR voor de lopende grondexploitatieprojecten. Dit gebeurt aan de hand van de belangrijkste indicatoren, zoals de grondprijs, het aantal m2 kantoorruimte, de fasering van de woningmarkt (en eventuele noodzakelijk geachte herprogrammering), de rente en de mogelijke impact van andere ontwikkelingen/politieke keuzes. Naast de actuele informatie over de grondexploitatieprojecten, de tussentijdse winstnemingen, het verloop van de reserve grondexploitatie en de stand van de voorziening ten behoeve van negatieve grondexploitaties, wordt ook gerapporteerd over de investeringsimpuls RSU en de voortgang van de woningbouwproductie.

De inhoudelijke ontwikkelingen binnen de gemeentelijke grondexploitaties worden in het programma Ontwikkelen en Wonen voor iedereen toegelicht.

In 2023 is een geactualiseerde BBV-Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken verschenen. Eén van de wijzigingen ingaande 1 januari 2025 is dat het voor grondexploitaties die een resterende looptijd hebben van langer dan 10 jaar niet meer toegestaan is om winst te nemen op basis van een positieve eindwaarde. Dit deed zich in Utrecht voor bij de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn. Mede hierom is de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 afgesloten en zijn tegelijkertijd twee nieuwe grondexploitaties geopend. De grondexploitatie Leidsche Rijn "Uitvoeringsprogramma" bestaat uit projecten die binnen 10 jaar worden opgeleverd en de grondexploitatie Leidsche Rijn "A2-zone" bestaat uit projecten met een langere looptijd dan 10 jaar.

Grondbeleid

- De Beleidsnota Grondbeleid 2024 beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die hieraan kunnen ondersteunen. De daadwerkelijke inzet van instrumenten wordt per project door de raad vastgesteld.
- Per gebied en locatie moet de rol van de gemeente worden gedefinieerd. De hogere dichtheden, die we bijvoorbeeld in de Merwedekanaalzone en het Beurskwartier willen realiseren in samenhang met de hoge ambities als het gaat om gezonde verstedelijking op het gebied van duurzaamheid en mobiliteit, vragen om een expliciete en regisserende rol. De uitgangspunten voor de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 – waarbij nadrukkelijk wordt gekozen om de groei van de stad te benutten om gezonde stedelijk leven voor iedereen te versterken met als eerste prioriteit verdichting - zijn hierbij richtinggevend.

Instrumenten grondbeleid

Het instrumentarium waarvan gebruik gemaakt kan worden bij het uitvoeren van het grondbeleid zijn, naast vrijwillige verwerving, onder meer voorkeursrecht, onteigening, kostenverhaal en erfpacht. Het beschikbare instrumentarium alsmede de bestuurlijke en ambtelijke bevoegdheden ten aanzien van de inzet van het instrumentarium staan beschreven in de Beleidsnota Grondbeleid 2024 en het bijbehorende Verwervings- en taxatieprotocol.

Prognose van de te verwachten resultaten

Zoals vermeld in het MPR 2025, zijn de te verwachten resultaten op netto contante waarde als volgt:

Grondexploitatie (miljoen euro op Netto Contante Waarde)	Saldo MPR 2024	Geopende grondexploitaties	Mutatie lopende grond- exploitaties	Winstneming over 2024	Saldo MPR 2025
Gemeentelijke grondexploitaties	-70,1	-21,8	53,9	31,5	-69,5

De te verwachten resultaten op eindwaarde zijn als volgt:

Grondexploitatie	2025
Gemeentelijke grondexploitaties	-30,8 miljoen euro

Voor nadere detaillering en een overzicht van de eindresultaten per grondexploitatie verwijzen wij naar de geheime bijlage bij het MPR 2025 "Gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht". In de Tweede Bestuursrapportage 2025 (hoofdstuk Peilstok Stedelijke Ontwikkeling) lichten wij de ontwikkelingen toe die het geprognosticeerd saldo van de grondexploitaties zoals gepresenteerd in het MPR 2025 kunnen beïnvloeden. Wij verwachten geen noemenswaardige aanpassingen op het geprognosticeerd eindresultaat. Wel blijft het risico op vertraging in de gemeentelijke grondexploitaties hoog als gevolg van netcongestie. Verder blijven risico's op de financiële haalbaarheid actueel die met name worden veroorzaakt door veranderende marktomstandigheden. Deze ontwikkelingen en mogelijke gevolgen analyseren wij bij de actualisatie van de grondexploitaties 2026 die wij aan u voorleggen in het MPR 2026.

Onderbouwing van de geraamde winstnemingen

De richtlijnen van het BBV schrijven voor dat winsten over grondexploitaties genomen worden naar rato van de voortgang van de gebiedsontwikkeling. Om de mate van voortgang te berekenen wordt de POC-methode (percentage of completion) gebruikt.

$$POC = \frac{\text{gerealiseerde uitgaven}}{\text{begrote uitgaven}} \times \frac{\text{gerealiseerde opbrengsten}}{\text{begrote opbrengsten}}$$

De formule is als volgt:

In het geval dat 80% van de kosten in een gebiedsontwikkeling is gerealiseerd en 50% procent van de kavels is uitgegeven, dan is deze gebiedsontwikkeling volgens de POC-methode voor 40% compleet. Dit betekent dat 40% van de winstverwachting op de eindwaarde als tussentijdse winst genomen moet worden.

Op basis van de POC-methode verwachten we voor de komende jaren winstnemingen, zoals wij hebben vermeld in het MPR 2025. Deze winstnemingen zijn terug te vinden onder het kopje Stortingen bij het verloop van de reserve grondexploitatie. De verwachte toekomstige reeks is als volgt geraamd:

x €1.000

Toevoeging	2025	2026	2027	2028	2029
Winstafdracht gemeentelijke grondexploitaties	2.823	1.809	2.285	1.174	4.451

Reserves Grondzaken in relatie tot de risico's

De reserve grondexploitaties is bestemd voor het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en voor het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. De robuuste posten uit de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn zijn niet meer opgenomen in de reserve grondexploitaties, na de herstructurering bij het MPR 2025. De robuuste posten zijn opgegaan in de 2 nieuwe grondexploitaties Leidsche Rijn "Uitvoeringsprogramma" en Leidsche Rijn "A2-zone". De geprognosticeerde resultaten en tussentijdse winstnemingen op de gemeentelijke grondexploitaties worden als storting meegenomen in het meerjarenverloop van de reserve grondexploitaties en zijn onderdeel van het huidige saldo. De reserve grondexploitaties heeft een positief meerjarig beeld van 2,657 miljoen euro in jaarsnede 2029. Voor een verdere toelichting van het verloop van de reserve grondexploitaties: zie het MPR 2025.

x €1.000

Reserve grondexploitaties	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo per 1 januari	63.353	72.467	74.627	73.913	71.437
Stortingen	12.840	5.559	2.685	2.724	6.001
Onttrekkingen	3.726	3.399	3.399	5.199	4.099
Saldo na stortingen en onttrekkingen	72.467	74.627	73.913	71.437	73.339
Reserveringen	33.646	33.446	33.246	32.796	33.446
Risicoreserveringen	35.936	37.236	37.236	37.236	37.236
Ruimte reserve grondexploitaties	2.885	3.945	3.431	1.406	2.657

Overige onderwerpen

Kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen

Tweemaal per jaar rapporteren wij over het verloop van de reserve én voorziening Bovenwijkse voorzieningen casco van de stad. De bijdrages voor bovenwijkse voorzieningen vanuit gemeentelijke grondexploitaties worden gestort in de reserve grondexploitaties. De bijdrages vanuit private ontwikkelaars worden gestort in de voorziening bovenwijkse voorzieningen. Op dit moment zijn in lijn met onze verwachting nog geen bijdrages ontvangen. Sinds 1 januari 2024 maken wij wel afspraken met initiatiefnemers over bijdrages aan bovenwijkse voorzieningen casco van de stad. Wij informeren bij het MPR 2026 over het verdere verloop van deze reserve en voorziening.

Rente en Parameters

Voor een grondexploitatie is de bepaling van parameters voor indexatie essentieel om de berekeningen in de tijd uit te kunnen zetten. Zo liggen de prijzen van bijvoorbeeld bouwmaterialen in de toekomst waarschijnlijk hoger dan nu. Met behulp van indexcijfers kunnen deze prijzen bij benadering ingeschat worden.

Op basis van de vastgestelde kaders 2025 zijn de volgende parameters vastgesteld:

Parameters 2025	2024	2025	Looptijd
Rente	1,74%	2,00%	gehele looptijd
Disconteringsvoet	1,74%	2,00%	gehele looptijd
Opbrengstenstijging vrije sector	1%	2%	2% (2025-2034)
Opbrengstenstijging middenhuur	0%, 1%	0%. 1%	0% (2025), 1% (2026-2034)
Opbrengstenstijging sociaal	0,5%. 1%	3,42%, 2%	3,42% (2024), 2% (2025-2034)
m.u.v. bedrijfskavels	0%	0%.	gehele looptijd
m.u.v. kantoren	0%	0%.	gehele looptijd
m.u.v. detailhandel en horeca	0%	0%.	gehele looptijd

VPB

Per 1 januari 2016 is belastingplicht voor vennootschapsbelasting ingevoerd voor ondernemingen van overheden. In het coalitieakkoord van 2022 is met betrekking tot het grondbeleid besloten om binnen gebiedsontwikkelingen een stevigere rol te pakken om de maatschappelijke doelen van de coalitie te kunnen realiseren. In tegenstelling tot voorgaande jaren worden actief grondbeleid en strategische grondposities ingezet waar dit een toegevoegde waarde heeft, mits de risico's zijn gewaarborgd. Het openen van nieuwe grondexploitaties is een vorm van actief grondbeleid. De afgelopen jaren zijn nieuwe grondexploitaties geopend, tezamen met de lopende grondexploitaties zijn deze fiscaal verlieslatend. Daarmee is aan een eerste vereiste van ondernemerschap, namelijk winstgevendheid, niet voldaan. Bij de actualisatie van de grondexploitaties wordt dan ook geen rekening gehouden met de druk van vennootschapsbelasting op de grondexploitaties.

Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf onderhoud Kapitaalgoederen gaat over het onderhoud van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat. De actuele meerjarennota's en -plannen op het gebied van bereikbaarheid, maatschappelijk vastgoed, openbare ruimte, rioleringen en de gemeentelijke watertaken liggen ten grondslag aan deze paragraaf.

Belangrijkste uitgangspunten

- Onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven om de kwaliteit van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat op een van tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of weer te brengen.
- We onderscheiden klein onderhoud en groot onderhoud. Klein en groot onderhoud hebben geen invloed op de gebruiksduur van een gebouw of object. Het klein en groot onderhoud wordt opgenomen in een meerjarige onderhoudsplanning.
- Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud. De kosten ervan komen ten laste van de exploitatie.
- Groot onderhoud ontstaat over een langere periode en is ingrijpender van aard. De kosten ervan komen ten laste van een egalisatievoorziening. In een egalisatievoorziening worden de schommelingen in de uitgaven opgevangen.
- Bij het maatschappelijk vastgoed onderscheiden we correctief, preventief en planmatig onderhoud, waarbij correctief en preventief onderhoud onder de noemer klein onderhoud vallen.
- Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significant langere gebruiksduur, wordt het niet gerekend tot groot onderhoud, maar is het een investering die geactiveerd wordt. Voor verdere toelichting zie [Paragraaf Investerings](#) . Hier vindt u ook het totaal aan vervangingsinvesteringen.
- Het achterstallig onderhoud wordt in maximaal tien jaar weggewerkt.
- Investerings met een maatschappelijk nut vanaf 0,1 miljoen euro worden volledig geactiveerd.
- Voor Onderwijshuisvesting geldt dat het onderhoud nagenoeg geheel voor rekening van de scholen komt.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De gemeente heeft zorgplicht op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. De Visie Water en Riolering beschrijft hoe men met deze verschillende waterstromen om gaan en welke doelen we daarbij willen behalen.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	In de Visie Klimaatadaptatie Utrecht wordt beschreven hoe men omgaan met het veranderende klimaat, met vaker hitte, droogte en wateroverlast.
Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)	2021	In de Nota Beheer Openbare Ruimte brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de

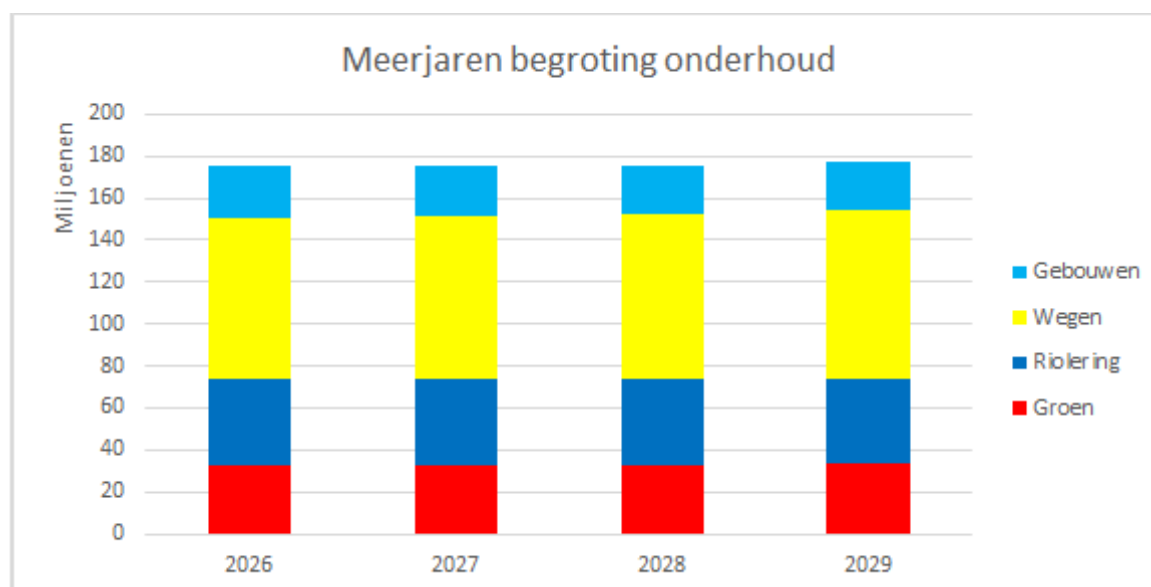
Beleidsnota	Datum	Inhoud
		openbare ruimte, hoe men de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgaven willen financieren.
Beleidsnota Vastgoed	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed. De beleidsnota vastgoed is de opvolger van de kaderbrief 2017, Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed en de Nota Kapitaal Goederen.
De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025	2025	De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024 geeft inzicht in de stand van zaken van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed van de gemeente. In de afgelopen jaren was deze rapportage een onderdeel van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV).

Onderhoud in beeld

	x €1.000			
Onderhoudskosten (volgens BBV-categorieën)	2026	2027	2028	2029
Riolering	40.915	41.025	41.025	41.025
Wegen	76.759	77.508	78.507	80.494
Groen	32.736	32.968	32.948	33.135
Gebouwen	24.565	23.546	23.046	23.046
	174.975	175.047	175.526	177.700

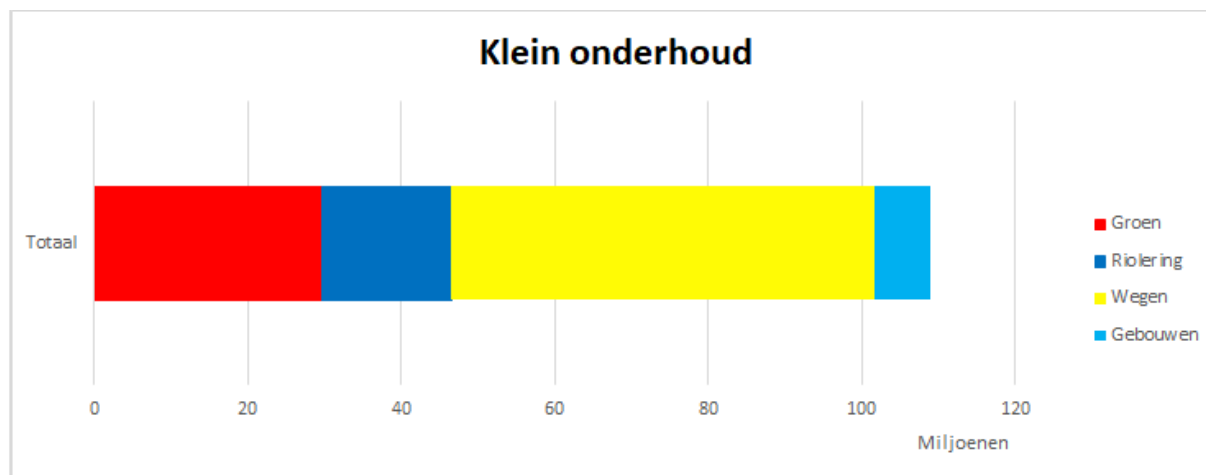
Onderhoud in beeld

Onderstaande grafiek laat zien hoeveel geld nodig is voor klein en groot onderhoud in de komende jaren inclusief het wegwerken van achterstanden.

Onderhoudskosten 2026 naar kostencategorie

Klein onderhoud

Algemeen

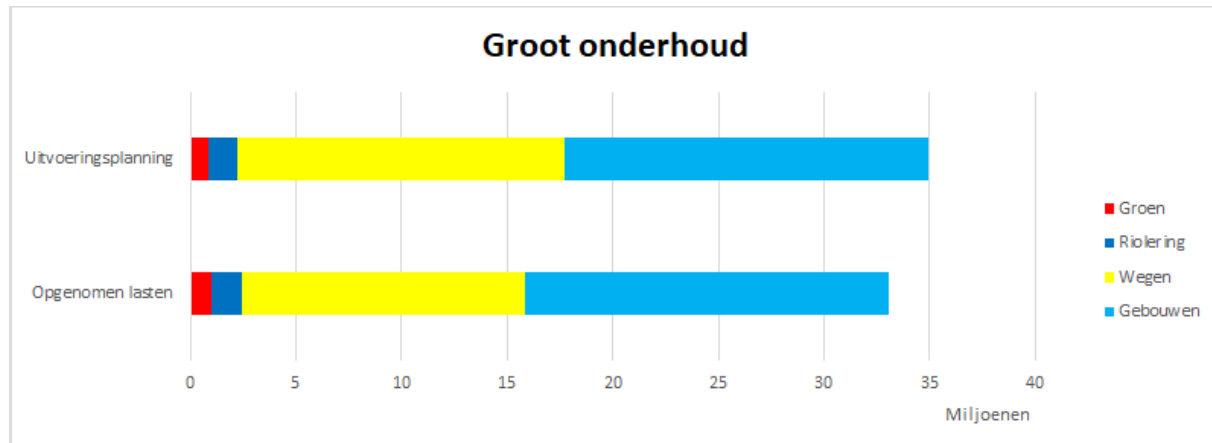
Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Klein onderhoud is het onderhoud dat vanaf het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan het vervangen van lampen in verlichtingsarmaturen of het snoeiwerk van een boom

na een hevige storm. Klein onderhoud is veelal bedoeld om direct gebreken en gevaarlijke situaties op te heffen.

Financieel

De kosten voor klein onderhoud worden jaarlijks direct opgenomen in de begroting als lasten.

Groot onderhoud

Algemeen

Lasten van groot onderhoud ontstaan na een langere periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Groot onderhoud is in de regel gepland onderhoud van veelal ingrijpende aard als gevolg van slijtage, dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere periode van gebruik moet worden verricht. De kosten verschillen hierdoor sterk per jaar. Voorbeelden hiervan zijn het vervangen van pompen van een rioolstelsel of het periodiek baggeren van watergangen.

Financieel

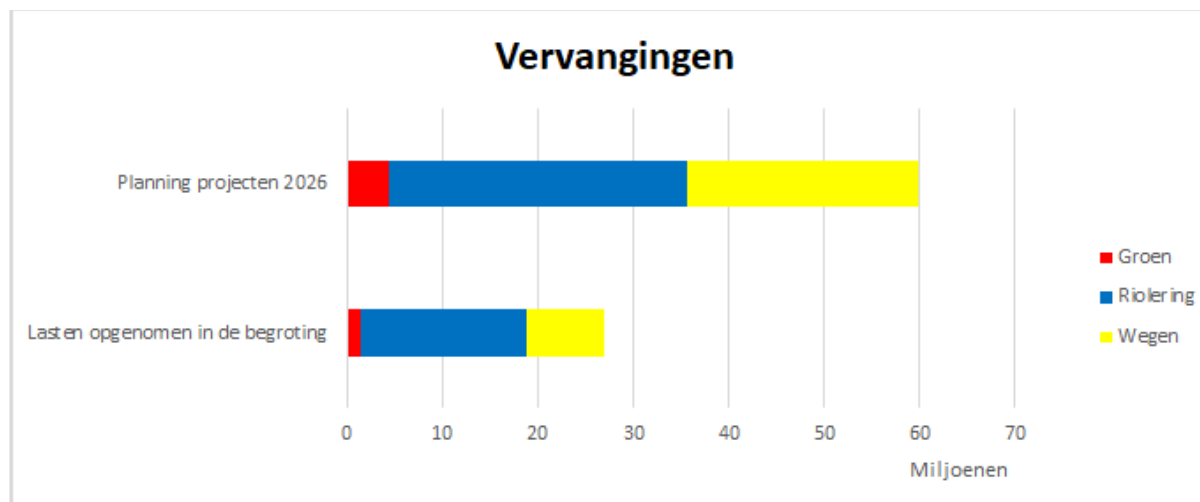
Om het groot onderhoud uit te kunnen voeren hebben wij voorzieningen. De in bovenstaande grafiek opgenomen lasten betreffen de storting in de voorzieningen voor het aankomende jaar, verdeeld per assetgroep. Op het moment dat wij kosten maken worden de noodzakelijke kosten uit deze voorzieningen onttrokken. De uitvoeringsplanning betreft de verwachte uitvoeringskosten voor het aankomende jaar en is een financiële vertaling van MeerJaren Investerings Planning (MJIP), waarover jaarlijks gerapporteerd wordt. Deze uitvoeringskosten worden onttrokken uit de voorziening en lopen niet via de exploitatie.

Kwaliteitsniveau

We werken bij het onderhoud van de openbare ruimte conform de onderhoudsrichtlijn, dit is het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Deze kwaliteit garandeert dat de openbare ruimte veilig en functioneel en prettig in gebruik is. En we werken het achterstallig onderhoud weg, zie hiervoor het kopje Achterstallig onderhoud.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingen

Algemeen

Vervangingsinvesteringen zijn investeringen ten behoeve van de vervanging van een bestaand actief als gevolg van economische veroudering of slijtage. Duidelijk is dat de levenscyclus niet voor elk object hetzelfde is, wegen gaan bijvoorbeeld doorgaans langer mee dan speeltoestellen.

Financieel

Voor bovenstaande geplande projecten voor 2026 wordt krediet aangevraagd. Voor een specificatie hiervan wordt verwezen naar de geheime investeringsstaten die zijn bijgevoegd bij de begroting. De in de begroting opgenomen lasten betreffen de kapitaallasten die ontstaan na afronding van een investeringsproject.

Achterstallig onderhoud

Algemeen

Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau, wordt aangemerkt als achterstallig onderhoud. Achterstallig onderhoud vanwege niet tijdige uitvoering van onderhoud, eventueel door onvoldoende beschikbaar gesteld budget, kan leiden tot schade (hogere herstelkosten = kapitaalvernietiging) en/of onveilige situaties. Er kan ook sprake zijn van achterstallig onderhoud zonder dat dit leidt tot kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. Daar is sprake van wanneer de onderhoudstoestand van een kapitaalgoed lager is dan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau.

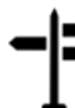
Financieel

Voor achterstallig onderhoud wordt geen separaat budget opgenomen in de begroting. De werkzaamheden waarmee achterstallig onderhoud wordt weggewerkt zijn meegenomen bij de kredietaanvragen voor vervangingen en meegenomen in de planning voor groot onderhoud. De jaarlijkse effecten op de hoogte van het achterstallig onderhoud zijn meegenomen in de [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#) en in de jaarlijkse raadsbrief [Meerjaren investeringsprogramma beheer openbare ruimte 2026-2035](#).

Gemeentelijk eigendom in beeld

Overzicht areaal gemeente Utrecht

				
groen	verharding	oppervlakte- water	beeldende kunst	civiele constructies
12.483.985 m2	14.122.238 m2	888 ha	473 stuks	2.702 stuks

				
bomen	openbare verlichting	VRI	speelobjecten	wegmarkeringen en bebording
172.711 stuks	60.634 stuks	5.054 Stuks	6.541 stuks	66.041 stuks

De gemeente Utrecht heeft circa 1.350 kilometer riolering. Het symbool voor riolering ontbreekt.

Het overzicht van het areaal bevat gegevens uit 2023.

Onderhoud naar kostencategorieën

Wegen

Algemeen

Naast wegen vallen ook openbare verlichting (OV), verkeersregelinstallaties (VRI), civiele constructies en onderhoud Water onder de onderhoudsbegroting van wegen. Het beleid is opgenomen in de [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#). In deze nota wordt beschreven welk onderhoudsniveau we hanteren voor de openbare ruimte, welke kosten daarbij gemoeid zijn en hoe we hier begrotingstechnisch mee omgaan.

Financieel

	x €1.000			
Onderhoudskosten Wegen	2026	2027	2028	2029
Wegen (incl. Water)	54.065	54.152	55.161	56.622
Openbare Verlichting	7.585	8.173	8.138	8.103
Verkeersregelinstallaties	5.042	5.007	4.971	4.936
Civiele constructies	10.067	10.176	10.237	10.834
Totaal onderhoudskosten Wegen	76.759	77.508	78.507	80.495

Relevante ontwikkelingen in de begroting

Vanwege de keuzes in het coalitieakkoord is in de begroting een besparing opgenomen van 0,485 miljoen euro in 2023, oplopend tot 0,735 miljoen euro in 2024 en 1,085 miljoen euro structureel vanaf 2025 door bij het beheer van de openbare ruimte te kiezen voor standaardiseren van het materiaalgebruik en voor versobering van het beeldkwaliteitsniveau.

Riolering Algemeen

Momenteel is het gemeentelijke hoofdrioolstelsel 1.350 kilometer lang. Door de groei van de stad en de aanleg van gescheiden riolering komt daar elk jaar rond de 20 kilometer aan nieuwe riolering bij. Naast het hoofdrioolstelsel hebben we 39 kilometer aan duikers (buisverbindingen tussen watergangen), 250 kilometer aan drainageleidingen, 151 kilometer aan pers- en drukleidingen en 246 kilometer aan watergangen in eigendom en beheer. Het beleid is opgenomen in het [Visie Water en Riolering Utrecht](#) (Vastgesteld 3 februari 2022).

Financieel

x € 1.000				
Onderhoudskosten riolering	2026	2027	2028	2029
Onderhoudskosten riolering	40.915	41.025	41.025	41.025
Totaal	40.915	41.025	41.025	41.025

Relevante ontwikkelingen in de begroting

De kwaliteit van onze riolering blijkt op basis van uitgebreid onderzoek op basis van actuele inspecties naar te accepteren risico's en schadebeelden beter dan verwacht. Hierdoor kunnen we het riool langer laten liggen dan de 70 jaar waar we in de Visie Water en Riolering nu vanuit gaan, maar onze vervangingsinspanning baseren op een levensduur van de riolering van 100 jaar. Met deze levensduur is het voorlopig niet nodig de rioolvervangingsinspanning verder op te voeren naar 18 km per jaar in 2035, zoals we voorzagen in het [beleidskader Visie Water en Riolering Utrecht](#). In plaats daarvan houden we de vervangingsinspanning op 8 km per jaar. Als we de lijn van 8 km per jaar doorzetten tot 2050 vervangen we t/m 2050 nog maar de helft van de riolering ten opzichte van wat we destijds in de Visie hebben voorzien. Daarmee halveert ook het af te koppelen en ontharden oppervlak. Dit heeft gevolgen voor de strategie in Visie Water en Riolering en [Visie Klimaatadaptatie Utrecht](#) waarbij de rioolvervanging de motor is om de openbare ruimte te vernieuwen en gelijktijdig klimaatbestendiger, groener en meer circulair en natuurinclusief te maken. In 2026 brengen we de consequenties goed in beeld en onderzoeken we met welke aanpak we de stad onverminderd klimaatbestendiger kunnen maken.

Het budget dat we voor onze investeringen begroten, storten we jaarlijks in een aparte voorziening. Omdat de vervangingsdoelstelling de afgelopen jaren is gestegen maar realisatie achterbleef, nam de hoogte van onze voorziening de laatste jaren toe (stand voorziening eind 2024: €32,2 miljoen). Om te voorkomen dat de voorziening verder blijft oplopen nemen we vanaf 2026 40% minder budget voor de vervangingsinvesteringen riolering op in de begroting.

Groen

Algemeen

De onderhoudskosten groen zijn onderverdeeld in bos, bomen, stedelijk openbaar groen en sport buitenaccommodaties. Het beleid is vastgelegd in het beleidskader [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#). Het onderhoud van bos, bomen en stedelijke openbare groen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek worden daarom inspecties uitgevoerd. Onder Sport buitenaccommodaties valt het groen van de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinten.

Financieel

x €1.000				
Onderhoudskosten groen	2026	2027	2028	2029
Bos, bomen en stedelijk openbaar groen	32.103	32.335	32.315	32.502
Programma Levendige en Gezonde Stad; Doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen (buitenaccommodaties)	633	633	633	633
Totaal	32.736	32.968	32.948	33.135

Relevante ontwikkelingen in de begroting

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen

Vanaf 2024 zijn in de begroting middelen opgenomen ten behoeve van het onderhoud van de vergroeningsopgave uit het coalitieakkoord. In 2024 is dit een bedrag van 0,3 miljoen euro, oplopend naar 1,2 miljoen euro vanaf 2027.

Levendige en gezonde stad (doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen)

Onder deze doelstelling wordt het onderhoud opgenomen van de buitenaccommodaties, voor zowel het gebruikersonderhoud als het eigenaarsonderhoud. Schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Voorziening Vastgoedonderhoud Sport'.

Gebouwen

Algemeen

Onderhoudskosten gebouwen:

Het onderhoud van gebouwen is gebaseerd op het in stand houden van de kapitaalgoederen in een redelijke staat. Het areaal openbare ruimte is beschreven in de paragraaf Vastgoed.

Recentelijk is de [Kaderbrief Vastgoed 2017](#) ingetrokken. Er is nieuwe besluitvorming gepubliceerd door de Raad in bijgaande link. [Stemming over Raadsvoorstel Beleidsnota Vastgoed 2025-2030 - Ureka Gemeente Utrecht](#)

Onderhoudskosten gebouwen komen bij de volgende programma's voor:

- Duurzame bereikbaarheid
- Kansrijk opgroeien
- Levendige en gezonde stad

x €1.000

Onderhoudskosten gebouwen per programma	2026	2027	2028	2029
Duurzame bereikbaarheid (Mobiliteitsgedrag)	2.338	2.338	3.338	3.338
Kansrijk Opgroeien (Onderwijshuisvesting)	1.735	1.735	1.735	1.735
Levendige en gezonde stad (Passende sport- en beweegvoorzieningen)	3.904	3.904	3.904	3.904
Levendige en gezonde stad (Vastgoed)	16.569	15.569	15.569	15.069
Totaal Onderhoudskosten gebouwen	24.546	23.546	24.546	24.046

Duurzame bereikbaarheid (doelstelling Mobiliteitsgedrag)

Onder de gebouwen binnen het programma Bereikbaarheid vallen de parkeergarages en fietsenstallingen. Dit betreft het eigenaars- en gebruikers onderhoud van de stallingsvoorzieningen voor auto's (belanghebbende garages, openbare garages en P+R transferia) en fietsen (openbare stallingen, buurtstallingen en fietstrommels). Schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Voorziening Vastgoedonderhoud Bereikbaarheid'.

Kansrijk Opgroeien (doelstelling Huisvesting scholen)

Alleen het onderhoud aan schoolgebouwen waar de gemeente zelf eigenaar van is, behoort bij deze doelstelling. Dus niet het onderhoud van schoolgebouwen waar de schoolbesturen eigenaar van zijn.

Levendige en gezonde stad (doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen)

Onder deze doelstelling wordt het onderhoud van de zwembaden, de gymzalen, sportzalen en sporthallen en de opstallen op de sportparken opgenomen, voor zowel het gebruikersonderhoud als het eigenaarsonderhoud. Jaarlijkse schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud worden opgevangen binnen de 'Voorziening Vastgoedonderhoud Sport'.

Levendige en gezonde stad (doelstelling Vastgoed)

Onder deze doelstelling zijn de meeste en grootste panden ondergebracht. Dit betreft onder andere de multifunctionele accommodaties, cultuurpanden, welzijnsaccommodaties, historisch erfgoedobjecten, gemeentelijke huisvesting, veiligheid en overige panden. Bovenstaande onderhoudskosten zijn een gemiddelde, gebaseerd op een tien jaren onderhoudsplanning. Schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Egalisatievoorziening VGB onderhoud'.

Relevante ontwikkelingen in de begroting

Vanaf 2026 is een extra toevoeging aan het budget voor planmatig onderhoud toegevoegd, om zodoende voldoende middelen te reserveren voor de langere termijn.

We merken daarbij dat de kosten van onderhoud steeds verder oplopen. Dit heeft twee belangrijke oorzaken. Op de eerste plaats zien we ook bij onderhoud dat de inkoopkosten sterk stijgen door marktontwikkelingen. Dit past in de trend die we ook bij investeringen zien. Op de tweede plaats krijgen we steeds beter zicht op de wettelijke verplichtingen die gelden voor onderhoud, zoals de brandveiligheid van gebouwen. Dit voortschrijdend inzicht leidt ook tot een toename van de kosten.

Investerings

Inleiding

De paragraaf Investerings geeft het totale overzicht van de te autoriseren routine-, vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het gemeentelijke eigendom voor het komende begrotingsjaar. Bij het vaststellen van deze programmabegroting wordt in totaal 279,047 miljoen euro geautoriseerd.

Belangrijkste uitgangspunten

Investerings zijn de uitgaven die de gemeente doet voor de aanschaf of vervaardiging van kapitaalgoederen. Dat wil zeggen, zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen, die zij aan haar burgers levert, te produceren. Ook uitgaven die leiden tot een significante kwaliteitsverbetering, levensduurverlenging en/of aanpassing om aan wet- en regelgeving te voldoen worden aangemerkt als investering.

Binnen de gemeente Utrecht worden de volgende categorieën investeringen onderscheiden:

Vervangingsinvesteringen:

Deze investeringen houden de bestaande functionaliteit of kwaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduur verlengend groot onderhoud.

Routine-investeringen:

Routine-investeringen richten zich op de vervanging van bestaande activa die essentieel zijn om de dagelijkse interne bedrijfsvoering van de gemeente op het huidige niveau te handhaven. Het betreft voornamelijk investeringen in automatisering, meubilair, voertuigen en materieel. Het college autoriseert de onderliggende projecten, uw gemeenteraad autoriseert de bandbreedte.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A:

Aankoop of vervaardiging van een nieuw kapitaalgoed dat een toevoeging betekent aan het volume en/of de kwaliteit van de bestaande kapitaalgoederen.

Uitbreidingsinvesteringen categorie B:

Uitbreidingsinvesteringen waarover wij uw gemeenteraad nog verder willen informeren via een raadsvoordracht alvorens wij met het project van start gaan. Het gaat hierbij om zeer grote, politiek gevoelige of risicovolle projecten. De benodigde middelen worden niet geautoriseerd bij deze programmabegroting.

Uitgangspunten totaaloverzicht tabellen

- In de tabellen worden de bedragen die bij het jaar 2026 zijn vermeld, geautoriseerd.
- In het jaar dat een investering start, wordt in één keer autorisatie aangevraagd voor het volledige investeringskrediet.
- In de kolom 'Totaal geautoriseerd t/m 2025' zijn de autorisaties opgenomen tot en met de Tweede Bestuursrapportage 2025.
- De geautoriseerde investeringen en de verwachte investeringsuitgaven in de komende jaren worden in twee tabellen weergegeven:

Tabel I: Verwachte uitgaven per programma per categorie investering

Tabel II: Verwachte uitgaven per programma per doelstelling

Beleidskaders

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de, voor investeringen, relevante beleidsnota's.

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Algemeen		
Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA)	2020	De nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa bepaalt het financiële beleid ten aanzien van de grondslagen voor waardering en activering van vaste activa.
Ontwikkelen en wonen voor iedereen – Stedelijke omgeving		
Meerjaren Perspectief Ruimte 2024	2024	In het Meerjaren Perspectief Ruimte analyseren wij jaarlijks de voortgang van de uitvoering van ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040).
Duurzame bereikbaarheid		
Meerjaren Perspectief Ruimte 2024	2024	Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid is onderdeel van het Meerjaren Perspectief Ruimte.
Aantrekkelijke en groene leefomgeving		
Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)	2021	De Nota Beheer Openbare Ruimte is het beleidskader waarin staat wat de kwaliteit van de openbare ruimte is, hoe we ontwikkelend willen beheren en hoe we de verschillende opgaven willen betalen.
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De gemeente heeft zorgplicht op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. De Visie Water en Riolering beschrijft hoe we met deze verschillende waterstromen om gaan en welke doelen we daarbij willen behalen.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	In de Visie Klimaatadaptatie Utrecht wordt beschreven hoe we omgaan met het veranderende klimaat, met vaker hitte, droogte en wateroverlast.
Levendige en gezonde stad – Toegankelijke buurtvoorzieningen		
Beleidsnota Vastgoed 2025-2030	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed.
Capaciteitsonderzoek sportaccommodaties	2022	Stand van zaken met betrekking tot de benodigde capaciteit voor sportaccommodaties in het kader van de groei van de stad.
Levendige en gezonde stad – Vastgoed		
Beleidsnota Vastgoed 2025-2030	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed.
De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025	2025	De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024 geeft inzicht in de stand van zaken van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed van de gemeente. In de afgelopen jaren was deze rapportage een onderdeel van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV).
Kansrijk opgroeien		

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041	2025	Beleidskader op het gebied van onderwijshuisvesting.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Ontwikkelingen en actualiteiten

Grip op investeringen: bouwen aan een inhoudelijk en financieel robuust investeringsstelsel

Utrecht is een snelgroeiende stad. In 2040 verwachten we 480.000 inwoners – ruim 25% meer dan nu. Om iedereen toegang te bieden tot goede voorzieningen, betaalbare woningen en een leefbare stad, blijven investeringen noodzakelijk. Tegelijkertijd staat onze financiële ruimte onder druk: onze inkomsten groeien niet in hetzelfde tempo mee. Daarom is het van groot belang om scherp en weloverwogen te sturen op gemeentelijke investeringen. Het nieuwe programma *Grip op investeringen* is gestart om college en raad beter in staat te stellen om sturing te geven aan een betaalbare, financierbare én uitvoerbare investeringsportefeuille – passend bij een toekomstgerichte stedelijke ontwikkeling én een financieel gezonde gemeente.

Waarom dit programma?

In de afgelopen jaren is het totaal aan geautoriseerde investeringskredieten sterk toegenomen: van 1,2 miljard euro eind 2020 naar ruim 2,0 miljard euro vier jaar later. Daarmee zijn investeringen steeds bepalender geworden voor de financiële gezondheid van de gemeente. Tegelijkertijd zien we jaarlijks verschillen tussen begrote en gerealiseerde investeringsvolumes. Voor komende jaren geldt bovendien dat de optelsom van sectorale beleidsambities (bijvoorbeeld voor maatschappelijke voorzieningen, mobiliteit en klimaatadaptatie) financieel uitdagend is. Om te bepalen wat betaalbaar, financierbaar en uitvoerbaar is op korte, middellange en lange termijn hebben we betere sturingsinstrumenten nodig.

Wat willen we bereiken?

Met *Grip op investeringen* willen we de raad, het college en de ambtelijke organisatie in staat stellen om goed geïnformeerd te sturen op een betaalbare, financierbare en uitvoerbare gemeentelijke investeringsprogramma's, ter bevordering van een toekomstgerichte stedelijke ontwikkeling van de gemeente Utrecht.

De gemeentelijke investeringsprogramma's omvatten in grote lijnen vier investeringsdoelen:

- **Behoud en beheer** van bestaande voorzieningen (denk aan openbare ruimte, vastgoed en riolering).
- **Kwaliteitsverbetering** in de bestaande stad, om wijken toekomstbestendig te maken (klimaatadaptatie, verkeersveiligheid, energietransitie).
- **Uitbreiding van voorzieningen** vanwege bevolkingsgroei (scholen, sportaccommodaties, etc.).
- **Investeringsprogramma's die woningbouw en gebiedsontwikkeling mogelijk maken**, als instrument om ambities voor betaalbaar wonen, kansrijk opgroeien en gezond samen te realiseren. Ook als de bevolking groeit.

Wat gaan we komend jaar doen?

Het programma *Grip op investeringen* richt zich voor deze investeringsdoelen op het versterken van inzicht, overzicht en sturingsmogelijkheden, op drie niveaus:

1. Strategisch niveau

Op dit niveau verloopt sturing via voorjaarsnota's, beleidsnota's en visie-documenten. Goed geïnformeerde politieke afwegingen staan hier centraal. Transparantie over betaalbaarheid, financierbaarheid en uitvoerbaarheid zijn daarbij randvoorwaarden, ook op middellange en lange termijn.

Richting het voorjaar van 2026 werken we aan de volgende producten:

- Voorstellen voor een bestendige bekostigingsstrategie voor investeringen in nieuwe woningen, buurten en voorzieningen (als vervanger voor het investeringsdeel van het groeikader)
- Voorstellen voor een investeringsplafond: een meerjarig begrensd investeringsvolume als kader voor centrale sturing.

2. Tactisch niveau

We verbeteren inzicht en overzicht in programmering van investeringen via meerjarenuitvoeringsprogramma's. Door beter inzicht in de prioritering, fasering, dekking en samenhang van investeringen – op korte, middellange en lange termijn – kunnen we als gemeente weloverwogen keuzes maken.

Komend jaar werken we aan het volgende product:

- Een methodiek voor toetsing op uitvoerbaarheid en capaciteit voor de programmering van toekomstige investeringen ([motie 365-2025](#)).

3. Operationeel niveau

We verbeteren de sturingsinformatie voor afzonderlijke investeringsprojecten, onder meer met verbeterde administratieve koppelingen tussen kapitaallasten en kredieten, en de inzichtelijkheid voor de raad. Actuele data over afzonderlijke projecten gaan we centraal ontsluiten, zodat overzicht ontstaat in de voortgang, bestedingen en financiële effecten.

Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het zogenoemde *planningsoptimisme*: projectplanningen die aanvankelijk realistisch lijken, maar die achteraf vaak niet worden gehaald. Een aanzienlijk deel van de investeringen wordt later afgerond dan aanvankelijk was gepland.

Komend jaar werken we aan het volgende product:

- Uitwerking van gerichte maatregelen per investeringsdoelstelling voor het realistisch ramen van investeringsvolumes en bijbehorende kapitaallasten.

Alternatief voor het Groeikader als dekkingsbron voor groei-investeringen

Een stad die zo snel groeit als Utrecht, heeft behoefte aan investeringen om de stad leefbaar te houden (zie ook [motie 345-2025](#)). Daarvoor is budget nodig. In de afgelopen twee raadsperioden konden we deze grotendeels betalen uit extra inkomsten uit het gemeentefonds en OZB, die samenhangen met groei van de stad ("groeikader"). Nu is dat anders. Veranderingen in de verdeelsystematiek van het gemeentefonds maken dat inkomsten niet meer evenredig meegroeien met het aantal inwoners. In de komende raadsperiode hebben we daarom geen groeikader meer voor investeringen. Daarvoor is een alternatieve bekostigingssystematiek nodig. Deze moet in ieder geval laten zien hoe we structureel budget kunnen vrijmaken voor maatschappelijke voorzieningen bij toekomstige gebiedsontwikkelingen. Daarnaast is ook inzet van incidenteel budget wenselijk, bijvoorbeeld voor woningbouw, mobiliteit en groen. Richting het voorjaar van 2026 werken we

voorstellen uit voor zo'n alternatieve systematiek. Die voorstellen kunnen dan betrokken worden in de onderhandelingen over een nieuw coalitieakkoord.

Wat kunt u verwachten?

Grip op investeringen kent een gefaseerde aanpak. Bij elk belangrijk moment in de begrotingscyclus – zoals voorjaarsnota, begroting en jaarstukken – ontvangt u als raad aanvullende sturingsinformatie. In de komende twee jaar bouwen we zo stapsgewijs aan een robuustere, transparante en beter bestuurbare investeringspraktijk.

Met *Grip op investeringen* willen we samen met u zorgen voor een toekomstbestendige stad – met ambities die realistisch zijn én financieel houdbaar blijven.

Investeringskredieten per begrotingsprogramma

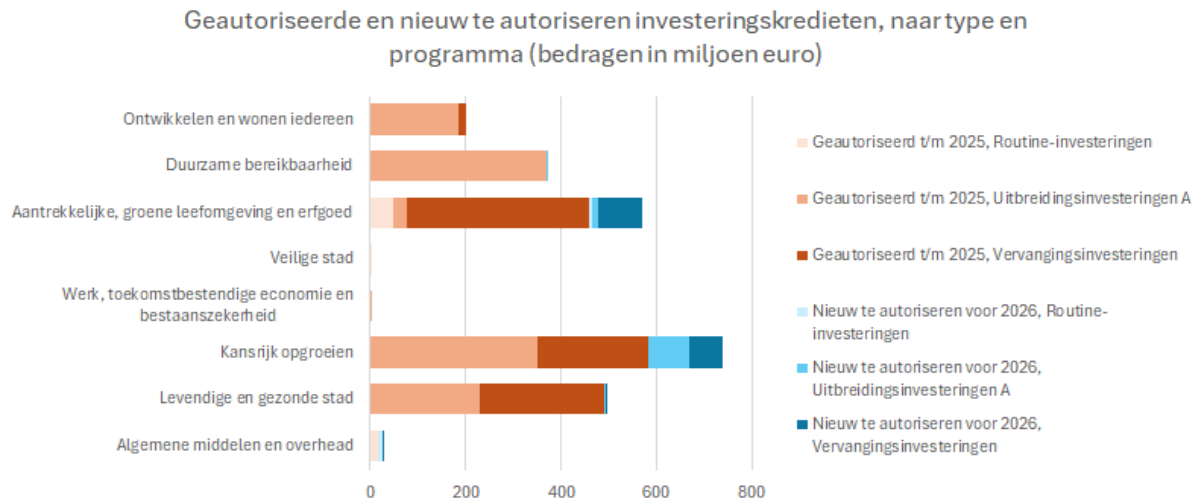
In deze programmabegroting wordt voor 279,047 miljoen euro aan nieuwe kredieten geautoriseerd. Dit bedrag is als volgt verdeeld over de verschillende begrotingsprogramma's:

x €1.000	
Begrotingsprogramma	Nieuw te autoriseren kredieten
Betrouwbare overheid	0
Ontwikkelen en wonen iedereen	0
Klimaatvriendelijke stad	0
Duurzame bereikbaarheid	1.500
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	110.646
Veilige stad	0
Passende ondersteuning en opvang	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	0
Kansrijk opgroeien	153.725
Levendige en gezonde stad	2.844
Algemene middelen en overhead	10.331
Totaal nieuw te autoriseren kredieten	279.047

Bij de nieuw te autoriseren kredieten uit bovenstaande tabel gaat het zowel om nieuwe projecten als om aanpassing van eerder geautoriseerde kredieten. In de verschillende begrotingsprogramma's in deze begroting wordt toegelicht voor welke nieuwe projecten kredieten worden geautoriseerd.

De onderstaande grafiek toont de omvang van eerder geautoriseerde kredieten en van nieuwe investeringskredieten die in deze programmabegroting worden geautoriseerd. Hierbij is zichtbaar welk deel betrekking heeft op uitbreidingsinvesteringen, vervangingsinvesteringen en routine-investeringen. (Begrotingsprogramma's zonder investeringskredieten zijn niet opgenomen in de grafiek.)

Grafiek: Geautoriseerde en nieuw te autoriseren investeringskredieten, naar type en begrotingsprogramma (bedragen in miljoen euro) – zie voor tabellen de paragraaf Investerings op [begrotingswebsite](#).

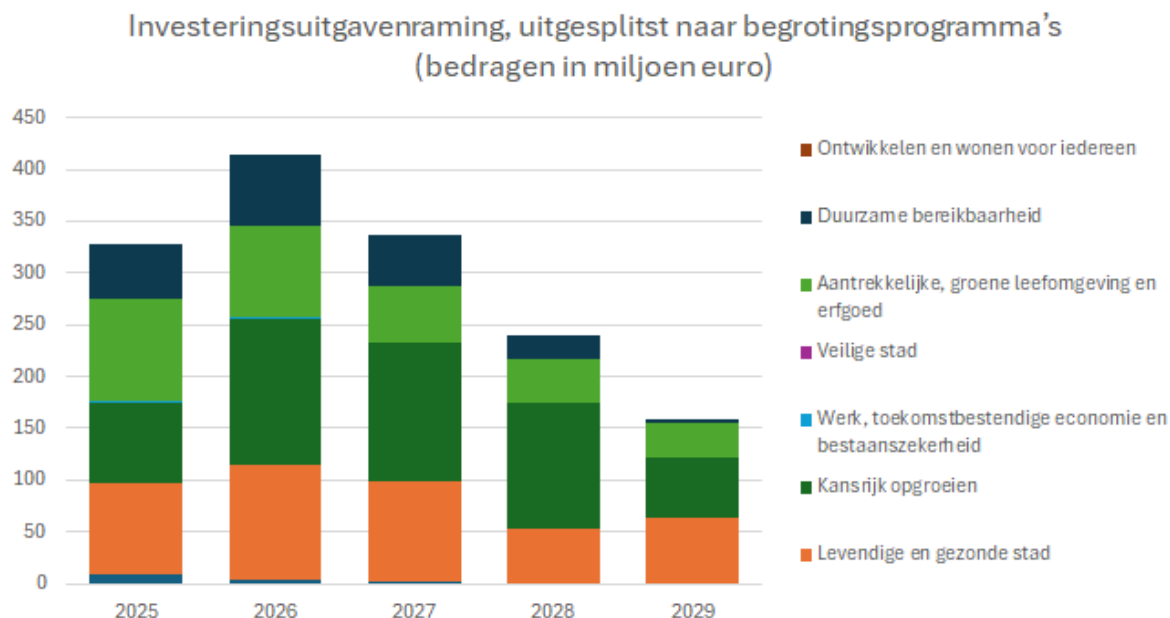

Van de nieuw te autoriseren investeringskredieten is het merendeel bedoeld voor onderwijshuisvesting (primair en voortgezet onderwijs, in het programma *Kansrijk opgroeien*). Daarnaast heeft een relatief groot gedeelte betrekking op vervangingsinvesteringen in het programma *Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed*. In dit programma wordt elk jaar krediet geautoriseerd voor vervanging van riolering en voor beheer van de openbare ruimte in het betreffende begrotingsjaar.

Investeringsuitgavenraming

Na de autorisatie van een investeringskrediet kunnen uitgaven worden gedaan om de investering te realiseren. Veel investeringsprojecten hebben een looptijd van meerdere jaren. In de tabellen bij deze Paragraaf Investerings zijn ramingen opgenomen van die uitgaven per jaar. Het totaal aan uitgaven over de jaren heen mag per investering niet hoger zijn dan het geautoriseerde investeringskrediet. Onderstaande tabel toont de investeringsuitgavenraming per jaar voor alle geautoriseerde en nieuw te autoriseren kredieten tezamen in de periode 2025-2029. Investeringsuitgaven vanaf 2027 die nog niet zijn geautoriseerd (bijvoorbeeld voor vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte), zijn niet opgenomen in onderstaande grafiek.

Grafiek: Investeringsuitgavenraming, uitgesplitst naar begrotingsprogramma's (bedragen in miljoen euro) – zie voor tabellen de paragraaf Investerings op [begrotingswebsite](#).

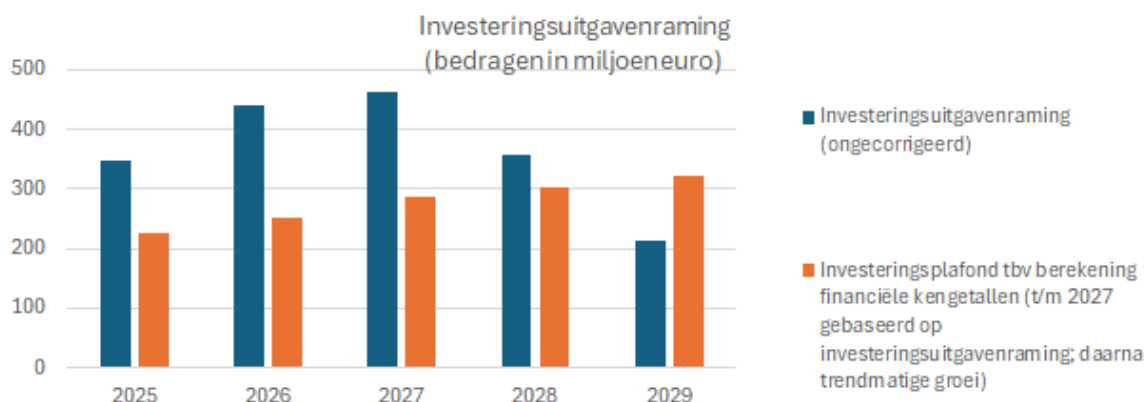
Correctie voor planningsoptimisme

Bij grote investeringsportefeuilles is het gebruikelijk dat niet alle investeringen conform planning kunnen worden uitgevoerd. Er is altijd sprake van onvoorziene gebeurtenissen, waardoor sommige projecten vertraging oplopen en het realisatiepercentage lager ligt dan 100%. Aan langer dan verwachte doorlooptijden kunnen veel verschillende redenen ten grondslag liggen. Ze kunnen bijvoorbeeld ontstaan door externe factoren zoals capaciteitstekorten in de bouwsector en juridische procedures, door scope-wijzigingen en door interne factoren, zoals beperkt beschikbare capaciteit in de eigen organisatie. Ook netcongestie kan leiden tot langere doorlooptijd.

Komend jaar werken we voor de programmering van toekomstige investeringen een methodiek uit voor toetsing op uitvoerbaarheid en capaciteit (motie 365-2025). Dit doen we in het kader van het programma Grip op investeringen. Een dergelijke toets zal helpen overmatig planningsoptimisme weg te nemen.

In de Voorjaarsnota 2025 is beschreven op welke manier we corrigeren voor planningsoptimisme in de berekening van de financiële kengetallen. In de jaren 2025-2027 gaan we in deze berekening uit van een gemiddeld realisatiepercentage van 65%. Voor de jaren daarna gaan we uit van verdere stijging van de investeringsuitgaven, waarbij de trendmatige groei uit het verleden wordt voortgezet (gemiddeld 18 miljoen euro per jaar toename van gerealiseerde investeringsuitgaven in de periode 2017-2024). In onderstaande tabel is zowel de ongecorrigeerde als gecorrigeerde investeringsuitgavenraming ("investeringsplafond") opgenomen.

Grafiek: Investeringsuitgavenraming en de voor planningsoptimisme gecorrigeerde uitgavenraming, zie voor tabellen de paragraaf Investerings op de [begrotingswebsite](#).

De investeringsuitgavenraming in bovenstaande figuur is gebaseerd op de uitgavenramingen voor eerder geautoriseerde investeringskredieten, voor investeringskredieten die in deze Programmabegroting nieuw worden geautoriseerd, én op uitgaven aan investeringen waarvoor naar verwachting in de periode tot en met 2029 aanvullende investeringskredieten zullen worden aangevraagd. Deze laatste categorie omvat toekomstige investeringen in riolering, openbare ruimte en onderwijshuisvesting waarvoor in de meerjarenraming reeds dekking beschikbaar is.

Verwerking van hervormingsmaatregel “planningsoptimisme” in deze Programmabegroting

In de Voorjaarsnota 2025 is een structurele hervorming “Planningsoptimisme/onderuitputting gemeentebreed” opgenomen van 4,1 miljoen euro. Deze hervorming heeft betrekking op kapitaallasten en is bedoeld om te corrigeren voor overmatig planningsoptimisme in de investeringsprogrammering. In de praktijk zien we dat de realisatie van investeringen regelmatig achterblijft bij de planning. Door deze hervorming in te boeken, brengen we de begroting meer in lijn met de verwachte werkelijke uitgaven.

Vanwege de begrotingsregels mogen we deze besparing niet centraal opnemen in een stelpost. Daarom is ervoor gekozen het bedrag te verdelen over de begrotingsprogramma's, waarbij gebruik is gemaakt van een verdeelsleutel op basis van het geraamde en gerealiseerde investeringsvolume in 2024. Deze verdeelsleutel kan in de toekomst worden aangepast, afhankelijk van de daadwerkelijke realisatie van investeringen.

Deze hervorming helpt om het meerjarenbeeld in de begroting realistischer en financieel robuuster te maken, zonder de ambities te temperen. De hervorming beschouwen we niet als taakstelling voor het investeringsprogramma. We blijven nadrukkelijk sturen op de uitvoering van de volledige investeringsprogrammering zoals vastgesteld door de gemeenteraad. Als binnen bepaalde programma's de investeringen sneller gerealiseerd worden dan nu wordt verwacht, zal de besparing op kapitaallasten daar niet tot uiting komen – dat is een bewust genomen risico. Het blijft ons doel om de investeringsuitgaven te realiseren die we ons hebben voorgenomen.

Totaaloverzicht investeringen 2025 en meerjarendoorkijk

Bij de programma's wordt het verwachte te autoriseren krediet weergegeven, terwijl in deze paragraaf de verwachte uitgaven worden weergegeven.

Het verwachte in de toekomst te autoriseren krediet Programmabegroting 2026 verwijst naar het maximale investeringsbudget dat aan een programma c.q. doelstelling wordt toegewezen.

Het verschil tussen het te autoriseren krediet en de verwachte uitgaven ligt in hun aard: het verwachte te autoriseren krediet is het maximale toegestane budget, terwijl de verwachte uitgaven de werkelijk te maken kosten in een bepaald jaar weerspiegelen.

De verwachte uitgaven moeten binnen het toegestane krediet blijven, om kredietoverschrijdingen te voorkomen en een gezonde financiële planning te waarborgen.

De geautoriseerde investeringen en de investeringsuitgaven in de komende jaren worden in twee tabellen weergegeven.

Tabel I: Verwachte uitgaven per programma per categorie investering

Tabel II: Verwachte uitgaven per programma per doelstelling

Tabel I Programmabegroting 2026 verwachte uitgaven per categorie

x € 1.000

		Geautoriseerd Programmabe grotiing t/m 2025	Afgesloten kredieten per 31-12-24	Geautoriseerde wijzigingen in 1e berap:	Te autoriseren wijzigingen met 2e berap:	Overige wijzigingen 2025	Totaal geautorisee rd t/m 2025	Nieuw te autoriseren voor 2026	Totaal geautoriseerd t/m 2026	Realisatie t/m 2024	Uitgaven Raming 2025	Uitgaven Raming 2026	Uitgaven Raming 2027	Uitgaven Raming 2028	Uitgaven Raming 2029	Uitgaven Raming 2030 en verder
	Categorie investering															
	Vervangingsinvesteringen	922.128	-57.136	9.989	7.030	10.640	892.651	162.276	1.054.927	363.447	191.207	201.756	112.805	72.734	59.431	53.546
	Uitbreidingsinvesteringen A	1.033.860	-40.086	45.124	20.277	106.808	1.165.983	101.897	1.267.880	299.114	142.817	227.970	285.854	211.304	88.884	12.699
	Routine-investeringen	72.322	-11.403	-245	0	2.391	63.065	14.873	77.938	16.547	12.222	10.511	13.213	11.394	11.094	2.055
	Totaal te autoriseren investeringen	2.028.310	-108.625	54.868	27.307	119.839	2.121.699	279.047	2.400.745	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	68.300
	Uitbreidingsinvesteringen B	213.132	0	-6.331	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
	Totaal programmabegroting investeringen	2.241.442	-108.625	48.537	27.307	119.839	2.328.500	279.047	2.607.546	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	275.101
Programma	Investeringscategorie	Geautoriseerd Programmabe grotiing t/m 2025	Afgesloten kredieten per 31-12-24	Geautoriseerde wijzigingen in 1e berap:	Te autoriseren wijzigingen met 2e berap:	Overige wijzigingen 2025	Totaal geautorisee rd t/m 2025	Nieuw te autoriseren voor 2026	Totaal geautoriseerd t/m 2026	Realisatie t/m 2024	Uitgaven Raming 2025	Uitgaven Raming 2026	Uitgaven Raming 2027	Uitgaven Raming 2028	Uitgaven Raming 2029	Uitgaven Raming 2030 en verder
Betrouwbare overheid		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Ontwikkelen en wonen iedereen		79.360	-64	12.974	0	106.808	199.078	0	199.078	23.368	17.829	26.813	75.160	55.909	0	0
	Vervangingsinvesteringen	13.143	0	0	0	0	13.143	0	13.143	1.408	1.085	3.353	5.139	2.158	0	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	66.153	0	12.974	0	106.808	185.935	0	185.935	21.960	16.744	23.460	70.021	53.751	0	0
	Routine-investeringen	64	-64	0	0	0	0	0	0							
Klimaatvriendelijke stad		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Duurzame bereikbaarheid		343.374	-8.483	20.242	14.143	0	369.276	1.500	370.776	164.610	53.088	68.767	50.070	21.996	3.515	8.590
	Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	343.374	-8.483	20.242	14.143	0	369.276	1.500	370.776	164.610	53.088	68.767	50.070	21.996	3.515	8.590
	Routine-investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed		464.291	-20.330	405	4.510	10.640	459.516	110.646	570.162	194.696	99.150	87.756	53.260	42.400	33.288	59.610
	Vervangingsinvesteringen	371.734	0	0	510	10.640	382.884	92.777	475.661	182.719	88.769	71.863	35.697	26.460	16.605	53.546
	Uitbreidingsinvesteringen A	44.524	-20.298	650	4.000	0	28.876	12.492	41.368	7.232	7.405	8.277	4.912	4.646	5.689	4.109
	Routine-investeringen	48.033	-32	-245	0	0	47.756	5.377	53.133	4.745	2.976	7.617	12.650	11.294	10.994	1.955
Veilige stad		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Passende ondersteuning en opvang		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid		2.000	0	0	833	0	2.833	0	2.833	350	1.173	1.310	0	0	0	0
	Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	2.000	0	0	833	0	2.833	0	2.833	350	1.173	1.310	0	0	0	0
	Routine-investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien		624.790	-41.326	0	364	0	583.828	153.725	737.553	203.236	78.319	140.866	134.147	122.358	58.629	0
	Vervangingsinvesteringen	265.551	-30.524	0	0	0	235.027	67.802	302.829	113.535	37.209	70.191	39.170	23.908	18.817	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	359.239	-10.802	0	364	0	348.801	85.923	434.724	89.701	41.110	70.675	94.977	98.450	39.812	0
	Routine-investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad		488.650	-27.115	21.247	7.457	0	490.239	2.844	493.083	81.047	86.881	110.491	98.118	52.669	63.877	0
	Vervangingsinvesteringen	271.340	-26.612	9.989	6.520	0	261.237	1.147	262.384	65.785	64.034	55.549	32.799	20.208	24.009	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	217.310	-503	11.258	937	0	229.002	1.697	230.699	15.261	22.847	54.942	65.319	32.461	39.868	0
	Routine-investeringen	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene middelen en overhead		25.845	-11.307	0	0	2.391	16.929	10.331	27.260	11.802	9.806	4.234	1.118	100	100	100

		Geautoriseerd Programmabe grotng t/m 2025	Afgesloten kredieten per 31-12-24	Geautoriseerde wijzigingen in 1e berap:	Te autoriseren wijzigingen met 2e berap:	Overige wijzigingen 2025	Totaal geautorisee rd t/m 2025	Nieuw te autoriseren voor 2026	Totaal geautoriseerd t/m 2026	Realisatie t/m 2024	Uitgaven Raming 2025	Uitgaven Raming 2026	Uitgaven Raming 2027	Uitgaven Raming 2028	Uitgaven Raming 2029	Uitgaven Raming 2030 en verder
	Vervangingsinvesteringen	360	0	0	0	0	360	550	910	0	110	800	0	0	0	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	1.260	0	0	0	0	1.260	285	1.545	0	450	540	555	0	0	0
	Routine-investeringen	24.225	-11.307	0	0	2.391	15.309	9.496	24.805	11.802	9.246	2.894	563	100	100	100
	Totaal geautoriseerd krediet	2.028.310	-108.625	54.868	27.307	119.839	2.121.699	279.047	2.400.745	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	68.300
Uitbreidingsinvesteringen B*	(*) Uitbreidingsinvesteringen B worden nu niet geautoriseerd.															
Duurzame bereikbaarheid	Doelstelling Duurzaam vervoer	206.801	0	0	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
Levendige en gezonde stad	Doelstelling Vastgoed	6.331	0	-6.331	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal uitbreidingsinvesteringen B*	213.132	0	-6.331	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
	Totaal investeringen	2.241.442	-108.625	48.537	27.307	119.839	2.328.500	279.047	2.607.546	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	275.101

Tabel II Programmabegroting 2026 verwachte uitgaven per programma en doelstelling

x € 1.000

Programma	Doelstelling	Geautoriseerd Programmabe groting t/m 2025	Afgesloten kredieten per 31-12-24	Geautoriseerd e wijzigingen in 1e berap:	Te autoriseren wijzigingen met 2e berap:	Overige wijzigingen 2025	Totaal geautoriseerd t/m 2025	Nieuw te autoriseren voor 2026	Totaal geautoriseerd t/m 2026	Realisatie t/m 2024	Uitgaven Raming 2025	Uitgaven Raming 2026	Uitgaven Raming 2027	Uitgaven Raming 2028	Uitgaven Raming 2029	Uitgaven Raming 2030 en verder
Betrouwbare overheid		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Ontwikkelen en wonen iedereen		79.360	-64	12.974	0	106.808	199.078	0	199.078	23.368	17.829	26.813	75.160	55.909	0	0
	Stedelijke omgeving	79.360	-64	12.974	0	106.808	199.078	0	199.078	23.368	17.829	26.813	75.160	55.909	0	0
Klimaatvriendelijke stad		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Duurzame bereikbaarheid		343.374	-8.483	20.242	14.143	0	369.276	1.500	370.776	164.610	53.088	68.767	50.070	21.996	3.515	8.590
	Duurzaam vervoer	254.283	-3.620	12.715	8.361	0	271.739	300	272.039	143.366	32.322	42.991	27.745	16.546	1.875	7.054
	Mobiliteitsgedrag	66.827	-3.616	0	5.782	0	68.993	1.200	70.193	3.837	13.069	22.861	21.800	5.450	1.640	1.536
	Verkeersveiligheid	22.264	-1.247	7.527	0	0	28.544	0	28.544	17.407	7.697	2.915	525	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed		464.291	-20.330	405	4.510	10.640	459.516	110.646	570.162	194.696	99.150	87.756	53.260	42.400	33.288	59.610
	Doelstelling Beheer openbare ruimte	322.105	-20.330	405	510	10.640	313.330	80.750	394.080	167.656	72.754	61.256	25.556	16.542	6.687	43.628
	Doelstelling Water- en rioleringssysteem	66.927	0	0	0	0	66.927	17.433	84.360	13.121	11.873	11.873	11.873	11.873	11.873	11.873
	Doelstelling Extra groen	10.573	0	0	4.000	0	14.573	0	14.573	1.224	820	1.834	3.570	2.199	3.242	1.684
	Doelstelling Afval voorkomen	64.686	0	0	0	0	64.686	12.463	77.149	12.695	13.703	12.794	12.260	11.786	11.486	2.425
Veilige stad		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid		2.000	0	0	833	0	2.833	0	2.833	350	1.173	1.310	0	0	0	0
	Doelstelling Circulair	2.000	0	0	833	0	2.833	0	2.833	350	1.173	1.310	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien		624.791	-41.326	0	364	0	583.829	153.725	737.554	203.236	78.319	140.866	134.147	122.358	58.629	0
	Doelstelling Onderwijshuisvesting	624.791	-41.326	0	364	0	583.829	153.725	737.554	203.236	78.319	140.866	134.147	122.358	58.629	0
Levendige en gezonde stad		488.650	-27.115	21.247	7.457	0	490.239	2.844	493.083	81.047	86.881	110.491	98.118	52.669	63.877	0
	Doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen	174.620	-6.565	-5.608	150	0	162.597	2.844	165.441	12.958	16.280	17.556	27.843	31.936	58.868	0
	Doelstelling Vastgoed	313.280	-20.550	26.855	7.307	0	326.892	0	326.892	67.339	70.601	92.935	70.275	20.734	5.009	0
	Doelstelling Nieuwkomers	750	0	0	0	0	750	0	750	750	0	0	0	0	0	0
Algemene middelen en Overhead		25.845	-11.307	0	0	2.391	16.929	10.331	27.260	11.802	9.806	4.234	1.118	100	100	100
	Doelstelling overhead	25.845	-11.307	0	0	2.391	16.929	10.331	27.260	11.802	9.806	4.234	1.118	100	100	100
	Totaal geautoriseerd krediet	2.028.311	-108.625	54.868	27.307	119.839	2.121.700	279.047	2.400.746	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	68.300
Uitbreidingsinvesteringen B*	(*) Uitbreidingsinvesteringen B worden nu niet geautoriseerd.															
Duurzame bereikbaarheid	Doelstelling Duurzaam vervoer	206.801	0	0	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
Levendige en gezonde stad	Doelstelling Vastgoed	6.331	0	-6.331	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal uitbreidingsinvesteringen B*	213.132	0	-6.331	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
	Totaal investeringen	2.241.443	-108.625	48.537	27.307	119.839	2.328.501	279.047	2.607.547	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	275.101

Vastgoed

De paragraaf Vastgoed gaat over al het maatschappelijk vastgoed dat in eigendom is of beheerd wordt door de vastgoedorganisatie van de gemeente Utrecht.

Algemeen

We zetten maatschappelijk vastgoed in voor verschillende beleidsvelden, die ondergebracht zijn in drie verschillende programma's:

1. Levendige en gezonde stad
2. Duurzame bereikbaarheid
3. Kansrijk opgroeien

Onder het eerste programma, Levendige en gezonde stad, vallen de volgende portefeuilles:

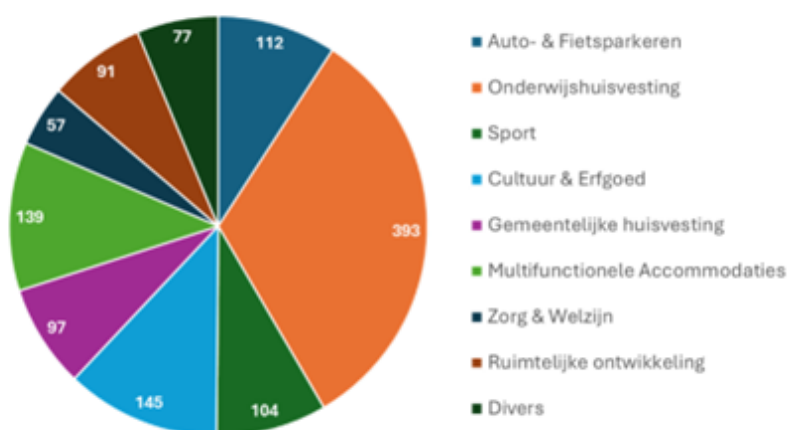
- Multifunctionele accommodaties
- Cultuur en Erfgoed
- Sport
- Zorg en Welzijn
- Eigen Huisvesting
- Veiligheid
- Divers

Onder het tweede programma, Duurzame bereikbaarheid, vallen de parkeergarages en de fietsenstallingen.

Onder het derde programma, Kansrijk opgroeien, valt onderwijshuisvesting.

In onderstaande tabel maken we zichtbaar hoe de vierkante meters, die de gemeente beheert, zijn verdeeld naar portefeuille. De peildatum hiervoor is 15 juni 2025.

Aantal vierkante meter bruto vloeroppervlak (x 1.000)

Belangrijkste uitgangspunten

Het maatschappelijk vastgoed van de Gemeente Utrecht zetten we gericht in om de maatschappelijke opgave van een “Gezond stedelijk leven voor iedereen” mogelijk te maken. We willen dat investeringen in het maatschappelijk vastgoed meegroeien met de stad. Daarbij hebben we de volgende ambitie:

Voldoende en goed gespreid toekomstbestendig vastgoed waar huurders tevreden over zijn en dat bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

In de Beleidsnota Vastgoed hebben we hiervoor drie doelstellingen opgesteld:

1. Voldoende maatschappelijk vastgoed: dit is belangrijk zodat iedereen binnen tien minuten wandelen, fietsen of met het openbaar vervoer toegang heeft tot ons vastgoed. Daarnaast zetten we ons vastgoed in voor beleidsondersteunende partijen. Dat betekent dat ons vastgoed in de regel maatschappelijk gebruikt wordt.
2. Betaalbaar en onderhouden vastgoed: we rekenen een kostprijsdekkende huur voor beleidsondersteunende functies en een marktconforme huur voor niet-beleidsondersteunende functies. Daarnaast volgen we landelijke normen, om ervoor te zorgen dat ons vastgoed in stand blijft. Met duidelijke plannen voor het beheer en onderhoud voorkomen we achterstallig onderhoud.
3. Toekomstbestendig vastgoed: om ervoor te zorgen dat onze gebouwen ook in de toekomst maatschappelijk ingezet kunnen worden, moeten we ze klaarmaken voor de toekomst. Hiervoor zijn investeringen nodig in deze gebouwen, bijvoorbeeld om het gebouw energiezuiniger, meer klimaatadaptief of toegankelijker te maken. Ook zetten we, waar dat kan, in op het gebruik van circulaire materialen. De financiële en technische situatie (netcongestie) bemoeilijkt ons werk op dit gebied. We kijken daarom per geval wat er wel kan.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Beleidsnota Vastgoed	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed. De beleidsnota vastgoed is de opvolger van de kaderbrief 2017, Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed en de Nota Kapitaal Goederen.
De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025	2025	De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024 geeft inzicht in de stand van zaken van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed van de gemeente. In de afgelopen jaren was deze rapportage een onderdeel van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV).
IHP onderwijs	2025	Beleid is in de maak

Ontwikkelingen en actualiteiten

Voor 2025 zien we de volgende relevante ontwikkelingen:

Netcongestie

In 2026 gaat de gemeente Utrecht de gevolgen van netcongestie structureel meenemen in alle vastgoedprojecten: van een tijdelijke crisisaanpak verschuift de focus naar het omgaan met netcongestie als blijvend gegeven. Ontwikkelingen zoals netbewust bouwen, het inzetten van accusystemen, tijdelijke oplossingen zoals generatoren of aardgasaansluitingen, en waar mogelijk aansluiting op stadsverwarming, worden per project afgewogen. Duurzaamheid blijft een belangrijk uitgangspunt waarbij de keuze ook wordt bepaald door technische en financiële haalbaarheid.

Vertragingen in projecten

De afgelopen jaren merken we dat de kosten van het ontwikkelen en beheren & onderhouden van al het maatschappelijk vastgoed blijven stijgen. Oorzaken zijn de marktontwikkeling, netcongestie, hoge inflatie, het bouwen in hoge dichtheden en onze doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid en circulariteit. In diverse projecten over de hele stad, maar zeker in gebieden als Leidsche Rijn Centrum, omgeving Berlijnplein, Beurskwartier en Merwede zien we dat de normbudgetten die we hanteren niet meer passen bij de hoogstedelijke uitgangspunten en ambities. Het stapelen van functies versterkt deze problematiek. Samen met aanleverproblemen en beschikbare capaciteit in de markt veroorzaakt dit vertraging binnen projecten.

Als gevolg van de vertraging stijgen de investeringskosten (door inflatie) en worden gebudgetteerde kapitaalslasten niet benut (planningsoptimisme). Vanuit de hervormingsbezuinigingen is een besparing ingeboekt op kapitaalslasten vanuit planningsoptimisme (zie paragraaf investeringen), een groot deel van deze bezuiniging landt bij Vastgoed. De bezuiniging heeft geen effect op het aantal geplande investeringen, maar neemt een voorschot op het planningsoptimisme dat zich de afgelopen jaren heeft voorgedaan.

Betaalbaarheid van vastgoed

In 2026 zien we ontwikkelingen die de ambitie om maatschappelijk vastgoed betaalbaar te houden onder druk zetten. Door stijgende bouwkosten als gevolg van inflatie en de energiecrisis, en hogere onderhoudskosten, neemt de kostprijsdekkende huur toe. Dit leidt tot toenemende zorgen over de betaalbaarheid voor huurders, zowel bij nieuwe huurovereenkomsten als bij herzieningen.

Tegelijkertijd lopen de onderhoudskosten verder op, enerzijds door stijgende inkooprijzen en anderzijds doordat we steeds beter inzicht krijgen in de onderhoudsbehoefte.

Meervoudig ruimtegebruik

We gaan, omdat ruimte schaars is, ruimtevragen in ons vastgoed combineren, vooral in leegstaande gebouwen en in gebouwen met een lage bezettingsgraad. Omdat hier met meerdere partijen met dito belangen samengewerkt moet worden, vliegen we dit zorgvuldig aan. Dat doen we door onderzoeksvragen over dit onderwerp onderbouwd te formuleren en te beantwoorden. Hoe kunnen we dit het verankeren in onze huurcontracten? Hoe zorgen we voor een efficiënt en tegelijk effectief beheer van de algemene ruimtes? Etc.

Ruimte voor maatschappelijke initiatieven

Met de verruiming van wat beleidsondersteunend is ([Amendement A78](#)) en met het aannemen van motie [M137 Veranker het Community Right to Bid](#) bieden we de komende jaren meer ruimte voor maatschappelijke initiatieven en partijen. Partijen die beleidsondersteunend zijn, die geen winstoogmerk hebben en een bijdrage leveren aan het bereiken van de effectdoelstellingen van de programmabegroting, huren ons vastgoed tegen een kostprijsdekkende huur.

Verder gaan we, uitzonderingen daargelaten, ons vastgoed, wanneer we dat zelf niet meer nodig hebben, via een openbare selectieprocedure volgens het Community Right to Bid op de markt zetten. Dit leggen we vast in de 'Beleidsregel selectieproces bij uitgifte, verkoop, verhuur en ingebruikgeving gemeente Utrecht'.

Financiën

De onderstaande grafiek geeft inzicht in de waarde die de gemeente hecht aan het in eigendom hebben van vastgoed ten behoeve van haar beleidsdoelen in 2026. In deze grafiek bestaan de baten uit huur- en serviceopbrengsten en onttrekkingen uit de reserves, de lasten bestaan met name uit kapitaallasten, aanhuurkosten, belastingen, onderhoud en toevoegingen aan de reserves. Er zijn grote verschillen tussen de programma's, dit komt vooral door het verschil in het aantal gebouwen, de grootte en het gebruik daarvan.

De financiën in tabelvorm geven het volgende beeld over de jaren heen.

x €1.000

Beleidsdoelen		2026	2027	2028	2029
Duurzame bereikbaarheid	Baten	1.047	1.047	1.047	1.047
	Lasten	15.571	15.502	14.542	13.852
	Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal duurzame bereikbaarheid		-14.525	-14.456	-13.496	-12.806
Kansrijk opgroeien	Baten	3.104	3.104	3.104	3.104
	Lasten	67.265	70.074	72.211	69.262
	Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal Kansrijk opgroeien		-64.161	-66.969	-69.107	-66.158
Levendige en gezonde stad - Passende sport- en beweegvoorzieningen	Baten	3.353	3.353	3.353	3.353
	Lasten	21.059	23.401	22.291	26.246
	Onttrekking reserves	605	0	0	0
Totaal Levendige en gezonde stad - Passende sport- en beweegvoorzieningen		-17.102	-20.048	-18.938	-22.894
Levendige en gezonde stad - Vastgoed	Baten	33.411	33.934	34.457	34.510
	Lasten	29.824	29.654	29.916	31.517
	Toevoeging reserves	4.250	4.250	4.250	4.901
Totaal Levendige en gezonde stad - Vastgoed		-663	30	291	-1.908
Totaal vastgoed		-96.450	-101.443	-101.250	-103.765

Vastgoed kent een levensduur van minimaal 40 jaar waarover zij waarde toevoegt aan de verschillende programma's en opgaven en daarmee aan de stad.

In bovenstaande cijfers is de decentrale overhead van de vastgoedorganisatie die valt onder het programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien niet meegenomen.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Zoals uit deze begroting blijkt, blijven de uitdagingen waar we als organisatie voor staan groot. Het omgaan met dergelijke uitdagingen als schaarste (woning- energiecrisis), afnemende middelen (Jeugdwet en Wmo), ambities (klimaat) en Wet- en regelgeving (Wet open overheid) vraagt ook inzet van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering heeft te maken met grote opgaven zoals de versteviging van verschillende onderdelen (financiën, IPM en de juridische functie) en de hervormingsbezuinigingen. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden wordt in 2026 verder uitvoering gegeven aan de brede organisatieontwikkeling DRA en de daaraan gelieerde Koers Bedrijfsvoering.

DRA

Het DRA-programma (Duidelijk, Resultaatgericht en Aanspreken) richt zich op het versterken van professioneel samenspel binnen de organisatie, met als kernwaarden heldere rollen, resultaatgericht werken, eigenaarschap en onderlinge aanspreekbaarheid. Daarbij staat het streven naar warme zakelijkheid centraal: een combinatie van duidelijke afspraken en betrokken samenwerking om zo meer impact te maken voor de stad. DRA fungeert als een organisatie-ontwikkeltraject waarbij, via een programmatische aanpak, dit gedachtegoed duurzaam wordt verankerd en geborgd in de organisatie. DRA richt zich op het duurzaam versterken van duidelijkheid, resultaatgerichtheid en aanspreekbaarheid binnen de organisatie, wat impact zal hebben op structuur, sturing en gedrag. We bouwen in onze werkwijze voort op bestaande initiatieven en interveniëren gericht op alle drie de DRA-elementen, met de dagelijkse werkpraktijk als vertrekpunt. In 2026 wordt verder ingezet op drie onderwerpen: leiderschapsontwikkeling, prioriteren en aanspreken. Dat doen we door middel van trainingen, scherpste op rolbepaling en -invulling, ruimte voor reflectie en bespreekbaar maken van gedrag en resultaten. Concreet:

- **Leiderschapsontwikkeling** richt zich op het versterken van voorbeeldgedrag en het voeren van goede gesprekken, zodat leidinggevenden eigenaarschap en aanspreekbaarheid in hun teams kunnen stimuleren.
- Bij **prioriteren** ligt de focus op het gezamenlijk bepalen van wat echt belangrijk is, duidelijke keuzes maken en daar consistent op sturen, ook onder druk.
- Het spoor **aanspreken** richt zich op het bevorderen van een veilige aanspreekcultuur waarin aanspreken wordt gezien als professionele betrokkenheid, ondersteund door gespreksvaardigheidstrainingen, reflectie en het bespreekbaar maken van dilemma's binnen teams en directies.

Koers Bedrijfsvoering

Met deze koers zetten we doelgerichte stappen in het verder versterken en professionaliseren van onze organisatie en dienstverlening: meer centrale regie, scherpere kaderstelling, betere ondersteuning en optimalisatie en automatisering van processen. Zo wordt de toegevoegde waarde van de bedrijfsvoering bij het realiseren van de opgaven in onze stad vergroot. Het streven is een zorgvuldige balans tussen efficiëntie en kwaliteit en mate van ondersteuning. De ingezette hervormingen werken hierbij enerzijds versterkend als het gaat om bijvoorbeeld centralisatievraagstukken en prioriteren van beleid. Anderzijds vormen de schaarste in mensen en middelen ook een uitdaging om de gewenste kwaliteitsslag en ondersteuning te kunnen realiseren.

Belangrijke ontwikkelingen waar we in 2026 op inzetten zijn:

- Centrale regie: in lijn met de vastgestelde hervormingsbezuinigingen worden in 2025 de onderzoeken naar optimalisatie van de herinrichting van control, IPM en inkoopmanagement afgerond, op basis waarvan wordt bepaald of en in welke mate centralisatie plaats zal vinden. In 2026 volgt de implementatie van deze uitkomsten, evenals de centralisatie van de communicatiebudgetten.
- Versterking van de financiële en juridische functie (zie Financiën en Inkoop en Juridische Zaken).
- Aanscherping kaderstelling: kaders op prioritaire bedrijfsvoeringsonderwerpen (waaronder ziekteverzuim, inhuur en gegevensbescherming) en ook gelieerd aan het versterken van de financiële functie worden waar nodig aangescherpt en verduidelijkt, zodat effectiever kan worden gestuurd op de beoogde resultaten.
- Uitvoering van de procesoptimalisaties die onderdeel zijn van de hervormingsbezuinigingen.

Daarnaast zijn er ook diverse ontwikkelingen binnen de verschillende bedrijfsvoeringsfuncties die het komende jaar bijzondere aandacht vragen. Hier gaan wij in de volgende hoofdstukken nader op in.

Bedrijfsvoering

Mens en Organisatie

Op het gebied van Personeel & Organisatie zijn het borgen van voldoende geschikte personele capaciteit, de duurzame inzetbaarheid en sociale veiligheid van medewerkers en een inclusieve en diverse organisatie belangrijke onderwerpen.

Personele capaciteit

In 2026 staat de organisatie voor de uitdaging om - ondanks de groei van de stad, een krappe arbeidsmarkt, beperkte financiële ruimte en personele bezuinigingen - te blijven beschikken over voldoende en passende capaciteit voor de uitvoering van onze opgaven. Het is om deze reden van belang dat de organisatie grip blijft houden op een goede in-, door- en uitstroom van medewerkers en zich blijft positioneren als een goede en aantrekkelijke werkgever.

Voor de balans tussen interne en externe medewerkers blijft het uitgangspunt: een interne medewerker heeft bij structureel werk altijd de voorkeur boven een externe medewerker. Alleen in situaties van 'piek', 'ziek', specialistische expertise en bij langdurig niet-invulbare vacatures kan de organisatie genoodzaakt zijn om capaciteit in te huren. Daarbij worden in 2026 de volgende kaders gehanteerd:

- Zoals gebruikelijk wordt er een maximum aan uit te geven inhuurkosten gehanteerd. Voor 2026 is dit inhuurplafond vastgesteld op € 95,0 mln. Dit betreft hetzelfde inhuurkostenvolume als in 2025 uitsluitend vermeerderd met het prijsindexactiepercentage van 2,7% (IMOC).
- Voor de personele bezetting wordt – net als in 2025 – een maximum van 10% inhuur ten opzichte van de totale bezetting medewerkers gehanteerd.

Duurzame inzetbaarheid (waaronder de aanpak van verzuim)

In 2026 wordt verder gewerkt aan het verhogen van de inzetbaarheid van de medewerkers en daarmee het verlagen van het verzuim. Dit betreft onder andere:

- Per 1 januari 2026 gaat de organisatie samenwerken met nieuwe dienstverleners voor de verzuimbegeleiding en aanvullende interventies. Dit betreft o.a. een nieuwe arbodienst.
- Het verder inzetten op het goede en tijdige gesprek tussen leidinggevende en medewerker. Nadat in 2025 alle leidinggevendenden hierop getraind zijn, zullen er in 2026 teambijeenkomsten georganiseerd worden voor medewerkers om hen bewust te maken hoe zij de regie kunnen nemen op hun inzetbaarheid. Deze gedragsverandering naar eigenaarschap van leidinggevende en medewerker vraagt om regelmatige feedback en aandacht.
- Verder wordt er gericht op de aanpak van de oorzaken van verzuim en het versterken van medewerkers door o.a. gericht aandacht geven aan risicogroepen.

Sociale veiligheid

In 2026 wordt verder gewerkt aan het versterken van een sociaal veilige werkomgeving voor alle medewerkers. Er wordt ingezet op risicogestuurd werken: per organisatieonderdeel worden hiervoor sociale veiligheidsrisico's in kaart gebracht en aangepakt. De focus ligt op leiderschap en het bespreekbaar maken van het thema ongewenst gedrag in de organisatie. Daarnaast blijft de organisatie investeren in een toegankelijk en professioneel netwerk van vertrouwenspersonen en in de borging van zorgvuldige opvolging van meldingen.

Een inclusieve en diverse organisatie

Met het intern ondersteuningsprogramma Inclusie & Diversiteit wordt ingezet op de verdere internalisering van inclusie en diversiteit als vanzelfsprekend onderdeel van de organisatiecultuur. De ingezette koers bevat de volgende accenten:

- Versterken van inclusief leiderschap: o.a. via een basistraining inclusief leiderschap, praktijkvoorbeelden en uitwisseling.
- Verdiepen van inclusief gedrag en inclusieve werkvloeren. Via trainingen, dialogen, campagnes, webinars en meer zicht op de onderstroom.
- Realiseren van diversiteitsnormen: 20% culturele diversiteit in salarisschalen 12 en hoger, aantal mbo-stages en meer mensen met een arbeidsbeperking.
- Versterken van een inclusieve cultuur, met nadruk op behoud, doorontwikkeling en zichtbare impact van divers talent in schaal 12 en hoger. Inclusie wordt steviger gepositioneerd in leiderschap en besluitvorming, met expliciete aandacht voor psychologische veiligheid en de invloed van ondervertegenwoordigde groepen.
- Versterken van maatschappelijke sensitiviteit, via een leerlijn.

Doelstellingen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Inhuur externen (inhuurplafond)	Jaarlijks wordt een uitgaveplafond voor de inhuurkosten vastgesteld (= inhuurplafond).	Het inhuurplafond is € 95,0 mln.
Inhuur externen	In juli 2023 is motie 294 ('Ambitie op minder inhuur') aangenomen op basis waarvan de organisatie per 2025 streeft naar maximaal 10% inhuur ten opzichte van de totale personele bezetting.	Streven naar maximaal 10% inhuur van de totale personele bezetting.
Culturele diversiteit	Op grond van motie 93 uit 2021 heeft de organisatie bepaald dat het streeft naar 20% culturele diversiteit bij de functies in salarisschaal 12 en hoger per 2026.	Streven naar minimaal 20% culturele diversiteit bij de functies in salarisschaal 12 en hoger.
Stages	De gemeente Utrecht wil als werkgever kansen creëren voor jongeren. Dit doen we ook in de vorm van het aanbieden van stage- en werkervaringsplekken.	Minimaal 250 reguliere stageplaatsen, waarvan minimaal 150 mbo-stageplaatsen.
Verzuim	De organisatie zet blijvend in op het terugdringen van verzuim.	Met een geïntensiverde aanpak streeft de organisatie naar een verlaging van het actuele ziekteverzuim eind 2026. Dit streven betreft een verzuimpercentage van maximaal 6,5%. De structurele norm van het ziekteverzuim in de organisatie is 5,7% (conform methodiek A&O-fonds Gemeenten).

Informatievoorziening en automatisering

Op het gebied van informatie- en procesmanagement zijn er de komende jaren twee grote uitdagingen. Als gevolg van de geopolitieke situatie is digitale weerbaarheid en soevereiniteit topprioriteit. De andere prioriteit ligt op dienstverlening. Vanuit de Nederlandse digitaliseringsstrategie en vanuit de VNG (Samenorganiseren/Common Ground) en de G4 wordt steeds meer koers gezet richting 1 overheidsdienstverlening voor de inwoners. Dit betekent ook dat de IT steeds meer in samenwerking met andere gemeenten en het rijk wordt ontwikkeld. Daarmee wordt niet alleen gewerkt aan 1-overheid-dienstverlening maar ook aan een betere marktwerking en snellere levering. Deze twee prioriteiten vertalen zich volgend jaar in investeringen in de volgende programma's.

Soevereiniteit en Cloudtransitie

De cloud-infrastructuur is nagenoeg gereed. Er is begonnen met het geleidelijk overzetten van alle applicaties en data. Dit overzetten staat onder druk door andere prioriteiten, daarom wordt hier extra capaciteit op gezet om dit te versnellen. Door geopolitieke ontwikkelingen is digitale soevereiniteit een nieuwe factor van belang. In 2025 is samen met het Rijk en de G4 onderzocht wat er nodig is hier stappen in te zetten, zowel inhoudelijk als benodigde inzet en middelen. Eind 2025 wordt de raad over dit onderzoek en over de vervolgstappen voor 2026 geïnformeerd.

Cyberbeveiligingswet (NIS2)

In 2026 wordt de Cyberbeveiligingswet van kracht. In 2025 wordt onderzocht welke maatregelen en middelen nodig zijn om aan de wet te voldoen, zodat in 2026, afhankelijk van de benodigde en beschikbare middelen, de maatregelen geïmplementeerd kunnen worden.

Programma Versterken Common Ground

In vervolg op de keuze voor Samen Organiseren in de Programmabegroting 2020 werkt de gemeente samen met andere gemeenten aan een meerjarig programma voor gestandaardiseerde informatiehuishouding voor gemeenten (ook wel 'common ground' genoemd).

Op de algemene ledenvergadering van de VNG in Juni 2025 hebben de gemeentes in Nederland gezamenlijk gekozen voor een verregaande collectivisering van de digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening. Hiermee heeft de gemeentelijke koers om voor in de beweging te zitten een landelijke inbedding. In 2026 wordt verder gewerkt aan het uitbouwen en toepassen van het Common Ground platform, bijvoorbeeld voor het proces Aanvraag Levensonderhoud, beheer van vastgoed en het programma Wervengebied. Ook blijft de organisatie bijdragen aan de doorontwikkeling van landelijke regie, levering en platform.

Doelstellingen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Uthiek	We willen bij onze digitaliseringstrajecten met hoge impact op de stad, een uitlegbaar verhaal hebben. Dit doen we middels de Uthiek aanpak	In 2026 minimaal 30 Uthiek Assessments uitvoeren
Continuïteit en beschikbaarheid van ICT-systemen	We zorgen ervoor dat bedrijfskritische systemen beschikbaar zijn en de continuïteit blijft gewaarborgd.	Behoud van prestaties op beschikbaarheid en continuïteit van resp. 99% en 24/7.
Wet hergebruik overheidsinformatie	We publiceren open datasets op basis van de behoeften van inwoners en ondernemers	In 2026 publiceren we 200 open datasets

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Wet open overheid	Documenten duurzaam en structureel openbaar maken in plaats van alleen op vraag	Eind 2026 zijn we gereed om alle 11 verplichte document-categorieën beschikbaar te stellen.
Archiefwet	Op basis van aanbevelingen van toezicht blijven voldoen aan de archiefwet.	Behoud van het toezichtoordeel "voldoet aan de Archiefwet".
Algemene verordening gegevensbescherming	De organisatie zet vooral in op het nemen van passende technische (zie CBW) en organisatorische maatregelen. Organisatorisch ligt de focus op gedrag.	Alle medewerkers hebben de e-learning gegevensbescherming gevolgd.
Wet Politiegegevens	We leggen jaarlijks verantwoording af over een (onder)deel van de wet en elke vier jaar over de gehele wet. In 2025 toetst een externe auditpartij of wij aan alle verplichtingen voldoen.	Het volledig voldoen aan de wettelijke vereisten.
Cyberbeveiligingswet	Onze kritieke dienstverlening is weerbaar tegen digitale dreigingen doordat we passend invulling geven aan de <i>zorgplicht</i> , <i>meldplicht</i> en <i>toezicht</i>	In control zijn over de GAPS (waar staan we en wat moet er nog gebeuren) en hierdoor compliant zijn naar wat in de Cbw richtlijn beschreven staat. (Wat Q2 2026 naar verwachting intreedt)
Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA)	We leggen jaarlijks verantwoording af over informatieveiligheid en datakwaliteit middels de ENSIA-systematiek.	Het volledig voldoen aan de gestelde eisen zoals door de toezichthouder zijn gesteld voor de DigiD-aansluitingen, Suwinet, BRP/Reisdocumenten en BAG/BGT/BRO.
AI Act	Deze wet geeft aan welke maatregelen nodig zijn om verantwoord met AI om te gaan: veilig, respecteren van mensenrechten en betrouwbaar.	<ul style="list-style-type: none"> • Geen verboden AI-toepassingen in huis • AI-geletterdheid vergroten • Transparant over inzet van generatieve AI • Governance en instrumenten voor hoog risico toepassingen gereed.

Financiën en Inkoop

Financiën

Versterken financiële functie

Sinds 2024 wordt er gewerkt aan versterking van de financiële functie. Er is gekozen om de verschillende elementen die lopen en/of in de komende periode worden opgepakt te borgen in een programma. Beoogd is dat het programma tot eind 2026 zal lopen, waarbij elk half jaar wordt stil gestaan bij de gerealiseerde resultaten, wat er goed ging en beter kan. De raad wordt onder meer geïnformeerd via raadsbrieven (zie onder meer [Raadsbrief versterken financiële functie van maart 2025](#)) en het delen van kennis en status in de Adviescommissie Controle en Financiën.

De activiteiten die in 2026 worden opgepakt zullen eind 2025 en gedurende 2026 worden vormgegeven. Nadruk hierbij ligt sowieso op het verder inbedden van datgene wat in 2024 en 2025 is opgepakt. Daarbij is sowieso aandacht voor het versterken van kennis en samenwerking en zal verder worden gekeken naar de mogelijkheden voor de inzet van technologische middelen.

In het tweede half jaar van 2025 is ingezet op het versterken van de interne beheersing. Eind 2025 zal de raad een raadsbrief ontvangen met de laatste status. Deze zal ook een (voorstel voor een) aantal indicatoren bevatten, als hulpmiddel om de voortgang van de ontwikkeling te kunnen volgen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Sinds 2023 geven we de rechtmatigheidsverantwoording af en per 1 januari 2025 is dit doorgevoerd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het college is voortaan zelf verantwoordelijk voor de verantwoording over de financiële rechtmatigheid. In plaats van de accountant, rapporteert het college over fouten én onduidelijkheden die boven de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens uitkomen. De rechtmatigheidsverantwoording is hiermee definitief een volwaardig onderdeel van de jaarrekening. De externe accountant geeft hierover het getrouwheidsoordeel.

Ook voor 2026 wordt de rechtmatigheidsverantwoording onderbouwd aan de hand van een door het college vastgestelde controleplan. De hierin opgenomen controlewerkzaamheden worden uitgevoerd uit hoofde van de eerder opgezette en verbeterde Verbijzonderde Interne Controles (VIC's). Hiermee wordt getoetst hoe effectief interne controlemethodes (procedures, regels en processen) werken om de kans op financiële onrechtmatigheden zo klein mogelijk te houden.

Doelstellingen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Financiën		
Robuustheid ramingen	Onze budgetrapportages en prognoses moeten zoveel mogelijk overeenkomen met de verantwoording.	Maximaal 5% afwijking tussen de jaarrekening en de laatst vastgestelde geactualiseerde begroting
Inkoop		
Naleving inkoopregels	Om de rechtmatige inkoop en aanbesteding te borgen, vindt er jaarlijks een controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels plaats	De omvang van de geconstateerde onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels bedraagt maximaal 1% van de uitgaven voor inkoop.

Juridische Zaken

De gemeente Utrecht wil voor de inwoners een betrouwbare overheid zijn; dichtbij en oplossingsgericht. Daarom wordt ingezet op het voorkomen en beperken van procedures. Uiteraard is de organisatie zeer terughoudend in het zelf starten van procedures - dit komt zelden voor - maar ook als de organisatie daarin door anderen wordt betrokken. De gemeente toont zich ook betrouwbaar door te staan voor haar zaak en de belangen van haar inwoners. Als er ruimte is om dat anders te doen dan via een juridische procedure, dan wordt die route genomen. Er wordt ingezet op informele geschilafdoening en er is aandacht voor de individuele inwoner en ondernemer. Vanuit het perspectief van de inwoners wordt zorg gedragen voor de rechtsstaat, zodat de inwoners worden beschermd door en tegen de overheid. Inwoners wordt adequate rechtsbescherming geboden.

De spelregels worden afgestemd op en begrijpelijk gemaakt voor de inwoners. Zo wordt zo tijdig en adequaat mogelijk gehandeld als context en capaciteit toelaten om geschillen voor alle betrokkenen tot een zo goed mogelijk einde te brengen.

Er wordt gewerkt aan een versteviging van de juridische functie die in de gemeentelijke organisatie qua omvang en positie gesteld staat om uitdagingen het hoofd te kunnen blijven bieden. Hierbij richt de organisatie zich op een duurzame inrichting van de juridische functie en continu kunnen leren en inspelen op de wereld om haar heen. Zo wordt de juridische kwaliteit verbeterd, en de ervaring daarvan bij inwoners. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de overheid.

Doelstellingen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Juridische kwaliteit (rechtmatig, rechtvaardig en efficiënt) van onze besluiten	Onze besluiten zijn van een zodanige kwaliteit dat bezwaar en/of beroep bij voorkeur niet nodig (blijken te) zijn. De bezwaarmaker krijgt in ieder geval waar hij recht op heeft. Een 100%-score is niet nodig. Onze medewerkers streven altijd naar efficiëntie: de balans tussen juridische kwaliteit enerzijds en de snelheid van werken anderzijds.	Het percentage beslissingen op bezwaar waartegen beroep wordt aangetekend is maximaal 15%. Het percentage beslissingen op bezwaar of beroepschriften dat gegrond wordt verklaard, is maximaal 20%.
Tijdig besluiten	Onze beslissingen op bezwaar worden tijdig (binnen de wettelijke of de afgesproken termijn) genomen, zodat juridische procedures zo snel mogelijk worden opgelost en bezwaarmakers zo snel mogelijk duidelijkheid hebben. Een 100%-score is niet nodig. Onze medewerkers streven altijd naar efficiëntie: de balans tussen juridische kwaliteit enerzijds en de snelheid van werken anderzijds.	Minimaal 80% van de beslissingen op bezwaar wordt binnen de wettelijke of afgesproken termijn afgehandeld.

Wet open overheid

Inleiding

Open en transparant bestuur is belangrijk voor het functioneren van de overheid. De ambitie is om stapsgewijs meer informatie actief openbaar te maken. Deze paragraaf bevat onze beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Wet open overheid (Woo).

Belangrijkste uitgangspunten

Open en transparant bestuur is belangrijk voor het functioneren van de overheid. Om te voldoen aan de eisen van de Wet Open Overheid wordt ingezet op:

- Meer informatie actief openbaar maken
- Sneller beslissen op Woo-verzoeken
- Structurele capaciteit informatiebeheer vergroten
- Bewustzijn van belang van openbaarheid in de organisatie vergroten

Beleidskaders

De uitvoering van de Woo is wettelijk geregeld. De wetgever heeft bij de Invoeringstoets Woo aangegeven in 2025 met landelijke richtlijnen te komen over de wijze waarop overheden moeten omgaan met zeer omvangrijke verzoeken. Dit betreft richtlijnen voor het maken van afspraken als een verzoek zeer omvangrijk is en daarop niet binnen zes weken kan worden besloten en gedragsregels daarbij voor zowel de overheid als de verzoeker.

Daarnaast heeft de rijksoverheid aangegeven welke tranches van informatie tot 2026 actief openbaar moeten worden gemaakt.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Beleidskader

De Wet open overheid (Woo) vormt het kader voor openbaarmaking. Deze wet verplicht overheden ertoe bepaalde categorieën informatie actief openbaar te maken. Dit gebeurt in tranches. In 2026 wijst de Minister van Binnenlandse Zaken nieuwe categorieën informatie aan die actief openbaar moeten worden. Naast deze actieve openbaarmaking zetten we in op sneller te kunnen beslissen op verzoeken om openbaarmaking (passieve openbaarmaking).

Meer informatie actief openbaar maken

In juli 2025 is het Utrechtse Open Documenten Platform (UODP) in gebruik genomen. Op dit platform gaan we stapsgewijs de verplichte 11 categorieën open documenten (op basis van de Wet Open Overheid) beschikbaar stellen. Het Programma Informatie op Orde loopt tot eind 2026, met onder meer als doel om aan de vereisten van de Wet Open Overheid te voldoen. De ambitie is om eind 2026 alle categorieën open documenten volledig actief openbaar te maken via het UODP. Het platform ontwikkelen we door in een community met andere gemeenten. Voor de categorie beschikkingen kiezen we ervoor om registers op te stellen, waarmee verzoekers op eenvoudige wijze de gewenste documentatie kunnen opvragen. Met dit uitgangspunt voldoen we aan de wettelijke vereisten, besparen we geld en sluiten we goed aan bij de daadwerkelijke informatiebehoefte vanuit de stad.

Bewustzijn vergroten en openbaarheid by design

Bij de inrichting van nieuwe werkprocessen werken we vanuit het principe van openbaarheid by design. Dat betekent dat bij de aanschaf van nieuwe software en bij de inrichting van werkprocessen rekening wordt gehouden met openbaarheid van bestuur en de opvraagbaarheid van informatie. Daarnaast worden medewerkers door middel van e-learning en netwerkbijeenkomsten op de hoogte gehouden en opgeleid.

Sneller beslissen en meer afspraken maken

In 2025 werd op ongeveer 85% van de verzoeken binnen de wettelijke of afgesproken termijn besloten. In 2026 is de ambitie om op 90% van de verzoeken tijdig te beslissen. We nemen zoveel mogelijk contact op met verzoekers om te kijken waarnaar verzoekers precies op zoek is en of verzoekers op een andere manier geholpen kunnen worden, bijvoorbeeld door vragen te beantwoorden, eerst een deelbesluit te nemen over belangrijkste documenten van een besluitvormingsproces zodat verzoekers beter kunnen aangeven waaraan behoefte is of het aanpakken van een achterliggend probleem buiten de Woo om.

Voor bepaalde informatie hoeven verzoekers geen Woo-verzoek tot openbaarmaking te doen en bieden we snelle manier aan om informatie te verstrekken. Dergelijke verzoeken worden tijdig herkend en in de juiste procedure gezet om informatie te verstrekken.

Door de inzet van informatiespecialisten bij de behandeling en nieuwe software willen we sneller informatie verzamelen. Door het nieuwe sturingsmodel op het Woo-proces is beter in beeld wat de stand van zaken is en waar eventuele interne termijnen niet worden gehaald zodat daarop kan worden (bij)gestuurd.

De structurele verbetering van informatiebeheer is randvoorwaardelijk om sneller en beter de gevraagde in de organisatie te vinden en dus om het verzoek tijdig en juist af te handelen. Door krapte op de arbeidsmarkt is het moeilijk om de personele capaciteit bij het Woo-team op niveau te houden.

Financiën

Overzicht baten en lasten

Cijfers jaarstukken 2024

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

In de kolom resultaat komt een positief bedrag ten gunste van de algemene reserve, en een negatief bedrag ten laste van de algemene reserve.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	13.499	66.202	-52.702	51.533	-1.169	211	695	-685
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	209.276	291.730	-82.454	15.732	-66.722	93.454	169.086	8.910
Klimaatvriendelijke stad	6.532	17.907	-11.375	10.700	-675	0	675	0
Duurzame bereikbaarheid	84.882	66.239	18.643	-49.662	-31.019	27.345	56.389	-1.974
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	146.201	251.888	-105.687	90.677	-15.009	2.809	6.455	-11.363
Veilige stad	6.780	73.367	-66.588	67.182	594	0	254	848
Passende ondersteuning en opvang	4.684	242.507	-237.823	255.026	17.203	8.701	358	8.860
Werk,toekomstbestendige economie en best	178.731	327.354	-148.623	150.301	1.678	4.000	5.163	2.841
Kansrijk opgroeien	41.292	286.918	-245.627	195.237	-50.390	3.800	56.220	2.030
Levendige en gezonde stad	92.474	281.234	-188.760	104.515	-84.245	24.046	107.708	-583
Algemene Middelen en Overhead	1.249.655	263.834	985.821	-891.241	94.580	281.991	211.141	23.730
Totaal	2.034.006	2.169.179	-135.174	0	-135.174	446.356	614.143	32.614

Overzicht baten en lasten 2025

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	13.758	71.390	-57.631	56.456	-1.175	0	1.175	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	137.715	151.598	-13.883	17.604	3.721	22.251	18.529	0
Klimaatvriendelijke stad	15.024	27.645	-12.620	10.110	-2.510	1.290	3.800	0
Duurzame bereikbaarheid	96.272	80.017	16.255	-1.647	14.609	24.532	9.923	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	154.424	252.842	-98.418	104.642	6.223	7.558	1.335	0
Veilige stad	7.456	75.714	-68.258	67.972	-287	0	287	0
Passende ondersteuning en opvang	5.801	266.247	-260.446	246.921	-13.525	0	13.525	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	176.008	322.097	-146.089	141.798	-4.291	0	4.291	0
Kansrijk opgroeien	20.722	280.475	-259.753	258.742	-1.011	0	1.011	0
Levendige en gezonde stad	95.740	291.257	-195.516	195.153	-364	4.507	4.871	0
Algemene Middelen en Overhead	1.313.605	262.725	1.050.880	-1.097.752	-46.872	85.153	132.025	0
Totaal	2.036.526	2.082.006	-45.481	0	-45.481	145.291	190.772	0

Overzicht baten en lasten 2026

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	9.185	63.110	-53.925	53.925	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	186.338	202.232	-15.894	10.067	-5.827	10.005	15.832	0
Klimaatvriendelijke stad	9.230	22.205	-12.975	12.742	-233	0	233	0
Duurzame bereikbaarheid	115.134	88.344	26.790	-19.365	7.425	20.548	13.123	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.054	258.638	-107.584	107.490	-94	141	235	0
Veilige stad	1.885	72.715	-70.830	70.830	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	7.138	262.040	-254.902	254.902	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.448	324.302	-148.854	148.854	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	17.895	281.649	-263.754	263.754	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad	66.547	261.738	-195.191	198.836	3.645	4.250	605	0
Algemene Middelen en Overhead	1.343.440	257.394	1.086.046	-1.102.036	-15.990	47.984	63.974	0
Totaal	2.083.293	2.094.367	-11.073	0	-11.073	82.928	94.001	0

Overzicht baten en lasten 2027

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	9.235	60.239	-51.004	51.004	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	176.494	196.251	-19.757	8.640	-11.117	4.281	15.398	0
Klimaatvriendelijke stad	6.345	13.556	-7.211	6.978	-233	0	233	0
Duurzame bereikbaarheid	113.703	73.911	39.792	-17.664	22.128	24.863	2.735	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.104	254.590	-103.485	103.592	106	141	35	0
Veilige stad	1.482	69.698	-68.216	68.216	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	4.846	254.558	-249.712	249.712	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.448	318.239	-142.790	142.790	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	4.639	267.962	-263.323	263.323	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad	64.744	257.089	-192.345	196.286	3.941	4.250	309	0
Algemene Middelen en Overhead	1.333.587	249.841	1.083.746	-1.072.877	10.870	24.886	14.017	0
Totaal	2.041.629	2.015.933	25.696	0	25.695	58.421	32.726	0

Overzicht baten en lasten 2028

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	9.235	60.140	-50.905	50.905	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	156.254	173.707	-17.453	8.058	-9.395	4.320	13.715	0
Klimaatvriendelijke stad	5.286	12.357	-7.071	6.971	-100	0	100	0
Duurzame bereikbaarheid	109.173	72.570	36.603	-9.945	26.658	31.083	4.425	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.210	255.032	-103.822	103.929	106	141	35	0
Veilige stad	1.219	69.435	-68.216	68.216	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	4.846	251.086	-246.240	246.240	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.448	311.977	-136.529	136.529	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	9.039	269.190	-260.151	260.151	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad	62.051	256.125	-194.074	195.824	1.750	4.250	2.500	0
Algemene Middelen en Overhead	1.309.890	249.872	1.060.018	-1.066.879	-6.860	16.906	23.766	0
Totaal	1.993.650	1.981.491	12.159	0	12.159	56.699	44.541	0

Overzicht baten en lasten 2029

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	9.235	60.140	-50.905	50.905	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	148.497	160.402	-11.905	7.959	-3.946	7.596	11.542	0
Klimaatvriendelijke stad	5.286	12.357	-7.071	6.971	-100	0	100	0
Duurzame bereikbaarheid	106.990	71.976	35.014	-10.833	24.181	28.379	4.198	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.110	256.203	-105.093	105.100	6	41	35	0
Veilige stad	1.219	69.435	-68.216	68.216	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	4.846	251.086	-246.240	246.240	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.448	309.715	-134.267	134.267	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	9.039	265.827	-256.788	256.788	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad	62.104	257.164	-195.060	199.961	4.901	4.901	0	0
Algemene Middelen en Overhead	1.318.191	249.748	1.068.444	-1.065.574	2.870	17.589	14.719	0
Totaal	1.991.965	1.964.052	27.913	0	27.912	58.506	30.594	0

Overzicht Incidentele Baten en Lasten

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste incidentele baten en lasten voor het jaar 2026 en verder gespecificeerd.

Uitgangspunten die bij het samenstellen van dit overzicht gehanteerd zijn:

- Posten als incidenteel worden aangemerkt indien sprake is van eenmalige baten en lasten
- Hoofdzakelijk posten van materiële betekenis zijn opgenomen (minimaal 0,1 miljoen euro)
- Posten boven de 0,5 miljoen euro worden in ieder geval afzonderlijk opgenomen en toegelicht
- Incidentele lasten (budget toekenning) worden als min aangegeven; Incidentele baten als plus
- Minder incidentele lasten (taakstelling) worden als plus aangegeven, minder incidentele baten als min
- Extra toevoeging reserves worden als min aangegeven, extra onttrekking reserves als plus aangegeven
- De resultaten van de lang(er)durende programma's niet als incidenteel zijn aangemerkt, zoals het programma Bereikbaarheid en de grondexploitaties (waaronder Stationsgebied en Leidsche Rijn)

Staat van incidentele lasten en baten

x €1.000

Presentatie van het structureel begrotingsaldo	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	-25.260	-3.512	1.131	1.035
Toevoegingen en onttrekking aan reserves	25.260	3.512	-1.131	-1.035
Begrotingsaldo na bestemming	0	0	0	0
Af: incidentele lasten	-33.531	-5.998	-455	-994
Af: incidentele baten	8.271	2.486	1.586	2.029
Af: incidentele toevoeging aan reserves	-10.909	1.735	957	0
Af: incidentele onttrekking reserves	605	0	0	0
Structureel saldo begroting	35.564	1.777	-2.088	-1.035
Totale baten voor mutaties reserves	2.083.293	2.041.629	1.993.650	1.991.965
Structurele exploitatieruimte	1,7%	0,1%	-0,1%	-0,1%

De incidentele baten en lasten zijn in de tabel verantwoord en verder toegelicht op de programma's.

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
Betrouwbare overheid							
	PB 2024	POK middelen (rechtsbescherm.)	Lasten	-90	-90	0	0
	PB 2024	POK middelen systeemleren	Lasten	-115	-115	0	0
	PB 2024	Programma Samen stad maken	Lasten	-90	0	0	0
	PB 2024	Impuls Wijk- en buurtaanpak	Lasten	-1.300	0	0	0
	VJN 2025	Jaarwisseling	Lasten	-500	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
	PB 2024	Coalitieakkoord 2022-2026:					0
	PB 2024	(T)huis voor iedereen	Lasten	-335	-335	0	0
	PB 2024	Bijzondere woonvormen	Lasten	-335	-335	0	0
	PB 2024	Stimuleringsregeling studentenhuisvesting	Lasten	-150	-150	0	0
	PB 2024 en VJN 2025	Uitvoeringsprogramma Beschermen bestaande woningvoorraad	Lasten	-1252	-1134	-523	-523
	PB 2024	Pilot voorrang beroepsgroepen	Lasten	-70	-70	0	0
	VJN 2025	Netcongestie	Lasten	-2.000	0	0	0
Klimaatvriendelijke stad							

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	PB 2024	Impuls uitvoeringskosten energietransitie	Lasten	-1.670	0	0	0
	PB 2024 en VJN 2025	Netcongestie	Lasten	-6.394	0	0	0
	PB 2024 en VJN 2025	Netcongestie	Baten	2.300	0	0	0
	1e BERAP 2025	Rijksmiddelen Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma	Lasten	-1.645	-1.060	0	0
	1e BERAP 2025	Rijksmiddelen Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma	Baten	1.645	1.060	0	0
	1e BERAP 2025	Reserves	Lasten	-133	-133	0	0
Duurzame bereikbaarheid							
	VJN 2024	Tijdelijke beheer parkeergarage Springweg	Lasten	-1.304	-1.304	-435	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed							
	PB 2023	Coalitieakkoord: Extra impuls schone lucht	Lasten	-750	0	0	0
	VJN 2021	Vergroening Ravellaan-Noord	Lasten	-500	0	0	0
	VJN 2025	Digitalisering Erfgoed	Lasten	-419	-266	-117	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Aanpak schoon vervoer laadinfrastructuur	Lasten	-400	0	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	PB 2023	Coalitieakkoord: Icoonproject Gedeelte van rondje Stadseiland	Lasten	-362	0	0	0
	1e BERAP 2024 / 1e BERAP 2025	Prullenbakken vergoeding 2024-2026	Lasten	-360	0	0	0
	1e BERAP 2024 / 1e BERAP 2025	Prullenbakken vergoeding 2024-2026	Baten	360	0	0	0
	VJN 2024	Ondersteuning Utrecht Natuurlijk	Lasten	-315	0	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Digitale Weerbaarheid	Lasten	-250	0	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Aanleg groene ommetjes	Lasten	-240	-200	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Icoonproject Krommerijnlinie Landschap	Lasten	-180	0	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Loket meer groen in de straat	Lasten	-100	0	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Impuls toegankelijkheid stadswater	Lasten	-100	0	0	0
	2e BERAP 2024	ISV STEK voor cofinanciering geluidsaneringprojecten	Lasten	-100	-100	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	2e BERAP 2024	ISV STEK voor cofinanciering geluidsaneringprojecten	Baten	100	100	0	0
Veilige stad							
	PB 2024	Subsidie ZonMW project Samen erop af	Lasten	-263	-263	0	0
	PB 2024	Subsidie ZonMW project Samen erop af	Baten	263	263	0	0
	1e berap 2025	Specifieke Uitkering Versterkingsgelden	Lasten	-537		0	0
	1e berap 2025	Specifieke Uitkering Versterkingsgelden	Baten	537		0	0
	Coalitieakkoord 2022-2026:	Focusgebieden ASW en Kanaalstr/Damstr	Lasten	-594	0	0	0
	Coalitieakkoord 2022-2026:	Digitale weerbaarheid	Lasten	-250	0	0	0
	2e Berap 2022	Straatintimidatie	Lasten	-150	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang							
	1e berap 2025	Specifieke Uitkering Integraal Zorg Akkoord	Baten	2.292	0	0	0
	1e berap 2025	Specifieke Uitkering Integraal Zorg Akkoord	Lasten	-2.292	0	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	VJN 2025	Knelpunt opvang	Lasten	-2.685	-2.685	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid							
	PB 2025	Coalitieakkoord verdichten en verduurzaming bedrijventerreinen via OMU	Lasten	-1.000	0	0	0
	PB 2024	Twee stedelijke upcycle-centra	Lasten	-905	0	0	0
	PB 2025	Regionale doelgroepspecifieke aanpak	Lasten	-137	-137	0	0
Kansrijk opgroeien							
	VJN 2024	Netcongestie onderwijshuisvestingsprojecten	Lasten	-290	-583	-726	0
	VJN 2024	Zorgplicht voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting	Lasten	-950	-950	0	0
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele aframing kapitaallastenbudget onderwijshuisvesting	Lasten	3.547	2.468	-778	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele verhoging personeelskostenbudget onderwijshuisvesting	Lasten	-1.225	-1.225	-1.225	0
	PB 2024	Utrecht Leert! (coalitieakkoord 2022-2026)	Lasten	-150	0	0	0
	PB 2024	Verbeteren aansluiting MBO en arbeidsmarkt (coalitieakkoord 2022-2026)	Lasten	-300	0	0	0
	PB 2026	Decentralisatie uitkering openbare bibliotheken ter voorbereiding voor de zorgplicht	Lasten	-1.104	0	0	0
	PB 2026	Pilot Kind en Gezinsbescherming	Lasten	-1.850	0	0	0
Levendige en gezonde stad							
	VJN 2022	Betaalbare huisvesting creatieve sector	Lasten	-587	0	0	0
	PB 2024	Coalitieakkoord: Versnellen verduurzamen vastgoed	Lasten	-100	0	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	PB 2024	Coalitieakkoord: Vastgoedorganisatie aansluiten op behoefte maatschappelijke partijen	Lasten	-100	0	0	0
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele aframing kapitaallastenbudget vastgoed	Lasten	5.990	5.260	4.410	0
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele verhoging personeelskostenbudget vastgoed	Lasten	-2.025	-2.025	-2.025	0
	VJN 2025	Borging brandveiligheid gebouwen	Lasten	-4.000	-3.000	-2.500	-2.500
	VJN 2025	Commerciële verhuur vastgoed	Baten	470	970	1.470	0
	VJN 2025	Expertise inzetten voor subsidies vastgoed	Baten	70	93	116	0
	VJN 2023	Onttrekking reserve Zwembaden	Reserves	605	0	0	0
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele aframing kapitaallastenbudget sport	Lasten	3.494	2.254	1.886	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele verhoging personeelskostenbudget sport	Lasten	-450	-450	-450	0
	PB 2024	Coalitieakkoord: Ondersteuning digitale vaardigheden	Lasten	-500	-500	0	0
		Gezondheidsverschillen					
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: Stevige inzet mentale zorg	Lasten	-500	0	0	0
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: (extra) inzet op preventie vechtscheidingen	Lasten	-100	0	0	0
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: Versterken inzet leefstijlprogramma's gezonde leefstijl	Lasten	-300	0	0	0
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: advisering gezonde leefomgeving	Lasten	-290	0	0	0
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: Gezond ouder worden	Lasten	-250	0	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	VJN 2023	Uitwerking Commissie Sorgdrager (Voorjaarsnota 2023, raadsbrief maart 2024).	Lasten	-331	-243	0	0
	1E BERAP 2024	VESTA	Lasten	-80	0	0	0
	1E BERAP 2024	VESTA	Baten	80	0	0	0
	1E BERAP 2024	Cultivate	Lasten	-154	0	0	0
	1E BERAP 2024	Cultivate	Baten	154	0	0	0
Algemene middelen en Overhead							
	PB 2024	Verdeling versneld middelen (Coronapakket 2)	Lasten	0	0	0	0
	VJN 2024	Kasschuif/Algemene dekkingsreserves	Reserves	-10.909	1.735	957	0
	VJN 2024	Handhavingdossier Binnenstad	Lasten	-654	-654	0	0
Totaal incidenteel saldo				-35.564	-3.804	60	-3.023

Betrouwbare overheid

- **Pok middelen rechtsbeschermingssysteem (Rechtsbescherming):** het Rijk heeft van 2022 tot 2027 middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van de dienstverlening in het kader van de lessen uit de toeslagenaffaire kinderopvang. Dit budget is beschikbaar voor 2e actielijn, specifiek de eerstelijns klachtenafhandeling (U-radar, voorheen Stadskamer) In de meicirculaire 2025 is de jaarsnede 2028 beschikbaar gesteld.
- **Pok middelen systeemleren:** het Rijk heeft vanaf 2022 tot 2027 middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van de dienstverlening in het kader van de lessen uit de toeslagenaffaire kinderopvang. In de meicirculaire 2025 is jaarsnede 2028 beschikbaar gesteld.
- **Programma Samen Stad maken:** vanuit Coalitieakkoord 2022-2026 budget toegekend.
- **Impuls Wijk & Buurtaanpak:** vanuit Coalitieakkoord 2022-2026 budget toegekend.
- **Jaarwisseling:** in de Voorjaarsnota 2025 is budget toegekend (2025 0,500 miljoen euro en 2026 0,500 miljoen euro).

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

- **Uitvoeringsprogramma Beschermen bestaande woningvoorraad:** bij het coalitieakkoord 2022-2026 en vanuit het rijk zijn er incidentele middelen beschikbaar gesteld om het programma uit te voeren. Bij de Voorjaarsnota 2025 is budget toegekend om het besluit over de afbouw van de verordeningen opkoopbescherming en leegstandswet uit te stellen tot na de verkiezingen; 0,463 miljoen euro in 2027.
- **Netcongestie:** In de Voorjaarsnota 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld voor lagere bouwleges in 2026.

Op basis van het coalitieakkoord 2022-2026 is in 2023 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar voor de beleidsprioriteiten:

- Bijzondere woonvormen 0,335 miljoen euro
- Thuis voor iedereen 0,335 miljoen euro
- Stimuleringsregeling studentenhuysvesting 0,150 miljoen euro
- Pilot voorrang beroepsgroepen 0,070 miljoen euro

Klimaatvriendelijke stad

- **Impuls uitvoeringskosten energietransitie:** In het Coalitieakkoord 2022-2026 is in 2024 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van de energietransitie, dit betreft onder andere de kosten voor Zon op Dak en de klimaatvisie; 1,670 miljoen euro in 2024 tot en met 2026.
- **Netcongestie:** In de Voorjaarsnota 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van de netcongestieproblematiek voor het creëren van transportcapaciteit voor het uitvoeren van grote gebiedsontwikkeling, slimme netoplossingen, nieuwe samenwerkingen en innovatie. In de Voorjaarsnota 2025 zijn aanvullende middelen voor netcongestie ter beschikking gesteld. In 2026 is 6,394 miljoen euro aan lasten begroot. Daarnaast wordt er 2,3 miljoen euro aan Rijksmiddelen verwacht en/of bijdragen projectontwikkelaars ten behoeve van netcongestie in 2026.
- **Specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma:** Vanuit het Rijk is er een Specifieke Uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma ontvangen die wordt ingezet voor fysieke maatregelen om energie lasten van inwoners te verlagen. In 2026 is 1,645 miljoen euro begroot aan baten en lasten en in 2027 is 1,060 miljoen euro begroot aan baten en lasten.
- **Reserve Utrechtse Energie:** In 2026 en 2027 is een bedrag van 0,133 miljoen euro begroot om te onttrekken uit de reserve Utrechtse Energie ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen.

Duurzame bereikbaarheid

- In 2025 is het beheer van de parkeergarage Springweg tijdelijk (voor 4 jaar) bij de Vastgoedorganisatie komen te liggen. De exploitatielasten zijn als incidentele lasten in de begroting opgenomen. Na 4 jaar zal de parkeergarage gesloopt worden.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

- **0,750 miljoen euro Extra impuls schone lucht:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026 voor het geven van een extra impuls aan schone lucht met het uitvoeringsprogramma voor luchtmaatregelen.
- **0,500 miljoen euro Vergroening Ravellaan-Noord:** uitvoeringsbudget toegekend in de Voorjaarsnota 2021.
- **0,419 miljoen euro Digitalisering Erfgoed:** in de Voorjaarsnota 2025 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor digitalisering van de opgave Erfgoed voor de periode 2026 t/m 2028.
- **0,400 miljoen euro Aanpak schoon vervoer laadinfrastructuur:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026 voor het versterken van de laadinfrastructuur in de stad.
- **0,362 miljoen euro Icoonproject Gedeelte van rondje Stadseiland:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026 voor onder andere de realisatie van deelgebied 3 (Jaarbeurs).
- **0,360 miljoen euro Prullenbakken 2024-2026 baten en lasten:** in 2022 is de zwerfafvalvergoeding gestopt. Per 2023 is hier een gedeeltelijke vervanging voor in de plaats gekomen in de vorm van de prullenbakkenvergoeding. Hiermee wordt voor een belangrijk deel het Actieplan Utrecht Schone Stad gefinancierd. Na 2026 zal de vergoeding opnieuw worden vastgesteld. Budget voor 2026 is 0,360 miljoen euro: 0,275 miljoen euro uit de 1e BERAP 2024 en 0,085 miljoen euro uit de 1e BERAP 2025.
- **0,315 miljoen euro Ondersteuning Utrecht Natuurlijk:** in de Voorjaarsnota 2024 is er incidenteel budget beschikbaar gesteld voor ondersteuning van Stichting Utrecht Natuurlijk.

- **0,250 miljoen euro Digitale Weerbaarheid:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,240 miljoen euro aanleg groene ommetjes:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,180 miljoen euro Icoonproject Krommerijnlinie Landschap:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,100 miljoen euro Loket meer groen in de straat:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,100 miljoen euro Impuls toegankelijkheid stadswater:** budget toegekend in Coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,100 miljoen ISV STEK cofinancieringeluidsaneringsprojecten baten en lasten:** budget toegekend in 2e BERAP 2024 inzake resterende middelen investeringssubsidie Stedelijke Vernieuwing - Subsidie tender Energie en Kwaliteit.

Veilige stad

- Specifieke uitkering voor voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit (Preventie met Gezag 2022-2025).
- Subsidie ZonMW, project Samen erop afl. Een gerichte domein overstijgende aanpak vanuit Zorg en Veiligheid met als doel om de ondersteuning opvang en zorg voor mensen met een samenloop van complexe en langdurige problemen te verbeteren en knelpunten te verkleinen.
- Budget toegekend in het Coalitieakkoord 2022-2026 voor Focusgebieden ASW en Kanaalstraat/Damstraat.
- Digitale weerbaarheid, budget toegekend voor de periode van het coalitieakkoord 2022-2026.

Passende ondersteuning en opvang

- De specifieke uitkering voor het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is tot en met 2026 toegekend en in de begroting zowel op de lasten als de baten verwerkt (2,292 miljoen euro)
- In de Voorjaarsnota 2024 zijn voor 4 jaar middelen beschikbaar gesteld voor het realiseren van meer opvangplekken voor dakloze mensen (2,685 miljoen euro).

Werk,toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

- Twee stedelijke upcycle-centra: investeringsbudget voor het realiseren van twee stedelijke upcycle-centra (Tractieweg en Lunetten) waarvoor middelen zijn toegekend bij het coalitieakkoord 2022-2026.
- Verdichten en verduurzaming bedrijventerreinen via OMU: in het Coalitieakkoord 2022-2026 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het verdichten en verduurzaming bedrijventerreinen via de OMU. In 2026 is dit incidentele budget 1 miljoen euro.
- Banenplan in samenwerking met werkgevers: 0,080 miljoen euro. In het Coalitieakkoord 2022-2026 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het banenplan in samenwerking met werkgevers.
- Basisbanen: in het coalitieakkoord is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor basisbanen. Het betreft 0,200 miljoen euro in 2024 en 0,300 miljoen euro in de jaren 2025 en 2026.

Kansrijk opgroeien

- In de Voorjaarsnota 2024 is incidenteel geld beschikbaar gesteld om de problematiek rondom netcongestie het hoofd te bieden bij het realiseren van onderwijshuisvesting en de maatschappelijke voorzieningen die daarmee verbonden zijn.
- In de Voorjaarsnota 2024 is geld beschikbaar gesteld voor een nieuw Integraal Huisvestingsplan Scholen (IHP). In dit plan zijn o.a. incidentele meerkosten opgenomen in 2026 en 2027 (0,950 miljoen euro) om uitdagingen bij de uitvoering van projecten het hoofd te kunnen bieden.
- In de Voorjaarsnota 2024 is een incidentele bezuiniging op het kapitaallastenbudget voor onderwijshuisvesting verwerkt voor de jaren 2024 t/m 2028 in het kader van het reëel ramen van investeringen en de hieruit volgende kapitaallasten. Hiertegenover is incidenteel personeelsbudget toegevoegd, omdat de afgelopen jaren de extra personeelskosten voor dit programma werden gedekt uit het overschot op het kapitaallastenbudget.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,150 miljoen euro beschikbaar gesteld voor Utrecht Leert!.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,300 miljoen euro beschikbaar gesteld voor verbeteren aansluiting MBO en arbeidsmarkt.
- Door het Rijk beschikbaar gestelde decentralisatie uitkering ter voorbereiding en uitwerken zorgplicht openbare bibliotheken voor de jaren 2025 en 2026.

Levendige en gezonde stad

- Betaalbare huisvesting creatieve sector; als onderdeel van het Coalitieakkoord 2022-2026 is in de periode 2022-2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld om betaalbare huisvesting mogelijk te maken voor de creatieve sector.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2023-2026 jaarlijks 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versnellen verduurzamen vastgoed.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het aansluiten van de vastgoed organisatie op de behoefte van maatschappelijke partijen.
- In de Voorjaarsnota 2024 is een incidentele bezuiniging op het kapitaallastenbudget verwerkt voor vastgoed voor de jaren 2024 t/m 2028 in het kader van het reëel ramen van investeringen en de hieruit volgende kapitaallasten. Hiertegenover is incidenteel personeelsbudget toegevoegd, omdat de afgelopen jaren de extra personeelskosten voor dit programma werden gedekt uit het overschot op het kapitaallastenbudget.
- In de Voorjaarsnota 2025 is voor de jaren 2026 tot en met 2029 incidenteel budget beschikbaar gesteld om de brandveiligheid van de gemeentelijke gebouwen te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.
- In de Voorjaarsnota 2025 is het commercieel verhuren van een deel van ons vastgoed, bijvoorbeeld wanneer dit geen maatschappelijke invulling heeft, als een hervormingsmaatregel opgenomen. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 levert dit een incidentele verhoging van de verhuuropbrengsten op. Vanaf 2029 wordt hierdoor een structurele verhoging van de verhuuropbrengsten met 1,500 miljoen euro verwacht.
- In de Voorjaarsnota 2025 is het inzetten van expertise om maximaal gebruik te maken van subsidiemogelijkheden als een hervormingsmaatregel opgenomen. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 levert dit een incidentele verhoging van de inkomende subsidies op. Vanaf 2029 wordt hierdoor een structurele verhoging van de subsidieopbrengsten met 0,139 miljoen euro verwacht.

- In de Voorjaarsnota 2023 is in het kader van bezuinigingen en herschikking van budget een incidentele onttrekking uit de reserve Zwembaden opgenomen van 0,605 miljoen euro in 2025 en 2026.
- In de Voorjaarsnota 2024 is een incidentele bezuiniging op het kapitaallastenbudget verwerkt voor vastgoed en sport voor de jaren 2024 t/m 2028 in het kader van het reëel ramen van investeringen en de hieruit volgende kapitaallasten. Hiertegenover is incidenteel personeelsbudget toegevoegd, omdat de afgelopen jaren de extra personeelskosten voor dit programma werden gedekt uit het overschot op het kapitaallastenbudget.
- In de Voorjaarsnota 2023 is het knelpunt asiel opgenomen voor 1,060 miljoen euro, waarvan 0,142 miljoen euro gedekt wordt uit incidentele baten. Het restant (0,918 miljoen euro) is opgenomen als incidentele lasten.
- Als gevolg van het bestuurlijk akkoord opvang asielzoekers zijn de lasten in 2024 incidenteel verhoogd met 0,709 miljoen euro. Dit bestuurlijk akkoord loopt tot en met 2024.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van digitale vaardigheden.
- Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ontvangen wij tot en met 2026 extra middelen voor o.a. sport en bewegen en het versterken van de sociale basis is dit (€ 0,843 miljoen euro in 2025 en € 0 miljoen euro in 2026 incidenteel).
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een stevige inzet op mentale zorg.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de extra inzet op preventie vechtscheidingen.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,300 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versterken van de inzet leefstijlprogramma's gezonde leefstijl.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,290 miljoen euro beschikbaar gesteld voor advisering gezonde leefomgeving.
- We werken aan een stad waar sekswerkers schoon, veilig en transparant hun beroep kunnen uitoefenen. De Commissie Sorgdrager deed hiervoor verschillende aanbevelingen. Om deze aanbevelingen uit te voeren zetten we de volgende middelen in (0,331 miljoen euro in 2026 en 0,243 miljoen euro in 2027).
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,250 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de inzet op Gezond ouder worden.
- Diverse projecten bij Volksgezondheid voor 2026 die met externe middelen worden gedekt: Vesta: 0,080 miljoen euro. Cultivate: 0,154 miljoen euro.
- Voor schoollunches is er o.a. uit coalitiemiddelen voor de periode tot en met 2028 jaarlijks 1,027 miljoen euro beschikbaar

Algemene Middelen en Overhead

- Betreft een herverdeling van beschikbare middelen Coronapakket 2/badzijde 103 Voorjaarsnota 2023/Eerste Bestuursrapportage 2023
- Mutaties in de algemene dekkingsreserve hebben een vereveningsfunctie / incidenteel karakter
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is voor de extra kosten als gevolg van het "Handhavingsdossier Binnenstad" voor de periode van 2024 tot en met 2028 jaarlijks 0,654 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Actualisatie Financieel Beeld 2026

Deze programmabegroting is een uitwerking van de Voorjaarsnota 2025 en bevat onder andere per programma de doelen, ambities, de baten en lasten. Hierdoor geeft de Programmabegroting 2026 een totaalbeeld van wat de gemeente Utrecht de komende jaren wil gaan doen.

Daarnaast is een aantal actuele ontwikkelingen opgenomen die nog niet verwerkt waren in de Voorjaarsnota 2025, zoals de Meicirculaire van het gemeentefonds en een aantal zaken uit de Tweede Bestuursrapportage 2025 die structureel doorwerken naar de komende jaren. Bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2025 is een aantal amendementen en moties aangenomen. Deze zijn verwerkt in het geactualiseerde financieel beeld van de Voorjaarsnota 2025 en ook tevens financieel uitgewerkt in deze Programmabegroting 2026.

Geactualiseerd financieel beeld na Voorjaarsnota 2025

Tabel geactualiseerd financieel beeld Voorjaarsnota 2025

x € 1.000					
Financieel beeld 2025-2029	2026	2027	2028	2029	Structureel
Eindsaldo Voorjaarsnota 2025	-	-	-	-	-
Actualisatie					
A. Meicirculaire 2025	16.000	16.600	200	1.800	1.800
B. Eigen bijdrage Jeugd	-	-	4.400	4.400	4.400
C. Structurele doorwerking majeure ontwikkelingen Tweede Bestuursrapportage en overige ontwikkelingen:	-14.043	-10.600	-5.600	-5.600	-5.600
C1. Indexering	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
C2. Voorzieningen	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800
C3. Werk & Inkomen	-7.000	-5.000	-	-	-
C4. Evenementenleges	-638	-	-	-	-
C5. Nota WAAVA	-630	-	-	-	-
C6. Zwarteplein	-175	-	-	-	-
D. Moties en amendementen	-	-	-	-	-
Begroting 2026	1.957	6.000	-1.000	600	600
E. Storting / onttrekking algemene dekkingsreserve	-1.957	-6.000	1.000	-600	-600
Totaal Programmabegroting 2026	0	0	0	0	0

Actualisatie

A. Meicirculaire 2025

De meicirculaire verschijnt doorgaans nadat uw Raad de Voorjaarsnota 2025 heeft ontvangen. De programmabegroting 2026 is hiermee aangepast conform de [Raadsbrief meicirculaire gemeentefonds 2025](#). Onze inkomsten uit het gemeentefonds veranderen door:

- Een opwaartse bijstelling van de prijscompensatie in het gemeentefonds, dit levert in 2026 ruim € 12 miljoen op;
- Een afname van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds, hierdoor krijgen we structureel € 1,1 miljoen minder; ;
- De actualisatie van de landelijke maatstaven. Dat heeft een positieve impact op onze inkomsten van ongeveer € 5 miljoen structureel;
- Het doorvoeren van een extra korting op het jeugdbudget vanaf 2028 welke negatief uitpakt voor onze financiën. Dit kost vanaf 2027 ruim € 14 miljoen.

Per saldo leidt dit tot extra budgettaire ruimte in de jaren tot en met 2027. Voor 2028 en volgende jaren verdampt de extra financiële ruimte weer naar nul.

Naar aanleiding van de meicirculaire handhaven we onze veronderstelling dat er over 2023 en 2024 nog een nabetaling gaat komen ten aanzien van het jeugddossier door het Rijk. Daar zijn harde toezeggingen over gedaan door onze (inmiddels demissionaire) premier. Mochten die toezeggingen niet gestand worden gedaan, heeft de VNG aangekondigd een rechtszaak te willen starten tegen het Rijk hierover. We gaan er dus van uit dat vroeg of laat deze middelen gaan komen. Dat is anders ten aanzien van de middelen voor jeugd voor de jaren 2028 en verder. Daar waar er eerder signalen waren van het Rijk dat er structureel geld in het gemeentefonds bij zou komen voor jeugd, staan daar vanaf 2028 even grote kortingen tegenover, waardoor het financiële effect per saldo nul is. Met andere woorden: we krijgen incidenteel (2026 en 2027) extra geld voor jeugd in die jaren erna niet meer.

B. Eigen bijdrage Jeugd

In de meicirculaire 2025 zijn extra inkomsten Jeugd (Van Ark-middelen) opgenomen. Daar tegenover staan vanaf 2028 extra bezuinigingen op Jeugd die even hoog zijn als de extra middelen voor jeugd. De bezuinigingen bestaan uit een indexering van de hervormingsagenda jeugd. Dat betreft maatregelen die wij in Utrecht al eerder geïmplementeerd hebben. Dat levert voor ons in de toekomst geen extra besparing meer op waar we de korting van het Rijk op het gemeentefonds mee kunnen compenseren. Daarnaast is er een korting doorgevoerd vanwege de mogelijkheid voor gemeenten om vanaf 2028 een 'eigen bijdrage' te innen bij degenen die een beroep doen op de jeugdhulp. Deze bezuinigingen op het gemeentefonds zijn meegenomen in de Raadsbrief meicirculaire en verwerkt in het programma Algemene Dekkingsmiddelen. De hogere baten als gevolg van de eigen bijdrage zijn vanaf 2028 opgenomen in het programma Kansrijk opgroeien. Voor de gemeente Utrecht betreft dit een bedrag van 4,4 miljoen euro. Het is onzeker of deze eigen bijdrage daadwerkelijk wordt ingevoerd. Met de val van het kabinet is dit nog onzekerder geworden. Het is ook nog onzeker wat de daadwerkelijke gerealiseerde omvang van de eigen bijdrage na invoering zal zijn. Inhoudelijk vinden wij een eigen bijdrage niet wenselijk omdat dit ertoe kan leiden dat kinderen en gezinnen (in een kwetsbare situatie) jeugdhulp nodig hebben, maar niet krijgen waardoor problematiek verergert met hogere (maatschappelijke) kosten.

C. Structurele doorwerking majeure ontwikkelingen Tweede Bestuursrapportage en overige ontwikkelingen

Bij het opstellen van de Tweede Bestuursrapportage 2025 zien we een aantal ontwikkelingen die een structurele doorwerking hebben naar de komende jaren. Die structurele ontwikkelingen hebben we meegenomen in onze Programmabegroting 2026. Het betreft:

Voor de indexering is per saldo € 1,8 miljoen extra nodig. Een van de oorzaken hiervan is dat de recent afgesloten CAO voor gemeenteambtenaren de gemeente Utrecht harder raakt dan eerder bij

de Voorjaarsnota voorzien. Dit gaat over een extra vergoeding voor onregelmatig werk. Deze afspraak geldt voor een groot aantal ambtenaren, zoals badmeesters en boa's.

1. Voor de indexering is per saldo € 1,8 miljoen extra nodig. Een van de oorzaken hiervan is dat de recent afgesloten CAO voor gemeenteambtenaren de gemeente Utrecht harder raakt dan eerder bij de Voorjaarsnota voorzien. Dit gaat over een extra vergoeding voor onregelmatig werk. Deze afspraak geldt voor een groot aantal ambtenaren, zoals badmeesters en boa's.
2. De stortingen in de onderhoudsvoorzieningen bij Sport, Vastgoed en Mobiliteit zijn structureel te laag, wat op termijn leidt tot negatieve voorzieningen. Dat is niet toegestaan op grond van de gemeentelijke boekhoudregels. Dit betekent dat we de stortingen structureel met 3,8 miljoen euro per jaar moeten verhogen om negatieve voorzieningen te voorkomen.
3. Er is een structureel nadeel op de BUIG-budgetten (bijstand) van 7 miljoen euro. Dit bedrag is wel nog met de nodige onzekerheden omgeven. Als dit een landelijke trend blijkt, zal het macrobudget namelijk verhoogd worden. Bovendien zal een hogere uitstroom ook leiden tot een kleiner nadeel. Het college wil uiteraard nog meer inzetten op een hogere uitstroom, rekening houdend met het feit dat ook de gemeente Utrecht een zogenaamd granieten bestand kent. Om die hogere uitstroom te bereiken, is extra inzet en extra tijd nodig. Daarom is in de programmabegroting incidenteel 7 miljoen euro opgenomen voor 2026 en 5 miljoen euro incidenteel voor 2027. De verwachting is dat met de extra inzet op uitstroom en de toekomstige ontwikkeling van het BUIG-budget deze extra bijdragen vanaf 2028 niet meer nodig zijn.
4. Om te voorkomen dat de evenementenleges te veel verhoogd moeten worden, waarbij het risico is dat er minder evenementen georganiseerd worden in Utrecht, is 0,638 miljoen euro uitgetrokken om de kosten af te dekken die niet door een verhoging van de evenementenleges verhaald kunnen worden.
5. De uitvoering van de nieuwe Nota Activeren en Waarderen (Waava) brengt ook nieuwe uitvoeringskosten met zich mee in het kader van circulariteit en het rekening houden met en bepalen van de restwaardes van investeringen. Hiervoor is incidenteel 0,630 miljoen euro beschikbaar gesteld.
6. Tot slot is ook conform de wensen van uw Raad, voor de herinrichting van het Zwarteplein 0,175 miljoen euro uitgetrokken.

D. Moties en amendementen Voorjaarsnota 2025

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 zijn 5 amendementen en 25 moties aangenomen. Alle amendementen zijn conform het genomen besluit verwerkt bij deze programmabegroting.

De aangenomen moties zal ons College binnen de uitvoering van het beleid afwegen en, indien mogelijk, nader uitwerken.

E. Algemene dekkingsreserve

Het saldo dat dan nog resteert, wordt zoals te doen gebruikelijk, verrekend met de algemene dekkingsreserve. Dat betekent dat er in 2026, 2027 en 2029 (en later) een bedrag gestort wordt in de algemene dekkingsreserve, terwijl er in 2028 een bedrag onttrokken wordt. Bijkomend neveneffect hiervan is dat hierdoor onze reservepositie verstevigd wordt, wat een positieve impact heeft op onze solvabiliteitsratio. Dat is ook noodzakelijk, want rekening houdend met het saldo van de tweede bestuursrapportage (dat negatief is) komt de algemene dekkingsreserve in 2026 al negatief te staan, evenals in de jaren 2028 en 2029.

Investerings

Door een aantal factoren zijn de kapitaallasten van investeringen die bij de begroting zijn ingeschat, bij de jaarrekening lager dan geraamd. Voor de Voorjaarsnota 2025 is hier rekening mee gehouden: er is structureel 4,1 miljoen euro minder ingeboekt om hiermee rekening te houden. Ondanks een motie die hierover in de Eerste Kamer is ingediend, staat onze provinciale toezichthouder hier echter geen

generieke stelpost voor toe. Dat mag wel als die stelpost verdeeld wordt over de begrotingsprogramma's. Met deze begroting hebben we het bedrag van 4,1 miljoen euro verdeeld over de programma's.

Grondslagen PB 2026

Hieronder geven we de financiële kaders weer, waarbinnen de Programmabegroting 2025 is opgesteld.

Indexeringen

Het prijspeil in Nederland ligt niet vast. Loon- en prijsstijgingen hebben invloed op de koopkracht van de gemeente. Vandaar dat de gemeente daarop anticipeert en door middel van prognoses probeert de loon- en prijsstijging in de komende begroting te verdisconteren. We maken onderscheid tussen lonen en loonkosten, materiële kosten en subsidies. Deze loon- en prijsindexatie vindt plaats in de Voorjaarsnota.

Medio 2025 is de nieuwe Cao gemeenteambtenaren afgesloten op basis hiervan is de loonontwikkeling van 2026 geraamd.

Voor de materiële kosten wordt uit de Macro-Economische Verkenningen de geprognosticeerde prijs voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC) als basis genomen. Dit was in 2023 nog en verzamelcijfer van Grond- Weg- en Waterbouw, de bouwindex en de IMOC, maar vanaf 2024 is hiervoor alleen de IMOC in de plaats gekomen.

De basis voor de indexatie van de subsidies is een combinatie van de loonvoet sector overheid en de materiële index.

Tenslotte worden ook de opbrengsten van de onroerende zaakbelasting, heffingen en leges geprognosticeerd. Het indexcijfers dat hiervoor wordt gebruikt is een combinatie van de loonkosten van de gemeente en de materiële index.

Wij hebben de onderstaande percentages gehanteerd:

Omschrijving	Indexatie	Basis
Loonkosten	2,0%	Cao-akkoord lagere overheden
Materiële kosten IMOC/GWW/Bouwindex	2,7%	IMOC percentage CPB circulaire
Subsidiebudgetten/verbonden partijen budgetten	4,1%	70% loonvoet sector overheid en 30% IMOC
Belastingen en heffingen	2,2%	70% loonkosten Utrecht en 30% IMOC

Omslagrente

Gemeenten financieren doorgaans niet per investering maar doen dit op totaalniveau. Dit wordt concernfinanciering genoemd. Het gevolg van concernfinanciering is dat er geen directe relatie meer is tussen financiering en een betreffende investering. Om de met financiering gepaard gaande rentelasten toch aan investeringen toe te rekenen passen gemeenten omslagrente toe. Daarbij worden de totale rentelasten aan investeringen (activa) toegerekend op basis van hun boekwaarde. Zowel het jaarlijks bepalen van de omslagrente als het toerekenen van de rentelasten aan investeringen vindt plaats op basis van richtlijnen van de Commissie BBV. Aan de hand van deze richtlijnen zijn bij de Voorjaarsnota 2025 meerjarige doorrekeningen gemaakt waarbij rekening is gehouden met de opgelopen renteniveau's voor zowel kortlopende als langlopende financiering. Die renteniveaus hebben zowel invloed op toekomstige aanvullend op te nemen financiering als op herfinancieringen. Uit die doorrekeningen kwam naar voren dat het omslagpercentage vooralsnog gehandhaafd kan blijven op 2,0%.

Gemeentefonds

De raming van het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2025 met geactualiseerde waarden van maatstaven. Daarnaast zijn er een aantal bijstellingen op de verwachte inkomsten gedaan zoals een reservering voor prijscompensatie en een correctie i.v.m. verwachte ontwikkeling uitkeringsbasis.

Ontwikkelingen inwoners en woningen

De ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen zijn belangrijke parameters in de verdeling van de algemene uitkering gemeentefonds. Deze cijfers zijn daarnaast het uitgangspunt bij de berekening van bijvoorbeeld de opbrengst onroerendezaakbelastingen. Ze worden ook gebruikt in de berekening van de benodigde maatschappelijke voorzieningen in het kader van de groei van de stad.

Omschrijving	2026	2031
Inwoners	379.036	402.384

Omschrijving	2025-2029	2030-2034	2035-2039
Woningen	15.416	21.557	15.858

Geprognosticeerde balans

x € 1.000

ACTIVA	Gerealiseerde stand per 31-12-2024	Prognose stand per 31-12-2025	Prognose stand per 31-12-2026	Prognose stand per 31-12-2027	Prognose stand per 31-12-2028	Prognose stand per 31-12-2029
Immateriële vaste activa	7.297	7.297	7.297	7.297	7.297	7.297
Materiële vaste activa	2.053.034	2.200.604	2.361.310	2.508.486	2.712.818	2.946.826
Financiële vaste activa	47.242	46.803	45.993	45.325	44.769	44.306
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	13.180	13.180	13.180	13.180	13.180	13.180
Leningen aan deelnemingen	0	0	0	0	0	0
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen UG	33.855	33.416	32.606	31.938	31.382	30.919
Uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	207	207	207	207	207	207
Bijdrage aan activa van derden	0	0	0	0	0	0
Voorraden	108.192	194.991	171.041	89.261	55.431	26.807
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	161.091	138.354	138.070	137.787	137.503	137.219
Vorderingen op openbare lichamen	90.144	78.775	78.634	78.492	78.350	78.208
Uitzettingen in 's Rijks Schatkist	0	0	0	0	0	0
RC's met niet-fin instellingen	7.754	7.754	7.754	7.754	7.754	7.754
Overige vorderingen	63.193	51.824	51.683	51.541	51.399	51.257
Overige uitzettingen	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	2.699	24	14.129	27.071	36.258	51.225
Overlopende activa	116.864	75.584	76.852	78.120	79.388	80.656
Totaal activa	2.496.419	2.663.656	2.814.692	2.893.346	3.073.464	3.294.336

x € 1.000

PASSIVA	Gerealiseerde stand per 31-12-2024	Prognose stand per 31-12-2025	Prognose stand per 31-12-2026	Prognose stand per 31-12-2027	Prognose stand per 31-12-2028	Prognose stand per 31-12-2029
Eigen vermogen	624.201	578.720	567.647	593.343	605.502	633.415
Voorzieningen	111.490	155.484	201.941	249.248	296.555	343.862
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	1.061.453	1.468.453	1.563.453	1.548.453	1.653.453	1.778.453
Obligatieleningen	141.000	151.000	151.000	151.000	101.000	66.000
Onderhandse leningen van openbare lichamen	90.000	115.000	115.000	115.000	115.000	115.000
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	818.000	1.190.000	1.285.000	1.270.000	1.425.000	1.585.000
Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven	0	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	0	0	0	0	0	0
Voor derden belegde gelden	205	205	205	205	205	205
Waarborgsommen	12.248	12.248	12.248	12.248	12.248	12.248
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	199.516	122.238	119.523	116.807	109.092	106.377
Bank en giro	0	0	0	0	0	0
Kasgeldleningen	164.000	85.000	85.000	85.000	80.000	80.000
Overige kortlopende schulden	35.516	37.238	34.523	31.807	29.092	26.377
Overlopende passiva	499.759	338.760	362.128	385.495	408.862	432.229
Totaal passiva	2.496.419	2.663.656	2.814.692	2.893.346	3.073.464	3.294.336

Overzicht Reserves

Stand en verloop reserves

De totaaltabel Reserves laat het verloop van de algemene reserves en de bestemmingsreserves per programma zien. De toelichting op de reserves is te vinden in de [bijlage toelichting reserves](#)..

Belangrijkste uitgangspunten

- Reserves zijn uitgestelde begrotingsposten die zijn gereserveerd om te dienen als financiële dekking voor toekomstige lasten
- In principe zijn middelen in een reserve gereserveerd voor het beleidsdoel waar de Raad het voor heeft bestemd. Mocht de Raad de bestemming van deze middelen willen wijzigen is hier een Raadsbesluit voor nodig. In het geval dat er verplichtingen zijn afgesloten binnen de reserve, is het niet mogelijk dit verplichte budget elders te alloceren.
- Financiële middelen in een reserve behoren tot het eigen vermogen van de gemeente
- Er zitten geen wettelijke restricties aan reserves, behalve dat ze niet negatief mogen zijn
- In het algemeen worden twee typen reserves onderscheiden:
 - o Algemene reserve: bestaat uit de algemene dekkingsreserve en de algemene risicoreserve.
 - Algemene dekkingsreserve: Hiervan is de bestemming door de Gemeenteraad nog niet vastgesteld. De algemene dekkingsreserve wordt ook gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming.
 - Algemene risicoreserve: dient als buffer om de financiële gevolgen van risico's op te vangen.
 - o Bestemmingsreserves: reserves met een specifiek, door de Raad vastgesteld (beleids-)doel, die alleen aan dat doel mogen worden besteed
- Het budget binnen een reserve kan vrij besteedbaar worden in een aantal gevallen:
 - o De looptijd van de reserve is op het eind;
 - o de desbetreffende reserve is 4 jaar niet gemuteerd is;
 - o de Raad heft de reserve op door middel van een Raadsbesluit
- Over het algemeen wordt geen interne rente toegevoegd aan reserves tenzij de raad bij instelling van een reserve gemotiveerd anders besluit.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Reserves	2019	Een classificatie met kenmerken van de verschillende type reserves, met een uitleg van de spelregels voor het instellen, muteren en opheffen van een reserve.

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g = e+f	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Algemene dekkingsreserve	56.303	28.681	84.984	-64.357	20.627	-16.505	4.122	8.788	12.910	-6.268	6.642	3.187	9.829
Algemene Reserve	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827
Totaal Algemene reserve	136.130	28.681	164.811	-64.357	100.454	-16.505	83.949	8.788	92.737	-6.268	86.469	3.187	89.656
Betrouwbare overheid	109	264	373	0	373	0	373	0	373	0	373	0	373
Ontwikkeling en wonen voor iedereen	119.511	5.470	124.981	2.916	127.897	-5.828	122.069	-11.117	110.952	-9.395	101.557	-3.946	97.610
Klimaatvriendelijke stad	13.925	0	13.925	-2.695	11.230	-233	10.997	-233	10.765	-100	10.665	-100	10.565
Duurzame bereikbaarheid	56.846	0	56.846	7.696	64.542	-10.921	53.622	6.301	59.923	16.290	76.213	22.185	98.398
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	22.047	0	22.047	6.192	28.239	-135	28.104	65	28.169	65	28.234	-35	28.199
Veilige stad	143	308	451	0	451	0	451	0	451	0	451	0	451
Passende ondersteuning en opvang	0	0	0	2.000	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	11.942	0	11.942	-479	11.463	0	11.463	0	11.463	0	11.463	0	11.463
Kansrijk opgroeien	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550
Levendig en gezonde stad	46.862	-1.981	44.881	2.402	47.283	3.645	50.927	3.941	54.868	1.750	56.618	4.250	60.868

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
Algemene middelen en overhead	31.170	-128	31.042	-6.550	24.492	556	25.049	2.122	27.171	-551	26.621	-276	26.345
Vaste activa	125.353	0	125.353	7.394	132.747	18.346	151.092	15.827	166.919	10.369	177.288	2.647	179.934
Totaal Bestem- mingsreserves	455.458	3.933	459.391	18.876	478.267	5.430	483.697	16.906	500.604	18.428	519.033	24.725	543.756
Totaal reserves per programma	591.588	32.614	624.202	-45.481	578.721	-11.075	567.646	25.694	593.341	12.160	605.502	27.912	633.412

Overzicht Voorzieningen

Stand en verloop voorzieningen

In dit hoofdstuk laten we het verloop van de voorzieningen per programma zien. In de [bijlage Toelichting Voorzieningen](#) bij deze begroting wordt een nadere toelichting op de voorzieningen gegeven.

Belangrijkste uitgangspunten

- Voorzieningen hebben een verplicht karakter en bevatten wettelijke bepalingen en restricties waardoor ze niet vrij te besteden zijn door de Raad.
- De volgende categorieën voorzieningen mogen getroffen worden volgens de wettelijke bepalingen:
 - **Verplichtingen en verliezen:** wanneer verplichtingen en verliezen verwacht worden waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten, moet een voorziening worden getroffen
 - **Risico's:** wanneer risico's ontstaan door verwachte verplichtingen of verliezen, maar de omvang toch redelijkerwijs te schatten is, moet een risicovoorziening worden gevormd
 - **Egalisatie:** een egalisatievoorziening dient om kosten verdeeld over meerdere begrotingsjaren, met de oorsprong in het huidige begrotingsjaar, gelijkmatig te verdelen over een aantal begrotingsjaren
 - **Toekomstige vervangingsinvesteringen:** de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven
 - **Middelen van derden:** wanneer middelen van derden verkregen worden die specifiek besteed moeten worden, moet een voorziening worden getroffen. Voorschotbedragen vanuit de EU en de overheid zijn hiervan uitgesloten
- Voorzieningen vallen onder het vreemd vermogen omdat de gemeente niet vrij over de middelen kan beschikken.
- Minstens eenmaal per jaar wordt getoetst of de omvang van de voorziening overeenkomt met de verplichte uitgaven.
- Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Reserves	2019	Verplichtingen van voorzieningen, en de verschillen tussen reserves en voorzieningen

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutati e 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutati e 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Ontwikkelen en Wonen voor iedereen	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172
Verplichtingen en verliezen	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172
Betrouwbare overheid	5.150	190	5.340	190	5.530	190	5.720	190	5.910	190	6.100
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	949	0	949	0	949	0	949	0	949	0	949
Algemene Middelen en Overhead	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758
Risico's	9.857	190	10.047	190	10.237	190	10.427	190	10.617	190	10.807
Duurzame Bereikbaarheid	1.789	344	2.133	1.634	3.767	1.634	5.401	1.634	7.035	1.634	8.669
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	1.832	13.343	15.175	13.343	28.518	13.343	41.861	13.343	55.203	13.343	68.546
Levendige en gezonde stad	15.009	8.608	23.617	10.568	34.186	10.568	44.753	10.568	55.322	10.568	65.890
Algemene Middelen en Overhead	40	0	40	0	40	0	40	0	40	0	40

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
Egalisatievoorzieningen	18.670	22.295	40.965	25.545	66.511	25.545	92.055	25.545	117.600	25.545	143.145
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	33.290	21.127	54.417	20.277	74.694	21.127	95.821	21.127	116.948	21.127	138.075
Toekomstige vervangingsinvesteringen	33.290	21.127	54.417	20.277	74.694	21.127	95.821	21.127	116.948	21.127	138.075
Ontwikkelen en Wonen voor iedereen	9.598	0	9.598	0	9.598	0	9.598	0	9.598	0	9.598
Duurzame Bereikbaarheid	77	-10	67	-10	57	-10	47	-10	37	-10	27
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	1.763	455	2.218	455	2.672	455	3.127	455	3.582	455	4.036
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	63	-63	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Van derden verkregen middelen	11.501	382	11.883	445	12.327	445	12.772	445	13.217	445	13.661
Totaal Voorzieningen	111.490	43.994	155.484	46.457	201.941	47.307	249.247	47.307	296.554	47.307	343.860

Overzicht Taakvelden

De taakveldoverzichten zijn een wettelijke verplichting om deze op te nemen in de Programmabegroting.

Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de programma-indeling van de gemeente Utrecht

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Betrouwbare overheid							
0.1	Bestuur	674	16.012	-15.339	0	0	-15.339
0.2	Burgerzaken	8.443	15.723	-7.280	0	0	-7.280
0.4	Overhead	0	10.294	-10.294	0	0	-10.294
5.4	Musea	68	3.849	-3.780	0	0	-3.780
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	245	-245	0	0	-245
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	16.987	-16.987	0	0	-16.987
Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
0.8	Overige baten en lasten	497	-1.404	1.901	0	0	1.901
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	24.575	6.678	17.897	0	0	17.897
8.1	Ruimte en leefomgeving	273	9.060	-8.787	0	109	-8.678
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	134.981	133.565	1.416	5.559	3.365	-778
8.3	Wonen en bouwen	26.012	54.333	-28.321	4.446	12.358	-20.410
Klimaatvriendelijke stad							
7.4	Milieubeheer	9.230	22.205	-12.975	0	233	-12.742
Duurzame bereikbaarheid							
0.63	Parkeerbelasting	78.939	20.618	58.322	0	53	58.375
2.1	Verkeer en vervoer	8.962	22.541	-13.578	19.591	8.947	-24.222
2.2	Parkeren	17.574	29.805	-12.231	353	992	-11.592
2.5	Openbaar vervoer	8.185	8.388	-203	604	545	-262
7.4	Milieubeheer	1.474	6.992	-5.518	0	2.586	-2.932

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed							
1.2	Openbare orde en veiligheid	89	2.938	-2.849	0	0	-2.849
2.1	Verkeer en vervoer	15.973	89.153	-73.180	0	0	-73.180
2.3	Recreatieve havens	1.076	1.824	-748	0	0	-748
2.4	Economische havens en waterwegen	1.035	367	667	0	0	667
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	806	744	62	0	0	62
5.5	Cultureel erfgoed	386	8.006	-7.619	0	0	-7.619
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	18	42.334	-42.316	0	0	-42.316
7.2	Riolering	52.322	40.864	11.457	0	200	11.657
7.3	Afval	76.560	59.240	17.320	0	0	17.320
7.4	Milieubeheer	1.267	8.160	-6.894	141	35	-7.000
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.523	2.438	-915	0	0	-915
8.1	Ruimte en leefomgeving	0	2.571	-2.571	0	0	-2.571
Veilige stad							
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	38.458	-38.458	0	0	-38.458
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.885	34.257	-32.373	0	0	-32.373
Passende ondersteuning en opvang							
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	6.507	-6.507	0	0	-6.507
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	27.352	-27.352	0	0	-27.352
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.292	2.292	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	10.625	-10.625	0	0	-10.625
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	3.237	22.319	-19.082	0	0	-19.082
6.712	Begeleiding (Wmo)	0	22.899	-22.899	0	0	-22.899
6.713	Dagbesteding (Wmo)	0	6.570	-6.570	0	0	-6.570
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	13.753	-13.753	0	0	-13.753
6.791	PGB Wmo	0	8.791	-8.791	0	0	-8.791

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
6.811	Beschermd wonen (Wmo)	1.609	95.345	-93.736	0	0	-93.736
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	45.586	-45.586	0	0	-45.586
Werk,toekomstbestendige economie en best							
0.64	Belastingen overig	156	150	6	0	0	6
3.1	Economische ontwikkeling	0	10.341	-10.341	0	0	-10.341
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-245	245	0	0	245
3.4	Economische promotie	757	19.309	-18.552	0	0	-18.552
6.3	Inkomensregelingen	174.533	242.882	-68.348	0	0	-68.348
6.4	WSW en beschut werk	0	19.549	-19.549	0	0	-19.549
6.5	Arbeidsparticipatie	0	30.740	-30.740	0	0	-30.740
7.4	Milieubeheer	2	1.576	-1.574	0	0	-1.574
Kansrijk opgroeien							
4.2	Onderwijshuisvesting	3.104	67.265	-64.161	0	0	-64.161
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	13.590	44.837	-31.246	0	0	-31.246
5.6	Media	0	20.522	-20.522	0	0	-20.522
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	6.214	-6.214	0	0	-6.214
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	27.513	-27.513	0	0	-27.513
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	1.200	87.073	-85.873	0	0	-85.873
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	52	-52	0	0	-52
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	7.961	-7.961	0	0	-7.961
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	3.080	-3.080	0	0	-3.080
6.792	PGB Jeugd	0	2.544	-2.544	0	0	-2.544
6.821	Jeugdbescherming	0	14.529	-14.529	0	0	-14.529
7.1	Volksgezondheid	0	58	-58	0	0	-58
Levendige en gezonde stad							
4.2	Onderwijshuisvesting	22	12	9	0	0	9

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.873	6.084	-3.211	0	0	-3.211
5.1	Sportbeleid en activering	2.121	9.501	-7.380	0	0	-7.380
5.2	Sportaccommodaties	16.134	46.882	-30.748	0	605	-30.143
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	67.463	-67.463	0	0	-67.463
5.4	Musea	0	1.695	-1.695	0	0	-1.695
5.6	Media	0	775	-775	0	0	-775
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	7.128	61.143	-54.016	0	0	-54.016
7.1	Volksgezondheid	4.858	38.357	-33.500	0	0	-33.500
8.3	Wonen en bouwen	33.411	29.824	3.587	4.250	0	-663
Algemene Middelen en Overhead							
0.4	Overhead	5.083	263.158	-258.076	0	2.034	-256.042
0.5	Treasury	1.893	-6.467	8.360	0	0	8.360
0.61	OZB woningen	75.853	5.179	70.674	0	0	70.674
0.62	OZB niet-woningen	147.412	1.222	146.191	0	0	146.191
0.64	Belastingen overig	1.849	353	1.496	0	0	1.496
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	1.099.895	0	1.099.895	0	0	1.099.895
0.8	Overige baten en lasten	800	-6.300	7.100	47.984	61.940	21.056
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	250	-250	0	0	-250
3.4	Economische promotie	10.654	0	10.654	0	0	10.654
Totaal		2.083.293	2.094.367	-11.073	82.928	94.001	0

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de indeling in Besluit Begroting en Verantwoording Provincie en Gemeenten.

x €1.000						
Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	674	16.012	-15.339	0	0	-15.339
0.2 Burgerzaken	8.443	15.723	-7.280	0	0	-7.280
0.4 Overhead	5.083	273.452	-268.369	0	2.034	-266.335
0.5 Treasury	1.893	-6.467	8.360	0	0	8.360
0.61 OZB woningen	75.853	5.179	70.674	0	0	70.674
0.62 OZB niet-woningen	147.412	1.222	146.191	0	0	146.191
0.63 Parkeerbelasting	78.939	20.618	58.322	0	53	58.375
0.64 Belastingen overig	2.005	503	1.502	0	0	1.502
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	1.099.895	0	1.099.895	0	0	1.099.895
0.8 Overige baten en lasten	1.297	-7.705	9.002	47.984	61.940	22.958
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	250	-250	0	0	-250
1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	38.458	-38.458	0	0	-38.458
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.973	37.195	-35.222	0	0	-35.222
2 Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	24.935	111.693	-86.758	19.591	8.947	-97.402
2.2 Parkeren	17.574	29.805	-12.231	353	992	-11.592
2.3 Recreatieve havens	1.076	1.824	-748	0	0	-748
2.4 Economische havens en waterwegen	1.035	367	667	0	0	667
2.5 Openbaar vervoer	8.185	8.388	-203	604	545	-262
3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	0	10.341	-10.341	0	0	-10.341
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	24.575	6.433	18.142	0	0	18.142

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	806	744	62	0	0	62
3.4	Economische promotie	11.411	19.309	-7.898	0	0	-7.898
4	Onderwijs						
4.2	Onderwijshuisvesting	3.126	67.277	-64.151	0	0	-64.151
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	16.464	50.921	-34.457	0	0	-34.457
5	Sport, cultuur en recreatie						
5.1	Sportbeleid en activering	2.121	9.501	-7.380	0	0	-7.380
5.2	Sportaccommodaties	16.134	46.882	-30.748	0	605	-30.143
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	67.463	-67.463	0	0	-67.463
5.4	Musea	68	5.544	-5.475	0	0	-5.475
5.5	Cultureel erfgoed	386	8.006	-7.619	0	0	-7.619
5.6	Media	0	21.297	-21.297	0	0	-21.297
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	18	42.579	-42.561	0	0	-42.561
6	Sociaal domein						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	7.128	90.852	-83.725	0	0	-83.725
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	27.352	-27.352	0	0	-27.352
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	27.513	-27.513	0	0	-27.513
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.292	2.292	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	174.533	242.882	-68.348	0	0	-68.348
6.4	WSW en beschut werk	0	19.549	-19.549	0	0	-19.549
6.5	Arbeidsparticipatie	0	30.740	-30.740	0	0	-30.740
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	10.625	-10.625	0	0	-10.625
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	3.237	22.319	-19.082	0	0	-19.082
6.712	Begeleiding (Wmo)	0	22.899	-22.899	0	0	-22.899
6.713	Dagbesteding (Wmo)	0	6.570	-6.570	0	0	-6.570

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	13.753	-13.753	0	0	-13.753
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	1.200	87.073	-85.873	0	0	-85.873
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	52	-52	0	0	-52
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	7.961	-7.961	0	0	-7.961
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	3.080	-3.080	0	0	-3.080
6.791	PGB Wmo	0	8.791	-8.791	0	0	-8.791
6.792	PGB Jeugd	0	2.544	-2.544	0	0	-2.544
6.811	Beschermde wonen (Wmo)	1.609	95.345	-93.736	0	0	-93.736
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	45.586	-45.586	0	0	-45.586
6.821	Jeugdbescherming	0	14.529	-14.529	0	0	-14.529
7	Volksgezondheid en milieu						
7.1	Volksgezondheid	4.858	38.416	-33.558	0	0	-33.558
7.2	Riolering	52.322	40.864	11.457	0	200	11.657
7.3	Afval	76.560	59.240	17.320	0	0	17.320
7.4	Milieubeheer	11.973	38.934	-26.961	141	2.853	-24.249
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.523	2.438	-915	0	0	-915
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
8.1	Ruimte en leefomgeving	273	11.631	-11.358	0	109	-11.249
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	134.981	133.565	1.416	5.559	3.365	-778
8.3	Wonen en bouwen	59.423	84.158	-24.735	8.696	12.358	-21.073
Totaal		2.083.293	2.094.367	-11.073	82.928	94.001	0

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Berekening EMU-saldo

x € 1.000

Omschrijving	2025 geactualiseerd beeld	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-45.481	-11.073	25.696	12.159	27.913
2 Mutatie (im)materiële vaste activa (1)	147.570	160.706	147.176	204.332	234.008
3 Mutatie voorzieningen (2)	43.994	46.457	47.307	47.307	47.307
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie) (3)	86.799	-23.950	-81.780	-33.830	-28.624
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-235.856	-101.372	7.607	- 111.036	-130.164

Berekening EMU-saldo = post 1 – 2 + 3 – 4 – 5

Toelichtingen:

(1) Investeringsuitgaven minus afschrijvingen minus bijdragen van derden plus inkomsten uit desinvesteringen.

(2) Dotaties aan voorzieningen minus onttrekkingen aan voorzieningen.

(3) Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken en dergelijke minus verkopen van grond, beide voor zover niet in exploitatie verantwoord.

Bijlagen

Toelichting Reserves

Betrouwbare overheid

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Reserve Verkiezingen	109	264	373	0	373	0	373	0	373	0	373	0	373
Betrouwbare overheid	109	264	373	0	373	0	373	0	373	0	373	0	373

Betrouwbare overheid

Reserve Verkiezingen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-1992
Waarom is de reserve ingesteld	Zoals besloten in de voorjaarsnota 2024 is vanaf 2026 het doel van deze reserve alleen nog een egalisatiereserve voor de kosten die met verkiezingen samenhangen. Het faciliteren en organiseren van verkiezingen is een structurele taak van Publiekszaken waar jaarlijks in de exploitatiebegroting een structureel budget beschikbaar voor is. In een jaar waarin er geen verkiezingen zijn, wordt dit budget gestort in de reserve. In een verkiezingsjaar gebruiken we de reserve ter dekking van het budget wat we ingeleverd hebben bij de bezuinigingsvoorstellen uit de voorjaarsnota 2024 en uitgaven die we niet uit het structurele budget gedekt kunnen worden
Toelichting op het verloop	Conform de resultaatbestemming 2024 is er 0,264 miljoen in de reserve Verkiezingen gestort. Het betreft de jaarlijkse structurele bijdrage van het waterschap voor de waterschapsverkiezingen (0,062 miljoen euro) en conform de spelregels het voordelig resultaat over 2024 van het product Verkiezingen (0,202 miljoen euro).

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Europese subsidies	1.452	0	1.452	-1.109	343	-109	233	0	233	0	233	0	233
Revolverend fonds woningrenovatie	381	0	381	-381	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondexploitatie	63.354	0	63.354	9.114	72.468	2.160	74.629	-714	73.915	-2.475	71.440	1.902	73.342
Investeringsimpuls RSU	26.293	1.567	27.860	48	27.908	-7.160	20.748	-9.684	11.064	-6.201	4.863	-5.129	-267
Egalisatiereserve bouwleges	4.872	0	4.872	-2.572	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300
Woonfonds	799		799	0	799	0	799	0	799	0	799	0	799
Taakstelling inkoop LR	5.033	0	5.033	-719	4.314	-719	3.595	-719	2.876	-719	2.157	-719	1.438
Ondersteunen Handhaven	204	0	204	-204	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	14.143	3.903	18.046	-1.161	16.885	0	16.885	0	16.885	0	16.885	0	16.885
Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv	2.980	0	2.980	-100	2.880	0	2.880	0	2.880	0	2.880	0	2.880
Ontwikkeling en wonen voor iedereen	119.511	5.470	124.981	2.916	127.897	-5.828	122.069	-11.117	110.952	-9.395	101.557	-3.946	97.610

Ontwikkeling en wonen voor iedereen

Europese subsidies

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.185
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de begroting 2025 is besloten om de reserve Europese subsidies voor de risicoreservering op te heffen. Het restant is voor technische bijstand voor 'Kansen voor West' (gemeente Rotterdam).
Toelichting op het verloop	Er wordt 0,109 miljoen euro onttrokken ter dekking van de extra programmabijdrage aan 'Kansen voor West III'.

Revolverend fonds woningrenovatie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	500
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld bij de Verantwoording 2006, er is geen einddatum vanwege het revolverend karakter. Het fonds is in het leven geroepen voor het verstrekken van zachte leningen aan eigenaren/bewoners die deelnemen aan gemeentelijke renovatieprojecten. De uitvoering van deze regeling loopt via de SVn (Stichting Volkshuisvesting Nederland). De reserve is gelijk aan de omvang van de uitstaande leningen en is ter dekking van het risico en van de rentekosten.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot in 2026 want de reserve is in de Voorjaarsnota 2025 opgeheven en vrijgevallen.

Grondexploitatie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.

Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en ten behoeve van het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties wordt in het MPR toegelicht.
Toelichting op het verloop	In 2026 wordt 3,399 miljoen euro onttrokken in verband met de jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen (2,367 miljoen euro), promotie en acquisitie (0,080 miljoen euro), dekking product gebiedsmanagement (0,752 miljoen euro) en mobiliteit in Dichterswijk (0,200 miljoen euro) Er wordt 5,559 miljoen euro gestort. Dit zijn de middelen die in de Voorjaarsnota's 2017 en 2018 en in de Programmabegroting 2021 beschikbaar zijn gesteld voor Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn (3,750 miljoen euro) en de winstafracht grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma (1,809 miljoen euro)

Investeringsimpuls RSU

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	25.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2016
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is bestemd voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans. De ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Toelichting op het verloop	In 2026 is de dotatie aan deze reserve 4,446 miljoen euro. Conform besluitvorming Voorjaarsnota 2016 en Programmabegroting 2021 is hiervan 1,739 miljoen euro bestemd voor projecten in de binnenstad, voor fietsmaatregelen gekoppeld aan gebiedsontwikkeling en voor sanitaire voorzieningen. In het investeringspakket Groei in Balans en conform besluitvorming Voorjaarsnota 2023 is 2,707 miljoen euro bestemd voor de integrale projecten in Welgelegen, Amazonekwartier en voor de icoonprojecten Paardenveld, Tuinen van Moreelse en Maarschalkerweerd. Er wordt 11,606 miljoen euro onttrokken aan de reserve. Een bedrag van 11,538 miljoen euro wordt onttrokken om de lasten op het product Investeringsimpuls RSU te dekken. Daarnaast wordt conform besluitvorming Voorjaarsnota 2023 0,068 miljoen euro onttrokken voor het project Maarschalkerweerd vanwege de gewijzigde fasering van het project.

Egalisatiereserve bouwleges

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.300
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	15-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Egalisatiereserve om de jaarlijkse schommelingen in de legesopbrengsten omgevingsvergunningen op te vangen en voor de inzet van personeel voor werkzaamheden na inwerkingtreding van de WKB die niet meer onder de leges vallen.
Toelichting op het verloop	In de legesberekening 2026 zien wij een tekort van circa 3,8 miljoen. Zoals besloten bij de Voorjaarsnota 2025 wordt er 2 miljoen euro gecompenseerd. Het resterende tekort van 1,8 miljoen zal worden onttrokken aan de egalisatiereserve bouwleges. Dit zal met de eerste Bestuursrapportage van 2026 meegenomen worden.

Woonfonds

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	19-3-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen en niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. Daarnaast dient de reserve als risicoreserve voor enkele leningen. De stortingen aan dit fonds geschieden door de afwikkeling van oude volkshuisvestingsregelingen, rentevergoedingen, saldi NRF en leges.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot in 2026.

Taakstelling inkoop LR

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	21.536
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	27-6-2013

Waarom is de reserve ingesteld	In 2013 zijn de benodigde middelen voor de aan Leidsche Rijn opgelegde taakstelling in een bestemmingsreserve gestort.
Toelichting op het verloop	De taakstelling alsmede de onttrekking aan de reserve bedraagt jaarlijks 0,719 miljoen euro.
Ondersteunen Handhaven	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	5-4-2018
Waarom is de reserve ingesteld	In de raadsbrief van 5 april 2018 (kenmerkt 5234988) is de raad geïnformeerd over het revolverend principe in het kader van het handhavingsprogramma 2018. Daarbij is aangegeven dat Woonfraude kan leiden tot dwangsommen en boetes. Maar ook Handhaving in het kader van de horeca, kansspelen en seksinrichtingen, (ver)bouwen en slopen kan ook leiden tot dwangsommen en boetes. Deze geïnde dwangsommen en boetes worden via de begroting direct weer ingezet voor verdere handhavingsactiviteiten.
Toelichting op het verloop	De raad heeft besloten deze reserve in te zetten voor 2 BOA's binnenstad. Voor 2026 is geen mutatie opgenomen in de begroting.
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-5-2033
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten. Bij het Meerjaren Perspectief Ruimte wordt jaarlijks een vertrouwelijke bijlage 'Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten Conversieregeling Erfpacht 2017)' opgenomen met geïnventariseerde projecten als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag in de reserve. Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad motie 291: Toekomstige inzet reserve betaalbaar wonen aangenomen over de toekomstige inzet van de reserve betaalbaar wonen. Bij besluitvorming over de toekomstige inzet van de reserve zullen wij rekening houden met deze motie.
Toelichting op het verloop	Het saldo van de reserve is volledig bestemd. De projecten waarvoor de reserve wordt ingezet staan vermeld op pagina 22 van het MPR 2025. De daadwerkelijke besteding wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld bij voorstellen over de financiële kaders van projecten.

Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	7-11-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Door de raad is 3,0 miljoen euro beschikbaar gesteld om wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen mogelijk te maken. Bij de Tweede bestuursrapportage 2024 is besloten om het merendeel van dit budget (2,98 miljoen euro) te storten in de nieuw ingestelde bestemmingsreserve "Stimuleren Wooncoöperaties en collectieve woonvormen" (Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Doel van deze reserve is procesondersteuning van wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en het financieel haalbaar maken van deze initiatieven.
Toelichting op het verloop	Op basis van verdere ontwikkeling van beleid komen we met voorstel voor onttrekkingen ten laste van deze reserve bij komende bestuursrapportages.

Klimaatvriendelijke stad

x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	185	0	185	-185	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utrechtse Energie	993		993	1.150	2.143	-233	1.910	-233	1.678	-100	1.578	-100	1.478
Leningen Utrechtse Energie	4.007		4.007	40	4.047	0	4.047	0	4.047	0	4.047	0	4.047
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	8.740	0	8.740	-3.700	5.040	0	5.040	0	5.040	0	5.040	0	5.040
Klimaatvriendelijke stad	13.925	0	13.925	-2.695	11.230	-233	10.997	-233	10.765	-100	10.665	-100	10.565

Klimaatvriendelijke stad

Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	185
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de berekening van de verwachte voordelen als gevolg van energiemaatregelen aan Utrechtse scholen in het kader van Utrechtse Energie is uitgegaan van bepaalde parameters (bijvoorbeeld verwachte toename van energiekosten). Met de schoolbesturen zijn overeenkomsten gesloten waarin hun aandeel in de investering is vastgelegd op basis van de verwachte besparingen. Als nadien zal blijken dat de verwachte besparing onvoldoende is behaald als gevolg van afwijkingen in de contractueel vastgelegde parameters, dan zijn wij als gemeente gehouden de schoolbesturen daarvoor financieel te compenseren.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties in 2026 begroot. De reserve is met de Voorjaarsnota 2025 opgeheven en vrijgevallen.

Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld om de schommelingen in de uitgaven van de Energietransitie op te kunnen vangen waaronder cofinancieringsverplichtingen op verduurzamingsprojecten.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt er een bedrag aan de reserve onttrokken ter dekking van de kosten voor bekostiging van de energie opgave waaronder duurzaamheidsmaatregelen. Verder wordt een bedrag onttrokken ter dekking van cofinancieringsverplichtingen.

Leningen Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2038
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	50.500
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	16-9-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de beschikbaar gestelde budgetten voor Utrechtse Energie is een renteloze lening van vijftien jaar verstrekt aan het Energiefonds. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over het FVA Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Toelichting op het verloop	Er geen geen mutaties begroot in 2026 en verder.

Utrechtse energie aardgasvrije wijken

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	1-1-2036
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.740
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	20-6-2019

Waarom is de reserve ingesteld	Utrecht wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn. Dat doet de gemeente door te kiezen voor een warmtevoorziening, die duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar is. Om geen oude gasleidingen meer te hoeven vervangen wordt er in Overvecht Noord gewerkt met duurzame alternatieven. De bestemmingsreserve is gevormd om op termijn grootschalige initiatieven te kunnen bekostigen. De reserve is gevoed vanuit de Rijksmiddelen voor de proeftuinen aardgasvrije wijken .
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot in 2026 en verder.

Duurzame bereikbaarheid

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Parkeerexploitatie	11.895	0	11.895	1.138	13.033	-635	12.399	-106	12.293	-78	12.215	-280	11.935
Meerjarige investerings bereikbaarheid	44.951	0	44.951	6.558	51.509	-10.286	41.223	6.407	47.630	16.368	63.998	22.465	86.463
Duurzame bereikbaarheid	56.846	0	56.846	7.696	64.542	-10.921	53.622	6.301	59.923	16.290	76.213	22.185	98.398

Duurzame bereikbaarheid

Parkeerexploitatie	
Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-1-2007

Waarom is de reserve ingesteld	Het doel van de egaliseriereserve parkeerexploitatie is om schommelingen in bepaalde baten of lasten tussen de jaren te egaliseren. Dit kunnen verwachte en onverwachte schommelingen zijn. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Begrote onttrekkingen in een jaar zullen alleen in werkelijkheid plaatsvinden wanneer dit nodig is voor een sluitende begroting.
Toelichting op het verloop	De begrote onttrekking aan de parkeerreserve in 2026 is -0,635 miljoen euro. De voornaamste mutaties zijn: de begrote storting in de parkeerreserve is in 2026 0,4 miljoen euro. Deze storting betreft het begrote exploitatieresultaat van parkeergarage Springweg. De begrote onttrekking aan de parkeerreserve is in 2026 1,0 miljoen euro. Deze onttrekking dient ter dekking van het begrote aanloopverlies van parkeergarage Croeselaan en ter dekking van het verwachte tekort in de parkeerexploitatie in 2026.
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	151.446
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Meerjarige investeringen Bereikbaarheid (reserve MIB) wordt ingezet voor de uitvoering van de meerjarige investeringsplannen uit het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. De fasering van de begrote uitgaven van projecten in het MPB hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve. Door vertraging of versnelling van projecten gedurende het jaar ontstaan er afwijkingen van het kasritme van de projecten. Deze fluctuaties worden met deze reserve opgevangen.
Toelichting op het verloop	De mutaties bestaan uit het saldo van baten en lasten op de meerjarige investeringen Bereikbaarheid. Een gedetailleerd overzicht van de projecten is opgenomen in de investeringsstaat van het programma bereikbaarheid. Ieder jaar krijgen we budget vanuit de algemene middelen en subsidies (rijk/provincie) en worden nieuwe projecten geprogrammeerd. Voor nieuwe en bestaande projecten wordt de uitvoeringsplanning over de jaren geraamd. Omdat we een reserve hebben hoeven de uitgaven in een jaar niet gelijk te lopen met het beschikbare budget voor een jaar. Geven we in een jaar meer uit dan onttrekken we het aan de reserve, geven we minder uit dan doteren we dat jaar meer aan de reserve. De onttrekking en dotatie aan de reserve Bereikbaarheid voor de komende jaren is dus gebaseerd op de uitvoeringsplanning van de projecten. Vanwege de meerjarige projecten is gekozen voor dit "gesloten" systeem. De uitvoering van meerjarige projecten kunnen afwijken van de geplande uitvoering in een jaar en zullen in een volgend jaar alsnog worden afgerond. Daarnaast zal in de toekomst de reserve gaan toenemen omdat we jaarlijks 10 miljoen euro gaan sparen voor de systeemsprong OV.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Domplein 13	40	0	40	-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	846	0	846	0	846	0	846	0	846	0	846	0	846
Reserve Extra Groen	780	0	780	0	780	0	780	0	780	0	780	0	780
Grondbank	647	0	647	0	647	0	647	0	647	0	647	0	647
Egalisatiefonds rioleringen	5.191	0	5.191	-1.250	3.941	-200	3.741	0	3.741	0	3.741	0	3.741
Ophaaldienst	1.529	0	1.529	7.000	8.529	0	8.529	0	8.529	0	8.529	0	8.529
Essentaksterfte 1002	724	0	724	417	1.141	0	1.141	0	1.141	0	1.141	0	1.141
Archeologisch opgravingen	742	0	742	0	742	0	742	0	742	0	742	0	742
Utrechts restauratiefonds (URF)	3.279	0	3.279	0	3.279	0	3.279	0	3.279	0	3.279	0	3.279
Risicoreserve Bodem	1.712	0	1.712	100	1.812	100	1.912	100	2.012	100	2.112	0	2.112
Nedereindseplas	6.557	0	6.557	-35	6.522	-35	6.487	-35	6.452	-35	6.417	-35	6.382
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	22.047	0	22.047	6.192	28.239	-135	28.104	65	28.169	65	28.234	-35	28.199

Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Domplein 13

Aard van de reserve

Bestemmingsreserve

Looptijd t/m	31-12-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	400
Minimum bedrag	40
Datum Raadsbesluit	1-9-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de subsidiëring aan Stichting Dimplein. Onder voorwaarden wordt aan de stichting een subsidie van in totaal 0,4 miljoen euro verstrekt over een periode van tien jaar, van 2016 tot 2026.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot en de laatste onttrekking heeft in 2025 plaatsgevonden. Reserve wordt in 2025 opgeheven.
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2044
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Doel van deze reserve is om schommelingen in de uitgaven op de maatregelen van het luchtmaatregelenpakket en emissieloos vervoer op te kunnen vangen.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot.
Reserve Extra Groen	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	7-6-2039
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Meerjaren Groen Programma wordt gewerkt met een jaar-budget, terwijl hierbij projecten voorkomen die een meerjarige uitvoer hebben. Hierdoor kunnen binnen de jaarschijf verschillen ontstaan, waarbij de besteding van de budgetten wel al is verplicht. Deze reserve kan deze verschillen opvangen. Raadsbesluit Tweede Bestuursrapportage 2024.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot.

Grondbank

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.500
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	16-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De Grondbank voert een kostendekkende exploitatie (link instellingsbesluit). Met deze reserve worden de kosten gedekt die binnen de exploitatie niet kunnen worden opgevangen, zoals het risico van ernstig vervuilde grond of zwaardere milieueisen. Maar ook kosten zoals: voorraad en verwerkingskosten van de grond, ontmantelingskosten van depots, herstel- en onderhoudskosten voor depot(s), ontwikkelingskosten reststoffenbank en bomenbank, kosten voor digitalisering, aanbesteden van de aannemer en kosten voor de tijdelijke opslag voor PFAS-houdende grond.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot.

Egalisatiefonds rioleringen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	15.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	29-3-1988
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de rioolheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van het lopende jaar besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	De begrote mutatie 2026 is overeenkomstig amendement A092 van het slotdebat Voorjaarsnota 2024.

Ophaaldienst

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.

Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt bij de voorjaarsnota van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van jaar t besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot.
<hr/>	
Essentaksterfte 1002	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt. Gezien de onzekerheid over het verloop van de ziekte is toen besloten een bedrag van 5,0 miljoen euro beschikbaar te stellen en te storten in een reserve. Daarmee zijn wij naar verwachting in staat gedurende vijf jaren de noodzakelijke maatregelen uit te voeren en de gevolgen van het daadwerkelijke verloop van de ziekte in de praktijk te monitoren. Monitoring vindt jaarlijks plaats in augustus. Op basis van de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen wordt in het najaar opdracht verstrekt ten laste van het niet-verplichte deel van de reserve. De Raad wordt op de hoogte gehouden door middel van voortgangsrapportages.
Toelichting op het verloop	Eventuele onttrekking wordt jaarlijks meegenomen in 2e Bestuursrapportage. Bij de Jaarrekening wordt het resultaat op de lasten verrekend met de reserve. Er is bij de Voorjaarsnota 2025 besloten om in 2025 0,417 miljoen euro toe te voegen aan de reserve.
<hr/>	
Archeologisch opgravingen	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-1998

Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve heeft twee doelen. Een deel is bestemd als egalisatiereserve van baten en lasten van de interne archeologische opdrachten. Daarnaast wordt een deel van deze reserve ingezet ten behoeve van het ontwikkelen van het cultuurcentrum Hoge Woerd, vooral ter dekking van een deel van de kapitaalslasten.
Toelichting op het verloop	De verrekening voor interne archeologische opdrachten vindt niet altijd plaats in hetzelfde boekjaar als het jaar waarin de lasten geboekt worden. Wanneer er een resultaat ontstaat wordt dit gestort in of onttrokken aan de reserve archeologische opgravingen.

Utrechts restauratiefonds (URF)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Uit het Utrechts Restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning van particuliere eigenaren. Het Restauratiefonds richt zich op de restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en op werkzaamheden voor energiebesparing in deze panden. De reserve is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. In 2020 is het risicopercentage dat wordt gehanteerd verlaagd naar 75%.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen het saldo van de rentekosten, rentebaten uitstaande leningen en beheerkosten NRF verrekend met de reserve.

Risicoreserve Bodem

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2043
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Gebiedsplan bodem worden kosten gemaakt voor de monitoring van grondwaterverontreiniging, waarvoor budget is binnen de bodembegroting, en het treffen van maatregelen (zoals tegenbemalingen) ingeval de doelstellingen van het Gebiedsplan in gevaar zijn of dreigen te komen. Ook derden kunnen deelnemen aan het Gebiedsplan van de gemeente door middel van een bijdrageregeling. Saneringsverplichtingen van derden worden met de bijdrage overgedragen aan de gemeente. Ook de risico's worden overgedragen aan de gemeente; door deze bijdragen te reserveren kunnen de risico's worden gedekt.

Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,100 miljoen euro gedoteerd aan de reserve.
Nedereindseplas	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.305
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Het beschikbaar houden van middelen verkregen uit het aanvullend bodemconvenant 2018 voor de sanering en monitoringsverplichting van de Nedereindseplas en voor mogelijke terugbetaling aan het Rijk.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,035 miljoen euro onttrokken aan de reserve voor extra nazorgwerkzaamheden.

Veilige stad

	x €1.000												
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Projecten cameratoezicht	143	308	451	0	451	0	451	0	451	0	451	0	451
Veilige stad	143	308	451	0	451	0	451	0	451	0	451	0	451

Veilige stad

Projecten cameratoezicht

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100

Datum Raadsbesluit	20-6-2003
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Cameratoezicht is in 2003 in het leven geroepen met als doel verplaatsingen van camera's bij herinrichtingen te kunnen dekken. In het beleidskader cameratoezicht 2023-2026, dat op 16 mei 2023 is vastgesteld door de raad, is opgenomen dat vanuit deze reserve bijgedragen kan worden aan het verplaatsen en weghalen van camera's.
Toelichting op het verloop	Bij de jaarrekening 2024 was er een incidenteel voordeel van 0,308 miljoen euro, dat gestort is in de reserve cameratoezicht. Dit bedrag is nodig om de verwachte hogere kosten van cameratoezicht voor de komende jaren te dekken. Er zijn nog geen onttrekkingen begroot. Bij de tweede bestuursrapportage 2025 zal een incidentele onttrekking uit de reserve in 2025 begroot worden. Na afronding van de aanbesteding komen we met een voorstel voor de besteding van het resterende deel van de reserve voor de komende jaren

Passende ondersteuning en opvang

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Hervormingen Sociaal Domein	0		0	2.000	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000
Passende ondersteuning en opvang	0	0	0	2.000	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000

Passende ondersteuning en opvang

Hervormingen Sociaal Domein

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	4.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-11-2024

Waarom is de reserve ingesteld

Dekken van incidentele lasten van specifieke projecten om randvoorwaarden te creëren waarbinnen de Hervormingen Sociaal Domein gerealiseerd kunnen worden, bijvoorbeeld ontwikkelen nieuwe vormen van ondersteuning, training en ontwikkeling en uitvoeren van professionals en het projectmatig uitvoeren en uitrollen van werkvormen.

Toelichting op het verloop

Gedurende de looptijd worden de resultaten van verbonden programma's tot een maximum van 4 miljoen euro toegevoegd waarvoor we voorstellen zullen voorleggen bij de resultaatbestemming jaarrekening of in de bestuursrapportage. Voor de besteding zullen we voorstellen opnemen in de bestuursrapportage.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12- 2024	B&D 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000
Werken naar werk	1.200	0	1.200	-400	800	0	800	0	800	0	800	0	800
Toeristische stadspromotie	226	0	226	0	226	0	226	0	226	0	226	0	226
Revolverend Fonds Jongeren schulden	79	0	79	-79	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	2.337	0	2.337	0	2.337	0	2.337	0	2.337	0	2.337	0	2.337
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	11.942	0	11.942	-479	11.463	0	11.463	0	11.463	0	11.463	0	11.463

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid**Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)**

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	8-7-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Om de groei van banen gelijk op te laten lopen met de groei van de stad is het nodig de komende jaren 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren. Dit vraagt wat van het huidige aanbod aan werklocaties. In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona 'Werken, opleiden en begeleiden' opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid. Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico (voor maximaal 50%).
Toelichting op het verloop	De mutaties voor de jaren 2025 en 2026 zijn opgenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Daarmee komt de stand van deze reserve ultimo 2026 op 7,9 miljoen euro.

**Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)
Utrecht**

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	De gemeente Utrecht is in 2020 medeoprichter van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV. Eén van de pijlers van de ROM is het ROM-participatiefonds. Doel van dit revolverende fonds is het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB bij het realiseren van hun groei en ontwikkeling. Hiermee wordt de ondernemersbasis in de regio versterkt en een aantrekkelijk economisch en vestigingsklimaat geschapen. De initiële fondsomvang is 22 miljoen euro, het aandeel van de gemeente Utrecht is 3 miljoen euro. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over het FVA Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Toelichting op het verloop	De mutaties voor de jaren 2025 en 2026 zijn opgenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Daarmee komt de stand van deze reserve ultimo 2026 op 7,9 miljoen euro.
Werken naar werk	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.200
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Middelen die bijdragen aan het stimuleren van omscholing naar een beroep in een kansrijke sector (ICT, zorg, bouw & techniek, onderwijs of circulariteit)
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot in 2026.
Toeristische stadspromotie	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	525
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-2008

Waarom is de reserve ingesteld	In 2003 is de bestemmingsreserve toeristenbelasting ingesteld voor onbepaalde tijd. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor de tegenvallende inkomsten toeristenbelasting waardoor activiteiten doorgang kunnen vinden. Het maximum van de reserve is bijgesteld van 15% naar 30% van de geraamde omzet toeristenbelasting van het programma Economie & Werkgelegenheid voor iedereen. Door deze reserve te hanteren kunnen bij tegenvallende inkomsten activiteiten toch doorgaan en kan inhoud gegeven blijven worden aan de ambities van het college. Deze ambities kunnen ook betrekking hebben op proposities voor activiteiten/congressen passend binnen de beleidsdoelen van het programma Economie die leiden tot meerdaags verblijf. Er zijn geen mutaties in 2026 begroot.
<hr/>	
Toelichting op het verloop	
Revolverend Fonds Jongeren schulden	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	2-8-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	560
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	30-6-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2016 is amendement 28 'fonds met jongeren met problematische schulden' aangenomen. De opgekochte schulden van de jongeren wordt zoveel mogelijk omgezet in een zachte lening, waardoor het fonds een revolverend karakter krijgt. Met raadsbesluit 11748 is op 23 januari 2020 besloten het fonds anders in te zetten. Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden en ingezet worden ten behoeve van de intensieve begeleiding van jongeren, voor het eerst in 2020.
<hr/>	
Toelichting op het verloop	
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	75.000
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-7-2023

Waarom is de reserve ingesteld

Vanwege de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening wordt de reserve gevormd. Extra inzet en knelpunten in het kader van armoederegelingen en schuldhulpverlening kunnen met de inzet van deze reserve worden gedekt. Het exacte bestedingsplan is op voorhand niet precies bekend. Dit is afhankelijk van de behoefte en hangt bijvoorbeeld samen met de daadwerkelijke ontwikkeling van de koopkrachtcrisis en de ontwikkeling van het gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening.

Er zijn geen mutaties in 2026 begroot.

Toelichting op het verloop

Kansrijk opgroeien

[illegible]

x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	1.980	0	1.980	0	1.980	0	1.980	0	1.980	0	1.980	0	1.980
Kansrijk opgroeien	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550

Kansrijk opgroeien

Huisvestingsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld voor de uitvoering van de huisvestingsprogramma's onderwijs van eerdere jaren.
Toelichting op het verloop	Onderbestedingen op de exploitatielasten ten opzichte van de afgegeven beschikkingen van het huisvestingsprogramma worden gestort in de reserve om de komende jaren beschikbaar te houden. De betreffende school heeft immers ook in latere jaren nog recht op de afgegeven beschikking. Vice versa worden overbestedingen op de exploitatielasten gedekt uit de reserve. In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De jaarlijkse mutatie wordt opgenomen in de begroting zodra meer duidelijkheid is over de kosten per jaarschijf.

Piekopvang onderwijs LR

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100

Datum Raadsbesluit	1-7-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering wordt ingezet voor de piekopvang in Leidsche Rijn. Bij het ontstaan van de wijk Leidsche Rijn, is er een piek ontstaan in het aantal leerlingen dat gehuisvest moeten worden. Deze piek ligt hoger dan de lange termijn behoefte voor onderwijshuisvesting, omdat nieuwbouwwijken een eigen demografische ontwikkeling hebben.
Toelichting op het verloop	Bij de Herijking Referentiekader Leidsche Rijn zijn bedragen beschikbaar gekomen voor inrichting, huur en exploitatie van extra leslokalen ten behoeve van de piekopvang. Deze vergoedingen voor langere periode zijn opgenomen in de reserve piekopvang onderwijs LR. In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De jaarlijkse mutatie van de reserve is afhankelijk van de werkelijk gemaakte kosten. Deze mutatie wordt opgenomen in de begroting zodra meer duidelijkheid is over de kosten per jaarschijf.

Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld voor de uitvoering van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting. De middelen worden ingezet om onderhoud te plegen, waarmee wordt voldaan aan de wettelijke norm bouwbesluit panden tijdelijke huisvesting.
Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De jaarlijkse mutatie van de reserve is afhankelijk van de werkelijk gemaakte kosten. Deze mutatie wordt opgenomen in de begroting zodra meer duidelijkheid is over de kosten per jaarschijf.

Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2006

Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is bestemd voor het onderhoud en de kapitaallasten van de gedane investeringen BSO. Op diverse plekken in de stad wordt BSO gerealiseerd in schoolgebouwen. Het schoolbestuur ontvangt een huurbedrag van de BSO instelling, en draagt deze af aan de gemeente ter compensatie van de kosten die de gemeente heeft. Enerzijds gaat dit om een onderhoudsvergoeding. Deze bijdrage zal gereserveerd worden voor het onderhoud dat in de toekomst aan het betreffende lokaal uitgevoerd zal moeten worden. Anderzijds kan het gaan om een vergoeding ter compensatie van investeringen die de gemeente mogelijk doet voordat de BSO haar intrek neemt. Er worden marktconforme huren gevraagd. Uitgangspunt is dat de gemeente binnen de looptijd van het huurcontract met de BSO haar lasten van de investering terugverdient. Er ontstaat dan een verschil in huurontvangst en werkelijke kapitaallast. Dit verschil wordt in de reserve opgenomen en dient ter dekking van de gemeentelijke kapitaallasten van de betreffende investering na afloop van of bij voortijdige beëindiging van het huurcontract.
Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De onttrekkingen zullen gaan plaatsvinden zodra het huurcontract beëindigd wordt en de kapitaallasten niet meer gedekt kunnen worden door de huur.

Levendige en gezonde stad

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R	2.500	330	2.830	0	2.830	0	2.830	0	2.830	-2.500	330	0	330

x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	309	0	309	0	309	0	309	-309	0	0	0	0	0
Tarieven sportaccommodaties	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000
Utrechtse Cultuurlening	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100
Fonds Broedplaatsen	505	0	505	0	505	0	505	0	505	0	505	0	505
Stadskantoor	8.297	-2.311	5.986	992	6.978	2.235	9.212	2.235	11.447	2.235	13.682	2.235	15.917
Leegstand Utrechts Vastgoed	1.802	0	1.802	1.700	3.502	1.700	5.202	1.700	6.902	1.700	8.602	1.700	10.302
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	351	0	351	315	666	315	981	315	1.296	315	1.611	315	1.926
Toegankelijk Vastgoed	3.365	0	3.365	0	3.365	0	3.365	0	3.365	0	3.365	0	3.365
Vervanging zwembaden	19.900		19.900	-605	19.295	-605	18.690	0	18.690	0	18.690	0	18.690
Energieneutraal Kernvastgoed	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300
Vastgoedbeheer	1.372	0	1.372	0	1.372	0	1.372	0	1.372	0	1.372	0	1.372
Reserve inburgering	1.061	0	1.061	0	1.061	0	1.061	0	1.061	0	1.061	0	1.061
Creatieve huisvesting	0												
Levendig en gezonde stad	46.862	-1.981	44.881	2.402	47.283	3.645	50.927	3.941	54.868	1.750	56.618	4.250	60.868

Levendig en gezonde stad

Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-2-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.400
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-9-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ter dekking van de gebruikersinvesteringen van de culturele voorziening Leidsche Rijn. Een deel van de investering t.a.v. de culturele voorziening in Leidsche Rijn valt in demarcatie bij de gebruikers en zal niet worden geactiveerd als gemeentelijk vastgoed. De investeringen die in dit kader zijn toe te schrijven aan stichting Raum en De Plaatsmaker zullen voor een groot deel worden gedekt vanuit deze reserve.
Toelichting op het verloop	De onttrekking hangt samen met de bekostiging van de gebruikersinvesteringen van stichting Raum en De Plaatsmaker.

Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	309
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de activiteitensubsidie voor Kanaal030. Kanaal030 is de toekomstige exploitant van het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone.
Toelichting op het verloop	De onttrekking hangt samen met de subsidieverlening aan Kanaal030.

Tarieven sportaccommodaties

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	11-7-2024

Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de bezuinigingsmaatregelen Voorjaarsnota 2024 moeten de sportaccommodaties per 2027 structureel meer opbrengsten genereren. Om fricties bij de structurele verhoging van de tarieven op te kunnen vangen is deze reserve ingesteld. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Voorjaarsnota 2024 .
Toelichting op het verloop	Er zijn voor 2026 en verder geen mutaties begroot.
Utrechtse Cultuurlening	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	200
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	15-5-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,100 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van de Utrechtse Cultuurlening dat onder beheer is geplaatst van Cultuur & ondernemen (raadsbesluit 14.010565).
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot voor 2026 en verder.
Fonds Broedplaatsen	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	700
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-4-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,505 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van het borgstellingsfonds Creatieve Broedplaatsen dat onder beheer is geplaatst van de Triodos bank (raadsbesluit 14.002504).
Toelichting op het verloop	Er zijn voor 2026 en verder geen mutaties begroot.
Stadskantoor	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stads kantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV regelgeving te voldoen, is deze voorziening omgezet in een reserve Stads kantoor. De reserve wordt in de eerste jaren gebruikt voor het onderhoud. Aan het einde van de looptijd loopt de reserve op ten behoeve van het op prijspeil krijgen van kapitaallastenbudget benodigd voor vervangingsinvesteringen. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse toevoeging aan de reserve bestaat uit prijscompensatie van 1,5% over de kapitaallasten van zowel gebouw, grond als gebruikersinvesteringen van het Stads kantoor. De werkelijke onderhoudskosten voor het Stads kantoor worden in de loop van het jaar bepaald op basis van het MJOP en onttrokken aan de reserve.
Leegstand Utrechts Vastgoed	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Binnen de huurberekening wordt een percentage van gemiddeld 3,85% aangehouden om de leegstandskosten af te dekken. Door deze bedragen te reserveren in een reserve en aan het eind van het jaar de aan leegstand gerelateerde kosten te onttrekken aan deze reserve zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 1,700 miljoen euro gestort in de reserve. In de loop van het jaar wordt bepaald welk bedrag uit de reserve onttrokken dient te worden om de financiële gevolgen van leegstand op te vangen. Dit is op voorhand niet te bepalen en daarom niet in de begroting opgenomen.
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Door deze bedragen te reserveren in een reserve en aan het eind van het jaar de aan calamiteiten gerelateerde kosten te onttrekken aan deze reserve zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 0,315 miljoen euro gestort in de reserve. In de loop van het jaar wordt bepaald welk bedrag uit de reserve onttrokken dient te worden om de kosten gerelateerd aan calamiteiten op te vangen. Dit is op voorhand niet in te schatten en daarom niet opgenomen in de begroting.

Toegankelijk Vastgoed

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld om uitvoering te geven aan Motie 199 'Maak werk van UST'. Deze motie is bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Tweede bestuursrapportage 2021.
Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 en verder. Stortingen vinden plaats op het moment dat de raad middelen beschikbaar stelt voor de uitvoering van Motie 199 'Maak werk van UST'. Onttrekkingen aan de reserve vinden plaats op het moment dat toegankelijkheidsmaatregelen in het kader van de motie zijn gerealiseerd.

Vervanging zwembaden

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het programma Levendige en gezonde Stad; doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen, is een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat de zwembaden Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten worden. Door overschotten te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.

Toelichting op het verloop	In de Voorjaarsnota 2023 is in het kader van bezuinigingen en herschikking van budget besloten tot een verlaging van het spaarbedrag in de reserve zwembaden met 0,605 miljoen euro voor de jaren 2025 en 2026. Dit is in de begroting opgenomen als onttrekking aan de reserve.
Energieneutraal Kernvastgoed	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De bestemmingsreserve ten behoeve van 'volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040' dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen bestemd voor volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geormerkt voor CO2 reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaallasten niet gedekt kunnen worden. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2019.
Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De jaarlijkse mutatie van de reserve is afhankelijk van de gemaakte kosten in het kader van duurzaamheidsinvesteringen. De mutaties worden in de begroting opgenomen zodra deze bekend zijn, bijvoorbeeld op het moment dat investeringsprojecten administratief gereed gemeld worden.
Vastgoedbeheer	
Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	4.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	9-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve dient om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren. De exploitatie per perceel is over de levensduur sluitend, maar er blijven faseringsverschillen per jaar. Vooral bij nieuw gebouwde accommodaties is er in het begin een tekort doordat de jaarlijkse huurstijging pas na een aantal jaren groot genoeg is om de (gelijk blijvende) kapitaallasten te dekken.

Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 en verder, Uit onderzoek blijkt dat de komende jaren de huuropbrengsten van diverse panden achterblijven bij de begroting. Dit wordt verstrekt door een verschil in indexeringspercentage tussen de gemeentelijke indexeringsystematiek en de indexeringsvoorwaarden in vastgoedcontracten. In de loop van het jaar wordt bepaald welk bedrag onttrokken dient te worden aan de reserve Vastgoedbeheer om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren.
Reserve inburgering	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.100
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Het instellen van een bestemmingsreserve inburgering is nodig om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en inburgeraars te begeleiden conform de aanpak zoals beschreven in de Nota van gangspunten inburgering. Instellingsbesluit: Voorjaarsnota 2024 en Eerste bestuursrapportage .
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties voor 2026 en verder begroot.
Creatieve huisvesting	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2099
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	1.600.000
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	De middelen uit de reserve creatieve huisvesting worden ingezet om betaalbare creatieve huisvesting in Utrecht mogelijk te maken.
Toelichting op het verloop	Het bestedingsplan hangt samen met de doorlooptijd van projecten ten behoeve van creatieve huisvesting en oefenstudio's.

Algemene middelen en overhead

x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Implementatie en uitvoering hervorming	1.886	0	1.886	0	1.886	0	1.886	0	1.886	0	1.886	0	1.886
Personeelskosten bezuinigingen	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000
Reserve Gemeentefonds	4.085	0	4.085	-4.085	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budgetstructuur Leidsche Rijn	256	0	256	832	1.088	615	1.704	2.213	3.917	1.963	5.881	2.713	8.594
Decentralisatie Sociaal Domein	383	0	383	0	383	0	383	0	383	0	383	0	383
Groei in Balans	5.736	0	5.736	880	6.616	1.714	8.330	528	8.858	-2.514	6.344	-2.989	3.355
Reserve Overheadvierkant	128	-128	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT Investeringsprogramma	13.696	0	13.696	-4.177	9.519	-1.773	7.746	-619	7.127	0	7.127	0	7.127
Algemene middelen en overhead	31.170	-128	31.042	-6.550	24.492	556	25.049	2.122	27.171	-551	26.621	-276	26.345

Algemene middelen en overhead

Implementatie en uitvoering hervorming

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	11-7-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500
Minimum bedrag	100

Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Om hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise(zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen. Hiervoor is in 2024 een reserve gevormd.
Toelichting op het verloop	Omdat de omvang van deze implementatie-en uitvoeringskosten nog erg onzeker zijn, zijn er geen onttrekkingen in 2026 begroot. Wanneer er meer duidelijkheid is over de gerealiseerde kosten zullen onttrekkingen uit deze reserve aan de raad worden voorgelegd.

Personeelskosten bezuinigingen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	11-7-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	In 2024 is voor de frictiekosten die naar verwachting ontstaan door de concrete bezuinigingen en de hervormingen een reserve gevormd.
Toelichting op het verloop	Omdat de omvang van de frictiekosten kosten nog erg onzeker is zijn er geen onttrekkingen in 2026 begroot. Wanneer er meer duidelijkheid is over de gerealiseerde frictiekosten zullen onttrekkingen uit deze reserve aan de raad worden voorgelegd.

Reserve Gemeentefonds

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Het reserveren van middelen vanuit de circulaire van het Rijk over het gemeentefonds. Aangezien de circulaire op verschillende momenten in het jaar verschijnen kunnen de bijbehorende acties/middelen vaak niet gerealiseerd worden in het lopende jaar. Via deze reserve kunnen verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen (corresponderende posten) beschikbaar worden gehouden. Door aan het einde van het jaar toevoegingen aan de reserve te doen in afwijking van de begroting, Onttrekkingen worden geraamd bij de bestuursrapportages ten behoeve van de specifieke onderwerpen.

Toelichting op het verloop

Onttrekking 2025 betreft middelen voor corresponderende posten die zijn toegekend in september en december 2024 maar waarvan de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd.
Voor 2026 en verder zijn geen mutaties begroot omdat het op dit moment niet in te schatten is wat de corresponderende posten zijn in de september-en decembercirculaire 2025.

Budgetstructuur Leidsche Rijn

Aard van de reserve

Egalisatiereserve

Looptijd t/m

31-12-2030

Rentetoerekening

Nee

Maximum bedrag

10.000

Minimum bedrag

N.V.T.

Datum Raadsbesluit

1-9-1997

Waarom is de reserve ingesteld

Deze reserve is ingesteld in 1997 en is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van voorzieningen in Leidsche Rijn. Dit betreft vooral de kosten van tijdelijke voorzieningen, eerste inrichting van scholen en het verevenen van tijdelijke tekorten op de stelpost Budgetstructuur Leidsche Rijn. Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren vóórdat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan negatieve frictiekosten. Naast eigenaarslasten van onderwijs-, sport-, en welzijnsvoorzieningen bestaat een belangrijk deel van de frictie uit onderhoudskosten van gedane investeringen in de weg- en waterbouw en het groen van Leidsche Rijn. De frictie loop terug naarmate Leidsche Rijn dichterbij de geplande einddatum van 2030 komt. Op basis van actuele prognoses zal deze reserve toereikend zijn om de voorziene frictiekosten in Leidsche Rijn voor de komende jaren op te vangen.

Toelichting op het verloop

De meerjarenmutaties die afgewikkeld worden via de reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn stonden nog op de stelpost Leidsche Rijn. Deze worden naar de budgetstructuur overgeboekt. Daarnaast loopt het tempo van de nieuw te onderhouden gebieden in Leidsche Rijn die aan Stadsbedrijven in beheer worden overgedragen, vóór op de budgettoekenning aan de hand van de bevolkingsgroei. Dit leidt tot frictiekosten. Deze bedragen worden gedekt uit de daarvoor bestemde reserve frictiekosten Leidsche Rijn.

Decentralisatie Sociaal Domein

Aard van de reserve

Bestemmingsreserve

Looptijd t/m

31-12-2020

Rentetoerekening

Nee

Maximum bedrag

6.705

Minimum bedrag

100

Datum Raadsbesluit	1-7-2014
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Decentralisaties sociaal domein is in 2014 ingesteld. Aanvankelijk diende hij ter financiële dekking van de risico's voor de in- en uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Bij de Voorjaarsnota 2016 is de benodigde omvang vastgesteld op 18 miljoen euro; 13 miljoen euro ter afdekking van de berekende risico's en 5 miljoen euro voor innovatie. Bij voorjaarsnota 2017 zijn de risico's volgens de principes van risicomanagement gewaardeerd en gedekt via de algemene risicoreserve. Daardoor kon van de gereserveerde middelen 13 miljoen euro uit de reserve Decentralisatie Sociaal Domein vrij vallen. De resterende 5,120 miljoen euro bleef gereserveerd voor innovatie.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties voor 2026 en verder begroot.
Groei in Balans	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	10-11-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld om de geoormerkte uitgaven en inkomsten van het investeringspakket Groei in Balans te egaliseren en daarmee deze middelen te reserveren voor het pakket aan maatregelen voor de groei van de stad.
Toelichting op het verloop	Incidentele overschotten en tekorten in de dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen worden verrekend met de reserve Groei in Balans (m.n. groeikader en parkeerinkomsten, zie MPR2024, pagina 11). In de jaren 2024 tot en met 2027 wordt de reserve gebruikt voor de egalisatie van uitgaven aan sportinvesteringen. Ook dit wordt toegelicht op pagina 11 van het MPR2024. Daarnaast worden met de reserve schommelingen in de parkeerexploitatie opgevangen; hiervoor is in 2029 en 2030 opgeteld 1,6 miljoen euro nodig. Verder wordt de reserve ingezet voor de invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek voor de groei van de stad. Om de overgang met zo min mogelijk schokken te laten verlopen is circa 4,7 miljoen euro beschikbaar.
Reserve Overheadvierkant	
Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	11-11-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.

Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Om de schommelingen per jaar in de bijdragen uit het overheadvierkant op te vangen heeft de raad bij de vaststelling van de Programmabegroting 2022 op 11 november 2021 besloten om een nieuwe reserve in te stellen. Op die manier kunnen de pieken en dalen geëgaliseerd worden.
Toelichting op het verloop	Er zijn voor 2026 geen stortingen of onttrekkingen aan de Reserve Overheadvierkant nodig om de begroting sluitend te krijgen.
ICT Investeringsprogramma	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-6-2006
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Verantwoording 2013 is besloten om de voordelen op het structurele budget van het ICT-Investeringsprogramma in te zetten ter dekking van incidentele nadelen en om eventuele restanten voortaan te storten in de reserve ICT Investerings. Het doel en de reikwijdte van de reserve is hiermee verbreed naar het volledige budget van het ICT Investeringsprogramma.
Toelichting op het verloop	In de afgelopen jaren zijn toegekende middelen voor grote ICT-programma's, die in het betreffende boekjaar niet zijn besteed, toegevoegd aan de reserve. Deze middelen worden vanaf 2025 ingezet voor de verdere uitvoering van deze ICT-programma's. De geplande mutaties in 2026 en 2027 hebben betrekking op het programma: informatie op orde. Voor het overige deel van de ICT investeringsreserve is de hoogte van de onttrekking nog niet bekend/begroot.

Algemene Reserves

Omschrijving	Saldo	B&D	Saldo	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot
	31-12-2024	voorstellen	1-1-2025	2025	1-1-2026	2026	1-1-2027	2027	1-1-2028	2028	1-1-2029	2029	1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Algemene Reserve	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827
Algemene dekkingsreserve	56.303	28.681	84.984	-64.357	20.627	-16.505	4.122	8.788	12.910	-6.268	6.642	3.187	9.829

x €1.000

Algemene reserve	136.130	28.681	164.811	-64.357	100.454	-16.505	83.949	8.788	92.737	-6.268	86.469	3.187	89.656
-------------------------	----------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------	--------------	---------------

Algemene reserve

Algemene Reserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in programmabegroting en jaarstukken.
Toelichting op het verloop	Er zijn voor 2026 en verder geen mutaties begroot.

Algemene dekkingsreserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	100.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming. Jaarlijks wordt het rekeningresultaat in de algemene dekkingsreserve gestort, waarna het als 'nog te besteden resultaat' opnieuw beschikbaar komt bij de eerstvolgende voorjaarsnota.

Toelichting op het verloop	De grootste begrote mutaties in de algemene dekkingsreserve in 2026 bestaan uit mutaties Programmabegroting 2024: -4,915 miljoen euro, mutatie Tweede bestuursrapportage 2023 1,578 miljoen euro, mutatie Voorjaarsnota 2024: -10,909 miljoen, mutatie ontwikkelingen na Voorjaarsnota 2024 in PB 2025: 4,201 miljoen euro, mutaties Tweede bestuursrapportage 2024: -2,203 miljoen euro, mutatie Voorjaarsnota 2025: -5,213 miljoen euro en overige mutaties: 0,956 miljoen euro. Tezamen per saldo een onttrekking in 2026 van 16,505 miljoen euro.
----------------------------	---

Reserves ten bate van vaste activa

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Vaste Activareserve	125.353	0	125.353	7.394	132.747	18.346	151.092	15.827	166.919	10.369	177.288	2.647	179.934
Vaste activa	125.353	0	125.353	7.394	132.747	18.346	151.092	15.827	166.919	10.369	177.288	2.647	179.934

Vaste activa

Vaste Activareserve	
Aard van de reserve	Kapitaallastenreserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	200.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-1999
Waarom is de reserve ingesteld	Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Instelling van een activareserve of toevoegingen daaraan vinden plaats op basis van een raadsbesluit bij de vaststelling of een wijziging van de begroting. Aan de reserve wordt vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken. Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving. De rentevergoeding op deze reserve wordt ingezet om de rentelast te dekken.
Toelichting op het verloop	Vanuit deze reserve worden jaarlijks de bijbehorende kapitaallasten betaald.

Overzicht structurele onttrekkingen en stortingen in de reserves

x €1.000

Omschrijving	Onttrekking 2026	Storting 2026	Onttrekking 2027	Storting 2027	Onttrekking 2028	Storting 2028	Onttrekking 2029	Storting 2029
Vaste Activareserve	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0

In bovenstaande tabel zijn de structureel begrote onttrekkingen en stortingen in de reserves weergegeven, conform artikel 19, 23 en 28 van het BBV.

In Voorjaarsnota 2024 is de gehele activareserve ad. 203 miljoen euro vrijgevallen, daarom zijn er geen structurele begrote onttrekkingen en stortingen.

Toelichting Voorzieningen

Betrouwbare overheid

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutati e 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutati e 2027	Begroot Saldo 01-01- 2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01- 2030
Risico's	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Wethouderspensioenen	5.150	190	5.340	190	5.530	190	5.720	190	5.910	190	6.100
Totaal	5.150	190	5.340	190	5.530	190	5.720	190	5.910	190	6.100

Wethouderspensioenen

De gemeente Utrecht houdt een voorziening aan voor de pensioenaanspraken van (voormalige) wethouders. Deze voorziening wordt jaarlijks aangepast op basis van een actuariële berekening. Onttrekkingen uit de voorziening vinden plaats op het moment dat pensioenverplichtingen daadwerkelijk worden overgedragen.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x €1.000

	Saldo 01-01-2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01-2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Van derden verkregen middelen											
Woonruimteonttrekking compensatie	1.391	0	1.391	0	1.391	0	1.391	0	1.391	0	1.391
Meerwaarde prestatieafspr woningcorporatie	8.207	0	8.207	0	8.207	0	8.207	0	8.207	0	8.207
Verplichtingen en verliezen											
Negatieve grondexploitatie	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172
Negatieve grondexploitatie Stationsgebied	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	47.770	0	47.770	0	47.770	0	47.770	0	47.770	0	47.770

Voorziening woonruimteonttrekking (van derden verkregen middelen)

De compensatiebedragen die we van derden ontvangen in het kader van woonruimteonttrekking zijn niet vrij besteedbaar, ze kunnen uitsluitend worden aangewend in het kader van de volkshuisvesting (huisvestingsverordening artikel 3.1.6). Lasten van het fonds toevoegen woonruimte komen ten laste van deze voorziening.

Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties (van derden verkregen middelen)

De voorziening maakt deel uit van de investeringsimpuls Ruimtelijke Strategie Utrecht. Conform de prestatieafspraken op stedelijk niveau die met de Stichting Utrechtse Woningcorporaties (STUW) zijn overeengekomen, voegt de gemeente 2/3 deel van de door de corporaties betaalde meerwaardeafdracht bij verkoop sociale huurwoningen toe aan deze voorziening. In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken dat de gemeente stopt met de verkoop van sociale huurwoningen vanaf het moment dat de verhuurdersheffing wordt afgeschaft (2023). Daarmee is de jaarlijkse storting in de voorziening vervallen.

Voorziening negatieve grondexploitaties

De voorziening negatieve grondexploitaties is bedoeld om de te verwachten negatieve resultaten op grondexploitaties op te kunnen vangen. De hoogte van de risicovoorziening is conform het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025.

De gehele begrote voorziening per 01-01-2026 bedraagt 54,8 miljoen euro. Conform het BBV wordt de voorziening negatieve grondexploitatie uitgesplitst verantwoord onder deze balanspost (38,2 miljoen euro) en als mindering op het saldo Onderhanden werk, onder de balanspost Voorraden (16,6 miljoen euro).

Voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied

De voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied is bedoeld om de te verwachten negatieve resultaat op de grondexploitatie Stationsgebied op te kunnen vangen. De hoogte van de risicovoorziening is conform het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025.

De gehele begrote voorziening per 01-01-2026 bedraagt 49,9 miljoen euro. Conform de regelgeving uit het BBV wordt de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied uitgesplitst verantwoord onder deze balanspost en de balanspost Voorraden, onderdeel onderhanden Werk. Door de stand van de grondexploitatie Stationsgebied wordt de voorziening volledig verantwoord op de balanspost Voorraden (49,9 miljoen euro).

Duurzame bereikbaarheid

x €1.000											
	Saldo		Begroot		Begroot		Begroot		Begroot		Begroot
	01-01- 2025	Mutatie 2025	Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Saldo 01-01- 2027	Mutatie 2027	Saldo 01-01- 2028	Mutatie 2028	Saldo 01-01- 2029	Mutatie 2029	Saldo 01-01- 2030
Egalisatievoorzieningen	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
VGU onderhoud Bereikbaarheid	1.789	344	2.133	1.634	3.767	1.634	5.401	1.634	7.035	1.634	8.669
Van derden verkregen middelen											
Onderhoud Grifthoek (afkoop)	77	-10	67	-10	57	-10	47	-10	37	-10	27
Totaal	1.866	334	2.200	1.624	3.824	1.624	5.448	1.624	7.072	1.624	8.696

VGU onderhoud Bereikbaarheid

Deze voorziening is ingesteld om kostenschommelingen van het meerjarig groot onderhoud parkeren op te vangen.

De hoogte van de voorziening is bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's). Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde onderhoudskosten onttrokken aan de voorziening.

Bij de Jaarstukken 2024 is geconstateerd dat de voorziening onderhoud Bereikbaarheid niet toereikend is om voor de komende periode te voldoen aan alle onderhoudsverplichtingen. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is besloten tot een aanvullende dotatie. In 2024 is een aanvullende dotatie van 0,649 miljoen euro gedaan. Om aan alle onderhoudsverplichtingen conform het MJOP te kunnen voldoen, is vanaf 2025 een structurele aanvullende dotatie van 1,290 miljoen euro nodig.

Onderhoud Grifthoek (afkoop)

De voorziening betreft een eenmalige afkoop van het ingesteld onderhoud voor een duur van twintig jaar door eigenaren van parkeerplaatsen in de Grifthoek garage. De volledige betaling/storting in 2006 was 0,237 miljoen euro. De jaarlijkse onttrekking ten behoeve van het onderhoud is 0,010 miljoen euro.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x €1.000

	Saldo 01-01-2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01-2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
Risico's	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Voormalig personeel (FPU-wachtgeld)	187	0	187	0	187	0	187	0	187	0	187
Garantstelling St. DOMunder	762	0	762	0	762	0	762	0	762	0	762
Egalisatievoorzieningen											
Groot onderhoud groen	1.832	953	2.785	953	3.738	953	4.691	953	5.644	953	6.597
Groot onderhoud wegen	0	12.390	12.390	12.390	24.780	12.390	37.170	12.390	49.559	12.390	61.949
Toekomstige vervangingsinvesteringen											
GRP investeringen	32.250	21.127	53.377	21.127	74.504	21.127	95.631	21.127	116.758	21.127	137.885
Grafrechten investeringen	1.040	0	1.040	-850	190	0	190	0	190	0	190
Van derden verkregen middelen											
Grafrechten onbepaalde tijd	1.238	225	1.463	225	1.687	225	1.912	225	2.137	225	2.361
Verkeerslawaaï stad	65	0	65	0	65	0	65	0	65	0	65

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01- 2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01- 2027	Muta tie 2027	Begroot Saldo 01-01- 2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01- 2030
Groenstructuur Ockhuizen	460	230	690	230	920	230	1.150	230	1.380	230	1.610
Totaal	37.834	34.925	72.759	34.075	106.833	34.925	141.758	34.925	176.682	34.925	211.606

Voormalig personeel (risico)

Conform de huidige BBV-regelgeving is in 2010 een voorziening gevormd in verband met toegezegde en contractueel vastgelegde uitkeringen aan voormalig personeel betreffende:

- reorganisatie of disfunctioneren (wachtgeld, overplaatsbaarheid, non actief);
- arbeidsongeschiktheid.

Er is sprake van een niet jaarlijks vergelijkbaar volume gedurende meerdere jaren. De onttrekkingen betreffen de uitkeringen op basis van de gemaakte afspraken. Bij de verantwoording van ieder jaar wordt bekeken of het nodig is de voorziening op peil te brengen door de prognoses te actualiseren. Afhankelijk van de actualisatie en de onttrekkingen/toevoegingen in de loop van het jaar kan de werkelijke stand van de voorziening nog wijzigen.

Voorziening garantstelling Stichting DOMunder (risico)

De risicovoorziening is ten behoeve van de garantstelling op een NRF lening aan Stichting DOMunder (voorheen genaamd st. Dimplein 2013).

Groot Onderhoud Groen (egalisatievoorziening)

De voorziening is gevormd om de financiële schommelingen ten aanzien van het groot onderhoud op te vangen waardoor de exploitatiebegroting niet jaarlijks zal fluctueren, we beter kunnen aansluiten bij onze ambitie om duurzaam te begroten en waardoor we beter aansluiten bij werk van andere afdelingen in de gemeente (onder andere Ruimte) en de daadwerkelijke onderhoudsbehoefte.

Groot Onderhoud Wegen (egalisatievoorziening)

De voorziening is gevormd om de financiële schommelingen ten aanzien van het groot onderhoud op te vangen waardoor de exploitatiebegroting niet jaarlijks zal fluctueren, we beter kunnen aansluiten bij onze ambitie om duurzaam te begroten en waardoor we beter aansluiten bij werk van andere afdelingen in de gemeente (o.a. Ruimte) en de daadwerkelijke onderhoudsbehoefte.

GRP investeringen (toekomstige vervangingsinvesteringen)

In de afgelopen jaren is een aantal investeringsprojecten vertraagd waardoor minder is uitgegeven dan begroot. Conform de hiervoor geldende wet- en regelgeving is dit bedrag gestort in de voorziening GRP investeringen. Dit bedrag blijft in de voorziening beschikbaar voor de uitloop van de investeringen.

Grafrechten investeringen (toekomstige vervangingsinvesteringen)

De voorziening is bestemd voor investeringen op de vier begraafplaatsen en is conform collegebesluit 2013 en conform Wet BBV ingesteld. Hiermee kunnen de jaarlijks sterk wisselende kosten voor investeringen aan de begraafplaatsen worden opgevangen en kan de hoogte van de grafrechten worden gestabiliseerd.

In 2026 wordt 0,850 miljoen euro onttrokken ten behoeve van het bouwen van een loods bij Begraafplaats Tolsteeg.

Grafrechten onbepaalde tijd (van derden verkregen middelen)

Het is mogelijk de kosten van het grafonderhoud voor een (kinder)graf voor onbepaalde tijd af te kopen. De inkomsten hiervan worden in een voorziening grafrechten onbepaalde tijd gestort ter dekking van de toekomstige onderhoudslasten. De mutaties in de loop van het jaar zullen de werkelijke stand van de voorziening nog beïnvloeden.

Verkeerslawaaï stad (van derden verkregen middelen)

De kosten van de werkzaamheden Geluid worden gedekt uit deze voorziening. De voorziening Verkeerslawaaï stad dient te worden aangehouden omdat er in de lopende jaren van het programma nog uitgaven worden gedaan en dus pas na afronding een finale afrekening van de verstrekte bijdragen (terugbetalingsverplichting) kan worden opgesteld voor dit (project)financieringsprogramma.

Groenstructuur Ockhuizen (van derden verkregen middelen)

De gemeente stort gedurende 25 jaar jaarlijks circa 0,230 miljoen euro (in totaal daarmee 5,7 miljoen euro) in een voorziening. Dit bedrag is bestemd voor de toekomstige functiewijziging/aankoop van percelen onder het zonnepanelenveld Ockhuizen en overig nog agrarisch gebied en voor de inrichting en het beheer van nieuwe natuur. De dekking van de voorziening is opgenomen in de programmering van het Meer-jaren Groen Programma 2025- 2029 (MGP).

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x €1.000

	Saldo 01-01-2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01-2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
Van derden verkrege n middelen	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
AMEV milieuprijs	63	-63	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	63	-63	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Deze voorziening is komen te vervallen per 31-12-2024. Doordat de onttrekking hier uit in 2025 plaatsvindt is deze voor de volledigheid wel opgenomen in de Begroting 2026.

Levendige en gezonde stad

x€1.000

	Saldo 01-01-2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01-2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
Egalisatievoorzieningen	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
VGU onderhoud Utrecht Vastgoed	12.180	7.093	19.273	7.343	26.617	7.343	33.960	7.343	41.304	7.343	48.647
VGU onderhoud Sport en Samenleven	2.829	1.515	4.344	3.225	7.569	3.225	10.793	3.225	14.018	3.225	17.243
Totaal	15.009	8.609	23.617	10.568	34.186	10.568	44.753	10.568	55.321	10.568	65.890

VGU onderhoud Utrechts Vastgoed

De voorziening Onderhoud Utrechts Vastgoed is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarige groot onderhoud op Utrechts vastgoed op te kunnen vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's). Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde onderhoudskosten onttrokken aan de voorziening.

Eind 2021 zijn deze onderhoudsplannen geactualiseerd en bleek de jaarlijkse dotatie aan de voorziening ontoereikend. Tot 2025 werd de jaarlijkse dotatie verhoogd met 4,565 miljoen euro als gevolg van de geconstateerde tekorten. Deze extra dotatie valt in 2025 weg. Wel vindt in 2025 voor het laatste jaar nog een extra dotatie plaats van 0,550 miljoen euro. Tot deze extra dotatie is bij de jaarafsluiting 2022 besloten voor de jaren 2022 t/m 2025. Daarnaast is in de Voorjaarsnota 2024 besloten om de dotatie te verhogen met 2,000 miljoen euro.

Bij de Jaarstukken 2024 is geconstateerd dat de voorziening onderhoud Utrechts vastgoed niet toereikend is om voor de komende periode te voldoen aan alle onderhoudsverplichtingen. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is besloten tot een aanvullende dotatie. In 2024 is een aanvullende dotatie van 2,427 miljoen euro gedaan. Om aan alle onderhoudsverplichtingen conform het MJOP te kunnen voldoen, is vanaf 2025 een structurele aanvullende dotatie van 0,800 miljoen euro nodig.

VGU onderhoud Sport en Samenleven

De voorziening onderhoud Sport en Samenleven is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarige groot onderhoud op te kunnen vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's). Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde onderhoudskosten onttrokken aan de voorziening.

Bij de Jaarstukken 2024 is geconstateerd dat de voorziening onderhoud Sport en Samenleven niet toereikend is om voor de komende periode te voldoen aan alle onderhoudsverplichtingen. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is besloten tot een aanvullende dotatie. In 2024 is een aanvullende dotatie van 0,510 miljoen euro gedaan. Om aan alle onderhoudsverplichtingen conform het MJOP te kunnen voldoen, is vanaf 2025 een structurele aanvullende dotatie van 1,710 miljoen euro nodig.

Algemene middelen en overhead

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutati e 2025	Begroot Saldo 01-01- 2026	Mutati e 2026	Begroot Saldo 01-01- 2027	Mutati e 2027	Begroot Saldo 01-01- 2028	Mutati e 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutati e 2029	Begroot Saldo 01-01- 2030
Risico's	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Diverse claims	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verlofsparen	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758
Egalisatievoorzieningen											
Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1
Pensioenfonds Bijz. Kleuteronderwijs	37	0	37	0	37	0	37	0	37	0	37
Stichting Pensioenfonds Ozebi	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2
Totaal	3.798	0	3.798	0	3.798	0	3.798	0	3.798	0	3.798

Diverse claims

In verband met diverse claims, juridische geschillen en rechtsgedingen is een voorziening ingesteld. Op 28 augustus 2024 is er een vaststellingsovereenkomst getekend tussen de gemeente en een derde partij. Hierbij is een schadevergoeding van 4,8 miljoen euro uitbetaald uit de voorziening en daarom is deze op dit moment 0.

Verlofsparen

In 2022 is vanuit de vastgestelde cao een nieuwe regeling in het leven geroepen voor verlofsparen. In het BBV is bepaald dat voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, waarvan het jaarlijkse bedrag geen gelijk volume heeft, een voorziening dient te worden gevormd. De voorziening verlofsparen is nodig voor de vervangingskosten als gevolg van de opname van de opgebouwde uren.

Liquidatiefondsen/pensioenfondsen

De liquidatiefondsen/pensioenfondsen zijn ingesteld om betalingen van pensioenen en wachtgeld aan de deelnemers van deze fondsen uit te kunnen keren. Onttrekkingen aan de voorzieningen zijn niet structureel begroot, maar vinden plaats op het moment dat de Gemeente Utrecht pensioenen en wachtgeldten uitbetaalt aan de deelnemers.

Overzicht Gewaarborgde geldleningen

x €1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12- 2025	Geraamde stand per 31-12- 2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12- 2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
Totalen Bo-Ex	414.711	25	500.966	500.966	500.966	125.242	125.242	125.242
Totalen Portaal	633.424	25	601.002	601.002	601.002	150.251	150.251	150.251
Totalen Mitros	749.497	25	833.494	833.494	833.494	208.374	208.374	208.374
Totalen SSHU	320.688	25	438.584	438.584	438.584	109.646	109.646	109.646
Totalen Cazas Wonen (v/h GroenWest)	124.410	25	113.456	113.456	113.456	28.364	28.364	28.364
Totalen Lekstede	22.185	25	15.008	15.008	15.008	3.752	3.752	3.752
Totalen Habion	38.463	25	22.024	22.024	22.024	5.506	5.506	5.506
Totalen Woonzorg	72.862	25	17.395	17.395	17.395	4.349	4.349	4.349
Totalen Omnia Wonen	26.016	25	219	219	219	55	55	55
Totalen Woongoed Zeist	17.675	25	111	111	111	28	28	28
Subtotaal WSW	2.419.931		2.542.259	2.542.259	2.542.259	635.567	635.567	635.567
NRF Revolving fund	1.601	100	232	232	232	232	232	232
NRF Particuliere woningverbetering	1.711	100	369	369	369	369	369	369
NRF Monumentenzorg	10.190	100	3.954	3.954	3.954	3.954	3.954	3.954
NRF Stichting Domplein	900	100	665	665	665	665	665	665

x €1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaARBorgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12- 2025	Geraamde stand per 31-12- 2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12- 2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
NRF Stichting Domplein	230	100	188	188	188	188	188	188
Subtotaal diversen REO / volkshuisvesting en monumenten	14.632		5.408	5.408	5.408	5.408	5.408	5.408
St. Wijkgezondheidscentrum Lunetten	381	100	122	114	107	122	114	107
St. Wijkgezondheidscentrum Lunetten	318	100	102	95	89	102	95	89
St. Wijkgezondheidscentrum Lunetten	104	100	33	31	29	33	31	29
St. Wijkgezondheidscentrum Lunetten	816	100	277	261	245	277	261	245
UW Holding BV (UW-bedrijven)	2.500	100	667	500	333	667	500	333
UW Holding BV (UW-bedrijven)	9.100	100	5.460	5.005	4.550	5.460	5.005	4.550

x €1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaARBorgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12- 2025	Geraamde stand per 31-12- 2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12- 2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
Stichting YOUKÉ Sterke Jeugd	1.134	100	340	284	227	340	284	227
St. de Bibliotheek Utrecht	1.750	100	1.225	1.138	1.050	1.225	1.138	1.050
Subtotaal (gezondheids)zorginstellingen	16.103		8.226	7.428	6.630	8.226	7.428	6.630
LTC Vleuten de Meern	180	100	12	0	0	12	0	0
LTC Vleuten de Meern	250	100	76	66	56	76	66	56
Utrechtse Rugby Club	250	50	143	135	126	72	68	63
De Meern Voetbalvereniging	100	100	41	36	31	41	36	31
Zuilense Tennisclub	75	50	16	9	1	8	5	1
ULTC Iduna	280	50	187	168	149	94	84	75
ULTC Iduna	300	50	150	120	90	75	60	45
MHC Fletiomare	200	100	10	0	0	10	0	0
MHC Fletiomare	175	100	81	74	67	81	74	67
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	830	63	581	553	526	366	348	331
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	440	63	176	147	117	111	93	74

x €1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaARBorgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12- 2025	Geraamde stand per 31-12- 2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12- 2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
KV Fiducia	80	50	37	31	25	19	16	13
Stichting Spovo / Sporting '70	425	50	244	223	202	122	112	101
Stichting Huisvesting SV Kampong	750	100	543	513	483	543	513	483
Stichting De Driewerf	650	62	329	285	242	204	177	150
MHC Fletiomare	125	50	51	39	26	26	20	13
TV At Risk	360	50	244	220	196	122	110	98
HC Rijnvliet	170	50	92	75	58	46	38	29
UTV Kromme Rijn	117	50	78	70	62	39	35	31
UTV Kromme Rijn	76	50	38	30	23	19	15	12
BPU/Voornruiters	210	50	140	126	112	70	63	56
Stichting Tafeltennis Promotie	115	50	84	77	69	42	39	35
VV DVSU	220	50	132	120	108	66	60	54
De Meern Voetbalvereniging	200	100	72	64	56	72	64	56
HC Rijnvliet	300	50	280	260	240	140	130	120
Subtotaal Sport	6.878		3.837	3.441	3.065	2.476	2.226	1.994
TOTAAL BORGSTELLINGEN	2.457.544	0	2.559.730	2.558.536	2.557.362	651.677	650.629	649.599

WAARVAN:

x €1.000

Borgstelling verleend voor	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12-2025	Geraamde stand per 31-12-2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12-2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
(naam instelling)								
Indirecte borgstelling (achtervang WSW)			2.542.259	2.542.259	2.542.259	635.567	635.567	635.567
Directe borgstellingen			17.471	16.277	15.103	16.110	15.062	14.032

Overzicht Subsidies

Totaal alle subsidieprogramma's

x €1.000

Programma	Begroting		Waarvan 'vaste' verlening jaarsubsidies	Meerjarig verleend tlv 2026
	2025	2026		
Betrouwbare overheid	8.360	5.783	230	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	11.767	79	79	0
Klimaatvriendelijke stad	12.497	12.497	0	0
Duurzame bereikbaarheid	0	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	16.505	15.515	134	5.011
Veilige stad	6.485	4.955	592	4.363
Passende ondersteuning en opvang	18.629	18.775	10.260	8.515
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	39.081	37.708	29.086	493
Kansrijk opgroeien	77.762	80.186	12.439	41.834
Levendig en gezonde stad	100.338	100.571	33.212	56.560
Totaal subsidies 2026	291.424	276.069	86.032	116.776

Wet Markt en Overheid

Inleiding

Op 20 november 2014 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de economische activiteiten die, in het algemeen belang, door de gemeente worden aangeboden onder de integrale kostprijs. Op grond van de Wet markt en overheid is zo'n algemeen belangbesluit vereist.

Hierbij is eveneens besloten om de gemeenteraad jaarlijks geïnformeerd te houden door overzicht van de algemeen belangbesluiten en de geraamde kosten en opbrengsten voor het komende jaar toe te voegen aan de P&C-cyclus.

Hieronder volgt de actuele lijst voor de programmabegroting 2026.

Economische activiteiten

De volgende activiteiten worden in het algemeen belang onder de kostprijs aangeboden. Bij iedere activiteit is een motivering opgenomen.

1. Bevoorrading horeca aan de werven met elektrische boot (VERVALLEN)

Vervallen, deze activiteit is inmiddels meer dan 100% kostendekkend.

2. Kredietverlening: (vervallen: 'sociale leningen en') saneringskredieten

Binnen het dienstenpakket van Werk en Inkomen komt kredietverlening voor. De kredietverstrekking vindt plaats onder de entiteit Kredietbank, een onderdeel van Werk en Inkomen. De Kredietbank valt onder de reikwijdte van de Wet Fido en valt qua toezicht onder de AFM. Daarnaast conformeert de kredietbank zich aan de gedragscode Sociale Kredietverlening, opgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK).

Eén van de gedragscodes houdt in dat de kredietbank handelt zonder winstoogmerk. Het te hanteren rentepercentage bevindt zich dan ook in de onderkant van de markt. Daarnaast wordt een sociaal incassobeleid toegepast. De dienstverlening is nauw verweven met de Schulddienstverlening en stelt Werk en Inkomen in staat daadkrachtig de schuldenproblematiek van onze cliënten aan te pakken.

De vraag of de Wet Markt en Overheid van de toepassing is bij Kredietverlening moet bevestigend worden beantwoord. De door Werk en Inkomen gehanteerde rentepercentages volgen de markt, waarbij de rentepercentages zich duidelijk aan de onderkant van de markt bevinden.

De markt vult echter niet het gat van het door Werk en Inkomen aangeboden leenstelsel op. Het saneringskrediet is een onderdeel binnen de schulddienstverlening en zonder dit krediet slaagt de sanering niet. *(Vervallen: De sociale leningen kennen een zeer beperkte doelgroep waarbij de hoogte van het krediet zeer beperkt is. Zouden onze cliënten zich tot de markt wenden dan zijn ze aangewezen op, door het intrinsieke risico dat zij met zich meedragen, het duurste aanbod in de markt. Dit staat haaks op het beleid van Werk en Inkomen. Vandaar dat deze economische activiteit onder kostprijs wordt aangeboden.)*

3. Voorlichting seksuele gezondheid op het MBO (VERVALLEN)

Vervallen conform verwachting.

4. Weerbaarheidstraining Kom op voor Jezelf (VERVALLEN).

Vervallen conform verwachting.

5. Sportvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen voor de inwoners van Utrecht

Sportparken, zwembaden, sporthallen, welzijnsvoorzieningen, sport en spelmaterialen et cetera worden onder integrale kostprijs aangeboden. De activiteiten dienen de volksgezondheid, het welzijn en zelfredzaamheid van de burger en het gebruik van deze producten is zonder financiële stimulering niet voor iedereen weggelegd. Voor deze producten ontstaat een onrechtvaardig hoge uitkomst (entree/ huur) als de integrale kostprijs wordt doorgevoerd, wat de toegankelijkheid van dergelijke

voorzieningen voor alle bevolkingsgroepen in het kader van welzijn en volksgezondheid ernstig kan gaan belemmeren. Het is in het algemeen belang van alle inwoners van de gemeente dat deze voorzieningen toegankelijk en bereikbaar zijn.

6. Verhuur accommodaties ten behoeve van sport, gezondheid en welzijn

Sport-, gezondheids- en welzijnsaccommodaties hebben verschillende maatschappelijke functies, zoals het tegengaan van hangjongeren, bevordering van integratie, het bewerkstelligen van een goed woon- en vestigingsklimaat, opvang dak- en thuislozen, junks, blijf van mijn lijfhuis, et cetera. In het bijzonder ziet de gemeente een belangrijke maatschappelijke rol weggelegd voor sportverenigingen en welzijnsorganisaties die een samenbindende functie in de wijk vervullen dan wel instellingen die een verzorgende of maatschappelijke taak vervullen. Deze organisaties hebben in de regel geen financiële middelen om marktconforme huurprijzen te betalen voor huisvesting en zijn voor hun bestaan aangewezen op hulp van bijvoorbeeld de overheid. Ook de aan de functie ondersteunende horeca wordt hieronder geschaard, zoals horeca ondersteunend aan het zwembad, de sporthal, multifunctionele accommodaties, et cetera.

7. Beschikbaar stellen van gemeentelijke gebouwen aan bewoners(groepen), belangengroepen en maatschappelijke instellingen voor sociale, (natuur) educatieve en culturele activiteiten

Met het beschikbaar stellen van gebouwen aan bewoners(groepen), belangengroepen en maatschappelijke instellingen voor sociale, (natuur) educatieve en culturele activiteiten, bevordert de gemeente de participatie in de samenleving en wordt de kracht van de stad ondersteund. Er is een risico dat concurrentievervalsing kan ontstaan met andere ondernemingen die binnen de gemeentegrenzen actief zijn op het gebied van verhuur van gebouwen. Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat de accommodaties uitsluitend gebruikt gaan worden als openbaar gebouw ten behoeve van doelgroepen zonder winstoogmerk. Deze doelgroepen hebben in de regel geen financiële middelen om marktconforme huurprijzen te betalen voor huisvesting. Door uitsluitend non-profitdoelgroepen de mogelijkheid te geven onder integrale kostprijs een gebouw of ruimte te huren, wordt gewaarborgd dat er geen concurrentievervalsing gaat plaatsvinden met ondernemers die in deze sector actief zijn.

8. Tijdelijke verhuur vastgoed vanwege antikraak, strategisch bezit, of voorraadfunctie

Tijdelijke verhuur is soms noodzakelijk. Partijen die tijdelijk huren weten dat zij op termijn het pand moeten verlaten en daarom zullen zij niet investeren in het pand om langdurig te blijven zitten waardoor een hoge huurprijs gelijk aan integrale kostprijs niet betaald zal worden. Marktpartijen gebruiken ook constructies met tijdelijke verhuur waarbij geen integrale kostprijs maar marktprijs wordt verlangd. De marktprijs is bepaald op wat een potentiële huurder bereid is te betalen. De marktprijs kan daardoor lager liggen dan de integrale kostprijs. Het ontbreken van huurbescherming voor tijdelijke huurcontracten is overigens ook een reden om niet de integrale kostprijs door te rekenen in de huurprijs. Een potentiële huurder loopt risico's omdat hij geen zeker bestaan heeft in het gehuurde object. Dit rechtvaardigt een lagere prijs.

Door uit te gaan van integrale kostprijs in plaats van marktprijs, loopt de gemeente gevaar dat panden helemaal niet meer tijdelijk verhuurd kunnen worden met alle nadelen van dien, zoals geen beheer en onderhoud en verloedering.

9. Onrendabele top bij verhuur, verkoop of andere vervreemding vastgoed of grond

Bij vastgoed- of grondvervreemding of verhuur (anders dan bedoeld bij punt 5, 6, 7 en 8) wordt de marktprijs aangehouden. Dit is gebruikelijk binnen die markt. De kostprijs is afhankelijk van de investering die is gedaan bij het verkrijgen, oprichten of renoveren van het vastgoed of de grond. Deze investering kan hoger zijn dan de marktprijs bij verhuur, verkoop of andere vervreemding. In het algemeen belang kan dat nodig zijn om verloedering van de stad tegen te gaan, de stad op strategische punten te verfraaien of een extra investering te doen bij een grote gebiedsontwikkeling, waarbij de markt soms niet de wil of mogelijkheid heeft om te investeren. De afweging waarom en op welke wijze wordt geïnvesteerd vindt overigens plaats in de raadsvoorstellen inzake de exploitaties.

10. Het bieden van parkeergelegenheid in belanghebbende garages

Binnen de Gemeente Utrecht bevindt zich een achttal zogenaamde belanghebbende parkeergarages. Tegen betaling kan gebruik worden gemaakt van deze parkeervoorzieningen. Uniek aan deze afgesloten parkeergelegenheden is dat ze allemaal gelegen zijn in, en nabij, de drukke binnenstad van Utrecht. Op deze locaties is er sprake van een beperkt aantal parkeerplaatsen, hoewel de bevolkingsdichtheid zeer hoog is in vergelijking met minder stedelijke gebieden. Voor bewoners van deze omgeving is het mogelijk om een parkeervergunning aan te schaffen. Echter, doordat er in de openbare ruimte weinig parkeerplekken zijn in verhouding tot het relatief hoge aantal bewoners, is het lang niet altijd mogelijk een parkeervergunning te bemachtigen. De belanghebbende parkeergarages bieden in dit kader een alternatief/verruiming van de capaciteit. Het heffen van parkeerbelasting in de vorm van vergunningen is sec geen economische activiteit. Echter, het aanbieden van inpandige parkeergelegenheid is een economische activiteit die tevens door marktpartijen kan worden aangeboden. In de desbetreffende wijken is een inpandige parkeervoorziening economisch niet aantrekkelijk, aangezien het alleen om bewoners gaat. Het is niet wenselijk om een grote commerciële parkeergelegenheid zich in deze gebieden te laten huisvesten. De (externe) verkeersdruk (van auto's) en de hiermee samenhangende algehele leefbaarheid in deze centraal stedelijke woonwijken zou hierdoor in het geding komen. Met belanghebbende garages wordt meer capaciteit gecreëerd, zonder dat dit ten koste gaat van de openbare ruimte en leefbaarheid. Omdat de belanghebbende garages in het verlengde liggen van de bewonersvergunningen voor het straatparkeren is het alleen mogelijk om een abonnement te krijgen wanneer je daadwerkelijk in de wijk woont waarin de belanghebbende garage staat. Derhalve zijn belanghebbende garages een economische activiteit die wordt uitgevoerd in het algemeen belang.

11. In eigendom hebben en exploiteren parkeergelegenheid in openbare garages

De Gemeente Utrecht heeft verschillende openbare parkeergarages (Grifthoek, Kruisstraat, de Kop van Lombok, Vaartsche Rijn, Croeselaan en Berlijnplein) in eigendom. Op dit moment worden deze openbare parkeergarages kostendekkend geëxploiteerd. Het is echter mogelijk dat in volgende jaren de baten en lasten zich zodanig ontwikkelen dat de openbare garages in het algemeen belang onder de kostprijs zullen worden geëxploiteerd. De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- Het verplaatsen van autoparkeren van de straat naar de garage. Dit verbetert de openbare ruimte en het straatbeeld van de historische binnenstad van Utrecht.
- Het invloed kunnen uitoefenen op de parkeerstromen in het centrum (meer spreiding over de stad). Hierbij is het streven minder auto's door de binnenstad te laten rijden, maar deze aan de randen van de stad inpandig te laten parkeren.
- In het geval van de Vaartsche Rijn- en de Croeselaangarage speelt mee dat een parkeergarage in de omgeving de gebiedsontwikkeling kan bevorderen. Door uitbreiding van functies zal de parkeerdruk in deze gebieden toenemen en is een verhoogde parkeercapaciteit nodig. In plaats van verschillende parkeervoorzieningen in het gebied, kan hierdoor het parkeren centraal geregeld worden.

De prijsstelling van een aantal specifieke producten, zoals abonnementen voor bewoners of deelautoaanbieders in de gemeentelijke parkeergarages is niet gebaseerd op een integraal kostprijstarief, maar op de verwachte prijs die de doelgroep bereid is te betalen voor het stallen van zijn auto in een parkeergarage in plaats van op straat. Daarnaast dient de prijs voor kortparkeren lager te liggen dan het straatparkeertarief in het gebied. Ook hebben niet alle garages even hoge kosten, dit zorgt voor een verscheidenheid aan verschillende tarieven. Dit is onwenselijk aangezien hierdoor een differentiatie optreedt tussen verschillende delen van de stad. Bovenstaande kan er zelfs voor zorgen dat een hoger tarief zou moeten worden gevraagd dan voor parkeren op straat. Dat effect doorkruist de doelstellingen van het beleid rondom garageparkeren.

12. Het bieden van parkeergelegenheid in P+R-voorzieningen

De Gemeente Utrecht heeft momenteel vier parkeervoorzieningen aan de randen van de stad (P+R Westraven, P+R de Uithof en P+R Papendorp). Tegen betaling kan geparkeerd worden op deze locaties en afhankelijk van de locatie, worden overgestapt op een tram, bus of deelfiets richting het centrum van Utrecht. Er is hier sprake van een economische activiteit.

Voor deze activiteit wordt geen integraal kostprijsstarief gevraagd. Net als bij de andere (fiets-) parkeervoorzieningen is niet de kostprijs van de voorziening leidend bij het bepalen van de prijs, maar een inschatting van de optimale prijs voor het bereiken van de beleidsdoelstellingen. Om automobilisten te verleiden niet de stad in te rijden, maar hun auto te parkeren aan de rand van de stad om vervolgens over te stappen op het openbaar vervoer, dient er sprake te zijn van een aantrekkelijk, relatief lager tarief. Net als bij andere parkeergarages wordt er bij de ene P+R-voorziening meer gebruik gemaakt van het P+R-product, dan bij de andere. Ook zijn de kosten van verschillende garages niet altijd gelijk aan elkaar. Daarnaast is het zo dat het P+R-tarief sowieso onder de kostprijs ligt. Het doorbelasten van het integrale kostprijsstarief aan P+R-gebruikers doorkruist de doelstellingen van het P+R beleid.

Dit beleid voorziet in het verminderen van het aantal auto's in Utrecht. Minder auto's betekent minder vervuiling, betere doorstroming en in grote lijnen een verbeterde leefbaarheid en bereikbaarheid van de Gemeente Utrecht. Derhalve kan er gesproken worden van een economische activiteit in het algemeen belang.

13. Exploitatie van fietsenstallingen

De Gemeente Utrecht heeft verschillende fietsenstallingen in exploitatie. Het betreft hier een economische activiteit waarbij geen sprake is van doorberekening van integrale kostprijs. Immers, het stallen van fietsen is in Utrecht (de eerste 24 uur) gratis. De integrale kosten van het fietsparkeren zijn dusdanig hoog dat er bij een bescheiden vergoeding voor fietsparkeren geen sprake is van de integrale kostprijs. De prijsstelling van fietsparkeervoorzieningen ligt in lijn met de ambities van Utrecht op het gebied van fietsgebruik. Utrecht wil fietsstad nummer 1 van Nederland blijven. Een stad waarin de fiets het primaire vervoersmiddel is. Deze ambitie wordt gevoed door de wens om (de vrees voor) fietsdiefstal te verminderen en voetgangersruimte te vergroten door minder fietsen in de openbare ruimte te laten stallen. Daarnaast draagt fietsverkeer bij aan het terugdringen van het autoverkeer in de stad, wat goed is voor, enerzijds, de luchtkwaliteit in het centrum, anderzijds, de doorstroming van het verkeer. Ten derde is het voor de inwoners gezond om lichaamsbeweging per fiets te hebben. Het alternatief voor het door de gemeente laten exploiteren van deze fietsenstallingen is een marktpartij die de fietsparkeervoorzieningen aanbiedt. Deze marktpartij zal een rendabel verdienmodel moeten hanteren om de fietsparkeervoorziening te kunnen blijven aanbieden. Dit betekent dat niet alleen de integrale kostprijs van de voorziening zal worden doorbelast aan de klant, maar tevens een marge om het winstoogmerk van een private onderneming te kunnen realiseren. Dit resulteert in een prijs voor het stallen van fietsen die aanmerkelijk hoger zal liggen dan de prijs waarvoor de gemeente deze dienst aanbiedt. Een hoge(re) prijs voor het stallen van fietsen leidt ertoe dat mensen niet bereid zullen zijn hun fietsen te stallen in stallingsvoorzieningen en fietsgebruik niet verder wordt gestimuleerd. Hierdoor komen de doelstellingen van het fiets- en voetgangersbeleid in het geding. Het belang van deze doelstellingen voor Utrecht is zwaarwegend.

14. Het bieden van fietsparkeergelegenheid in buurtfietsenstallingen en fietstrommels

De gemeente biedt tegen betaling stallingsplekken voor fietsen aan in buurtstallingen en fietstrommels. Het aanbieden van deze voorzieningen ligt in lijn met het fiets(-parkeer) beleid zoals weergegeven in het onderdeel 'exploitatie van fietsenstallingen'. Buurtfietsenstallingen en trommels bevinden zich voornamelijk in de wijken. Waar het bij openbare fietsenstallingen vooral gaat over de binnenstad en het stationsgebied, richten buurtfietsenstallingen en fietstrommels zich voornamelijk op een leefbare openbare ruimte in de woonwijken, waar inpandige fietsenbergingen niet aanwezig zijn. De tarifiering voor een abonnement voor een buurtstalling of voor een fietstrommel wordt, net als bij andere parkeervoorzieningen, bepaald op basis van een inschatting van de kosten die mensen bereid zijn te maken voor het inpandig stallen van hun fiets. Dit resulteert in een tarief dat niet gelijk is aan de

integrale kostprijs van een locatie. Aangezien niet alle voorzieningen even hoge kosten hebben, zou een veelvoud aan tarieven voor buurtstallingen kunnen ontstaan. Wanneer de integrale kostprijs wordt doorbelast, zal de prijs voor een abonnement gemiddeld toenemen waardoor de realisatie van de doelstellingen van het beleid in gevaar komt.

15. Het doorverkopen van verwijderde fietsen

Het is noodzakelijk om gevaarlijk geplaatste fietsen en te lang gestalde fietsen door de hele stad te verwijderen. Deze handeling is in zichzelf een publieke activiteit. Echter, fietsen die niet worden afgehaald bij het fietsdepot worden na verloop van de wettelijke termijn doorverkocht. Dit om een te grote voorraadvorming en een onevenredige claim op de opslagcapaciteit te voorkomen.

De prijs die wordt betaald voor de fietsen is de marktprijs van de desbetreffende fiets. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen drie verschillende tarieven, afhankelijk van de staat van de fiets. Volgens de Wet zou de integrale kostprijs van de fiets moeten worden doorbelast. De marktwaarde van de doorverkochte fietsen is in de regel dusdanig gering, dat deze vrijwel altijd onder de integrale kostprijs ligt. Dit valt te rechtvaardigen doordat, wanneer deze fietsen niet worden doorverkocht, een oneindige behoefte zou ontstaan aan extra opslag. Daarnaast wordt dit vanuit het oogpunt van hergebruik niet acceptabel geacht.

16. Verstrekken van leningen ter bevordering van energiebesparing en duurzame opwekking

Binnen de afdeling Energie worden leningen verstrekt aan verschillende actoren in het speelveld van energiebesparing en duurzame energieopwekking. Dit zijn enerzijds leningen die direct gericht zijn op het niveau van de consument van energie. Naast de particuliere consument kunnen dit ook scholen zijn. Anderzijds bestaat er een provinciaal en gemeentelijk fonds (SETU, Stichting Energietransitie Utrecht) dat leningen verstrekt aan (maatschappelijk) ondernemers voor het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen. Dat kan zijn aan het gebouw, in de installaties, zoals zonnepanelen, of meer integrale oplossingen zoals een combinatie van opwerk, opslag en isolatie. Het verstrekken van leningen is een economische activiteit door private partijen zoals banken, investeringsmaatschappijen of andere particuliere geldschietters. Echter, zij zijn niet altijd bereid krediet te verstrekken ten behoeve van ontwikkeling van nieuwe technologieën, aan investeringen met lagere rendementen of kleine leningen waarbij relatief hoge transactiekosten zijn. Wanneer maatschappelijke organisaties, bewoners en/of bedrijven geen eigen reserves te hebben om investeringen te doen in duurzaamheid, en de private financiers niet voldoende zekerheid hebben, of de kosten (nog) te hoog vinden, komt de markt niet tot ontwikkeling. Het is juist deze ontwikkeling die noodzakelijk is voor het bereiken van de doelstellingen van de afdeling Energie. Om de doelstellingen in CO₂-reductie en de opwekking van duurzame energie, waarbij de investeringen en initiatieven die zorgen voor het bereiken van deze doelstellingen voortkomen uit de private sector, te realiseren, is het noodzakelijk om de markt op gang te helpen. Een rol die de markt nog niet in een dusdanige mate oppakt dat de doelstellingen van het beleid worden bereikt. De economische activiteit van het verstrekken van leningen wordt gegeven deze situatie uitgevoerd door de Gemeente Utrecht. Het streven is om de markt op gang te helpen, en zodra dit niet meer nodig is, deze economische activiteit over te laten aan de markt zelf. Tot dat moment is er echter sprake van een economische activiteit in algemeen belang aangezien de beleidsdoelstellingen anders niet worden gerealiseerd.

17. Het informeren en adviseren van marktpartijen inzake Energietransitie

Binnen de afdeling Energie wordt de markt voor energiebesparing en duurzame opwekking nog op een andere manier op gang geholpen dan door het verstrekken van de hierboven beschreven kredieten. Het is namelijk niet voldoende om enkel kredieten beschikbaar te stellen tegen aantrekkelijke voorwaarden, ook moet het bewustzijn, de kennis en de informatie aanwezig zijn met betrekking tot energiebesparing en duurzame energieopwekking. Wanneer dit ontbreekt zal de markt op dit gebied niet op gang komen. Een verschijnsel dat in de weg staat van de beleidsdoelstellingen van de opgave Energietransitie. In dit kader wordt vanuit het programma geïnformeerd en geadviseerd over energiebesparing en duurzame energieopwekking. Dit ook nadrukkelijk vanuit de gedachte dat

de markt hiermee in staat wordt gesteld zichzelf te organiseren en vooruitgang te boeken op het gebied van energiebesparing en nieuwe vormen van energieopwekking. Informeren en adviseren is een economische activiteit die, in mindere mate, ook zou kunnen worden uitgevoerd door de markt. Denk aan adviesbureaus, accountants, installatie- en bouwbedrijven en energieleveranciers. Echter, de economische waarde van dit advies en deze informatie is op dit moment niet voldoende voor deze marktpartijen om dit zelfstandig te doen. Om de markt op gang te helpen en via die weg de beleidsdoelstellingen te realiseren, worden binnen de afdeling Energie deze activiteiten uitgevoerd in het algemeen belang.

18. Economische activiteiten schoon vervoer

a. Vervallen: Het aanbieden van oplaadpalen voor elektrische voertuigen (vervallen omdat de gemeente een concessie (Europees aanbesteed) heeft gesloten, waarbij marktpartijen de exploitatie van de oplaadpalen kostendekkend op zich nemen).

b. Het aanbieden van intelligente bandenpompen.

Vanuit het programma Gezonde lucht voor iedereen zijn op een aantal strategische locaties intelligente bandenpompen gerealiseerd die vrij toegankelijk zijn. Het aanbieden van de bandenpompen kan gezien worden als economische activiteit aangezien tankstations deze dienst vaak ook aanbieden: veelal tegen betaling van een vergoeding kan gebruik worden gemaakt van deze dienst. Dit kan als drempel worden ervaren door de automobilist. Daarnaast blijken de bandenpompen niet altijd even goed te functioneren. Beide factoren dragen bij aan het verschijnsel dat automobilisten hun bandenspanning maar sporadisch controleren. Brandstofverbruik en de slijtage van banden is een belangrijke bron van fijnstof en extra uitlaatgassen in de lucht. Het verbeteren van de bandenspanning draagt hierdoor bij aan het afnemen van de hoeveelheid fijnstof en stikstofoxiden in de lucht en derhalve aan het behalen van de doelstellingen van het programma Gezonde lucht voor iedereen. Tevens zal door het verlaagde brandstofverbruik de uitstoot van koolstofdioxide afnemen. Aangezien hier kansen liggen die tot op heden door de markt nog beperkt worden gegrepen, springt de gemeente in dit gat. Het doel hiervan is ervoor te zorgen dat de markt dit voorbeeld overneemt.

19. Activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van of naar aanleiding van grootschalige (sport)evenementen

De Gemeente Utrecht verbindt zich aan grootschalige (sport)evenementen. Ten behoeve van zo'n evenement kan de gemeente economische activiteiten verrichten die onder de kostprijs worden aangeboden. Te denken valt hierbij aan wegomleidingen/wegafzettingen, inzet van personeel, aanbieden van faciliteiten, et cetera. Met een grootschalig (sport)evenement plaatst de gemeente zich in de kijker bij de (inter)nationale sportliefhebber. Daarnaast kan een evenement bijdragen aan de lokale economie waaronder horeca, hotels, detaillisten, et cetera. Zonder inbreng van de gemeente is de kans heel klein dat zo'n grootschalig (sport)evenement in de gemeente plaatsvindt.

Op 20 mei 2021 heeft de gemeenteraad een algemeen belangbesluit genomen ten aanzien van:

20. Verhuur aan creatieve bedrijven/startups in cultuurcluster Berlijnplein

De gemeente Utrecht zou bij verhuur aan creatieve bedrijven/start-ups op basis van de Mededingingswet een kostprijsdekkende huur in rekening moeten brengen. De kostprijsdekkende huur in het cultuurcluster Berlijnplein ligt vanwege de hoge ambities (onder andere op het gebied van circulair en energieneutraal bouwen) substantieel hoger dan de markthuurl. De inschatting is dat er bij een kostprijsdekkende huur geen partijen zijn, die deze ruimte willen huren.

De gemeente wil een cultuurcluster ontwikkelen met daarin een mix van culturele organisaties, onderwijsorganisaties en creatieve bedrijven en hen de mogelijkheid bieden om ruimte in een zeer vooruitstrevend circulair gebouw te huren tegen marktconforme huur.

Tabel Toezeggingen met OO/activiteit

Activiteit	Kosten	Opbrengsten	Kostendekkend- heid	Organisatie onderdeel
1. Bevoorrading horeca met elektrische boot	VERVALLEN			
2. Kredietverlening: sociale leningen en saneringskredieten			Geen kostprijsberekening mogelijk	W&I
3. Voorlichting seksuele gezondheid op het MBO	VERVALLEN			
4. Weerbaarheids-training Kom op voor jezelf	VERVALLEN			
5. Sportvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen	42.800.000	14.500.000	33,9%	MO
6. Verhuur accommodaties t.b.v. sport, gezondheid en welzijn	16.422.000	5.049.000	30,7%	VGU
7. Beschikbaar stellen gemeentelijke gebouwen	8.487.000	883.000	10,4%	VGU
8. Tijdelijke vastgoed verhuur			Geen kostprijsberekening mogelijk (zie noot 1)	VGU
9. Onrendabele top			VERVALLEN: 'Zie noot 2'	VGU
10. Parkeergelegenheid in belanghebbenden garages	366.187	431.767	117,91%	Betreft de volgende garages: Tuinstraat, Jan Meyenstraat, Lange Lauwerstraat, Korte Nieuwestraat, Albracht, Malba, Wolvenplein, ABC-straat.
11. In eigendom hebben en exploiteren van parkeergelegenheid in openbare garages	6.792.479	10.048.077	147,93% (zie noot 3)	Betreft alle openbare garages: Grifthoek, Kop van Lombok, Vaartsche Rijn, Kruisstraat, Croeselaan en Berlijnplein
12. Het bieden van parkeergelegenheid in P+R-voorzieningen	2.164.334	3.659.914	169,1%	Betreft P&R-voorzieningen: De Uithof, Papendorp, Westraven.
13. Exploitatie van openbare fietsenstallingen	7.356.067	1.142.469	15,53 %	Betreft negen openbare stallingen.
14. Fietsparkeergelegenheid in buurt-fietsenstalling en fietstrommels	501.946	126.490	25,2%	Betreft 40 buurtstallingen en diverse fietstrommels.

Activiteit	Kosten	Opbrengsten	Kostendekkend- heid		Organisatie onderdeel
15. Doorverkopen verwijderde fietsen	495.515	46.914	9,47%	Bestaat uit beheer en onderhoud depot. Opbrengsten via verkopen van fietsen.	VTH
16. Verstrekken van leningen ter bevordering van energiebesparing				Geen kostprijsberekening mogelijk	OOR
17. Informeren en adviseren inzake Energietransitie	250	0	0%	Per advies	OOR
18a. VERVALLEN					
18b. Aanbieden van intelligente bandenpompen	2.125	0	0%		OOR
19. Grootchalige sportevenementen				Zie noot 4	MO
20. Verhuur cultuurcluster Berlijnplein	P.M. (zie noot 5)				CZ

1. Het gaat hier met name om leegstandsbeheer ter voorkoming van kraak en er ligt dus geen kostprijsberekening onder de vergoeding.
2. VERVALLEN
3. Momenteel zijn de openbare garages kostendekkend, het is echter mogelijk dat in volgende jaren de baten en lasten zich zodanig ontwikkelen dat deze garages weer onder de kostprijs worden geëxploiteerd, daarom kan dit onderdeel (nog) niet vervallen.
4. Bij (sport)evenementen gelden de volgende principes: De organisator van het evenement dient een aanvraag voor een vergunning in en betaalt daarvoor leges. Leges zijn kostendekkend.
Kosten die specifiek voor het evenement worden gemaakt worden doorberekend aan het evenement conform de Utrechtse regels voor kostentoerekening.
Omdat een eventuele inzet van de gemeente per evenement kan verschillen, is er geen eenduidige kostprijs te bepalen. Een evenement kan gesubsidieerd worden door de gemeente en deze subsidie kan in natura of in cash plaatsvinden. Bijdragen in natura worden gewoonlijk gewaardeerd tegen de kostprijs die de gemeente daarvoor betaalt.
5. Het cultuurcluster is nog niet gerealiseerd, dus er kunnen nog geen kosten en opbrengsten worden aangegeven.

Overzicht Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling te kunnen vergelijken zijn er een aantal [wettelijke verplichte](#) indicatoren bij de programma's opgenomen.

[De Regeling beleidsindicatoren gemeenten](#) schrijft voor dat als gegevens niet beschikbaar zijn dit moet worden aangegeven. In onderstaande tabel wijst de afkorting 'gnb' erop dat gegevens niet beschikbaar zijn.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	783	907	1.009	1.034	1.115	gnb	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	833	957	1.061	1.146	1.280	gnb	COELO, Groningen
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	357	392	458	450*	490*	gnb	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	16,4	18,2	10,6	gnb	gnb	gnb	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Klimaatvriendelijke stad

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	7,2	10,2	gnb	gnb	gnb	gnb	Berekening

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	202	201	192	gnb	gnb	gnb	CBS statistiek Huishoudelijk afval

Veilige stad

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	1,9	1,8	1,4*	1,1*	gnb	gnb	CBS - Diefstallen
Misdrijven - Gewelddsmisdrijven	per 1.000 inwoners	4,6	4,9	4,6*	4,8*	gnb	gnb	CBS - Criminaliteit
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	7,3	7,1	7,6*	7,4*	gnb	gnb	CBS - Criminaliteit
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	3,4	4,5	4,1*	3,1*	gnb	gnb	CBS - Diefstallen
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	6	6	6	7	gnb	gnb	Stichting Halt

Passende ondersteuning en opvang

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	560	540	540	530	gnb	gnb	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	1.103,4	1.146,7	1.180,6	gnb	gnb	gnb	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
Func tiemenging	%	64,4	65	65,7	gnb	gnb	gnb	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	163,5	179,8	180	173,9	gnb	gnb	CBS - Re-integratie
Netto arbeidsparticipatie	%	74,8	77,2	77,3	77,6	gnb	gnb	CBS - Arbeidsdeelname
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	562	459,8	432,1	426,1	gnb	gnb	CBS - Re-integratie
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	185,1	195,1	206,8	gnb	gnb	gnb	LISA
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongen	% 16 t/m 22 jarigen	1	1	2	gnb	gnb	gnb	CBS-Jeugdmonitor

Kansrijk opgroeien

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Achterstand onder jeugd - Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	7	7	7	gnb	gnb	gnb	CBS - Jeugdmonitor
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,9	2,3	2,1*	2,2*	gnb	gnb	DUO/Ingrado
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	1	1	gnb	gnb	gnb	CBS - Jeugdmonitor
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,8	0,8	0,8	0,8*	gnb	gnb	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	16,6	15	15	13,9	gnb	gnb	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura
Jongeren met jeugdreclassering	Jongeren van 12 tot 23 jaar	0,4	0,3	0,3	0,3*	gnb	gnb	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1,9	1,6	2,4	3	gnb	gnb	DUO
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	22	27	31	34	gnb	gnb	DUO

Levendige en gezonde stad

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Demografische druk	%	48,2	48,2	47,7	47,2	47,2	gnb	CBS - Bevolkingsstatistiek
Niet-sporters	%	gnb	33,5	gnb	29,4	gnb	gnb	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Paragraaf Bedrijfsvoering

Indicator	Eenheid	2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	14,85
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	14,42
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	ntb
Externe inhuur	Kosten in % van de totale loonsom + totale kosten externe inhuur	15,2%
Overhead	% van de totale lasten	11,9%

Indicatoren Raad

Indicator	2023 (nulmeting)	2024
% Raads- en commissieleden dat de werkdruk te hoog vindt.	24% (2023)	19%
% Raads- en commissieleden dat stressklachten ervaart.	53% (2023)	62%
% Raads- en commissieleden dat psychisch erg vermoeid is.	32% (2023)	32%
% Raads- en commissieleden dat de werk/privé balans onder druk vindt staan.	45% (2023)	48%
% Raads- en commissieleden dat raadswerk in Utrecht aanbeveelt aan anderen.	20% (2023)	Niet gemeten

Toelichting: Conform de motie [M367 Doeltreffende raad Utrecht - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#) heeft in de zomer van 2023 voor het eerst een raadsledenonderzoek plaatsgevonden. Dit zal jaarlijks worden herhaald. Op basis van de scores zijn bovenstaande interne indicatoren geformuleerd.

Doelstelling is de werkdruk, stress en het structureel overvragen van raads- en commissieleden jaarlijks te verlagen, zodat het raadswerk goed uitvoerbaar en aantrekkelijk blijft, ook voor nieuwe kandidaten. Daartoe zijn verschillende ambities en maatregelen opgesteld (zie ook [programma Betrouwbare Overheid, doelstelling 1](#)).

Corresponderende posten

In de meicirculaire 2025 worden extra middelen voor nieuwe taken of uitnamen voor vervallen taken beschreven, de corresponderende posten. De noodzakelijkheid van het doorvertalen van de corresponderende posten naar de inhoudelijk programma's is getoetst bij de organisatieonderdelen.

Hieronder het overzicht van de corresponderende posten per programma

x €1.000

Corresponderende posten per Programma	2026	2027	2028	2029
Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders	-59	-60	-60	-61
Totaal Programma Algemene middelen en Overhead	-59	-60	-60	-61
BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders (DU)	197	197	197	197
Totaal Programma Betrouwbare overheid	197	197	197	197
Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	10	10	10	10
Kinderopvang pleegouders	50	51	51	51
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	2	2	2	2
Totaal Programma Kansrijk opgroeien	62	63	63	63
Aanpak laaggeletterdheid	180	180	180	
Antidiscriminatie voorzieningen	52			
Totaal Programma Levendige en gezonde stad	232	180	180	
Aanpassen regeling dienstverlening aan huis	35	36	36	36
Beschermd Wonen (IU)	4.906	4.906	4.906	4.906
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	174	174	174	174
Nationaal Actieplan Dakloosheid (DU)	31	31	31	31
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	4.028			
Vrouwenopvang (DU)	2	2	2	2
Wmo hulpmiddelen	177			
Totaal Programma Passende ondersteuning en opvang	9.353	5.149	5.149	5.149
Armoedebestrijding kinderen (DU)	35	35	35	35
Impulsbudget arbeidsmarktregio's	827	1.117	1.291	
Impulsbudget sociale infrastructuur	473	473	473	473
Participatie (IU) - Beschut werk	101	109	116	123
Participatie (IU) - Sociale Infrastructuur	321	345	370	395
Participatie (IU) - Wsw	867	788	691	614
Versterking arbeidsmarktregio's (DU)	248	248	248	
Work in Nederland	183	183		
Totaal Programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	3.055	3.298	3.224	1.640
Totaal Programma's	12.840	8.827	8.753	6.988

Algemene Middelen en Overhead

Basisregistratie Personen (BRP):

De BRP is eigendom van het rijk. De kosten die het rijk maakt voor het beheer (incl. het onderhouden van alle aansluitingen op de BRP, het zogenaamde extra verbruik) wordt jaarlijks verrekend met de gemeenten in de vorm van een inhouding op de algemene middelen (voor Utrecht meestal rond de 60-80K per jaar).

Betrouwbare Overheid

BRP: Centralisering inschrijving vergunninghouders

Het volledige budget wordt gebruikt voor het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-straat

Kansrijk Opgroeien

Jeugdhulp kinderen in een AZC

In onze gemeente verblijft een structureel wisselend, maar groeiend aantal kinderen in het asielzoekerscentrum. Voor deze groep is extra inzet nodig vanuit jeugdhulp, gezien de specifieke problematiek die zij meebrengen. De buurtteams jeugd en gezin (Lokalis) worden hiervoor ingezet. Dit leidt tot extra werkdruk, hogere kosten en een structureel beslag op onze jeugdhulpvoorzieningen, die formeel niet worden gedekt door aanvullende rijksmiddelen.

Kinderopvang pleegouders

Pleegouders maken gebruik van formele kinderopvang. De vergoeding van de kosten (eigen bijdrage) verloopt via de zorgaanbieders en de gemeente verdisconteert de vergoeding van het Rijk in de bijdrage aan zorgaanbieders

Voorschoolse voorziening peuters

De decentralisatie-uitkering voorschoolse voorzieningen peuters heeft als doel dat alle peuters, zonder recht op kinderopvangtoeslag of voorschoolse educatie, naar een voorschoolse voorziening kunnen gaan. De uitkering is voor 2025 geactualiseerd met de volumina standen van uitkeringsjaar 2024 (in de gemeentelijke indeling van 2025).

Levendige en gezonde stad

Aanpak laaggeletterdheid

Dit budget is door het Rijk toegewezen om de regionale aanpak dat voortkomt uit het actieprogramma 'Tel mee met Taal' te kunnen voortzetten.

Antidiscriminatie voorzieningen

Dit betreft budget vanuit het Rijk voor gemeenten om meer aan preventie te kunnen doen op het gebied van discriminatie op lokaal niveau.

Passende ondersteuning en opvang

Aanpassen regeling dienstverlening aan huis

We verhogen de tarieven voor informele zorg voor persoonsgebonden budgetten voor de hulp bij het huishouden. De budgethouder kan dan aan de zorgverlener een vergoeding bieden voor de kosten van premieafdrachten.

Beschermd Wonen

De ophoging betreft de jaarlijkse indexatie voor Beschermd wonen. Dit betreft een budget dat Utrecht als centrumgemeente ontvangt voor de hele regio Utrecht. We hebben voor een deel al rekening gehouden met deze indexatie in de werkbegroting BW voor de U16 in 2025. Het overige deel blijft conform de afspraken in de regio beschikbaar voor inzet in de regio via de werkbegroting 2026.

Maatschappelijke opvang en OGGz

Door actualisatie van de verdeelmaastaven is er een kleine ophoging van het budget. Dit budget is nodig om aan de groeiende vraag naar opvangplekken te kunnen voldoen.

Nationaal Actieplan Dakloosheid

Als gevolg van de actualisatie van de verdeelmaatstaven is het budget iets opgehoogd. Over de inzet van de middelen zijn regionale afspraken gemaakt. De kaders hiervoor zijn vastgesteld door de raad in de [Nota Regionale aanpak dakloosheid U16 2024-2023](#).

Uitstel vervanging abonnementstarief WMO

Door latere inwerkingtreding van het abonnementstarief, per 1 januari 2027, worden de voorziene besparingen later gerealiseerd.

Vrouwenopvang

De decentralisatie uitkering Vrouwenopvang wordt ieder jaar bijgesteld en deze bijstelling wordt meegenomen in de bepaling van de budgetten van de externe partners.

WMO hulpmiddelen

Het scheiden van wonen en zorg in de Wet langdurige zorg (Wlz) leidt bij de gemeenten tot meerkosten. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het budget voor de Wmo-maatwerkvoorzieningen.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Armoedebestrijding kinderen

Bijstelling van het budget armoedebestrijding kinderen (meicirculaire 2016).

Impulsbudget arbeidsmarktregio's

De arbeidsmarktregio's ontvangen in de periode 2025-2028 een tijdelijk impulsbudget. Deze middelen maken het mogelijk om gezamenlijke dienstverlening (bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholingsinstrumenten of -trajecten) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio.

Impulsbudget sociale infrastructuur

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken.

Participatie (IU) - Beschut werk

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De beschut werk-verdeling wijzigt door aanpassing van de drempelbedragen.

Participatie (IU) - Sociale Infrastructuur

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De uitkering Sociale Infrastructuur is als onderdeel van Participatie nieuw structureel budget voor de sociale infrastructuur.

Participatie (IU) - Wsw

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De Wsw-verdeling vanaf 2025 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal dienstbetrekkingen (gemeten in standardeenheden (SE) per laatst betalende gemeente) in 2024 en de blijfkansen voor de jaren 2025 tot en met 2030.

Versterking arbeidsmarktregio's (DU)

Budget is beschikbaar gesteld om de regiefunctie die centrumgemeenten vervullen ten aanzien van de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's structureel te ondersteunen en te versterken.

Work in Nederland

We hebben de opdracht en het daarbij behorende geld van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om de slechte positie van Arbeidsmigranten in Nederland te verbeteren middels het inrichten van (mobiele) informatiepunten en andere zaken die daaraan ondersteunend zijn.

De aanpak is gericht op het daadwerkelijk helpen van deze doelgroep door onder andere naar de arbeidsmigranten toe te gaan, taalbarrières te slechten, samenwerkingen met hulpverlenende instanties te faciliteren (zoals Juridisch Loket en Barka).

Kostendekkendheid Belastingen en Retributies

Belastingen

Tabel: Kostendekkendheid belastingen

x € 1.000

Omschrijving	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing
Kosten taakveld	37.514	50.798
Toegerekende kosten	6.252	7.114
Kwijtschelding	0	6.379
Overhead	2.055	6.466
BTW	4.569	5.706
Totale kosten	50.390	76.463
Baten heffing	50.390	72.964
Onttrekking reserve	0	0
Opbrengst afval	0	3.499
Totale opbrengst	50.390	76.463
Kostendekkendheid	100%	100%

Toelichting Rioolheffing

Bij het vaststellen van het programma Water en Riolerings 2026-2030 is een kostendaling verwacht van 0,830 miljoen euro (1,6%) in 2026 ten opzichte van 2025. Deze verlaging, ondanks inflatiecorrectie, heeft met name te maken met een correctie voor planningsoptimisme, waarbij meer realisatie is ingepland dan naar reëel kan worden gerealiseerd. Door deze correctie dalen de directe kosten met 2,7%.

Toelichting Afvalstoffenheffing De actualisatie in 2026 gaat uit van een stijging van het aantal gezinshuishoudens met 1.850 naar 165.300. Daarbij zijn een aantal ontwikkelingen die leiden tot een stijging van de kosten. Het tarief van de afvalstoffenheffing stijgt met 10,6%. De ontwikkelingen zijn:

- Een toename van de kosten taakveld als gevolg van de uitvoering van de [Grondstoffennota 2020](#), denk hierbij aan de uitrol van inzamelcontainers voor groente, fruit en etensresten (GFE) in de openbare ruimte, en de gebiedsaanpak voor afvalinzameling in de binnenstad;
- Tevens een toename van de afvalverwerkingskosten. Naast de afvalstoffenbelasting wordt vanaf dit jaar ook de CO₂-belasting ingevoerd op te verbranden tonnen restafval;
- Vertraging in de aanbesteding van nieuwe voertuigen heeft tot een verdere veroudering van het toch al verouderde wagenpark geleid, met als gevolg een stijging van de hiermee verbonden onderhouds- en inhuurkosten, zichtbaar in de transport- en inzamelkosten.

Retributies Betrouwbare overheid

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Betrouwbare overheid"

x € 1.000

Omschrijving	Leges Huwelijk	Uittreksels en afschriften	Reisdocumenten	Rijbewijzen
Kosten taakveld	788	561	4.269	1.156
Overhead	196	113	433	183
BTW	-	-	-	-
Totale lasten	985	674	4.701	1.339
Totale baten	756	658	4.622	1.306
Kostendekkendheid	77%	98%	98%	98%

Toelichting Leges Huwelijk en partnerschap

De leges voor huwelijk en partnerschap bestaan uit onder andere een eenvoudig huwelijk, flits- en baliehuwelijk en een regulier huwelijk. De tarieven verschillen afhankelijk van het gekozen tijdstip en de locatie.

In 2025 was de kostendekkendheid 76% en in 2026 komt de kostendekkendheid uit op 77%. De lichte stijging komt doordat de tarieven van de eenvoudige huwelijken zijn verhoogd conform besluitvorming in de [voorjaarsnota 2024](#) - pag. 55. Daarin is opgenomen dat het streven is om te komen tot een maximale kostendekkendheid. De verwachting is dat de aantallen vooralsnog ook in 2026 gelijk blijven.

Toelichting Uittreksel en afschriften

De leges voor uittreksels en afschriften bestaan uit onder andere het verstrekken van stukken of uittreksels en afschriften. In sommige gevallen zijn er vastgestelde maximumtarieven vanuit het Rijk voorgeschreven. Denk aan onder meer de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). De leges zijn opgebouwd uit de kosten die de gemeente moet maken voor deze dienstverlening. Het uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

De geraamde baten en lasten stijgen in 2026 evenredig ten opzichte van 2025 waarbij we vooralsnog ook in 2026 uitgaan van ongeveer dezelfde aantallen als in 2025.

Toelichting Reisdocumenten

De leges reisdocumenten bestaan uit de leges voor onder meer het afgeven van reisdocumenten. Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Het uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

De geraamde baten en lasten dalen in 2026 evenredig ten opzichte van 2025. Dit komt omdat we de begroting in 2025 incidenteel hebben opgehoogd, zie [eerste bestuursrapportage 2025](#) - pag. 75, vanwege een hogere stijging dan begroot door de verandering van de geldigheidsduur van paspoorten en ID-kaarten van vijf naar tien jaar.

Toelichting Rijbewijzen

De leges rijbewijzen bestaan uit de leges voor onder meer het afgeven van rijbewijzen. Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

e geraamde baten en lasten stijgen in 2026 evenredig ten opzichte van 2025, waarbij we vooralsnog ook in 2026 uitgaan van ongeveer dezelfde aantallen als in 2025.

Retributies Duurzame bereikbaarheid

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Duurzame bereikbaarheid"

x € 1.000

Omschrijving	Leges
Kosten taakveld	943
Overhead	266
BTW	98
Totale lasten	1.307
Totale baten	309
Kostendekkendheid	24%

Toelichting Leges Mobiliteits- en parkeergedrag

De leges voor Duurzame Bereikbaarheid bestaan uit de leges voor het in behandeling nemen van aanvragen gehandicaptenparkeerfaciliteiten (Europese gehandicaptenparkeerkaart, parkeerplaats bij het woon-, werk- of studieadres) en aanvragen taxivergunning.

De totale kostendekkendheid van het programma Duurzame bereikbaarheid wordt beïnvloed door de lagere kostendekkendheid van de leges gehandicaptenparkeerfaciliteiten (22%). De lasten worden voor deze doelgroep zo beperkt mogelijk gehouden. Daarmee daalt de totale kostendekkendheid van deze legesgroep van 28% in 2025 naar 24% in 2026.

Retributies Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed" x € 1.000

Omschrijving	Vergunningen Openbare Ruimte	Evenementen	Begraafplaats rechten	Brug-, schut- en havengelden	Marktgelden
Kosten taakveld	2.863	853	1.448	1.202	796
Overhead	985	423	138	433	302
BTW	60	26	-	-	-
Totale lasten	3.908	1.302	1.586	1.636	1.098
Totale baten	3.365	664	1.523	1.097	942
Kostendekkendheid	86%	51%	96%	67%	86%

Toelichting Vergunningen Openbare Ruimte

Het gaat om vergunningen voor onder meer het leggen van kabels en leidingen, standplaatsen, verkeersontheffingen, inname openbare grond en ontheffing milieuzone.

De geraamde baten en lasten stijgen in 2026 ten opzichte van 2025, omdat de kosten in verhouding sterker stijgen dan de baten daalt de kostendekkendheid van 101% in 2025 naar 86% in 2026. De dalende kostendekkendheid wordt veroorzaakt door de legesgroepen ontheffingen bereikbaarheid en ontheffingen milieuzone. Bij de ontheffingen bereikbaarheid is rekening gehouden met hogere aantallen bij de langdurige en complexe ontheffingen in de binnenstad die in verhouding minder kostendekkend zijn. Bij de ontheffingen Milieuzone is er rekening mee gehouden dat de incidentele dagontheffingen overgaan naar de RDW. Er blijven met name de langdurige ontheffingen over die meer inzet vergen.

Toelichting Evenementen

De leges voor evenementen bestaan uit onder andere het in behandeling nemen van aanvragen voor een vergunning voor binnen- en buitenevenementen, aanvragen tap-ontheffing en uit de leges voor het uitvoeren van geluidsmetingen.

De raad heeft besloten om de leges voor evenementen in drie stappen te verhogen, met als doel om in 2027 een maximale kostendekkendheid te bereiken (zie [voorjaarsnota 2024](#), pag. 55). In 2025 zijn de tarieven voor grote en zeer grote evenementen verhoogd met het inflatiepercentage plus 90% extra. Voor 2026 is geen verdere tariefstijging begroot, omdat het tekort dan wordt gedekt uit algemene middelen. Hoewel de geraamde lasten en baten in 2026 toenemen ten opzichte van 2025, blijft de kostendekkendheid daarmee op het niveau van 2025, namelijk 51%. Om te voorkomen dat de evenementenleges te sterk moeten stijgen — met het risico dat er minder evenementen in Utrecht georganiseerd worden — is € 638.000 uitgetrokken om de kosten te dekken.

Toelichting Begraafplaatsrechten

De leges voor begraafplaatsrechten bestaan uit onder andere het afnemen van begraafplaatsrechten, het beheer en het onderhoud daarvan.

De geraamde baten en lasten stijgen in 2026 ten opzichte van 2025. De kostendekkendheid was in 2025 94% en in 2026 komt deze uit op 96%. *De tarieven zijn conform de voorjaarsnota verhoogd met 2,2%.*

Toelichting Brug- schut- en havengelden

De leges voor brug- schut- en havengelden bestaan uit de leges waarbij een recht wordt geheven voor het buiten diensturen openen van bruggen, voor het gebruik van de sluis en voor het gebruik van de haven (zijnde alle wateren binnen de gemeente), die in beheer of onderhoud zijn bij de gemeente.

De geraamde baten en lasten stijgen in 2026 evenredig ten opzichte van 2025. Conform de voorjaarsnota zijn deze verhoogd met het indexeringspercentage voor belastingen en heffingen van 2,2%. Hierdoor blijft de kostendekkingsgraad, net als in 2025, op 67%. Momenteel wordt een voorstel uitgewerkt dat voorziet in een verdere verhoging van de tarieven, met als doel een zo hoog mogelijke kostendekkingsgraad te realiseren.

Toelichting Marktgelden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats op de in de Marktverordening Utrecht 2017 aangewezen markten en marktdagen en voor het door de gemeente verlenen van diensten verband houdende met de wachtlijst voor een standplaats op de wijk- en warenmarkten. Het marktgeld wordt geheven van degene aan wie de vergunning tot het innemen van een standplaats op de markt is verleend dan wel degene die het verzoek om inschrijving of verlenging op de wachtlijst heeft gedaan. Het tarief voor het innemen van een standplaats is afhankelijk van de locatie in de stad waar de markt plaats vindt, de grootte van de ingenomen standplaats en het al dan niet tijdelijk zijn van de standplaats.

De geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen ten opzichte van 2025. De stijging van de baten komt door de tarieftoename conform het voorstel uit de Voorjaarsnota 2025. De geraamde baten stijgen met 2,2%. Hierdoor komt de kostendekkendheid uit op 86%. Voor dit jaar verwachten we een verbeterde kostendekkendheid, enerzijds door verhoogde inkomsten als gevolg van een optimalisering in de berekening van de door ondernemers ingenomen ruimte op de markt (toename) en anderzijds ontwikkelingen in de personele bezetting (afname).

Retributies Veilige stad

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Veilige stad"

x € 1.000

Omschrijving	Vergunning voetbalwedstrijde n	Horeca	Gokken	Sekswerk	Exploitatie vergunning
Kosten taakveld	63	832	16	7	81
Overhead	29	386	8	4	38
BTW	0	24	1	0	2
Totale lasten	92	1.242	25	11	121
Totale baten	43	916	26	11	8
Kostendekkendheid	47%	74%	104%	100%	7%

Toelichting Vergunning voetbalwedstrijden

Het gaat om leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning voor het (doen) houden van een betaald voetbalwedstrijd.

De afgelopen periode is er meer capaciteit nodig geweest op het voetbaldossier, maar deze inzet verdisconteren we (nog) niet in de leges aan FC Utrecht. In vergelijking met andere grote steden zijn de leges in Utrecht al relatief hoog. We verhogen de leges in 2026 met de prijsindex van 2,2%. Hierdoor stijgen de leges 2.474 euro naar 2.528 euro. Bij het berekenen van de opbrengsten is uitgegaan van 17 vergunningen.

Toelichting Horeca

De leges voor horeca bestaan uit leges voor het in behandeling nemen van vergunningaanvragen (in het kader van de Alcoholwet, Verordening horeca gemeente Utrecht, een combinatie van beide, met of zonder terras), aanvragen wijziging inrichting en aanvragen wijziging leidinggevende.

De raad heeft besloten om de leges voor horeca in drie stappen te verhogen om in 2027 te streven naar maximale kostendekkendheid. Hierdoor worden de tarieven met het inflatiepercentage plus 8% extra verhoogd. De tarieftoename is niet direct zichtbaar in de kostendekkendheid vanwege een daling in het aantal aanvragen. De kostendekkendheid gaat van 73% in 2025 naar 74% in 2026.

Toelichting Gokken

De leges voor gokken bestaan onder andere de aanwezigheid van speelautomaten, speelautomatenhallen, loterij, bingo en rad van avontuur.

De geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen ten opzichte van het voorgaande jaar. De verwachting dat het aantal afgegeven vergunningen voor 2026 hoger uitvalt dan in 2025. De kostendekkendheid stijgt van 100% in 2025 naar 104% in 2026.

Toelichting Sekswerk

De leges voor sekswerken bestaan uit onder andere het verkrijgen of wijzigen van een vergunning van een seksbedrijf of escortbedrijf en het aanvragen van een darkroom bij een horecabedrijf of bij een evenement.

De geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen evenredig ten opzichte van 2025. Daarmee blijft de kostendekkendheid gelijk aan het voorgaande jaar en komt het uit op 100%.

Toelichting Exploatievergunning

Onder de leges van een exploitatievergunning vallen vergunningaanvragen die via een aanwijzingsbesluit onder de vergunningplicht vallen in het kader van ondermijning. Om de kosten voor ondernemers zo laag mogelijk te houden is gekozen dit tarief niet kostendekkend te maken.

De geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen evenredig ten opzichte van 2025. Daarmee blijft de kostendekkendheid ongeveer gelijk aan vorig jaar (6%) en komt uit op 7% voor 2026.

Retributies Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Ontwikkelen en wonen voor iedereen"

x € 1.000

Omschrijving	Woonruimtezen	Leges Omgevingsvergunning
Kosten taakveld	520	15.705
Overhead	226	5.639
BTW	15	552
Totale lasten	761	21.896
Totale baten	755	18.649
Kostendekkendheid	99%	85%

Toelichting Woonruimtezen

Het gaat hier om leges voor onttrekking, samenvoeging, omzetting en woning vorming, splitsing, opkoopbescherming en verklaring bestemming en gebruik.

De totaal geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit komt met name door een verwachte toename van de vergunningsaanvragen voor kadastrale splitsingen. De kostendekkendheid stijgt van 98% in 2025 naar 99% in 2026.

Toelichting Leges Omgevingsvergunning

De geraamde lasten voor 2026 stijgen ten opzichte van het voorgaande jaar omdat rekening is gehouden met de aangepaste werkwijze onder de Omgevingswet die meer tijd per aanvraag vergt. Vanwege de netcongestie verwachten we minder vergunningsaanvragen voor grote bouwprojecten wat nadelige gevolgen voor de opbrengsten heeft. Daarom is er bij de [Voorjaarsnota 2025](#) (pag. 11) besloten om de dalende opbrengsten te compenseren door algemene middelen beschikbaar te stellen, circa 2 miljoen euro.

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Accres	Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis van de normeringssystematiek is deze gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven; stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt ook het Gemeentefonds, en andersom.
Actuele begroting	De laatst door de gemeenteraad vastgestelde begroting. Dit betreft de nominale begroting plus alle door de gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. Deze wordt geacht de waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening van lasten en baten.
Algemene dekkingsreserves	Reserves waarvan de renteopbrengst wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.
Algemene reserves	Alle reserves niet zijnde bestemmingsreserves. Tot de algemene reserves worden gerekend de algemene reserve in enge zin, de algemene dekkingsreserves, de reserve grondexploitaties en de dienstbedrijfsreserves.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds door het Rijk aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene middelen.
Baten	De aanduiding volgens de comptabiliteitsvoorschriften voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van de ramingen tijdens het begrotingsjaar; een dergelijk besluit wordt door de gemeenteraad genomen.
Bestuursrapportage	De eerste bestuursrapportage is onderdeel van de voorjaarsnota. De tweede bestuursrapportage wordt gelijktijdig met de programmabegroting uitgebracht. Hierin wordt tussentijdse verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en worden nieuwe ontwikkelingen gesignaleerd. Op basis van deze informatie kan tussentijds worden bijgestuurd en vindt bijstelling plaats van de lopende begroting.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestedingsrichting heeft gegeven.
Besluit Begroten en verantwoorden (BBV)	Wettelijke voorschriften voor de inrichting van de programmabegroting en –jaarstukken.
Coronavirus	Dit is een groep van virussen die tot luchtweginfecties kunnen leiden bij mensen en dieren. De meeste coronavirussen leiden bij besmetting, net als rhinovirussen, tot een gewone verkoudheid. Over het algemeen veroorzaken ze verkoudheid in de winter en vroeg in de lente. In 2020 heeft dit virus geleid tot een pandemie die voort duurde tot in 2021.
Decentralisatie	Het overdragen van meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar lagere overheden. Concreet kan dit leiden tot overheveling van taken (en de daartoe benodigde middelen) van de centrale overheid naar andere overheden.

Begrip	Omschrijving
Doelmatigheid (efficiency)	De mate waarin een maximale hoeveelheid prestaties wordt geleverd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich vooral op verbetering van bedrijfsvoering.
Egalisatievoorzieningen	Voorzieningen die samenhangen met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat.
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld (kort) en kapitaal (lang) voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geleend. Daardoor kunnen tijdelijk overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- en kapitaalmarkt wordt dit glad gestreken.
Garantie	Zekerheidstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Bij derden valt te denken aan sportverenigingen of welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling zal de gemeente de resterende schuld dienen af te lossen.
Gemeentefonds	Landelijk fonds onder beheer van het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerend.
Investering	De aanschaf of de productie van een kapitaalgoed.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. De jaarrekening geeft een analyse van de afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde lasten en baten. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programma- en paragraaf verantwoording
Kapitaalgoederen	Duurzaam productiemiddel, dat nodig is om de aan de burgers te leveren diensten en goederen, te produceren. Daarbij gaat het om een productiemiddel dat meerdere jaren meegaat en veelal veel waarde heeft.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn de exploitatiekosten van vaste activa. Deze volgen de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en nemen de rentekosten af.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.

Begrip	Omschrijving
Kortlopende leningen	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (looptijd korter dan een jaar).
Langlopende leningen	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (looptijd langer dan een jaar).
Leges	Heffing op een publiekrechtelijke grondslag voor een gemeentelijk goed of een gemeentelijke dienst (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges bouwvergunningen). Het totaal van de gemeentelijke leges mag niet meer dan kostendekkend zijn.
Nominale begroting	De raming van lasten en baten die is opgenomen in het boekwerk van de programmabegroting. Behandeling en vaststelling vinden plaats tijdens de begrotingsbehandeling in november.
Normeringssystematiek	Ook wel bekend als 'samen de trap of, samen de trap af'. Volgens deze systematiek is de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gekoppeld aan de omvang van de (netto gecorrigeerde) rijksuitgaven. Als de relevante rijksuitgaven stijgen, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds toe; dalen de rijksuitgaven, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds af.
Omslagrente	De rekenrente die de Centrale Treasury gebruikt voor het berekenen van de rentelasten over de gedane investeringen. Deze rente is onderdeel van de kapitaallasten en wordt doorberekend aan de diensten.
Precariobelasting	Recht voor het gebruik van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degene die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water heeft of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de verwachte lasten en baten, opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De programmabegroting is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting, die op hoofdlijnen inzicht geven in het voorgestane beleid en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en de daarop volgende drie jaren. De programmabegroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld.
Overzicht van lasten en baten	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten. De programmabegroting is opgebouwd uit het jaarverslag en de jaarrekening. De programmaverantwoording dient ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Reserve grondexploitatie	Het weerstandsvermogen dat dient als buffer voor de risico's die worden gelopen bij grondexploitaties.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Daarom behoren ze tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.
Risicomodel	Overzicht van risico's zoals bekend bij het aanbieden van de programmabegroting en de jaarstukken.
Risicovoorzieningen	Voorzieningen die betrekking hebben op gekwantificeerde risico's, niet zijnde de risico's over de apparaatskosten (deze laatste worden gedekt door de algemene reserve en/of bedrijfsreserves).

Begrip	Omschrijving
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten dienen door structurele opbrengsten te worden gedekt.
Subsidie	Overdracht van de gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Verantwoording	Zie programmaverantwoording.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Verplicht deel reserve	Middelen worden als verplicht aangemerkt indien sprake is van een juridisch afdwingbare verplichting richting derden. Een dergelijke verplichting bestaat wanneer er met derden afspraken zijn gemaakt over de besteding van middelen in een juridisch bindende wijze zoals een contract, opdracht of schriftelijke bevestiging. Het bestaan van concrete plannen of een bestemming van (een deel van) de middelen ter dekking van bijvoorbeeld onderdelen van het coalitieakkoord, zijn niet aangemerkt als juridische verplichting zolang er geen afspraken met derden zijn vastgelegd.
Voorziening	Verplichting met een voorwaardelijk karakter. Deze wordt op de balans gerekend tot het vreemd vermogen. Ze wordt getroffen voor toekomstige uitgaven, waarvan de oorzaak zich al heeft voorgedaan. Een voorziening moet dekkend zijn voor de achterliggende voorwaardelijke verplichting. Voorzieningen worden onderscheiden in risico- en egalisatievoorzieningen.
Weerstandsvermogen	Maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen).

Bijlage PB 2026 – Onderbouwing mogelijke bestedingen of bezuinigingen voortkomend uit toezegging bij raadsbehandeling Voorjaarsnota 2025

Tijdens de raadsbehandeling voor de Voorjaarsnota 2025 is toegezegd om bij de Programmabegroting 2026 met een bijlage te komen waarin een overzicht en onderbouwing wordt gegeven van diverse bestedingen en bezuinigingen die door uw raad benoemd zijn met de financiële uitwerking daarvan. Dit overzicht kan uw raad eventueel betrekken bij de afwegingen bij deze begroting.

De meicirculaire komt doorgaans tussen het moment van publiceren van onze Voorjaarsnota en de begroting. Daarom betrekken we de meicirculaire zoals gebruikelijk bij de programmabegroting. Na de Voorjaarsnota kunnen er nog andere financiële wijzigingen optreden. In de begroting komen al die ontwikkelingen, inclusief de meicirculaire, samen. Dan is dus het volledige beeld van positieve en negatieve ontwikkelingen voor de komende jaren bekend. Dit beeld laat ook zien dat er een tekort van € 11,9 miljoen is in de tweede Bestuursrapportage. Dat bedrag van €11,9 miljoen onttrekken we aan onze algemene dekkingsreserve. Die laat daardoor, rekening houdend met de stortingen en onttrekkingen in de programmabegroting, een tekort zien. Het zoeken van dekking in de meicirculaire leidt dan tot een groter tekort in de algemene dekkingsreserve. Dat tast onze solvabiliteit en financiële positie aan. Daarom zijn onderstaande zaken niet door het college voorgesteld om nu te dekken in de programmabegroting.

Onderwerp	Onderbouwing
Beheer Fietsenstalling	Bij de Voorjaarsnota 2024 is er vanaf 2026 structureel € 514.000,- euro bezuinigd op nieuwe bemande in pandige fietsenstallingen.
Circulair	In de Voorjaarsnota 2025 is er vanaf 2026 structureel € 47.000,- euro bezuinigd op het afschalen van circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap.
Dierenhulporganisaties (A143)	Voor dierenhulporganisaties is een bedrag van € 100.000,- euro realistisch en voldoende om de beoogde versterking van de samenwerking met de ketenpartners te realiseren (o.a. groei aantallen dieren en wilde dieren). De middelen worden ingezet voor het verbeteren van dierenwelzijn en het verder professionaliseren van de betrokken organisaties. De verdeling van het bedrag en de exacte inzet worden in overleg met de ketenpartners uitgewerkt, zodra duidelijk is dat het extra budget beschikbaar komt. Implementatie hiervan wordt opgevangen binnen de bestaande ambtelijke inzet.

<p>Energie(transitie) (M360)</p>	<p>Goed om te noemen dat er bij de motie in de eerste plaats vanuit financieel technische oogpunt ook is aangegeven dat er de jaren 2025 en 2026 wel dekking is voorzien vanuit bouwsteen Netcongestie.</p> <p>Voor de energie(transitie) is voor de jaren 2025 en 2026 dekking voorzien vanuit het budget voor Netcongestie. Voor de jaren 2027 en 2028 (structureel) is een bedrag nodig van jaarlijks € 500.000, bestemd voor de inpassing van transformatorhuisjes. De kosten voor het zoeken van een goede locatie en de meerkosten voor een maatschappelijk meer gewenste inpassing zijn voor de gemeente. Deze kosten zijn gecijferd op € 500.000 per jaar. Dit betreft € 250.000,- (ca. 2 fte) aan personele kosten voor de advisering, toetsing en coördinatie tussen gemeente en nuts- en andere stakeholders ten behoeve van de locatiezoektocht en plaatsing van de trafohuisjes, rekening houdend met alle aanwezige onder- en bovengrondse assets.</p> <p>Daarnaast zijn er aanvullende investering noodzakelijk ten behoeve van de leefbaarheid van € 250.000,- voor de realisatie van de trafostations. De wens is om bij transformatorhuisjes meer maatwerk te leveren bij de inpassing door kunst, metselwerk of beplanting. De jaarlijkse kosten zijn geraamd op € 150.000. Daarnaast moeten er verloren groen worden gecompenseerd, de kosten hiervan worden geraamd op € 100.000 per jaar.</p> <table border="1" data-bbox="598 719 1789 1230"> <tr> <td></td><td>Beleidsnota Warmte – Inpassing transformatorhuisjes</td></tr> <tr> <td>Personele capaciteit, regie en advies</td><td>€ 250.000</td></tr> <tr> <td>Meerkosten inpassing trafohuisjes</td><td>€ 150.000</td></tr> <tr> <td>Groencompensatie inpassing trafohuisjes</td><td>€ 100.000</td></tr> <tr> <td>Totaal</td><td>€ 500.000</td></tr> </table>		Beleidsnota Warmte – Inpassing transformatorhuisjes	Personele capaciteit, regie en advies	€ 250.000	Meerkosten inpassing trafohuisjes	€ 150.000	Groencompensatie inpassing trafohuisjes	€ 100.000	Totaal	€ 500.000
	Beleidsnota Warmte – Inpassing transformatorhuisjes										
Personele capaciteit, regie en advies	€ 250.000										
Meerkosten inpassing trafohuisjes	€ 150.000										
Groencompensatie inpassing trafohuisjes	€ 100.000										
Totaal	€ 500.000										
<p>Erfgoed</p>	<p>In de Voorjaarsnota 2025 is vanaf 2026 structureel € 179.000,- bezuinigd op Erfgoed. Dit betreft de maatregelen 'Versoberen interne en externe dienstverlening primair proces Erfgoed' (120.000), 'Stoppen herbestemmingsprofiel religieus erfgoed' (35.000) en 'Verminderen kennis- en collectiebeheer' (24.000).</p>										

Evenementenfonds	In de Voorjaarsnota 2024 is vanaf 2025 structureel € 154.000,- euro bezuinigd op het Evenementenfonds.
Exposities stadhuis (M404)	Dit betreft een bedrag van € 24.000,- euro, structureel vanaf 2027.
Groen	In de Voorjaarsnota 2024 is bezuinigd door middel van het stroomlijnen van initiatieven voor vergroening van de buitenruimte. In 2025 incidentele kosten van -€ 51.000,- euro, in 2026 een incidentele besparing van € 668.000,- euro en vanaf 2027 een structurele besparing van € 565.000,- euro.
Inclusie & Diversiteit	Bij de Voorjaarsnota 2024 is vanaf 2027 structureel € 257.000,- bezuinigd op Inclusie & Diversiteit.
Jeugd	In de Voorjaarsnota 2024 is vanaf 2029 structureel € 329.000,- euro bezuinigd op specifieke jeugdprojecten.
LVV	In 2026 bestaat het risico dat de middelen niet toereikend zijn om noodhulp te blijven bieden aan de mensen die dit nodig hebben. Als gevolg van de uitgestelde beslissingen van de minister op bezwaar is er sprake van verminderde uitstroom (met een oplopende wachtlijst als gevolg). Zonder extra middelen in 2026 (€ 300.000) kunnen we dakloze ongedocumenteerde mensen in nood mogelijk niet meer voorzien van leefgeld, begeleiding en tijds plaatsing in de opvang.
Nachtcultuur	Met een structureel bedrag vanaf 2026 van €107.000,- kunnen investeringen in nachtcultuur verstevigd en verankerd worden in ons beleid. Met dit bedrag kan de nachtcoördinator gefinancierd worden, kan het nachtoverleg in stand worden gehouden en kunnen bestaande locaties beschermd worden en gereed gemaakt worden voor nachtprogrammering. Ook kunnen met dit bedrag Utrechtse makers/dj's/producers/organisatoren en projecten ondersteund worden via de regeling op nachtcultuur. Als laatste kan het bedrag besteed worden aan het nachtspreekuur en het creëren van bewustzijn en events/campagnes, o.a. op het gebied van sociale veiligheid in de Utrechtse nacht.
Opkomst gemeenteraadsverkiezingen (M375)	Door de Burgemeester is er naar aanleiding van de raadsbehandeling over opkomstbevordering een 'menukaart' toegezegd. Daarbij is afgesproken dat de raad deze menukaart kon gebruiken om aan te geven wat zij aan extra maatregelen wil, mits ze daar ook de dekking voor regelt.

	In de 'menukaart' staat o.a. de prijs voor 1 extra verkiezingsbord of 1 extra stembureau etc. De raad moet zelf aangeven hoeveel en waar ze dit willen. De keuzes van de raad op deze menukaart bepalen het benodigde budget voor dit onderwerp.
Plan Einstein	Plan Einstein kent een structurele bezuiniging van € 103.000 per 2027. Het aantal locaties en opvangplekken is het afgelopen jaar sterk gegroeid en dat zorgt ook voor meer druk op Plan Einstein. Ook zien we dat er meer jongvolwassen in de opvanglocaties wonen. Deze doelgroep heeft ook meer aandacht en begeleiding nodig, wat ook meer financiële inzet vraagt. Een ophoging van het budget voor 1 jaar is echter niet werkbaar, te meer omdat er vanaf 2027 bezuinigd moet worden.
Samen Stad Maken	In de Voorjaarsnota 2024 is vanaf 2026 structureel € 149.000,- bezuinigd op Samen Stad Maken, waarbij de intensivering uit het coalitieakkoord is teruggedraaid.
Schone openbare ruimte (A140)	Met een bedrag van € 300.000,- kan er gewerkt worden aan een schone openbare ruimte. Een deel daarvan zou benut kunnen worden om het verwijderen van graffiti en stickers te intensiveren. Een ander deel zou benut kunnen worden voor acties om meer bewustzijn over de problematiek van peuken op het milieu te creëren.
Stichting Utrecht4GlobalGoals (M366)	Met een bedrag van € 50.000,- euro kan de stichting Utrecht4GlobalGoals in stand worden gehouden.
Utrecht Science Park	In de Voorjaarsnota 2025 is in 2025 € 50.000,- en structureel vanaf 2027 € 51.000,- bezuinigd door het stoppen van subsidie aan Stichting USP (Utrecht Science Park).
Utrechts Genootschap de Cigarenrookers (M395)	Voor het onderwerp 'Utrechts Genootschap de Cigarenrookers' is als eerste globale indicatie is een berekening gemaakt op basis van een fictief stuk grond (300m ² ; functie "maatschappelijke voorziening zonder winstoogmerk"), dat voor maximaal 10 jaar kan worden uitgegeven. Er is (nog) geen zicht op grond die hiervoor beschikbaar is. Het bouw- en woonrijpmaken van deze grond kost circa € 52.000. De kosten voor de realisatie van het gebouw en bijbehorende voorzieningen (zoals enkele parkeerplekken), en voor het beheer en onderhoud van het terrein zijn dan voor rekening van het genootschap. De jaarhuur van deze grond (op basis van maatschappelijke grondwaarde) bedraagt circa € 4.000.

Veiligheid (A136)	Door een bedrag van € 203.000,- euro toe te voegen aan het programma veilige stad, kan de inzet van 2 BOA's gedekt worden.
Werk & Inkomen en reductie fte uitvoering	Bij de Voorjaarsnota 2025 is vanaf 2026 structureel € 515.000,- euro bezuinigd op het reduceren van fte binnen de uitvoering van Werk en Inkomen.

Subsidiestaat gemeente Utrecht

2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, Gelet op artikel 156 lid 1 Gemeentewet en artikel 3 lid 1 Algemene Subsidieverordening (ASV) gemeente Utrecht;

Overwegende dat het wenselijk is om één overzicht te hebben van de actuele subsidieplafonds van alle subsidieregelingen van de gemeente Utrecht;

Besluiten vast te stellen de subsidiestaat gemeente Utrecht 2025.

Hoofdstuk 1 Betrouwbare overheid

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
1.1	Initiatievenfonds	Nadere Regel Initiatievenfonds gemeente Utrecht	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.394
1.2	Volksfeesten	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	230
1.3	Ondersteunen raadgevend referendum	Nadere regel subsidie Raadgevend referendum gemeente Utrecht	Subsidiëren van tegenstanders, voorstanders en subsidieaanvragers met een neutrale houding ter ondersteuning van het publieke debat voor campagneactiviteiten of de meningsvorming nadat een definitief verzoek tot het houden van een raadgevend referendum is toegelaten.	3 x 12

1.4	Samen voor Overvecht	Nadere regels subsidie Samen voor Overvecht	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	4.700
------------	----------------------	--	---	-------

Hoofdstuk 2 Ontwikkelen en wonen voor iedereen

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
2.1	Doelgroepen	Nadere regel subsidie huurdersparticipatie	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging	50
2.2	Lesgeven in een grootstedelijke context	Nadere regel subsidie Lesgeven in een grootstedelijke context gemeente Utrecht	Lesgeven in een grootstedelijke context	400
2.3	Ruimtelijke plannen	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infoverziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79
2.5	Startbouwimpuls	Nadere regel subsidie Startbouwimpuls	Rijksbijdrage voor subsidie voor de start bouw	11.238

Hoofdstuk 3 Klimaatvriendelijke stad

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
3.1	Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Nadere regel aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900
3.2	Duurzaamheidsleningen	Nadere regel Duurzaamheidsleningen gemeente Utrecht	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	2.826
3.3	Energieadvies en trajectbegeleiding	Nadere regels subsidie Energieadvies aan huis en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen	102
3.4	Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Nadere regel subsidie Energieloket – verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed gemeente Utrecht	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30
3.5	Maatschappelijk Vastgoed	Beleidsregel Maatschappelijk vastgoed Utrechtse Energie!	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	80
3.6	Samen Verduurzamen	Nadere regel Subsidie collectieve aanpak energiemaatregelen	Het stimuleren van collectieve initiatieven voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75

3.7	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Nadere regel extra subsidie Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	250
3.8	Subsidie bij collectieve inkoopactie	Nadere regel subsidie isolatie bij collectieve inkoop gemeente Utrecht	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900
3.9	Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	Nadere regel subsidie energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen in de gemeente Utrecht 2024-2026	energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen	150
3.10	Subsidie woning isoleren	Nadere regel subsidie woning isoleren gemeente Utrecht	Het stimuleren van eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	750
3.11	Isolatie en onderhoud eengezinswoningen Overvecht	Nadere regel subsidie woningisolatie specifieke adressen Overvecht gemeente Utrecht	Tegemoetkoming aan eigenaar-bewoners voor het nemen van energiebesparende en onderhoudsmaatregelen aan grondgebonden slechte woningen van specifieke adressen in Overvecht.	784
3.12	Stimuleringslening kleine VVE's	Stimuleringslening kleine VVE's	Stimuleringslening kleine VVE's	1.850
3.13a	Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken <u>Overvecht, Noordwest, Zuid en Zuidwest</u>	Nadere regel subsidie woning isoleren grote vve gemeente Utrecht	Het stimuleren van slecht geïsoleerde met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.800

3.13b	Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken <u>Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern</u>	Nadere regel subsidie woning isoleren gemeente grote vve Utrecht	Het stimuleren van slecht geïsoleerde grote vve's met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.000
--------------	---	---	--	-------

Hoofdstuk 4 Duurzame Bereikbaarheid

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
--	----------------------	------------------	--------------	------------------

Hoofdstuk 5 Aantrekkelijke en groene leefomgeving en erfgoed

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
5.1	Utrecht groen en duurzaam	Nadere regel subsidie natuur- en milieucommunicatie en -educatie 2024 – 2029 gemeente Utrecht	Bijdrage Natuur- en Milieueducatie ter ondersteuning van aantrekkelijke , laagdrempelige locaties , talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur , milieu en groen in de stad Utrecht.	5.011
5.2	Dierenweides	Nadere regel subsidie dierenweides gemeente Utrecht	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	53
5.3	Exploitatie Domunder	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Ondersteuning exploitatie Domunder	40
5.4	Groenblauwe daken	Nadere regel Subsidie groenblauwe daken	Wateroverlast voorkomen	700

5.5	Herstel kelders wervengebied	Nadere regel pilotfase subsidie kelders wervengebied gemeente Utrecht 2025	<p>Herstel kelders wervengebied</p> <p>a. voor subsidies voor de kosten voor onderhoud, herstel en het waterwerend maken van een kelder in het kader het uitvoeren van een herstelplan, waarbij ingrijpende maatregelen nodig zijn</p> <p>b. voor subsidies voor de kosten voor onderhoud, herstel en het waterwerend maken van een kelder in het kader het uitvoeren van een herstelplan, waarbij geen ingrijpende maatregelen nodig zijn, zoals genoemd onder artikel 13 lid 2 sub a</p> <p>c. voor subsidies voor het opstellen van een herstelplan en uitvoeren van onderzoeken behoefte van het herstelplan:</p>	<p>a. 7.800</p> <p>b. 200</p> <p>c. geen subsidieplafond</p>
5.6	Publieksbereik Erfgoed	Nadere regel subsidie publieksbereik erfgoed gemeente Utrecht	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	86
5.7	Terugdringen van emissies door houtstook	Nadere regel subsidie verwijderen houtkachel of open haard gemeente Utrecht	Terugdringen van emissies door houtstook	95 (totaalplafond t/m 31 december 2025 of zodra het subsidieplafond bereikt is)
5.8	Groenblauw maatschappelijk vastgoed	Nadere regel Groenblauw maatschappelijk vastgoed gemeente Utrecht	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen via groenblauwe maatregelen	300

5.9	Aantrekkelijke uitstraling gevels	Nadere regel subsidie gevelreclame Amsterdamsestraatweg	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120
5.10	Financiële ondersteuning voor restauratie, energiebesparende maatregelen en om fysieke toegankelijkheid te verbeteren van monumenten.	Nadere regel subsidie financiering restauratie en energiemaatregelen voor monumenten uit het Utrechts Restauratiefonds	De regeling biedt eigenaren van monumenten de mogelijkheid om voordelig te lenen voor de genoemde maatregelen bij het Nationaal Restauratiefonds.	2.100

Hoofdstuk 6 Veilige stad

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
6.1	Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	242
6.2	Jongerenwerk en veiligheid	Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	4.191
6.3	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	1.971

6.4	Politie Keurmerk Veilig Wonen	Nadere regel subsidie Politiekeurmerk Veilig Wonen voor eigenaren gemeente Utrecht	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	81
6.5	Vervallen	Vervallen	Vervallen	

Hoofdstuk 7 Passende ondersteuning en opvang

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
7.1	Advies	Beleidsregel Informatievoorziening, Advies en Onafhankelijke cliëntondersteuning gemeente Utrecht 2019-2024	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	54
7.2	Buurtbemiddeling/ aanpak extreme woonoverlast	Algemene Subsidieverordening (ASV)	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	939

7.3	Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	beleidsregel Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen gemeente Utrecht	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang.	1.937
7.4	Groepsgewijze activiteiten	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	333
7.5	Sociale prestatie en dagondersteuning	Nadere regel subsidie sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	6.900
7.6	Veilig thuis 18+	Nadere regel subsidie Veilig Thuis, (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering (subsidieregeling VT-JB-JR Utrecht 2018)	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.366

7.7	Voorkomen huiselijk geweld	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikaders, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	2.100
------------	----------------------------	---	--	-------

Hoofdstuk 8 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
8.1	Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	Nadere regel subsidie Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	150
8.2	BIZ Woonboulevard	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	BIZ subsidie (Bedrijfs Investerings Zone)	145
8.3	Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	Nadere regel subsidie versterken Utrechtse ecosysteem voor startups en scale-ups 2023-2026 gemeente Utrecht	Subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120

8.4	Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	Nadere regel subsidie versterken Utrechtse ecosysteem voor startups en scale- ups 2023-2026 gemeente Utrecht	Meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	345
8.5	Huisvesting voedselbanken	Nadere regel subsidie huisvesting voedselbanken gemeente Utrecht	Huisvesting voedselbanken	150
8.6	Loonkostensubsidie (*2)	Nadere regel forfaitaire loonkostensubsidie gemeente Utrecht	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen.	6.500
8.7	Ondernemersfonds Utrecht	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.	12.393
8.8	Vervallen	Vervallen	Vervallen	
8.9	Utrecht Science Park (USP)	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Subsidie voor de ontwikkeling van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50

8.10	Werkgeverspremie	Nadere regel Werkgeverscheque gemeente Utrecht	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	50
8.11	Wet Sociale werkvoorziening (*3)	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	17.753
8.12	Inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Nadere regel subsidie stimulering inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers gemeente Utrecht	Kwetsbare ondernemers in een zo vroeg mogelijk stadium toereikende ondersteuning bieden, die financieel gezien voor het college de meest voordelige keuze is, om weer (financieel) zelfredzaam te worden.	330
8.13	Deelname sport en cultuur	Nadere regel subsidie deelname sport en cultuur gemeente Utrecht	Stimuleren van sport- en cultuurdeelname door minderjarige kinderen	300
8.14	Evenementenfonds	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Subsidie voor Ondersteuning stadsfeesten en herdenkingen locatiebeleid evenementen	300
8.15	ROM Regio Utrecht BV	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	45
8.16	Persoonlijke ondersteuning bij werk (jobcoaching en interne werkbegeleiding)	Nadere regel jobcoaching en werkbegeleiding gemeente Utrecht	Werkgevers kunnen subsidie ontvangen voor de begeleiding van een medewerker met een afstand tot de arbeidsmarkt door een jobcoach en/of werkbegeleider. NB: deze regel betreft specifiek de verstrekte subsidie aan werkgevers voor jobcoaching of werkbegeleiding die zij zelf regelen. Jobcoaching in natura valt niet onder deze subsidie.	300

8.17	Werknemers-cheque	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Een vergoeding aan de werknemer voor eenmalige extra kosten die direct en specifiek te relateren zijn aan het krijgen van een werkplek	50
8.18	Overige voorzieningen voor werk (werkplekaanpassing, vervoersvoorziening, meeneembare voorziening en intermediaire activiteit)	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Overige werkvoorzieningen: Voorzieningen die ervoor zorgen dat inwoners met een structurele functionele beperking (beter) kunnen deelnemen aan het arbeidsproces. Specifiek gaat het om de volgende voorzieningen: Werkplekaanpassing, vervoersvoorziening, meeneembare voorziening en intermediaire activiteit.	100

Hoofdstuk 9 Kansrijk opgroeien

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
9.1	Ambulant jongerenwerk	Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.588
9.2	Basiszorg daklozen regio Utrecht	Nadere regel subsidie basiszorg daklozen regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	4.314
9.3	Bibliotheek Utrecht	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	18.182
9.4	Cultuureducatie (onderwijs)	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Kinderen in het primair- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school.	2.119

9.5	De Stem van Utrecht	Beleidsregel 'De stem van Utrechters' door cliëntenraden, adviescommissies en belangenorganisaties	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	109
9.6	Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23. Dit door middel van de voorziening de ISK waar nieuwkomers (leerlingen in het VO) de Nederlandse taal leren zodat zij na onderwijs te hebben ontvangen op het ISK kunnen uitstromen naar het reguliere onderwijs op het niveau naar vermogen.	107
9.7	Jeugdhulp	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijs hulpverlening en intensieve hulp bij opgroei problemen voor jongeren	397
9.8	Jongeren, relaties en seksualiteit	Nadere regel subsidie Preventie en begeleiding aan jongeren op het gebied van liefde, relaties en seksualiteit gemeente Utrecht	Jongeren, relaties en seksualiteit	483
9.9	Kinder- en jongerenwerk MO	Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	327
9.10	Ondersteunend personeel primair	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Verlaging werkdruk leraren	414

	onderwijs (voorheen conciërges)			
9.11	Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	588
9.12	Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Beleidsregel Utrechtse onderwijsimpuls voor kwaliteit en excellentie	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht.	1.149
9.13	OPDC Utrecht	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of naar de arbeidsmarkt.	722
9.14	Overgang PO naar VO	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Het realiseren van de beoogde effecten conform de Beleidsregel Onderwijs Utrecht, Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	235

9.15	Vervallen	Vervallen	Vervallen	Vervallen
9.16	Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Nadere regel subsidie sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	310
9.17	Taalschool: taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren zodat zij na ca. 1½ jaar Taalschool bij uitstroom naar het reguliere onderwijs Nederlands spreken, lezen en schrijven – passend bij het vastgestelde uitstroomniveau.	640
9.18	Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.661

9.19	Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.369
9.20	Uitvoering Voorschoolse Educatie	Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	12.802
9.21	Utrecht Leert!	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.033
9.22	Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Nadere regel subsidie Veilig Thuis, (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering (subsidieregeling VT-JB-JR Utrecht 2018)	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	14.684
9.23	Verbindingsgroepen	Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht	Verbindingsgroepen	327
9.24	Versneld Vernieuwen & Kansrijke start (*4)	Nadere regel subsidie Herstel en veerkracht Utrechtse Jeugd	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	1.100

9.25	Versterken van taal	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vroegschool, Schakelen gr. 3, 4, Leertijduitbreiding (LTU), Brede School Academie (BSA), Zomerschool/taalstimulering in de vakantie perioden en taalactiviteiten.	3.800
9.26	Honours trajectum Utrecht HTU	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	De subsidie heeft als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen	31
9.27	VSV Regionaal	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	880

9.28	VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	335
9.29	Waardering voor Vakmanschap	Nadere regel subsidie Waardering voor vakmanschap gemeente Utrecht	Waardering voor Vakmanschap	175
9.30	Kinderopvang plus	Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht	Kinderopvang plus	1.000
9.31	Groenblauwe schoolpleinen basisscholen in gebieden met een lage SES score	Nadere regel Groenblauwe schoolpleinen gemeente Utrecht	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	315
9.32	Groenblauwe schoolpleinen basisscholen	Nadere regel Groenblauwe schoolpleinen gemeente Utrecht	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	435
9.33	Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving	Nadere regel subsidie tijdelijke investering voor- en vroegschoolse educatie gemeente Utrecht	<p>Een tijdelijke investering van drie jaar om de startpositie van kinderen te verbeteren die risico lopen op achterstand in (taal) ontwikkeling door extra inzet op voor- en vroegschoolse educatie</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Het stimuleren van deelname aan de voorschool b. Het stimuleren van deelname aan de vroegschool 	<ul style="list-style-type: none"> a. 88 b. 300 c. 1.350

			<ul style="list-style-type: none"> c. Het bieden van passende ondersteuning d. Stimuleren van (voor)lezen tot 2,5 jaar e. Stimuleren van (voor)lezen in de voorschool en thuis 2,5- 4 jaar f. het bevorderen van professionalisering en kennisdeling tussen de voorschool en de basisschool 	<ul style="list-style-type: none"> d. 13 e. 103 f. 9
9.34	Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau	68
9.35	Solidariteitsfonds	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	In plaats van de vrijwillige ouderbijdrage	75
9.36	Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA)	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het bevorderen van integratie, het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating.	633
9.37	Vrij leesuur	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Stimuleren van vrij lezen in op de basisschool	30
9.38	Informele zorg (Jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	80
9.39	NPO-middelen	Algemene SubsidieVerordening (ASV)		251

9.40	Onderwijs ondersteunende activiteiten	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Onderwijs ondersteunende activiteiten	131
-------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	-----

Hoofdstuk 10 Levendige en gezonde stad

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
10.1	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Beleidsregel subsidie Driehoeksoverleggen buurtcentra gemeente Utrecht	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	80
10.2	Amateurkunsteducatie	Nadere regel Subsidie amateurkunsteducatie gemeente Utrecht 2025-2028	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	915
10.3	Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV).	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	13.500
10.4	Basisvoorzieningen	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	437

10.5	Beheerde speeltuinen	Beleidsregel Beheerde speeltuinen gemeente Utrecht	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden.	2.880
10.6	Belangenbehartiging en informatievoorziening	Beleidsregel 'De stem van Utrechters' door cliëntenraden, adviescommissies en belangenorganisaties Nadere regel Subsidie voor de toegankelijkheid van ondernemingen en organisaties gemeente Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.681
10.7	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: het tijdelijk ondersteunen en zo nodig verbinden van inwoners met een kwetsbare situatie aan partijen in de basisinfrastructuur of in de (aanvullende) zorg.	654
10.8	Brugfunctie Diversiteit - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	70
10.9	Support aangepaste sportaanbod	Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	101
10.10	Buurtsportcoach	Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	79

10.11	Support samenwerking	Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	137
10.12	Support sportaanbieders	Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen.	105
10.13	Combinatiefunctionarissen	Nadere regel stimuleringssubsidie combinatiefuncties cultuur 2025-2026	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278
10.14	Cultuurnota 4-jarige regeling	Nadere regel tweejarige subsidie 2025-2026 in het kader van de Cultuurnota 2025-2028 Kleur Bekennen	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	47.294
10.15	Cultuurnota 4-jarige regeling Participatie	Nadere regel tweejarige subsidie 2025-2026 in het kader van de Cultuurnota 2025-2028 Kleur Bekennen	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.926
10.16	Cultuurparticipatie	Nadere regel tweejarige subsidie 2025-2026 in het kader van de Cultuurnota 2025-2028 Kleur Bekennen	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.121
10.17	Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten-de Meern	Nadere regel subsidie jongerencultuurhuis	Het stimuleren van actieve cultuurparticipatie door	322

		Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern 2025-2028	jongeren in Leidsche Rijn en Vleuten de Meern	
10.18	Gezond Leren op School	Nadere regel onderwijs	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor scholen speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseducatie. Doelstelling is een gezonde leefstijl te bevorderen, honger tegen te gaan en gezond gewicht te bevorderen.	887
10.19	Grootschalige schoolsportevenementen	Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	60
10.20	Grootschalige sportevenementen	Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	235
10.21	Kleinschalige sportevenementen	Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	73
10.22	Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	2.341

10.23	Uitvoering wga-taken en aanvullende preventieve activiteiten	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Registreren en opvolgen discriminatie meldingen; Activiteiten gericht op het voorkomen en tegengaan van discriminatie; Beide uitgevoerd door discriminatie.nl provincie Utrecht	601
10.24	Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Nadere regel subsidie mantelzorgondersteuning	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	959
10.25	Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Nadere regel subsidie basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren.	920
10.26	NT2 voor volwassenen	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	161
10.27	Productie en programmering	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	650
10.28	Culturele broedplaatsen stedelijke regio	Nadere regel subsidie Culturele Broedplaatsen stedelijke regio Utrecht	Bijdragen aan de initiatief- en realisatiefase van de nieuw culturele broedplaatsen verspreid over de regio Utrecht	115

10.29	Basissubsidie Amateurkunst	Nadere regel basissubsidies amateurkunst gemeente Utrecht	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	420
10.30a	Sekswerk	Nadere regel subsidie Stedelijke hulp- en dienstverlening en begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de sekswerkers door outreaching werken; het ondersteunen en begeleiden van sekswerkers bij het verlaten van de branche; de inzet van een vertrouwenspersoon.	956
10.30b	Sekswerk	Nadere regel subsidie uitstapprogramma's sekswerkers (DUUP) gemeente Utrecht	Regionale begeleidingstrajecten (Utrecht, Eemland, Gooi- en Vechtstreek) om de branche te verlaten (DUUP)	601
10.31	Stimuleren vrijwilligerswerk	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen.	214

10.32	Taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau	0
10.33	Talentenprogramma's sport	Nadere regel subsidie Talentontwikkeling sport gemeente Utrecht	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	80
10.34	Toeleiding naar (bemoei)zorg	Nadere regel Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	195
10.35	Tuinen en parken	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Volkstuinen	194
10.36a	Activiteiten Verslavingspreventie basis	Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026	Verslavingspreventie basis	1.204
10.36b	Activiteiten Verslavingspreventie ongelijk investeren	Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026	Verslavingspreventie ongelijk investeren	162
10.36c	Verslavingspreventie Preventie KOPP/KOV	Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026	Verslavingspreventie Preventie KOPP/KOV	237

10.37	Verslavingszorg	Nadere regel subsidie Verslavingszorg	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuit hulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	2.150
10.38	Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Algemene Subsidie Verordening (ASV)	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	264
10.39	Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.070
10.40	WMO collectieve GGZ preventie	Uitvoeringsovereenkomst Indigo Midden-Nederland en gemeente Utrecht	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht	72
10.41	Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	6.744
10.42	Mediaplatform	Nadere regel subsidie stedelijk mediaplatform	Beheren en uitvoeren van een stedelijk journalistiek mediaplatform	42

10.43	Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	Nadere regel tender subsidie en overeenkomsten voor huisvesting van maatschappelijke, creatieve en innovatieve bedrijvigheid Berlijnplein	Realiseren van werkruimte voor maatschappelijke, creatieve en innovatieve bedrijven en organisaties	40
10.44	Impulssubsidies Cultuur	Nadere regel Impulssubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	217
10.45	Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222
10.46	Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	235
10.47	Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	218
10.48	Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	219

10.49	Cultuurnota 2-jarige regeling	Nadere regel Cultuurnota 2025-2026 'Kunst kleurt de stad'	Het stimuleren van startende culturele projecten.	749
10.50	Inclusie en Diversiteit	Nadere regel subsidie Inclusie en Diversiteit	Ondersteuning van activiteiten die bijdragen aan Inclusie en Diversiteit	500
10.51	Stedelijk beheer cultureel vastgoed	Nadere regel subsidie stedelijke beheerinstelling cultureel vastgoed 2025-2028	Het leveren van een financiële bijdrage aan kostendeekkende exploitatie van een beheerorganisatie die de stedelijke beheerfunctie in de stad utrecht realiseert.	447
10.52	Impuls Jongerencultuur	Nadere regel subsidie Impuls Jongerencultuur	Het ondersteunen van initiatieven voor en door jongeren waarmee zij zich creatief kunnen ontwikkelen.	465
10.53	Nachtcultuur stimulering	Nadere regel subsidie Nachtcultuur	<p>Het stimuleren van activiteiten en initiatieven die de Utrechtse nachtcultuur een impuls geven, passend bij de ambities uit de Utrechtse Nachtvisie 2030 & Beleidsnota Nachtcultuur, en waarin drie subsidies worden onderscheiden:</p> <p>Ontwikkeling en professionalisering nachtcultuur</p> <p>Impuls voor activiteiten nachtcultuur</p> <p>Stimulans voor samenwerking</p>	90

10.54	Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	Nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen gemeente Utrecht	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	434
10.55	Scoutingsactiviteiten	Beleidsregel Scoutingactiviteiten	Scoutingsactiviteiten	262
10.56	Professionalisering organisaties met cultuurhistorische waarde	Nadere regel subsidie professionalisering organisaties met cultuurhistorische waarde	Organisaties met cultuurhistorische waarde die geen meerjarige cultuursubsidie van de gemeente meer ontvangen te ondersteunen bij professionalisering en/of het verkennen van andere mogelijkheden voor (structurele) financiering	100 (voor 2025 en 2026)
10.57	Maatschappelijke diensttijd	Algemene SubsidieVerordening (ASV)		413
10.58	Investeringsbijdrage muziekstudio's	Nadere regel investeringsbijdrage muziekstudio's Gemeente Utrecht	De realisatie van muziekstudio's in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief incidenteel of voor een langere periode kunnen worden gehuurd door muzikanten	163
10.59	Versterken Sociale Basis	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Versterken Sociale Basis	227
10.60	Een tegen Eenzaamheid	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Een tegen Eenzaamheid	90

Hoofdstuk 11 Slotbepalingen

Artikel 11.1 Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als Subsidiestaat 2025 gemeente Utrecht.

Artikel 11.2 Intrekking

De [Subsidiestaat 2025](#), zoals vastgesteld op 13 mei 2025, wordt ingetrokken.

Artikel 11.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking de dag na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, in de vergadering van 15 september 2025.

De burgemeester

Sharon A.M. Dijksma

De secretaris,

Michiel J. Ruis

Toelichting

De subsidiestaat is onderdeel van de programmabegroting en vermeldt per programma welke subsidiedoelstellingen er zijn. Voor iedere subsidiedoelstelling is een maximaal bedrag beschikbaar (= het subsidieplafond) gesteld door burgemeester en wethouders.

Bij iedere subsidiedoelstelling staat aangegeven welke subsidieregeling er onder valt en voor welke regeling u een aanvraag kunt doen.

De vermelde bedragen zijn geen garantie dat deze bedragen nog daadwerkelijk beschikbaar zijn, en/of dat er nog subsidie kan worden aangevraagd. Voor de actuele subsidieregelingen en budgetten kunt u kijken op de website van de gemeente utrecht www.utrecht.nl/subsidie of contact opnemen met het subsidiebureau van de gemeente Utrecht: subsidie@utrecht.nl

De aanvraagtermijnen per subsidieregeling zijn te vinden in de betreffende subsidieregelingen op www.overheid.nl.

(*1) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een convenant uitsluitend bestemd voor de ROM.

(*2) Het subsidieplafond is beperkt beschikbaar voor nieuwe aanvragen. Uit subsidies die in voorgaande jaren zijn verleend vloeien doorlopende verplichtingen voort waarvan de omvang afhankelijk is van externe factoren. Deze verplichtingen komen ten laste van het subsidieplafond voor 2024. Het plafond kan worden bijgesteld op basis van de ervaringen in het voorgaande jaar en nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen.

(*3) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een aanwijzingsbesluit uitsluitend bestemd voor UW bedrijven.

(*4) Op de beschikbare subsidiebedragen onder deze regelingen worden de verleende subsidiebedragen uit het jaar 2024 in mindering gebracht.

(*5) Op alle subsidieplafonds rust een begrotingsvoorbehoud.

Subsidiestaat gemeente Utrecht

2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, Gelet op artikel 156 lid 1 Gemeentewet en artikel 3 lid 1 Algemene Subsidieverordening (ASV) gemeente Utrecht;

Overwegende dat het wenselijk is om één overzicht te hebben van de actuele subsidieplafonds van alle subsidieregelingen van de gemeente Utrecht;

Besluiten vast te stellen de subsidiestaat gemeente Utrecht 2026.

Hoofdstuk 1 Betrouwbare overheid

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
1.1	Initiatievenfonds	Nadere Regel Initiatievenfonds gemeente Utrecht	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.017
1.2	Volksfeesten	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	230
1.3	Ondersteunen raadgevend referendum	Nadere regel subsidie Raadgevend referendum gemeente Utrecht	Subsidiëren van tegenstanders, voorstanders en subsidieaanvragers met een neutrale houding ter ondersteuning van het publieke debat voor campagneactiviteiten of de meningsvorming nadat een definitief verzoek tot het houden van een raadgevend referendum is toegelaten.	3 x 12
1.4	Samen voor Overvecht	Nadere regels subsidie Samen voor Overvecht	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig	2.500

			samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	
--	--	--	---	--

Hoofdstuk 2 Ontwikkelen en wonen voor iedereen

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
2.1	Doelgroepen	Nadere regel subsidie huurdersparticipatie	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging	0
2.2	Lesgeven in een grootstedelijke context	Nadere regel subsidie Lesgeven in een grootstedelijke context gemeente Utrecht	Lesgeven in een grootstedelijke context	0
2.3	Ruimtelijke plannen	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79

Hoofdstuk 3 Klimaatvriendelijke stad

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
3.1	Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Nadere regel aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900

3.2	Duurzaamheidsleningen	Nadere regel Duurzaamheidsleningen gemeente Utrecht	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	2.826
3.3	Energieadvies en trajecbegeleiding	Nadere regels subsidie Energieadvies aan huis en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen	102
3.4	Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Nadere regel subsidie Energieloket – verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed gemeente Utrecht	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30
3.5	Maatschappelijk Vastgoed	Beleidsregel Maatschappelijk vastgoed Utrechtse Energie!	Mogelijk maken duurzame investerings in panden van maatschappelijke instellingen	80
3.6	Samen Verduurzamen	Nadere regel Subsidie collectieve aanpak energiemaatregelen	Het stimuleren van collectieve initiatieven voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75
3.7	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Nadere regel extra subsidie Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	250
3.8	Subsidie bij collectieve inkoopactie	Nadere regel subsidie isolatie bij collectieve inkoop gemeente Utrecht	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900
3.9	Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	Nadere regel subsidie energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen in de gemeente Utrecht 2024-2026	energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen	150
3.10	Subsidie woning isoleren	Nadere regel subsidie woning isoleren gemeente Utrecht	Het stimuleren van eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen met een lage	750

			WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	
3.11	Isolatie en onderhoud eengezinswoningen Overvecht	Nadere regel subsidie woningisolatie specifieke adressen Overvecht gemeente Utrecht	Tegemoetkoming aan eigenaar-bewoners voor het nemen van energiebesparende en onderhoudsmaatregelen aan grondgebonden slechte woningen van specifieke adressen in Overvecht.	784
3.12	Stimuleringslening kleine VVE's	Nadere regel Stimuleringslening kleine vve's gemeente Utrecht	Stimuleringslening kleine VVE's	1.850

Hoofdstuk 4 Duurzame Bereikbaarheid

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000

Hoofdstuk 5 Aantrekkelijke en groene leefomgeving en erfgoed

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
5.1	Utrecht groen en duurzaam	Nadere regel subsidie natuur- en milieucommunicatie en -educatie 2024 – 2029 gemeente Utrecht	Bijdrage Natuur- en Milieueducatie ter ondersteuning van aantrekkelijke , laagdrempelige locaties , talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur , milieu en groen in de stad Utrecht.	5.011
5.2	Dierenweides	Nadere regel subsidie dierenweides gemeente Utrecht	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	53

5.3	Exploitatie Domunder	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Ondersteuning exploitatie Domunder	0
5.4	Groenblauwe daken	Nadere regel Subsidie groenblauwe daken	Wateroverlast voorkomen	700
5.5	Publieksbereik Erfgoed	Nadere regel subsidie publieksbereik erfgoed gemeente Utrecht	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	0
5.6	Groenblauw maatschappelijk vastgoed	Nadere regel Groenblauw maatschappelijk vastgoed gemeente Utrecht	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen via groenblauwe maatregelen	300
5.7	Aantrekkelijke uitstraling gevels	Nadere regel subsidie gevelreclame Amsterdamsestraatweg	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120
5.8	Financiële ondersteuning voor restauratie, energiebesparende maatregelen en om fysieke toegankelijkheid te verbeteren van monumenten.	Nadere regel subsidie financiering restauratie en energiemaatregelen voor monumenten uit het Utrechts Restauratiefonds	De regeling biedt eigenaren van monumenten de mogelijkheid om voordelig te lenen voor de genoemde maatregelen bij het Nationaal Restauratiefonds.	1.250
5.9	Meerjarige activiteiten erfgoed	Nadere regel subsidie meerjarige activiteiten die bijdragen aan het toegankelijk en/of beleefbaar maken van erfgoed	De regeling draagt bij aan het onderhouden van een basisinfrastructuur van een breed en divers aanbod van meerjarige publiekstoegankelijke erfgoedactiviteiten	81
5.10a	Herstel kelders wervengebied	Nadere regel pilotfase subsidie kelders wervengebied gemeente Utrecht 2025	Voor de kosten voor onderhoud, herstel en het waterwerend maken van een kelder in het kader van het uitvoeren van een herstelplan, waarbij	7.800

			ingrijpende maatregelen nodig zijn	
5.10b	Herstel kelders wervengebied	Nadere regel pilotfase subsidie kelders wervengebied gemeente Utrecht 2025	Voor de kosten voor onderhoud, herstel en het waterwerend maken van een kelder in het kader van het uitvoeren van een herstelplan, waarbij geen ingrijpende maatregelen nodig zijn	200

Hoofdstuk 6 Veilige stad

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
6.1	Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	242
6.2	Jongerenwerk en veiligheid	Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	4.363
6.3	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	340
6.4	Politie Keurmerk Veilig Wonen	Nadere regel subsidie Politiekeurmerk Veilig Wonen voor eigenaren gemeente Utrecht	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	0

Hoofdstuk 7 Passende ondersteuning en opvang

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
7.1	Buurtbemiddeling/ aanpak extreme woonoverlast	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	977
7.2	Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Beleidsregel Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen gemeente Utrecht	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang.	1.888
7.3	Sociale prestatie en dagondersteuning	Nadere regel subsidie sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	7.183
7.4	Veilig thuis 18+	Nadere regel subsidie Veilig Thuis, (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering (subsidieregeling VT-JB-JR Utrecht 2018)	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.627

7.5	Voorkomen huiselijk geweld	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikers, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	2.100
-----	----------------------------	---	--	-------

Hoofdstuk 8 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
8.1	Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	Nadere regel subsidie Actieagenda Urechters Schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	150
8.2	BIZ Woonboulevard	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	BIZ subsidie (Bedrijfs Investerings Zone)	145
8.3	Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	Nadere regel subsidie versterken Utrechtse ecosysteem voor startups en scale-ups 2023-2026 gemeente Utrecht	Subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120

8.4	Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	Nadere regel subsidie versterken Utrechtse ecosysteem voor startups en scale-ups 2023-2026 gemeente Utrecht	Meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	277
8.5	Huisvesting voedselbanken	Nadere regel subsidie huisvesting voedselbanken gemeente Utrecht	Huisvesting voedselbanken	150
8.6	Loonkostensubsidie (*2)	Nadere regel forfaitaire loonkostensubsidie gemeente Utrecht	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen.	6.500
8.7	Ondernemersfonds Utrecht	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.	12.393
8.8	Utrecht Science Park (USP)	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Subsidie voor de ontwikkeling van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	0
8.9	Werkgeverspremie	Nadere regel Werkgeverscheque gemeente Utrecht	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	50
8.10	Wet Sociale werkvoorziening (*3)	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	16.646
8.11	Inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Nadere regel subsidie stimulering inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers gemeente Utrecht	Kwetsbare ondernemers in een zo vroeg mogelijk stadium toereikende ondersteuning bieden, die financieel gezien voor het college de meest	330

			voordelige keuze is, om weer (financieel) zelfredzaam te worden.	
8.12	Evenementenfonds	Nadere regel Evenementenfonds gemeente Utrecht	Subsidie voor Ondersteuning stadsfeesten en herdenkingen locatiebeleid evenementen	150
8.13	Deelname sport en cultuur	Nadere regel subsidie deelname sport en cultuur gemeente Utrecht	Stimuleren van sport- en cultuurdeelname door minderjarige kinderen	300
8.14	Persoonlijke ondersteuning bij werk (jobcoaching en interne werkbegeleiding)	Nadere regel Jobcoaching en werkbegeleiding gemeente Utrecht	Werkgevers kunnen subsidie ontvangen voor de begeleiding van een medewerker met een afstand tot de arbeidsmarkt door een jobcoach en/of werkbegeleider. NB: deze regel betreft specifiek de verstrekte subsidie aan werkgevers voor jobcoaching of werkbegeleiding die zij zelf regelen. Jobcoaching in natura valt niet onder deze subsidie.	300
8.15	Economic Board Utrecht (*1)	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Convenant U10, EBU en ROM Utrecht 2025-2028	47
8.16	Werknemers-cheque	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Een vergoeding aan de werknemer voor eenmalige extra kosten die direct en specifiek te relateren zijn aan het krijgen van een werkplek	50
8.17	Overige voorzieningen voor werk (werkplekaanpassing, vervoersvoorziening, meeneembare voorziening en intermediaire activiteit)	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Overige werkvoorzieningen: Voorzieningen die ervoor zorgen dat inwoners met een structurele functionele beperking (beter) kunnen deelnemen aan het arbeidsproces. Specifiek gaat het om de volgende voorzieningen: Werkplekaanpassing, vervoersvoorziening, meeneembare voorziening en intermediaire activiteit.	100

Hoofdstuk 9 Kansrijk opgroeien

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
9.1	Ambulant jongerenwerk	Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.776
9.2	Basiszorg daklozen regio Utrecht	Nadere regel subsidie basiszorg daklozen regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	3.587
9.3	Bibliotheek Utrecht	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	18.463
9.4	Cultuureducatie (onderwijs)	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Kinderen in het primair- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school.	2.206
9.5	De Stem van Utrecht	Beleidsregel 'De stem van Utrechters' door cliëntenraden, adviescommissies en belangenorganisaties	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	100
9.6	Nieuwkomersonderwijs VO	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Binnen de expertiseschool ISK Ithaka (VO) geven bevoegde docenten trauma- en cultuursensitief onderwijs met een focus op het leren van de Nederlandse taal. Deze scholen verzorgen de eerste opvang in het onderwijs en bereiden leerlingen voor op doorstroom naar het regulier of speciaal onderwijs.	112

9.7	Jeugdhulp	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroei problemen voor jongeren	413
9.8	Jongeren, relaties en seksualiteit	Nadere regel subsidie Preventie en begeleiding aan jongeren op het gebied van liefde, relaties en seksualiteit gemeente Utrecht	Jongeren, relaties en seksualiteit	493
9.9	Kinder- en jongerenwerk MO	Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	350
9.10	Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	De subsidie is een tegemoetkoming voor de loonkosten van een onderwijsondersteunend medewerker in vaste dienst in het basisonderwijs, ter verlichting van de dagelijkse taken van leraren en schoolleiders.	431
9.11	Ondersteuning overgang VE-PO	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	609
9.12	Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Beleidsregel Utrechtse onderwijsimpuls voor kwaliteit en excellentie	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht.	662

9.13	Orthopedisch-didactische ondersteuning	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of naar de arbeidsmarkt.	752
9.14	Overgang PO naar VO	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Het realiseren van de beoogde effecten conform de Beleidsregel Onderwijs Utrecht, Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	264
9.15	Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Nadere regel subsidie sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	323

9.16	Nieuwkomersonderwijs PO	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Binnen de expertiseschool Taalschool Utrecht (PO) geven bevoegde docenten trauma- en cultuursensitief onderwijs met een focus op het leren van de Nederlandse taal. Deze scholen verzorgen de eerste opvang in het onderwijs en bereiden leerlingen voor op doorstroom naar het regulier of speciaal onderwijs.	840
9.17	Brede talentontwikkeling PO	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.729
9.18	Brede talentontwikkeling VO	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.418
9.19	Uitvoering Voorschoolse Educatie	Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	13.500
9.20	Utrecht Leert!	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.075
9.21	Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Nadere regel subsidie Veilig Thuis, (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering (subsidieregeling VT-JB-JR Utrecht 2018)	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	15.286

9.22	Verbindingsgroepen	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Uitvoeren van een verbindingsgroep in een school. De verbindingsgroep is bedoeld voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben in de overgang van peuter naar kleuter binnen het reguliere basisonderwijs.	300
9.23	Versterken van taal	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Versterken van taal maakt in Utrecht deel uit van het onderwijsachterstandenbeleid. De aanvrager kan deze subsidie inzetten op de manier die past bij de taalachterstandenproblematiek van elke afzonderlijke school. De middelen voor taalachterstandenbestrijding dienen te worden ingezet in die groepen en voor die leerlingen die deze intensievere/extra inzet het hardst nodig hebben. Vanwege de doorgaande lijn met de voorschoolse educatie, wordt er verwacht dat een deel van deze middelen in ieder geval worden ingezet in de kleutergroepen (vroegschool). Hierbij worden activiteiten georganiseerd om de taalprestaties van leerlingen met (een risico op) een taalachterstand te verbeteren.	3.852
9.24	Honours trajectum Utrecht HTU	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	De subsidie heeft als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen	32

9.25	Regionaal programma doorstroompuntregio	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht		2.200
9.26	VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	349
9.27	Waardering voor Vakmanschap	Nadere regel subsidie Waardering voor vakmanschap gemeente Utrecht	Waardering voor Vakmanschap	175
9.28	Kinderopvang plus	Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht	Kinderopvang plus	1.041
9.29	Groenblauwe schoolpleinen basisscholen in gebieden met een lage SES score	Nadere regel Groenblauwe schoolpleinen gemeente Utrecht	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	315
9.30	Groenblauwe schoolpleinen basisscholen	Nadere regel Groenblauwe schoolpleinen gemeente Utrecht	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	435
9.31	Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA)	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het bevorderen van integratie,	401

			het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating.	
9.32	Vrij leesuur	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Stimuleren van vrij lezen in op de basisschool	30
9.33	Wegnemen financiële drempels; solidariteitsfonds	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Kinderen in het funderend onderwijs tussen 4 en 18 jaar die vanwege de financiële thuissituatie in mindere mate mee kunnen doen op en rond school, worden ondersteund om hun participatiemogelijkheden te vergroten. Het in stand houden van een gezamenlijk solidariteitsfonds ter vervanging van de vrijwillige ouderbijdrage, te beginnen in het primair onderwijs.	75
9.34	Onderwijs ondersteunende activiteiten	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Onderwijs ondersteunende activiteiten	136
9.35	Spelinloop 0-2,5 jaar	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Spelinloop 0-2,5 jaar	73
9.36	Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau	71
9.37	Taal- en leesstimulering 0-8 jaar	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Taal- en leesstimulering 0-8 jaar	347
9.38	Informele zorg (Jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	83

9.39	Tijdelijke investering voor- en vroegschoolse educatie	Nadere regel subsidie tijdelijke investering voor- en vroegschoolse educatie gemeente Utrecht	<p>Een tijdelijke investering van drie jaar om de startpositie van kinderen te verbeteren die risico lopen op achterstand in (taal) ontwikkeling door extra inzet op voor- en vroegschoolse educatie</p> <p>a. Het stimuleren van deelname aan de voorschool</p> <p>b. Het stimuleren van deelname aan de vroegschool</p> <p>c. Het bieden van passende ondersteuning</p> <p>d. Stimuleren van (voor)lezen tot 2,5 jaar</p> <p>e. Stimuleren van (voor)lezen in de voorschool en thuis 2,5-4 jaar</p> <p>het bevorderen van professionalisering en kennisdeling tussen de voorschool en de basisschool</p>	<p>a. 552</p> <p>b. 300</p> <p>c. 1.573</p> <p>d. 98</p> <p>e. 262</p> <p>f. 97</p>
------	--	--	--	---

Hoofdstuk 10 Levendige en gezonde stad

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
10.1	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Beleidsregel subsidie Driehoeksoverleggen buurtcentra gemeente Utrecht	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	80
10.2	Amateurkunsteducatie	Nadere regel subsidie Amateurkunsteducatie 2025-2028 Gemeente Utrecht	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	952
10.3	Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de	13.533

	Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV).		noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	
10.4	Basissubsidie Amateurkunst	Nadere regel basissubsidies amateurkunst gemeente Utrecht	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	420
10.5	Basisvoorzieningen	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	455
10.6	Beheerde speeltuinen	Beleidsregel Beheerde speeltuinen gemeente Utrecht	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden.	2.998
10.7	Belangenbehartiging en informatievoorziening	Beleidsregel 'De stem van Utrechters' door cliëntenraden, adviescommissies en belangenorganisaties Nadere regel Subsidie voor de toegankelijkheid van ondernemingen en organisaties gemeente Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.479
10.8	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: het tijdelijk ondersteunen en zo nodig verbinden van inwoners met een kwetsbare situatie aan partijen in de basisinfrastructuur of in de (aanvullende) zorg.	681

10.9	Support aangepaste sportaanbod	Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	101
10.10	Buurtsportcoach	Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	76
10.11	Support samenwerking	Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	77
10.12	Support sportaanbieders	Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen.	105
10.13	Combinatiefunctionarissen	Nadere regel subsidie combinatiefuncties cultuur 2025-2026	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278
10.14	Cultuurnota 4-jarige regeling	Nadere regel Cultuurnota 2025-2028 'Kunst kleurt de stad'	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	48.688
10.15	Cultuurnota 4-jarige regeling participatie	Nadere regel Cultuurnota 2025-2028 'Kunst kleurt de stad'	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	4.087
10.16	Cultuurparticipatie	Nadere regel Cultuurnota 2025-2028 'Kunst kleurt de stad'	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.152
10.17	Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten-de Meern	Nadere regel subsidie jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten-de	De ontwikkeling van 3 jongerencultuurhuizen in	335

		Meern 2025-2028 gemeente Utrecht	Leidsche Rijn, Vleuten en De Meern	
10.18	Gezond Leren op School	Nadere regel onderwijs	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor scholen speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseleducatie. Doelstelling is een gezonde leefstijl te bevorderen, honger tegen te gaan en gezond gewicht te bevorderen.	0
10.19	Grootschalige schoolsportevenementen	Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	62
10.20	Grootschalige sportevenementen	Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	245
10.21	Kleinschalige sportevenementen	Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	82
10.22	Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	2.632
10.23	Uitvoering wga-taken en aanvullende preventieve activiteiten	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Registreren en opvolgen discriminatie meldingen; Activiteiten gericht op het voorkomen en tegengaan van discriminatie; Beide uitgevoerd door discriminatie.nl provincie Utrecht	626

10.24	Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Nadere regel subsidie mantelzorgondersteuning	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	972
10.25	Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Nadere regel subsidie basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren.	945
10.26	NT2 voor volwassenen	Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	0
10.27	Productie en programmering	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	800
10.28a	Sekswerk: Stedelijke hulp- en dienstverlening en begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten	Nadere regel subsidie Stedelijke hulp- en dienstverlening aan sekswerkers en begeleidingstrajecten gericht op het verlaten van de branche voor sekswerkers gemeente Utrecht	Stedelijke hulp- en dienstverlening en (stedelijke) begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten	995
10.28b	Sekswerk: Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten (DUUP)	2e Rectificatie Nadere regel subsidie Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers gericht op het verlaten van de branche (DUUP) gemeente Utrecht	Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers gericht op het verlaten van de branche (DUUP) gemeente Utrecht	626
10.29	Scoutingsactiviteiten	Beleidsregel Scoutingactiviteiten	Scoutingsactiviteiten	273

10.30	Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	Nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen gemeente Utrecht	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	300
10.31	Stimuleren vrijwilligerswerk	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen.	223
10.32	Taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau	0
10.33	Talentenprogramma's sport	Nadere regel subsidie Talentontwikkeling sport gemeente Utrecht	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	83
10.34	Toeleiding naar (bemoei)zorg	Nadere regel Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	203
10.35	Tuinen en parken	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Volkstuinen	194
10.36a	Verslavingspreventie basis	Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026	Het bieden van informatie over de gezondheidseffecten van middelengebruik (nicotine, alcohol, drugs) en gokken. De activiteiten richten zich op jongeren, jongvolwassenen, risicogroepen, de sociale omgeving (w.o. ouders) en intermediairs. De inzet bevordert bewustwording, motivering en gedragsverandering.	995

10.36b	Verslavingspreventie Ongelijk investeren	Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026	Verslavingspreventie Ongelijk investeren	168
10.36c	Preventie KOPP/KOV-kinderen	Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026	Preventie KOPP/KOV-kinderen	247
10.37	Verslavingszorg	Nadere regel subsidie Verslavingszorg gemeente Utrecht	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuishulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	2.239
10.38	Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.108
10.39	WMO collectieve GGZ preventie	Uitvoeringsovereenkomst Indigo Midden-Nederland en gemeente Utrecht	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht	75
10.40	Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	6.904

10.41	Mediaplatform	Nadere regel subsidie stedelijk mediaplatform	Beheren en uitvoeren van een stedelijk journalistiek mediaplatform	45
10.42	Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	Nadere regel tender subsidie en overeenkomsten voor huisvesting van maatschappelijke, creatieve en innovatieve bedrijvigheid Berlijnplein	Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	40
10.43	Impulssubsidies cultuur	Nadere regel Impulssubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van nieuwe, talentvolle makers en initiatieven die het culturele aanbod aanvullen	226
10.44	Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	231
10.45	Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	231
10.46	Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	231
10.47	Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners	231

			en/of de Utrechtse culturele sector.	
10.48	Cultuurnota 2-jarige regeling	Nadere regel Cultuurnota 2025-2026 'Kunst kleurt de stad'	Het stimuleren van startende culturele projecten.	780
10.49	Inclusie en Diversiteit	Nadere regel subsidie Inclusie en Diversiteit	Ondersteuning van activiteiten die bijdragen aan Inclusie en Diversiteit	500
10.50	Stedelijk beheer cultureel vastgoed	Nadere regel subsidie stedelijke beheer cultureel vastgoed gemeente Utrecht 2025-2028	Het beheren en verhuren van culturele werkruimtes en voorzieningen	464
10.51	Nachtcultuur	Nadere regel subsidie Nachtcultuur	Nachtcultuur stimuleren	70
10.52	Professionalisering organisaties met cultuurhistorische waarde	Nadere regel subsidie professionalisering organisaties met cultuurhistorische waarde	Organisaties met cultuurhistorische waarde die geen meerjarige cultuursubsidie van de gemeente meer ontvangen te ondersteunen bij professionalisering en/of het verkennen van andere mogelijkheden voor (structurele) financiering	100 (voor 2025 en 2026)
10.53	Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen parkeergarage Paardenveld	Nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen gemeente Utrecht	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes in de parkeergarage Paardenveld	110
10.54	Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen Tussen de Rails	Nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen gemeente Utrecht	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes in het gebied Tussen de Rails	335

10.55	Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen Koningsweg 2	Nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen gemeente Utrecht	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes op de Koningsweg 2	100
10.56	Maatschappelijke Diensttijd	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Maatschappelijke Diensttijd	206
10.57	Versterken Sociale Basis	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Versterken Sociale Basis	227

Hoofdstuk 11 Slotbepalingen

Artikel 11.1 Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als Subsidiestaat 2026 gemeente Utrecht.

Artikel 11.2 Intrekking

De [Subsidiestaat 2026](#), zoals vastgesteld op 13 mei 2025, wordt ingetrokken.

Artikel 11.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking de dag na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, in de vergadering van 15 september 2025.

De burgemeester

Sharon A.M. Dijksma

De secretaris,

Michiel J. Ruis

Toelichting

De subsidiestaat is onderdeel van de programmabegroting en vermeldt per programma welke subsidiedoelstellingen er zijn. Voor iedere subsidiedoelstelling is een maximaal bedrag beschikbaar (= het subsidieplafond) gesteld door burgemeester en wethouders.

Bij iedere subsidiedoelstelling staat aangegeven welke subsidieregeling er onder valt en voor welke regeling u een aanvraag kunt doen.

De vermelde bedragen zijn geen garantie dat deze bedragen nog daadwerkelijk beschikbaar zijn, en/of dat er nog subsidie kan worden aangevraagd. Voor de actuele subsidieregelingen en budgetten kunt u kijken op de website van de gemeente utrecht www.utrecht.nl/subsidie of contact opnemen met het subsidiebureau van de gemeente Utrecht: subsidie@utrecht.nl

De aanvraagtermijnen per subsidieregeling zijn te vinden in de betreffende subsidieregelingen op www.overheid.nl.

(*1) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een convenant uitsluitend bestemd voor de EBU.

(*2) Het subsidieplafond is beperkt beschikbaar voor nieuwe aanvragen. Uit subsidies die in voorgaande jaren zijn verleend vloeien doorlopende verplichtingen voort waarvan de omvang afhankelijk is van externe factoren. Deze verplichtingen komen ten laste van het subsidieplafond voor 2026. Het plafond kan worden bijgesteld op basis van de ervaringen in het voorgaande jaar en nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen.

(*3) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een aanwijzingsbesluit uitsluitend bestemd voor UW bedrijven.

(*4) Op de beschikbare subsidiebedragen onder deze regelingen worden de verleende subsidiebedragen uit het jaar 2025 in mindering gebracht.

(*5) Op alle subsidieplafonds rust een begrotingsvoorbehoud.

Raadsbesluit

Programmabegroting 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Freek Verbakel
Zaaknummer	30579942
Jaargang en nummer	2025, nr. 100
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De programma's vast te stellen waarin is opgenomen:
 - a. de doelstellingen en de beoogde maatschappelijke effecten uitgedrukt in indicatoren
 - b. de baten en lasten van de programma's:

De baten en lasten van de programma's:

	Baten	Lasten
<i>Betrouwbare overheid</i>	9.184.830	63.109.657
<i>Ontwikkelen en wonen voor iedereen</i>	186.337.986	202.232.016
<i>Klimaatvriendelijke stad</i>	9.230.150	22.205.018
<i>Duurzame bereikbaarheid</i>	115.134.345	88.343.875
<i>Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed</i>	151.054.328	258.638.239
<i>Veilige stad</i>	1.884.797	72.715.291
<i>Passende ondersteuning en opvang</i>	7.137.765	262.039.671
<i>Algemene middelen en overhead</i>	1.343.439.559	257.393.989

De baten en lasten van de clusters:

	Baten	Lasten
<i>Werk, toekomstige economie en bestaanszekerheid</i>	175.448.093	324.302.172
Cluster Economie en werkgelegenheid	914.637	31.131.671
Cluster Werk en inkomen	174.533.456	293.170.501
<i>Kansrijk opgroeien</i>	17.894.750	281.648.664
Cluster Jeugd	1.200.000	149.025.004
Cluster Onderwijs	16.694.750	132.623.660
<i>Levendige en gezonde stad</i>	66.546.743	261.738.010
Cluster Cultuur	0	69.932.427
Cluster Samenleven en sport	28.256.297	123.611.425

Cluster Vastgoed	33.432.802	29.836.835
Cluster Volksgezondheid	4.857.644	38.357.323

met dien verstande dat:

1. 1,1 miljoen euro te besteden aan het vergroeningsproject Merwedepark.
 2. Dit bedrag 2026 in mindering te brengen op de door het college voorgestelde toevoeging aan de Algemene dekkingsreserve;
 3. Een opvangreserve à 2.000.000 euro wordt ingesteld binnen de gemeentelijke begroting, met als doel flexibel in te kunnen spelen op acute opvangvragen binnen de gehele opvangketen, waaronder maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, crisisopvang, asielopvang, opvang van EU-arbeidsmigranten en ongedocumenteerden;
 4. Dit bedrag incidenteel in mindering te brengen op de door het college voorgestelde toevoeging aan de Algemene dekkingsreserve;
 5. En de Programmabegroting 2026 dienovereenkomstig aan te passen.
 6. De vergroening van de Amerhof mee te nemen ter overweging bij de uitvoering van amendement 'Geld uitkijktoren kunnen we beter besteden';
 7. € 400.000 minder toe te voegen aan de algemene dekkingsreserve en dat te besteden aan de vergroening van de Amerhof.
 8. En de Programmabegroting 2026 dienovereenkomstig aan te passen.
2. De paragrafen vast te stellen waarin de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede de lokale heffingen zijn vastgelegd.
 3. Het geactualiseerde financieel beeld ten opzichte van de Voorjaarsnota 2025 vast te stellen, zoals verwerkt in de Programmabegroting 2026;
 - a. Bijstelling inkomsten uit het gemeentefonds n.a.v. publicatie van de meicirculaire 2025 voor een bedrag van 16 miljoen euro (voordeel) in 2026, aflopend naar een structureel voordeel van 1,8 miljoen euro.
 - b. Het ramen van een eigen bijdrage voor jeugd vanaf 2028 van structureel € 4,4 miljoen (voordeel)
 - c. Het verwerken van een aantal indexeringsposten van per saldo € 1,8 miljoen nadeel (bestaande uit extra lasten voor de onregelmatigheidstoeslag (€ 1,4 miljoen nadeel); indexering riolering (€ 5 miljoen nadeel) en vrijval stelpost indexering (€ 4,6 miljoen voordeel)
 - d. Structureel ophogen van de onderhoudsvoorzieningen vastgoed, sport en mobiliteit (€ 3,8 miljoen structureel, nadeel)
 - e. Incidentele ophoging van het buigbudget bij Werk en Inkomen van € 7 miljoen in 2026 en € 5 miljoen in 2027 (nadeel)
 - f. Bijstellen van het budget voor evenementenleges met € 630.000 (nadeel), beschikbaar stellen van budget voor de uitvoering van de nota WAAVA (€ 650.000 nadeel) en € 175.000 (nadeel) uit te trekken voor het Zwarteplein
 - g. Versterking van het eigen vermogen door toevoeging van het begrotingssaldo aan de Algemene dekkingsreserve, € 1,9 miljoen in 2026 en € 6 miljoen in 2027, het onttrekken van € 1,0 miljoen in 2028 en het toevoegen van € 0,6 miljoen in 2029 en volgende jaren. Met dien verstande dat:
 1. er incidenteel in 2027, 2028 en 2029 110.000 wordt vrijgemaakt en na 2029 structureel 170.000 euro gaat naar de aanpak voor het verhogen van de vaccinatiegraad;
 2. Dit bedrag vanaf 2027 in mindering te brengen op de door het college voorgestelde toevoeging aan de Algemene dekkingsreserve;
 3. En de meerjarenbegroting dienovereenkomstig aan te passen.
 4. Het budget voor de aanpak van femicide wordt verhoogd:
 - in 2026 met €100.000,

- in 2027 met €150.000,
 - en structureel vanaf 2028 met €200.000;
5. Deze verhoging wordt gedekt door gebruik te maken van de extra storting in de algemene dekkingsreserve.

Maatregel (bedragen x €1000)	2026	2027	2028	2029	Structureel
Aanpak femicide	-100	-150	-200	-200	-200
Algemene dekkingsreserve	100	150	200	200	200
Totaal	0	0	0	0	0

6. voor 2026 de toevoeging aan de algemene dekkingsreserve met €500.000 wordt verlaagd voor het verbeteren van de verkeersveiligheid op Lage Weide door het met prioriteit plannen en aanpakken van één van de locaties waar de verkeersveiligheid zorgelijk is.
En de raad over de uitvoering en de bereikte resultaten jaarlijks te informeren in het kader van de P&C cyclus.

7. het budget voor de pilot voor de Transkliniek gecontinueerd wordt met in 2026 € 40.000 en vanaf 2027 € 80.000 structureel. Deze verhoging wordt gedekt door gebruik te maken van de extra storting in de algemene dekkingsreserve.

Maatregel (bedragen x €1000)	2026	2027	2028	2029	Structureel
Transkliniek	-40	-80	-80	-80	-80
Algemene dekkingsreserve	40	80	80	80	80
Totaal	0	0	0	0	0

En het college te verzoeken bij de structurele voortzetting van de Transkliniek huidige partners als de GGDrU en Colored Qollective te betrekken.

8. een bedrag van €750.000 niet wordt gestort in de algemene dekkingsreserve, maar zal worden aangewend om verbetermaatregelen voor de verkeersveiligheid van de Draaiweg te realiseren.
9. En de Programmabegroting 2026 dienovereenkomstig aan te passen; deze maatregelen zo snel mogelijk na de afronding van het onderzoek te realiseren en over de uitvoering uiterlijk in Q3/2026 te rapporteren.
10. de voorgestelde toevoeging aan de Algemene dekkingsreserve jaarlijks met € 75.000 wordt verlaagd ten behoeve van een investering in (religieus) erfgoed en vanaf 2030 een structurele investering van € 150.000 uit de algemene dekkingsreserve te bekostigen, waarmee de bezuiniging 'stoppen herbestemmingsprofiel religieus erfgoed', zoals beschreven in de tabel Maatregelen op p.94 wordt geschrapt, en voor het overige bedrag de focus gelegd wordt op de zichtbaarheid van religieus erfgoed.
11. En de Programmabegroting 2026 dienovereenkomstig aan te passen.

PGB 2026	2026	2027	2028	2029	structureel
Religieus erfgoed	+75.000	+75.000	+75.000	+75.000	+150.000

12. voor 2026 de voorgestelde toevoeging aan de Algemene dekkingsreserve met € 750.000 wordt verlaagd ten behoeve van het (fysiek, online en

digitaal) weerbaar maken van de gemeente Utrecht, zodat we als gemeente goed voorbereid zijn bij eventuele calamiteiten
13. En de programmabegroting 2026 dienovereenkomstig aan te passen.

4. De investeringskredieten 2026 (vervangings-, uitbreidings- en routine investeringen) vrij te geven van in totaal € 279,047 miljoen,

met dien verstande dat:

1. een nieuwe investering wordt toegevoegd in het programma Duurzame Bereikbaarheid, doelstelling Verkeersveiligheid, met de naam 'Meernbrug' en er €150.000 wordt toegevoegd aan dit investeringsbudget;
 2. dit te dekken door datzelfde bedrag te onttrekken aan de uitbreidingsinvestering 'Uitbreiding betaald parkeren 2026' danwel uit de reserve parkeerexploitatie.
5. De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves van per saldo € 11,1 miljoen onttrekkingen voor het jaar 2026, bestaande uit toevoegingen aan reserves van € 82,9 miljoen en onttrekkingen aan reserves van € 94 miljoen, vast te stellen.

met dien verstande dat:

1. aanvullend € 500.000 incidenteel uit de algemene dekkingsreserve wordt onttrokken ten behoeve van een gerichte impuls aan (creatieve) broedplaatsen."
2. en de Programmabegroting dienovereenkomstig aan te passen.
3. Het college te verzoeken deze middelen in te zetten op een wijze die het meest effectief is voor het realiseren van zoveel mogelijk betaalbare werkruimte voor makers, met prioriteit voor kansrijke locaties zoals Vlampijpstraat 52 en 87-89, Het Zomerhuis en Tussen de Rails;
4. Het college te vragen de raad te informeren over de inzet van deze middelen en het verwachte effect op het aantal vierkante meters creatieve werkruimte.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:19:20 CET
ID: 74269178-df4e-4df5-9b0e-7421259be587
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:18:04 CET
ID: 74269178-df4e-4df5-9b0e-7421259be587
Auth: Scribble

Programmabegroting 2026

Gemeente Utrecht

[Utrecht.nl](https://utrecht.nl)

Colofon

Utrecht, 17 oktober 2025

Uitgave:

Gemeente Utrecht

Informatie

Gemeente Utrecht

Bedrijfsvoerings- en strategienetwerk

Afdeling F&I

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

[Begroting en verantwoording | gemeente Utrecht](#)

Raadsvoorstel zaaknummer: 30579942

Vormgeving

Website:

DDK Creative Marketing

Drukwerk:

Jelle Verhoeks

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2026	1
Colofon	2
Leeswijzer	5
Hoofdlijn	7
Beleidskaders	23
Programma 's	24
Betrouwbare overheid	25
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	44
Klimaatvriendelijke stad	62
Duurzame bereikbaarheid	74
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	93
Veilige stad	127
Passende ondersteuning en opvang	143
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	163
Kansrijk opgroeien	186
Levendige en gezonde stad	219
Algemene middelen en overhead	269
Paragrafen	283
Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	285
Financiering	301
Lokale heffingen	313
Verbonden partijen	321
Grondbeleid	353
Onderhoud Kapitaalgoederen	359
Investerings	369
Vastgoed	381
Bedrijfsvoering	385
Wet open overheid	393
Financiën	395
Overzicht baten en lasten	396
Actualisatie Financieel Beeld 2026	418
Grondslagen PB 2026	422
Geprognoseerde balans	424
Overzicht Reserves	426
Overzicht Voorzieningen	429
Overzicht Taakvelden	432
Berekening EMU-saldo	439
Bijlagen	441

Toelichting Reserves	442
Toelichting Voorzieningen	484
Overzicht Gewaarborgde geldleningen	493
Overzicht Subsidies	498
Wet Markt en Overheid.....	499
Overzicht Verplichte BBV Indicatoren	507
Corresponderende posten	511
Kostendekkendheid Belastingen en Retributies.....	515
Verklarende woordenlijst	521

Leeswijzer

Dit is de Begroting 2026 van de gemeente Utrecht. In deze leeswijzer lichten we kort de onderdelen van deze begroting toe.

Hoofddlijn

Hier vindt u de beschrijving van de hoofddlijn voor 2026 en de daaropvolgende jaren. De hoofddlijn bevat de bestuurlijke kernboodschap. Langs de lijnen van het coalitieakkoord wordt verteld wat we belangrijk vinden en wat we gaan doen. Daarnaast worden in het financiële gedeelte de financiële keuzes op hoofddlijnen toegelicht en onderbouwd met de belangrijkste financiële indicatoren.

Programma's

De programma begroting bevat tien beleidsprogramma's en één programma algemene middelen en overhead. Alle programma's beginnen met een totaaloverzicht van de baten en lasten van het programma. Baten en lasten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen. In de saldokolommen betekent een positief getal een voordeel en een negatief getal een nadeel. Het symbool V aan het einde van een tabel betekent dat er onderliggende gegevens beschikbaar zijn. Door hier op te klikken verschijnen de onderliggende gegevens. Dit geldt ook voor tabellen in de andere onderdelen van de begroting. Een nieuw onderdeel t.o.v. de Programmabegroting 2025 is dat in het totaaloverzicht van de programma's een tabel is opgenomen met daarin de in het programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen.

Trendgrafieken laten de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren zien, zowel absoluut als relatief.

Na het programmaoverzicht worden de programmadoelstellingen verder uitgewerkt. We geven aan welk beleid ten grondslag ligt aan de doelstelling en met welke indicatoren we meten. Als voor de betreffende doelstelling nieuw beleid in de maak is, geven we dit aan. Dit kan leiden tot aanpassing van doelstellingen en indicatoren in een volgende programmabegroting. Vervolgens beschrijven we de activiteiten die we gaan ondernemen om de doelstelling te bereiken, welke activiteiten we niet meer doen en welke activiteiten we continueren. De opsomming is niet uitputtend. Als een activiteit uit het coalitieakkoord volgt, dan is dit met behulp van een rood driehoekje aangegeven.

Per doelstelling tonen we de baten en lasten en geven een toelichting op de verschillen in de baten, lasten en reserves ten opzichte van begrotingsjaar 2025, indien deze groter zijn dan 0,5 miljoen euro of 10% van de baten of lasten van de doelstelling. Kleinere verschillen worden toegelicht als ze politiek relevant zijn. Dit betekent dat niet het totale verschil tussen 2025 en 2026 wordt toegelicht. Als er meer baten, lasten en mutaties in de reserves zijn ten opzichte van begrotingsjaar 2025 wordt dit met een positief getal aangegeven (+). Als er minder baten, lasten en mutaties in de reserves zijn ten opzichte van het begrotingsjaar wordt dit met een negatief getal aangegeven (-). De afkorting I in de verschillentabel staat voor Incidenteel, de afkorting S voor Structureel.

De programmabegroting bevat binnen de programma's informatie over de beïnvloedbaarheid van de lasten van een doelstelling. In een grafiek is zichtbaar welk percentage van de lasten beïnvloedbaar is. Daarbij wordt uitgelegd waar het beïnvloedbare deel van de lasten aan besteed wordt. Dit biedt extra inzicht in onderliggende keuzes. De beïnvloedbare ruimte kan niet ingezet worden voor nieuw beleid, zonder de bestaande kaders of activiteiten aan te passen.

Na de uitwerking van de doelstellingen wordt per programma een overzicht gegeven van risico's, investeringen, de verbonden partijen die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen, en subsidies.

Paragrafen

De begroting bevat naast programma's ook een toelichting op programma overstijgende onderwerpen, zoals investeringen die de gemeente heeft gedaan of van plan is te doen. Deze paragrafen zijn verplicht vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art. 9 lid 2) met uitzondering van de paragrafen Investerings en Vastgoed.

Financiën

Financiën bestaat uit het totaaloverzicht baten en lasten, de uiteenzetting en toelichting van de financiële positie, de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd in de programmabegroting en een overzicht reserves en voorzieningen.

Bijlagen

In de bijlagen zijn de (toelichtingen op) financiële overzichten op detailniveau opgenomen.

Hoofdlĳn

Utrecht houdt koers: stabiele financiën, barmhartige keuzes

"Utrecht is een stad om van te houden. De stad beweegt: er wordt gebouwd, gewerkt en geleefd. Het gaat goed met veel inwoners. Maar er zijn ook Utrechters die moeite hebben om mee te komen in de maatschappij."

Dit waren de eerste zinnen van het coalitieakkoord waar het huidige college op 1 juni 2022 mee aan de slag is gegaan. De prioriteit van dit college ligt vanaf het begin op de groeiende ongelijkheid in de stad. Er is dit college veel aan gelegen om een extra stap te zetten voor Utrechters die een steun in de rug nodig hebben. Juist in een succesvolle stad als Utrecht laten we mensen niet vallen.

Voor dit college was ook de woningnood reden voor stevig ingrijpen. We gingen van woningbouwbeleid naar volkshuisvestigingsbeleid; de focus verplaatste zich naar zorgen voor voldoende en betaalbare woningen voor alle Utrechters. Tot slot was en is het vijf voor twaalf voor het klimaat en koos dit college voor stevige maatregelen om een bijdrage te leveren aan het aanpakken van de klimaatcrisis.

Op deze en vele andere thema's die leven in de stad is er de afgelopen jaren veel gebeurd. Een kleine opsomming: de leegstand in Utrecht is met maar liefst 20 procent gedaald, 60 procent van de Utrechtse huizen valt onder verkoopbescherming en er is een grote stap gezet naar 75.000 nieuwe woningen in Groot Merwede. De wachtlijst van Hulp bij Huishouden is van 1,5 jaar naar 0 gegaan, 15 Utrechtse scholen verstrekken gratis schoollunches, de positie van Mbo'ers is stevig verbeterd en de Utrechters krijgen sneller hulp bij schulden. De milieuzone is uitgebreid voor schonere lucht, het windpark Rijnenburg is een stap dichterbij en maar liefst 15.000 Utrechters kregen een gratis energiebox. Dit is slechts een kleine greep wat er in Utrecht, samen met inwoners, ondernemers en studenten, de afgelopen jaren is gerealiseerd. En dit is iets waar we trots op zijn.

Er is echter ook een andere werkelijkheid waar we ons voor gesteld zagen en zien. Die van Covid, oorlogen en conflicten op ons continent, schuivende panelen op het geo-politieke wereldtoneel, een instabiele Haagse politieke situatie, een rap dalend vertrouwen van burgers in de politiek en in de overheid, toenemende polarisatie en de collectieve verantwoordelijkheid om te zorgen voor een veilige omgeving voor meisjes en vrouwen in alle situaties. En natuurlijk de lastige financiële situatie waarin alle Nederlandse gemeenten zich bevinden.

De overheid, helemaal de gemeentelijke overheid, is een spiegel van de samenleving. We hebben ons daarom altijd te verhouden tot actuele ontwikkelingen binnen en buiten onze gemeente. Dit hebben we de afgelopen jaren dan ook gedaan volgens de drie pijlers van ons beleid en bestuur: stabiel, pragmatisch en barmhartig. Zo zijn we nooit weggelopen van gesprekken met het kabinet. We geloven in nauwe samenwerking van gemeenten met de Rijksoverheid. Echter, als diezelfde Rijksoverheid de humanitaire ondergrens bereikt - zoals gebeurde met voorstellen op het gebied van asiel en opvang - dan trekken wij onze eigen grens. Utrecht zal altijd een humaan vluchtelingenbeleid voeren. Stabiliteit hebben we betracht onder andere in ons financiële beleid. Vrij snel na het uitkomen van het coalitieakkoord werd duidelijk dat financiële ontwikkelingen ons manen tot realisme en het bijstellen van al te grote ambities. Utrecht heeft hierdoor steeds een sluitende begroting gepresenteerd en is kunnen blijven investeren in de stad. Niet alleen in de belangrijke prioriteiten, maar ook in ontwikkelingen die onze stad nog leefbaarder en levendiger maken: in groen en in de openbare ruimte, in cultuur en in sport.

We hebben echter ook geconstateerd dat (geo-)politieke ontwikkelingen grote impact hebben op de inwoners van onze stad. Ook in Utrecht komen mensen tegenover elkaar te staan. Ook in Utrecht daalt het vertrouwen in de overheid. Ook in Utrecht twijfelen mensen aan het recht op demonstratie.

Een toename van polarisatie en wantrouwen vraagt nu en in de komende jaren veel aandacht van het stadsbestuur, de gemeenteraad, maar ook van alle inwoners van Utrecht. Want het enige antwoord op verwijdering, verharding en verlies van vertrouwen is zachtheid en eerlijkheid. Dat we naast elkaar blijven staan, ondanks onze verschillen. Dat we van mening mogen verschillen en dat dit onze grootste kracht is.

Utrecht is een stad om van te houden. De stad beweegt: er wordt gebouwd, gewerkt en geleefd. Het gaat goed met veel inwoners. Laten we samen zorgen dat we dit ook de komende jaren kunnen blijven zeggen.

Financieel beeld

De huidige instabiele politieke situatie in Den Haag maakt het dit jaar lastiger om realistisch te begroten. Toch is het ook dit jaar weer gelukt om voor 2026 en 2027 een structureel sluitende programmabegroting te presenteren. Vanwege Rijksbeleid laten 2028 en 2029 wel een structureel tekort zien. Er is voor de komende twee jaren extra geld, maar vanaf 2028 niet meer. Hierdoor is het zogenaamde financiële ravijn verplaatst naar 2028 en volgende jaren. Het begrotingssaldo zelf, dus alle structurele en incidentele baten versus alle structurele en incidentele lasten, is in de eerste twee jaren van de meerjarenbegroting én vanaf 2029 ook positief.

De gemeente Utrecht heeft dus een goede financiële positie. De financiën zijn op orde. Maar hoewel de reserves nog goed zijn, staan deze wel onder druk. Het is dus zaak om de komende jaren een stabiele reservepositie te behouden. We beschikken over voldoende weerstandsvermogen en onze schuldquote bevindt zich binnen de gewenste bandbreedte. Het is zeer belangrijk dat we de komende jaren nog voldoende kunnen investeren voor de groeiende stad. De lokale lastendruk van de gemeente Utrecht ligt iets boven het gemiddelde van Nederland, maar past bij het voorzieningenniveau van onze mooie historische stad.

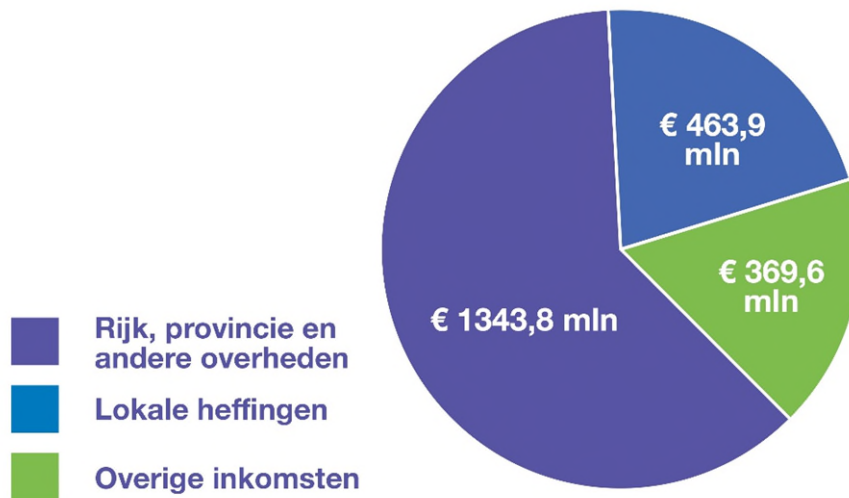
Toch zijn er blijvende zorgpunten: de bezuinigingen zijn weliswaar ingeboekt, maar moeten nog wel gerealiseerd worden. Het is goed om een financiële buffer achter de hand te hebben, mochten zich de komende jaren nog financiële tegenvallers voordoen. Bij de presentatie van de voorjaarsnota van het Rijk konden we nog voorzichtig optimistisch zijn dat de luide roep van gemeenten in Nederland werd gehoord. Vanwege de val van het kabinet en de aankomende Tweede Kamerverkiezingen is het echter nog onzeker of de toezeggingen van het inmiddels demissionaire kabinet uiteindelijk landen in de begroting. Gemeenten zullen het demissionaire kabinet natuurlijk houden aan hun afspraken en wijzen op hun verantwoordelijkheid om voor gemeenten een stabiele en betrouwbare partner te zijn. We moeten op elkaar kunnen rekenen, helemaal gezien de huidige geopolitieke situatie welke ook doordringt en -klinkt in onze gemeenschappen. Feit is echter ook dat de nieuwe raad en het nieuwe college, bij ongewijzigd rijksbeleid, geconfronteerd wordt met een structurele uitdaging vanaf 2028. We zullen dus verstandig moeten omgaan met onze financiën. Dat geldt ook voor onze reserves. Dat zijn we ook verplicht aan een nieuwe coalitie, die met een goede financiële uitgangspositie van start moet kunnen gaan.

Als gevolg van autonome en onvermijdelijke ontwikkelingen, zoals de september- en decembercirculaire 2024, loon- en prijsontwikkelingen, het achterblijven van de verwachte gemeentefondsuitkering voor de groei van de stad en het uitblijven van passende compensatie van het Rijk voor inburgering was het startsaldo bij de Voorjaarsnota 2025 een structureel tekort van 27,9 miljoen euro.

Hieronder zijn twee grafieken opgenomen met de baten en lasten. In de eerste grafiek is af te lezen waar het geld vandaan komt en in de tweede grafiek is te zien waar het geld aan uitgegeven wordt. De baten en lasten zijn inclusief de wijzigingen in de reserves.

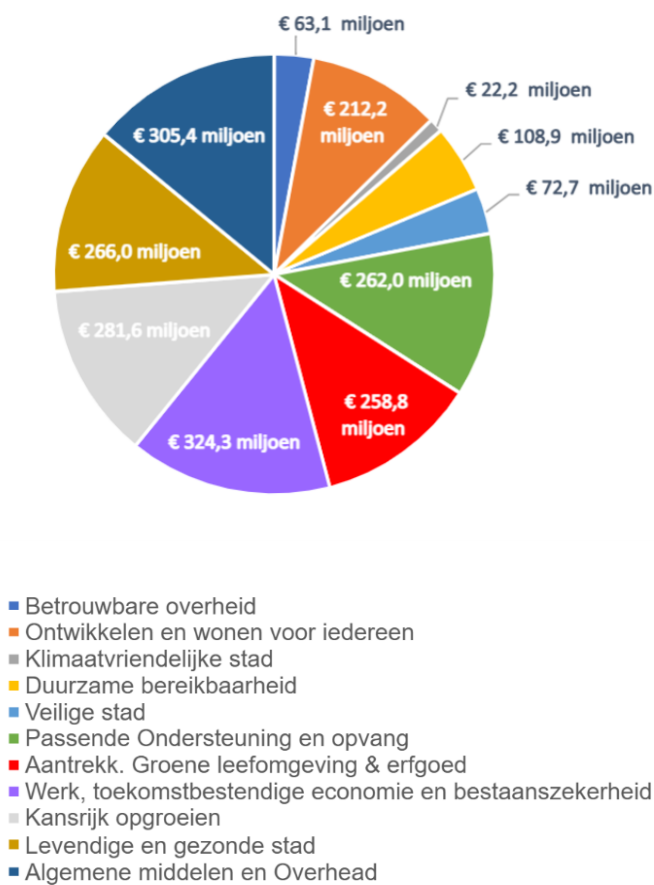
Inkomsten € 2,2 miljard

Hoe komt gemeente Utrecht aan geld?

Uitgaven: € 2,2 miljard

Waar geeft gemeente Utrecht geld aan uit?

Uitdagingen in meerdere opgaven

Asiel en integratie

Hoewel het landelijk wetstraject ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting nog niet is afgerond, verwachten we dat een aantal wetten die in de Tweede Kamer zijn aangenomen stevige gevolgen hebben voor vluchtelingen en voor gemeenten om humaan en effectief beleid uit te kunnen blijven voeren. Deze wetten staan ook op gespannen voet met de internationale mensenrechtenverdragen.

De gemeente Utrecht blijft zich, gesteund door verschillende moties van de raad ([motie 2024/310 Utrecht staat voor humaan asielbeleid](#), [motie 2025/400 Verzet tegen asielwet](#)), inzetten voor kwalitatief goede asielopvang volgens het Plan Einsteinconcept, voor opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen en voor de huisvesting van statushouders. We werken -zover mogelijk- niet mee aan maatregelen die leiden tot dakloosheid en strafbaarstelling. Met het aanvullende budget uit de Voorjaarsnota 2025 kunnen we de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen voortzetten, net als de tijdige en passende ondersteuning aan inwoners die inburgeringsplichtig zijn.

Goede uitvoering en contact met de stad

Inwoners en ondernemers kunnen rekenen op betrouwbare informatie en dienstverlening. Bij de gemeenteraadsverkiezingen zorgen we dat alle inwoners die mogen stemmen, kunnen stemmen. De nieuwe gemeenteraad gaat werken volgens de nieuwe werkwijze naar aanleiding van het Raadsvoorstel Werkdruk & Werkwijze. De raad spreekt met Utrechters over hoe het contact tussen raad en Utrechters verbeterd kan worden. Met bewoners, ondernemers en organisaties uit de buurt en wijk voeren we de aangescherpte wijkaanpak Samen voor Overvecht en de buurtagenda's uit. We werken aan meer eigenaarschap voor Utrechters vanuit het programma Samen stad maken. Vanuit de programma's Buurt en wijkgericht werken en Samen stad maken, werken we aan een cultuurverandering van de organisatie op de gebieden samen stad maken en buurt en wijkgericht werken. We faciliteren initiatieven vanuit het Initiatievenfonds en brengen de maatregelen, uit het uitvoeringsprogramma Samenwerken met jeugd, in praktijk.

Door de hervormingsbezuinigingen en de bezuinigingen uit de Voorjaarsnota 2024 doen we ook activiteiten niet of anders. Het klantcontactcentrum gaat op woensdag- en vrijdagmiddag dicht en dat betekent dat we die middagen niet bereikbaar zijn. Het subsidiebudget van het Initiatievenfonds is verlaagd en daarom is een maximaal totaalbedrag beschikbaar voor aanpassingen aan de openbare ruimte die meer kosten dan €5000. De dienstverlening van wijkbureaus differentiëren we door het af te stemmen op wat een wijk of buurt nodig heeft, wat we daar willen bereiken en welke inzet daarvoor nodig is. Ook vanuit de Utrechtse belangenbehartiging moeten we prioriteren: we kijken per vraagstuk hoe dat wordt opgepakt (inzet en capaciteit) zowel internationaal, nationaal als regionaal.

Groei in balans

Utrecht is een snelgroeiende stad. Aan het begin van deze eeuw had Utrecht 250.000 inwoners.

Inmiddels zijn dat er 375.000. Verwacht wordt dat Utrecht in 2029 meer dan 400.000 inwoners heeft.

En ook in het volgende decennium verwachten we verdere groei.

De afgelopen jaren stonden in het teken van groei in balans, zodat voorzieningen meegroeien met het aantal inwoners. Deze ambitie staat inmiddels onder druk, vanwege een beperkte haalbaarheid van de uitvoering (door gebrek aan mensen en materialen, netcongestie, complexiteit en stapeling van ambities) en vanwege het feit dat we over minder geld beschikken dan eerder voorzien, met name vanwege bezuinigingen en aanpassing van de gemeentefondssystematiek door het Rijk. Hierdoor is de bekostiging vanuit het groeikader niet meer houdbaar. Ook de begrote parkeerinkomsten staan onder druk.

We doen er alles aan om te zorgen dat de geplande gebiedsontwikkelingen door kunnen blijven gaan, zoals met de Utrechtse Aanpak, oplossingen voor netcongestie en een lobby op de cofinanciering van

grote (gebieds)ontwikkelingen. In de Voorjaarsnota 2025 heeft de gemeenteraad besloten over een aantal bijsturingen. Deze hebben betrekking op het groeikader en de parkeerinkomsten, het Meerjarenprogramma Ruimte inclusief de bekostiging van de Merwedelijn en onze aanpak om meer grip te krijgen op de investeringen, in lijn met de motie [grip op investeringen](#).

Netcongestie

De belasting van het elektriciteitsnet in Utrecht nadert een kritische grens. Er is tekort aan capaciteit voor stroomtransport op piekmomenten. Hierdoor is er al een wachtlijst voor stroomaansluitingen voor grootverbruikers en dreigt er een wachtlijst voor kleinverbruikers. Zonder onmiddellijke aanvullende maatregelen komen veel ontwikkelingen tot stilstand, zoals de ontwikkeling van woningen en voorzieningen, de vestiging van bedrijven en verduurzaming. Ook neemt het risico op frequente stroomuitval aanzienlijk toe.

Om verlies aan inkomsten te voorkomen, ontwikkelingen mogelijk te maken en voorbereidingen te treffen voor grootschalige stroomuitval heeft de gemeenteraad in de Voorjaarsnota 2025 een pakket maatregelen vastgesteld. Deze maatregelen kosten geld, maar voorkomen hogere kosten of lagere inkomsten. Vanwege onzekerheid over de verdere ontwikkeling van netcongestie en over het rijksbeleid om dit landelijke probleem aan te pakken, staan in deze begroting maatregelen voor de komende twee jaar. Hiermee worden wel structurele verplichtingen aangegaan met een incidentele financiële dekking. Dit is een overwogen risico dat deels is verwerkt in het weerstandsvermogen.

Wat doen we in 2026 en verder?

Het college blijft, zoals gezegd, investeren in mensen en op plekken waar dit het hardste nodig is, binnen een financieel solide beleid. Maar wat betekent dit concreet voor 2026 en verder? Hieronder staat een aantal voorbeelden uit deze programma's binnen de thema's van het coalitieakkoord 2022-2026.

Kansengelijkheid

Utrecht wil een stad voor iedereen zijn. Een inclusieve stad waar het voor alle Utrechters goed, veilig en gezond wonen, werken en leven is. We voelen een grote verantwoordelijkheid om ongelijkheid tegen te gaan. Daarom investeren we in mensen en buurten die dit het hardste nodig hebben door middel van het principe Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen.

- Samen met de kinderopvang en het onderwijs maken we een aanpak voor jonge kinderen die een extra ondersteuningsvraag hebben. Met als doel de doorstroom te verbeteren van de dagbehandeling naar onderwijs en de vraag naar dagbehandeling te verkleinen.
- We starten met de uitvoering van de nieuwe beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041. Concreet werken we in 2026 aan optimaliseren van het gebruik van schoolgebouwen, stimuleren we multifunctioneel en meervoudig ruimtegebruik in schoolgebouwen en zetten we eerste stappen naar inclusieve onderwijshuisvesting.
- We implementeren Basiswerkdienstverlening en Werkdienstverlening-Plus voor de specifieke doelgroepen om hen stappen richting werk te laten maken.
- We werken aan een toekomstbestendig werkontwikkelbedrijf.
- Om de vaccinatiegraad te verhogen richten we onze aanpak specifiek op wijken en doelgroepen waar de vaccinatiegraad het laagst is en het risico op ziekteverspreiding het grootst.
- Op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid leggen we de focus op Utrechters bij wie en bij wijken en buurten waar de veiligheidsproblematiek het meest urgent is, zoals onder het Bollendak. We hebben vier prioriteiten: veiliger wijken, het tegengaan van excessen door maatschappelijke onrust, het tegengaan van ontwrichtende effecten van druggerelateerde criminaliteit en het vergroten van digitale veiligheid en online weerbaarheid.
- In 2026 blijven we werken aan een inclusieve stad door handelingsperspectief te bieden om sociale ongelijkheid tegen te gaan, bewustwording te vergroten over het belang van mensenrechten en over de migratiegeschiedenissen in onze stad. Ook hebben we extra

aandacht voor het tegengaan van polarisatie in onze stad, en de rol van de onlinewereld hierin.

Aanpakken woningnood

Het tempo van de woningbouw is lager dan we willen. Door autonome ontwikkelingen is het ook steeds lastiger om al onze ambities te realiseren. Dit gaat onder meer over veranderde marktomstandigheden door hogere kosten van grondstoffen en gestegen rentelasten en arbeidsmarkttekorten maken het investeringsklimaat onzekerder. Daarnaast zorgt netcongestie voor onzekerheid en vertraging in projecten. Maar juist in deze tijd met grote tekorten aan woonruimte halen we alles uit de kast om deze schaarste aan te pakken.

- Hierbij richten we ons op het aanjagen van de nieuwbouw en het beter benutten van de bestaande voorraad.
- Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat we een stevige basis leggen voor de toekomst. Hiervoor zetten we de stap van woningmarkt naar volkshuisvesting. Door middel van de Utrechtse Aanpak hebben we maatregelen genomen om de woningmarkt op gang te houden en gebiedsontwikkelingen doorgang te laten vinden.
- We werken aan de stad met als uitgangspunt groei in balans en vanuit de visie dat we een 10-minutenstad ontwikkelen. Hiervoor is in het coalitieakkoord een omvangrijk investeringspakket samengesteld. Omdat er minder geld beschikbaar is, kunnen we niet op alle plekken, op elk moment, in ieder gebied al onze beleidswensen uit de RSU realiseren. We moeten daarom helaas concessies doen.

Tegengaan klimaatcrisis

- Wij werken aan een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem van en voor iedereen om zo minder afhankelijk te worden van anderen voor onze energievoorziening. Dit doen we door zoveel mogelijk verschillende duurzame bronnen te benutten, door inwoners en ondernemers te helpen met energie besparen en de infrastructuur klaar te maken voor duurzame energie.
- We werken de acties tegen Netcongestie verder uit.
- In 2026 versnellen we de vergroening door de extra middelen vanuit het coalitieakkoord. Straten in Rivierenwijk, Noordwest en Overvecht worden groener, er worden extra bomen geplant, we versnellen de uitvoering van het Rondje Stadseiland.
- We voeren de luchtkwaliteitsmaatregelen uit 'Gezonde lucht voor iedereen' uit.
- We hogen per 1 januari 2026 de zero emissie-eis voor machines (>37 kW) in gemeentelijke projecten op. We stimuleren hergebruik in de bouw via de circulaire grondstoffencorridor.
- In maart 2026 voeren we op alle straten zonder vrij liggend fietspad de maximumsnelheid van 30 km/u in.
- We breiden – vooral bij stations – het aantal fietsparkeerplekken uit.
- We blijven doorgaan met het uitrollen van stadsbreed betaald parkeren. Bewoners worden gestimuleerd in parkeergarages te parkeren en daar waar mogelijk heffen we parkeerplaatsen op ten gunste van de openbare ruimte.

Levendige en leefbare stad

- We ontzorgen keldereigenaren in het wervengebied door op te treden als opdrachtgever voor het herstel van particuliere kelders conform de beleidsregel samenwerking bij kelderherstel.
- We starten een pilot voor de inzameling van groente-, fruit- en etensresten (gfe) bij de hoogbouw, waarmee we ons inzamelsysteem voor gfe +t (tuinafval) uitbreiden en de citybins vervangen.
- We realiseren 5 à 7 (nieuwe) sport- en speelplekken en geven een financiële bijdrage aan circa 17 projecten om sport- en speelplekken te verbeteren.
- In 2026 worden de hervormingen in het sociaal domein: steeds meer zichtbaar: in de herziening van subsidies in de sociale basis, in de inkoop van zorg en welzijn en in

vernieuwende werkwijzen die we ontwikkelen met partners in de stad. We werken ook concrete voorstellen uit om budget en taken te verschuiven van aanvullende zorg naar de sociale basis.

- We stellen een Uitvoeringsprogramma Huisvestingsplan Sport op.

Ontwikkelingen en maatregelen bij en na de Voorjaarsnota

Om op korte en op langere termijn het tekort op te lossen, is in de Voorjaarsnota 2025 een financiële strategie uitgewerkt. Hierbij is het uitgangspunt dat Utrecht financieel stabiel beleid voert en dus een structureel sluitende begroting presenteert. De financiële strategie bestaat uit de volgende onderdelen:

Financieel-technisch beleid

Hiermee kijken we naar mogelijkheden van financieel-technische aard, zoals de inzet van het eigen vermogen (reserves) om met name het tekort op korte termijn op te lossen. Ook kijken we hiermee naar de inzet van de beschikbare weerstandscapaciteit boven de norm van 1,0 voor het weerstandsvermogen (conform motie 415 uit 2024).

Hervormingen en bezuinigingen

In de Voorjaarsnota 2024 was het tekort op de gemeentelijke begroting opgelopen tot 76 miljoen euro. Er is daarom een aantal stevige maatregelen genomen om dat tekort op te lossen, waaronder 25 miljoen euro aan hervormingsbezuinigingen. Bij de invulling van deze hervormingsbezuinigingen hebben we vooral kritisch naar de gemeente en de gemeentelijke organisatie gekeken: wat kan minder en wat kan beter?

Als gevolg van de financiële situatie bij de Voorjaarsnota 2025 is in deze voorjaarsnota ook 8,8 miljoen euro aan extra bezuinigingsmaatregelen opgenomen.

Inschattingen inkomsten Rijk

In de Voorjaarsnota 2025 zijn aanvullende middelen vanuit het Rijk geraamd voor jeugd, inburgering en de landelijke vreemdelingenvoorziening. De aanvullende middelen voor jeugd zijn gebaseerd op de extra middelen die het Rijk in de eigen voorjaarsnota heeft aangekondigd. Ook heeft het Rijk in dezelfde voorjaarsnota extra middelen beschikbaar gesteld voor de demping van de terugval van het gemeentefonds in 2026 ('het ravijn'). Ook hiermee is rekening gehouden in de Voorjaarsnota 2025.

Financiële ontwikkelingen na Voorjaarsnota 2025

x € 1.000

Financieel beeld 2025-2029	2026	2027	2028	2029	Structureel
Eindsaldo Voorjaarsnota 2025	-	-	-	-	-
Actualisatie					
A. Meicirculaire 2025	16.000	16.600	200	1.800	1.800
B. Eigen bijdrage Jeugd	-	-	4.400	4.400	4.400
C. Structurele doorwerking majeure ontwikkelingen Tweede Bestuursrapportage en overige ontwikkelingen:	-14.043	-10.600	-5.600	-5.600	-5.600
C1. Indexering	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
C2. Voorzieningen	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800
C3. Werk & Inkomen	-7.000	-5.000	-	-	-
C4. Evenementenleges	-638	-	-	-	-
C5. Nota WAAVA	-630	-	-	-	-
C6. Zwarte plein	-175	-	-	-	-
D. Amendementen	-	-	-	-	-
Begroting 2026	1.957	6.000	-1.000	600	600
E. Storting/onttrekking algemene dekkingsreserve	-1.957	-6.000	1.000	-600	-600
Totaal Programmabegroting 2026	0	0	0	0	0

Aangenomen amendementen slotdebat Programmabegroting 2026*

Amendement met alternatieve dekking

A174a Investeren in veiligheid Meernbrug	-150	-	-	-	-
A174a Onttrekking parkeerreserve / verlaging uitbreidingsinvestering plaatsen parkeerapparatuur	150	-	-	-	-

Amendementen met dekking algemene dekkingsreserve

A176 Realiseer het Merwedepark	-1.100	-	-	-	-
A177 Impuls structurele bijdrage aanpak vaccinatiegraad	-	-110	-110	-110	-170
A184 Structurele middelen voor de aanpak van femicide	-100	-150	-200	-200	-200
A185 Verkeersveiligheid Lage Weide	-500	-	-	-	-
A186 Maak de financiering voor de transkliniek structureel	-40	-80	-80	-80	-80
A191 Voldoende opvang met reserve	-2.000	-	-	-	-
A192 Verbeter de verkeersveiligheid van de Draaiweg	-750	-	-	-	-
A193 Startbudget vergroening Amerhof	-400	-	-	-	-
A194 Investeren in maakruimte voor jonge makers	-500	-	-	-	-
A195 Waardeer religieus Erfgoed	-75	-75	-75	-75	-150
A196 Investeer om Utrecht weerbaar te maken	-750	-	-	-	-
Onttrekking algemene dekkingsreserve	6.215	415	465	465	600

Totaal Programmabegroting 2026 inclusief amendementen

- - - - -

* Bij de behandeling van de programmabegroting 2026 in de raadsvergadering van 13 november 2025 is een aantal amendementen aangenomen. De aangenomen amendementen in bovenstaand overzicht hebben invloed op het financieel beeld. De verwerking van deze amendementen vindt plaats bij de eerstvolgende begrotingswijziging. De amendementen in bovenstaand overzicht zijn niet verder verwerkt in deze onderliggende programmabegroting.

Door deze amendementen komt de algemene dekkingsreserve onder druk te staan. In enkele jaren van de meerjarenraming vertoont de algemene dekkingsreserve zelfs een negatief saldo. Aan het einde van de meerjarenraming is het saldo van de algemene dekkingsreserve echter wel weer positief. Het College zal bij de komende begroting maatregelen moeten nemen om alle jaren van de meerjarenraming af te sluiten met een positief saldo van de algemene dekkingsreserve.

Hieronder staat een uitleg bij de cijfers uit bovenstaande tabel:

A. Meicirculaire 2025

De meicirculaire is verschenen nadat de raad de Voorjaarsnota 2025 heeft ontvangen. De meicirculaire 2025 laat een positief meerjarig financieel beeld zien. De programmabegroting 2026 is daarom aangepast conform de Raadsbrief meicirculaire gemeentefonds 2025.

Onze inkomsten uit het gemeentefonds veranderen door:

- Een opwaartse bijstelling van de prijscompensatie in het gemeentefonds. Dit levert in 2026 ruim € 12 miljoen op;
- Een afname van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds, hierdoor krijgen we structureel € 1,1 miljoen minder;
- De actualisatie van de landelijke maatstaven. Dit heeft een positieve impact op onze inkomsten van ongeveer € 5 miljoen structureel;
- Het doorvoeren van een extra korting op het jeugdbudget vanaf 2028 die negatief uitpakt voor onze financiën. Dat kost vanaf 2027 ruim € 14 miljoen.

Per saldo leidt dit tot extra budgettaire ruimte tot en met 2027. Voor 2028 en volgende jaren daalt de extra financiële ruimte weer naar nul.

Naar aanleiding van de meicirculaire handhaven we onze ramingen dat er over 2023 en 2024 nog een nabetaling komt ten aanzien van het jeugddossier door het Rijk. Hierover zijn immers harde toezeggingen gedaan door de (inmiddels demissionaire) premier. Als die toezeggingen niet nagekomen worden, zal de VNG een rechtszaak starten tegen het Rijk. We gaan er dus van uit dat deze middelen komen. Dat geldt niet voor de middelen voor jeugd voor de jaren 2028 en verder. Hoewel er signalen waren dat er structureel geld in het gemeentefonds bij zou komen voor jeugd, staan daar nu vanaf 2028 kortingen tegenover, waardoor het financiële effect per saldo nul is. Met andere woorden: we krijgen incidenteel (2026 en 2027) extra geld voor jeugd, maar in de jaren daarna niet meer.

B. Jeugd

In de meicirculaire 2025 zijn extra inkomsten Jeugd (Van Ark-middelen) opgenomen. Daar staan vanaf 2028 extra bezuinigingen op Jeugd tegenover die even hoog zijn als de extra middelen voor jeugd. Deze bezuinigingen bestaan uit een indexering van de hervormingsagenda jeugd. Dit zijn maatregelen die wij in Utrecht al eerder geïmplementeerd hebben. Dit levert voor ons in de toekomst dus geen extra besparing meer op waar we de korting van het Rijk op het gemeentefonds mee kunnen compenseren. Daarnaast is er een korting doorgevoerd vanwege de mogelijkheid voor gemeenten om vanaf 2028 een eigen bijdrage te innen bij diegenen die een beroep doen op de jeugdhulp.

De bezuinigingen op het gemeentefonds zijn meegenomen in de Raadsbrief meicirculaire en verwerkt in het programma Algemene Dekkingsmiddelen. De hogere baten als gevolg van de eigen bijdrage zijn vanaf 2028 opgenomen in het programma Kansrijk opgroeien. Voor de gemeente Utrecht gaat dit om een bedrag van 4,4 miljoen euro. Het is onzeker of deze eigen bijdrage daadwerkelijk wordt ingevoerd. Met de val van het kabinet is dit nog onzekerder geworden. Het is ook nog onzeker wat de daadwerkelijke gerealiseerde omvang van de eigen bijdrage na invoering zal zijn. Wij vinden overigens een eigen bijdrage niet wenselijk, omdat dit ertoe kan leiden dat minder kinderen en gezinnen die dit nodig hebben, toegang krijgen tot jeugdhulp. Hierdoor zullen ook de maatschappelijke kosten stijgen.

C1. Indexering

Voor de indexering is per saldo € 1,8 miljoen extra nodig. Een van de oorzaken hiervan is dat de recent afgesloten CAO voor gemeenteambtenaren de gemeente Utrecht harder raakt dan eerder bij de Voorjaarsnota voorzien. Dit gaat over een extra vergoeding voor onregelmatig werk. Deze afspraak geldt voor een groot aantal ambtenaren, zoals badmeesters en boa's.

C2. Onderhoudsvoorzieningen

De afgelopen jaren zijn de kosten voor de onderhoudsvoorzieningen steeds beter geraamd. Bovendien werken we op een andere manier door scherper te kijken naar risico's en wat er gebeurt als deze risico's optreden. Vanwege de stijgende kosten dreigen de onderhoudsvoorzieningen voor vastgoed, sport en mobiliteit negatief te worden. Dit is niet toegestaan en daar zijn we ook op gewezen door de accountant. Het is dus noodzakelijk om de onderhoudsbudgetten structureel te verhogen en daarom doen we in deze Programmabegroting een extra storting van structureel € 3,8 miljoen euro.

Deze structurele oplossing is nodig, omdat we verwachten dat een incidentele oplossing in de toekomst leidt tot nieuwe structurele problemen. Naast de extra storting nemen we in aanloop naar de Voorjaarsnota 2026 de hele onderhoudsagenda en de bijbehorende begroting onder de loop om beter te anticiperen op een stijging van de lasten en om kapitaalgoederen goed te blijven onderhouden.

C3. Werk & Inkomen

Er is een structureel nadeel op de BUIG-budgetten (bijstand) van 7 miljoen euro. Dit bedrag is wel nog met de nodige onzekerheden omgeven. Als dit een landelijke trend blijkt, zal het macrobudget namelijk verhoogd worden. Bovendien zal een hogere uitstroom ook leiden tot een kleiner nadeel. Het college wil uiteraard nog meer inzetten op een hogere uitstroom, rekening houdend met het feit dat ook de gemeente Utrecht een zogenaamd granieten bestand kent. Om die hogere uitstroom te bereiken, is extra inzet en extra tijd nodig. Daarom is in de programmabegroting incidenteel 7 miljoen euro opgenomen voor 2026 en 5 miljoen euro incidenteel voor 2027. De verwachting is dat met de extra inzet op uitstroom en de toekomstige ontwikkeling van het BUIG-budget deze extra bijdragen vanaf 2028 niet meer nodig zijn.

C4 t/m C6. Overige maatregelen

Het college stelt voor om een drietal urgente knelpunten op te lossen die met een deel van het incidentele geld voor 2026 gedekt zijn in deze programmabegroting. Dit gaat over de verhoging van de leges voor evenementen en daarmee ook voor het Sinterklaasfeest en de viering van Sint-Maarten, voor de herinrichting van het Zwarte Plein en voor de nota Waava. In totaal is met deze drie knelpunten een bedrag gemoeid van circa € 1,4 miljoen.

Door de keuzes en de maatregelen in deze programmabegroting blijft er in 2026 een positief resultaat over van 3,4 miljoen euro (daarna sluitend). Gezien de financiële positie van de gemeente is besloten dit bedrag in te zetten om de reservepositie te verbeteren. Vanwege de grote onzekerheden en het verwachte negatieve resultaat voor 2025 zal dit noodzakelijk zijn en wordt het versterken van de reservepositie ook geadviseerd door de accountant. Dit geeft mogelijk ook ruimte aan een nieuwe coalitie.

D. Moties en amendementen Voorjaarsnota 2025

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 zijn 5 amendementen en 25 moties aangenomen. Alle amendementen zijn conform het genomen besluit verwerkt bij deze programmabegroting. De aangenomen moties zal het college binnen de uitvoering van het beleid afwegen en, indien mogelijk, nader uitwerken.

E. Algemene dekkingsreserve

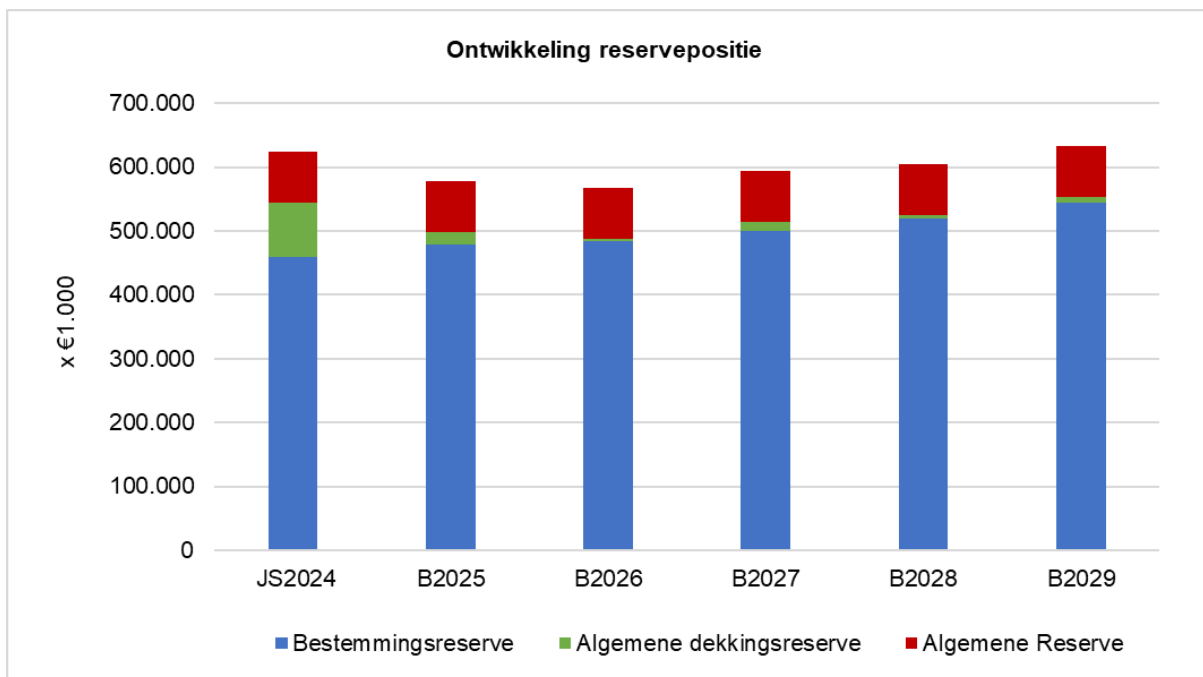
Het saldo dat resteert, wordt - zoals te doen gebruikelijk - verrekend met de algemene dekkingsreserve. Dat is de reserve waarmee we alle overschotten en tekorten van de Planning & Control producten mee verrekenen. Die algemene dekkingsreserve laat de laatste paar jaren een dalende trend zien. In deze begroting storten we in 2026, 2027 en 2029 (en later) een bedrag in de algemene dekkingsreserve, terwijl er in 2028 een bedrag onttrokken wordt. Dit heeft als neveneffect dat onze reservepositie verstevigd wordt en dit heeft weer een positieve impact op onze solvabiliteitsratio. Dit is ook noodzakelijk, want - rekening houdend met het negatieve saldo van de tweede bestuursrapportage - is de algemene dekkingsreserve in 2026 negatief, net als in 2028 en 2029. Als dat binnen de begrotingsperiode niet opgelost wordt, kan dat voor de provincie reden zijn voor preventief toezicht. Dit is een aandachtspunt bij de Voorjaarsnota 2026. Dit betekent wel dat elke wijziging op deze begroting die leidt tot het uitgeven van extra geld, ervoor zorgt dat onze algemene dekkingsreserve nog negatiever wordt, wat ook een negatieve impact heeft op onze solvabiliteitsratio.

Financiële positie gemeente Utrecht

Hieronder staan een aantal financiële kengetallen. Die maken de komende jaren een bepaalde ontwikkeling door. Het is goed om deze financiële kengetallen in samenhang te bezien en ook in de loop van de tijd. Een mindere score op één van de financiële kengetallen in enig jaar is (nog) geen reden tot zorg. Pas wanneer alle financiële kengetallen zich gedurende meerdere jaren negatief dreigen te ontwikkelen, is bijsturing nodig. Gemiddeld genomen scoren we redelijk tot goed op de kengetallen. Onze begroting is in de eerste twee jaren structureel sluitend; de weerstandsratio voldoet aan de norm van 1,0 en onze solvabiliteit ligt rond de 20%. Wel zien we dat onze schuldquote langzaam stijgt en dat onze reservepositie zich weer iets herstelt.

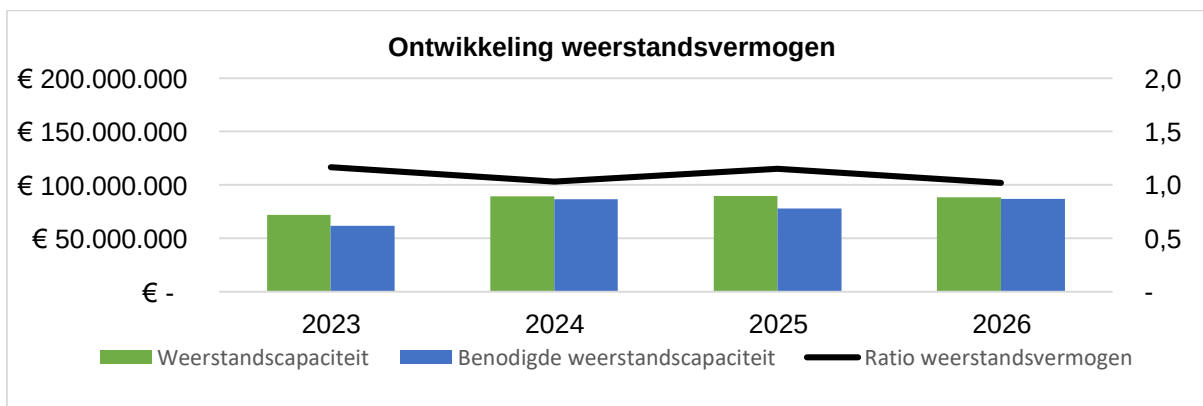
Reservepositie

De reservepositie blijft per saldo meerjarig stabiel. Sinds de Jaarstukken 2024 neemt de omvang van de gemeentelijke reserves wel af. Dit geldt in het bijzonder voor de algemene dekkingsreserve. Vanaf 2027 herstelt de reservepositie zich licht.

Weerstandsvermogen

Voor 2026-2029 is voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar om financiële risico's op te kunnen vangen. De verwachting is dat het weerstandsvermogen de komende jaren gemiddeld 1,0 blijft. De gemeente Utrecht blijft hierdoor in staat om substantiële tegenvallers op te vangen. In 2026 komt de weerstandsratio op 1 uit. De algemene reserves worden niet aangesproken voor een weerstandsratio van 1. De reserves zijn nodig om de solvabiliteit (zie volgende alinea) op peil te houden en voor het financiële ravijn.

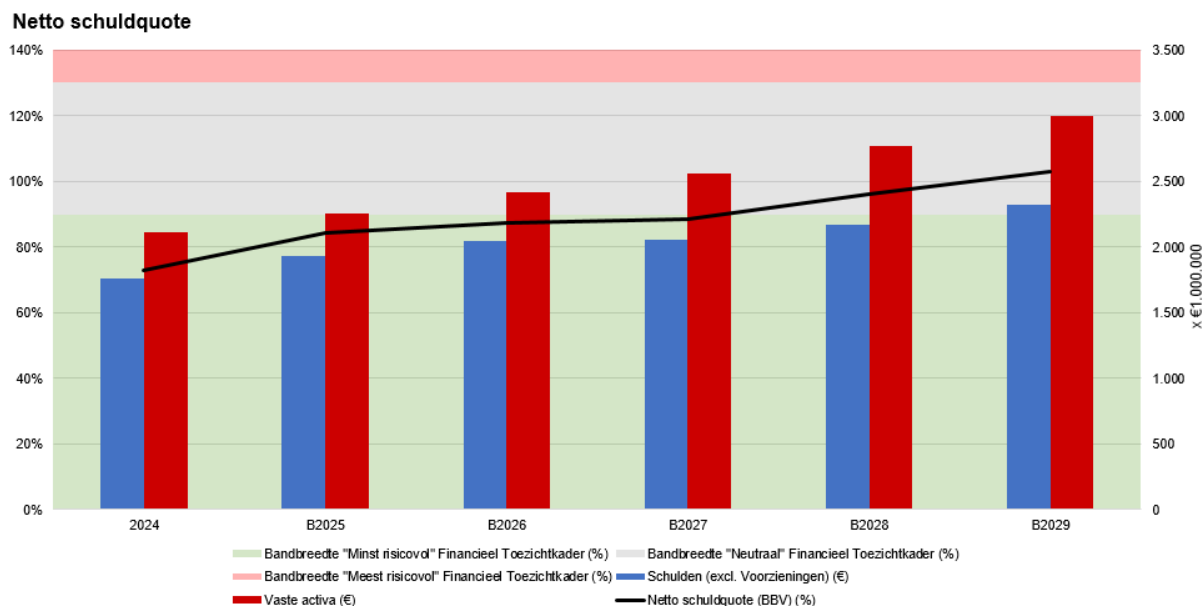
Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en het totale vermogen (reserves en leningen) aan. Des te hoger de solvabiliteitsratio, des te beter gemeenten tegen een financieel stootje kunnen. Uit onderstaande grafiek blijkt dat de solvabiliteit van de gemeente de komende jaren redelijk stabiel blijft en rond de 20% ligt. Doordat we scherper aan de wind zijn gaan varen de afgelopen jaren, is de solvabiliteit iets gedaald. De lagere rijksinkomsten zijn hier mede debet aan geweest. De solvabiliteit onderstreept ook het belang van een goede reservepositie: hoe hoger de reserves, hoe beter de solvabiliteit.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente weer ten opzichte van het begrotingstotaal. De gemeente hanteert als norm de lijn van het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK van de provincie (een bandbreedte van 90-130%). De netto meerjarige

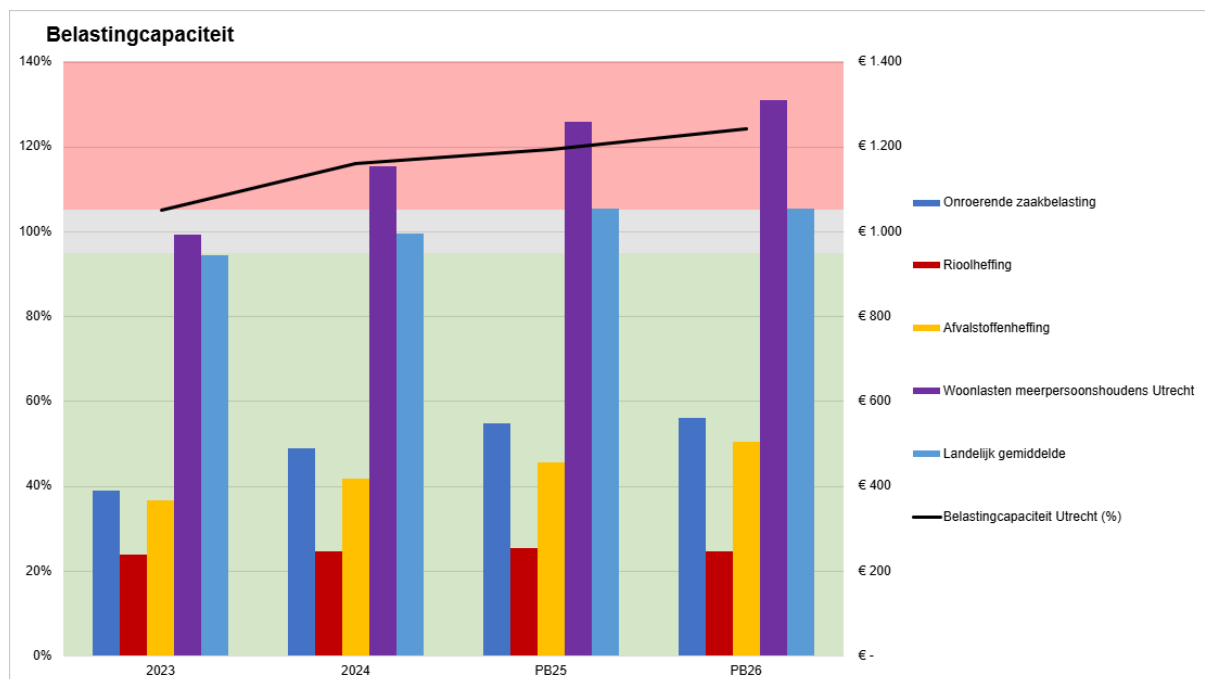
schuldquote loopt op, maar blijft vooralsnog ruimschoots onder de 130%. Het oplopen van de netto schuldquote wordt voornamelijk veroorzaakt door de geplande investeringen in de groei van onze stad. Hoe reëel deze verwachting, gebaseerd op de investeringsambitie is, moet nog blijken. Dankzij meer ervaring met realistisch plannen weten we nu dat de werkelijke schuldontwikkeling door onder andere planningsoptimisme vaak achterbleef bij de ramingen. Dit komt onder meer door personeelstekort, stijgende bouw- en materiaalkosten en planologische procedures. In de Voorjaarsnota 2025 is hier al rekening mee gehouden door ambities deels bij te stellen, rekening houdend met het planningsoptimisme. Hiermee nemen we een verantwoord risico op knelpunten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Utrecht zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. In 2026 neemt de belastingcapaciteit met 4 procentpunt toe ten opzichte van 2025. De belastingcapaciteit kwam in 2025 uit op 120% en in 2026 komt de belastingcapaciteit uit op 124%. Een goede vergelijking is echter nog niet te maken. De Utrechtse tarieven voor 2026 zijn namelijk wel bekend, maar het landelijk gemiddelde is nog gebaseerd op de cijfers van 2025.

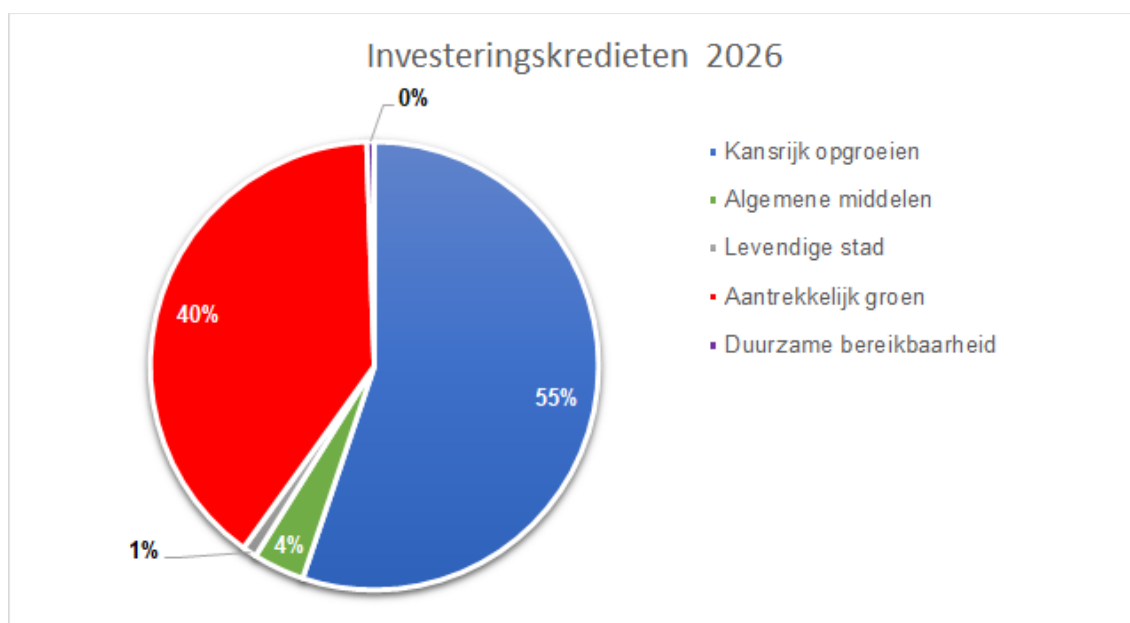
We verwachten uiteindelijk wel een beperkte stijging van de belastingcapaciteit. Deze stijging wordt mede veroorzaakt door wijzigingen in de berekeningsmethodieken van OZB en de afvalstoffenheffing. Bij het vaststellen van de hoogte van de OZB wordt uitsluitend de WOZ-waarde van koopwoningen meegenomen, omdat de OZB alleen wordt betaald door huishoudens met een koopwoning. Bij het vaststellen van de gemeentelijke kosten voor afvalstoffenheffing wordt vanaf nu gebruik gemaakt van het gewogen gemiddelde van de meerpersoonshuishoudens in plaats van de eenpersoonshuishoudens. We zien dat de kosten van het ophalen en verwerken van het huishoudelijk afval toenemen (door onder andere de landelijke CO2-heffing). Dit leidt tot een stijging van de afvalstoffenheffing.

Investerings in onze stad en inwoners

We investeren jaarlijks vele miljoenen euro's in de groei van onze stad en om de stad in goede staat te houden en te verbeteren. Zoals ook uit de grafiek Netto schuldquote blijkt nemen onze bezittingen door deze investeringen (vaste activa) toe.

Bij deze begroting autoriseert de raad voor 2026 in totaal 279,047 miljoen euro (2025: € 192,3 miljoen) aan nieuwe investeringskredieten. Het totaal geautoriseerd investeringskrediet tot en met 2026 komt nu uit op 2,607 miljard euro, hiervan is 679,108 miljoen euro gerealiseerd. De rest wordt in komende jaren uitgeven, waarvan in 2026 440,237 miljoen euro. In de programma's worden de investeringen nader toegelicht.

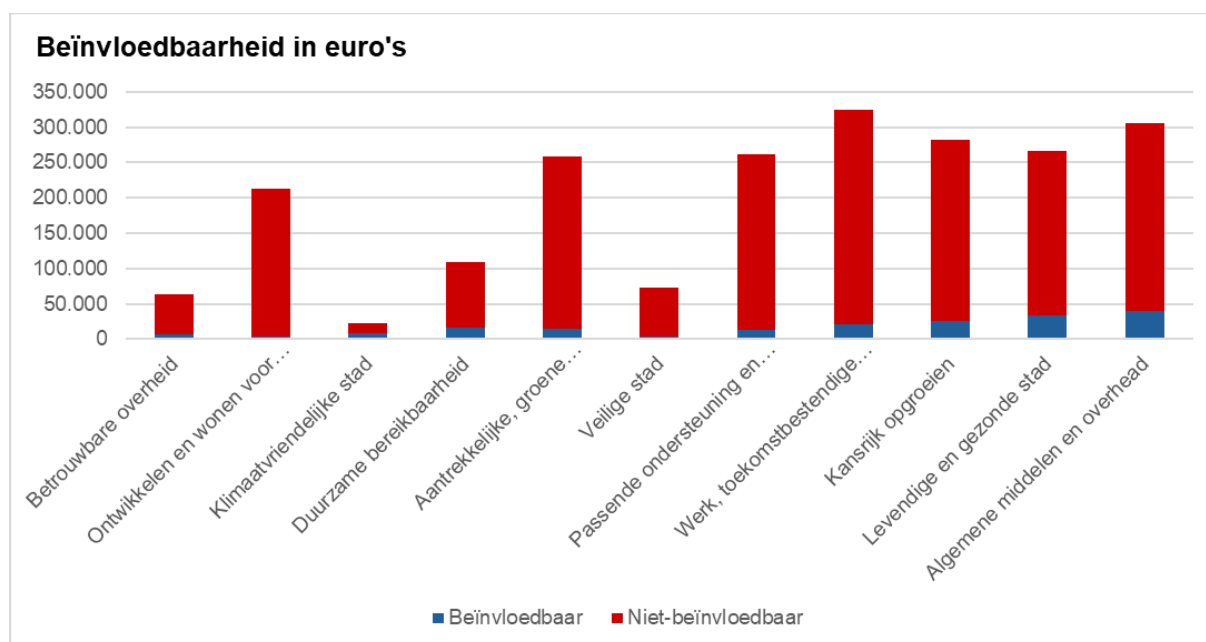

Beïnvloedbaarheid

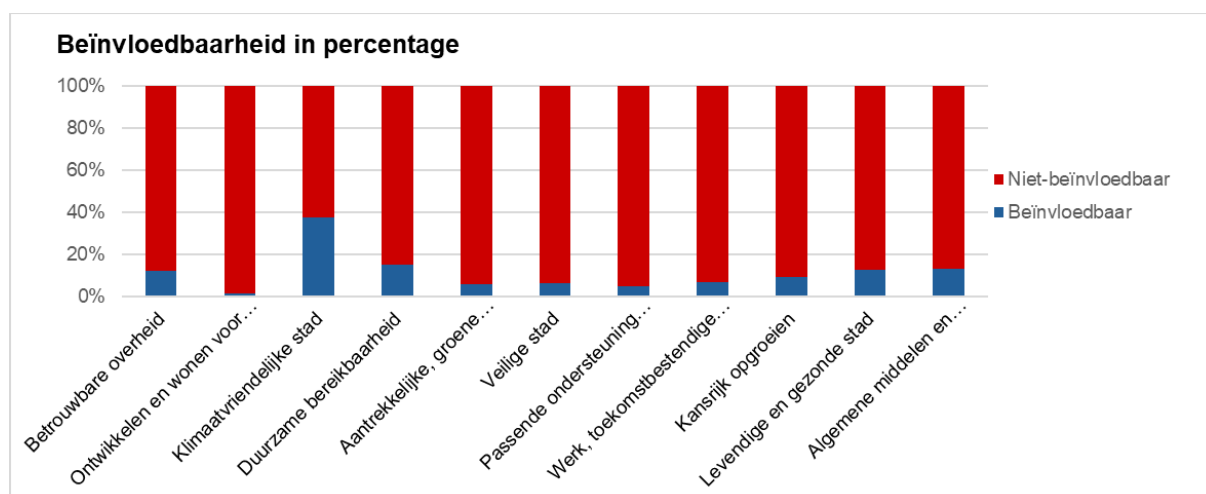
Op het niveau van de doelstellingen binnen een programma biedt deze begroting inzicht in de beïnvloedbaarheid van de uitgaven. De informatie over de beïnvloedbaarheid kan worden gebruikt in bijvoorbeeld takendiscussies. De beïnvloedbare ruimte kan alleen worden ingezet voor nieuw beleid als de bestaande kaders/activiteiten worden aangepast. De beïnvloedbare ruimte hebben we binnen de programma's daarom ook voorzien van inhoudelijke duiding.

Op een begrotingstotaal van ruim 2,177 miljard euro (lasten 2026 inclusief reservemutaties) hebben we € 186,3 miljoen euro aan beïnvloedbare ruimte. Dit is 8,56% van het begrotingstotaal. De beïnvloedbaarheid neemt in de jaren toe. In 2027 is de beïnvloedbare ruimte 9,88% van het begrotingstotaal (2,074 miljard euro).

Onderstaande grafiek toont de beïnvloedbare ruimte per programma in euro's voor het begrotingsjaar 2026.

Onderstaande grafiek toont de beïnvloedbare ruimte per programma in percentages voor begrotingsjaar 2026.

Tot slot

Ondanks de financieel lastige jaren is het dit college gelukt om steeds een sluitende begroting te presenteren. De afgelopen jaren hebben we bovendien fors geïnvesteerd in de stad. Jaarlijks besteden we 2 miljard euro om Utrecht duurzaam en leefbaar te ontwikkelen. Deze collegeperiode is bovendien, inclusief het coalitieakkoord, voor ruim 90 miljoen euro structureel extra geïnvesteerd in de stad. We hebben helaas ook scherpe keuzes moeten maken om tekorten op te lossen. Zo hebben we de afgelopen jaren voor 80 miljoen euro aan structurele bezuinigingen doorgevoerd. Hierbij hebben we echter nooit getornd aan dat wat we als college ook aan de stad na willen laten: barmhartigheid als mantel over al ons beleid. Dit betekent dat we altijd de meest kwetsbaren hebben ontzien en dat we als stad koplopergemeente zijn in actuele (politieke)kwesties die draaien om de zorg en de opvang van mensen, zoals de hervormingsagenda jeugd, de opvang en begeleiding van statushouders en vluchtelingen. Dit college is bovendien altijd fors blijven inzetten op het tegengaan van ongelijkheid, het bestrijden van de woningnood en het aanpakken van de klimaatcrisis.

Om de financiële tegenwind het hoofd te bieden, hebben we altijd financieel, stabiel beleid gevoerd. Maar we hebben ook scherp aan de wind moeten zeilen en de nodige risico's genomen: we hebben forse (financiële) maatregelen genomen, lasten moeten verhogen en onze reserves aangesproken. Bovendien is ons financiële beleid vanaf het begin af aan realistisch geweest: we kunnen niet al onze grootste ambities waarmaken.

Als gevolg hiervan zijn de financiën nu op orde. Echter vraagt ook de (nabije) toekomst om realisme. Het appeltje voor de dorst is op en dus zullen we nu en in de toekomst zorgvuldig om moeten gaan met onze financiën, zodat we de beloftes voor Utrecht waar kunnen blijven maken: voldoende woningen, voorzieningen en groen in een klimaatneutrale stad waar iedereen zichzelf mag zijn en iedereen die dat nodig heeft hulp krijgt. En zodat we ons kunnen blijven wapenen voor externe, autonome ontwikkelingen die altijd van invloed zullen zijn op onze stad zonder muren.

Beleidskaders

Voorjaarsnota 2025 en Eerste Bestuursrapportage 2025

De voorjaarsnota 2025 is het document waarin de integrale afweging plaatsvindt en de beleidsmatige keuzes, inclusief de meerjarige doorkijk, worden gemaakt voor het komende begrotingsjaar. De keuzes worden in de begroting nader uitgewerkt. Een overzicht van de amendementen aangenomen naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2025 vindt u [hier](#).

In de eerste bestuursrapportage wordt de lopende begroting bijgesteld, zowel beleidsmatig als financieel.

Coalitieakkoord

Dit betreft het [coalitieakkoord](#) 'Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat'. In de periode van 2022-2026 wordt er aan de slag gegaan met de groeiende ongelijkheid in onze stad, de grote woningnood en de klimaatcrisis.

Aangenomen amendementen

Bij de behandeling van de programmabegroting 2026 in de raadsvergadering van 13 november 2025 zijn onderstaande amendementen aangenomen.

De verwerking van de financiële consequenties van de amendementen vindt plaats bij de eerstvolgende begrotingswijziging. Deze zijn dus niet verwerkt in deze onderliggende programmabegroting.

Amendement	Omschrijving	Financiële consequentie
A174a	Investeren in veiligheid Meernbrug	Ja
A176	Realiseer het Merwedepark	Ja
A177	Impuls structurele bijdrage aanpak vaccinatiegraad	Ja
A184	Structurele middelen voor de aanpak van femicide	Ja
A185	Verkeersveiligheid Lage Weide	Ja
A186	Maak de financiering voor de transkliniek structureel	Ja
A191	Voldoende opvang met reserve	Ja
A192	Verbeter de verkeersveiligheid van de Draaiweg	Ja
A193	Startbudget vergroening Amerhof	Ja
A194	Investeren in maakruimte voor jonge makers	Ja
A195	Waardeer religieus Erfgoed	Ja
A196	Investeer om Utrecht weerbaar te maken	Ja

Programma 's

Betrouwbare overheid

Programma overzicht

We zorgen voor betrouwbare dienstverlening en rechtvaardige behandeling.

Portefeuillehouder(s): Sharon Dijksma, Rachel Streefland, Eva Oosters, Dennis de Vries en Linda Voortman

Financiën programma

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	13.499	13.758	9.185	9.235	9.235	9.235
Lasten	66.202	71.390	63.110	60.239	60.140	60.140
Saldo Baten en Lasten	-52.702	-57.631	-53.925	-51.004	-50.905	-50.905
Onttrekking reserves	695	1.175	0	0	0	0
Toevoeging reserves	211	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	484	1.175	0	0	0	0
Totaal	-52.218	-56.456	-53.925	-51.004	-50.905	-50.905

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 9,185 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Bovengemeentelijke samenwerking (0,674 miljoen euro)
- Inkomsten uit leges burgerzaken (8,5 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 63,010 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Raad en college (12,707 miljoen euro)
- Bovengemeentelijke en internationale samenwerking (3,550 miljoen euro)
- Initiatievenfonds (4,7 miljoen euro)
- Wijkbureaus (12,170 miljoen euro): hierin zit o.a. ook incidenteel meerjarig budget voor Buurt- en wijkgericht werken (1,3 miljoen euro)
- Dienstverlening Burgerzaken (15,7 miljoen euro; waaronder budget voor het organiseren van verkiezingen 2,2 miljoen euro)
- Dienstverlening klantcontactcentrum (7,6 miljoen euro) en Publieksdienstverlening (2,6 miljoen euro)
- Subsidie voor Het Utrechts Archief (3,694 miljoen euro)

In dit programma vinden in 2026 geen mutaties op de reserves plaats.

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

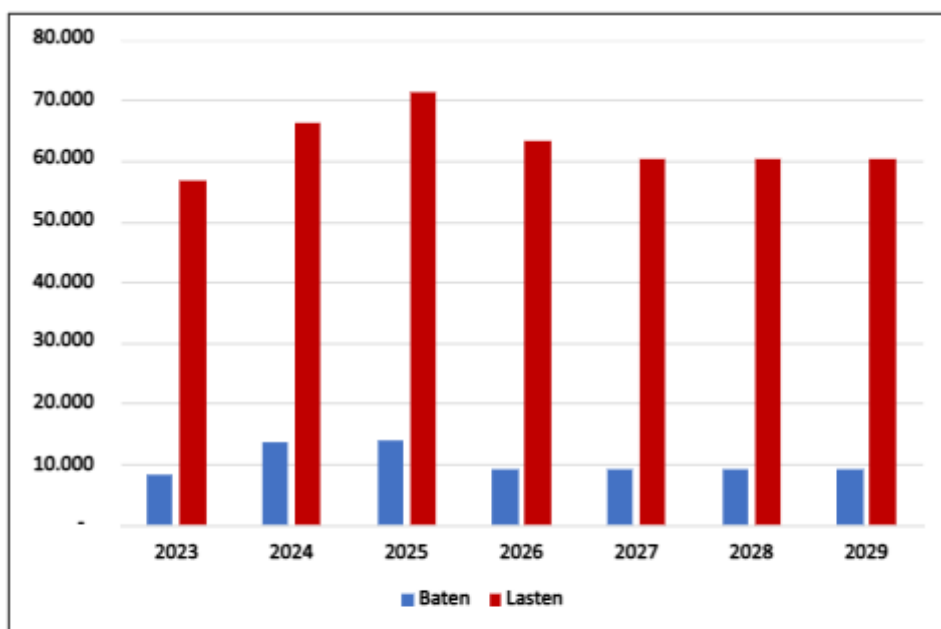
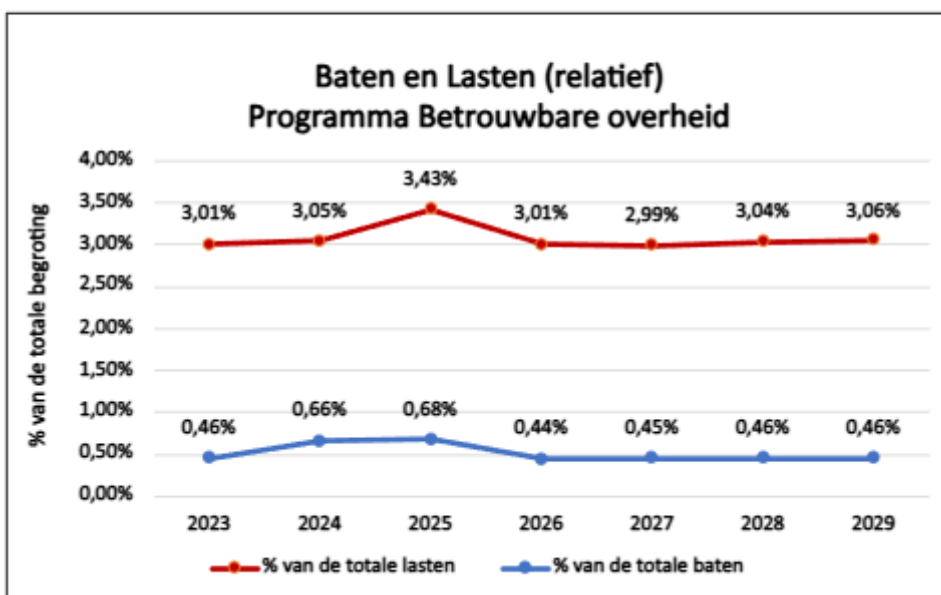
x € 1.000

Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgericht werken	-100	497	550	550	550	550
Thema 1b: Verlagen kwaliteit interne dienstverlening	-	66	66	66	66	66
Korten op investeringsbudget Publieksdienstverlening	-	51	51	51	51	51
Registratie Niet Ingezeten kostendekkend uitvoeren	-	89	89	89	89	89
Sluiten KCC (Klant contact center) op woensdag- en vrijdagmiddag	-	479	545	545	545	545
Differentiëren dienstverlening wijkbureaus	-	309	309	309	309	309
Totaal	-100	1.491	1.610	1.610	1.610	1.610

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Raad en College

De gemeenteraad en het college van b&w vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Standaard voor de beleidscyclus	2023	Kaders ten behoeve van de rolverdeling tussen raad en college, en duidelijke afspraken over sturen en verantwoording van beleid.
Raadsvoorstel werkdruk en werkwijze	2025	Voorstel voor een nieuwe werkwijze voor de raad om de werkdruk te verlagen

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028			
% Utrechters dat vertrouwen heeft in de gemeenteraad	55% (2021)	-	52%	-	53%	-			

Uitgebreidere informatie over de externe indicator die betrekking heeft op deze doelstelling is te vinden in de [Utrecht Monitor](#).

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteit in het begrotingsjaar

Gemeenteraad

- Naar aanleiding van het [Raadsvoorstel Werkdruk & Werkwijze](#) wijzigt vanaf september 2025 de vergaderstructuur en na de raadswissel in 2026 gaat de raad aan de slag met een nieuwe werkwijze. Deze nieuwe werkwijze moet de werkdruk van raadsleden verlagen, waardoor er meer tijd overblijft voor contact met inwoners, er wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van de beeldvorming en het raadswerk qua tijdsinvestering toegankelijk blijft voor een brede groep inwoners.
- De raad onderzoekt hoe ze uitvoering kan geven aan [M56 'Participeren kun je leren'](#), naar aanleiding waarvan de raad met Utrechters in gesprek gaat over hoe het contact tussen raad en Utrechters verbeterd kan worden.

College

- In 2026 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. We zorgen voor een professionele collegewissel (overdracht).

Activiteiten die we niet meer doen

Gemeenteraad

Niet van toepassing

College

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

Gemeenteraad

- Democratieprogramma: het Democratieprogramma richt zich op het enthousiasmeren en onderwijzen van jongere en volwassen Utrechters over lokaal bestuur, de gemeenteraad, het besluitvormingsproces én hun eigen invloed hierop (externe indicator).
- Raad in de Wijk: de raad weet wat er speelt in wijken door aanwezig te zijn, het gesprek aan te gaan, te luisteren en vragen te stellen; de raad is zichtbaar en benaderbaar voor mensen in de wijk. Ook na de raadswissel blijven we de verschillende wijken in gemeente Utrecht bezoeken (externe indicator).
- Raadsinformatiebijeenkomsten: voor de beeldvorming van de raadsleden over een onderwerp worden er openbare raadsinformatiebijeenkomsten (RIB) georganiseerd die raadsleden zelf kunnen agenderen. We onderzoeken hoe wij hier een kwaliteitsimpuls aan kunnen geven (externe indicator).
- Instrumenten: Utrechters hebben verschillende instrumenten tot hun beschikking om in contact te komen met de raad, bijvoorbeeld de petitie, inwonersagendering en inwonersmotie. De raad richt deze instrumenten en bijbehorende processen zo in dat dit laagdrempelig in gebruik is voor Utrechters.
- Adviescommissie Participatie: met deze adviescommissie heeft de raad een plek waar de raad kan reflecteren op haar eigen rol in participatie, maar ook op andere onderwerpen die raken aan de relatie tussen de gemeenteraad en Utrechters, en zo kan leren.
- Het werkdrukonderzoek uit 2023 naar aanleiding van [M367 Doeltreffende raad Utrecht](#) heeft een aantal aanbevelingen opgeleverd waaraan het dagelijks bestuur van de raad invulling heeft willen geven. Zo gelden er nu eindtijden voor raadsinformatiebijeenkomsten en commissievergaderingen en is de aanvangstijd voor raadsvergaderingen vervroegd. Bovendien loopt er een pilot waarin voor een raadsvergadering twee (in plaats van drie) dagdelen worden ingepland. Ook in 2025 vindt er weer een onderzoek plaats naar de werkdruk voor raads- en commissieleden (interne indicator).

College

- Het college voert het dagelijks bestuur van gemeente Utrecht binnen de kaders die door de gemeenteraad zijn vastgesteld;
- komt wekelijks bijeen voor besluitvorming;
- informeert de gemeenteraad onder andere via raadsbrieven over de voortgang, toezeggingen en actuele ontwikkelingen;
- is verantwoordelijk voor een nauwkeurige en transparante uitvoering van de referendumverordening;
- betreft de inbreng van inwoners, ondernemers en organisaties bij hun werkzaamheden;
- ondersteunt verbindende feesten en bijeenkomsten, zowel de jaarlijks terugkerende (zoals Sinterklaasintocht, 4 en 5 mei etc.) als incidentele voor inwoners die een steuntje in de rug nodig hebben, of een blijk van waardering verdienen
- blijft zich inzetten op de uitvoering van het coalitieakkoord "Investeren in Utrecht". Na vaststellen van een nieuw coalitieakkoord zal dit akkoord de basis zijn voor verdere uitvoering. De planning van de uitvoering van het coalitieakkoord wordt inzichtelijk gemaakt in de Planning & Control - begrotingscyclus.

- Collegeleden vertegenwoordigen het gemeentebestuur bij uiteenlopende gelegenheden op de diverse beleidsterreinen.
- In 2026 worden voor de collegeleden (gezamenlijke) thematische werkbezoeken en kennismakingen/ontmoetingen met stedelijke en regionale partners georganiseerd.

Financiën Raad en college

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	36	0	0	0	0	0
Lasten	13.423	12.178	12.707	12.362	12.362	12.362
Saldo Baten en Lasten	-13.387	-12.178	-12.707	-12.362	-12.362	-12.362
Onttrekking reserves	465	128	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	465	128	0	0	0	0
Totaal	-12.922	-12.050	-12.707	-12.362	-12.362	-12.362

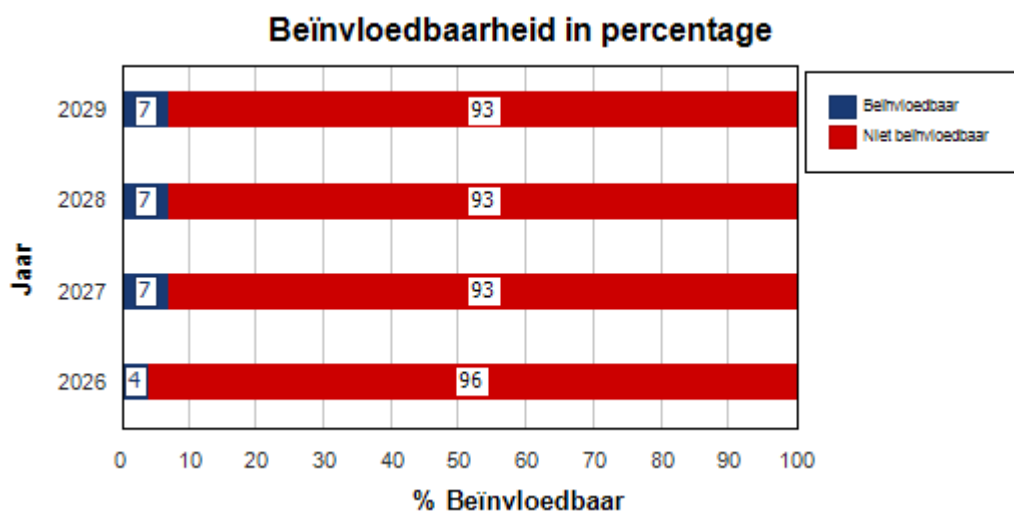
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
Bij raadsorganen nemen de begrote lasten met 0,529 miljoen euro toe door indexatie van de budgetten en omdat er elke vier jaar extra budget beschikbaar is voor de raadswissel.	529	I/S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 4%, 2027 7%, 2028 7% en voor 2029 7%

Binnen deze doelstelling is slechts een beperkt deel van de lasten beïnvloedbaar. De kosten voor college en raad, zoals personeelskosten, raadsvergoedingen en fractiebijdragen zijn grotendeels wettelijk verplicht of liggen vast in verordeningen. De raad kan deze verordeningen wijzigen. Beïnvloedbaar zijn ook de bijdragen aan de volksfeesten. Dit zijn bijvoorbeeld de intocht van Sinterklaas, 4 mei viering, bevrijdingsfestival en de carnavalsoptocht. Via subsidie aan vrijwilligersorganisaties en bewonersactiviteiten draagt onze gemeente Utrecht hieraan bij. Bezuinigingen op deze bijdragen zouden ten kosten kunnen gaan van verbinding met de stad en het behoud van tradities.

Doelstelling 2: Bovengemeentelijke belangen

De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal.

Beleidskader

Deze doelstelling heeft geen specifiek beleidskader.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Vanaf 15 september 2026 is Utrecht een jaar lang voorzitter van de G4.
- Van 8 tot en met 10 juni 2026 organiseert Utrecht samen met Eurocities de "Eurocities annual conference" in Utrecht.

Activiteiten die we niet meer doen

- Van 1 januari 2024 tot en met december 2025 was Utrecht voorzitter van het Europese netwerk POLIS, een netwerk van Europese steden en regio's die samenwerken op gebied van innovatieve oplossingen met betrekking tot mobiliteit.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We vertalen het Utrechtse coalitieakkoord naar lobby inzet die we onder de aandacht brengen bij bewindspersonen, Eerste en Tweede Kamerleden, de formerende partijen en in Brussel, al dan niet samen met de vier grote steden (G4: Den Haag, Utrecht, Rotterdam en Amsterdam) de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en andere partners. Prioritering hierin is noodzakelijk omdat wij niet over voldoende middelen beschikken om met alle activiteiten die hiervoor nodig zijn aan de slag te gaan. Hierin worden keuzes gemaakt.
- We bouwen verder aan een relevant regionaal en (inter)nationaal netwerk voor al onze bestuurders, met wie zij kunnen optrekken om de doelen uit het coalitieakkoord te halen en om de Utrechtse agenda te laten aansluiten op die van belangrijke partners.
- We werken samen met de regio om Utrechtse belangen te behartigen zoals het aantrekken van landelijke investeringen voor de OV schaa sprong (Merwedelijn). Dat doen we onder het label Metropool Regio Utrecht. Daarbij zetten we in op het versterken van het profiel van de regio middels positionering Utrecht, Heart of Health waarbij we onder andere samenwerken met de Economic Board Utrecht (EBU).
- Wij willen dat Utrecht een voortrekkersrol speelt bij de internationale klimaatdoelstellingen en daarom zoeken we zowel op regionaal, nationaal als op internationaal niveau strategische samenwerkingen op. Wij zetten ons o.a. in voor een grotere rol van steden in de klimaatafspraken.
- We werken samen met onze regiogemeenten in de UTRECHT10 (U10) aan de uitvoering van
- onze gezamenlijke opgaven onder andere door uitvoering te geven aan het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP). We kijken scherp naar onze regionale inzet en capaciteit en kijken per vraagstuk op welk schaalniveau en in welke coalitie dat wordt opgepakt.
- We zijn actief lid van onder andere de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Eurocities, ICLEI (local governments for sustainability) en POLIS (netwerk van Europese steden en regio's die samenwerken op gebied van innovatieve oplossingen met betrekking tot mobiliteit) en nemen waar nuttig bestuurlijke posities in.
- We organiseren kennisuitwisseling met nationale en internationale partners door middel van ontvangst van delegaties en organisatie van werkbezoeken op verschillende onderwerpen. Ook zetten we in op het aantrekken van internationale evenementen of conferenties die passen bij de ambities van onze stad. In het kader van bezuinigingen zullen we dit in vergelijking met voorgaande jaren minder doen.
- We nemen gericht deel aan internationale (economische) missies die bijdragen aan het Utrechtse profiel en vestigingsklimaat in samenwerking met partners als Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO), Regionale Ontwikkelings Maatschappijen (ROM) en Economic Board Utrecht (EBU).

Financiën Bovengemeentelijke belangen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.542	674	674	674	674	674
Lasten	5.319	4.805	3.550	3.550	3.550	3.550
Saldo Baten en Lasten	-3.777	-4.131	-2.876	-2.876	-2.876	-2.876
Onttrekking reserves	0	833	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	833	0	0	0	0
Totaal	-3.777	-3.298	-2.876	-2.876	-2.876	-2.876

x € 1.000

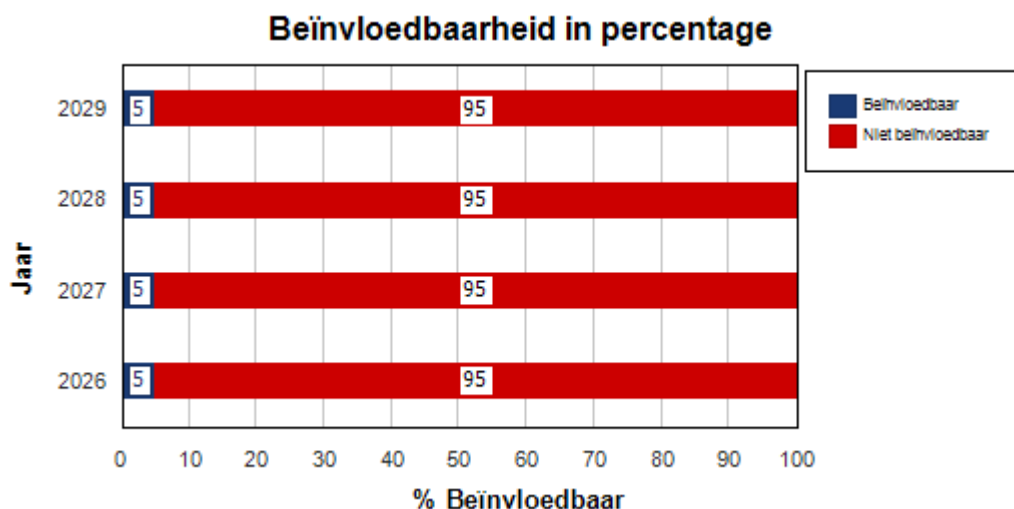
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
In diverse circulaire's wordt er incidenteel budget voor het programma RES (Regionale Energie Strategie-U10) beschikbaar gesteld. In 2026 is dit 1,2 miljoen minder dan in 2025.	-1.201	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Op basis van de septembercirculaire 2024 wordt er in boekjaar 2025 een bedrag van 0,371 miljoen euro onttrokken aan de Algemene reserve voor de Regionale Energie Strategie-U10 en op basis van de decembercirculaire 2024 een bedrag van 0,462 miljoen euro. In 2026 is dat niet het geval.	-833	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen in de reserves die moeten worden toegelicht.	-	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 5 %, 2027 5%, 2028 5% en voor 2029 5%

Binnen deze doelstelling is slechts een beperkt deel van de lasten beïnvloedbaar. Bovengemeentelijke samenwerking wordt in convenanten en gemeenschappelijke regelingen, zoals U10, VNG en G4, aangegaan. Uittreding is mogelijk, maar heeft langdurige ontvechtingstrajecten en frictiekosten tot gevolg. Internationale samenwerkingen zijn ook deels beïnvloedbaar. Hier gaat het om lokaal beleid gekoppeld aan de “Sustainable Development Goals, of Global goals (VN)”. Het is mogelijk te stoppen met de samenwerking, maar dat vraagt om een verandering van het Utrechts beleid.

Doelstelling 3: Betrokken Utrechters

Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk, en/of stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken	2024	Uitvoeringsprogramma geeft richting aan het verder ontwikkelen van buurt- en wijkgericht werken.
Samen stad maken. Geen Utrecht zonder U.	2024	Beleidsnota geeft richting aan meer zeggenschap voor Utrechters.
Samen voor Overvecht	2019	Ambitiedocument Samen voor Overvecht.
Initiatievenfonds	2015	Subsidieregeling voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid	53% (2023)	-	54%	-	56%	-	-
% Utrechters dat vindt dat de gemeente eerlijk en open is in het contact met inwoners.	27% (2023)	-	28%	-	30%	-	-
% Utrechters dat betrokken is in de buurt bij één of meerdere activiteiten	54% (2023)	-	55%	-	57%	-	-

Uitgebreidere informatie over de externe indicator die betrekking heeft op deze doelstelling is te vinden in de [Utrecht Monitor](#).

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Starten met de uitvoering van de regiodeal Vitale Wijken 2.0 waarmee de 5 ambities van de wijkaanpak Samen voor Overvecht een extra impuls krijgen. Het Rijk heeft een bedrag van €10 miljoen euro toegezegd voor een uitvoeringsperiode van 4 (of max 5) jaar.
- Sturen van de eerste monitor Samen stad maken met een voortgangsbrief in Q1.
- Zichtbaar maken en monitoren van het bewonersbod.
- Voor de doorontwikkeling van de digitale samenwerking met de stad doen we een nieuwe aanbesteding om te overwegen of [DenkMee](#) nog het beste aansluit bij de doelstellingen van het programma Samen stad maken.
- Maatregelen uit het uitvoeringsprogramma 'Samenwerken met jeugd' in praktijk brengen.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Door de bezuinigingsmaatregelen uit de voorjaarsnota 2024 is vanaf 2026 het subsidiebudget van het Initiatievenfonds verlaagd met 0,819 miljoen euro. De bezuiniging wordt ingevuld door een maximaal totaalbedrag te reserveren voor aanpassingen aan de openbare ruimte die meer kosten dan €5000,-.
- Faciliteren van bewoners en organisaties bij hun initiatieven in buurt, wijk en stad met onder andere het Initiatievenfonds.
- Inwoners kunnen in iedere wijk terecht op het wijkspreekuur van de wijkwethouder.
- Dienstverlening vanuit de wijkbureaus afstemmen op wat een wijk of buurt nodig heeft, wat we daar willen bereiken en welke inzet daarvoor nodig is.
- Samen met de stad de kennis van de buurten verbinden en vertalen naar wat nodig is in de buurten.
- Openstellen van het wijkbureau als netwerkplek voor medewerkers en professionals in de wijk om kennis en kunde over de Utrechtse buurten uit te wisselen en samen te laten komen.
- Versterken van het buurt- en wijkgericht werken door te werken aan de 4 ambities van het uitvoeringsprogramma buurt- en wijkgericht werken en het uitvoeren van de 14 maatregelen.

- Omdat de incidentele middelen stoppen, is 2026 het laatste jaar dat we in de 6 buurten met een buurtagenda met bewoners, ondernemers en organisaties de buurtagenda's uitvoeren, prioriteiten bepalen en bijsturen waar nodig.
- Met bewoners, ondernemers, organisaties uit de wijk en het Rijk gezamenlijk de regie voeren en de koers bepalen van de aangescherpte wijkaanpak Samen voor Overvecht.
- Uitvoeren van de vernieuwde nadere regel Samen voor Overvecht, waarin de beoogde impact en goede samenwerking tussen partijen als prominente pijlers zijn opgenomen.
- Ondersteunen van de wijkplatforms door onder andere individuele begeleiding en organiseren van stedelijke kennisbijeenkomsten.
- Faciliteren van een feestelijke jaarwisseling vanuit het advies van het Burgerberaad.
- Vergroten eigenaarschap van Utrechters, onder andere door betere samenwerking tussen gemeente, fondsen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven bij ondersteuning van maatschappelijke initiatieven.
- Doorgaan met de reflectiegroep Samen stad maken van betrokken Utrechters en ambtenaren
- Werken met het [Kompas voor zeggenschap](#) voor het kiezen van samenwerkingsvormen bij plan- en beleidsontwikkeling en uitvoering.
- Werken aan het vakmanschap van onze medewerkers op het gebied van Samen stad maken door systematisch leren, trainingen, intervisie en casusbesprekingen.
- Faciliteren, stimuleren en controleren op de toepassing van de uitgangspunten van Samen stad maken bij gemeentelijke projecten, onder andere door het aanbieden van formats en instructies.
- Verkennen van een volgend burgerberaad met een start in 2026 na de gemeenteraadsverkiezingen.

Financiën Betrokken Utrechters

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.644	2.793	0	0	0	0
Lasten	15.988	21.407	16.987	15.097	15.097	15.097
Saldo Baten en Lasten	-14.344	-18.614	-16.987	-15.097	-15.097	-15.097
Onttrekking reserves	211	50	0	0	0	0
Toevoeging reserves	211	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	50	0	0	0	0
Totaal	-14.344	-18.564	-16.987	-15.097	-15.097	-15.097

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	-2.793	I
Verlaging van de baten door wegvallen van de SPUK-middelen voor Samen Voor Overvecht	-2.793	I
Lasten	-4.420	I/S
Verlaging van de lasten door wegvallen van de SPUK-middelen voor Samen Voor Overvecht	-2.793	I
Verlaging van budget Initiatievenfonds door de bezuinigingen zoals besloten in de voorjaarsnota 2024	-770	S
Verlaging van budget intensivering samen voor Overvecht door de bezuinigingen zoals besloten in de voorjaarsnota 2024	-719	S

x €1.000

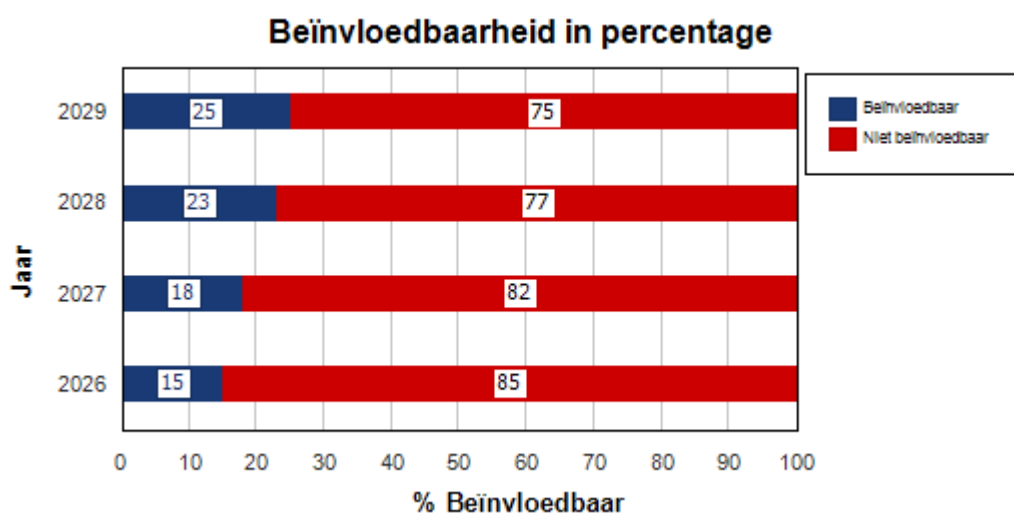
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Verlaging van budget Fysieke locaties wijkbureaus door de bezuinigingen zoals besloten in de voorjaarsnota 2024	-103	S
Verlaging van budget Samen stad maken en terugdraaien intensivering coalitieakkoord zoals besloten in de voorjaarsnota 2024	-149	S
Verhoging van budget Samen stad maken en terugdraaien intensivering coalitieakkoord zoals besloten bij amendement 156 bij de voorjaarsnota 2025	100	S
Verlaging van budget Wijkbureaus differentiëren dienstverlening zoals besloten in de voorjaarsnota 2025	-309	S
Verlaging van de lasten door (incidenteel) budget in 2025 voor integrale aanpak vanuit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid voor Samen voor Overvecht	-50	I
Verhoging van de lasten door loon- en prijscompensatie (<i>correctie 2025 en toevoeging 2026</i>)	373	S

**In 2027 dalen de lasten verder ten opzichte van 2026 met 1,890 miljoen euro door het wegvallen van de incidenteel toegekende coalitiemiddelen (1,390 miljoen euro) en het incidenteel toegekende budget bij de voorjaarsnota 2025 voor de jaarwisseling (2025 0,500 miljoen euro en 2026 0,500 miljoen euro).*

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 15%, 2027 18%, 2028 23% en voor 2029 25%

De beïnvloedbare ruimte binnen deze doelstelling betreft de structurele middelen voor het Initiatievenfonds en de bij het coalitieakkoord beschikbaar gestelde (incidentele) middelen voor Samen stad maken, de Wijk- en buurtaanpak inclusief de buurtagenda's, en programma Samen voor Overvecht. Het Initiatievenfonds is voor lokale (wijk-)initiatieven van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie. Het gaat om initiatieven in het sociale domein en in het ruimtelijke domein.

Bij de UBA-maatregelen (zie voorjaarsnota 2024) en de hervormingsbezuinigingen (zie voorjaarsnota 2025) is op al deze onderdelen per 2026 het budget verlaagd.

Doelstelling 4: Informatie en dienstverlening

De informatievoorziening en dienstverlening aan de inwoners en ondernemers van Utrecht is betrouwbaar, actueel, begrijpelijk, toegankelijk en passend bij de vraag.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie en meerjarenperspectief 2023-2033 op dienstverlening	2023	Aanvullende richting gevende afspraken over de dienstverlening van de gemeente Utrecht.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Klanttevredenheid eerstelijns contactmomenten.		8,1	7,2	7,2	7,2	7,2					
Klanttevredenheid Burgerzaken.		8,5	8	8	8	8					

Uitgebreidere informatie over de effectindicator die betrekking heeft op deze doelstelling is te vinden in de [Utrecht Monitor](#).

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We hebben een BRP straat, waardoor Utrecht samen met enkele andere gemeenten in Nederland ervoor zorgt dat statushouders en asielzoekers, langer dan 6 maanden in Nederland, ingeschreven worden in de Basisregistratie Personen (BRP).

Activiteiten die we niet meer doen

- Zoals besloten in de Voorjaarsnota 2024:
 - stoppen we met webcare.
 - stoppen we met informatievoorziening via het klantcontactcentrum op woensdag- en vrijdagmiddag na 13.00 uur.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Het aanbieden van alle vormen van de dienstverlening van Burgerzaken. Waarbij we:
 - Geen extra inzet meer leveren voor de registratie van niet ingezetenen (RNI), maar dit binnen de middelen die het rijk beschikbaar stelt uitvoeren.
 - Na zorgvuldig onderzoek bij welke verhuisaangiften dit realistisch is, worden er meer mutaties met betrekking tot verhuizingen geautomatiseerd verwerkt.
 - Processen Burgerzaken en inzet van digitalisering continu doorontwikkelen om efficiënter te kunnen werken.
 - We continueren de proef digitale aanvraag naturalisatie samen met de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en enkele andere gemeenten. De proef is bedoeld om een

efficiënter proces in te richten voor zowel gemeenten als IND, waardoor de doorlooptijd voor de zelfredzame inwoner wordt verkort.

- We organiseren de gemeenteraadsverkiezing.
- Informatievoorziening telefonisch, digitaal en fysiek (Gemeentelijk Servicepunt).
- Verbetering van de dienstverlening via het programma Publieksdienstverlening, waarin ook de aanbevelingen uit het rapport over de toeslagen affaire worden meegenomen. Door de verlaging van het investeringsbudget wordt de uitvoering van de visie op dienstverlening aangepast en vertraagd. Via de jaarlijkse voortgangsbrief Publieksdienstverlening wordt u geïnformeerd over de lopende activiteiten.
- Investeren in het aantrekken, opleiden en behouden van voldoende (nieuwe) medewerkers om aan de (groeierende) vraag naar dienstverlening te kunnen blijven voldoen.

Financiën Informatie en dienstverlening

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	10.277	10.292	8.511	8.561	8.561	8.561
Lasten	31.471	33.000	29.865	29.230	29.131	29.131
Saldo Baten en Lasten	-21.194	-22.708	-21.354	-20.668	-20.569	-20.569
Ottrekking reserves	19	164	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo oottrekkingen en toevoegingen reserves	19	164	0	0	0	0
Totaal	-21.175	-22.544	-21.354	-20.668	-20.569	-20.569

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	-1.781	
Daling van de baten voor de legesproducten reisdocumenten en naturalisaties: Het verhoogde aantal in 2025 (zie ook eerste bestuursrapportage 2025) heeft geleid tot incidenteel hogere baten in 2025 ten opzichte van de "structurele begroting" 2026 (zie ook toelichting lasten).	-2.000	I
Loon- en prijscompensatie (effect toegepaste structurele compensatie vanaf 2026)	194	S
Lasten	-3.135	
Daling van de lasten voor de legesproducten reisdocumenten en naturalisaties: Het verhoogde aantal in 2025 (zie ook eerste bestuursrapportage 2025) heeft geleid tot incidenteel hogere lasten in 2025 ten opzichte van de "structurele begroting" 2026.	-1.900	I
Verlaging van budget verkiezingen door geen reserve (budget) meer aan te houden voor ongeplande verkiezingen zoals besloten in de voorjaarsnota 2024)	-257	S
Verlaging van budget dienstverleningskanalen zoals besloten in voorjaarsnota 2024	-72	S
Verlaging van budget door stoppen met webcare zoals besloten in de voorjaarsnota 2024 (amendement 119 deel 1)	- 41	S

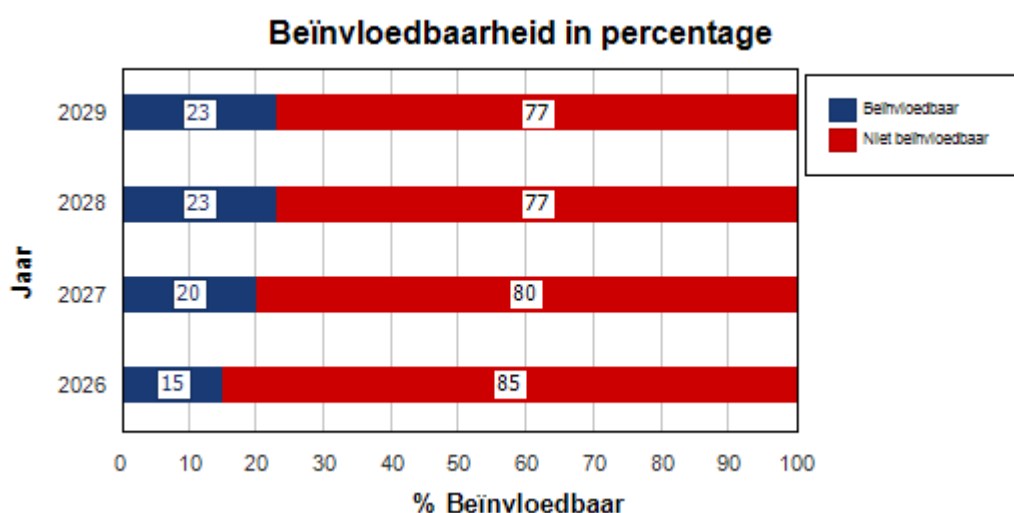
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Verlaging van budget door de hervormingsmaatregel: efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken zoals besloten in de voorjaarsnota 2025	-497	S
Verlaging van budget door de hervormingsmaatregel: verlagen kwaliteit interne dienstverlening zoals besloten in de voorjaarsnota 2025	-66	S
Verlaging van budget door de hervormingsmaatregel: Korten op investeringsbudget Publieksdienstverlening zoals besloten in de voorjaarsnota 2025	-54	S
Verlaging van budget door de hervormingsmaatregel: Registratie Niet-Ingezetten kostendekkend uitvoeren	-89	S
Verlaging van budget sluiten KCC (Klant contact center) op woensdag- en vrijdagmiddag	-479	S
Overig: verhoging van budget o.a. loon en prijscompensatie	320	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 15%, 2027 20%, 2028 23% en voor 2029 23%

Binnen deze doelstelling vallen de onderdelen burgerzaken, Klantcontactcentrum (KCC), publieksdienstverlening en Het Utrechts archief (HUA). De lasten van Burgerzaken (wettelijke taken) en KCC zijn beperkt beïnvloedbaar: In het kader van de hervormingsbezuinigingen (zie voorjaarsnota 2025) is voor deze onderdelen het budget vanaf 2026 verlaagd door een aantal maatregelen: zoals het sluiten KCC (Klant contact center) op woensdag- en vrijdagmiddag; en het vereenvoudigen en standaardiseren van een aantal processen zoals verhuizingen. Ook op het onderdeel publieksdienstverlening is het beschikbare investeringsbudget voor innovatieve ontwikkelingen verlaagd door de hervormingsmaatregelen. De kosten voor het Utrechts archief (HUA) zijn niet beïnvloedbaar, doordat we hier middels een gemeenschappelijke regeling in deel nemen. Er speelt momenteel een ontvlechtingstraject (Zie paragraaf Verbonden Partijen.).

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
In onze ambities maken we keuzes die op gespannen voet kunnen staan met wat bewoners, ondernemers en organisaties willen voor hun buurt of wijk waardoor die het idee kunnen krijgen dat de gemeente niets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden.	Met het programma Samen stad maken, geen Utrecht zonder U en het Kompas voor zeggenschap, zorgen we ervoor dat we alle verschillende belangen ophalen (stedelijk en buurt, omwonenden en gebruikers). Aan de voorkant zijn we in het samenwerkingsplan helder over de samenwerkingsvorm en zeggenschap. Achteraf maken we in het samenwerkingsverslag inzichtelijk welke inbreng er is opgehaald, hoe we dit hebben gewogen en wat dat heeft betekend voor het voorstel dat voorligt.
Niet, niet goed, niet tijdig kunnen leveren van informatie en/of dienstverlening door acute incidenten/calamiteiten, zoals: uitvallen van ICT-systemen, ontoegankelijkheid gebouw en landelijke ontwikkelingen	Een actueel business continuïteitsplan (BCP), waarin beschreven is welke acties we ondernemen als het risico zich voordoet
Niet, niet goed, niet tijdig kunnen leveren van informatie en/of dienstverlening door onvoldoende beschikbaar personele capaciteit (kwalitatief en/of kwantitatief) om de veranderde vraag door onder andere de veranderende samenstelling van de populatie en ondermijnende criminaliteit, aan te kunnen.	Actieve arbeidsmarkt strategie gericht op uitbreiding van de vaste formatie ten opzichte van de flexibele schil en investeren in opleiding en training voor de werknemers.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investerings

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Het Utrechts Archief	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.	3.694

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad					
Ondersteunen raadgevend referendum	Bij de organisatie van een raadgevend referendum kunnen voorstanders, tegenstanders en bewoners met een neutrale opstelling een subsidiebedrag aanvragen ter ondersteuning campagneactiviteiten of de meningsvorming in het publieke debat.	36	36	0	0
Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	230	230	230	0
Totaal 1		266	266	230	0
Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad					
Initiatievenfonds	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.394	3.017	0	0
Samen voor Overvecht	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	4.700	2.500	0	0
Totaal 3		8.094	5.517	0	0
Totaal		8.360	5.783	230	0

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Programma overzicht

We vinden het belangrijk dat iedereen die dat wil in onze stad een passende woning kan vinden.

Portefeuillehouder(s): Eelco Eerenberg, Dennis de Vries, Linda Voortman, Senna Maatoug en Susanne Schilderman

Financiën programma

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	209.276	137.715	186.338	176.494	156.254	148.497
Lasten	291.730	151.598	202.232	196.251	173.707	160.402
Saldo Baten en Lasten	-82.454	-13.883	-15.894	-19.757	-17.453	-11.905
Onttrekking reserves	169.086	18.529	15.832	15.398	13.715	11.542
Toevoeging reserves	93.454	22.251	10.005	4.281	4.320	7.596
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	75.632	-3.721	5.827	11.117	9.395	3.946
Totaal	-6.822	-17.604	-10.067	-8.640	-8.058	-7.959

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 186,338 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Inkomsten uit grondexploitaties (141,7 miljoen euro)
- Inkomsten uit erfpachtcontracten, conversie van erfpachtrechten en meerwaardeafdrachten uit bestemmingswijzigingen op erfpachtgronden (17,9 miljoen euro)
- Leges vergunningen en precario, boetes en dwangsommen (21,2 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 202,232 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Kosten voor grondexploitaties, bestaande uit kosten voor verwerving, tijdelijk beheer, plan- en VAT kosten, bouw- en woonrijp maken, sloopkosten en milieumaatregelen, rente en overige kosten (95,0 miljoen euro)
- Verrekening naar de balans van het onderhanden werk van de grondexploitaties (40,7 miljoen euro)
- Kosten voor overige gebiedsontwikkelingen en voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (27,2 miljoen euro)
- Kosten voor de bebouwde omgevingen, bestaande uit personeelskosten, bijdrage aan de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), juridische kosten en licentiekosten (25,5 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn 5,827 miljoen euro: 10,005 miljoen euro toevoeging en 15,832 miljoen euro onttrekking. Deze hebben betrekking op:

- De reserve Grondexploitaties: 5,59 miljoen euro toevoeging en 3,399 miljoen euro onttrekking;
- De reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten: 4,446 miljoen euro toevoeging en 11,606 miljoen euro onttrekking;
- Overige reserves: 828 miljoen euro onttrekking.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

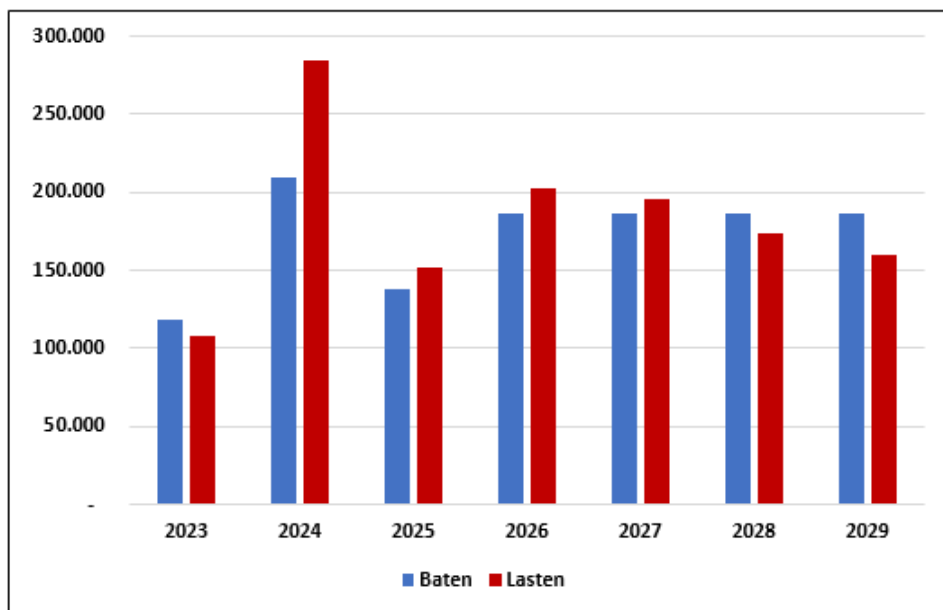
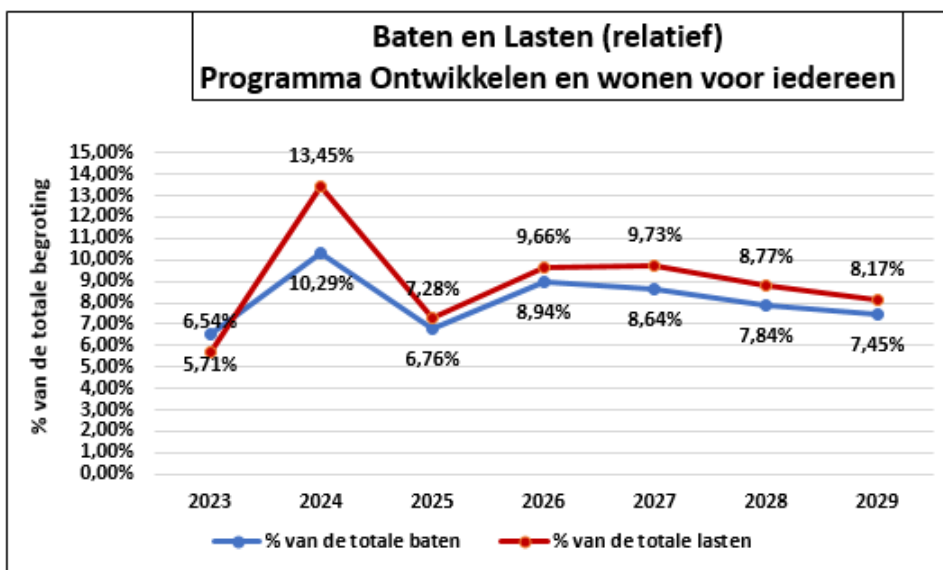
x € 1.000

Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	-200	85	591	591	591	591
Beleids capaciteit verminderen VTH	113	117	117	117	117	117
Bedrijven worden niet meer gestimuleerd om meer te doen dan wettelijk verplicht voor energietransitie	120	124	124	124	124	124
Afschaffen huurdersparticipatie en woonadviseur	-	84	84	84	84	84
Basis niveau contractbeheer Grondzaken, Investeren & Exploiteren	-	53	53	53	53	53
Prioriteren planvorming gebiedsontwikkeling	-	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064
Herprioritering strategische capaciteit	-	139	139	139	139	139
Totaal	33	1.636	2.172	2.172	2.172	2.172

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Stedelijke omgeving

Diverse en veilige stedelijke omgeving draagt bij aan de randvoorwaarden voor een prettig en gezond leven.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Grondprijzenbrief 2025	2025	Actualisatie van de geldende grondprijzen voor het jaar 2025.
Het Utrechts Grondbeleid	2024	Beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente.
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
Aanvulling Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2022	Aanvullende richtinggevende afspraken op de RSU2040 naar aanleiding van het coalitieakkoord.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling
		2024	2025	2026	2027	2028	
Algemeen buurtoordeel stad	7,3	-	7,3	-	7,3	-	

Uitgebreidere informatie over de externe indicator die betrekking heeft op deze doelstelling is te vinden in de [Utrecht Monitor](#).

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We maken in 2026 verschillende ontwikkelingen mogelijk via nota's van uitgangspunten en omgevingsplannen en er worden diverse tenders voorbereid.
- We gaan aan de slag met verschillende openbare ruimte projecten, bijvoorbeeld integrale herinrichting van Neckardreef Noord en Transwijk (voortvloeiend uit de ambities uit de Omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk)
- Opstarten aanbesteding voor trappen van Moreelsebrug voor de bouw door ProRail in opdracht van de gemeente.

Activiteiten die we niet meer doen

- In lijn met de hervormingen en bezuinigingen uit de voorjaarsnota zetten we in op het prioriteren in planvorming in gebiedsontwikkeling, op een basis niveau contractbeheer Grondzaken, Investeren & Exploiteren en het herprioritering van de strategische capaciteit.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

Gebiedsontwikkeling

- We werken verder aan de lopende projecten in het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR).
- We zetten in op de Utrechtse Aanpak om de woningbouw op gang te houden en nemen gericht maatregelen om woningbouwprojecten doorgang te laten vinden.
- We blijven complexe bouwprojecten versnellen door de implementatie van het Utrechts planproces Gebiedsontwikkeling.
- We werken verder aan de besluitvorming voor de MIRT-verkenning OV en Wonen en MIRT-onderzoek A12-zone en Rijnenburg.
- We werken aan de knooppuntontwikkeling Lunetten-Koningsweg (2026)
- We werken verder aan de ontwikkeling van verschillende gebiedsontwikkelingen, zoals de Merwedekanaalzone, Cartesiusdriehoek, Beurskwartier en Lombokplein.
- Wij werken verder aan de ontwikkeling van Leidsche Rijn in Leeuwesteyn, Leidsche Rijn Centrum, Het Zand, Rijnvliet, Haarrijn en Terwijde.
- We gaan door met de integrale herinrichtingen in de openbare ruimte die afgelopen jaren zijn opgestart, bijvoorbeeld in Kanaleiland, Zuidpoort en Janskerkhof.
- We werken verder aan de ontwikkeling van bedrijvigheid zoals het circulaire bedrijvenpark Strijkviertel, in 2026 starten we hier met de eerste tender.
- We werken verder aan de ontwikkeling van voorzieningen zoals de gefaseerde uitbreiding van sportmogelijkheden bij Sportpark Nieuw-Welgelegen.
- We vervolgen onze samenwerking met de Universiteit Utrecht (UU) om invulling te geven aan de vastgestelde omgevingsvisie USP (2026).
- Begin 2026 wordt de aanbesteding voor de mobiliteitshub afgerond en kan worden gestart met uitwerking voorlopig ontwerp.

Omgevingswet:

- De invoering van de Omgevingswet heeft op 1 januari 2024 plaatsgevonden. We bevinden ons in een transitieperiode, waarin nog inzet nodig is om de instrumenten en doelen van de Omgevingswet vorm te geven. Voor 2032 zullen bijvoorbeeld alle “oude” bestemmingsplannen in het tijdelijk omgevingsplan omgezet worden naar het definitieve omgevingsplan. Voor 2027 moet de Utrechtse omgevingsvisie in lijn zijn met de eisen van de wet.

Erfpachtbeheer, Conversie en bestemmingswijzigingen en Uitgifte Gemeentelijke

Eigendommen:

- Bij lopende erfpachtcontracten waarvan de canon niet eeuwigdurend is afgekocht wordt de periodieke vergoeding voor het gebruik van de canon in rekening gebracht en periodiek herzien. Daarnaast wordt bij alle erfpachtcontracten, op het moment dat sprake is van een wijziging van het gebruik, beoordeeld of er sprake is van een economische meerwaarde en wordt deze meerwaarde (indien van toepassing) in rekening gebracht.
- Bij het einde van het 50 jarige tijdvak van de Algemene Bepalingen 1974 (AB74) worden de gewijzigde Algemene Bepalingen ter besluitvorming aangeboden inclusief de methode om de gewijzigde grondwaarde en canon vast te stellen.

Financiën Stedelijke omgeving

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	186.724	115.166	164.945	153.101	132.860	125.104
Lasten	256.354	116.560	172.032	166.936	145.604	132.397
Saldo Baten en Lasten	-69.630	-1.394	-7.087	-13.835	-12.743	-7.293
Onttrekking reserves	167.993	17.923	15.832	15.398	13.715	11.542
Toevoeging reserves	90.182	22.251	10.005	4.281	4.320	7.596
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	77.811	-4.327	5.827	11.117	9.395	3.946
Totaal	8.181	-5.721	-1.259	-2.718	-3.348	-3.347

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Grondexploitatie: Meerjarige raming van de baten (cashflow) uit de actualisatie van de grondexploitatie volgens het MPR 2025.	49.279	I
Lasten		
Grondexploitatie: Meerjarige raming van de lasten (cashflow) uit de actualisatie van de grondexploitatie volgens het MPR 2025.	50.775	I
Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing: Incidentele middelen voor implementatie Omgevingswet uit de meicirculaire 2024 en decembercirculaire 2023 zijn overgeheveld naar 2025.	-1.845	I
Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten: Jaarlijkse fluctuatie (cashflow) op basis van de planning in het MPR 2025.	2.764	I
Gebiedsmanagement: De middelen voor Gebiedsmanagement zijn in 2026 lager dan in 2025 door een afname van het budget voor gebiedsontwikkelingen (1,1 miljoen euro) en hervormingsbezuinigingen (1,2 miljoen euro)	-2.323	I
Herverdeling van de overhead over de programma's	3.000	S

x €1.000

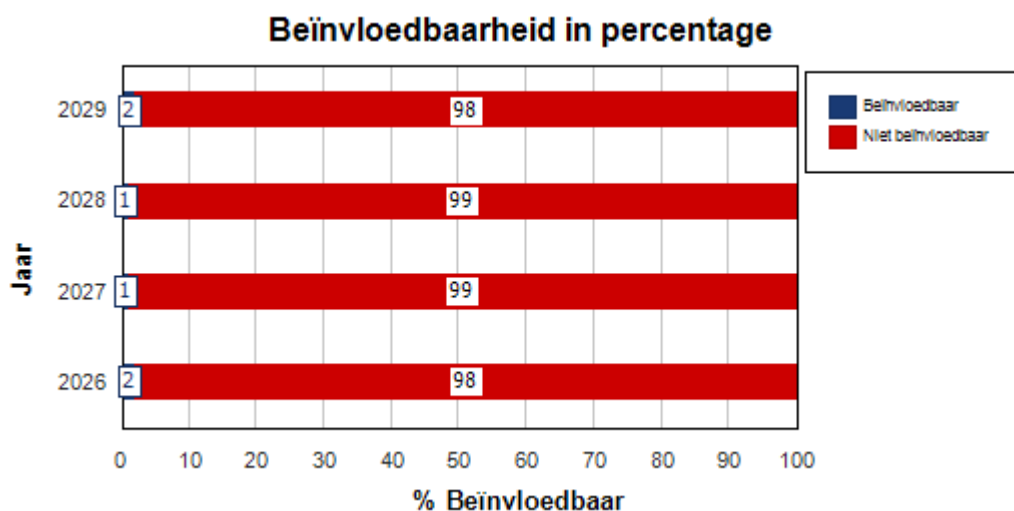
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Reserve Grondexploitatie: De onttrekking in 2026 is lager doordat in 2025 een incidentele onttrekking is geraamd in verband met de resterende bijdrage betaalbaar wonen voor de grondexploitatie Zuilense Vecht.	-327	I
Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten: Met de geraamde onttrekkingen worden de lasten op het product Investeringsimpuls RSU gedekt. Deze lasten fluctueren jaarlijks en zijn in 2026 hoger dan in 2025 (gebaseerd op de planning uit het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025).	2.243	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Reserve Betaalbaar wonen: De onttrekking in 2026 is lager doordat in 2025 incidentele onttrekkingen zijn geraamd voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden.	-1.161	I
Reserve Gemeentefonds: De onttrekking in 2026 is lager doordat in 2025 een incidentele onttrekking is geraamd in verband met de implementatie van de Omgevingswet.	-1.847	I
Reserve Europese subsidies: De onttrekking in 2026 is lager doordat in 2025 1 miljoen euro extra is onttrokken vanwege het opheffen van de risicoreserve.	-1.000	I
Toevoegingen		
Reserve Grondexploitaties: De storting in 2026 is lager doordat in 2025 incidentele stortingen zijn geraamd, bijvoorbeeld in verband met de middelen die in de voorjaarsnota 2025 beschikbaar zijn gesteld voor o.a. het opvangen van risico's gekoppeld aan gebiedsontwikkelingen. Daarnaast is in 2026 de geraamde winstneming op basis van POC-methode uit de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma lager dan in 2025.	-7.281	I
Reserve Investeringsimpuls RSU: De storting is in 2026 lager doordat de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten, zoals de integrale projecten Taagdreef, Rotsoord en overige integrale projecten programmering op korte termijn (investeringspakket Groei in Balans) lager zijn dan in 2025.	-4.965	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 2%, 2027 1%, 2028 1% en voor 2029 2%

Binnen deze doelstelling is slechts een beperkt deel van de lasten beïnvloedbaar:

- Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de

RSU 2040: In het coalitieakkoord zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans. Het betreft lopende projecten die beïnvloedbaar zijn, maar bij beëindiging zal wel sprake zijn van kapitaalvernietiging.

- Het aanjagen en faciliteren van gebiedsontwikkelingen/versnelling van woningbouw: Hierbij gaat het om bijvoorbeeld kosten voor het opstellen van ontwikkelstrategieën en (omgevings-)visies, loonkosten en (op de initiatiefnemer verhaalbare) plankosten voor anterieure overeenkomsten. Strategie en ruimte brede kosten: Dit budget is o.a. bedoeld voor een (stevigere) stedelijke sturing (een van de speerpunten van het coalitieakkoord). Voor kosten die niet aan één opgave zijn toe te rekenen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de (personele) kosten van het Development Network Utrecht: het professionele vastgoednetwerk van marktpartijen en gemeente, dat zich inzet voor een duurzame (waarde)ontwikkeling van de stad. Voor het overige deel van de lasten binnen deze programmadoelstelling geldt dat het onderdelen van geopende grondexploitaties zijn met lasten en baten die netto voor een niet beïnvloedbare ruimte zorgen. Dit geldt ook voor werkzaamheden aan erfpacht, die gedekt worden uit baten.

- Voor het overige deel van de lasten binnen deze programmadoelstelling geldt dat het onderdelen van geopende grondexploitaties zijn met lasten en baten die netto voor een niet beïnvloedbare ruimte zorgen. Dit geldt ook voor werkzaamheden aan erfpacht, die gedekt worden uit baten.

Doelstelling 2: Bebouwde omgeving

De bebouwde omgeving is veilig, leefbaar en tast de gezondheid niet aan.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Algemene Handhavingsstrategie bebouwde omgeving en openbare ruimte	2023	De strategie geeft op hoofdlijnen de uitgangspunten en doelen weer voor toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving in de stad Utrecht.
Uniforme Uitvoerings- en Handhavingsstrategie overgedragen milieutaken	2022	De strategie geeft op hoofdlijnen de uitgangspunten en doelen weer voor toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving in de regio Utrecht en stuurt hiermee de werkzaamheden van de twee Omgevingsdiensten aan (RUD en OdrU).
Handhavingstrategie Huisvesting 2018 gemeente Utrecht	2018	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Handhavingstrategie Bestaande Bouw	2017	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Handhavingsstrategie bedrijven en instellingen	2014	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Overig thematisch beleid		Het thematische beleid bevat kaders voor de uitvoering bij VTH.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Het periodiek toezicht op milieuwet- en regelgeving bij bedrijven wordt ondergebracht bij de ODU (Omgevingsdienst Utrecht). Deze dienst start (naar verwachting) 1 januari 2026 en komt voort uit de RUD Utrecht en de OdrU. De nieuwe dienst bestrijkt het hele grondgebied van de provincie Utrecht. Gemeenten en de provincie zijn gezamenlijk eigenaar en opdrachtgever. De taken die de ODU uitvoert zijn niet nieuw.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We toetsen vergunningsaanvragen aan het Omgevingsplan, het Besluit bouwwerken leefomgeving en overige wet- en regelgeving. We hanteren de principes van de Omgevingswet.
- Wij houden toezicht op de naleving van vergunningen bij de oprichting, wijziging en sloop van gebouwen. We controleren, voor zover passen in onze rol, de uitvoering van bouwwerken volgens het Landelijk toezichtprotocol.
- Wij zetten ons in om bouwhinder te voorkomen en bouwoverlast te beperken.
- Wij houden toezicht op de naleving van milieuwet- en regelgeving bij bedrijven. We richten ons hierbij op het voorkomen en tegengaan van hinder, zoals geluidsoverlast.
- De ODU (opvolger RUD Utrecht) voert het periodieke toezicht op milieu- en energiewetgeving bij bedrijven uit en behandelt meldingen van overlast van bedrijven in hun portefeuille. De ODU houdt ook toezicht op bodemsaneringen, grondtoepassingen en bedrijfsmatige asbestsaneringen.
- Voor de bestaande bouw richt ons toezicht zich op de (brand)veiligheid van bouwwerken. Ook hebben we aandacht voor de gezondheid (binnenmilieu), energiebesparing, duurzaamheid en uitstraling van gebouwen.
- Samen met de woningcorporaties onderzoeken we meldingen van onrechtmatige bewoning (illegale bewoning van de sociale woningvoorraad).
- Wij controleren op basis van meldingen en we handhaven bij illegale situaties zoals illegale kamerverhuur en strijdig gebruik. We registreren alle meldingen. Meldingen over gevaar voor de veiligheid en gezondheid pakken we altijd op.
- Op basis van een goede afweging houden we projectmatig toezicht op bestaande bouwwerken. Onderwerpen die we projectmatig oppakken beschrijven we jaarlijks in het Handhavingsprogramma.
- Het project 'Huisjesmelkers en ondermijnende criminaliteit' zetten we voort.
- Met het uitvoeringsprogramma Beschermen Woningvoorraad houden we datagedreven toezicht op het woonruimtegebruik in de stad. We bestrijden negatieve effecten en misstanden zoals slecht verhuurderschap, leegstand, toeristische verhuur en het opkopen van woningen. De aanpak leegstand is opgenomen in het coalitieakkoord.
- Het huurteam wordt per 1 januari 2026 stopgezet. De wettelijke taken die het huurteam uitvoerde worden vanaf die datum binnen de gemeente Utrecht uitgevoerd.

Financiën Bebouwde omgeving

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	19.310	20.575	21.230	23.230	23.230	23.230
Lasten	25.215	25.969	25.487	25.614	24.536	24.438
Saldo Baten en Lasten	-5.905	-5.394	-4.257	-2.385	-1.306	-1.208
Onttrekking reserves	100	193	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	100	193	0	0	0	0
Totaal	-5.805	-5.201	-4.257	-2.385	-1.306	-1.208

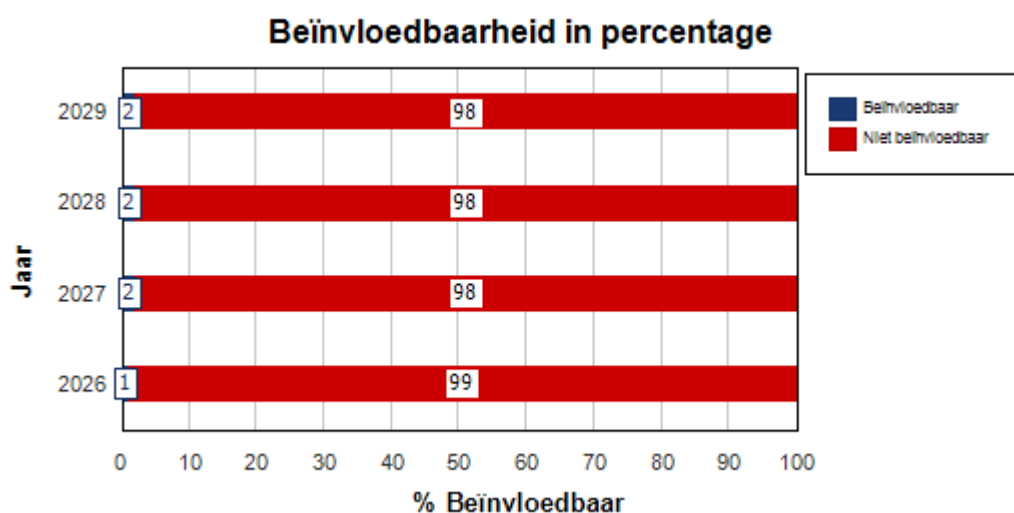
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Loon- en prijscompensatie	488	S
Vermindering leges netcongestie	-2.000	I
Lasten		
Afloop middelen implementatie Omgevingswet	-400	I
Bezuinigingsmaatregelen risicogestuurd toezicht	-411	S
Herverdeling budgetten wet betaalbare huur	327	I
Hervormingen en bezuinigen: Overeenkomst huurteam stopzetten	-223	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1 %, 2027 2%, 2028 2% en voor 2029 2%

Voor deze doelstelling geldt dat de beïnvloedbare ruimte relatief klein is. Het gaat om taken ten aanzien van bouw- en woningtoezicht en vergunningverlening. In beginsel is een aanzienlijk deel gemeentelijk (beïnvloedbaar) beleid. Echter, lagere personeelsinzet zal bijvoorbeeld leiden tot dalende precario en hogere juridische kosten. In 2025 zijn meer wettelijke taken (milieu, bodem en energie) naar de Omgevingsdienst overgedragen (2025 RUD Utrecht, naar verwachting de ODU in 2026). Dit heeft de ruimte nog verder beperkt. Daarnaast hebben de bezuinigingen vanaf 2026 invloed op de beïnvloedbare kosten en is het percentage beïnvloedbaarheid voor 2025 en 2026 lager dan aangegeven.

Doelstelling 3: Huisvesting

We vinden het belangrijk dat iedereen die dat wil in onze stad een passende woning kan vinden.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wonen in Utrecht: van woningmarkt naar volkshuisvesting	2025	Overkoepelende visie op het woonbeleid in de gemeente Utrecht.
Huisvestingsverordening	2024	Omdat nieuwbouw tijd vraagt en omdat de woningnood hoog is, is de urgentie om de bestaande voorraad te blijven reguleren hoog. Dit doet Utrecht met de huisvestingsverordening op basis van de Huisvestingswet 2014.
Leegstandsverordening	2023	Een verordening in om de langdurige leegstand van woonruimten te bestrijden.
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Voor deze doelstelling is nieuw beleid in de maak: Een verhuurverordening om verhuurders te toetsen met het verlenen van een verhuurvergunning op basis van de Wet goed verhuurderschap.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling	
		2024	2025	2026	2027	2028		
Aantal opleveringen tijdelijke woningen (nieuwbouw)	n.v.t.	471	450	312	Onbekend	Onbekend		
Aantal opleveringen permanente woningen (nieuwbouw en overige toevoegingen)	n.v.t.	2048	3000	3000	3000	3000		
Aantal vergunde nieuwbouwwoningen	n.v.t.	2472	3000	3000	3000	3000		

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028
Gerealiseerd aandeel woonplekken voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen t.o.v. het opgedragen aantal woonplekken voor deze doelgroepen uit de jaarcyclus.	n.v.t.	74%	100%	100%	100%	100%
De relatieve verandering van het aantal toewijzingen (aanbod- & lotingmodel) moet hoger liggen dan de relatieve verandering van het aantal actief woningzoekenden (aanbod- & loting-model)	5%	-1% (t) 23% (a)	t>a	t>a	t>a	t>a

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We vullen het afsprakenpakket met de corporaties aan vanuit het volkshuisvestelijk akkoord waaraan de afgelopen maanden is gewerkt om de samenwerkingsafspraken te operationaliseren.
- We stellen de huisvestingsopgave voor de (T)huis voor Iedereen doelgroepen vast (jaarlijks gereed in Q4).
- We stellen een nieuwe Huisvestingsverordening op in U10 verband (vierjaarlijks).
- We werken een voorstel uit voor het verruimen regels voor het splitsen van woningen.
- We implementatie de Verhuurvergunning o.b.v. Wet goed verhuurderschap.
- We zetten extra in op huisvesting van jongeren, ouderen en mensen in kwetsbare positie.

Activiteiten die we niet meer doen

- We zoeken niet meer actief naar nieuwe locaties voor tijdelijke woningen omdat we onze inspanningen overschakelen van tijdelijke naar permanente woningbouw. De lessen uit tijdelijk wonen nemen we mee om permanente nieuwbouw te versnellen. Waar zich echter kansen voor tijdelijke woningen voordoen, bekijken we of maatwerk mogelijk is.
- We stoppen met subsidiëring van de huurdersparticipatie.
- We stoppen met het programma realisatie sociale huisvesting

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We stimuleren het bouwtempo.
- We stimuleren de ontwikkeling van studentenhuishuisvesting.
- We sturen op betaalbaarheid en hanteren de 40-35-25 verdeling op projectniveau.
- We stimuleren collectieve woonvormen zoals de wooncoöperatie.
- We geven uitvoering aan diverse maatregelen voor het beschermen van de bestaande woningvoorraad waaronder opkoopbescherming.
- We voeren de leegstandaanpak corporaties en leegstandverordening uit.
- We geven uitvoering aan de Wet Goed Verhuurderschap en de Wet betaalbare huur.
- We zetten ons in voor het evenwichtig verdelen van schaarse betaalbare woonruimte en passen indien nodig de Huisvestingsverordening aan.

- We bevorderen doorstroming op de woningmarkt.
- We verlenen vitale beroepenvoorrang aan woningzoekenden met een vitaal beroep.
- We stimuleren woningdelen en hospitaoverhuur.
- We houden actief toezicht en handhaving op zelfbewoningsplicht en antispeculatiebeding voor nieuwbouwwoningen.
- We blijven in 2026 de Verhuisadviseur inzetten ([amendement 154 "Behoud Woonadviseur"](#))

Financiën Huisvesting

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	3.242	1.974	164	164	164	164
Lasten	10.161	9.069	4.713	3.701	3.567	3.567
Saldo Baten en Lasten	-6.919	-7.095	-4.550	-3.537	-3.403	-3.403
Onttrekking reserves	993	413	0	0	0	0
Toevoeging reserves	3.272	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-2.279	413	0	0	0	0
Totaal	-9.198	-6.682	-4.550	-3.537	-3.403	-3.403

x €1.000

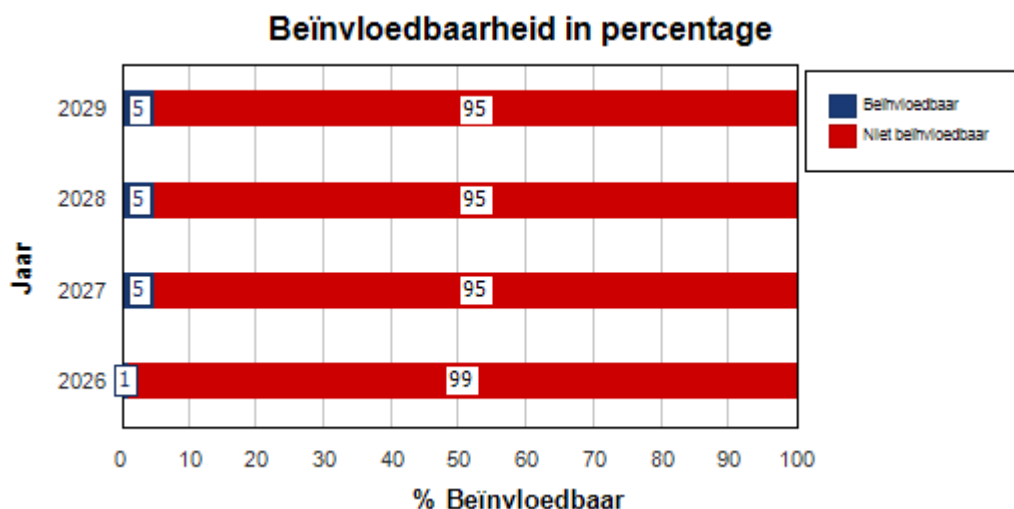
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In 2026 ontvangen we minder subsidies (SPUKS) voor projecten in het kader van huisvesting van kwetsbare doelgroepen.	-1.810	I
Lasten		
Het programma realisatie sociale huisvesting wordt niet verlengd (voorheen taskforce, 1,908 miljoen euro). Minder inzet op Wet Betaalbare Huur (0,358 miljoen euro) en Wet Goed Verhuurderschap (0,100 miljoen euro).	-2.366	I
Lagere lasten vanwege minder subsidies (SPUKS) in 2026.	-1.810	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1%, 2027 5%, 2028 5% en voor 2029 5%

De beïnvloedbare lasten zijn incidentele budgetten toegekend uit het coalitieakkoord bijvoorbeeld budget voor Taskforce Versneld Toevoegen Woonruimte en budget voor studentenhuysvesting. Personeelscapaciteit is noodzakelijk om versneld tijdelijke woonruimte te realiseren, beleidsontwikkeling voor mogelijke regelgeving en om de huidige tekorten in de woningmarkt voor kwetsbare doelgroepen aan te pakken.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Ongunstige marktomstandigheden zoals stijgende rente, stijgende bouwkosten, schaarste bouwmaterialen en beschikbaarheid personeel (zowel markt als gemeente) zetten het bouwtempo onder druk. Als gevolg hiervan neemt de woningbouwproductie af	<p>Optimaliseren in projecten en/of het bijstellen van de ambities:</p> <ul style="list-style-type: none">• Project specifieke maatregelen die de haalbaarheid van een project mogelijk vergoten via de Utrechtse Aanpak.• Subsidies vanuit zowel gemeente, provincie als rijksoverheid. Zoals Rijkssubsidies als de Start Bouw Impuls (SBI) en Woning Bouw Impuls (WBI).• Inzet op tijdelijke woningbouw op gepaste locaties.• Lobby voor externe bijdragen.• Implementeren van het Utrechts Planproces Gebiedsontwikkeling (UPG) gericht op verkorten voorbereidingstijd van bouwplannen (bekijken van de eenduidigheid, efficiëntie en kwaliteit van besluitvorming en werkprocessen).

Strategische programmerisico's	Maatregel
	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met marktpartijen (zoals partners DNU, Stadsakkoord) zoeken naar slimme oplossingen.
<p>Door de complexe marktomstandigheden, gebrek aan sociale huurwoningen en stagnatie van de doorstroming dreigen in toenemende met Utrechters (reguliere en kwetsbare doelgroepen die afhankelijk zijn van sociale huurwoningen) tussen wal en schip te vallen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Blijvende inzet op voortgang permanente productie, realisatie flexwoningen, beter benutten bestaande voorraad, regionale samenwerking en inzet eigen vastgoed. • Continu monitoring van de ontwikkeling woonvraag door kwetsbare doelgroep in relatie tot aanbod sociale huurwoningen. • Lobby voor ondersteuning vanuit Rijk, provincie. • Inzet op versterkte samenwerking met wooncorporaties.
<p>Verslechtering van congestiesituatie vormt risico voor bouwprojecten. Utrecht zit op dit moment in congestiefase 1, waarin geen nieuwe grootverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Zonder ingrijpende maatregelen gaat Utrecht in 2026 naar congestiefase 2, waarin ook geen nieuwe kleinverbruikaansluitingen mogelijk zijn.</p>	<p>Als het gaat om de regionale en landelijke inzet om verslechtering van de congestiesituatie tegen te gaan is de Utrechtse Energy Board, waar ook de gemeente Utrecht lid van is aan zet (zie ook programma Klimaatvriendelijke stad). Als het gaat om de lokale inzet is er een Programma Netcongestie ingesteld die regie gaat voeren op maatregelen om ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en voorzieningen, vestiging van bedrijven en verduurzaming door te laten gaan, maatregelen die de gevolgen van frequente en/of langdurige stroomuitval voorkomen of ondervangen en maatregelen die de realisatie van stroominfrastructuur faciliteren. In de Voorjaarnota zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Daarmee wordt o.a. tijdelijke energieopwek via inzet van o.a. (gas)generatoren en accu's bij zowel gemeentelijk vastgoed als nieuwbouwlocaties gerealiseerd. Hiermee worden vertragingen in de realisatie van projecten tijdelijk opgevangen en worden de gevolgen van een aansluitstop voor kleingebruikers beheerst. Daarnaast wordt er gefaciliteerd in de uitbreiding van de energie infrastructuur, door onder andere ruimtelijke inpassing van trafostations en afstemming met betrokken partijen. Tevens stimuleert de gemeente energiehub's op bedrijventerreinen zodat bedrijven hun energieverbruik beter op elkaar kunnen afstemmen. Ook wordt er ingezet op netbewuste nieuwbouw door ontwikkelaars te begeleiden en onderzoek te</p>

Strategische programmerisico's	Maatregel
	<p>doen naar het beperken van piekbelasting. In aanvulling daarop wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een integraal energiesysteem met flexibel vermogen en investeringen in onder meer batterijen en zonneparken.</p> <p>Om versnelling op cruciale dossiers mogelijk te maken, wordt een doorbraakteam ingericht dat knelpunten helpt oplossen. Daarnaast zal de gemeente bedrijven en ontwikkelaars ondersteunen met kennis, advies en subsidie om bouwprojecten en verduurzaming zo veel mogelijk doorgang te laten vinden.</p>
<p>Beperkingen met betrekking tot stikstofdepositie kunnen leiden tot vertraging of afstel van ruimtelijke projecten.</p>	<p>Twee gerechtelijke uitspraken in het stikstofdossier hebben gevolgen voor ruimtelijke plannen en projecten. Plannen en projecten kunnen te maken krijgen met extra kosten en vertraging en mogelijk kunnen projecten (voorlopig) niet doorgaan. Per plan of project (zowel lopende als toekomstige) wordt gekeken op welke manier het plan vastgesteld kan worden en op welke manier de ontwikkeling doorgang kan vinden. We staan hier in contact met (juridische) adviesbureaus ter ondersteuning.</p>
<p>Bijdragen vanuit derden (waaronder Rijk en andere overheden) zijn onvoldoende om de opgaven en ambities uit de RSU 2040 te kunnen realiseren.</p>	<p>De bekostiging van verstedelijking staat centraal in onze aanpak voor lobby en public affairs. Mobiliteit is de grootste kostenpost in de RSU-ambities, met de ov-schaalsprong als belangrijkste component. De ov-schaalsprong krijgt hierin dan ook bijzondere aandacht. Mobiliteitsmaatregelen zijn nodig om onze woningbouwambities te realiseren.</p>
<p>Landelijk woonbeleid staat nationaal erg in de politieke belangstelling. De komende kabinetswisseling zou nog invloed kunnen hebben op de uiteindelijke vorm en uitwerking van de Wet regie op de Volkshuisvesting en de Wet betaalbare huur. Het risico is dat we geen nieuwe instrumenten krijgen om de Utrechtse wooncrisis aan te pakken of de ingezette koers moeten wijzigen. Een ander risico is aanhoudende onzekerheid voor investeerders waardoor zij hun investeringskeuzes aanpassen of uitstellen.</p>	<p>Stand van zaken maatregel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lobby voor continuering programma's en maatregelen. • Lobby voor aanpassing WWS-puntenstelsel zodat middenhuur betaalbaar blijft in Utrecht

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investeringsen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Totaal investeringen programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x €1.000

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	13.143	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	185.935	0	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	199.078	0	0	0	0

Doelstelling Stedelijke omgeving

x €1.000

Doelstelling Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	13.143	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	185.935	0	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	199.078	0	0	0	0

Toelichting

Voor 2026 worden er geen nieuwe kredieten ter autorisatie aangeboden.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.	3.977
Vleuten de Meern zelfstandig B.V.	Uitvoeren van grondexploitatie	0

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans					
Lesgeven in een grootstedelijke context	Lesgeven in een grootstedelijke context	400	0	0	0
Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infoverzekering over architectuur, stedenbouw en landschap	79	79	79	0
Totaal 1		479	79	79	0
Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende					
Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging.	50	0	0	0
Startbouwimpuls	Rijksbijdrage voor subsidie voor de start bouw	11.238	0	0	0
Totaal 3		11.288	0	0	0
Totaal		11.767	79	79	0

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Klimaatvriendelijke stad

Programma overzicht

We leveren samen met de stad onze maximale bijdrage om klimaatverandering te beperken.

Portefeuillehouder(s): Senna Maatoug

Financiën programma

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	6.532	15.024	9.230	6.345	5.286	5.286
Lasten	17.907	27.645	22.205	13.556	12.357	12.357
Saldo Baten en Lasten	-11.375	-12.620	-12.975	-7.211	-7.071	-7.071
Onttrekking reserves	675	3.800	233	233	100	100
Toevoeging reserves	0	1.290	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	675	2.510	233	233	100	100
Totaal	-10.700	-10.110	-12.742	-6.978	-6.971	-6.971

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026.

De baten in dit programma zijn 9,230 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Rijksmiddelen: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) (5 miljoen euro)
- Netcongestie (2,3 miljoen euro)
- Rijksmiddelen: Specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma (1,645 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 22,205 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Netcongestie (6,394 miljoen euro)
- Verduurzamen woningen (4,642 miljoen euro)
- Aanpassen Infrastructuur (3,464 miljoen euro)
- Publiek eigendom (2,964 miljoen euro)
- Verduurzamen bedrijven en maatschappelijke organisaties (2,626 miljoen euro)
- Verduurzamen bronnen (1,525 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn 0,233 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- In de komende jaren wordt er een bedrag van 0,1 miljoen euro aan de reserve onttrokken om schommelingen in de uitgaven van de Energietransitie op te kunnen vangen waaronder cofinancieringsverplichtingen op verduurzamingsprojecten.

- In 2026 wordt er een bedrag van 0,133 miljoen euro aan de reserve onttrokken ter dekking van cofinancieringsverplichtingen binnen de opgave Energietransitie.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

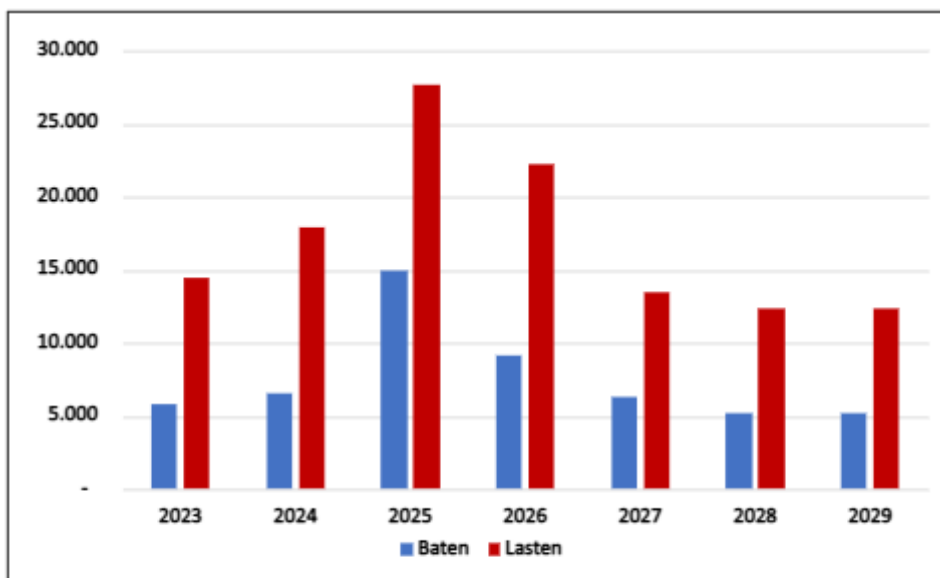
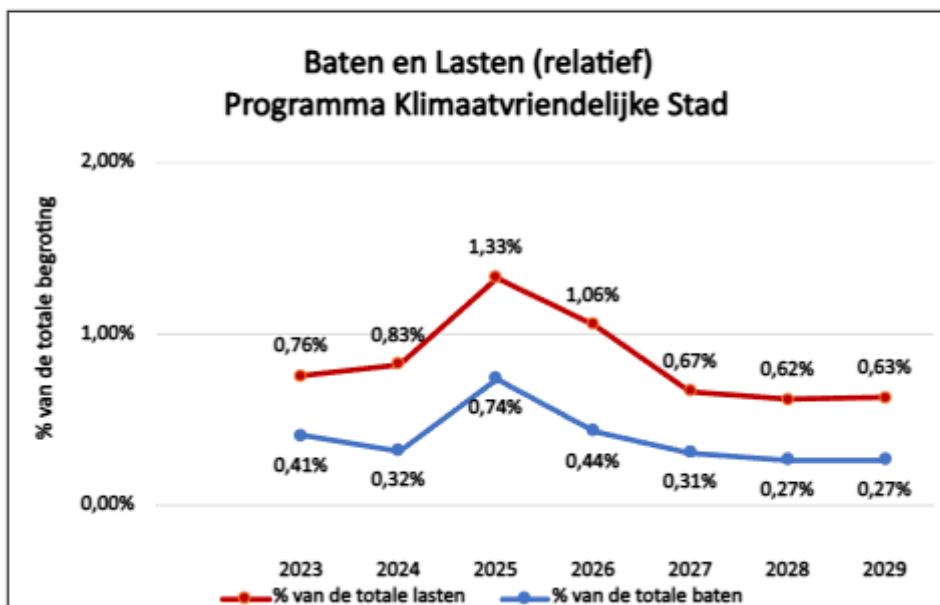
x € 1.000						
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	0	31	31	31	31	31
Beleid Energietransitie	0	619	617	622	622	623
Inzet niet-focusgebieden stopzetten Energie	0	60	60	61	61	61
Taken Data op Orde bij energietransitie	0	121	121	122	122	123
Totaal	0	831	829	836	836	838

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Het financieel meerjarenbeeld van dit programma bevat vanaf 2026 onder de baten en lasten de SPUK middelen die vanuit het Rijk worden ontvangen voor de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Er is aangekondigd dat deze klimaatmiddelen vanaf 2026 via een decentralisatie-uitkering en vanaf 2027 via een bijzondere fondsuitkering worden verstrekt. Zodra deze middelen formeel zijn toegekend, worden deze baten verantwoord in het programma Algemene middelen en Overhead.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Energieverbruik

Energieverbruik gebouwde omgeving in 2050 met 35% afgenomen ten opzichte van 2020, alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie zijn benut en energie-infrastructuur is aangepast op duurzame bronnen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota 'Opwekgebieden voor schone energie in Utrecht 2024-2030	2024	In deze beleidsnota staan de focus- en zoekgebieden voor wind-, zonne-energie en aardwarmte opgenomen. In deze focus- en zoekgebieden gaan we aan de slag om zo veel mogelijk potentieel schone energie op te gaan wekken.
Regionaal Uitvoeringsprogramma herijking U16 & regionaal uitvoeringsprogramma RES U16 2024-2027	2024	In het regionaal uitvoeringsprogramma staat hoe we regionaal werken aan de uitvoering van de RES1.0 onder andere op de thema's zon op dak, grootschalige opwek, warmte en regionale participatie.
Uitvoeringsprogramma Elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026	2024	Via twee programmalijnen: inpassing infrastructuur en netbewuste stad willen we structureel bijdragen aan knelpunten op het elektriciteitsnet.
Uitvoeringsprogramma verduurzaming Bedrijventerrein en 2024-2028	2024	In dit uitvoeringsprogramma geven we aan langs welke 4 sporen we op bedrijventerreinen aan de slag gaan met verduurzaming: netcongestie en energie-hubs, energiebesparing, verduurzaming bedrijfsprocessen en lobby richting rijksoverheid.
Actualisatie uitvoeringsprogramma's energie besparen gebouwde omgeving	2023	Actualisaties van de uitvoeringsprogramma's 2024 voor wonen en bedrijven en maatschappelijke organisaties behorende bij het vastgestelde programma besparen gebouwde omgeving.
Programma Besparen	2022	In het programma is een strategie, visie en doelstelling op energie besparen in de gebouwde omgeving van Utrecht uitgewerkt voor woningen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed.
Programma zon op dak en netoplossingen	2022	In het programma is een strategie, visie en doelstelling voor zon op dak uitgewerkt en een aanpak voor netcongestie oplossingen die gelieerd zijn aan de zonnepanelen op daken.
Transitievisie Warmte deel I en deel II	2021	Deel I van de transitievisie warmte beschrijft de strategie en visie. Deel II beschrijft

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		wanneer en in welke buurten we aan de slag gaan met de voorbereidingen om aardgasvrij te worden.
Regionaal Uitvoeringsprogramma 1.0 (RES U16)	2021	In de RES 1.0 staat opgenomen hoe de regio 1,8 Terawattuur (TWh) aan wind- en zonne-energie in 2030 wil opwekken en welke warmtebronnen mogelijk beschikbaar zijn. Utrecht zet zich in om een bijdrage van 0,523 TWh te leveren aan dit regionale bod.

Voor deze doelstelling is nieuw beleid in de maak (de Klimaatvisie en Beleidsnota Warmte).

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028				
% gebouwen zonder aardgasaansluiting	30% (2020)	37%	37%	37%	40%	42%	43%				
Verandering energieverbruik gebouwde omgeving tov 2020.	13.877TJ (2020)	medio 2026	-5,8%	-13,9%	-14,8%	-15,6%					
Aantal GWh opwek	100 GWh (2021)	N.n.b.	164 GWh	178 GWh	241 GWh	259 GWh					
% duurzame warmte	43% (2020)	53%	60%	60%	60%	60%	65%				

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Uitwerking beleid van de Beleidsnota Warmte in het Warmteprogramma. Waaronder netbewuste nieuwbouw, bodemenergie, buurtinitiatieven en de reservering voor de ruimtelijke inpassing. Indien positieve besluitvorming raad in het najaar 2025.
- Uitwerking percelen zon langs A12 (OER) Indien positieve besluitvorming raad in het najaar 2025.
- We evalueren en actualiseren (waar nodig) het programma besparen gebouwde omgeving voor woningen, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- Uitwerken van de invoering van de KWh-beslagnorm in het ruimtelijk beleid, waarmee gestuurd wordt op efficiënter en zuiniger gebruik van energie binnen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. ([M389 KWh beslagnorm opnemen in ruimtelijk beleid](#))*.
- Uitwerken van het maatregelenpakket netcongestie.

Activiteiten die we niet meer doen

- We zullen niet meer werken aan het realiseren van geothermie omdat deze bron binnen de gemeentegrenzen geen reële potentie heeft. Wij staan open voor nieuwe ontwikkelingen buiten de gemeentegrenzen.
- Overal waar Eneco warmte leidingen liggen m.b.t. nieuwe aansluitingen wachten we op duidelijkheid rondom regelgeving Wcw, flankerend beleid voor betaalbaarheid en welke stappen Eneco gaat zetten.
- Als onderdeel van de hervormingsbezuinigingen gaan we stoppen met de trekker arbeidsmarkt energie, stimulerend toezicht bij bedrijven en een pro-actieve inzet bij niet-focus gebieden. We brengen het aantal bewonersbrieven terug en verlagen de frequentie van het Klimaatpanel naar twee keer per jaar. Voor Data op orde sluiten we aan bij de landelijke handreikingen die nog worden ontwikkeld.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

Activiteiten bij doelstelling: aantal GWH opwek

- Uitvoering geven aan de beleidsnota opwek gebieden voor schone energie. Voor de niet-focusgebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie-wachten we de ontwerpende onderzoeken en *stappen van de initiatiefnemer af*.
- Aanvraag omgevingsvergunningen geluidswallen A12.

Activiteiten die bijdragen aan o.a. de doelstelling: % duurzame warmte

- We starten met de voorbereidingen die nodig zijn voor de inwerkingtreding van de wet- en regelgeving waaronder monitoring en de uitwerking van de buurtaanpak voor collectieve oplossingen.
- Als onderdeel van uitvoering van de RES Herijking (als de raad in het najaar 2025 daarover heeft besloten) werken we regionaal samen aan de realisatie van duurzame warmtebronnen
- We herijken het uitvoeringsprogramma zon op dak en netoplossingen waar rekening wordt gehouden met de effecten van het afschaffen van de salderingsregeling en netcongestie.

Activiteiten die bijdragen aan o.a. de doelstelling: % gebouwen zonder aardgasaansluiting

- Besluitvorming over deelneming in publiek warmtebedrijf.
- Voortzetting onderzoek naar vervolg voor de buurtinitiatieven Oog in Al, Lunetten en Noordoost.
- Werken aan een vervolgaanpak in Overvecht-Noord.

Activiteiten bij doelstelling: Verandering energieverbruik gebouwde omgeving t.o.v. 2020.

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma verduurzaming bedrijventerreinen
- We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma besparen gebouwde omgeving waaronder het stimuleren van isolerende maatregelen bij bewoners, o.a. via actieve netwerken in de buurt. VvE, MKB en maatschappelijke instellingen.
- In het kader van netcongestie stimuleren we ehubs op 4 extra bedrijventerreinen.

**Toelichting op uitvoering Motie 389 KWh beslagnorm*

We ramen de kosten om tot een norm te komen op € 45.000 aan personele inzet en juridische kosten. Ontwikkende partijen zullen vervolgens extra inspanningen moeten doen om aan te tonen dat ze aan de toekomstige KWhnorm kunnen voldoen. Dit betreft onderzoekskosten van € 5.000-30.000 euro per project en extra maatregelen om aan de norm te voldoen van € 5.000 en 20.000 euro per woning (of woningequivalent). Deze kosten komen dan voor rekening van de projectontwikkelaar. De extra kosten om norm toe te passen in vergunningen, toezicht te houden en te handhaven worden nog nader uitgewerkt, en zullen via leges worden verhaald. Om de kosten per woning te beperken, wordt

een voorstel voorbereid waarbij de norm alleen van toepassing is op grotere projecten en er de mogelijkheid is om per project maatwerk te passen, zodat onnodig dure maatregelen voorkomen kunnen worden.

Financiën Energieverbruik

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	6.532	15.024	9.230	6.345	5.286	5.286
Lasten	17.907	27.645	22.205	13.556	12.357	12.357
Saldo Baten en Lasten	-11.375	-12.620	-12.975	-7.211	-7.071	-7.071
Onttrekking reserves	675	3.800	233	233	100	100
Toevoeging reserves	0	1.290	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	675	2.510	233	233	100	100
Totaal	-10.700	-10.110	-12.742	-6.978	-6.971	-6.971

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In 2026 worden er naar verwachting minder Rijksmiddelen vanuit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) ontvangen.	-3.344	S
In 2026 worden er naar verwachting Rijksmiddelen en/of bijdragen van projectontwikkelaars ontvangen voor netcongestie.	2.300	I
Rijksmiddelen Volkshuisvestingsfonds voor verduurzaming VVE's en woningen in Overvecht zijn nog niet opgenomen in begroting 2026	-2.500	I
Rijksmiddelen Lokale Aanpak Isolatie zijn nog niet opgenomen in de begroting 2026.	-1.000	I
Lasten		
In 2026 worden er naar verwachting minder inzet gepleegd op de uitvoering van klimaat en energiebeleid omdat de Rijksmiddelen uit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) afnemen.	-3.344	S
Rijksmiddelen Volkshuisvestingsfonds zijn nog niet opgenomen in begroting 2026 doordat de meerjarenplanning en fasering van het project VVE's in Overvecht in 2025 nog wordt uitgewerkt.	-2.500	I
Rijksmiddelen Lokale Aanpak Isolatie zijn nog niet opgenomen in de begroting 2026 doordat deze middelen worden ingezet voor subsidieregelingen waardoor bestedingen jaarlijks fluctueren.	-1.000	I
De mutatie vloeit voort uit de hervormingsbezuinigingen VJN 2025	-828	S
In 2026 worden minder middelen ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen in de reserve Utrechtse Energie gestort.	1.090	I
In 2026 worden meer middelen ingezet voor het programma netcongestie.	1.010	I

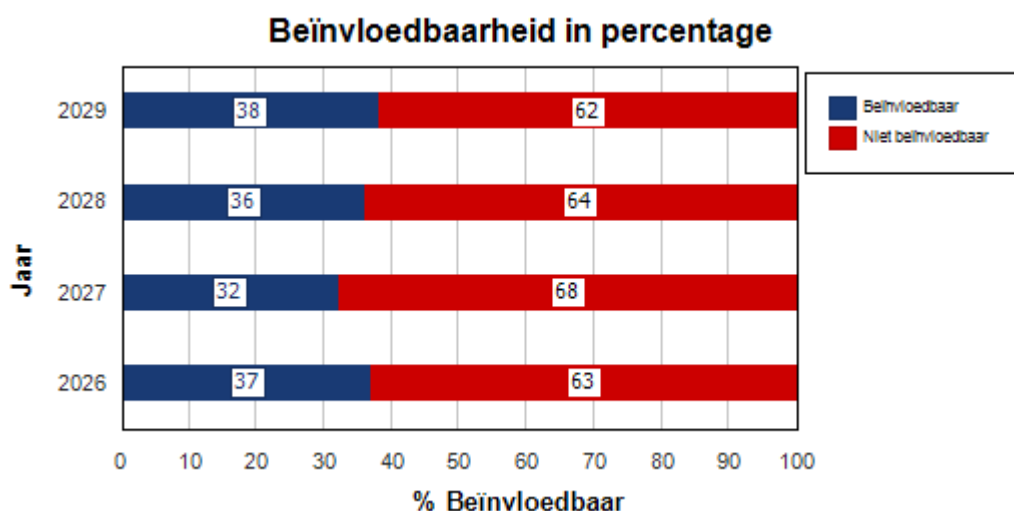
x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2026 worden er enkel middelen onttrokken uit de reserve voor onder andere cofinancieringsverplichtingen. In 2025 is een hoger bedrag onttrokken uit de reserve vanwege een onttrekking van 3,7 miljoen euro uit de reserve Aardgasvrije wijken ten behoeve van netcongestie.	-3.567	I
Toevoegingen		
Op dit moment zijn nog geen toevoegingen aan de reserve Utrechtse Energie begroot. In 2025 zijn onder andere ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen middelen in de reserve gestort.	-1.290	I

N.B. In de jaarplanbrief Energietransitie wordt meer gedetailleerd weergegeven hoe de budgetten per programmaonderdeel in 2026 zich verhouden tot de budgetten uit 2025 en wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven op de belangrijkste activiteiten voor het komende jaar. We werken daarbij consistent toe naar een duurzame energievoorziening voor onze stad, zodat bewoners en bedrijven weten waar we naartoe gaan. Tegelijkertijd houden we flexibiliteit om bij te sturen op de activiteiten en in te spelen op veranderende omstandigheden, zoals gasprijzen, netcongestie en ontwikkelingen rond warmte.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 37%, 2027 32%, 2028 36% en voor 2029 38%

De afgelopen jaren was een groot deel van de lasten voor de energietransitie beïnvloedbaar. Vanaf 2026 komt een steeds groter aandeel van het budget uit de rijksmiddelen en wordt het aandeel beïnvloedbaar steeds kleiner. In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over de benodigde uitvoeringskosten voor decentrale overheden tot 2030. Vanaf 2026 is de hoogte van het jaarlijkse bedrag en de wijze waarop deze middelen worden uitgekeerd aan gemeenten nog onzeker. Het Rijk heeft aangekondigd een bezuiniging van 10% op deze middelen door te voeren. Op dit moment is een bedrag geraamd van 5 miljoen euro per jaar voor de CDOKE-middelen vanaf 2026. Het Rijk heeft de afgelopen jaren gewerkt aan wetgeving (WGIW en WCW) waarmee gemeenten kunnen sturen op doelstellingen uit het Klimaatakkoord. De WGIW is inmiddels aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer. De WCW ligt ter besluitvorming in de Eerste Kamer. De planning is dat vanaf 1 januari 2026 de WGIW en de WCW in werking treedt. Daardoor worden taken die voortkomen uit de warmtetransitie een wettelijke taak van gemeenten. Middelen die wij krijgen van het Rijk worden ingezet voor de uitvoering van de afspraken uit het Klimaatakkoord. Denk dan aan het maken van

beleid ten aanzien van de warmtetransitie, wijkuitvoeringsplannen, een publiek warmtebedrijf of de gehele besparingsaanpak. Naast de structurele middelen is in het coalitieakkoord incidenteel geld ter beschikking gesteld. Deze gemeentelijke middelen zijn beïnvloedbaar.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
<p>Netcongestie (teruglevering)</p> <p>Doordat er steeds meer energie opgewekt wordt, is een netcongestieproblematiek in de regio Utrecht ontstaan. Hierdoor kunnen we (grote) opwekprojecten (Zon op dak, zonnepanelen en wind) mogelijk niet tijdig aansluiten op het net met als gevolg dat we minder duurzame elektriciteit kunnen opwekken.</p>	<p>In RESU16 verband wordt gewerkt aan het opstellen van energiebeelden om beter inzicht te krijgen in de mogelijkheden om opwek te realiseren en ontwikkelingen (bouw, elektrisch vervoer) in de regio door te laten gaan ondanks netcongestie. Daarmee verwachten we meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden die er zijn om stappen te blijven maken, onder andere door lokale opwek en verbruik in plaats en/of tijd samen te brengen.</p>
<p>Netcongestie (afname) verslechtering van congestiesituatie</p> <p>Utrecht zit op dit moment in congestiefase 1, waarin geen nieuwe grootverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Recent heeft TenneT laten weten dat netcongestie op het hoogspanningsnet nog minimaal tot 2033 gaat duren. Zonder ingrijpende maatregelen gaat Utrecht in 2026 naar congestiefase 2, waarin ook geen nieuwe kleinverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Dit zou betekenen dat alle nieuwe ontwikkelingen die een stroomaansluiting nodig hebben op een wachtlijst komen: naast grootverbruikaansluitingen voor opwek en afname ook kleinverbruikaansluitingen voor woningen, winkels, warmtepompen en laadpalen. Dit heeft grote gevolgen voor de ontwikkeling en verduurzaming van de stad.</p>	<p>Voor de regionale en landelijke inzet om verslechtering van de congestiesituatie tegen te gaan is de Utrechtse Energy Board aan zet. De gemeente is lid hiervan. De Energy board neemt een pakket van maatregelen om verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen. De onorthodoxe maatregelen en uitbreiding van het elektriciteitsnet zijn in uitvoering (raadsbrief 6 december). Afhankelijk van de voortgang van de uitbreidingen, voortgang van de maatregelen en autonome ontwikkelingen zoals de elektrificering van de stad beoordelen netbeheerders en het Rijk opnieuw of een wachtlijst voor kleinverbruik nodig is. In aanvulling hierop heeft de gemeente een projectdirecteur noodmaatregelen netcongestie aangesteld, met de opdracht verdere verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen en de gemeente voor te bereiden op de situatie dat het toch gebeurt. In het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen, onderdeel Huisvesting is de beschrijving te vinden van de maatregelen die op lokaal niveau worden genomen om de verslechtering van de netcongestie tegen te gaan</p>
<p>Vertraging of ongunstige aanpassingen in de wetgeving</p> <p>Vertraging of ongunstige besluitvorming over het wetsvoorstel collectieve warmte, regelgeving milieunormen en wind. Wanneer het Rijk kaders en regelgeving niet wil aanpassen om tot een betaalbaar warmte-alternatief voor het merendeel van de bewoners te komen.</p>	<p>In G4 en VNG-verband zijn we aan de slag om input te geven op de uitwerking van de wet- en regelgeving en flankerend beleid voor de energietransitie en mogelijke knelpunten in de uitvoering van de wet- en regelgeving te benoemen. De komende periode gaat de aandacht onder andere uit naar de betaalbaarheid van een warmte-alternatief.</p>

Strategische programmarisico's	Maatregel
Door onzekerheden in wet- en regelgeving en de beschikbaarheid van onvoldoende Rijksmiddelen zit het maken van afspraken over een duurzaam warmte alternatief in de buurtaanpak met warmtebedrijf Eneco in een impasse.	Naast het aandringen op spoedige behandeling van de wetten en het beschikbaar stellen van voldoende Rijksmiddelen kijken we naar leren van kleinschaliger en buurtnetten met buurtinitiatieven en de opzet/deelname in een publiek warmtebedrijf.
Er is schaarste voor personeel op de arbeidsmarkt voor de energietransitie. Dat kan in de toekomst (als we grootschalig woningen van het aardgas halen) wel tot capaciteitsproblemen leiden.	Een aantal stappen zijn gezet om aan de schaarste op de arbeidsmarkt voor energietransitie te werken (raadsbrief 14 mei 2024). Samen met partners zijn nieuwe ideeën voor deze arbeidsmarkt opgehaald. Die worden de komende tijd met een kwartiermaker verder uitgewerkt.
Er is beperkte fysieke ruimte voor alle maatschappelijke opgaven, waaronder Energietransitie. Er is ruimte nodig voor opwek, onder en boven de grond voor leidingen, warmtenetten en zware elektriciteitskabels, hoog- en middenspanningstations, bronnen (zoals wind, zon) en grootschalige luchtwarmtepompen, aquathermie en opslag van energie.	Bij concrete initiatieven maken we een integrale gebiedsafweging tussen de opgaven uit de RSU. In het warmteprogramma is aandacht voor de ruimtelijke vraagstukken en mogelijke kosten hiervan.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investerings

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

Omschrijving	Doel	x €1.000
		Bijdrage gemeente Utrecht
WKO Merwede B.V.	Het exploiteren van de Energie-installatie voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede	43

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Energieverbruik gebouwde omgeving 2050					
Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900	1.900	0	0
Duurzaamheidsleningen	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	2.826	2.826	0	0
Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	0	0	0	0
Energieadvies en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen.	102	102	0	0
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30	30	0	0
Isolatie en onderhoud eengezinswoningen Overvecht	Het stimuleren van energiemaatregelen van gespikkeld bezit-woningen van particuliere woningeigenaren in Overvecht Zuid	784	784	0	0
Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	80	80	0	0
Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	250	250	0	0
Samen Verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	75	0	0
Stimuleringslening kleine VVE's (*4)	Stimuleringslening kleine VVE's	1.850	1.850	0	0
Subsidie bij collectieve inkoopactie	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900	900	0	0
Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern (*4)	Het stimuleren van slecht geïsoleerde grote vve's met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.000	1.000	0	0
Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Overvecht, Noordwest, Zuid en Zuidwest (*4)	Het stimuleren van slecht geïsoleerde met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.800	1.800	0	0

Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	Kleine en micro ondernemingen stimuleren om te investeren in structurele energiebesparende maatregelen en daarmee bij te dragen aan de energiebesparingsopgave en reductie van CO2 uitstoot.	150	150	0	0
Woning isoleren	Het stimuleren van eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	750	750	0	0
Totaal	1	12.497	12.497	0	0
Totaal		12.497	12.497	0	0

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Duurzame bereikbaarheid

Programma overzicht

We geven voorrang aan gezonde en schone manieren van verplaatsen en creëren zo meer leefruimte.

Portefeuillehouders: Senna Maatoug en Eva Oosters

Financiën programma

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	84.882	96.272	115.134	113.703	109.173	106.990
Lasten	66.239	80.017	88.344	73.911	72.570	71.976
Saldo Baten en Lasten	18.643	16.255	26.790	39.792	36.603	35.014
Onttrekking reserves	56.389	9.923	13.123	2.735	4.425	4.198
Toevoeging reserves	27.345	24.532	20.548	24.863	31.083	28.379
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	29.045	-14.609	-7.425	-22.128	-26.658	-24.181
Totaal	47.688	1.647	19.365	17.664	9.945	10.833

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 115,134 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Subsidie voor investeringsprojecten OV en Fiets (8 respectievelijk 7,5 miljoen euro)
- Inkomsten fietsparkeren (1,5 miljoen euro)
- Inkomsten autoparkeren (95,0 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 88,344 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Personele lasten en uitvoeringskosten van wettelijke en reguliere (beleids)taken (10,7 miljoen euro)
- Verwachte uitgaven voor het realiseren van meerjarige investeringsprojecten OV, Auto, Fiets en Verkeersveiligheid (24,0 miljoen euro)
- Lasten autoparkeren (35,6 miljoen euro)
- Lasten fietsparkeren (13,7 miljoen euro)
- Lasten voor de deelopgave Anders Reizen (6,9 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn -7,425 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- In dit programma wordt voor 13,1 miljoen euro onttrokken en 20,5 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

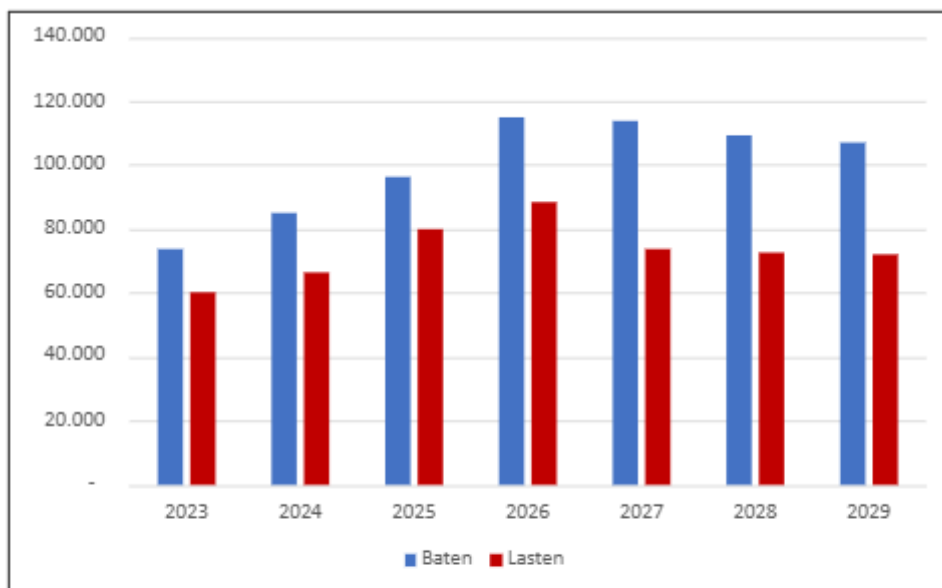
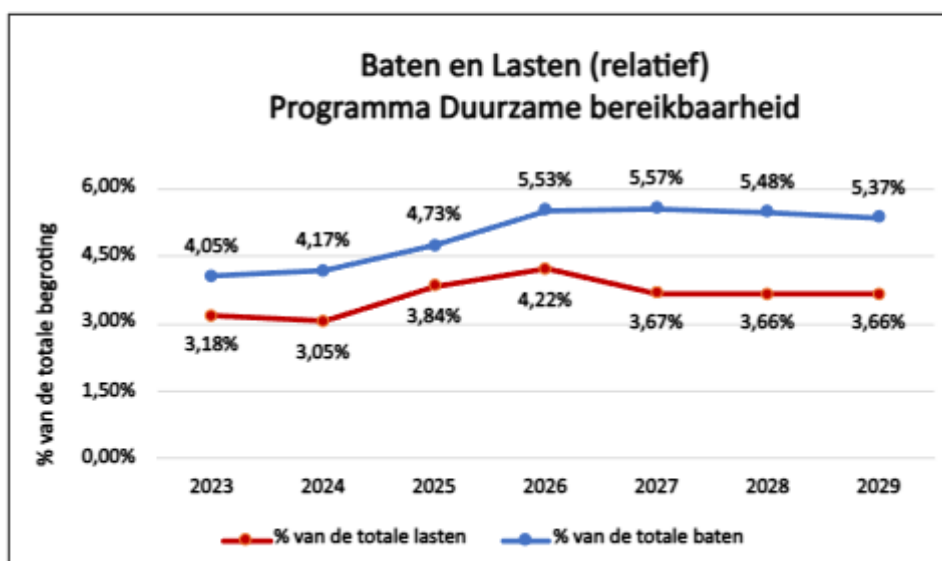
In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

x € 1.000						
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Weesfietsen	-	331	331	331	331	331
Minder inzet op beleidsadvisering mobiliteit	-	-	191	191	191	191
Afschalen budget evaluatie taxibeleid	-	31	31	31	31	31
Beëindigen programmakosten touringcars	-	41	41	41	41	41
Bezuiniging innovatie Fiets	-	26	26	26	26	26
Stoppen met projectspecifieke beoordeling van verkeersplannen voor kleine projecten met weinig	-	103	103	103	103	103
Verminderen toekomstig budget Anders Reizen - programma mobiliteitsmanagement	-	-	-	-	-	514
Minder investeren in fietsbewegwijzering (temporiseren)	-	-	257	257	257	-
Temporiseren voorbereiding Dom-tot-dam inclusief Demkabrug (Brug over Amsterdam-Rijnkanaal)	-	213	257	257	257	-
Niet verhogen bijdragen multimodaal verkeersmanagement	-	267	267	267	267	267
Middelen MPB (Meerjarenprogramma bereikbaarheid) structureel met 1 miljoen verlagen	-	1.029	1.029	1.029	1.029	1.029
Plankosten Merwedelijn dekken uit spaarbedragen OV-schaalsprong	-	257	257	257	257	257
Totaal	-	2.298	2.790	2.790	2.790	2.790

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Duurzame vervoersmiddelen

Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte efficiënte vervoersmiddelen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan 2040	2021	Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. De stad moet aantrekkelijk en bereikbaar zijn voor iedereen.
Luchtkwaliteitsbeleid en -uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht'	2020	Het doel van het luchtkwaliteitsbeleid is om snel gezondheidswinst te bereiken door maatregelen te nemen die de luchtkwaliteit verbeteren.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat lopend wordt gedaan.	13% (2018)	18% (cijfer van 2023)	21%	21%	21%	21%	21%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat fietsend wordt gedaan.	29% (2018)	28% (cijfer van 2023)	29%	29%	29%	29%	29%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat met het ov wordt gedaan.	20% (2018)	17% (cijfer van 2023)	15%	16%	17%	17%	17%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat met de auto wordt gedaan.	36% (2018)	34% (cijfer van 2023)	34%	33%	32%	32%	32%

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We voeren [amendement 153 Demkabrug](#) uit, waarmee we een eerste stap zetten in de voorbereidingsfase van de nieuwe fietsverbinding Demkabrug.
- We peilen de interesse voor het exploiteren van een logistieke microhub in parkeergarage Paardenveld als onderdeel van duurzame en efficiënte binnenstadlogistiek.
- We zetten, samen met de markt, een bundelingsinitiatief voor levering van goederen voor de horeca in de binnenstad op.
- We bieden een probeeractie aan voor ondernemers om tijdelijk gebruik te maken van een vrachtfiets, fietstrailer of licht elektrisch voertuig.

Activiteiten die we niet meer doen

- We zijn gestopt met het aanbieden van de subsidie 'duurzaam en efficiënt goederenvervoer'; deze bleek te weinig op te leveren en te complex om aan te vragen.
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten wij in op afschalen van het taxibudget, hierdoor beperken we onze inzet op toegezegde onderzoeken en maatregelen.
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten wij in op het beëindigen van budget Touringcars. Parkeerplekken van touringcars zijn gerealiseerd. Beschikbare budget voor 2025 wordt ingezet voor nazorg en verplaatsen halte Flixbus.
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten wij in op minder reserveren van middelen voor de lange termijn aanpak omdat er een kleine kans is dat we deze op korte termijn nodig hebben. Indien dit toch het geval is, zal alsnog incidenteel geld vrij worden gemaakt en zullen we hiervoor herprioriteren. Hiertoe nemen we een risico op in het weerstandsvermogen. Het risico dat het weerstandsvermogen daalt is klein. Voor de korte-termijn-maatregelen (ktm) voor de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) houden we de huidige gereserveerde middelen aan.
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten we in op testen van minder innovaties op gebied van fiets(-infrastructuur).
- In lijn met de hervormingsbezuinigingen zetten we in op minder handhaven op weesfietsen.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Afhankelijk van de besluitvorming over de uitkomsten van de MIRT-verkenning (vaststellen voorkeursalternatief en sluiten bestuursovereenkomst) gaan we door met de planuitwerking van de Merwedelijn.
- Werk met werk budget ontwikkelend beheer Beheer Openbare Ruimte: door slimme koppeling met beheer- en vervangingsprojecten kunnen we onze beleidsdoelen inbedden bij de geplande onderhoudsprojecten uit het Meer Jaren Investerings Programma (MJIP) (van BOR). Met beperkte extra middelen zorgen we ervoor dat we straten, die toch worden aangepakt, een kwaliteitsimpuls geven.
- We werken aan de volgende uitvoeringsprojecten voor verbetering van het Openbaar Vervoer:
 - Verbeteren van de toegankelijkheid van de bushaltes en busstation Leidsche Rijn Centrum
 - Doorstromingsmaatregelen OV
 - Kleine infrastructurele aanpassingen als gevolg van Vervoerplan 2026
 - Uitvoering van de no regret-maatregelen OV-verbinding Overvecht-USP (Kardinaal de Jongweg) en de Europalaan-Zuid voor het openbaar vervoer.
- In 2026 realiseren we onder andere de volgende projecten: Socrateslaan, Bestemming Catharijnesingel.
- We gaan verder met de uitwerking van de netwerkstudie Europaplein en Noordpoort (Oudenoord-Draaiweg).
- We zijn gestart met het ontwerp van de projectonderdelen van de Zuidpoort fase 1, waaronder het Ledig Erf.
- We voeren het [uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid](#) uit.
- We werken verder aan het programma Parkeren op Afstand.

- We werken aan de ontwikkelagenda OV Alliantie, vanuit de volgende aanpak:
 - Ontwerpprincipes en criteria
 - Kwaliteit van het OV-netwerk
 - Programmering van de OV-maatregelen:
 - Bus Rapid Transit (BRT) aansluiting A2 – Papendorp
 - BRT corridorstudie Centraal Station – Overvecht
 - Corridorstudie Lijn 29 Vaartsche Rijn – Galgenwaard.
- We gaan verder met de uitwerking en uitvoering van fietsprojecten ter verbetering en uitbreiding van het fietsnetwerk, waaronder:
 - Fietsverbindingen bij Boorstraat; Maliebaan en Weerdsingel Oostzijde
 - Regionale, stedelijke -en doorfietsverbindingen waaronder Utrecht – Amersfoort, Utrecht – Hilversum, Lage Weide – Houten en Koningsweg.
- We gaan verder met de uitbreiding van het aantal fietsparkeerplekken bij stations, in de binnenstad en vooroorlogse wijken. Bij de stations verwachten we in 2026 overeenstemming over de uitbreiding bij station Vleuten, Lunetten en uitbreiding van de stalling bij Vaartsche Rijn. Voor de Knoopstalling en stations Overvecht, Leidsche Rijn en Zuilen onderzoeken we de kansen om een stalling te realiseren in combinatie met de gebiedsontwikkeling op die plekken.
- We blijven werken aan het [Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer 2023 - 2026](#) met meerdere actielijnen, onder andere; toegangsbeleid, modal shift, inpassing stadslogistiek, bundeling en slimme stadslogistiek. Een belangrijke maatregel uit het uitvoeringsprogramma die we in 2026 gaan uitvoeren is een aangepast toegangsbeleid voor de binnenstad (beoogde invoering 1 januari 2026).

Financiën Duurzame vervoersmiddelen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	2.613	6.772	16.969	12.518	6.190	190
Lasten	21.841	26.499	31.252	18.215	18.175	15.558
Saldo Baten en Lasten	-19.228	-19.727	-14.282	-5.697	-11.984	-15.367
Ottrekking reserves	16.620	2.487	8.437	393	2.308	2.213
Toevoeging reserves	20.182	17.894	20.160	24.389	29.423	27.331
Saldo ottrekkingen en toevoegingen reserves	-3.562	-15.407	-11.723	-23.996	-27.114	-25.118
Totaal	-22.791	-35.134	-26.005	-29.693	-39.099	-40.485

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
De hogere ramingen van de baten voor OV, Auto en Fiets zijn gebaseerd op meer te verwachten subsidies van het Rijk en de Provincie voor diverse projecten uit het Meerjaren Programma Bereikbaarheid (MPB).	10.778	I
Lasten		
De hogere raming van de lasten voor het product OV is gebaseerd op de kasritmes (cashflow) voor de projecten OV (MPB).	4.778	I
De hogere raming van de lasten voor het product Fiets is gebaseerd op de mutaties in kasritmes (cashflow) voor de projecten Fiets, die zijn opgenomen in het meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB).	2.760	I

x €1.000

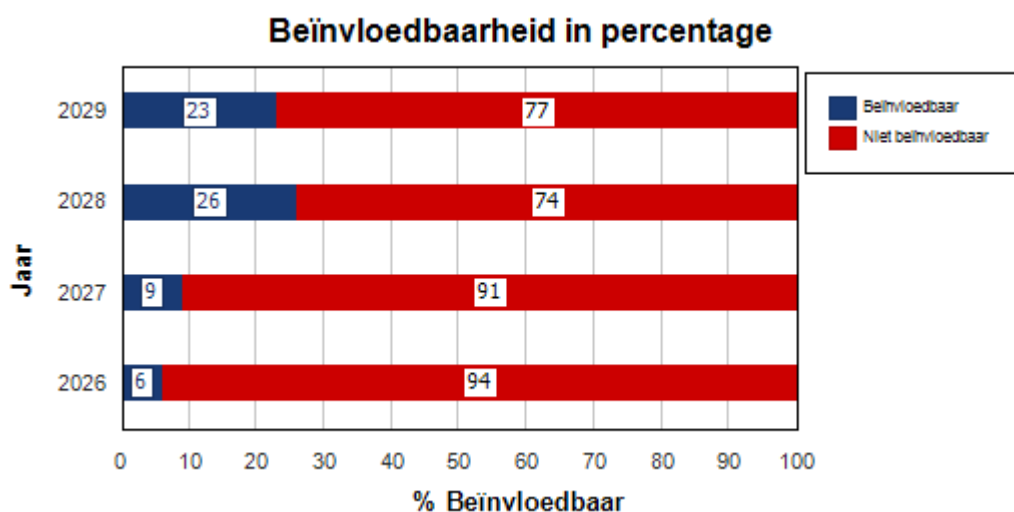
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
De lagere raming van de lasten voor het product Auto is gebaseerd op de mutaties in kasritmes (cashflow) voor de projecten Auto, met name het project NRU, die zijn opgenomen in het meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB).	-2.128	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Verschillen in jaarlijkse verrekeningen met de reserve Bereikbaarheid en de vaste activa reserve op basis van actuele kasritmes.	5.950	I
Toevoegingen		
Verschillen in jaarlijkse verrekeningen met de reserve Bereikbaarheid en de vaste activa reserve op basis van actuele kasritmes.	2.266	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 6%, 2027 9%, 2028 26% en voor 2029 23%

Binnen de doelstelling Duurzame vervoersmiddelen is een groot deel van de lasten niet beïnvloedbaar. Dit komt door vastgelegde verplichtingen op projecten en kapitaallasten die verbonden zijn aan de investeringen, bijvoorbeeld voor de Westelijke Stadsboulevard. Daarnaast wordt een groot deel van de projecten bekostigd met behulp van cofinanciering vanuit het rijk of de provincie, een voorbeeld hiervan zijn de UNED afspraken. Het beëindigen of verlagen van de eigen bijdrage aan deze projecten hebben directe gevolgen voor de cofinanciering. Ook is er sprake van bestuurlijke verplichtingen die de gemeente is aangegaan waarbij er cofinancieringsafspraken zijn gemaakt over de hoogte van het bedrag wat de gemeente inbrengt, zoals het geval is bij de schaa sprong OV. Om aan deze verplichting te voldoen sparen we jaarlijks een bedrag wat niet beïnvloedbaar is. Van de beïnvloedbare budgetten zijn voor een aantal projecten al kosten gemaakt

voor de voorbereidingsfases. Beëindiging van deze lopende projecten zal leiden tot kapitaalvernietiging, bijvoorbeeld voor de Doorfietsroute Utrecht – Hilversum. Verlaging van de budgetten voor fiets, goederenvervoer en programmamanagement (personele inzet) heeft overigens impact op de logistieke knelpunten in onze groeiende stad.

Doelstelling 2: Mobiliteitsgedrag

Mobiliteitsgedrag dat bijdraagt aan een gezonde en leefbare stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Parkeervisie (inclusief modules)	2021	Ons parkeerbeleid staat in de nieuwe parkeervisie . Speerpunten zijn bereikbaarheid, kwaliteit openbare ruimte, duurzame mobiliteit en rechtvaardige verdeling van de schaarse parkeerruimte.
Mobiliteitsplan 2040	2021	Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. De stad moet aantrekkelijk en bereikbaar zijn voor iedereen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling	
		2024	2025	2026	2027	2028		
Parkeerareaal op straat waar sprake is van betaald parkeren (% van het totale aantal parkeerplaatsen op straat)	25% (2022)	32%	44%	50%	56%	63%		
% huishoudens dat gebruik maakt van deelmobiliteit.	17% (2021)	-	32%	-	45%	-		
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen in de binnenstad	73% (2014)	-	80%	-	80%	-		
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen bij Utrecht Centraal Station	70% (2014)	-	89%	-	89%	-		
Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de invalsroutes	21% (2022)	21%	20%	19%	19%	19%		
Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in binnenstad	7.100 (2018)	6.585	6300	6100	5900	5800		
Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in stationsgebied	1.600 (2018)	1.024	800	400	400	400		
Aandeel huishoudens zonder auto.	32% (2021)	-	34%	-	38%	-		
Aantal parkeerplekken omgevormd naar ruimte voor groen, fiets en verblijf	55 (2022)	191	1.126	1.118	1.110	1.134		

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Er zijn voor deze doelstelling geen nieuwe activiteiten gepland in het begrotingsjaar.

Activiteiten die we niet meer doen

- Afgelopen 3 jaar is er een netwerk van 25 buurt-, wijk en stationshubs gerealiseerd. In 2026 stoppen we met de actieve uitrol van deelmobiliteitshubs, maar blijven we realisatiekansen verkennen bij herinrichtingen en gebiedsontwikkelingen.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We doen een update van het parkeerverwijssysteem (PRIS) op basis van het onderzoek van afgelopen jaar.
- We gaan door met het invoeren van betaald parkeren stadsbreed. In november 2025 besluit de raad over wanneer gestart wordt met de invoering van Blok 2.
- We gaan door met het opheffen van parkeerplaatsen ten gunste van de kwaliteit van de openbare ruimte.
- We gaan verder met uitwerking van beleid en producten voor het stimuleren van parkeren in de parkeergarages voor bewoners in plaats van in de openbare ruimte.
- We sturen op een geleidelijke verhoging van de parkeertarieven in garages en werken een voorstel uit voor mogelijke tariefsaanpassingen in de komende jaren. We vervolgen het uitrollen van het beleid en het product Parkeren op Afstand (POA) voor nieuwe bewoners in nieuwe wijken.
- We gaan door met de acties in het kader van Verkeersmanagement, onder meer:
 - Het continueren van de regionale samenwerking voor multimodaal verkeersmanagement
 - Het voorbereiden en/of uitvoeren van verschillende Dynamisch VerkeersManagement (DVM) projecten
 - In de loop van 2025 nemen we het DVM-systeem op de Westelijke Stadsboulevard in gebruik en monitoren we dit actief.
 - In 2026 vervangen we het DVM-systeem (hard- en software) en breiden wij deze gedeeltelijk uit, onder andere in Zuidwest.
- We gaan door met onderzoek naar het slimmer beheren van nieuwe en bestaande fietsenstallingen. We werken hiervoor in 2026 een pilot uit.
- We blijven uitvoering geven aan de activiteiten opgenomen in het [Plan van Aanpak Deelmobiliteit](#) dat tot en met 2028 loopt. We starten bijvoorbeeld in 2026 met een regionaal deelfietsensysteem in samenwerking met omliggende gemeenten en de provincie.
- We gaan door met het uitvoeren van ons mobiliteitsmanagement via het regionale samenwerkingsverband Goedopweg (looptijd 2025-2030).
- We gaan door met het uitreiken van de fietsdeals. Ook zetten we de scholen- en wijkenaanpak door, met onder andere fietslessen in Utrechtse wijken en op asielzoekerscentra, fiets- en verkeerslessen voor kinderen en het praktisch verkeersexamen.
- We blijven uitvoering geven aan activiteiten om duurzaam reisgedrag te stimuleren bij grote wegwerkzaamheden (o.a. bij herinrichting Westplein/Lombokplein).
- We werken verder aan activiteiten onder Digitalisering/Smart Mobility:
 - We evalueren proefopstellingen voor intelligente toegang, logistiek verkeer, en slim laden en lossen. Op basis van de geleerde lessen starten we een nieuwe proefopstelling rond slim laden en lossen, en verkennen we een pilot voor gehandicaptenparkeerplaatsen.
 - We zetten ons in om mobiliteitsdata te ontsluiten die verplicht zijn of worden vanuit landelijke en Europese wetgeving. Dit doen we ook in regionaal verband met provincie en andere gemeenten binnen het Regionale Data Team (RDT).

Financiën Mobiliteitsgedrag

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	82.049	88.671	97.965	101.185	102.982	106.799
Lasten	41.178	48.843	52.849	52.855	53.018	54.630
Saldo Baten en Lasten	40.871	39.828	45.116	48.330	49.964	52.169
Onttrekking reserves	39.137	5.518	3.439	2.337	2.116	1.985
Toevoeging reserves	6.136	5.738	353	474	201	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	33.001	-220	3.086	1.863	1.915	1.985
Totaal	73.872	39.608	48.202	50.193	51.880	54.154

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Voor de werkzaamheden voor het Dynamisch Verkeers Management (DVM) systeem Zuidwest ontvangen we subsidies van het Rijk en de Provincie. Aangezien de meeste lasten in 2026 worden verwacht staat daar in 2025 een lager bedrag aan subsidie tegenover. Zie ook bij de lasten.	650	I
De baten autoparkeren nemen toe mede door het invoeren van betaald parkeren in de hele stad.	7.633	S
Onder andere door aflopende ingroeipaden is er een verhoging van de opbrengsten van openbare garages.	973	S
Lasten		
Op dit moment loopt een aanbesteding voor DVM Zuidwest voor het nieuwe DVM systeem. Naar verwachting is de gunning september 2025. Dan start de opdrachtnemer met voorbereidingen en verwachten we de meeste externe kosten in 2026. Hier staat een subsidie tegenover, zie de baten.	650	I
Aan de partners in GoedopWeg heeft de gemeente Utrecht toegezegd 5 miljoen euro te besteden aan maatregelen in het kader van de Minder Hinder opgave. Er is afgesproken dat 3,5 miljoen euro naar de bijdrage Goedopweg 2025-2029 gaat en er resteert 1,5 miljoen voor de gemeentelijke inzet.	1.500	I
Herverdeling van de overhead over de programma's.	-622	S
Fietsparkeren Ruimte: in 2025 waren de lasten incidenteel lager vanwege het incidenteel vrijvallen van de exploitatiebudgetten door vertraging in de oplevering (P1/P4 Fietsenstallingen en LR Centrum).	796	I
Afloop van de incidentele middelen ten behoeve van o.a. ontwikkeling 'bezoeker betaald 2025'.	-980	I
Als gevolg van de uitbreiding betaald parkeren nemen de lasten voor onder andere parkeerautomaten, personele lasten verlening parkeervergunningen en inning naheffingen toe.	2.000	S
Om aan alle verplichtingen vanuit het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Mobiliteit te kunnen voldoen en om te voorkomen dat de voorziening negatief komt te staan in de komende	1.290	S

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
-------------------------	--------	-----

meerjarenperiode, is besloten tot een aanvullende dotatie aan de onderhoudsvoorziening Mobiliteit.

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
-------------------------------------	--------	-----

Onttrekkingen

Bij de VJN2025 is besloten om in 2025 4,08 miljoen euro te onttrekken uit de reserve ter dekking van het tekort op de parkeerbegroting.

-4.080

I

Verschillen in jaarlijkse verrekeningen met de reserve
Bereikbaarheid op basis van actuele kasritmes.

2.001

I

Toevoegingen

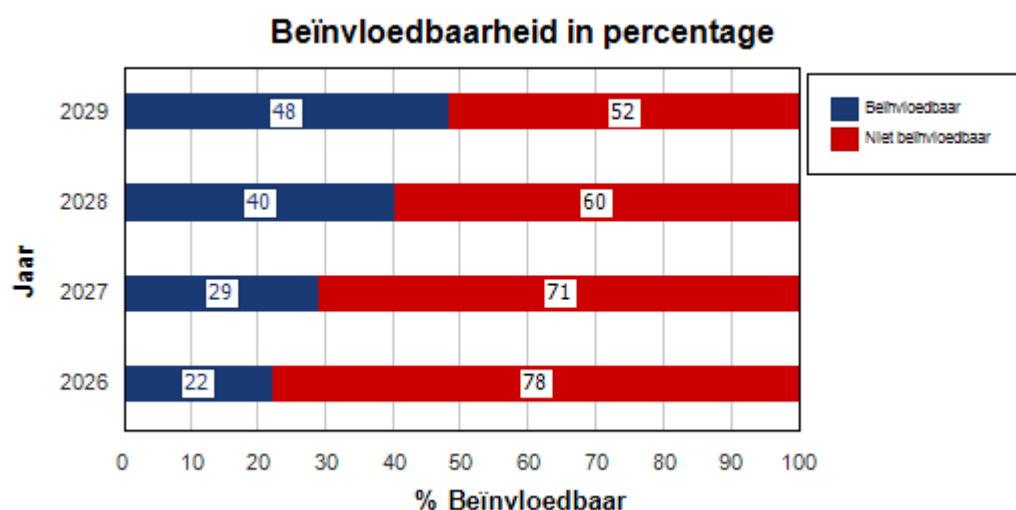
Bij de VJN2025 is besloten om in 2025 een incidentele toevoeging aan de reserve te doen van 5 miljoen euro. Dit bestaat uit 2 onderdelen: er is 1,5 miljoen euro vrijgemaakt om op korte termijn maatregelen te treffen (onder andere functioneel krijgen van het parkeermanagementsysteem). Daarnaast wordt 3,5 miljoen euro incidenteel gereserveerd om risico's in de parkeerexploitatie af te dekken.

-5.000

I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 22%, 2027 29%, 2028 40% en voor 2029 48%

Binnen deze doelstelling is een groot deel van de lasten beïnvloedbaar, maar staat wel in relatie tot de parkeerinkomsten. Parkeren op straat is de grootste (beïnvloedbare) post en heeft betrekking op de kosten voor handhaving. Verlagen van het budget heeft als gevolg lagere betaalbereidheid en lagere opbrengsten. Parkeren Offstreet betreffen exploitatie- en eigenaarslasten van gebouwen.

Hiervan is een deel aanbesteed met contracten. Personele lasten hebben betrekking op beheer, contractmanagement en assetmanagement. De kosten worden volledig gedekt door de parkeeropbrengsten. Voor fietsparkeren geldt dat de hoge mate van beïnvloedbaarheid samenhangt met het aantal fietsenstallingen die in eigendom zijn van de gemeente of worden gehuurd. Alleen besparen op beheer leidt tot een beperkte beïnvloedbaarheid van de kosten. Duurzame mobiliteit is (grotendeels beïnvloedbaar) budget voor het stimuleren van deelmobiliteit, gedragscampagnes bij minder hinder projecten, uitvoering van wettelijke taken (o.a. digitalisering overheden – ontsluiten mobiliteitsdata) en voorbereiding op wetgeving om duurzaam reisgedrag af te dwingen en doorontwikkeling van onze verkeersmanagementsystemen. Deze maatregelen zijn nodig om de groeiende stad bereikbaar en ontsloten te houden (een wettelijke verplichting bij de ontwikkeling van de stad).

Doelstelling 3: Verkeersveiligheid

Daling van het aantal verkeersslachtoffers en verbetering gevoel verkeersveiligheid.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan 2040	2021	Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. De stad moet aantrekkelijk en bereikbaar zijn voor iedereen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling			
		2024	2025	2026	2027	2028	
Driejarig gemiddelde van verkeersslachtoffers	1.622 (gemiddelde 2022-2024)	1.622 (gemiddelde 2022-2024)	max. 1.568 (gemiddelde van 2023-2025)	max. 1.516 (gemiddelde van 2024-2026)	max. 1.466 (gemiddelde van 2025-2027)	max. 1.418 (gemiddelde van 2026-2028)	
% bewoners dat tevreden is over de verkeersveiligheid in de eigen buurt	63% (2021)	-	65%	-	66%	-	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar 2025

- We voeren in maart 2026 in één keer 30 km/u in op alle straten in Utrecht zonder apart fietspad.
- We starten met de uitvoering van de definitieve maatregelen op de Donaudreef, Niels Bohrweg, Griftstraat/Poortstraat en Sartreweg/Aartsbisschop Romerostraat.
- We passen alle verkeerslichten aan waar de snelheid naar 30 km/u wordt verlaagd.

Activiteiten die we niet meer doen in het begrotingsjaar 2025

- In 2026 is het niet meer mogelijk om voor nieuwe verkeersveiligheidsprojecten subsidie aan te vragen bij het Rijk. De 3e tranche van de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid loopt af na 2025.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We gaan door met het onderzoeken en oplossen van verkeersveiligheidsknelpunten door het realiseren van kleine fysieke maatregelen.
- We gaan verder met de aanpak van risicovolle fiets- en voetgangersoversteken waar de kans op een ernstig ongeval groot is.
- We gaan door met het aanvragen van subsidies voor verkeersveiligheidsmaatregelen bij de provincie.
- We blijven 30 km/u invoeren op de overige straten en dragen uit dat 30 km/u de norm is via communicatie en campagnes.
- We blijven aanvragen indienen voor vaste flitspalen, flexflitsers en focusflitser die handhaven op snelheid, roodlichtnegatie en telefoongebruik.
- We blijven inzetten op extra handhaving op verkeersveiligheid door boa's en door middel van een verplaatsbare camera die controleert op de juiste plek op de weg van brom- en snorfietzers.
- Wij blijven met I&W en de G4 in gesprek over het LEV-kader en over (pilots) massa- en snelheidsverschillen op het fietspad en de veiligste plek op de weg.
- We blijven verkeersveiligheidseducatie op basisscholen uitvoeren en gaan door met het realiseren van schoolzones en schoolstraten.
- We gaan door met het verbeteren van de fietsverkeersveiligheid van ouderen via Doortrappen.
- Met smileyborden en campagnes stimuleren wij verkeersveilig gedrag.
- We verhogen het budget voor verkeersveiligheid met 0,14 miljoen euro in 2026 en 0,15 miljoen in de periode 2027-2029. Vanwege de actuele ontwikkelingen rondom verkeersveiligheid, de verkeersdruk die blijft toenemen waardoor ook de kans op ongelukken toeneemt, zien we de noodzaak om nu deze stap te zetten. We zetten hiermee een eerste stap. Als we grootschalige verkeersveiligheidsmaatregelen treffen, bijvoorbeeld n.a.v. een ernstig ongeluk, dan blijft het nodig om hiervoor in de begrotingscyclus een apart voorstel te doen.

Dit wordt gedekt door het budget voor programma vervoersongelijkheid in de periode 2026-2029 te verlagen met 0,05 miljoen euro en door het budget aanpak voetganger met 0,09 miljoen euro in 2026 en 0,1 miljoen euro in 2027-2029 te verlagen.

Financiën Verkeersveiligheid

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	219	829	200	0	0	0
Lasten	3.219	4.674	4.243	2.841	1.377	1.788
Saldo Baten en Lasten	-3.000	-3.845	-4.043	-2.841	-1.377	-1.788
Onttrekking reserves	632	1.918	1.247	5	0	0
Toevoeging reserves	1.026	900	35	0	1.459	1.048
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-394	1.018	1.212	5	-1.459	-1.048
Totaal	-3.394	-2.827	-2.832	-2.836	-2.836	-2.836

x €1.000

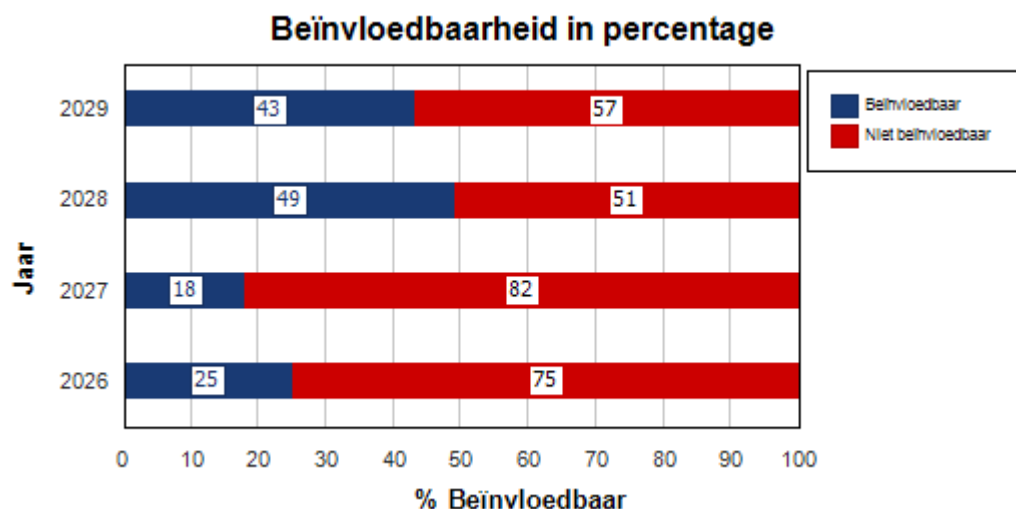
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
De lagere raming van de baten voor het product Verkeersveiligheid is gebaseerd op minder te verwachten subsidies van het Rijk en de Provincie voor de projecten verkeersveiligheid (MPB).	-629	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Verschillen in jaarlijkse verrekeningen met de reserve Bereikbaarheid op basis van actuele kasritmes.	-671	I
Toevoegingen		
Verschillen in jaarlijkse verrekeningen met de vaste activa reserve op basis van actuele kasritmes.	-865	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 25%, 2027 18%, 2028 49% en voor 2029 43%

Voor verkeersveiligheid geldt dat verschillende projecten reeds zijn gestart of worden aanbesteed. Voor het actieplan en impuls 30km straten geldt een bestuurlijke afspraak tot 2040. Lopende projecten en afspraken beperken de beïnvloedbaarheid, maar sluiten dit niet uit. Het beëindigen van projecten heeft acceptatie van reeds gemaakte kosten zonder afronding van een project tot gevolg (kapitaalvernietiging).

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Benodigde samenwerking en cofinanciering voor de noodzakelijke maatregelen komen niet rond. Hierdoor kan de mobiliteitstransitie niet volgens het gewenste tempo worden gerealiseerd.	Verstevigen van de lobby richting rijk en regio. Als gemeente én in MRU en G4 + Eindhoven verband, alsook met de grondeigenaren van de woningbouwlocaties. De inzet hierbij is dat als we de middelen niet hebben voor de mobiliteitstransitie wij als gemeente niet kunnen leveren op veiligheid, wonen, economie klimaat en leefbaarheid, alsook de randvoorwaarden creëren voor de gebiedsontwikkelingen.
Benodigde innovatie als alternatief voor auto gaat niet snel genoeg of is niet voldoende voor groeistad (Dynamisch verkeersmanagement/ DVM, MaaS, parkeerhubs, etc.)	Convenant met deelautoaanbieders, stimuleringsregelingen voor deelmobiliteit, parkeerbeleid (hogere tarieven, lage parkeernormen, weghalen autoparkeerplaatsen). Onderzoeksagenda inzetten bij prioriteringsvraagstukken.
Niet iedereen kan de plekken bereiken die ze zouden willen bereiken, bijvoorbeeld doordat zij moeilijk kunnen rondkomen, door een fysieke of cognitieve beperking, een taalachterstand of slechte verbindingen. Hierdoor zijn mensen	In het Uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid staat beschreven dat we vervoersongelijkheid verkleinen door drempels in het vervoer voor inwoners weg te nemen. Door actief met het thema aan de slag te gaan, leren we meer over deze vorm van ongelijkheid, en leren we ook wat

Strategische programmarisico's	Maatregel
onvoldoende in staat om deel te nemen aan de maatschappij. Er is sprake van vervoersongelijkheid.	de meest effectieve aanpak is. We monitoren actief en updaten de projectenlijst periodiek op basis van opgedane ervaring en aangescherpte inzichten. Vervoersongelijkheid is nu beleidsmatig verankerd. Dit risico wordt in het vervolg niet meer opgenomen.
Ons Duurzame mobiliteitsbeleid heeft nationaal en regionaal OV nodig als stevige basis en alternatief voor de auto. Kwaliteit van het OV aanbod staat onder druk door gebrek aan budgetten en personeel. Gemeente heeft hier niet direct invloed op.	Intensiveren van lobby bij Provincie en Rijk. Dit doen we als gemeente maar zeker ook in G4, U10 en MRU verband. Inzetten op een bredere definitie van OV door deelmobiliteit en doelgroepenvervoer te integreren tot een publiek mobiliteitsaanbod.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investerings

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Totaal investeringen programma Duurzame bereikbaarheid

x €1.000

Duurzame bereikbaarheid	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	369.276	1.500	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	369.276	1.500	0	0	0

x €1.000

Duurzame Bereikbaarheid investeringen Categorie B*	Actuele begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen B	206.801	0	0	0	0
Totaal	206.801	0	0	0	0

(*) Categorie Uitbreidingsinvesteringen B wordt nu niet geautoriseerd

Doelstelling Duurzaam vervoer

x €1.000

Doelstelling Duurzaam vervoer	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	271.739	300	0	0	0
Totaal	271.739	300	0	0	0

x €1.000

Doelstelling Duurzaam vervoer	Actuele begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen B*	206.801	0	0	0	0
Totaal	206.801	0	0	0	0

(*) Categorie Uitbreidingsinvesteringen B wordt nu niet geautoriseerd

Toelichting doelstelling Duurzaam vervoer

Voor het jaar 2026 vragen wij geen extra krediet aan.

Doelstelling Mobiliteitsgedrag

x €1.000

Doelstelling Mobiliteitsgedrag	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	68.993	1.200	0	0	0
Totaal	68.993	1.200	0	0	0

Toelichting doelstelling Mobiliteitsgedrag

Voor uitbreiding betaald parkeren 2026 vragen wij aanvullend krediet aan.

Doelstelling Verkeersveiligheid

x €1.000

Doelstelling Verkeersveiligheid	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	28.619	0	0	0	0
Totaal	28.619	0	0	0	0

Toelichting doelstelling Verkeersveiligheid

Voor het jaar 2026 vragen wij geen extra krediet aan.

Verbonden partijen

		x €1.000
Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
VvE P&R Uithof/Sciencepark Utrecht	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier biedt de gemeente een goed alternatief voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof.	240

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

Subsidie is niet van toepassing voor dit programma.

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Programma overzicht

We werken aan een gezonde en prettige omgeving als je de deur uitstapt.

Portefeuillehouder(s): Linda Voortman; Susanne Schilderman; Rachel Streefland en Eva Oosters

Financiën programma

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	146.201	154.424	151.054	151.104	151.210	151.110
Lasten	251.888	252.842	258.638	254.590	255.032	256.203
Saldo Baten en Lasten	-105.687	-98.418	-107.584	-103.485	-103.822	-105.093
Onttrekking reserves	6.455	1.335	235	35	35	35
Toevoeging reserves	2.809	7.558	141	141	141	41
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	3.646	-6.223	94	-106	-106	-6
Totaal	-102.041	-104.642	-107.490	-103.592	-103.929	-105.100

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026.

De baten in dit programma zijn 151 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Opbrengsten uit Afvalstoffenheffing (66,929 miljoen euro).
- Opbrengsten uit Rioolheffing (52,322 miljoen euro).
- Opbrengsten voor Single-Use Plastic (4,089 miljoen euro).
- Opbrengsten uit Leges Vergunningen (4,269 miljoen euro).
- Opbrengsten overig (23,446 miljoen euro) onder andere Begraafplaatsrechten, Bedrijfsafval, Afvalstromen, Wijk- en Warenmarkt.

De lasten in dit programma zijn 259 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Personele lasten (94,429 miljoen euro).
- Onderhoudskosten voor onder andere openbare ruimte, Wervengebied, water- en rioleringssysteem, containers afvalinzameling, gronden en terreinen (bodemverontreiniging), schoonhouden openbare ruimte (77,006 miljoen euro).
- Investeringskosten in onder andere watersysteem, rioleringssysteem en luchtkwaliteit (27,850 miljoen euro).
- Afvalverwerkingskosten (18,941 miljoen euro).
- Overige kosten onder andere kwijtschelding belastingen, afschrijving en rente over investeringen, betaalde subsidies en energielasten (40,412 miljoen euro).

De mutaties reserves zijn 0,094 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- Onttrekkingen 0,235 miljoen euro waarvan:
 - o Incidentele onttrekking uit de Reserve Egalisatiefonds Rioleringen overeenkomstig Amendement [A092](#) Voorjaarsnota 2024 (0,200 miljoen euro).
 - o Jaarlijkse onttrekking uit de Reserve Nedereindse Plas ten behoeve van nazorg Nedereindse Plas overeenkomstig [1e Bestuursrapportage 2021](#) onderdeel 6.1.2 voor de periode 2021 tot en met 2030 (0,035 miljoen euro).
- Toevoegingen 0,141 miljoen euro waarvan:
 - o Jaarlijkse toevoeging aan de Reserve Bodem overeenkomstig [1e Bestuursrapportage 2021](#) onderdeel 6.1.2 voor de periode 2021 tot en met 2028 (0,100 miljoen euro).
 - o Overige toevoegingen aan reserves (0,041 miljoen euro).

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

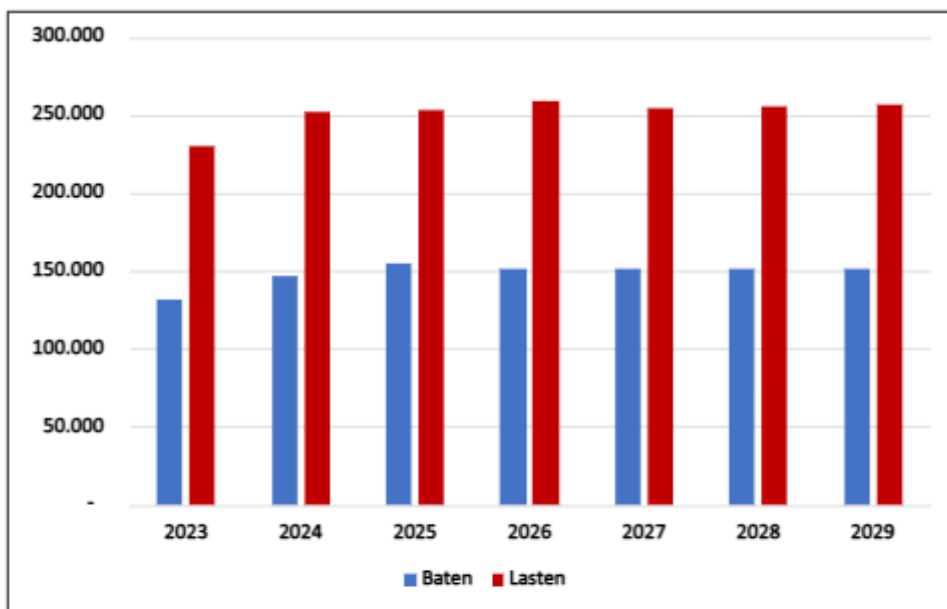
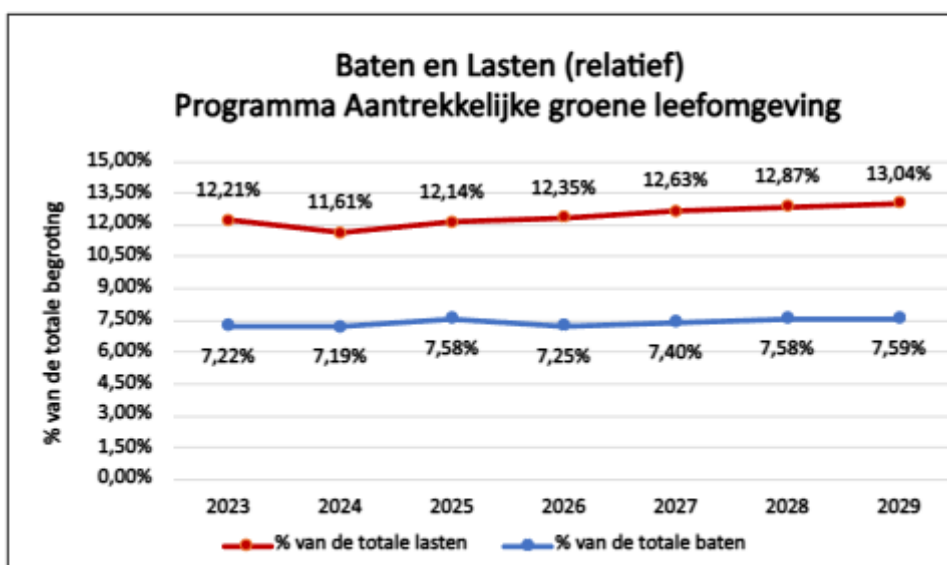
In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de [Voorjaarsnota 2025](#).

x € 1.000						
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgericht werken	-188	-22	903	1.080	1.080	1.080
Stoppen herbestemmingsprofiel religieus erfgoed	0	35	35	35	35	35
Versoberen interne en externe dienstverlening primair proces Erfgoed	0	120	120	120	120	120
Verminderen kennis- en collectiebeheer	0	24	24	24	24	24
Beperken regie op de ondergrond	50	103	103	103	103	103
Geen advisering meer voor bodemenergie ten behoeve van warmtetransitie	0	106	154	154	154	154
Minder speelruimte-scans Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte (GGiOR)	0	12	12	12	12	12
Verpakkingsafvalheffing	0	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal	-138	3.378	4.351	4.528	4.528	4.528

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Beheer openbare ruimte

Met goed beheer van de openbare ruimte zorgen we voor een gezonde, aantrekkelijke, robuuste en toekomstbestendige leefomgeving voor iedereen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota Beheer Openbare Ruimte	2021	In de nota brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de openbare ruimte en beschrijven we hoe we de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgaven willen financieren.
Programmaplan Werk aan de Werf	2021	In dit plan staat hoe we wal-, werf- en kluismuren en kelders in het historische wervengebied herstellen en werken aan maatregelen om schade aan muren en kelders in de toekomst te voorkomen.
Notitie Aanpak plaagdierbeheersing: Ratten	2021	In deze notitie beschrijven we de aanpak van de Integrated Pest Management, de focus ligt op preventie.
Nota dierenwelzijn	2020	In deze nota staat het dierenwelzijnsbeleid.
Nota Utrechtse soortenlijst	2018	Lijst met soorten die voor Utrecht kenmerkend zijn, waarbij hun beschermde status zorgt voor continuïteit in het behoud en stimuleren van plant- en diersoorten.
Bomenbeleid	2009, 2018	In het Bomenbeleid staat onze ambities voor bomen.
Groenstructuurplan	2007, 2018	De Actualisatie van het Groenstructuurplan 2018 maakt inzichtelijk hoe de ontwikkeling van groen gelijke tred gaat houden met de groei van de stad.
Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte	2016	In de nota is vastgelegd wat nodig is om de kwaliteit van de openbare ruimte goed aan te laten sluiten bij de omgeving.
Beleidsnota stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Voor deze doelstelling is nieuw beleid in de maak: Op 13 mei 2025 heeft het college de Beleidsnota Ondergrond aan de raad verstuurd. De Beleidsnota Ondergrond bevat het beleid voor het aanbrengen van de balans tussen benutten, beheren, beter maken en beschermen van de ondergrond.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028					
Waardering van het schoonhouden van de openbare ruimte in de buurt.	6,6 (2021)	-	6,5	-	6,5	-					
Waardering van het onderhoud van de verharding in de buurt (zoals straten, pleinen, stoepen en fietspaden).	6,6 (2023)	-	6,8	-	6,9	-					
Waardering van de verzorging van het openbare groen in de buurt.	6,8 (2023)	-	6,8	-	6,9	-					

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We starten met het herijken van de Nota Beheer Openbare Ruimte en de Visie Water en Riolerings, waarin financiële kaders worden geupdate en keuzes op basis van nieuwe inzichten worden vastgelegd. In 2027 leggen we de beleidsdocumenten voor aan de raad ter besluitvorming.
- We ontzorgen keldereigenaren in het wervengebied door op te treden als opdrachtgever voor het herstel van particuliere kelders conform de beleidsregel samenwerking bij kelderherstel.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We continueren onze acties voor het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een beperking.
- We werken achterstallig onderhoud in een redelijke termijn van tien jaar weg (2021-2031).
- We voeren geprogrammeerde groot onderhoud- en vervangingsprojecten in de openbare ruimte uit, die zijn opgenomen in het [Meerjaren Investeringsprogramma 2026-2035](#) en geven daarbij invulling aan ontwikkelend beheer, met als streven om vanuit de beheeropgave bij te dragen en mede uitvoering te geven aan de ambities van Gezond Stedelijk Leven voor iedereen.
- We programmeren en herstellen schade aan de muren en kelders in het monumentale wervengebied, werken aan intensivering van beheer, voorkomen van schade, voorkomen van onveilige situaties en het invullen van de burenplicht en de maatschappelijke zorgplicht.
- We blijven de realisatie van een particuliere islamitische begraafplaats ondersteunen.
- We handhaven de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen in de openbare ruimte en controleren naar aanleiding van meldingen of eigen waarnemingen vanuit preventief toezicht.

Financiën Beheer openbare ruimte

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	19.611	23.726	20.503	20.503	20.503	20.503
Lasten	127.252	131.195	134.088	132.055	133.234	134.597
Saldo Baten en Lasten	-107.641	-107.469	-113.585	-111.553	-112.732	-114.095
Onttrekking reserves	1.346	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	192	7.417	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	1.154	-7.417	0	0	0	0
Totaal	-106.486	-114.886	-113.585	-111.553	-112.732	-114.095

x €1.000

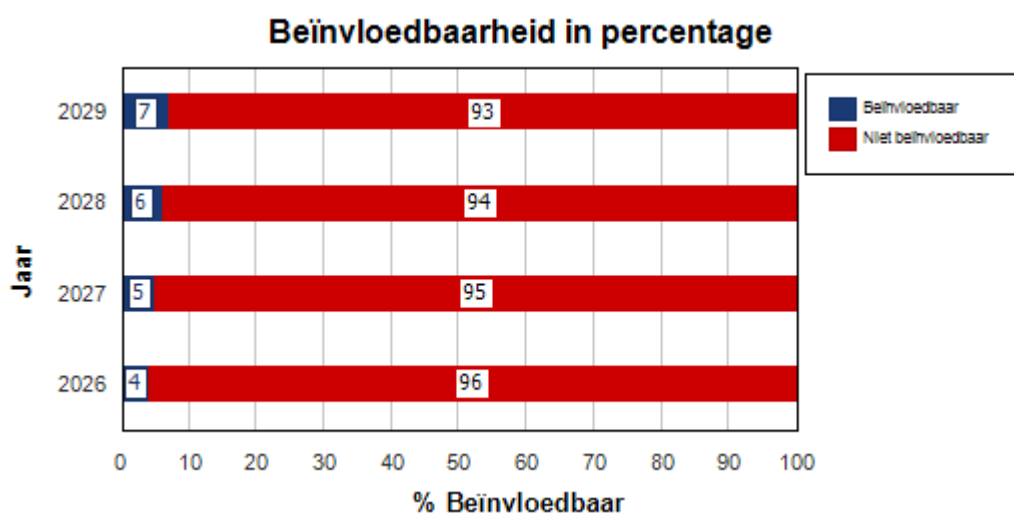
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Verpakkingshelling: per 1 januari 2023 geldt wetgeving die uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) ten aanzien van onder andere zwerfafval regelt. De producenten betalen mee aan het inzamelen van het afval en het opruimen van zwerfafval en betalen daarvoor een vergoeding aan gemeenten. Van de in de Programmabegroting 2025 genoemde 8 miljoen is 4 miljoen incidenteel (inhaalheffing).	-4.000	I
Kostendekkenheid leges wordt verhoogd in 2026 overeenkomstig Voorjaarsnota 2024 punt 4.5 (opbrengstenverhoging) en amendementen A093 , A125 en A131 .	421	S
Loon- en prijsindexering	355	S
Lasten		
Loon- en prijsindexering	1.743	S
Stadsbaantunnel vervangen tunnelveiligheidsvoorzieningen: toename budget in 2026 overeenkomstig Voorjaarsnota 2024 punt 2.4 knelpunt 22.	1.000	S
Nota Beheer Openbare Ruimte: toename budget in 2026 overeenkomstig Nota Beheer Openbare Ruimte en de Voorjaarsnota 2022 punt 2.3.	950	S
Evenementen: dekking tekort evenementenvergunningen in 2026.	638	I
Groeikader: budgettoename in 2026 op basis van bevolkingstoename.	505	S
Hervormingen en bezuinigingen Voorjaarsnota 2025 punt 4.2: innovatieve werkmethoden in de openbare ruimte. In 2025 en 2026 toename budget. Vanaf 2027 neemt het budget af.	119	I
Japanse duizendknoop verwijderen begraafplaatsen: incidenteel budget in 2025 overeenkomstig Voorjaarsnota 2025 punt 2.4 knelpunt 14.	-523	I
Interne rente: afname budget in 2026 omdat de verhoging van 1,5% naar 2% rente gedeeltelijk incidenteel is verwerkt in 2025.	-550	I
Energielasten: afname budget in 2026 doordat voor 2026 het budget op nul staat. In de eerstvolgende begrotingswijziging wordt het budget voor 2026 toegekend en toegevoegd.	-2.016	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
In 2025 heeft een incidentele toevoeging plaatsgevonden van 7 miljoen euro van de verwachte inkomsten voor Single-Use Plastic.	-7.000	I
In 2025 heeft een incidentele toevoeging aan de reserve Essentaksterfte plaatsgevonden overeenkomstig de Voorjaarsnota 2025 punt 2.3 knelpunt 11.	-417	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 4%, 2027 5%, 2028 6% en voor 2029 7%

De lasten binnen deze doelstelling zijn slechts beperkt beïnvloedbaar door wettelijke taken en koppeling tussen baten en lasten. De keuzeruimte wordt beperkt doordat het wettelijk verplicht is om objecten veilig en heel te houden door onderhoud en vervanging. Vooral de opgave in naoorlogse wijken is groot. Keuzeruimte komt vooral neer op versobering, er is bijvoorbeeld op een aantal gebieden een kwaliteitsniveau afgesproken dat één trede hoger ligt dan wettelijk verplicht. Versobering gaat samen met een hoger risico op herstelkosten door achterstallig onderhoud. Toezicht en handhaving heeft betrekking op personeelskosten en aan personeel gerelateerd materieel, en betreft grotendeels gemeentelijk (beïnvloedbaar) beleid.

Doelstelling 2: Water- en rioleringssysteem

Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.
Beleidsnota Stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028				
Aantal geregistreerde meldingen van volledig gestremde wegen of hemelwater in panden vanuit de openbare ruimte bij extreme neerslag (buien t/m 80mm per uur).	0 (2020)	0	0	0	0	0	0				
Aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos.	2 (2012)	10	<=5	<=5	<=5	<=5	<=5				
Aantal geregistreerde meldingen van grondwateroverlast door te hoge of te lage grondwaterstanden in de openbare ruimte.	7 (2012)	29	<=5	<=5	<=5	<=5	<=5				

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We starten met de herijking van de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie. Hierbij onderzoek we ook of we (delen van) het beleid kunnen combineren in een gezamenlijk beleidsstuk. Vooruitlopend brengen we onder andere de gevolgen van een langere levensduur van de riolering op onze afkoppel- en klimaatadaptatiedoelstellingen in beeld en geven we aan of het nemen van extra klimaatadaptatiemaatregelen mogelijk is. Gereed in 2027.
- We sluiten een nieuw afvalwaterakkoord met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) onder meer over de hoeveelheid afvalwater die wij aanbieden. De groei van de stad en mogelijke verplaatsing van een van de zuiveringen wordt daarbij meegenomen. Gereed Q4 2026.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We vertalen onze doelstellingen in omgevingsplanregels en formaliseren deze. Gereed 2026.
- We voeren samen met het HDSR de maatregelen uit 'Programma Gezond Water in Utrecht' uit. Dit draagt bij aan de verbetering van de ecologische waterkwaliteit. Gereed in 2028.
- We programmeren ca. 8 kilometer rioolvervang. De projecten worden zoveel mogelijk integraal uitgevoerd. Klimaatbestendigheid en circulariteit worden hierbij meegenomen. Ook de extra capaciteit die nodig is door groei van de stad wordt meegenomen. Gereed Q4 2026.
- We vullen onze zorgplicht in voor de niet-officiële zwemlocaties.
- We waarborgen bij ontwikkelingen de gemeentelijke watertaken en klimaatbestendigheid. We doen dit via gebiedsadvisering, plantoetsing en vergunningverlening.
- We beheren en onderhouden de openbare watersystemen (riolering, grond- en oppervlaktewater) en hun bijbehorende assets.
- Nuttig gebruik en lokaal verwerken van hemelwater wordt gestimuleerd. We doen dit via ons bewustwordingsprogramma 'Waterproof030'.
- We koppelen minimaal 15 hectare af. Dit gebeurt via bouwplannen, herinrichtingen, initiatievenfonds en subsidieregelingen. Gereed Q4 2026.

Financiën Water- en rioleringssysteem

							x €1.000
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Baten	48.961	51.190	52.322	52.322	52.322	52.322	
Lasten	38.542	35.587	40.864	40.864	40.864	40.864	
Saldo Baten en Lasten	10.419	15.603	11.457	11.457	11.457	11.457	
Onttrekking reserves	659	1.250	200	0	0	0	
Toevoeging reserves	224	0	0	0	0	0	
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	434	1.250	200	0	0	0	
Totaal	10.853	16.853	11.657	11.457	11.457	11.457	

x €1.000

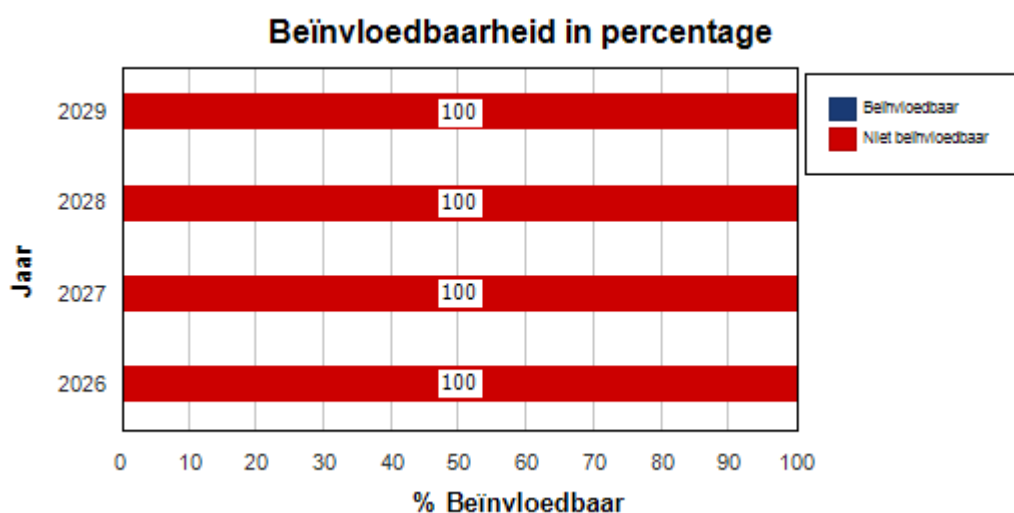
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Indexering tarieven, belastingen en leges. In bovenstaande tabel is in 2026 nog een algemene index toegepast op de baten van de tarieven en heffingen. Na vaststelling van de verordeningen voor 2026 zullen de aanpassingen in de baten worden verwerkt in de eerstvolgende begrotingswijziging.	1.132	S
Lasten		
Inhaalindexering Riolering 2025 vanaf 2026 die niet via tarief en reserve verhaald kan worden.	4.567	S
Loon- en prijsindexering	710	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Reserve Rioolheffing: in 2025 heeft een incidentele onttrekking plaatsgevonden overeenkomstig amendement A108 bij de Voorjaarsnota 2024.	-1.000	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 0%, 2027 0%, 2028 0% en voor 2029 0%

De rioolheffing is een belasting voor huishoudens en bedrijven die wordt geheven om het beheer en het behoud van de riolering te bekostigen. Een goed rioolstelsel is van belang voor de volksgezondheid en het milieu. Uit de inkomsten van de rioolheffing betaalt de gemeente ook de maatregelen die moeten worden genomen om hemelwater (regenwater) te verwerken en grondwater op peil te houden. De rioolheffing is 100% kostendekkend. Het verminderen van deze activiteiten leidt

tot een vermindering van de inkomsten uit de rioolheffing. Een aanpassing in deze activiteiten leidt daarmee niet tot beïnvloedbaar budget. Elk jaar wordt de rioolheffing conform regelgeving geïndexeerd voor het eerst volgende jaar. Het is mogelijk om op dit moment de toekomstige stijging van het tarief te beoordelen in combinatie met de afvalstoffenheffing en de OZB, de woonlastendruk. Door de rioolheffing minder te laten stijgen, kan de OZB meer stijgen wat meer algemene middelen oplevert.

Doelstelling 3: Extra groen

Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Plan van aanpak Utrecht op het gemak	2020	Plan van aanpak voor (semi)openbaar en toegankelijke toiletvoorzieningen in Utrecht.
Nota spelen in je eigen buurt	2022	De nota Spelen in je eigen buurt geeft de ambities aan voor de verspreiding van speel- en sportruimte in de openbare ruimte.
Visie water en riolering Utrecht	2022	De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.
Visie klimaatadaptatie	2022	De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.
Nota beheer Openbare Ruimte	2021	In de nota brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de openbare ruimte, hoe we de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgaven willen financieren.
Actieplan zelfbeheer openbaar groen	2021	Met dit actieplan geven we aan hoe we de samenwerking versterken met zelfbeheerders.
Notitie aanpak Plaagdierbeheersing: ratten	2020	In deze notitie beschrijven we de aanpak van de Integrated Pest Management, de focus ligt daarbij op preventie.
Nota dierenwelzijn	2019	In deze nota staat het dierenwelzijnsbeleid.
Nota Utrechtse soortenlijst	2018	Lijst met soorten die voor Utrecht kenmerkend zijn waarbij hun beschermde status zorgt voor continuïteit in het behoud en stimuleren van plant- en diersoorten.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Bomenbeleid	2009, 2018	In het Bomenbeleid staan onze ambities voor bomen.
Groenstructuurplan	2007, 2018	De Actualisatie van het Groenstructuurplan 2018 maakt inzichtelijk hoe de ontwikkeling van groen gelijke tred gaat houden met de groei van de stad.
Kadernota kwaliteit Openbare Ruimte	2016	In de nota is vastgelegd wat nodig is om de kwaliteit van de openbare ruimte goed aan te laten sluiten bij de omgeving.
Beleidsnota stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden in de stad.	105 (2018)	99	105	105	105	105	105
Hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden rondom de stad.	42 (2018)	38	42	42	42	42	42

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Vanaf 2026 maken we een verdere versnelling in de vergroening door de extra middelen vanuit het coalitieakkoord. We vergroenen hiermee meer straten in Rivierenwijk, Noordwest en Overvecht, planten extra bomen, versnellen de uitvoering van Rondje Stadseiland waarmee we het rondje rond maken bij de Parkzone Den Hommel, vergroening onder de Daphne Schippersbrug en aansluiting op de Socratesbrug. We investeren in het Singelpark en werken in regionaal verband naar een samenwerkingsovereenkomst Noorderpark en starten de uitvoeringsprojecten Hollandse IJssel en Kromme Rijn Linielandschap.
- In regionaal verband lanceren we een portaal met nieuwe stresstesten en herijken we de Visie Klimaatadaptatie. Dit doen we in samenhang met groen, water en riolering. (Gereed in Q4 2026)
- We maken een scan van de hele stad over sporten en bewegen in de openbare ruimte om gericht te kunnen prioriteren in het MPR (Gereed in Q3 2026).

Activiteiten die we niet meer doen

- De uitvoering van het Demkapunt is uitgesteld tot na de bochtverbreding van het Amsterdam-Rijnkanaal door Rijkswaterstaat.
- Het profiel van Rondje Stadseiland ter hoogte van deelgebied 6 (Zeehaenkade) wordt pas na 2026 aangelegd, vanwege uitgesteld onderhoud.
- Als gevolg van de hervormingsbezuiniging VJN 2025 leveren we minder groenadvies bij initiatieven en bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We benutten kansen in gebiedsontwikkeling, herinrichting en bewonersinitiatieven om sport- en speelplekken en vergroening te realiseren met aandacht voor biodiversiteit, toegankelijkheid en klimaatadaptatie.
- We blijven straten in Rivierenwijk, Noord-Noordwest en Overvecht vergroenen en werken aan de vergroening en ontwerptrajecten in de stad zoals: de planvorming voor het ontbrekend deel Singelpark (Park Paardenveld – Monicabrug), het definitief ontwerp en aanbesteding Natuurgebied Zuilen, de doorontwikkeling van het Nedereindse Park én aan de Kromme Rijnscheg met de aanleg van groen rond de vernieuwde Mytyschool. We dragen ook bij aan integrale projecten zoals Bernadottelaan, Waalstraat Oost en Maliebaan.
- We realiseren 5 à 7 (nieuwe) sport- en speelplekken en geven een financiële bijdrage aan circa 17 projecten om sport- en speelplekken te verbeteren.
- We zetten in op behoud en herstel van groen en biodiversiteit via ecologisch beheer, monitoring van diersoorten en maatregelen zoals broeihopen en faunapassages. Het Soortenmanagementplan breiden we uit naar Verenigingen van Eigenaren.
- Door hervormingsbezuinigingen VJN 2025 worden wijkspiegelruimtescans vanaf 2026 minder vaak uitgevoerd; één wijk per jaar (in plaats van 2 wijken per jaar). De keuze van de wijk hangt af van ontwikkelingen en initiatieven in de stad. Gemiddeld betekent dit dat elke wijk één keer in de 10 jaar een speelruimtescan krijgt.
- We voeren het plan van aanpak Rekenkameronderzoek uit en we ontwikkelen onder andere een indicator voor boomkronen.
- Met een veranderaanpak versnellen we de uitvoering en versterken we de vertaalslag van beleid naar praktijk op het gebied van vergroening.
- Utrechters worden actief betrokken bij stadsnatuur, onder andere via Luistervink, de Visdeurbel, *Dood hout leeft* en zaailingenacties met MeerBomenNu en Utrecht Natuurlijk.
- We werken regionaal aan recreatiegebieden, voeren overleg met AUHV over een nieuwe visrechtovereenkomst en zorgen samen met dierenhulporganisaties voor goede hulp aan wilde en zwerfdieren.

Financiën Extra groen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	670	378	33	33	33	33
Lasten	16.701	17.952	20.279	19.985	19.604	19.604
Saldo Baten en Lasten	-16.031	-17.575	-20.246	-19.952	-19.571	-19.571
Onttrekking reserves	495	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	721	41	41	41	41	41
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-226	-41	-41	-41	-41	-41
Totaal	-16.257	-17.616	-20.287	-19.993	-19.613	-19.613

x €1.000

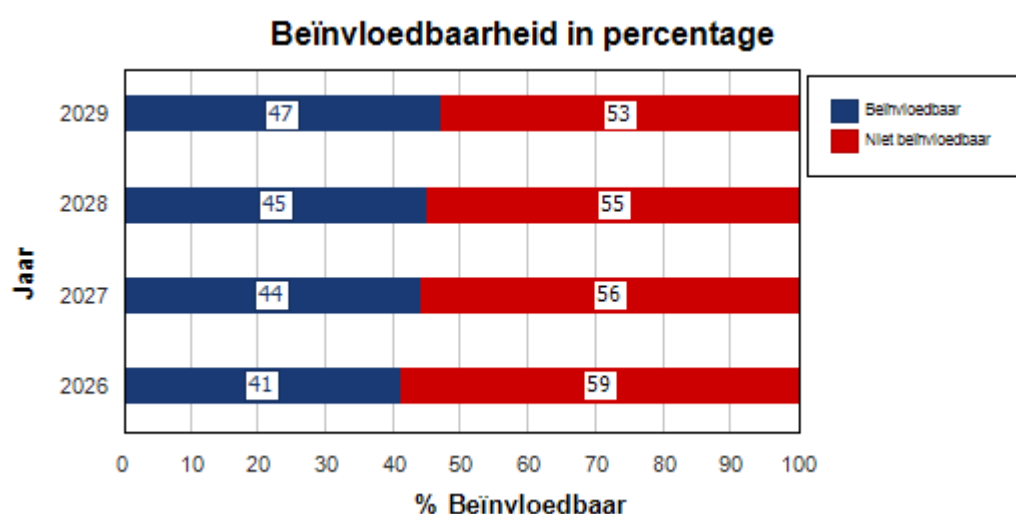
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Meerjaren groenprogramma: in 2026 zijn geen baten begroot voor de provinciale subsidie voor het project Parkzone Den Hommel (onderdeel rondje Stadseiland).	-345	I
Lasten		
Meerjaren groenprogramma: bezuiniging uit de Voorjaarsnota 2024 op investeringen Gezond leefklimaat (Groen).	-850	S
Hervormingen en bezuinigingen Voorjaarsnota 2025 punt 4.2: Groen.	-152	S
Gezond gedrag in de OR: extra middelen voor de herinrichting van het Zwarte Plein (sportveld en plein).	175	I
Meerjaren groenprogramma: vanaf 2026 maken we een verdere versnelling in de vergroening door extra middelen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026.	4.399	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 41%, 2027 44%, 2028 45% en voor 2029 47%

Binnen deze doelstelling is een groot deel van de lasten beïnvloedbaar. Dierenwelzijn is een wettelijke taak voor dieren met een kennelijke eigenaar, maar met ruimte voor de wijze van invullen. Versoering treft hulpbehoevende dieren zonder eigenaar (opvang, vervoer) en uitvoerende organisatie (Stichting Dierenbescherming). Van deze middelen is slechts een beperkt deel (< 5%) beïnvloedbaar).

Groen en recreatie om de stad hebben we geregeld middels de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden. Uittreding leidt tot desintegratie kosten waardoor op het beëindigen van taken op korte termijn meer kost dan oplevert. Groenstructuurplan is de grootste post binnen Extra groen, hier is circa de helft beïnvloedbaar in 2026 en dit neemt toe naar 2029. De middelen Natuur- en Milieueducatie worden besteed aan een subsidie en een dienstverleningsovereenkomst aan Stichting Utrecht Natuurlijk.

Doelstelling 4: Afval voorkomen

Afval wordt zoveel mogelijk voorkomen, aantoonbaar ingezet als grondstof en afvalscheiding wordt positief gestimuleerd.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Grondstoffennota	2020	In deze nota slaat onze ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn, waarbij afval verwerkt kan worden tot nieuwe grondstoffen en producten.
Visie Utrecht Circulair 2050	2024	Om richting te geven aan de ontwikkeling naar een circulaire stad is de Visie Utrecht Circulair 2050 met vier prioriteiten opgesteld.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Restafval/inwoner (kg)	219 (2019)	199	178	178	178	178	178
Tevredenheid over de afvalinzameling (cijfer)	6,5 (2019)	-	7,0	-	7,0	-	-

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We starten een pilot voor de inzameling van groente-, fruit- en etensresten (gfe) bij de hoogbouw, waarmee we ons inzamelsysteem voor gfe +t (tuinafval) uitbreiden en de citybins vervangen.
- We onderzoeken hoe we de inzameling in de binnenstad verder kunnen optimaliseren.

Activiteiten die we niet meer doen

- De proef met Afval op Afspraak, waarbij we in de binnenstad fijn afval op afspraak aan huis inzamelen, wordt niet verder voorbereid. Het is een erg duur systeem en uit proeven in andere gemeenten blijkt dat de resultaten niet opwegen tegen de kosten.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We blijven huishoudelijk afval zoals GFE+t (tuinafval), oud papier en karton gescheiden inzamelen.
- We blijven onze huidige aanpak ten aanzien van bijplaatsingen uitvoeren, waarbij we onze maatwerkmaatregelen samen met bewoners en andere partijen voor zover mogelijk verder uitbouwen.

Financiën Afval voorkomen

x €1.000						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	69.352	74.968	76.560	76.560	76.560	76.560
Lasten	55.213	57.728	59.240	59.240	59.240	59.240
Saldo Baten en Lasten	14.139	17.240	17.320	17.320	17.320	17.320
Onttrekking reserves	2.806	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	748	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	2.058	0	0	0	0	0
Totaal	16.197	17.240	17.320	17.320	17.320	17.320

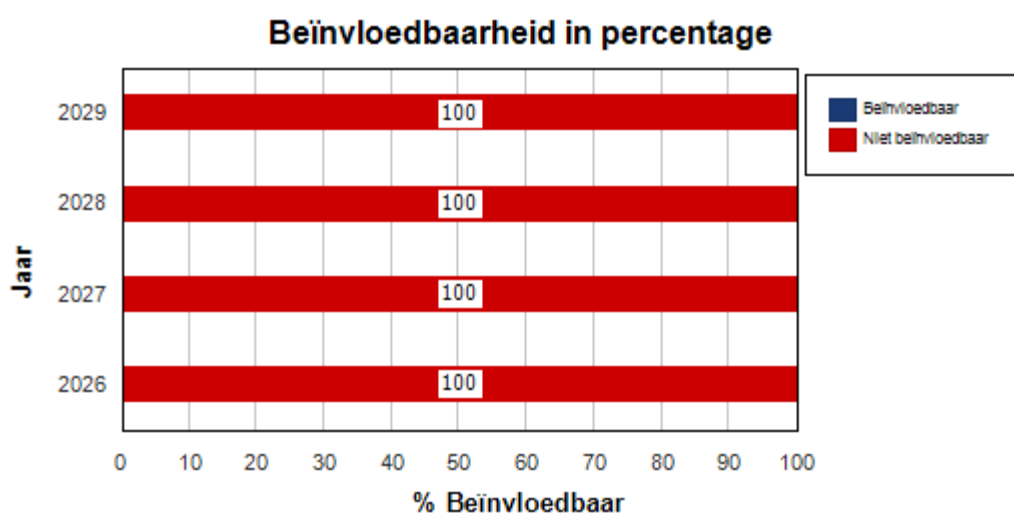
x €1.000		
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Indexering tarieven, belastingen en leges. In bovenstaande tabel is in 2026 nog een algemene index toegepast op de baten van de tarieven en heffingen. Na vaststelling van de verordeningen voor 2026 zullen de aanpassingen in de baten worden verwerkt in de eerstvolgende begrotingswijziging.	1.592	S
Lasten		
Loon- en prijsindexering	1.516	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 0%, 2027 0%, 2028 0% en voor 2029 0%

De lasten binnen deze doelstelling zijn slechts beperkt beïnvloedbaar door de koppeling aan (kostendeekkende) heffingen en tarieven. Er is alleen speelruimte in de (integrale) verhoging van de tarieven. Huishoudelijke afvalinzameling wordt gedekt door afvalstoffenheffing. Alleen door de indexatie van het tarief te beoordelen in combinatie met de rioolheffing en de OZB (woonlastendruk) en mogelijk de afvalstoffenheffing minder te laten stijgen kan de OZB meer stijgen, dit levert meer algemene middelen op. Bedrijfsafval inzameling is een commerciële taak, die via tarieven zelfs een kleine winst oplevert.

Doelstelling 5: Erfgoed

Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische drager van het karakter van Utrecht.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsregel Zonnepanelen en -collectoren op een beschermd monument en/of op een pand in een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht gemeente Utrecht	2023	Regels over hoe om te gaan met zonnepanelen op monumenten en op panden in het beschermde stads- en dorpsgezicht.
Erfgoednota 'Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden'	2022	Beleidsdocument over hoe we in Utrecht omgaan met erfgoed.
Actieagenda	2022	Agenda met acties die Erfgoed uitvoert tussen 2022 en 2024.
Visie Religieus Erfgoed	2017	Visie over hoe Utrecht omgaat met Religieus Erfgoed.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028	
Het percentage inwoners dat tevreden is met het aanbod van monumenten en erfgoed	49% (2023)	-	55%	-	55%	-	
Aantal uitgegeven omgevingsvergunningen voor archeologie en monumenten.	226 (2022)	238	200	200	200	200	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Het digitaliseren, ontsluiten en archiveren van erfgoeddata: 300 strekkende meter archief en vijf miljoen digitale bestanden (gereed in Q4 2028).

Activiteiten die we niet meer doen

- Financiële ondersteuning en advisering van eigenaren bij het opstellen van herbestemmingsprofielen voor religieuze gebouwen. Dit is een onderdeel van de hervormingsbezuinigingen VJN 2025.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Erfgoed draagt bij aan klimaatopgaven in de stad door beleidsinstrumenten, kennis en informatie in te zetten om verduurzamen van monumenten te stimuleren, en te adviseren over ruimtelijk erfgoed binnen deze opgave.
- We houden beleidsinstrumenten op orde ten behoeve van de (inter)nationale wet- en regelgeving, verdragen en lokaal beleid, waaronder de Erfgoedwet, Omgevingswet en Unesco-werelderfgoederen.
- Erfgoed is het fundament voor ruimtelijke ontwikkelingen in de stad, zodat gebouwd, archeologisch en ruimtelijk erfgoed zichtbaar is bij planontwikkeling en bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit daarvan.
- Erfgoed verbindt Utrechters met hun geschiedenis, omgeving en elkaar door erfgoed toegankelijk en beleefbaar te maken voor iedereen.
- Versoberen van kennis- en collectiebeheer: minder communicatie over erfgoed richting bewoners. Dit is een onderdeel van de hervormingsbezuinigingen.
- Versoberen van advisering aan in- en externe partijen op ruimtelijke ontwikkelingen die erfgoed betreffen. Dit is een onderdeel van de hervormingsbezuinigingen.

Financiën Erfgoed

x €1.000

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	570	336	386	386	386	386
Lasten	3.849	3.327	3.469	3.411	3.157	2.965
Saldo Baten en Lasten	-3.279	-2.990	-3.083	-3.025	-2.770	-2.578
Onttrekking reserves	268	40	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	268	40	0	0	0	0
Totaal	-3.011	-2.950	-3.083	-3.025	-2.770	-2.578

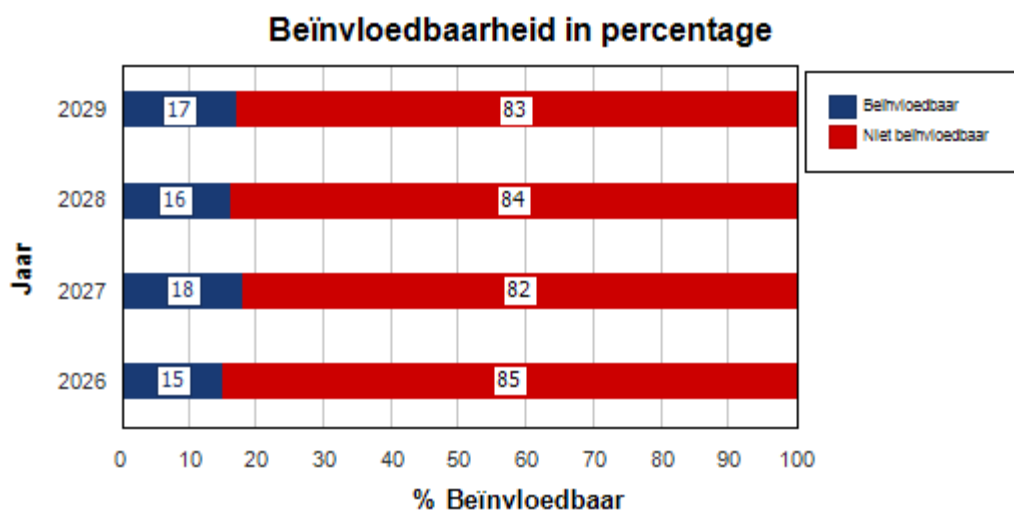
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Omdat er geen archeologische projecten voor derden worden uitgevoerd in 2025 zijn de baten hiervoor niet begroot in dit jaar	50	I
Lasten		
In de VJN 2025 zijn middelen toegekend voor digitalisering Erfgoed	419	I
De mutatie vloeit voort uit de hervormingsbezuinigingen VJN 2025	-223	S
Het budget uit de VJN 2021 in het kader van digitalisering Erfgoed loopt af na 2025	-90	S

x €1.000		
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2026 is er geen onttrekking aan de reserve DOMUnder meer begroot.	-40	S
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 15%, 2027 18%, 2028 16% en voor 2029 17%

De lasten binnen deze doelstelling zijn deels beïnvloedbaar. Met een groot deel van het budget worden wettelijke kaders en regelgeving uitgevoerd, zoals de Erfgoedwet, Erfgoedverordening, Omgevingswet, Wet op de Archeologische Monumentenzorg en Archiefwet. Daarnaast zijn er meerjarige verplichtingen aangaan voor beheer en onderhoud van museum Castellum Hoge Woerd en het depotbeheer van archeologische vondsten.

Doelstelling 6: Leefomgeving

Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidskwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Luchtkwaliteit "Gezonde lucht voor iedereen"	2025	De nota bevat beleid om met luchtkwaliteitsmaatregelen te streven naar de WHO-advieswaarden.
Beleidsnota Stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers
Beleidsnota Omgevingsveiligheid	2024	De nota vult de gemeentelijke beleidsvrijheid op gebied van vervoer van, en werken met, gevaarlijke stoffen in.
Beleidsnota Geluid en Trillingen	2024	De nota maakt het onder andere mogelijk om bij nieuwe ontwikkelingen strengere waarden te hanteren dan de wet.
Uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht'	2020	Maatregelen om snel gezondheidswinst te bereiken door maatregelen te nemen die de luchtkwaliteit verbeteren op weg naar de WHO-advieswaarden.
Gemeentelijk beleid inzake PFAS	2020	Aanvulling op de Nota Bodembeheer.
Actieplan Geluid	2019	Bevat concrete acties ter verbetering van de akoestische situatie door de aanpak van bestaande knelpunten.
Nota Bodembeheer 2017-2027	2017	Faciliteert het gebruik maken van bodemkwaliteitskaarten om de kwaliteit van de bodem te bepalen.
Actieplan Schoon Vervoer	2015	Beleid en maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en om CO2 te reduceren door het faciliteren en stimuleren van schoon vervoer en -waar nodig- te reguleren.
Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer en visie op duurzaam gebruik van de ondergrond	2015	Beheer van de kwaliteit van het grondwater van een groot deel van de stad. Voor dit onderwerp is nieuw beleid in de maak. Dit kan leiden tot een aanpassing van doelstelling en indicatoren in de volgende programmabegroting.

Voor deze doelstelling is nieuw beleid in de maak: Op 13 mei 2025 heeft het college de Beleidsnota Ondergrond aan de raad verstuurd. De Beleidsnota Ondergrond bevat het beleid voor het aanbrengen van de balans tussen benutten, beheren, beter maken en beschermen van de ondergrond.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% inwoners dat vaak overlast van lawaai ervaart.	30% (2015)	-	≤ 30%	≤ 30%	≤ 30%	≤ 30%	≤ 30%
Jaargemiddelde concentraties fijnstof PM10.	32,6 µg/m ³ (2011)	Verwacht eind 2025	max. 19 µg/m ³	max. 18 µg/m ³	max. 17 µg/m ³	max. 16 µg/m ³	
Jaargemiddelde concentraties fijnstof PM2,5.	18,9 µg/m ³ (2013)	Verwacht eind 2025	max. 11 µg/m ³	max. 10 µg/m ³	max. 9 µg/m ³	max. 8,5 µg/m ³	
Jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide NO2.	42 µg/m ³ (2011)	Verwacht eind 2025	max. 28 µg/m ³	max. 25 µg/m ³	max. 24 µg/m ³	max. 22 µg/m ³	

Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden:

- [Duurzaamheidsverslag](#)
- [Inwonersenquête](#)
- [Beleidsnota Geluid en Trillingen](#)
- [Monitoringsrapportage Luchtkwaliteit](#)
- [Beleidsnota Luchtkwaliteit](#)

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Geluid en trillingen:

- We voeren het actieplan en het uitvoeringsprogramma Geluid en Trillingen uit.
- We onderzoeken in G4-verband de mogelijkheden voor handhaving van lawaaiige motorvoertuigen.
- We betrekken bewoners bij het uitvoeren van geluidsmetingen (citizen science).

Luchtkwaliteit, stikstofdepositie, emissieloos vervoer en emissieloos bouwen:

- We voeren de luchtmaatregelen uit de beleidsnota en het uitvoeringsprogramma 'Gezonde lucht voor iedereen' uit.
- We hogen per 1 januari 2026 de zero Emissie-eis voor machines in gemeentelijke projecten op voor alle machines < 37 kW motorvermogen (Gereed in Q1 2026).
- We toetsen bouwplannen in de stad aan een stadsbreed BLVC-kader, dat zich richt op minder ritten in bouwlogistiek.
- We zoeken naar mogelijkheden voor meer laadpleinen en –voorzieningen voor bouw en (bouw)logistiek

Bodem en Ondergrond:

- We voeren de beleidsnota Ondergrond (inclusief loodnormering) uit door te adviseren bij initiatieven en bij ruimtelijke ontwikkelingen onder andere via een quick-scan.
- We maken een gemeentelijke webpagina waarin inwoners geïnformeerd worden over mogelijke risico's van lood in de ondergrond en hoe deze te beperken (Gereed in Q1 2026).

- Bodemenergie wordt integraal meegenomen in de nieuwe beleidsnota Warmte en het uitvoeringsprogramma (Warmteprogramma 2026). We blijven adviseren in de gebiedsteams, de opgave energietransitie en via de projecten.
- We voeren met rijkssubsidie (SPUK) onderzoek uit naar de bodemgezondheid in het Griftpark en Nedereindse Plas (Gereed in Q4 2026).
- We beheren en zien toe op de kwaliteit van de aan de Omgevingsdienst Utrecht overgedragen wettelijke en daarmee gerelateerde taken, inclusief het archiveren van rapportages.
- We stimuleren breed gebruik (binnen de gemeente Utrecht en ook andere gemeenten en provincies) via Platform ISOR van het 3D-model van de ondergrond als planologisch instrument om ondergrond in projecten laagdrempelig en integraal mee te nemen.
- We actualiseren het gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer naar een uitvoeringsprogramma, daarin monitoren we de kwaliteit van het grondwater in het 1e en 2e watervoerend pakket en we gebruiken het nieuwe Geohydrologisch model en het 3D model van het ondergrond (Gereed in Q4 2026).

Activiteiten die we niet meer doen

- We maken geen uitvoeringsprogramma naar aanleiding van de Beleidsnota Ondergrond.
- Als gevolg van de hervormingsbezuinigingen adviseren wij alleen nog in de projecten zelf over toekomstbestendige oplossingen in de ondergrond.
- We adviseren incidenteel over bodemenergie, op basis van rijksmiddelen (SPUKS)(Voorjaarsnota 2025)
- We maken geen beleid op het gebied van bodembiodiversiteit door bezuinigingen (Voorjaarsnota 2024).
- We actualiseren het bestaand beleid op het gebied van PFAS en lood niet meer door bezuinigingen (Voorjaarsnota 2024).

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We blijven adviseren over milieu-aspecten bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij we ambities op projectniveau integraal afwegen.
- We maken jaarlijks het Duurzaamheidsverslag.

Geluid en trillingen:

- Bij ruimtelijke ontwikkelingen stellen we compenserende voorwaarden, zoals geluidluwe gevels en rustige buitenruimten.
- We streven naar een maximaal geluidsniveau van 63 dB, strenger dan de wet voorschrijft, bij nieuwe woningbouwontwikkelingen (met uitzondering van flexwonen) langs gemeentelijke wegen en spoorwegen. Ook stellen we grenswaarden aan trillingen bij nieuwe woningen langs het spoor.
- We verbeteren bestaande geluidsknelpunten met maatregelen zoals het aanleggen van stiller asfalt, het verlagen van de maximumsnelheid van het wegverkeer en de aanleg van meer groen.
- We voeren geluidsaneringsprojecten uit die onder de 'sanering verkeerslawaaï'-regeling van het ministerie van I&W vallen. Op kosten van de Rijksoverheid voorzien we woningen die daarvoor in aanmerking komen van geluidisolatie.

Omgevingsveiligheid:

- We vullen het Register Externe Veiligheid als vervanger van de landelijke Risicokaart.

Luchtkwaliteit, stikstofdepositie, emissieloos vervoer en emissieloos bouwen:

- We voeren luchtkwaliteitsmaatregelen (op het gebied van milieu- en nul-emissiezones, bouwwerktuigen en houtstook) uit waarmee we voortdurend de emissies van vervuילende

stoffen verminderen, en monitoren de effecten van onze maatregelen via berekeningen en metingen.

- We werken landelijk samen in het Schone Lucht Akkoord, met focus op verschoning van de mobiliteit, binnenvaart en mobiele (bouw)werktuigen, en vermindering van houtstookemissies.
- We zetten voor bouw en sloop zoveel mogelijk in op emissieloos materieel om zo emissies in de bouwfase zo laag mogelijk te houden.
- We stimuleren en faciliteren de transitie naar emissieloos vervoer door datagestuurd (op basis van de bezetting van de bestaande laadpalen) oplaadinfrastructuur bij te plaatsen, voor personen, logistiek en voor taxi's.
- In de Nationale en Regionale Agenda's Laadinfrastructuur (NAL en RAL) werken we nauw samen met de andere G4-steden.
- We zien toe op Utrechtse bouwplaatsen op het verbod op het inzetten van verouderde dieselmachines.
- We voeren de verdere inkoopmaatregelen uit die horen bij de routekaart van het landelijke convenant Schoon en Emissieloos Bouwen.

Bodem en ondergrond:

- We blijven projecten uitvoeren met daarin historische spoedlocaties, gebiedsgericht grondwaterbeheer, nazorg, lood, PFAS, toevalsvondsten in het kader van de SPUK bodem 2024-2030.
- We beoordelen omgevingsvergunningen via het omgevingsproces.
- We voeren wettelijke taken uit, die bestaan uit het geven van publieksinformatie, het actueel houden van registraties, kaarten en data, het uitvoeren van het overgangsrecht Wbb, het zorgdragen voor actuele toepasbare regels rondom bodem in het Omgevingsplan.
- We voeren nazorgactiviteiten uit voor Nedereindse Plas en Griftpark en doen onderzoeken op historische spoedlocaties (via SPUK) en bouwen de nazorg af waar mogelijk.
- We temporiseren het implementeren van planregels en bruidsschatregels rondom bodem in het Omgevingsplan.
- We temporiseren de doorontwikkeling van het 3D ondergrondmodel.
- We vragen aanvullend SPUK bodem budget aan bij het Rijk (Ministerie I&W).
- We vragen jaarlijks een bijdrage van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) op basis van de suppletierегeling ontplofbare oorlogsresten.

Financiën Leefomgeving en ondergrond

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	7.037	3.826	1.251	1.301	1.406	1.306
Lasten	10.331	7.053	698	-966	-1.067	-1.067
Saldo Baten en Lasten	-3.294	-3.228	552	2.266	2.473	2.373
Onttrekking reserves	881	45	35	35	35	35
Toevoeging reserves	924	100	100	100	100	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-43	-55	-65	-65	-65	35
Totaal	-3.337	-3.283	487	2.201	2.408	2.408

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Ondergrond: Ontvangen incidentele middelen Specifieke Uitkering voor o.a. Gebiedsgericht grondwaterbeheer Omgevingswetproof.	-1.959	I
Leefomgeving: Betreft incidentele middelen (Specifieke Uitkering) die tijdelijk (2024-2025) ter beschikking gesteld zijn voor capaciteit en Zero Emissie Zones	-766	I
Lasten		
Ondergrond: Ontvangen incidentele middelen Specifieke Uitkering, zie toelichting baten.	-1.959	I
Herverdeling van de overhead over de programma's.	-1.766	S
Ondergrond: Incidentele middelen voor herinvesteringen Griftpark zijn deels doorgeschoven naar 2025, waardoor in 2025 hogere lasten.	-1.269	I
Leefomgeving: Betreft incidentele middelen zie toelichting baten	-766	I
Hervormingen en bezuinigingen Voorjaarsnota 2025 punt 4.2	-348	S

Toelichting verschillen in reserves

Onttrekkingen

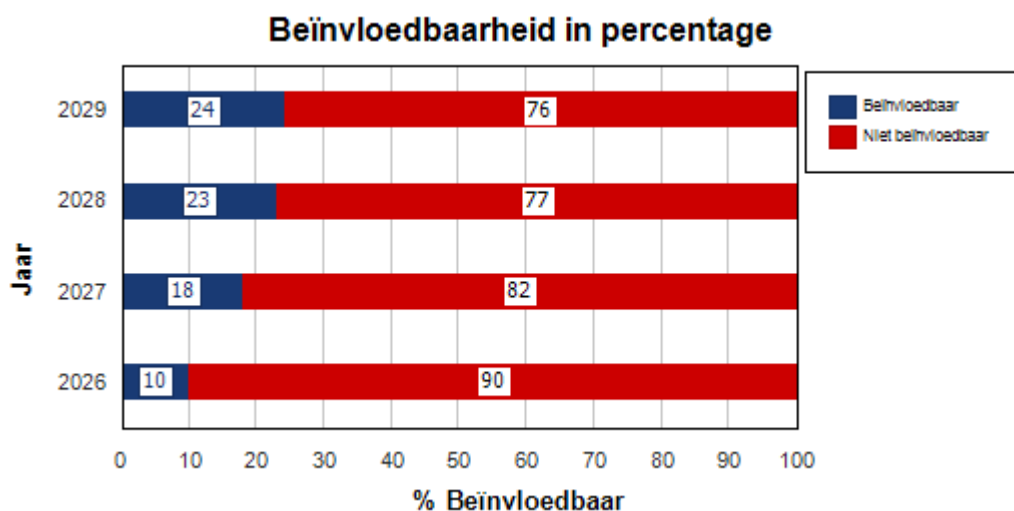
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.

Toevoegingen

Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 10%, 2027 18%, 2028 23% en voor 2029 24%

De lasten binnen deze doelstelling zijn maar deels beïnvloedbaar, omdat dit grotendeels betrekking heeft op wettelijke taken. Lucht, Geluid, Trillingen en Omgevingsveiligheid betreft een mix van beleidsinzet, monitoring, advisering en verantwoording op de genoemde onderdelen en andere milieuaspecten (PFAS, Stikstof, bestrijdingsmiddelen). Dit in samenhang met het product Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos vervoer waar diverse maatregelen op het gebied van Luchtkwaliteit worden uitgevoerd. Het budget voor bodemverontreiniging is beperkt beïnvloedbaar. De bekostiging van deze taak wordt op dit moment grotendeels via (incidentele) subsidies toegekend.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Verdichting en meer warme dagen door klimaatverandering hebben een intensiever recreatief gebruik van de openbare ruimte tot gevolg. Dit leidt tot snellere slijtage en er blijft meer afval achter. Extremer weer door klimaatverandering leidt ook vaker tot overlast en schade , zoals droogteschade aan wegen en meer ziektes en sterfte van planten en bomen. Dieren kunnen last ondervinden van verdichting en extremer weer, waardoor er meer hulpbehoevende dieren in de stad zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • De openbare ruimte in gelijke tred uitbreiden met het aantal woningen, met name de hoeveelheid groene, recreatieve ruimte. • Klimaatadaptief maken van de openbare ruimte zodat deze beter bestand is tegen droogte, extreme buien en hitte conform doelstellingen Visie Klimaatadaptatie Utrecht. • We ontwerpen natuurinclusief en zetten in op goede en snelle hulpverlening voor dieren.
Door de stapeling van ambities zoals klimaatadaptatie, vergroening, een goed toegankelijke en beweegvriendelijke openbare ruimte en het aardgasvrij maken van de stad met een beperkte boven- en ondergrondse openbare ruimte, zetten we in op de aanpak: in één keer goed. Dit, en de onbekendheid met beperkingen in de ondergrond, kan leiden tot weerstand bij bewoners, langere doorlooptijd van projecten en meer risico's tijdens de uitvoering.	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van integrale beleidsnota's met een afwegingskader integrale stedelijke programmering voor de vernieuwing van de openbare ruimte. • Vóór de start van integrale projecten met alle initiatiefnemers heldere uitgangspunten vaststellen. En vaststellen welke ambities leidend zijn, bij voorkeur al op gebiedsniveau. • Toepassen van standaard-methode voor projectmanagement en -beheersing, inclusief risicomanagement. • Bekendheid met ondergrond genereren bij initiatiefnemers, onder andere via gebiedsteams, op basis van de Beleidsnota Ondergrond 2025-2035. • We passen de methode uit het kompas van de Beleidsnota Samen stad maken toe die past bij de opgave die we te doen hebben.
De vele ontwikkel- en beheerprojecten in de stad kunnen leiden tot overlast en weerstand bij bewoners en ondernemers . Bovendien kan vertraging van het ene project leiden tot vertraging bij andere projecten. Dat kan de overlast versterken en leiden tot minder draagvlak bij inwoners en ondernemers.	<ul style="list-style-type: none"> • Door integraal stedelijk te programmeren kunnen we projecten bundelen of juist spreiden om overlast beperkt te houden. • Goede afstemming met inwoners en ondernemers in lijn met de Beleidsnota Samen stad maken.

Strategische programmerisico's	Maatregel
<p>De krappe arbeidsmarkt, beperkte beschikbaarheid van materialen en prijsstijgingen beperken onze uitvoeringskracht. Hierdoor kunnen we projecten mogelijk niet (tijdig) uitvoeren of leveren we niet de afgesproken kwaliteit bij dagelijks onderhoud en beheer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Via de actualisaties van de meerjarenramingen stellen we planning zo nodig bij. • Maatregelen om de uitvoeringscapaciteit te vergroting zoals benoemd in het MJIP 2026-2025. • Binnen erfgoed temporiseren en uitstellen van bepaalde werkzaamheden door gebrek aan capaciteit, zoals genoemd in Actieagenda (2022).
<p>Uitvoering van projecten van het programma Wervengebied is complex door de vele stakeholders, de lange doorlooptijd van het programma en de nauwe samenhang tussen kelders, muren, bruggen, straten en gevels. Van tevoren is niet altijd duidelijk wat de conditie van muren en kelders is. Er zijn soms onduidelijke eigendomsverhoudingen en verantwoordelijkheden van beheerders. Projecten en samenwerking kunnen hierdoor stagneren en er kunnen juridische conflicten ontstaan. Het vertrouwen in de gemeente raakt dan beschadigd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samenhangend en gezamenlijk herstellen en behouden van het wervengebied. Daarbij werken we met Integrale Projectteams (IPM teams). • Het programma valt onder de Regeling risicovolle projecten met bijbehorende zwaardere projectbeheersing. • Invulling geven aan burenplicht en de maatschappelijke zorgplicht: we hebben samen met keldereigenaren een regeling voor kelderherstel ontwikkeld met heldere afspraken over het opdrachtgeverschap voor het herstel van kelders en de kostenverdeling. • Vooraf de conditie van muren en kelders onderzoeken en ervaringen van eerder uitgevoerde projecten gebruiken.
<p>Installaties en systemen voor het functioneren en beheren van de openbare ruimte lopen in toenemende mate het risico om doelwit te worden van cybercriminaliteit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We implementeren in de komen jaren de aanpak van de weerbaarheid van installaties en systemen in kritische bedrijfsprocessen tegen cybercriminaliteit. Zie hiervoor spoor 4 in de bijlage van de Raadsbrief Stand van zaken Digitale stad 2024.
<p>De ruimte in de ondergrond is onvoldoende om alle ruimtelijke ambities te faciliteren. De druk is zo groot dat de balans in de ondergrond verstoord raakt en we niet kunnen voldoen aan de (maatschappelijke) doelen van de Omgevingswet. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van bodem en grondwater. De kwaliteit van het drinkwater komt bijvoorbeeld in gevaar als bodem- en grondwaterverontreinigingen onvoldoende beheerst en gesaneerd worden of als het 2e watervoerend pakket niet veilig of niet verantwoord wordt gebruikt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strakkere regie op de ondergrond en onderzoek naar en inzet van innovatieve oplossingen om optimaal gebruik te maken van de ruimte in de ondergrond. • We voeren waar mogelijk de Beleidsnota Ondergrond 2025-2035 uit, waarbij we participeren en adviseren in gebiedsteams, zodat in een vroeg stadium, laagdrempelig de uitdagingen van de ondergrond in relatie tot gebiedsontwikkeling duidelijk worden.
<p>Onvoldoende Europese regelgeving op het gebied van milieu heeft als gevolg dat we onze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby (via de Rijksoverheid) naar de EU, innovaties stimuleren, start-ups

Strategische programmarisico's	Maatregel
doelen onvoldoende kunnen afdwingen en daarmee realiseren.	binnenhalen, vanuit gemeentelijk beleid maatregelen nemen.
Doordat een groot deel van de luchtverontreiniging van buiten Utrecht komt, en we hier geen directe invloed op hebben, bestaat de kans op stagneren van de verbetering van de luchtkwaliteit, met gevolgen voor de gezondheid van inwoners, ondernemers en bezoekers en mogelijk ook op niet voldoen aan de wettelijke verplichting voor de aangescherpte EU grenswaarden.	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby naar het Rijk (via het Schone Lucht Akkoord) en de EU voor een gezamenlijke aanpak. • Lokale luchtmaatregelen intensiveren zodat we het door ons beïnvloedbare deel maximaal aanpakken.
De grotere afhankelijkheid en toename van energiegebruik en de kans dat de netcongestie verder vergroot kan zorgen voor stroomuitval, onvoldoende elektriciteit voor de bedrijfsvoering en stagnatie van de realisatie van laadpalen.	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van bi-directioneel laden. • Analyseren en uitvoeren van maatregelen om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen, zie de raadsbrief.
De gemeente en VUMO verschillen van inzicht in wat redelijke voorwaarden zijn voor de verkoop van de grond voor het realiseren van een Islamitische begraafplaats . De provincie heeft hierover een uitspraak gedaan maar VUMO heeft hier een bezwaar tegen aangetekend. Dit kan tot verdere vertraging leiden.	<ul style="list-style-type: none"> • Wij conformeren ons aan de uitspraak van de provincie en bereiden de overdracht van de grond zoveel mogelijk voor zoals door het bouwrijp maken van de grond. Daarbij blijven we in gesprek met VUMO over de realisatie.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investerings

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Totaal investeringen programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x €1.000

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	382.884	92.777	42.295	42.056	15.520
Uitbreidingsinvesteringen A	29.779	12.492	0	0	0
Routine-investeringen	46.853	5.377	0	0	0
Totaal	459.516	110.646	42.295	42.056	15.520

Doelstelling Beheer openbare ruimte

x €1.000

Doelstelling Beheer openbare ruimte	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	297.451	75.344	25.610	26.103	0
Uitbreidingsinvesteringen A	1.553	129	0	0	0
Routine-investeringen	14.326	5.277	0	0	0
Totaal	313.330	80.750	25.610	26.103	0

Toelichting doelstelling Beheer openbare ruimte - vervangingsinvesteringen**Programma Werven en Wal- en kluismuren**

Op 15 juli 2021 is het programmaplan Wergebied vastgesteld. Het programmaplan 'Werk aan de Werf' heeft een looptijd van 30 jaar. Voor de uitvoering van het programmaplan kunnen we niet 30 jaar vooruitkijken. Daarom werken we steeds met een uitvoeringsprogramma voor de komende 4 jaar. In het uitvoeringsprogramma staat wat er de komende 4 jaar wordt gedaan en wat dat kost. Het uitvoeringsprogramma wordt ieder jaar aangevuld en geactualiseerd om zo de uitvoering van het programma gedurende de looptijd behapbaar en beheersbaar te houden.

Op 6 mei 2025 is het [uitvoeringsprogramma 2025 - 2028](#) vastgesteld. Hierin is opgenomen dat er in 2026 24,887 miljoen euro aan krediet wordt aangevraagd (prijsspeil 2025).

In bovenstaande tabel is voor 2026 een bedrag van 24,887 miljoen euro opgenomen.

Vervangingen Nota Beheer Openbare Ruimte

In de Nota Beheer Openbare Ruimte, vastgesteld op 18 februari 2021, is een nieuwe financiële strategie opgenomen om investeringen vanaf 0,1 miljoen euro te activeren. Dit betreft de vervangingsinvesteringen op het gebied van verhardingen, civiele constructies, groen, openbare verlichting, verkeersregelinstanties, speelobjecten en beeldende kunst.

Bovenstaande tabel sluit aan bij de [Raadsbrief Meerjaren Investeringsprogramma beheer openbare ruimte d.d. 15 mei 2025 met kenmerk 30274199](#) en de wijziging in de 2e Bestuursrapportage 2025.

Toelichting doelstelling Beheer openbare ruimte - uitbreidingsinvesteringen A

Elektrificatie eigen vloot (uitbreidingsinvesteringen A en routine-investeringen) Met ingang van 2025 moet de bevoorrading van de binnenstad emissievrij plaatsvinden. Het beoogde effect is een gezondere leefomgeving door minder uitstoot gevende vervuiling. Hierdoor wordt geïnvesteerd in een emissievrij vloot. Dit betreft zowel een uitbreiding als de vervanging van de huidige vloot. Dit krediet was in de Programmabegroting 2025 enkel weergegeven als routine-investering, terwijl 0,903 miljoen

euro van het totale krediet een uitbreidingsinvestering A betreft. Deze aanpassing is gemaakt in deze begroting

Accu kluizen (gevolg risico-inventarisatie wijkposten)

Een risico-inventarisatie met betrekking tot veilige werkplekken heeft geresulteerd in de noodzaak tot het aanschaffen van accukluizen. In bovenstaande tabel is een bedrag opgenomen van 0,250 miljoen euro overeenkomstig de [1e Bestuursrapportage 2025](#).

Verbouwing Tractieweg 30-32 (aanpassing vanwege ARBO en Veiligheidseisen)

Bij de Tractieweg 30-32 zijn aanpassingen noodzakelijk vanwege de afkeuring van het gebouw en noodzakelijke huisvesting (van team Centrum-West). In bovenstaande tabel is een bedrag opgenomen van 0,4 miljoen euro overeenkomstig de [1e Bestuursrapportage 2025](#).

Toelichting doelstelling Beheer openbare ruimte - routine-investeringen

Bedrijfsmiddelen (voertuigen)

Aanschaf/vervanging van diverse voertuigen ten behoeve van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Bedrijfsmiddelen (asset informatiesysteem, routing)

Aanschaf en implementatie van een nieuw asset informatiesysteem ten behoeve van het beheer van de openbare ruimte.

Doelstelling Water en rioleringssystemen

						x €1.000
Doelstelling Water en rioleringssystemen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	
Vervangingsinvesteringen	66.927	17.433	16.685	15.953	15.520	
Totaal	66.927	17.433	16.685	15.953	15.520	

Toelichting Water en rioleringssystemen

Uitgangspunt bij vervangen van riolering is dat we bij de vervanging direct klimaatbestendige en circulaire maatregelen nemen.

Conform het uitgangspunt van ontwikkelend beheer willen we met de rioolvervanging een bijdrage leveren aan andere maatschappelijke opgaven zoals het klimaatbestendiger en verkeersveiliger maken van de openbare ruimte, alsmede het vergroenen van de openbare ruimte. Hiermee vormt de rioolvervanging een belangrijke impuls voor de gewenste vernieuwing van de openbare ruimte in de naadloze wijken.

Voor de vertaling van het vervangingsprogramma in concrete projecten stemmen we vanuit het principe van ontwikkelend beheer uitgebreid af met de programma's stedelijke ontwikkeling, mobiliteit, groen en groot onderhoud openbare ruimte.

Bovenstaande tabel sluit aan bij de [Raadsbrief Programma Water en Riolering 2026-2030 d.d. 13 mei 2025 met kenmerk 30252773](#).

Doelstelling Extra groen

x €1.000

Doelstelling Extra groen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	14.573	0	0	0	0
Totaal	14.573	0	0	0	0

Toelichting Extra groen

Voor het jaar 2026 vragen wij geen extra krediet vrij.

Doelstelling Afval voorkomen

x €1.000

Doelstelling Afval voorkomen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	18.506	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	13.653	12.363	0	0	0
Routine-investeringen	32.527	100	0	0	0
Totaal	64.686	12.463	0	0	0

Toelichting Afval voorkomen

De vervangingsinvesteringen betreffen de vervanging van ondergrondse afvalcontainers.

De uitbreidingsinvesteringen A betreffen het plaatsen van ondergrondse containers op nieuwe locaties.

De routine-investeringen betreffen de aanschaf van elektrische voertuigen voor de binnenstad. Deze aanschaf stond gepland voor het jaar 2025. Als gevolg van te weinig inschrijvers op de aanbesteding wordt deze binnenkort opnieuw opgestart. Hierdoor is de verwachting dat de aanschaf jaar 2026 gaat plaatsvinden.

De uitbreidingsinvesteringen betreffen de investering in G(roente) F(ruit) E(tensresten)-containers. Dit project komt voort uit het uitvoering geven van de grondstoffennota. Op dit moment zit het project in de pilot fase en zal vanaf 2026 tot uitvoering komen waarbij geïnvesteerd gaat worden in de aanschaf van containers voor de hoogbouw.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Stadsherstel NV	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten. De Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incourante objecten.	0
Afvalverwerking Utrecht (AVU)	Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht is een	19.000

		x €1.000
Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
	samenwerkingsverband van de gemeenten binnen de provincie Utrecht met uitvoeringstaken op het gebied van afvalverwijdering.	
Vereniging parkmanagement Papendorp	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.	350
Vereniging parkmanagement De Wetering - Haarrijn	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.	400
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.	1.502
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BghU)	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency: Rioolheffing en Afvalstoffenheffing.	1.966

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen					
Aantrekkelijke uitstraling gevels	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120	120	0	0
Herstel kelders wervengebied	Herstel kelders wervengebied	8.000	8.000	0	0
Totaal 1		8.120	8.120	0	0
Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen					
Groenblauw daken	Voorkomen wateroverlast	700	700	0	0
Groenblauw Maatschappelijk vastgoed	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen	300	300	0	0
Totaal 2		1.000	1.000	0	0
Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren					
Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	53	53	53	0
Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stichting Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke, laagdrempelige locaties, talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur, milieu en groen in de stad Utrecht	5.011	5.011	0	5.011
Totaal 3		5.064	5.064	53	5.011
Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische dragen van het karakter van Utrecht					
Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	0	0	0
Financiering monumenten door URF	Financiering monumenten door URF	2.100	1.250	0	0
Meerjarige activiteiten erfgoed	De regeling draagt bij aan het onderhouden van een basisinfrastructuur van een breed en divers aanbod van meerjarige publiekstoegankelijke erfgoedactiviteiten	86	81	81	0
Totaal 5		2.226	1.331	81	0

Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidkwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond

Terugdringen van emissies door houtstook	Terugdringen van emissies door houtstook	95	0	0	0
Totaal	6	95	0	0	0
Totaal		16.505	15.515	134	5.011

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Veilige stad

Programma overzicht

Dit programma is gericht op het werken aan een leefbare en veilige stad voor iedereen.

Portefeuillehouder(s): Sharon Dijksma

Financiën programma

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	6.780	7.456	1.885	1.482	1.219	1.219
Lasten	73.367	75.714	72.715	69.698	69.435	69.435
Saldo Baten en Lasten	-66.588	-68.258	-70.830	-68.216	-68.216	-68.216
Onttrekking reserves	254	287	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	254	287	0	0	0	0
Totaal	-66.334	-67.972	-70.830	-68.216	-68.216	-68.216

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026.

De baten in dit programma zijn 1,885 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Versterkingsgelden 2025-2026 (SPUK) voor lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme (0,537 miljoen euro)
- Subsidie ZonMW voor Grip en Onbegrip; domeinoverstijgende samenwerking in hotspots en veiligheidsregio's 2024-2027 (0,263 miljoen euro)
- Leges en Vergunningen (1,026 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 72,715 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Utrecht, inclusief kosten voor huisvesting (38,458 miljoen euro)
- Apparaatslasten (22,658 miljoen euro)
- Subsidie Jongerenwerk en Veiligheid (5,989 miljoen euro)
- Samenwerkingsverbanden RIEC, RVS, ZVHRU (1,744 miljoen euro)

In dit programma vinden in 2026 geen mutaties op de reserves plaats.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

x € 1.000

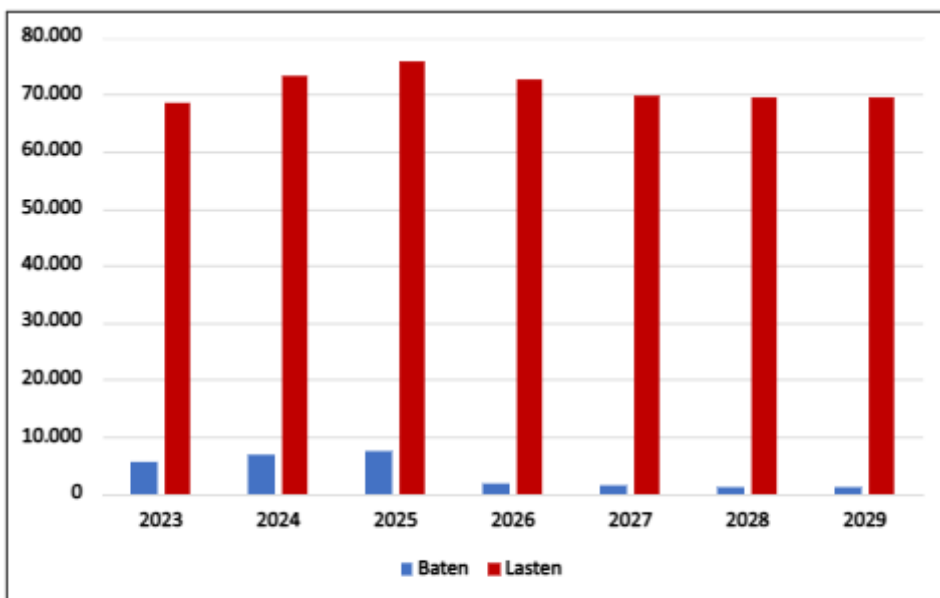
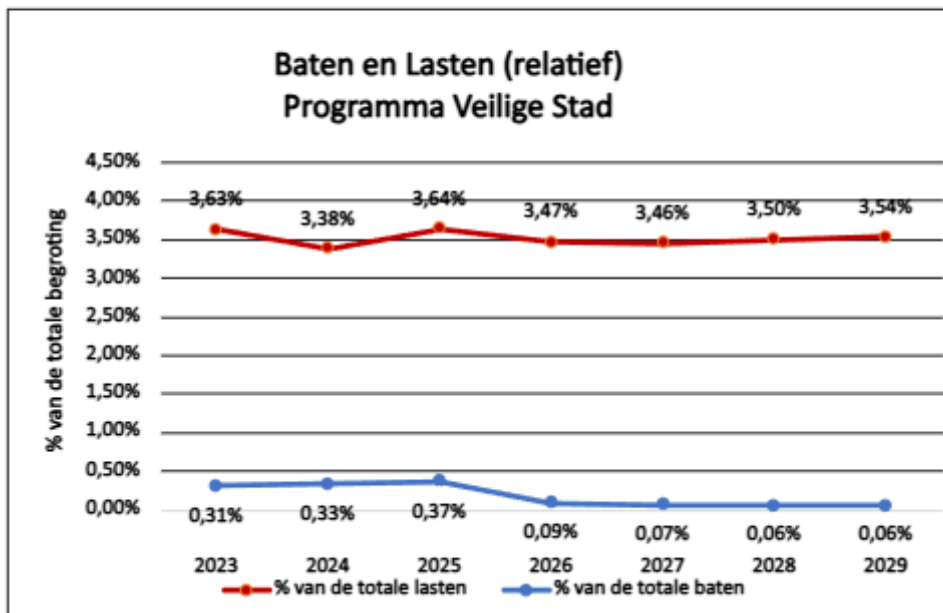
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	-	230	363	363	364	364
Thema 1b: Verlagen kwaliteit interne dienstverlening	-	69	69	69	69	69
Verminderen uitvoeringscapaciteit Utrecht zijn we Samen 2.0	-	131	131	131	131	131
Verlagen bijdragen aan subsidie politiekeurmerk Veilig Wonen	-	79	79	79	79	79
Veiligheidsregio Utrecht: overschot 2024 inzetten ter dekking van knelpunt VRU	-	1.200	-	-	-	-
Totaal	-	1.709	642	642	643	643

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

De specifieke uitkering Preventie met gezag loopt van 2022-2025. Dit is zowel aan de baten als de lastenkant zichtbaar.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Aanpakken/ voorkomen criminaliteit

Aanpakken en voorkomen van criminaliteit.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten Met elkaar, voor elkaar, onderdelen van sociale basis en basiszorg 2025-2035	2024	We willen dat in Utrecht iedereen gezond, prettig en zelfstandig kan wonen en samenleven. Daar waar nodig bieden we passende zorg, ondersteuning en opvang aanvullend op wat mensen zelf en met elkaar organiseren.
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) staan de doelen die we op het terrein van veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Agenda tegen uitbuiting	2023	Agenda over de prioriteiten om samen met onze partners meer zicht te krijgen op uitbuiting in de stad, uitbuiting te voorkomen, daders aan te pakken en slachtoffers snel en adequaat te helpen.
Aanpak tegen etnisch profileren	2023	Om een inclusieve stad te zijn en te blijven treden gemeente en politie hard op tegen discriminatie, (institutioneel) racisme en etnisch profileren. Gemeente en politie willen ook zelf inclusieve, discriminatievrije en professioneel handelende organisaties zijn.
Nota 'Grenzen Stellen Perspectief Bieden'	2021	Een meerjarige aanpak om de veiligheid en leefbaarheid in de stad te vergroten door het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit.
Visie Digitale Stad	2021	Visie op het fundament en daarmee de randvoorwaarden, om succesvol te digitaliseren in Utrechtse opgaven.
Nota van Uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026	2019	Opdracht uitvoering jongerenwerk 2020-2026.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Aantal misdrijven.	Peiljaar 2022: 24.196	25.196	gelijk of minder dan het peiljaar	gelijk of minder dan het peiljaar	-	-	-
Veiligheidsgevoel in de eigen buurt.	70%	-	gelijk of beter dan het peiljaar	-	gelijk of beter dan het peiljaar	-	-

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Voortzetten uitvoering geven aan de nota Grenzen stellen, perspectief bieden (nota GSPB), met twee pijlers: doorbreken criminele carrières en doorbreken criminele geldstromen. Het thema 'ondermijning in de zorg' is in 2025 toegevoegd als één van de speerpunten binnen de aanpak GSPB.
- Voortzetten controles en acties om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan door het Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUI).
- Voortzetten uitvoering Agenda Tegen Uitbuiting.
- Uitvoering geven aan het [Uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid en Weerbaarheid](#).
- De gemeentelijke handhavers werken in de wijken zo specifiek mogelijk op overlastlocaties en dragen bij aan diverse preventie acties o.a. tegen woninginbraak.
- We werken aan diverse preventieacties, nazorg na incidenten, weerbaarheidstrainingen en campagnes om de stad Utrecht veiliger te laten worden.
- Voortzetten van acties vanuit de Aanpak Tegen Etnisch Profileren om etnisch profileren te voorkomen en tegengaan.

Financiën Aanpakken/ voorkomen criminaliteit

x €1.000

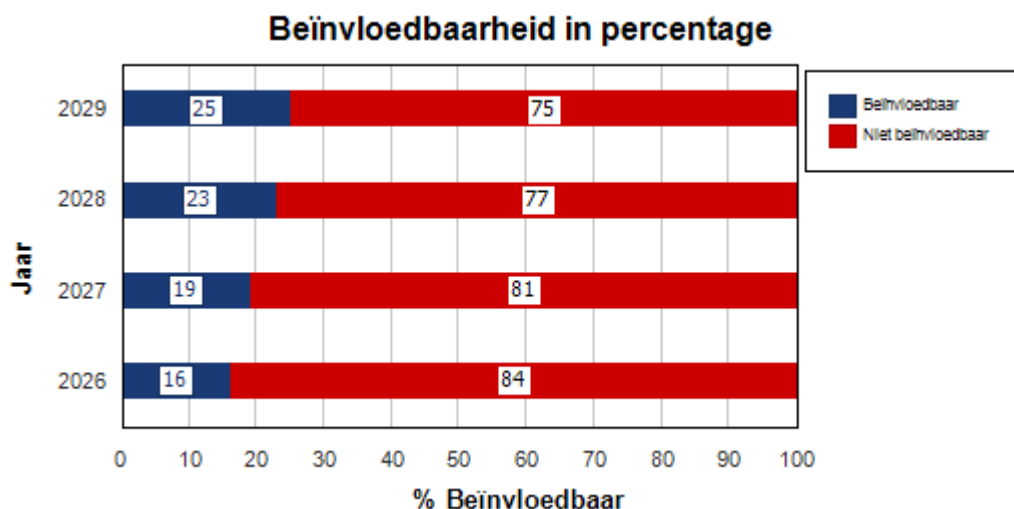
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	4.364	4.501	0	0	0	0
Lasten	17.391	19.232	14.307	14.095	14.095	14.095
Saldo Baten en Lasten	-13.026	-14.731	-14.307	-14.095	-14.095	-14.095
Onttrekking reserves	0	83	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	83	0	0	0	0
Totaal	-13.026	-14.648	-14.307	-14.095	-14.095	-14.095

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
De rijkssubsidie Preventie Met Gezag is vooralsnog toegekend tot en met 2025. Hierdoor zijn de baten en lasten in 2026 lager.	-4.501	I
Lasten		
De rijkssubsidie Preventie Met Gezag is vooralsnog toegekend tot en met 2025.	-4.501	I
VJN 2025 Corresponderende post voor Wapens en Jongeren (december circulaire 2024)	-83	I
VJN 2024 Verlaging materiële budget ten behoeve van aanpakken / interventies / acties voor het voorkomen van ontwrichtende effecten van ondermijning en drugsgerelateerde criminaliteit	-514	S
VJN 2025 Stopzetten bijdragen aan subsidie voor Politie keurmerk Veilig Wonen	-79	S
Loon en prijscompensatie	304	S

In de december circulaire 2024 is door het rijk incidenteel een bedrag van 0,083 miljoen voor Wapens en Jongeren beschikbaar gesteld. Dit bedrag is via de algemene dekkingsreserve overgeheveld naar 2025.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 16%, 2027 19%, 2028 23% en voor 2029 25%

De doelstelling Aanpakken en voorkomen van criminaliteit is beperkt beïnvloedbaar. De opgave Grenzen Stellen en Perspectief Bieden (GSPB) en de subsidies voor Jeugd en Veiligheid zijn de grootste beïnvloedbare posten van deze programmadoelstelling. De middelen vanuit het coalitie-akkoord voor GSPB worden tot 2026 ingezet als cofinanciering van de rijksmiddelen Preventie Met Gezag (PMG). Korting op het gemeentelijke budget, kan daardoor leiden tot een lagere toekenning van rijksmiddelen. Als toenemende drugsgerelateerde criminaliteit met (nog) minder middelen moet worden tegen gegaan (met inachtneming van de reeds ingeboekte bezuinigingen van meer dan een half miljoen) zien we een fors risico kijkend naar de veiligheid in de stad. Er wordt met drugsgerelateerde criminaliteit veel geld verdiend. Minder inzet op het bestrijden/aanpakken van deze criminele geldstromen kan leiden tot vergroten van de parallelle schaduwconomie in kwetsbare wijken van de stad (de focusgroepen vanuit de aanpak ondermijning). Minder aansluiting van het jongerenwerk en de buurtteams op veiligheidsvraagstukken in de wijk en het bieden van hulp en perspectief aan jonge aanwas en doorgroeiërs in kwetsbare posities (inclusief de terugkeerders uit detentie), zal het risico van recidive doen toenemen en daarmee de drugsgerelateerde geweldsincidenten in de stad. Terwijl het tegengaan van ontwrichtende effecten van drugscriminaliteit in de wijken nou juist het speerpunt is waar de raad focusgroepen en focusgebieden op hebben bepaald. Er kunnen op het gebied van Veiligheid nadelige gevolgen optreden als kwetsbare jongeren minder in beeld komen en niet meer (intensief) worden begeleid. Daarnaast kunnen we minder doen aan het (digitaal) weerbaar maken van jongeren/ondernemers en preventieve programma's op scholen.

Doelstelling 2: Tegengaan/voorkomen overlast

Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) staan de doelen die we op het terrein van de veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Raadsbrief Stand van Zaken Programma Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat/Damstraat	2023	Stand van zaken Programma Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat/Damstraat.
Programma Detentie- en Terugkeer	2021	Programma waarin partijen gezamenlijk beter in staat worden gesteld om achterliggende problematiek bij gedetineerden aan te pakken en daarmee het risico op recidive terug te dringen. De uitgangspunten van het programma Detentie en Terugkeer komen overeen met de uitgangspunten rondom de re-integratie van (ex-)gedetineerden die landelijk zijn vastgesteld in het Bestuurlijk Akkoord (2019) en de bijbehorende Handreiking (2021).

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Geregistreerde overlast (politieregistraties)	Peiljaar 2022: 13.781	14.761	gelijk of minder dan het peiljaar	gelijk of minder dan het peiljaar	gelijk of minder dan het peiljaar	nog niet bekend	nog niet bekend
Geregistreerde overlast (gemeentelijke meldingen).	Peiljaar 2023: 8.753	12.032	gelijk of minder dan in peiljaar	gelijk of minder dan in peiljaar	gelijk of minder dan in peiljaar	nog niet bekend	nog niet bekend

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Activiteiten die we niet meer doen

- Na een amendement in de gemeenteraad ([A107 Extra boa's binnenstad](#)) is besloten dat de binnenstad in 2024 en 2025 twee extra wijkboa's krijgt. Hiermee waren er meer handhavers op straat om de veiligheid en leefbaarheid in het stadscentrum te verbeteren. Vanaf 2026 zijn er geen middelen om de inzet van deze twee extra boa's voort te zetten.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Voortzetten Programma Amsterdamsestraatweg en Programma Kanaalstraat-Damstraat.
- Voortzetten van de inzet op de ambitie veilige buurten uit de integrale wijkaanpak samen voor Overvecht.
- Voortzetten van [Uitvoeringsprogramma](#) Utrechtse Aanpak gericht op mensen met een samenloop van complexe problemen en een (potentieel) veiligheidsrisico.
- Voortzetten van [Uitvoeringsprogramma](#) Stedelijke Aanpak overlastgevend en criminele vreemdelingen.
- Voortzetten uitvoering geven aan de werkwijze rondom Utrechtse (ex-)gedetineerden vanuit het programma Detentie en Terugkeer.
- De gemeentelijke handhavers controleren, vaak met een preventieve insteek, in de wijken op verschillende vormen van overlast. Bijvoorbeeld jeugdoverlast, overlast door gebruik van alcohol, drugs en vuurwerkoverlast.
- Met het Actualiteitenteam Preventief (voorheen flexteam) van toezichthouders en het Actualiteitenteam Repressief van boa's zijn we wendbaar en kunnen we snel reageren op overlastsituaties.
- Op basis van de VJN 2024 is de nachtelijke inzet van handhaving per 1 juli 2024 teruggebracht naar 4 nachten. In 2026 verschuift de nachtelijke inzet in deze vier nachten naar voren om zo beter aan te sluiten op de momenten met relatief de meeste overlast (late avond/vroege nacht).
- Handhavers voeren op basis van meldingen van bewoners en ondernemers een controle uit op de betreffende locatie. Afhankelijk van de situatie treden zij handhavend op. In de Voorjaarsnota 2024 is besloten deze inzet van de GOA/BMU-dienst op meldingen te halveren en meldingen voortaan meer data-gericht af te handelen.
- We voeren regie op wijkveiligheid. We werken in netwerken en nemen met onze partners het initiatief om met gerichte integrale veiligheidsaanpakken de overlast en criminaliteit op hotspots duurzaam aan te pakken.
- Initiatieven uit de wijk om veiligheid en leefbaarheid te verbeteren, faciliteren en ondersteunen we.

Financiën Voorkomen/tegengaan overlast

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.314	1.372	263	263	0	0
Lasten	13.247	13.113	11.703	10.963	10.700	10.700
Saldo Baten en Lasten	-11.933	-11.741	-11.440	-10.700	-10.700	-10.700
Onttrekking reserves	204	204	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	204	204	0	0	0	0
Totaal	-11.730	-11.538	-11.440	-10.700	-10.700	-10.700

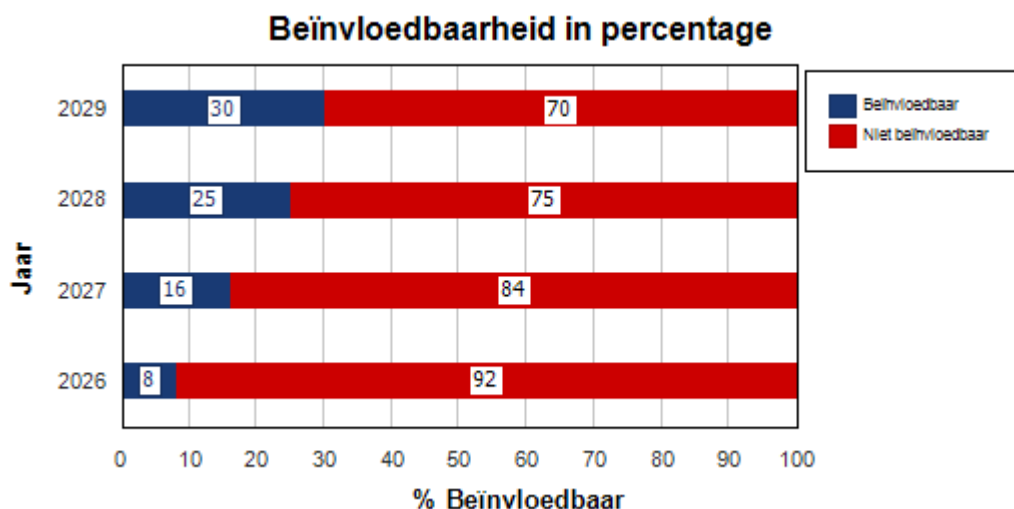
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
De subsidie Reintegratie Officer/Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (RIO/IPTA) zijn vooralsnog incidenteel. Hierdoor zijn de baten en lasten lager.	-551	I
Voor de periode 2024-2025 ontvangt de Gemeente een SPUK uitkering voor Overlastgevende Criminele Vreemdelingen. Hierdoor zijn de baten en lasten lager	-510	I
Lasten		
De subsidies Reintegratie Officer/Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (RIO/IPTA) zijn vooralsnog incidenteel. Hierdoor zijn de baten en lasten lager.	-551	I
Voor de periode 2024-2025 ontvangt de Gemeente een SPUK uitkering voor Overlastgevende Criminele Vreemdelingen. Hierdoor zijn de baten en lasten lager.	-510	I
PB 2024: A107 Extra BOA's binnenstad voor 2 jaar vervalt in 2026	-204	I
VJN 2024: halveren inzet Thor op bewonersmeldingen gemeentelijke overlastaanpak (0,462 miljoen) en verschuiving in verdeling nachtdiensten BOA's (0,257 miljoen). De bezuiniging wordt verdeeld over de programma's Aantrekkelijke groene leefomgeving en erfgoed, Duurzame Bereikbaarheid en Veilige Stad.	-175	S

De inzet van 2 extra BOA's voor de duur van 2 jaar (A107) werd in 2024 en 2025 gedekt vanuit de reserve.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 8%, 2027 16%, 2028 25% en voor 2029 30%

De doelstelling Voorkomen en tegengaan van overlast is beperkt beïnvloedbaar. Bezuinigen op deze doelstelling betekent dat we minder personele inzet op diverse terreinen kunnen doen om overlast aan te pakken. Het betekent bijvoorbeeld minder toezicht, minder PGA-experts op hoog risico personen, zoals ernstig overlastgevende en criminele verslaafden en vreemdelingen, minder gebiedsmanagers veiligheid en/of minder inzet op het onderhouden van netwerkcontacten met partners in de stad. Ook kunnen we minder inzetten op het voorkomen en beheersen van hotspots, waar veel overlast is. Bij bezuinigingen kunnen we in het veiligheidsbeleid onze regierol als gemeente minder goed uitvoeren. Uit evaluaties bij crises en casuïstiek blijkt dat deze regierol cruciaal is om de problemen aan te kunnen pakken.

Doelstelling 3: Verstoring OO en crises

Adequaat optreden bij -mogelijke- verstoringen van de openbare orde en bij crisissituaties.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) staan de doelen die we op het terrein van de veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Beleidskader Cameratoezicht 2023 – 2026	2023	Beleidskader waarin doel, criteria en werkwijze van vast en flexibel cameratoezicht is vastgelegd.
Uitvoeringsprogramma Utrecht zijn we samen Utrecht 2.0 (herijking)	2023	Met UZWS 2.0 versterken we onze aanpak tegen schadelijke polarisatie, radicalisering en extremisme en dragen we bij aan een veilige en weerbare stad.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Bestuursagenda beleidsperiode 2024-2027 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	2023	Binnen deze agenda ligt de focus op vier thema's: toekomstbestendige brandweerzorg, veilige en gezonde leefomgeving, versterking crisisbeheersing en great place to work.
Aanpak Straatintimidatie	2021	Aanpak om het ongewenst en grensoverschrijdend gedrag op straat de komende jaren stevig aan te pakken.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling
		2024	2025	2026	2027	2028	
Aantal openbare orde verstoringen en crises waaronder ook preparatie op mogelijke excessen zoals bij kraken, voetbal, demonstraties.		2.138	-	-	-	-	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Uitvoering van het beleidskader cameratoezicht:
- Uitkomsten en opvolging verkenning haalbaarheid gemeentelijke cameratoezichtcentrale.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Voortzetten van de uitvoering beleidskader cameratoezicht 2023-2026 door monitoring huidige inzet en jaarlijkse analyse op cameraniveau, waar mogelijk vervanging van vaste camera's door tijdelijke mobiele camera's, screening van nieuwe aanvragen en informeren over wijzigingen.
- Voortzetten van de aanpak tegen straatintimidatie.
- Voortzetten van de uitvoering van het uitvoeringsplan Utrecht zijn we samen 2.0, waarmee we onze aanpak versterken tegen schadelijke polarisatie, radicalisering en extremisme.
- Het faciliteren van demonstraties en het voorkomen van en preparatie op openbare ordeverstoringen (onder andere met de inzet van de bestuurlijke maatregelen in het kader van openbare orde), waarbij de wijze waarop de demonstraties worden gefaciliteerd periodiek wordt geëvalueerd met de organisatoren en Amnesty International.
- Adequaat optreden bij dreigende situaties wanordelijkheden om wanordelijkheden te voorkomen en indien deze alsnog plaatsvinden, herstellen van de orde.
- Voortzetten van de inzet op de normalisatie van supportersbezoek bij voetbalwedstrijden en minder politie inzet tijdens de wedstrijden, onder andere door de inzet op een steviger persoons- en groepsgerichte aanpak.

- De gemeentelijke handhavers worden ingezet bij maatschappelijke onrust of bij actuele situaties die mogelijk uitgroeien tot verstoringen van openbare orde.
- Voortzetten van de vergunningverlening en handhaving op de APV en bijzondere wetten, zoals de Alcoholwet bij horecabedrijven, coffeeshops, seksinrichtingen en casino's.
- Crisisbeheersing: door veranderde geopolitieke verhoudingen neemt het risico op maatschappelijke ontwrichting toe, we nemen stappen om een aanpak hierop door te ontwikkelen.

Financiën Verstoring OO en crises

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.101	1.583	1.622	1.219	1.219	1.219
Lasten	42.730	43.369	46.706	44.640	44.640	44.640
Saldo Baten en Lasten	-41.628	-41.786	-45.084	-43.421	-43.421	-43.421
Onttrekking reserves	50	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	50	0	0	0	0	0
Totaal	-41.578	-41.786	-45.084	-43.421	-43.421	-43.421

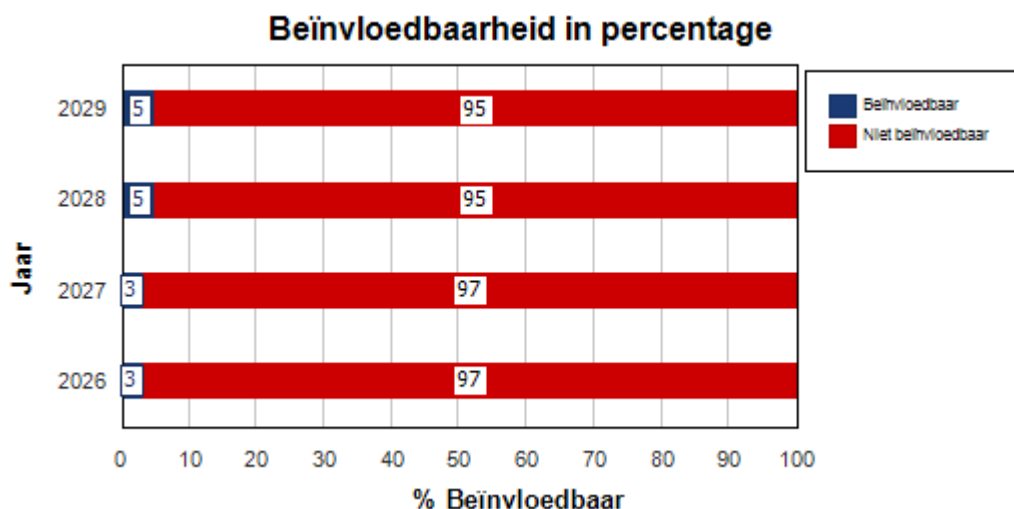
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing		
Lasten		
VJN 2025: Het verwachte knelpunt op de gemeentelijke bijdrage aan Veiligheidsregio Utrecht in 2026 wordt gedekt vanuit het voordeel op de jaarrekening 2024 van de VRU, dat we in 2025 terugontvangen.	2.400	I
VJN 2025: Loon en prijscompensatie Veiligheidsregio Utrecht.	1.336	S
VJN 2025: Faciliteren demonstraties en preparatie op openbare ordeverstoringen.	-370	I
VJN 2025: Verminderen Uitvoeringscapaciteit Utrecht zijn wij Samen.	-131	S
Coalitieakkoord 2022-2026 Afbouw individueel Gemeentelijk Pluspakket VRU.	-100	S
VJN 2023: Middelen van het Zandpad zijn gedurende drie jaar ingezet om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de commissie Sorgdrager op het gebied van modernisering sekswerk beleid.	425	I

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 3%, 2027 3%, 2028 5% en voor 2029 5%

De doelstelling Verstoren openbare orde en crises is zeer beperkt beïnvloedbaar. Het percentage is relatief laag omdat het begrote bedrag op deze doelstelling voor het grootste gedeelte bestaat uit een bijdrage aan de Veiligheidsregio Utrecht, een verbonden partij. Deze bijdrage is niet beïnvloedbaar. De beïnvloedbare kosten op deze doelstelling zijn de personele inzet en het cameratoezicht. Bezuinigen op deze doelstelling betekent dat demonstraties minder goed gefaciliteerd kunnen worden, er meer grootschalige openbare orde verstoringen zouden kunnen plaatsvinden omdat preparatie en optreden minder goed verloopt (excessen voetbal, jaarwisseling, rellen, excessen bij kraken, excessen bij dreigingen en preparatie op terrorisme en crises). Ook kunnen we minder inzetten op het voorkomen en beheersen van hotspots, waar veel overlast is. Bij bezuinigingen kunnen we in het veiligheidsbeleid onze regierol als gemeente minder goed uitvoeren. Uit evaluaties bij crises en casuïstiek blijkt dat deze regierol cruciaal is om de problemen aan te kunnen pakken. Minder cameratoezicht op overlast gevende plaatsen kan leiden tot meer verstoringen/ onrust.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Beschikbare capaciteit bij de gemeente en de veiligheidspartners en (jeugd)zorgverleners. Capaciteitstekorten hebben gevolgen voor de uitvoeringskracht.	Ondanks het toepassen van temporiseren dan wel prioriteren binnen Programma Veilige Stad blijft het risico bestaan. We blijven temporiseren dan wel prioriteren binnen Programma Veilige Stad als dit risico zich voordoet.
Een tekort aan (sociale) woonruimte en knelpunten in het snel beschikbaar stellen van passende (verblijfs)zorg wanneer dit vanuit een veiligheidsbelang belangrijk is (bijvoorbeeld als een persoon met onbegrepen gedrag een gevaar voor zichzelf en/of voor de omgeving is).	Ondanks dat er extra opvangplekken zijn gecreëerd, blijft hier een risico bestaan. We blijven extra investeren in opvangplekken vanuit de gemeente om tijdelijk de plaatsing op een (crisis)zorg- of behandelplek te overbruggen bij multiproblematiek en hoog risicovolle casuïstiek.
Nieuwe crises die veel van onze capaciteit vragen, zoals dit bijvoorbeeld speelt bij het Midden-Oosten	Prioriteiten stellen binnen Programma Veilige Stad.

Strategische programmarisico's	Maatregel
conflict en onze extra inzet op weerbaarheid door geopolitieke ontwikkelingen.	
Een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van onze ambities is dat we als één overheid optreden. Bestaande wet- en regelgeving beperkt in sommige gevallen informatiedeling en verdere samenwerking.	Lobby voeren om beperkingen bij informatiedeling en verdere samenwerking op te lossen danwel te verminderen.
De inzet van Utrechtse OOV-kennis en expertise bij dreigende openbare ordeverstoringen en crises in omliggende gemeenten binnen de veiligheidsregio Utrecht kan een wissel trekken op de capaciteit in onze eigen organisatie en dus een wissel trekken op de inzet voor de gemeente Utrecht.	We zijn in gesprek met RVS en VRU over mogelijkheid om extra capaciteit hiervoor bij de gemeente Utrecht/OOV te creëren, die in de gemeente Utrecht kennis en ervaring kan opdoen waarbij deze kennis en ervaring als nodig kan worden ingezet voor bijstand in de regio.
De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de paragraaf Weerstandsvermogen en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen .	

Investerings

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

		x €1.000
Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweerbzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverlening (GHOR).	36.030

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Aanpakken en voorkomen van criminaliteit					
Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief	4.191	4.363	0	4.363
Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	1.971	340	340	0
Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	81	0	0	0
Totaal 1		6.243	4.703	340	4.363
Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen					
		0	0	0	0
Totaal 2		0	0	0	0
Adequaat optreden					
Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	242	252	252	0
Totaal 3		242	252	252	0
Totaal		6.485	4.955	592	4.363

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Passende ondersteuning en opvang

Programma overzicht

We bieden zo nodig passende zorg, ondersteuning en opvang aan Utrechters aanvullend op wat mensen zelf en met elkaar kunnen organiseren.

Portefeuillehouder(s): Linda Voortman en Rachel Streefland

Financiën programma

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	4.684	5.801	7.138	4.846	4.846	4.846
Lasten	242.507	266.247	262.040	254.558	251.086	251.086
Saldo Baten en Lasten	-237.823	-260.446	-254.902	-249.712	-246.240	-246.240
Onttrekking reserves	358	13.525	0	0	0	0
Toevoeging reserves	8.701	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-8.343	13.525	0	0	0	0
Totaal	-246.166	-246.921	-254.902	-249.712	-246.240	-246.240

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 7,138 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Eigen bijdragen van cliënten voor maatwerkvoorzieningen Wmo zoals Hulp bij het huishouden en beschermd wonen (4,846 miljoen euro)
- Inkomsten vanuit de Specifieke uitkering IZA (2,292 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 262,040 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Budget voor basiszorg waaronder het Buurteam sociaal (29,141 miljoen euro)
- Aanvullende zorg waaronder individuele begeleiding en hulp bij het huishouden (89,857 miljoen euro)
- Budget voor de taken die wij als centrumgemeente uitvoeren voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (143,091 miljoen euro)

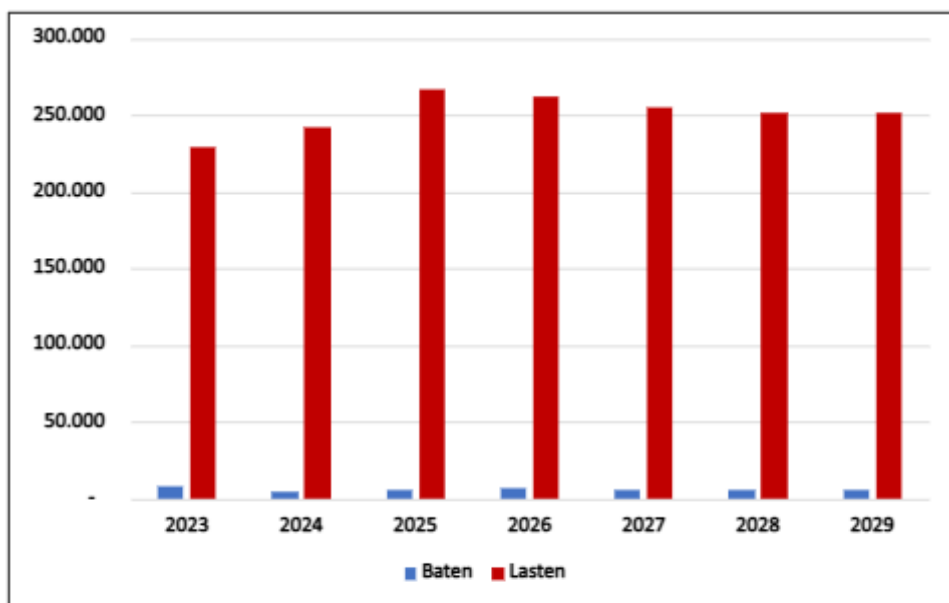
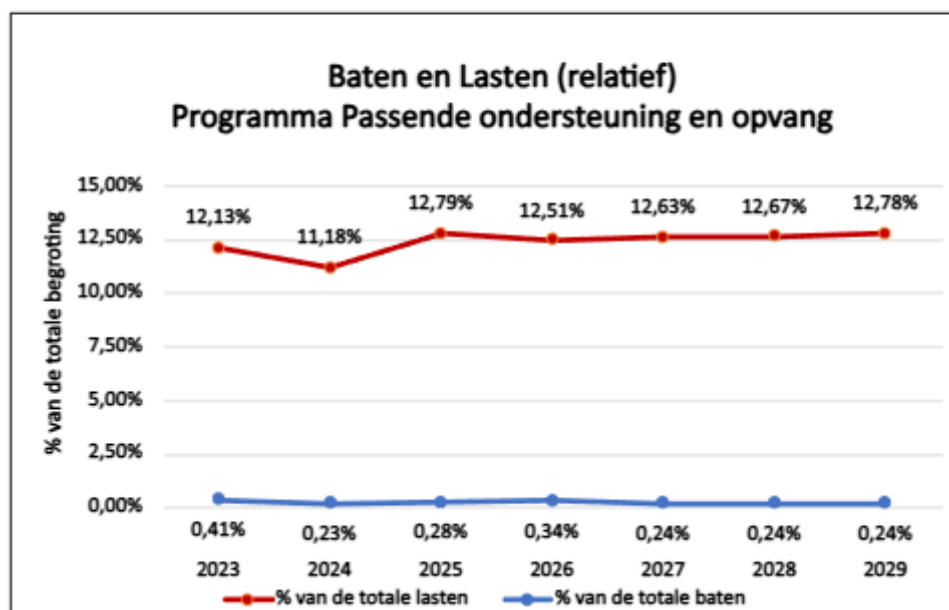
In 2025 waren er middelen uit voorgaande jaren beschikbaar via de algemene dekkingsreserve voor Aanpak van dakloosheid en beschermd wonen. Deze zijn in 2025 aan de reserve onttrokken.

Hervormingen en bezuinigingen

In de Voorjaarsnota 2025 zijn voor dit programma geen hervormingen en bezuinigingen opgenomen. Wel is al vanuit de Voorjaarsnota 2023 een taakstelling op dit programma ingeboekt in het kader van hervormingen sociaal domein. De in dit programma benoemde activiteiten zijn in lijn met de uitgangspunten van deze hervormingen ([zie ook de raadsbrief hervormingen sociaal domein](#)).

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Passende basiszorg

Utrechters met een hulpvraag krijgen tijdig een passende oplossing aanvullend op wat er in de sociale basis kan worden geboden.

Beleidskader

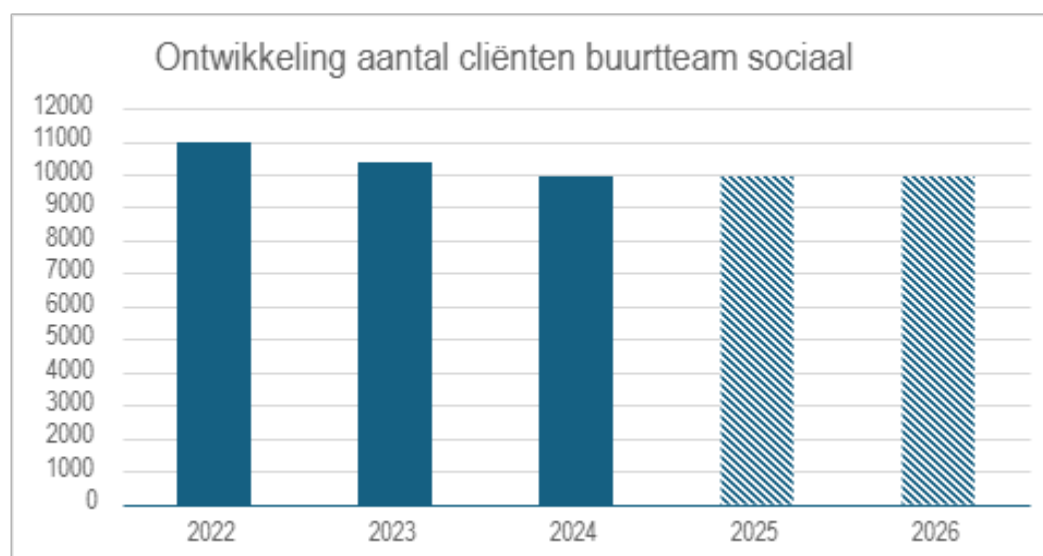
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten met elkaar voor elkaar - onderdelen van sociale basis en basiszorg 2025-2035	2024	Kaders voor de opdracht aan de buurtteams, onafhankelijke cliëntondersteuning en informatie en advies voor 2025 - 2035.
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034.
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2025.

Effectindicatoren

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor alle doelstellingen streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

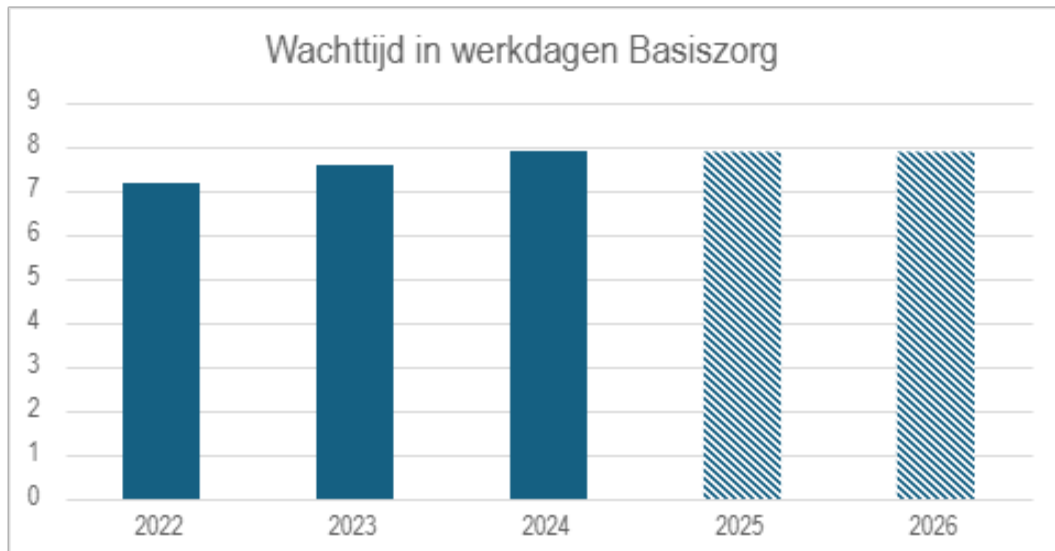

Het aantal inwoners dat een beroep doet op het buurtteam was in 2024 9936. Er was de afgelopen jaren een lichte daling door administratieve afsluitingen van niet meer actieve dossiers. De instroom van nieuwe casussen (er kunnen meer casussen per unieke inwoner zijn) steeg wel van 7068 in 2023

naar 7283 in 2024 maar de uitstroom nam ook toe. Op basis van de cijfers van het eerste tertaal van 2025 verwachten we voor 2025 en 2026 een stabiel beeld. Dit is in lijn met het streven van de Wmo nota dat vragen vanuit de aanvullende zorg worden afgebogen naar de basiszorg (buurtteam). Dit leidt tot een hogere instroom bij het buurtteam maar de verwachting is dat ook dat het buurtteam zorgvragen kan afbuigen naar de sociale basis en daarmee de uitstroom kan verhogen.

Of het lukt om deze lijn door te zetten, wordt naast de inzet vanuit deze programmadoelstelling ook voor een belangrijk deel bepaald door de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken, en andere ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld die op de arbeidsmarkt ((zie paragraaf risico's).

Beschikbaarheid

De wachttijd tussen aanmelding en keukentafelgesprek bij het buurtteam nam iets toe van 7,6 werkdagen in 2023 naar 7,9 werkdagen in 2024. De wachttijd is daarmee iets hoger dan het streven van 5 werkdagen. Spoedeisende vragen worden echter meteen, dus binnen de 5 dagen termijn, opgepakt waardoor verergering van deze problemen wordt voorkomen. Het gebeurt ook zeer regelmatig dat inwoners ervoor kiezen om langer te wachten omdat zij bijvoorbeeld het gesprek graag met hun mantelzorger erbij voeren of omdat dit beter uitkomt. De reden voor de toename van de wachttijd is de toename van de nieuwe vragen. Een nieuwe aanmelding vraagt meer inzet dan een inwoner die al bekend is bij het buurtteam. We verwachten, gezien de beweging zoals beschreven bij bereik dat deze wachttijd stabiel blijft.

In lijn met de Wmo nota willen we dat hulp tijdig beschikbaar blijft voor de meest kwetsbaren. De wachttijd die we nu zien met de aanpak waarbij spoedeisende vragen altijd meteen worden opgepakt, past hierbij. Ook hier zijn we echter afhankelijk van de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken, en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (zie paragraaf risico's).

Kwaliteit

Om de kwaliteit te monitoren zetten we de lijn van voorgaande jaren door. De buurtteams gebruiken de app Ervaringwijzer om cliëntervaringen uit te vragen. Ervaringwijzer meet de cliëntervaring op drie gebieden: 'ervaren toegankelijkheid', 'ervaren kwaliteit' en 'ervaren effect'. In de tertaalgesprekken worden de resultaten met het buurtteam besproken. Over de uitkomsten van de Ervaringwijzer informeren we uw raad jaarlijks in de [jaarstukken](#).

Daarnaast volgen we de ervaring van cliënten door rapportages van aanbieders, klachtenrapportages, signalen van aanbieders tijdens tertaalgesprekken, signalen uit de stad en de meldingen van incidenten en calamiteiten. Het Panel Meetellen blijft daarnaast onafhankelijk onderzoek uitvoeren naar de ervaring en beleving van de kwaliteit bij hun panelleden (zie bijvoorbeeld het onderzoek "[vinden wat je nodig hebt](#)"). Ook hebben wij regelmatig contact met verschillende cliëntraden, zoals de Wmo-cliëntenraad. Zij geven ons gevraagd en ongevraagd advies en geven signalen door over de ervaren kwaliteit van de ondersteuning en waar we deze kunnen verbeteren. Ook houdt de GGDrU toezicht op de kwaliteit van alle vormen van Wmo-ondersteuning en geven we invulling aan de acties uit het uitvoeringsprogramma toezicht.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Om de beweging naar voren te realiseren werkt de buurtteamorganisatie met partners in de sociale basis aan een stedelijke werkwijze van de startbijeenkomst om de activiteiten in de sociale basis beter te ontsluiten zodat passende ondersteuning geboden kan worden, zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig. (Q4 2026)
- Aanvullend op bovenstaande, hebben we de buurtteamorganisatie sociaal ook gevraagd om samen met de (naar verwachting per maart 2026 bekende) nieuwe contractpartner aanvullende zorg Wmo (per 2027) en de sociale basis te komen tot een werkwijze die leidt tot nog beter op elkaar afgestemde zorg en ondersteuning (Q4 2026)
- In het kader van wijkgericht werken wordt in de wijken Vleuten-de Meern en Zuid een gezamenlijke wijkaanpak opgezet door het buurtteam, vanuit de Wijkalliantie+. (Q4 2026)
- In het kader van collectief werken worden onderwerpen en/of doelgroepen gekozen waarover veel vragen bij het buurtteam terecht komen waarbij een groepsgerichte oplossing in de sociale basis ook passend is. Hiervoor wordt groepsgericht aanbod gecreëerd. (Q4 2026)

Activiteiten die we niet meer doen

- Het buurtteam kijkt kritisch naar wat er in de basiszorg moet worden aangepakt en wat niet. Een deel van de ondersteuning die het buurtteam biedt, kan ook geboden worden in de sociale basis.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We geven uitvoering aan het nieuwe contract met de buurtteamorganisatie. Hiermee geven we invulling aan ontwikkelopgaven uit de Nota van uitgangspunten Met elkaar, voor elkaar.
- De buurtteams helpen inwoners integraal met hun hulpvraag binnen de sociale basiszorg in samenwerking met andere partners in de stad.

Financiën Passende basiszorg

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	27	2.292	2.292	0	0	0
Lasten	32.012	28.589	29.644	27.349	27.348	27.348
Saldo Baten en Lasten	-31.985	-26.297	-27.352	-27.349	-27.348	-27.348
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-31.985	-26.297	-27.352	-27.349	-27.348	-27.348

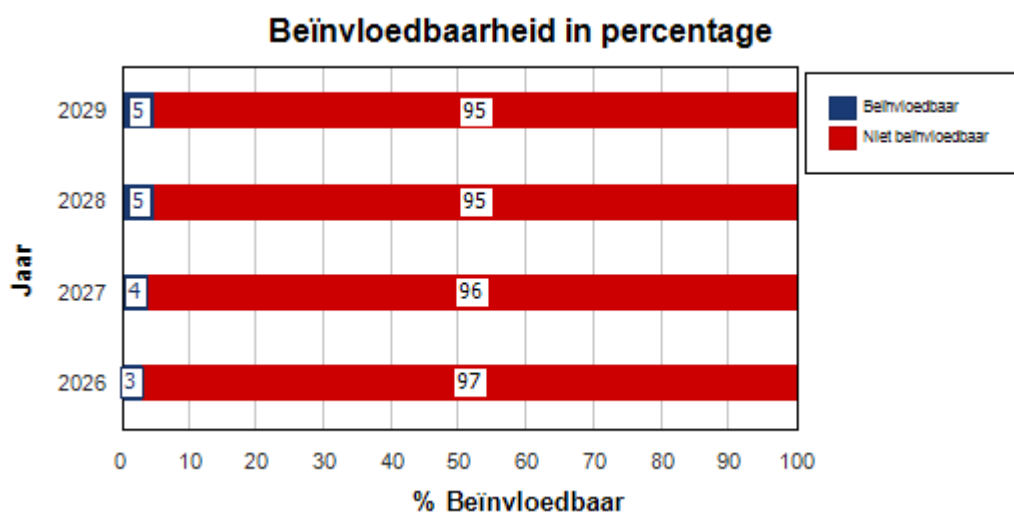
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten ten opzichte van de begroting 2025.		
Lasten		
Door de loon- en prijsindexatie op de budgetten en de compensatie voor de groei van de stad neemt het budget toe ten opzichte van 2025	1.128	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 3 %, 2027 4%, 2028 5% en voor 2029 5%

Onder deze doelstelling valt met name de opdracht aan het Buurteam Sociaal voor de toegang tot de Wmo en basiszorg onder de Wmo. De opdracht is per 2025 gegund aan de Buurteams met een meerjarige overeenkomst die loopt tot 2035. Het uitgangspunt voor zowel Wmo als jeugdhulp is om zoveel mogelijk cliënten uit de (dure) specialistische hulp (wettelijke taak) te houden. Om deze reden organiseren we buurtteams die naast toegang tot zorg (wettelijke taak) ook al lichte zorg kunnen bieden (geen wettelijke taak) zodat duurdere zorg voorkomen kan worden. Daarnaast hebben we verschillende partijen in de sociale basis (geen wettelijke taak) die voorkomen dat cliënten überhaupt in aanraking komen met zorg. Het organiseren op alleen wettelijke taken betekent dat er vaker duurdere specialistische hulp ingezet moet worden en waarschijnlijk ook meer cliënten zorg nodig hebben dan nu het geval is.

Doelstelling 2: Passende aanvullende zorg

Utrechters krijgen bij een ondersteuningsbehoefte waarvoor specifieke expertise nodig is, tijdig passende aanvullende ondersteuning in samenhang met de basiszorg en sociale basis, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en mee doen.

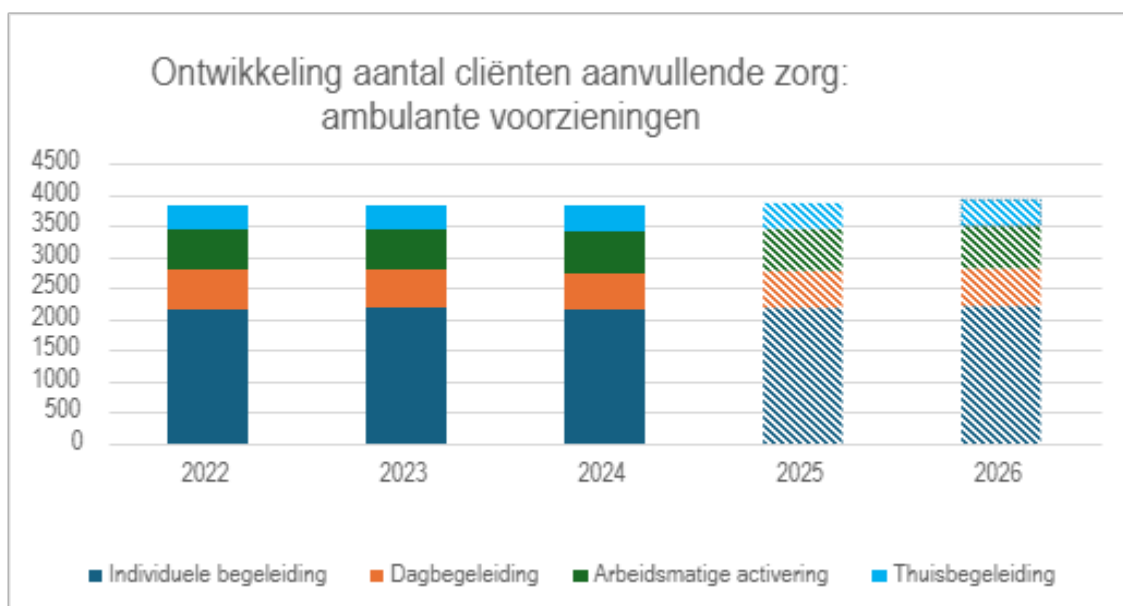
Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034, waaruit nog uitvoeringsplannen volgen (zie hiervoor nieuwe activiteiten in dit begrotingsjaar).
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2025.
Visie vervoer voor iedereen	2021	Visie waarin de opgave op het gebied van doelgroepenvervoer wordt geschetst.
Visie toekomst hulp bij huishouden	2020	Kader voor de aanbesteding hulp bij het huishouden.
Strategie contracteren aanvullende zorg Wmo vanaf 2020	2018	Kaders voor contracteren van aanvullende zorg vanaf 2020.

Effectindicatoren

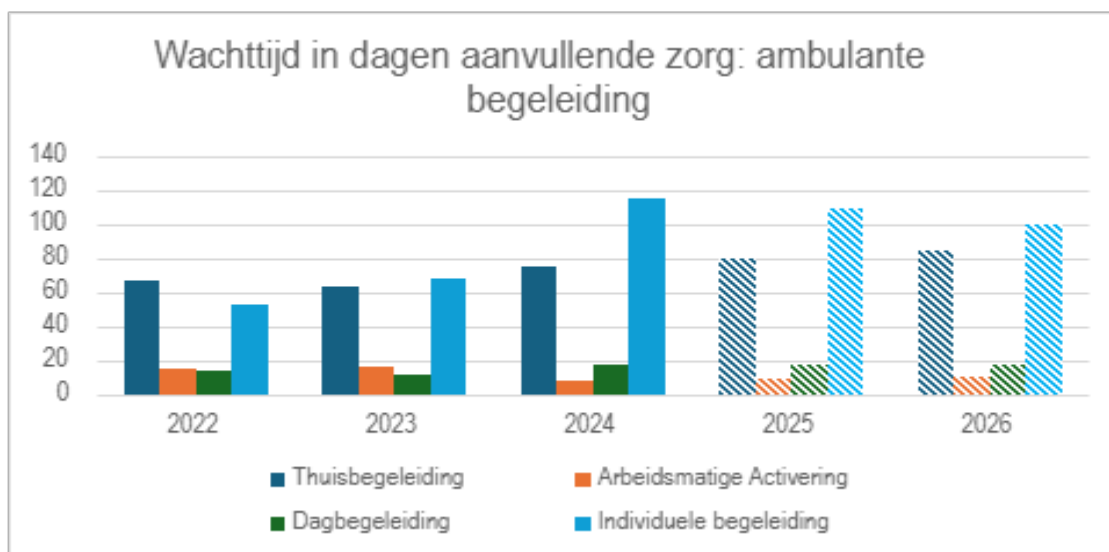
Bereik

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van aanvullende zorg stijgt licht. Op basis van de cijfers van het eerste tertaal van 2025 verwachten we dat deze beweging doorzet. Alleen bij de regiotaxi verwachten we dat de trend stabiel blijft, zoals in de afgelopen periode. In 2024 is daar een lichte afname, maar deze komt door een administratieve opschoning van inactieve passen rondom de nieuwe aanbesteding. Deze beweging is in lijn met wat we willen vanuit de Wmo nota, samen met onze aanbieders zetten we erop in om meer mensen te helpen binnen hetzelfde budget, o.a door groepsgericht werken, blended care en de inzet van technologie.

Of het lukt om deze lijn door te zetten, wordt naast de inzet vanuit deze programmadoelstelling ook voor een belangrijk deel bepaald door de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken, en andere ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld die op de arbeidsmarkt(zie paragraaf risico's).

Beschikbaarheid

De wachttijden voor de vormen van ambulante begeleiding binnen de aanvullende zorg zijn de afgelopen jaren toegenomen door toename van de vraag en complexiteit van de vragen. Dit was met name voor individuele begeleiding het geval. In de cijfers van het eerste tertaal van 2025 zien we voor het eerst dat deze trend stopt en dat de wachttijden voor individuele begeleiding licht dalen. Voor Arbeidsmatige activering en dagbegeleiding, die al een lage wachttijd kennen, verwachten we een stabiele trend. We verwachten op basis van onze inspanningen samen met onze aanbieders om meer inwoners te helpen binnen hetzelfde budget dat deze bewegingen doorzetten in lijn met de ambitie van onze Wmo-nota om tijdig hulp te bieden aan de meest kwetsbaren. Alleen voor thuisbegeleiding zien we nog steeds een lichte toename door het personeelstekort. Ook hier zijn we echter afhankelijk van de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken, en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (zie paragraaf risico's).

Voor hulp bij huishouden hebben we de afgelopen periode een forse afname gezien in de wachtlijsten waarover u regelmatig met brieven bent geïnformeerd. Door de grote veranderingen hebben we hiervoor geen jaargemiddelde opgenomen. Ook voor hulpmiddelen en woningaanpassingen is geen jaargemiddelde opgenomen omdat de wachttijden sterk afhangen van de aard van het hulpmiddel/woningaanpassing waardoor een jaargemiddelde niet representatief is, we zien hierin ook geen grote veranderingen behalve voor scootmobielen van inwoners in een wooncomplex. Het besluit bouwwerken leefomgeving verbiedt sinds 1 juli 2024 namelijk expliciet de stalling van scootmobielen en andere brandbare/belemmerende zaken in vluchtroutes van wooncomplexen. Voorafgaand aan de toewijzing van een scootmobiel is daarom afstemming nodig tussen woningbouwcorporaties en het Wmo-loket, waardoor het proces voor deze hulpmiddelen iets langer is gaan duren. De afgifte van regiotaxipassen kent geen wachttijd.

Kwaliteit

Ook bij de aanvullende zorgpartijen zetten we de lijn van voorgaande jaren door. Zie voor een uitgebreidere toelichting de doelstelling passende basiszorg.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We gunnen de opdracht voor de Wijkgerichte Wmo (Q1 2026) en werken in de rest van het jaar aan een zorgvuldige transitie zodat de gekozen uitvoeringspartner vanaf 1 januari 2027, met een overgangsfase, de ondersteuning kan leveren (gereed Q1 2027).
- We werken aan een de herinrichting van de subsidieregeling Sociale Prestatie en Dagondersteuning, dit is onderdeel van de nieuwe subsidieregeling sociale basis (zie programma levendige en gezonde stad, gereed Q3 2026) en de inkoop van Wmo aanvullende zorg per 2027, gereed Q1 2027.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Met de partners in de stad en met zorgverzekeraar en zorgkantoor geven wij invulling aan de gewenste transformatie vanuit het [regioplan](#) in het kader van het Integraal Zorg Akkoord en de aanvulling hierop ([Aanvullend Zorg Welzijns Akkoord](#)). De hoofdthema's daarin zijn versterking samenwerking tussen de eerste lijn en het sociaal domein, de ouderen en mentale gezondheid. Daarnaast wordt er gewerkt aan de fundamentele digitalisering en arbeidsmarkt.
- We geven uitvoering aan het programma [Thuis in je wijk](#).
- We geven uitvoering aan [de afspraken](#) die zijn gemaakt in het kader van de verlenging van de overeenkomsten voor aanvullende zorg 2025-2026.
- We geven uitvoering aan het [UVP Toezicht Wmo en Jeugdwet 2025-2027](#).
- We geven uitvoering aan het [UVP Vitaal en Krachtig ouder worden 2025-2027](#).

Financiën Passende aanvullende zorg

x €1.000						
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	2.570	1.900	3.237	3.237	3.237	3.237
Lasten	82.378	88.210	89.304	84.336	84.425	84.425
Saldo Baten en Lasten	-79.808	-86.310	-86.067	-81.099	-81.188	-81.188
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-79.808	-86.310	-86.067	-81.099	-81.188	-81.188

x €1.000		
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In verband met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage (IEB) is door het rijk een korting doorgevoerd. De invoering leidt naar verwachting tot hogere baten en lagere lasten.	1.337	S

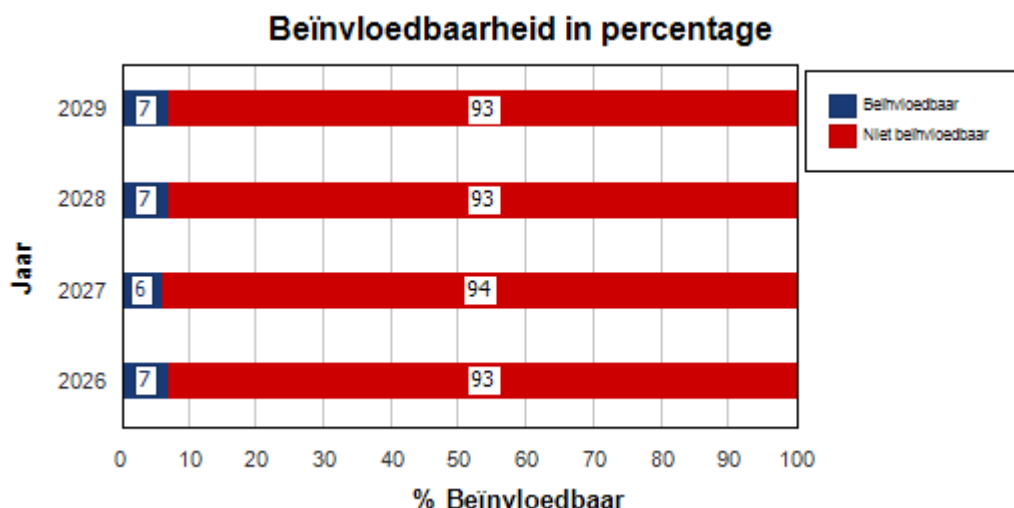
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten		
De verwerking van het knelpunt Wmo uit de voorjaarsnota 2022 en 2023 levert een verlaging van de lasten op	-2.500	S
In verband met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage (IEB) is door het rijk een korting doorgevoerd. De invoering leidt naar verwachting tot lagere lasten en hogere baten. De compensatie in verband met het uitstel van de invoering (meicirculaire 2025) is volledig op de lasten verwerkt.	1.868	S
Door de loon- en prijsindexatie op de budgetten neemt het budget toe ten opzichte van 2025	2.227	S
Een aanpassing in de kostentoerekening leidt tot verschuiving van lastenbudget tussen producten.	-632	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 7 %, 2027 6%, 2028 7% en voor 2029 7%

Onder deze doelstelling vallen de wettelijke taken onder de Wmo zoals individuele begeleiding, dagbegeleiding, arbeidsmatige activering, Hulp bij het huishouden en hulpmiddelen. Voor de taken zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten. Momenteel loopt er een aanbesteding voor de ambulante begeleiding onder deze doelstelling. Beoogde ingangsdatum van de nieuwe overeenkomsten is 2027. Het uitgangspunt voor zowel Wmo als jeugdhulp is om zoveel mogelijk cliënten uit de (dure) specialistische hulp (wettelijke taak) te houden. Om deze reden organiseren we buurtteams die naast toegang tot zorg (wettelijke taak) ook al lichte zorg kunnen bieden (geen wettelijke taak) zodat duurdere zorg voorkomen kan worden. Daarnaast hebben we verschillende partijen in de sociale basis (geen wettelijke taak) die voorkomen dat cliënten überhaupt in aanraking komen met zorg. Het organiseren op alleen wettelijke taken betekent dat er vaker duurdere specialistische hulp ingezet moet worden en waarschijnlijk ook meer cliënten zorg nodig hebben dan nu het geval is.

Doelstelling 3: Passende 24 uurs zorg en verblijf

Inwoners in de U16 regio wonen zoveel mogelijk zelfstandig en krijgen aanvullend op wat er in de sociale basis en de basiszorg kan worden geboden passende ondersteuning in de eigen leefomgeving. Als dit (tijdelijk) niet mogelijk is, heeft de U16-regio passende opvang- en verblijfsvoorzieningen.

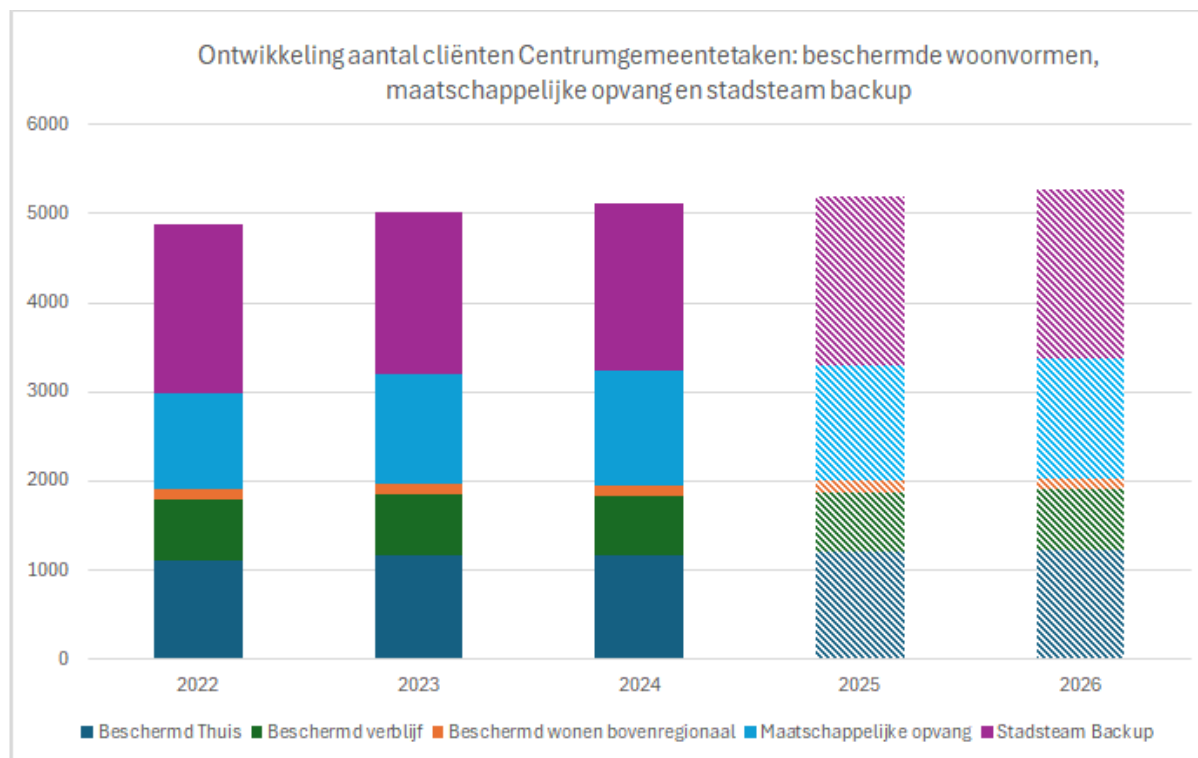
Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Regionale aanpak dakloosheid U16 2024-2023 'Staat als een (t)huis'	2025	Regionale aanpak dakloosheid
Beleidsnota Utrecht Onderdak	2024	Utrechts kader voor de invulling van maatschappelijke opvang.
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034
Regioplan U16 Beschermd wonen 2023-2028	2023	Utrechtse uitgangspunten voor onderlinge samenwerking in de U16-regio voor beschermd wonen.
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2025.
Regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16	2017	Regionale koers voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

Effectindicatoren

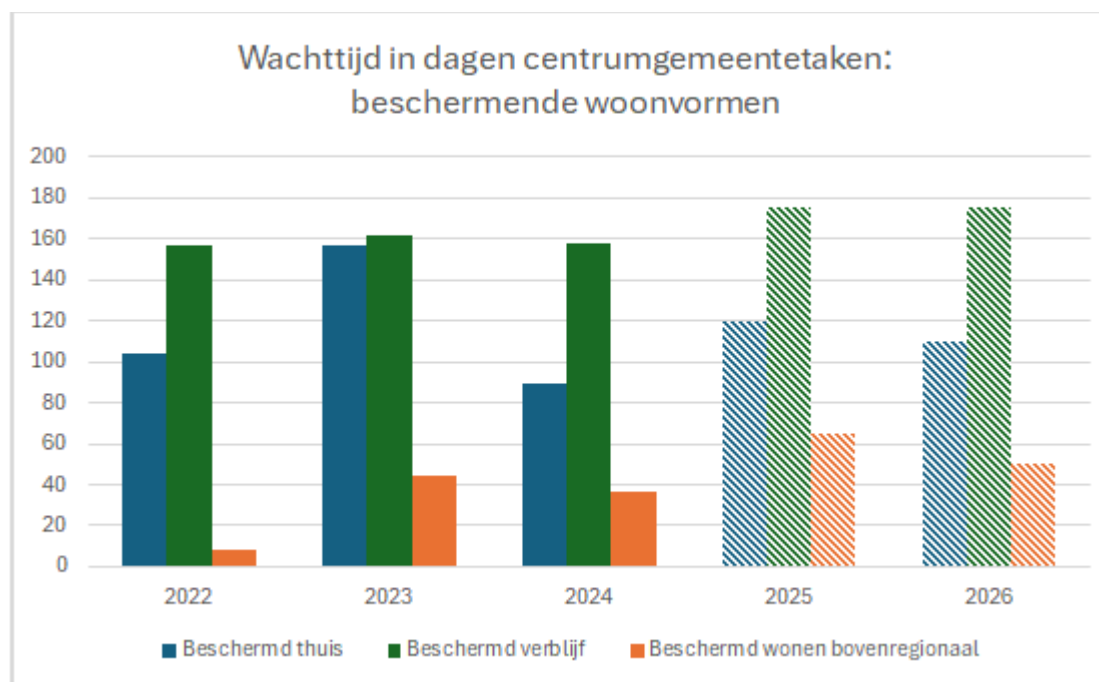
Bereik

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van een centrumgemeentevoorziening neemt toe. Op basis van de cijfers van het eerste tertaal van 2025 verwachten we dat deze beweging doorzet. Er zijn steeds meer mensen die gebruik maken van de maatschappelijke opvang. Deze beweging is niet in lijn met de beleidsnota Utrecht onder dak waarbij we er naar streven dat elke inwoner zo snel mogelijk een woning heeft. We zien echter ook een toename van beschermd thuis en beschermd wonen, dit is wel in lijn met de gewenste beweging en onze inzet op zo snel mogelijk een huis en zoveel mogelijk ondersteuning binnen de eigen woonomgeving.

Hoe dit zich in de toekomst ontwikkelt, wordt naast de inzet vanuit deze programmadoelstelling ook voor een belangrijk deel bepaald door de mate waarin het lukt om de grondoorzaken aan te pakken zoals woningnood, en andere ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld die op de arbeidsmarkt (zie paragraaf risico's).

Beschikbaarheid

De wachttijden voor centrumgemeentetaken zijn de afgelopen jaren toegenomen. Passend bij de beweging naar Beschermd thuis is er in de periode t/m 2023 uitgebreid op dezelfde zorgvorm (van 2017 met 930 cliënten bereik, naar in 2020 1056 cliënten, en in 2023 1164 cliënten). Het beeld is dat in 2024 de wachttijd hierdoor incidenteel lager was. In het eerste kwartaal van 2025 zien we de wachttijd en het aantal wachtenden echter weer oplopen waardoor we voor 2025 een langere wachttijd verwachten. In 2026 hopen we een daling te kunnen realiseren in lijn met de ambitie om inwoners zo snel mogelijk in hun eigen omgeving hulp te bieden.

Voor beschermd verblijf en beschermd wonen bovenregionaal zien we de wachttijd ook weer oplopen. Bij Beschermd Verblijf zien we met name steeds meer jongeren die wachten. Woonproblematiek, naast zorginhoudelijke redenen, speelt hierbij een grote rol. Voor Beschermd Wonen bovenregionaal hopen we in 2026 weer een daling te kunnen realiseren. Voor Beschermd verblijf hopen we de wachttijd stabiel te houden ondanks de toegenomen vraag.

Voor stadsteam Backup en de maatschappelijke opvang hebben we geen wachttijden. We zien nu wel voor het eerst in 2025 dat dit voor maatschappelijke opvang onder druk komt ondanks de realisatie van extra opvangplekken.

Ook hier zijn we echter afhankelijk van de mate waarin het lukt om de grondoorzaken, zoals het woningtekort, aan te pakken (zie paragraaf risico's).

Kwaliteit

Ook bij de partijen die beschermde woonvormen bieden zetten we grotendeels de lijn van voorgaande jaren door. Zie voor een uitgebreidere toelichting de doelstelling laagdrempelige basiszorg.

In aanvulling hierop hebben wij rondom de beschermde woonvormen regelmatig contact met de belangenbehartigers Maatschappelijk Opvang en Beschermd wonen. Zij geven ons gevraagd en ongevraagd advies en geven signalen door over de ervaren kwaliteit van de ondersteuning en waar we deze kunnen verbeteren.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We nemen als U16 gemeenten deel aan de ETHOS-telling 2026, waarbij alle dak- en thuisloze mensen in één dag geteld worden (gereed Q4 2026).
- We bedden de checklist voor rechten van dakloze EU- migranten in de reguliere aanpak in, waarmee een deel van deze groep aanspraak kan maken op bestaande voorzieningen (gereed Q4 2026).
- We geven opvolging aan de uitkomsten van de evaluatie van de basiszorg voor dakloze mensen en bereiden ons voor op een nieuwe contractering/subsidiëeringsperiode (gereed Q4 2026)
- We bereiden de pilot voor die in 2027 start als onderdeel van de inkoop Wijkgerichte Wmo. Hiermee brengen we in beeld in welke omvang en op welke manier de inwoners met een ondersteuningsbehoefte inclusief 24/7 beschik- en bereikbaarheid door de wijkteams geholpen kunnen worden vanaf 2029 (gereed Q4 2028).

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We geven uitvoering aan [de afspraken](#) die zijn gemaakt in het kader van de verlenging van de overeenkomsten voor aanvullende zorg 2025-2026.
- We geven uitvoering aan de [beleidsnota Utrecht Onderdak](#).
- We geven uitvoering aan [de Regionale Aanpak Dakloosheid U16 "Staat als een \(t\)huis 2024-2030](#).
- We geven uitvoering aan het [Regioplan beschermd wonen 2023-2028](#) .
- We blijven met de regio in gesprek over de huisvesting van mensen die uitstromen uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De gemaakte afspraken zullen we blijven monitoren en bijsturen indien nodig.
- We blijven de herstelacademie Enik door ontwikkelen, inclusief de uitbreiding in ZOU en West
- We geven uitvoering aan het actieprogramma [samen eropaf](#), o.a. gericht op inwoners met samenloop van problemen en (potentieel) veiligheidsrisico.
- We blijven ons inzetten op het realiseren van prikkelarme opvang
- We blijven het Centrum Seksueel geweld versterken in verband met de Wet Seksuele Misdrijven uit 2024, ook in samenwerking met de aanpak straatintimidatie.
- Proeftuin kind-en gezinsbescherming: zie doelstelling 'veilig opgroeien' in programma Kansrijk opgroeien'

Financiën Passende 24 uurs zorg en verblijf

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	2.087	1.609	1.609	1.609	1.609	1.609
Lasten	128.116	149.448	143.091	142.873	139.313	139.313
Saldo Baten en Lasten	-126.030	-147.839	-141.482	-141.264	-137.704	-137.704
Onttrekking reserves	358	13.525	0	0	0	0
Toevoeging reserves	8.701	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-8.343	13.525	0	0	0	0
Totaal	-134.373	-134.314	-141.482	-141.264	-137.704	-137.704

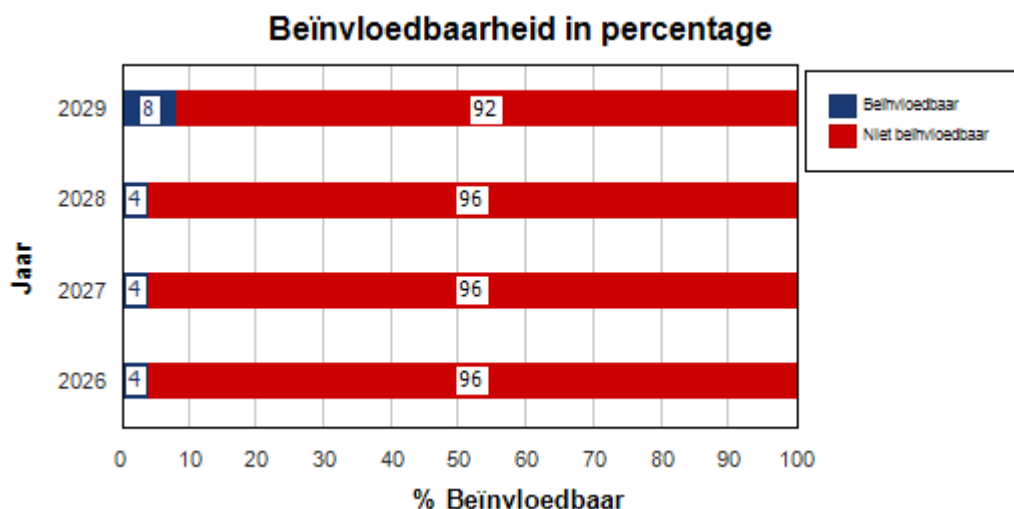
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten en lasten.		
Lasten		
In 2025 was incidenteel meer geld uit voorgaande jaren beschikbaar voor beschermd wonen.	-7.490	S
De middelen voor de regionale aanpak dakloosheid van voorgaande jaren zijn toegevoegd aan de begroting 2025 voor inzet op de in 2025 vastgestelde beleidsnota.	-5.166	S
In de meicirculaire 2025 is de indexatie voor Beschermd wonen voor 2025 structureel toegekend. Deze is in de begroting verwerkt vanaf 2026. De toekenning voor 2025 wordt in de tweede bestuursrapportage voorgelegd.	4.906	S
In 2025 was er incidenteel meer geld uit voorgaande jaren voor Living lab Eerst een thuis	-869	S
Door de loon- en prijsindexatie op de budgetten neemt het budget toe ten opzichte van 2025	1.020	S
De kostentoerekening is herzien waardoor lastenbudget is verschoven tussen producten.	1.422	S
De verwerking van de concrete maatregelen uit de VJN 2024 op Beschermd wonen leidt ten opzichte van 2025 tot een verlaging van de lasten	-822	S

In 2025 waren er middelen uit voorgaande jaren beschikbaar via de algemene dekkingsreserve voor Aanpak van dakloosheid en beschermd wonen. Deze zijn in 2025 aan de reserve onttrokken.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 4 %, 2027 4%, 2028 4% en voor 2029 8%

Onder deze doelstelling vallen de wettelijke taken Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang en Geweld in afhankelijkheidssituaties. We voeren deze taken als centrumgemeente uit namens de 16 Utrechtse gemeenten (U16). Het betreft ondersteuning, opvang en begeleiding van mensen die niet meer zelfstandig kunnen wonen, dakloos zijn of slachtoffer zijn van huiselijk geweld.

Voor deze taken zijn we met aanbieders contracten aangegaan tot en met 2028.

Over de inzet van de middelen zijn afspraken gemaakt met de regiogemeenten.

Risico's

Strategische programmarisico's

Het tijdig kunnen bieden van zorg, ondersteuning en opvang op maat staat onder druk door gebrek aan middelen, personeel en ruimte voor passende woningen en geschikte voorzieningen, in combinatie met een toename van de vraag naar zorg en ondersteuning. De vraag naar zorg is bovendien sterk afhankelijk van ontwikkelingen zoals vergrijzing, afbouw van de GGZ, en de brede en landelijke inzet op langer thuis wonen. Zonder voldoende passende woonplekken, zal de druk op de zorg en de opvang zo erg toenemen, dat we zonder verdere maatregelen niet meer aan onze wettelijke taken op het gebied van de Wmo kunnen voldoen. Er is al sprake van wachtlijsten en daarnaast neemt zorgduur en opvang toe door meer complexe problematiek en door stagnering van uitstroom (en zo ook instroom) door krapte op de woningmarkt. Dit kan leiden tot verergerde problematiek, meer mensen op straat en langer

Maatregel

In het kader van de Hervormingen Sociaal Domein werken we in alle sporen (sociale en pedagogische basis, basiszorg en aanvullende zorg en ondersteuning) aan de houdbaarheid van het Utrechtse stelsel van zorg en ondersteuning. Hierover wordt de raad periodiek geïnformeerd d.m.v. de raadsbrieven Hervormingen Sociaal Domein. Zie [de brief van 15 mei jl.](#) Voor de laatste update. Specifiek v.w.b. het punt van de gelijke behandeling EU-burgers: We blijven voor de checklist gelijke behandeling EU-burgers samen met andere (G4) gemeenten, inzetten op de lobby richting het Rijk voor meer middelen om deze verbreding en verzwaring te financieren.

Strategische programmerisico's	Maatregel
<p>verblijf in (duurdere) niet passende vormen van zorg.</p> <p>Ook de checklist gelijke behandeling EU-burgers zorgt voor een grotere vraag en druk op het stelsel. Een deel van de EU-arbeidsmigranten heeft naar aanleiding hiervan namelijk recht op Wmo ondersteuning, zonder financiële compensatie van het rijk.</p>	
<p>De landelijke akkoorden IZA, GALA, WOZO, AZWA die inzetten op preventie ten opzichte van medische zorg vergroten de druk op en vraag aan het sociale domein. De omvang hiervan is moeilijk in te schatten. Aan de akkoorden zijn vooralsnog tijdelijke middelen gekoppeld in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUKs). Dit geeft onzekerheid over de borging van de transformaties in de zorg die worden beoogd met deze akkoorden.</p>	<p>Bij de uitwerking van deze akkoorden in transformatieplannen worden aannames gemaakt op effect op sociaal domein, en deze worden ook gemonitord. In de onderhandeling over het AZWA (Aanvullend Zorg Welzijns Akkoord) is dit risico meegenomen.</p>
<p>Er blijven financiële onzekerheden. Het Landelijk houdbaarheidsonderzoek Wmo is nog niet afgerond. Daarnaast is het traject dat moet leiden tot een inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo nog niet afgerond. De Tweede Kamer heeft momenteel het wetsvoorstel in behandeling en invoering is voorzien op 1 januari 2027, mits het wetsvoorstel wordt aangenomen door de Staten-Generaal. Met het controversieel verklaren van de behandeling van dit wetsvoorstel, loopt de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage waarschijnlijk alsnog vertraging op.</p> <p>Ook wordt er gewerkt aan een wijziging in de financiële verhoudingswet, die mogelijk andere financiering van de Wmo tot gevolg heeft. Ten slotte blijft ook de invoering van de Wet woonplaatsbeginsel en de daarmee samenhangende financiële doordecentralisatie en het objectieve verdeelmodel van Beschermd Wonen onzeker.</p>	<p>Onder meer in VNG en G4 verband zijn we nauw betrokken bij het landelijk traject Houdbaarheidsonderzoek Wmo en de gesprekken die in dat kader worden gevoerd over de toekomst van de Wmo. Ook zijn we nauw betrokken bij de gesprekken over de nieuwe financieringsmodellen.</p>
<p>De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de paragraaf Weerstandsvermogen en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.</p>	

Investerings

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

Dit programma heeft geen Verbonden partijen.

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg					
Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	54	0	0	0
Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	333	0	0	0
Totaal 1		387	0	0	0
Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen					
Buurtbemiddeling/ Aanpak Extreme Woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	939	977	977	0
Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke	6.900	7.183	7.183	0
Totaal 2		7.839	8.160	8.160	0
Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening					
Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang	1.937	1.888	0	1.888

Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.366	6.627	0	6.627
Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken.	2.100	2.100	2.100	0
Totaal	3	10.403	10.615	2.100	8.515
Totaal		18.629	18.775	10.260	8.515

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Programma overzicht

We werken aan zekerheid van werk en inkomen, nu en in de toekomst.

Portefeuillehouder(s): Linda Voortman, Susanne Schilderman, Eva Oosters

Financiën programma

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	178.731	176.008	175.448	175.448	175.448	175.448
Lasten	327.354	322.097	324.302	318.239	311.977	309.715
Saldo Baten en Lasten	-148.623	-146.089	-148.854	-142.790	-136.529	-134.267
Onttrekking reserves	5.163	4.291	0	0	0	0
Toevoeging reserves	4.000	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	1.163	4.291	0	0	0	0
Totaal	-147.460	-141.798	-148.854	-142.790	-136.529	-134.267

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 175,448 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- BUIG: dit is het budget dat we van het Rijk ontvangen voor de verstrekking van bijstandsuitkeringen (171,303 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 324,302 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Subsidieregeling Ondernemersfonds (11,200 miljoen euro)
- Sociale werkvoorziening en re-integratie (39,355 miljoen euro)
- Uitkeringslasten bijstandsuitkeringen (203,624 miljoen euro)
- Uitkeringslasten minimabeleid (21,540 miljoen euro)
- Schuldhulpverlening (5,577 miljoen euro)
- Kostentoerekening uitvoering (42,876 miljoen euro)

In dit programma vinden in 2026 geen mutaties op de reserves plaats.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

x € 1.000

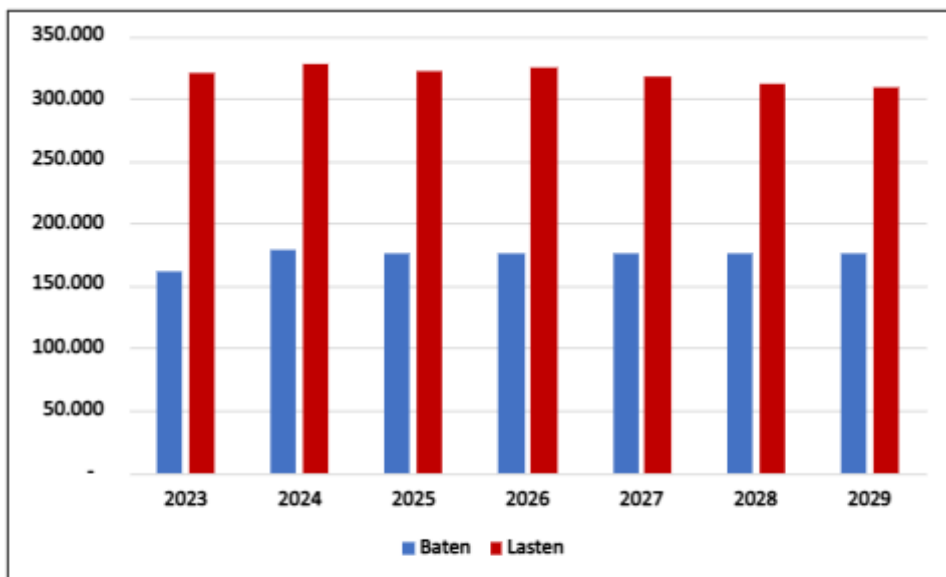
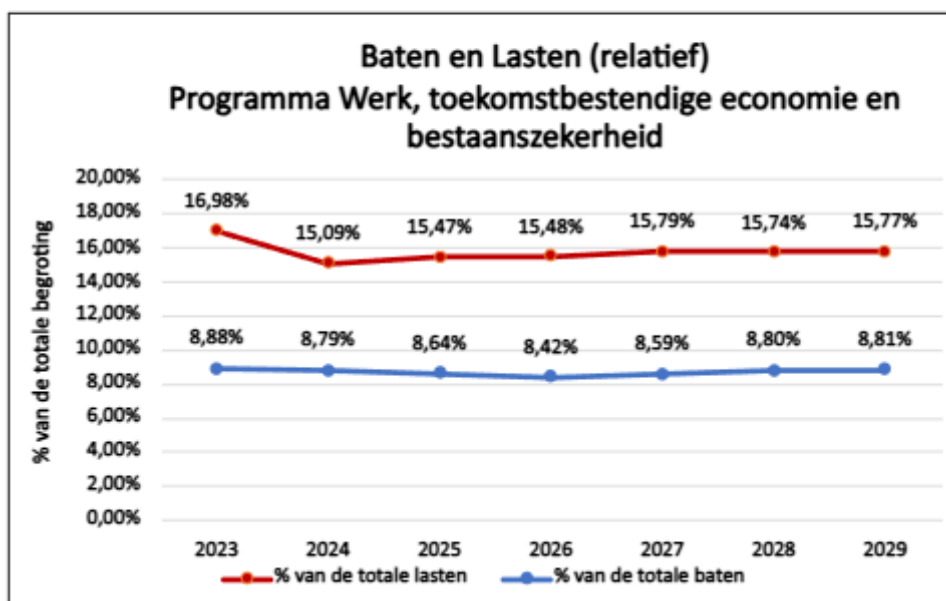
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	-	1.139	1.139	1.139	1.139	1.139
Reductie fte uitvoering W&I (zie ook motie 2025/144)	-	515	515	515	515	515
Herprioriteren, schrappen én gefaseerd uitvoeren van beleidsambities Werk & Inkomen	-	220	220	220	220	220
Afschalen arbeidsmarktaanpak energietransitie	-	93	93	93	93	93
Afschalen circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap	-	47	47	47	47	47
Hervormen ecosysteem start- & scale-ups en incubators	35	103	103	103	103	103
Stoppen subsidie aan Stichting USP (Utrecht Science Park)	50	51	51	51	51	51
Ontkoppeling budget aantrekkelijke stad en toeristenbelasting	148	332	491	714	954	1.212
Totaal	233	2.500	2.659	2.882	3.122	3.380

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

De energievergoeding 2022 en 2023 (bijzondere bijstand) veroorzaakt een toename aan de lastenkant.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Werknemers en -gelegenheid

Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Arbeidsmarkt	2025	Nieuw beleid voor Arbeidsmarkt waarin het bijdragen aan het realiseren van een weerbare en wendbare Utrechtse arbeidsmarkt Centraal staat.
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	De ambities die de gemeente Utrecht heeft op de grote vraagstukken voor de stad, nu en in de toekomst.
Regionale Economische Agenda Utrecht 2020 - 2027	2020	Schetst de kaders voor onze gemeentelijke strategie, beleid en uitvoering op het gebied van economie.
Beleid tijdelijk verblijf (short stay) en bijstelling hotels	2019	Nieuw beleid voor tijdelijk verblijf, bijstelling van het reguliere hotelbeleid.
Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2018	2018	Kaders waarmee we willen bijdragen aan een gezonde groei van de stad en inspelen op nieuwe trends.
City Deal Health Hub	2016	Gezond (stedelijk) leven, via samenhangende aanpak en versterking van de gezondheidsgerelateerde economie.
Perspectief Toerisme 2020 - Live like a local	2015	Werkwijze gemeente Utrecht in relatie tot toeristische ontwikkelingen.
Bedrijventerreinenstrategie Utrecht 2012	2012	Bieden voldoende en toekomstbestendige werklocaties.
Ontwikkelingskader detailhandel	2012	Beleid dat bijdraagt aan een goede detailhandelsstructuur en leegstand tegengaat.
Hotelnota	2010	Beleid voor ontwikkelruimte hotels.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Totale werkgelegenheid per inwoner (15-75 jaar).	0,96 (2018)	1,12	1,06	1,06	1,06	1,06	1,06
Positie van regio Utrecht op EU-ranking economische competitiviteit (eens per 3 jaar).	1 (2022)	1	Top 3	Top 3	Top 3	Top 3	Top 3
Aantal banen (in fte) in de stad per ha.	28,0 (2018)	35,4	34	34,5	35	35,5	35,5

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Uitvoering geven aan kennis- en activatieprogramma Nieuwe Economie voor ondernemers in Utrecht.
- Opstellen uitvoeringsprogramma werklocaties om de beleidsdoelen uit de beleidsnota werklocaties te kunnen realiseren.
- Verkennen van de mogelijkheden voor een nieuw horeca- en retailbeleid onder andere op basis van [motie M212/2025 Horeca 3.0 Tijd voor een Flexibel en Toekomstigbestendig Kader](#).
- Vervolg geven aan evaluatie horecabeleid.
- Stimuleren van personeelsbehoud en arbeidsproductiviteit door het opzetten van een arbeidsmarktregeling voor goed werkgeverschap en innovatie.
- Meten van onze arbeidsmarktprestaties aan de hand van de indicatoren uit de beleidsnota Arbeidsmarkt.
- Oprichting Social Impact Fonds om impact ondernemers een impuls te kunnen geven (via Kansen voor West).
- Kapitaalstorting in de ROM van 3,25 miljoen euro, zodat de ROM kan blijven investeren in geselecteerde startups en scaleups.

Activiteiten die we niet meer doen

- Specifieke arbeidsmarktaanpak energietransitie.
- Door het verlagen van het subsidieplafond zijn er minder financiële middelen beschikbaar voor incubators, startups en scaleups.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Uitvoering Actieagenda Utrechtse Economie 2023 – 2026 ([Actieagenda Utrechtse Economie 2025](#)), inclusief advies van de Review Council en jaarlijkse meting van de Utrechtse Nieuwe Economie Index ((NEx) (resultaten 2024).
- Faciliteren van bedrijven die overwegen zich in Utrecht te vestigen om de komst van kansrijke bedrijven te bevorderen en de economische aantrekkelijkheid van de stad te vergroten.
- Stapsgewijze ontwikkeling circulair bedrijvenpark Strijkviertel om zo ruimte te bieden aan circulaire bedrijvigheid en een voorbeeldfunctie te vervullen voor Nederland. Ook creëren we een extra vestigingsruimte in een krappe bedrijfsruimtemarkt.

- Bouwen aan innovatielocaties door koppelen van kansrijke locaties, instrumenten en initiatieven
- Stimuleren van een passende invulling van winkelpanden en een aantrekkelijke openbare ruimte voor Utrechters en bezoekers.
- Uitbreiding van het aantal standplaatsen en het op orde brengen van het proces voor uitgifte standplaatsen.
- Uitvoeren van evenementenbeleid, volgens de 10 locatieprofielen en afronden van de zoektocht naar grote evenementenlocaties.
- Faciliteren van het Ondernemersfonds Utrecht bij het versterken van de organisatiegraad en samenwerking tussen ondernemers, en bij de implementatie van aanbevelingen uit evaluatierapport.

Financiën Werknemers en -gelegenheid

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	586	913	913	913	913	913
Lasten	26.635	30.670	29.556	28.525	28.309	28.309
Saldo Baten en Lasten	-26.049	-29.757	-28.643	-27.612	-27.396	-27.396
Onttrekking reserves	0	677	0	0	0	0
Toevoeging reserves	4.000	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-4.000	677	0	0	0	0
Totaal	-30.049	-29.080	-28.643	-27.612	-27.396	-27.396

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
Werkgelegenheid voor Iedereen: Onttrekking uit de reserve Werken naar Werk in 2025	-400	I
Werkgelegenheid voor Iedereen: Een afname in budget vanwege de hervormingsbezuinigingen VJN 2025 door het afschalen arbeidsmarktaanpak energietransitie	-93	S
Kostentoerekening: Herverdeling van de overhead over de programma's	-478	S

x €1.000

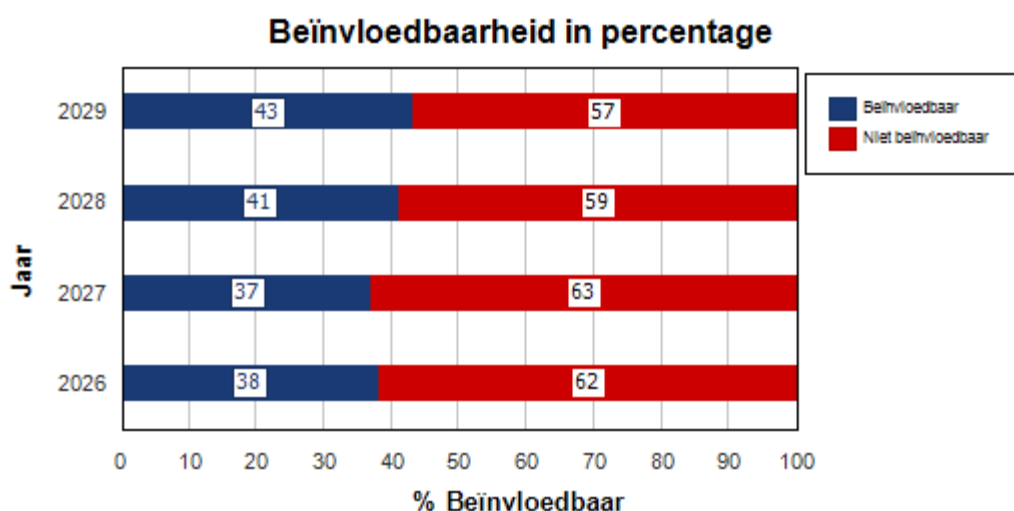
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Onttrekking reserve Werken naar Werk van 0,400 miljoen euro in 2025	-400	I
Onttrekking corresponderende posten uit de algemene reserve voor Work in Nederland (september- en decembercirculaire 2024) in 2025	-277	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 38%, 2027 37%, 2028 41% en voor 2029 43%

Binnen Investeringsklimaat is een deel van het budget beïnvloedbaar. Het beïnvloedbare budget wordt onder andere ingezet voor (cofinancieringsbijdragen aan) de doelen in beleidsnota Werklocaties en beleidsnota Arbeidsmarkt (waaronder verschillende bijdragen, zoals voor het regionaal talentfonds), bijdragen aan Ondernemer Centraal en het UIC. De bijdragen aan ROM, Utrecht Marketing, EBU en OFU zijn voor de komende vier jaar vastgelegd in overeenkomsten en daarom in elk geval binnen deze periode niet beïnvloedbaar.

Overige budgetten voor Investeringsklimaat, Vestigingsklimaat, Aantrekkelijke Stad en Arbeidsmarkt betreffen vooral personeelslasten. Die worden pas op middellange termijn beïnvloedbaar.

Terugbrengen van personeelslasten heeft met name impact op dienstverlening aan ondernemers in de stad; op gebiedsadviesing, op strategisch en agenderend niveau voor de groeiende stad, en op individuele vestigingscasussen, en op het scheppen van randvoorwaarden ten behoeve van een innovatief ondernemersklimaat met maatschappelijke meerwaarde.

Doelstelling 2: Circulair

We willen in 2050 volledig circulair zijn, in 2030 maximaal de helft aan primaire grondstoffen gebruiken en daarbij versterken we het vestigingsklimaat voor circulaire bedrijven.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie Utrecht circulair 2050	2024	In de visie Utrecht Circulair 2050 beschrijven we hoe we in 2050 volledig circulair willen zijn. Gericht op vier prioriteiten: bedrijvigheid en ondernemerschap, gebiedsontwikkeling en bouwen, opdrachtgeven en inkoop, materiaal- en reststromen.
Beleidsnota Utrecht Circulair 2030	2024	De beleidsnota Utrecht Circulair 2030 is een uitwerking van de Visie Utrecht Circulair 2050 waarin per prioriteit de transitie- en effectdoelen worden beschreven.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
MPG-score (Milieu Prestatie Gebouwen) nieuwbouw van woningen van gemiddeld €0,54/m ² bvo.	0,63 (2019)	0,64	0,52	0,65	0,65	0,65	0,65
Minimaal 45% circulair inkopen.	16% (2018)	55%	55%	55%	57%	59%	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

In 2026 zetten we de uitvoering van de beleidsnota Utrecht Circulair 2030 voort:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Activiteiten die we niet meer doen

- Als gevolg van de hervormingsbezuinigingen verminderen we de bijdragen aan een aantal netwerken zoals DigiC en Cirkelstad, maar we blijven samenwerken aan en inzetten op het stimuleren van circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

Circulair bedrijvigheid en ondernemerschap:

- We blijven werken aan het (regionaal) circulair ondernemersklimaat via samenwerking in de vereniging Circulair Utrecht, financiële ondersteuning van innovatieve projecten en samenwerking via circulaire innovatievouchers.
- We werken een arbeidsmarktaanpak voor de circulaire economie uit, gericht op voldoende en juist geschoold personeel voor circulaire ondernemers, kansen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en betere aansluiting van onderwijs op circulair werk.

Circulair gebiedsontwikkeling en bouwen:

- We blijven ons inzetten op circulair bouwen in de tenders en maatschappelijk vastgoed om hiervoor de gestelde effectdoelen te halen (55% circulaire materialen in 2030).
- We blijven ons - samen met Building Balance - inzetten op de keten biobased bouwen.
- We stimuleren hergebruik in de bouwketen via de circulaire grondstoffencorridor.
- We stimuleren circulariteit in openbare ruimte-projecten, onder andere met behulp van het afwegingskader Duurzame Openbare Ruimte (Duurzaam GWW) dat we hebben ontwikkeld.

Circulair opdrachtgeven en inkopen:

- We blijven circulair inkopen stimuleren. We houden focus op de productgroepen waar we de meeste milieu impact vermindering kunnen behalen.
- We blijven interne opdrachtgevers helpen met sturen op circulaire doelstellingen door circulair werken in processen te borgen zoals UPG, het Utrechts planproces voor de openbare ruimte en opdrachtbrief. We dragen bij aan categorieplannen bij de uitvoering om MVOI beter te borgen in samenwerking met de markt.
- We blijven ons inzetten om met inkoopinstrumenten te werken die de markt uitdagen om hergebruik te stimuleren. We kopen ambitieus circulair in met behulp van de milieukostenindicator (MKI) en de eisen en gunningscriteria uit de MVOI-toolkit zoals gunnen op waardecreatie en waardebehoud.

Circulaire materiaal- en reststromen:

- In het Upcyclecentrum Werkspoor werken makers en bewoners aan hoogwaardig hergebruik van reststromen. We bouwen het Upcyclecentrum Lunetten met biobased materialen.
- We ontwikkelen de stadshoutketen met aanbod en vraag naar producten van hout van gekapte bomen en gebruikt hout.

Financiën Circulair

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	298	562	2	2	2	2
Lasten	1.675	2.446	1.576	668	665	663
Saldo Baten en Lasten	-1.377	-1.884	-1.574	-666	-663	-661
Onttrekking reserves	38	366	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	38	366	0	0	0	0
Totaal	-1.339	-1.518	-1.574	-666	-663	-661

x€1.000

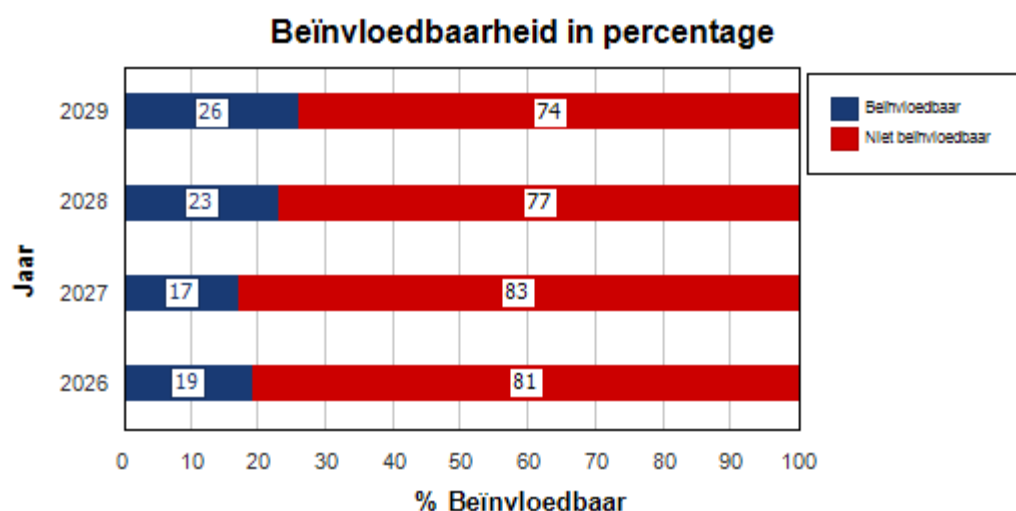
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In 2025 hebben we middelen ontvangen vanuit de EU voor de Circulaire Grondstoffen corridor. Deze middelen zijn in 2026 niet langer beschikbaar.	-560	-I
Lasten		
In 2025 hebben we middelen ontvangen vanuit de EU voor de Circulaire Grondstoffen corridor, zie toelichting baten.	-560	I
In verband met een verschuiving van de realisatie van de twee Upcycle centra zijn de lasten in 2026 0,305 miljoen euro lager dan in 2025.	-305	S
Hervormingsbezuinigingen VJN 2025 "Afschalen circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap" leidt tot een lager budget in 2026 t.o.v. 2025.	-50	S

x€1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Onttrekking algemene dekkingsreserve in 2025 had betrekking op een bestedings- en dekkingsvoorstel van 2024, waarin 0,366 miljoen euro werd doorgeschoven van het upcycle centra project van 2024 naar 2025.	-366	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 19%, 2027 17%, 2028 23% en voor 2029 26%

De inzet op Utrecht circulair betreft een mix van beleidsinzet en advisering. Daarnaast worden er middelen ingezet voor de realisatie van upcyclecentra in de stad.

Doelstelling 3: Werken en re-integreren

Utrechters hebben duurzaam betaald werk, of krijgen de kans om zich te ontwikkelen richting de arbeidsmarkt. Zij ervaren dat de werkdienstverlening van Werk en Inkomen positief bijdraagt aan hun welbevinden.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Werk en Re-integratie	2024	Beleidskaders voor de periode 2024-2032 op het gebied van werk en re-integratie in het kader van de Participatiewet.
Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen	2024	Programma van concrete acties die uitvoering geven aan de ambitie om Utrechters te laten meedoen, rondkomen en schuldenvrij te worden.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling	
		2024	2025	2026	2027	2028		
% inwoners met werkdienstverlening dat de dienstverlening positief vindt bijdragen aan hun welbevinden.	67% (2024)	67%	Nvt	67%	67%	67%		
% inwoners met aanbod dat succesvol is afgerond	In 2024 (volgt)	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb		
% bijstandsgerechtigden dat duurzaam aan het werk is gegaan.	89% (2024)	89%	Nvt	89%	89%	89%		

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Inzet op uitstroom naar werk door het aanscherpen van de Basiswerkdienstverlening voor alle doelgroepen verder uitwerken Werkdienstverlening-Plus voor de specifieke doelgroepen voor wie extra ondersteuning noodzakelijk is.
- We werken aan een toekomstbestendig werkontwikkelbedrijf.
- We benutten loonkostensubsidie beter om inwoners met een arbeidsbeperking meer naar duurzaam werk te helpen.
- We implementeren de wetswijziging Participatiewet in balans.
- We implementeren de wet van School naar Duurzaam werk en verstevigen de samenwerking met het onderwijs.
- We starten met een gecoördineerde aanpak arbeidsmigranten

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We zetten in op het verbeteren van de overgang tussen activering en (beschut) werk
- We bieden een intensieve intake met de talentenscan en het talentenprogramma bij UW, om beter zicht te krijgen op de mogelijkheden van werkzoekenden om stappen naar werk te maken.
- Werken in de wijk met onder andere werkwinkels en inzet bewonersverbinders.
- We vergemakkelijken parttime werk in de bijstand met onder andere automatische inkomstenverrekeningen en Bestaansbalans.
- We compenseren de eigen bijdrage kinderopvang om inwoners te ondersteunen om aan het werk te gaan.
- Inwoners met een arbeidsbeperking en/of psychische kwetsbaarheid begeleiden we naar duurzaam werk met specifieke trajecten en voorzieningen.
- Begeleiden van inwoners voor wie de arbeidsmarkt nog op afstand staat bij het maken van stappen richting werk met Arbeidsmarkt dichtbij.
- We geven invulling aan basisbanen door middel van ontwikkelbanen bij UW.
- We werken aan het doorontwikkelen van het Werkcentrum en nemen daarin de regionale werkgeversdienstverlening op.
- We bieden een passende werkomgeving voor inwoners met een arbeidsbeperking via beschut werk en de voormalige Wsw.
- We bieden dienstverlening aan ondernemers met hulpvragen via Ondernemer Centraal.

Financiën Werken en re-integreren

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting						Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Baten	3.229	0	0	0	0	0	0
Lasten	58.569	49.789	50.289	49.163	48.443	46.183	46.183
Saldo Baten en Lasten	-55.340	-49.789	-50.289	-49.163	-48.443	-46.183	-46.183
Onttrekking reserves	2.633	1.774	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	2.633	1.774	0	0	0	0	0
Totaal	-52.707	-48.015	-50.289	-49.163	-48.443	-46.183	-46.183

x €1.000

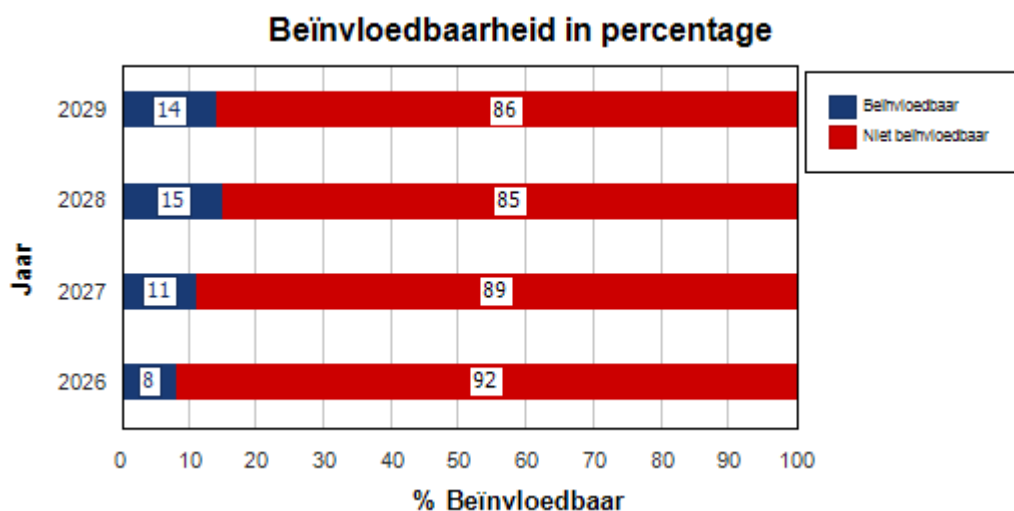
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten en lasten.		
Lasten		
De lasten zijn lager vanwege incidenteel budget voor de arbeidsmarktregio (met name RAJ) in 2025 vanuit de Resultaatbestemming Jaarstukken 2024.	-1.774	I
De lasten zijn hoger door de incidentele toevoeging van het versterkings- en impulsbudget voor de arbeidsmarktregio (corresponderende posten meicirculaire	1.075	I

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
gemeentefonds 2025). In 2027 is de toevoeging 1,365 miljoen euro en in 2028 1,539 miljoen euro.		
De lasten zijn hoger door de structurele toevoeging van het impulsbudget sociale infrastructuur (corresponderende post meicirculaire gemeentefonds 2025). Na 2026 neemt dit budget toe naar structureel 0,868 miljoen euro vanaf 2029.	794	S
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2026 is geen onttrekking aan de reserve begroot. De onttrekking in 2025 betreft een bestedingsvoorstel uit de Resultaatbestemming Jaarstukken 2024.	-1.774	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 8%, 2027 11%, 2028 15% en voor 2029 14%

UW voert voor de gemeente de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. De Wsw vormt een wettelijke verplichting. De subsidie die aan UW wordt verstrekt is daarom niet beïnvloedbaar.

Doelstelling 4: Inkomenszekerheid

Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg)vrij.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid	2024	Beleidskader voor hulp aan inwoners bij rondkomen, meedoen en schulden.
Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen	2024	Programma van concrete acties die uitvoering geven aan de ambitie om Utrechters te laten meedoen, rondkomen en schuldenvrij te worden.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
Van alle Utrechters die aangeven slecht te kunnen leven van hun inkomen stijgt het percentage dat 'weinig tot geen problemen ervaart met meedoen'	50% (2021)	-	52%	-	54%	-	-
Aantal huishoudens met schulden dat professionele hulp krijgt.	2200 (2018)	2.838	3.100	3.200	Nnb	Nnb	Nnb
Aantal huishoudens dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de participatiewet.	9208 (2022)	9.698	9.400	9.800	Nnb	Nnb	Nnb

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Schuldienstverlening voor kwetsbare Utrechters met complexe problemen in eigen beheer uitvoeren (gereed in Q1 2026).
- We lopen vooruit op het wettelijk bufferbudget met de uitvoering van Bestaansbalans, waarmee parttime werken voor bijstandgerechtigden wordt vereenvoudigd.

Activiteiten die we niet meer doen

- We wijken niet meer af van de Participatiewet met betrekking tot de inkomstenvrijlating voor jongeren tot 27 jaar omdat deze Utrechtse werkwijze is overgenomen in de wet.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Inzetten op beter bereik van onze verschillende regelingen.
- We geven een impuls voor kinderen voor meedoen aan sport en cultuur.
- We werken stresssensitief.

- We bieden van inkomensondersteuning in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ.
- We bieden de U-pas aan.
- We voeren de minimaregelingen uit.
- We bieden schuldhelpverlening aan en zetten daarbij in op het versterken van financiële begeleiding en nazorg.
- We blijven lobbyen voor een hoger sociaal minimum, meer mogelijkheden voor proactieve dienstverlening en het overhevelen van de studietoeslag naar DUO.
- We zetten in op vroegsignalering van schulden.
- Inzetten op vereenvoudiging van onze dienstverlening.

Financiën Inkomenszekerheid

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	174.618	174.533	174.533	174.533	174.533	174.533
Lasten	240.475	239.193	242.882	239.883	234.560	234.560
Saldo Baten en Lasten	-65.857	-64.659	-68.348	-65.349	-60.027	-60.027
Onttrekking reserves	2.492	1.474	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	2.492	1.474	0	0	0	0
Totaal	-63.365	-63.185	-68.348	-65.349	-60.027	-60.027

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
De toevoeging van middelen uit de prijscompensatie en het groeikader leidt tot hogere lasten.	596	S
De lasten zijn structureel lager vanwege incidenteel budget in 2025 vanuit de toevoeging van corresponderende posten uit 2024 (o.a. alleenverdienersproblematiek 2023-2024).	-1.474	S
Op basis van motie 2024/315 is in de Begroting 2025 de besparing op de bijzondere bijstand (Voorjaarsnota 2024) in 2025 voor een bedrag van 0,800 miljoen euro teruggedraaid. Dit budget vervalt vanaf 2026. Op basis van amendement 2024/A119 is de bezuiniging vanaf 2026 structureel met 0,113 miljoen euro verlaagd. Per saldo nemen de lasten daarmee met 0,687 miljoen euro af vanaf 2026.	-687	S
Voor 2026 en volgende jaren wordt een tekort op de bijstandsverstrekking verwacht. Ter dekking van dit tekort is in 2026 9 miljoen euro beschikbaar (in 2027 6 miljoen euro; vanaf 2028 structureel 1 miljoen euro). In 2025 was dit nog 3,5 miljoen euro.	5.500	I

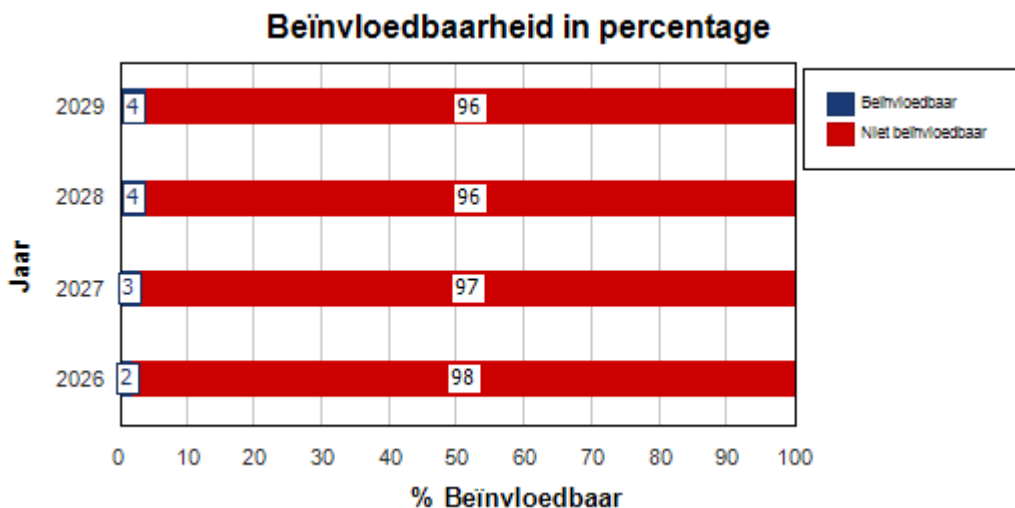
Toelichting verschillen in reserves		Bedrag	I/S
Onttrekkingen			
In 2026 is geen onttrekking aan de reserve begroot. De onttrekking in 2025 betreft de toevoeging van corresponderende posten vanuit de algemene reserve (Eerste bestuursrapportage 2025).		-1.474	I
Toevoegingen			
geen			

x €1.000

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 2%, 2027 3%, 2028 4% en voor 2029 4%

Elke Utrechter die daar recht op heeft krijgt inkomensondersteuning volgens de Participatiewet, dit is landelijke regelgeving. Het is vrijwel onmogelijk om deze uitgaven te verminderen, vanwege de beperkte beleidsvrijheid die gemeenten hierin hebben. Ook de beïnvloedbaarheid van de personele inzet is zeer beperkt; minder personeel leidt tot hogere werkvoorraden en langere doorlooptijden. De uitgaven voor bijstand hangen sterk samen met de doelstelling 'werken of participeren naar vermogen' en de keuzes die daarin gemaakt worden.

De schuldenaanpak hangt nauw samen met de uitvoering van de wet gemeentelijke schuldhulpverlening, waardoor ook hier de beïnvloedbaarheid beperkt is.

Het wel beïnvloedbare gedeelte betreft de instrumenten die geen wettelijke verplichting zijn. Binnen het minimele is de U-pas het belangrijkste voorbeeld.

Het stoppen of verminderen van een activiteit binnen deze doelstelling is direct voelbaar bij de inwoners die er nu gebruik van maken.

Doelstelling 5: Een weerbare en wendbare arbeidsmarkt

Om maatschappelijke transitie mogelijk te maken, dienstverlening in stand te houden en inwoners een duurzaam perspectief op werk te bieden, streven we naar een weerbare en wendbare arbeidsmarkt.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota arbeidsmarkt	2025	De ambities die de gemeente Utrecht heeft op de arbeidsmarkt

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Resultaat 2024	Doelstelling 2025	Doelstelling 2026	Doelstelling 2027	Doelstelling 2028
Het percentage werkenden dat geen 'nieuwe' kennis of vaardigheden hoeft op te doen om aan de eisen van de arbeidsmarkt te kunnen blijven voldoen (weerbaar)	83% (2023)	-	85%	85%	85%	85%
Het percentage werkenden dat gemakkelijk ander werk kan vinden (wendbaar)	84% (2023)	-	85%	85%	85%	85%

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Stimuleren van personeelsbehoud en arbeidsproductiviteit door het opzetten van een arbeidsmarktregeling voor goed werkgeverschap en innovatie
- Meten van onze arbeidsmarktprestaties aan de hand van de indicatoren uit de beleidsnota Arbeidsmarkt.

Activiteiten die we niet meer doen

- Specifieke arbeidsmarktaanpak energietransitie

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Samen met opleiders en werkgevers (triple helix verband) maken en onderhouden van arbeidsmarktprogramma's en -projecten in sectoren die de maatschappelijke transitie ondersteunen, zoals circulariteit, specifiek voor inwoners met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt (marktgroepen aanpak).
- Ontwikkeling van circulaire banen en skills aanjagen via arbeidsmarktaanpak op Utrecht Circulair.
- Agenderen en aanjagen van arbeidsmarkttekorten in zorg en welzijn via inzet organisatie brede regisseur.
- Ontwikkelen van regionaal aanbod voor Leven Lang Ontwikkelen door te investeren in en uitvoering geven aan het regionaal talentfonds.
- Toegankelijke hulp bij arbeidsmarkt vragen voor inwoners via opzetten en doorontwikkelen regionaal werkcentrum (RWC).

Financiën Een weerbare en wendbare arbeidsmarkt

De financiën worden bij de eerste bestuursrapportage 2026 opgenomen in het programma.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Een laagconjunctuur leidend tot onder meer teruglopende investeringen in vastgoed heeft negatieve gevolgen voor de groei van bedrijven en werkgelegenheid.	<ul style="list-style-type: none"> • In ons arbeidsmarktbeleid focussen we ons op sectoren waarvan we verwachten dat deze in de toekomst en/of tijdens laagconjunctuur nog steeds werkgelegenheid bieden.
Krapte op de arbeidsmarkt , zowel in markt als bij gemeenten de markt leidt dit tot belemmeringen in ondernemerschap, bij de gemeente tot belemmeringen in het uitvoeren van onze ambities	<ul style="list-style-type: none"> • Marktgroepenaanpak, om zoveel mogelijk mensen toe te leiden naar duurzaam werk en passend bij de maatschappelijke opgaven van onze stad. • Inzet op behoud uitvoeringskracht Economie
Inflatie en ongunstige marktomstandigheden , zoals stijgende kosten voor grondstoffen en energie en netcongestie. Dit kan leiden tot problemen in de bedrijfsvoering bij ondernemers, en stagneert groei en het aantrekken van kapitaal. Door stijgende lasten en inflatie hebben Utrechters met hetzelfde inkomen minder te besteden. Bij huishoudens met een laag inkomen staat de bestaanszekerheid onder druk. Door de stijgende lasten bestaat het risico op een verbreding van deze problematiek richting de lage middeninkomens. De gemeente heeft niet de beleidsinstrumenten om structurele inkomstekorten te dempen en het Rijk biedt tot nu toe geen oplossing in de vorm van toereikend inkomensbeleid.	<ul style="list-style-type: none"> • Inkomensbeleid is voorbehouden aan het Rijk. Wij monitoren de ontwikkelingen in wet- en regelgeving. • Ondernemer Centraal • Uitvoeringsprogramma netcongestie inclusief aanpak bedrijven(terreinen) • Faciliteren verduurzaming / circulair ondernemen • Toeleiding naar kapitaal via ROM • Investeren in en uitvoering geven aan het regionaal talentfonds
Toenemend ruimtegebrek voor werkgelegenheid (kantoren, bedrijven, winkels, instellingen), waardoor er onvoldoende mogelijkheden zijn voor meegroeien van de werkgelegenheid met groei van de bevolking	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpak intensivering werklocaties. • Regionale afstemming werklocaties • Uitgifte Strijkviertel (op termijn)

Strategische programmarisico's	Maatregel
	<ul style="list-style-type: none"> Acties vanuit beleidsnota Werklocaties worden uitgevoerd.
Door toenemende ruimtedruk komt de betaalbaarheid van diverse werkfuncties onder druk. Dit kan een negatieve impact hebben op de diversiteit van het Utrechtse bedrijvenbestand. Bedrijven die maatschappelijke waarde toevoegen kunnen niet goed doorgroeien in Utrecht.	<ul style="list-style-type: none"> In de beleidsnota werklocaties worden voorstellen gedaan hoe hier mee om te gaan. Input hiervoor is onder andere een onderzoek naar betaalbaarheid dat wordt uitgevoerd Investeren in verdichten en verduurzamen van bedrijventerreinen (samen met de OMU)
Teruglopende budgetten bij het Rijk om regionaal te kunnen sturen op o.a. kennis en innovatie en onzekerheid over vervolg Kansen voor West/EFRO middelen.	<ul style="list-style-type: none"> Zoeken naar alternatieve dekkingsbronnen zoals publiek-private cofinanciering, Europese/nationale subsidies etc., en (door)ontwikkeling van stimulerend en verbindend sturingsinstrumentarium
Nieuwe wetgeving of financieringssystematieken kunnen betekenen dat er een groter beroep gedaan wordt op bepaalde instrumenten of dat er een nieuwe prikkel ontstaat om instrumenten meer in te zetten, zoals bij LKS.	<ul style="list-style-type: none"> Monitoren ontwikkelingen wetgeving
Netcongestie kan leiden tot vertraging van uitgifte en verkoop van panden voor bedrijfsmatig vastgoed. Dit kan een remmend werking hebben op de economische ontwikkeling.	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente stimuleert en faciliteert bij het zoeken naar slimme alternatieve oplossingen (o.a. E-hubs) en tijdelijke maatregelen Voucherregeling voor advies over netcongestie voor ondernemers

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvormen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#)

Investerings

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Totaal investeringen programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

					x €1.000
Programma Werk, toekomstige economie en bestaanszekerheid	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen	2.833	0	0	0	0
A					
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	2.833	0	0	0	0

Doelstelling Circulair

x €1.000

Doelstelling Circulair	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen	2.833	0	0	0	0
A					
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	2.833	0	0	0	0

Toelichting doelstelling Circulair

Voor het jaar 2026 vragen wij geen extra krediet aan.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Noord West Beheer BV	De Wijkontwikkelingsmaatschappij Noordwest (WOM Noordwest) is in 2008 opgericht om bij te dragen aan de sociaaleconomische vitaliteit in het gebied Noord West met het beheer en de ontwikkeling van vastgoed met een focus op de Amsterdamsestraatweg.	Geen bijdrage
Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Lombok BV	De WOM Lombok is een BV. Doel is om de economische structuur van Lombok te verbeteren door het aankopen, opknappen en aan gewenste branches te verhuren van panden.	Geen bijdrage
Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio BV	Aan de ROM gelieerde BV met als doel regionale fondsen en projecten op te zetten waar het ministerie van EZK geen aandeelhouder van is (onder andere POC fondsen).	2% van de exploitatiebijdrage aan de ROM (zie hieronder)
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht BV	Stimuleren innovatief ondernemerschap rond maatschappelijke opgaven door te innoveren, investeren en internationaliseren.	nog niet bekend
Coöperatieve Vereniging Wigo4it U.A.	Het ontwikkelen en verrichten van administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Daardoor verbetert de dienstverlening aan de inwoners en wordt de effectiviteit en doelmatigheid van de uitvoerende	2.161

		x €1.000
Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
	organisaties van de deelnemende gemeenten vergroot.	
UW Holding B.V.	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.	2.100

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal					
BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investerings Zone)	145	145	0	145
Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120	120	0	0
Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	345	277	0	277
Evenementenfonds	Evenementenfonds	300	150	0	0
Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad	12.393	12.393	12.393	0
Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkeling van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50	0	0	0
Totaal 1		13.353	13.085	12.393	422
Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad					
Economic Board Utrecht	U10, EBU en ROM Utrecht 2025-2028	45	47	47	0
Totaal 2		45	47	47	0
Utrechters werken of participeren naar vermogen					
Deelname sport en cultuur	Stimuleren van sport- en cultuurdeelname door minderjarige kinderen	300	300	0	0
Overige voorzieningen voor werk (werkplekaanpassing, vervoersvoorziening, meeneembare voorziening en intermediaire activiteit)	Overige werkvoorzieningen: Voorzieningen die ervoor zorgen dat inwoners met een structurele functionele beperking (beter) kunnen deelnemen aan het arbeidsproces.	100	100	0	0

Persoonlijke ondersteuning bij werk (jobcoaching en interne werkbegeleiding)	Werkgevers kunnen subsidie ontvangen voor de begeleiding van een medewerker met een afstand tot de arbeidsmarkt door een jobcoach en/of werkbegeleider.	300	300	0	0
Werkgeverspremie	Een vergoeding aan de werknemer voor eenmalige extra kosten die direct en specifiek te relateren zijn aan het krijgen van een werkplek	50	50	0	0
Werknemerscheque	Een vergoeding aan de werknemer voor eenmalige extra kosten die direct en specifiek te relateren zijn aan het krijgen van een werkplek	50	50	0	0
Wet Sociale werkvoorziening	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	17.753	16.646	16.646	0
Totaal 3		18.553	17.446	16.646	0
Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij					
Actieagenda Utrechters schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	150	150	0	0
Huisvesting voedselbanken	Door het wekelijks verstrekken van voedsel aan de meest kwetsbare inwoners en/of hun huisdieren, kunnen kwetsbare inwoners rondkomen en meedoen	150	150	0	71
Inkomens en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Ondernemen preventief voorzien van passende dienstverlening om de toekomstigbestendigheid van de onderneming te borgen	330	330	0	0
Loonkostensubsidie	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen	6.500	6.500	0	0
Totaal 4		7.130	7.130	0	71
Totaal		39.081	37.708	29.086	493

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Kansrijk opgroeien

Programma overzicht

Kinderen en jongeren in Utrecht groeien kansrijk op in een stabiele, gezonde, stimulerende en liefdevolle omgeving.

De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel om de kwaliteit, toegankelijkheid en beschikbaarheid van jeugdhulp te verbeteren. Aanneمة binnen de Hervormingsagenda Jeugd is dat hierdoor een besparing kan worden gerealiseerd binnen de jeugdhulp, die verwerkt is in een taakstelling voor gemeenten. De gemeente Utrecht heeft al vanaf de transitie van het sociaal domein in 2015 ingezet op de transformatie van de jeugdhulp. Zo werken de buurtteams jeugd en gezin al domein overstijgend en vanaf 2020 is de aanvullende jeugdhulp wijkgericht georganiseerd om jeugdigen zo thuis mogelijk te laten opgroeien. Daarom is het besparingspotentieel van de Hervormingsagenda Jeugd voor gemeente Utrecht beperkt. Wij voeren een groot deel van de Hervormingsagenda Jeugd al uit. Daarnaast laat het [CEBEON-rapport](#) zien dat we in Utrecht in vergelijking met andere gemeenten meer investeren in voorzieningen in de sociale basis (onderwijsbeleid, bibliotheken, welzijnswerk etc.) en vooral ook sterke lokale teams, die verhoudingsgewijs een groot bereik hebben. Hierdoor is het beroep op aanvullende hulp en jeugdbescherming in vergelijking met andere gemeenten laag. Toch is er in Utrecht – net als de landelijke tendens, zie het rapport Van Ark, sprake van toenemend beroep op jeugdhulp. Dit rapport laat zien dat het toenemend beroep op jeugdhulp mede wordt verklaard door brede maatschappelijke vraagstukken op het gebied van bestaanszekerheid, volwassenenzorg (voor ouders), inclusief onderwijs en het versterken van gemeenschapskracht. Gemeenten hebben hier slechts gedeeltelijk of soms geen invloed op. We moeten dus waken voor maakbaarheidsdenken of onrealistische verwachtingen van wat de gemeente lokaal kan rechtzetten.

In de vastgestelde beleidsnota Jeugd staan scherpere keuzes om de taakstelling die voortkomt uit de Hervormingsagenda Jeugd te realiseren. Deze taakstelling hebben we meerjarig verwerkt binnen de programmabegroting Jeugd op de programmadoelstelling Aanvullende jeugdhulp. We zien dat het lukt om de groei van aanvullende hulp af te buigen, door inzet op de opgaven uit de beleidsnota Jeugd zoals meer collectief en groepsgericht werken, het versterken van de pedagogische basis en samenwerking met het onderwijs. Ondanks dat het lukt om de groei af te buigen, zien we dat het beroep op aanvullende hulp niet *minder* wordt en dat de ingeboekte taakstelling niet volledig is te realiseren (zie beleidsnota Jeugd). Daarom hebben we bij de voorjaarsnota 2025 een knelpunt gepresenteerd voor jeugd, waarbij we uit zijn gegaan van een minimale raming (die geen rekening houdt met onder andere volumegroei). Het risico blijft daarom bestaan dat we niet binnen het financiële kader blijven.

Portefeuillehouder(s): Eelco Eerenberg en Dennis de Vries

Financiën programma

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	41.292	20.722	17.895	4.639	9.039	9.039
Lasten	286.918	280.475	281.649	267.962	269.190	265.827
Saldo Baten en Lasten	-245.627	-259.753	-263.754	-263.323	-260.151	-256.788
Onttrekking reserves	56.220	1.011	0	0	0	0
Toevoeging reserves	3.800	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	52.420	1.011	0	0	0	0
Totaal	-193.206	-258.742	-263.754	-263.323	-260.151	-256.788

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026.

De baten in dit programma zijn 17,895 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Vergoeding Materiële instandhouding (MI) onderhoud vanuit schoolbesturen (1,523 miljoen euro)
- Rijksmiddelen als specifieke uitkering voor Onderwijsachterstandenbeleid (13,270 miljoen euro)
- Rijksmiddelen WPB (1,200 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 281,648 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Lasten voor het versterken veerkracht in de pedagogische basis (6,328 miljoen euro)
- Lasten voor aanbieders die cliënten voorzien van specialistische zorg (99,461 miljoen euro)
- Lasten voor het organiseren van de buurtteams jeugd en gezin in de wijken (27,448 miljoen euro)
- Aandeel van Jeugd in de subsidie aan Samen Veilig Midden Nederland voor de producten Veilig Thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (14,529 miljoen euro)
- Kapitaallasten voor afschrijving en rente onderwijshuisvesting (33,584 miljoen euro)
- Huur gebouwen onderwijshuisvesting (12,451 miljoen euro)
- Subsidie Bibliotheek Utrecht (17,800 miljoen euro)
- Lasten en subsidies voor het tegengaan van onderwijsachterstanden (21,603 miljoen euro)
- Lasten en subsidies ter bevordering van scholen, schoolbesturen en instanties voor onderwijs en goede onderwijsprofessionals (11,243 miljoen euro)
- Lasten voor uitvoeren leerplicht en leerlingenvervoer (6,275 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn 1.011 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- Onttrekking jongeren ontmoetingsplekken (0,221 miljoen euro)
- Onttrekking G4 aanpak lerarentekort (0,700 miljoen euro)
- Onttrekking aanpak MBO stagediscriminatie (0,090 miljoen euro)

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025. Wel is al vanuit de Voorjaarsnota 2023 een taakstelling op dit programma ingeboekt in het kader van hervormingen sociaal domein. De in dit programma benoemde activiteiten zijn in lijn met de uitgangspunten van deze hervormingen ([zie ook de raadsbrief hervormingen sociaal domein](#)).

x € 1.000

Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Slim ruimtegebruik van panden in de stad (onderdeel van dienstverleningsconcept)	0	0	228	228	228	228
Totaal	0	0	228	228	228	228

*financieel is deze maatregel nog verwerkt in het programma Levendige en gezonde stad als onderdeel van de totale taakstelling; bij een volgende begrotingswijziging wordt dit gecorrigeerd.

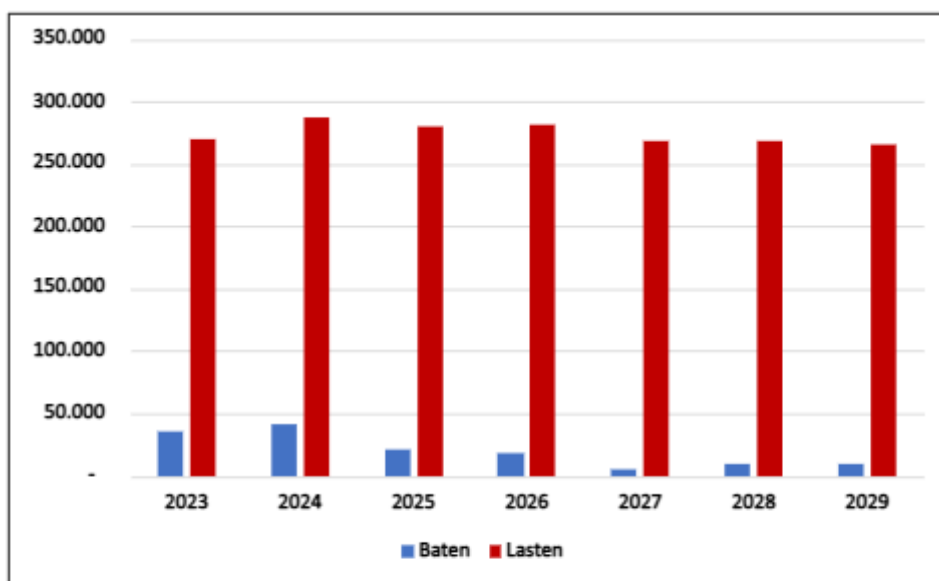
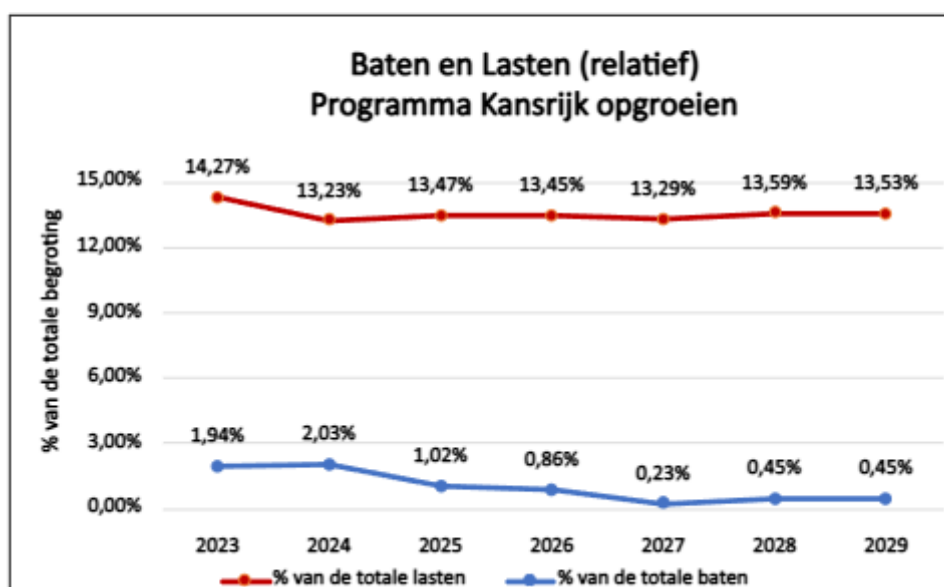
Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

De baten van de doelstelling eigen pad in het onderwijs nemen vanaf 2027 af omdat de SPUK inkomsten onderwijsachterstandenbeleid zijn toegekend tot en met 2026. De nieuwe reeks wordt bij de tweede bestuursrapportage 2025 in de begroting verwerkt.

In het kader van versneld vernieuwen nemen de lasten voor specialistische zorg jeugd toe in 2024.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Eigen pad in het onderwijs

Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad in het onderwijs naar kansrijke deelname aan de samenleving.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang vanaf 2024	2023	De uitgangspunten voor de beleidsregel die aanbieders van Voorschoolse Educatie (VE) de mogelijkheid biedt om subsidie aan te vragen voor het uitvoeren van VE. Deze nota is de opvolger van de beleidsnota Voorschoolse Educatie.
Beleidsnota bibliotheek 2024-2034	2024	De beleidsnota biedt de gemeente een inhoudelijk sturingskader en monitoringsinstrument voor de gesubsidieerde activiteiten van Bibliotheek Utrecht.
Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027	2024	De gezamenlijke agenda van schoolbesturen, kinderopvangpartners, (onderwijs)partners en gemeente Utrecht.
Verordening Leerlingenvervoer	2025	Voorschriften op het gebied van leerlingenvervoer.
Beleidsregel Leerlingenvervoer	2025	Lagere regelgeving op het gebied van leerlingenvervoer.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#)

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028				
Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer.	0	0	0	0	0	0	0				
Bereik voorschoolse educatie	74 (2022)	69	90	90	90	90	90				
Aantal beschikbare Voorschoolse Educatie (VE) plaatsen.	-	1.035	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350				
Klanttevredenheid leerlingenvervoer.	7.1 (2023)	7.1	8	8	8	8	8				
% van de Utrechtse bevolking dat lid is van de bibliotheek.	25,5 (2024)	25,5	26	26	26	26	26				

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling			
		2024	2025	2026	2027	2028	
Aantal benaderde jongeren in de Focus aanpak	-	1.830	1.000	1.000	1.000	1.000	
Aantal thuiszitters 5-18 jaar.	133 (2023)	215	0	0	0	0	
% niet vervulde vacatures in het primair onderwijs	6% (2020)	9,3	-	-	-	-	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We investeren tot en met 2027 extra in een kansrijke start voor jonge kinderen met een driejarige impuls. In 2026 betekent dit concreet dat de VE-aanbieders starten met een spelinloop voor kinderen tot 2,5 jaar, het VE-programma vorm krijgt binnen de kinderopvang in Leidsche Rijn en er extra activiteiten voor het versterken van taal worden aangeboden op basisscholen met een hoog spreidingsgetal (grote verschillen in leerlingpopulatie). Daarnaast zet de bieb extra in op leesstimulering voor kinderen tot 2,5 jaar en wordt gestart met een gezamenlijke training en coaching van pedagogische professionals en leerkrachten van groep 1 tot en met 3.
- Aan de hand van de verbeterkansen uit de kwaliteitsmeting voor- en vroegschool (vve) versterken we de kwaliteit op de vve en herzien we de vroegschoolse subsidie 'Versterken van Taal'.

Activiteiten die we niet meer doen

- De tijdelijke inzet op kinderopvang om de kinderopvang stevig te positioneren als maatschappelijke partner en bij te dragen aan het vergroten van de kinderopvangcapaciteit in de stad stopt per februari 2026 (conform planning).

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We geven uitvoering aan de doelen en ambities uit de UOA werkagenda met een plan van aanpak voor het terugdringen van segregatie in het onderwijs, het versterken van de pedagogische basis, het realiseren van een stedelijk solidariteitsfonds en met het Gratis Professioneel Abonnement op de bibliotheek voor onderwijsprofessionals.
- Samen met de bibliotheek breiden wij de Bieb op school uit, zowel in het primair en voortgezet onderwijs als het mbo. In de Kinderopvang wordt vanuit de bibliotheek BoekStart aangeboden.
- Met de inzet van tiener- en jongerenwerk en de ondersteuning van onderwijsmedewerkers blijven we investeren in de sociale en online veiligheid in en om scholen.
- Utrechtse kernpartners werken samen aan het bieden van een passende plek in het onderwijs voor alle leerlingen en aan het voorkomen van thuiszitten aan de hand van de in 2025 doorontwikkelde aanpak.
- We ondersteunen nieuwkomers in het onderwijs door 1) een wekelijks activiteitenprogramma en een zomerprogramma voor Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV), 2) waar nodig alternatieve passende praktijkroutes aan jongeren op ISK Ithaka aan te bieden, 3) continueren van de training nieuwkomersspecialisten.
- Met de Aanpak Utrecht Leert continueren we de samenwerking tussen primair onderwijs, voortgezet onderwijs, mbo en lerarenopleidingen om het lerarentekort terug te dringen. Door

in te zetten op het vergroten van de instroom van onderwijsprofessionals, het behouden van leerkrachten, het anders organiseren van het onderwijs en te zoeken samenwerking met de Kinderopvang.

- 2026 is het laatste jaar van het 'mbo-uitvoeringsplan 2023-2026: Waardering voor vakmanschap' en onze inzet om stagediscriminatie te bestrijden.
- We herijken de gemeentelijke rol op loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) om meer aandacht te creëren voor praktische talenten, opleidingen in kansrijke sectoren en passen daarop de subsidie aan in de Nadere Regel Onderwijs. Deze wijziging zal ingaan vanaf 2027.
- Naast onze inzet op het behalen van een startkwalificatie, richten we ons op een goede overstap naar duurzaam werk aansluitend op de talenten en mogelijkheden. Vanuit het doorstroompunt bieden we jongeren die daarbij extra hulp nodig hebben, gerichte ondersteuning en begeleiding. Vanaf 2026 verandert de doelgroep van Focus van 18-23 naar 18-27 jaar door de Wet van school naar duurzaam werk.

Financiën Eigen pad in het onderwijs

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	17.113	16.493	13.590	335	335	335
Lasten	65.408	68.349	65.359	50.373	50.327	50.242
Saldo Baten en Lasten	-48.295	-51.856	-51.768	-50.038	-49.992	-49.907
Onttrekking reserves	1.155	790	0	0	0	0
Toevoeging reserves	700	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	455	790	0	0	0	0
Totaal	-47.840	-51.066	-51.768	-50.038	-49.992	-49.907

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Passende Plek	-2.902	S
De specifieke uitkering regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (RMC/VSV) is begroot voor de huidige doorlooptijd (2020-2025). In de Tweede Bestuursrapportage 2025 begroten we de baten voor de komende doorlooptijd.		
Lasten		
Meerdere producten		
De loon- en prijscompensatie leidt tot een hoger lastenbudget vanaf 2026	1.645	S
De kostentoerekening is herzien waardoor er lasten zijn verschoven tussen producten. Dit leidt voor deze doelstelling per saldo tot een lager lastenbudget.	-660	S
Passende Plek	-2.902	S
De specifieke uitkering RMC/VSV is begroot voor de huidige doorlooptijd (2020-2025). In de Tweede Bestuursrapportage 2025 begroten we de lasten voor de komende doorlooptijd.		
Voldoende goede onderwijsprofessionals		

x €1.000

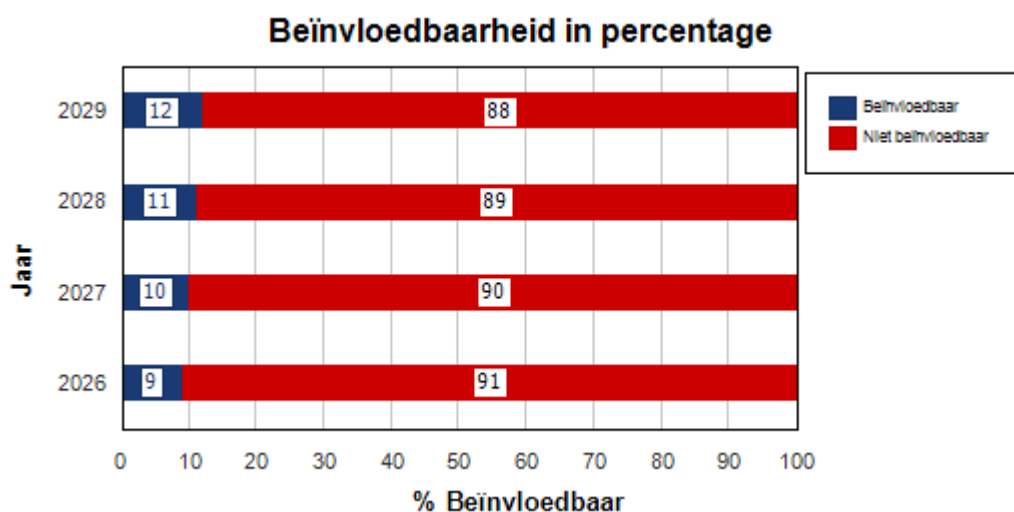
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lagere lasten in verband met de bezuinigingsmaatregel 'Onderwijsimpuls' uit de Voorjaarsnota 2024.	-257	S
De incidentele bijdrage Lerarentekort G4 (zie onttrekking reserve) vervalt	-700	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
G4 aanpak lerarentekort	-700	I
Incidentele onttrekking van de door het Rijk toegekende incidentele bijdrage voor aanpak van lerarentekort voor de G4 gemeenten, vervalt in 2026.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 9%, 2027 10%, 2028 11% en voor 2029 12%

De lasten binnen deze doelstelling zijn beperkt beïnvloedbaar. De langlopende subsidieverplichting aan de bibliotheek beperkt de beïnvloedbaarheid. Door een raadsbesluit zou dit aangepast kunnen worden en is daarmee op termijn wel beïnvloedbaar. Gelijke kansen, onderwijsachterstandenbeleid, talentontwikkeling en voldoende goede onderwijsprofessionals zijn opgenomen uit het coalitieakkoord.

Doelstelling 2: Huisvesting scholen

Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen, die voldoende passend en duurzaam is.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht	2021	In deze verordening beschrijven we de regels waaraan wij en schoolbesturen ons houden bij het bouwen van schoolgebouwen.
Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra	2021	Uitvoeringsplan Utrechtse kindcentra, regels rondom het gezamenlijk bouwen van Kinderopvang en onderwijs.
Beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041	2025	Beleidskader op het gebied van onderwijshuisvesting.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028				
Voortgang uitvoeringsprogramma onderwijs gerealiseerde projecten	-	9	6	5	8	6					
Aantal opgeleverde projecten is een energie neutraal gebouw (ENG)	-	2	1	1	6	5					

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- In 2026 start de uitvoering van de nieuwe beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041. In deze beleidsnota zijn de volgende nieuwe activiteiten opgenomen:
 - o herschikkingsgesprekken per wijk om het gebruik van schoolgebouwen te optimaliseren;
 - o leegstand binnen schoolgebouwen in kaart brengen en deze informatie op een duidelijke manier vastleggen;
 - o verkennen op welke wijze we projecten met onderwijsvastgoed in gemeentelijk eigendom (m.n. gymzalen en strategische wissellocaties) zo efficiënt en effectief mogelijk aanbesteden in de huidige krappe markt en hoe we hierin kunnen samenwerken met de schoolbesturen;
 - o met landelijke organisaties en onze schoolbesturen samenwerken aan innovaties en landelijke standaarden op het gebied van onderwijshuisvesting;

- o het uitvoeren van twee pilots om schoolgebouwen geschikter te maken voor het bieden van inclusief onderwijs, waarvoor middelen beschikbaar zijn;
- o voorbereiden van de pilots voor buurtscholen die in 2027 en 2028 om drie wijken vorm krijgen.

Activiteiten die we niet meer doen

- In de beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041 hebben we vastgelegd niet meer stand alone scholen voor speciaal onderwijs te bouwen.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- In 2026 werken we aan de realisatie van de (vervangende) nieuwbouw, renovatie en uitbreiding van 22 schoolgebouwen, waarvan we er zeven zullen opleveren.
- In 2026 werken we aan de nieuwbouw en renovatie van 27 gymzalen, zowel in pandig in scholen, stand alone en als onderdeel van een sporthal. Hiervan leveren we er vijf op in 2026.
- We kennen subsidie toe voor tien groene schoolpleinen. De scholen realiseren op basis hiervan zelf de nieuwe schoolpleinen. We blijven hierbij onderscheid maken tussen wijken, waarbij wijken met een lagere SES-score in aanmerking komen voor een hoger subsidiebedrag.
- We blijven ons inzetten op multifunctioneel bouwen en meervoudig ruimtegebruik in scholen, onder andere door het stimuleren van samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang (in Utrechtse Kindcentra).

Financiën Huisvesting scholen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	4.825	3.029	3.104	3.104	3.104	3.104
Lasten	59.791	63.163	67.265	70.074	72.211	69.262
Saldo Baten en Lasten	-54.966	-60.134	-64.161	-66.969	-69.107	-66.158
Onttrekking reserves	55.003	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	3.100	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	51.903	0	0	0	0	0
Totaal	-3.063	-60.134	-64.161	-66.969	-69.107	-66.158

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
Hoger kapitaallastenbudget ter dekking van vervangings- en uitbreidingsinvesteringen.	2.265	S
Bij de Voorjaarsnota 2022 zijn er middelen voor tijdelijke huisvesting in verband met groei van de stad beschikbaar gesteld tot en met 2025. Vanaf 2026 komt dit budget te vervallen.	-1.000	I
Bij de Voorjaarsnota 2024 zijn budgetten beschikbaar gesteld voor zorgplicht voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting (structureel) en voor netcongestie onderwijshuisvestingsprojecten	1.207	I/S

x €1.000

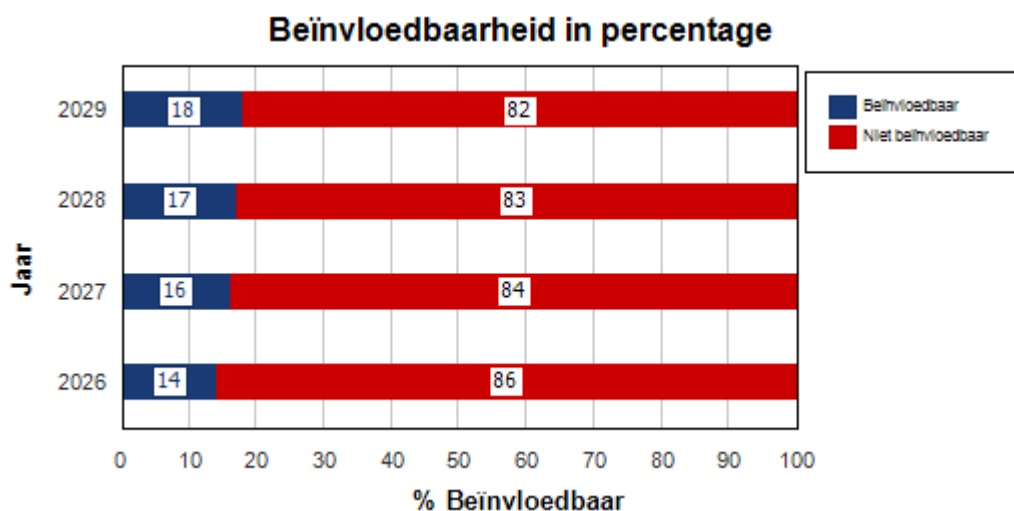
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
(incidenteel t/m 2029). Deze budgetten zijn in 2026 1,207 miljoen euro hoger dan in 2025.		
Ophoging budgetten als gevolg van indexering.	1.429	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 14%, 2027 16%, 2028 17% en voor 2029 18%

De lasten binnen deze beleidsdoelstelling zijn beperkt beïnvloedbaar. Huisvesting van scholen (basis-, voortgezet en speciaal onderwijs) is een wettelijke taak van gemeenten. Het merendeel van de kosten is structureel (o.a. kapitaallasten) en zeer beperkt beïnvloedbaar. De financiële ruimte betreft vooral incidentele middelen uit de programmabegroting en stelposten voor kapitaallasten. Deze stelposten worden gehanteerd als buffer om risico's en onzekerheden op te vangen. Het inzetten van de beïnvloedbare ruimte kan leiden tot knelpunten die op dat moment acuut zijn en dan geen dekking hebben.

Doelstelling 3: Veerkracht en de pedagogische basis

Kinderen en ouders zijn veerkrachtig en ondersteunen elkaar om binnen de pedagogische basis oplossingen te vinden voor opvoed- en opgroevragen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034	2024	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt.
Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024	2023	Uitvoering passende kinderopvang
Nota van Uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026	2019	Opdracht uitvoering jongerenwerk 2020-2026

Effectindicatoren

Het percentage ouders dat in de afgelopen 12 maanden advies en/of hulp over de opvoeding heeft gevraagd aan familie, vrienden, kennissen, burens en/of buurtbewoners was 48% in 2023 (nulmeting, correctie op percentage in beleidsnota Jeugd, bron: inwonersenquête die één keer in de twee jaar plaatsvindt in de oneven jaren). We zien dat dit percentage de afgelopen jaren rond de 48-50% schommelt. Het percentage kinderen dat er vaak/altijd goed mee om kan gaan als er iets vervelends gebeurt, was 58% in 2023 (nulmeting, bron: [Jeugdmonitor Utrecht](#) die één keer in de twee jaar plaatsvindt). Het percentage kinderen met een verhoogd risico op psychosociale problemen was 15% in 2023 (nulmeting, bron: [Jeugdmonitor Utrecht](#) die één keer in de twee jaar plaatsvindt).

We willen het percentage ouders dat aan naasten advies of hulp vraagt over de opvoeding verhogen, kinderen weerbaarder maken bij tegenslag en het percentage kinderen met verhoogd risico op psychosociale problemen verminderen. De activiteiten in dit programma dragen hieraan bij. We verwachten dat deze effecten op termijn optreden, maar deze zich in 2026 nog maar in beperkte mate voordoen. Wezenlijke en structurele effecten zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de mate waarin het lukt om een cultuuromslag te maken bij inwoners en professionals (meer normaliseren en vragen in het gewone leven beantwoorden) en om de grondoorzaken aan te pakken.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Belang van kinderen voorop: we voeren met jongeren en partners in de stad het uitvoeringsprogramma 'Samenwerken met Jeugd' uit. Parallel hieraan verstevigen we de gelijkwaardige samenwerking met ouders, onder andere in de wijk en aan de vaste gesprekstafels in de stad.

- Sterke pedagogische basis: we doen de noodzakelijke investeringen (1 mln. VJN 2025) om de pedagogische basis van ouders (met jonge kinderen) te versterken en te voorkomen dat hulpvragen onnodig in de jeugdhulp worden opgepakt. Dit doen we door te investeren op de overige activiteiten binnen deze doelstelling.
- Sterke pedagogische basis: in 2025 zijn de nadere regels in de sociale/pedagogische basis herzien. In 2026 worden de eerste subsidieaanvragen volgens de nieuwe nadere regels beoordeeld en toegekend, per 2027 voeren de partijen hun plannen uit.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Belang van kinderen voorop: we stimuleren organisaties om hun beleid te toetsen aan kinderrechten door onder andere de kinderrechtentoets en trainingen.
- Belang van de kinderen voorop: we maken buurthuizen en jongerenontmoetingsplekken inclusief door op de Vreedzame wijze nieuwe afspraken te maken met inwoners.
- Sterke pedagogische basis: De subsidie aan Stichting JoU gaat het laatste jaar in. We bereiden de nieuwe opdracht voor het jongerenwerk per 2027 voor.
- Sterke pedagogische basis: KOOS Utrecht en Spoor030 organiseren en faciliteren in samenwerking met partijen in de pedagogische basis lotgenotengroepen om onderling contact en ondersteuning van jongeren en ouders te bevorderen. Ook bieden zij met partijen in de pedagogische basis psycho-educatie in groepen in plaats van enkel vanuit aanvullende jeugdhulp.
- Sterke pedagogische basis: we ontwikkelen monitoring over de sporen heen en werken aan het inzichtelijk maken van de inzet en impact in de (pedagogische) sociale basis.
- Kansrijke start: we verstevigen de samenwerking tussen ouders, informeel netwerk en de BSO+ en Kinderopvang+.
- Collectief werken: we breiden het collectief aanbod in de stad uit. De rol van de partners in de pedagogische basis wordt groter. Sport en bewegen worden onderdeel van het collectieve aanbod.
- Als je 18 wordt: we blijven de informatievoorziening verbeteren voor jongeren die 18 worden.

Financiën Veerkracht en de pedagogische basis

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	6.464	7.098	6.273	6.172	6.172	5.843
Saldo Baten en Lasten	-6.464	-7.098	-6.273	-6.172	-6.172	-5.843
Onttrekking reserves	0	221	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	221	0	0	0	0
Totaal	-6.464	-6.877	-6.273	-6.172	-6.172	-5.843

x €1.000

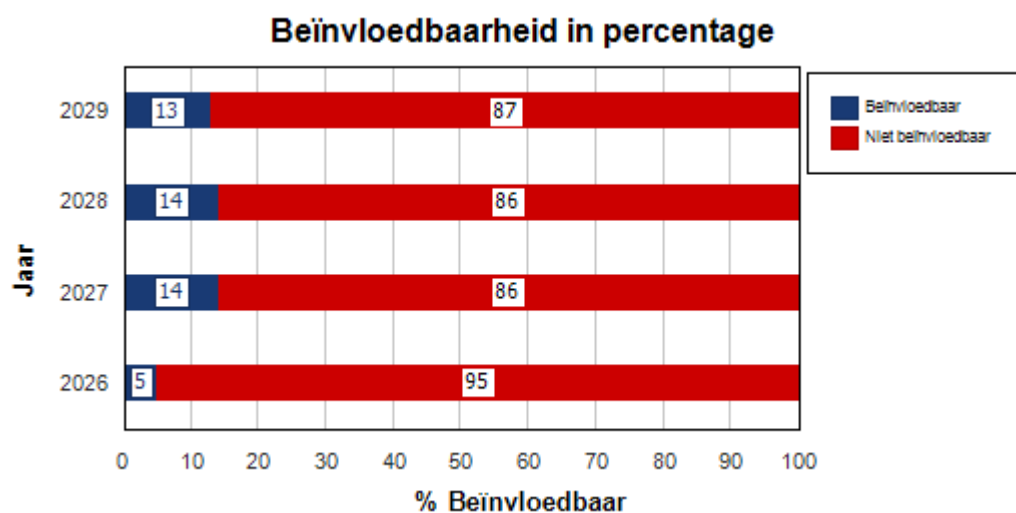
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing		
Lasten		
Jongeren werk:	-700	S
De hervormingsbezuiniging sociaal domein is conform de voorjaarsnota 2023 verwerkt in de begroting, waardoor er in 2026 lagere lasten zijn begroot.		

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
De onttrekking aan de reserve in 2025 houdt verband met het overhevelen van middelen voor jongerenontmoetingsplekken van 2024 naar 2025. In 2026 vervalt deze onttrekking	-221	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 5 %, 2027 14%, 2028 14% en voor 2029 13%

Het aanbod voor Jeugd in de Sociale Basis is vastgelegd in een meerjarige subsidiebeschikking. Na het afsluiten van de overeenkomst weten we wat er beïnvloedbaar is.

NB: de beïnvloedbaarheid van de onderdelen van het programma is niet optelbaar. Het verlagen van dit budget zal een opdrijvend effect hebben op de kosten van basiszorg en aanvullende zorg en wachtlijsten zullen toenemen.

Doelstelling 4: Basishulp

Voor kinderen en ouders die dat nodig hebben is tijdig passende hulp vanuit de buurtteams jeugd en gezin beschikbaar. Deze hulp sluit goed aan op de eigen kracht van het gezin en de ondersteuning vanuit de pedagogische basis.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034	2024	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt.
Nota van uitgangspunten Met elkaar voor elkaar - onderdelen van sociale basis en basiszorg 2025-2035	2024	Opdracht o.a. basishulp buurtteams jeugd en gezin 2025-2035.
Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2025	2024	Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld.

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid, en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

Het aantal unieke gezinnen/jongeren dat hulp kreeg van het buurtteam was in 2023 8937 en in 2024 8298. Dit is in 2023 17,9% en in 2024 16,6% van de gezinnen in Utrecht. De instroom is in 2024 (3955) gedaald ten opzichte van 2023 (4379). De uitstroom is in 2024 ook gedaald van 4594 in 2023 naar 4289 in 2024. De cijfers voor 2023 (bron: dashboard jeugdhulp) zijn geactualiseerd ten opzichte van de cijfers uit de beleidsnota vanwege mutaties bij Lokalis achteraf. We sturen er scherp op dat mutaties in de registraties achteraf zoveel mogelijk worden voorkomen. Toch verwachten wij dat de cijfers over 2024 nog achteraf moet worden geactualiseerd, waardoor de cijfers over bereik mogelijk naar boven moeten worden bijgesteld.

We verwachten voor 2026 een lichte daling van het bereik en de instroom, en een hogere uitstroom dan instroom. Activiteiten in dit programma zoals inzet op normaliseren en versterken van de pedagogische basis dragen hieraan bij. Of de verwachting haalbaar is, wordt voor een belangrijk deel bepaald door ontwikkelingen in het stelsel – denk aan de pedagogische basis en aanvullende hulp, maar ook aan samenwerking met aanpalende sectoren zoals het onderwijs waarop door het Rijk fors wordt bezuinigd, het aanpakken van grondoorzaken en de toenemende complexiteit van de hulpvragen van gezinnen, en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Beschikbaarheid

De buurtteams jeugd en gezin zijn in 2025 gestart met een nieuwe wijze van registreren van beschikbaarheid: het aantal gezinnen dat langer dan 10 werkdagen wacht op een kennismakingsgesprek. Een vlot kennismakingsgesprek waarborgt een tijdige inschatting van de urgentie van de vraag van gezinnen. Door de implementatie van een nieuwe werkwijze is een goede vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk. We verwachten dat het aantal wachtenden op een kennismakingsgesprek vermindert door inzet op activiteiten zoals het versterken van de pedagogische basis. Ook hier zijn we echter afhankelijk van de mate waarin het lukt om de pedagogische basis te versterken en de grondoorzaken aan te pakken, van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, maar ook van de complexiteit van de hulpvragen van gezinnen. De invloed van de gemeente is in die zin dus beperkt.

Kwaliteit

De buurtteams gebruiken de app Ervaringwijzer. In 2024 zijn er 406 vragenlijsten ingevuld, dat waren er in 2023 nog 480 (bron: Ervaringwijzer). We streven echter naar een stijgende respons. Hierover zal het gesprek plaatsvinden met het buurtteam, zodat naar verwachting in 2026 weer een stijging zal plaatsvinden.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Wel thuis: samen met Lokalis, KOOS, Spoor030, Yeph en een kwartiermaker verstevigen we de aanpak voor gezinnen met multiproblematiek door uit te proberen welke verbeteringen nodig zijn en hoe we die borgen in het stelsel.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Belang van kinderen voorop: we blijven inzetten op gelijkwaardig samenwerken tussen hulpverleners en ouders/gezinnen.
- Sterke pedagogische basis: we verbeteren de samenwerking tussen de verschillende partners bij het toeleiden naar basishulp en voorzieningen in de pedagogische basis, zodat gezinnen/jeugdigen terecht komen op de meest passende plek. Daarbij benutten we de lessen uit onder meer de hervormingsmaatregel opvoed- en opgroevragen. Het buurtteam doet voor enkelvoudige opvoed- en opgroevragen nadrukkelijk appèl op partners in de pedagogische basis.
- Kansrijke start: het buurtteam investeert in groepsgerichte inzet (bijvoorbeeld Invest in play) dat gericht is op jonge kinderen.
- Jeugdhulp in de buurt: in elke wijk verleent een buurtteam jeugd en gezin basishulp in samenwerking met pedagogische basis, aanvullende hulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Hierbij zet het buurtteam waar mogelijk e-health en blended werken in.
- Jeugdhulp in de buurt: we continueren de samenwerking met de huisartsen en breiden waar mogelijk de aanwezigheid van buurtteams bij huisartsenpraktijken uit. We maken nadere afspraken over het delen van informatie en samenwerken rond een gezin.
- Collectief werken: de buurtteams blijven bijdragen aan de uitbreiding van collectieve werkwijzen zoals oudergroepen rondom opvoeden en opgroeien en BOOST-groepen.
- Aansluiting onderwijs-jeugdhulp: we gaan door met de kernpartneraanpak, maar gaan ter versterking van deze aanpak scherpere keuzes maken. Dit is nodig vanwege de steeds toenemende vraag en taken voor de kernpartners.

- Aansluiting onderwijs-jeugdhulp: we continueren de inzet van de MBO-teams.
- Wel thuis: We voeren samen met partners de uitkomsten van de verkenning van de kwartiermaker Scheidingsteam uit (zie [raadsbrief Hervormingen sociaal domein en technische sessie Jeugd en Wmo](#))
- Wel thuis: we zetten in op intensieve ambulante inzet bij huiselijk geweld en kindermishandeling en versterken hiertoe het vakmanschap van de buurtteams.

Financiën Basishulp

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	5.268	0	0	0	0	0
Lasten	32.979	27.686	27.513	27.409	27.408	27.408
Saldo Baten en Lasten	-27.710	-27.686	-27.513	-27.409	-27.408	-27.408
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-27.710	-27.686	-27.513	-27.409	-27.408	-27.408

x €1.000

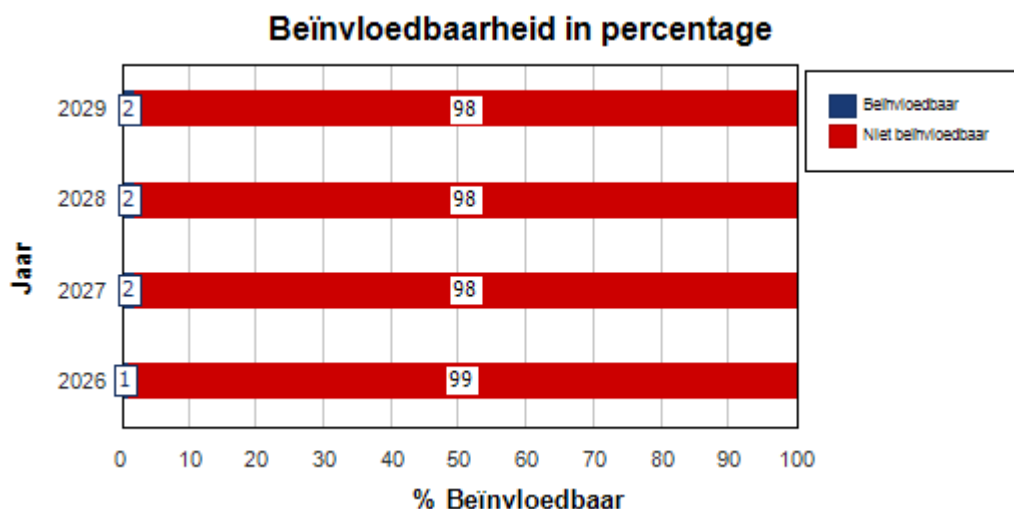
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing.		
Lasten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1 %, 2027 2%, 2028 2% en voor 2029 2%

Het aanbod van buurtteams jeugd en gezin is vastgelegd in een meerjarige overeenkomst. Deze kan niet ongelimiteerd worden aangepast. De opgenomen percentages zijn gebaseerd op wat redelijkerwijs gevraagd kan worden van deze aanbieder.

NB: de beïnvloedbaarheid van de onderdelen van het programma is niet optelbaar. Bijvoorbeeld: verlagen van het budget voor basiszorg, zal een oprijvend effect hebben op de kosten van aanvullende zorg en wachtlijsten zullen toenemen.

Doelstelling 5: Aanvullende hulp

Voor kinderen die dat nodig hebben is tijdig passende aanvullende hulp beschikbaar. Deze hulp sluit goed aan op de eigen kracht van het gezin en de ondersteuning vanuit de pedagogische basis en het buurtteam.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034	2024	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt.
Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2025	2024	Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld.

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid, en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik en beschikbaarheid

Het aantal jeugdigen dat in zorg was bij KOOS, Spoor030, Yeph, een andere aanbieder als gevolg van het woonplaatsbeginsel, of een pgb had, was in 2023 5507 en in 2024 5410. De instroom daalde van 2068 in 2023 naar 1986 in 2024 en de uitstroom nam licht toe van 2070 in 2023 naar 2109 in 2024 (bron: dashboard jeugdhulp). Naast de zorg voor deze jeugdigen, hebben KOOS, Spoor030 en Yeph consultatie geboden aan partners.

Het aantal kinderen dat is aangemeld en wacht op aanvullende hulp door KOOS en Spoor030 nam in 2024 toe ten opzichte van 2023 (bron: rapportages KOOS en Spoor030):

Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	T1 2024	T2 2024	T3 2024
339	350	338	329	379	434	390

We verwachten op langere termijn een daling van het bereik en de instroom en een stijging van de uitstroom (dat wil zeggen: hoger dan de instroom). Voor 2026 verwachten we dat de groei van het aantal wachtenden afvlakt vanwege onze hervormingsmaatregelen. Dat betekent dat het bereik en de instroom eerst licht stijgen (want jeugdigen van de wachtlijst krijgen hulp) en daarna gaan dalen. De activiteiten in dit programma en de hervormingen waaronder het versterken van de pedagogische basis dragen bij aan een lager bereik en instroom, een hogere uitstroom en een kortere wachtlijst. Of deze verwachtingen haalbaar zijn, wordt voor een belangrijk deel bepaald door ontwikkelingen in het stelsel – denk aan de pedagogische basis en de basishulp, maar ook aan samenwerking met aanpalende sectoren zoals het onderwijs waarop door het Rijk fors wordt bezuinigd, het aanpakken van grondoorzaken en de toenemende complexiteit van de hulpvragen van jeugdigen, en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Kwaliteit

KOOS en Spoor030 gebruiken de app Ervaringwijzer. In 2023 zijn er 111 vragenlijsten ingevuld, in 2024 zijn dat er 387 (bron: Ervaringwijzer). Dit is in lijn met het streven naar een stijgende respons. Voor 2026 verwachten we dat de stijging in respons licht doorzet.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Belang van kinderen voorop: we betrekken cliënten bij de evaluatie van de aanvullende hulp en gebruiken de resultaten voor het voorbereiden van de volgende aanbesteding.
- Wel thuis: we voeren de verwerving van de essentiële functies (hoogspecialistische jeugdhulp) uit voor een nieuw contract per 2027.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Belang van kinderen voorop: we zetten in op afspraken tussen huisartsen, jeugdgezondheidszorg, basis- en aanvullende hulp om ervoor te zorgen dat ouders en jeugdigen hun verhaal en vragen niet steeds opnieuw hoeven te formuleren. We vragen alle hulpverleners een gezamenlijke taal en zo mogelijk één methodiek te gebruiken.

- Kansrijke start: we blijven samen met het onderwijs werken aan een aanpak voor jonge kinderen met een stevige extra ondersteuningsvraag, zodat zij tijdig passende ondersteuning ontvangen, de doorstroom op de dagbehandeling verbetert en de vraag naar dagbehandeling kleiner wordt.
- Collectief werken: we blijven inzetten op meer groepsgericht- en collectief werken en de samenwerking hierbij van partners uit de aanvullende hulp, basishulp en pedagogische basis. Daarbij maken we steeds gebruik van de geleerde lessen.
- Jeugdhulp in de buurt: KOOS Utrecht en Spoor030 bieden aanvullende jeugdhulp in de wijk en Yeph biedt essentiële functies (hoog-specialistische jeugdhulp). Dit doen zij samenwerking met elkaar en andere partners zoals buurtteam, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarbij hebben ze een consultatiefunctie voor partners en maken ze waar mogelijk steeds meer gebruik van e-health en blended werken.
- Aansluiting onderwijs-jeugdhulp: we organiseren vier keer per jaar een bestuurlijk gesprek tussen jeugdhulp- en onderwijspartners (stadstafel Jeugd-Onderwijs). Daar verkennen we oplossingsrichtingen bij kwesties die spelen op het grensvlak jeugd – onderwijs. Daarnaast zetten we ons in om de geleerde lessen uit de pilot Zorg in School te behouden.
- Wel thuis: we onderzoeken de mogelijkheid van gezinsgerichte interventies/behandeling waarin aanvullende jeugdhulp en GGZ samenwerken.
- Wel thuis: we voeren het bovenregionale plan uit voor af- en ombouw van gesloten jeugdhulp en bijbehorende opbouw van regionale alternatieven voor hiaten in het huidige zorglandschap (denk aan gezinshuizen, pleegzorg, kleinschalige woonvoorzieningen).

Financiën Aanvullende hulp

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting						Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Baten	12.881	1.200	1.200	1.200	5.600	5.600	
Lasten	107.806	97.929	100.711	99.404	98.537	98.537	
Saldo Baten en Lasten	-94.925	-96.729	-99.511	-98.204	-92.937	-92.937	
Onttrekking reserves	62	0	0	0	0	0	
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	62	0	0	0	0	0	
Totaal	-94.863	-96.729	-99.511	-98.204	-92.937	-92.937	

x €1.000

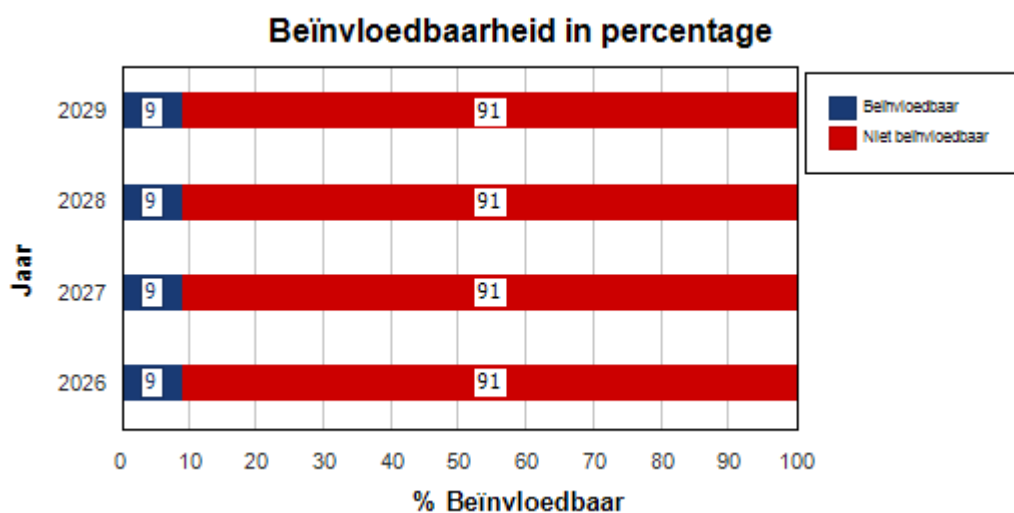
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing.		
Lasten		
De hervormingsbezuiniging sociaal domein is conform de voorjaarsnota 2023 verwerkt in de begroting, waardoor er in 2026 lagere lasten zijn begroot.	-4.100	S
Bij de voorjaarsnota 2025 zijn middelen opgenomen voor het knelpunt jeugd. De taakstelling uit de voorjaarsnota 2023 wordt niet gerealiseerd en er zijn extra middelen benodigd. Dit resulteert in een hoger lastenbudget voor 2026 ten opzichte van 2025.	3.047	S
De loon- en prijscompensatie leidt tot een hoger lastenbudget vanaf 2026.	3.582	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen onttrekkingen die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 9 %, 2027 9%, 2028 9% en voor 2029 9%

Het aanbod van passende aanvullende ondersteuning is vastgelegd in meerdere, meerjarige overeenkomsten. Deze kunnen niet ongelimiteerd worden aangepast. De opgenomen percentages zijn gebaseerd op wat redelijkerwijs gevraagd kan worden van aanbieders.

NB: de beïnvloedbaarheid van de onderdelen van het programma is niet optelbaar. Bijvoorbeeld: verlagen van het budget voor basiszorg, zal een opdrijvend effect hebben op de kosten van aanvullende zorg en wachtlijsten zullen toenemen.

Doelstelling 6: Veilig opgroeien

Kinderen groeien zo veilig mogelijk op. Onveiligheid in gezinnen wordt vroegtijdig herkend, er wordt tijdig passende hulp ingezet die nodig is om de onveiligheid te verminderen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034	2024	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt.
Raadsbrief Geactualiseerde Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling	2021	De wijze waarop de 26 samenwerkende gemeenten in de regio Utrecht en hun maatschappelijke partners samenwerken aan zorg en veiligheid voor mensen die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling.

Effectindicatoren

Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel was in 2023 en 2024 0,8% (bron: [CBS](#), cijfers over een heel jaar, cijfer 2024 is voorlopig cijfer). Het percentage jongeren tussen de 12 en 23 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel was in 2023 en 2024 0,3% (bron: [CBS](#), cijfers over een heel jaar, cijfer 2024 is voorlopig cijfer). Dit is lager dan het landelijk gemiddelde. Sinds 2025 hebben we ingezet op sterke lokale teams waardoor de afgelopen jaren het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen is afgenomen. We verwachten dat het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen de komende jaren licht kan gaan dalen vanwege de versterking van de buurtteams, de inzet voor kind- en gezinsbescherming in Overvecht en Leidsche Rijn en de inzet op scheiden.

We verwachten dat het aantal jeugdreclasseringsmaatregelen mogelijk licht stijgt tot het niveau van 2021 (0,4%). De inzet op 'Grenzen stellen, perspectief bieden' heeft mogelijk een dempend effect op deze stijging.

Het uitblijven van landelijke wetgeving maakt dat we de expertiseteams veiligheid Utrecht nog niet kunnen uitbreiden naar alle wijken en daarmee kan er niet op gezinsniveau gemonitord worden. Er zijn daarom geen zinvolle cijfers over het aantal Utrechtse gezinnen dat in het kalenderjaar in beeld is bij de expertiseteams Veiligheid.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Wel Thuis: De partij(en) die de aanbesteding Jeugdbescherming Jeugdreclassering en Veilig Thuis hebben gegund gekregen, voeren deze taken uit volgens de nieuwe opdracht vanaf 1 januari 2026. Met als doel veiligheid voor Utrechtse gezinnen en kinderen zetten we met de nieuwe opdracht in op beschikbaarheid van Veilig Thuis en GI's en samenwerking tussen de partners in het stelsel. Onderdeel daarvan is het voorkomen van de toestroom van complexe scheidingen in de jeugdbescherming.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Wel Thuis: we blijven investeren in de samenwerking tussen de Gecertificeerde Instellingen en andere jeugdpartners, onder andere voor een zo snel en soepel mogelijke toeleiding naar passende jeugdhulp binnen de regio.
- Wel thuis: landelijke besluitvorming rond het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming bepaalt op welke manier wij verder kunnen: nieuwe wetgeving maakt de vorming van een regionaal veiligheidsteam mogelijk. In Utrecht willen we, ongeacht het besluit van het Rijk, de lessen vanuit de proeftuin in de wijken Leidsche Rijn en Overvecht benutten voor een vervolg breder in de stad. Ook zonder nieuwe wetgeving kunnen we de verbinding op wijkniveau verstevigen tussen de buurtteams, Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en omliggende partijen in het sociale domein (zoals vrouwenopvang, GGZ en bestaanszekerheid).
- Wel thuis: we werken met de Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtbank samen aan het Uniform (Jeugd)hulpaanbod (UHA) bij complexe scheidingen, een samenwerking in de keten van jeugdhulp en rechtspraak.
- Wel thuis: bovenstaande activiteiten voeren we uit in samenhang en afstemming met programma Passende Ondersteuning en opvang, beschreven in de doelstellingen Passende basiszorg en Passende 24 uurszorg en-verblijf (vrouwenopvang, versterking Centrum Seksueel Geweld en Veilig Thuis).

Financiën Veilig opgroeien

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.204	0	0	0	0	0
Lasten	14.471	16.250	14.529	14.531	14.535	14.535
Saldo Baten en Lasten	-13.267	-16.250	-14.529	-14.531	-14.535	-14.535
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-13.267	-16.250	-14.529	-14.531	-14.535	-14.535

x €1.000

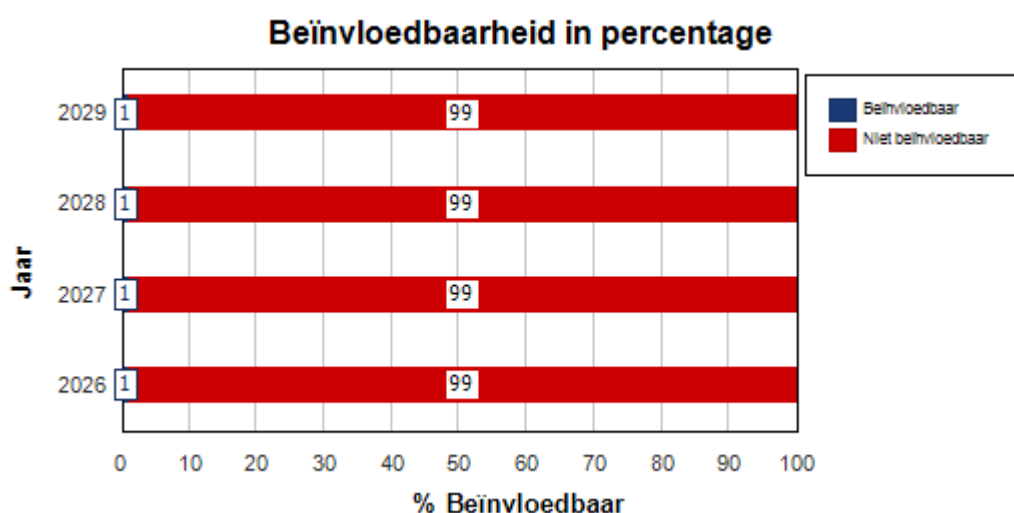
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Niet van toepassing		
Lasten		
De loon- en prijscompensatie leidt tot een hoger lastenbudget vanaf 2026.	516	S
De hervormingsbezuiniging sociaal domein is conform de voorjaarsnota 2023 verwerkt in de begroting, waardoor er in 2026 lagere lasten zijn begroot.	-1.106	S
Doorschuiven van de proeftuin (POK) middelen vanuit 2024 naar 2025	-1.122	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1 %, 2027 1%, 2028 1% en voor 2029 1%

Het aanbod van aanvullende zorg gericht op Jeugdbescherming en -reclassering is zeer beperkt beïnvloedbaar. Verwijzingen naar deze vormen van Jeugdhulp liggen vaak buiten de invloedssfeer van de gemeente (bijvoorbeeld via de kinderrechter) en de tarieven voor Jeugdbescherming zijn landelijk vastgesteld. Het grootste deel is dus wettelijk vastgelegd.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
<p>We zien nog steeds dat de financiële bijdrage vanuit het Rijk voor onderwijshuisvesting –door stijgende marktprijzen, duurzaamheidseisen en netcongestie –ontoereikend is. Door druk op de beschikbare ruimte wordt het duurder en ingewikkelder om nieuwe schoolgebouwen en kinderopvang in te passen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We lobbyen samen met de G4-steden en/of VNG voor een betere vergoeding voor onderwijshuisvesting. • Indien noodzakelijk stellen we het ambitieniveau van de projecten bij. • We bouwen zo efficiënt en slim mogelijk en zoeken naar mogelijkheden om gebouwen buiten schooltijden te blijven gebruiken en functies in een gebouw te combineren. Zo benutten we de schaarse ruimte optimaal en realiseren we meer binnen de financiële kaders. • In de beleidsnota onderwijshuisvesting zijn de ambities bijgesteld op basis van de financiële ruimte. Naast de wettelijke eisen voldoen we alleen aan Utrecht Standaard Toegankelijk (UST), frisse scholen klasse B en energieneutraal bouwen (ENG).
<p>Door krapte op de arbeidsmarkt staat de personele capaciteit bij ons en onze partners (in preventie, jeugdhulp en jeugdbescherming, onderwijs en kinderopvang) nog steeds onder druk. Dit kan leiden tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Langere wachttijden waardoor jeugdigen en gezinnen niet tijdig de juiste hulp en ondersteuning kunnen krijgen. • Toenemende druk op het (speciaal) onderwijs waardoor het moeilijker is om alle kinderen tijdig passend onderwijs te bieden. • Hogere werkdruk voor professionals, met risico op uitval of vertrek uit de sector. • Hogere kosten voor aanbieders specialistische jeugdhulp en onderwijs als gevolg van inhuur van zzp-ers. • Vermindering van de kwaliteit van jeugdhulp en onderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten samen met onze partners in op werving en behoud van professionals en verkennen hoe professionals flexibeler kunnen worden ingezet op basis van vaardigheden/vakbekwaamheid. • Met de aanpak 'Utrecht Leert!' spannen we ons in voor voldoende leraren. In 2025-2026 zetten we actief in op een gezamenlijke werving, op samenwerking tussen de pabo's en speciaal onderwijs bij het opleiden en door actief personeel toe te leiden naar scholen waar zij van de grootste waarde zijn. • Ook zetten onze partners meer in op groepsgerichte vormen van ondersteuning en e-health voor jeugdigen en gezinnen met een hulpvraag. • Er is een voorrangsregeling op sociale- en midden huur van woonruimte voor onderwijs- en zorgpersoneel gerealiseerd. Daarnaast werken we aan een nieuw onderwijs-parkeerproduct voor onderwijspersoneel vanaf het nieuwe (school)jaar. Tot die tijd kunnen scholen gedeeltelijk restitutie aanvragen voor parkeervergunningen.

De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel om de kwaliteit, toegankelijkheid en beschikbaarheid van jeugdhulp te verbeteren. Aannee binnen de Hervormingsagenda Jeugd is dat hierdoor een besparing kan worden gerealiseerd binnen de jeugdhulp, die verwerkt is in een taakstelling voor gemeenten. Aangezien de gemeente Utrecht al vanaf de transitie van het sociaal domein in 2015 heeft ingezet op de transformatie van de jeugdhulp, is het besparingspotentieel van de Hervormingsagenda Jeugd beperkt. Wij voeren een groot deel van de Hervormingsagenda Jeugd al uit. In de vastgestelde beleidsnota Jeugd staan scherpere keuzes om de taakstelling te realiseren. Deze taakstelling hebben we meerjarig verwerkt binnen de programmabegroting Jeugd op de programmadoelstelling Aanvullende jeugdhulp. We zien dat het lukt om de groei van aanvullende hulp af te buigen, maar ook dat de ingeboekte taakstelling niet volledig is te realiseren. Daarom hebben we bij de voorjaarsnota 2025 een knelpunt gepresenteerd voor jeugd, waarbij we uit zijn gegaan van een minimale raming (die geen rekening houdt met onder andere volumegroei). Het risico blijft daarom bestaan dat we niet binnen het financiële kader blijven.

Het lukt onvoldoende om de grondoorzaken van de vraag naar jeugdhulp (gelegen in volwassenenzorg, bestaanszekerheid op gebied van inkomen/ financiën en wonen) aan te pakken, waardoor er toenemende vraag naar jeugdhulp blijft en wachtlijsten groeien. De druk op het (speciaal) onderwijs neemt hiermee ook toe.

Als gemeente hebben we beperkt invloed op wat ouders en andere inwoners voor elkaar doen en wat de maatschappelijke norm is voor 'normaal'. Daarom lukt het mogelijk niet om voldoende de

- We blijven inzetten op versterken van de pedagogische basis, collectief en groepsgericht werken en de inzet van E-health en digitalisering om zo beroep op jeugdhulp te verminderen en beschikbaar te houden voor kinderen en gezinnen die dat nodig hebben.
- We blijven met onze partners de kwaliteit, beschikbaarheid en bereik van de jeugdhulp monitoren, om waar mogelijk tijdig te kunnen bijsturen.
- We blijven samen met de G4-steden en VNG inzetten op reële compensatie van middelen cf. het advies Groeipijn (Van Ark), met indien nodig een juridische procedure tegen het Rijk.

- We blijven inzetten op het bevorderen van de integrale samenwerking van Jeugd en andere domeinen zoals wonen, W&I, volwassen-GGz.
- We blijven, samen met de VNG, inzetten op inhoudelijke opvolging van het advies Groeipijn (Van Ark), dat ook het Rijk oproept om verantwoordelijkheid te nemen in de aanpak van grondoorzaken.
- We blijven sturen op de kerntaken van onze jeugdhulppartners en stimuleren partners om eerder/meer appel te doen op ondersteuning vanuit aanpalende terreinen voor het aanpakken van grondoorzaken.

- We betrekken ouders en jongeren meer bij de ondersteuning die zij krijgen, door aan te sluiten bij wat zij zelf met hulp van hun netwerk en omgeving kunnen

Strategische programmerisico's	Maatregel
<p>beweging naar voren en de cultuuromslag naar normaliseren te maken. Jeugdigen en gezinnen die steun nodig hebben, kunnen dit onvoldoende in hun eigen netwerk en omgeving organiseren, waardoor ze vaker een beroep doen op professionele hulp en de schaarste in de zorg toeneemt.</p>	<p>doen en dat te faciliteren. Dit betekent ook dat we vanuit de gemeente zichtbaar aanwezig zijn in de wijk en weten wat er speelt in wijken/buurtten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • We kijken scherper naar de grenzen van de Jeugdwet die beroep doet op de eigen kracht van ouders, hun netwerk en de omgeving. • We versterken de gemeenschapskracht door ouders actief te stimuleren elkaar te ontmoeten, contacten op te doen, elkaar te helpen en hun vragen te stellen aan de professionals in de wijk. Daarbij is aandacht voor de specifieke behoeften van de wijk/buurt.
<p>Bij de meicirculaire 2025 gemeentefonds is het invoeren van een eigen bijdrage (EB) opgenomen voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet jaarlijks landelijk € 260 miljoen opleveren. Voor de gemeente Utrecht betreft dit een bedrag van 4,4 miljoen euro vanaf 2028. Dit bedrag is verwerkt in de gemeentelijke begroting.</p> <p>Inhoudelijk vinden wij een EB niet wenselijk. Het opleggen van een EB kan ertoe leiden dat kinderen en gezinnen (in een kwetsbare situatie) jeugdhulp nodig hebben, maar niet krijgen waardoor problematiek verergert met hogere (maatschappelijke) kosten.</p> <p>Gezien de weerstand in het veld is het overigens onzeker of deze EB-regeling daadwerkelijk zal worden ingevoerd. Met de val van het kabinet is dit nog onzekerder geworden. Bovendien is het ook onzeker wat de daadwerkelijke omvang van de EB gaat zijn wanneer de regeling wordt ingevoerd. Lagere of geen opbrengsten eigen bijdrage zal leiden tot een gemeentebrede heroverweging, omdat de hogere lasten zijn ingezet voor eht gemeentebrede financiële beeld.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We lobbyen met de G4-steden en VNG dat deze eigen bijdrage regeling niet wordt doorgevoerd, want deze regeling leidt tot een onwenselijke drempel voor kinderen en gezinnen die jeugdhulp nodig hebben. • We lobbyen richting Rijk dat wanneer deze EB maatregel niet wordt ingevoerd, gemeentes hiervoor worden gecompenseerd.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investeringsen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringsen programma Kansrijk opgroeien

x €1.000

Kansrijk opgroeien	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	235.027	67.802	0	14.854	0
Uitbreidingsinvesteringen A	348.801	85.923	27.976	55.564	26.746
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	583.828	153.725	27.976	70.418	26.476

Doelstelling Onderwijshuisvesting

x €1.000

Doelstelling Onderwijshuisvesting	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	235.027	67.802	0	14.854	0
Uitbreidingsinvesteringen	348.802	85.923	27.976	55.564	26.746
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	583.829	153.725	27.976	70.418	26.476

Toelichting doelstelling Onderwijshuisvesting

Bij deze programmabegroting vragen wij autorisatie voor de investeringsprojecten die, conform het MPOHV 2025, in 2026 starten. Het gevraagde investeringskrediet bedraagt 67,802 miljoen euro voor vervangingsinvesteringen en 85,923 miljoen euro voor uitbreidingsinvesteringen.

Voor het deel vervangingsinvesteringen heeft 26,885 miljoen euro betrekking op primair onderwijs en 40,917 miljoen euro op voortgezet onderwijs. Binnen uitbreidingsinvesteringen A heeft 35,743 miljoen euro betrekking op primair onderwijs en 50,180 miljoen euro op voortgezet onderwijs. Voor een toelichting op de betreffende investeringsprojecten verwijzen wij u naar het Meerjarenprogramma Onderwijshuisvesting (MPOHV) 2025.

Verbonden partijen

Dit programma heeft geen Verbonden partijen.

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving					
Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden	18.182	18.463	0	18.463
Brede Talentontwikkeling PO	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.661	1.729	0	0
Brede Talentontwikkeling VO	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.369	1.418	1.418	0
Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school. De scholen stimuleren om planmatig hun onderwijs cultuureducatie vorm te geven.	2.119	2.206	2.206	0
Groenblauwe schoolpleinen basisscholen	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	435	435	0	0
Groenblauwe schoolpleinen basisscholen in gebieden met een lage SES score	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	315	315	0	0
Het bieden van passende ondersteuning	Het bieden van passende ondersteuning	1.350	1.573	0	0
Het stimuleren van deelname aan de voorschool	Het stimuleren van deelname aan de voorschool	88	552	0	0
Het stimuleren van deelname aan de vroegschool	Het stimuleren van deelname aan de vroegschool	300	300	0	0
Honours trajectum Utrecht HTU	De subsidie heeft als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen.	31	32	0	0
Kinderopvang plus	Kinderopvang plus	1.000	1.041	0	0

Nieuwkomersonderwijs PO	Binnen de expertiseschool Taalschool Utrecht (PO) geven docenten trauma- en cultuursensitief onderwijs met een focus op het leren van de NL-taal. Deze scholen verzorgen opvang en doorstroom naar het regulier of speciaal onderwijs	640	840	640	0
Nieuwkomersonderwijs VO	Nieuwkomersonderwijs VO: Binnen de expertiseschool ISK Ithaka (VO) geven docenten trauma- en cultuursensitief onderwijs met een focus op het leren van de NL -taal. De scholen verzorgen opvang en doorstroom naar het regulier of speciaal onderwijs.	107	112	112	0
NPOnderwijs	Nationaal Programma Onderwijs	251	0	0	0
Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	414	431	431	0
Ondersteuning overgang VE-PO	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	588	609	609	0
Onderwijs ondersteunende activiteiten	Onderwijs ondersteunende activiteiten.	131	136	0	0
Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht	1.149	662	617	45
OPDC Utrecht (voorheen School) [kopie]	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of na	722	752	752	0
Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	235	264	264	0
Professionalisering en kennisdeling tussen de voorschool en de basisschool	Het bevorderen van professionalisering en kennisdeling tussen de voorschool en de basisschool	9	97	0	0
Regionaal programma doorstroompuntregio	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	0	2.200	0	0
Spelinloop 0-2,5 jaar	Spelinloop 0-2,5 jaar	0	73	0	0

Stimuleren van (voor)lezen in de voorschool en thuis 2,5- 4 jaar	Stimuleren van (voor)lezen in de voorschool en thuis 2,5-4 jaar	103	262	0	0
Stimuleren van (voor)lezen tot 2,5 jaar	Stimuleren van (voor)lezen tot 2,5 jaar	13	98	0	0
Taal- en leesstimulering 0-8 jaar	Taal- en leesstimulering 0-8 jaar	0	347	0	0
Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	12.802	13.500	0	0
Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.033	1.075	0	0
Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA)	Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het bevorderen van integratie, het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating	633	401	0	0
Verbindingsgroepen	Verbindingsgroepen	327	300	0	0
Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vr	3.800	3.852	3.852	0
Vrij leesuur	Stimuleren van vrij lezen op de basisschool.	30	30	0	0
VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	880	0	0	0
VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	335	349	343	0
Waardering voor Vakmanschap	Waardering voor Vakmanschap	175	175	0	0
Wegnemen financiële drempels ; solidariteitsfonds	Kinderen in het funderend onderwijs tussen 4 en 18 jaar die vanwege de financiële thuissituatie in mindere mate mee kunnen doen op en rond school, worden ondersteund om hun participatiemogelijkheden te vergroten. Het in stand houden van een gezamenli	75	75	0	0
Totaal 1		51.302	54.704	11.244	18.508

Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig					
Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.588	4.776	0	4.776
De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	109	100	109	0
Informele zorg (Jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	80	83	0	0
Jongeren, relaties en seksualiteit	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving.	483	493	0	0
Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	327	350	350	0
Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maats. prestaties	310	323	323	0
Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau. Deze doelstelling staat wel in de workflow, maar staat niet in het overzicht Programmabegroting 2026	68	71	0	0
Totaal 3		5.965	6.196	782	4.776
De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien					
Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroei problemen voor jongeren	397	413	413	0
Totaal 4		397	413	413	0
Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien					
Basiszorg daklozen Regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	4.314	3.587	0	3.264
Versneld Vernieuwen & Kansrijke start	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van Corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	1.100	0	0	0

Totaal	5		5.414	3.587	0	3.264
Jeugdbescherming ondersteunt gezinnen als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is						
Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis voor 18- (jeugd) en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming		14.684	15.286	0	15.286
Totaal	6		14.684	15.286	0	15.286
Totaal			77.762	80.186	12.439	41.834

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Levendige en gezonde stad

Programma overzicht

We zorgen voor voorzieningen die de levendigheid en gezondheid in de stad bevorderen.

Portefeuillehouder(s): Eva Oosters, Linda Voortman, Eelco Eerenberg, Dennis de Vries, Rachel Streefland

Financiën programma

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	92.474	95.740	66.547	64.744	62.051	62.104
Lasten	281.234	291.257	261.738	257.089	256.125	257.164
Saldo Baten en Lasten	-188.760	-195.516	-195.191	-192.345	-194.074	-195.060
Onttrekking reserves	107.708	4.871	605	309	2.500	0
Toevoeging reserves	24.046	4.507	4.250	4.250	4.250	4.901
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	83.662	364	-3.645	-3.941	-1.750	-4.901
Totaal	-105.098	-195.153	-198.836	-196.286	-195.824	-199.961

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 66,547 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Opbrengsten huur, servicekosten, pacht en leges (36,809 miljoen euro)
- Ontvangen subsidies en baten van Rijk, overige overheden en Europese Unie (16,071 miljoen euro)
- Opbrengsten sportaccommodaties (11,2 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 261,738 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Verstrekte subsidies en inkoopopdrachten aan maatschappelijke en culturele partners (114,629 miljoen euro)
- Personele lasten (62,142 miljoen euro)
- Kapitaallasten (46,928 miljoen euro)
- Interne opbrengsten m.n. verhuur en servicekosten vastgoed (opbrengst: -41,913 miljoen euro)
- Exploitatielasten o.a. belastingen, onderhoud, verzekeringen, gas, water, licht, huur (65,367 miljoen euro)
- Ontwikkeling culturele voorziening Leidsche Rijn (2,7 miljoen euro)
- Aanvullende dotatie onderhoudsvoorzieningen sport en vastgoed (2,510 miljoen euro)
- Gemeenschappelijke regeling (2,391 miljoen euro)

De mutaties reserves zijn 3,645 miljoen euro. Deze hebben betrekking op:

- Storting in reserves vastgoed t.b.v. leegstand en calamiteiten (2,015 miljoen euro)
- Storting in reserve t.b.v. onderhoud stadskantoor (2,235 miljoen euro)
- Onttrekking aan reserves Sport (0,605 miljoen euro)

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

x € 1.000

Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgericht werken	0	337	615	615	928	928
Bezuiniging gezondheidsadvies en –beleid, gezondheidsonderzoek en efficiency	0	490	518	518	518	518
Sturing in balans: van ontwikkel- naar realisatiekracht Maatschappelijke Ontwikkeling*	0	585	700	700	700	700
Slim ruimtegebruik van panden in de stad (onderdeel van dienstverleningsconcept)	0	263	710	710	843	843
Betaalbaarheid maatschappelijke voorzieningen	0	52	52	52	52	52
Versoberen wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	0	205	154	103	103	103
Commerciële verhuur	-10	470	970	1.470	1.500	1.500
Private financiering Culturele zaken	38	85	136	175	175	175
Expertise inzetten voor subsidies VGU en Stadsbedrijven	-100	70	93	116	139	139
Totaal	-72	2.557	3.948	4.459	4.958	4.958

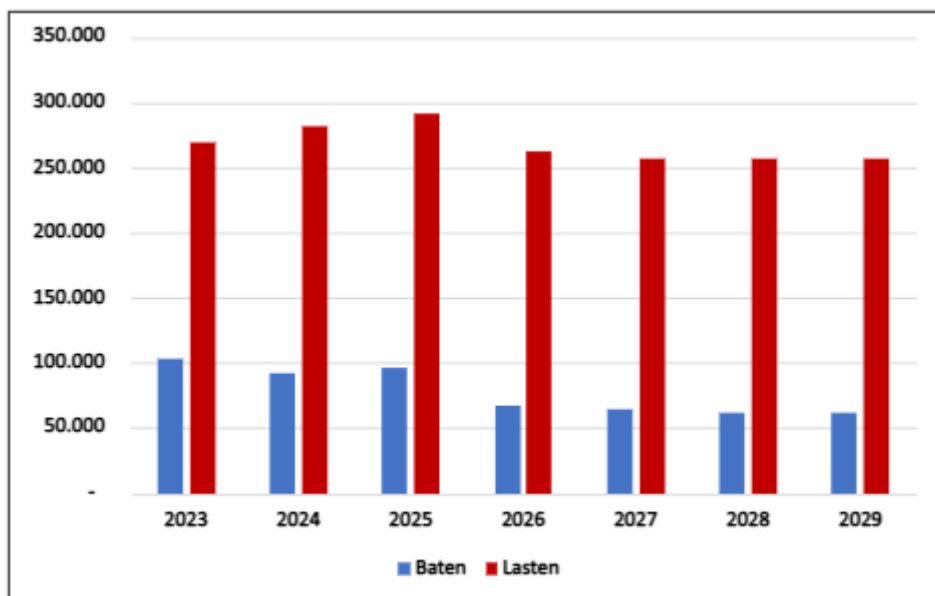
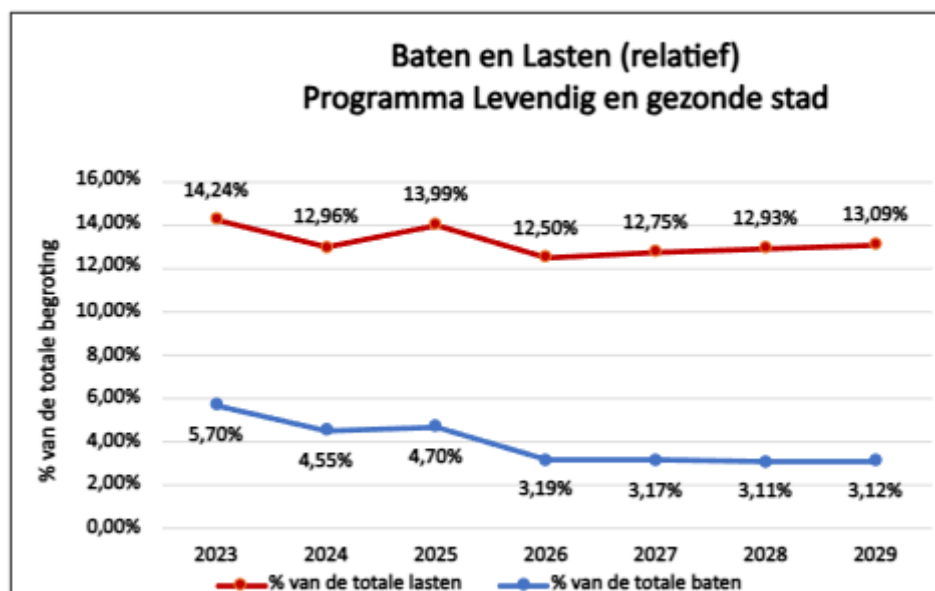
* Financieel is deze maatregel verwerkt in het programma Algemene middelen (decentrale overhead). Bij een volgende begrotingswijziging wordt dit gecorrigeerd.

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

De daling van zowel baten en lasten in 2026 ten opzichte van 2025 komt voor een groot deel doordat de rijksmiddelen voor het programma Oekraïne niet zijn begroot voor 2026, omdat ten tijde van het opstellen van de programmabegroting er nog onduidelijkheid was over de omvang hiervan.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Nieuwkomers

Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooien voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Utrecht Onderdak	2024	Utrechts kader voor de invulling van maatschappelijke opvang.
Thuis in Utrecht	2021	Nota van uitgangspunten Inburgering.
Kaders nieuwe grootschalige opvanglocaties asielopvang Utrecht	2020	Uitgangspunten en randvoorwaarden voor realiseren van nieuwe locaties voor asielopvang in Utrecht met Plan Einstein.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling			
		2024	2025	2026	2027	2028	
% van mensen die inburgeren dat “een gevoel van erbij te horen” ervaart in hun buurt en in Utrecht.	Gezinsmigranten 65%/ Asielstatushouders 53%	Gezinsmigranten 61%/ Asielstatushouders 50%	Gezinsmigranten >61%/ Asielstatushouders >50%	Gezinsmigranten >61%/ Asielstatushouders >50%	Gezinsmigranten >61%/ Asielstatushouders >50%	Gezinsmigranten >61%/ Asielstatushouders >50%	
% van mensen die inburgeren dat werkt, opleiding volgt, of meedoet door vrijwilligerswerk.	24%	24%	30%	50%	60%	70%	
% mensen dat niet meer inburgeringsplichtig is (per cohort).	Verwacht in Q1 2026	-	-	-	-	-	

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing

Activiteiten die we niet meer doen

- De pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening wordt niet voortgezet omdat het Rijk de samenwerking en financiering heeft opgezegd.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We blijven, in lijn met [motie 310](#) bij de landelijke overheid pleiten voor een humaan asielbeleid. Met gemeenten en de VNG zetten we ons in voor het behouden van de Spreidingswet, van kwalitatief goede asielopvang en de voorrangregeling voor statushouders op sociale huurwoningen en behoud van de taakstelling van gemeenten. We werken in lijn met [motie 400](#) -zover mogelijk- niet mee aan maatregelen die tot dakloosheid of strafbaarstelling leiden.
- Binnen de Utrechtse Voorziening voor ongedocumenteerde mensen (UVom)- voorheen Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV)- werken we aan opvang, begeleiding en activering gericht op het realiseren van duurzame toekomstperspectieven. We komen op voor de belangen van ongedocumenteerde mensen en bewaken de humanitaire ondergrens. Wij blijven het Rijk aanspreken op hun verantwoordelijkheid.
- We geven verdere invulling aan de meerjarige afspraken met het Centraal Orgaan Asielopvang (COA), onder andere over de inzet van Plan Einstein stadsbreed.
- We zetten de verkenning naar het realiseren van duurzame en kwalitatief goede asielopvanglocaties voort binnen de kaders van de Spreidingswet en gemeentelijk beleid. Deze plekken dienen ter vervanging van veel van de huidige tijdelijke plekken.
- We zoeken naar meer opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV), zowel voor COA als voor Nidos. Zo zorgen we ervoor dat een AMV-er vaker in Utrecht kan blijven als hij van een COA locatie naar een Nidos-locatie verhuist. Op deze manier werken we ook aan een doorgaande lijn in het onderwijs.
- We zetten activiteiten en cursussen Plan Einstein op diverse asiellocales (permanente-, tijdelijk- en noodopvang) voort en blijven inzetten op toeleiding naar werk en op jongvolwassenen.
- We werken met de partners aan het realiseren van een Gezond pedagogisch klimaat voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen die worden opgevangen door het COA.
- We bereiden de matching van statushouders aan beschikbare woningen voor en dragen zo bij aan het realiseren van de huisvestingstaakstelling. Ook willen we tussenvormen (tussen opvang en huisvesting in) starten. Hier kunnen statushouders tijdelijk wonen, onder andere in afwachting van hun gezinshereniging, .
- Opvang dakloze EU-arbeidsmigranten met grote kwetsbaarheid gaat door binnen de financiële kaders en met tijdelijke Rijksmiddelen van VWS. Deze wordt voortgezet in de context van de gecoördineerde aanpak arbeidsmigranten (zie hiervoor het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid).
- We verzorgen opvang en begeleiding bij koud weer vanuit een duurzame locatie (Koud weer regeling)
- We voeren de Wet inburgering 2021 uit en werken al lerende aan een goed werkend inburgeringsstelsel in Utrecht. In 2026 doen we een voorstel voor definitieve inrichting van de aanpak inburgering vanaf 2027 binnen de kaders van het uitvoeringsbudget van het Rijk.
- We realiseren opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen en zorgen voor sociaal beheer op deze plekken. We ondersteunen Oekraïense vluchtelingen in de toegang tot stedelijke voorzieningen zoals (huisarts)zorg en onderwijs.
- We zetten in op verbetering van de participatie en zelfredzaamheid van Oekraïense vluchtelingen, waarbij het accent meer komt te liggen op ontwikkeling van de Nederlandse

taal, duurzaam en passend werk en de weg vinden in de Nederlandse cultuur en maatschappij.

Financiën Nieuwkomers

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	34.664	34.271	4.682	4.682	1.466	1.466
Lasten	46.720	46.044	15.664	18.080	15.054	13.878
Saldo Baten en Lasten	-12.056	-11.773	-10.982	-13.398	-13.588	-12.412
Onttrekking reserves	3.442	838	0	0	0	0
Toevoeging reserves	1.061	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	2.380	838	0	0	0	0
Totaal	-9.676	-10.935	-10.982	-13.398	-13.588	-12.412

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Verwachte inkomsten vanuit het Rijk voor LVV in 2026.	1.138	I
Voor het programma Oekraïne zijn nog geen baten zijn begroot omdat de verlenging van de bekostigingsregeling, en met name de normvergoeding, bij het opstellen van de programmabegroting 2026 nog onzeker zijn. De verwachting is dat we in 2026 circa 25,1 miljoen euro aan baten ontvangen. Dit is lager dan in de begroting 2025 en komt met name door een lagere normvergoeding.	-30.727	I
Lasten		
Bij de voorjaarsnota 2025 zijn er voor de periode 2025 t/m 2027 extra lasten aan de begroting toegevoegd voor de uitvoering van de Inburgeringswet. Dit betreft de toename van 2026 t.o.v. 2025.	910	I
De kostentoerekening is herzien waardoor er lastenbudget is verschoven naar dit product.	1.662	S
Incidenteel budget 2025 voor LVV (amendement VJN 2024) vervalt.	-1250	I
Middelen voorjaarsnota 2025 LVV (200K), EU-arbeidsmigranten (185K), Tussenvormen statushouders (80K).	465	I
In de 2e bestuursrapportage 2024 zijn er incidentele middelen overgeheveld naar 2025 voor Asiel en Huisvesting. Dit budget vervalt in 2026.	-1.000	I
Ontvangen Rijksmiddelen vanuit circulaire verval.	-406	I
Zie toelichting baten en tevens vervallen incidentele rijksmiddelen die naar 2025 waren overgeheveld. Verwachting is dat we in 2026 circa 25,1 miljoen euro aan lasten kunnen begroten, wat lager is dan de begroting 2025. Voor 2026 zijn er ook lagere verwachte kosten omdat de we zoveel mogelijk de bestaande opvanglocaties willen verlengen. Aangezien er minder nieuwe opvanglocaties hoeven te worden getransformeerd, zijn er minder verbouwkosten en kosten voor inrichting en inventaris. De kosten voor locatiebegeleiding en beveiliging nemen af doordat	-31.159	I

x €1.000

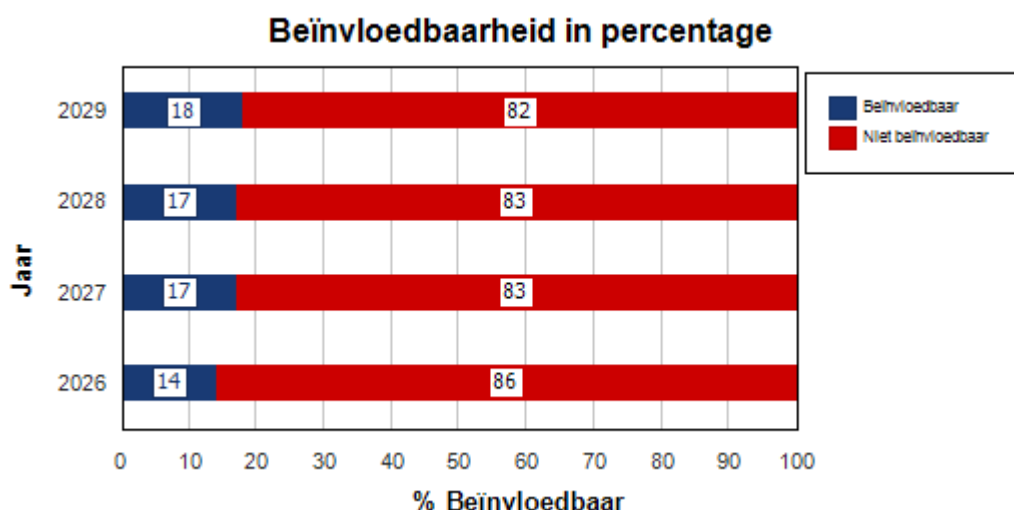
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
met de sociaal beheerders de benodigde inzet van deze diensten wordt gemonitord.		

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Onttrekking van reserve in 2024 als gevolg van middelen die vanuit circulaire zijn toegewezen voor meerkosten Oekraïne, faciliteitenbesluit en spreidingswet.	-838	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 14%, 2027 17%, 2028 17% en voor 2029 18%

De lasten binnen deze doelstelling zijn beperkt beïnvloedbaar. Om het budget substantieel te verlagen is een redelijke opzegtermijn nodig, daarom is 2026 beperkt beïnvloedbaar.

Vreemdelingen: door de wet Inburgering 2021 is dit een wettelijke taak. De ambitie van Utrecht ligt hoger dan de wettelijke taak, maar niet veel. De beïnvloedbaarheid is daarmee beperkt.

Opvang: onder de Spreidingswet is dit een wettelijke taak, maar het is onzeker hoe de invulling en uitvoering daarvan zich ontwikkelt onder het nieuwe kabinet. De ambitie van Utrecht ligt ook hier hoger, bijvoorbeeld bij Plan Einstein, waar bewoners van AZC en buurt samen leven, leren en werken. Het loslaten van de ambities biedt financieel ruimte, met als consequentie dat vreemdelingen minder makkelijk meedoen in de samenleving. Dit kan verderop in de keten leiden tot hogere kosten in verband met werkloosheid en zorgbehoefte.

Doelstelling 2: Meedoen en voor elkaar zorgen

De verschillen in de mate van meedoen tussen (groepen) inwoners nemen af, inwoners zorgen meer voor elkaar en zijn meer betrokken in de buurt

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wmo Samen Leven, Samen Zorgen	2024	Utrechts kader voor de Wmo 2024-2034.
Nota van Uitgangspunten Onderdelen van de Sociale basis en Basiszorg	2024	In de nota van uitgangspunten wordt voor de nieuwe uitvraag van o.a. de voorziening sociaal makelen en sociaal beheer het kader geschetst voor één of meerdere opdrachten. Hierbij zijn vijf generieke uitgangspunten geformuleerd, waaronder 'Gemeenschap centraal', 'Samenwerken in de wijk' en 'Ongelijk investeren voor gelijke kansen'.
Beleidsnota Gezondheid: Samen gezondheidsverschillen verkleinen	2024	De beleidsnota gezondheid is gericht op het verkleinen van gezondheidsverschillen met 30% in 2040. Het betreft integraal beleid en geeft ook invulling aan het initiatiefvoorstel 'Ongelijk Investeren in Gelijke Kansen'.
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	2022	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken.
Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk	2020	In de visie beschrijven we 3 kansen om van Utrecht een stad te maken die werkelijk voor iedereen is.
Beleidskader Beheerde speeltuinen	2017	Het kader regelt het beheer en de exploitatie van de beheerde speeltuinen. Het doel van dit kader is de stimulering van de verzelfstandiging van de speeltuinen en het overdragen (op eigen tempo) van het beheer aan bewonersorganisaties, waar mogelijk.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028					
% inwoners dat zorgt voor of hulp biedt aan buurtbewoners	19% (2023)	-	19%	-	20%	-					
% inwoners dat een bijdrage levert aan meer contact in de buurt	14% (2023)	-	14%	-	15%	-					
% inwoners dat wil zorgen voor of hulp wil bieden aan buurtbewoners, maar dat nu nog niet doet	32% (2023)	-	32%	-	32%	-					

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% inwoners dat van familie / vrienden / buren / vrijwilligers (organisatie) hulp ontvangt.	15% (2023)	-	15%	-	16%	-	-
% inwoners met een beperking dat meedoet.	64% (2023)	-	64%	-	65%	-	-
% inwoners dat zich vrijwillig inzet.	39% (2023)	-	40%	-	42%	-	-
% inwoners dat meedoet.	82% (2023)	-	82%	-	83%	-	-

Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden:

- Utrecht monitor: [samenleven en meedoen](#) en [samenwerken met Utrechters](#)

Activiteiten

Bij onderstaande activiteiten zijn de uitgangspunten van de [Hervormingen Sociaal Domein](#) een belangrijke leidraad. Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We publiceren de herziene subsidieregelingen in de gemeenschappelijke sociale basis voor meerjarige subsidies met startjaar 2027 en beoordelen de aanvragen voor activiteiten in de gemeenschappelijke sociale basis integraal langs de nieuwe criteria (gereed Q3 2026).
- We publiceren de herziene subsidieregeling De Stem van Utrechters met startjaar 2027 en beoordelen aanvragen voor het hoorbaar maken van het ongehoorde geluid (gereed Q3 2026).
- We onderzoeken samen met partners in de stad hoe we informatie over de sociale basis het beste beschikbaar kunnen maken voor inwoners — zowel digitaal als op toegankelijke plekken waar zij laagdrempelig kunnen binnenlopen met vragen (gereed Q4 2026).
- We onderzoeken hoe we vanaf 2027 kwetsbare inwoners beter kunnen bereiken en ondersteunen met informele netwerken en formele, onafhankelijke cliëntondersteuning (gereed Q4 2026).
- We ontwikkelen monitoring over de sporen heen (sociale basis, basiszorg, aanvullende zorg) en werken aan het inzichtelijk maken van de inzet en bereik in de (pedagogische) sociale basis (gereed 2027).
- We starten met het schrijven van een nieuw Uitvoeringsprogramma Basiseducatie Volwassenen.

Activiteiten die we niet meer doen

- We stoppen met subsidieverlening vanuit het 2e aanvraagmoment van VIVE, in aanloop naar de nieuwe subsidieregelingen gemeenschappelijke sociale basis.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We ondersteunen en faciliteren vrijwillige inzet voor elkaar, we versterken gemeenschapskracht en faciliteren organisaties met een sterk netwerk in de leefwereld van kwetsbare inwoners via de subsidieregeling [Vrijwillige inzet voor elkaar](#).
- We voeren het [uitvoeringsprogramma 'Zorgen voor elkaar'](#) uit, waarin acties beschreven staan op de thema's vrijwillige inzet, informele zorg en mantelzorg.
- We financieren de [basisvoorziening ondersteuning vrijwilligers](#) en [mantelzorgondersteuning](#).

- We versterken de kracht van de gemeenschap in Utrechtse buurten en wijken met de start van de opdracht '[Welzijnswerk in de Wijk](#)' op 1 januari 2026. WijkWerkUtrecht bereikt met welzijnscoaches inwoners op allerlei plekken in de wijk en in buurten waar inwoners wat extra nodig hebben om mee te doen in de gemeenschap.
- We verbeteren de toegankelijkheid in de stad met de subsidieregeling Toegankelijkheid, reiken de Toegankelijkheidsprijs uit, werken samen met partners in de stad in het Stadsakkoord Toegankelijkheid en nodigen hiervoor nieuwe partners uit.
- We ondersteunen belangenbehartiging door organisaties met de subsidieregeling De Stem van Utrechters.
- We voeren de activiteiten in het [Uitvoeringsplan Eenzaamheid 2023-2026](#) uit, samen met de netwerkpartners van Utrecht Omarmt. We focussen hierin op het versterken van kennisdeling over eenzaamheid, het versterken van het netwerk Utrecht Omarmt zodat partners nieuwe samenwerkingen kunnen aangaan en het agenderen van het thema eenzaamheid op middelbare scholen.
- We voeren het [Uitvoeringsprogramma Ouderen](#) uit.
- We financieren de sociaal raadslieden, die op een laagdrempelige manier inwoners ondersteunen met vragen op sociaal-juridisch gebied.
- We voeren het [Uitvoeringsprogramma Basiseducatie Volwassenen 2023-2026](#) uit.
- We zijn partner in het programma [Thuis in je wijk](#) dat zich focust op mensen met een psychische kwetsbaarheid, niet-aangeboren hersenletsel, licht verstandelijke beperking en/of een verleden in dakloosheid.
- We ondersteunen en faciliteren de beheerde speeltuinen zodat kinderen gratis, gezond en veilig kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooiën.
- We stimuleren het proces van verzelfstandiging van de speeltuinen en versterken hiermee de gemeenschapskracht in de buurt. Dit gebeurt met aandacht voor maatwerk en eigen tempo.

Financiën Meedoen en voor elkaar zorgen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	5.355	3.964	3.708	2.918	2.918	2.918
Lasten	32.016	35.993	37.226	35.923	35.923	35.743
Saldo Baten en Lasten	-26.661	-32.029	-33.518	-33.005	-33.005	-32.825
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-26.661	-32.029	-33.518	-33.005	-33.005	-32.825

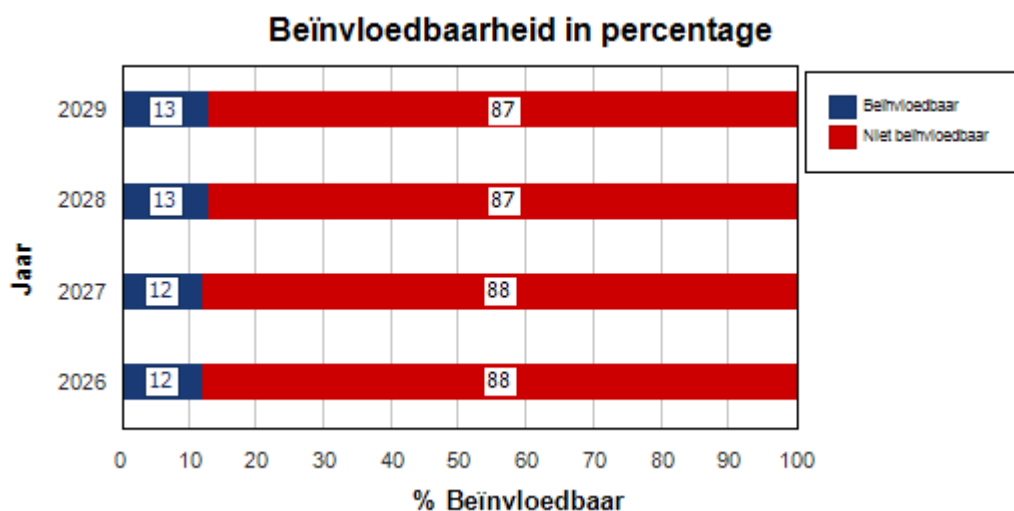
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
In 2026 vervallen de incidentele middelen SPUK GALA.	-271	I
Lasten		
Budget SPUK GALA valt weg (zie baten).	-271	I
Vanaf 2026 extra middelen ivm loon- & prijscompensatie en groeikader.	1.481	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 12%, 2027 12%, 2028 13% en voor 2029 13%

Het aanbod in de Sociale Basis is vastgelegd in meerdere, soms meerjarige subsidiebeschikkingen. Voor het verlagen van het budget is een redelijke opzegtermijn nodig, daarom is 2026 beperkt beïnvloedbaar.

NB: de beïnvloedbaarheid van de onderdelen van het programma is niet optelbaar. Het verlagen van dit budget zal een opdrijvend effect hebben op de kosten van basiszorg en aanvullende zorg en wachtlijsten zullen toenemen.

Doelstelling 3: Prettig samenleven

Utrechters kunnen zichzelf zijn en leven prettig samen, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld en hebben gelijke kansen

Deze doelstelling is nieuw en vervangt de oude doelstelling "Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen" uit de programmabegroting 2024, zie het [raadsbesluit Technische wijziging raadsbesluit Beleidsnota inclusie & diversiteit 2024-2033](#).

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Inclusie en Diversiteit 2024 – 2033	2024	Beleidsnota om kaders te geven aan de brede intersectionele en integrale aanpak om inclusie in de stad en in onze organisatie verder te verbeteren.
Utrecht Zijn We Samen 2.0	2024	Hernieuwde aanpak van radicalisering, extremisme en (schadelijke) polarisatie.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
VN verdrag handicap	2019	Aanpak om Utrecht voor alle inwoners toegankelijk te maken en te houden.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We werken aan bewustwording over opvattingen over mannelijkheid en vrouwelijkheid die de sociale gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen in de weg zitten, en bieden handelingsperspectief voor zowel mannen als vrouwen om dit tegen te gaan.
- We vergroten de kennis en bewustwording onder Utrechters in geprivilegieerde posities over machtsverhoudingen, sociale normen en ongelijkheid in de samenleving, en stimuleren initiatieven die laten zien hoe je dit privilege kunt inzetten voor anderen en een inclusievere stad.

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We blijven werken aan een stad die fysiek, sociaal en digitaal toegankelijk is voor iedereen, en waar alle gemeenschappen en groepen goed gerepresenteerd en zichtbaar zijn. Dit doen we onder meer door de subsidieregeling Inclusie en Diversiteit in 2026 en 2027 voort te zetten.
- Bij het werken aan bewustwording over ons koloniaal – en slavernijverleden en het tegengaan van de doorwerking daarvan besteden we meer aandacht aan de migratiegeschiedenis van Utrechters.
- We zetten in op het tegengaan van moslimdiscriminatie en antisemitisme, door het verder voortzetten van de [Stadskaravaan aanpak](#).
- We gaan door met onze aanpak op mensenrechten, met onder meer de Utrechtse mensenrechtenambassadeur, de viering van Internationale Mensenrechtendag op 10 december en het verankeren van mensenrechten in onze monitoring. Kinderrechten en het VN verdrag handicap maken ook onderdeel uit van onze aanpak.
- We blijven werken aan de zichtbaarheid, representatie en veiligheid van de lhbtq+ gemeenschap.
- We werken aan het verhogen van bereidheid en de toegankelijkheid voor het melden van discriminatie, onder meer door sleutelpersonen in te zetten. Hierin hebben we specifiek aandacht voor de islamitische gemeenschap en mensen met een beperking en/of chronische ziekte.
- We gaan door met Utrecht zijn we samen 2.0, het uitvoeringsprogramma tegen schadelijke polarisatie, radicalisering en extremisme. Hierin gaan we specifiek ook verder met de aanpak van online radicalisering en extremisme en de aanpak van schadelijke polarisatie.

Financiën Prettig samenleven

x €1.000

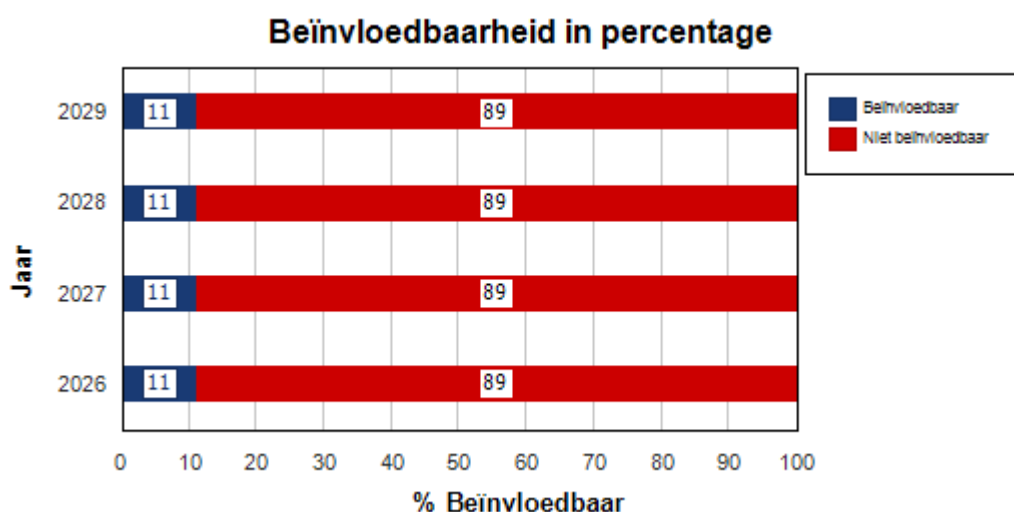
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	1.813	1.824	1.933	1.574	1.574	1.574
Saldo Baten en Lasten	-1.813	-1.824	-1.933	-1.574	-1.574	-1.574
Onttrekking reserves	110	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	110	0	0	0	0	0
Totaal	-1.703	-1.824	-1.933	-1.574	-1.574	-1.574

Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten en lasten.

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 11 %, 2027 11%, 2028 11% en voor 2029 11%

De lasten binnen deze doelstelling zijn voor een deel beïnvloedbaar. Anti-discriminatie valt buiten de keuzeruimte, dit is grotendeels een wettelijke taak. De beïnvloedbare ruimte zit bij diversiteit, LHBTI en Utrecht zijn we samen (preventie). Bezuinigingen zullen vooral ten koste gaan van subsidies aan externe partners en projecten en pilots. NB: voor het substantieel verlagen van lopende subsidies dient een redelijke opzegtermijn in acht te worden genomen.

Doelstelling 4: Toegankelijke welzijnsaccommodaties

Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke welzijnsaccommodaties.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wmo Samen Leven, Samen Zorgen	2024	Utrechts kader voor de Wmo 2024-2034.
Meerjaren Perspectief Ruimte	2024	Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de RSU waarin staat hoe we de beschikbare middelen de komende jaren programmeren om onze ambities te realiseren.
Meerjarig perspectief buurtcentra 2022-2032	2023	De nota beschrijft onze visie op de functie en toekomst van de buurtcentra.
Ruimtelijke Strategie Utrecht	2023	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen	2020	In het koersdocument staan de ontwikkelopgaven voor scholen, sportplekken en andere maatschappelijke voorzieningen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028			
% bewoners dat tevreden is over de beschikbaarheid van de welzijnsaccommodaties	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bezetting van buurtcentra in medebeheer (in uren per jaar)	1680 (2018)	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800	1800

Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden:

- Utrecht monitor: [samenleven en meedoen](#)

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We werken aan het renoveren en verduurzamen van de volgende welzijnsaccommodaties:
 - We leveren Buurtcentrum Zuilen op als nieuw energieneutraal buurtcentrum (gereed Q1 2026)
 - We verduurzamen Buurtcentrum Sterrenzicht en doen functionele aanpassingen (gereed Q2 2026)

- o We starten de vernieuwing van Buurtcentrum Burezina. In 2026 wordt gewerkt aan het ontwerp voor het nieuwe buurtcentrum (gereed Q4 2026)
- o We verduurzamen Buurtcentrum De Leeuw (gereed in 2027)
- o We vernieuwen en verduurzamen Jongerenhuiskamers De Boog en Peltlaan (gereed in 2027)

Activiteiten die we niet meer doen

Niet van toepassing.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We geven uitvoering aan de [nota Meerjarig perspectief buurtcentra 2022-2032](#), met als doel met bewoners(initiatieven) en maatschappelijke organisaties, goede, toegankelijke en uitnodigende welzijnsaccommodaties te faciliteren, die naar tevredenheid optimaal gebruikt worden, goed worden onderhouden en toekomstbestendig zijn.

Financiën Toegankelijke welzijnsaccommodatie

x €1.000

	Rekening Begroting Begroting Begroting Begroting Begroting					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	772	965	1.611	1.611	1.611	1.611
Lasten	10.923	13.028	12.405	11.451	11.451	11.320
Saldo Baten en Lasten	-10.151	-12.063	-10.794	-9.840	-9.840	-9.709
Onttrekking reserves	38	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	200	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-162	0	0	0	0	0
Totaal	-10.313	-12.063	-10.794	-9.840	-9.840	-9.709

x €1.000

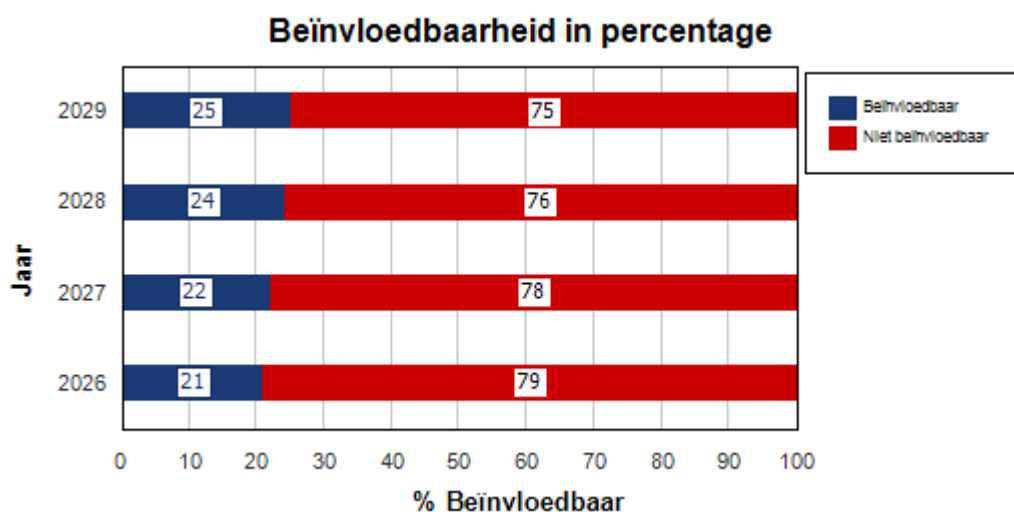
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Dit betreft een technische verhoging van de baten doordat bij de verdeling van de loon- en prijscompensatie de baten niet goed zijn meegenomen. Bij de volgende begrotingswijziging corrigeren we dit.	625	I
Lasten		
Tegenover de verhoging van de baten staat een evenredige verhoging van de lasten (zie toelichting baten). Bij de volgende begrotingswijziging corrigeren we dit	625	I
De bezuinigingsmaatregel voorjaarsnota 2024 'subsidiebureau kostendekkend toerekenen' zal in 2026 worden verdeeld over de regelingen/programma's.	-514	S
loon- en prijscompensatie vanaf 2026	741	
Lagere lasten in verband met te realiseren hervormingsbezuinigingen voorjaarsnota 2026 slim ruimtegebruik van panden en efficiënter, zakelijker werken. Voor beide taakstellingen geldt dat deze nog worden doorvertaald naar de	-600	S

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
programma onderdelen waar de hervormingen uiteindelijk zullen landen.		
De kostentoerekening is herzien waardoor lastenbudget is verschoven tussen producten vanaf 2026.	-812	S

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 21%, 2027 22%, 2028 24% en voor 2029 25%

De gemeente heeft als taak om algemene voorzieningen te bieden aan ingezetenen die maatschappelijke ondersteuning behoeven. De exacte invulling hiervan is niet strak vastgelegd waardoor de beïnvloedbaarheid van dit onderdeel relatief groot is. Besparingen zullen ten kosten gaan van het aantal buurthuizen (incl. in zelfbeheer via subsidies), jongerenhuiskamers en beheerde speeltuinen (incl. in zelfbeheer via subsidies), waardoor vastgestelde normen van verdeling over de stad en kwaliteit niet behaald kunnen worden. Bij alleen versoering / lagere kwaliteit in de exploitatie is sprake van aanmerkelijk kleinere keuzeruimte.

Doelstelling 5: Meer Utrechters sporten en bewegen

In 2032 sporten en bewegen meer Utrechters waarbij we vooral aandacht hebben voor groepen die hierin achterblijven.

Deze doelstelling vervangt de oude doelstelling 5 "Op eigen manier en niveau sporten" uit de programmabegroting 2025 en vertegenwoordigt de eerste twee doelstellingen uit de nota, zie beleidsnota Sport en Bewegen onder het beleidskader.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 (na verwerking amendementen)	2025	De nota geeft richting aan het sport- en beweegbeleid van de gemeente Utrecht voor de komende acht jaar. We zetten in op sport en bewegen als onderdeel van het dagelijks leven, vitale sport- en beweegaanbieders en ruimte voor sport en bewegen in een verdichtende stad.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% kinderen dat tenminste 1 keer per week sport bij een sportvereniging of bij een naschoolse sport- of beweeg activiteit in de buurt of op school	87% (2023)	-	>87%	-	>87%	-	-
% jongeren dat minimaal één keer per week sport bij een sportclub, vereniging of sportschool	80% (2023)	-	-	>80%	-	-	-
% kinderen dat minimaal een uur per dag beweegt	85% (2023)	-	>85%	-	>85%	-	-
% jongeren dat minimaal een uur per dag beweegt op vijf of meer dagen per week	48% (2023)	-	48%	-	48%	-	-
Tevredenheid over sport- en beweegaanbod in de stad		-	-	-	-	-	-

Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden:

- [Sport- & beweegdeelname | Utrecht Monitor](#)
- [Beweging | Volksgezondheidsmonitor](#)

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We laten vanaf 2026 iedere vier jaar een behoefte-onderzoek doen naar sport en bewegen (gereed Q4 2026).
- We verbreden het gehele sport- en beweegaanbod op de U-pas (gereed Q3 2026).
- We nemen drempels weg voor opvoeders om hun kinderen te laten bewegen, ook op langere termijn (doorlopend).

- We stellen in 2026 een 'Nadere regel voor sport- en beweegaanbieders in wijken met een lage sociaaleconomische positie op, gericht op het in beweging brengen van opvoeders (gereed Q3 2026).
- Samen met SportUtrecht, NOC*NSF, bonden en het Mulier Instituut onderzoeken we of een landelijke vitaliteitsmonitor opgesteld kan worden (gereed Q4 2026).

Activiteiten die we niet meer doen

- We stoppen met de ondersteuning van niet-vitale aanbieders.
- We zetten niet meer in op het stimuleren sport en bewegen bij: jongeren en jongvolwassenen met een midden en hoge sociaal-economische positie, Utrechters met een licht verstandelijke beperking, volwassenen en ouderen.
- We stoppen (voorlopig) met de financiering van (inter)nationale 'kijksportevenementen'. Vergunningen kunnen nog wel aangevraagd worden.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- SportUtrecht is gecontracteerd als uitvoeringspartner voor het continueren van hun inzet op het stimuleren van sport en bewegen en ondersteuning van sportaanbieders voor de komende 10 jaar, zie deze [raadsbrief](#).
- We focussen bij het stimuleren van sport en bewegen op 0-18 jarigen.
- We monitoren hoe inwoners met een beperking de toegankelijkheid van sport- en beweegvoorzieningen in de stad ervaren.
- We communiceren gericht en benutten het netwerk en rolmodellen rondom verschillende inwoners, met extra aandacht voor jongeren.
- We nemen drempels weg voor opvoeders om hun kinderen te laten bewegen, ook op langere termijn.
- We zetten in op het benutten van sport en bewegen voor de hervormingen sociaal domein.
- We stimuleren basisscholen om kinderen meer te laten bewegen o.a. middels het Utrechts Beweegprogramma.
- Ondersteunen van klein- en grootschalige sportevenementen en schoolsportevenementen in een gezonde omgeving met subsidie.
- We blijven ons inzetten voor het convenant studentensport.
- Om de toegankelijkheid van sport te vergroten, continueren we onze inzet op het verbeteren en vereenvoudigen van armoederegelingen.
- We blijven inzetten op behoud van hoge zwemvaardigheidsscores door zwemlessen, het schoolzwemmen en het zwemlespakket.
- We zetten in op een breed, divers en laagdrempelig sportaanbod voor alle Utrechtse kinderen, zodat talent van onderaf zijn of haar weg kan vinden.
- We blijven inzetten op een zo groot mogelijke sportparticipatie van Utrechters met een beperking, via het Sport Op Maat netwerk van zorg- en sportorganisaties en door het voortzetten van de Uniek Sporten Uitleen.
- We zoeken aansluiting bij wijkplannen, die partners uit het sociaal, welzijn en medisch domein ontwikkelen.
- We werken aan een betere positionering van sport en bewegen in andere domeinen rondom jongeren (zoals zorg, onderwijs en welzijn).
- We blijven sportaanbieders en talentprogramma's ondersteunen via de 'Nadere regel subsidie Talentontwikkeling sport gemeente Utrecht' én via SportUtrecht.
- Met het Utrechts Sportakkoord 2 'Samen sterker' zetten we in op het versterken van het fundament van de sport, een groter bereik en meer zichtbare betekenis.
- We voeren het Plan van aanpak Sociaal veilige sport verder uit waardoor iedere sporter veilig en met plezier kan sporten en talenten kan ontwikkelen.

- We versterken de sociale omgeving rondom kinderen, jongeren en jongvolwassenen door het verbeteren van de pedagogische en didactische vaardigheden van coaches.

Financiën Meer Utrechters sporten en bewegen

x €1.000

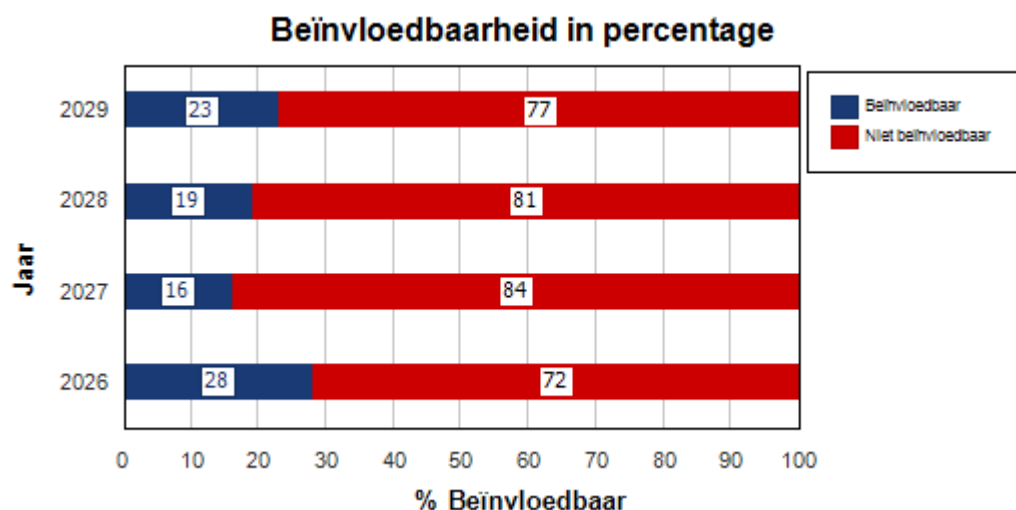
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.738	1.708	1.611	71	71	71
Lasten	7.273	7.706	7.687	6.135	6.135	6.135
Saldo Baten en Lasten	-5.535	-5.998	-6.076	-6.064	-6.064	-6.064
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-5.535	-5.998	-6.076	-6.064	-6.064	-6.064

Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten en lasten.

Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 28%, 2027 16%, 2028 19% en voor 2029 23%

Het aanbod binnen deze doelstelling is grotendeels vastgelegd in een meerjarige overeenkomst met Sport Utrecht. Deze kan niet ongelimiteerd worden aangepast. De weergegeven percentages zijn gebaseerd op wat redelijkerwijs van de aanbieder gevraagd kan worden.

Doelstelling 6: Passende sport- en beweegvoorzieningen

In 2023 sluiten onze sport- en beweegvoorzieningen aan bij de groei van de stad en de behoefte van de Utrechters.

Deze doelstelling vervangt de oude doelstelling 6 “Toegankelijke sportvoorziening” uit de programmabegroting 2025, zie beleidsnota Sport en Bewegen onder het beleidskader.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032	2025	De nota geeft richting aan het sport- en beweegbeleid van de gemeente Utrecht voor de komende acht jaar. We zetten in op sport en bewegen als onderdeel van het dagelijks leven, vitale sport- en beweegaanbieders en ruimte voor sport en bewegen in een verdichtende stad.
Meerjaren Perspectief Ruimte	2024	Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de RSU waarin staat hoe we de beschikbare middelen de komende jaren programmeren om onze ambities te realiseren.
Uitvoeringsprogramma Utrechtse binnensport	2024	Het uitvoeringsprogramma geeft inzicht in hoe we kwantitatief en kwalitatief voldoende binnensportaccommodaties realiseren.
Ruimtelijke Strategie Utrecht	2023	Utrecht heeft haar koers t/m 2040 vastgelegd in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU2040) en de oplegger bij de RSU.
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	2022	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken.
Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen	2020	In het koersdocument staan de ontwikkelopgaven voor scholen, sportplekken en andere maatschappelijke voorzieningen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie		Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028		
Tevredenheid sportaccommodaties	-	-	-	-	-	-	-	-
Tevredenheid sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte	-	-	-	-	-	-	-	-

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We stellen een Uitvoeringsprogramma Huisvestingsplan Sport op (Q1 2026 gereed).
- We voeren een sport- en beweegscan van de openbare ruimte uit, waarmee we bepalen waar en in welke soort voorzieningen we investeren in sport- en beweegplekken (Q4 2026 scan gereed).
- We evalueren de pilot Maatschappelijk 0-tarief en bepalen het vervolg hierop (Q3 2026 gereed).
- We verkennen hoe we tariefverhogingen voor sportvoorzieningen kunnen differentiëren, zodat Utrechters met een kleine beurs minder geraakt worden (gereed Q2 2026).
- We starten met de bouw van Sporthal Cartesius, in samenwerking met Onderwijs (onder voorbehoud netcongestie oplevering verwacht Q4 2027).
- We zetten een voetbalveld op sportpark Voordorp en sportpark De Dreef om van natuurgras naar kunstgras (2026 gereed).
- Op sportpark Berekuil slopen we het oude kleedgebouw, bouwen we een nieuwe kleedaccommodatie en leggen we een nieuw 7 bij 7 kunstgras voetbalveld aan (gereed Q4 2026).
- Als eind 2025 de spreiding van voetbalwedstrijden over het weekend niet is verbeterd, gaan we maatregelen inventariseren om vanaf seizoen 2026/2027 te sturen op spreiding en efficiënter gebruik.
- We voeren het voorkeursscenario uit voor de knelpunten bij sportpark Overvecht Noord.

Activiteiten die we niet meer doen

- We zetten niet actief in op het verder openstellen van al bestaande sportparken.
- De variantenstudie voor Maarschalkerweerd Noord is vastgesteld, maar vanwege het ontbreken van budget wordt het project voor onbepaalde tijd stilgelegd.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Beheren, onderhouden, renoveren, vervangen en verduurzamen van accommodaties (zoals kleedkamers, velden, gymzalen) op natuurlijke momenten.
- We werken door aan de planvorming en ontwerpen van diverse projecten, zoals de sporthallen Merwedekanaalzone, Overvecht, Lunetten en zwembad Maximapark.
- In overleg met sportbonden en verenigingen – en in samenwerking met SportUtrecht – de bezetting van sportvoorzieningen optimaliseren, zodat de capaciteit voor meer sporters ruimte biedt.
- Voortzetten van sportnetwerkbijeenkomsten van SportUtrecht en jaarlijkse gebruikersoverleggen per accommodatie/ sportpark of per thema (binnensport, buitensport, zwembaden).
- We blijven werken aan de realisatie van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte; nieuwe plekken in bestaande wijken vanuit de opgave sport, spelen en bewegen in de openbare ruimte, vervanging van bestaande plekken en nieuwe plekken bij gebiedsontwikkelingen.
- We blijven zoeken naar kansen om sport(velden) uit te breiden in de stad, zodat er ook voor nieuwe inwoners ruimte is om te kunnen sporten.
- We continueren onze inzet voor zelfbeheer op basis van de in 2025 vastgestelde handreiking en evalueren jaarlijks met sportverenigingen en SportUtrecht.
- We onderzoeken de ruimtelijke en financiële haalbaarheid van roeiwater in Rijnenburg.
- De voorbereidingen (o.a. bouwrijp maken) voor de aanleg van een hockeyveld op sportpark Rijnvliet lopen door (oplevering verwacht 2027).

Financiën Passende sport- en beweegvoorzieningen

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	15.757	16.406	16.644	18.305	18.305	18.305
Lasten	44.914	49.755	48.697	50.379	49.269	53.224
Saldo Baten en Lasten	-29.158	-33.349	-32.053	-32.074	-30.964	-34.919
Onttrekking reserves	34.039	605	605	0	0	0
Toevoeging reserves	16.500	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	17.539	605	605	0	0	0
Totaal	-11.619	-32.744	-31.448	-32.074	-30.964	-34.919

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Bij de Voorjaarsnota 2025 is er budget beschikbaar gesteld voor een tekort in de exploitatie van de zwembaden (VJN25-12). Verlaging van de begrote opbrengsten van de zwembaden.	-582	I
Lasten		
Bij het coalitieakkoord 2002-2026 zijn extra middelen vrijgemaakt voor investeringen in sportaccommodaties (inclusief aanpassingen in MPR/ voorjaarsnota 2023 en 2024).	1.371	S
Bij de voorjaarsnota 2024 zijn de kapitaallasten verlaagd om deze meer in lijn te brengen met de haalbaarheid van investeringen (reëel ramen).	-1.871	S
Bij de Voorjaarsnota 2024 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor sportpark Overvecht-Noord/verhuizing URVamendement (A108). In 2026 vervalt dit budget.	-1.000	I
Bij de Voorjaarsnota 2025 zijn de mutaties vanuit het MPR 2025 verwerkt; in het MPR 2025 is de uitvoeringsplanning van reeds geprogrammeerde projecten maatschappelijke voorzieningen (welzijn, cultuur en sport) bijgesteld en is extra budget voor de knelpunten gevonden door herbestemming van investeringsmiddelen coalitieakkoord 2022 (uit programma bereikbaarheid). Op de langere termijn betekent dit structureel hoger lastenbudget voor investeringen sport maar in 2026 is er ten opzichte van 2025 minder budget nodig.	-682	I
Vanaf 2026 is er vanuit de voorjaarsnota 2025 structureel meer budget beschikbaar voor de instandhouding van de capaciteit voor breedtesport.	710	S
Om aan alle verplichtingen vanuit het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Sport te kunnen voldoen en om te voorkomen dat de voorziening negatief komt te staan in de komende meerjarenperiode, is besloten tot een aanvullende dotatie aan de onderhoudsvoorziening Sport.	1.710	S
Bij de Voorjaarsnota 2025 is er budget beschikbaar gesteld voor de hogere exploitatielasten van de zwembaden. Dit is voor extra personeel en de kosten voor vaker spoelen.	788	I

x €1.000

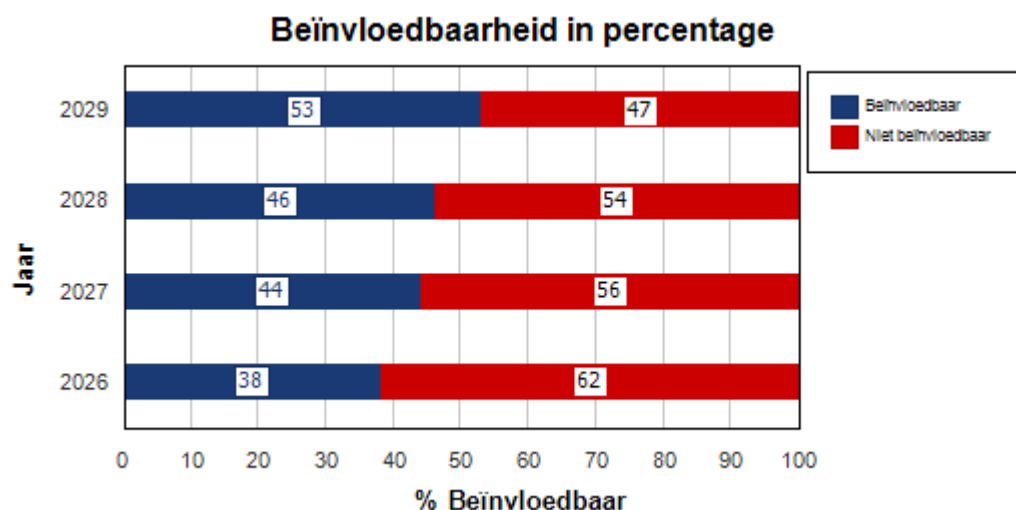
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Energielasten exploitatie: afname budget doordat deel van energiebudget incidenteel voor 2023, 2024 en 2025 was toegekend. In de eerstvolgende begrotingswijziging wordt het budget voor 2026 toegekend en toegevoegd. Dit is naar verwachting lager dan afgelopen jaren.	-2.600	I
Loon- en prijscompensatie vanaf 2026	-606	S
De kostentoerekening is herzien waardoor er lastenbudget is verschoven tussen doelstellingen.	674	S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.		
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen reservemutaties die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 38%, 2027 44%, 2028 46% en voor 2029 53%

De beïnvloedbare ruimte is alleen te realiseren als gekozen wordt voor het afstoten/sluiten van sportlocaties. De investeringen en exploitatielasten nemen dan op termijn af. De huidige capaciteitsbenutting (zeker op piekmomenten) geeft op dit moment echter geen aanleiding tot inkrimpen van beschikbare voorzieningen. Inkrimping heeft ook als gevolg dat de beleidsdoelen voor bewegen en sporten naar beneden bijgesteld moeten worden.

Doelstelling 7: Volksgezondheid

Het percentage Utrechters met een goed ervaren gezondheid neemt toe.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027'	2024	De beleidsnota gezondheid is gericht op het verkleinen van gezondheidsverschillen met 30% in 2040. Het betreft integraal beleid en geeft ook invulling aan het initiatiefvoorstel 'Ongelijk Investeren in Gelijke Kansen'.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
% ouderen (65 jaar en ouder) met een goed ervaren gezondheid	55% (2022)		-	>55%	-	>55%					
% kinderen (groep 7/8) met een goed ervaren gezondheid	88% (2023)		>88%	-	>88%	-					
% jongvolwassenen (16-25 jaar) met een goed ervaren gezondheid	65% (2022)		-	>65%	-	>65%					
% jongeren (klas 2 en 4) met een goed ervaren gezondheid	81% (2023)		-	>81%	-	>81%					
% volwassenen (18-64 jaar) met een goed ervaren gezondheid	77% (2022)		-	>77%	-	>77%					

Aanvullende informatie over effectindicator % jongeren (klas 2 en 4) met een goed ervaren gezondheid:

de streefwaarde voor 2025 is verschoven naar 2026, omdat de afname van dit onderzoek is verschoven.

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- Met de aanvullende Rijksmiddelen zetten we extra in op het verhogen van de vaccinatiegraad door middel van een wijkgerichte en fijnmazige aanpak. [Zie raadsbrief Vaccinatiegraad trend 2020-2024 en aanzet actieplan verhogen vaccinatiegraad](#)
- In 2026 zetten we in op het bevorderen van een gezonde digitale balans bij kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Zie ook het [uitvoeringsprogramma samen preventief werken aan mentale gezondheid](#).

- We bestendigen de vernieuwde gezonde schoolaanpak en onderzoeken uitgebreidere ondersteuningsmogelijkheden.

Activiteiten die we niet meer doen

- We verminderen verschillende activiteiten voor verslavingspreventie zoals de inzet van preventiemedewerkers en het aantal individuele interventies. We stoppen met publiekscampagnes zoals 'Ik Pas' en het uitdelen van folders. In [deze raadsbrief](#) leest u het effect van de bezuinigingen op preventie.
- We verminderen de inzet op gezondheidsadvies en – beleid en gezondheidsonderzoek.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We leveren hoogwaardige Jeugdgezondheidszorg (JGZ), ook voor nieuwkomers, en zorgen voor een goede uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP).
- Wij werken als Inspectie Kinderopvang aan verantwoorde en kwalitatief goede kinderopvang zodat kinderen de ruimte krijgen om zich gezond te ontwikkelen. Dit doen we door jaarlijks toezicht te houden op de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang bij alle kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus in onze stad. Geregistreerde gastouders inspecteren we steekproefsgewijs, waarbij we jaarlijks meer dan 50% bezoeken.
- We continueren en bestendigen onze medische straatzorg door duurzame inrichting van DomZorg. We werken outreachend en bieden zorg, hulp- en dienstverlening voor dak- en thuislozen, inwoners met overvolle of sterk vervuilde huishoudens
- We bieden hulp- en dienstverlening aan sekswerkers die in Utrecht wonen en/of werken. Uitstapprogramma's zijn hier onderdeel van. Daarnaast continueren we de modernisering van het Sekswerkbeleid, waaronder het verder uitwerken van een kleinschalige locatie voor sekswerk aan Het Paardenveld.
- De GGD regio Utrecht voert een aantal taken uit de Wet publieke gezondheid uit, zoals infectiebestrijding en forensische zorg. De soa-poli inclusief verstrekken PrEP wordt gecontinueerd. De driejarige pilot Transkliniek Utrecht loopt tot en met juni 2026.
- Met Kansrijke Start rusten we professionals in het sociale en medische domein uit met kennis over de eerste 1000 dagen en faciliteren we samenwerking (onder andere via wijknetwerken), zodat (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie tijdig passende hulp en zorg ontvangen. We agenderen en versterken de samenwerking met ouders en oudernetwerken.
- We werken aan gezonde leefgewoonten van onze inwoners op het gebied van [voeding](#), [schoollunches](#), [beweging](#) en [verslavingspreventie](#) (alcohol, roken, gokken, middelengebruik). En voor moeilijk bereikbare groepen organiseren we gezond- en fitdagen.
- We stimuleren vanuit het [uitvoeringsprogramma 'Vitaal en krachtig ouder worden'](#) gezonde leefgewoonten en gezondheidsvaardigheden bij ouderen, met o.a. de [Utrechtse ketenaanpak valpreventie](#), en de programma's Doortrappen en het Sociaal Vitaal in Kleur Plus.
- Met het [Uitvoeringsprogramma Samen preventief werken aan mentale gezondheid 2025-2027](#) verbeteren en versterken we de mentale gezondheid van onze inwoners, met name kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Centraal staat het verminderen van maatschappelijke druk, het bevorderen van sociaal emotionele ontwikkeling en het bieden van passende handvatten bij beginnende mentale klachten.
- We adviseren over gezondheid in breed gemeentelijk beleid en uitvoering op de thema's bestaanszekerheid, sociale kracht, gezonde leefomgeving. Het gaat hierbij ook om het meenemen van gezondheidsaspecten in gemeentelijke inkoop- en subsidietrajecten en bij evenementen. Ook met partners in de stad gaan we in gesprek over gezondheid en hoe we die kunnen versterken. Dit doen we onder andere via Wijkdata Wijkdoen, de Wijkalliantie+, en de HealthHub.
- Met de [Volksgezondheidsmonitor](#) Utrecht brengen we de gezondheid van Utrechters continu in beeld. Specifiek in 2026 voeren we de Gezondheidsmonitor onder volwassenen en ouderen

uit, net als de Gezondheidsmonitor Jeugd onder middelbare scholieren en publiceren we het Utrechts Gezondheidsprofiel.

- We zetten de minimale betrokkenheid bij de World Health Organization (WHO) voort.

Financiën Volksgezondheid

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	6.095	6.336	4.858	3.203	3.203	3.203
Lasten	39.298	41.613	38.357	34.292	33.992	33.992
Saldo Baten en Lasten	-33.203	-35.277	-33.500	-31.090	-30.789	-30.789
Onttrekking reserves	953	1.550	0	0	0	0
Toevoeging reserves	376	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	577	1.550	0	0	0	0
Totaal	-32.626	-33.726	-33.500	-31.090	-30.789	-30.789

x €1.000

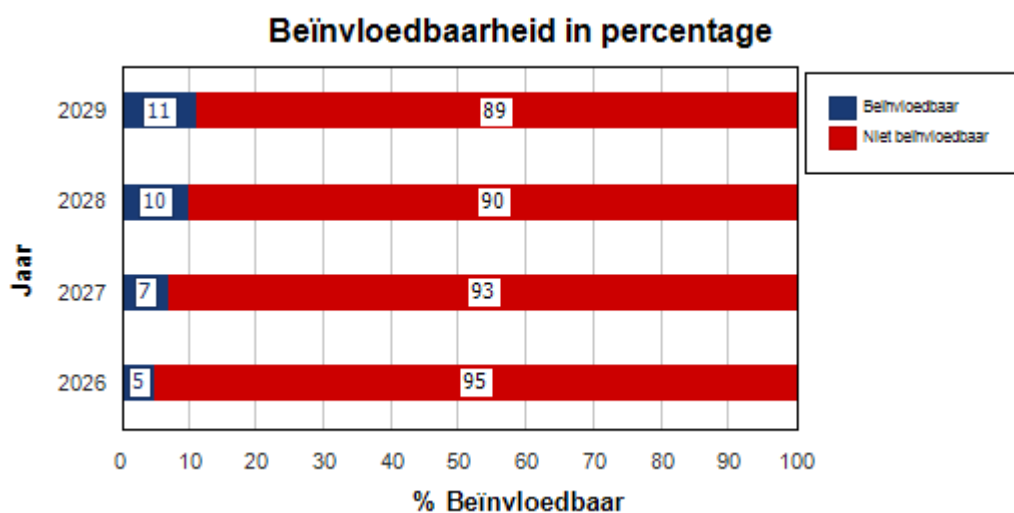
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Totaal verschil in de baten 2026 t.o.v. 2025:	-1.478	
Incidentele middelen van het Rijk vervallen, met name Gezond en Actief Leven Akkoord.	-628	I
Incidentele middelen voor internationale projecten vervallen in 2026 (Vesta, Cultivate, Equal Life)	-478	I
De incidentele Rijksmiddelen voor het verhogen van de vaccinatiegraad ad € 730K zijn lager dan in 2025	-495	I
Overig	123	I
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten		
Totaal verschil in de lasten 2026 t.o.v. 2025:	3.255	
Incidentele middelen van het Rijk vervallen, met name Gezond en Actief Leven Akkoord.	628	I
Incidentele middelen voor internationale projecten vervallen in 2026 (Vesta, Cultivate, Equal Life)	478	I
De incidentele Rijksmiddelen voor het verhogen van de vaccinatiegraad ad € 730K zijn lager dan in 2025	495	I
Verwerking hervormingsbezuinigingen: m.n. gezondheidsadvies en -beleid, gezondheidsonderzoek en efficiëntie	490	S
Nieuwkomers: JGZ-zorg aan nieuwkomers, afkomstig uit VJN 2025 (incidenteel in 2025, vervallen in 2026).	336	I
Inrichting zorgorganisatie naar zorgwetgeving en kwaliteitseisen, Voorjaarsnota 2025	-471	S

		x €1.000	
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S	
Loon- en prijsbijstelling	-780	S	
Besteding en dekking middelen; van 2024 naar 2025, maar niet in 2026 (o.a. Mentale gezondheid, Leefstijlinterventies, schoollunches, Modernisering sekswerkbeleid)	540	I	
Extra middelen in verband met de gewijzigde productiviteitsnorm 2025	830	I	
Gemeenschappelijke Regeling (GGDrU): loon- en prijsbijstelling	-89	S	
Op basis van de bevolkingsprognoses dalen de kind aantallen in 2026. Als gevolg hiervan worden de budgetten van de Jeugdgezondheidszorg en de Inspectie Kinderopvang aangepast.	423	S	
Overig	375	I/S	

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Reserves		
Totaal verschil in de lasten 2026 t.o.v. 2025:		
Besteding en dekking middelen; van 2024 naar 2025 (waaronder incidentele coalitiemiddelen, aanpassing productiviteitsnorm en project Modernisering Sekswerkbeleid)	-1.550	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 5%, 2027 7%, 2028 10% en voor 2029 11%

Voor deze doelstelling ligt een deel van de bestedingen vast in een gemeenschappelijke regeling (GGDrU).

Daarnaast ligt een deel van de bestedingen vast doordat ze geoormerkt zijn en bekostigd worden met Rijkssubsidies (m.n. SPUK GALA) of middelen van derden.

Een belangrijk deel van de kosten van Volksgezondheid betreft personele lasten van de Jeugdgezondheidszorg. Deze zijn niet beïnvloedbaar omdat het hier wettelijke taken betreft (Wet publieke gezondheidszorg - WPG).

Doelstelling 8: Aanbod cultuur

Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kunst Kleurt de Stad - Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota Kleur Bekennen 2025-2028	2020 - 2023	De cultuurvisie tot 2030 en de uitgangspunten voor Cultuurnota 2025-2028, met als pijlers: <ul style="list-style-type: none"> • pluriform aanbod • ruimte voor ontwikkeling • stimuleren van creatief vermogen • een inclusieve cultuursector Aan de hand van deze pijlers wordt in periode 2025-2028 gewerkt aan een eigenzinnige, uitnodigende en solidaire cultuursector en een gezond cultureel ecosysteem in Utrecht.
Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028	2023	Hierin staat hoe we toewerken aan het realiseren van de ambities in de Kadernota Cultuurparticipatie voor de periode 2024-2028.
Nachtvisie 2030 en Beleidsnota Nachtcultuur	2023	Visie, ambities en doelstellingen om de Utrechtse nachtcultuur te ondersteunen en stimuleren. In deze visie en nota staan 4 ambities met onderliggende actiepunten waarmee we de Utrechtse nachtcultuur naar een hoger plan tillen. We zoeken nieuwe locaties, stellen een subsidieregeling in en werken aan sociale veiligheid.
De kracht van cultuur - Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030	2022	De verschillende beleidsthema's en regelingen voor cultuur in de vrije tijd, cultuur in de wijk en cultuur op school, inclusief een visie op het geheel.
Uitvoeringsnota Kunst in de Openbare Ruimte	2021	In deze nota zijn de vier pijlers van de Cultuurnota op verschillende manieren vertaald naar zes uitgangspunten: een breed en divers aanbod, spreiding over de stad, voor- en in samenspraak met inwoners, toegankelijk voor iedereen, een sterk ontwikkeld beeldend kunstklimaat en talentontwikkeling.
Uitvoeringsprogramma Huisvesting Culturele en Creatieve Sector 2025-2028	2024	In dit uitvoeringsprogramma staat hoe we in de periode 2025–2028 werken aan meer betaalbare werk- en presentatieruimte én het behoud van bestaande plekken voor de culturele en creatieve sector, met als doel een toegankelijke en diverse culturele infrastructuur voor alle Utrechters.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling				
		2024	2025	2026	2027	2028					
Landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod.	3	-	2	-	2	-					
% Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk niveau.	85%	-	>87%	-	>87%	-					
% Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau.	43%	-	>65%	-	>65%	-					

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We realiseren nieuwe locaties voor werkruimtes voor de culturele en creatieve sector, zoals bijvoorbeeld culturele broedplaatsen op de locaties Attleeplantsoen, Paardenveld, Koningsweg en Tussen de Rails.
- We realiseren ruimten die multifunctioneel gebruikt kunnen worden.
- We enthousiasmeren vastgoedeigenaren voor projecten met ruimte voor de culturele en creatieve sector.
- We maken een kwalitatieve analyse van de faciliteiten die bestaande broedplaatsen aanbieden en welke er nog nodig zijn om zo vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.

Activiteiten die we niet meer doen

- We prioriteren en selecteren bij kunst in de openbare ruimte. I.v.m. een structurele bezuiniging op het Fonds Stadsverfraaiing kunnen we minder initiatieven uit de stad oppakken.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- Via de vierjarige regeling [Cultuurnota 2025-2028](#) ontvangen 72 culturele instellingen die samen zorgen voor een divers en gezond stadsbreed cultureel ecosysteem in Utrecht subsidie voor de komende periode.
- De tweejarige subsidieregeling Cultuurnota voor 2025-2026 loopt en er kan aangevraagd worden voor de tweejarige regeling 2027-2028, die laagdrempeliger aan te vragen is dan de vierjarige regeling en zich richt op kleinere en/of meer beginnende Utrechtse organisaties en makers.
- We continueren het vooronderzoek Gedenken voor de Oost waarin we met de initiatiefnemers en de stad onderzoek doen naar de mogelijkheden voor gedenken van het slavernij- en koloniale geschiedenis. Afhankelijk van de uitkomsten van dit vooronderzoek geven we in 2026 verder invulling aan een manier om te gedenken,
- We zoeken doorlopend naar nieuwe huisvestingsmogelijkheden voor de culturele en creatieve sector, zowel in gemeentelijk eigendom (vastgoed en grond) als elders in de stad. Bijvoorbeeld voor culturele werkruimtes en broedplaatsen. Waar het kan, maken we gebruik van het principe 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'.

- Op basis van een onderzoek naar de ruimtelijke synergie en kostenramingen werken we verder aan de uitwerking van het concept van de bovenstedelijke culturele voorziening in Overvecht en samenbrengen van verschillende partijen als onderdeel van het Masterplan Overvecht Centrum.
- Om te zorgen voor voldoende fysieke ruimte voor de culturele sector, ondersteunen wij beheerorganisaties die betaalbare werkruimtes aanbieden. We verstrekken opdrachten aan organisaties die panden voor de cultuursector beheren en voeren een nadere regel uit waaruit een grotere beheerorganisatie gesubsidieerd wordt die de hele stad bedient.
- We voeren voor het derde en laatste jaar de nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen subsidie uit.
- In 2026 werken we samen met bewoners en kunstenaars aan kunsttoepassingen rond de water- en plantenwereld in Merwede, zetten we de verbeeldingskracht van kunstenaars in voor het toekomstige Lombokpark en starten we in het Beurskwartier.
- We zetten de vindopdracht voor nieuwe voorzieningen voor nachtcultuur voort.
- We werken aan de realisatie van het cultuurcluster Berlijnplein binnen de in mei 2021 door de raad [vastgestelde kaders](#).
- We werken aan de renovatie en heropening van de Vlampiepateliers met behoud van betaalbare culturele werkruimte.
- We implementeren een planregel voor culturele broedplaatsen om via het omgevingsplan beter ruimte kunnen reserveren voor de culturele sector.
- Samen met de toekomstige gebruikers van het nieuwe depot op Lage Weide werken we verder aan de realisatie en inrichting van het gebouw. We werken ook aan een oplossing voor het netcongestieprobleem.
- De in 2025 herziene project- en impulssubsidies uitvoeren waarmee we een zo breed mogelijke doelgroep van makers en kunstdisciplines in de stad te steunen.
- We werken aan de realisatie van kunstopdrachten in het kader van de 1,5 % regeling, bij scholen en bij andere publieke voorzieningen. En we geven vervolg aan de Wisselsokkel Croeselaan in samenwerking met de HKU. Met onze collega's van Beheer Openbare Ruimte werken samen aan de verplaatsing of renovatie van een aantal kunstwerken binnen de gemeentelijke collectie.
- We stellen samen met de Provincie en gemeentes binnen de regio een samenwerkingsconvenant op met het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) om zo op belangrijke beleidsmatige thema's afstemming te vinden. We werken samen met de provincie en andere gemeenten binnen het samenwerkingsconvenant met OCW. Daarnaast ondersteunen wij met het [Cultuur](#) Innovatiefonds Provincie Utrecht (CIPU) culturele innovatie in de regio.
- De middelen GALA (Gezond Actief Leven Akkoord) worden deels ingezet voor pilots van projecten op het snijvlak van kunst en gezondheid die deelname aan culturele projecten in de eigen buurt worden gestimuleerd.

Financiën Aanbod cultuur

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	126	0	0	0	0	0
Lasten	54.297	57.648	59.501	58.592	61.782	58.919
Saldo Baten en Lasten	-54.171	-57.648	-59.501	-58.592	-61.782	-58.919
Onttrekking reserves	1.331	578	0	0	2.500	0
Toevoeging reserves	1.400	500	0	0	0	0

Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-69	78	0	0	2.500	0
Totaal	-54.240	-57.570	-59.501	-58.592	-59.282	-58.919

x €1.000

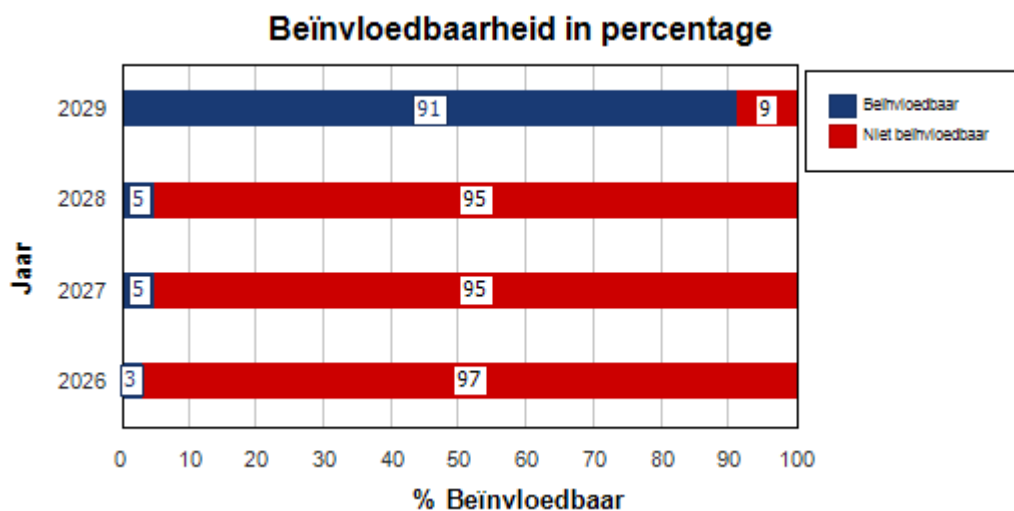
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.		
Lasten		
Loon en prijs compensatie - maatregel Voorjaarsnota 2025	2.387	S
Nacalculatie loon en prijs compensatie 2025 - maatregel Voorjaarsnota 2025	-156	I
Culturele regiovorming - bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-130	I
Versterken nachtcultuur - bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-90	I
Betaalbare huisvesting creatieve sector - bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-358	I
Uitbouw muzikale oefenstudio's - maatregel Voorjaarsnota 2024	-192	I
Ontwikkeling Culturele voorziening Leidsche Rijn - bijsturing 2e berap 2024	500	I
Cultuurbudget groeit mee met de stad - maatregel coalitieakkoord 2022 - 2026	400	S
Evenredige verdeling Cultuurnotabudget - bijsturing 2e berap 2023	-175	S
Inzet behoud basissubsidie Amateurkunst - bijsturing 2e berap 2024	-210	S
Diverse verschillen	-123	I/S

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Technische verrekening algemene reserve i.h.k.v. de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-578	I
Toevoegingen		
Dotatie vaste activa reserve Culturele voorziening Leidsche Rijn	500	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 3%, 2027 5%, 2028 5% en voor 2029 91%

Een groot deel van het budget van Culturele Zaken bestaat uit de Cultuurnota. Die subsidie heeft betrekking op de periode 2025 - 2028. Voor die jaren zijn ook verplichtingen aangegaan. Andere subsidies en opdrachten hebben veelal een gelijke looptijd.

Doelstelling 9: Deelname en cultuur bezoek

Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kunst Kleurt de Stad - Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota Kleur Bekennen 2025-2028	2020 - 2023	De cultuurvisie tot 2030 en de uitgangspunten voor Cultuurnota 2025-2028, met als pijlers: <ul style="list-style-type: none">• pluriform aanbod• ruimte voor ontwikkeling• stimuleren van creatief vermogen• een inclusieve cultuursector Aan de hand van deze pijlers wordt in de periode 2025-2028 gewerkt aan een eigenzinnige, uitnodigende en solidaire cultuursector en een gezond cultureel ecosysteem in Utrecht.
Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028	2023	Hierin staat hoe we toewerken aan het realiseren van de ambities in de Kadernota Cultuurparticipatie voor de periode 2024-2028.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
De Kracht van Cultuur - Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030	2022	De verschillende beleidsthema's en regelingen voor cultuur in de vrije tijd, cultuur in de wijk en cultuur op school, inclusief een visie op het geheel.
Uitvoeringsnota Kunst in de openbare ruimte 2021-2030	2021	In deze nota zijn de vier pijlers van de Cultuurnota op verschillende manieren vertaald naar de 6 uitgangspunten voor beeldende kunst in de openbare ruimte om de stad mooier en beter te maken.

In deze nota zijn de vier pijlers van de Cultuurnota op verschillende manieren vertaald naar de 6 uitgangspunten voor beeldende kunst in de openbare ruimte om de stad mooier en beter te maken.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie					Doelstelling		
		2024	2025	2026	2027	2028			
% Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt.	87%	-	>92%	-	>92%	-			
Aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen (in miljoenen).	1.8 miljoen	3,2 miljoen	4,0 miljoen	4,0 miljoen	4,0 miljoen	4,0 miljoen			
Aantal actieve deelnemers aan culturele activiteiten van gesubsidieerde organisaties in Utrecht.	3.791	8200	5100	5300	5400	5400			

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

Niet van toepassing

Activiteiten die we niet meer doen

- De SPUK Impuls Jongerencultuur stopt waarmee een extra impuls gegeven is aan actieve cultuurparticipatie onder jongeren tussen 14 en 28 jaar. Het Rijk heeft aangekondigd dat deze uitkering voor 2025 de laatste was.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We sturen op voortzetting van de activiteiten die we hebben ondersteund met de SPUK Impuls Jongerencultuur door in 2025 een kennissessie te organiseren.
- We werken aan de realisatie van een wijkcultuurhuis in Merwedekanaalzone, twee jongerencultuurhuizen in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern en een wijkcultuurhuis in De Musketon (Zuid). Hiermee dragen we bij aan een betere spreiding van culturele wijkvoorzieningen in de stad, en versterken we het aanbod van actieve cultuurparticipatie dichtbij de Utrechters.
- We werken aan de herontwikkeling van de jongerencultuurhuizen in Kanaleneiland en Overvecht.

- We blijven zoeken naar nieuwe locaties voor het toevoegen wijkcultuurvoorzieningen waarbij we ook kijken naar de mogelijkheid van slim ruimtegebruik.
- 2026 is het tweede en laatste jaar van de regeling combinatiefuncties cultuur in en hiermee wordt meer dan voorheen de wijkgerichte inzet van een cultuurcoach ondersteund om verbindingen tussen cultuur, onderwijs en andere domeinen te blijven leggen.
- 2026 is het laatste jaar van de huidige versie van de nadere regel van de basissubsidie amateurkunst. We onderzoeken hoe ondersteuning van de amateurkunst beter kan aansluiten op de ambities uit het uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie, rekening houdend met [motie 311 \(2024\) Behoud basissubsidie amateurkunst](#). We werken samen met Utrecht Creative Community aan het creëren van een podium voor creatieve mbo-afstudeerders.
- In 2026 gaat een nieuwe opdracht van start voor Utrecht Marketing voor cultuurmarketing (zonder culturele zondagen, i.v.m. de bezuinigingen hierop per 2026), die bestaat uit collectieve cultuurpromotie (zoals UITagenda), ondersteuning van de culturele sector met kennis (o.a. door de inzet van het Cultureel Doelgroepenmodel) en het vergroten en meer divers maken van het publieksbereik van de gesubsidieerde culturele instellingen.

Financiën Deelname en bezoek cultuur

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	375	0	0	0	0	0
Lasten	9.300	10.145	10.431	10.996	11.017	10.850
Saldo Baten en Lasten	-8.925	-10.145	-10.431	-10.996	-11.017	-10.850
Onttrekking reserves	98	150	0	309	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	98	150	0	309	0	0
Totaal	-8.827	-9.995	-10.431	-10.687	-11.017	-10.850

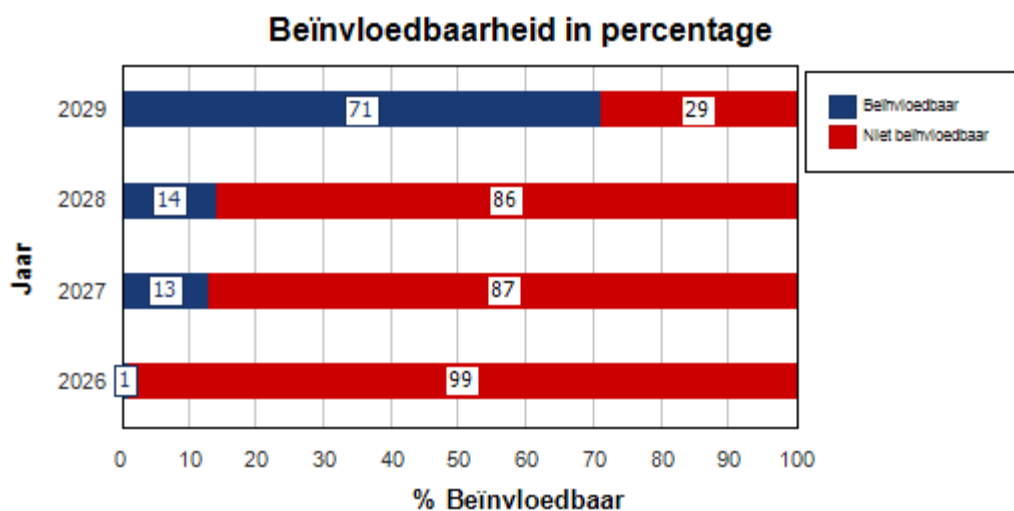
x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
niet van toepassing	0	I
Lasten		
Loon en prijs compensatie - maatregel Voorjaarsnota 2025	379	S
Gedenken de Oost - onderdeel bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-150	I
Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn, Vleuten/ de Meern - maatregel Voorjaarsnota 2023	264	S
Wijkcultuurhuis Lunetten - coalitieakkoord 2022-2026	450	S
Beheer Domplein 4-5 - maatregel Voorjaarsnota 2023	-200	I
Verminderen bijdrage Utrecht Marketing - maatregel Voorjaarsnota 2024	-719	S
Inzet behoud basissubsidie Amateurkunst - bijsturing 2e berap 2024	210	S
Diverse verschillen	52	I/S

x €1.000		
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
Technische verrekening algemene reserve i.h.k.v. de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2024	-150	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1%, 2027 13%, 2028 14% en voor 2029 71%

De subsidie die betrekking heeft op de cultuurnota 2025 - 2028 heeft een verplichting tot en met 2028. Andere subsidies zoals bijvoorbeeld Amateur Kunst Educatie hebben een gelijke looptijd. Daardoor is de beïnvloedbaarheid tot en met 2028 beperkt.

Doelstelling 10: Vastgoed

Voldoende en optimaal gespreid toekomstbestendig vastgoed dat bijdraagt aan klanttevredenheid huurders en maatschappelijke doelstellingen gemeente.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten:

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Vastgoed 2025-2030	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Toelichting op de indicatoren kunt u terugvinden in de webversie van de [programmabegroting 2026](#).

Indicator	Nulmeting	Realisatie	Doelstelling				
			2024	2025	2026	2027	2028
% panden op onderhoudsniveau 3.	90%	90%	>90%	>90%	>90%	>90%	>90%
Gereduceerde CO2 uitstoot in tonnen.	PM	-	PM	PM	PM	PM	PM
Klanttevredenheid.	6,3	-	7,0	-	7,3	-	-
Aandeel gebouwen verhuurd aan een maatschappelijke partij	75%	>75%	>75%	>75%	>75%	>75%	>75%

Activiteiten

Om onze doelstelling te bereiken, gaan wij het volgende doen:

Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar

- We maken een plan van aanpak voor meervoudig ruimtegebruik en doen hiermee meer ervaring op bij concrete panden.
- Bij verkoop bieden we panden aan volgens het principe van Right to Bid.
- We onderzoeken de kansen voor het verkrijgen van meer subsidies.
- We gaan partijen die geen winstoogmerk hebben ruimte aanbieden tegen een kostprijsdekkende huur.

Activiteiten die we niet meer doen

- Het uitvoeren van de maatregelen voortkomende uit de technische risico inspecties, worden niet langer afzonderlijk uitgevoerd, aangezien ze zijn geïntegreerd in het reguliere werkproces.

Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen

- We stellen het Jaarplan Onderhoud op voor twee jaar en stemmen dit waar nodig af met huurders; het plan voor 2026 voeren we uit.
- We ronden de routekaart voor verduurzaming van ons vastgoed af.
- We gaan verder met het toegankelijk maken van het eigen gemeentelijk vastgoed. Bij nieuwbouw en grootschalige renovatie doen we dit op basis van 'Utrecht Standaard Toegankelijk' (UST). Bij vastgoed wat voorlopig niet in aanmerking komt voor een renovatie wordt gekeken hoe we toegankelijkheid kunnen verbeteren.
- We voeren het eigenaarsonderhoud uit voor het gemeentelijk vastgoed dat wordt gebruikt voor milieu- en natuureducatie (steedes) en onderzoeken waar nodig de mogelijkheid tot vervanging. Gemaakte afspraken met de Huurder leggen we vast.
- We voeren klantgesprekken met huurders over de dienstverlening van de VGU. Ook voeren we opnieuw een huurderstevredenheidsonderzoek uit, waarvan de uitkomsten in Q1 2026 worden gecommuniceerd met onze huurders.
- Het actualiseren van Meerjaren Strategische Programma's (MSP's).
- We werken verder aan het op orde brengen van de Vastgoedorganisatie, door onder andere het doorontwikkelen van de robuuste structuur voor projectbeheersing en het verbeteren van de informatiehuishouding.
- We voeren pandverkenningen uit om de maatschappelijke functie van panden optimaal te benutten, waarbij we verschillende maatschappelijke functies afwegen.
- Het Makelpunt blijft een bijdrage leveren aan het verhogen van de bezettingsgraad van de gemeentelijke locaties en die van onze samenwerkingspartijen en hulp bieden aan

initiatiefnemers die op zoek zijn naar een locatie. Daarmee vergroten we het maatschappelijk rendement en stimuleren we de (onderlinge) samenwerking in deze gebouwen.

- We geven invulling aan tijdelijk beheer leegstand door tijdelijke verhuur van het vastgoed op basis van kostprijsdekkende huur.
- Op basis van de positieve evaluatie verlengen we in 2026 het contract voor het kortlopend leegstandsbeheer met AdHoc en zetten we het leegstandsbeheer voort.
- Om uitvoering te geven aan [Motie 315](#) onderzoeken we in 2026 aanvullend welke panden kunnen worden uitgegeven, mede binnen de kaders van [Motie 137](#), bovenop de vijf panden die eerder zijn aangewezen.

Financiën Vastgoed

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	27.592	32.092	33.433	33.956	34.479	34.532
Lasten	34.680	27.503	29.837	29.666	29.929	31.529
Saldo Baten en Lasten	-7.087	4.589	3.596	4.290	4.550	3.003
Onttrekking reserves	67.697	1.149	0	0	0	0
Toevoeging reserves	4.508	4.007	4.250	4.250	4.250	4.901
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	63.189	-2.858	-4.250	-4.250	-4.250	-4.901
Totaal	56.101	1.731	-654	40	300	-1.898

x €1.000

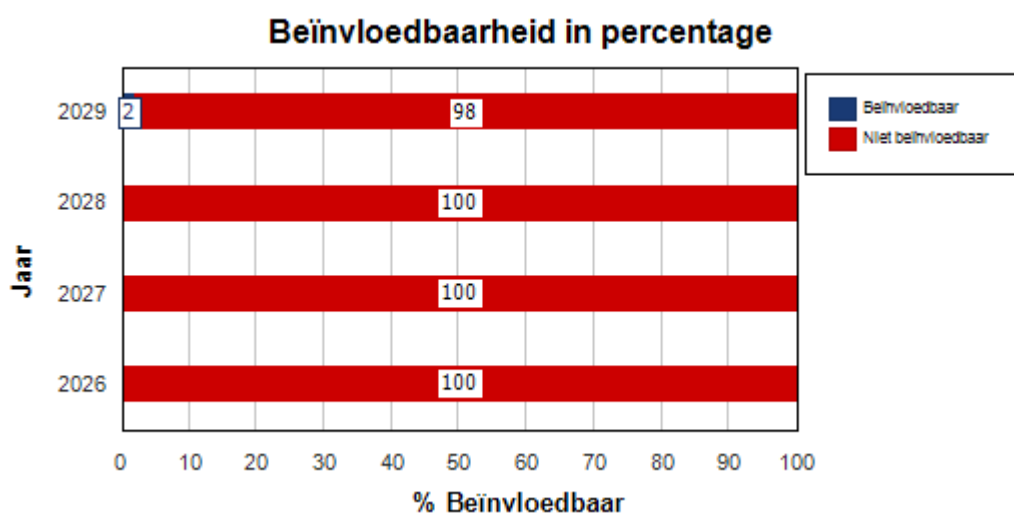
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Verhoging huurinkomsten als gevolg van indexering huurcontracten.	801	S
In de Voorjaarsnota 2025 is, in het kader van de hervormingsbezuinigingen, een taakstelling opgenomen om vanaf 2026 meer opbrengsten te generen uit commerciële verhuur en subsidies.	540	S
Lasten		
Extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening voor het treffen van maatregelen ten aanzien van brandveiligheid naar aanleiding van brandscans.	2.000	I
Aanvullende dotatie onderhoudsvoorziening vastgoed om aan alle verplichtingen vanuit het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) te kunnen voldoen en om te voorkomen dat de voorziening negatief komt te staan in de komende meerjarenperiode.	800	S
Bij de jaarafsluiting 2022 is besloten tot een extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening voor de jaren 2022 t/m 2025. Vanaf 2026 vervalt deze extra dotatie.	-550	I

x€1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2025 vond een eenmalige onttrekking plaats aan de reserve Stadskantoor voor verduurzamingsmaatregelen. In 2026 zijn er geen onttrekkingen aan reserves in de begroting opgenomen.	-1.000	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen in toevoegingen aan reserves die dienen te worden toegelicht.		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 0%, 2027 0%, 2028 0% en voor 2029 2%

De financiële techniek achter de beleidsdoelstelling Vastgoed binnen het programma Levendige en gezonde stad werkt zo dat de lasten van vastgoed worden doorbelast naar de gebruiker, ook als dit de gemeente zelf is. Daarmee valt het merendeel van de lasten en baten tegen elkaar weg. Hierdoor is de beïnvloedbaarheid binnen deze beleidsdoelstelling zeer beperkt. De beïnvloedbare ruimte betreft slechts de incidenteel toegekende middelen. De kosten van vastgoed zijn wel beïnvloedbaar op de beleidsinhoudelijke begrotingsprogramma's. Als de gemeenteraad bijvoorbeeld zou besluiten de bibliotheektaken minimaal in te vullen, kunnen bibliotheekgebouwen afgestoten worden en daarmee de vastgoedlasten dalen. Dat financiële effect wordt dan zichtbaar bij de betreffende beleidsdoelstelling.

De keuzeruimte bestaat uit enkele opties:

- Onderhoudsniveau verlagen van niveau 3 naar 4 (alleen panden in eigen gebruik). Zonder nader onderzoek is de keuzeruimte moeilijk te kwantificeren; doordat de huidige norm al niet volledig wordt gehaald is de mogelijke besparing klein.
- Kosten verlagen door vastgoed/voorzieningen te concentreren op één of enkele plekken in de stad. Deze optie is eveneens moeilijk te kwantificeren zonder nader onderzoek/nulmeting. Bovendien staat dit haaks op het beleid van de gemeente om voldoende gespreide voorzieningen in de stad te realiseren. Aandachtspunt is dat bij de theoretische besparingen in dit scenario ook (huur)inkomsten wegvallen.
- Outsourcing. Kosten besparen door het uitbesteden van werkzaamheden en overgang naar regie-organisatie.

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
De groei van de stad leidt tot druk op de beschikbare ruimte, middelen en voorzieningen en daarmee een gezonde leefomgeving. Als de vierkante meters en de middelen voor de maatschappelijke voorzieningen, waaronder sportaccommodaties, plekken voor cultuur en buurtcentra, onvoldoende meegroeien ontwikkelt de stad zich niet in balans.	<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie van de barcode RSU jaarlijks monitoren en op basis daarvan zo nodig bijsturen. • Slim benutten van de ruimte en voorzieningen die er zijn. • Prioriteren investeringen conform Ongelijk investeren voor Gelijke Kansen.
Het risico dat onze ambitie op het gebied van duurzaamheid niet wordt gehaald door netcongestie.	<ul style="list-style-type: none"> • We onderzoeken andere technische oplossingen om gebouwen toch aan te sluiten op het energienet. • Inzetten op het gasloosready opleveren van gebouwen. • Bij onvoldoende ruimte om gebouwen aan te sluiten op het energienet, moeten we prioriteren welke maatschappelijke voorzieningen voor gaan.
Personeels- en vrijwilligerstekort: Het is momenteel een krappe arbeidsmarkt waardoor mogelijk ambities moeten worden bijgesteld of de uitvoering vertraging oploopt. Binnen de zwembaden blijft er een structurele behoefte aan zweminstructeurs. Maar ook partijen in de stad hebben tekorten. Er is onder andere tekort aan zorg- en welzijnspersoneel, pedagogisch medewerkers, vrijwilligers, bouwpersoneel en cultuurpersoneel.	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren beleidsnota arbeidsmarkt: actieve en gerichte benadering van de arbeidsmarkt, met focus op kansrijke start(o.a. kinderopvang en kraamzorg) en ouderen. • Verhogen instroom en verminderen uitstroom medewerkers door ruimte voor leren en ontwikkelen. • Flexibiliteit in de bezetting inbouwen voor pieken en dalen. • We zetten samen met sportverenigingen actief in op de inzet van zelfbeheer binnen de zwembaden. • Extra inzet op werven en behouden van vrijwilligers.
Op het gebied van asiel en integratie staat het rijksbeleid op gespannen voet met het Utrechtse beleid, en op onderdelen ook met de uitgangspunten van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het kabinet heeft een ingrijpend asielprogramma, dat stevige gevolgen heeft voor de doelstelling Nieuwkomers. We hebben wettelijke resultaatdoelen voor het realiseren van: <ul style="list-style-type: none"> • opvangplekken van Oekraïners, • asielopvang en opvang voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (spreidingswet), • Doorstroom statushouders van asielopvang naar een woonplek (huisvestingstaakstelling) 	<p>We blijven inzetten op actieve lobby, indien mogelijk met G4 en VNG.</p> <p>Oekraïne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verlengen bestaande locaties • aanpassen beleid • aankoop van panden <p>Asielopvang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inzet op meerjarige samenwerkingsafspraken met COA, ook voor Plan Einstein. <p>Huisvesting statushouders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met woningbouwcorporaties versterken.

Strategische programmasico's	Maatregel
<ul style="list-style-type: none"> • Bewaken humanitaire ondergrens voor kwetsbare dakloze EU migranten en ongedocumenteerde mensen • Inburgering van nieuwkomers <p>Het wordt om diverse redenen steeds moeilijker deze wettelijke resultaten te behalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schaarste in de stad: fysieke ruimte en uitvoerend professionals. • Door toename van de doelgroepen en toename van de kwetsbaarheid zijn meer opvangplekken nodig en stijgt de druk op zorg(denk aan JGZ), sociale- en maatschappelijke voorzieningen in de stad (denk aan onderwijs). • Onzekerheid van de impact van het Europese migratiepact en van de voorgenomen wetwijzigingen rond spreidingswet, voorrang en huisvesting statushouders en asiel (regeerakkoord). • Onzekere financiën voor opvang Oekraïne (hoogte en duur), • Rijksbudget voor gemeenten en partners COA, IND en Vluchtelingenwerk staan onder druk. • Budget voor uitvoeringskosten inburgering groeit nog niet mee met de opgave. 	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken van alternatieven voor huisvesting statushouders. <p>Inburgering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We nemen maatregelen om de kosten te verlagen en hebben tijdelijke dekking via de VJN2025.
<p>Coalitieakkoord van het Rijk: de gemaakte keuzes hebben financiële gevolgen waardoor we onze aanpak op onderdelen moeten herijken. Waar de gevolgen al duidelijk zijn, staat dit opgenomen per doelstelling. Met de huidige landelijke politiek is de onzekerheid vanuit het Rijk alleen maar groter geworden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby richting het Rijk: samen met partners geven we aan dat gemeenten tegen de grens oplopen van de activiteiten die ingezet kunnen worden in verhouding tot de financiën. • Opdrachten en subsidieplafonds verlagen. • Aanvullende financiering zoeken, zoals private financiering van cultuur. • Ontwikkelingen rondom het demissionair kabinet en het aanstaande nieuwe coalitieakkoord nauw volgen.
<p>Zowel landelijke politieke beslissingen en uitspraken (bv. voorstel om migranten scherper te gaan monitoren), als internationale gebeurtenissen (Gaza) maken veel los in de stad. Het geeft een gevoel van onmacht en frustratie. Onder meer bij welzijn, jongerenwerk en onderwijs vraagt dit vaardigheden om hier op een goede manier op in te kunnen spelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet op vaardigheden en kennis over deze thema's bij welzijn en jongerenwerk via Utrecht zijn We Samen, deels gefinancierd door Rijksgelden vanuit de NCTV. • Stellingname van college en raad over deze thema's.
<p>De online leefwereld wordt steeds belangrijker. Op inhoud zien we dat wat online gebeurt, grote impact heeft, met name op jongeren. Vanwege de groeiende</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit Utrecht Zijn We Samen hebben we de Utrechtse Online Coalitie opgericht met partners uit o.a. welzijn, jongerenwerk

Strategische programmarisico's	Maatregel
<p>macht van bigtech en de groeiende mogelijkheden online voor extreme meningen en content, verwachten we dat de komende jaren hier steeds meer aandacht op nodig is.</p>	<p>en onderwijs. Zo vergroten we de kennis over online wereld en gaan we online extremisme en polarisatie tegen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de langere termijn werken we aan borging van de online vaardigheden in onze bredere aanpak van polarisatie en radicalisering.
<p>Vorig jaar waren er veel meer aanvragen dan er financiering beschikbaar was vanuit de subsidieregeling inclusie en diversiteit. De subsidieregeling 2026-27 proberen we nog toegankelijker te maken voor groepen die wat meer moeite hebben met aanvragen. Verwachting is dat de respons opnieuw groot gaat zijn. Risico is dat er teleurstelling optreedt bij een groot aantal aanvragers omdat ze ondanks een goede aanvraag geen financiering krijgen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Goede voorlichting en verwachtingsmanagement, door deelnemers in het aanvraagproces er ook op te wijzen dat het goed kan dat er heel veel animo is. • Deelnemers aanmoedigen om samen te werken bij een aanvraag.
<p>De stapeling van veranderingen in de zorgwetgeving en kwaliteitseisen maken dat we niet blijvend kunnen voldoen aan de zorgwetgeving en zorgkwaliteitseisen. Terwijl we juist onze zorg moeten doorontwikkelen gezien de dalende vaccinatiegraad en het toenemend aantal dak- en thuisloze mensen in Utrecht.</p>	<p>Met de in de VJN toegekende middelen de organisatorische en juridische randvoorwaarden duurzaam borgen.</p>
<p>Hoog ziekteverzuim onder personeel Volksgezondheid brengt uitvoering onder druk, waaronder bij de JGZ.</p>	<p>Voortzetten extra aandacht voor werkdruk en frequent verzuim om ziekteverzuim terug te dringen.</p>
<p>Door een veranderend klimaat kunnen extreme regenval en extreme hitte Utrechters treffen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op vergroening rondom gemeentelijk vastgoed in een hoog stedelijke omgeving. • Hittebestendige en geïsoleerde gebouwen opleveren.
<p>Oplopende kosten maken dat Utrechters minder goed kunnen rondkomen. Vanwege het structurele karakter van dit risico is het opgenomen in beleid en als verschilmaker in de Sociale Visie. Hoewel we de bestaansonzekerheid daarmee niet meteen oplossen is het geen strategisch risico meer en komt dit punt in het vervolg te vervallen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit de sociale visie is bestaanszekerheid een speerpunt voor het gehele sociaal domein. • Organisatieonderdelen werken nauw samen op dit vraagstuk om de kansengelijkheid te vergroten. • We werken samen met maatschappelijke partners en de eerstelijnszorg om geldzorgen bespreekbaar te maken en tijdig door te verwijzen.

Strategische programmarisico's	Maatregel
De houdbaarheid van het sociaal domein staat onder druk. Ingezette koers om het sociaal domein te hervormen leidt ook tot extra verwachtingen van de sociale basis, en een hogere druk voor o.a. informele zorgorganisaties, welzijnswerk, vrijwilligers en mantelzorgers.	<ul style="list-style-type: none"> • We werken met de hervormingen aan het versterken van de houdbaarheid van het sociaal domein en andere manieren van werken: meer groepsgericht, wijk- en buurtgericht, collectief en digitaal. • Dit wordt zichtbaar in de herziening van subsidies in de sociale basis, de inkoop van zorg en welzijn en in vernieuwende werkwijzen die we ontwikkelen met partners in de stad. • We werken concrete voorstellen uit om budget te verschuiven van aanvullende zorg naar de sociale basis.

De financiële risico's zijn in een totaaltabel terug te vinden in de [paragraaf Weerstandsvermogen](#) en de risico's met betrekking tot de Verbonden partijen zijn opgenomen in de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Investeringsen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de programmabegroting).

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Totaal investeringen programma Levendige en gezonde stad

x €1.000

Totaal investeringen programma Levendige en gezonde stad	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	261.237	1.147	39.206	2.827	4.461
Uitbreidingsinvesteringen A	229.002	1.697	900	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Totaal	490.239	2.844	40.106	2.827	4.461

Doelstelling Nieuwkomers

x €1.000

Totaal investeringen programma Levendige en gezonde stad	Geautoriseer d t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Uitbreidingsinvesteringen A	750	0	0	0	0
Totaal	750	0	0	0	0

Toelichting doelstelling Nieuwkomers

Niet van toepassing

Doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen

x €1.000

Doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen	Geautoriseer d t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	68.514	1.147	4.082	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	94.083	1.697	900	0	0
Totaal	162.597	2.844	4.982	0	0

Toelichting doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen

Bij deze Programmabegroting vragen wij autorisatie voor de investeringsprojecten die, conform de voortgangsrapportage NKG 2025, in 2026 starten. Het gevraagde investeringskrediet bedraagt 1,147 miljoen euro voor vervangingsinvesteringen, waarvan 0,122 miljoen euro betrekking heeft op binnensportaccommodaties en het restant van 1,025 miljoen euro op buitensportaccommodaties. Binnen de uitbreidingsinvesteringen wordt autorisatie gevraagd voor 1,697 miljoen euro. Dit heeft volledig betrekking op buitensportaccommodaties.

Voor een toelichting op de betreffende investeringsprojecten verwijzen wij naar de voortgangsrapportage NKG 2025.

Doelstelling Vastgoed

x €1.000

Doelstelling Vastgoed	Geautoriseer d t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	192.723	0	35.124	2.827	4.461
Uitbreidingsinvesteringen A	134.169	0	0	0	0
Totaal	326.892	0	35.124	2.827	4.461

Toelichting doelstelling Vastgoed

We vragen geen nieuw krediet vrij voor deze doelstelling in 2026.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
GGD Regio Utrecht (GGDrU)	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de provincie Utrecht, waaronder Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de gemeente Utrecht staan in het arrangement Publieke Gezondheid dat de gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.	2.557

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Subsidies

		x € 1.000			
Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2026
Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooiën voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders					
Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV).	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	13.500	13.533	13.533	0
Totaal 1		13.500	13.533	13.533	0
Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar					
Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden	2.880	2.998	2.998	0
Belangenbehartiging en Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.681	1.479	1.431	0
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: het tijdelijk ondersteunen en zo nodig verbinden van inwoners met een kwetsbare situatie aan partijen in de basisinfrastructuur of in de (aanvullende) zorg.	654	681	0	0
Een tegen eenzaamheid	Een tegen eenzaamheid	90	0	0	0
Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	2.341	2.632	2.632	0
Maatschappelijke Diensttijd	Maatschappelijke Diensttijd	413	206	0	0
Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	959	972	0	0
Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren	920	945	0	0

NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	161	0	0	0
Scoutingsactiviteiten	Scoutingsactiviteiten	262	273	0	0
Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen	214	223	223	0
Versterken Sociale Basis	Versterken Sociale Basis	227	227	0	0
Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning	6.744	6.904	6.904	0
Totaal 2		17.546	17.540	14.188	0
Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen					
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	70	0	0	0
Inclusie en Diversiteit	Ondersteuning van activiteiten die bijdragen aan Inclusie en Diversiteit	500	500	0	0
Uitvoering wga-taken en aanvullende preventieve activiteiten	Registreren en opvolgen discriminatie meldingen; Activiteiten gericht op het voorkomen en tegengaan van discriminatie; Beide uitgevoerd door discriminatie.nl provincie Utrecht.	601	626	0	0
Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit	264	0	264	0
Totaal 3		1.435	1.126	264	0
Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke welzijnsaccommodaties					
Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	80	80	0	0
Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.070	1.108	1.108	0
Totaal 4		1.150	1.188	1.108	0
Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving					

Buurtsportcoach	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	79	76	0	76
Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	60	62	0	0
Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	235	245	0	60
Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	73	82	0	0
Support aangepast sportaanbod	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	101	101	0	0
Support samenwerking	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	137	77	0	0
Support sportaanbieders	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	105	105	0	0
Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	80	83	0	83
Totaal 5		870	831	0	219
Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen					
Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	437	455	214	241
Tuinen en parken	Volkstuinen	194	194	194	0
Totaal 6		631	649	408	241
Het percentage Utrechters met een goed ervaren gezondheid neemt toe					
Gezond Leren op School	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseleducatie. Doelstelling is een gezonde	887	0	0	0
Preventie KOPP/KOV-kinderen	Preventie KOPP/KOV-kinderen	237	247	237	0
Sekswerk: Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten (DUUP)	Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers gericht op het verlaten van de branche (DUUP) gemeente Utrecht.	601	626	0	0
Sekswerk: Stedelijke hulp- en dienstverlening en begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten	Stedelijke hulp- en dienstverlening en (stedelijke) begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten	956	995	0	0

Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	195	203	0	0
Verslavingspreventie basis	Het bieden van informatie over de gezondheidseffecten van middelengebruik (nicotine, alcohol, drugs) en gokken. Gericht op o.a. jongeren, risicogroepen en intermediairs. Bevordert bewustwording, motivering en gedragsverandering.	1.204	995	995	0
Verslavingspreventie Ongelijk investeren	Verslavingspreventie Ongelijk investeren	162	168	168	0
Verslavingszorg	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuit hulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	2.150	2.239	2.239	0
WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie ten behoeve van een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in Utrecht	72	75	72	0
Totaal 7		6.464	5.548	3.711	0
Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen					
Culturele broedplaatsen stedelijke regio	Bijdragen aan de initiatief- en realisatiefase van de nieuw culturele broedplaatsen verspreid over de regio Utrecht	115	0	0	0
Cultuurnota 2-jarige regeling	Het stimuleren van startende culturele projecten.	749	780	0	0
Cultuurnota 4-jarige regeling	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	47.294	48.688	0	48.688
Impulssubsidies cultuur	Het stimuleren van nieuwe, talentvolle makers en initiatieven die het culturele aanbod aanvullen	217	226	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	434	300	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen Attleeplantsoen 39	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes in het Attleeplantsoen 39.	110	0	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen Koningsweg 2	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes op de Koningsweg 2	0	100	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen parkeergarage Paardenveld	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes in de parkeergarage Paardenveld	0	110	0	0
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen Tussen de Rails	De realisatie van een nieuwe culturele broedplaats en nieuwe werkruimtes in het gebied Tussen de Rails	0	335	0	0

Investeringsbijdrage Muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio's in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief kunnen worden gehuurd door muzikanten en/of geluidskunstenaars en/of producers	163	0	0	0
Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	40	40	0	0
Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	650	800	0	99
Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222	231	0	0
Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	235	231	0	0
Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	218	231	0	0
Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	219	231	0	0
Stedelijk beheer cultureel vastgoed	Het beheren en verhuren van culturele werkruimtes en voorzieningen	447	464	0	464
Totaal 8		51.113	52.767	0	49.251
Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad					
Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	915	952	0	952
Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	420	420	0	0
Combinatiefunctionarissen	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278	278	0	278
Cultuurnota 4 jarige regeling participatie	Het stimuleren en faciliteren van een pluriform cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.926	4.087	0	4.087
Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.121	1.152	0	1.152
Impuls jongerencultuur	Het ondersteunen van initiatieven voor en door jongeren waarmee zij zich creatief kunnen ontwikkelen	465	0	0	0

Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten - de Meern	De ontwikkeling van 3 jongerencultuurhuizen in Leidsche Rijn, Vleuten - de Meern	322	335	0	335
Mediaplatform	Het beheren en uitvoeren van een stedelijke journalistiek mediaplatform	42	45	0	45
Nachtcultuur	Nachtcultuur	90	70	0	0
Professionalisering organisaties met cultuurhistorische waarde	Organisaties met cultuurhistorische waarde die geen meerjarige cultuursubsidie van de gemeente meer ontvangen te ondersteunen bij professionalisering en/of het verkennen van andere mogelijkheden voor (structurele) financiering	50	50	0	0
Totaal	9	7.629	7.389	0	6.849
Totaal		100.338	100.571	33.212	56.560

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage [subsidies](#).

Algemene middelen en overhead

Overzicht

Wij staan voor een duurzaam financieel beleid, een gezonde financiële positie van de gemeente voor nu en in de toekomst. Met daarbij een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Portefeuillehouder(s): Susanne Schilderman, Rachel Streefland

Financiën

	x €1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	1.249.655	1.313.605	1.343.440	1.333.587	1.309.890	1.318.191
Lasten	263.834	262.725	257.394	249.841	249.872	249.748
Saldo Baten en Lasten	985.821	1.050.880	1.086.046	1.083.746	1.060.018	1.068.444
Onttrekking reserves	211.141	132.025	63.974	14.017	23.766	14.719
Toevoeging reserves	281.991	85.153	47.984	24.886	16.906	17.589
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-70.850	46.872	15.990	-10.870	6.860	-2.870
Totaal	914.971	1.097.752	1.102.036	1.072.877	1.066.879	1.065.574

Financiële toelichting op hoofdlijnen op baten/lasten/reserves voor jaar 2026

De baten in dit programma zijn 1.343,440 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Algemene uitkering (1.100 miljoen euro)
- Onroerende-zakenbelasting (OZB) (223,265 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 257,394 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Informatie- en procesmanagement (64,033 miljoen euro)
- Personeelszaken, facilitair en huisvesting (57,616 miljoen euro)
- Financiën, inkoop en juridische zaken (21,111 miljoen euro)
- Overige ondersteunende functies (31,258 miljoen euro)
- Overhead decentraal (77,943 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2026 63,974 miljoen euro onttrokken en 47,984 miljoen euro toegevoegd aan de reserves, vrijwel geheel uit de algemene dekkingsreserve.

Zie voor een verdere toelichting [het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën](#).

Hervormingen en bezuinigingen

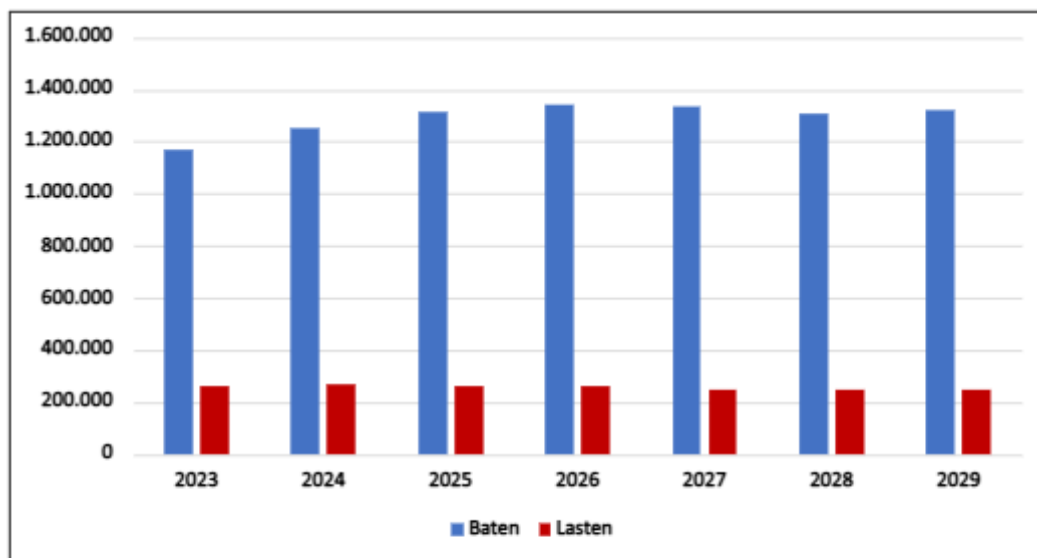
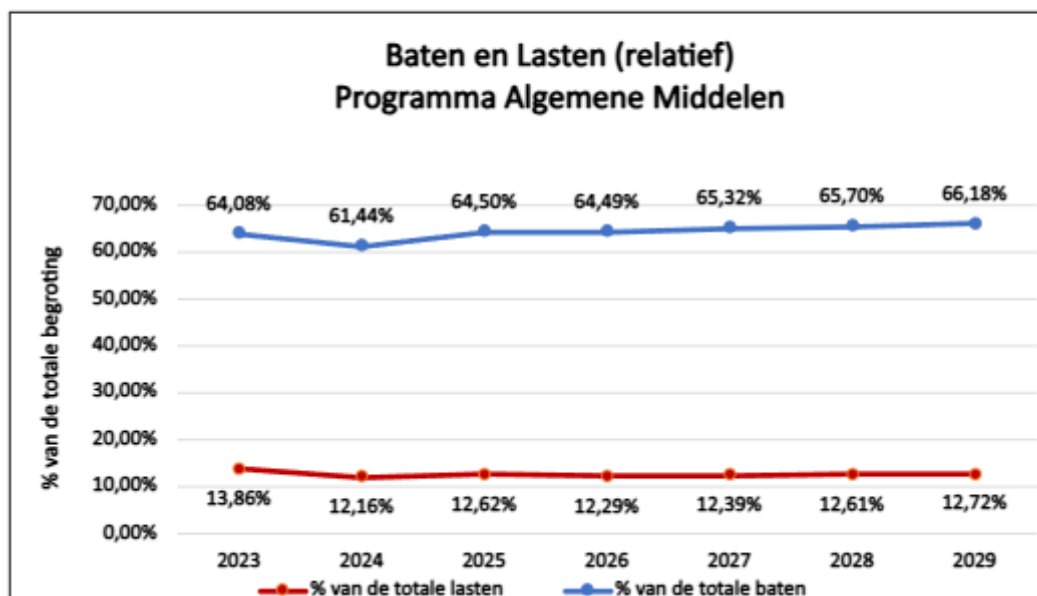
In onderstaande tabel zijn de in dit programma doorgevoerde hervormingen en bezuinigingen opgenomen uit de Voorjaarsnota 2025.

						x € 1.000
Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	-243	3.046	4.122	4.245	4.245	4.245
Thema 1b: Verlagen kwaliteit interne dienstverlening	-	1.529	2.322	2.322	2.322	2.322
Thema 3: Centraliseren van o.a. bedrijfsvoeringsfuncties	-1.025	-539	452	2.111	2.111	2.111
Stoppen strategische onderzoeksadvisering publiek domein	-	118	118	118	118	118
Planningsoptimisme / onder-uitputting gemeentebreed (investeringen en lopende budgetten)	2.170	2.768	3.568	4.068	4.568	4.068
Totaal	902	6.922	10.582	12.864	13.364	12.864

Bovenstaande tabel sluit aan bij de Voorjaarsnota, zodat inzichtelijk blijft waar welke bezuinigingen in de begroting landen. Voor een aantal onderwerpen heeft inmiddels de financiële doorverdeling vanuit het Programma Algemene middelen en overhead naar de diverse programma's plaatsgevonden.

Baten en lasten meerjarig in beeld

De grafieken hieronder tonen de ontwikkeling van de baten en lasten van het programma over een periode van meerdere jaren, exclusief reserves. Zowel in absolute bedragen, als in percentages van de totale baten en lasten van de begroting.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Algemene Middelen

Wij staan voor een duurzaam financieel beleid, een gezonde financiële positie van de gemeente voor nu en in de toekomst.

Financiën

x €1.000

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	1.242.137	1.308.543	1.338.357	1.328.505	1.304.807	1.313.109
Lasten	4.450	-2.260	4.661	1.928	3.512	4.272
Saldo Baten en Lasten	1.237.687	1.310.804	1.333.696	1.326.576	1.301.296	1.308.837
Onttrekking reserves	203.648	122.891	61.940	13.398	23.766	14.719
Toevoeging reserves	267.029	85.153	47.984	24.471	16.491	17.174
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-63.381	37.738	13.956	-11.074	7.275	-2.455
Totaal	1.174.306	1.348.542	1.347.652	1.315.503	1.308.571	1.306.382

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves ten opzichte van begrotingsjaar 2025 toegelicht.

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Gemeentefonds: Betreft de mutatie op het gemeentefonds die voortvloeit uit de bijstellingen van de omvang van het gemeentefonds voor groei, compensatie stijgende prijzen en mutaties van specifieke budgetten. In deze begroting is het effect van de meicirculaire verwerkt.	19.773	S
Onroerendezaakbelasting: De onroerende-zaakbelasting neemt ten opzichte van 2025 met circa 7,1 miljoen euro toe, voornamelijk door de eerder besloten tariefsverhoging en indexatie conform Voorjaarsnota 2024, aangevuld met een hogere opbrengst door de groei van het aantal woningen en niet-woningen.	7.100	S
Stelposten: Betreft de taakstelling verkoop vastgoed, als vastgesteld in motie M315 bij de Voorjaarsnota 2024	0.800	I
Toeristenbelasting: Conform de Voorjaarsnota 2025 stijgt het tarief van de toeristenbelasting in 2026 van 8,5% naar 10%. Daarnaast is de raming verhoogd door een trendmatige groei van het aantal overnachtingen van 6%.	2.100	S
Lasten		
Stelpost: Afwikkeling stelpost Leidsche Rijn.	2.713	S

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Financiering: De structurele verhoging van de omslag rente (van 1,5% naar 2%) is nog niet verwerkt in de begrotingsjaren 2026 en verder. Hierdoor ontstaat er een verschil tussen de begroting 2025 en 2026	-1.348	I
Stelposten:	5.439	I
Stelpost stijgende energielasten zoals opgenomen bij de Voorjaarsnota 2025	4.000	I
Uitwerking nota Waava	0,630	I
Stelposten overig	0,800	I

x €1.000

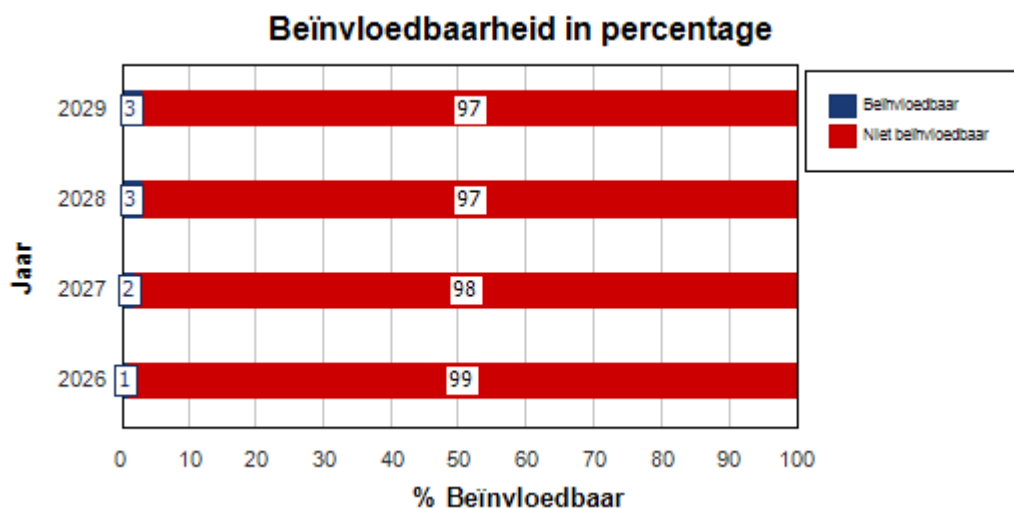
Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen	60.951	
Algemene dekkingsreserve:	-56.866	I
De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming en daarmee is het ook de verrekenplek voor rekeningresultaten, zowel positief als negatief. Juist vanwege deze aard en het karakter van de reserve kan er door de jaren heen sprake zijn van substantiële schommelingen.		
Gemeentefonds - Algemene uitkering:	-4.085	I
Het reserveren van middelen vanuit de circulaire van het Rijk over het gemeentefonds. Aangezien de circulaire op verschillende momenten in het jaar verschijnen kunnen de bijbehorende acties/middelen vaak niet gerealiseerd worden in het lopende jaar. Via deze reserve kunnen verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen (corresponderende posten) beschikbaar worden gehouden, door aan het einde van het jaar toevoegingen aan de reserve te doen in afwijking van de begroting. Onttrekkingen worden geraamd bij de bestuursrapportages ten behoeve van de specifieke onderwerpen. Onttrekking aan de reserve in 2026 betreffen de corresponderende posten die aan het einde van het jaar 2025 in de circulaire worden toegekend maar nog niet kunnen worden besteed. Deze corresponderende posten worden aan het eind van 2025 in de reserve gestort en in 2026 weer onttrokken. Dit is op dit moment		

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
nog niet in te schatten, daarom is er geen onttrekking of storting begroot. Daarom is er een verschil in onttrekkingen t.o.v. 2025		
Toevoegingen	37.169	
Algemene dekkingsreserve:	-35.010	I
De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming en daarmee is het ook de verrekenplek voor rekeningresultaten, zowel positief als negatief. Juist vanwege deze aard en het karakter van de reserve kan er door de jaren heen sprake zijn van substantiële schommelingen.		
Reserve Groei in Balans:	-2.159	I
Deze reserve is ingesteld om de geoormerkte uitgaven en inkomsten van het investeringspakket Groei in Balans te egaliseren en daarmee deze middelen te reserveren voor het pakket aan maatregelen voor de groei van de stad In 2026 wordt er 2,159 miljoen euro minder aan deze reserve toegevoegd dan in 2025		

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 1%, 2027 2%, 2028 3% en voor 2029 3%

De lasten binnen deze doelstelling zijn grotendeels niet beïnvloedbaar. Dit komt omdat veel posten technisch van aard zijn en een relatie hebben met andere inhoudelijke onderdelen van de begroting. In de analyse is de beïnvloedbaarheid reeds bij deze inhoudelijke onderdelen meegenomen. Het onderdeel Onroerende zaakbelasting (OZB) heeft betrekking op de uitvoering (oplegging en inning) van de OZB. De beïnvloedbaarheid van deze kosten is, zeker op korte termijn, beperkt. Volgens de verslaggevingsregels van het BBV zijn gemeenten verplicht om een post onvoorzien in de begroting op te nemen. Voor de hoogte van het bedrag zijn echter geen richtlijnen meegegeven. Gemeenten kunnen theoretisch een heel laag bedrag ramen. De uitvoeringskosten voor de overige gemeentelijke belastingen hebben het grootste deel betrekking op de uitvoeringslasten van de BghU. De beïnvloedbaarheid van deze lasten is, zeker op korte termijn, beperkt. Het overige gedeelte betreft kwijtscheldingen en is volledig beïnvloedbaar. De consequentie hiervan is dat bewoners die nu in aanmerkingen komen voor kwijtschelding geconfronteerd worden met hogere lasten.

Doelstelling 2: Overhead

Een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Financiën

x €1.000

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	7.518	5.062	5.083	5.083	5.083	5.083
Lasten	259.031	264.735	252.483	247.663	246.110	245.226
Saldo Baten en Lasten	-251.513	-259.674	-247.400	-242.580	-241.028	-240.143
Onttrekking reserves	7.493	9.134	2.034	619	0	0
Toevoeging reserves	14.962	0	0	415	415	415
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	-7.469	9.134	2.034	204	-415	-415
Totaal	-258.982	-250.540	-245.366	-242.376	-241.443	-240.558

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves ten opzichte van begrotingsjaar 2025 toegelicht.

x €1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Binnen deze doelstelling zijn er geen verschillen groter dan 0,5 miljoen euro of meer dan 10% van de baten.	21	I
Lasten		
<i>Overhead Centraal</i>		
Als gevolg van de indexering van de budgetten "Overhead Centraal" nemen de begrote lasten in 2026 toe.	3.767	S
In de Voorjaarsnota's 2024 en 2025 zijn bezuinigingen en hervormingen opgenomen die per 2026 voor minder lasten zorgen bij Overhead Centraal.	-4.422	S
Voor het programma's "Informatie op Orde" en "Versterken Common ground" neemt het incidentele budget in 2026 af.	-4.081	I
Voor diverse grote ICT projecten is er in 2026 een lager budget omdat dit in 2025 incidenteel was aangevuld met onttrekkingen uit de reserve ICT investeringsprogramma. In 2026 wordt opnieuw bekeken of er onttrekkingen nodig zijn.	-2.987	I
De incidentele compensatie voor hogere energie lasten vervalt in 2026.	-1.115	I
Als gevolg van resultaatbestemmingen uit 2024 en budgetneutrale bijstuuringsvoorstellen was het budget in 2025 incidenteel hoger dan in 2026.	-3.667	I

x €1.000

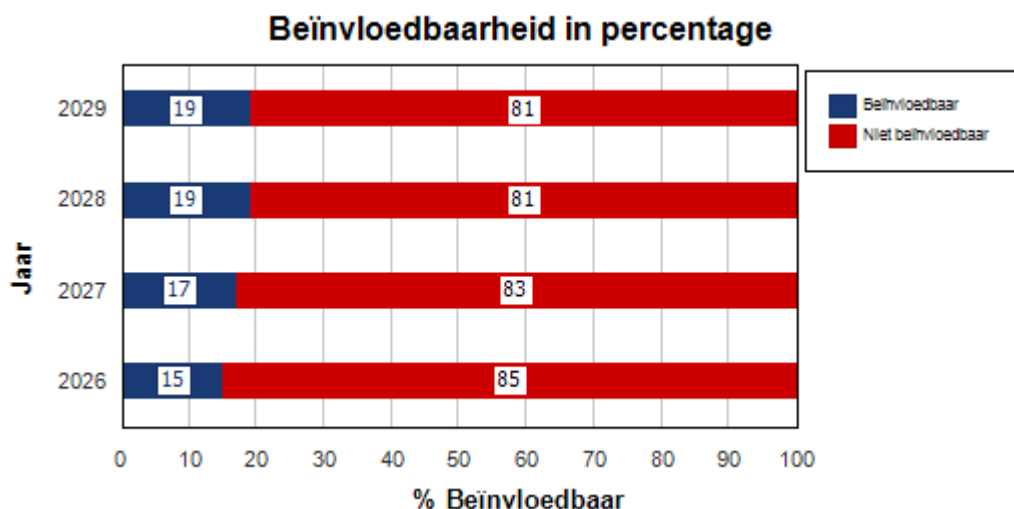
Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Door de toename van de apparaatslasten neemt het overheadbudget toe conform de overheadsystematiek.	1.304	I
<i>Overhead Decentraal</i>		
Als gevolg van de indexering van de budgetten "Overhead Decentraal" nemen de begrote lasten in 2026 toe.	2.655	S
In de nieuwe CAO zijn hogere percentages opgenomen voor de "Toelage Onregelmatige Dienst" waardoor de loonkosten structureel toenemen.	1.295	S
Incidentele budgetten voor onder andere "Organisatie Ontwikkeling in het Fysieke domein", het "Programma Hervormingen Sociaal Domein" en "compensatie voor hogere energie lasten" komen te vervallen in 2026.	-3.375	I
Door resultaatbestemmingen uit 2024 was er incidenteel extra budget in 2025.	-1.768	I

x €1.000

Toelichting verschillen in reserves	Bedrag	I/S
Onttrekkingen		
In 2026 wordt er minder onttrokken aan de ICT investeringsprogramma dan in 2025.	-2.987	I
Voor de resultaatbestemmingen uit boekjaar 2024 is er in 2025 incidenteel budget onttrokken uit de algemene dekkingsreserve	-4.114	I
Toevoegingen		
Binnen deze doelstelling zijn er geen toevoegingen in de reserves die moeten worden toegelicht.	-	I

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 15 %, 2027 17%, 2028 19% en voor 2029 19%

Overhead Centraal Voor alle overheadtaken geldt dat, bij een gelijkblijvend takenpakket (= zelfde omvang van de organisatie en uitvoering van de huidige taken), dat een beperkt deel van de totale kosten (personeelskosten en programmakosten) beïnvloedbaar is. De overhead heeft een directe samenhang met de ontwikkeling van de gehele organisatie. Dit komt tot uiting in de volgende punten:

- De percentages beïnvloedbare begroting voor het programma Overhead zijn gebaseerd op de huidige omvang van de organisatie. Bij verandering van de omvang van de organisatie beweegt ook de omvang van het programma overhead mee, waardoor de percentages beïnvloedbare begroting Overhead opnieuw bekeken moeten worden. Bij krimp van de centrale overhead neemt het beïnvloedbare deel relatief af.
- Krimp van de overhead leidt per definitie tot een vermindering van de dienstverlening aan de gehele organisatie en daarmee mogelijk uitbreiding van de taken voor het primair proces elders in de organisatie met zich mee. Dit heeft mogelijk negatieve effecten op de dienstverlening aan burgers.
- Binnen de overhead worden taken uitgevoerd als afhandeling van bezwaarschriften, verhelpen van ICT storingen en het uitbetalen van salarissen. Voor deze taken zal er altijd capaciteit noodzakelijk zijn. Daarnaast moeten binnen de overhead wettelijke taken uitgevoerd worden, zoals Algemene Verordening Gegevensbescherming, Wet Open Overheid, afhandelen van bezwaren etc. De uitvoering van dit soort taken is daarmee niet tot nauwelijks beïnvloedbaar. Tenslotte zijn er taken die zorgen voor checks & balances in de organisatie zoals control, juridische zaken en inkoop. De beïnvloedbaarheid van deze taken is afhankelijk van het accepteren van risico's.

Overhead Decentraal Onder deze beleidsdoelstelling vallen de kosten van de overhead die specifiek wordt ingezet voor afdelingen in het primair proces. Het gaat hier bijvoorbeeld om overhead die doorberekend wordt in tarieven en heffingen of aan projecten wordt toegerekend (bijv. grondexploitaties).

Bij volledige benutting van de beïnvloedbare ruimte gaat het niveau van de dienstverlening van de betreffende overhead taken naar het absolute minimum. Deze consequenties zijn vergelijkbaar als bij de andere overhead-onderdelen, maar dan op decentraal niveau.

Doelstelling 3: Vennootschapsbelasting

We dragen zorg voor een correcte aangifte Vennootschapsbelasting en voor een tijdige betaling van de belasting.

Financiën

	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	353	250	250	250	250	250
Saldo Baten en Lasten	-353	-250	-250	-250	-250	-250
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal	-353	-250	-250	-250	-250	-250

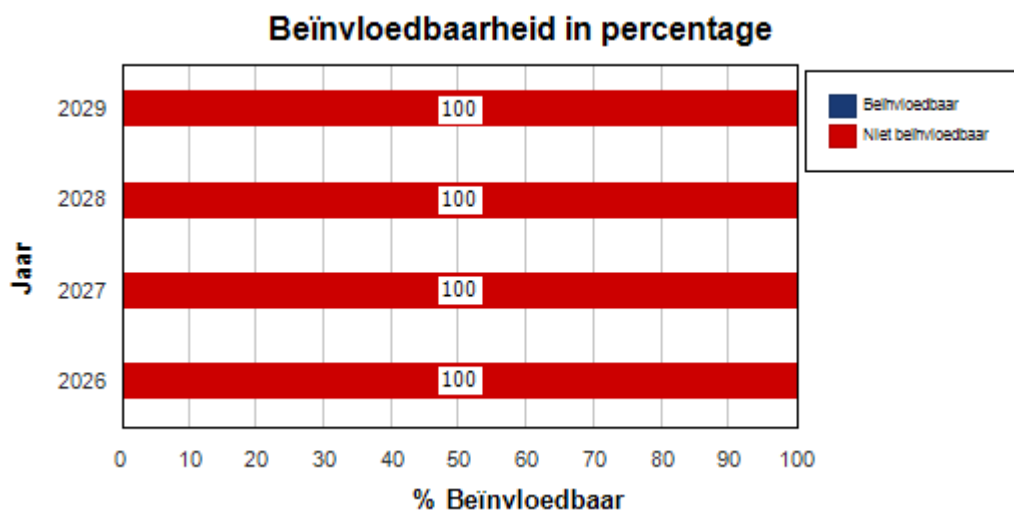
x €1.000

Toelichting

De gemeente is vanaf 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting (VpB). Vandaar dat vanaf 2016 de gemeente Utrecht voor de Vennootschapsbelasting 0,250 miljoen euro begroot er van uitgaande dat het merendeel van de activiteiten van de gemeente niet VpB-plichtig is. Er is echter een verschil van inzicht ontstaan met de Belastingdienst ten aanzien van winst op reclame. De belastingdienst stelt namelijk dat winst op reclame onder de VpB valt en wij daarover VpB verschuldigd zijn. Ons bezwaar en beroep bij de rechtbank is tot nu toe afgewezen. Het hoger beroep houden wij aan omdat een aantal gemeenten met een vergelijkbare zaak inmiddels naar de Hoge Raad is gegaan. De adviseur (advocaat generaal) van de Hoge Raad adviseerde in juni 2024 dat de procedures over de activiteit reclame opnieuw moeten worden beoordeeld door de feitenrechter (met het oog op normaal vermogensbeheer). Dit is goed nieuws. Het oordeel van de Hoge Raad verwachten wij in het vierde kwartaal van 2025. Als er duidelijkheid is komen wij met een voorstel om de begroting aan te passen.

Beïnvloedbaarheid

De grafiek hieronder laat zien welk percentage van de lasten van deze doelstelling beïnvloedbaar is.

De beïnvloedbaarheid voor 2026 is 0 %, 2027 0%, 2028 0% en voor 2029 0%

Van beïnvloedbaarheid is geen sprake omdat de Vennootschapsbelasting volledig volgt uit de winstberekening van de aan deze belasting onderhavige producten. Tot nu toe is dit alleen de winst uit de inzameling van bedrijfsafval en de winst uit reclameconcessies.

Investeringsen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie van de geautoriseerde en de voor 2026 nog te autoriseren investeringen is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de Programmabegroting 2026).

Zie de [paragraaf investeringen](#) voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen. Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026.

Wij vragen autorisatie voor het bedrag van de Programmabegroting 2026; vanaf 2027 worden de verwachte kredieten opgenomen waarvoor nu nog geen autorisatie wordt gevraagd.

Investeringsprogramma Algemene middelen

x €1.000

Algemene middelen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	360	550	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	1.260	285	0	0	0
Routine-investeringen	15.309	9.496	0	0	0
Totaal	16.929	10.331	0	0	0

Doelstelling Overhead

x €1.000

Algemene middelen	Geautoriseerd t/m 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vervangingsinvesteringen	360	550	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	1.260	285	0	0	0
Routine-investeringen	15.309	9.496	0	0	0
Totaal	16.929	10.331	0	0	0

Toelichting doelstelling Overhead

Vervangingsinvesteringen

De bestaande goederenlift wordt vervangen door een grotere invalide/goederenlift op de Tractieweg 2 en de bestaande wasplaats is financieel en technisch afgeschreven. Om die reden worden deze vervangen.

Uitbreidingsinvesteringen A

Er zijn aggregaten nodig voor de noodstroom als de basisstroomvoorziening uitvalt en uitbreiding van veiligheidsmaatregelen.

Verder zijn er accukasten voor veilig opladen nodig. Dit betreft voornamelijk elektrisch gereedschap in combinatie met extra laadpalen voor de aanschaf van elektrische voertuigen.

Routine-investeringen

De routine-investeringen hebben betrekking op de interne bedrijfsvoering, zoals Werken 3.0 concept, meubilair, laptops en telefoons. De kapitaallasten worden gedekt binnen de in de begroting opgenomen structurele kapitaallasten. Het is de verwachting dat bij de Jaarstukken 2025 kredieten gereed wordt gemeld.

Verbonden partijen

x €1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BGHU)	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.	7.265
BNG Bank NV	De BNG Bank NV is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.	-1.500
Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten	0

Voor detailinformatie de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Paragrafen

Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding

Om onze ambities en doelstellingen te bereiken, moeten we ook de risico's kennen, weten wanneer het spannend wordt. In de programma's geven we inzicht in de belangrijkste strategische risico's, ontwikkelingen die het realiseren van onze doelstellingen mogelijk in de weg staan en welke maatregelen we hiervoor in onze programma's treffen. De focus van deze paragraaf ligt op de (mogelijke) financiële gevolgen van de risico's en of we voldoende financiële buffers hebben om deze risico's financieel op te vangen.

Belangrijkste uitgangspunten

Het weerstandsvermogen = de beschikbare weerstandscapaciteit/ de benodigde weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is om substantiële financiële tegenvallers op te vangen zonder directe ingrepen in de begroting te hoeven voeren. Conform de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' hanteren wij als uitgangspunt dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk moet zijn de benodigde weerstandscapaciteit. Dit betekent een weerstandsvermogen van 1,0 of hoger

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt. Twee keer per jaar, volgende de begrotingscyclus, worden deze gemeentebreed geïnventariseerd.

Naast het weerstandsvermogen herkent het BBV kengetallen om de financiële positie van de gemeente te duiden. Gemeente Utrecht hanteert uitsluitend de door de BBV verplichte kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en wendbaarheid. Aan deze kengetallen worden door de provincie Utrecht, in het kader van het financieel toezicht, signaleringswaardes toegekend. Zie hiervoor [hoofdstuk kengetallen](#).

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen	2019	De nota bevat de principes voor het risicomanagement en weerstandsvermogen die we in de gemeente Utrecht hanteren. De nota wordt in 2026 geactualiseerd

Ontwikkelingen en actualiteiten

Onzekerheid inkomsten Rijk blijft bestaan

De afgelopen begrotingen en jaarrekeningen zijn onafgebroken gedomineerd door de onzekerheid ten aanzien van de ontwikkeling van het gemeentefonds, de afbouw van de specifieke uitkeringen en de bekostiging van de alsmaar stijgende uitgaven, onder andere in de WMO en de Jeugdzorg. In de voorjaarsnota's van 2024 en opnieuw in 2025 is door middel van een omvangrijk pakket aan financiële bijsturingen geprobeerd te anticiperen op de gevolgen van deze onzekerheid.

Deze maatregelen verminderen de flexibiliteit van de begroting om bij te kunnen sturen bij tegenvallers. Dit kan structurele gevolgen hebben zoals ook blijkt uit de volgende alinea.

Beoordeling financiële positie

De gemeente Utrecht staat er voor begrotingsjaar 2026 voldoende voor. Bij de woonlasten is er weinig ruimte om financiële tegenvallers op te vangen, De overige kengetallen kunnen als voldoende of goed

worden beoordeeld hoewel de solvabiliteit de ondergrens van de signaalwaarde nadert. Zie hoofdstuk kengetallen voor een uitleg per kengetal.

Net als vrijwel alle andere gemeenten heeft Utrecht een kwetsbaarheid in de toekomst doordat de Rijksmiddelen teruglopen. We zien op de middellange termijn een verslechtering van de financiële positie. Het structureel saldo laat na 2027 een negatief saldo zien van -0,1%. Dit saldo loopt bij vele gemeenten hard terug en benadrukt het belang van de druk op het Rijk om te komen met voldoende structurele middelen voor de uitvoering van de taken laat zien.

Uitbreiding van de belastingcapaciteit met eenpersoonshuishoudens

Vanaf de programmabegroting 2026 neemt de gemeente in aanvulling op de gebruikelijke kengetallen ook de belastingcapaciteit voor eenpersoonshuishoudens op. Daarmee wordt niet alleen inzicht gegeven in de lastenontwikkeling voor meerpersoonshuishoudens, maar ook voor alleenstaanden. Zo ontstaat een vollediger en beter vergelijkbaar beeld van de woonlasten binnen de gemeente.

Ontwikkeling van het weerstandsvermogen

Zowel de beschikbare weerstandscapaciteit als de benodigde weerstandscapaciteit zijn licht gedaald waardoor het weerstandsvermogen, dat wil zeggen de ratio waarin de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit vrijwel gelijk is gebleven ten opzichte van de Jaarrekening 2024.

De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2024 met 0,2 miljoen euro gestegen van 86,7 miljoen euro naar 86,9 miljoen euro. Dit is het gevolg van een veranderd risicoprofiel van enkele grotere risico's en betere beheersmaatregelen waardoor over de hele linie het risicobedrag vrijwel gelijk is gebleven.

De algemene reserve is ook vrijwel gelijk gebleven, maar de onbenutte belastingcapaciteit is nu al enkele jaren op rij aan het afnemen, bijdragende aan een toenemende kwetsbaarheid van de financiële positie van de gemeente.

Het financiële risicoprofiel is ten opzichte van de jaarrekening 2024 weinig veranderd, maar onderling hebben verschuivingen plaatsgevonden. Zie voor de top-10 risico's het hoofdstuk weerstandsvermogen. De belangrijkste wijziging in de top-10 risico's is:

- Nieuw risico in de top 10 is de informatiebeveiliging/cybercrime. Een grote en bekende organisatie als gemeente Utrecht wordt meerdere malen per dag aangevallen met het oogmerk binnen te dringen in het digitale netwerk van de gemeente. Er is een voortdurende 'wapenwedloop' bezig tussen kwaadwillende hackers en de informatiebeveiligers van de gemeente. Omdat informatiesystemen steeds meer met elkaar communiceren (wat ervoor zorgt dat de dienstverlening steeds beter wordt) is het risico van de zwakste schakel ook steeds groter.

Weerstandsvermogen

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de Algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de overige (onbenutte) financieringsbronnen. De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt.

Twee keer per jaar, volgende de begrotingscyclus, vindt er een gemeente brede risico-inventarisatie plaats op de financiële gevolgen van onze risico's.

Om het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gekeken naar de verhouding tussen het vermogen

en de risico's, een weerstandsvermogen van minimaal 1, conform de nota risicomanagement (zie voor de link hoofdstuk beleidskaders) is gewenst.

De berekende beschikbare weerstandscapaciteit is 88,4 miljoen euro.

De berekende benodigde weerstandscapaciteit is 86,9 miljoen euro.

De ratio van het weerstandsvermogen voldoet aan de minimale norm en is nu (afgerond) 1,0.

Het verschil tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit is 1,5 miljoen euro. Dit betekent dat er ruim 1,5 miljoen euro meer in de algemene reserve staat dan nodig is om 90% zekerheid te hebben dat de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit verwijst naar de financiële middelen en reserves waarover een organisatie beschikt om onverwachte gebeurtenissen of tegenvallende omstandigheden op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit verschillende componenten, waaronder de algemene reserve, specifieke reserves en overige financiële middelen. Deze middelen kunnen worden ingezet om onvoorziene kosten of verliezen te dekken.

x €1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	Begroting 2025	Verantwoording 2024	Begroting 2026
Totaal algemene reserves	79.827	57.664	79.827
Vrijval algemene reserve	0	0	0
Toevoeging algemene reserve	0	22.163	0
	79.827	79.827	79.827
Stille reserves	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit (twee jaar)	9.242	8.803	7.949
Niet ingevulde begrotingsruimte (vier jaar)	0	0	0
Post onvoorzien (vier jaar)	636	636	636
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	89.705	89.266	88.412

Benodigde weerstandscapaciteit - Risicoprofiel

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt. Om die te kunnen bepalen vindt twee keer per jaar een gemeentebrede risico-inventarisatie plaats van de financiële gevolgen van onze risico's.

Benodigde weerstandscapaciteit

De totale benodigde weerstandscapaciteit bedraagt 86,9 miljoen euro. Deze uitkomst is tot stand gekomen na een Monte-Carlosimulatie en kent een zekerheidspercentage van 90%. Voor de begroting 2026 kunnen we dus met 90% zekerheid aangeven dat we met 86,9 miljoen euro voldoende financiële buffer hebben om de financiële gevolgen van onze risico's op te vangen. De actualisatie in deze begroting leidt dus tot een stijging van de benodigde weerstandscapaciteit met 0,2 miljoen euro.

Top 10 financiële risico's

In het onderstaande overzicht staat de top tien risico's met de grootste financiële impact kort toegelicht, inclusief de genomen maatregelen. Deze top tien telt op tot een benodigde weerstandscapaciteit van 75,3 miljoen euro. De top 10 risico's bedraagt daarmee 87% van de totaal benodigde weerstandscapaciteit. Het gemiddeld financieel gevolg is gebaseerd op het gemiddelde van de 100.000 trekkingen van de Monte-Carlosimulatie van het betreffende risico. De bijdrage benodigde weerstandscapaciteit is de uitkomst gebaseerd op 90% zekerheid.

x € 1.000.000			
Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Grondexploitatie Stationsgebied	Het Stationsgebied blijft een complex en daardoor risicovol project. De uitvoering is ver gevorderd, maar tegelijkertijd worden er ook nog (detail-)onderhandelingen gevoerd met marktpartijen over de vastgoedprojecten. De uitvoering brengt ook nieuwe complexiteit met zich mee die te maken heeft met het bereikbaar, leefbaar en veilig houden van het gebied. Het belangrijkste risico dat uit de risicoanalyse komt, is dat grondopbrengsten niet of later worden gerealiseerd.	12,0	17,2
Maatregelen: <ul style="list-style-type: none"> • Slimme ontwikkelingsstrategie en actieve marketing vastgoedprojecten, gemeentebrede proposities. • Aanpassen van kaders op het gebied van tijd, geld en kwaliteit; aanbestedingsstrategie, 'just in time' besluiten. • Gerichte communicatie, overleg met partijen, prioriteiten stellen en goodwillacties. 			
Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
SPUK's	In het hoofdlijnenakkoord van kabinet Schoof was een korting op de SPUK's opgenomen. Dit betreft een extra korting op onze inkomsten of door een korting op het gemeentefonds of op de omvang van het SPUK budget. Achtergrond van deze maatregel is dat administratieve lasten worden verminderd doordat er sprake is van meer beleidsvrijheid om deze middelen te besteden. In de laatste Voorjaarsnota van dit kabinet is deze maatregel ook budgettair opgenomen.	10,3	14,7

	Echter bij een aantal van deze SPUK's is sprake van verplichtingen uit convenanten en/ of meerjarige afspraken met de stad. In welke mate wij deze korting (tijdig) kunnen invullen is onzeker. Wel is zeker dat deze bezuinigingsmaatregel een effect heeft op de uitvoering van ons beleid. De maatregel is tot op heden nog niet volledig uitgewerkt, waardoor de impact van de maatregelen op ons beleid en onze inkomsten onzeker blijft		
--	---	--	--

Maatregelen:

Het is nog niet zeker dat de beleidswijzigingen worden doorgevoerd en of het dan in één keer of stapsgewijs plaatsvindt. Minder SPUK's betekent aan de andere kant lagere administratieve lasten en minder accountantscontroles. De gemeente probeert als beheersmaatregel deze "voordelen" te maximaliseren. Verder is er het voordeel dat met het afschaffen van de SPUK's ook de terugbetalingsverplichting valt. Efficiencywinsten komen daarmee ten goede van de exploitatie.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Autonome groei volume Jeugdwet en WMO	De vraag neemt toe en is sterk afhankelijk van externe factoren als prestatiedruk bij jeugd, vergrijzing en inzet op langer thuis wonen. Daarnaast neemt zorgduur en opvang toe door complexere problematieken en krapte op de woningmarkt waardoor uitstroom stagneert. Het financieel risico bestaat daaruit dat bij een open-einde regeling de gemeente de verantwoordelijkheid neemt voor de extra uitgaven als de autonome groei groter blijkt te zijn dan de geprognoseerde groei die door de Rijksoverheid wordt gefinancierd.	9,5	13,7

Maatregelen:

In de Voorjaarsnota 2023 hebben we aangegeven structureel tekorten te verwachten op Jeugd en Wmo. Bij de besluitvorming rond de VJN is gekozen voor scenario 2, aangevuld met amendement 52 "Utrechtse basis is een absoluut minimum bij bezuinigingen, waarin de oplossingen voor het verwachte tekort moeten worden gevonden in het brede sociale domein op basis van inhoudelijke uitgangspunten. Deze aanpak moet ertoe leiden dat we duurzaam in staat zijn de zorg en ondersteuning te bieden. Over de voortgang wordt u geïnformeerd via de raadsbrief Hervormingen sociaal domein de meeste recente brief was de [brief van 15 mei 2025 met kenmerk 11923054](#)

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Netcongestie	De belasting van het elektriciteitsnetwerk in Utrecht nadert een kritische grens. Momenteel is er al	8,9	12,7

	<p>een wachtlijst voor stroomaansluitingen voor grootgebruikers. Investerings voor lange-termijn oplossingen komen traag van de grond komen terwijl de vraag naar energie steeds sneller stijgt. Hierdoor wordt de kans dat de netbeheerder ook een aansluitstop voor kleingebruikers afkondigt, steeds groter. Dit heeft als gevolg dat ontwikkelingen stagneren. Voor de gemeente heeft dit financiële gevolgen. Zoals lagere opbrengsten grondexploitatie, die deels niet binnen de reserve grondexploitatie gedekt kunnen worden, en lagere legesinkomsten.</p> <p>Een aansluitstop voor kleingebruikers heeft tevens consequenties voor de realisatie van maatschappelijke vastgoed, de groei van de stad raakt uit balans: Nieuwbouw kan niet verder wat als gevolg heeft dat contracten met aannemers moeten worden afgekocht, lopende investeringen afgewaardeerd en extra tijdelijke huisvesting gerealiseerd. Daarnaast zal er bij renovatieprojecten minder verduurzaming mogelijk zijn wat kan leiden tot extra kosten voor nieuwe ontwerpen en latere realisatie van de renovatie waardoor onderhoudskosten sterk toenemen</p>		
<p>Maatregelen:</p> <p>Om het risico van een aansluitstop voor kleingebruikers te beheersen, zet de gemeente in op tijdelijke energieopwek via inzet van o.a. (gas)generatoren en accu's bij zowel gemeentelijk vastgoed als nieuwbouwlocaties. Hiermee worden vertragingen in de realisatie van projecten tijdelijk opgevangen. Daarnaast wordt er gefaciliteerd in de uitbreiding van de energie-infrastructuur, door onder andere ruimtelijke inpassing van trafostations en afstemming met betrokken partijen.</p> <p>De gemeente stimuleert energiehubs op bedrijventerreinen zodat bedrijven hun energieverbruik beter op elkaar kunnen afstemmen. Ook wordt er ingezet op netbewuste nieuwbouw door ontwikkelaars te begeleiden en onderzoek te doen naar het beperken van piekbelasting. In aanvulling daarop wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een integraal energiesysteem met flexibel vermogen en investeringen in onder meer batterijen en zonneparken.</p> <p>Om versnelling op cruciale dossiers mogelijk te maken, wordt een doorbraakteam ingericht dat knelpunten helpt oplossen. Daarnaast zal de gemeente bedrijven en ontwikkelaars ondersteunen met kennis, advies en subsidie om bouwprojecten en verduurzaming zo veel mogelijk doorgang te laten vinden.</p> <p>Ter voorbereiding op mogelijke maatschappelijke ontwrichting wordt gewerkt aan een gemeentelijk crisisplan, inclusief noodstroomvoorzieningen en maatregelen voor het veiligstellen van vitale bedrijfsprocessen.</p>			

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
een deel van de bezuinigingsopgave wordt mogelijk later gerealiseerd dan gepland	We hebben een omvangrijke bezuinigingsopgave vanuit de Voorjaarsnota's 2024 en 2025 en de hervormingsopgave sociaal domein. In totaal gaat dit nog om een bedrag van ruim 60 miljoen structureel. De kans bestaat dat we een deel van deze bezuinigingsopgave later realiseren dan gepland. Dit leidt tot een financieel nadeel omdat we langer de lasten moeten dragen dan we hebben begroot.	4,5	6,5
<p>Maatregelen:</p> <p>Via de monitor in de begrotingscyclus wordt de voortgang van de bezuinigingen gevolgd. Daarnaast zal in de managementcyclus de voortgang van de maatregelen nadrukkelijk op de agenda staan, zodat we tijdig kunnen bijsturen.</p>			
Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Inkomsten gemeentefonds	<p>De ontwikkelingen rond de Algemene uitkering zijn niet altijd goed in te schatten. Dit betreft de reguliere groei van het gemeentefonds (BBP-systematiek indexatie en volume), korting voor WOZ-waarde en de verwachte ontwikkelingen van het Rijk. We maken een prognose gebaseerd op aannames ten aanzien van deze elementen en daarin schuilt een financieel risico. De verwachte ontwikkelingen van het Rijk zijn (deels) opgenomen in het financieel beeld als inkomsten, zoals Hervormingsagenda jeugd, uitvoeringskosten Omgevingswet en Wet kwaliteitsborgingbouw. Het is onzeker of deze inkomsten ook werkelijk worden verwerkt in het gemeentefonds, met welk bedrag en wat het aandeel voor Utrecht is.</p> <p>Ook zijn vanaf 2028 hogere baten opgenomen als gevolg van de eigen bijdrage Jeugdzorg, waarvan nog onzeker is of deze maatregel daadwerkelijk wordt ingevoerd.</p>	4,0	5,6

Maatregelen:
In de begrotingscyclus beoordelen we de ontwikkelingen op het (gewijzigde) effect op het de inkomsten van het Rijk. Daarnaast worden via lobby specifieke onderwerpen onder de aandacht gebracht van het kabinet en de Kamerleden. Daarbij trekken we op met de VNG.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
UW Holding BV	De gemeente Utrecht loopt een financieel risico als enig aandeelhouder van UW holding BV. Het Rijk heeft de Wsw per 1 januari 2015 dichtgezet voor nieuwe instroom, waardoor de Wsw-groep steeds kleiner en ouder wordt. Hoewel het Rijksbudget per Wsw-medewerker stijgt vanwege vergrijzing, daalt het totaalbudget door de krimpende doelgroep. Als de uitstroom van Wsw-medewerkers langzamer verloopt dan waar het Rijk mee rekent, ontstaat er een tekort. Daarnaast vraagt de transformatie naar een sociaal ontwikkelbedrijf voor de Participatiewet-doelgroep om aanpassingen in de bedrijfsvoering van UW holding BV. Als enige aandeelhouder is de gemeente financieel verantwoordelijk voor eventuele tekorten die hieruit voortvloeien.	1,6	2,3

Maatregelen:
Na tegenvallende financiële resultaten in 2023 is het toezicht op UW verscherpt.. De monitoring vindt plaats via maand- en kwartaaloverleggen over KPI's, exploitatie en prognoses. Begin 2024 heeft UW een Herstelplan opgeleverd met duidelijke rolverdeling tussen gemeente, RvC en directie, gericht op het op korte termijn in control komen. Parallel hieraan wordt gewerkt aan toekomstscenario's voor UW, deze zijn door de Galan Groep uitgewerkt in 2024 en de eerste helft 2025. Eind 2025 wordt een verdiepende businesscase opgeleverd.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Civiele Constructies einde levensduur	De groei en verdichting van de stad gaan gepaard met toenemende druk op de bestaande civiele constructies en infrastructuur. Dit vergroot de kwetsbaarheid van de stad en kan leiden tot onvoorziene (veiligheid)situaties en daardoor hogere lasten op de langere termijn. De effecten van klimaatverandering	0,8	1,1

	<p>(langere periodes van droogte afgewisseld met korte, maar felle buien met veel regen) maken de situatie nog complexer. Door veroudering van de rioleringssystemen en onvoldoende afvoercapaciteit ontstaat het risico dat onderhoud naar voren moet worden geschoven en kunnen extra investeringen in aanpassingen van de waterinfrastructuur noodzakelijk worden.</p> <p>Wanneer tijdens een reguliere inspectie geconstateerd is dat een civiele constructie niet meer aan de veiligheidseisen voldoet, neemt de gemeente maatregelen om de veiligheid te waarborgen. Daar kan toe behoren: tijdelijke verbeteringen, het beperken van het gebruik of (tijdelijk) sluiten van de voorziening, het vervroegen van groot onderhoud. Het spoedeisende karakter van deze maatregelen werkt kostenverhogend.</p>		
--	--	--	--

Maatregelen:

- Het uitvoeren van inspecties van reguliere inspecties om zo vroeg mogelijk eventuele schade te kunnen signaleren en, indien mogelijk, repareren.
- Beheerwerkzaamheden worden meerjarig geprogrammeerd, indien nodig worden werkzaamheden opnieuw geprioriteerd om spoedmaatregelen waar mogelijk te voorkomen.
- We werken samen met marktpartijen om voldoende uitvoeringscapaciteit te kunnen organiseren om de noodzakelijke werkzaamheden tijdig uit te voeren.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Informatiebeveiliging/ cybercrime	Het risico van onvoldoende informatiebeveiliging en daardoor gevoeligheid voor cybercrime betreft het verlies van gegevens of verstoring van dienstverlening door ICT incidenten en/of cyberaanvallen, het ontbreken van grip op IT-leveranciers in de hele keten, de beperkte aanwezigheid van managementsturing op informatiebeveiliging binnen de bedrijfsvoering, niet voldoen aan wet- en regelgeving en daardoor grote financiële verliezen of imagoschade.	0,6	0,9

	De kosten van incidenten en cyberaanvallen kunnen behoorlijk variëren. De kosten hangen in sterke mate af van de weerbaarheid van de organisatie bij incidenten en de hoogte van het geëiste losgeld bij Ransomware aanvallen (en het beleid hoe met dergelijke losgeldeisen om te gaan). Voor Ransomware specifiek geldt dat het risico groot is; de kans erop is weliswaar relatief klein (1,3 % van de grote bedrijven wordt getroffen) maar de impact is groot gezien het destructieve karakter ervan en het feit dat er grote sommen geldt aan losgeld worden geëist.		
--	--	--	--

Maatregelen:

- Investeren in mens & bewustzijn. De mens is vaak de zwakste schakel (Rapport Rekenkamer). Structurele awareness blijft essentieel. De e-learning en slim digitaal werken worden nog belangrijker en er moet blijvend geïnvesteerd worden in awareness zowel breed als op maat (menukaartconcept van BSN).
- Speciale aandacht geven aan bewustwording bij Management en Bestuur. Inrichten van een Informatie Beveiliging Management Systeem waar Management in control is op informatiebeveiliging.
- Zorgen voor cyberweerbaarheid in de keten. Het eisen van beveiliging van leveranciers en toetsen hierop wordt essentieel. Dit moet gebeuren conform de Baseline Informatiebeveiliging Overheid BIO 2.0 (ISO 27001 en 27002). Hiervoor is gemeentebreed contract- en leveranciersmanagement belangrijk.
- Regelmatige risicoherbeoordeling hoog risico's en periodieke naleving controles conform BIO 2.0 (ISO 27001 en 27002) De risicobeoordelingen die al bestaan (BIA en ORA) worden nog belangrijker, en zullen veel breder dan nu moeten worden uitgevoerd. Hiervoor moeten de risicotemplates aangepast worden aan de eisen van de BIO 2.0.
- Daarnaast vereist de Cyberbeveiligingswet aantoonbare naleving. Hiervoor zal op basis van tooling periodieke controles op opzet, bestaan en werking uitgevoerd moeten worden voor de kritieke processen.

Risico	Omschrijving	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Bijstandsbudget (BUIG)	Het risico is dat het jaarlijkse budget dat Utrecht vanuit het Rijk ontvangt voor de gebundelde uitkering (BUIG) onvoldoende is voor de uitkeringslasten. De gemeente is wettelijk verplicht alle uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en loonkostensubsidies te verstrekken aan inwoners die hier recht op hebben. Het	0,8	1,1

	jaarlijkse budget dat gemeenten ontvangen is echter afhankelijk van twee factoren waar de gemeente geen invloed op heeft: de landelijke ontwikkelingen in het macrobudget én het verdeelmodel dat bepaalt welk percentage elke gemeente krijgt. Dit blijft een financieel risico, ondanks verbeteringen in het verdeelmodel, vrijgemaakte algemene middelen en de bestaande vangnetregeling.		
<p>Maatregelen:</p> <p>Om het risico te beheersen zet de gemeente actief in op uitstroom bevorderend beleid om het aantal bijstandsgerechtigden te beperken. Hoewel het verdeelmodel inmiddels is uitontwikkeld, blijven we ons inzetten voor verdere verbeteringen van het model die recht doen aan de Utrechtse situatie. De gemeente zorgt voor een tijdige aanvraag van de vangnetuitkering bij grote tekorten. Ook worden prognoses periodiek herijkt om de benodigde middelen tijdig bij te kunnen stellen.</p>			
Bijdrage top 10 aan benodigde weerstandscapaciteit			75,3
Totaal benodigde weerstandscapaciteit			86,9

Kengetallen

In deze paragraaf zijn de verplichte BBV-indicatoren opgenomen die de financiële positie van de gemeente schetsen. Deze indicatoren moeten in samenhang gezien worden in plaats van deze afzonderlijk te beoordelen.

Realisatie 2017 t/m 2024

Kengetal	Realisatie							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Solvabiliteitsratio	34,7%	33,5%	35,6%	40,9%	40,9%	38,2%	32,4%	25,0%
Grondexploitatie	5,5%	5,2%	4,7%	8,3%	13,4%	4,2%	6,3%	5,3%
Netto schuldquote	70,0%	68,0%	62,0%	51,0%	61,0%	60,4%	69,4%	72,8%
Netto schuldquote – gecorr. voor verstrekte geldleningen	65,0%	64,0%	59,0%	49,0%	59,0%	58,9%	67,8%	71,1%
Structurele exploitatieruimte	-0,54%	-0,51%	-0,66%	1,93%	2,15%	1,25%	-1,18%	0,65%
Belastingcapaciteit – meerpersoonshuishouden	97%	95%	104%	105%	107%	109%	112%	115%
Belastingcapaciteit – eenpersoonshuishouden								113%
Weerstandsvermogen	0,99	0,98	1,05	0,80	0,73	1,16	1,17	1,00

Raming 2025 t/m 2029

Kengetal	Raming				
	2025	2026	2027	2028	2029
Solvabiliteitsratio	21,7%	20,2%	20,5%	19,7%	19,2%
Grondexploitatie	6,0%	4,8%	3,3%	1,8%	0,2%
Netto schuldquote	84,2%	87,2%	88,5%	96,2%	102,8%
Netto schuldquote – gecorr. voor verstrekte geldleningen	82,6%	85,6%	87,0%	94,6%	101,2%
Structurele exploitatieruimte	0,97%	1,70%	0,10%	-0,10%	-0,10%
Belastingcapaciteit - meerpersoonshuishouden	120%	124%			
Belastingcapaciteit - eenpersoonshuishouden	116%	120%			
Weerstandsvermogen	1,10	1,00			

Signaalwaarden

Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de Provincies of het Rijk. Wel heeft de provincie Utrecht de kengetallen in drie categorieën ingedeeld: het minst risicovol, neutraal en het meest risicovol.

Signaalwaarden	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Weerstandsvermogen	> 1.4	1,0 - 1,4	<1.0

Netto schuldquote

De netto schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Daarnaast presenteren we ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

Begroting jaar 2026

	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	In % MJR 2029
Netto schuldquote	72,80%	84,20%	87,20%	88,50%	96,20%	102,80%
Af: uitleenquote	-1,70%	-1,60%	-1,60%	-1,50%	-1,60%	-1,60%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	71,10%	82,60%	85,60%	87,00%	94,60%	101,20%

Stand van zaken

De netto schuldquote neemt de komende jaren toe als gevolg van de volgende in het EMU-saldo onderscheiden posten:

- Een boekwaarde van investeringen die met circa 894 miljoen euro toeneemt;
- Per saldo circa 82 miljoen euro aan grondexploitatie-investeringen;
- De voorzieningen nemen toe met circa 232 miljoen euro.

Daarmee komen de EMU-tekortsaldi over de periode 2025 tot en met 2029 in totaal uit op circa 570 miljoen euro. Dit moet extern gefinancierd worden en vormt daarmee de voornaamste oorzaak van toename van de netto schuld(quote).

Bij de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen worden uitgeleende gelden in mindering gebracht. Die verstrekte leningen zijn constant op een niveau van 1,5 à 1,6%. Dat wordt als een vorderingspositie gezien, vandaar dat de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen met genoemd verschil lager uitvalt.

De netto schuldquote nadert, bij ongewijzigd beleid, in 2029 de ondergrens van signaalwaarde minst risicovol.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het bezit op de balans gefinancierd is door het eigen vermogen. Solvabiliteit is een term uit de bankwereld. Dat is voor een bank belangrijk bij zijn beslissing om een bedrijf al dan niet een langlopende lening te verstrekken. Bij de gemeente dient de solvabiliteit beoordeeld te worden in samenhang met de andere kengetallen. Voor de overheid is het wenselijk om inzicht te hebben in de mate waarin zij zowel op lange termijn als op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De kredietwaardigheid van de gemeente wordt niet bepaald door de solvabiliteit en is het risico van wanbetaling klein. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves, en het resultaat uit het overzicht baten en lasten.

Begroting jaar 2026

	Verslag	Begroting	Begroting	MJR	MJR	MJR
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Eigen vermogen	624,2	578,7	567,6	593,3	605,5	633,4
Totaal passiva / totaal vermogen	2.496,4	2.663,7	2.814,7	2.893,3	3.073,5	3.294,3
Solvabiliteitsratio	25,0%	21,7%	20,2%	20,5%	19,7%	19,2%

x €1.000.000

Stand van zaken

De gemeentelijke solvabiliteitsratio laat een daling zien naar een niveau van rond 19,2% per eind 2029. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat het balanstotaal over de periode eind 2024 tot en met eind 2029 met circa 0,80 miljard euro toeneemt, vooral als gevolg van verwachte investeringsuitgaven. Deze investeringsuitgaven worden gefinancierd door middel van vreemd vermogen waardoor het aandeel Vreemd vermogen in het totaal vermogen toeneemt ten opzichte van het eigen vermogen.

De daling van de ratio naar een niveau van 19,2 % betekent dat de ratio vlak onder de ondergrens van de signaalwaarde neutraal balanceert. Als de ratio te veel door de ondergrens zakt, kan dat, tezamen met de verslechtering van de netto schuldquote, aanleiding zijn voor verscherpt toezicht vanuit de provincie Utrecht.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. Als maatstaf hanteren we de omvang van de onderhanden werken, als absoluut bedrag ten opzichte van het totaal van de baten (vóór reserves). Een uitkomst van 10% of hoger beschouwen we als kwetsbaar, doordat de begroting dan relatief gevoelig is voor tegenvallende resultaten op de grondexploitaties.

Algemeen

Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd lang is. Hoe verder inkomsten in de toekomst liggen, des te meer rentekosten en risico's dit met zich meebrengt. Ieder jaar rapporteren wij bij het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) en de tweede bestuursrapportage (peilstok Stedelijke Ontwikkeling) over de actuele stand en prognoses. Daarin volgen wij de variabelen die van belang zijn voor de financiële resultaten: programma/projecten, planning, prijs, parameters, projectkosten en programmarisico's (de zes P's). Ook bevat het MPR en de peilstok gevoeligheidsanalyse op basis van verschillende slechtweersscenario's.

Tabel: Grondexploitaties

Begroting jaar 2026						
	Verslag 2024	Begroting 2025 [1]	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Bouwgronden in exploitatie:	174,2	194,5	170,6	88,8	55,0	26,4
Voorziening onderhanden werk	-66,5	-71,5	-71,5	-21,6	-21,6	-21,6
Activa gronden in exploitatie	107,7	123,0	99,1	67,2	33,4	4,8
Totaal baten vóór reserves	2.034	2.041	2.083	2.042	1.994	1.992
Relatieve omvang onderhanden werk	5,3%	6,0%	4,8%	3,3%	1,8%	0,2%

[1] Begroting 2025 geeft de gewijzigde Begroting 2025 weer

Stand van zaken

De relatieve waarde van de gezamenlijke grondexploitaties is met 4,8% in 2026 lager dan in 2025 en neemt de komende jaren verder af. De afgelopen jaren zijn veel binnenstedelijke bouwgronden in ontwikkeling gekomen.

Naarmate de uitvoeringsfase van plannen vordert en projecten kunnen worden opgeleverd en administratief afgesloten, nemen de financiële risico's af. Een uitgebreide toelichting van de grondexploitaties, inclusief 'slechtweersscenario's', staat in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025.

Sturingsmogelijkheden

Contractuele zekerheden beperken het risico op nog te ontvangen baten, maar 100% zekerheid is niet te geven. Bij onzekerheid over de mogelijkheid om gemaakte kosten terug te verdienen verlagen we het begrote saldo van de betreffende grondexploitatie. Bij een negatieve grondexploitatie leidt dit automatisch tot een voorziening. Daarnaast zijn wij in staat risico's op te vangen door middel van ingebouwde financiële buffers.

Structurele exploitatieruimte

De indicator structurele exploitatieruimte geeft aan hoe de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten.

Begroting jaar 2026	In %					
	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Structurele exploitatieruimte	0,65%	0,97%	1,7%	0,1%	-0,1%	-0,1%

Stand van zaken

In een ideale situatie houden de structurele baten en de structurele lasten elkaar in evenwicht. Het betekent dat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten.

De begroting laat op de langere termijn een dalende trend zien in de structurele exploitatieruimte. In 2026 houden de structurele baten en lasten elkaar redelijk in evenwicht. Begrotingsjaar 2026 laat een positief beeld zien door minder incidentele lasten. Zie hiervoor ook het overzicht van de incidentele baten en lasten.

Vanaf 2027 blijft het kengetal vervolgens rond de 0%. Daarmee balanceert het kengetal op een neutrale positie. Dat lijkt ideaal, maar de trend past in het beeld van de kwetsbaarheid van de financiële positie en toont de noodzaak aan van een structureel gezonde begrotingspositie.

Belastingcapaciteit

In de begroting en het jaarverslag is de gemeente verplicht om aan te geven hoe hoog de gemeentelijke woonlasten zijn ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Dit wordt uitgedrukt in het kengetal *belastingcapaciteit*. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten in onze gemeente precies gelijk zijn aan het landelijk gemiddelde. Een percentage boven de 100% betekent dat Utrechters hier meer betalen dan gemiddeld in Nederland.

De gemeentelijke woonlasten voor huishoudens met een koopwoning bestaan uit de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Omdat het landelijk gemiddelde voor 2026 nog niet bekend is, is gerekend met het gemiddelde van 2025 (volgens de Atlas van de Lokale Lasten van COELO). Voor de onroerende-zaakbelasting wordt een voor- en nacalculatie uitgevoerd, omdat de definitieve WOZ-waarden en het nieuwe tarief pas na publicatie van de begroting bekend zijn. De bedragen worden op een later moment gecorrigeerd. Hieronder volgt een splitsing tussen eenpersoonshuishouden en meerpersoonshuishouden met een koopwoning.

Eenpersoonshuishouden

In 2025 betaalt een eenpersoonshuishouden in Utrecht met een koopwoning gemiddeld 1.115 euro. Dat is 8 procent (81 euro) meer dan in 2024. In 2026 betaalt een eenpersoonshuishouden in Utrecht met een koopwoning gemiddeld 1.153 euro. Dat is 3 procent (38 euro) meer dan in 2025. Dat houdt in dat een eenpersoonshuishouden in 2026 gemiddeld 3 euro per maand meer gaat betalen dan in 2025.

Tabel: Belastingcapaciteit:

Belastingcapaciteit	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende-zaakbelasting*	475	548	560
Rioolheffing	246	254	247
Afvalstoffenheffing	313	313	346
Woonlasten	1.034	1.115	1.153
Landelijk gemiddelde (100% = gem.)	911	964	964
Belastingcapaciteit Utrecht	113%	116%	120%

* De bedragen OZB en landelijk gemiddelde zijn onder voorbehoud. Deze zijn nog niet bekend bij publicatie van de begroting 2026. Hierdoor kan het beeld ontstaan dat Utrecht relatief duur is, maar het landelijk gemiddelde 2026 zal naar verwachting nog stijgen, wat de cijfers nuanceert.

Meerpersoonshuishouden

In 2025 betaalt een meerpersoonshuishouden in Utrecht met een koopwoning gemiddeld 1.258 euro. Dat is 10 procent (120 euro) meer dan in 2024. In 2026 betaalt een meerpersoonshuishouden in Utrecht met een koopwoning gemiddeld 1.310 euro. Dat is 4 procent (52 euro) meer dan in 2025. Dat houdt in dat een meerpersoonshuishouden in 2026 gemiddeld 4 euro per maand meer gaat betalen dan in 2025.

Tabel: Belastingcapaciteit:

Belastingcapaciteit	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende-zaakbelasting*	475	548	560
Rioolheffing	246	254	247
Afvalstoffenheffing**	418	456	503
Woonlasten meerpersoonshuishouden	1.139	1.258	1.310
Landelijk gemiddelde (100% = gem.)	994	1.053	1.053
Belastingcapaciteit Utrecht	115%	120%	124%

* De bedragen OZB en landelijk gemiddelde zijn onder voorbehoud. Deze zijn nog niet bekend bij publicatie begroting 2026.

** Vanaf 2025 wordt gerekend met een gewogen gemiddelde bij de afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens.

Ontwikkeling van belastingcapaciteit

De onroerendezaakbelasting stijgt alleen met het jaarlijkse indexatiepercentage, terwijl de rioolheffing iets daalt door lagere kosten en een groter aantal eigenaren dat meebetaalt. De afvalstoffenheffing neemt daarentegen sterker toe door rijksmaatregelen, zoals hogere afval- en transportkosten, nieuwe milieumaatregelen en voorbereiding op een emissieloos wagenpark in 2030.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit betreft met name het gemeentelijke (bank)saldobeheer en de financiering. In het verlengde daarvan komt ook de schuldontwikkeling aan bod alsmede het beheersen van de renterisico's die verbonden zijn aan kortlopende en langlopende schulden.

Daarnaast wordt ingegaan op de verstrekte leningen en borgstellingen en de daaruit voortvloeiende kredietrisico's.

Belangrijkste uitgangspunten

- De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie, ook wel aangeduid als Treasury, dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen.
- Uit bovenstaande wetgeving vloeien onderstaande kwantitatieve normen voort:

x €1.000.000

Wettelijke normen	Norm 2025	Norm 2026 prognose
Kasgeldlimiet	175,8	178,0
Renterisiconorm (*)	413,7	418,9
Drempelbedrag Schatkistbankieren	13,1	13,2

- Het streven is erop gericht om binnen deze normen te opereren.
- De treasuryuitvoering is voorts gericht op een prudente, risicomijdende taakuitvoering ten behoeve van de Utrechtse publieke taak. Daarmee draagt Treasury bij aan de financiële continuïteit van de gemeente op korte en lange termijn.
- De gemeente financiert op totaalniveau.

(*) Intern hanteren wij een strengere norm voor het renterisico op onze langlopende schuld; zie Financierings- en schuldenpositie, tabel 4.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	2022	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Hierin is de plicht omschreven dat tijdelijk overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist moeten worden aangehouden, dit rekening houdend met een drempelbedrag.
Gemeentelijk financieel toezichtskader GTK 2020 (versie 12 april 2022)	2020	Hierin zijn onder andere signaleringswaarden opgenomen voor diverse kengetallen waaronder de netto schuldquote.
Financieringsstatuut gemeente Utrecht	2020	Hierin zijn de interne (beleids)kaders, doelstellingen en richtlijnen bepaald voor de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie.
Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)	2019	Middels deze wet zijn de Europese afspraken rond beheersing van begrotingsdoelstellingen op nationaal niveau uitgewerkt. De wet bevat voorschriften voor het EMU-saldo.
Kader geldverstrekkingen	2014	Het gemeentelijke beleidskader met betrekking tot subsidies, waaronder het verstrekken en waarborgen van geldleningen.

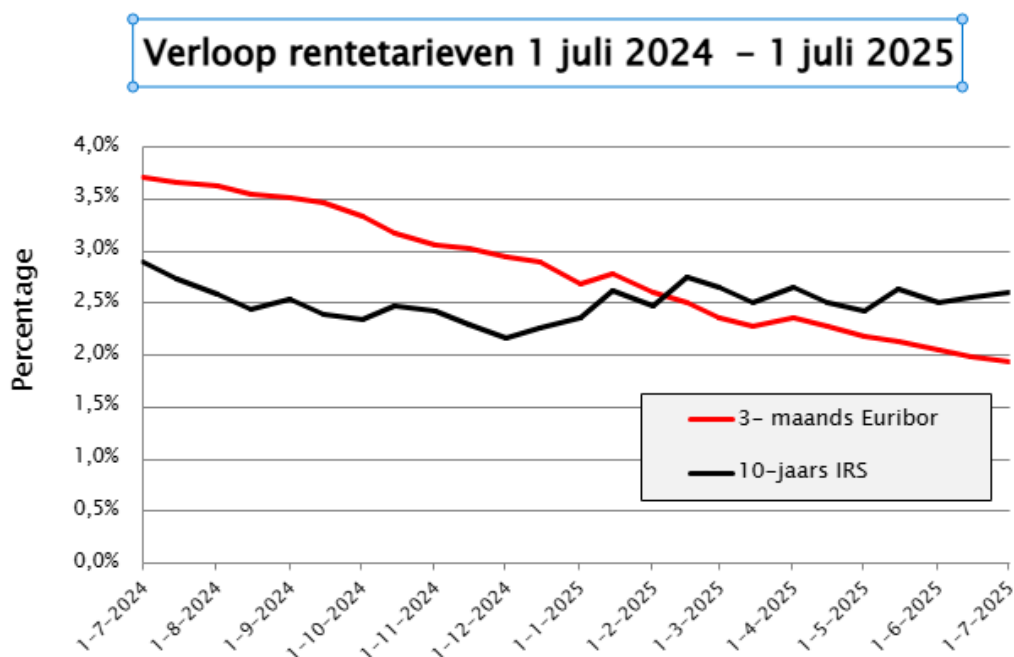
Beleidsnota	Datum	Inhoud
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)	2014	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Betreft regelgeving over het uitzetten van gelden en het aangaan van transacties in financiële derivaten.
Raadsbrief interne schuldnormering	2014	Hierin zijn een viertal interne schuldnormen bepaald, te weten voor de netto schuldquote, renterisiconorm, de rentedruk op de begroting en het EMU-saldo. NB voor de netto schuldquote wordt sinds 2022 aangesloten bij het bovenstaande GTK 2020. De overige normen gelden nog onverkort.
Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)	2013	Het wettelijk kader voor uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in het jaarverslag. De risicobeheersing richt zich vooral op renterisico's en kredietrisico's.
Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden	2009	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. In deze regeling zijn o.a. de kwantitatieve normen bepaald voor renterisico's op kortlopende en langlopende schuld.
Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden (Blido)	2001	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Hierin is bepaald dat transacties uitsluitend in Euro mogen worden gedaan en dat hoofdsommen niet onderhevig mogen zijn aan indexatie.

Algemeen beeld

Gemeenten lenen doorgaans om investeringen te financieren. Al in de afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd in de stad en met de voorliggende begroting is de verwachting dat dit de komende jaren doorgaat. Daarmee zal de gevestigde schuld naar verwachting oplopen tot circa 1,62 miljard euro in 2029. Dat is een forse verhoging ten opzichte van de stand per eind 2024 (circa 1,06 miljard euro).

De afgelopen jaren is de aandacht voor schuldposities van en bij overheden, sterk toegenomen. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de uit geleende gelden voortvloeiende rentelasten beslag leggen op toekomstige middelen van de gemeente. Hoe hoger de schulden en rentelasten, hoe minder de gemeente aan andere publieke voorzieningen kan besteden.

Tot ongeveer medio 2022 hebben we geprofiteerd van zeer lage tot zelfs negatieve rentes. Daarna zijn de rentes in korte tijd sterk opgelopen, waarna deze stabiliseerden. In het begin van 2024 begonnen de rentes te dalen, dit zet zich in 2025 nog verder door. Dat laatste blijkt ook uit onderstaande grafiek. Daarin is te zien dat er vanaf februari 2025 een verandering in de rentestructuur heeft plaatsgevonden. Was het daarvoor nog zo dat de lange rente lager was dan de korte rente (inverse rentestructuur) veranderde dat naar een normale rentestructuur, namelijk dat de korte rente lager is dan de lange rente. Het effect van de veranderende marktrentes werkt vertraagd door in de gemeentelijke rentelasten. Dit komt doordat we onze externe schuld hebben afgesloten middels langlopende leningen tegen een vaste rente. Het lagere renteniveau heeft echter wel gevolgen bij het aanvullend opnemen van leningen en bij het herfinancieren van aflopende leningen. Daardoor zullen de rentelasten in de komende jaren naar verwachting afnemen.

Door de stijgende schuld verslechteren ook de schuldratio's. Voor het meerjarige beeld van deze schuldratio's wordt verwezen naar de [Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

De ontwikkeling van de externe schuld, rente en enkele schuldratio's lichten we verder toe in deze paragraaf. Ook gaan we in op de renterisico's en op kredietrisico's met betrekking tot verstrekte en gewaarborgde geldleningen.

Financierings- en schuldenpositie

Financieringsbehoefte / EMU-saldo

Decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen) zijn zowel bij hun begroting als bij hun jaarrekening verplicht om een EMU-saldo te berekenen. Het EMU-saldo heeft het karakter van een resultaatbepaling op kasbasis. Om die reden geeft de uitkomst van het EMU-saldo een goede richting in de gemeentelijke financieringsbehoefte: een negatief EMU-saldo duidt op een aanvullende financieringsbehoefte.

Jaarlijks worden in de September- of Decembercirculaire van het Gemeentefonds voor alle gemeenten zogenoemde individuele referentiewaarden berekend. Dit betreft een richtwaarde voor het maximaal portie tekort dat een gemeente zou mogen hebben. De in de Septembercirculaire voor 2026 berekende referentiewaarde bedraagt 109,5 miljoen. In onderstaande tabel wordt deze waarde ook gebruikt voor het bepalen van de verwachte afwijking voor 2027.

Tabel 1 EMU-saldo 2024 – 2027

x €1.000.000

	Gerealiseerd 2024	Geactualiseerde raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
EMU-saldo (minteken = tekort)	-214,1	-235,9	-101,4	7,6
Gemeentelijke referentiewaarde	-91,9	-109,5	-109,5	-109,5
Afwijking (minteken = overschrijding)	-122,2	-126,4	8,1	117,1

Voor een nadere specificatie van de belangrijkste posten die tezamen het EMU-saldo vormen wordt verwezen naar de [bijlage EMU-saldo](#). Uit die bijlage blijkt dat verwachte investeringsuitgaven een belangrijke rol spelen bij deze uitkomsten. Ten aanzien hiervan wordt opgemerkt dat een investeringsplanning altijd enige onzekerheidsmarge kent. Dit heeft te maken met de grote aantallen projecten waarvan zowel de omvang van de uitgaven als het kasritme daarvan over de jaren heen soms moeilijk zijn in te schatten.

Met uitzondering van 2023 vertoonde het EMU-saldo van onze gemeente in voorgaande jaren telkens een positievere uitkomst dan geraamd. Dit werd met name veroorzaakt door afwijkingen in het exploitatiesaldo voor bestemming, in mutaties op grondexploitaties en in achterblijvende realisatie van investeringsuitgaven. Met betrekking tot dat laatste wordt in overleg met de organisatieonderdelen getracht om in financiële termen telkens tot een zo nauwkeurig mogelijke investeringsplanning te komen.

Een negatief EMU-saldo leidt wel tot het oplopen van de gemeentelijke schuldquote. Voor een meerjarige doorkijk op de schuldquote wordt verwezen naar de [Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Afgezien van het effect op de schuldquote hebben de in tabel 1 berekende overschrijdingen slechts een signaalfunctie. Weliswaar is in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) een sanctiemechanisme voorzien indien de EMU-norm structureel wordt overschreden, maar het is van belang te onderstrepen dat dergelijke sancties alleen, achteraf, aan werkelijke uitkomsten op landelijk niveau verbonden zijn en niet aan verwachtingen zoals becijferd in begrotingen van individuele gemeenten.

Schuldpositie en -ontwikkeling

Schulddefinities

Binnen gemeenteland worden verschillende schulddefinities gehanteerd. In dit verband kunnen worden genoemd:

- De bruto gevestigde schuld
Dit betreft het totaal van de aangetrokken korte en lange financiering.
- EMU-schuld
De EMU-schuld wordt gedefinieerd als het totaal van de uitstaande leningen ten laste van de collectieve sector. Dit is de bruto gevestigde schuld onder aftrek van de leningen die van medeoverheden zijn opgenomen.
- Netto schuld
Dit betreft het (balans)saldo van enerzijds lang- en kortlopende schulden en anderzijds lang- en kortlopende financiële activa en vorderingen. Zie voor de opbouw van de netto schuld tabel 3. Dit schuldbegrip maakt onderdeel uit van de berekening van de zogenoemde netto schuldquote. Hierbij wordt de netto schuld uitgedrukt als aandeel van de inkomsten. Inkomsten bepalen immers in belangrijke mate hoeveel schuld een gemeente kan dragen. Dit kengetal maakt onderdeel uit van onze interne schuldnormering (zie hierna tabel 4, kengetal 1)

Opgenomen en op te nemen financiering

Op grond van de [geprognotiseerde balans](#) wordt voor 2025 en 2026 een aanvullende financieringsbehoefte voorzien van in totaal 423 miljoen euro. De betreffende bedragen komen in tabel 2 tot uitdrukking in de posten Onderhandse leningen en MTN's.

Op renteswaps wordt zowel in 2025 als in 2026 een bedrag van 5 miljoen euro regulier afgelost.

In 2025 lopen vier leningen af voor een totaalbedrag van 90 miljoen euro. In 2026 lopen geen leningen af. Deze aflossing van 90 miljoen euro is inmiddels al geherfinancierd. Daarnaast is reeds 60 miljoen aanvullend geleend. Herfinanciering heeft een neutraal effect op de gemeenteschuld.

In onderstaande tabel is het verwachte verloop weergegeven van de bruto gevestigde schuld en, daarvan afgeleid, de EMU-schuld. De in deze tabel voor 2025 en 2026 opgenomen bedragen aan kortlopende leningen zijn gebaseerd op een circa 50-procents benutting van de gemeentelijke kasgeldlimiet.

Tabel 2 Verwacht verloop leningenportefeuille en EMU-schuld tot en met eind 2027

x €1.000.000

Soort	Ultimo 2024 conform jaarrekening	Raming stand per 31-12-2025	Raming stand per 31-12-2026	Raming stand per 31-12-2027
Onderhandse leningen	635,0	1.037,0	1.137,0	1.127,0
Renteswaps (derivaten)	273,0	268,0	263,0	258,0
Subtotaal BBV-categorie onderhandse leningen van binnenlandse banken	908,0	1.305,0	1.400,0	1.385,0
Medium Term Notes (MTN's; BBV- categorie obligaties)	141,0	151,0	151,0	151,0
Subtotaal langlopende leningen	1.049	1.456,0	1.551,0	1.536,0
Kortlopende leningen	164,0	85,0	85,0	85,0
Bruto gevestigde schuld	1.213,0	1.541,0	1.636,0	1.621,0
Waarvan opgenomen van mede- overheden	90,0	115,0	115,0	115,0
EMU-schuld	1.123	1.426,0	1.521,0	1.506,0

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt neemt de bruto gevestigde schuld over de periode 2025 tot en met 2027 naar verwachting toe met 408 miljoen euro. Een gevolg daarvan is ook dat rentelasten een toenemend beslag op de begroting zullen gaan leggen.

Netto schuld

De opbouw en het verwachte verloop van de netto schuld kan als volgt worden weergegeven:

Tabel 3 Verwacht verloop netto schuld tot en met eind 2027

x €1.000.000

Soort	Ultimo 2024 conform jaarrekening	Raming stand per 31-12-2025	Raming stand per 31-12-2026	Raming stand per 31-12-2027
Bruto gevestigde schuld:				
• Vaste schuld	1.049,0	1.456,0	1.551,0	1.536,0
• Vlottende schuld	164,0	85,0	85,0	85,0
Subtotaal bruto gevestigde schuld	1.213,0	1.541,0	1.636,0	1.621,0
Overige vaste schulden	12,5	12,5	12,5	12,5
Overige vlottende schulden	35,5	37,2	34,5	31,8
Overlopende passiva	499,8	338,8	362,1	385,5
Subtotaal schulden (A)	1.760,7	1.929,5	2.045,1	2.050,8
Minus:				
Uitzettingen >1jr Schatkist	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige uitzettingen >1jr	0,2	0,2	0,2	0,2
Uitzettingen <1jr	161,1	138,4	138,1	137,8
Liquide middelen	2,7	0,0	14,1	27,1
Overlopende activa	116,9	75,6	76,9	78,1
Subtotaal financiële activa en overige vorderingen (B)	280,9	214,2	229,3	243,2
Netto schuld (A – B)	1.479,9	1.715,2	1.815,8	1.807,6

Uit deze tabel blijkt dat per eind 2027 een netto schuld wordt verwacht van circa 1,8 miljard euro. Ten opzichte van de stand per eind 2024 betekent dit een toename met circa 0,33 miljard euro. Dit houdt sterk verband met de uitkomsten van de EMU-saldi over die periode (zie tabel 1 en ook de [bijlage EMU-saldo](#)).

Interne schuldnormering

In 2014 hebben wij in een raadsbrief uiteengezet hoe wij de gemeentelijke schuld willen beheersen en welke normeringen c.q. kengetallen daarbij in hun onderlinge samenhang worden gebruikt bij het beoordelen van de schuldpositie en schuldontwikkeling. Daarnaast is op basis van het Coalitieakkoord 2022-2026 besloten dat de netto schuldquote niet hoger mag zijn dan 130%. Dit leidt tot het volgende beeld:

Tabel 4 Interne schuldnormering voor 2026

Kengetal	Eenheid	Norm 2026	Raming 2026
1. Netto schuldquote =			
Netto schuld _____ 1.815,8 miljoen euro	percentage	130%	87,2%
Baten voor bestemming 2.083,3 miljoen euro			
2. Interne risiconorm =			
Netto aflossingen en renteherzieningen niet hoger dan 10% van de leningenportefeuille	miljoen euro	157,4	90,0
3. Netto rentelasten in % van de exploitatielasten	percentage	4,0%	1,90%
4. EMU-referentiewaarde	miljoen euro	-109,5 (1)	-109,5

(1) Minteken = (geraamd) tekort; met betrekking tot het normbedrag zie ook tabel 1 en de toelichting daarbij.

Uit voorgaande tabel blijkt dat wij naar verwachting in 2026 binnen de intern bepaalde normen zullen opereren.

In meerjarig perspectief verwachten wij een verder oplopende schuldquote. Dit hangt samen met de ambitie om de komende jaren te blijven investeren in de stad.

Kengetallen BBV

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) dienen enkele (schuld)kengetallen te worden opgenomen voor het begrotingsjaar en voor de drie daarop volgende jaren. Dit ter bevordering van onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Vanuit de financieringsfunctie zijn dit:

- Netto schuld
- Netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteit

Het verwachte verloop van deze kengetallen is opgenomen in de [Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Interne rente

De gemeente Utrecht past de vanuit BBV voorgeschreven renteomslagmethodiek toe. Door middel van deze methodiek worden aan investeringen de gemiddelde rentekosten toegerekend die voortvloeien uit de opgenomen geldleningen en/of eigen middelen waarmee zij zijn gefinancierd. In onderstaande tabel is het verwachte financieringsresultaat becijferd aan de hand van het rekenschema zoals voorgeschreven vanuit BBV.

Tabel 5 Financieringsresultaat

Omschrijving	Raming 2025	Raming 2026
a. Externe rentelasten lange en korte financiering	35.595	41.420
b. Externe rentebaten	309	57
Saldo externe rentebaten en -lasten	35.286	41.363
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-3.891	-3.000
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
c3. Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken	0	0

x €1.000

x €1.000

Omschrijving	Raming 2025	Raming 2026
die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	31.395	38.363
d1. Rente over eigen vermogen	5.774	0
d2. Rente over voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	37.169	38.363
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	36.112	34.752
Renteresultaat op het taakveld Treasury (financieringsresultaat)	-1.057	-3.611

Bij de meerjarenraming is voor (her)financiering uitgegaan van de volgende renteniveaus:

	2026	2027	2028	2029
Lange rente	3,60%	3,60%	3,60%	3,60%
Korte rente	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Een positief renteresultaat betekent dat de rente die intern aan investeringen wordt toegerekend hoger is dan het totaal aan in- en externe rentelasten. Het renteresultaat maakt onderdeel uit van het programma Algemene Middelen.

Wettelijke normen

De wettelijke normen die van toepassing zijn voor de financieringsfunctie hebben betrekking op:

- renterisico's en
- het schatkistbankieren.

Alle normen zijn conform de voorschriften berekend op basis van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming.

Renterisico's

In de Wet fido worden de volgende renterisico's onderscheiden:

- Het renterisico van de vlottende (kortlopende) schuld. Om dit risico te beheersen is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren: de kasgeldlimiet. Hiermee wordt voorkomen dat de fluctuatie van de korte rente een te grote invloed heeft op het niveau van de rentelasten in het begrotingsjaar.
- Het renterisico van de langlopende schuld. Om dit risico te beheersen is in de Wet fido een norm gesteld om renteherzieningen en aflossingen van financieringen goed in de tijd te spreiden: de renterisiconorm. Het doel daarvan is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar.

Tabel 6

x €1.000.000

Bepaling kasgeldlimiet en renterisiconorm 2026	
Begrotingstotaal aan lasten	2.094,4
Kasgeldlimiet; percentage conform Wet Fido (Ufdo)	8,5%
Kasgeldlimiet 2026	178,0
Renterisiconorm; percentage conform Wet Fido (Ufdo)	20,0%
Renterisiconorm 2026	418,9

Voor de renterisiconorm is relevant dat wij intern een strengere norm hanteren dan de wet voorschrijft. De interne norm is gesteld op 10% van het schuldrestant van de leningenportefeuille aan het begin van het jaar. Zie hiervoor tabel 4 onder het kopje Financierings- en schuldenpositie.

Schatkistbankieren

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemeentelijke drempelbedrag voor 2025 ruim 13 miljoen euro bedraagt. Zolang het gemeentelijke banksaldo op kwartaalbasis bezien onder dat bedrag blijft hoeft de gemeente geen geldmiddelen in de Schatkist te stallen.

Tabel 7

x €1.000.000

Bepaling drempelbedrag Schatkistbankieren 2026			
Begrotingstotaal aan lasten	2.094,4		
Waarvan:		Relevant percentage	Opbouw drempelbedrag
1e schijf	500,0	2,00%	10,00
2e schijf	1.594,4	0,20%	3,19
Drempelbedrag Schatkistbankieren voor 2026			13,19

Uit het onderdeel Financierings- en schuldenpositie komt duidelijk naar voren dat de gemeente in termen van financiering voornamelijk aan de opnemende kant zit. Daarmee is de verwachting dat de gemeente slechts in een incidenteel geval genoodzaakt zal zijn om geldmiddelen in de Schatkist aan te houden.

Verstrekte leningen en borgstellingen aan derden

Uit hoofde van de publieke taak heeft de gemeente geldleningen verstrekt en borgstellingen afgegeven. Het beleid ten aanzien van deze zaken is vastgelegd in het Kader geldverstrekkingen. Daarin is bepaald dat wij bij voorkeur een lening waarborgen in plaats van verstrekken. Indien de gemeente leningen verstrekt of waarborgt is daaraan een kredietrisico verbonden, ofwel het risico dat de geldnemer niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Verstrekte geldleningen

De gemeente Utrecht heeft uit hoofde van de publieke taak een aantal leningen verstrekt aan lokaal opererende organisaties. Deze leningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 8 Verstrekte geldleningen

x €1.000

Omschrijving	Verwachte restant hoofdsom per eind 2026	Risicoprofiel
A Leningen waarvoor beleidsregels zijn vastgesteld		
Startersleningen uitbesteed via SVn	2.774	Laag
• Restauratie- en energieleningen uitbesteed via URF/NRF	4.472	Laag
• Particuliere woningverbetering- en duurzaamheidsleningen via SVn	7.890	Laag
• Kredietbankleningen	1.000	Laag
B Overige leningen		
• Stichting Bibliotheek	801	Middel
• Stichting Energie Transitie	5.050	Hoog
• Stichting Nieuw Rotsoord	421	Laag
• Stichting Muziekpaleis (kredietfaciliteit, max. 10 miljoen euro) (1)	1.000	Laag
• Stichting Centraal Museum (kredietfaciliteit, max. 4,7 miljoen euro)	1.000	Laag
• Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht Herstructureringsfonds	4.636	Laag
Totaal	29.044	

(1) Om de vijf jaar wordt deze faciliteit herzien. De komende herziening zal in 2027 plaatsvinden.

Voor de leningen met een hoog risicoprofiel zijn deels afzonderlijke risicovoorzieningen opgenomen of wordt deels rekening gehouden in het gemeentebrede risicomodel voor de bepaling van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve.

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen op twee manieren voorkomen:

1. Directe borgstelling. Hierbij staat de gemeente jegens geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken die veelal activiteiten verzorgen die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Bij borgstellingen in de sfeer van sport kan er sprake van zijn dat de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) als mede-borg optreedt. In dat geval wordt het risico gezamenlijk gedragen.
2. Achtervang. Dit houdt in dat de gemeente, al dan niet samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds, bijvoorbeeld de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Door deze structuur kunnen instellingen die bij het waarborgfonds aangesloten zijn tegen de laagst mogelijke rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds loopt de gemeente hierbij een lager risico dan bij directe borgstellingen. Betrokkenheid van waarborgfondsen betekent dat de borgstelling wordt gedeeld. In dat geval is de netto geborgde schuld lager dan de restant hoofdsom van de lening.

De portefeuille aan gewaarborgde geldleningen zal per eind 2026 naar verwachting het volgende beeld te zien geven:

Tabel 9 Gewaarborgde geldleningen

x €1.000

Omschrijving/categorie	Verwachte restant hoofdsom per eind 2026	Verwacht netto geborgd bedrag per eind 2026	Netto geborgd in % van totaal
Directe borgstellingen			
Organisaties volkshuisvesting en monumenten	5.408	5.408	
Maatschappelijke- en zorginstellingen	6.630	6.630	
Sportorganisaties	3.065	1.994	
Subtotaal directe borgstellingen	15.103	14.032	2,2%
Achtervang in waarborgfondsen			
Waarborgfonds Sociale Woningbouw, WSW (1)	2.542.259	635.567	97,8%
Waarborgfonds Eigen Woningen, WEW (2)	pm	pm	
Totaal	2.557.362	649.599	100,0%

- (1) Het hierboven weergegeven netto geborgde bedrag is gewaardeerd op 25% van de door het WSW voor lokale woningcorporaties geborgde schuldrestant, dit op basis van de vastgestelde verliesverdeling bij calamiteiten: 25% als (eigen) schadegemeente-deel, 50% Rijk en 25% overige gemeenten.
- (2) Het WEW is de uitvoerder van de Nationale Hypotheekgarantie (NHG). Gemeenten zijn per 1-1-2011 uit de WEW-achtervang getreden. Voor NHG-garanties die tot dat moment zijn afgegeven blijft de gemeente nog wel aanspreekbaar. De tot 2011 afgegeven en nog lopende Utrechtse NHG's kenden per eind 2023 een oorspronkelijke hoofdsom van circa 0,71 miljard euro (ter vergelijking: per eind 2022 bedroeg dit nog 0,8 miljard euro). Het WEW heeft geen informatie beschikbaar waaruit blijkt hoeveel daarvan nu nog openstaat.

Zowel WSW als WEW geven elk jaar een meerjarenprognose af met betrekking tot het mogelijke beroep op de achtervang. Gezien de eigen garantievermogens van beide fondsen wordt dat risico vooralsnog als nagenoeg nihil ingeschat.

Onder normale omstandigheden is het risicoprofiel van de direct gewaarborgde geldleningen laag. Een verhoogd risico doet zich voor bij de volgende borgstellingen:

x €1.000.000

Categorie	Omschrijving	Verwacht netto geborgd per eind 2026	Risico
Monumenten	NRF Stichting Domplein	0,665	Hoog

Op grond van het Kader geldverstrekkingen dient per nieuw gewaarborgde geldlening een aparte risicovoorziening te worden ingericht, tenzij de betreffende post wordt meegenomen in het gemeentelijke risicomodel. Wij informeren u afzonderlijk indien het risicoprofiel van verstrekte leningen en van verstrekte waarborgen op leningen zich ongunstig ontwikkelt.

Voor verdere specificatie verwijzen wij naar het [Overzicht van Gewaarborgde geldleningen](#) elders in deze begroting.

Lokale heffingen

Inleiding

Lokale heffingen zijn bijdragen van inwoners en bedrijven aan gemeentelijke diensten en voorzieningen, zoals afvalinzameling en rioolbeheer. In deze paragraaf wordt uitgelegd welke heffingen er zijn en wat dit betekent voor de lokale lasten in 2026 en verder.

Belangrijkste uitgangspunten

De gemeente Utrecht hanteert als uitgangspunt de algemene rechtsbeginselen. Dat houdt in dat bij het vaststellen van de nieuwe tarieven rekening wordt gehouden met het verbod op willekeur, het gelijkheidsbeginsel, het profijtbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, stelselmatigheid en de maximale kostendekkendheid voor lokale heffingen en retributies. Deze uitgangspunten zijn ook terug te vinden in de [Nota lokale heffingen](#).

Daarnaast wordt gelet op een eerlijke verdeling van de lasten en wordt bij [kwijschelding](#) de maximaal door het Rijk toegestane kwijscheldingsnorm gehanteerd. Op deze manier blijft de gemeente Utrecht transparant en betaalbaar voor iedereen.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Geldend	Inhoud
Nota Lokale Heffingen	2019 - heden	Actuele kaders voor het beleid.
Verordening kwijschelding	2023 - heden	Beleid voor kwijscheldingen.
Onderstaand beleid is in de maak:		
Verordening onroerende-zaakbelasting	2026	Beleid en tarieven voor onroerende zaken.
Verordening rioolheffing	2026	Beleid en tarieven voor riolering.
Verordening afvalstoffenheffing	2026	Beleid en tarieven voor afval.
Verordening hondenbelasting	2026	Beleid en tarieven voor honden.
Verordening toeristenbelasting	2026	Beleid en tarieven voor toerisme.
Verordening parkeerbelastingen	2026	Beleid en tarieven voor parkeren.
Verordening precariobelasting	2026	Beleid en tarieven voor precario.
Verordening leges	2026	Beleid en tarieven voor burgerzaken.
Verordening leges omgevingsvergunning	2026	Beleid en tarieven voor (bouw)leges.
Verordening brug-, schut- en havengelden	2026	Beleid en tarieven voor brug, schut- en havengelden.
Verordening begraafplaatsrechten	2026	Beleid en tarieven voor begraafplaatsen.
Verordening marktgelden	2026	Beleid en tarieven voor markten.
Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Woonboulevard	2026 - heden	Beleid en tarieven voor de bedrijveninvesteringszone.

** Alle belastingverordeningen, met uitzondering van de verordening onroerende-zaakbelasting, worden samen met de programmabegroting aan de gemeenteraad aangeboden, terwijl de verordening onroerende-zaakbelasting voor het einde van het jaar volgt; na goedkeuring door de gemeenteraad treden alle verordeningen op 1 januari 2026 in werking.*

Ontwikkelingen en actualiteiten

Verhoging vermogensnorm kwijtschelding: stand van zaken en vervolg

De Utrechtse gemeenteraad wil de vermogensnorm voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verhogen, zodat meer inwoners in aanmerking komen voor kwijtschelding. Het [initiatiefvoorstel van december 2023](#) hierover is door het kabinet vernietigd. De [Raad van State](#) bevestigde in september 2024 dat dit terecht is gebeurd. Op [18 maart 2025](#) is de gemeenteraad hierover geïnformeerd.

Landelijke ontwikkelingen

In de Tweede Kamer is een [motie](#) aangenomen die vraagt om:

1. Onderzoek naar wettelijke mogelijkheden om vermogensgrenzen gelijk te trekken.
2. Meewegen van de maatschappelijke opbrengsten van een financiële buffer.

Gemeente Utrecht levert input voor dit onderzoek, waarvan resultaten en kabinetsreactie naar verwachting in het najaar van 2025 verschijnen. Het is onzeker of die planning haalbaar blijft gezien de demissionaire status van het kabinet en de verkiezingen.

Lobby & rol van de raad

De G4 heeft de wens tot verhoging opgenomen in hun inbreng voor de verkiezingsprogramma's. Na de verkiezingen zal gemeente Utrecht dit onderwerp actief blijven agenderen richting onderhandelende partijen. Raadsleden kunnen bijdragen door binnen hun eigen partij aandacht te vragen voor verhoging van de vermogensnorm.

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

De kwaliteit van dienstverlening vanuit de BghU is vanaf 2023 verbeterd. De achterstanden in de aanslagoplegging en bezwaarafhandeling zijn grotendeels ingelopen. De aanslagen voor het belastingjaar 2025 zijn grotendeels tijdig opgelegd. BghU werkt door aan structurele verbetering van de dienstverlening en bedrijfsvoering. In de raadsbrief van 12 juni 2025 "[Voortgang uitvoering wet WOZ en dienstverlening BghU](#)" is de raad hierover geïnformeerd. In de [zienswijze](#) op de ontwerpbegroting 2026 is positief gereageerd op de voortgang, met aandacht voor borging van kwaliteit en doelmatigheid richting de komende jaren.

Belastingen

Inleiding

De gemeente heft belastingen van inwoners, bedrijven en toeristen om voorzieningen en diensten te bekostigen. Sommige heffingen, zoals de riool- en afvalstoffenheffing, worden specifiek ingezet voor het rioolstelsel en de afvalinzameling. Onze lokale belastingen zijn verdeeld over drie programma's. De onroerendezaakbelasting, hondenbelasting, precariobelasting en toeristenbelasting zijn gekoppeld aan het programma Algemene middelen en overhead. De rioolheffing en de afvalstoffenheffing vallen onder het programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed. Tot slot is de parkeerbelasting ondergebracht in het programma Duurzame bereikbaarheid.

Belastingtarieven

De onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van onze belastingtarieven en hieronder volgen de belangrijkste zaken:

- Jaarlijkse indexatie: de tarieven en opbrengsten zijn conform voorjaarsnota met 2,2% verhoogd, behalve de rioolheffing. Deze is met 2,7% verlaagd door lagere kosten en hogere inkomsten.

- Afvalstoffenheffing: een extra verhoging van 8,4% door stijgende afval- en transportkosten, CO₂-belasting en de vernieuwing van het wagenpark, dat vanaf 2030 volledig emissieloos moet zijn.
- Toeristenbelasting: verhoogd van 8,5% naar 10% per overnachting (volgens de [voorjaarsnota 2025](#)).

Tabel: Belastingtarieven

Belastingsoort	Tarieven 2024	Tarieven 2025	Tarieven 2026	Heffing
Onroerende-zaakbelasting				
Eigenaren woningen	0,0844%	0,0865%	<volgt>	WOZ-waarde
Eigenaren niet-woningen	0,4516%	0,5150%	<volgt>	WOZ-waarde
Gebruikers niet-woningen	0,3647%	0,4159%	<volgt>	WOZ-waarde
Rioolheffing				
Aansluitrecht	€ 245,77	€ 254,13	€ 247,27	Per aansluiting
Afvoerrecht				
0 – 50.000 m3	€ 1,88	€ 1,94	€ 1,89	Per m3
50.001 – 100.000 m3	€ 1,80	€ 1,86	€ 1,81	Per m3
100.001 – 150.000 m3	€ 1,67	€ 1,73	€ 1,68	Per m3
> 150.000 m3	€ 1,50	€ 1,55	€ 1,51	Per m3
Afvalstoffenheffing				
Eenpersoons	€ 313,00	€ 313,05	€ 346,25	Per perceel
Tweepersoons	€ 387,35	€ 400,80	€ 443,30	Per perceel
Driepersoons	€ 425,30	€ 477,20	€ 527,80	Per perceel
Vierpersoons en meer	€ 442,20	€ 542,55	€ 600,05	Per perceel
Hondenbelasting	€ 94,80	€ 99,00	€ 101,20	Per hond
Precariobelasting				
Terrassen, uitstallingen etc.	Diverse	Diverse	Diverse	Voorwerpen
Inname openbare grond	Diverse	Diverse	Diverse	Voorwerpen
Toeristenbelasting	7,0%	8,5%	10,0%	Overnachtingsprijs
Parkeerbelasting	Diverse	Diverse	Diverse	Parkeergebruik

De impact van de tariefswijzigingen voor inwoners is te vinden in de paragraaf *Weerstandsvermogen en Risicobeheersing* onder het kopje [Belastingcapaciteit](#).

Belastingopbrengsten

In de onderstaande tabel worden de belastingopbrengsten gepresenteerd vanaf de jaarrekening 2024 tot en met begrotingsjaar 2029. In het vervolg van deze paragraaf worden de belastingopbrengsten nader toegelicht.

Tabel: Belastingopbrengsten

x €1.000

Belastingsoort	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onroerende-zaakbelasting	188.502	216.123	223.265	223.265	223.265	223.265
Rioolheffing	48.737	51.190	50.390	50.390	50.390	50.390
Afvalstoffenheffing	59.152	65.546	72.964	72.964	72.964	72.964
Hondenbelasting	941	993	993	993	993	993
Precariobelasting						
Terrassen, uitstallingen etc.	769	856	856	856	856	856
Inname openbare grond	665	629	640	640	640	640
Toeristenbelasting	6.696	8.543	10.654	11.292	12.183	13.142
Parkeerbelasting*	55.618	61.337	68.470	71.382	74.536	74.536

* Parkeerbelasting omvat alleen straat parkeren en vergunningen (exclusief parkeergarages).

Onroerende-zaakbelasting

Algemeen

Alle eigenaren van woningen en alle eigenaren en gebruikers van niet-woningen betalen onroerende-zaakbelasting. De grondslag van de belasting is de waarde van een woning of niet-woning. Deze waarde wordt elk jaar opnieuw vastgesteld.

De tarieven voor de onroerende-zaakbelastingen worden in november berekend, waarna de verordening onroerende-zaakbelasting aan het einde van het jaar aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Het op een later moment berekenen van de tarieven hangt samen met het tijdschap van de vaststelling van de WOZ-waarden. Door van de verwachte waardeontwikkeling in oktober uit te gaan, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met het meest actuele inzicht in ontwikkeling van de WOZ-waarden. De BghU heeft dan onder meer de markttransacties over het grootste deel van het jaar kunnen meenemen in de modelmatige waardebepaling.

Ontwikkelingen

De OZB-tarieven voor 2026 zijn gebaseerd op 2025, verhoogd met een indexeringspercentage belastingen en heffingen van 2,2%. Daarna volgt een correctie voor verschillen tussen de verwachte en gerealiseerde waardeontwikkeling van het voorgaande jaar en een aanpassing voor de verwachte waardeontwikkeling in 2026. Deze doorrekening is verwerkt in de programmabegroting 2026.

Rioolheffing

Algemeen

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet (Gw) kunnen de kosten van de verschillende watertaken verhaald worden op burgers en bedrijven. Dit geld wordt door de burgers en bedrijven in de gemeente Utrecht opgebracht door betaling van de rioolheffing. De rioolheffing bestaat uit een eigenarentarief en een grootverbruikerstarief. Alle eigenaren betalen hetzelfde bedrag. Grote lozers die meer dan 250 m3 water lozen op de riolering betalen daarnaast nog een apart bedrag per m3 geloosd water. De rioolheffing is 100% kostendekkend.

Ontwikkelingen

De tarieven voor 2026 worden conform het Programma Water en Riolering 2026-2030 met 2,7% verlaagd ten opzichte van 2025. De gemeenteraad is op 15 mei 2025 hierover geïnformeerd middels de [Raadsbrief Programma Water en Riolering 2026-2030 - U-reka Gemeente Utrecht](#).

Afvalstoffenheffing

Algemeen

De afvalstoffenheffing is een gemeentelijke belasting die wordt geheven om de kosten te dekken voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. De afvalstoffenheffing wordt berekend op basis van de grootte van het huishouden.

Ontwikkelingen

Naast de gebruikelijke loon- en prijsstijgingen nemen de kosten verder toe door nieuwe ontwikkelingen. Een belangrijke oorzaak hiervan zijn de maatregelen uit de [Grondstoffennota 2020](#), zoals (de uitrol van) inzamelcontainers voor groente-, fruit- en etensresten (GFE) in de openbare ruimte, en de gebiedsaanpak voor afvalinzameling in de binnenstad. Daarnaast stijgen de afvalverwerkingskosten flink. Dit komt niet alleen door een algemene kostenstijging, maar ook door het Rijk, vanwege de invoering van een CO₂-belasting op het verbranden van restafval (naast de bestaande afvalstoffenbelasting). Ook nemen de transport- en inzamelkosten toe als gevolg van een verouderd wagenpark en daarmee samenhangende stijgende onderhouds- en inhuurkosten. De aanbesteding van nieuwe voertuigen heeft vertraging opgelopen door complexe vraagstukken als de invoering van de nul-emissiezone en de noodzakelijke verduurzaming van voertuigen, netcongestie en de nieuwbouw van de Tractieweg. De gemeenteraad is hierover in juli 2025 geïnformeerd met de volgende raadsbrief: [Verduurzaming gemeentelijk wagenpark en nieuwbouw stadswerf Tractieweg 2](#).

Hondenbelasting

Algemeen

De houder van een hond betaalt hondenbelasting. Het houden van blindengeleidehonden en andere honden met een specifieke functie zijn vrijgesteld van deze belasting. De belasting geldt per hond.

Ontwikkelingen

Het tarief voor 2026 wordt conform het jaarlijkse indexatiepercentage belastingen en heffingen verhoogd.

Toeristenbelasting

Algemeen

Personen van buiten de stad die in Utrecht overnachten in een hotel, B&B of een andere betaalde gelegenheid betalen toeristenbelasting. De belasting is een vast percentage van de overnachtingsprijs en wordt door de logies biedende ondernemer ingehouden en aan de gemeente afgedragen.

Ontwikkelingen

In de Voorjaarsnota 2024 is besloten het tarief vanaf 2026 te verhogen naar 10% van de overnachtingsprijs. Conform [Amendement A112 \(Humaan asielbeleid is een ondergrens waar wij Utrecht niet doorheen laten zakken\)](#) wordt dit gerealiseerd via een ingroeipad: in 2024 is gestart met 7%, in 2025 volgt 8,5% en vanaf 2026 wordt het tarief 10%.

Precariobelasting

Algemeen

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op, onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond met uitzondering van ondergrondse kabels en leidingen van nutsbedrijven. Het gaat bijvoorbeeld om uithangborden en terrassen, maar ook voor bouwterreinen op gemeentegrond wordt in het kader van inname openbare grond precario geheven.

Ontwikkelingen

De tarieven voor 2026 worden conform het jaarlijkse indexatiepercentage belastingen en heffingen verhoogd.

Parkeerbelasting

Algemeen

Parkeerbelastingen vormen een regulerende belasting. De belasting verbindt een prijs aan het parkeren in de stad op plaatsen waar de parkeerdruk hoog is. Op die manier wordt het parkeergedrag beïnvloed. Bezoekers van bewoners in het betaald parkeergebied kunnen tegen een gereduceerd tarief parkeren, als er bewonerskorting voor bezoek is gekocht. Voor deze korting geldt een maximum van 70 uur per kwartaal in zone A1 en A2, in zone B1 maximaal 120 uur per kwartaal. Er zijn aparte vergunningen voor zorgverleners die vaak parkeren in de stad zoals artsen, verloskundigen en mantel-/thuiszorg

Ontwikkeling

Per 1 januari 2026 worden de parkeertarieven op straat geïndexeerd. Op basis van de besluitvorming door de gemeenteraad wordt in het najaar van 2025 duidelijk wat de planning is voor de verdere uitbreiding van de gebieden met betaald parkeren vanaf 2026.

Bedrijveninvesteringszone

Algemeen

Utrecht kent één Bedrijveninvesteringszone (hierna: BIZ). Deze BIZ is gevestigd op de Woonboulevard. De aldaar gevestigde ondernemers betalen een belasting, waarvan de opbrengst door de gemeente weer wordt doorgestort aan een door deze ondernemers opgerichte vereniging die daarmee investeringen pleegt in het openbare gebied.

Ontwikkeling

In 2025 wordt een draagvlakmeting uitgevoerd om te beoordelen of er voldoende steun is voor voortzetting van de huidige regeling. De verwachting is dat de regeling in haar huidige vorm behouden blijft en nog voor het einde van het jaar ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Retributies

Retributies zijn verplichte betalingen aan de gemeente waarvoor wel een directe tegenprestatie wordt geleverd, zoals het behandelen van een paspoortaanvraag, een rijbewijs of een vergunning. De opbrengsten worden gebruikt om (een deel van) de kosten van deze diensten te dekken. Voorbeelden hiervan zijn leges, brug-, schut-, haven- en marktgelden, evenals de rechten voor gemeentelijke begraafplaatsen. Volgens de Gemeentewet mogen de totale opbrengsten van retributies niet hoger zijn dan de geraamde kosten. Binnen een verordening kan de kostendekkendheid per tarief verschillen, zolang het totaal binnen deze grens blijft.

Kostendekkendheid

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gepresenteerd van de geraamde baten en lasten uit de primaire programmabegroting 2025 en 2026. De tabel kent een onderverdeling per belastingverordening. Het betreft de legesverordening, leges omgevingsvergunningen, begraafplaatsrechten, brug-, schut- en havengelden en marktgelden.

Tabel: Kostendekkendheid retributies

x €1.000

Retributies	2025			2026		
	Baten	Lasten	KD-%	Baten	Lasten	KD-%
Algemeen (geen programma)	1	1	100	1	1	100
Betrouwbare overheid						
• Huwelijk en partnerschap	710	936	76	756	985	77
• Uittreksels/afschriften	641	652	98	658	674	98
• Reisdocumenten	4.457	4.523	99	4.622	4.701	98

Tabel: Kostendekkendheid retributies

x €1.000

Retributies	2025			2026		
	Baten	Lasten	KD-%	Baten	Lasten	KD-%
• Rijbewijzen	1.268	1.280	99	1.306	1.339	98
Duurzame bereikbaarheid						
• Leges Mobiliteits- en parkeergedrag	291	1.036	28	309	1.307	24
Aantrekkelijke en groene leefomgeving						
• Vergunningen openbare ruimte	2.459	2.438	101	3.365	3.908	86
• Evenementen(*)	650	1.285	51	664	1.302	51
Veilige stad						
• Vergunning voetbalwedstrijden	35	35	100	43	92	47
• Horeca(*)	930	1.281	73	916	1.242	74
• Gokken	3	3	100	26	25	104
• Sekswerk	1	1	100	11	11	100
• Exploatievergunning	3	54	6	8	121	7
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
• Woonruimte zaken	521	529	98	755	761	99
Totaal legesverordening	11.970	14.054	85	13.440	16.469	82
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
• Leges omgevingsvergunning	21.050	21.151	100	18.649	21.896	85
Aantrekkelijke en groene leefomgeving						
• Begraafplaatsrechten	1.455	1.542	94	1.523	1.586	96
• Brug-, schut- en havengelden	1.073	1.601	67	1.097	1.636	67
• Marktgelden	807	984	82	942	1.098	86
Totaal	36.355	39.332	92	35.651	42.685	84

Toelichting

In 2025 komt de kostendekkendheid uit op 84%. Deze daling hangt samen met lagere opbrengsten uit leges voor omgevingsvergunningen als gevolg van [netcongestie](#) (pag. 16), geen verdere geplande tariefsverhogingen bij evenementenvergunningen en het beperkte effect van de tariefsverhogingen bij horeca door lagere verwachte aantallen aanvragen. Een nadere toelichting over alle retributies is te vinden in de bijlage [Kostendekkendheid Tarieven en Leges](#).

Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Utrecht kunnen inwoners kwijtschelding krijgen voor bepaalde belastingen. Dit betreft de onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting. Het [kwijtscheldingsbeleid](#) geldt uitsluitend voor aanslagen die op naam staan van natuurlijke personen in de privésfeer. De gemeente past daarbij de maximaal toegestane kwijtscheldingsnorm van het Rijk toe.

Tabel: Kwijtschelding

x € 1.000

Belastingsoorten	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende-zaakbelasting	0	0
Rioolheffing	0	0
Afvalstoffenheffing	5.942	6.379
Hondenbelasting	51	51
Totaal	5.993	6.430

Toelichting op kwijtscheldingen

Voor de onroerende-zaakbelasting en de rioolheffing wordt geen kwijtschelding toegepast. Deze belastingen worden opgelegd aan woningeigenaren, waarbij de overwaarde van de woning meetelt in de vermogenstoets. Door de sterk gestegen huizenprijzen is het vermogen doorgaans te hoog om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Voor de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting zijn er wel bedragen aan kwijtscheldingen opgenomen. Verwacht wordt dat bij de afvalstoffenheffing het aantal aanvragen zal toenemen en de kosten daardoor stijgen.

Verbonden partijen

De paragraaf Verbonden Partijen geeft inzicht in de belangrijkste beleidsvoornemens en ontwikkelingen van rechtspersonen waarin de gemeente Utrecht een financieel én bestuurlijk belang heeft. Deze rechtspersonen worden ook wel de ‘verbonden partijen’ genoemd.

Belangrijkste uitgangspunten

- Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dit zijn onder andere gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen die een publiek belang behartigen en waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit van de gemeente zijn.
- Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.
- Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
- Om het primaat van de gemeenteraad zoveel mogelijk te waarborgen zijn we terughoudend met het aangaan van verbonden partijen.
- Hoofddregel is dan ook ‘nee, tenzij...’. De volgende indicatoren rechtvaardigen een uitzondering op de hoofddregel (niet limitatief):
 - Wettelijk verplicht
 - Schaalvoordelen of optimalisering bedrijfsvoering
 - Gebiedsindeling
 - Samen sterk, bundelen van bestuurlijke krachten
 - Kennis en expertise
 - Samen verantwoordelijk
 - Beleidsarm- of neutraal
- Bij het aangaan van een verbonden partij wordt het afwegingskader altijd vooraf aan de gemeenteraad voorgelegd.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Nota Verbonden Partijen 2015	2015	Hierin is het gemeentelijke beleid met betrekking tot verbonden partijen opgenomen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

De huidige nota verbonden partijen uit 2015 wordt in 2025 geactualiseerd. Het doel is onder meer om in de geactualiseerde nota meer handvatten te bieden, zoals een handreiking voor het maken van een beleidsmatige afweging en kaders voor het oprichten van een verbonden partij. Daarnaast wordt ingezet op het verder professionaliseren van de governance (sturing, beheer en toezicht) met betrekking tot de verbonden partijen, zoals aandacht voor de rollen van opdrachtgever en eigenaar, een risicogerichte aanpak en informatievoorziening richting de Raad.

Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen en actualiteiten uit de individuele overzichten (in Lijst van verbonden partijen) van de diverse verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Afvalverwerking Utrecht (AVU);

De geopolitieke ontwikkelingen en de economische ontwikkelingen van de afgelopen jaren zorgen voor oplopende loonkosten in de afvalbranche en hoge energietarieven. Daarnaast leidt het ook tot stagnatie van de afzet van gerecyclede grondstoffen. Gevolg is hogere verwerkingstarieven voor afvalstoffen en lagere opbrengsten voor gerecyclede grondstoffen.

Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU);

Afgelopen jaar heeft BghU een verbetertraject afgerond. Het verbetertraject had als doel de reguliere dienstverlening te verbeteren en achterstanden in te lopen. De dienstverlening is verbeterd en de achterstanden zijn ingelopen. In 2026 is het streven om de beoordeling vanuit de Waarderingskamer te verbeteren van twee sterren naar drie sterren.

Het Utrechts Archief (HUA);

In 2025 is de nieuwe meerjarenbeleidsperiode van HUA van start gegaan. De speerpunten en programma's richten zich op het verwerven, ontsluiten en benutten van de digitale en papieren archieven t.b.v. onderzoek, dienstverlening en cultuureducatie.

Op 1 januari 2027 wordt de nieuwe Archiefwet volgens de huidige planning van kracht. Vanaf dan is het Rijk niet langer bestuurlijk betrokken in de Regionaal Historische Centra in Nederland, waarvan HUA deel uitmaakt. De papieren Rijkscollectie blijft bij HUA, evenals de financiering door de Rijksoverheid via een SPUK-regeling (Specifieke Uitkering). De Uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling (GR) wordt ambtelijk voorbereid voor bestuurlijke besluitvorming door een werkgroep met waarin de gemeente Utrecht, Provincie Utrecht, het Rijk en HUA zijn vertegenwoordigd.

Tevens is een werkgroep onder leiding van de gemeente Utrecht aan het werk om een nieuwe GR op te stellen met 2 partijen: de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht. Deze aangepaste GR wordt naar verwachting in 2026 aangeboden aan de raad.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden;

Eind 2025 wordt de Toekomstvisie Stichtse Groenlanden (SGL) Staatsbosbeheer (SBB) 2040 en de daarbij behorende gebiedspaspoorten definitief vastgesteld. In 2026 starten SGL en SBB met de doorvertaling van de Toekomstvisie naar het 4 Jaren Uitvoeringsplan. Tevens wordt begonnen met het herijken van de verschillende ontwikkelplannen, waarmee de Ontwikkel-agenda voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt kan worden. Daarnaast wordt er door middel van het in 2025 geïmplementeerde Terrein Beheer Model gewerkt aan duurzaam beheer van de terreinen. Om binnen de begroting SGL te werken wordt ook in 2026 bepaald op welke wijze dit mogelijk is en op welke onderhoudskosten bezuinigd kan worden.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD);

In de Provincie Utrecht zijn 2 omgevingsdiensten actief, zijnde Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) en Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU). Vanwege kennisborging, efficiency en om te kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria zoals die vanuit het ministerie zijn voorgelegd zal er gefuseerd worden tot één omgevingsdienst. Het voornemen is dat de RUD per 1 januari 2026 fuseert met de ODRU tot de nieuwe Omgevingsdienst Utrecht (ODU) waarbij de dienstverlening de gehele provincie zal beslaan. Deze fusie wordt in 2025 voorbereid.

Vennootschappen en coöperaties

Coöperatie Wigo4it U.A.;

In de periode tot en met 2023 is Wigo4it afgebouwd tot een zogenaamde fit-for-purpose-organisatie voor de applicatie Socrates voor de inkomensvoorziening. De begroting is afgebouwd tot het niveau van de meerjarenbegroting. Begin 2025 is de reserve Reorganisatie en Transitie vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Hierdoor is de contributie voor 2025 verlaagd. In de periode van de afbouw en daarna bestaat het risico van vertraging bij zowel Wigo4it als bij de gemeente Utrecht. Dit risico heeft zich in 2025 voorgedaan. De overgang naar de opvolger van de applicatie RMW is uitgesteld tot oktober 2025, waarbij ook de applicatie Galo wordt uitgefaseerd. Daarnaast zet de G4 in 2026 in op harmonisatie en standaardisatie van inkomensdienstverlening.

N.V. Vitens;

Het financiële kader waarbinnen alle landelijke waterbedrijven opereren is de WACC. Dit is een methodiek die borgt dat waterbedrijven geen overwinsten maken. In november 2025 wordt de nieuwe WACC voor de periode tot en met 2028 vastgesteld. De WACC heeft ook invloed op de watertarieven. Mede als gevolg van de watertransitie voorziet Vitens de komende jaren een sterke toename van haar investeringsniveau. Daarvoor moet Vitens geld lenen. De geldende WACC-regulering belemmert Vitens om voldoende eigen vermogen op te bouwen. Dat eigen vermogen is nodig om voldoende externe financiering aan te kunnen trekken. Daarmee bestaat de kans dat Vitens in de toekomst aan de aandeelhouders vraagt om aandelenkapitaal bij te storten. Omdat het eigen vermogen onder het minimumniveau ligt dat Vitens in haar financiële continuïteitsbeleid heeft bepaald, keert zij al enige jaren geen dividend uit. De verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven.

UW Holding B.V.;

De gemeente (als aandeelhouder) en de raad van commissarissen hebben eind 2023 besloten om UW Holding onder verscherpt toezicht te plaatsen (raadsbrief 23 december 2023). Daarnaast heeft UW de opdracht gekregen een realistisch herstelplan voor de toekomst te maken om de doelstellingen uit het Ondernemingsplan 2023-2026 en de transitie naar een sociaal ontwikkelbedrijf te realiseren. UW heeft hierin ondersteuning gekregen van de Galan Groep (zie raadsbrief 3 juni 2024). In het herstelplan is een delivery agenda opgenomen. Deze bevat de onderwerpen en sturing om op de korte termijn in control te komen en prestaties te realiseren. De voortgang op de delivery agenda wordt maandelijks door de gemeente gemonitord. Op 7 mei 2025 is aan de raad een brief gestuurd over de toekomstscenario's voor UW Holding. Invlechting van UW Holding bij WenI wordt daarbij als stip op de horizon genoemd. Een businesscase met de verdere uitwerking hiervan wordt aan het eind van 2025 opgeleverd en op basis daarvan zal een voorstel voor een definitieve keuze worden aangeboden bij de raad.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) regio Utrecht;

De ROM stelt beleidsdoelen in lijn met haar Meerjarenstrategie 2023-2026 en de Regionale Economische Agenda 2020-2027. Binnen de kerntaken op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren is er specifieke focus bij de ROM op de kleinere, innovatieve bedrijven die nu nog ontbreken in de waardeketens en het verder uitbouwen van de regionale ecosystemen. Hierdoor worden missende schakels toegevoegd die het bestaande bedrijfsleven versterken en die innovatieve oplossingen bieden voor maatschappelijke opgaven. In 2026 werken de ROM en aandeelhouders aan de nieuwe Meerjarenstrategie. Onderdeel hiervan is ook het meerjarige financiële perspectief. De huidige ROM bestuursovereenkomst is t/m eind 2025 verlengd en dient per 2026 vernieuwd te worden.

WKO Merwede B.V.;

In 2026 wordt het WKO-grid in Merwede aangelegd, inclusief bronnen en TEO-installatie, en wordt gestart met de realisatie van de eerste centrales in de bouwblokken. Dit alles zodat het in 2027 gereed is voor de warmtelevering aan de woningen. WKO Merwede BV ziet toe op de uitvoering van het werk door Essent, en spant zich verder in voor het uitrollen van de netcongestieaanpak in Merwede.

Mobiliteitsbedrijf Merwede B.V.;

In 2025 wordt toegewerkt naar de contractering van een leverancier voor parkeermanagementsystemen in de parkeergarages, wordt een marktconsultatie georganiseerd voor logistieke dienstverleners, worden de parkeerproducten voor bewoners gespecificeerd en worden huurovereenkomsten gesloten voor de verschillende garages in Merwede.

Stichtingen en verenigingen**Vereniging Parkmanagement Papendorp;**

Het huidige contract met de vereniging loopt tot 31-12-2025. Er wordt in 2025 een traject gestart die moet leiden tot de aanbesteding voor een nieuw contract. In januari 2026 komt er een nieuwe partij voor de komende jaren.

Vereniging Parkmanagement De Wetering - Haarrijn;

Het contract voor parkmanagement met deze vereniging is in mei 2025 met een jaar verlengd conform de voorwaarden uit het vorige contract.

VvE Gebiedsvereniging Merwede;

De oprichting van deze gebiedsvereniging is voorzien einde 2025.

De overige verbonden partijen uit de onderstaande lijst hebben geen actualiteiten te melden.

Lijst van verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Afvalverwerking Utrecht (AVU)

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Soest
Website	http://www.avu.nl/cms/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht is een samenwerkingsverband van de gemeenten binnen de provincie Utrecht met uitvoeringstaken op het gebied van afvalverwijdering.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	0%
- Percentage stemrecht	9,33%
Deelnemers	Overige gemeenten provincie Utrecht: Amersfoort, Baarn, De Bilt, De Ronde Venen, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De geopolitieke ontwikkelingen en de economische ontwikkelingen van de afgelopen jaren zorgen voor oplopende loonkosten in de afvalbranche en hoge energietarieven. Daarnaast leidt het ook tot stagnatie van de afzet van gerecyclede grondstoffen. Gevolg is hogere verwerkingstarieven voor afvalstoffen en lagere opbrengsten voor gerecyclede grondstoffen.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	0	0	0
Vreemd vermogen	20800	14100	15333
Resultaat	0		

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	17478	19000	19000	19000

Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BghU)

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://bghu.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	
- Percentage stemrecht	
Deelnemers	Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Zeist en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Afgelopen jaar heeft BghU het verbetertraject afgerond. Het verbetertraject had als doel de reguliere dienstverlening te verbeteren en achterstanden in te lopen. De dienstverlening is verbeterd en de achterstanden zijn ingelopen. In 2026 is het streven om de beoordeling vanuit de Waarderingskamer te verbeteren van twee sterren naar drie sterren.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	970	878	757
Vreemd vermogen	8866	7339	7339
Resultaat	29		

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	8257	9231	9440	9645

GGD regio Utrecht (GGDrU)

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Zeist
Website	https://www.ggdru.nl/inwoners.html
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de Provincie Utrecht, waaronder de Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de gemeente Utrecht staan verwoord in het arrangement Publieke Gezondheid dat de gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	4,00%
- Percentage stemrecht	13,00%
Deelnemers	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist
Status-risico	Laag

Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026

In 2026 zijn belangrijke pijlers voor de GGDrU:

- Publieke gezondheidszorg; een maatschappelijke zorg: GGDrU zet in op versterking van haar kennis- en adviesfunctie rond drie thema's: mentale gezondheid jeugd, dubbele vergrijzing en een gezonde leefomgeving, als antwoord op maatschappelijke uitdagingen.
- Een gezonde en veilige leefomgeving: De focus ligt op infectieziektebestrijding (zoals schurft, kinkhoest, mazelen), verhogen van vaccinatiegraad, positionering in het ruimtelijk domein, en samenwerking met woningcorporaties tegen binnenmilieuproblematiek.
- Kansrijk opgroeien: GGDrU investeert in vroegtijdige signalering en preventie via Jeugdgezondheidszorg, Kansrijke Start, mentale gezondheid jongeren en collectieve gezondheidsbevordering op scholen.
- Langer gezond zelfstandig: De organisatie versterkt haar rol bij sociaal kwetsbare inwoners via OGGZ en richt zich op gezond ouder worden, onderbouwd door data-gedreven onderzoek en beleidsadvies.
- Vitale en wendbare organisatie: GGDrU werkt aan een robuuste organisatie door middel van een transformatieopdracht gericht op kennisdeling, diversiteit en digitalisering, met aandacht voor informatiebeveiliging en strategische personeelsontwikkeling.

Status Verbonden partij

Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	2935	2738	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	27354	29734	Nog niet bekend

Resultaat

2477

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	2464	2557	2557	2557

Het Utrechts Archief (HUA)

Algemene gegevens

Vestigingsplaats

Utrecht

Website	https://hetutrechtsarchief.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	48%
- Percentage stemrecht	40%
Deelnemers	De minister van OCW, gedeputeerde staten provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht in de gemeenschappelijke regeling. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in 2019 een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling van kracht geworden
Status-risico	Midden
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	<ul style="list-style-type: none"> • In 2025 is de nieuwe meerjarenbeleidsperiode van HUA van start gegaan. De speerpunten en programma's richten zich op het verwerven, ontsluiten en benutten van de digitale en papieren archieven tbv onderzoek, dienstverlening en cultuureducatie. • Op 1 januari 2027 wordt de nieuwe Archiefwet volgens de huidige planning van kracht. Vanaf dan is het Rijk niet langer bestuurlijk betrokken in de Regionaal Historische Centra in Nederland, waarvan HUA deel uitmaakt. De papieren Rijkscollectie blijft bij HUA, evenals de financiering door de Rijksoverheid via een SPUK-regeling (Specifieke Uitkering). De Uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling (GR) wordt ambtelijk voorbereid voor bestuurlijke besluitvorming door een werkgroep met waarin de Gemeente Utrecht, Provincie Utrecht, het Rijk en HUA zijn vertegenwoordigd. • Tevens is een werkgroep onder leiding van de gemeente Utrecht aan het werk om een nieuwe GR op te stellen met 2 partijen: de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht. Deze aangepaste GR wordt naar verwachting in 2026 aangeboden aan de raad.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	2273	1940	1450
Vreemd vermogen	1321	941	918

Resultaat 14

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	3694	3694	4077	4077

Recreatieschap Stichtse Groenlanden**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.recreatieschapstichtsegroenlanden.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	23,70%
- Percentage stemrecht	10% Algemeen Bestuur / 18,75% Dagelijks Bestuur
Deelnemers	Provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, de Bilt, Houten, Nieuwegein, IJsselstein, Woerden, Stichtse Vecht en Lopik
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Eind 2025 wordt de Toekomstvisie Stichtse Groenlanden (SGL) Staatsbosbeheer (SBB) 2040 en de daarbij behorende gebiedspaspoorten definitief vastgesteld. In 2026 starten SGL en SBB met de doorvertaling van de Toekomstvisie naar het 4 Jaren Uitvoeringsplan. Tevens wordt begonnen met het herijken van de verschillende ontwikkelplannen, waarmee de Ontwikkel-agenda voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt kan worden. Daarnaast wordt er door middel van het in 2025 geïmplementeerde Terrein Beheer Model gewerkt aan duurzaam beheer van de terreinen. Om binnen de begroting SGL te werken wordt ook in 2026 bepaald op welke wijze dit mogelijk is en op welke onderhoudskosten bezuinigd kan worden.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	3895	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	7414	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 341

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	1427	1502	1502	1502

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.rudutrecht.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	11,36%
- Percentage stemrecht	8,30%
Deelnemers	Provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Naar verwachting gaan de RUD en de Omgevingsdienst regio Utrecht (OdrU) per 1 januari 2026 op in de ODU (Omgevingsdienst Utrecht). Het percentage eigenaarsbelang en stemrecht wijzigt dan ook. Besluit moet worden genomen in oktober 2025.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	2948	1028	1028
Vreemd vermogen	8607	15289	15289

Resultaat 1402

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	2669	3977	3977	3977

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.vru.nl/
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Publiek belang	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweerbzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	32%
- Percentage stemrecht	12,54%
Deelnemers	Alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht. De politie Midden-Nederland is met een convenant verbonden aan de Veiligheidsregio
Status-risico	Midden

Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026

2026 is vooralsnog beleidsarm. Huidige taken worden voortgezet. Naar verwachting worden eind 2025 (maar uitstel is voorstelbaar) bestuurlijke keuzes gemaakt over een aantal zaken die dan in 2026 verder uitgewerkt moeten worden en waarschijnlijk pas vanaf 2027 geëffectueerd worden. Het gaat om het wel of niet overdragen van het vastgoedbeheer (kazernes, kantoren e.d.) van gemeenten aan VRU en over de inhoudelijke taken van VRU voor de komende jaren. Daaruit volgt de gemeentelijke bijdrage voor de komende jaren. VRU geeft aan meer geld nodig te hebben om het groeiende inwoneraantal te bedienen en de nieuwe risico's te kunnen beheersen. Gemeenten geven aan dat er bezuinigd moet worden. Bij de financiële gegevens hieronder wijken het Eigen Vermogen en het resultaat af van de cijfers die opgenomen zijn bij de paragraaf verbonden partijen in de gemeentelijke jaarrekening 2024. Dit heeft twee oorzaken: Ten eerste is in de jaarrekening 2024 het gemeentelijke resultaat opgenomen, maar dat had het resultaat van de VRU (7,288 miljoen euro) moeten zijn. Ten tweede heeft het algemeen bestuur van 7 juli een wijziging doorgevoerd in de conceptjaarrekening 2024, waardoor het eigen vermogen verlaagd is naar 34,601 miljoen euro.

Status Verbonden partij	Te continueren
-------------------------	----------------

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	34601	30288	29361
Vreemd vermogen	71108	69631	75308

Resultaat	7.288
-----------	-------

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	32424	36030	34730	34730

Vennootschappen en coöperaties

Coöperatieve Vereniging Wigo4it U.A.

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Den Haag
Website	https://www.wigo4it.nl/
Juridische vorm	Vereniging coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid
Publiek belang	Wigo4it verzorgt de administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Hierdoor ontvangen de inwoners (onder meer) tijdig de juiste bijstandsuitkering.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	9,84%
- Percentage stemrecht	25%
Deelnemers	Gemeenten Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	<p>In de periode tot en met 2023 is Wigo4it afgebouwd tot een zogenaamde fit-for-purpose-organisatie voor de applicatie Socrates voor de inkomensvoorziening.</p> <p>De begroting is afgebouwd tot het niveau van de meerjarenbegroting. Begin 2025 is de reserve Reorganisatie en Transitie vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Hierdoor is de contributie voor 2025 verlaagd.</p> <p>In de periode van de afbouw en daarna bestaat het risico van vertraging bij zowel Wigo4it als bij de gemeente Utrecht. Dit risico heeft zich in 2025 voorgedaan.</p> <p>De geplande invoerdatum voor de overgang naar de opvolger van de applicatie RMW is verplaatst naar oktober 2025. Het realiseren van deze datum vraagt stevige sturing vanuit Werk en Inkomen en vanuit het programma Versterken Common Ground van CIO Office.</p> <p>In 2025 faseren we ook de applicatie Galo uit. We sluiten hierbij aan op de in Den Haag gerealiseerde oplossing en geven vorm aan het samenwerkingsverband hiervoor.</p> <p>In 2026 wordt door de G4 aandacht geschonken aan de wijze waarop harmonisatie en standaardisatie van dienstverlening, processen en ICT op het gebied van inkomensdienstverlening kan worden gerealiseerd.</p>
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	4420	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	10377	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 1002

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	2058	2161	2269	2269

Vleuten-De Meern zelfstandig BV

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Er is geen Website
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	Uitvoeren van grondexploitatie.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	100%
- Percentage stemrecht	100%
Deelnemers	Gemeente Utrecht
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De B.V. wordt geliquideerd.
Status Verbonden partij	Te beëindigen

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	18	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	0	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 0

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

BNG Bank NV

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Den Haag
Website	https://www.bngbank.nl/
Juridische vorm	Naamloze (structuur)vennootschap
Publiek belang	De BNG Bank NV is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	1,37%
- Percentage stemrecht	1,37%
Deelnemers	Staat der Nederlanden, Provincies, gemeenten en een Hoogheemraadschap
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De BNG is voor haar bedrijfsvoering voor een belangrijk deel afhankelijk van externe renteontwikkelingen. BNG heeft de status van inkoopcombinatie van financiering voor o.a. gemeenten. Daar zijn richting de BNG-klanten geen verdere beleidsdoelen aan verbonden.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	4777000	4800000	4850000
Vreemd vermogen	12614000	140000000	160000000

Resultaat 294000

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	-1500	-1500	-1500	-1500

NV Vitens

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Zwolle
Website	https://www.vitens.nl/
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap
Publiek belang	Maken en leveren van drinkwater voor bedrijven en inwoners in het verzorgingsgebied.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	4.95%
- Percentage stemrecht	4,95%
Deelnemers	Provincies Overijssel, Friesland, Gelderland, Utrecht en Flevoland en 92 gemeenten.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Het financiële kader waarbinnen alle landelijke waterbedrijven opereren is de WACC. Dit is een methodiek die borgt dat waterbedrijven geen overwinsten maken. In november 2025 wordt de nieuwe WACC voor de periode tot en met 2028 vastgesteld. De WACC heeft ook invloed op de watertarieven. Mede als gevolg van de watertransitie voorziet Vitens de komende jaren een sterke toename van haar investeringsniveau. Daarvoor moet Vitens geld lenen. De geldende WACC-regulering belemmert Vitens om voldoende eigen vermogen op te bouwen. Dat eigen vermogen is nodig om voldoende externe financiering aan te kunnen trekken. Daarmee bestaat de kans dat Vitens aandeelhouders verzoekt om aandelenkapitaal bij te storten. Omdat het eigen vermogen niet het minimumniveau heeft dat Vitens in haar financiële continuïteitsbeleid heeft bepaald keert zij al enige jaren geen dividend uit en de verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	713600	750000	785000
Vreemd vermogen	1684800	1750000	1850000

Resultaat 34500

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel N.V.

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.stadsherstel-utrecht.nl/
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap
Publiek belang	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten. De Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incourante objecten. Voorbeelden daarvan zijn het Doelenhuis, de voormalige Brandweerkazerne Korte Minrebroederstraat/ Stadhuisplein, woningcomplex De Zeven Steegjes, Molen De Ster en gasthuis Leeuwenbergh, het project Lofen en als exploitant van landhuis Oud-Amelisweerd. De NV houdt belangrijke monumenten in stand, om die reden is de gemeente Utrecht sinds de oprichting van de NV in 1985 aandeelhouder. Het bezit van de NV omvat per 2025 218 wooneenheden en 47 bedrijfs-/kantoorruimten in de gemeente Utrecht en daarnaast 20 wooneenheden in De Bilt.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	10%
- Percentage stemrecht	10%
Deelnemers	Aandeelhouders met een belang van meer dan 5%: Stichting Administratiekantoor Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel, ASR Levensverzekering, REI Fund Netherlands BV, Van Lanschot Kempen BV, Stichting Pensioenfonds voor de Architectenbureaus, gemeente Utrecht (ca. 10% van de aandelen). Daarnaast diverse fondsen, bedrijven, organisaties en particulieren.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Een belangrijke beleidsdoel voor 2026 van het Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel is restauratie en herbestemming van de in 2024 verworven monumenten aan de Mariastraat (12, 28 en 30). Daarnaast wordt er ingezet op verdere samenwerking met de Stichting Utrechts Monumentenfonds en het voortzetten van verduurzamen van het eigen bezit.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	7670	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	9023	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Resultaat	930		

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

UW Holding BV

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats	Utrecht
Website	https://www.uw.nl/
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	100%
- Percentage stemrecht	100%
Deelnemers	Gemeente Utrecht (100% aandeelhouder)
Status-risico	Midden

Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026

De gemeente (als aandeelhouder) en de raad van commissarissen hebben eind 2023 besloten om UW Holding onder verscherpt toezicht te plaatsen (raadsbrief 23 december 2023). Daarnaast heeft UW Holding de opdracht gekregen een realistisch herstelplan voor de toekomst te maken om de doelstellingen uit het Ondernemingsplan 2023-2026 en de transitie naar een sociaal ontwikkelbedrijf te realiseren. UW Holding heeft hierin ondersteuning gekregen van de Galan Groep (zie raadsbrief 3 juni 2024). In het herstelplan is een delivery agenda opgenomen. Deze bevat de onderwerpen en sturing om op de korte termijn in control te komen en prestaties te realiseren. De voortgang op de delivery agenda wordt maandelijks door de gemeente gemonitord. Op 7 mei 2025 is aan de raad een brief gestuurd over de toekomstscenario's voor UW Holding. Invlechting van UW Holding bij WenI wordt daarbij als stip op de horizon genoemd. Een businesscase met de verdere uitwerking hiervan wordt aan het eind van 2025 opgeleverd en op basis daarvan zal een voorstel voor een definitieve keuze worden aangeboden bij de raad.

In de begroting 2025 gaat UW Holding uit van een tekort in 2025 van 1,5 miljoen euro. In de Voorjaarnota 2025 van de gemeente Utrecht is 0,5 miljoen euro voor 2025 opgenomen, de overige 1,0 miljoen euro wordt opgevangen binnen het programma werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid. We zien enerzijds de tekorten op korte termijn afnemen als gevolg van betere sturing. Anderzijds zien we de tekorten op lange termijn (weer) toenemen als gevolg van autonome ontwikkelingen (uitstroom Wsw). Voor 2026 is in de Voorjaarsnota 2025 een extra bijdrage van 0,6 miljoen euro opgenomen.

Status Verbonden partij

Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	1928	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	15740	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat

1079

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	2950	2100	1500	1500

Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	Economische ontwikkeling in de wijk Lombok stimuleren door panden te kopen, te herstellen en te verhuren of verkopen om een grotere diversiteit aan ondernemingen te bewerkstelligen.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	95%
- Percentage stemrecht	33,3%
Deelnemers	Gemeente Utrecht (95% aandelen), Plegt- Vos, Rabobank en B0-ex
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Voortzetten van bestaande werkzaamheden
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	3364	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	2808	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 143

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

WOM Beheer Noordwest BV

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

Publiek belang

Het bevorderen van de stedelijke herstructurering in de wijk Noordwest in de gemeente Utrecht met het oog op verbetering van de leefbaarheid en de sociaaleconomische ontwikkeling in die wijk, alsmede het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, ontwikkelen, beheren, verbeteren, exploiteren en verhuren van onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen, en ten slotte al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Het speerpunt van de WOM is gericht op verbeteren van de sociaaleconomische ontwikkeling van de Amsterdamsestraatweg.

Bestuurlijk belang

- Percentage eigenaarsbelang 100%

- Percentage stemrecht 100%

Deelnemers Gemeente Utrecht

Status-risico Laag

Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026 Voortzetten van bestaande werkzaamheden

Status Verbonden partij Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat

Nog niet bekend

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht

Algemene gegevens

Vestigingsplaats Utrecht

Website [ROM Regio Utrecht](#)

Juridische vorm BV (opgericht in 2020)

Publiek belang	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem.
----------------	--

Bestuurlijk belang

- Percentage eigenaarsbelang	11,65%
- Percentage stemrecht	11,65%

Deelnemers	Ministerie EZK, Provincie Utrecht, Gemeente Utrecht, Gemeente Amersfoort, Gemeente Hilversum, Universiteit Utrecht, UMC Utrecht
------------	---

Status-risico	Laag
---------------	------

Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De ROM stelt beleidsdoelen in lijn met haar Meerjarenstrategie 2023-2026 en de Regionale Economische Agenda 2020-2027. Binnen de kerntaken op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren is er specifieke focus bij de ROM op de kleinere, innovatieve bedrijven die nu nog ontbreken in de waardeketens en het verder uitbouwen van de regionale ecosystemen. Hierdoor worden missende schakels toegevoegd die het bestaande bedrijfsleven versterken en die innovatieve oplossingen bieden voor maatschappelijke opgaven. In 2026 werken de ROM en aandeelhouders aan de nieuwe Meerjarenstrategie. Onderdeel hiervan is ook het meerjarige financiële perspectief. De huidige ROM bestuursovereenkomst is t/m eind 2025 verlengd en dient per 2026 vernieuwd te worden.
---	---

Status Verbonden partij	Te continueren
-------------------------	----------------

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	47339	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	13754	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat	1822
-----------	------

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	1056	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Rom regio Utrecht
Juridische vorm	BV (opgericht in 2020)
Publiek belang	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem. De Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht BV is opgericht om in fondsen te kunnen deelnemen anders dan het ROM Participatiefonds.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	11,65%
- Percentage stemrecht	11,65%
Deelnemers	Provincie Utrecht, Gemeente Utrecht, Gemeente Amersfoort, Gemeente Hilversum, Universiteit Utrecht, UMC Utrecht
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De ROM stelt beleidsdoelen in lijn met haar Meerjarenstrategie 2023-2026 en de Regionale Economische Agenda 2020-2027. Binnen de kerntaken op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren is er specifieke focus bij de ROM op de kleinere, innovatieve bedrijven die nu nog ontbreken in de waardeketens en het verder uitbouwen van de regionale ecosystemen. Hierdoor worden missende schakels toegevoegd die het bestaande bedrijfsleven versterken en die innovatieve oplossingen bieden voor maatschappelijke opgaven. In 2026 werken de ROM en aandeelhouders aan de nieuwe Meerjarenstrategie. Onderdeel hiervan is ook het meerjarige financiële perspectief. De huidige ROM bestuursovereenkomst is t/m eind 2025 verlengd en dient per 2026 vernieuwd te worden.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	109	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	3366	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 67

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	0	0	0	0

WKO Merwede B.V.**Algemene gegevens**

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	-
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	Het exploiteren van de Energie-installatie voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	37,12%
- Percentage stemrecht	50%
Deelnemers	Gemeente Utrecht, Merwede Real Estate, OC Merwede-C, DD Invest, Merwede Vijf en BPD
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	In 2026 wordt het WKO-grid in Merwede aangelegd, inclusief bronnen en TEO-installatie, en wordt gestart met de realisatie van de eerste centrales in de bouwblokken. Dit alles zodat het in 2027 gereed is voor de warmtelevering aan de woningen. WKO Merwede BV ziet toe op de uitvoering van het werk door Essent, en spant zich verder in voor het uitrollen van de netcongestieaanpak in Merwede.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens			
	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026

Eigen vermogen	10	10	10
Vreemd vermogen	0	0	0

Resultaat	0
-----------	---

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht				
	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	52	43	0	0

Mobiliteitsbedrijf Merwede B.V.

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Publiek belang	De gebiedsontwikkeling van het gebied Merwerekanaalzone deelgebied 5 in Utrecht.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	37,12%
- Percentage stemrecht	50%
Deelnemers	Gemeente Utrecht, Merwede Real Estate Holding B.V. te Eindhoven, Merwede Vijf B.V. te Utrecht, OC Merwede-C Beheer B.V. te Zoetermeer
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	In 2025 wordt toegewerkt naar de contractering van een leverancier voor parkeermanagementsystemen in de parkeergarages, wordt een marktconsultatie georganiseerd voor logistieke dienstverleners, worden de parkeerproducten voor bewoners gespecificeerd en worden huurovereenkomsten gesloten voor de verschillende garages in Merwede.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	93	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	46	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat 0

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	91	327	1470	186

Stichtingen en verenigingen

Vereniging parkmanagement Papendorp

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Vereniging
Publiek belang	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	
- Percentage stemrecht	
Deelnemers	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Het huidige contract met de vereniging loopt tot 31-12-2025. Er wordt in 2025 een traject gestart die moet leiden tot de aanbesteding voor een nieuw contract. In januari 2026 komt er een nieuwe partij voor de komende jaren.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	335	350	350	350

Vereniging parkmanagement De Wetering - Haarrijn

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Vereniging
Publiek belang	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	
- Percentage stemrecht	
Deelnemers	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Het contract voor parkmanagement met de vereniging is in mei 2025 met een jaar verlengd conform de voorwaarden uit het vorige contract.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat Nog niet bekend

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	400	400	400	400

VvE P&R Uithof/Sciencepark Utrecht

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	VvE P+R Utrecht Science Park: https://www.spark-parkeren.nl/project/vve-pr-utrecht-science-park
Juridische vorm	Vereniging
Publiek belang	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier hoopt de gemeente een goed alternatief te bieden voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is daarom eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof. De Vereniging van eigenaren regelt het beheer, de vaste lasten en het onderhoud.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	25%
- Percentage stemrecht	25%
Deelnemers	Universiteit Utrecht, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Hogeschool Utrecht, gemeente Utrecht
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	Er zijn geen specifieke ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026 te melden.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	1116	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	119	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat -102

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	239	239	239	239

VvE Gebiedsvereniging Merwede

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Utrecht
Website	Geen
Juridische vorm	Vereniging
Publiek belang	Uitvoeren van specifieke taken ten behoeve van de leefbaarheid van de wijk.
Bestuurlijk belang	
- Percentage eigenaarsbelang	n.t.b.
- Percentage stemrecht	n.t.b.
Deelnemers	Erfpachters die lid zijn van de vereniging.
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2026	De oprichting van de gebiedsvereniging is voorzien einde 2025.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

Financiële gegevens

	Jaarrekening 2024	Prognose 01-01-2026	Prognose 31-12-2026
Eigen vermogen	n.v.t.	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	n.v.t.	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Resultaat n.v.t.

x €1.000

Bijdrage gemeente Utrecht

	2025	2026	2027	2028
Jaarlijks	1	1	55	55

Grondbeleid

De paragraaf bevat op hoofdlijnen de beleidsmatige uitgangspunten voor het grondbeleid zoals opgenomen in de beleidsnota grondbeleid.

De gemeente Utrecht heeft de verantwoordelijkheid voor de regie op gebiedsontwikkelingen in de stad. Voor veel lokale activiteiten is grond nodig. Plannen op het gebied van onder andere wonen, werkgelegenheid en recreatie hebben gevolgen voor het grondgebruik in de gemeente. Bij verandering van het grondgebruik moet het toegestane grondgebruik worden veranderd binnen de geldende regels en maatregelen van de gemeente.

Belangrijkste uitgangspunten

- Het grondbeleid is een middel om de doelstelling Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen en de bijbehorende ambities op het gebied van voldoende betaalbare woningen, circulair bouwen, mobiliteit, duurzaamheid en een groene openbare ruimte te kunnen realiseren. Op basis van de Beleidsnota Grondbeleid 2024 zal de gemeente hiervoor, indien nodig, een stevigere rol oppakken om deze maatschappelijke doelen te halen. De inzet van actief grondbeleid en de strategische inzet van grondposities wordt toegepast waar dit toegevoegde waarde heeft. Uiteraard alleen op het moment dat de risico's verbonden aan actief grondbeleid beheersbaar zijn. Deze beleidslijn staat ook in het Coalitieakkoord "Investeren in Utrecht".
- De tussentijdse winstnemingen worden bepaald door de in het BBV voorgeschreven POC-methodiek (percentage of completion), waarbij de winst wordt berekend naar de mate van realisatie.
- Aan de basis van het Utrechts Grondbeleid ligt de Omgevingswet (OW) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); deze zorgen ervoor dat de gemeente de door haar gewenste rol zo goed mogelijk kan vormgeven.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Beleidsnota Grondbeleid Gemeente Utrecht 2024	2024	Beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente. Vaststelling door gemeenteraad najaar 2024.
Meerjaren Perspectief Ruimte	2025	In het Meerjaren Perspectief Ruimte analyseren wij jaarlijks de voortgang van de uitvoering van ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040).
Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen	2023	Beschrijft op welke manier de gemeente kostenverhaal toepast voor zogenoemde bovenwijkse voorzieningen. Daarbij gaat het om publieke investeringen die nodig zijn om het casco van de stad op orde te houden en die mede noodzakelijk zijn vanwege de toevoeging van woon- en werklocaties in de stad.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR), met daarin onder andere de voortgang van de lopende grondexploitaties, maakt onderdeel uit van de Voorjaarsnota. Onderdeel van deze rapportage is een vertrouwelijke bijlage met gedetailleerde informatie per grondexploitatieproject.

Bij de behandeling van de begroting wordt in de tweede bestuursrapportage op basis van actuele informatie gerapporteerd over (mogelijke) wijzigingen ten opzichte van het MPR voor de lopende grondexploitatieprojecten. Dit gebeurt aan de hand van de belangrijkste indicatoren, zoals de grondprijs, het aantal m2 kantoorruimte, de fasering van de woningmarkt (en eventuele noodzakelijk geachte herprogrammering), de rente en de mogelijke impact van andere ontwikkelingen/politieke keuzes. Naast de actuele informatie over de grondexploitatieprojecten, de tussentijdse winstnemingen, het verloop van de reserve grondexploitatie en de stand van de voorziening ten behoeve van negatieve grondexploitaties, wordt ook gerapporteerd over de investeringsimpuls RSU en de voortgang van de woningbouwproductie.

De inhoudelijke ontwikkelingen binnen de gemeentelijke grondexploitaties worden in het programma Ontwikkelen en Wonen voor iedereen toegelicht.

In 2023 is een geactualiseerde BBV-Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken verschenen. Eén van de wijzigingen ingaande 1 januari 2025 is dat het voor grondexploitaties die een resterende looptijd hebben van langer dan 10 jaar niet meer toegestaan is om winst te nemen op basis van een positieve eindwaarde. Dit deed zich in Utrecht voor bij de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn. Mede hierom is de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 afgesloten en zijn tegelijkertijd twee nieuwe grondexploitaties geopend. De grondexploitatie Leidsche Rijn "Uitvoeringsprogramma" bestaat uit projecten die binnen 10 jaar worden opgeleverd en de grondexploitatie Leidsche Rijn "A2-zone" bestaat uit projecten met een langere looptijd dan 10 jaar.

Grondbeleid

- De Beleidsnota Grondbeleid 2024 beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die hieraan kunnen ondersteunen. De daadwerkelijke inzet van instrumenten wordt per project door de raad vastgesteld.
- Per gebied en locatie moet de rol van de gemeente worden gedefinieerd. De hogere dichtheden, die we bijvoorbeeld in de Merwedekanaalzone en het Beurskwartier willen realiseren in samenhang met de hoge ambities als het gaat om gezonde verstedelijking op het gebied van duurzaamheid en mobiliteit, vragen om een expliciete en regisserende rol. De uitgangspunten voor de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 – waarbij nadrukkelijk wordt gekozen om de groei van de stad te benutten om gezonde stedelijk leven voor iedereen te versterken met als eerste prioriteit verdichting - zijn hierbij richtinggevend.

Instrumenten grondbeleid

Het instrumentarium waarvan gebruik gemaakt kan worden bij het uitvoeren van het grondbeleid zijn, naast vrijwillige verwerving, onder meer voorkeursrecht, onteigening, kostenverhaal en erfpacht. Het beschikbare instrumentarium alsmede de bestuurlijke en ambtelijke bevoegdheden ten aanzien van de inzet van het instrumentarium staan beschreven in de Beleidsnota Grondbeleid 2024 en het bijbehorende Verwervings- en taxatieprotocol.

Prognose van de te verwachten resultaten

Zoals vermeld in het MPR 2025, zijn de te verwachten resultaten op netto contante waarde als volgt:

Grondexploitatie (miljoen euro op Netto Contante Waarde)	Saldo MPR 2024	Geopende grondexploitaties	Mutatie lopende grond- exploitaties	Winstneming over 2024	Saldo MPR 2025
Gemeentelijke grondexploitaties	-70,1	-21,8	53,9	31,5	-69,5

De te verwachten resultaten op eindwaarde zijn als volgt:

Grondexploitatie	2025
Gemeentelijke grondexploitaties	-30,8 miljoen euro

Voor nadere detaillering en een overzicht van de eindresultaten per grondexploitatie verwijzen wij naar de geheime bijlage bij het MPR 2025 "Gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht". In de Tweede Bestuursrapportage 2025 (hoofdstuk Peilstok Stedelijke Ontwikkeling) lichten wij de ontwikkelingen toe die het geprognosticeerd saldo van de grondexploitaties zoals gepresenteerd in het MPR 2025 kunnen beïnvloeden. Wij verwachten geen noemenswaardige aanpassingen op het geprognosticeerd eindresultaat. Wel blijft het risico op vertraging in de gemeentelijke grondexploitaties hoog als gevolg van netcongestie. Verder blijven risico's op de financiële haalbaarheid actueel die met name worden veroorzaakt door veranderende marktomstandigheden. Deze ontwikkelingen en mogelijke gevolgen analyseren wij bij de actualisatie van de grondexploitaties 2026 die wij aan u voorleggen in het MPR 2026.

Onderbouwing van de geraamde winstnemingen

De richtlijnen van het BBV schrijven voor dat winsten over grondexploitaties genomen worden naar rato van de voortgang van de gebiedsontwikkeling. Om de mate van voortgang te berekenen wordt de POC-methode (percentage of completion) gebruikt.

$$POC = \frac{\text{gerealiseerde uitgaven}}{\text{begrote uitgaven}} \times \frac{\text{gerealiseerde opbrengsten}}{\text{begrote opbrengsten}}$$

De formule is als volgt:

In het geval dat 80% van de kosten in een gebiedsontwikkeling is gerealiseerd en 50% procent van de kavels is uitgegeven, dan is deze gebiedsontwikkeling volgens de POC-methode voor 40% compleet. Dit betekent dat 40% van de winstverwachting op de eindwaarde als tussentijdse winst genomen moet worden.

Op basis van de POC-methode verwachten we voor de komende jaren winstnemingen, zoals wij hebben vermeld in het MPR 2025. Deze winstnemingen zijn terug te vinden onder het kopje Stortingen bij het verloop van de reserve grondexploitatie. De verwachte toekomstige reeks is als volgt geraamd:

x €1.000

Toevoeging	2025	2026	2027	2028	2029
Winstafdracht gemeentelijke grondexploitaties	2.823	1.809	2.285	1.174	4.451

Reserves Grondzaken in relatie tot de risico's

De reserve grondexploitaties is bestemd voor het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en voor het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. De robuuste posten uit de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn zijn niet meer opgenomen in de reserve grondexploitaties, na de herstructurering bij het MPR 2025. De robuuste posten zijn opgegaan in de 2 nieuwe grondexploitaties Leidsche Rijn "Uitvoeringsprogramma" en Leidsche Rijn "A2-zone". De geprognosticeerde resultaten en tussentijdse winstnemingen op de gemeentelijke grondexploitaties worden als storting meegenomen in het meerjarenverloop van de reserve grondexploitaties en zijn onderdeel van het huidige saldo. De reserve grondexploitaties heeft een positief meerjarig beeld van 2,657 miljoen euro in jaarsnede 2029. Voor een verdere toelichting van het verloop van de reserve grondexploitaties: zie het MPR 2025.

x €1.000

Reserve grondexploitaties	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo per 1 januari	63.353	72.467	74.627	73.913	71.437
Stortingen	12.840	5.559	2.685	2.724	6.001
Onttrekkingen	3.726	3.399	3.399	5.199	4.099
Saldo na stortingen en onttrekkingen	72.467	74.627	73.913	71.437	73.339
Reserveringen	33.646	33.446	33.246	32.796	33.446
Risicoreserveringen	35.936	37.236	37.236	37.236	37.236
Ruimte reserve grondexploitaties	2.885	3.945	3.431	1.406	2.657

Overige onderwerpen

Kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen

Tweemaal per jaar rapporteren wij over het verloop van de reserve én voorziening Bovenwijkse voorzieningen casco van de stad. De bijdrages voor bovenwijkse voorzieningen vanuit gemeentelijke grondexploitaties worden gestort in de reserve grondexploitaties. De bijdrages vanuit private ontwikkelaars worden gestort in de voorziening bovenwijkse voorzieningen. Op dit moment zijn in lijn met onze verwachting nog geen bijdrages ontvangen. Sinds 1 januari 2024 maken wij wel afspraken met initiatiefnemers over bijdrages aan bovenwijkse voorzieningen casco van de stad. Wij informeren bij het MPR 2026 over het verdere verloop van deze reserve en voorziening.

Rente en Parameters

Voor een grondexploitatie is de bepaling van parameters voor indexatie essentieel om de berekeningen in de tijd uit te kunnen zetten. Zo liggen de prijzen van bijvoorbeeld bouwmaterialen in de toekomst waarschijnlijk hoger dan nu. Met behulp van indexcijfers kunnen deze prijzen bij benadering ingeschat worden.

Op basis van de vastgestelde kaders 2025 zijn de volgende parameters vastgesteld:

Parameters 2025	2024	2025	Looptijd
Rente	1,74%	2,00%	gehele looptijd
Disconteringsvoet	1,74%	2,00%	gehele looptijd
Opbrengstenstijging vrije sector	1%	2%	2% (2025-2034)
Opbrengstenstijging middenhuur	0%, 1%	0%. 1%	0% (2025), 1% (2026-2034)
Opbrengstenstijging sociaal	0,5%. 1%	3,42%, 2%	3,42% (2024), 2% (2025-2034)
m.u.v. bedrijfskavels	0%	0%.	gehele looptijd
m.u.v. kantoren	0%	0%.	gehele looptijd
m.u.v. detailhandel en horeca	0%	0%.	gehele looptijd

VPB

Per 1 januari 2016 is belastingplicht voor vennootschapsbelasting ingevoerd voor ondernemingen van overheden. In het coalitieakkoord van 2022 is met betrekking tot het grondbeleid besloten om binnen gebiedsontwikkelingen een stevigere rol te pakken om de maatschappelijke doelen van de coalitie te kunnen realiseren. In tegenstelling tot voorgaande jaren worden actief grondbeleid en strategische grondposities ingezet waar dit een toegevoegde waarde heeft, mits de risico's zijn gewaarborgd. Het openen van nieuwe grondexploitaties is een vorm van actief grondbeleid. De afgelopen jaren zijn nieuwe grondexploitaties geopend, tezamen met de lopende grondexploitaties zijn deze fiscaal verlieslatend. Daarmee is aan een eerste vereiste van ondernemerschap, namelijk winstgevendheid, niet voldaan. Bij de actualisatie van de grondexploitaties wordt dan ook geen rekening gehouden met de druk van vennootschapsbelasting op de grondexploitaties.

Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf onderhoud Kapitaalgoederen gaat over het onderhoud van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat. De actuele meerjarennota's en -plannen op het gebied van bereikbaarheid, maatschappelijk vastgoed, openbare ruimte, rioleringen en de gemeentelijke watertaken liggen ten grondslag aan deze paragraaf.

Belangrijkste uitgangspunten

- Onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven om de kwaliteit van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat op een van tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of weer te brengen.
- We onderscheiden klein onderhoud en groot onderhoud. Klein en groot onderhoud hebben geen invloed op de gebruiksduur van een gebouw of object. Het klein en groot onderhoud wordt opgenomen in een meerjarige onderhoudsplanning.
- Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud. De kosten ervan komen ten laste van de exploitatie.
- Groot onderhoud ontstaat over een langere periode en is ingrijpender van aard. De kosten ervan komen ten laste van een egalisatievoorziening. In een egalisatievoorziening worden de schommelingen in de uitgaven opgevangen.
- Bij het maatschappelijk vastgoed onderscheiden we correctief, preventief en planmatig onderhoud, waarbij correctief en preventief onderhoud onder de noemer klein onderhoud vallen.
- Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significant langere gebruiksduur, wordt het niet gerekend tot groot onderhoud, maar is het een investering die geactiveerd wordt. Voor verdere toelichting zie [Paragraaf Investerings](#) . Hier vindt u ook het totaal aan vervangingsinvesteringen.
- Het achterstallig onderhoud wordt in maximaal tien jaar weggewerkt.
- Investerings met een maatschappelijk nut vanaf 0,1 miljoen euro worden volledig geactiveerd.
- Voor Onderwijshuisvesting geldt dat het onderhoud nagenoeg geheel voor rekening van de scholen komt.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De gemeente heeft zorgplicht op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. De Visie Water en Riolering beschrijft hoe men met deze verschillende waterstromen om gaan en welke doelen we daarbij willen behalen.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	In de Visie Klimaatadaptatie Utrecht wordt beschreven hoe men omgaan met het veranderende klimaat, met vaker hitte, droogte en wateroverlast.
Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)	2021	In de Nota Beheer Openbare Ruimte brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de

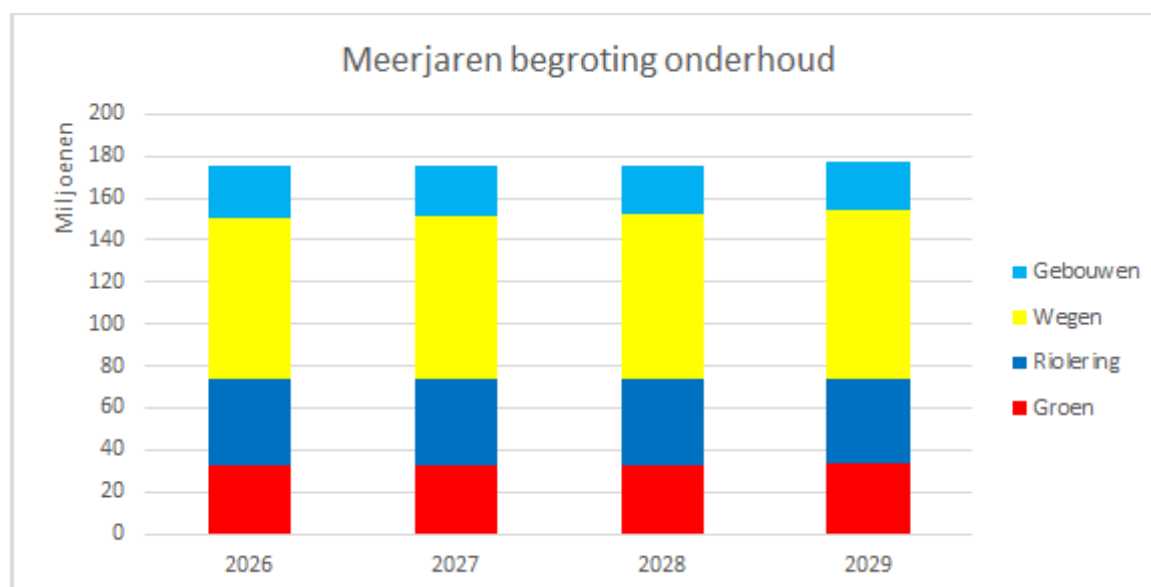
Beleidsnota	Datum	Inhoud
		openbare ruimte, hoe men de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgaven willen financieren.
Beleidsnota Vastgoed	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed. De beleidsnota vastgoed is de opvolger van de kaderbrief 2017, Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed en de Nota Kapitaal Goederen.
De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025	2025	De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024 geeft inzicht in de stand van zaken van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed van de gemeente. In de afgelopen jaren was deze rapportage een onderdeel van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV).

Onderhoud in beeld

	x €1.000			
Onderhoudskosten (volgens BBV-categorieën)	2026	2027	2028	2029
Riolering	40.915	41.025	41.025	41.025
Wegen	76.759	77.508	78.507	80.494
Groen	32.736	32.968	32.948	33.135
Gebouwen	24.565	23.546	23.046	23.046
	174.975	175.047	175.526	177.700

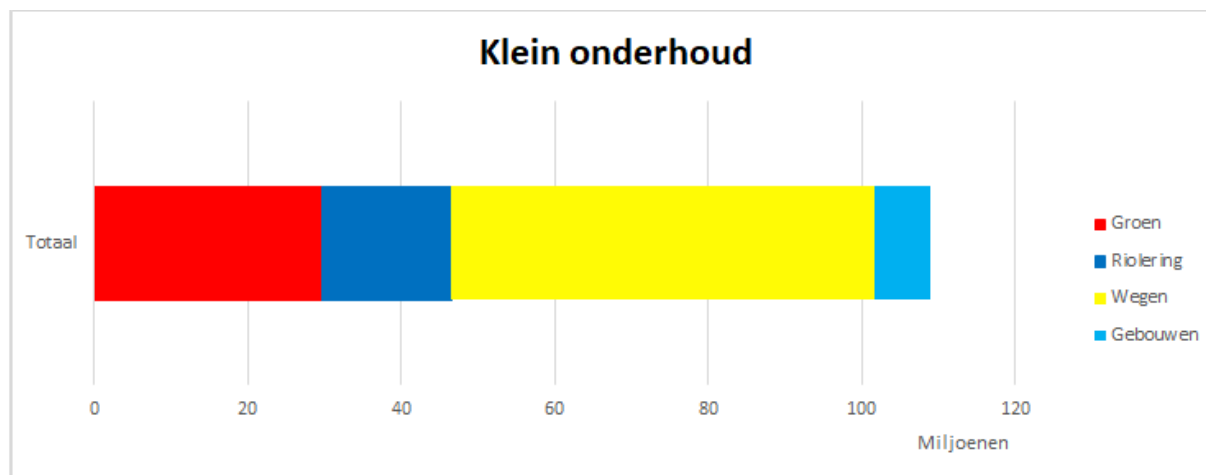
Onderhoud in beeld

Onderstaande grafiek laat zien hoeveel geld nodig is voor klein en groot onderhoud in de komende jaren inclusief het wegwerken van achterstanden.

Onderhoudskosten 2026 naar kostencategorie

Klein onderhoud

Algemeen

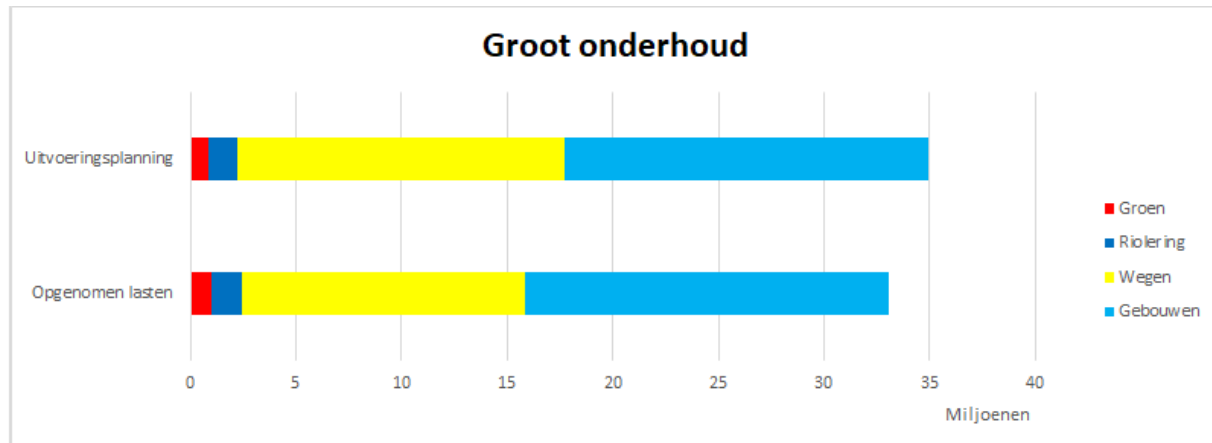
Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Klein onderhoud is het onderhoud dat vanaf het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan het vervangen van lampen in verlichtingsarmaturen of het snoeiwerk van een boom

na een hevige storm. Klein onderhoud is veelal bedoeld om direct gebreken en gevaarlijke situaties op te heffen.

Financieel

De kosten voor klein onderhoud worden jaarlijks direct opgenomen in de begroting als lasten.

Groot onderhoud

Algemeen

Lasten van groot onderhoud ontstaan na een langere periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Groot onderhoud is in de regel gepland onderhoud van veelal ingrijpende aard als gevolg van slijtage, dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere periode van gebruik moet worden verricht. De kosten verschillen hierdoor sterk per jaar. Voorbeelden hiervan zijn het vervangen van pompen van een rioolstelsel of het periodiek baggeren van watergangen.

Financieel

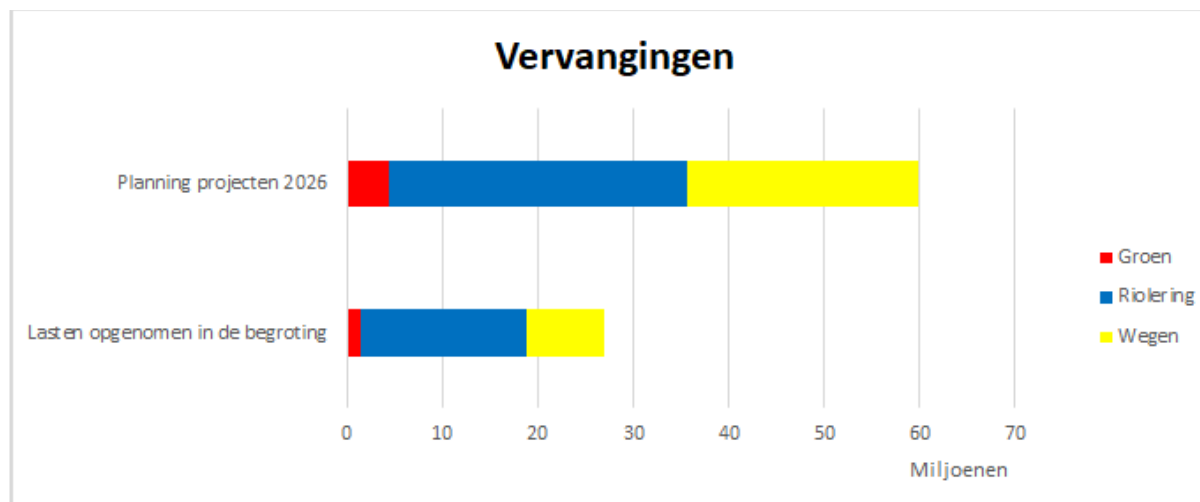
Om het groot onderhoud uit te kunnen voeren hebben wij voorzieningen. De in bovenstaande grafiek opgenomen lasten betreffen de storting in de voorzieningen voor het aankomende jaar, verdeeld per assetgroep. Op het moment dat wij kosten maken worden de noodzakelijke kosten uit deze voorzieningen onttrokken. De uitvoeringsplanning betreft de verwachte uitvoeringskosten voor het aankomende jaar en is een financiële vertaling van MeerJaren Investerings Planning (MJIP), waarover jaarlijks gerapporteerd wordt. Deze uitvoeringskosten worden onttrokken uit de voorziening en lopen niet via de exploitatie.

Kwaliteitsniveau

We werken bij het onderhoud van de openbare ruimte conform de onderhoudsrichtlijn, dit is het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Deze kwaliteit garandeert dat de openbare ruimte veilig en functioneel en prettig in gebruik is. En we werken het achterstallig onderhoud weg, zie hiervoor het kopje Achterstallig onderhoud.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingen

Algemeen

Vervangingsinvesteringen zijn investeringen ten behoeve van de vervanging van een bestaand actief als gevolg van economische veroudering of slijtage. Duidelijk is dat de levenscyclus niet voor elk object hetzelfde is, wegen gaan bijvoorbeeld doorgaans langer mee dan speeltoestellen.

Financieel

Voor bovenstaande geplande projecten voor 2026 wordt krediet aangevraagd. Voor een specificatie hiervan wordt verwezen naar de geheime investeringsstaten die zijn bijgevoegd bij de begroting. De in de begroting opgenomen lasten betreffen de kapitaallasten die ontstaan na afronding van een investeringsproject.

Achterstallig onderhoud

Algemeen

Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau, wordt aangemerkt als achterstallig onderhoud. Achterstallig onderhoud vanwege niet tijdige uitvoering van onderhoud, eventueel door onvoldoende beschikbaar gesteld budget, kan leiden tot schade (hogere herstelkosten = kapitaalvernietiging) en/of onveilige situaties. Er kan ook sprake zijn van achterstallig onderhoud zonder dat dit leidt tot kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. Daar is sprake van wanneer de onderhoudstoestand van een kapitaalgoed lager is dan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau.

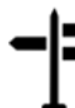
Financieel

Voor achterstallig onderhoud wordt geen separaat budget opgenomen in de begroting. De werkzaamheden waarmee achterstallig onderhoud wordt weggewerkt zijn meegenomen bij de kredietaanvragen voor vervangingen en meegenomen in de planning voor groot onderhoud. De jaarlijkse effecten op de hoogte van het achterstallig onderhoud zijn meegenomen in de [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#) en in de jaarlijkse raadsbrief [Meerjaren investeringsprogramma beheer openbare ruimte 2026-2035](#).

Gemeentelijk eigendom in beeld

Overzicht areaal gemeente Utrecht

				
groen	verharding	oppervlakte- water	beeldende kunst	civiele constructies
12.483.985 m2	14.122.238 m2	888 ha	473 stuks	2.702 stuks

				
bomen	openbare verlichting	VRI	speelobjecten	wegmarkeringen en bebording
172.711 stuks	60.634 stuks	5.054 Stuks	6.541 stuks	66.041 stuks

De gemeente Utrecht heeft circa 1.350 kilometer riolering. Het symbool voor riolering ontbreekt.

Het overzicht van het areaal bevat gegevens uit 2023.

Onderhoud naar kostencategorieën

Wegen

Algemeen

Naast wegen vallen ook openbare verlichting (OV), verkeersregelininstallaties (VRI), civiele constructies en onderhoud Water onder de onderhoudsbegroting van wegen. Het beleid is opgenomen in de [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#). In deze nota wordt beschreven welk onderhoudsniveau we hanteren voor de openbare ruimte, welke kosten daarbij gemoeid zijn en hoe we hier begrotingstechnisch mee omgaan.

Financieel

	x €1.000			
Onderhoudskosten Wegen	2026	2027	2028	2029
Wegen (incl. Water)	54.065	54.152	55.161	56.622
Openbare Verlichting	7.585	8.173	8.138	8.103
Verkeersregelininstallaties	5.042	5.007	4.971	4.936
Civiele constructies	10.067	10.176	10.237	10.834
Totaal onderhoudskosten Wegen	76.759	77.508	78.507	80.495

Relevante ontwikkelingen in de begroting

Vanwege de keuzes in het coalitieakkoord is in de begroting een besparing opgenomen van 0,485 miljoen euro in 2023, oplopend tot 0,735 miljoen euro in 2024 en 1,085 miljoen euro structureel vanaf 2025 door bij het beheer van de openbare ruimte te kiezen voor standaardiseren van het materiaalgebruik en voor versobering van het beeldkwaliteitsniveau.

Riolering Algemeen

Momenteel is het gemeentelijke hoofdrioolstelsel 1.350 kilometer lang. Door de groei van de stad en de aanleg van gescheiden riolering komt daar elk jaar rond de 20 kilometer aan nieuwe riolering bij. Naast het hoofdrioolstelsel hebben we 39 kilometer aan duikers (buisverbindingen tussen watergangen), 250 kilometer aan drainageleidingen, 151 kilometer aan pers- en drukleidingen en 246 kilometer aan watergangen in eigendom en beheer. Het beleid is opgenomen in het [Visie Water en Riolering Utrecht](#) (Vastgesteld 3 februari 2022).

Financieel

x € 1.000				
Onderhoudskosten riolering	2026	2027	2028	2029
Onderhoudskosten riolering	40.915	41.025	41.025	41.025
Totaal	40.915	41.025	41.025	41.025

Relevante ontwikkelingen in de begroting

De kwaliteit van onze riolering blijkt op basis van uitgebreid onderzoek op basis van actuele inspecties naar te accepteren risico's en schadebeelden beter dan verwacht. Hierdoor kunnen we het riool langer laten liggen dan de 70 jaar waar we in de Visie Water en Riolering nu vanuit gaan, maar onze vervangingsinspanning baseren op een levensduur van de riolering van 100 jaar. Met deze levensduur is het voorlopig niet nodig de rioolvervangingsinspanning verder op te voeren naar 18 km per jaar in 2035, zoals we voorzagen in het [beleidskader Visie Water en Riolering Utrecht](#). In plaats daarvan houden we de vervangingsinspanning op 8 km per jaar. Als we de lijn van 8 km per jaar doorzetten tot 2050 vervangen we t/m 2050 nog maar de helft van de riolering ten opzichte van wat we destijds in de Visie hebben voorzien. Daarmee halveert ook het af te koppelen en ontharden oppervlak. Dit heeft gevolgen voor de strategie in Visie Water en Riolering en [Visie Klimaatadaptatie Utrecht](#) waarbij de rioolvervanging de motor is om de openbare ruimte te vernieuwen en gelijktijdig klimaatbestendiger, groener en meer circulair en natuurinclusief te maken. In 2026 brengen we de consequenties goed in beeld en onderzoeken we met welke aanpak we de stad onverminderd klimaatbestendiger kunnen maken.

Het budget dat we voor onze investeringen begroten, storten we jaarlijks in een aparte voorziening. Omdat de vervangingsdoelstelling de afgelopen jaren is gestegen maar realisatie achterbleef, nam de hoogte van onze voorziening de laatste jaren toe (stand voorziening eind 2024: €32,2 miljoen). Om te voorkomen dat de voorziening verder blijft oplopen nemen we vanaf 2026 40% minder budget voor de vervangingsinvesteringen riolering op in de begroting.

Groen

Algemeen

De onderhoudskosten groen zijn onderverdeeld in bos, bomen, stedelijk openbaar groen en sport buitenaccommodaties. Het beleid is vastgelegd in het beleidskader [Nota Beheer Openbare Ruimte \(2021\)](#). Het onderhoud van bos, bomen en stedelijke openbare groen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek worden daarom inspecties uitgevoerd. Onder Sport buitenaccommodaties valt het groen van de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinten.

Financieel

x €1.000				
Onderhoudskosten groen	2026	2027	2028	2029
Bos, bomen en stedelijk openbaar groen	32.103	32.335	32.315	32.502
Programma Levendige en Gezonde Stad; Doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen (buitenaccommodaties)	633	633	633	633
Totaal	32.736	32.968	32.948	33.135

Relevante ontwikkelingen in de begroting

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen

Vanaf 2024 zijn in de begroting middelen opgenomen ten behoeve van het onderhoud van de vergroeningsopgave uit het coalitieakkoord. In 2024 is dit een bedrag van 0,3 miljoen euro, oplopend naar 1,2 miljoen euro vanaf 2027.

Levendige en gezonde stad (doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen)

Onder deze doelstelling wordt het onderhoud opgenomen van de buitenaccommodaties, voor zowel het gebruikersonderhoud als het eigenaarsonderhoud. Schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Voorziening Vastgoedonderhoud Sport'.

Gebouwen

Algemeen

Onderhoudskosten gebouwen:

Het onderhoud van gebouwen is gebaseerd op het in stand houden van de kapitaalgoederen in een redelijke staat. Het areaal openbare ruimte is beschreven in de paragraaf Vastgoed.

Recentelijk is de [Kaderbrief Vastgoed 2017](#) ingetrokken. Er is nieuwe besluitvorming gepubliceerd door de Raad in bijgaande link. [Stemming over Raadsvoorstel Beleidsnota Vastgoed 2025-2030 - Ureka Gemeente Utrecht](#)

Onderhoudskosten gebouwen komen bij de volgende programma's voor:

- Duurzame bereikbaarheid
- Kansrijk opgroeien
- Levendige en gezonde stad

x €1.000

Onderhoudskosten gebouwen per programma	2026	2027	2028	2029
Duurzame bereikbaarheid (Mobiliteitsgedrag)	2.338	2.338	3.338	3.338
Kansrijk Opgroeien (Onderwijshuisvesting)	1.735	1.735	1.735	1.735
Levendige en gezonde stad (Passende sport- en beweegvoorzieningen)	3.904	3.904	3.904	3.904
Levendige en gezonde stad (Vastgoed)	16.569	15.569	15.569	15.069
Totaal Onderhoudskosten gebouwen	24.546	23.546	24.546	24.046

Duurzame bereikbaarheid (doelstelling Mobiliteitsgedrag)

Onder de gebouwen binnen het programma Bereikbaarheid vallen de parkeergarages en fietsenstallingen. Dit betreft het eigenaars- en gebruikers onderhoud van de stallingsvoorzieningen voor auto's (belanghebbende garages, openbare garages en P+R transferia) en fietsen (openbare stallingen, buurtstallingen en fietstrommels). Schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Voorziening Vastgoedonderhoud Bereikbaarheid'.

Kansrijk Opgroeien (doelstelling Huisvesting scholen)

Alleen het onderhoud aan schoolgebouwen waar de gemeente zelf eigenaar van is, behoort bij deze doelstelling. Dus niet het onderhoud van schoolgebouwen waar de schoolbesturen eigenaar van zijn.

Levendige en gezonde stad (doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen)

Onder deze doelstelling wordt het onderhoud van de zwembaden, de gymzalen, sportzalen en sporthallen en de opstallen op de sportparken opgenomen, voor zowel het gebruikersonderhoud als het eigenaarsonderhoud. Jaarlijkse schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud worden opgevangen binnen de 'Voorziening Vastgoedonderhoud Sport'.

Levendige en gezonde stad (doelstelling Vastgoed)

Onder deze doelstelling zijn de meeste en grootste panden ondergebracht. Dit betreft onder andere de multifunctionele accommodaties, cultuurpanden, welzijnsaccommodaties, historisch erfgoedobjecten, gemeentelijke huisvesting, veiligheid en overige panden. Bovenstaande onderhoudskosten zijn een gemiddelde, gebaseerd op een tien jaren onderhoudsplanning. Schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Egalisatievoorziening VGB onderhoud'.

Relevante ontwikkelingen in de begroting

Vanaf 2026 is een extra toevoeging aan het budget voor planmatig onderhoud toegevoegd, om zodoende voldoende middelen te reserveren voor de langere termijn.

We merken daarbij dat de kosten van onderhoud steeds verder oplopen. Dit heeft twee belangrijke oorzaken. Op de eerste plaats zien we ook bij onderhoud dat de inkoopkosten sterk stijgen door marktontwikkelingen. Dit past in de trend die we ook bij investeringen zien. Op de tweede plaats krijgen we steeds beter zicht op de wettelijke verplichtingen die gelden voor onderhoud, zoals de brandveiligheid van gebouwen. Dit voortschrijdend inzicht leidt ook tot een toename van de kosten.

Investerings

Inleiding

De paragraaf Investerings geeft het totale overzicht van de te autoriseren routine-, vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het gemeentelijke eigendom voor het komende begrotingsjaar. Bij het vaststellen van deze programmabegroting wordt in totaal 279,047 miljoen euro geautoriseerd.

Belangrijkste uitgangspunten

Investerings zijn de uitgaven die de gemeente doet voor de aanschaf of vervaardiging van kapitaalgoederen. Dat wil zeggen, zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen, die zij aan haar burgers levert, te produceren. Ook uitgaven die leiden tot een significante kwaliteitsverbetering, levensduurverlenging en/of aanpassing om aan wet- en regelgeving te voldoen worden aangemerkt als investering.

Binnen de gemeente Utrecht worden de volgende categorieën investeringen onderscheiden:

Vervangingsinvesteringen:

Deze investeringen houden de bestaande functionaliteit of kwaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduur verlengend groot onderhoud.

Routine-investeringen:

Routine-investeringen richten zich op de vervanging van bestaande activa die essentieel zijn om de dagelijkse interne bedrijfsvoering van de gemeente op het huidige niveau te handhaven. Het betreft voornamelijk investeringen in automatisering, meubilair, voertuigen en materieel. Het college autoriseert de onderliggende projecten, uw gemeenteraad autoriseert de bandbreedte.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A:

Aankoop of vervaardiging van een nieuw kapitaalgoed dat een toevoeging betekent aan het volume en/of de kwaliteit van de bestaande kapitaalgoederen.

Uitbreidingsinvesteringen categorie B:

Uitbreidingsinvesteringen waarover wij uw gemeenteraad nog verder willen informeren via een raadsvoordracht alvorens wij met het project van start gaan. Het gaat hierbij om zeer grote, politiek gevoelige of risicovolle projecten. De benodigde middelen worden niet geautoriseerd bij deze programmabegroting.

Uitgangspunten totaaloverzicht tabellen

- In de tabellen worden de bedragen die bij het jaar 2026 zijn vermeld, geautoriseerd.
- In het jaar dat een investering start, wordt in één keer autorisatie aangevraagd voor het volledige investeringskrediet.
- In de kolom 'Totaal geautoriseerd t/m 2025' zijn de autorisaties opgenomen tot en met de Tweede Bestuursrapportage 2025.
- De geautoriseerde investeringen en de verwachte investeringsuitgaven in de komende jaren worden in twee tabellen weergegeven:

Tabel I: Verwachte uitgaven per programma per categorie investering

Tabel II: Verwachte uitgaven per programma per doelstelling

Beleidskaders

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de, voor investeringen, relevante beleidsnota's.

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Algemeen		
Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA)	2020	De nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa bepaalt het financiële beleid ten aanzien van de grondslagen voor waardering en activering van vaste activa.
Ontwikkelen en wonen voor iedereen – Stedelijke omgeving		
Meerjaren Perspectief Ruimte 2024	2024	In het Meerjaren Perspectief Ruimte analyseren wij jaarlijks de voortgang van de uitvoering van ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040).
Duurzame bereikbaarheid		
Meerjaren Perspectief Ruimte 2024	2024	Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid is onderdeel van het Meerjaren Perspectief Ruimte.
Aantrekkelijke en groene leefomgeving		
Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)	2021	De Nota Beheer Openbare Ruimte is het beleidskader waarin staat wat de kwaliteit van de openbare ruimte is, hoe we ontwikkelend willen beheren en hoe we de verschillende opgaven willen betalen.
Visie Water en Riolerings Utrecht	2022	De gemeente heeft zorgplicht op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. De Visie Water en Riolerings beschrijft hoe we met deze verschillende waterstromen om gaan en welke doelen we daarbij willen behalen.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	In de Visie Klimaatadaptatie Utrecht wordt beschreven hoe we omgaan met het veranderende klimaat, met vaker hitte, droogte en wateroverlast.
Levendige en gezonde stad – Toegankelijke buurtvoorzieningen		
Beleidsnota Vastgoed 2025-2030	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed.
Capaciteitsonderzoek sportaccommodaties	2022	Stand van zaken met betrekking tot de benodigde capaciteit voor sportaccommodaties in het kader van de groei van de stad.
Levendige en gezonde stad – Vastgoed		
Beleidsnota Vastgoed 2025-2030	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed.
De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025	2025	De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024 geeft inzicht in de stand van zaken van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed van de gemeente. In de afgelopen jaren was deze rapportage een onderdeel van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV).
Kansrijk opgroeien		

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041	2025	Beleidskader op het gebied van onderwijshuisvesting.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Ontwikkelingen en actualiteiten

Grip op investeringen: bouwen aan een inhoudelijk en financieel robuust investeringsstelsel

Utrecht is een snelgroeiende stad. In 2040 verwachten we 480.000 inwoners – ruim 25% meer dan nu. Om iedereen toegang te bieden tot goede voorzieningen, betaalbare woningen en een leefbare stad, blijven investeringen noodzakelijk. Tegelijkertijd staat onze financiële ruimte onder druk: onze inkomsten groeien niet in hetzelfde tempo mee. Daarom is het van groot belang om scherp en weloverwogen te sturen op gemeentelijke investeringen. Het nieuwe programma *Grip op investeringen* is gestart om college en raad beter in staat te stellen om sturing te geven aan een betaalbare, financierbare én uitvoerbare investeringsportefeuille – passend bij een toekomstgerichte stedelijke ontwikkeling én een financieel gezonde gemeente.

Waarom dit programma?

In de afgelopen jaren is het totaal aan geautoriseerde investeringskredieten sterk toegenomen: van 1,2 miljard euro eind 2020 naar ruim 2,0 miljard euro vier jaar later. Daarmee zijn investeringen steeds bepalender geworden voor de financiële gezondheid van de gemeente. Tegelijkertijd zien we jaarlijks verschillen tussen begrote en gerealiseerde investeringsvolumes. Voor komende jaren geldt bovendien dat de optelsom van sectorale beleidsambities (bijvoorbeeld voor maatschappelijke voorzieningen, mobiliteit en klimaatadaptatie) financieel uitdagend is. Om te bepalen wat betaalbaar, financierbaar en uitvoerbaar is op korte, middellange en lange termijn hebben we betere sturingsinstrumenten nodig.

Wat willen we bereiken?

Met *Grip op investeringen* willen we de raad, het college en de ambtelijke organisatie in staat stellen om goed geïnformeerd te sturen op een betaalbare, financierbare en uitvoerbare gemeentelijke investeringsprogramma's, ter bevordering van een toekomstgerichte stedelijke ontwikkeling van de gemeente Utrecht.

De gemeentelijke investeringsprogramma's omvatten in grote lijnen vier investeringsdoelen:

- **Behoud en beheer** van bestaande voorzieningen (denk aan openbare ruimte, vastgoed en riolering).
- **Kwaliteitsverbetering** in de bestaande stad, om wijken toekomstbestendig te maken (klimaatadaptatie, verkeersveiligheid, energietransitie).
- **Uitbreiding van voorzieningen** vanwege bevolkingsgroei (scholen, sportaccommodaties, etc.).
- **Investeringsprogramma's die woningbouw en gebiedsontwikkeling mogelijk maken**, als instrument om ambities voor betaalbaar wonen, kansrijk opgroeien en gezond samen te realiseren. Ook als de bevolking groeit.

Wat gaan we komend jaar doen?

Het programma *Grip op investeringen* richt zich voor deze investeringsdoelen op het versterken van inzicht, overzicht en sturingsmogelijkheden, op drie niveaus:

1. Strategisch niveau

Op dit niveau verloopt sturing via voorjaarsnota's, beleidsnota's en visie-documenten. Goed geïnformeerde politieke afwegingen staan hier centraal. Transparantie over betaalbaarheid, financierbaarheid en uitvoerbaarheid zijn daarbij randvoorwaarden, ook op middellange en lange termijn.

Richting het voorjaar van 2026 werken we aan de volgende producten:

- Voorstellen voor een bestendige bekostigingsstrategie voor investeringen in nieuwe woningen, buurten en voorzieningen (als vervanger voor het investeringsdeel van het groeikader)
- Voorstellen voor een investeringsplafond: een meerjarig begrensd investeringsvolume als kader voor centrale sturing.

2. Tactisch niveau

We verbeteren inzicht en overzicht in programmering van investeringen via meerjarenuitvoeringsprogramma's. Door beter inzicht in de prioritering, fasering, dekking en samenhang van investeringen – op korte, middellange en lange termijn – kunnen we als gemeente weloverwogen keuzes maken.

Komend jaar werken we aan het volgende product:

- Een methodiek voor toetsing op uitvoerbaarheid en capaciteit voor de programmering van toekomstige investeringen ([motie 365-2025](#)).

3. Operationeel niveau

We verbeteren de sturingsinformatie voor afzonderlijke investeringsprojecten, onder meer met verbeterde administratieve koppelingen tussen kapitaallasten en kredieten, en de inzichtelijkheid voor de raad. Actuele data over afzonderlijke projecten gaan we centraal ontsluiten, zodat overzicht ontstaat in de voortgang, bestedingen en financiële effecten.

Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het zogenoemde *planningsoptimisme*: projectplanningen die aanvankelijk realistisch lijken, maar die achteraf vaak niet worden gehaald. Een aanzienlijk deel van de investeringen wordt later afgerond dan aanvankelijk was gepland.

Komend jaar werken we aan het volgende product:

- Uitwerking van gerichte maatregelen per investeringsdoelstelling voor het realistisch ramen van investeringsvolumes en bijbehorende kapitaallasten.

Alternatief voor het Groeikader als dekkingsbron voor groei-investeringen

Een stad die zo snel groeit als Utrecht, heeft behoefte aan investeringen om de stad leefbaar te houden (zie ook [motie 345-2025](#)). Daarvoor is budget nodig. In de afgelopen twee raadsperioden konden we deze grotendeels betalen uit extra inkomsten uit het gemeentefonds en OZB, die samenhangen met groei van de stad ("groeikader"). Nu is dat anders. Veranderingen in de verdeelsystematiek van het gemeentefonds maken dat inkomsten niet meer evenredig meegroeien met het aantal inwoners. In de komende raadsperiode hebben we daarom geen groeikader meer voor investeringen. Daarvoor is een alternatieve bekostigingssystematiek nodig. Deze moet in ieder geval laten zien hoe we structureel budget kunnen vrijmaken voor maatschappelijke voorzieningen bij toekomstige gebiedsontwikkelingen. Daarnaast is ook inzet van incidenteel budget wenselijk, bijvoorbeeld voor woningbouw, mobiliteit en groen. Richting het voorjaar van 2026 werken we

voorstellen uit voor zo'n alternatieve systematiek. Die voorstellen kunnen dan betrokken worden in de onderhandelingen over een nieuw coalitieakkoord.

Wat kunt u verwachten?

Grip op investeringen kent een gefaseerde aanpak. Bij elk belangrijk moment in de begrotingscyclus – zoals voorjaarsnota, begroting en jaarstukken – ontvangt u als raad aanvullende sturingsinformatie. In de komende twee jaar bouwen we zo stapsgewijs aan een robuustere, transparante en beter bestuurbare investeringspraktijk.

Met *Grip op investeringen* willen we samen met u zorgen voor een toekomstbestendige stad – met ambities die realistisch zijn én financieel houdbaar blijven.

Investeringskredieten per begrotingsprogramma

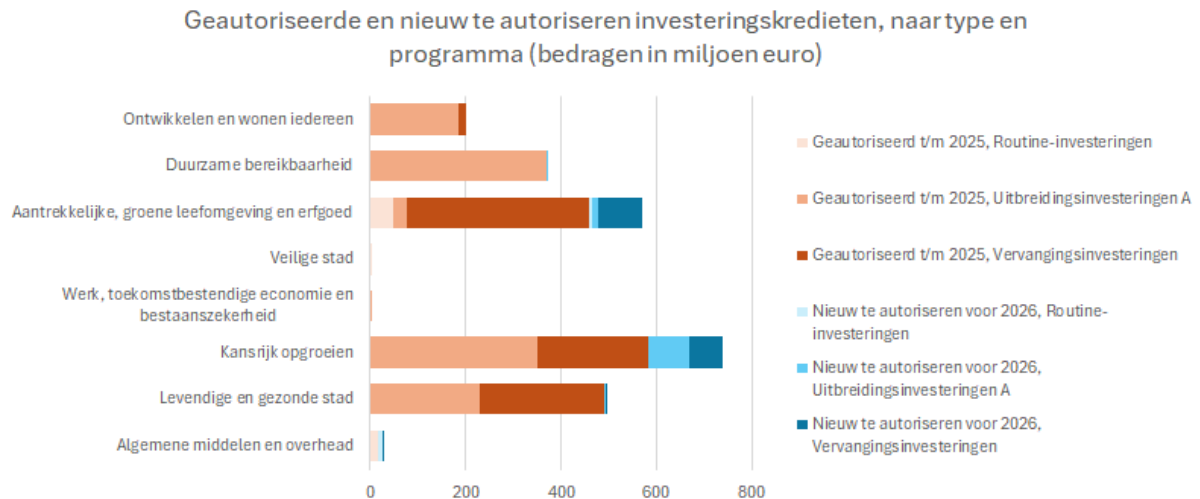
In deze programmabegroting wordt voor 279,047 miljoen euro aan nieuwe kredieten geautoriseerd. Dit bedrag is als volgt verdeeld over de verschillende begrotingsprogramma's:

x €1.000	
Begrotingsprogramma	Nieuw te autoriseren kredieten
Betrouwbare overheid	0
Ontwikkelen en wonen iedereen	0
Klimaatvriendelijke stad	0
Duurzame bereikbaarheid	1.500
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	110.646
Veilige stad	0
Passende ondersteuning en opvang	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	0
Kansrijk opgroeien	153.725
Levendige en gezonde stad	2.844
Algemene middelen en overhead	10.331
Totaal nieuw te autoriseren kredieten	279.047

Bij de nieuw te autoriseren kredieten uit bovenstaande tabel gaat het zowel om nieuwe projecten als om aanpassing van eerder geautoriseerde kredieten. In de verschillende begrotingsprogramma's in deze begroting wordt toegelicht voor welke nieuwe projecten kredieten worden geautoriseerd.

De onderstaande grafiek toont de omvang van eerder geautoriseerde kredieten en van nieuwe investeringskredieten die in deze programmabegroting worden geautoriseerd. Hierbij is zichtbaar welk deel betrekking heeft op uitbreidingsinvesteringen, vervangingsinvesteringen en routine-investeringen. (Begrotingsprogramma's zonder investeringskredieten zijn niet opgenomen in de grafiek.)

Grafiek: Geautoriseerde en nieuw te autoriseren investeringskredieten, naar type en begrotingsprogramma (bedragen in miljoen euro) – zie voor tabellen de paragraaf Investerings op [begrotingswebsite](#).

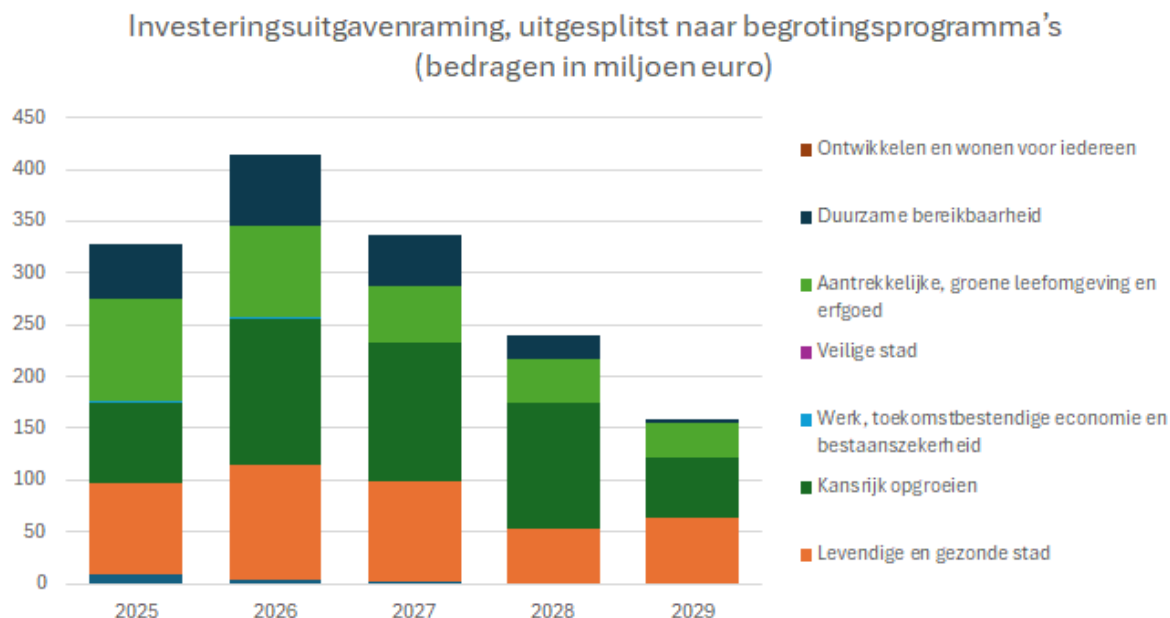

Van de nieuw te autoriseren investeringskredieten is het merendeel bedoeld voor onderwijshuisvesting (primair en voortgezet onderwijs, in het programma *Kansrijk opgroeien*). Daarnaast heeft een relatief groot gedeelte betrekking op vervangingsinvesteringen in het programma *Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed*. In dit programma wordt elk jaar krediet geautoriseerd voor vervanging van riolering en voor beheer van de openbare ruimte in het betreffende begrotingsjaar.

Investeringsuitgavenraming

Na de autorisatie van een investeringskrediet kunnen uitgaven worden gedaan om de investering te realiseren. Veel investeringsprojecten hebben een looptijd van meerdere jaren. In de tabellen bij deze Paragraaf Investerings zijn ramingen opgenomen van die uitgaven per jaar. Het totaal aan uitgaven over de jaren heen mag per investering niet hoger zijn dan het geautoriseerde investeringskrediet. Onderstaande tabel toont de investeringsuitgavenraming per jaar voor alle geautoriseerde en nieuw te autoriseren kredieten tezamen in de periode 2025-2029. Investeringsuitgaven vanaf 2027 die nog niet zijn geautoriseerd (bijvoorbeeld voor vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte), zijn niet opgenomen in onderstaande grafiek.

Grafiek: Investeringsuitgavenraming, uitgesplitst naar begrotingsprogramma's (bedragen in miljoen euro) – zie voor tabellen de paragraaf Investerings op [begrotingswebsite](#).

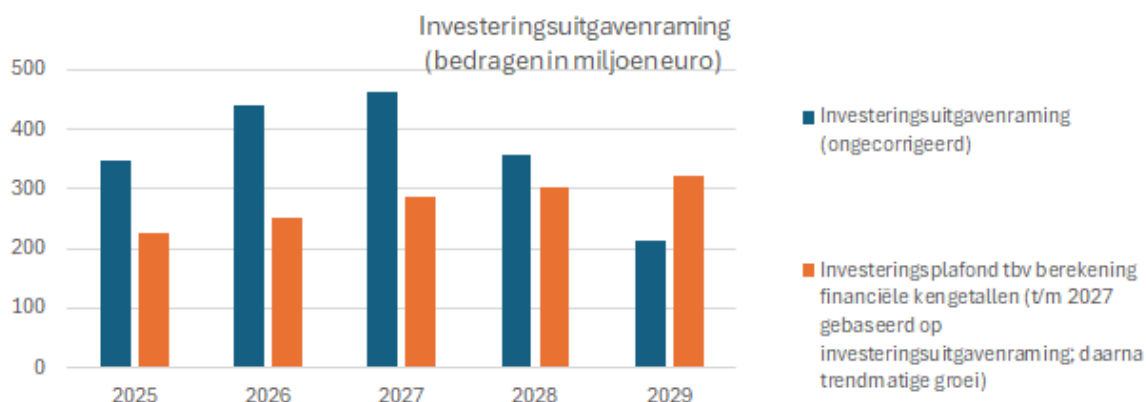
Correctie voor planningsoptimisme

Bij grote investeringsportefeuilles is het gebruikelijk dat niet alle investeringen conform planning kunnen worden uitgevoerd. Er is altijd sprake van onvoorziene gebeurtenissen, waardoor sommige projecten vertraging oplopen en het realisatiepercentage lager ligt dan 100%. Aan langer dan verwachte doorlooptijden kunnen veel verschillende redenen ten grondslag liggen. Ze kunnen bijvoorbeeld ontstaan door externe factoren zoals capaciteitstekorten in de bouwsector en juridische procedures, door scope-wijzigingen en door interne factoren, zoals beperkt beschikbare capaciteit in de eigen organisatie. Ook netcongestie kan leiden tot langere doorlooptijd.

Komend jaar werken we voor de programmering van toekomstige investeringen een methodiek uit voor toetsing op uitvoerbaarheid en capaciteit (motie 365-2025). Dit doen we in het kader van het programma Grip op investeringen. Een dergelijke toets zal helpen overmatig planningsoptimisme weg te nemen.

In de Voorjaarsnota 2025 is beschreven op welke manier we corrigeren voor planningsoptimisme in de berekening van de financiële kengetallen. In de jaren 2025-2027 gaan we in deze berekening uit van een gemiddeld realisatiepercentage van 65%. Voor de jaren daarna gaan we uit van verdere stijging van de investeringsuitgaven, waarbij de trendmatige groei uit het verleden wordt voortgezet (gemiddeld 18 miljoen euro per jaar toename van gerealiseerde investeringsuitgaven in de periode 2017-2024). In onderstaande tabel is zowel de ongecorrigeerde als gecorrigeerde investeringsuitgavenraming ("investeringsplafond") opgenomen.

Grafiek: Investeringsuitgavenraming en de voor planningsoptimisme gecorrigeerde uitgavenraming, zie voor tabellen de paragraaf Investerings op de [begrotingswebsite](#).

De investeringsuitgavenraming in bovenstaande figuur is gebaseerd op de uitgavenramingen voor eerder geautoriseerde investeringskredieten, voor investeringskredieten die in deze Programmabegroting nieuw worden geautoriseerd, én op uitgaven aan investeringen waarvoor naar verwachting in de periode tot en met 2029 aanvullende investeringskredieten zullen worden aangevraagd. Deze laatste categorie omvat toekomstige investeringen in riolering, openbare ruimte en onderwijshuisvesting waarvoor in de meerjarenraming reeds dekking beschikbaar is.

Verwerking van hervormingsmaatregel “planningsoptimisme” in deze Programmabegroting

In de Voorjaarsnota 2025 is een structurele hervorming “Planningsoptimisme/onderuitputting gemeentebreed” opgenomen van 4,1 miljoen euro. Deze hervorming heeft betrekking op kapitaallasten en is bedoeld om te corrigeren voor overmatig planningsoptimisme in de investeringsprogrammering. In de praktijk zien we dat de realisatie van investeringen regelmatig achterblijft bij de planning. Door deze hervorming in te boeken, brengen we de begroting meer in lijn met de verwachte werkelijke uitgaven.

Vanwege de begrotingsregels mogen we deze besparing niet centraal opnemen in een stelpost. Daarom is ervoor gekozen het bedrag te verdelen over de begrotingsprogramma's, waarbij gebruik is gemaakt van een verdeelsleutel op basis van het geraamde en gerealiseerde investeringsvolume in 2024. Deze verdeelsleutel kan in de toekomst worden aangepast, afhankelijk van de daadwerkelijke realisatie van investeringen.

Deze hervorming helpt om het meerjarenbeeld in de begroting realistischer en financieel robuuster te maken, zonder de ambities te temperen. De hervorming beschouwen we niet als taakstelling voor het investeringsprogramma. We blijven nadrukkelijk sturen op de uitvoering van de volledige investeringsprogrammering zoals vastgesteld door de gemeenteraad. Als binnen bepaalde programma's de investeringen sneller gerealiseerd worden dan nu wordt verwacht, zal de besparing op kapitaallasten daar niet tot uiting komen – dat is een bewust genomen risico. Het blijft ons doel om de investeringsuitgaven te realiseren die we ons hebben voorgenomen.

Totaaloverzicht investeringen 2025 en meerjarendoorkijk

Bij de programma's wordt het verwachte te autoriseren krediet weergegeven, terwijl in deze paragraaf de verwachte uitgaven worden weergegeven.

Het verwachte in de toekomst te autoriseren krediet Programmabegroting 2026 verwijst naar het maximale investeringsbudget dat aan een programma c.q. doelstelling wordt toegewezen.

Het verschil tussen het te autoriseren krediet en de verwachte uitgaven ligt in hun aard: het verwachte te autoriseren krediet is het maximale toegestane budget, terwijl de verwachte uitgaven de werkelijk te maken kosten in een bepaald jaar weerspiegelen.

De verwachte uitgaven moeten binnen het toegestane krediet blijven, om kredietoverschrijdingen te voorkomen en een gezonde financiële planning te waarborgen.

De geautoriseerde investeringen en de investeringsuitgaven in de komende jaren worden in twee tabellen weergegeven.

Tabel I: Verwachte uitgaven per programma per categorie investering

Tabel II: Verwachte uitgaven per programma per doelstelling

Tabel I Programmabegroting 2026 verwachte uitgaven per categorie

x € 1.000

		Geautoriseerd Programmabe grotiing t/m 2025	Afgesloten kredieten per 31-12-24	Geautoriseerde wijzigingen in 1e berap:	Te autoriseren wijzigingen met 2e berap:	Overige wijzigingen 2025	Totaal geautorisee rd t/m 2025	Nieuw te autoriseren voor 2026	Totaal geautoriseerd t/m 2026	Realisatie t/m 2024	Uitgaven Raming 2025	Uitgaven Raming 2026	Uitgaven Raming 2027	Uitgaven Raming 2028	Uitgaven Raming 2029	Uitgaven Raming 2030 en verder
	Categorie investering															
	Vervangingsinvesteringen	922.128	-57.136	9.989	7.030	10.640	892.651	162.276	1.054.927	363.447	191.207	201.756	112.805	72.734	59.431	53.546
	Uitbreidingsinvesteringen A	1.033.860	-40.086	45.124	20.277	106.808	1.165.983	101.897	1.267.880	299.114	142.817	227.970	285.854	211.304	88.884	12.699
	Routine-investeringen	72.322	-11.403	-245	0	2.391	63.065	14.873	77.938	16.547	12.222	10.511	13.213	11.394	11.094	2.055
	Totaal te autoriseren investeringen	2.028.310	-108.625	54.868	27.307	119.839	2.121.699	279.047	2.400.745	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	68.300
	Uitbreidingsinvesteringen B	213.132	0	-6.331	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
	Totaal programmabegroting investeringen	2.241.442	-108.625	48.537	27.307	119.839	2.328.500	279.047	2.607.546	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	275.101
Programma	Investeringscategorie	Geautoriseerd Programmabe grotiing t/m 2025	Afgesloten kredieten per 31-12-24	Geautoriseerde wijzigingen in 1e berap:	Te autoriseren wijzigingen met 2e berap:	Overige wijzigingen 2025	Totaal geautorisee rd t/m 2025	Nieuw te autoriseren voor 2026	Totaal geautoriseerd t/m 2026	Realisatie t/m 2024	Uitgaven Raming 2025	Uitgaven Raming 2026	Uitgaven Raming 2027	Uitgaven Raming 2028	Uitgaven Raming 2029	Uitgaven Raming 2030 en verder
Betrouwbare overheid		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Ontwikkelen en wonen iedereen		79.360	-64	12.974	0	106.808	199.078	0	199.078	23.368	17.829	26.813	75.160	55.909	0	0
	Vervangingsinvesteringen	13.143	0	0	0	0	13.143	0	13.143	1.408	1.085	3.353	5.139	2.158	0	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	66.153	0	12.974	0	106.808	185.935	0	185.935	21.960	16.744	23.460	70.021	53.751	0	0
	Routine-investeringen	64	-64	0	0	0	0	0	0							
Klimaatvriendelijke stad		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Duurzame bereikbaarheid		343.374	-8.483	20.242	14.143	0	369.276	1.500	370.776	164.610	53.088	68.767	50.070	21.996	3.515	8.590
	Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	343.374	-8.483	20.242	14.143	0	369.276	1.500	370.776	164.610	53.088	68.767	50.070	21.996	3.515	8.590
	Routine-investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed		464.291	-20.330	405	4.510	10.640	459.516	110.646	570.162	194.696	99.150	87.756	53.260	42.400	33.288	59.610
	Vervangingsinvesteringen	371.734	0	0	510	10.640	382.884	92.777	475.661	182.719	88.769	71.863	35.697	26.460	16.605	53.546
	Uitbreidingsinvesteringen A	44.524	-20.298	650	4.000	0	28.876	12.492	41.368	7.232	7.405	8.277	4.912	4.646	5.689	4.109
	Routine-investeringen	48.033	-32	-245	0	0	47.756	5.377	53.133	4.745	2.976	7.617	12.650	11.294	10.994	1.955
Veilige stad		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Passende ondersteuning en opvang		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid		2.000	0	0	833	0	2.833	0	2.833	350	1.173	1.310	0	0	0	0
	Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	2.000	0	0	833	0	2.833	0	2.833	350	1.173	1.310	0	0	0	0
	Routine-investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien		624.790	-41.326	0	364	0	583.828	153.725	737.553	203.236	78.319	140.866	134.147	122.358	58.629	0
	Vervangingsinvesteringen	265.551	-30.524	0	0	0	235.027	67.802	302.829	113.535	37.209	70.191	39.170	23.908	18.817	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	359.239	-10.802	0	364	0	348.801	85.923	434.724	89.701	41.110	70.675	94.977	98.450	39.812	0
	Routine-investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad		488.650	-27.115	21.247	7.457	0	490.239	2.844	493.083	81.047	86.881	110.491	98.118	52.669	63.877	0
	Vervangingsinvesteringen	271.340	-26.612	9.989	6.520	0	261.237	1.147	262.384	65.785	64.034	55.549	32.799	20.208	24.009	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	217.310	-503	11.258	937	0	229.002	1.697	230.699	15.261	22.847	54.942	65.319	32.461	39.868	0
	Routine-investeringen	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene middelen en overhead		25.845	-11.307	0	0	2.391	16.929	10.331	27.260	11.802	9.806	4.234	1.118	100	100	100

		Geautoriseerd Programmabe grotng t/m 2025	Afgesloten kredieten per 31-12-24	Geautoriseerde wijzigingen in 1e berap:	Te autoriseren wijzigingen met 2e berap:	Overige wijzigingen 2025	Totaal geautorisee rd t/m 2025	Nieuw te autoriseren voor 2026	Totaal geautoriseerd t/m 2026	Realisatie t/m 2024	Uitgaven Raming 2025	Uitgaven Raming 2026	Uitgaven Raming 2027	Uitgaven Raming 2028	Uitgaven Raming 2029	Uitgaven Raming 2030 en verder
	Vervangingsinvesteringen	360	0	0	0	0	360	550	910	0	110	800	0	0	0	0
	Uitbreidingsinvesteringen A	1.260	0	0	0	0	1.260	285	1.545	0	450	540	555	0	0	0
	Routine-investeringen	24.225	-11.307	0	0	2.391	15.309	9.496	24.805	11.802	9.246	2.894	563	100	100	100
	Totaal geautoriseerd krediet	2.028.310	-108.625	54.868	27.307	119.839	2.121.699	279.047	2.400.745	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	68.300
Uitbreidingsinvesteringen B*	(*) Uitbreidingsinvesteringen B worden nu niet geautoriseerd.															
Duurzame bereikbaarheid	Doelstelling Duurzaam vervoer	206.801	0	0	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
Levendige en gezonde stad	Doelstelling Vastgoed	6.331	0	-6.331	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal uitbreidingsinvesteringen B*	213.132	0	-6.331	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
	Totaal investeringen	2.241.442	-108.625	48.537	27.307	119.839	2.328.500	279.047	2.607.546	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	275.101

Tabel II Programmabegroting 2026 verwachte uitgaven per programma en doelstelling

x € 1.000

Programma	Doelstelling	Geautoriseerd Programmabe groting t/m 2025	Afgesloten kredieten per 31-12-24	Geautoriseerd e wijzigingen in 1e berap:	Te autoriseren wijzigingen met 2e berap:	Overige wijzigingen 2025	Totaal geautoriseerd t/m 2025	Nieuw te autoriseren voor 2026	Totaal geautoriseerd t/m 2026	Realisatie t/m 2024	Uitgaven Raming 2025	Uitgaven Raming 2026	Uitgaven Raming 2027	Uitgaven Raming 2028	Uitgaven Raming 2029	Uitgaven Raming 2030 en verder
Betrouwbare overheid		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Ontwikkelen en wonen iedereen		79.360	-64	12.974	0	106.808	199.078	0	199.078	23.368	17.829	26.813	75.160	55.909	0	0
	Stedelijke omgeving	79.360	-64	12.974	0	106.808	199.078	0	199.078	23.368	17.829	26.813	75.160	55.909	0	0
Klimaatvriendelijke stad		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Duurzame bereikbaarheid		343.374	-8.483	20.242	14.143	0	369.276	1.500	370.776	164.610	53.088	68.767	50.070	21.996	3.515	8.590
	Duurzaam vervoer	254.283	-3.620	12.715	8.361	0	271.739	300	272.039	143.366	32.322	42.991	27.745	16.546	1.875	7.054
	Mobiliteitsgedrag	66.827	-3.616	0	5.782	0	68.993	1.200	70.193	3.837	13.069	22.861	21.800	5.450	1.640	1.536
	Verkeersveiligheid	22.264	-1.247	7.527	0	0	28.544	0	28.544	17.407	7.697	2.915	525	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed		464.291	-20.330	405	4.510	10.640	459.516	110.646	570.162	194.696	99.150	87.756	53.260	42.400	33.288	59.610
	Doelstelling Beheer openbare ruimte	322.105	-20.330	405	510	10.640	313.330	80.750	394.080	167.656	72.754	61.256	25.556	16.542	6.687	43.628
	Doelstelling Water- en rioleringssysteem	66.927	0	0	0	0	66.927	17.433	84.360	13.121	11.873	11.873	11.873	11.873	11.873	11.873
	Doelstelling Extra groen	10.573	0	0	4.000	0	14.573	0	14.573	1.224	820	1.834	3.570	2.199	3.242	1.684
	Doelstelling Afval voorkomen	64.686	0	0	0	0	64.686	12.463	77.149	12.695	13.703	12.794	12.260	11.786	11.486	2.425
Veilige stad		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Geen investeringen															
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid		2.000	0	0	833	0	2.833	0	2.833	350	1.173	1.310	0	0	0	0
	Doelstelling Circulair	2.000	0	0	833	0	2.833	0	2.833	350	1.173	1.310	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien		624.791	-41.326	0	364	0	583.829	153.725	737.554	203.236	78.319	140.866	134.147	122.358	58.629	0
	Doelstelling Onderwijshuisvesting	624.791	-41.326	0	364	0	583.829	153.725	737.554	203.236	78.319	140.866	134.147	122.358	58.629	0
Levendige en gezonde stad		488.650	-27.115	21.247	7.457	0	490.239	2.844	493.083	81.047	86.881	110.491	98.118	52.669	63.877	0
	Doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen	174.620	-6.565	-5.608	150	0	162.597	2.844	165.441	12.958	16.280	17.556	27.843	31.936	58.868	0
	Doelstelling Vastgoed	313.280	-20.550	26.855	7.307	0	326.892	0	326.892	67.339	70.601	92.935	70.275	20.734	5.009	0
	Doelstelling Nieuwkomers	750	0	0	0	0	750	0	750	750	0	0	0	0	0	0
Algemene middelen en Overhead		25.845	-11.307	0	0	2.391	16.929	10.331	27.260	11.802	9.806	4.234	1.118	100	100	100
	Doelstelling overhead	25.845	-11.307	0	0	2.391	16.929	10.331	27.260	11.802	9.806	4.234	1.118	100	100	100
	Totaal geautoriseerd krediet	2.028.311	-108.625	54.868	27.307	119.839	2.121.700	279.047	2.400.746	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	68.300
Uitbreidingsinvesteringen B*	(*) Uitbreidingsinvesteringen B worden nu niet geautoriseerd.															
Duurzame bereikbaarheid	Doelstelling Duurzaam vervoer	206.801	0	0	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
Levendige en gezonde stad	Doelstelling Vastgoed	6.331	0	-6.331	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal uitbreidingsinvesteringen B*	213.132	0	-6.331	0	0	206.801	0	206.801	0	0	0	0	0	0	206.801
	Totaal investeringen	2.241.443	-108.625	48.537	27.307	119.839	2.328.501	279.047	2.607.547	679.108	346.246	440.237	411.872	295.432	159.409	275.101

Vastgoed

De paragraaf Vastgoed gaat over al het maatschappelijk vastgoed dat in eigendom is of beheerd wordt door de vastgoedorganisatie van de gemeente Utrecht.

Algemeen

We zetten maatschappelijk vastgoed in voor verschillende beleidsvelden, die ondergebracht zijn in drie verschillende programma's:

1. Levendige en gezonde stad
2. Duurzame bereikbaarheid
3. Kansrijk opgroeien

Onder het eerste programma, Levendige en gezonde stad, vallen de volgende portefeuilles:

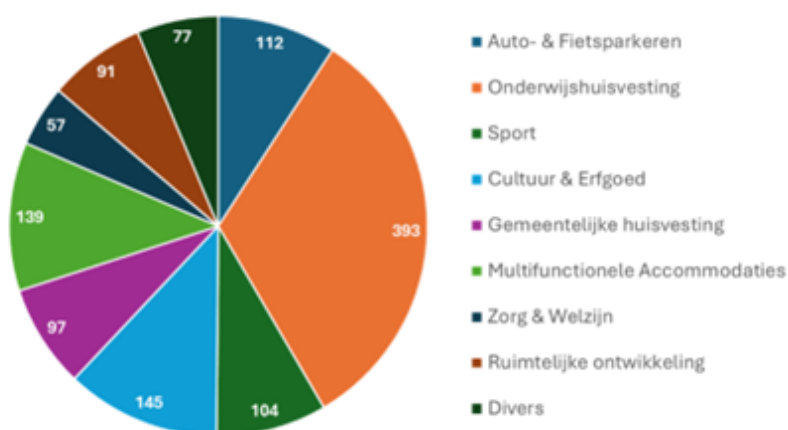
- Multifunctionele accommodaties
- Cultuur en Erfgoed
- Sport
- Zorg en Welzijn
- Eigen Huisvesting
- Veiligheid
- Divers

Onder het tweede programma, Duurzame bereikbaarheid, vallen de parkeergarages en de fietsenstallingen.

Onder het derde programma, Kansrijk opgroeien, valt onderwijshuisvesting.

In onderstaande tabel maken we zichtbaar hoe de vierkante meters, die de gemeente beheert, zijn verdeeld naar portefeuille. De peildatum hiervoor is 15 juni 2025.

Aantal vierkante meter bruto vloeroppervlak (x 1.000)

Belangrijkste uitgangspunten

Het maatschappelijk vastgoed van de Gemeente Utrecht zetten we gericht in om de maatschappelijke opgave van een “Gezond stedelijk leven voor iedereen” mogelijk te maken. We willen dat investeringen in het maatschappelijk vastgoed meegroeien met de stad. Daarbij hebben we de volgende ambitie:

Voldoende en goed gespreid toekomstbestendig vastgoed waar huurders tevreden over zijn en dat bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

In de Beleidsnota Vastgoed hebben we hiervoor drie doelstellingen opgesteld:

1. Voldoende maatschappelijk vastgoed: dit is belangrijk zodat iedereen binnen tien minuten wandelen, fietsen of met het openbaar vervoer toegang heeft tot ons vastgoed. Daarnaast zetten we ons vastgoed in voor beleidsondersteunende partijen. Dat betekent dat ons vastgoed in de regel maatschappelijk gebruikt wordt.
2. Betaalbaar en onderhouden vastgoed: we rekenen een kostprijsdekkende huur voor beleidsondersteunende functies en een marktconforme huur voor niet-beleidsondersteunende functies. Daarnaast volgen we landelijke normen, om ervoor te zorgen dat ons vastgoed in stand blijft. Met duidelijke plannen voor het beheer en onderhoud voorkomen we achterstallig onderhoud.
3. Toekomstbestendig vastgoed: om ervoor te zorgen dat onze gebouwen ook in de toekomst maatschappelijk ingezet kunnen worden, moeten we ze klaarmaken voor de toekomst. Hiervoor zijn investeringen nodig in deze gebouwen, bijvoorbeeld om het gebouw energiezuiniger, meer klimaatadaptief of toegankelijker te maken. Ook zetten we, waar dat kan, in op het gebruik van circulaire materialen. De financiële en technische situatie (netcongestie) bemoeilijkt ons werk op dit gebied. We kijken daarom per geval wat er wel kan.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Beleidsnota Vastgoed	2025	De Beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe de gemeente haar maatschappelijk vastgoed wil inzetten. Door doelen en leidende principes vast te stellen borgen we dat we doelmatig en doeltreffend omgaan met het vastgoed. De beleidsnota vastgoed is de opvolger van de kaderbrief 2017, Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed en de Nota Kapitaal Goederen.
De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025	2025	De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2024 geeft inzicht in de stand van zaken van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed van de gemeente. In de afgelopen jaren was deze rapportage een onderdeel van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV).
IHP onderwijs	2025	Beleid is in de maak

Ontwikkelingen en actualiteiten

Voor 2025 zien we de volgende relevante ontwikkelingen:

Netcongestie

In 2026 gaat de gemeente Utrecht de gevolgen van netcongestie structureel meenemen in alle vastgoedprojecten: van een tijdelijke crisisaanpak verschuift de focus naar het omgaan met netcongestie als blijvend gegeven. Ontwikkelingen zoals netbewust bouwen, het inzetten van accusystemen, tijdelijke oplossingen zoals generatoren of aardgasaansluitingen, en waar mogelijk aansluiting op stadsverwarming, worden per project afgewogen. Duurzaamheid blijft een belangrijk uitgangspunt waarbij de keuze ook wordt bepaald door technische en financiële haalbaarheid.

Vertragingen in projecten

De afgelopen jaren merken we dat de kosten van het ontwikkelen en beheren & onderhouden van al het maatschappelijk vastgoed blijven stijgen. Oorzaken zijn de marktontwikkeling, netcongestie, hoge inflatie, het bouwen in hoge dichtheden en onze doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid en circulariteit. In diverse projecten over de hele stad, maar zeker in gebieden als Leidsche Rijn Centrum, omgeving Berlijnplein, Beurskwartier en Merwede zien we dat de normbudgetten die we hanteren niet meer passen bij de hoogstedelijke uitgangspunten en ambities. Het stapelen van functies versterkt deze problematiek. Samen met aanleverproblemen en beschikbare capaciteit in de markt veroorzaakt dit vertraging binnen projecten.

Als gevolg van de vertraging stijgen de investeringskosten (door inflatie) en worden gebudgetteerde kapitaalslasten niet benut (planningsoptimisme). Vanuit de hervormingsbezuinigingen is een besparing ingeboekt op kapitaalslasten vanuit planningsoptimisme (zie paragraaf investeringen), een groot deel van deze bezuiniging landt bij Vastgoed. De bezuiniging heeft geen effect op het aantal geplande investeringen, maar neemt een voorschot op het planningsoptimisme dat zich de afgelopen jaren heeft voorgedaan.

Betaalbaarheid van vastgoed

In 2026 zien we ontwikkelingen die de ambitie om maatschappelijk vastgoed betaalbaar te houden onder druk zetten. Door stijgende bouwkosten als gevolg van inflatie en de energiecrisis, en hogere onderhoudskosten, neemt de kostprijsdekkende huur toe. Dit leidt tot toenemende zorgen over de betaalbaarheid voor huurders, zowel bij nieuwe huurovereenkomsten als bij herzieningen.

Tegelijkertijd lopen de onderhoudskosten verder op, enerzijds door stijgende inkooprijzen en anderzijds doordat we steeds beter inzicht krijgen in de onderhoudsbehoefte.

Meervoudig ruimtegebruik

We gaan, omdat ruimte schaars is, ruimtevragen in ons vastgoed combineren, vooral in leegstaande gebouwen en in gebouwen met een lage bezettingsgraad. Omdat hier met meerdere partijen met dito belangen samengewerkt moet worden, vliegen we dit zorgvuldig aan. Dat doen we door onderzoeksvragen over dit onderwerp onderbouwd te formuleren en te beantwoorden. Hoe kunnen we dit het verankeren in onze huurcontracten? Hoe zorgen we voor een efficiënt en tegelijk effectief beheer van de algemene ruimtes? Etc.

Ruimte voor maatschappelijke initiatieven

Met de verruiming van wat beleidsondersteunend is ([Amendement A78](#)) en met het aannemen van motie [M137 Veranker het Community Right to Bid](#) bieden we de komende jaren meer ruimte voor maatschappelijke initiatieven en partijen. Partijen die beleidsondersteunend zijn, die geen winstoogmerk hebben en een bijdrage leveren aan het bereiken van de effectdoelstellingen van de programmabegroting, huren ons vastgoed tegen een kostprijsdekkende huur.

Verder gaan we, uitzonderingen daargelaten, ons vastgoed, wanneer we dat zelf niet meer nodig hebben, via een openbare selectieprocedure volgens het Community Right to Bid op de markt zetten. Dit leggen we vast in de 'Beleidsregel selectieproces bij uitgifte, verkoop, verhuur en ingebruikgeving gemeente Utrecht'.

Financiën

De onderstaande grafiek geeft inzicht in de waarde die de gemeente hecht aan het in eigendom hebben van vastgoed ten behoeve van haar beleidsdoelen in 2026. In deze grafiek bestaan de baten uit huur- en serviceopbrengsten en onttrekkingen uit de reserves, de lasten bestaan met name uit kapitaallasten, aanhuurkosten, belastingen, onderhoud en toevoegingen aan de reserves. Er zijn grote verschillen tussen de programma's, dit komt vooral door het verschil in het aantal gebouwen, de grootte en het gebruik daarvan.

De financiën in tabelvorm geven het volgende beeld over de jaren heen.

x €1.000

Beleidsdoelen		2026	2027	2028	2029
Duurzame bereikbaarheid	Baten	1.047	1.047	1.047	1.047
	Lasten	15.571	15.502	14.542	13.852
	Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal duurzame bereikbaarheid		-14.525	-14.456	-13.496	-12.806
Kansrijk opgroeien	Baten	3.104	3.104	3.104	3.104
	Lasten	67.265	70.074	72.211	69.262
	Mutatie reserves	0	0	0	0
Totaal Kansrijk opgroeien		-64.161	-66.969	-69.107	-66.158
Levendige en gezonde stad - Passende sport- en beweegvoorzieningen	Baten	3.353	3.353	3.353	3.353
	Lasten	21.059	23.401	22.291	26.246
	Onttrekking reserves	605	0	0	0
Totaal Levendige en gezonde stad - Passende sport- en beweegvoorzieningen		-17.102	-20.048	-18.938	-22.894
Levendige en gezonde stad - Vastgoed	Baten	33.411	33.934	34.457	34.510
	Lasten	29.824	29.654	29.916	31.517
	Toevoeging reserves	4.250	4.250	4.250	4.901
Totaal Levendige en gezonde stad - Vastgoed		-663	30	291	-1.908
Totaal vastgoed		-96.450	-101.443	-101.250	-103.765

Vastgoed kent een levensduur van minimaal 40 jaar waarover zij waarde toevoegt aan de verschillende programma's en opgaven en daarmee aan de stad.

In bovenstaande cijfers is de decentrale overhead van de vastgoedorganisatie die valt onder het programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien niet meegenomen.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Zoals uit deze begroting blijkt, blijven de uitdagingen waar we als organisatie voor staan groot. Het omgaan met dergelijke uitdagingen als schaarste (woning- energiecrisis), afnemende middelen (Jeugdwet en Wmo), ambities (klimaat) en Wet- en regelgeving (Wet open overheid) vraagt ook inzet van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering heeft te maken met grote opgaven zoals de versteviging van verschillende onderdelen (financiën, IPM en de juridische functie) en de hervormingsbezuinigingen. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden wordt in 2026 verder uitvoering gegeven aan de brede organisatieontwikkeling DRA en de daaraan gelieerde Koers Bedrijfsvoering.

DRA

Het DRA-programma (Duidelijk, Resultaatgericht en Aanspreken) richt zich op het versterken van professioneel samenspel binnen de organisatie, met als kernwaarden heldere rollen, resultaatgericht werken, eigenaarschap en onderlinge aanspreekbaarheid. Daarbij staat het streven naar warme zakelijkheid centraal: een combinatie van duidelijke afspraken en betrokken samenwerking om zo meer impact te maken voor de stad. DRA fungeert als een organisatie-ontwikkeltraject waarbij, via een programmatische aanpak, dit gedachtegoed duurzaam wordt verankerd en geborgd in de organisatie. DRA richt zich op het duurzaam versterken van duidelijkheid, resultaatgerichtheid en aanspreekbaarheid binnen de organisatie, wat impact zal hebben op structuur, sturing en gedrag. We bouwen in onze werkwijze voort op bestaande initiatieven en interveniëren gericht op alle drie de DRA-elementen, met de dagelijkse werkpraktijk als vertrekpunt. In 2026 wordt verder ingezet op drie onderwerpen: leiderschapsontwikkeling, prioriteren en aanspreken. Dat doen we door middel van trainingen, scherpste op rolbepaling en -invulling, ruimte voor reflectie en bespreekbaar maken van gedrag en resultaten. Concreet:

- **Leiderschapsontwikkeling** richt zich op het versterken van voorbeeldgedrag en het voeren van goede gesprekken, zodat leidinggevenden eigenaarschap en aanspreekbaarheid in hun teams kunnen stimuleren.
- Bij **prioriteren** ligt de focus op het gezamenlijk bepalen van wat echt belangrijk is, duidelijke keuzes maken en daar consistent op sturen, ook onder druk.
- Het spoor **aanspreken** richt zich op het bevorderen van een veilige aanspreekcultuur waarin aanspreken wordt gezien als professionele betrokkenheid, ondersteund door gespreksvaardigheidstrainingen, reflectie en het bespreekbaar maken van dilemma's binnen teams en directies.

Koers Bedrijfsvoering

Met deze koers zetten we doelgerichte stappen in het verder versterken en professionaliseren van onze organisatie en dienstverlening: meer centrale regie, scherpere kaderstelling, betere ondersteuning en optimalisatie en automatisering van processen. Zo wordt de toegevoegde waarde van de bedrijfsvoering bij het realiseren van de opgaven in onze stad vergroot. Het streven is een zorgvuldige balans tussen efficiëntie en kwaliteit en mate van ondersteuning. De ingezette hervormingen werken hierbij enerzijds versterkend als het gaat om bijvoorbeeld centralisatievraagstukken en prioriteren van beleid. Anderzijds vormen de schaarste in mensen en middelen ook een uitdaging om de gewenste kwaliteitsslag en ondersteuning te kunnen realiseren.

Belangrijke ontwikkelingen waar we in 2026 op inzetten zijn:

- Centrale regie: in lijn met de vastgestelde hervormingsbezuinigingen worden in 2025 de onderzoeken naar optimalisatie van de herinrichting van control, IPM en inkoopmanagement afgerond, op basis waarvan wordt bepaald of en in welke mate centralisatie plaats zal vinden. In 2026 volgt de implementatie van deze uitkomsten, evenals de centralisatie van de communicatiebudgetten.
- Versterking van de financiële en juridische functie (zie Financiën en Inkoop en Juridische Zaken).
- Aanscherping kaderstelling: kaders op prioritaire bedrijfsvoeringsonderwerpen (waaronder ziekteverzuim, inhuur en gegevensbescherming) en ook gelieerd aan het versterken van de financiële functie worden waar nodig aangescherpt en verduidelijkt, zodat effectiever kan worden gestuurd op de beoogde resultaten.
- Uitvoering van de procesoptimalisaties die onderdeel zijn van de hervormingsbezuinigingen.

Daarnaast zijn er ook diverse ontwikkelingen binnen de verschillende bedrijfsvoeringsfuncties die het komende jaar bijzondere aandacht vragen. Hier gaan wij in de volgende hoofdstukken nader op in.

Bedrijfsvoering

Mens en Organisatie

Op het gebied van Personeel & Organisatie zijn het borgen van voldoende geschikte personele capaciteit, de duurzame inzetbaarheid en sociale veiligheid van medewerkers en een inclusieve en diverse organisatie belangrijke onderwerpen.

Personele capaciteit

In 2026 staat de organisatie voor de uitdaging om - ondanks de groei van de stad, een krappe arbeidsmarkt, beperkte financiële ruimte en personele bezuinigingen - te blijven beschikken over voldoende en passende capaciteit voor de uitvoering van onze opgaven. Het is om deze reden van belang dat de organisatie grip blijft houden op een goede in-, door- en uitstroom van medewerkers en zich blijft positioneren als een goede en aantrekkelijke werkgever.

Voor de balans tussen interne en externe medewerkers blijft het uitgangspunt: een interne medewerker heeft bij structureel werk altijd de voorkeur boven een externe medewerker. Alleen in situaties van 'piek', 'ziek', specialistische expertise en bij langdurig niet-invulbare vacatures kan de organisatie genoodzaakt zijn om capaciteit in te huren. Daarbij worden in 2026 de volgende kaders gehanteerd:

- Zoals gebruikelijk wordt er een maximum aan uit te geven inhuurkosten gehanteerd. Voor 2026 is dit inhuurplafond vastgesteld op € 95,0 mln. Dit betreft hetzelfde inhuurkostenvolume als in 2025 uitsluitend vermeerderd met het prijsindexactiepercentage van 2,7% (IMOC).
- Voor de personele bezetting wordt – net als in 2025 – een maximum van 10% inhuur ten opzichte van de totale bezetting medewerkers gehanteerd.

Duurzame inzetbaarheid (waaronder de aanpak van verzuim)

In 2026 wordt verder gewerkt aan het verhogen van de inzetbaarheid van de medewerkers en daarmee het verlagen van het verzuim. Dit betreft onder andere:

- Per 1 januari 2026 gaat de organisatie samenwerken met nieuwe dienstverleners voor de verzuimbegeleiding en aanvullende interventies. Dit betreft o.a. een nieuwe arbodienst.
- Het verder inzetten op het goede en tijdige gesprek tussen leidinggevende en medewerker. Nadat in 2025 alle leidinggevendenden hierop getraind zijn, zullen er in 2026 teambijeenkomsten georganiseerd worden voor medewerkers om hen bewust te maken hoe zij de regie kunnen nemen op hun inzetbaarheid. Deze gedragsverandering naar eigenaarschap van leidinggevende en medewerker vraagt om regelmatige feedback en aandacht.
- Verder wordt er gericht op de aanpak van de oorzaken van verzuim en het versterken van medewerkers door o.a. gericht aandacht geven aan risicogroepen.

Sociale veiligheid

In 2026 wordt verder gewerkt aan het versterken van een sociaal veilige werkomgeving voor alle medewerkers. Er wordt ingezet op risicogestuurd werken: per organisatieonderdeel worden hiervoor sociale veiligheidsrisico's in kaart gebracht en aangepakt. De focus ligt op leiderschap en het bespreekbaar maken van het thema ongewenst gedrag in de organisatie. Daarnaast blijft de organisatie investeren in een toegankelijk en professioneel netwerk van vertrouwenspersonen en in de borging van zorgvuldige opvolging van meldingen.

Een inclusieve en diverse organisatie

Met het intern ondersteuningsprogramma Inclusie & Diversiteit wordt ingezet op de verdere internalisering van inclusie en diversiteit als vanzelfsprekend onderdeel van de organisatiecultuur. De ingezette koers bevat de volgende accenten:

- Versterken van inclusief leiderschap: o.a. via een basistraining inclusief leiderschap, praktijkvoorbeelden en uitwisseling.
- Verdiepen van inclusief gedrag en inclusieve werkvloeren. Via trainingen, dialogen, campagnes, webinars en meer zicht op de onderstroom.
- Realiseren van diversiteitsnormen: 20% culturele diversiteit in salarisschalen 12 en hoger, aantal mbo-stages en meer mensen met een arbeidsbeperking.
- Versterken van een inclusieve cultuur, met nadruk op behoud, doorontwikkeling en zichtbare impact van divers talent in schaal 12 en hoger. Inclusie wordt steviger gepositioneerd in leiderschap en besluitvorming, met expliciete aandacht voor psychologische veiligheid en de invloed van ondervertegenwoordigde groepen.
- Versterken van maatschappelijke sensitiviteit, via een leerlijn.

Doelstellingen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Inhuur externen (inhuurplafond)	Jaarlijks wordt een uitgaveplafond voor de inhuurkosten vastgesteld (= inhuurplafond).	Het inhuurplafond is € 95,0 mln.
Inhuur externen	In juli 2023 is motie 294 ('Ambitie op minder inhuur') aangenomen op basis waarvan de organisatie per 2025 streeft naar maximaal 10% inhuur ten opzichte van de totale personele bezetting.	Streven naar maximaal 10% inhuur van de totale personele bezetting.
Culturele diversiteit	Op grond van motie 93 uit 2021 heeft de organisatie bepaald dat het streeft naar 20% culturele diversiteit bij de functies in salarisschaal 12 en hoger per 2026.	Streven naar minimaal 20% culturele diversiteit bij de functies in salarisschaal 12 en hoger.
Stages	De gemeente Utrecht wil als werkgever kansen creëren voor jongeren. Dit doen we ook in de vorm van het aanbieden van stage- en werkervaringsplekken.	Minimaal 250 reguliere stageplaatsen, waarvan minimaal 150 mbo-stageplaatsen.
Verzuim	De organisatie zet blijvend in op het terugdringen van verzuim.	Met een geïntensiverde aanpak streeft de organisatie naar een verlaging van het actuele ziekteverzuim eind 2026. Dit streven betreft een verzuimpercentage van maximaal 6,5%. De structurele norm van het ziekteverzuim in de organisatie is 5,7% (conform methodiek A&O-fonds Gemeenten).

Informatievoorziening en automatisering

Op het gebied van informatie- en procesmanagement zijn er de komende jaren twee grote uitdagingen. Als gevolg van de geopolitieke situatie is digitale weerbaarheid en soevereiniteit topprioriteit. De andere prioriteit ligt op dienstverlening. Vanuit de Nederlandse digitaliseringsstrategie en vanuit de VNG (Samenorganiseren/Common Ground) en de G4 wordt steeds meer koers gezet richting 1 overheidsdienstverlening voor de inwoners. Dit betekent ook dat de IT steeds meer in samenwerking met andere gemeenten en het rijk wordt ontwikkeld. Daarmee wordt niet alleen gewerkt aan 1-overheid-dienstverlening maar ook aan een betere marktwerking en snellere levering. Deze twee prioriteiten vertalen zich volgend jaar in investeringen in de volgende programma's.

Soevereiniteit en Cloudtransitie

De cloud-infrastructuur is nagenoeg gereed. Er is begonnen met het geleidelijk overzetten van alle applicaties en data. Dit overzetten staat onder druk door andere prioriteiten, daarom wordt hier extra capaciteit op gezet om dit te versnellen. Door geopolitieke ontwikkelingen is digitale soevereiniteit een nieuwe factor van belang. In 2025 is samen met het Rijk en de G4 onderzocht wat er nodig is hier stappen in te zetten, zowel inhoudelijk als benodigde inzet en middelen. Eind 2025 wordt de raad over dit onderzoek en over de vervolgstappen voor 2026 geïnformeerd.

Cyberbeveiligingswet (NIS2)

In 2026 wordt de Cyberbeveiligingswet van kracht. In 2025 wordt onderzocht welke maatregelen en middelen nodig zijn om aan de wet te voldoen, zodat in 2026, afhankelijk van de benodigde en beschikbare middelen, de maatregelen geïmplementeerd kunnen worden.

Programma Versterken Common Ground

In vervolg op de keuze voor Samen Organiseren in de Programmabegroting 2020 werkt de gemeente samen met andere gemeenten aan een meerjarig programma voor gestandaardiseerde informatiehuishouding voor gemeenten (ook wel 'common ground' genoemd).

Op de algemene ledenvergadering van de VNG in Juni 2025 hebben de gemeentes in Nederland gezamenlijk gekozen voor een verregaande collectivisering van de digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening. Hiermee heeft de gemeentelijke koers om voor in de beweging te zitten een landelijke inbedding. In 2026 wordt verder gewerkt aan het uitbouwen en toepassen van het Common Ground platform, bijvoorbeeld voor het proces Aanvraag Levensonderhoud, beheer van vastgoed en het programma Wervengebied. Ook blijft de organisatie bijdragen aan de doorontwikkeling van landelijke regie, levering en platform.

Doelstellingen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Uthiek	We willen bij onze digitaliseringstrajecten met hoge impact op de stad, een uitlegbaar verhaal hebben. Dit doen we middels de Uthiek aanpak	In 2026 minimaal 30 Uthiek Assessments uitvoeren
Continuïteit en beschikbaarheid van ICT-systemen	We zorgen ervoor dat bedrijfskritische systemen beschikbaar zijn en de continuïteit blijft gewaarborgd.	Behoud van prestaties op beschikbaarheid en continuïteit van resp. 99% en 24/7.
Wet hergebruik overheidsinformatie	We publiceren open datasets op basis van de behoeften van inwoners en ondernemers	In 2026 publiceren we 200 open datasets

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Wet open overheid	Documenten duurzaam en structureel openbaar maken in plaats van alleen op vraag	Eind 2026 zijn we gereed om alle 11 verplichte document-categorieën beschikbaar te stellen.
Archiefwet	Op basis van aanbevelingen van toezicht blijven voldoen aan de archiefwet.	Behoud van het toezichtoordeel "voldoet aan de Archiefwet".
Algemene verordening gegevensbescherming	De organisatie zet vooral in op het nemen van passende technische (zie CBW) en organisatorische maatregelen. Organisatorisch ligt de focus op gedrag.	Alle medewerkers hebben de e-learning gegevensbescherming gevolgd.
Wet Politiegegevens	We leggen jaarlijks verantwoording af over een (onder)deel van de wet en elke vier jaar over de gehele wet. In 2025 toetst een externe auditpartij of wij aan alle verplichtingen voldoen.	Het volledig voldoen aan de wettelijke vereisten.
Cyberbeveiligingswet	Onze kritieke dienstverlening is weerbaar tegen digitale dreigingen doordat we passend invulling geven aan de <i>zorgplicht</i> , <i>meldplicht</i> en <i>toezicht</i>	In control zijn over de GAPS (waar staan we en wat moet er nog gebeuren) en hierdoor compliant zijn naar wat in de Cbw richtlijn beschreven staat. (Wat Q2 2026 naar verwachting intreedt)
Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA)	We leggen jaarlijks verantwoording af over informatieveiligheid en datakwaliteit middels de ENSIA-systematiek.	Het volledig voldoen aan de gestelde eisen zoals door de toezichthouder zijn gesteld voor de DigiD-aansluitingen, Suwinet, BRP/Reisdocumenten en BAG/BGT/BRO.
AI Act	Deze wet geeft aan welke maatregelen nodig zijn om verantwoord met AI om te gaan: veilig, respecteren van mensenrechten en betrouwbaar.	<ul style="list-style-type: none"> • Geen verboden AI-toepassingen in huis • AI-geletterdheid vergroten • Transparant over inzet van generatieve AI • Governance en instrumenten voor hoog risico toepassingen gereed.

Financiën en Inkoop

Financiën

Versterken financiële functie

Sinds 2024 wordt er gewerkt aan versterking van de financiële functie. Er is gekozen om de verschillende elementen die lopen en/of in de komende periode worden opgepakt te borgen in een programma. Beoogd is dat het programma tot eind 2026 zal lopen, waarbij elk half jaar wordt stil gestaan bij de gerealiseerde resultaten, wat er goed ging en beter kan. De raad wordt onder meer geïnformeerd via raadsbrieven (zie onder meer [Raadsbrief versterken financiële functie van maart 2025](#)) en het delen van kennis en status in de Adviescommissie Controle en Financiën.

De activiteiten die in 2026 worden opgepakt zullen eind 2025 en gedurende 2026 worden vormgegeven. Nadruk hierbij ligt sowieso op het verder inbedden van datgene wat in 2024 en 2025 is opgepakt. Daarbij is sowieso aandacht voor het versterken van kennis en samenwerking en zal verder worden gekeken naar de mogelijkheden voor de inzet van technologische middelen.

In het tweede half jaar van 2025 is ingezet op het versterken van de interne beheersing. Eind 2025 zal de raad een raadsbrief ontvangen met de laatste status. Deze zal ook een (voorstel voor een) aantal indicatoren bevatten, als hulpmiddel om de voortgang van de ontwikkeling te kunnen volgen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Sinds 2023 geven we de rechtmatigheidsverantwoording af en per 1 januari 2025 is dit doorgevoerd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het college is voortaan zelf verantwoordelijk voor de verantwoording over de financiële rechtmatigheid. In plaats van de accountant, rapporteert het college over fouten én onduidelijkheden die boven de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens uitkomen. De rechtmatigheidsverantwoording is hiermee definitief een volwaardig onderdeel van de jaarrekening. De externe accountant geeft hierover het getrouwheidsoordeel.

Ook voor 2026 wordt de rechtmatigheidsverantwoording onderbouwd aan de hand van een door het college vastgestelde controleplan. De hierin opgenomen controlewerkzaamheden worden uitgevoerd uit hoofde van de eerder opgezette en verbeterde Verbijzonderde Interne Controles (VIC's). Hiermee wordt getoetst hoe effectief interne controlemethodes (procedures, regels en processen) werken om de kans op financiële onrechtmatigheden zo klein mogelijk te houden.

Doelstellingen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Financiën		
Robuustheid ramingen	Onze budgetrapportages en prognoses moeten zoveel mogelijk overeenkomen met de verantwoording.	Maximaal 5% afwijking tussen de jaarrekening en de laatst vastgestelde geactualiseerde begroting
Inkoop		
Naleving inkoopregels	Om de rechtmatige inkoop en aanbesteding te borgen, vindt er jaarlijks een controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels plaats	De omvang van de geconstateerde onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels bedraagt maximaal 1% van de uitgaven voor inkoop.

Juridische Zaken

De gemeente Utrecht wil voor de inwoners een betrouwbare overheid zijn; dichtbij en oplossingsgericht. Daarom wordt ingezet op het voorkomen en beperken van procedures. Uiteraard is de organisatie zeer terughoudend in het zelf starten van procedures - dit komt zelden voor - maar ook als de organisatie daarin door anderen wordt betrokken. De gemeente toont zich ook betrouwbaar door te staan voor haar zaak en de belangen van haar inwoners. Als er ruimte is om dat anders te doen dan via een juridische procedure, dan wordt die route genomen. Er wordt ingezet op informele geschilafdoening en er is aandacht voor de individuele inwoner en ondernemer. Vanuit het perspectief van de inwoners wordt zorg gedragen voor de rechtsstaat, zodat de inwoners worden beschermd door en tegen de overheid. Inwoners wordt adequate rechtsbescherming geboden.

De spelregels worden afgestemd op en begrijpelijk gemaakt voor de inwoners. Zo wordt zo tijdig en adequaat mogelijk gehandeld als context en capaciteit toelaten om geschillen voor alle betrokkenen tot een zo goed mogelijk einde te brengen.

Er wordt gewerkt aan een versteviging van de juridische functie die in de gemeentelijke organisatie qua omvang en positie gesteld staat om uitdagingen het hoofd te kunnen blijven bieden. Hierbij richt de organisatie zich op een duurzame inrichting van de juridische functie en continu kunnen leren en inspelen op de wereld om haar heen. Zo wordt de juridische kwaliteit verbeterd, en de ervaring daarvan bij inwoners. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de overheid.

Doelstellingen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2026
Juridische kwaliteit (rechtmatig, rechtvaardig en efficiënt) van onze besluiten	Onze besluiten zijn van een zodanige kwaliteit dat bezwaar en/of beroep bij voorkeur niet nodig (blijken te) zijn. De bezwaarmaker krijgt in ieder geval waar hij recht op heeft. Een 100%-score is niet nodig. Onze medewerkers streven altijd naar efficiëntie: de balans tussen juridische kwaliteit enerzijds en de snelheid van werken anderzijds.	Het percentage beslissingen op bezwaar waartegen beroep wordt aangetekend is maximaal 15%. Het percentage beslissingen op bezwaar of beroepschriften dat gegrond wordt verklaard, is maximaal 20%.
Tijdig besluiten	Onze beslissingen op bezwaar worden tijdig (binnen de wettelijke of de afgesproken termijn) genomen, zodat juridische procedures zo snel mogelijk worden opgelost en bezwaarmakers zo snel mogelijk duidelijkheid hebben. Een 100%-score is niet nodig. Onze medewerkers streven altijd naar efficiëntie: de balans tussen juridische kwaliteit enerzijds en de snelheid van werken anderzijds.	Minimaal 80% van de beslissingen op bezwaar wordt binnen de wettelijke of afgesproken termijn afgehandeld.

Wet open overheid

Inleiding

Open en transparant bestuur is belangrijk voor het functioneren van de overheid. De ambitie is om stapsgewijs meer informatie actief openbaar te maken. Deze paragraaf bevat onze beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Wet open overheid (Woo).

Belangrijkste uitgangspunten

Open en transparant bestuur is belangrijk voor het functioneren van de overheid. Om te voldoen aan de eisen van de Wet Open Overheid wordt ingezet op:

- Meer informatie actief openbaar maken
- Sneller beslissen op Woo-verzoeken
- Structurele capaciteit informatiebeheer vergroten
- Bewustzijn van belang van openbaarheid in de organisatie vergroten

Beleidskaders

De uitvoering van de Woo is wettelijk geregeld. De wetgever heeft bij de Invoeringstoets Woo aangegeven in 2025 met landelijke richtlijnen te komen over de wijze waarop overheden moeten omgaan met zeer omvangrijke verzoeken. Dit betreft richtlijnen voor het maken van afspraken als een verzoek zeer omvangrijk is en daarop niet binnen zes weken kan worden besloten en gedragsregels daarbij voor zowel de overheid als de verzoeker.

Daarnaast heeft de rijksoverheid aangegeven welke tranches van informatie tot 2026 actief openbaar moeten worden gemaakt.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Beleidskader

De Wet open overheid (Woo) vormt het kader voor openbaarmaking. Deze wet verplicht overheden ertoe bepaalde categorieën informatie actief openbaar te maken. Dit gebeurt in tranches. In 2026 wijst de Minister van Binnenlandse Zaken nieuwe categorieën informatie aan die actief openbaar moeten worden. Naast deze actieve openbaarmaking zetten we in op sneller te kunnen beslissen op verzoeken om openbaarmaking (passieve openbaarmaking).

Meer informatie actief openbaar maken

In juli 2025 is het Utrechtse Open Documenten Platform (UODP) in gebruik genomen. Op dit platform gaan we stapsgewijs de verplichte 11 categorieën open documenten (op basis van de Wet Open Overheid) beschikbaar stellen. Het Programma Informatie op Orde loopt tot eind 2026, met onder meer als doel om aan de vereisten van de Wet Open Overheid te voldoen. De ambitie is om eind 2026 alle categorieën open documenten volledig actief openbaar te maken via het UODP. Het platform ontwikkelen we door in een community met andere gemeenten. Voor de categorie beschikkingen kiezen we ervoor om registers op te stellen, waarmee verzoekers op eenvoudige wijze de gewenste documentatie kunnen opvragen. Met dit uitgangspunt voldoen we aan de wettelijke vereisten, besparen we geld en sluiten we goed aan bij de daadwerkelijke informatiebehoefte vanuit de stad.

Bewustzijn vergroten en openbaarheid by design

Bij de inrichting van nieuwe werkprocessen werken we vanuit het principe van openbaarheid by design. Dat betekent dat bij de aanschaf van nieuwe software en bij de inrichting van werkprocessen rekening wordt gehouden met openbaarheid van bestuur en de opvraagbaarheid van informatie. Daarnaast worden medewerkers door middel van e-learning en netwerkbijeenkomsten op de hoogte gehouden en opgeleid.

Sneller beslissen en meer afspraken maken

In 2025 werd op ongeveer 85% van de verzoeken binnen de wettelijke of afgesproken termijn besloten. In 2026 is de ambitie om op 90% van de verzoeken tijdig te beslissen. We nemen zoveel mogelijk contact op met verzoekers om te kijken waarnaar verzoekers precies op zoek is en of verzoekers op een andere manier geholpen kunnen worden, bijvoorbeeld door vragen te beantwoorden, eerst een deelbesluit te nemen over belangrijkste documenten van een besluitvormingsproces zodat verzoekers beter kunnen aangeven waaraan behoefte is of het aanpakken van een achterliggend probleem buiten de Woo om.

Voor bepaalde informatie hoeven verzoekers geen Woo-verzoek tot openbaarmaking te doen en bieden we snelle manier aan om informatie te verstrekken. Dergelijke verzoeken worden tijdig herkend en in de juiste procedure gezet om informatie te verstrekken.

Door de inzet van informatiespecialisten bij de behandeling en nieuwe software willen we sneller informatie verzamelen. Door het nieuwe sturingsmodel op het Woo-proces is beter in beeld wat de stand van zaken is en waar eventuele interne termijnen niet worden gehaald zodat daarop kan worden (bij)gestuurd.

De structurele verbetering van informatiebeheer is randvoorwaardelijk om sneller en beter de gevraagde in de organisatie te vinden en dus om het verzoek tijdig en juist af te handelen. Door krapte op de arbeidsmarkt is het moeilijk om de personele capaciteit bij het Woo-team op niveau te houden.

Financiën

Overzicht baten en lasten

Cijfers jaarstukken 2024

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

In de kolom resultaat komt een positief bedrag ten gunste van de algemene reserve, en een negatief bedrag ten laste van de algemene reserve.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	13.499	66.202	-52.702	51.533	-1.169	211	695	-685
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	209.276	291.730	-82.454	15.732	-66.722	93.454	169.086	8.910
Klimaatvriendelijke stad	6.532	17.907	-11.375	10.700	-675	0	675	0
Duurzame bereikbaarheid	84.882	66.239	18.643	-49.662	-31.019	27.345	56.389	-1.974
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	146.201	251.888	-105.687	90.677	-15.009	2.809	6.455	-11.363
Veilige stad	6.780	73.367	-66.588	67.182	594	0	254	848
Passende ondersteuning en opvang	4.684	242.507	-237.823	255.026	17.203	8.701	358	8.860
Werk,toekomstbestendige economie en best	178.731	327.354	-148.623	150.301	1.678	4.000	5.163	2.841
Kansrijk opgroeien	41.292	286.918	-245.627	195.237	-50.390	3.800	56.220	2.030
Levendige en gezonde stad	92.474	281.234	-188.760	104.515	-84.245	24.046	107.708	-583
Algemene Middelen en Overhead	1.249.655	263.834	985.821	-891.241	94.580	281.991	211.141	23.730
Totaal	2.034.006	2.169.179	-135.174	0	-135.174	446.356	614.143	32.614

Overzicht baten en lasten 2025

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	13.758	71.390	-57.631	56.456	-1.175	0	1.175	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	137.715	151.598	-13.883	17.604	3.721	22.251	18.529	0
Klimaatvriendelijke stad	15.024	27.645	-12.620	10.110	-2.510	1.290	3.800	0
Duurzame bereikbaarheid	96.272	80.017	16.255	-1.647	14.609	24.532	9.923	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	154.424	252.842	-98.418	104.642	6.223	7.558	1.335	0
Veilige stad	7.456	75.714	-68.258	67.972	-287	0	287	0
Passende ondersteuning en opvang	5.801	266.247	-260.446	246.921	-13.525	0	13.525	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	176.008	322.097	-146.089	141.798	-4.291	0	4.291	0
Kansrijk opgroeien	20.722	280.475	-259.753	258.742	-1.011	0	1.011	0
Levendige en gezonde stad	95.740	291.257	-195.516	195.153	-364	4.507	4.871	0
Algemene Middelen en Overhead	1.313.605	262.725	1.050.880	-1.097.752	-46.872	85.153	132.025	0
Totaal	2.036.526	2.082.006	-45.481	0	-45.481	145.291	190.772	0

Overzicht baten en lasten 2026

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	9.185	63.110	-53.925	53.925	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	186.338	202.232	-15.894	10.067	-5.827	10.005	15.832	0
Klimaatvriendelijke stad	9.230	22.205	-12.975	12.742	-233	0	233	0
Duurzame bereikbaarheid	115.134	88.344	26.790	-19.365	7.425	20.548	13.123	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.054	258.638	-107.584	107.490	-94	141	235	0
Veilige stad	1.885	72.715	-70.830	70.830	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	7.138	262.040	-254.902	254.902	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.448	324.302	-148.854	148.854	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	17.895	281.649	-263.754	263.754	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad	66.547	261.738	-195.191	198.836	3.645	4.250	605	0
Algemene Middelen en Overhead	1.343.440	257.394	1.086.046	-1.102.036	-15.990	47.984	63.974	0
Totaal	2.083.293	2.094.367	-11.073	0	-11.073	82.928	94.001	0

Overzicht baten en lasten 2027

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	9.235	60.239	-51.004	51.004	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	176.494	196.251	-19.757	8.640	-11.117	4.281	15.398	0
Klimaatvriendelijke stad	6.345	13.556	-7.211	6.978	-233	0	233	0
Duurzame bereikbaarheid	113.703	73.911	39.792	-17.664	22.128	24.863	2.735	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.104	254.590	-103.485	103.592	106	141	35	0
Veilige stad	1.482	69.698	-68.216	68.216	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	4.846	254.558	-249.712	249.712	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.448	318.239	-142.790	142.790	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	4.639	267.962	-263.323	263.323	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad	64.744	257.089	-192.345	196.286	3.941	4.250	309	0
Algemene Middelen en Overhead	1.333.587	249.841	1.083.746	-1.072.877	10.870	24.886	14.017	0
Totaal	2.041.629	2.015.933	25.696	0	25.695	58.421	32.726	0

Overzicht baten en lasten 2028

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	9.235	60.140	-50.905	50.905	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	156.254	173.707	-17.453	8.058	-9.395	4.320	13.715	0
Klimaatvriendelijke stad	5.286	12.357	-7.071	6.971	-100	0	100	0
Duurzame bereikbaarheid	109.173	72.570	36.603	-9.945	26.658	31.083	4.425	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.210	255.032	-103.822	103.929	106	141	35	0
Veilige stad	1.219	69.435	-68.216	68.216	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	4.846	251.086	-246.240	246.240	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.448	311.977	-136.529	136.529	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	9.039	269.190	-260.151	260.151	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad	62.051	256.125	-194.074	195.824	1.750	4.250	2.500	0
Algemene Middelen en Overhead	1.309.890	249.872	1.060.018	-1.066.879	-6.860	16.906	23.766	0
Totaal	1.993.650	1.981.491	12.159	0	12.159	56.699	44.541	0

Overzicht baten en lasten 2029

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	9.235	60.140	-50.905	50.905	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	148.497	160.402	-11.905	7.959	-3.946	7.596	11.542	0
Klimaatvriendelijke stad	5.286	12.357	-7.071	6.971	-100	0	100	0
Duurzame bereikbaarheid	106.990	71.976	35.014	-10.833	24.181	28.379	4.198	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.110	256.203	-105.093	105.100	6	41	35	0
Veilige stad	1.219	69.435	-68.216	68.216	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	4.846	251.086	-246.240	246.240	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.448	309.715	-134.267	134.267	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	9.039	265.827	-256.788	256.788	0	0	0	0
Levendige en gezonde stad	62.104	257.164	-195.060	199.961	4.901	4.901	0	0
Algemene Middelen en Overhead	1.318.191	249.748	1.068.444	-1.065.574	2.870	17.589	14.719	0
Totaal	1.991.965	1.964.052	27.913	0	27.912	58.506	30.594	0

Overzicht Incidentele Baten en Lasten

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste incidentele baten en lasten voor het jaar 2026 en verder gespecificeerd.

Uitgangspunten die bij het samenstellen van dit overzicht gehanteerd zijn:

- Posten als incidenteel worden aangemerkt indien sprake is van eenmalige baten en lasten
- Hoofdzakelijk posten van materiële betekenis zijn opgenomen (minimaal 0,1 miljoen euro)
- Posten boven de 0,5 miljoen euro worden in ieder geval afzonderlijk opgenomen en toegelicht
- Incidentele lasten (budget toekenning) worden als min aangegeven; Incidentele baten als plus
- Minder incidentele lasten (taakstelling) worden als plus aangegeven, minder incidentele baten als min
- Extra toevoeging reserves worden als min aangegeven, extra onttrekking reserves als plus aangegeven
- De resultaten van de lang(er)durende programma's niet als incidenteel zijn aangemerkt, zoals het programma Bereikbaarheid en de grondexploitaties (waaronder Stationsgebied en Leidsche Rijn)

Staat van incidentele lasten en baten

x €1.000

Presentatie van het structureel begrotingsaldo	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	-25.260	-3.512	1.131	1.035
Toevoegingen en onttrekking aan reserves	25.260	3.512	-1.131	-1.035
Begrotingsaldo na bestemming	0	0	0	0
Af: incidentele lasten	-33.531	-5.998	-455	-994
Af: incidentele baten	8.271	2.486	1.586	2.029
Af: incidentele toevoeging aan reserves	-10.909	1.735	957	0
Af: incidentele onttrekking reserves	605	0	0	0
Structureel saldo begroting	35.564	1.777	-2.088	-1.035
Totale baten voor mutaties reserves	2.083.293	2.041.629	1.993.650	1.991.965
Structurele exploitatieruimte	1,7%	0,1%	-0,1%	-0,1%

De incidentele baten en lasten zijn in de tabel verantwoord en verder toegelicht op de programma's.

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
Betrouwbare overheid							
	PB 2024	POK middelen (rechtsbescherm.)	Lasten	-90	-90	0	0
	PB 2024	POK middelen systeemleren	Lasten	-115	-115	0	0
	PB 2024	Programma Samen stad maken	Lasten	-90	0	0	0
	PB 2024	Impuls Wijk- en buurtaanpak	Lasten	-1.300	0	0	0
	VJN 2025	Jaarwisseling	Lasten	-500	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
	PB 2024	Coalitieakkoord 2022-2026:					0
	PB 2024	(T)huis voor iedereen	Lasten	-335	-335	0	0
	PB 2024	Bijzondere woonvormen	Lasten	-335	-335	0	0
	PB 2024	Stimuleringsregeling studentenhuisvesting	Lasten	-150	-150	0	0
	PB 2024 en VJN 2025	Uitvoeringsprogramma Beschermen bestaande woningvoorraad	Lasten	-1252	-1134	-523	-523
	PB 2024	Pilot voorrang beroepsgroepen	Lasten	-70	-70	0	0
	VJN 2025	Netcongestie	Lasten	-2.000	0	0	0
Klimaatvriendelijke stad							

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	PB 2024	Impuls uitvoeringskosten energietransitie	Lasten	-1.670	0	0	0
	PB 2024 en VJN 2025	Netcongestie	Lasten	-6.394	0	0	0
	PB 2024 en VJN 2025	Netcongestie	Baten	2.300	0	0	0
	1e BERAP 2025	Rijksmiddelen Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma	Lasten	-1.645	-1.060	0	0
	1e BERAP 2025	Rijksmiddelen Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma	Baten	1.645	1.060	0	0
	1e BERAP 2025	Reserves	Lasten	-133	-133	0	0
Duurzame bereikbaarheid							
	VJN 2024	Tijdelijke beheer parkeergarage Springweg	Lasten	-1.304	-1.304	-435	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed							
	PB 2023	Coalitieakkoord: Extra impuls schone lucht	Lasten	-750	0	0	0
	VJN 2021	Vergroening Ravellaan-Noord	Lasten	-500	0	0	0
	VJN 2025	Digitalisering Erfgoed	Lasten	-419	-266	-117	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Aanpak schoon vervoer laadinfrastructuur	Lasten	-400	0	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	PB 2023	Coalitieakkoord: Icoonproject Gedeelte van rondje Stadseiland	Lasten	-362	0	0	0
	1e BERAP 2024 / 1e BERAP 2025	Prullenbakken vergoeding 2024-2026	Lasten	-360	0	0	0
	1e BERAP 2024 / 1e BERAP 2025	Prullenbakken vergoeding 2024-2026	Baten	360	0	0	0
	VJN 2024	Ondersteuning Utrecht Natuurlijk	Lasten	-315	0	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Digitale Weerbaarheid	Lasten	-250	0	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Aanleg groene ommetjes	Lasten	-240	-200	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Icoonproject Krommerijnlinie Landschap	Lasten	-180	0	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Loket meer groen in de straat	Lasten	-100	0	0	0
	PB 2023	Coalitieakkoord: Impuls toegankelijkheid stadswater	Lasten	-100	0	0	0
	2e BERAP 2024	ISV STEK voor cofinanciering geluidsaneringprojecten	Lasten	-100	-100	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	2e BERAP 2024	ISV STEK voor cofinanciering geluidsaneringprojecten	Baten	100	100	0	0
Veilige stad							
	PB 2024	Subsidie ZonMW project Samen erop af	Lasten	-263	-263	0	0
	PB 2024	Subsidie ZonMW project Samen erop af	Baten	263	263	0	0
	1e berap 2025	Specifieke Uitkering Versterkingsgelden	Lasten	-537		0	0
	1e berap 2025	Specifieke Uitkering Versterkingsgelden	Baten	537		0	0
	Coalitieakkoord 2022-2026:	Focusgebieden ASW en Kanaalstr/Damstr	Lasten	-594	0	0	0
	Coalitieakkoord 2022-2026:	Digitale weerbaarheid	Lasten	-250	0	0	0
	2e Berap 2022	Straatintimidatie	Lasten	-150	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang							
	1e berap 2025	Specifieke Uitkering Integraal Zorg Akkoord	Baten	2.292	0	0	0
	1e berap 2025	Specifieke Uitkering Integraal Zorg Akkoord	Lasten	-2.292	0	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	VJN 2025	Knelpunt opvang	Lasten	-2.685	-2.685	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid							
	PB 2025	Coalitieakkoord verdichten en verduurzaming bedrijventerreinen via OMU	Lasten	-1.000	0	0	0
	PB 2024	Twee stedelijke upcycle-centra	Lasten	-905	0	0	0
	PB 2025	Regionale doelgroepspecifieke aanpak	Lasten	-137	-137	0	0
Kansrijk opgroeien							
	VJN 2024	Netcongestie onderwijshuisvestingsprojecten	Lasten	-290	-583	-726	0
	VJN 2024	Zorgplicht voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting	Lasten	-950	-950	0	0
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele aframing kapitaallastenbudget onderwijshuisvesting	Lasten	3.547	2.468	-778	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele verhoging personeelskostenbudget onderwijshuisvesting	Lasten	-1.225	-1.225	-1.225	0
	PB 2024	Utrecht Leert! (coalitieakkoord 2022-2026)	Lasten	-150	0	0	0
	PB 2024	Verbeteren aansluiting MBO en arbeidsmarkt (coalitieakkoord 2022-2026)	Lasten	-300	0	0	0
	PB 2026	Decentralisatie uitkering openbare bibliotheken ter voorbereiding voor de zorgplicht	Lasten	-1.104	0	0	0
	PB 2026	Pilot Kind en Gezinsbescherming	Lasten	-1.850	0	0	0
Levendige en gezonde stad							
	VJN 2022	Betaalbare huisvesting creatieve sector	Lasten	-587	0	0	0
	PB 2024	Coalitieakkoord: Versnellen verduurzamen vastgoed	Lasten	-100	0	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	PB 2024	Coalitieakkoord: Vastgoedorganisatie aansluiten op behoefte maatschappelijke partijen	Lasten	-100	0	0	0
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele aframing kapitaallastenbudget vastgoed	Lasten	5.990	5.260	4.410	0
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele verhoging personeelskostenbudget vastgoed	Lasten	-2.025	-2.025	-2.025	0
	VJN 2025	Borging brandveiligheid gebouwen	Lasten	-4.000	-3.000	-2.500	-2.500
	VJN 2025	Commerciële verhuur vastgoed	Baten	470	970	1.470	0
	VJN 2025	Expertise inzetten voor subsidies vastgoed	Baten	70	93	116	0
	VJN 2023	Onttrekking reserve Zwembaden	Reserves	605	0	0	0
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele aframing kapitaallastenbudget sport	Lasten	3.494	2.254	1.886	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	VJN 2024	Reëel ramen: incidentele verhoging personeelskostenbudget sport	Lasten	-450	-450	-450	0
	PB 2024	Coalitieakkoord: Ondersteuning digitale vaardigheden	Lasten	-500	-500	0	0
		Gezondheidsverschillen					
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: Stevige inzet mentale zorg	Lasten	-500	0	0	0
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: (extra) inzet op preventie vechtscheidingen	Lasten	-100	0	0	0
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: Versterken inzet leefstijlprogramma's gezonde leefstijl	Lasten	-300	0	0	0
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: advisering gezonde leefomgeving	Lasten	-290	0	0	0
	2E BERAP 2022	Coalitieakkoord: Gezond ouder worden	Lasten	-250	0	0	0

x €1.000

Programma	Bron	Omschrijving	Baten/Lasten Res	2026	2027	2028	2029
	VJN 2023	Uitwerking Commissie Sorgdrager (Voorjaarsnota 2023, raadsbrief maart 2024).	Lasten	-331	-243	0	0
	1E BERAP 2024	VESTA	Lasten	-80	0	0	0
	1E BERAP 2024	VESTA	Baten	80	0	0	0
	1E BERAP 2024	Cultivate	Lasten	-154	0	0	0
	1E BERAP 2024	Cultivate	Baten	154	0	0	0
Algemene middelen en Overhead							
	PB 2024	Verdeling versneld middelen (Coronapakket 2)	Lasten	0	0	0	0
	VJN 2024	Kasschuif/Algemene dekkingsreserves	Reserves	-10.909	1.735	957	0
	VJN 2024	Handhavingdossier Binnenstad	Lasten	-654	-654	0	0
Totaal incidenteel saldo				-35.564	-3.804	60	-3.023

Betrouwbare overheid

- **Pok middelen rechtsbeschermingssysteem (Rechtsbescherming):** het Rijk heeft van 2022 tot 2027 middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van de dienstverlening in het kader van de lessen uit de toeslagenaffaire kinderopvang. Dit budget is beschikbaar voor 2e actielijn, specifiek de eerstelijns klachtenafhandeling (U-radar, voorheen Stadskamer) In de meicirculaire 2025 is de jaarsnede 2028 beschikbaar gesteld.
- **Pok middelen systemleren:** het Rijk heeft vanaf 2022 tot 2027 middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van de dienstverlening in het kader van de lessen uit de toeslagenaffaire kinderopvang. In de meicirculaire 2025 is jaarsnede 2028 beschikbaar gesteld.
- **Programma Samen Stad maken:** vanuit Coalitieakkoord 2022-2026 budget toegekend.
- **Impuls Wijk & Buurtaanpak:** vanuit Coalitieakkoord 2022-2026 budget toegekend.
- **Jaarwisseling:** in de Voorjaarsnota 2025 is budget toegekend (2025 0,500 miljoen euro en 2026 0,500 miljoen euro).

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

- **Uitvoeringsprogramma Beschermen bestaande woningvoorraad:** bij het coalitieakkoord 2022-2026 en vanuit het rijk zijn er incidentele middelen beschikbaar gesteld om het programma uit te voeren. Bij de Voorjaarsnota 2025 is budget toegekend om het besluit over de afbouw van de verordeningen opkoopbescherming en leegstandswet uit te stellen tot na de verkiezingen; 0,463 miljoen euro in 2027.
- **Netcongestie:** In de Voorjaarsnota 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld voor lagere bouwleges in 2026.

Op basis van het coalitieakkoord 2022-2026 is in 2023 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar voor de beleidsprioriteiten:

- Bijzondere woonvormen 0,335 miljoen euro
- Thuis voor iedereen 0,335 miljoen euro
- Stimuleringsregeling studentenhuysvesting 0,150 miljoen euro
- Pilot voorrang beroepsgroepen 0,070 miljoen euro

Klimaatvriendelijke stad

- **Impuls uitvoeringskosten energietransitie:** In het Coalitieakkoord 2022-2026 is in 2024 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van de energietransitie, dit betreft onder andere de kosten voor Zon op Dak en de klimaatvisie; 1,670 miljoen euro in 2024 tot en met 2026.
- **Netcongestie:** In de Voorjaarsnota 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van de netcongestieproblematiek voor het creëren van transportcapaciteit voor het uitvoeren van grote gebiedsontwikkeling, slimme netoplossingen, nieuwe samenwerkingen en innovatie. In de Voorjaarsnota 2025 zijn aanvullende middelen voor netcongestie ter beschikking gesteld. In 2026 is 6,394 miljoen euro aan lasten begroot. Daarnaast wordt er 2,3 miljoen euro aan Rijksmiddelen verwacht en/of bijdragen projectontwikkelaars ten behoeve van netcongestie in 2026.
- **Specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma:** Vanuit het Rijk is er een Specifieke Uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma ontvangen die wordt ingezet voor fysieke maatregelen om energie lasten van inwoners te verlagen. In 2026 is 1,645 miljoen euro begroot aan baten en lasten en in 2027 is 1,060 miljoen euro begroot aan baten en lasten.
- **Reserve Utrechtse Energie:** In 2026 en 2027 is een bedrag van 0,133 miljoen euro begroot om te onttrekken uit de reserve Utrechtse Energie ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen.

Duurzame bereikbaarheid

- In 2025 is het beheer van de parkeergarage Springweg tijdelijk (voor 4 jaar) bij de Vastgoedorganisatie komen te liggen. De exploitatielasten zijn als incidentele lasten in de begroting opgenomen. Na 4 jaar zal de parkeergarage gesloopt worden.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

- **0,750 miljoen euro Extra impuls schone lucht:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026 voor het geven van een extra impuls aan schone lucht met het uitvoeringsprogramma voor luchtmaatregelen.
- **0,500 miljoen euro Vergroening Ravellaan-Noord:** uitvoeringsbudget toegekend in de Voorjaarsnota 2021.
- **0,419 miljoen euro Digitalisering Erfgoed:** in de Voorjaarsnota 2025 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor digitalisering van de opgave Erfgoed voor de periode 2026 t/m 2028.
- **0,400 miljoen euro Aanpak schoon vervoer laadinfrastructuur:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026 voor het versterken van de laadinfrastructuur in de stad.
- **0,362 miljoen euro Icoonproject Gedeelte van rondje Stadseiland:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026 voor onder andere de realisatie van deelgebied 3 (Jaarbeurs).
- **0,360 miljoen euro Prullenbakken 2024-2026 baten en lasten:** in 2022 is de zwerfafvalvergoeding gestopt. Per 2023 is hier een gedeeltelijke vervanging voor in de plaats gekomen in de vorm van de prullenbakkenvergoeding. Hiermee wordt voor een belangrijk deel het Actieplan Utrecht Schone Stad gefinancierd. Na 2026 zal de vergoeding opnieuw worden vastgesteld. Budget voor 2026 is 0,360 miljoen euro: 0,275 miljoen euro uit de 1e BERAP 2024 en 0,085 miljoen euro uit de 1e BERAP 2025.
- **0,315 miljoen euro Ondersteuning Utrecht Natuurlijk:** in de Voorjaarsnota 2024 is er incidenteel budget beschikbaar gesteld voor ondersteuning van Stichting Utrecht Natuurlijk.

- **0,250 miljoen euro Digitale Weerbaarheid:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,240 miljoen euro aanleg groene ommetjes:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,180 miljoen euro Icoonproject Krommerijnlinie Landschap:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,100 miljoen euro Loket meer groen in de straat:** budget toegekend in het coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,100 miljoen euro Impuls toegankelijkheid stadswater:** budget toegekend in Coalitieakkoord 2022-2026.
- **0,100 miljoen ISV STEK cofinancieringeluidsaneringsprojecten baten en lasten:** budget toegekend in 2e BERAP 2024 inzake resterende middelen investeringssubsidie Stedelijke Vernieuwing - Subsidie tender Energie en Kwaliteit.

Veilige stad

- Specifieke uitkering voor voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit (Preventie met Gezag 2022-2025).
- Subsidie ZonMW, project Samen erop afl. Een gerichte domein overstijgende aanpak vanuit Zorg en Veiligheid met als doel om de ondersteuning opvang en zorg voor mensen met een samenloop van complexe en langdurige problemen te verbeteren en knelpunten te verkleinen.
- Budget toegekend in het Coalitieakkoord 2022-2026 voor Focusgebieden ASW en Kanaalstraat/Damstraat.
- Digitale weerbaarheid, budget toegekend voor de periode van het coalitieakkoord 2022-2026.

Passende ondersteuning en opvang

- De specifieke uitkering voor het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is tot en met 2026 toegekend en in de begroting zowel op de lasten als de baten verwerkt (2,292 miljoen euro)
- In de Voorjaarsnota 2024 zijn voor 4 jaar middelen beschikbaar gesteld voor het realiseren van meer opvangplekken voor dakloze mensen (2,685 miljoen euro).

Werk,toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

- Twee stedelijke upcycle-centra: investeringsbudget voor het realiseren van twee stedelijke upcycle-centra (Tractieweg en Lunetten) waarvoor middelen zijn toegekend bij het coalitieakkoord 2022-2026.
- Verdichten en verduurzaming bedrijventerreinen via OMU: in het Coalitieakkoord 2022-2026 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het verdichten en verduurzaming bedrijventerreinen via de OMU. In 2026 is dit incidentele budget 1 miljoen euro.
- Banenplan in samenwerking met werkgevers: 0,080 miljoen euro. In het Coalitieakkoord 2022-2026 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het banenplan in samenwerking met werkgevers.
- Basisbanen: in het coalitieakkoord is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor basisbanen. Het betreft 0,200 miljoen euro in 2024 en 0,300 miljoen euro in de jaren 2025 en 2026.

Kansrijk opgroeien

- In de Voorjaarsnota 2024 is incidenteel geld beschikbaar gesteld om de problematiek rondom netcongestie het hoofd te bieden bij het realiseren van onderwijshuisvesting en de maatschappelijke voorzieningen die daarmee verbonden zijn.
- In de Voorjaarsnota 2024 is geld beschikbaar gesteld voor een nieuw Integraal Huisvestingsplan Scholen (IHP). In dit plan zijn o.a. incidentele meerkosten opgenomen in 2026 en 2027 (0,950 miljoen euro) om uitdagingen bij de uitvoering van projecten het hoofd te kunnen bieden.
- In de Voorjaarsnota 2024 is een incidentele bezuiniging op het kapitaallastenbudget voor onderwijshuisvesting verwerkt voor de jaren 2024 t/m 2028 in het kader van het reëel ramen van investeringen en de hieruit volgende kapitaallasten. Hiertegenover is incidenteel personeelsbudget toegevoegd, omdat de afgelopen jaren de extra personeelskosten voor dit programma werden gedekt uit het overschot op het kapitaallastenbudget.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,150 miljoen euro beschikbaar gesteld voor Utrecht Leert!.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,300 miljoen euro beschikbaar gesteld voor verbeteren aansluiting MBO en arbeidsmarkt.
- Door het Rijk beschikbaar gestelde decentralisatie uitkering ter voorbereiding en uitwerken zorgplicht openbare bibliotheken voor de jaren 2025 en 2026.

Levendige en gezonde stad

- Betaalbare huisvesting creatieve sector; als onderdeel van het Coalitieakkoord 2022-2026 is in de periode 2022-2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld om betaalbare huisvesting mogelijk te maken voor de creatieve sector.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2023-2026 jaarlijks 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versnellen verduurzamen vastgoed.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het aansluiten van de vastgoed organisatie op de behoefte van maatschappelijke partijen.
- In de Voorjaarsnota 2024 is een incidentele bezuiniging op het kapitaallastenbudget verwerkt voor vastgoed voor de jaren 2024 t/m 2028 in het kader van het reëel ramen van investeringen en de hieruit volgende kapitaallasten. Hiertegenover is incidenteel personeelsbudget toegevoegd, omdat de afgelopen jaren de extra personeelskosten voor dit programma werden gedekt uit het overschot op het kapitaallastenbudget.
- In de Voorjaarsnota 2025 is voor de jaren 2026 tot en met 2029 incidenteel budget beschikbaar gesteld om de brandveiligheid van de gemeentelijke gebouwen te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.
- In de Voorjaarsnota 2025 is het commercieel verhuren van een deel van ons vastgoed, bijvoorbeeld wanneer dit geen maatschappelijke invulling heeft, als een hervormingsmaatregel opgenomen. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 levert dit een incidentele verhoging van de verhuuropbrengsten op. Vanaf 2029 wordt hierdoor een structurele verhoging van de verhuuropbrengsten met 1,500 miljoen euro verwacht.
- In de Voorjaarsnota 2025 is het inzetten van expertise om maximaal gebruik te maken van subsidiemogelijkheden als een hervormingsmaatregel opgenomen. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 levert dit een incidentele verhoging van de inkomende subsidies op. Vanaf 2029 wordt hierdoor een structurele verhoging van de subsidieopbrengsten met 0,139 miljoen euro verwacht.

- In de Voorjaarsnota 2023 is in het kader van bezuinigingen en herschikking van budget een incidentele onttrekking uit de reserve Zwembaden opgenomen van 0,605 miljoen euro in 2025 en 2026.
- In de Voorjaarsnota 2024 is een incidentele bezuiniging op het kapitaallastenbudget verwerkt voor vastgoed en sport voor de jaren 2024 t/m 2028 in het kader van het reëel ramen van investeringen en de hieruit volgende kapitaallasten. Hiertegenover is incidenteel personeelsbudget toegevoegd, omdat de afgelopen jaren de extra personeelskosten voor dit programma werden gedekt uit het overschot op het kapitaallastenbudget.
- In de Voorjaarsnota 2023 is het knelpunt asiel opgenomen voor 1,060 miljoen euro, waarvan 0,142 miljoen euro gedekt wordt uit incidentele baten. Het restant (0,918 miljoen euro) is opgenomen als incidentele lasten.
- Als gevolg van het bestuurlijk akkoord opvang asielzoekers zijn de lasten in 2024 incidenteel verhoogd met 0,709 miljoen euro. Dit bestuurlijk akkoord loopt tot en met 2024.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van digitale vaardigheden.
- Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ontvangen wij tot en met 2026 extra middelen voor o.a. sport en bewegen en het versterken van de sociale basis is dit (€ 0,843 miljoen euro in 2025 en € 0 miljoen euro in 2026 incidenteel).
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een stevige inzet op mentale zorg.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de extra inzet op preventie vechtscheidingen.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,300 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versterken van de inzet leefstijlprogramma's gezonde leefstijl.
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,290 miljoen euro beschikbaar gesteld voor advisering gezonde leefomgeving.
- We werken aan een stad waar sekswerkers schoon, veilig en transparant hun beroep kunnen uitoefenen. De Commissie Sorgdrager deed hiervoor verschillende aanbevelingen. Om deze aanbevelingen uit te voeren zetten we de volgende middelen in (0,331 miljoen euro in 2026 en 0,243 miljoen euro in 2027).
- In het Coalitieakkoord 2022-2026 is voor 2026 0,250 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de inzet op Gezond ouder worden.
- Diverse projecten bij Volksgezondheid voor 2026 die met externe middelen worden gedekt: Vesta: 0,080 miljoen euro. Cultivate: 0,154 miljoen euro.
- Voor schoollunches is er o.a. uit coalitiemiddelen voor de periode tot en met 2028 jaarlijks 1,027 miljoen euro beschikbaar

Algemene Middelen en Overhead

- Betreft een herverdeling van beschikbare middelen Coronapakket 2/badzijde 103 Voorjaarsnota 2023/Eerste Bestuursrapportage 2023
- Mutaties in de algemene dekkingsreserve hebben een vereveningsfunctie / incidenteel karakter
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is voor de extra kosten als gevolg van het "Handhavingsdossier Binnenstad" voor de periode van 2024 tot en met 2028 jaarlijks 0,654 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Actualisatie Financieel Beeld 2026

Deze programmabegroting is een uitwerking van de Voorjaarsnota 2025 en bevat onder andere per programma de doelen, ambities, de baten en lasten. Hierdoor geeft de Programmabegroting 2026 een totaalbeeld van wat de gemeente Utrecht de komende jaren wil gaan doen.

Daarnaast is een aantal actuele ontwikkelingen opgenomen die nog niet verwerkt waren in de Voorjaarsnota 2025, zoals de Meicirculaire van het gemeentefonds en een aantal zaken uit de Tweede Bestuursrapportage 2025 die structureel doorwerken naar de komende jaren. Bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2025 is een aantal amendementen en moties aangenomen. Deze zijn verwerkt in het geactualiseerde financieel beeld van de Voorjaarsnota 2025 en ook tevens financieel uitgewerkt in deze Programmabegroting 2026.

Geactualiseerd financieel beeld na Voorjaarsnota 2025

Tabel geactualiseerd financieel beeld Voorjaarsnota 2025

						x € 1.000
Financieel beeld 2025-2029	2026	2027	2028	2029	Structureel	
Eindsaldo Voorjaarsnota 2025	-	-	-	-	-	
Actualisatie						
A. Meicirculaire 2025	16.000	16.600	200	1.800	1.800	
B. Eigen bijdrage Jeugd	-	-	4.400	4.400	4.400	
C. Structurele doorwerking majeure ontwikkelingen Tweede Bestuursrapportage en overige ontwikkelingen:	-14.043	-10.600	-5.600	-5.600	-5.600	
C1. Indexering	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	
C2. Voorzieningen	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800	
C3. Werk & Inkomen	-7.000	-5.000	-	-	-	
C4. Evenementenleges	-638	-	-	-	-	
C5. Nota WAAVA	-630	-	-	-	-	
C6. Zwarteplein	-175	-	-	-	-	
D. Moties en amendementen	-	-	-	-	-	
Begroting 2026	1.957	6.000	-1.000	600	600	
E. Storting / onttrekking algemene dekkingsreserve	-1.957	-6.000	1.000	-600	-600	
Totaal Programmabegroting 2026	0	0	0	0	0	

Actualisatie

A. Meicirculaire 2025

De meicirculaire verschijnt doorgaans nadat uw Raad de Voorjaarsnota 2025 heeft ontvangen. De programmabegroting 2026 is hiermee aangepast conform de [Raadsbrief meicirculaire gemeentefonds 2025](#). Onze inkomsten uit het gemeentefonds veranderen door:

- Een opwaartse bijstelling van de prijscompensatie in het gemeentefonds, dit levert in 2026 ruim € 12 miljoen op;
- Een afname van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds, hierdoor krijgen we structureel € 1,1 miljoen minder; ;
- De actualisatie van de landelijke maatstaven. Dat heeft een positieve impact op onze inkomsten van ongeveer € 5 miljoen structureel;
- Het doorvoeren van een extra korting op het jeugdbudget vanaf 2028 welke negatief uitpakt voor onze financiën. Dit kost vanaf 2027 ruim € 14 miljoen.

Per saldo leidt dit tot extra budgettaire ruimte in de jaren tot en met 2027. Voor 2028 en volgende jaren verdampt de extra financiële ruimte weer naar nul.

Naar aanleiding van de meicirculaire handhaven we onze veronderstelling dat er over 2023 en 2024 nog een nabetaling gaat komen ten aanzien van het jeugddossier door het Rijk. Daar zijn harde toezeggingen over gedaan door onze (inmiddels demissionaire) premier. Mochten die toezeggingen niet gestand worden gedaan, heeft de VNG aangekondigd een rechtszaak te willen starten tegen het Rijk hierover. We gaan er dus van uit dat vroeg of laat deze middelen gaan komen. Dat is anders ten aanzien van de middelen voor jeugd voor de jaren 2028 en verder. Daar waar er eerder signalen waren van het Rijk dat er structureel geld in het gemeentefonds bij zou komen voor jeugd, staan daar vanaf 2028 even grote kortingen tegenover, waardoor het financiële effect per saldo nul is. Met andere woorden: we krijgen incidenteel (2026 en 2027) extra geld voor jeugd in die jaren erna niet meer.

B. Eigen bijdrage Jeugd

In de meicirculaire 2025 zijn extra inkomsten Jeugd (Van Ark-middelen) opgenomen. Daar tegenover staan vanaf 2028 extra bezuinigingen op Jeugd die even hoog zijn als de extra middelen voor jeugd. De bezuinigingen bestaan uit een indexering van de hervormingsagenda jeugd. Dat betreft maatregelen die wij in Utrecht al eerder geïmplementeerd hebben. Dat levert voor ons in de toekomst geen extra besparing meer op waar we de korting van het Rijk op het gemeentefonds mee kunnen compenseren. Daarnaast is er een korting doorgevoerd vanwege de mogelijkheid voor gemeenten om vanaf 2028 een 'eigen bijdrage' te innen bij degenen die een beroep doen op de jeugdhulp. Deze bezuinigingen op het gemeentefonds zijn meegenomen in de Raadsbrief meicirculaire en verwerkt in het programma Algemene Dekkingsmiddelen. De hogere baten als gevolg van de eigen bijdrage zijn vanaf 2028 opgenomen in het programma Kansrijk opgroeien. Voor de gemeente Utrecht betreft dit een bedrag van 4,4 miljoen euro. Het is onzeker of deze eigen bijdrage daadwerkelijk wordt ingevoerd. Met de val van het kabinet is dit nog onzekerder geworden. Het is ook nog onzeker wat de daadwerkelijke gerealiseerde omvang van de eigen bijdrage na invoering zal zijn. Inhoudelijk vinden wij een eigen bijdrage niet wenselijk omdat dit ertoe kan leiden dat kinderen en gezinnen (in een kwetsbare situatie) jeugdhulp nodig hebben, maar niet krijgen waardoor problematiek verergert met hogere (maatschappelijke) kosten.

C. Structurele doorwerking majeure ontwikkelingen Tweede Bestuursrapportage en overige ontwikkelingen

Bij het opstellen van de Tweede Bestuursrapportage 2025 zien we een aantal ontwikkelingen die een structurele doorwerking hebben naar de komende jaren. Die structurele ontwikkelingen hebben we meegenomen in onze Programmabegroting 2026. Het betreft:

Voor de indexering is per saldo € 1,8 miljoen extra nodig. Een van de oorzaken hiervan is dat de recent afgesloten CAO voor gemeenteambtenaren de gemeente Utrecht harder raakt dan eerder bij

de Voorjaarsnota voorzien. Dit gaat over een extra vergoeding voor onregelmatig werk. Deze afspraak geldt voor een groot aantal ambtenaren, zoals badmeesters en boa's.

1. Voor de indexering is per saldo € 1,8 miljoen extra nodig. Een van de oorzaken hiervan is dat de recent afgesloten CAO voor gemeenteambtenaren de gemeente Utrecht harder raakt dan eerder bij de Voorjaarsnota voorzien. Dit gaat over een extra vergoeding voor onregelmatig werk. Deze afspraak geldt voor een groot aantal ambtenaren, zoals badmeesters en boa's.
2. De stortingen in de onderhoudsvoorzieningen bij Sport, Vastgoed en Mobiliteit zijn structureel te laag, wat op termijn leidt tot negatieve voorzieningen. Dat is niet toegestaan op grond van de gemeentelijke boekhoudregels. Dit betekent dat we de stortingen structureel met 3,8 miljoen euro per jaar moeten verhogen om negatieve voorzieningen te voorkomen.
3. Er is een structureel nadeel op de BUIG-budgetten (bijstand) van 7 miljoen euro. Dit bedrag is wel nog met de nodige onzekerheden omgeven. Als dit een landelijke trend blijkt, zal het macrobudget namelijk verhoogd worden. Bovendien zal een hogere uitstroom ook leiden tot een kleiner nadeel. Het college wil uiteraard nog meer inzetten op een hogere uitstroom, rekening houdend met het feit dat ook de gemeente Utrecht een zogenaamd granieten bestand kent. Om die hogere uitstroom te bereiken, is extra inzet en extra tijd nodig. Daarom is in de programmabegroting incidenteel 7 miljoen euro opgenomen voor 2026 en 5 miljoen euro incidenteel voor 2027. De verwachting is dat met de extra inzet op uitstroom en de toekomstige ontwikkeling van het BUIG-budget deze extra bijdragen vanaf 2028 niet meer nodig zijn.
4. Om te voorkomen dat de evenementenleges te veel verhoogd moeten worden, waarbij het risico is dat er minder evenementen georganiseerd worden in Utrecht, is 0,638 miljoen euro uitgetrokken om de kosten af te dekken die niet door een verhoging van de evenementenleges verhaald kunnen worden.
5. De uitvoering van de nieuwe Nota Activeren en Waarderen (Waava) brengt ook nieuwe uitvoeringskosten met zich mee in het kader van circulariteit en het rekening houden met en bepalen van de restwaardes van investeringen. Hiervoor is incidenteel 0,630 miljoen euro beschikbaar gesteld.
6. Tot slot is ook conform de wensen van uw Raad, voor de herinrichting van het Zwarteplein 0,175 miljoen euro uitgetrokken.

D. Moties en amendementen Voorjaarsnota 2025

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 zijn 5 amendementen en 25 moties aangenomen. Alle amendementen zijn conform het genomen besluit verwerkt bij deze programmabegroting.

De aangenomen moties zal ons College binnen de uitvoering van het beleid afwegen en, indien mogelijk, nader uitwerken.

E. Algemene dekkingsreserve

Het saldo dat dan nog resteert, wordt zoals te doen gebruikelijk, verrekend met de algemene dekkingsreserve. Dat betekent dat er in 2026, 2027 en 2029 (en later) een bedrag gestort wordt in de algemene dekkingsreserve, terwijl er in 2028 een bedrag onttrokken wordt. Bijkomend neveneffect hiervan is dat hierdoor onze reservepositie verstevigd wordt, wat een positieve impact heeft op onze solvabiliteitsratio. Dat is ook noodzakelijk, want rekening houdend met het saldo van de tweede bestuursrapportage (dat negatief is) komt de algemene dekkingsreserve in 2026 al negatief te staan, evenals in de jaren 2028 en 2029.

Investerings

Door een aantal factoren zijn de kapitaallasten van investeringen die bij de begroting zijn ingeschat, bij de jaarrekening lager dan geraamd. Voor de Voorjaarsnota 2025 is hier rekening mee gehouden: er is structureel 4,1 miljoen euro minder ingeboekt om hiermee rekening te houden. Ondanks een motie die hierover in de Eerste Kamer is ingediend, staat onze provinciale toezichthouder hier echter geen

generieke stelpost voor toe. Dat mag wel als die stelpost verdeeld wordt over de begrotingsprogramma's. Met deze begroting hebben we het bedrag van 4,1 miljoen euro verdeeld over de programma's.

Grondslagen PB 2026

Hieronder geven we de financiële kaders weer, waarbinnen de Programmabegroting 2025 is opgesteld.

Indexeringen

Het prijspeil in Nederland ligt niet vast. Loon- en prijsstijgingen hebben invloed op de koopkracht van de gemeente. Vandaar dat de gemeente daarop anticipeert en door middel van prognoses probeert de loon- en prijsstijging in de komende begroting te verdisconteren. We maken onderscheid tussen lonen en loonkosten, materiële kosten en subsidies. Deze loon- en prijsindexatie vindt plaats in de Voorjaarsnota.

Medio 2025 is de nieuwe Cao gemeenteambtenaren afgesloten op basis hiervan is de loonontwikkeling van 2026 geraamd.

Voor de materiële kosten wordt uit de Macro-Economische Verkenningen de geprognosticeerde prijs voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC) als basis genomen. Dit was in 2023 nog en verzamelcijfer van Grond- Weg- en Waterbouw, de bouwindex en de IMOC, maar vanaf 2024 is hiervoor alleen de IMOC in de plaats gekomen.

De basis voor de indexatie van de subsidies is een combinatie van de loonvoet sector overheid en de materiële index.

Tenslotte worden ook de opbrengsten van de onroerende zaakbelasting, heffingen en leges geprognosticeerd. Het indexcijfers dat hiervoor wordt gebruikt is een combinatie van de loonkosten van de gemeente en de materiële index.

Wij hebben de onderstaande percentages gehanteerd:

Omschrijving	Indexatie	Basis
Loonkosten	2,0%	Cao-akkoord lagere overheden
Materiële kosten IMOC/GWW/Bouwindex	2,7%	IMOC percentage CPB circulaire
Subsidiebudgetten/verbonden partijen budgetten	4,1%	70% loonvoet sector overheid en 30% IMOC
Belastingen en heffingen	2,2%	70% loonkosten Utrecht en 30% IMOC

Omslagrente

Gemeenten financieren doorgaans niet per investering maar doen dit op totaalniveau. Dit wordt concernfinanciering genoemd. Het gevolg van concernfinanciering is dat er geen directe relatie meer is tussen financiering en een betreffende investering. Om de met financiering gepaard gaande rentelasten toch aan investeringen toe te rekenen passen gemeenten omslagrente toe. Daarbij worden de totale rentelasten aan investeringen (activa) toegerekend op basis van hun boekwaarde. Zowel het jaarlijks bepalen van de omslagrente als het toerekenen van de rentelasten aan investeringen vindt plaats op basis van richtlijnen van de Commissie BBV. Aan de hand van deze richtlijnen zijn bij de Voorjaarsnota 2025 meerjarige doorrekeningen gemaakt waarbij rekening is gehouden met de opgelopen renteniveaus voor zowel kortlopende als langlopende financiering. Die renteniveaus hebben zowel invloed op toekomstige aanvullend op te nemen financiering als op herfinancieringen. Uit die doorrekeningen kwam naar voren dat het omslagpercentage vooralsnog gehandhaafd kan blijven op 2,0%.

Gemeentefonds

De raming van het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2025 met geactualiseerde waarden van maatstaven. Daarnaast zijn er een aantal bijstellingen op de verwachte inkomsten gedaan zoals een reservering voor prijscompensatie en een correctie i.v.m. verwachte ontwikkeling uitkeringsbasis.

Ontwikkelingen inwoners en woningen

De ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen zijn belangrijke parameters in de verdeling van de algemene uitkering gemeentefonds. Deze cijfers zijn daarnaast het uitgangspunt bij de berekening van bijvoorbeeld de opbrengst onroerendezaakbelastingen. Ze worden ook gebruikt in de berekening van de benodigde maatschappelijke voorzieningen in het kader van de groei van de stad.

Omschrijving	2026	2031
Inwoners	379.036	402.384

Omschrijving	2025-2029	2030-2034	2035-2039
Woningen	15.416	21.557	15.858

Geprognosticeerde balans

x € 1.000

ACTIVA	Gerealiseerde stand per 31-12-2024	Prognose stand per 31-12-2025	Prognose stand per 31-12-2026	Prognose stand per 31-12-2027	Prognose stand per 31-12-2028	Prognose stand per 31-12-2029
Immateriële vaste activa	7.297	7.297	7.297	7.297	7.297	7.297
Materiële vaste activa	2.053.034	2.200.604	2.361.310	2.508.486	2.712.818	2.946.826
Financiële vaste activa	47.242	46.803	45.993	45.325	44.769	44.306
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	13.180	13.180	13.180	13.180	13.180	13.180
Leningen aan deelnemingen	0	0	0	0	0	0
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen UG	33.855	33.416	32.606	31.938	31.382	30.919
Uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	207	207	207	207	207	207
Bijdrage aan activa van derden	0	0	0	0	0	0
Voorraden	108.192	194.991	171.041	89.261	55.431	26.807
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	161.091	138.354	138.070	137.787	137.503	137.219
Vorderingen op openbare lichamen	90.144	78.775	78.634	78.492	78.350	78.208
Uitzettingen in 's Rijks Schatkist	0	0	0	0	0	0
RC's met niet-fin instellingen	7.754	7.754	7.754	7.754	7.754	7.754
Overige vorderingen	63.193	51.824	51.683	51.541	51.399	51.257
Overige uitzettingen	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	2.699	24	14.129	27.071	36.258	51.225
Overlopende activa	116.864	75.584	76.852	78.120	79.388	80.656
Totaal activa	2.496.419	2.663.656	2.814.692	2.893.346	3.073.464	3.294.336

x € 1.000

PASSIVA	Gerealiseerde stand per 31-12-2024	Prognose stand per 31-12-2025	Prognose stand per 31-12-2026	Prognose stand per 31-12-2027	Prognose stand per 31-12-2028	Prognose stand per 31-12-2029
Eigen vermogen	624.201	578.720	567.647	593.343	605.502	633.415
Voorzieningen	111.490	155.484	201.941	249.248	296.555	343.862
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	1.061.453	1.468.453	1.563.453	1.548.453	1.653.453	1.778.453
Obligatieleningen	141.000	151.000	151.000	151.000	101.000	66.000
Onderhandse leningen van openbare lichamen	90.000	115.000	115.000	115.000	115.000	115.000
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	818.000	1.190.000	1.285.000	1.270.000	1.425.000	1.585.000
Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven	0	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	0	0	0	0	0	0
Voor derden belegde gelden	205	205	205	205	205	205
Waarborgsommen	12.248	12.248	12.248	12.248	12.248	12.248
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	199.516	122.238	119.523	116.807	109.092	106.377
Bank en giro	0	0	0	0	0	0
Kasgeldleningen	164.000	85.000	85.000	85.000	80.000	80.000
Overige kortlopende schulden	35.516	37.238	34.523	31.807	29.092	26.377
Overlopende passiva	499.759	338.760	362.128	385.495	408.862	432.229
Totaal passiva	2.496.419	2.663.656	2.814.692	2.893.346	3.073.464	3.294.336

Overzicht Reserves

Stand en verloop reserves

De totaal tabel Reserves laat het verloop van de algemene reserves en de bestemmingsreserves per programma zien. De toelichting op de reserves is te vinden in de [bijlage toelichting reserves](#)..

Belangrijkste uitgangspunten

- Reserves zijn uitgestelde begrotingsposten die zijn gereserveerd om te dienen als financiële dekking voor toekomstige lasten
- In principe zijn middelen in een reserve gereserveerd voor het beleidsdoel waar de Raad het voor heeft bestemd. Mocht de Raad de bestemming van deze middelen willen wijzigen is hier een Raadsbesluit voor nodig. In het geval dat er verplichtingen zijn afgesloten binnen de reserve, is het niet mogelijk dit verplichte budget elders te alloceren.
- Financiële middelen in een reserve behoren tot het eigen vermogen van de gemeente
- Er zitten geen wettelijke restricties aan reserves, behalve dat ze niet negatief mogen zijn
- In het algemeen worden twee typen reserves onderscheiden:
 - o Algemene reserve: bestaat uit de algemene dekkingsreserve en de algemene risicoreserve.
 - Algemene dekkingsreserve: Hiervan is de bestemming door de Gemeenteraad nog niet vastgesteld. De algemene dekkingsreserve wordt ook gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming.
 - Algemene risicoreserve: dient als buffer om de financiële gevolgen van risico's op te vangen.
 - o Bestemmingsreserves: reserves met een specifiek, door de Raad vastgesteld (beleids-)doel, die alleen aan dat doel mogen worden besteed
- Het budget binnen een reserve kan vrij besteedbaar worden in een aantal gevallen:
 - o De looptijd van de reserve is op het eind;
 - o de desbetreffende reserve is 4 jaar niet gemuteerd is;
 - o de Raad heft de reserve op door middel van een Raadsbesluit
- Over het algemeen wordt geen interne rente toegevoegd aan reserves tenzij de raad bij instelling van een reserve gemotiveerd anders besluit.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Reserves	2019	Een classificatie met kenmerken van de verschillende type reserves, met een uitleg van de spelregels voor het instellen, muteren en opheffen van een reserve.

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g = e+f	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Algemene dekkingsreserve	56.303	28.681	84.984	-64.357	20.627	-16.505	4.122	8.788	12.910	-6.268	6.642	3.187	9.829
Algemene Reserve	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827
Totaal Algemene reserve	136.130	28.681	164.811	-64.357	100.454	-16.505	83.949	8.788	92.737	-6.268	86.469	3.187	89.656
Betrouwbare overheid	109	264	373	0	373	0	373	0	373	0	373	0	373
Ontwikkeling en wonen voor iedereen	119.511	5.470	124.981	2.916	127.897	-5.828	122.069	-11.117	110.952	-9.395	101.557	-3.946	97.610
Klimaatvriendelijke stad	13.925	0	13.925	-2.695	11.230	-233	10.997	-233	10.765	-100	10.665	-100	10.565
Duurzame bereikbaarheid	56.846	0	56.846	7.696	64.542	-10.921	53.622	6.301	59.923	16.290	76.213	22.185	98.398
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	22.047	0	22.047	6.192	28.239	-135	28.104	65	28.169	65	28.234	-35	28.199
Veilige stad	143	308	451	0	451	0	451	0	451	0	451	0	451
Passende ondersteuning en opvang	0	0	0	2.000	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	11.942	0	11.942	-479	11.463	0	11.463	0	11.463	0	11.463	0	11.463
Kansrijk opgroeien	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550
Levendig en gezonde stad	46.862	-1.981	44.881	2.402	47.283	3.645	50.927	3.941	54.868	1.750	56.618	4.250	60.868

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
Algemene middelen en overhead	31.170	-128	31.042	-6.550	24.492	556	25.049	2.122	27.171	-551	26.621	-276	26.345
Vaste activa	125.353	0	125.353	7.394	132.747	18.346	151.092	15.827	166.919	10.369	177.288	2.647	179.934
Totaal Bestem- mingsreserves	455.458	3.933	459.391	18.876	478.267	5.430	483.697	16.906	500.604	18.428	519.033	24.725	543.756
Totaal reserves per programma	591.588	32.614	624.202	-45.481	578.721	-11.075	567.646	25.694	593.341	12.160	605.502	27.912	633.412

Overzicht Voorzieningen

Stand en verloop voorzieningen

In dit hoofdstuk laten we het verloop van de voorzieningen per programma zien. In de [bijlage Toelichting Voorzieningen](#) bij deze begroting wordt een nadere toelichting op de voorzieningen gegeven.

Belangrijkste uitgangspunten

- Voorzieningen hebben een verplicht karakter en bevatten wettelijke bepalingen en restricties waardoor ze niet vrij te besteden zijn door de Raad.
- De volgende categorieën voorzieningen mogen getroffen worden volgens de wettelijke bepalingen:
 - **Verplichtingen en verliezen:** wanneer verplichtingen en verliezen verwacht worden waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten, moet een voorziening worden getroffen
 - **Risico's:** wanneer risico's ontstaan door verwachte verplichtingen of verliezen, maar de omvang toch redelijkerwijs te schatten is, moet een risicovoorziening worden gevormd
 - **Egalisatie:** een egalisatievoorziening dient om kosten verdeeld over meerdere begrotingsjaren, met de oorsprong in het huidige begrotingsjaar, gelijkmatig te verdelen over een aantal begrotingsjaren
 - **Toekomstige vervangingsinvesteringen:** de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven
 - **Middelen van derden:** wanneer middelen van derden verkregen worden die specifiek besteed moeten worden, moet een voorziening worden getroffen. Voorschotbedragen vanuit de EU en de overheid zijn hiervan uitgesloten
- Voorzieningen vallen onder het vreemd vermogen omdat de gemeente niet vrij over de middelen kan beschikken.
- Minstens eenmaal per jaar wordt getoetst of de omvang van de voorziening overeenkomt met de verplichte uitgaven.
- Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Reserves	2019	Verplichtingen van voorzieningen, en de verschillen tussen reserves en voorzieningen

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutati e 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutati e 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Ontwikkelen en Wonen voor iedereen	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172
Verplichtingen en verliezen	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172
Betrouwbare overheid	5.150	190	5.340	190	5.530	190	5.720	190	5.910	190	6.100
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	949	0	949	0	949	0	949	0	949	0	949
Algemene Middelen en Overhead	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758
Risico's	9.857	190	10.047	190	10.237	190	10.427	190	10.617	190	10.807
Duurzame Bereikbaarheid	1.789	344	2.133	1.634	3.767	1.634	5.401	1.634	7.035	1.634	8.669
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	1.832	13.343	15.175	13.343	28.518	13.343	41.861	13.343	55.203	13.343	68.546
Levendige en gezonde stad	15.009	8.608	23.617	10.568	34.186	10.568	44.753	10.568	55.322	10.568	65.890
Algemene Middelen en Overhead	40	0	40	0	40	0	40	0	40	0	40

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
Egalisatievoorzieningen	18.670	22.295	40.965	25.545	66.511	25.545	92.055	25.545	117.600	25.545	143.145
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	33.290	21.127	54.417	20.277	74.694	21.127	95.821	21.127	116.948	21.127	138.075
Toekomstige vervangingsinvesteringen	33.290	21.127	54.417	20.277	74.694	21.127	95.821	21.127	116.948	21.127	138.075
Ontwikkelen en Wonen voor iedereen	9.598	0	9.598	0	9.598	0	9.598	0	9.598	0	9.598
Duurzame Bereikbaarheid	77	-10	67	-10	57	-10	47	-10	37	-10	27
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	1.763	455	2.218	455	2.672	455	3.127	455	3.582	455	4.036
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	63	-63	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Van derden verkregen middelen	11.501	382	11.883	445	12.327	445	12.772	445	13.217	445	13.661
Totaal Voorzieningen	111.490	43.994	155.484	46.457	201.941	47.307	249.247	47.307	296.554	47.307	343.860

Overzicht Taakvelden

De taakveldoverzichten zijn een wettelijke verplichting om deze op te nemen in de Programmabegroting.

Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de programma-indeling van de gemeente Utrecht

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Betrouwbare overheid							
0.1	Bestuur	674	16.012	-15.339	0	0	-15.339
0.2	Burgerzaken	8.443	15.723	-7.280	0	0	-7.280
0.4	Overhead	0	10.294	-10.294	0	0	-10.294
5.4	Musea	68	3.849	-3.780	0	0	-3.780
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	245	-245	0	0	-245
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	16.987	-16.987	0	0	-16.987
Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
0.8	Overige baten en lasten	497	-1.404	1.901	0	0	1.901
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	24.575	6.678	17.897	0	0	17.897
8.1	Ruimte en leefomgeving	273	9.060	-8.787	0	109	-8.678
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	134.981	133.565	1.416	5.559	3.365	-778
8.3	Wonen en bouwen	26.012	54.333	-28.321	4.446	12.358	-20.410
Klimaatvriendelijke stad							
7.4	Milieubeheer	9.230	22.205	-12.975	0	233	-12.742
Duurzame bereikbaarheid							
0.63	Parkeerbelasting	78.939	20.618	58.322	0	53	58.375
2.1	Verkeer en vervoer	8.962	22.541	-13.578	19.591	8.947	-24.222
2.2	Parkeren	17.574	29.805	-12.231	353	992	-11.592
2.5	Openbaar vervoer	8.185	8.388	-203	604	545	-262
7.4	Milieubeheer	1.474	6.992	-5.518	0	2.586	-2.932

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed							
1.2	Openbare orde en veiligheid	89	2.938	-2.849	0	0	-2.849
2.1	Verkeer en vervoer	15.973	89.153	-73.180	0	0	-73.180
2.3	Recreatieve havens	1.076	1.824	-748	0	0	-748
2.4	Economische havens en waterwegen	1.035	367	667	0	0	667
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	806	744	62	0	0	62
5.5	Cultureel erfgoed	386	8.006	-7.619	0	0	-7.619
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	18	42.334	-42.316	0	0	-42.316
7.2	Riolering	52.322	40.864	11.457	0	200	11.657
7.3	Afval	76.560	59.240	17.320	0	0	17.320
7.4	Milieubeheer	1.267	8.160	-6.894	141	35	-7.000
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.523	2.438	-915	0	0	-915
8.1	Ruimte en leefomgeving	0	2.571	-2.571	0	0	-2.571
Veilige stad							
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	38.458	-38.458	0	0	-38.458
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.885	34.257	-32.373	0	0	-32.373
Passende ondersteuning en opvang							
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	6.507	-6.507	0	0	-6.507
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	27.352	-27.352	0	0	-27.352
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.292	2.292	0	0	0	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	10.625	-10.625	0	0	-10.625
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	3.237	22.319	-19.082	0	0	-19.082
6.712	Begeleiding (Wmo)	0	22.899	-22.899	0	0	-22.899
6.713	Dagbesteding (Wmo)	0	6.570	-6.570	0	0	-6.570
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	13.753	-13.753	0	0	-13.753
6.791	PGB Wmo	0	8.791	-8.791	0	0	-8.791

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
6.811	Beschermd wonen (Wmo)	1.609	95.345	-93.736	0	0	-93.736
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	45.586	-45.586	0	0	-45.586
Werk,toekomstbestendige economie en best							
0.64	Belastingen overig	156	150	6	0	0	6
3.1	Economische ontwikkeling	0	10.341	-10.341	0	0	-10.341
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-245	245	0	0	245
3.4	Economische promotie	757	19.309	-18.552	0	0	-18.552
6.3	Inkomensregelingen	174.533	242.882	-68.348	0	0	-68.348
6.4	WSW en beschut werk	0	19.549	-19.549	0	0	-19.549
6.5	Arbeidsparticipatie	0	30.740	-30.740	0	0	-30.740
7.4	Milieubeheer	2	1.576	-1.574	0	0	-1.574
Kansrijk opgroeien							
4.2	Onderwijshuisvesting	3.104	67.265	-64.161	0	0	-64.161
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	13.590	44.837	-31.246	0	0	-31.246
5.6	Media	0	20.522	-20.522	0	0	-20.522
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	6.214	-6.214	0	0	-6.214
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	27.513	-27.513	0	0	-27.513
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	1.200	87.073	-85.873	0	0	-85.873
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	52	-52	0	0	-52
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	7.961	-7.961	0	0	-7.961
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	3.080	-3.080	0	0	-3.080
6.792	PGB Jeugd	0	2.544	-2.544	0	0	-2.544
6.821	Jeugdbescherming	0	14.529	-14.529	0	0	-14.529
7.1	Volksgezondheid	0	58	-58	0	0	-58
Levendige en gezonde stad							
4.2	Onderwijshuisvesting	22	12	9	0	0	9

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.873	6.084	-3.211	0	0	-3.211
5.1	Sportbeleid en activering	2.121	9.501	-7.380	0	0	-7.380
5.2	Sportaccommodaties	16.134	46.882	-30.748	0	605	-30.143
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	67.463	-67.463	0	0	-67.463
5.4	Musea	0	1.695	-1.695	0	0	-1.695
5.6	Media	0	775	-775	0	0	-775
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	7.128	61.143	-54.016	0	0	-54.016
7.1	Volksgezondheid	4.858	38.357	-33.500	0	0	-33.500
8.3	Wonen en bouwen	33.411	29.824	3.587	4.250	0	-663
Algemene Middelen en Overhead							
0.4	Overhead	5.083	263.158	-258.076	0	2.034	-256.042
0.5	Treasury	1.893	-6.467	8.360	0	0	8.360
0.61	OZB woningen	75.853	5.179	70.674	0	0	70.674
0.62	OZB niet-woningen	147.412	1.222	146.191	0	0	146.191
0.64	Belastingen overig	1.849	353	1.496	0	0	1.496
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	1.099.895	0	1.099.895	0	0	1.099.895
0.8	Overige baten en lasten	800	-6.300	7.100	47.984	61.940	21.056
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	250	-250	0	0	-250
3.4	Economische promotie	10.654	0	10.654	0	0	10.654
Totaal		2.083.293	2.094.367	-11.073	82.928	94.001	0

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de indeling in Besluit Begroting en Verantwoording Provincie en Gemeenten.

x €1.000						
Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	674	16.012	-15.339	0	0	-15.339
0.2 Burgerzaken	8.443	15.723	-7.280	0	0	-7.280
0.4 Overhead	5.083	273.452	-268.369	0	2.034	-266.335
0.5 Treasury	1.893	-6.467	8.360	0	0	8.360
0.61 OZB woningen	75.853	5.179	70.674	0	0	70.674
0.62 OZB niet-woningen	147.412	1.222	146.191	0	0	146.191
0.63 Parkeerbelasting	78.939	20.618	58.322	0	53	58.375
0.64 Belastingen overig	2.005	503	1.502	0	0	1.502
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	1.099.895	0	1.099.895	0	0	1.099.895
0.8 Overige baten en lasten	1.297	-7.705	9.002	47.984	61.940	22.958
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	250	-250	0	0	-250
1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	38.458	-38.458	0	0	-38.458
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.973	37.195	-35.222	0	0	-35.222
2 Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	24.935	111.693	-86.758	19.591	8.947	-97.402
2.2 Parkeren	17.574	29.805	-12.231	353	992	-11.592
2.3 Recreatieve havens	1.076	1.824	-748	0	0	-748
2.4 Economische havens en waterwegen	1.035	367	667	0	0	667
2.5 Openbaar vervoer	8.185	8.388	-203	604	545	-262
3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	0	10.341	-10.341	0	0	-10.341
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	24.575	6.433	18.142	0	0	18.142

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	806	744	62	0	0	62
3.4	Economische promotie	11.411	19.309	-7.898	0	0	-7.898
4	Onderwijs						
4.2	Onderwijshuisvesting	3.126	67.277	-64.151	0	0	-64.151
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	16.464	50.921	-34.457	0	0	-34.457
5	Sport, cultuur en recreatie						
5.1	Sportbeleid en activering	2.121	9.501	-7.380	0	0	-7.380
5.2	Sportaccommodaties	16.134	46.882	-30.748	0	605	-30.143
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	67.463	-67.463	0	0	-67.463
5.4	Musea	68	5.544	-5.475	0	0	-5.475
5.5	Cultureel erfgoed	386	8.006	-7.619	0	0	-7.619
5.6	Media	0	21.297	-21.297	0	0	-21.297
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	18	42.579	-42.561	0	0	-42.561
6	Sociaal domein						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	7.128	90.852	-83.725	0	0	-83.725
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	27.352	-27.352	0	0	-27.352
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	27.513	-27.513	0	0	-27.513
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.292	2.292	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	174.533	242.882	-68.348	0	0	-68.348
6.4	WSW en beschut werk	0	19.549	-19.549	0	0	-19.549
6.5	Arbeidsparticipatie	0	30.740	-30.740	0	0	-30.740
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	10.625	-10.625	0	0	-10.625
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	3.237	22.319	-19.082	0	0	-19.082
6.712	Begeleiding (Wmo)	0	22.899	-22.899	0	0	-22.899
6.713	Dagbesteding (Wmo)	0	6.570	-6.570	0	0	-6.570

x €1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	13.753	-13.753	0	0	-13.753
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	1.200	87.073	-85.873	0	0	-85.873
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	52	-52	0	0	-52
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	7.961	-7.961	0	0	-7.961
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	3.080	-3.080	0	0	-3.080
6.791	PGB Wmo	0	8.791	-8.791	0	0	-8.791
6.792	PGB Jeugd	0	2.544	-2.544	0	0	-2.544
6.811	Beschermde wonen (Wmo)	1.609	95.345	-93.736	0	0	-93.736
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	45.586	-45.586	0	0	-45.586
6.821	Jeugdbescherming	0	14.529	-14.529	0	0	-14.529
7	Volksgezondheid en milieu						
7.1	Volksgezondheid	4.858	38.416	-33.558	0	0	-33.558
7.2	Riolering	52.322	40.864	11.457	0	200	11.657
7.3	Afval	76.560	59.240	17.320	0	0	17.320
7.4	Milieubeheer	11.973	38.934	-26.961	141	2.853	-24.249
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.523	2.438	-915	0	0	-915
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
8.1	Ruimte en leefomgeving	273	11.631	-11.358	0	109	-11.249
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	134.981	133.565	1.416	5.559	3.365	-778
8.3	Wonen en bouwen	59.423	84.158	-24.735	8.696	12.358	-21.073
Totaal		2.083.293	2.094.367	-11.073	82.928	94.001	0

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Berekening EMU-saldo

x € 1.000

Omschrijving	2025 geactualiseerd beeld	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-45.481	-11.073	25.696	12.159	27.913
2 Mutatie (im)materiële vaste activa (1)	147.570	160.706	147.176	204.332	234.008
3 Mutatie voorzieningen (2)	43.994	46.457	47.307	47.307	47.307
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie) (3)	86.799	-23.950	-81.780	-33.830	-28.624
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-235.856	-101.372	7.607	- 111.036	-130.164

Berekening EMU-saldo = post 1 – 2 + 3 – 4 – 5

Toelichtingen:

(1) Investeringsuitgaven minus afschrijvingen minus bijdragen van derden plus inkomsten uit desinvesteringen.

(2) Dotaties aan voorzieningen minus onttrekkingen aan voorzieningen.

(3) Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken en dergelijke minus verkopen van grond, beide voor zover niet in exploitatie verantwoord.

Bijlagen

Toelichting Reserves

Betrouwbare overheid

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Reserve Verkiezingen	109	264	373	0	373	0	373	0	373	0	373	0	373
Betrouwbare overheid	109	264	373	0	373	0	373	0	373	0	373	0	373

Betrouwbare overheid

Reserve Verkiezingen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-1992
Waarom is de reserve ingesteld	Zoals besloten in de voorjaarsnota 2024 is vanaf 2026 het doel van deze reserve alleen nog een egalisatiereserve voor de kosten die met verkiezingen samenhangen. Het faciliteren en organiseren van verkiezingen is een structurele taak van Publiekszaken waar jaarlijks in de exploitatiebegroting een structureel budget beschikbaar voor is. In een jaar waarin er geen verkiezingen zijn, wordt dit budget gestort in de reserve. In een verkiezingsjaar gebruiken we de reserve ter dekking van het budget wat we ingeleverd hebben bij de bezuinigingsvoorstellen uit de voorjaarsnota 2024 en uitgaven die we niet uit het structurele budget gedekt kunnen worden
Toelichting op het verloop	Conform de resultaatbestemming 2024 is er 0,264 miljoen in de reserve Verkiezingen gestort. Het betreft de jaarlijkse structurele bijdrage van het waterschap voor de waterschapsverkiezingen (0,062 miljoen euro) en conform de spelregels het voordelig resultaat over 2024 van het product Verkiezingen (0,202 miljoen euro).

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Europese subsidies	1.452	0	1.452	-1.109	343	-109	233	0	233	0	233	0	233
Revolverend fonds woningrenovatie	381	0	381	-381	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondexploitatie	63.354	0	63.354	9.114	72.468	2.160	74.629	-714	73.915	-2.475	71.440	1.902	73.342
Investeringsimpuls RSU	26.293	1.567	27.860	48	27.908	-7.160	20.748	-9.684	11.064	-6.201	4.863	-5.129	-267
Egalisatiereserve bouwleges	4.872	0	4.872	-2.572	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300
Woonfonds	799		799	0	799	0	799	0	799	0	799	0	799
Taakstelling inkoop LR	5.033	0	5.033	-719	4.314	-719	3.595	-719	2.876	-719	2.157	-719	1.438
Ondersteunen Handhaven	204	0	204	-204	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	14.143	3.903	18.046	-1.161	16.885	0	16.885	0	16.885	0	16.885	0	16.885
Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv	2.980	0	2.980	-100	2.880	0	2.880	0	2.880	0	2.880	0	2.880
Ontwikkeling en wonen voor iedereen	119.511	5.470	124.981	2.916	127.897	-5.828	122.069	-11.117	110.952	-9.395	101.557	-3.946	97.610

Ontwikkeling en wonen voor iedereen

Europese subsidies

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.185
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de begroting 2025 is besloten om de reserve Europese subsidies voor de risicoreservering op te heffen. Het restant is voor technische bijstand voor 'Kansen voor West' (gemeente Rotterdam).
Toelichting op het verloop	Er wordt 0,109 miljoen euro onttrokken ter dekking van de extra programmabijdrage aan 'Kansen voor West III'.

Revolverend fonds woningrenovatie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	500
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld bij de Verantwoording 2006, er is geen einddatum vanwege het revolverend karakter. Het fonds is in het leven geroepen voor het verstrekken van zachte leningen aan eigenaren/bewoners die deelnemen aan gemeentelijke renovatieprojecten. De uitvoering van deze regeling loopt via de SVn (Stichting Volkshuisvesting Nederland). De reserve is gelijk aan de omvang van de uitstaande leningen en is ter dekking van het risico en van de rentekosten.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot in 2026 want de reserve is in de Voorjaarsnota 2025 opgeheven en vrijgevallen.

Grondexploitatie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.

Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en ten behoeve van het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties wordt in het MPR toegelicht.
Toelichting op het verloop	In 2026 wordt 3,399 miljoen euro onttrokken in verband met de jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen (2,367 miljoen euro), promotie en acquisitie (0,080 miljoen euro), dekking product gebiedsmanagement (0,752 miljoen euro) en mobiliteit in Dichterswijk (0,200 miljoen euro) Er wordt 5,559 miljoen euro gestort. Dit zijn de middelen die in de Voorjaarsnota's 2017 en 2018 en in de Programmabegroting 2021 beschikbaar zijn gesteld voor Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn (3,750 miljoen euro) en de winstafracht grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma (1,809 miljoen euro)

Investeringsimpuls RSU

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	25.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2016
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is bestemd voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans. De ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Toelichting op het verloop	In 2026 is de dotatie aan deze reserve 4,446 miljoen euro. Conform besluitvorming Voorjaarsnota 2016 en Programmabegroting 2021 is hiervan 1,739 miljoen euro bestemd voor projecten in de binnenstad, voor fietsmaatregelen gekoppeld aan gebiedsontwikkeling en voor sanitaire voorzieningen. In het investeringspakket Groei in Balans en conform besluitvorming Voorjaarsnota 2023 is 2,707 miljoen euro bestemd voor de integrale projecten in Welgelegen, Amazonekwartier en voor de icoonprojecten Paardenveld, Tuinen van Moreelse en Maarschalkerweerd. Er wordt 11,606 miljoen euro onttrokken aan de reserve. Een bedrag van 11,538 miljoen euro wordt onttrokken om de lasten op het product Investeringsimpuls RSU te dekken. Daarnaast wordt conform besluitvorming Voorjaarsnota 2023 0,068 miljoen euro onttrokken voor het project Maarschalkerweerd vanwege de gewijzigde fasering van het project.

Egalisatiereserve bouwleges

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.300
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	15-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Egalisatiereserve om de jaarlijkse schommelingen in de legesopbrengsten omgevingsvergunningen op te vangen en voor de inzet van personeel voor werkzaamheden na inwerkingtreding van de WKB die niet meer onder de leges vallen.
Toelichting op het verloop	In de legesberekening 2026 zien wij een tekort van circa 3,8 miljoen. Zoals besloten bij de Voorjaarsnota 2025 wordt er 2 miljoen euro gecompenseerd. Het resterende tekort van 1,8 miljoen zal worden onttrokken aan de egalisatiereserve bouwleges. Dit zal met de eerste Bestuursrapportage van 2026 meegenomen worden.

Woonfonds

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	19-3-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen en niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. Daarnaast dient de reserve als risicoreserve voor enkele leningen. De stortingen aan dit fonds geschieden door de afwikkeling van oude volkshuisvestingsregelingen, rentevergoedingen, saldi NRF en leges.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot in 2026.

Taakstelling inkoop LR

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	21.536
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	27-6-2013

Waarom is de reserve ingesteld	In 2013 zijn de benodigde middelen voor de aan Leidsche Rijn opgelegde taakstelling in een bestemmingsreserve gestort.
Toelichting op het verloop	De taakstelling alsmede de onttrekking aan de reserve bedraagt jaarlijks 0,719 miljoen euro.
Ondersteunen Handhaven	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	5-4-2018
Waarom is de reserve ingesteld	In de raadsbrief van 5 april 2018 (kenmerkt 5234988) is de raad geïnformeerd over het revolverend principe in het kader van het handhavingsprogramma 2018. Daarbij is aangegeven dat Woonfraude kan leiden tot dwangsommen en boetes. Maar ook Handhaving in het kader van de horeca, kansspelen en seksinrichtingen, (ver)bouwen en slopen kan ook leiden tot dwangsommen en boetes. Deze geïnde dwangsommen en boetes worden via de begroting direct weer ingezet voor verdere handhavingsactiviteiten.
Toelichting op het verloop	De raad heeft besloten deze reserve in te zetten voor 2 BOA's binnenstad. Voor 2026 is geen mutatie opgenomen in de begroting.
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-5-2033
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten. Bij het Meerjaren Perspectief Ruimte wordt jaarlijks een vertrouwelijke bijlage 'Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten Conversieregeling Erfpacht 2017)' opgenomen met geïnventariseerde projecten als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag in de reserve. Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad motie 291: Toekomstige inzet reserve betaalbaar wonen aangenomen over de toekomstige inzet van de reserve betaalbaar wonen. Bij besluitvorming over de toekomstige inzet van de reserve zullen wij rekening houden met deze motie.
Toelichting op het verloop	Het saldo van de reserve is volledig bestemd. De projecten waarvoor de reserve wordt ingezet staan vermeld op pagina 22 van het MPR 2025. De daadwerkelijke besteding wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld bij voorstellen over de financiële kaders van projecten.

Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	7-11-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Door de raad is 3,0 miljoen euro beschikbaar gesteld om wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen mogelijk te maken. Bij de Tweede bestuursrapportage 2024 is besloten om het merendeel van dit budget (2,98 miljoen euro) te storten in de nieuw ingestelde bestemmingsreserve "Stimuleren Wooncoöperaties en collectieve woonvormen" (Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Doel van deze reserve is procesondersteuning van wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en het financieel haalbaar maken van deze initiatieven.
Toelichting op het verloop	Op basis van verdere ontwikkeling van beleid komen we met voorstel voor onttrekkingen ten laste van deze reserve bij komende bestuursrapportages.

Klimaatvriendelijke stad

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Reserve Energemaatregelen Utr. Scholen	185	0	185	-185	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utrechtse Energie	993		993	1.150	2.143	-233	1.910	-233	1.678	-100	1.578	-100	1.478
Leningen Utrechtse Energie	4.007		4.007	40	4.047	0	4.047	0	4.047	0	4.047	0	4.047
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	8.740	0	8.740	-3.700	5.040	0	5.040	0	5.040	0	5.040	0	5.040
Klimaatvriendelijke stad	13.925	0	13.925	-2.695	11.230	-233	10.997	-233	10.765	-100	10.665	-100	10.565

Klimaatvriendelijke stad

Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	185
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de berekening van de verwachte voordelen als gevolg van energiematregelen aan Utrechtse scholen in het kader van Utrechtse Energie is uitgegaan van bepaalde parameters (bijvoorbeeld verwachte toename van energiekosten). Met de schoolbesturen zijn overeenkomsten gesloten waarin hun aandeel in de investering is vastgelegd op basis van de verwachte besparingen. Als nadien zal blijken dat de verwachte besparing onvoldoende is behaald als gevolg van afwijkingen in de contractueel vastgelegde parameters, dan zijn wij als gemeente gehouden de schoolbesturen daarvoor financieel te compenseren.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties in 2026 begroot. De reserve is met de Voorjaarsnota 2025 opgeheven en vrijgevallen.

Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld om de schommelingen in de uitgaven van de Energietransitie op te kunnen vangen waaronder cofinancieringsverplichtingen op verduurzamingsprojecten.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt er een bedrag aan de reserve onttrokken ter dekking van de kosten voor bekostiging van de energie opgave waaronder duurzaamheidsmaatregelen. Verder wordt een bedrag onttrokken ter dekking van cofinancieringsverplichtingen.

Leningen Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2038
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	50.500
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	16-9-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de beschikbaar gestelde budgetten voor Utrechtse Energie is een renteloze lening van vijftien jaar verstrekt aan het Energiefonds. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over het FVA Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Toelichting op het verloop	Er geen geen mutaties begroot in 2026 en verder.

Utrechtse energie aardgasvrije wijken

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	1-1-2036
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.740
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	20-6-2019

Waarom is de reserve ingesteld	Utrecht wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn. Dat doet de gemeente door te kiezen voor een warmtevoorziening, die duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar is. Om geen oude gasleidingen meer te hoeven vervangen wordt er in Overvecht Noord gewerkt met duurzame alternatieven. De bestemmingsreserve is gevormd om op termijn grootschalige initiatieven te kunnen bekostigen. De reserve is gevoed vanuit de Rijksmiddelen voor de proeftuinen aardgasvrije wijken .
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot in 2026 en verder.

Duurzame bereikbaarheid

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Parkeerexploitatie	11.895	0	11.895	1.138	13.033	-635	12.399	-106	12.293	-78	12.215	-280	11.935
Meerjarige investerings- bereikbaarheid	44.951	0	44.951	6.558	51.509	-10.286	41.223	6.407	47.630	16.368	63.998	22.465	86.463
Duurzame bereikbaarheid	56.846	0	56.846	7.696	64.542	-10.921	53.622	6.301	59.923	16.290	76.213	22.185	98.398

Duurzame bereikbaarheid

Parkeerexploitatie	
Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-1-2007

Waarom is de reserve ingesteld	Het doel van de egalisatiereserve parkeerexploitatie is om schommelingen in bepaalde baten of lasten tussen de jaren te egaliseren. Dit kunnen verwachte en onverwachte schommelingen zijn. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Begrote onttrekkingen in een jaar zullen alleen in werkelijkheid plaatsvinden wanneer dit nodig is voor een sluitende begroting.
Toelichting op het verloop	De begrote onttrekking aan de parkeerreserve in 2026 is -0,635 miljoen euro. De voornaamste mutaties zijn: de begrote storting in de parkeerreserve is in 2026 0,4 miljoen euro. Deze storting betreft het begrote exploitatieresultaat van parkeergarage Springweg. De begrote onttrekking aan de parkeerreserve is in 2026 1,0 miljoen euro. Deze onttrekking dient ter dekking van het begrote aanloopverlies van parkeergarage Croeselaan en ter dekking van het verwachte tekort in de parkeerexploitatie in 2026.
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	151.446
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Meerjarige investeringen Bereikbaarheid (reserve MIB) wordt ingezet voor de uitvoering van de meerjarige investeringsplannen uit het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. De fasering van de begrote uitgaven van projecten in het MPB hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve. Door vertraging of versnelling van projecten gedurende het jaar ontstaan er afwijkingen van het kasritme van de projecten. Deze fluctuaties worden met deze reserve opgevangen.
Toelichting op het verloop	De mutaties bestaan uit het saldo van baten en lasten op de meerjarige investeringen Bereikbaarheid. Een gedetailleerd overzicht van de projecten is opgenomen in de investeringsstaat van het programma bereikbaarheid. Ieder jaar krijgen we budget vanuit de algemene middelen en subsidies (rijk/provincie) en worden nieuwe projecten geprogrammeerd. Voor nieuwe en bestaande projecten wordt de uitvoeringsplanning over de jaren geraamd. Omdat we een reserve hebben hoeven de uitgaven in een jaar niet gelijk te lopen met het beschikbare budget voor een jaar. Geven we in een jaar meer uit dan onttrekken we het aan de reserve, geven we minder uit dan doteren we dat jaar meer aan de reserve. De onttrekking en dotatie aan de reserve Bereikbaarheid voor de komende jaren is dus gebaseerd op de uitvoeringsplanning van de projecten. Vanwege de meerjarige projecten is gekozen voor dit "gesloten" systeem. De uitvoering van meerjarige projecten kunnen afwijken van de geplande uitvoering in een jaar en zullen in een volgend jaar alsnog worden afgerond. Daarnaast zal in de toekomst de reserve gaan toenemen omdat we jaarlijks 10 miljoen euro gaan sparen voor de systeemsprong OV.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Domplein 13	40	0	40	-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	846	0	846	0	846	0	846	0	846	0	846	0	846
Reserve Extra Groen	780	0	780	0	780	0	780	0	780	0	780	0	780
Grondbank	647	0	647	0	647	0	647	0	647	0	647	0	647
Egalisatiefonds rioleringen	5.191	0	5.191	-1.250	3.941	-200	3.741	0	3.741	0	3.741	0	3.741
Ophaaldienst	1.529	0	1.529	7.000	8.529	0	8.529	0	8.529	0	8.529	0	8.529
Essentaksterfte 1002	724	0	724	417	1.141	0	1.141	0	1.141	0	1.141	0	1.141
Archeologisch opgravingen	742	0	742	0	742	0	742	0	742	0	742	0	742
Utrechts restauratiefonds (URF)	3.279	0	3.279	0	3.279	0	3.279	0	3.279	0	3.279	0	3.279
Risicoreserve Bodem	1.712	0	1.712	100	1.812	100	1.912	100	2.012	100	2.112	0	2.112
Nedereindseplas	6.557	0	6.557	-35	6.522	-35	6.487	-35	6.452	-35	6.417	-35	6.382
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	22.047	0	22.047	6.192	28.239	-135	28.104	65	28.169	65	28.234	-35	28.199

Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Domplein 13

Aard van de reserve

Bestemmingsreserve

Looptijd t/m	31-12-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	400
Minimum bedrag	40
Datum Raadsbesluit	1-9-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de subsidiëring aan Stichting Dimplein. Onder voorwaarden wordt aan de stichting een subsidie van in totaal 0,4 miljoen euro verstrekt over een periode van tien jaar, van 2016 tot 2026.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot en de laatste onttrekking heeft in 2025 plaatsgevonden. Reserve wordt in 2025 opgeheven.
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2044
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Doel van deze reserve is om schommelingen in de uitgaven op de maatregelen van het luchtmaatregelenpakket en emissieloos vervoer op te kunnen vangen.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot.
Reserve Extra Groen	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	7-6-2039
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Meerjaren Groen Programma wordt gewerkt met een jaar-budget, terwijl hierbij projecten voorkomen die een meerjarige uitvoer hebben. Hierdoor kunnen binnen de jaarschijf verschillen ontstaan, waarbij de besteding van de budgetten wel al is verplicht. Deze reserve kan deze verschillen opvangen. Raadsbesluit Tweede Bestuursrapportage 2024.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot.

Grondbank

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.500
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	16-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De Grondbank voert een kostendekkende exploitatie (link instellingsbesluit). Met deze reserve worden de kosten gedekt die binnen de exploitatie niet kunnen worden opgevangen, zoals het risico van ernstig vervuilde grond of zwaardere milieueisen. Maar ook kosten zoals: voorraad en verwerkingskosten van de grond, ontmantelingskosten van depots, herstel- en onderhoudskosten voor depot(s), ontwikkelingskosten reststoffenbank en bomenbank, kosten voor digitalisering, aanbesteden van de aannemer en kosten voor de tijdelijke opslag voor PFAS-houdende grond.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot.

Egalisatiefonds rioleringen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	15.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	29-3-1988
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de rioolheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van het lopende jaar besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	De begrote mutatie 2026 is overeenkomstig amendement A092 van het slotdebat Voorjaarsnota 2024.

Ophaaldienst

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.

Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt bij de voorjaarsnota van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van jaar t besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2026 geen mutaties begroot.
<hr/>	
Essentaksterfte 1002	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt. Gezien de onzekerheid over het verloop van de ziekte is toen besloten een bedrag van 5,0 miljoen euro beschikbaar te stellen en te storten in een reserve. Daarmee zijn wij naar verwachting in staat gedurende vijf jaren de noodzakelijke maatregelen uit te voeren en de gevolgen van het daadwerkelijke verloop van de ziekte in de praktijk te monitoren. Monitoring vindt jaarlijks plaats in augustus. Op basis van de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen wordt in het najaar opdracht verstrekt ten laste van het niet-verplichte deel van de reserve. De Raad wordt op de hoogte gehouden door middel van voortgangsrapportages.
Toelichting op het verloop	Eventuele onttrekking wordt jaarlijks meegenomen in 2e Bestuursrapportage. Bij de Jaarrekening wordt het resultaat op de lasten verrekend met de reserve. Er is bij de Voorjaarsnota 2025 besloten om in 2025 0,417 miljoen euro toe te voegen aan de reserve.
<hr/>	
Archeologisch opgravingen	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-1998

Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve heeft twee doelen. Een deel is bestemd als egaliseringsreserve van baten en lasten van de interne archeologische opdrachten. Daarnaast wordt een deel van deze reserve ingezet ten behoeve van het ontwikkelen van het cultuurcentrum Hoge Woerd, vooral ter dekking van een deel van de kapitaalslasten.
Toelichting op het verloop	De verrekening voor interne archeologische opdrachten vindt niet altijd plaats in hetzelfde boekjaar als het jaar waarin de lasten geboekt worden. Wanneer er een resultaat ontstaat wordt dit gestort in of onttrokken aan de reserve archeologische opgravingen.

Utrechts restauratiefonds (URF)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Uit het Utrechts Restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning van particuliere eigenaren. Het Restauratiefonds richt zich op de restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en op werkzaamheden voor energiebesparing in deze panden. De reserve is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. In 2020 is het risicopercentage dat wordt gehanteerd verlaagd naar 75%.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen het saldo van de rentekosten, rentebaten uitstaande leningen en beheerkosten NRF verrekend met de reserve.

Risicoreserve Bodem

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2043
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Gebiedsplan bodem worden kosten gemaakt voor de monitoring van grondwaterverontreiniging, waarvoor budget is binnen de bodembegroting, en het treffen van maatregelen (zoals tegenbemalingen) ingeval de doelstellingen van het Gebiedsplan in gevaar zijn of dreigen te komen. Ook derden kunnen deelnemen aan het Gebiedsplan van de gemeente door middel van een bijdrageregeling. Saneringsverplichtingen van derden worden met de bijdrage overgedragen aan de gemeente. Ook de risico's worden overgedragen aan de gemeente; door deze bijdragen te reserveren kunnen de risico's worden gedekt.

Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,100 miljoen euro gedoteerd aan de reserve.
Nedereindseplas	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.305
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Het beschikbaar houden van middelen verkregen uit het aanvullend bodemconvenant 2018 voor de sanering en monitoringsverplichting van de Nedereindseplas en voor mogelijke terugbetaling aan het Rijk.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,035 miljoen euro onttrokken aan de reserve voor extra nazorgwerkzaamheden.

Veilige stad

	x €1.000												
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Projecten cameratoezicht	143	308	451	0	451	0	451	0	451	0	451	0	451
Veilige stad	143	308	451	0	451	0	451	0	451	0	451	0	451

Veilige stad

Projecten cameratoezicht	
Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100

Datum Raadsbesluit	20-6-2003
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Cameratoezicht is in 2003 in het leven geroepen met als doel verplaatsingen van camera's bij herinrichtingen te kunnen dekken. In het beleidskader cameratoezicht 2023-2026, dat op 16 mei 2023 is vastgesteld door de raad, is opgenomen dat vanuit deze reserve bijgedragen kan worden aan het verplaatsen en weghalen van camera's.
Toelichting op het verloop	Bij de jaarrekening 2024 was er een incidenteel voordeel van 0,308 miljoen euro, dat gestort is in de reserve cameratoezicht. Dit bedrag is nodig om de verwachte hogere kosten van cameratoezicht voor de komende jaren te dekken. Er zijn nog geen onttrekkingen begroot. Bij de tweede bestuursrapportage 2025 zal een incidentele onttrekking uit de reserve in 2025 begroot worden. Na afronding van de aanbesteding komen we met een voorstel voor de besteding van het resterende deel van de reserve voor de komende jaren

Passende ondersteuning en opvang

Omschrijving	Saldo	B&D	Saldo	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot
	31-12-2024	voorstellen	1-1-2025	2025	1-1-2026	2026	1-1-2027	2027	1-1-2028	2028	1-1-2029	2029	1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Hervormingen Sociaal Domein	0		0	2.000	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000
Passende ondersteuning en opvang	0	0	0	2.000	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000

Passende ondersteuning en opvang

Hervormingen Sociaal Domein

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	4.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-11-2024

Waarom is de reserve ingesteld

Dekken van incidentele lasten van specifieke projecten om randvoorwaarden te creëren waarbinnen de Hervormingen Sociaal Domein gerealiseerd kunnen worden, bijvoorbeeld ontwikkelen nieuwe vormen van ondersteuning, training en ontwikkeling en uitvoeren van professionals en het projectmatig uitvoeren en uitrollen van werkvormen.

Toelichting op het verloop

Gedurende de looptijd worden de resultaten van verbonden programma's tot een maximum van 4 miljoen euro toegevoegd waarvoor we voorstellen zullen voorleggen bij de resultaatbestemming jaarrekening of in de bestuursrapportage. Voor de besteding zullen we voorstellen opnemen in de bestuursrapportage.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12- 2024	B&D 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000	0	2.000
Werken naar werk	1.200	0	1.200	-400	800	0	800	0	800	0	800	0	800
Toeristische stadspromotie	226	0	226	0	226	0	226	0	226	0	226	0	226
Revolverend Fonds Jongeren schulden	79	0	79	-79	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Armoedebestrijding & schuldhelpverlening	2.337	0	2.337	0	2.337	0	2.337	0	2.337	0	2.337	0	2.337
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	11.942	0	11.942	-479	11.463	0	11.463	0	11.463	0	11.463	0	11.463

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid**Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)**

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	8-7-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Om de groei van banen gelijk op te laten lopen met de groei van de stad is het nodig de komende jaren 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren. Dit vraagt wat van het huidige aanbod aan werklocaties. In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona 'Werken, opleiden en begeleiden' opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid. Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico (voor maximaal 50%).
Toelichting op het verloop	De mutaties voor de jaren 2025 en 2026 zijn opgenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Daarmee komt de stand van deze reserve ultimo 2026 op 7,9 miljoen euro.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	De gemeente Utrecht is in 2020 medeoprichter van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV. Eén van de pijlers van de ROM is het ROM-participatiefonds. Doel van dit revolverende fonds is het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB bij het realiseren van hun groei en ontwikkeling. Hiermee wordt de ondernemersbasis in de regio versterkt en een aantrekkelijk economisch en vestigingsklimaat geschapen. De initiële fondsomvang is 22 miljoen euro, het aandeel van de gemeente Utrecht is 3 miljoen euro. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over het FVA Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Toelichting op het verloop	De mutaties voor de jaren 2025 en 2026 zijn opgenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Daarmee komt de stand van deze reserve ultimo 2026 op 7,9 miljoen euro.
Werken naar werk	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.200
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Middelen die bijdragen aan het stimuleren van omscholing naar een beroep in een kansrijke sector (ICT, zorg, bouw & techniek, onderwijs of circulariteit)
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot in 2026.
Toeristische stadspromotie	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	525
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-2008

Waarom is de reserve ingesteld	In 2003 is de bestemmingsreserve toeristenbelasting ingesteld voor onbepaalde tijd. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor de tegenvallende inkomsten toeristenbelasting waardoor activiteiten doorgang kunnen vinden. Het maximum van de reserve is bijgesteld van 15% naar 30% van de geraamde omzet toeristenbelasting van het programma Economie & Werkgelegenheid voor iedereen. Door deze reserve te hanteren kunnen bij tegenvallende inkomsten activiteiten toch doorgaan en kan inhoud gegeven blijven worden aan de ambities van het college. Deze ambities kunnen ook betrekking hebben op proposities voor activiteiten/congressen passend binnen de beleidsdoelen van het programma Economie die leiden tot meerdaags verblijf. Er zijn geen mutaties in 2026 begroot.
<hr/>	
Toelichting op het verloop	
Revolverend Fonds Jongeren schulden	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	2-8-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	560
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	30-6-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2016 is amendement 28 'fonds met jongeren met problematische schulden' aangenomen. De opgekochte schulden van de jongeren wordt zoveel mogelijk omgezet in een zachte lening, waardoor het fonds een revolverend karakter krijgt. Met raadsbesluit 11748 is op 23 januari 2020 besloten het fonds anders in te zetten. Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden en ingezet worden ten behoeve van de intensieve begeleiding van jongeren, voor het eerst in 2020.
<hr/>	
Toelichting op het verloop	
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	75.000
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	1-7-2023

Waarom is de reserve ingesteld

Vanwege de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening wordt de reserve gevormd. Extra inzet en knelpunten in het kader van armoederegelingen en schuldhulpverlening kunnen met de inzet van deze reserve worden gedekt. Het exacte bestedingsplan is op voorhand niet precies bekend. Dit is afhankelijk van de behoefte en hangt bijvoorbeeld samen met de daadwerkelijke ontwikkeling van de koopkrachtcrisis en de ontwikkeling van het gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening.

Er zijn geen mutaties in 2026 begroot.

Toelichting op het verloop

Kansrijk opgroeien

[illegible]

x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	1.980	0	1.980	0	1.980	0	1.980	0	1.980	0	1.980	0	1.980
Kansrijk opgroeien	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550	0	27.550

Kansrijk opgroeien

Huisvestingsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld voor de uitvoering van de huisvestingsprogramma's onderwijs van eerdere jaren.
Toelichting op het verloop	Onderbestedingen op de exploitatielasten ten opzichte van de afgegeven beschikkingen van het huisvestingsprogramma worden gestort in de reserve om de komende jaren beschikbaar te houden. De betreffende school heeft immers ook in latere jaren nog recht op de afgegeven beschikking. Vice versa worden overbestedingen op de exploitatielasten gedekt uit de reserve. In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De jaarlijkse mutatie wordt opgenomen in de begroting zodra meer duidelijkheid is over de kosten per jaarschijf.

Piekopvang onderwijs LR

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100

Datum Raadsbesluit	1-7-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering wordt ingezet voor de piekopvang in Leidsche Rijn. Bij het ontstaan van de wijk Leidsche Rijn, is er een piek ontstaan in het aantal leerlingen dat gehuisvest moeten worden. Deze piek ligt hoger dan de lange termijn behoefte voor onderwijshuisvesting, omdat nieuwbouwwijken een eigen demografische ontwikkeling hebben.
Toelichting op het verloop	Bij de Herijking Referentiekader Leidsche Rijn zijn bedragen beschikbaar gekomen voor inrichting, huur en exploitatie van extra leslokalen ten behoeve van de piekopvang. Deze vergoedingen voor langere periode zijn opgenomen in de reserve piekopvang onderwijs LR. In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De jaarlijkse mutatie van de reserve is afhankelijk van de werkelijk gemaakte kosten. Deze mutatie wordt opgenomen in de begroting zodra meer duidelijkheid is over de kosten per jaarschijf.

Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld voor de uitvoering van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting. De middelen worden ingezet om onderhoud te plegen, waarmee wordt voldaan aan de wettelijke norm bouwbesluit panden tijdelijke huisvesting.
Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De jaarlijkse mutatie van de reserve is afhankelijk van de werkelijk gemaakte kosten. Deze mutatie wordt opgenomen in de begroting zodra meer duidelijkheid is over de kosten per jaarschijf.

Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-7-2006

Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is bestemd voor het onderhoud en de kapitaallasten van de gedane investeringen BSO. Op diverse plekken in de stad wordt BSO gerealiseerd in schoolgebouwen. Het schoolbestuur ontvangt een huurbedrag van de BSO instelling, en draagt deze af aan de gemeente ter compensatie van de kosten die de gemeente heeft. Enerzijds gaat dit om een onderhoudsvergoeding. Deze bijdrage zal gereserveerd worden voor het onderhoud dat in de toekomst aan het betreffende lokaal uitgevoerd zal moeten worden. Anderzijds kan het gaan om een vergoeding ter compensatie van investeringen die de gemeente mogelijk doet voordat de BSO haar intrek neemt. Er worden marktconforme huren gevraagd. Uitgangspunt is dat de gemeente binnen de looptijd van het huurcontract met de BSO haar lasten van de investering terugverdient. Er ontstaat dan een verschil in huurontvangst en werkelijke kapitaallast. Dit verschil wordt in de reserve opgenomen en dient ter dekking van de gemeentelijke kapitaallasten van de betreffende investering na afloop van of bij voortijdige beëindiging van het huurcontract.
Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De onttrekkingen zullen gaan plaatsvinden zodra het huurcontract beëindigd wordt en de kapitaallasten niet meer gedekt kunnen worden door de huur.

Levendige en gezonde stad

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R	2.500	330	2.830	0	2.830	0	2.830	0	2.830	-2.500	330	0	330

x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	309	0	309	0	309	0	309	-309	0	0	0	0	0
Tarieven sportaccommodaties	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000
Utrechtse Cultuurlening	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100
Fonds Broedplaatsen	505	0	505	0	505	0	505	0	505	0	505	0	505
Stadskantoor	8.297	-2.311	5.986	992	6.978	2.235	9.212	2.235	11.447	2.235	13.682	2.235	15.917
Leegstand Utrechts Vastgoed	1.802	0	1.802	1.700	3.502	1.700	5.202	1.700	6.902	1.700	8.602	1.700	10.302
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	351	0	351	315	666	315	981	315	1.296	315	1.611	315	1.926
Toegankelijk Vastgoed	3.365	0	3.365	0	3.365	0	3.365	0	3.365	0	3.365	0	3.365
Vervanging zwembaden	19.900		19.900	-605	19.295	-605	18.690	0	18.690	0	18.690	0	18.690
Energieneutraal Kernvastgoed	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300	0	2.300
Vastgoedbeheer	1.372	0	1.372	0	1.372	0	1.372	0	1.372	0	1.372	0	1.372
Reserve inburgering	1.061	0	1.061	0	1.061	0	1.061	0	1.061	0	1.061	0	1.061
Creatieve huisvesting	0												
Levendig en gezonde stad	46.862	-1.981	44.881	2.402	47.283	3.645	50.927	3.941	54.868	1.750	56.618	4.250	60.868

Levendig en gezonde stad

Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-2-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.400
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-9-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ter dekking van de gebruikersinvesteringen van de culturele voorziening Leidsche Rijn. Een deel van de investering t.a.v. de culturele voorziening in Leidsche Rijn valt in demarcatie bij de gebruikers en zal niet worden geactiveerd als gemeentelijk vastgoed. De investeringen die in dit kader zijn toe te schrijven aan stichting Raum en De Plaatsmaker zullen voor een groot deel worden gedekt vanuit deze reserve.
Toelichting op het verloop	De onttrekking hangt samen met de bekostiging van de gebruikersinvesteringen van stichting Raum en De Plaatsmaker.

Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	309
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de activiteiten subsidie voor Kanaal030. Kanaal030 is de toekomstige exploitant van het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone.
Toelichting op het verloop	De onttrekking hangt samen met de subsidieverlening aan Kanaal030.

Tarieven sportaccommodaties

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	11-7-2024

Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de bezuinigingsmaatregelen Voorjaarsnota 2024 moeten de sportaccommodaties per 2027 structureel meer opbrengsten genereren. Om fricties bij de structurele verhoging van de tarieven op te kunnen vangen is deze reserve ingesteld. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Voorjaarsnota 2024 .
Toelichting op het verloop	Er zijn voor 2026 en verder geen mutaties begroot.
Utrechtse Cultuurlening	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	200
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	15-5-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,100 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van de Utrechtse Cultuurlening dat onder beheer is geplaatst van Cultuur & ondernemen (raadsbesluit 14.010565).
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties begroot voor 2026 en verder.
Fonds Broedplaatsen	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	700
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-4-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,505 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van het borgstellingsfonds Creatieve Broedplaatsen dat onder beheer is geplaatst van de Triodos bank (raadsbesluit 14.002504).
Toelichting op het verloop	Er zijn voor 2026 en verder geen mutaties begroot.
Stadskantoor	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stads kantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV regelgeving te voldoen, is deze voorziening omgezet in een reserve Stads kantoor. De reserve wordt in de eerste jaren gebruikt voor het onderhoud. Aan het einde van de looptijd loopt de reserve op ten behoeve van het op prijspeil krijgen van kapitaallastenbudget benodigd voor vervangingsinvesteringen. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse toevoeging aan de reserve bestaat uit prijscompensatie van 1,5% over de kapitaallasten van zowel gebouw, grond als gebruikersinvesteringen van het Stads kantoor. De werkelijke onderhoudskosten voor het Stads kantoor worden in de loop van het jaar bepaald op basis van het MJOP en onttrokken aan de reserve.
Leegstand Utrechts Vastgoed	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Binnen de huurberekening wordt een percentage van gemiddeld 3,85% aangehouden om de leegstandskosten af te dekken. Door deze bedragen te reserveren in een reserve en aan het eind van het jaar de aan leegstand gerelateerde kosten te onttrekken aan deze reserve zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 1,700 miljoen euro gestort in de reserve. In de loop van het jaar wordt bepaald welk bedrag uit de reserve onttrokken dient te worden om de financiële gevolgen van leegstand op te vangen. Dit is op voorhand niet te bepalen en daarom niet in de begroting opgenomen.
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	
Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Door deze bedragen te reserveren in een reserve en aan het eind van het jaar de aan calamiteiten gerelateerde kosten te onttrekken aan deze reserve zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 0,315 miljoen euro gestort in de reserve. In de loop van het jaar wordt bepaald welk bedrag uit de reserve onttrokken dient te worden om de kosten gerelateerd aan calamiteiten op te vangen. Dit is op voorhand niet in te schatten en daarom niet opgenomen in de begroting.

Toegankelijk Vastgoed

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld om uitvoering te geven aan Motie 199 'Maak werk van UST'. Deze motie is bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Tweede bestuursrapportage 2021.
Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 en verder. Stortingen vinden plaats op het moment dat de raad middelen beschikbaar stelt voor de uitvoering van Motie 199 'Maak werk van UST'. Onttrekkingen aan de reserve vinden plaats op het moment dat toegankelijkheidsmaatregelen in het kader van de motie zijn gerealiseerd.

Vervanging zwembaden

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het programma Levendige en gezonde Stad; doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen, is een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat de zwembaden Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten worden. Door overschotten te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.

Toelichting op het verloop	In de Voorjaarsnota 2023 is in het kader van bezuinigingen en herschikking van budget besloten tot een verlaging van het spaarbedrag in de reserve zwembaden met 0,605 miljoen euro voor de jaren 2025 en 2026. Dit is in de begroting opgenomen als onttrekking aan de reserve.
Energieneutraal Kernvastgoed	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De bestemmingsreserve ten behoeve van 'volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040' dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen bestemd voor volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geormerkt voor CO2 reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaallasten niet gedekt kunnen worden. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2019.
Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 e.v. De jaarlijkse mutatie van de reserve is afhankelijk van de gemaakte kosten in het kader van duurzaamheidsinvesteringen. De mutaties worden in de begroting opgenomen zodra deze bekend zijn, bijvoorbeeld op het moment dat investeringsprojecten administratief gereed gemeld worden.
Vastgoedbeheer	
Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	4.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	9-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve dient om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren. De exploitatie per perceel is over de levensduur sluitend, maar er blijven faseringsverschillen per jaar. Vooral bij nieuw gebouwde accommodaties is er in het begin een tekort doordat de jaarlijkse huurstijging pas na een aantal jaren groot genoeg is om de (gelijk blijvende) kapitaallasten te dekken.

Toelichting op het verloop	In de begroting zijn geen mutaties in deze reserve opgenomen voor 2026 en verder, Uit onderzoek blijkt dat de komende jaren de huuropbrengsten van diverse panden achterblijven bij de begroting. Dit wordt verstrekt door een verschil in indexeringspercentage tussen de gemeentelijke indexeringsystematiek en de indexeringsvoorwaarden in vastgoedcontracten. In de loop van het jaar wordt bepaald welk bedrag onttrokken dient te worden aan de reserve Vastgoedbeheer om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren.
Reserve inburgering	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.100
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Het instellen van een bestemmingsreserve inburgering is nodig om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en inburgeraars te begeleiden conform de aanpak zoals beschreven in de Nota van gangspunten inburgering. Instellingsbesluit: Voorjaarsnota 2024 en Eerste bestuursrapportage .
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties voor 2026 en verder begroot.
Creatieve huisvesting	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2099
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	1.600.000
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	
Waarom is de reserve ingesteld	De middelen uit de reserve creatieve huisvesting worden ingezet om betaalbare creatieve huisvesting in Utrecht mogelijk te maken.
Toelichting op het verloop	Het bestedingsplan hangt samen met de doorlooptijd van projecten ten behoeve van creatieve huisvesting en oefenstudio's.

Algemene middelen en overhead

x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Implementatie en uitvoering hervorming	1.886	0	1.886	0	1.886	0	1.886	0	1.886	0	1.886	0	1.886
Personeelskosten bezuinigingen	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000	0	5.000
Reserve Gemeentefonds	4.085	0	4.085	-4.085	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budgetstructuur Leidsche Rijn	256	0	256	832	1.088	615	1.704	2.213	3.917	1.963	5.881	2.713	8.594
Decentralisatie Sociaal Domein	383	0	383	0	383	0	383	0	383	0	383	0	383
Groei in Balans	5.736	0	5.736	880	6.616	1.714	8.330	528	8.858	-2.514	6.344	-2.989	3.355
Reserve Overheadvierkant	128	-128	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT Investeringsprogramma	13.696	0	13.696	-4.177	9.519	-1.773	7.746	-619	7.127	0	7.127	0	7.127
Algemene middelen en overhead	31.170	-128	31.042	-6.550	24.492	556	25.049	2.122	27.171	-551	26.621	-276	26.345

Algemene middelen en overhead

Implementatie en uitvoering hervorming

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	11-7-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500
Minimum bedrag	100

Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Om hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise(zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen. Hiervoor is in 2024 een reserve gevormd.
Toelichting op het verloop	Omdat de omvang van deze implementatie-en uitvoeringskosten nog erg onzeker zijn, zijn er geen onttrekkingen in 2026 begroot. Wanneer er meer duidelijkheid is over de gerealiseerde kosten zullen onttrekkingen uit deze reserve aan de raad worden voorgelegd.

Personeelskosten bezuinigingen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	11-7-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	In 2024 is voor de frictiekosten die naar verwachting ontstaan door de concrete bezuinigingen en de hervormingen een reserve gevormd.
Toelichting op het verloop	Omdat de omvang van de frictiekosten kosten nog erg onzeker is zijn er geen onttrekkingen in 2026 begroot. Wanneer er meer duidelijkheid is over de gerealiseerde frictiekosten zullen onttrekkingen uit deze reserve aan de raad worden voorgelegd.

Reserve Gemeentefonds

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Het reserveren van middelen vanuit de circulaire van het Rijk over het gemeentefonds. Aangezien de circulaire op verschillende momenten in het jaar verschijnen kunnen de bijbehorende acties/middelen vaak niet gerealiseerd worden in het lopende jaar. Via deze reserve kunnen verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen (corresponderende posten) beschikbaar worden gehouden. Door aan het einde van het jaar toevoegingen aan de reserve te doen in afwijking van de begroting, Onttrekkingen worden geraamd bij de bestuursrapportages ten behoeve van de specifieke onderwerpen.

Toelichting op het verloop

Onttrekking 2025 betreft middelen voor corresponderende posten die zijn toegekend in september en december 2024 maar waarvan de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd.
Voor 2026 en verder zijn geen mutaties begroot omdat het op dit moment niet in te schatten is wat de corresponderende posten zijn in de september-en decembercirculaire 2025.

Budgetstructuur Leidsche Rijn

Aard van de reserve

Egalisatiereserve

Looptijd t/m

31-12-2030

Rentetoerekening

Nee

Maximum bedrag

10.000

Minimum bedrag

N.V.T.

Datum Raadsbesluit

1-9-1997

Waarom is de reserve ingesteld

Deze reserve is ingesteld in 1997 en is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van voorzieningen in Leidsche Rijn. Dit betreft vooral de kosten van tijdelijke voorzieningen, eerste inrichting van scholen en het verevenen van tijdelijke tekorten op de stelpost Budgetstructuur Leidsche Rijn. Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren vóórdat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan negatieve frictiekosten. Naast eigenaarslasten van onderwijs-, sport-, en welzijnsvoorzieningen bestaat een belangrijk deel van de frictie uit onderhoudskosten van gedane investeringen in de weg- en waterbouw en het groen van Leidsche Rijn. De frictie loop terug naarmate Leidsche Rijn dichterbij de geplande einddatum van 2030 komt. Op basis van actuele prognoses zal deze reserve toereikend zijn om de voorziene frictiekosten in Leidsche Rijn voor de komende jaren op te vangen.

Toelichting op het verloop

De meerjarenmutaties die afgewikkeld worden via de reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn stonden nog op de stelpost Leidsche Rijn. Deze worden naar de budgetstructuur overgeboekt. Daarnaast loopt het tempo van de nieuw te onderhouden gebieden in Leidsche Rijn die aan Stadsbedrijven in beheer worden overgedragen, vóór op de budgettoekenning aan de hand van de bevolkingsgroei. Dit leidt tot frictiekosten. Deze bedragen worden gedekt uit de daarvoor bestemde reserve frictiekosten Leidsche Rijn.

Decentralisatie Sociaal Domein

Aard van de reserve

Bestemmingsreserve

Looptijd t/m

31-12-2020

Rentetoerekening

Nee

Maximum bedrag

6.705

Minimum bedrag

100

Datum Raadsbesluit	1-7-2014
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Decentralisaties sociaal domein is in 2014 ingesteld. Aanvankelijk diende hij ter financiële dekking van de risico's voor de in- en uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Bij de Voorjaarsnota 2016 is de benodigde omvang vastgesteld op 18 miljoen euro; 13 miljoen euro ter afdekking van de berekende risico's en 5 miljoen euro voor innovatie. Bij voorjaarsnota 2017 zijn de risico's volgens de principes van risicomanagement gewaardeerd en gedekt via de algemene risicoreserve. Daardoor kon van de gereserveerde middelen 13 miljoen euro uit de reserve Decentralisatie Sociaal Domein vrij vallen. De resterende 5,120 miljoen euro bleef gereserveerd voor innovatie.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties voor 2026 en verder begroot.
Groei in Balans	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	10-11-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld om de geoormerkte uitgaven en inkomsten van het investeringspakket Groei in Balans te egaliseren en daarmee deze middelen te reserveren voor het pakket aan maatregelen voor de groei van de stad.
Toelichting op het verloop	Incidentele overschotten en tekorten in de dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen worden verrekend met de reserve Groei in Balans (m.n. groeikader en parkeerinkomsten, zie MPR2024, pagina 11). In de jaren 2024 tot en met 2027 wordt de reserve gebruikt voor de egalisatie van uitgaven aan sportinvesteringen. Ook dit wordt toegelicht op pagina 11 van het MPR2024. Daarnaast worden met de reserve schommelingen in de parkeerexploitatie opgevangen; hiervoor is in 2029 en 2030 opgeteld 1,6 miljoen euro nodig. Verder wordt de reserve ingezet voor de invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek voor de groei van de stad. Om de overgang met zo min mogelijk schokken te laten verlopen is circa 4,7 miljoen euro beschikbaar.
Reserve Overheadvierkant	
Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	11-11-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.

Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Om de schommelingen per jaar in de bijdragen uit het overheadvierkant op te vangen heeft de raad bij de vaststelling van de Programmabegroting 2022 op 11 november 2021 besloten om een nieuwe reserve in te stellen. Op die manier kunnen de pieken en dalen geëgaliseerd worden.
Toelichting op het verloop	Er zijn voor 2026 geen stortingen of onttrekkingen aan de Reserve Overheadvierkant nodig om de begroting sluitend te krijgen.
ICT Investeringsprogramma	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-6-2006
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Verantwoording 2013 is besloten om de voordelen op het structurele budget van het ICT-Investeringsprogramma in te zetten ter dekking van incidentele nadelen en om eventuele restanten voortaan te storten in de reserve ICT Investerings. Het doel en de reikwijdte van de reserve is hiermee verbreed naar het volledige budget van het ICT Investeringsprogramma.
Toelichting op het verloop	In de afgelopen jaren zijn toegekende middelen voor grote ICT-programma's, die in het betreffende boekjaar niet zijn besteed, toegevoegd aan de reserve. Deze middelen worden vanaf 2025 ingezet voor de verdere uitvoering van deze ICT-programma's. De geplande mutaties in 2026 en 2027 hebben betrekking op het programma: informatie op orde. Voor het overige deel van de ICT investeringsreserve is de hoogte van de onttrekking nog niet bekend/begroot.

Algemene Reserves

Omschrijving	Saldo	B&D	Saldo	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot	Mutatie	Begroot
	31-12-2024	voorstellen	1-1-2025	2025	1-1-2026	2026	1-1-2027	2027	1-1-2028	2028	1-1-2029	2029	1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Algemene Reserve	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827	0	79.827
Algemene dekkingsreserve	56.303	28.681	84.984	-64.357	20.627	-16.505	4.122	8.788	12.910	-6.268	6.642	3.187	9.829

x €1.000

Algemene reserve	136.130	28.681	164.811	-64.357	100.454	-16.505	83.949	8.788	92.737	-6.268	86.469	3.187	89.656
-------------------------	----------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------	--------------	---------------

Algemene reserve

Algemene Reserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in programmabegroting en jaarstukken.
Toelichting op het verloop	Er zijn voor 2026 en verder geen mutaties begroot.

Algemene dekkingsreserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	100.000
Minimum bedrag	100
Datum Raadsbesluit	1-1-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming. Jaarlijks wordt het rekeningresultaat in de algemene dekkingsreserve gestort, waarna het als 'nog te besteden resultaat' opnieuw beschikbaar komt bij de eerstvolgende voorjaarsnota.

Toelichting op het verloop

De grootste begrote mutaties in de algemene dekkingsreserve in 2026 bestaan uit mutaties Programmabegroting 2024: -4,915 miljoen euro, mutatie Tweede bestuursrapportage 2023 1,578 miljoen euro, mutatie Voorjaarsnota 2024: -10,909 miljoen, mutatie ontwikkelingen na Voorjaarsnota 2024 in PB 2025: 4,201 miljoen euro, mutaties Tweede bestuursrapportage 2024: -2,203 miljoen euro, mutatie Voorjaarsnota 2025: -5,213 miljoen euro en overige mutaties: 0,956 miljoen euro. Tezamen per saldo een onttrekking in 2026 van 16,505 miljoen euro.

Reserves ten bate van vaste activa

x €1.000													
Omschrijving	Saldo 31-12-2024	B&D voorstellen 2024	Saldo 1-1-2025	Mutatie 2025	Begroot 1-1-2026	Mutatie 2026	Begroot 1-1-2027	Mutatie 2027	Begroot 1-1-2028	Mutatie 2028	Begroot 1-1-2029	Mutatie 2029	Begroot 1-1-2030
	a	b	c = a+b	d	e = c+d	f	g	h	i = g+h	j	k = i+j	l	m = k+l
Vaste Activareserve	125.353	0	125.353	7.394	132.747	18.346	151.092	15.827	166.919	10.369	177.288	2.647	179.934
Vaste activa	125.353	0	125.353	7.394	132.747	18.346	151.092	15.827	166.919	10.369	177.288	2.647	179.934

Vaste activa

Vaste Activareserve

Aard van de reserve

Looptijd t/m

Rentetoerekening

Maximum bedrag

Minimum bedrag

Datum Raadsbesluit

Waarom is de reserve ingesteld

Toelichting op het verloop

Kapitaallastenreserve

31-12-2999

Ja

200.000

100

1-1-1999

Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Instelling van een activareserve of toevoegingen daaraan vinden plaats op basis van een raadsbesluit bij de vaststelling of een wijziging van de begroting. Aan de reserve wordt vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken. Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving. De rentevergoeding op deze reserve wordt ingezet om de rentelast te dekken.

Vanuit deze reserve worden jaarlijks de bijbehorende kapitaallasten betaald.

Overzicht structurele onttrekkingen en stortingen in de reserves

x €1.000

Omschrijving	Onttrekking 2026	Storting 2026	Onttrekking 2027	Storting 2027	Onttrekking 2028	Storting 2028	Onttrekking 2029	Storting 2029
Vaste Activareserve	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0

In bovenstaande tabel zijn de structureel begrote onttrekkingen en stortingen in de reserves weergegeven, conform artikel 19, 23 en 28 van het BBV.

In Voorjaarsnota 2024 is de gehele activareserve ad. 203 miljoen euro vrijgevallen, daarom zijn er geen structurele begrote onttrekkingen en stortingen.

Toelichting Voorzieningen

Betrouwbare overheid

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutati e 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutati e 2027	Begroot Saldo 01-01- 2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01- 2030
Risico's	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Wethouderspensioenen	5.150	190	5.340	190	5.530	190	5.720	190	5.910	190	6.100
Totaal	5.150	190	5.340	190	5.530	190	5.720	190	5.910	190	6.100

Wethouderspensioenen

De gemeente Utrecht houdt een voorziening aan voor de pensioenaanspraken van (voormalige) wethouders. Deze voorziening wordt jaarlijks aangepast op basis van een actuariële berekening. Onttrekkingen uit de voorziening vinden plaats op het moment dat pensioenverplichtingen daadwerkelijk worden overgedragen.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x €1.000

	Saldo 01-01-2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01-2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Van derden verkregen middelen											
Woonruimteonttrekking compensatie	1.391	0	1.391	0	1.391	0	1.391	0	1.391	0	1.391
Meerwaarde prestatieafspr woningcorporatie	8.207	0	8.207	0	8.207	0	8.207	0	8.207	0	8.207
Verplichtingen en verliezen											
Negatieve grondexploitatie	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172	0	38.172
Negatieve grondexploitatie Stationsgebied	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	47.770	0	47.770	0	47.770	0	47.770	0	47.770	0	47.770

Voorziening woonruimteonttrekking (van derden verkregen middelen)

De compensatiebedragen die we van derden ontvangen in het kader van woonruimteonttrekking zijn niet vrij besteedbaar, ze kunnen uitsluitend worden aangewend in het kader van de volkshuisvesting (huisvestingsverordening artikel 3.1.6). Lasten van het fonds toevoegen woonruimte komen ten laste van deze voorziening.

Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties (van derden verkregen middelen)

De voorziening maakt deel uit van de investeringsimpuls Ruimtelijke Strategie Utrecht. Conform de prestatieafspraken op stedelijk niveau die met de Stichting Utrechtse Woningcorporaties (STUW) zijn overeengekomen, voegt de gemeente 2/3 deel van de door de corporaties betaalde meerwaardeafdracht bij verkoop sociale huurwoningen toe aan deze voorziening. In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken dat de gemeente stopt met de verkoop van sociale huurwoningen vanaf het moment dat de verhuurdersheffing wordt afgeschaft (2023). Daarmee is de jaarlijkse storting in de voorziening vervallen.

Voorziening negatieve grondexploitaties

De voorziening negatieve grondexploitaties is bedoeld om de te verwachten negatieve resultaten op grondexploitaties op te kunnen vangen. De hoogte van de risicovoorziening is conform het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025.

De gehele begrote voorziening per 01-01-2026 bedraagt 54,8 miljoen euro. Conform het BBV wordt de voorziening negatieve grondexploitatie uitgesplitst verantwoord onder deze balanspost (38,2 miljoen euro) en als mindering op het saldo Onderhanden werk, onder de balanspost Voorraden (16,6 miljoen euro).

Voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied

De voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied is bedoeld om de te verwachten negatieve resultaat op de grondexploitatie Stationsgebied op te kunnen vangen. De hoogte van de risicovoorziening is conform het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025.

De gehele begrote voorziening per 01-01-2026 bedraagt 49,9 miljoen euro. Conform de regelgeving uit het BBV wordt de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied uitgesplitst verantwoord onder deze balanspost en de balanspost Voorraden, onderdeel onderhanden Werk. Door de stand van de grondexploitatie Stationsgebied wordt de voorziening volledig verantwoord op de balanspost Voorraden (49,9 miljoen euro).

Duurzame bereikbaarheid

x €1.000											
	Saldo		Begroot		Begroot		Begroot		Begroot		Begroot
	01-01- 2025	Mutatie 2025	Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Saldo 01-01- 2027	Mutatie 2027	Saldo 01-01- 2028	Mutatie 2028	Saldo 01-01- 2029	Mutatie 2029	Saldo 01-01- 2030
Egalisatievoorzieningen	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
VGU onderhoud Bereikbaarheid	1.789	344	2.133	1.634	3.767	1.634	5.401	1.634	7.035	1.634	8.669
Van derden verkregen middelen											
Onderhoud Grifthoek (afkoop)	77	-10	67	-10	57	-10	47	-10	37	-10	27
Totaal	1.866	334	2.200	1.624	3.824	1.624	5.448	1.624	7.072	1.624	8.696

VGU onderhoud Bereikbaarheid

Deze voorziening is ingesteld om kostenschommelingen van het meerjarig groot onderhoud parkeren op te vangen.

De hoogte van de voorziening is bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's). Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde onderhoudskosten onttrokken aan de voorziening.

Bij de Jaarstukken 2024 is geconstateerd dat de voorziening onderhoud Bereikbaarheid niet toereikend is om voor de komende periode te voldoen aan alle onderhoudsverplichtingen. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is besloten tot een aanvullende dotatie. In 2024 is een aanvullende dotatie van 0,649 miljoen euro gedaan. Om aan alle onderhoudsverplichtingen conform het MJOP te kunnen voldoen, is vanaf 2025 een structurele aanvullende dotatie van 1,290 miljoen euro nodig.

Onderhoud Grifthoek (afkoop)

De voorziening betreft een eenmalige afkoop van het ingesteld onderhoud voor een duur van twintig jaar door eigenaren van parkeerplaatsen in de Grifthoek garage. De volledige betaling/storting in 2006 was 0,237 miljoen euro. De jaarlijkse onttrekking ten behoeve van het onderhoud is 0,010 miljoen euro.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01- 2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01- 2027	Muta tie 2027	Begroot Saldo 01-01- 2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01- 2030
Risico's	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Voormalig personeel (FPU-wachtgeld)	187	0	187	0	187	0	187	0	187	0	187
Garantstelling St. DOMunder	762	0	762	0	762	0	762	0	762	0	762
Egalisatievoorzieningen											
Groot onderhoud groen	1.832	953	2.785	953	3.738	953	4.691	953	5.644	953	6.597
Groot onderhoud wegen	0	12.390	12.390	12.390	24.780	12.390	37.170	12.390	49.559	12.390	61.949
Toekomstige vervangingsinvesteringen											
GRP investeringen	32.250	21.127	53.377	21.127	74.504	21.127	95.631	21.127	116.758	21.127	137.885
Grafrechten investeringen	1.040	0	1.040	-850	190	0	190	0	190	0	190
Van derden verkregen middelen											
Grafrechten onbepaalde tijd	1.238	225	1.463	225	1.687	225	1.912	225	2.137	225	2.361
Verkeerslawaaï stad	65	0	65	0	65	0	65	0	65	0	65

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01- 2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01- 2027	Muta tie 2027	Begroot Saldo 01-01- 2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01- 2030
Groenstructuur Ockhuizen	460	230	690	230	920	230	1.150	230	1.380	230	1.610
Totaal	37.834	34.925	72.759	34.075	106.833	34.925	141.758	34.925	176.682	34.925	211.606

Voormalig personeel (risico)

Conform de huidige BBV-regelgeving is in 2010 een voorziening gevormd in verband met toegezegde en contractueel vastgelegde uitkeringen aan voormalig personeel betreffende:

- reorganisatie of disfunctioneren (wachtgeld, overplaatsbaarheid, non actief);
- arbeidsongeschiktheid.

Er is sprake van een niet jaarlijks vergelijkbaar volume gedurende meerdere jaren. De onttrekkingen betreffen de uitkeringen op basis van de gemaakte afspraken. Bij de verantwoording van ieder jaar wordt bekeken of het nodig is de voorziening op peil te brengen door de prognoses te actualiseren. Afhankelijk van de actualisatie en de onttrekkingen/toevoegingen in de loop van het jaar kan de werkelijke stand van de voorziening nog wijzigen.

Voorziening garantstelling Stichting DOMunder (risico)

De risicovoorziening is ten behoeve van de garantstelling op een NRF lening aan Stichting DOMunder (voorheen genaamd st. Dimplein 2013).

Groot Onderhoud Groen (egalisatievoorziening)

De voorziening is gevormd om de financiële schommelingen ten aanzien van het groot onderhoud op te vangen waardoor de exploitatiebegroting niet jaarlijks zal fluctueren, we beter kunnen aansluiten bij onze ambitie om duurzaam te begroten en waardoor we beter aansluiten bij werk van andere afdelingen in de gemeente (onder andere Ruimte) en de daadwerkelijke onderhoudsbehoefte.

Groot Onderhoud Wegen (egalisatievoorziening)

De voorziening is gevormd om de financiële schommelingen ten aanzien van het groot onderhoud op te vangen waardoor de exploitatiebegroting niet jaarlijks zal fluctueren, we beter kunnen aansluiten bij onze ambitie om duurzaam te begroten en waardoor we beter aansluiten bij werk van andere afdelingen in de gemeente (o.a. Ruimte) en de daadwerkelijke onderhoudsbehoefte.

GRP investeringen (toekomstige vervangingsinvesteringen)

In de afgelopen jaren is een aantal investeringsprojecten vertraagd waardoor minder is uitgegeven dan begroot. Conform de hiervoor geldende wet- en regelgeving is dit bedrag gestort in de voorziening GRP investeringen. Dit bedrag blijft in de voorziening beschikbaar voor de uitloop van de investeringen.

Grafrechten investeringen (toekomstige vervangingsinvesteringen)

De voorziening is bestemd voor investeringen op de vier begraafplaatsen en is conform collegebesluit 2013 en conform Wet BBV ingesteld. Hiermee kunnen de jaarlijks sterk wisselende kosten voor investeringen aan de begraafplaatsen worden opgevangen en kan de hoogte van de grafrechten worden gestabiliseerd.

In 2026 wordt 0,850 miljoen euro onttrokken ten behoeve van het bouwen van een loods bij Begraafplaats Tolsteeg.

Grafrechten onbepaalde tijd (van derden verkregen middelen)

Het is mogelijk de kosten van het grafonderhoud voor een (kinder)graf voor onbepaalde tijd af te kopen. De inkomsten hiervan worden in een voorziening grafrechten onbepaalde tijd gestort ter dekking van de toekomstige onderhoudslasten. De mutaties in de loop van het jaar zullen de werkelijke stand van de voorziening nog beïnvloeden.

Verkeerslawaaï stad (van derden verkregen middelen)

De kosten van de werkzaamheden Geluid worden gedekt uit deze voorziening. De voorziening Verkeerslawaaï stad dient te worden aangehouden omdat er in de lopende jaren van het programma nog uitgaven worden gedaan en dus pas na afronding een finale afrekening van de verstrekte bijdragen (terugbetalingsverplichting) kan worden opgesteld voor dit (project)financieringsprogramma.

Groenstructuur Ockhuizen (van derden verkregen middelen)

De gemeente stort gedurende 25 jaar jaarlijks circa 0,230 miljoen euro (in totaal daarmee 5,7 miljoen euro) in een voorziening. Dit bedrag is bestemd voor de toekomstige functiewijziging/aankoop van percelen onder het zonnepanelenveld Ockhuizen en overig nog agrarisch gebied en voor de inrichting en het beheer van nieuwe natuur. De dekking van de voorziening is opgenomen in de programmering van het Meer-jaren Groen Programma 2025- 2029 (MGP).

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x €1.000

	Saldo 01-01-2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01-2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
Van derden verkregen middelen	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
AMEV milieuprijs	63	-63	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	63	-63	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Deze voorziening is komen te vervallen per 31-12-2024. Doordat de onttrekking hier uit in 2025 plaatsvindt is deze voor de volledigheid wel opgenomen in de Begroting 2026.

Levendige en gezonde stad

x€1.000

	Saldo 01-01-2025	Mutatie 2025	Begroot Saldo 01-01-2026	Mutatie 2026	Begroot Saldo 01-01-2027	Mutatie 2027	Begroot Saldo 01-01-2028	Mutatie 2028	Begroot Saldo 01-01-2029	Mutatie 2029	Begroot Saldo 01-01-2030
Egalisatievoorzieningen	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
VGU onderhoud Utrecht Vastgoed	12.180	7.093	19.273	7.343	26.617	7.343	33.960	7.343	41.304	7.343	48.647
VGU onderhoud Sport en Samenleven	2.829	1.515	4.344	3.225	7.569	3.225	10.793	3.225	14.018	3.225	17.243
Totaal	15.009	8.609	23.617	10.568	34.186	10.568	44.753	10.568	55.321	10.568	65.890

VGU onderhoud Utrechts Vastgoed

De voorziening Onderhoud Utrechts Vastgoed is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarige groot onderhoud op Utrechts vastgoed op te kunnen vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's). Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde onderhoudskosten onttrokken aan de voorziening.

Eind 2021 zijn deze onderhoudsplannen geactualiseerd en bleek de jaarlijkse dotatie aan de voorziening ontoereikend. Tot 2025 werd de jaarlijkse dotatie verhoogd met 4,565 miljoen euro als gevolg van de geconstateerde tekorten. Deze extra dotatie valt in 2025 weg. Wel vindt in 2025 voor het laatste jaar nog een extra dotatie plaats van 0,550 miljoen euro. Tot deze extra dotatie is bij de jaarafsluiting 2022 besloten voor de jaren 2022 t/m 2025. Daarnaast is in de Voorjaarsnota 2024 besloten om de dotatie te verhogen met 2,000 miljoen euro.

Bij de Jaarstukken 2024 is geconstateerd dat de voorziening onderhoud Utrechts vastgoed niet toereikend is om voor de komende periode te voldoen aan alle onderhoudsverplichtingen. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is besloten tot een aanvullende dotatie. In 2024 is een aanvullende dotatie van 2,427 miljoen euro gedaan. Om aan alle onderhoudsverplichtingen conform het MJOP te kunnen voldoen, is vanaf 2025 een structurele aanvullende dotatie van 0,800 miljoen euro nodig.

VGU onderhoud Sport en Samenleven

De voorziening onderhoud Sport en Samenleven is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarige groot onderhoud op te kunnen vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's). Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde onderhoudskosten onttrokken aan de voorziening.

Bij de Jaarstukken 2024 is geconstateerd dat de voorziening onderhoud Sport en Samenleven niet toereikend is om voor de komende periode te voldoen aan alle onderhoudsverplichtingen. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is besloten tot een aanvullende dotatie. In 2024 is een aanvullende dotatie van 0,510 miljoen euro gedaan. Om aan alle onderhoudsverplichtingen conform het MJOP te kunnen voldoen, is vanaf 2025 een structurele aanvullende dotatie van 1,710 miljoen euro nodig.

Algemene middelen en overhead

x €1.000

	Saldo 01-01- 2025	Mutati e 2025	Begroot Saldo 01-01- 2026	Mutati e 2026	Begroot Saldo 01-01- 2027	Mutati e 2027	Begroot Saldo 01-01- 2028	Mutati e 2028	Begroot Saldo 01-01- 2029	Mutati e 2029	Begroot Saldo 01-01- 2030
Risico's	a	b	c=a+b	d	e=c+d	f	g=e+f	h	i=g+h	j	k=i+j
Diverse claims	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verlofsparen	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758	0	3.758
Egalisatievoorzieningen											
Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1
Pensioenfonds Bijz. Kleuteronderwijs	37	0	37	0	37	0	37	0	37	0	37
Stichting Pensioenfonds Ozebi	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2
Totaal	3.798	0	3.798	0	3.798	0	3.798	0	3.798	0	3.798

Diverse claims

In verband met diverse claims, juridische geschillen en rechtsgedingen is een voorziening ingesteld. Op 28 augustus 2024 is er een vaststellingsovereenkomst getekend tussen de gemeente en een derde partij. Hierbij is een schadevergoeding van 4,8 miljoen euro uitbetaald uit de voorziening en daarom is deze op dit moment 0.

Verlofsparen

In 2022 is vanuit de vastgestelde cao een nieuwe regeling in het leven geroepen voor verlofsparen. In het BBV is bepaald dat voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, waarvan het jaarlijkse bedrag geen gelijk volume heeft, een voorziening dient te worden gevormd. De voorziening verlofsparen is nodig voor de vervangingskosten als gevolg van de opname van de opgebouwde uren.

Liquidatiefondsen/pensioenfondsen

De liquidatiefondsen/pensioenfondsen zijn ingesteld om betalingen van pensioenen en wachtgeld aan de deelnemers van deze fondsen uit te kunnen keren. Onttrekkingen aan de voorzieningen zijn niet structureel begroot, maar vinden plaats op het moment dat de Gemeente Utrecht pensioenen en wachtgeld uitbetaalt aan de deelnemers.

Overzicht Gewaarborgde geldleningen

x €1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12- 2025	Geraamde stand per 31-12- 2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12- 2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
Totalen Bo-Ex	414.711	25	500.966	500.966	500.966	125.242	125.242	125.242
Totalen Portaal	633.424	25	601.002	601.002	601.002	150.251	150.251	150.251
Totalen Mitros	749.497	25	833.494	833.494	833.494	208.374	208.374	208.374
Totalen SSHU	320.688	25	438.584	438.584	438.584	109.646	109.646	109.646
Totalen Cazas Wonen (v/h GroenWest)	124.410	25	113.456	113.456	113.456	28.364	28.364	28.364
Totalen Lekstede	22.185	25	15.008	15.008	15.008	3.752	3.752	3.752
Totalen Habion	38.463	25	22.024	22.024	22.024	5.506	5.506	5.506
Totalen Woonzorg	72.862	25	17.395	17.395	17.395	4.349	4.349	4.349
Totalen Omnia Wonen	26.016	25	219	219	219	55	55	55
Totalen Woongoed Zeist	17.675	25	111	111	111	28	28	28
Subtotaal WSW	2.419.931		2.542.259	2.542.259	2.542.259	635.567	635.567	635.567
NRF Revolving fund	1.601	100	232	232	232	232	232	232
NRF Particuliere woningverbetering	1.711	100	369	369	369	369	369	369
NRF Monumentenzorg	10.190	100	3.954	3.954	3.954	3.954	3.954	3.954
NRF Stichting Domplein	900	100	665	665	665	665	665	665

x €1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaARBorgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12- 2025	Geraamde stand per 31-12- 2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12- 2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
NRF Stichting Domplein	230	100	188	188	188	188	188	188
Subtotaal diversen REO / volkshuisvesting en monumenten	14.632		5.408	5.408	5.408	5.408	5.408	5.408
St. Wijkgezondheidscentrum Lunetten	381	100	122	114	107	122	114	107
St. Wijkgezondheidscentrum Lunetten	318	100	102	95	89	102	95	89
St. Wijkgezondheidscentrum Lunetten	104	100	33	31	29	33	31	29
St. Wijkgezondheidscentrum Lunetten	816	100	277	261	245	277	261	245
UW Holding BV (UW-bedrijven)	2.500	100	667	500	333	667	500	333
UW Holding BV (UW-bedrijven)	9.100	100	5.460	5.005	4.550	5.460	5.005	4.550

x €1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaARBorgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12- 2025	Geraamde stand per 31-12- 2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12- 2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
Stichting YOUKÉ Sterke Jeugd	1.134	100	340	284	227	340	284	227
St. de Bibliotheek Utrecht	1.750	100	1.225	1.138	1.050	1.225	1.138	1.050
Subtotaal (gezondheids)zorginstellingen	16.103		8.226	7.428	6.630	8.226	7.428	6.630
LTC Vleuten de Meern	180	100	12	0	0	12	0	0
LTC Vleuten de Meern	250	100	76	66	56	76	66	56
Utrechtse Rugby Club	250	50	143	135	126	72	68	63
De Meern Voetbalvereniging	100	100	41	36	31	41	36	31
Zuilen Tennisclub	75	50	16	9	1	8	5	1
ULTC Iduna	280	50	187	168	149	94	84	75
ULTC Iduna	300	50	150	120	90	75	60	45
MHC Fletiomare	200	100	10	0	0	10	0	0
MHC Fletiomare	175	100	81	74	67	81	74	67
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	830	63	581	553	526	366	348	331
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	440	63	176	147	117	111	93	74

x €1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaARBorgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12- 2025	Geraamde stand per 31-12- 2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12- 2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
KV Fiducia	80	50	37	31	25	19	16	13
Stichting Spovo / Sporting '70	425	50	244	223	202	122	112	101
Stichting Huisvesting SV Kampong	750	100	543	513	483	543	513	483
Stichting De Driewerf	650	62	329	285	242	204	177	150
MHC Fletiomare	125	50	51	39	26	26	20	13
TV At Risk	360	50	244	220	196	122	110	98
HC Rijnvliet	170	50	92	75	58	46	38	29
UTV Kromme Rijn	117	50	78	70	62	39	35	31
UTV Kromme Rijn	76	50	38	30	23	19	15	12
BPU/Voornruiters	210	50	140	126	112	70	63	56
Stichting Tafeltennis Promotie	115	50	84	77	69	42	39	35
VV DVSU	220	50	132	120	108	66	60	54
De Meern Voetbalvereniging	200	100	72	64	56	72	64	56
HC Rijnvliet	300	50	280	260	240	140	130	120
Subtotaal Sport	6.878		3.837	3.441	3.065	2.476	2.226	1.994
TOTAAL BORGSTELLINGEN	2.457.544	0	2.559.730	2.558.536	2.557.362	651.677	650.629	649.599

WAARVAN:

x €1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaARBorgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Werkelijke stand per 31-12-2024	Geraamde stand per 31-12- 2025	Geraamde stand per 31-12- 2026	Werkelijk netto geborgd per 31-12- 2024	Geraamd netto geborgd per 31-12-2025	Geraamd netto geborgd per 31-12-2026
Indirecte borgstelling (achtervang WSW)			2.542.259	2.542.259	2.542.259	635.567	635.567	635.567
Directe borgstellingen			17.471	16.277	15.103	16.110	15.062	14.032

Overzicht Subsidies

Totaal alle subsidieprogramma's

x €1.000

Programma	Begroting		Waarvan 'vaste' verlening jaarsubsidies	Meerjarig verleend tlv 2026
	2025	2026		
Betrouwbare overheid	8.360	5.783	230	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	11.767	79	79	0
Klimaatvriendelijke stad	12.497	12.497	0	0
Duurzame bereikbaarheid	0	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	16.505	15.515	134	5.011
Veilige stad	6.485	4.955	592	4.363
Passende ondersteuning en opvang	18.629	18.775	10.260	8.515
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	39.081	37.708	29.086	493
Kansrijk opgroeien	77.762	80.186	12.439	41.834
Levendig en gezonde stad	100.338	100.571	33.212	56.560
Totaal subsidies 2026	291.424	276.069	86.032	116.776

Wet Markt en Overheid

Inleiding

Op 20 november 2014 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de economische activiteiten die, in het algemeen belang, door de gemeente worden aangeboden onder de integrale kostprijs. Op grond van de Wet markt en overheid is zo'n algemeen belangbesluit vereist.

Hierbij is eveneens besloten om de gemeenteraad jaarlijks geïnformeerd te houden door overzicht van de algemeen belangbesluiten en de geraamde kosten en opbrengsten voor het komende jaar toe te voegen aan de P&C-cyclus.

Hieronder volgt de actuele lijst voor de programmabegroting 2026.

Economische activiteiten

De volgende activiteiten worden in het algemeen belang onder de kostprijs aangeboden. Bij iedere activiteit is een motivering opgenomen.

1. Bevoorrading horeca aan de werven met elektrische boot (VERVALLEN)

Vervallen, deze activiteit is inmiddels meer dan 100% kostendekkend.

2. Kredietverlening: (vervallen: 'sociale leningen en') saneringskredieten

Binnen het dienstenpakket van Werk en Inkomen komt kredietverlening voor. De kredietverstrekking vindt plaats onder de entiteit Kredietbank, een onderdeel van Werk en Inkomen. De Kredietbank valt onder de reikwijdte van de Wet Fido en valt qua toezicht onder de AFM. Daarnaast conformeert de kredietbank zich aan de gedragscode Sociale Kredietverlening, opgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK).

Eén van de gedragscodes houdt in dat de kredietbank handelt zonder winstoogmerk. Het te hanteren rentepercentage bevindt zich dan ook in de onderkant van de markt. Daarnaast wordt een sociaal incassobeleid toegepast. De dienstverlening is nauw verweven met de Schulddienstverlening en stelt Werk en Inkomen in staat daadkrachtig de schuldenproblematiek van onze cliënten aan te pakken.

De vraag of de Wet Markt en Overheid van de toepassing is bij Kredietverlening moet bevestigend worden beantwoord. De door Werk en Inkomen gehanteerde rentepercentages volgen de markt, waarbij de rentepercentages zich duidelijk aan de onderkant van de markt bevinden.

De markt vult echter niet het gat van het door Werk en Inkomen aangeboden leenstelsel op. Het saneringskrediet is een onderdeel binnen de schulddienstverlening en zonder dit krediet slaagt de sanering niet. *(Vervallen: De sociale leningen kennen een zeer beperkte doelgroep waarbij de hoogte van het krediet zeer beperkt is. Zouden onze cliënten zich tot de markt wenden dan zijn ze aangewezen op, door het intrinsieke risico dat zij met zich meedragen, het duurste aanbod in de markt. Dit staat haaks op het beleid van Werk en Inkomen. Vandaar dat deze economische activiteit onder kostprijs wordt aangeboden.)*

3. Voorlichting seksuele gezondheid op het MBO (VERVALLEN)

Vervallen conform verwachting.

4. Weerbaarheidstraining Kom op voor Jezelf (VERVALLEN).

Vervallen conform verwachting.

5. Sportvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen voor de inwoners van Utrecht

Sportparken, zwembaden, sporthallen, welzijnsvoorzieningen, sport en spelmaterialen et cetera worden onder integrale kostprijs aangeboden. De activiteiten dienen de volksgezondheid, het welzijn en zelfredzaamheid van de burger en het gebruik van deze producten is zonder financiële stimulering niet voor iedereen weggelegd. Voor deze producten ontstaat een onrechtvaardig hoge uitkomst (entree/ huur) als de integrale kostprijs wordt doorgevoerd, wat de toegankelijkheid van dergelijke

voorzieningen voor alle bevolkingsgroepen in het kader van welzijn en volksgezondheid ernstig kan gaan belemmeren. Het is in het algemeen belang van alle inwoners van de gemeente dat deze voorzieningen toegankelijk en bereikbaar zijn.

6. Verhuur accommodaties ten behoeve van sport, gezondheid en welzijn

Sport-, gezondheids- en welzijnsaccommodaties hebben verschillende maatschappelijke functies, zoals het tegengaan van hangjongeren, bevordering van integratie, het bewerkstelligen van een goed woon- en vestigingsklimaat, opvang dak- en thuislozen, junks, blijf van mijn lijfhuis, et cetera. In het bijzonder ziet de gemeente een belangrijke maatschappelijke rol weggelegd voor sportverenigingen en welzijnsorganisaties die een samenbindende functie in de wijk vervullen dan wel instellingen die een verzorgende of maatschappelijke taak vervullen. Deze organisaties hebben in de regel geen financiële middelen om marktconforme huurprijzen te betalen voor huisvesting en zijn voor hun bestaan aangewezen op hulp van bijvoorbeeld de overheid. Ook de aan de functie ondersteunende horeca wordt hieronder geschaard, zoals horeca ondersteunend aan het zwembad, de sporthal, multifunctionele accommodaties, et cetera.

7. Beschikbaar stellen van gemeentelijke gebouwen aan bewoners(groepen), belangengroepen en maatschappelijke instellingen voor sociale, (natuur) educatieve en culturele activiteiten

Met het beschikbaar stellen van gebouwen aan bewoners(groepen), belangengroepen en maatschappelijke instellingen voor sociale, (natuur) educatieve en culturele activiteiten, bevordert de gemeente de participatie in de samenleving en wordt de kracht van de stad ondersteund. Er is een risico dat concurrentievervalsing kan ontstaan met andere ondernemingen die binnen de gemeentegrenzen actief zijn op het gebied van verhuur van gebouwen. Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat de accommodaties uitsluitend gebruikt gaan worden als openbaar gebouw ten behoeve van doelgroepen zonder winstoogmerk. Deze doelgroepen hebben in de regel geen financiële middelen om marktconforme huurprijzen te betalen voor huisvesting. Door uitsluitend non-profitdoelgroepen de mogelijkheid te geven onder integrale kostprijs een gebouw of ruimte te huren, wordt gewaarborgd dat er geen concurrentievervalsing gaat plaatsvinden met ondernemers die in deze sector actief zijn.

8. Tijdelijke verhuur vastgoed vanwege antikraak, strategisch bezit, of voorraadfunctie

Tijdelijke verhuur is soms noodzakelijk. Partijen die tijdelijk huren weten dat zij op termijn het pand moeten verlaten en daarom zullen zij niet investeren in het pand om langdurig te blijven zitten waardoor een hoge huurprijs gelijk aan integrale kostprijs niet betaald zal worden. Marktpartijen gebruiken ook constructies met tijdelijke verhuur waarbij geen integrale kostprijs maar marktprijs wordt verlangd. De marktprijs is bepaald op wat een potentiële huurder bereid is te betalen. De marktprijs kan daardoor lager liggen dan de integrale kostprijs. Het ontbreken van huurbescherming voor tijdelijke huurcontracten is overigens ook een reden om niet de integrale kostprijs door te rekenen in de huurprijs. Een potentiële huurder loopt risico's omdat hij geen zeker bestaan heeft in het gehuurde object. Dit rechtvaardigt een lagere prijs.

Door uit te gaan van integrale kostprijs in plaats van marktprijs, loopt de gemeente gevaar dat panden helemaal niet meer tijdelijk verhuurd kunnen worden met alle nadelen van dien, zoals geen beheer en onderhoud en verloedering.

9. Onrendabele top bij verhuur, verkoop of andere vervreemding vastgoed of grond

Bij vastgoed- of grondvervreemding of verhuur (anders dan bedoeld bij punt 5, 6, 7 en 8) wordt de marktprijs aangehouden. Dit is gebruikelijk binnen die markt. De kostprijs is afhankelijk van de investering die is gedaan bij het verkrijgen, oprichten of renoveren van het vastgoed of de grond. Deze investering kan hoger zijn dan de marktprijs bij verhuur, verkoop of andere vervreemding. In het algemeen belang kan dat nodig zijn om verloedering van de stad tegen te gaan, de stad op strategische punten te verfraaien of een extra investering te doen bij een grote gebiedsontwikkeling, waarbij de markt soms niet de wil of mogelijkheid heeft om te investeren. De afweging waarom en op welke wijze wordt geïnvesteerd vindt overigens plaats in de raadsvoorstellen inzake de exploitaties.

10. Het bieden van parkeergelegenheid in belanghebbende garages

Binnen de Gemeente Utrecht bevindt zich een achttal zogenaamde belanghebbende parkeergarages. Tegen betaling kan gebruik worden gemaakt van deze parkeervoorzieningen. Uniek aan deze afgesloten parkeergelegenheden is dat ze allemaal gelegen zijn in, en nabij, de drukke binnenstad van Utrecht. Op deze locaties is er sprake van een beperkt aantal parkeerplaatsen, hoewel de bevolkingsdichtheid zeer hoog is in vergelijking met minder stedelijke gebieden. Voor bewoners van deze omgeving is het mogelijk om een parkeervergunning aan te schaffen. Echter, doordat er in de openbare ruimte weinig parkeerplekken zijn in verhouding tot het relatief hoge aantal bewoners, is het lang niet altijd mogelijk een parkeervergunning te bemachtigen. De belanghebbende parkeergarages bieden in dit kader een alternatief/verruiming van de capaciteit. Het heffen van parkeerbelasting in de vorm van vergunningen is sec geen economische activiteit. Echter, het aanbieden van inpandige parkeergelegenheid is een economische activiteit die tevens door marktpartijen kan worden aangeboden. In de desbetreffende wijken is een inpandige parkeervoorziening economisch niet aantrekkelijk, aangezien het alleen om bewoners gaat. Het is niet wenselijk om een grote commerciële parkeergelegenheid zich in deze gebieden te laten huisvesten. De (externe) verkeersdruk (van auto's) en de hiermee samenhangende algehele leefbaarheid in deze centraal stedelijke woonwijken zou hierdoor in het geding komen. Met belanghebbende garages wordt meer capaciteit gecreëerd, zonder dat dit ten koste gaat van de openbare ruimte en leefbaarheid. Omdat de belanghebbende garages in het verlengde liggen van de bewonersvergunningen voor het straatparkeren is het alleen mogelijk om een abonnement te krijgen wanneer je daadwerkelijk in de wijk woont waarin de belanghebbende garage staat. Derhalve zijn belanghebbende garages een economische activiteit die wordt uitgevoerd in het algemeen belang.

11. In eigendom hebben en exploiteren parkeergelegenheid in openbare garages

De Gemeente Utrecht heeft verschillende openbare parkeergarages (Grifthoek, Kruisstraat, de Kop van Lombok, Vaartsche Rijn, Croeselaan en Berlijnplein) in eigendom. Op dit moment worden deze openbare parkeergarages kostendekkend geëxploiteerd. Het is echter mogelijk dat in volgende jaren de baten en lasten zich zodanig ontwikkelen dat de openbare garages in het algemeen belang onder de kostprijs zullen worden geëxploiteerd. De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- Het verplaatsen van autoparkeren van de straat naar de garage. Dit verbetert de openbare ruimte en het straatbeeld van de historische binnenstad van Utrecht.
- Het invloed kunnen uitoefenen op de parkeerstromen in het centrum (meer spreiding over de stad). Hierbij is het streven minder auto's door de binnenstad te laten rijden, maar deze aan de randen van de stad inpandig te laten parkeren.
- In het geval van de Vaartsche Rijn- en de Croeselaangarage speelt mee dat een parkeergarage in de omgeving de gebiedsontwikkeling kan bevorderen. Door uitbreiding van functies zal de parkeerdruk in deze gebieden toenemen en is een verhoogde parkeercapaciteit nodig. In plaats van verschillende parkeervoorzieningen in het gebied, kan hierdoor het parkeren centraal geregeld worden.

De prijsstelling van een aantal specifieke producten, zoals abonnementen voor bewoners of deelautoaanbieders in de gemeentelijke parkeergarages is niet gebaseerd op een integraal kostprijstarief, maar op de verwachte prijs die de doelgroep bereid is te betalen voor het stallen van zijn auto in een parkeergarage in plaats van op straat. Daarnaast dient de prijs voor kortparkeren lager te liggen dan het straatparkeertarief in het gebied. Ook hebben niet alle garages even hoge kosten, dit zorgt voor een verscheidenheid aan verschillende tarieven. Dit is onwenselijk aangezien hierdoor een differentiatie optreedt tussen verschillende delen van de stad. Bovenstaande kan er zelfs voor zorgen dat een hoger tarief zou moeten worden gevraagd dan voor parkeren op straat. Dat effect doorkruist de doelstellingen van het beleid rondom garageparkeren.

12. Het bieden van parkeergelegenheid in P+R-voorzieningen

De Gemeente Utrecht heeft momenteel vier parkeervoorzieningen aan de randen van de stad (P+R Westraven, P+R de Uithof en P+R Papendorp). Tegen betaling kan geparkeerd worden op deze locaties en afhankelijk van de locatie, worden overgestapt op een tram, bus of deelfiets richting het centrum van Utrecht. Er is hier sprake van een economische activiteit.

Voor deze activiteit wordt geen integraal kostprijsstarief gevraagd. Net als bij de andere (fiets-) parkeervoorzieningen is niet de kostprijs van de voorziening leidend bij het bepalen van de prijs, maar een inschatting van de optimale prijs voor het bereiken van de beleidsdoelstellingen. Om automobilisten te verleiden niet de stad in te rijden, maar hun auto te parkeren aan de rand van de stad om vervolgens over te stappen op het openbaar vervoer, dient er sprake te zijn van een aantrekkelijk, relatief lager tarief. Net als bij andere parkeergarages wordt er bij de ene P+R-voorziening meer gebruik gemaakt van het P+R-product, dan bij de andere. Ook zijn de kosten van verschillende garages niet altijd gelijk aan elkaar. Daarnaast is het zo dat het P+R-tarief sowieso onder de kostprijs ligt. Het doorbelasten van het integrale kostprijsstarief aan P+R-gebruikers doorkruist de doelstellingen van het P+R beleid.

Dit beleid voorziet in het verminderen van het aantal auto's in Utrecht. Minder auto's betekent minder vervuiling, betere doorstroming en in grote lijnen een verbeterde leefbaarheid en bereikbaarheid van de Gemeente Utrecht. Derhalve kan er gesproken worden van een economische activiteit in het algemeen belang.

13. Exploitatie van fietsenstallingen

De Gemeente Utrecht heeft verschillende fietsenstallingen in exploitatie. Het betreft hier een economische activiteit waarbij geen sprake is van doorberekening van integrale kostprijs. Immers, het stallen van fietsen is in Utrecht (de eerste 24 uur) gratis. De integrale kosten van het fietsparkeren zijn dusdanig hoog dat er bij een bescheiden vergoeding voor fietsparkeren geen sprake is van de integrale kostprijs. De prijsstelling van fietsparkeervoorzieningen ligt in lijn met de ambities van Utrecht op het gebied van fietsgebruik. Utrecht wil fietsstad nummer 1 van Nederland blijven. Een stad waarin de fiets het primaire vervoersmiddel is. Deze ambitie wordt gevoed door de wens om (de vrees voor) fietsdiefstal te verminderen en voetgangersruimte te vergroten door minder fietsen in de openbare ruimte te laten stallen. Daarnaast draagt fietsverkeer bij aan het terugdringen van het autoverkeer in de stad, wat goed is voor, enerzijds, de luchtkwaliteit in het centrum, anderzijds, de doorstroming van het verkeer. Ten derde is het voor de inwoners gezond om lichaamsbeweging per fiets te hebben. Het alternatief voor het door de gemeente laten exploiteren van deze fietsenstallingen is een marktpartij die de fietsparkeervoorzieningen aanbiedt. Deze marktpartij zal een rendabel verdienmodel moeten hanteren om de fietsparkeervoorziening te kunnen blijven aanbieden. Dit betekent dat niet alleen de integrale kostprijs van de voorziening zal worden doorbelast aan de klant, maar tevens een marge om het winstoogmerk van een private onderneming te kunnen realiseren. Dit resulteert in een prijs voor het stallen van fietsen die aanmerkelijk hoger zal liggen dan de prijs waarvoor de gemeente deze dienst aanbiedt. Een hoge(re) prijs voor het stallen van fietsen leidt ertoe dat mensen niet bereid zullen zijn hun fietsen te stallen in stallingsvoorzieningen en fietsgebruik niet verder wordt gestimuleerd. Hierdoor komen de doelstellingen van het fiets- en voetgangersbeleid in het geding. Het belang van deze doelstellingen voor Utrecht is zwaarwegend.

14. Het bieden van fietsparkeergelegenheid in buurtfietsenstallingen en fietstrommels

De gemeente biedt tegen betaling stallingsplekken voor fietsen aan in buurtstallingen en fietstrommels. Het aanbieden van deze voorzieningen ligt in lijn met het fiets(-parkeer) beleid zoals weergegeven in het onderdeel 'exploitatie van fietsenstallingen'. Buurtfietsenstallingen en trommels bevinden zich voornamelijk in de wijken. Waar het bij openbare fietsenstallingen vooral gaat over de binnenstad en het stationsgebied, richten buurtfietsenstallingen en fietstrommels zich voornamelijk op een leefbare openbare ruimte in de woonwijken, waar inpandige fietsenbergingen niet aanwezig zijn. De tarifiering voor een abonnement voor een buurtstalling of voor een fietstrommel wordt, net als bij andere parkeervoorzieningen, bepaald op basis van een inschatting van de kosten die mensen bereid zijn te maken voor het inpandig stallen van hun fiets. Dit resulteert in een tarief dat niet gelijk is aan de

integrale kostprijs van een locatie. Aangezien niet alle voorzieningen even hoge kosten hebben, zou een veelvoud aan tarieven voor buurtstallingen kunnen ontstaan. Wanneer de integrale kostprijs wordt doorbelast, zal de prijs voor een abonnement gemiddeld toenemen waardoor de realisatie van de doelstellingen van het beleid in gevaar komt.

15. Het doorverkopen van verwijderde fietsen

Het is noodzakelijk om gevaarlijk geplaatste fietsen en te lang gestalde fietsen door de hele stad te verwijderen. Deze handeling is in zichzelf een publieke activiteit. Echter, fietsen die niet worden afgehaald bij het fietsdepot worden na verloop van de wettelijke termijn doorverkocht. Dit om een te grote voorraadvorming en een onevenredige claim op de opslagcapaciteit te voorkomen.

De prijs die wordt betaald voor de fietsen is de marktprijs van de desbetreffende fiets. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen drie verschillende tarieven, afhankelijk van de staat van de fiets. Volgens de Wet zou de integrale kostprijs van de fiets moeten worden doorbelast. De marktwaarde van de doorverkochte fietsen is in de regel dusdanig gering, dat deze vrijwel altijd onder de integrale kostprijs ligt. Dit valt te rechtvaardigen doordat, wanneer deze fietsen niet worden doorverkocht, een oneindige behoefte zou ontstaan aan extra opslag. Daarnaast wordt dit vanuit het oogpunt van hergebruik niet acceptabel geacht.

16. Verstrekken van leningen ter bevordering van energiebesparing en duurzame opwekking

Binnen de afdeling Energie worden leningen verstrekt aan verschillende actoren in het speelveld van energiebesparing en duurzame energieopwekking. Dit zijn enerzijds leningen die direct gericht zijn op het niveau van de consument van energie. Naast de particuliere consument kunnen dit ook scholen zijn. Anderzijds bestaat er een provinciaal en gemeentelijk fonds (SETU, Stichting Energietransitie Utrecht) dat leningen verstrekt aan (maatschappelijk) ondernemers voor het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen. Dat kan zijn aan het gebouw, in de installaties, zoals zonnepanelen, of meer integrale oplossingen zoals een combinatie van opwerk, opslag en isolatie. Het verstrekken van leningen is een economische activiteit door private partijen zoals banken, investeringsmaatschappijen of andere particuliere geldschietters. Echter, zij zijn niet altijd bereid krediet te verstrekken ten behoeve van ontwikkeling van nieuwe technologieën, aan investeringen met lagere rendementen of kleine leningen waarbij relatief hoge transactiekosten zijn. Wanneer maatschappelijke organisaties, bewoners en/of bedrijven geen eigen reserves te hebben om investeringen te doen in duurzaamheid, en de private financiers niet voldoende zekerheid hebben, of de kosten (nog) te hoog vinden, komt de markt niet tot ontwikkeling. Het is juist deze ontwikkeling die noodzakelijk is voor het bereiken van de doelstellingen van de afdeling Energie. Om de doelstellingen in CO₂-reductie en de opwekking van duurzame energie, waarbij de investeringen en initiatieven die zorgen voor het bereiken van deze doelstellingen voortkomen uit de private sector, te realiseren, is het noodzakelijk om de markt op gang te helpen. Een rol die de markt nog niet in een dusdanige mate oppakt dat de doelstellingen van het beleid worden bereikt. De economische activiteit van het verstrekken van leningen wordt gegeven deze situatie uitgevoerd door de Gemeente Utrecht. Het streven is om de markt op gang te helpen, en zodra dit niet meer nodig is, deze economische activiteit over te laten aan de markt zelf. Tot dat moment is er echter sprake van een economische activiteit in algemeen belang aangezien de beleidsdoelstellingen anders niet worden gerealiseerd.

17. Het informeren en adviseren van marktpartijen inzake Energietransitie

Binnen de afdeling Energie wordt de markt voor energiebesparing en duurzame opwekking nog op een andere manier op gang geholpen dan door het verstrekken van de hierboven beschreven kredieten. Het is namelijk niet voldoende om enkel kredieten beschikbaar te stellen tegen aantrekkelijke voorwaarden, ook moet het bewustzijn, de kennis en de informatie aanwezig zijn met betrekking tot energiebesparing en duurzame energieopwekking. Wanneer dit ontbreekt zal de markt op dit gebied niet op gang komen. Een verschijnsel dat in de weg staat van de beleidsdoelstellingen van de opgave Energietransitie. In dit kader wordt vanuit het programma geïnformeerd en geadviseerd over energiebesparing en duurzame energieopwekking. Dit ook nadrukkelijk vanuit de gedachte dat

de markt hiermee in staat wordt gesteld zichzelf te organiseren en vooruitgang te boeken op het gebied van energiebesparing en nieuwe vormen van energieopwekking. Informeren en adviseren is een economische activiteit die, in mindere mate, ook zou kunnen worden uitgevoerd door de markt. Denk aan adviesbureaus, accountants, installatie- en bouwbedrijven en energieleveranciers. Echter, de economische waarde van dit advies en deze informatie is op dit moment niet voldoende voor deze marktpartijen om dit zelfstandig te doen. Om de markt op gang te helpen en via die weg de beleidsdoelstellingen te realiseren, worden binnen de afdeling Energie deze activiteiten uitgevoerd in het algemeen belang.

18. Economische activiteiten schoon vervoer

a. Vervallen: Het aanbieden van oplaadpalen voor elektrische voertuigen (vervallen omdat de gemeente een concessie (Europees aanbesteed) heeft gesloten, waarbij marktpartijen de exploitatie van de oplaadpalen kostendekkend op zich nemen).

b. Het aanbieden van intelligente bandenpompen.

Vanuit het programma Gezonde lucht voor iedereen zijn op een aantal strategische locaties intelligente bandenpompen gerealiseerd die vrij toegankelijk zijn. Het aanbieden van de bandenpompen kan gezien worden als economische activiteit aangezien tankstations deze dienst vaak ook aanbieden: veelal tegen betaling van een vergoeding kan gebruik worden gemaakt van deze dienst. Dit kan als drempel worden ervaren door de automobilist. Daarnaast blijken de bandenpompen niet altijd even goed te functioneren. Beide factoren dragen bij aan het verschijnsel dat automobilisten hun bandenspanning maar sporadisch controleren. Brandstofverbruik en de slijtage van banden is een belangrijke bron van fijnstof en extra uitlaatgassen in de lucht. Het verbeteren van de bandenspanning draagt hierdoor bij aan het afnemen van de hoeveelheid fijnstof en stikstofoxiden in de lucht en derhalve aan het behalen van de doelstellingen van het programma Gezonde lucht voor iedereen. Tevens zal door het verlaagde brandstofverbruik de uitstoot van koolstofdioxide afnemen. Aangezien hier kansen liggen die tot op heden door de markt nog beperkt worden gegrepen, springt de gemeente in dit gat. Het doel hiervan is ervoor te zorgen dat de markt dit voorbeeld overneemt.

19. Activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van of naar aanleiding van grootschalige (sport)evenementen

De Gemeente Utrecht verbindt zich aan grootschalige (sport)evenementen. Ten behoeve van zo'n evenement kan de gemeente economische activiteiten verrichten die onder de kostprijs worden aangeboden. Te denken valt hierbij aan wegomleidingen/wegafzettingen, inzet van personeel, aanbieden van faciliteiten, et cetera. Met een grootschalig (sport)evenement plaatst de gemeente zich in de kijker bij de (inter)nationale sportliefhebber. Daarnaast kan een evenement bijdragen aan de lokale economie waaronder horeca, hotels, detaillisten, et cetera. Zonder inbreng van de gemeente is de kans heel klein dat zo'n grootschalig (sport)evenement in de gemeente plaatsvindt.

Op 20 mei 2021 heeft de gemeenteraad een algemeen belangbesluit genomen ten aanzien van:

20. Verhuur aan creatieve bedrijven/startups in cultuurcluster Berlijnplein

De gemeente Utrecht zou bij verhuur aan creatieve bedrijven/start-ups op basis van de Mededingingswet een kostprijsdekkende huur in rekening moeten brengen. De kostprijsdekkende huur in het cultuurcluster Berlijnplein ligt vanwege de hoge ambities (onder andere op het gebied van circulair en energieneutraal bouwen) substantieel hoger dan de markthuurl. De inschatting is dat er bij een kostprijsdekkende huur geen partijen zijn, die deze ruimte willen huren.

De gemeente wil een cultuurcluster ontwikkelen met daarin een mix van culturele organisaties, onderwijsorganisaties en creatieve bedrijven en hen de mogelijkheid bieden om ruimte in een zeer vooruitstrevend circulair gebouw te huren tegen marktconforme huur.

Tabel Toezeggingen met OO/activiteit

Activiteit	Kosten	Opbrengsten	Kostendekkend- heid	Organisatie onderdeel
1. Bevoorrading horeca met elektrische boot	VERVALLEN			
2. Kredietverlening: sociale leningen en saneringskredieten			Geen kostprijsberekening mogelijk	W&I
3. Voorlichting seksuele gezondheid op het MBO	VERVALLEN			
4. Weerbaarheids-training Kom op voor jezelf	VERVALLEN			
5. Sportvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen	42.800.000	14.500.000	33,9%	MO
6. Verhuur accommodaties t.b.v. sport, gezondheid en welzijn	16.422.000	5.049.000	30,7%	VGU
7. Beschikbaar stellen gemeentelijke gebouwen	8.487.000	883.000	10,4%	VGU
8. Tijdelijke vastgoed verhuur			Geen kostprijsberekening mogelijk (zie noot 1)	VGU
9. Onrendabele top			VERVALLEN: 'Zie noot 2'	VGU
10. Parkeergelegenheid in belanghebbenden garages	366.187	431.767	117,91%	Betreft de volgende garages: Tuinstraat, Jan Meyenstraat, Lange Lauwerstraat, Korte Nieuwestraat, Albracht, Malba, Wolvenplein, ABC-straat. SB/VGU
11. In eigendom hebben en exploiteren van parkeergelegenheid in openbare garages	6.792.479	10.048.077	147,93% (zie noot 3)	Betreft alle openbare garages: Grifthoek, Kop van Lombok, Vaartsche Rijn, Kruisstraat, Croeselaan en Berlijnplein SB/VGU
12. Het bieden van parkeergelegenheid in P+R-voorzieningen	2.164.334	3.659.914	169,1%	Betreft P&R-voorzieningen: De Uithof, Papendorp, Westraven. SB/VGU
13. Exploitatie van openbare fietsenstallingen	7.356.067	1.142.469	15,53 %	Betreft negen openbare stallingen. SB/VGU
14. Fietsparkeergelegenheid in buurt-fietsenstalling en fietstrommels	501.946	126.490	25,2%	Betreft 40 buurtstallingen en diverse fietstrommels. SB/VGU

Activiteit	Kosten	Opbrengsten	Kostendekkend- heid		Organisatie onderdeel
15. Doorverkopen verwijderde fietsen	495.515	46.914	9,47%	Bestaat uit beheer en onderhoud depot. Opbrengsten via verkopen van fietsen.	VTH
16. Verstrekken van leningen ter bevordering van energiebesparing				Geen kostprijsberekening mogelijk	OOR
17. Informeren en adviseren inzake Energietransitie	250	0	0%	Per advies	OOR
18a. VERVALLEN					
18b. Aanbieden van intelligente bandenpompen	2.125	0	0%		OOR
19. Grootchalige sportevenementen				Zie noot 4	MO
20. Verhuur cultuurcluster Berlijnplein	P.M. (zie noot 5)				CZ

1. Het gaat hier met name om leegstandsbeheer ter voorkoming van kraak en er ligt dus geen kostprijsberekening onder de vergoeding.
2. VERVALLEN
3. Momenteel zijn de openbare garages kostendekkend, het is echter mogelijk dat in volgende jaren de baten en lasten zich zodanig ontwikkelen dat deze garages weer onder de kostprijs worden geëxploiteerd, daarom kan dit onderdeel (nog) niet vervallen.
4. Bij (sport)evenementen gelden de volgende principes: De organisator van het evenement dient een aanvraag voor een vergunning in en betaalt daarvoor leges. Leges zijn kostendekkend.
Kosten die specifiek voor het evenement worden gemaakt worden doorberekend aan het evenement conform de Utrechtse regels voor kostentoerekening.
Omdat een eventuele inzet van de gemeente per evenement kan verschillen, is er geen eenduidige kostprijs te bepalen. Een evenement kan gesubsidieerd worden door de gemeente en deze subsidie kan in natura of in cash plaatsvinden. Bijdragen in natura worden gewoonlijk gewaardeerd tegen de kostprijs die de gemeente daarvoor betaalt.
5. Het cultuurcluster is nog niet gerealiseerd, dus er kunnen nog geen kosten en opbrengsten worden aangegeven.

Overzicht Verplichte BBV Indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling te kunnen vergelijken zijn er een aantal [wettelijke verplichte](#) indicatoren bij de programma's opgenomen.

[De Regeling beleidsindicatoren gemeenten](#) schrijft voor dat als gegevens niet beschikbaar zijn dit moet worden aangegeven. In onderstaande tabel wijst de afkorting 'gnb' erop dat gegevens niet beschikbaar zijn.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	783	907	1.009	1.034	1.115	gnb	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	833	957	1.061	1.146	1.280	gnb	COELO, Groningen
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	357	392	458	450*	490*	gnb	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	16,4	18,2	10,6	gnb	gnb	gnb	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Klimaatvriendelijke stad

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	7,2	10,2	gnb	gnb	gnb	gnb	Berekening

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	202	201	192	gnb	gnb	gnb	CBS statistiek Huishoudelijk afval

Veilige stad

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	1,9	1,8	1,4*	1,1*	gnb	gnb	CBS - Diefstallen
Misdrijven - Gewelddsmisdrijven	per 1.000 inwoners	4,6	4,9	4,6*	4,8*	gnb	gnb	CBS - Criminaliteit
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	7,3	7,1	7,6*	7,4*	gnb	gnb	CBS - Criminaliteit
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	3,4	4,5	4,1*	3,1*	gnb	gnb	CBS - Diefstallen
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	6	6	6	7	gnb	gnb	Stichting Halt

Passende ondersteuning en opvang

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	560	540	540	530	gnb	gnb	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	1.103,4	1.146,7	1.180,6	gnb	gnb	gnb	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
Funcitiemenging	%	64,4	65	65,7	gnb	gnb	gnb	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	163,5	179,8	180	173,9	gnb	gnb	CBS - Re-integratie
Netto arbeidsparticipatie	%	74,8	77,2	77,3	77,6	gnb	gnb	CBS - Arbeidsdeelname
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	562	459,8	432,1	426,1	gnb	gnb	CBS - Re-integratie
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	185,1	195,1	206,8	gnb	gnb	gnb	LISA
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongen	% 16 t/m 22 jarigen	1	1	2	gnb	gnb	gnb	CBS-Jeugdmonitor

Kansrijk opgroeien

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Achterstand onder jeugd - Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	7	7	7	gnb	gnb	gnb	CBS - Jeugdmonitor
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,9	2,3	2,1*	2,2*	gnb	gnb	DUO/Ingrado
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	1	1	gnb	gnb	gnb	CBS - Jeugdmonitor
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,8	0,8	0,8	0,8*	gnb	gnb	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	16,6	15	15	13,9	gnb	gnb	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura
Jongeren met jeugdreclassering	Jongeren van 12 tot 23 jaar	0,4	0,3	0,3	0,3*	gnb	gnb	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1,9	1,6	2,4	3	gnb	gnb	DUO
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	22	27	31	34	gnb	gnb	DUO

Levendige en gezonde stad

Indicator	Eenheid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bron
Demografische druk	%	48,2	48,2	47,7	47,2	47,2	gnb	CBS - Bevolkingsstatistiek
Niet-sporters	%	gnb	33,5	gnb	29,4	gnb	gnb	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Paragraaf Bedrijfsvoering

Indicator	Eenheid	2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	14,85
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	14,42
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	ntb
Externe inhuur	Kosten in % van de totale loonsom + totale kosten externe inhuur	15,2%
Overhead	% van de totale lasten	11,9%

Indicatoren Raad

Indicator	2023 (nulmeting)	2024
% Raads- en commissieleden dat de werkdruk te hoog vindt.	24% (2023)	19%
% Raads- en commissieleden dat stressklachten ervaart.	53% (2023)	62%
% Raads- en commissieleden dat psychisch erg vermoeid is.	32% (2023)	32%
% Raads- en commissieleden dat de werk/privé balans onder druk vindt staan.	45% (2023)	48%
% Raads- en commissieleden dat raadswerk in Utrecht aanbeveelt aan anderen.	20% (2023)	Niet gemeten

Toelichting: Conform de motie [M367 Doeltreffende raad Utrecht - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#) heeft in de zomer van 2023 voor het eerst een raadsledenonderzoek plaatsgevonden. Dit zal jaarlijks worden herhaald. Op basis van de scores zijn bovenstaande interne indicatoren geformuleerd.

Doelstelling is de werkdruk, stress en het structureel overvragen van raads- en commissieleden jaarlijks te verlagen, zodat het raadswerk goed uitvoerbaar en aantrekkelijk blijft, ook voor nieuwe kandidaten. Daartoe zijn verschillende ambities en maatregelen opgesteld (zie ook [programma Betrouwbare Overheid, doelstelling 1](#)).

Corresponderende posten

In de meicirculaire 2025 worden extra middelen voor nieuwe taken of uitnamen voor vervallen taken beschreven, de corresponderende posten. De noodzakelijkheid van het doorvertalen van de corresponderende posten naar de inhoudelijk programma's is getoetst bij de organisatieonderdelen.

Hieronder het overzicht van de corresponderende posten per programma

x €1.000

Corresponderende posten per Programma	2026	2027	2028	2029
Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders	-59	-60	-60	-61
Totaal Programma Algemene middelen en Overhead	-59	-60	-60	-61
BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders (DU)	197	197	197	197
Totaal Programma Betrouwbare overheid	197	197	197	197
Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	10	10	10	10
Kinderopvang pleegouders	50	51	51	51
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	2	2	2	2
Totaal Programma Kansrijk opgroeien	62	63	63	63
Aanpak laaggeletterdheid	180	180	180	
Antidiscriminatie voorzieningen	52			
Totaal Programma Levendige en gezonde stad	232	180	180	
Aanpassen regeling dienstverlening aan huis	35	36	36	36
Beschermde Wonen (IU)	4.906	4.906	4.906	4.906
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	174	174	174	174
Nationaal Actieplan Dakloosheid (DU)	31	31	31	31
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	4.028			
Vrouwenopvang (DU)	2	2	2	2
Wmo hulpmiddelen	177			
Totaal Programma Passende ondersteuning en opvang	9.353	5.149	5.149	5.149
Armoedebestrijding kinderen (DU)	35	35	35	35
Impulsbudget arbeidsmarktregio's	827	1.117	1.291	
Impulsbudget sociale infrastructuur	473	473	473	473
Participatie (IU) - Beschut werk	101	109	116	123
Participatie (IU) - Sociale Infrastructuur	321	345	370	395
Participatie (IU) - Wsw	867	788	691	614
Versterking arbeidsmarktregio's (DU)	248	248	248	
Work in Nederland	183	183		
Totaal Programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	3.055	3.298	3.224	1.640
Totaal Programma's	12.840	8.827	8.753	6.988

Algemene Middelen en Overhead

Basisregistratie Personen (BRP):

De BRP is eigendom van het rijk. De kosten die het rijk maakt voor het beheer (incl. het onderhouden van alle aansluitingen op de BRP, het zogenaamde extra verbruik) wordt jaarlijks verrekend met de gemeenten in de vorm van een inhouding op de algemene middelen (voor Utrecht meestal rond de 60-80K per jaar).

Betrouwbare Overheid

BRP: Centralisering inschrijving vergunninghouders

Het volledige budget wordt gebruikt voor het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-straat

Kansrijk Opgroeien

Jeugdhulp kinderen in een AZC

In onze gemeente verblijft een structureel wisselend, maar groeiend aantal kinderen in het asielzoekerscentrum. Voor deze groep is extra inzet nodig vanuit jeugdhulp, gezien de specifieke problematiek die zij meebrengen. De buurtteams jeugd en gezin (Lokalis) worden hiervoor ingezet. Dit leidt tot extra werkdruk, hogere kosten en een structureel beslag op onze jeugdhulpvoorzieningen, die formeel niet worden gedekt door aanvullende rijksmiddelen.

Kinderopvang pleegouders

Pleegouders maken gebruik van formele kinderopvang. De vergoeding van de kosten (eigen bijdrage) verloopt via de zorgaanbieders en de gemeente verdisconteert de vergoeding van het Rijk in de bijdrage aan zorgaanbieders

Voorschoolse voorziening peuters

De decentralisatie-uitkering voorschoolse voorzieningen peuters heeft als doel dat alle peuters, zonder recht op kinderopvangtoeslag of voorschoolse educatie, naar een voorschoolse voorziening kunnen gaan. De uitkering is voor 2025 geactualiseerd met de volumina standen van uitkeringsjaar 2024 (in de gemeentelijke indeling van 2025).

Levendige en gezonde stad

Aanpak laaggeletterdheid

Dit budget is door het Rijk toegewezen om de regionale aanpak dat voortkomt uit het actieprogramma 'Tel mee met Taal' te kunnen voortzetten.

Antidiscriminatie voorzieningen

Dit betreft budget vanuit het Rijk voor gemeenten om meer aan preventie te kunnen doen op het gebied van discriminatie op lokaal niveau.

Passende ondersteuning en opvang

Aanpassen regeling dienstverlening aan huis

We verhogen de tarieven voor informele zorg voor persoonsgebonden budgetten voor de hulp bij het huishouden. De budgethouder kan dan aan de zorgverlener een vergoeding bieden voor de kosten van premieafdrachten.

Beschermd Wonen

De ophoging betreft de jaarlijkse indexatie voor Beschermd wonen. Dit betreft een budget dat Utrecht als centrumgemeente ontvangt voor de hele regio Utrecht. We hebben voor een deel al rekening gehouden met deze indexatie in de werkbegroting BW voor de U16 in 2025. Het overige deel blijft conform de afspraken in de regio beschikbaar voor inzet in de regio via de werkbegroting 2026.

Maatschappelijke opvang en OGGz

Door actualisatie van de verdeelmaastaven is er een kleine ophoging van het budget. Dit budget is nodig om aan de groeiende vraag naar opvangplekken te kunnen voldoen.

Nationaal Actieplan Dakloosheid

Als gevolg van de actualisatie van de verdeelmaatstaven is het budget iets opgehoogd. Over de inzet van de middelen zijn regionale afspraken gemaakt. De kaders hiervoor zijn vastgesteld door de raad in de [Nota Regionale aanpak dakloosheid U16 2024-2023](#).

Uitstel vervanging abonnementstarief WMO

Door latere inwerkingtreding van het abonnementstarief, per 1 januari 2027, worden de voorziene besparingen later gerealiseerd.

Vrouwenopvang

De decentralisatie uitkering Vrouwenopvang wordt ieder jaar bijgesteld en deze bijstelling wordt meegenomen in de bepaling van de budgetten van de externe partners.

WMO hulpmiddelen

Het scheiden van wonen en zorg in de Wet langdurige zorg (Wlz) leidt bij de gemeenten tot meerkosten. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het budget voor de Wmo-maatwerkvoorzieningen.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Armoedebestrijding kinderen

Bijstelling van het budget armoedebestrijding kinderen (meicirculaire 2016).

Impulsbudget arbeidsmarktregio's

De arbeidsmarktregio's ontvangen in de periode 2025-2028 een tijdelijk impulsbudget. Deze middelen maken het mogelijk om gezamenlijke dienstverlening (bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholingsinstrumenten of -trajecten) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio.

Impulsbudget sociale infrastructuur

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken.

Participatie (IU) - Beschut werk

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De beschut werk-verdeling wijzigt door aanpassing van de drempelbedragen.

Participatie (IU) - Sociale Infrastructuur

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De uitkering Sociale Infrastructuur is als onderdeel van Participatie nieuw structureel budget voor de sociale infrastructuur.

Participatie (IU) - Wsw

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De Wsw-verdeling vanaf 2025 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal dienstbetrekkingen (gemeten in standardeenheden (SE) per laatst betalende gemeente) in 2024 en de blijfkansen voor de jaren 2025 tot en met 2030.

Versterking arbeidsmarktregio's (DU)

Budget is beschikbaar gesteld om de regiefunctie die centrumgemeenten vervullen ten aanzien van de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's structureel te ondersteunen en te versterken.

Work in Nederland

We hebben de opdracht en het daarbij behorende geld van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om de slechte positie van Arbeidsmigranten in Nederland te verbeteren middels het inrichten van (mobiele) informatiepunten en andere zaken die daaraan ondersteunend zijn.

De aanpak is gericht op het daadwerkelijk helpen van deze doelgroep door onder andere naar de arbeidsmigranten toe te gaan, taalbarrières te slechten, samenwerkingen met hulpverlenende instanties te faciliteren (zoals Juridisch Loket en Barka).

Kostendekkendheid Belastingen en Retributies

Belastingen

Tabel: Kostendekkendheid belastingen

x € 1.000

Omschrijving	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing
Kosten taakveld	37.514	50.798
Toegerekende kosten	6.252	7.114
Kwijtschelding	0	6.379
Overhead	2.055	6.466
BTW	4.569	5.706
Totale kosten	50.390	76.463
Baten heffing	50.390	72.964
Onttrekking reserve	0	0
Opbrengst afval	0	3.499
Totale opbrengst	50.390	76.463
Kostendekkendheid	100%	100%

Toelichting Rioolheffing

Bij het vaststellen van het programma Water en Riolerings 2026-2030 is een kostendaling verwacht van 0,830 miljoen euro (1,6%) in 2026 ten opzichte van 2025. Deze verlaging, ondanks inflatiecorrectie, heeft met name te maken met een correctie voor planningsoptimisme, waarbij meer realisatie is ingepland dan naar reëel kan worden gerealiseerd. Door deze correctie dalen de directe kosten met 2,7%.

Toelichting Afvalstoffenheffing De actualisatie in 2026 gaat uit van een stijging van het aantal gezinshuishoudens met 1.850 naar 165.300. Daarbij zijn een aantal ontwikkelingen die leiden tot een stijging van de kosten. Het tarief van de afvalstoffenheffing stijgt met 10,6%. De ontwikkelingen zijn:

- Een toename van de kosten taakveld als gevolg van de uitvoering van de [Grondstoffennota 2020](#), denk hierbij aan de uitrol van inzamelcontainers voor groente, fruit en etensresten (GFE) in de openbare ruimte, en de gebiedsaanpak voor afvalinzameling in de binnenstad;
- Tevens een toename van de afvalverwerkingskosten. Naast de afvalstoffenbelasting wordt vanaf dit jaar ook de CO₂-belasting ingevoerd op te verbranden tonnen restafval;
- Vertraging in de aanbesteding van nieuwe voertuigen heeft tot een verdere veroudering van het toch al verouderde wagenpark geleid, met als gevolg een stijging van de hiermee verbonden onderhouds- en inhuurkosten, zichtbaar in de transport- en inzamelkosten.

Retributies Betrouwbare overheid

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Betrouwbare overheid"

x € 1.000

Omschrijving	Leges Huwelijk	Uittreksels en afschriften	Reisdocumenten	Rijbewijzen
Kosten taakveld	788	561	4.269	1.156
Overhead	196	113	433	183
BTW	-	-	-	-
Totale lasten	985	674	4.701	1.339
Totale baten	756	658	4.622	1.306
Kostendekkendheid	77%	98%	98%	98%

Toelichting Leges Huwelijk en partnerschap

De leges voor huwelijk en partnerschap bestaan uit onder andere een eenvoudig huwelijk, flits- en baliehuwelijk en een regulier huwelijk. De tarieven verschillen afhankelijk van het gekozen tijdstip en de locatie.

In 2025 was de kostendekkendheid 76% en in 2026 komt de kostendekkendheid uit op 77%. De lichte stijging komt doordat de tarieven van de eenvoudige huwelijken zijn verhoogd conform besluitvorming in de [voorjaarsnota 2024](#) - pag. 55. Daarin is opgenomen dat het streven is om te komen tot een maximale kostendekkendheid. De verwachting is dat de aantallen vooralsnog ook in 2026 gelijk blijven.

Toelichting Uittreksel en afschriften

De leges voor uittreksels en afschriften bestaan uit onder andere het verstrekken van stukken of uittreksels en afschriften. In sommige gevallen zijn er vastgestelde maximumtarieven vanuit het Rijk voorgeschreven. Denk aan onder meer de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). De leges zijn opgebouwd uit de kosten die de gemeente moet maken voor deze dienstverlening. Het uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

De geraamde baten en lasten stijgen in 2026 evenredig ten opzichte van 2025 waarbij we vooralsnog ook in 2026 uitgaan van ongeveer dezelfde aantallen als in 2025.

Toelichting Reisdocumenten

De leges reisdocumenten bestaan uit de leges voor onder meer het afgeven van reisdocumenten. Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Het uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

De geraamde baten en lasten dalen in 2026 evenredig ten opzichte van 2025. Dit komt omdat we de begroting in 2025 incidenteel hebben opgehoogd, zie [eerste bestuursrapportage 2025](#) - pag. 75, vanwege een hogere stijging dan begroot door de verandering van de geldigheidsduur van paspoorten en ID-kaarten van vijf naar tien jaar.

Toelichting Rijbewijzen

De leges rijbewijzen bestaan uit de leges voor onder meer het afgeven van rijbewijzen. Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

e geraamde baten en lasten stijgen in 2026 evenredig ten opzichte van 2025, waarbij we vooralsnog ook in 2026 uitgaan van ongeveer dezelfde aantallen als in 2025.

Retributies Duurzame bereikbaarheid

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Duurzame bereikbaarheid"

x € 1.000

Omschrijving	Leges
Kosten taakveld	943
Overhead	266
BTW	98
Totale lasten	1.307
Totale baten	309
Kostendekkendheid	24%

Toelichting Leges Mobiliteits- en parkeergedrag

De leges voor Duurzame Bereikbaarheid bestaan uit de leges voor het in behandeling nemen van aanvragen gehandicaptenparkeerfaciliteiten (Europese gehandicaptenparkeerkaart, parkeerplaats bij het woon-, werk- of studieadres) en aanvragen taxivergunning.

De totale kostendekkendheid van het programma Duurzame bereikbaarheid wordt beïnvloed door de lagere kostendekkendheid van de leges gehandicaptenparkeerfaciliteiten (22%). De lasten worden voor deze doelgroep zo beperkt mogelijk gehouden. Daarmee daalt de totale kostendekkendheid van deze legesgroep van 28% in 2025 naar 24% in 2026.

Retributies Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed" x € 1.000

Omschrijving	Vergunningen Openbare Ruimte	Evenementen	Begraafplaats rechten	Brug-, schut- en havengelden	Marktgelden
Kosten taakveld	2.863	853	1.448	1.202	796
Overhead	985	423	138	433	302
BTW	60	26	-	-	-
Totale lasten	3.908	1.302	1.586	1.636	1.098
Totale baten	3.365	664	1.523	1.097	942
Kostendekkendheid	86%	51%	96%	67%	86%

Toelichting Vergunningen Openbare Ruimte

Het gaat om vergunningen voor onder meer het leggen van kabels en leidingen, standplaatsen, verkeersontheffingen, inname openbare grond en ontheffing milieuzone.

De geraamde baten en lasten stijgen in 2026 ten opzichte van 2025, omdat de kosten in verhouding sterker stijgen dan de baten daalt de kostendekkendheid van 101% in 2025 naar 86% in 2026. De dalende kostendekkendheid wordt veroorzaakt door de legesgroepen ontheffingen bereikbaarheid en ontheffingen milieuzone. Bij de ontheffingen bereikbaarheid is rekening gehouden met hogere aantallen bij de langdurige en complexe ontheffingen in de binnenstad die in verhouding minder kostendekkend zijn. Bij de ontheffingen Milieuzone is er rekening mee gehouden dat de incidentele dagontheffingen overgaan naar de RDW. Er blijven met name de langdurige ontheffingen over die meer inzet vergen.

Toelichting Evenementen

De leges voor evenementen bestaan uit onder andere het in behandeling nemen van aanvragen voor een vergunning voor binnen- en buitenevenementen, aanvragen tap-ontheffing en uit de leges voor het uitvoeren van geluidsmetingen.

De raad heeft besloten om de leges voor evenementen in drie stappen te verhogen, met als doel om in 2027 een maximale kostendekkendheid te bereiken (zie [voorjaarsnota 2024](#), pag. 55). In 2025 zijn de tarieven voor grote en zeer grote evenementen verhoogd met het inflatiepercentage plus 90% extra. Voor 2026 is geen verdere tariefstijging begroot, omdat het tekort dan wordt gedekt uit algemene middelen. Hoewel de geraamde lasten en baten in 2026 toenemen ten opzichte van 2025, blijft de kostendekkendheid daarmee op het niveau van 2025, namelijk 51%. Om te voorkomen dat de evenementenleges te sterk moeten stijgen — met het risico dat er minder evenementen in Utrecht georganiseerd worden — is € 638.000 uitgetrokken om de kosten te dekken.

Toelichting Begraafplaatsrechten

De leges voor begraafplaatsrechten bestaan uit onder andere het afnemen van begraafplaatsrechten, het beheer en het onderhoud daarvan.

De geraamde baten en lasten stijgen in 2026 ten opzichte van 2025. De kostendekkendheid was in 2025 94% en in 2026 komt deze uit op 96%. *De tarieven zijn conform de voorjaarsnota verhoogd met 2,2%.*

Toelichting Brug- schut- en havengelden

De leges voor brug- schut- en havengelden bestaan uit de leges waarbij een recht wordt geheven voor het buiten diensturen openen van bruggen, voor het gebruik van de sluis en voor het gebruik van de haven (zijnde alle wateren binnen de gemeente), die in beheer of onderhoud zijn bij de gemeente.

De geraamde baten en lasten stijgen in 2026 evenredig ten opzichte van 2025. Conform de voorjaarsnota zijn deze verhoogd met het indexeringspercentage voor belastingen en heffingen van 2,2%. Hierdoor blijft de kostendekkingsgraad, net als in 2025, op 67%. Momenteel wordt een voorstel uitgewerkt dat voorziet in een verdere verhoging van de tarieven, met als doel een zo hoog mogelijke kostendekkingsgraad te realiseren.

Toelichting Marktgelden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats op de in de Marktverordening Utrecht 2017 aangewezen markten en marktdagen en voor het door de gemeente verlenen van diensten verband houdende met de wachtlijst voor een standplaats op de wijk- en warenmarkten. Het marktgeld wordt geheven van degene aan wie de vergunning tot het innemen van een standplaats op de markt is verleend dan wel degene die het verzoek om inschrijving of verlenging op de wachtlijst heeft gedaan. Het tarief voor het innemen van een standplaats is afhankelijk van de locatie in de stad waar de markt plaats vindt, de grootte van de ingenomen standplaats en het al dan niet tijdelijk zijn van de standplaats.

De geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen ten opzichte van 2025. De stijging van de baten komt door de tarieftoename conform het voorstel uit de Voorjaarsnota 2025. De geraamde baten stijgen met 2,2%. Hierdoor komt de kostendekkendheid uit op 86%. Voor dit jaar verwachten we een verbeterde kostendekkendheid, enerzijds door verhoogde inkomsten als gevolg van een optimalisering in de berekening van de door ondernemers ingenomen ruimte op de markt (toename) en anderzijds ontwikkelingen in de personele bezetting (afname).

Retributies Veilige stad

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Veilige stad"

x € 1.000

Omschrijving	Vergunning voetbalwedstrijde n	Horeca	Gokken	Sekswerk	Exploitatie vergunning
Kosten taakveld	63	832	16	7	81
Overhead	29	386	8	4	38
BTW	0	24	1	0	2
Totale lasten	92	1.242	25	11	121
Totale baten	43	916	26	11	8
Kostendekkendheid	47%	74%	104%	100%	7%

Toelichting Vergunning voetbalwedstrijden

Het gaat om leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning voor het (doen) houden van een betaald voetbalwedstrijd.

De afgelopen periode is er meer capaciteit nodig geweest op het voetbaldossier, maar deze inzet verdisconteren we (nog) niet in de leges aan FC Utrecht. In vergelijking met andere grote steden zijn de leges in Utrecht al relatief hoog. We verhogen de leges in 2026 met de prijsindex van 2,2%. Hierdoor stijgen de leges 2.474 euro naar 2.528 euro. Bij het berekenen van de opbrengsten is uitgegaan van 17 vergunningen.

Toelichting Horeca

De leges voor horeca bestaan uit leges voor het in behandeling nemen van vergunningaanvragen (in het kader van de Alcoholwet, Verordening horeca gemeente Utrecht, een combinatie van beide, met of zonder terras), aanvragen wijziging inrichting en aanvragen wijziging leidinggevende.

De raad heeft besloten om de leges voor horeca in drie stappen te verhogen om in 2027 te streven naar maximale kostendekkendheid. Hierdoor worden de tarieven met het inflatiepercentage plus 8% extra verhoogd. De tarieftoename is niet direct zichtbaar in de kostendekkendheid vanwege een daling in het aantal aanvragen. De kostendekkendheid gaat van 73% in 2025 naar 74% in 2026.

Toelichting Gokken

De leges voor gokken bestaan onder andere de aanwezigheid van speelautomaten, speelautomatenhallen, loterij, bingo en rad van avontuur.

De geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen ten opzichte van het voorgaande jaar. De verwachting dat het aantal afgegeven vergunningen voor 2026 hoger uitvalt dan in 2025. De kostendekkendheid stijgt van 100% in 2025 naar 104% in 2026.

Toelichting Sekswerk

De leges voor sekswerken bestaan uit onder andere het verkrijgen of wijzigen van een vergunning van een seksbedrijf of escortbedrijf en het aanvragen van een darkroom bij een horecabedrijf of bij een evenement.

De geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen evenredig ten opzichte van 2025. Daarmee blijft de kostendekkendheid gelijk aan het voorgaande jaar en komt het uit op 100%.

Toelichting Exploatievergunning

Onder de leges van een exploitatievergunning vallen vergunningaanvragen die via een aanwijzingsbesluit onder de vergunningplicht vallen in het kader van ondermijning. Om de kosten voor ondernemers zo laag mogelijk te houden is gekozen dit tarief niet kostendekkend te maken.

De geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen evenredig ten opzichte van 2025. Daarmee blijft de kostendekkendheid ongeveer gelijk aan vorig jaar (6%) en komt uit op 7% voor 2026.

Retributies Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Tabel: Kostendekkendheid van programma "Ontwikkelen en wonen voor iedereen"

x € 1.000

Omschrijving	Woonruimtezen	Leges Omgevingsvergunning
Kosten taakveld	520	15.705
Overhead	226	5.639
BTW	15	552
Totale lasten	761	21.896
Totale baten	755	18.649
Kostendekkendheid	99%	85%

Toelichting Woonruimtezen

Het gaat hier om leges voor onttrekking, samenvoeging, omzetting en woning vorming, splitsing, opkoopbescherming en verklaring bestemming en gebruik.

De totaal geraamde baten en lasten voor 2026 stijgen ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit komt met name door een verwachte toename van de vergunningsaanvragen voor kadastrale splitsingen. De kostendekkendheid stijgt van 98% in 2025 naar 99% in 2026.

Toelichting Leges Omgevingsvergunning

De geraamde lasten voor 2026 stijgen ten opzichte van het voorgaande jaar omdat rekening is gehouden met de aangepaste werkwijze onder de Omgevingswet die meer tijd per aanvraag vergt. Vanwege de netcongestie verwachten we minder vergunningsaanvragen voor grote bouwprojecten wat nadelige gevolgen voor de opbrengsten heeft. Daarom is er bij de [Voorjaarsnota 2025](#) (pag. 11) besloten om de dalende opbrengsten te compenseren door algemene middelen beschikbaar te stellen, circa 2 miljoen euro.

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Accres	Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis van de normeringssystematiek is deze gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven; stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt ook het Gemeentefonds, en andersom.
Actuele begroting	De laatst door de gemeenteraad vastgestelde begroting. Dit betreft de nominale begroting plus alle door de gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. Deze wordt geacht de waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening van lasten en baten.
Algemene dekkingsreserves	Reserves waarvan de renteopbrengst wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.
Algemene reserves	Alle reserves niet zijnde bestemmingsreserves. Tot de algemene reserves worden gerekend de algemene reserve in enge zin, de algemene dekkingsreserves, de reserve grondexploitaties en de dienstbedrijfsreserves.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds door het Rijk aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene middelen.
Baten	De aanduiding volgens de comptabiliteitsvoorschriften voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van de ramingen tijdens het begrotingsjaar; een dergelijk besluit wordt door de gemeenteraad genomen.
Bestuursrapportage	De eerste bestuursrapportage is onderdeel van de voorjaarsnota. De tweede bestuursrapportage wordt gelijktijdig met de programmabegroting uitgebracht. Hierin wordt tussentijdse verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en worden nieuwe ontwikkelingen gesignaleerd. Op basis van deze informatie kan tussentijds worden bijgestuurd en vindt bijstelling plaats van de lopende begroting.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestedingsrichting heeft gegeven.
Besluit Begroten en verantwoorden (BBV)	Wettelijke voorschriften voor de inrichting van de programmabegroting en –jaarstukken.
Coronavirus	Dit is een groep van virussen die tot luchtweginfecties kunnen leiden bij mensen en dieren. De meeste coronavirussen leiden bij besmetting, net als rhinovirussen, tot een gewone verkoudheid. Over het algemeen veroorzaken ze verkoudheid in de winter en vroeg in de lente. In 2020 heeft dit virus geleid tot een pandemie die voort duurde tot in 2021.
Decentralisatie	Het overdragen van meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar lagere overheden. Concreet kan dit leiden tot overheveling van taken (en de daartoe benodigde middelen) van de centrale overheid naar andere overheden.

Begrip	Omschrijving
Doelmatigheid (efficiency)	De mate waarin een maximale hoeveelheid prestaties wordt geleverd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich vooral op verbetering van bedrijfsvoering.
Egalisatievoorzieningen	Voorzieningen die samenhangen met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat.
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld (kort) en kapitaal (lang) voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geleend. Daardoor kunnen tijdelijk overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- en kapitaalmarkt wordt dit glad gestreken.
Garantie	Zekerheidstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Bij derden valt te denken aan sportverenigingen of welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling zal de gemeente de resterende schuld dienen af te lossen.
Gemeentefonds	Landelijk fonds onder beheer van het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerend.
Investering	De aanschaf of de productie van een kapitaalgoed.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. De jaarrekening geeft een analyse van de afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde lasten en baten. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programma- en paragraaf verantwoording
Kapitaalgoederen	Duurzaam productiemiddel, dat nodig is om de aan de burgers te leveren diensten en goederen, te produceren. Daarbij gaat het om een productiemiddel dat meerdere jaren meegaat en veelal veel waarde heeft.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn de exploitatiekosten van vaste activa. Deze volgen de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en nemen de rentekosten af.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.

Begrip	Omschrijving
Kortlopende leningen	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (looptijd korter dan een jaar).
Langlopende leningen	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (looptijd langer dan een jaar).
Leges	Heffing op een publiekrechtelijke grondslag voor een gemeentelijk goed of een gemeentelijke dienst (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges bouwvergunningen). Het totaal van de gemeentelijke leges mag niet meer dan kostendekkend zijn.
Nominale begroting	De raming van lasten en baten die is opgenomen in het boekwerk van de programmabegroting. Behandeling en vaststelling vinden plaats tijdens de begrotingsbehandeling in november.
Normeringssystematiek	Ook wel bekend als 'samen de trap of, samen de trap af'. Volgens deze systematiek is de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gekoppeld aan de omvang van de (netto gecorrigeerde) rijksuitgaven. Als de relevante rijksuitgaven stijgen, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds toe; dalen de rijksuitgaven, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds af.
Omslagrente	De rekenrente die de Centrale Treasury gebruikt voor het berekenen van de rentelasten over de gedane investeringen. Deze rente is onderdeel van de kapitaallasten en wordt doorberekend aan de diensten.
Precariobelasting	Recht voor het gebruik van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degene die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water heeft of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de verwachte lasten en baten, opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De programmabegroting is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting, die op hoofdlijnen inzicht geven in het voorgestane beleid en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en de daarop volgende drie jaren. De programmabegroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld.
Overzicht van lasten en baten	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten. De programmabegroting is opgebouwd uit het jaarverslag en de jaarrekening. De programmaverantwoording dient ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Reserve grondexploitatie	Het weerstandsvermogen dat dient als buffer voor de risico's die worden gelopen bij grondexploitaties.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Daarom behoren ze tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.
Risicomodel	Overzicht van risico's zoals bekend bij het aanbieden van de programmabegroting en de jaarstukken.
Risicovoorzieningen	Voorzieningen die betrekking hebben op gekwantificeerde risico's, niet zijnde de risico's over de apparaatskosten (deze laatste worden gedekt door de algemene reserve en/of bedrijfsreserves).

Begrip	Omschrijving
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten dienen door structurele opbrengsten te worden gedekt.
Subsidie	Overdracht van de gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Verantwoording	Zie programmaverantwoording.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Verplicht deel reserve	Middelen worden als verplicht aangemerkt indien sprake is van een juridisch afdwingbare verplichting richting derden. Een dergelijke verplichting bestaat wanneer er met derden afspraken zijn gemaakt over de besteding van middelen in een juridisch bindende wijze zoals een contract, opdracht of schriftelijke bevestiging. Het bestaan van concrete plannen of een bestemming van (een deel van) de middelen ter dekking van bijvoorbeeld onderdelen van het coalitieakkoord, zijn niet aangemerkt als juridische verplichting zolang er geen afspraken met derden zijn vastgelegd.
Voorziening	Verplichting met een voorwaardelijk karakter. Deze wordt op de balans gerekend tot het vreemd vermogen. Ze wordt getroffen voor toekomstige uitgaven, waarvan de oorzaak zich al heeft voorgedaan. Een voorziening moet dekkend zijn voor de achterliggende voorwaardelijke verplichting. Voorzieningen worden onderscheiden in risico- en egalisatievoorzieningen.
Weerstandsvermogen	Maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen).

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Jurjen Bakker; Freek Verbakel	Datum	17 oktober 2025
E-mail	jurjen.bakker@utrecht.nl; freek.verbakel@utrecht.nl	Kenmerk	30579942
Bijlage(n)	3	Onderwerp	Beantwoording schriftelijke raadsvragen en errata Programmabegroting 2026 en Tweede bestuursrapportage 2025
		Beleidsveld	Financiën

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op uw schriftelijke vragen over de Programmabegroting 2026 en Tweede bestuursrapportage 2025.

Naar aanleiding van uw schriftelijke vragen hebben we enkele onjuistheden geconstateerd. Daarom ontvangt u de errata Programmabegroting 2026 en Tweede bestuursrapportage 2025 en daarbij meelopende voorstellen, waarmee we de onjuistheden corrigeren. De correcties hebben geen gevolgen voor het financiële resultaat.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlagen:

- *Totaalbestand beantwoording schriftelijke raadsvragen Programmabegroting 2026 en 2e Bestuursrapportage 2025*
- *Erratum Programmabegroting 2026*
- *Erratum Tweede Bestuursrapportage 2025*

Vraagnummer: 1

Fractie	EenUtrecht
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Paragrafen
Hoofdstuk	Bedrijfsvoering
Paragraaf	Bedrijfsvoering
Bladzijde (in pdf)	387
URL / Blz op website	Bedrijfsvoering Mens en Organisatie Begroting 2026

Verbijzondering/context	Er wordt aan de ene kant gerekend met maximale kosten voor externe inhuur en aan de andere kant met fte's. Dat maakt het moeilijk een conclusie te trekken dan wel te beoordelen.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	<p>Het inhuurplafond is vastgesteld op 95 miljoen. Dat komt neer op minder dan 10% van het totale aantal fte's.</p> <p>Met deze vraag gaat het niet om minder fte's in totaal, want dan zou de uitvoering onder druk komen te staan. Het gaat om de besparing die ontstaat als externe krachten worden vervangen door of veranderen in interne medewerkers (desnoods tijdelijk).</p> <p>Daarbij is er een verschil tussen functies in schaal 1 t/m 9 en functies in schaal 10 en hoger. We willen dus weten wat de gemiddelde kosten zijn van een interne fte in beide groepen, en die vergelijken met de gemiddelde kosten van een externe fte.</p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none">• Stel dat de totale personeelskosten 100 euro zijn, waarvan 10 euro externe inhuur (10%).• Voor de 90 euro interne kosten kunnen 30 mensen worden ingehuurd → gemiddeld 3 euro per persoon.• Voor de 10 euro externe inhuur zijn 2 mensen ingehuurd → gemiddeld 5 euro per persoon. <p>Als we besluiten dat nog maar 5% van de totale personeelskosten naar externen mag gaan, en dit verschil wordt opgevangen door mensen in dienst te nemen, blijft het aantal fte gelijk. Het levert echter wel een besparing op: van 5 euro per externe naar 3 euro per interne → dus 2 euro per fte.</p> <p>Dit effect willen we zichtbaar krijgen. Dus hiervoor hebben we volgens mij de gemiddelde kosten per FTE nodig voor vaste medewerkers en inhuur dat uitgesplitst in schaal t/m 9 en 10 en hoger.</p>
--------------	---

Antwoord:

Vooraf:

- Inhuur is meestal geen keuze. Het is een noodzaak in een situatie van (1) piek, (2) ziek, (3) bij niet aanwezige expertise en (4) bij arbeidsmarktproblematiek.

- Bij een interne medewerker loopt de organisatie financieel risico in geval van ziekte en WW (eigenrisicodrager) en zijn er aanvullende overheadskosten. Deze aspecten zijn niet in onderstaande loonkosten van een interne medewerker meegenomen. In werkelijkheid zijn deze bedragen dus hoger. Goed om te weten: Bij het sturen op inhuur hanteren we twee separate kaders (afgestemd met de gemeenteraad). Namelijk een jaarlijks maximum voor de kosten van inhuur (het inhuurplafond) en een maximum op de bezetting van het personeel (maximaal 10% inhuur tov totale bezetting). Deze zijn niet direct aan elkaar verbonden (10% bezetting staat niet gelijk aan € 95 mln).

Gemiddelde loonkosten per uur:

- t/m schaal 9: € 36 (excl. overheadskosten en risico bij ziekte en WW)
- schaal 10 en hoger: € 56 (excl. overheadskosten en risico bij ziekte en WW)

Gemiddeld uurtarief inhuur:
- tm schaal 9: € 47
- schaal 10 en hoger: € 109

Vraagnummer: 2

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	56
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Het programma realisatie sociale huisvesting wordt niet verlengd
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	153, 154

Vraag	Gaat dit puur om personele inzet of ook om bepaalde maatregelen?
--------------	--

Antwoord:

Het programma stopt eind 2025. De lopende projecten, evenals de kennis en geleerde lessen van de afgelopen jaren, worden overgedragen en belegd bij de verantwoordelijke afdelingen. Zie voor meer details de [Raadsbrief Halfjaarlijkse voortgangsrapportage Realisatie sociale huisvesting 1e en 2e kwartaal 2025](#).

Vraagnummer: 3

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	56
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Lagere lasten vanwege minder subsidies (SPUKS) in 2026
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Om wat voor lasten gaat dit precies?
--------------	--------------------------------------

Antwoord:

In 2025 zijn zowel baten als lasten van € 1,8 miljoen opgenomen in het kader van tijdelijke woningbouwprojecten De Heem en Munsterlaan. Deze baten en lasten zijn incidenteel en bedragen in 2026 nihil.

Vraagnummer: 4

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstelling 4: Inkomenszekerheid
Bladzijde (in pdf)	177
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Helemaal onderaan de pagina: Ter dekking van dit tekort is in 2026 9 miljoen euro beschikbaar... etc
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe correspondeert de 9 miljoen in de tekst met de 5,5 miljoen onder 'bedrag', en met de 7 miljoen die wordt genoemd in de inleiding op pagina 15?
--------------	--

Antwoord:

De toelichting op 'Financiën Inkomenszekerheid' gaat in op het verschil tussen de begrotingsjaren 2026 en 2025. In de Begroting 2025 is voor 2025 3,5 miljoen euro en voor 2026 2 miljoen euro beschikbaar gesteld (zie onderdeel Financiën, actualisatie financieel beeld 2025). In de Begroting 2026 is voor 2026 aanvullend 7 miljoen euro beschikbaar gesteld (zie inleiding en onderdeel Financiën, actualisatie financieel beeld 2026). Daarmee is in 2026 dus 9 miljoen euro (7 miljoen euro plus 2 miljoen euro) beschikbaar en in 2025 3,5 miljoen euro. Het verschil bedraagt 5,5 miljoen euro (9 miljoen euro minus 3,5 miljoen euro).

Vraagnummer: 5

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 1: Beheer openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	97
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er wordt gestart met herijking van de nota beheer openbare ruimte en visie riolering. In 2027 komt dit naar de raad. Is dit op tijd genoeg om regie op de ondergrond te verankeren, wetende dat in de tussentijd ook werkzaamheden worden gedaan?
--------------	---

Antwoord:

De Beleidsnota Ondergrond (die op het moment van schrijven voor besluitvorming voorligt bij de raad) wordt na vaststelling kaderstellend bij het opstellen van nieuwe ruimtelijke nota's. Zo ook voor de te herijken Nota Beheer Openbare Ruimte en de Visie water en Riolering.

Parallel aan het herijken van deze beleidskaders wordt, conform de beleidsnota ondergrond, gewerkt aan het verder verankeren van regie op de ondergrond. Bij projecten die impact hebben op de ondergrond worden (afhankelijk van de beschikbare capaciteit en budget) adviseurs/regisseurs van de ondergrond betrokken om te adviseren over een optimaal ruimtegebruik voor de verschillende opgaven.

Vraagnummer: 6

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	104
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In de doelstellingen van aantal m2 neemt het aantal m2 per jaar niet toe, terwijl we een groene schaa sprong willen realiseren. Wat is hier de reden voor en hoe verhoudt het zich met onze ambities?
--------------	---

Antwoord:

Belangrijkste oorzaken zijn: gebrek aan middelen voor vergroening, de stijgende kosten daarvan, de afstemming van processen en conflicterende ruimteclaims in een verdichtende stad die nopen tot prioritering.

[Raadsbrief Versnellingsaanpak Groene Schaa sprong Utrecht - iBabs Publieksporaal](#)

Vraagnummer: 7

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Eva Oosters Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is er aan middelen nodig om de Amerhof te vergroenen?
--------------	---

Antwoord:

De voorlopige raming voor de kosten van vergroening van het plein met behoud van het kunstwerk komt uit een bedrag tussen de € 600.000 en € 900.000. Hiervan kan een deel (€ 200.000) bekostigd worden met externe bijdragen en subsidies. Zonder behoud van het kunstwerk betreft de raming tussen de 1,7 en 2,1 miljoen euro omdat er dan meer vergroend kan worden. De precieze raming van de varianten volgt. Het inrichtingsvoorstel van het Amerhof wordt aan bewoners voorgelegd om hun mening op te halen.

Vraagnummer: 8

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op verschillende plekken wordt genoemd dat Rondje stadseiland wordt versneld en tegelijkertijd staat er dat er wordt vertraagd (bijvoorbeeld vanwege onderhoud bij de Zeehaenkade). Wat is de status van rondje stadseiland? en wat is er nodig om te starten met de vergroening van merwedekanaalzone bij het rondje stadseiland?
--------------	--

Antwoord:

Status Rondje Stadseiland

Het oeverpark wordt gefaseerd aangelegd en sluit aan bij lopende projecten en gebiedsontwikkelingen. Daardoor zijn we vaak afhankelijk van de voortgang van aangrenzende deelprojecten. Een besluit om onderhoud uit te stellen, zoals bij de Zeehaenkade, kan betekenen dat we pas later kunnen aansluiten en “werk met werk” kunnen maken. Tegelijkertijd kunnen we elders versnellen, waardoor het project als geheel zowel vertraging als versnelling kent. De status van Rondje Stadseiland is ongewijzigd ten opzichte van [de raadsbrief](#) (najaar 2024). Ten behoeve van de onderdoorgang Daphne Schippersbrug en de Sporttrap is ongeveer € 0,7 miljoen extra nodig.

Merwedekanaalzone

Er zijn al de nodige stappen gezet gericht op de vergroening van de oevers van Merwedekanaalzone in de deelgebieden 4, 5 en 6. Zo is het ontwerp voor het park gereed voor deelgebied 4 (Nieuwe Defensie) en deelgebied 5 (Merwede). Hiervoor zijn ook uitvoeringsmiddelen beschikbaar vanuit beide gebiedsontwikkelingen. In deelgebied 6 zijn de uitgangspunten van Rondje Stadseiland vastgelegd in het voor de zomer van 2025 vastgestelde Omgevingsplan Fase 1. Voor de aanleg in dit deelgebied zoeken we nog aanvullende dekking. In deelgebied 4 is de eerste helft één van de zogenaamde ‘pocketparks’ van Rondje Stadseiland aangelegd. Als de bouwlogistiek niet meer nodig is volgt in 2028 de aanleg op Kanaalweg. In deelgebied 5 wordt in 2027 gestart met de aanleg, gekoppeld aan bouw van de twee bruggen.

Vraagnummer: 9

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 6: Leefomgeving en ondergrond
Bladzijde (in pdf)	116
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er staat dat het 3Dmodel van de ondergrond getemporiseerd wordt terwijl in de visie nota ondergrond juist hte 3D model wel ontwikkeld wordt en andere zaken niet. Hoe verhoudt zich dit?
--------------	--

Antwoord:

Het 3D-ondergrondmodel is de afgelopen jaren ontwikkeld met externe subsidie (SPUK). Om de gewenste doorontwikkeling van het 3D-model te kunnen realiseren vanaf 2026, overwegen we een nieuwe SPUK-aanvraag in te dienen. Het is nog onzeker of deze middelen worden toegekend. Dit vraagt nu om keuzes en zorgt voor temporiseren van de ontwikkeling. Nu ligt de focus op het gebruik en beheer van het 3D model én met nieuwe subsidies of inpassingevragen, kunnen we het model blijvend ontwikkelen.

Vraagnummer: 10

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	35
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	bullit 4 nieuwe activiteiten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de aanleiding om te kijken of Doe mee nog wel aansluit bij Samen Stad Maken en aan wat voor aanpassingen wordt er gedacht?
--------------	---

Antwoord:

De nieuwe koers uit de beleidsnota Samen stad maken voeren we op meerdere terreinen door. Zo kijken we ook welke aanpassingen dit op het gebied van digitale samenwerking vraagt. We kijken hierbij bijvoorbeeld hoe we een digitaal platform breder kunnen inzetten dan enkel voor peilen, bijvoorbeeld voor meer eigenaarschap bij Utrechters, en hoe we het zo (digitaal) toegankelijk mogelijk kunnen maken voor Utrechters. Daarnaast kijken we ook wat technologische ontwikkelingen voor ons kunnen betekenen, zoals AI en Open Source-oplossingen.

Vraagnummer: 11

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman Linda Voortman Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	35
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	bullit 1 activiteiten die we anders gaan doen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In hoeverre zijn er binnen het programma ruimte budgetten om in te spelen op initiatieven van Utrechters?
--------------	---

Antwoord:

Wanneer het kan en aansluit bij de programmadoelstellingen, werkt de gemeente samen met initiatiefnemers, ook vanuit de reguliere budgetten uit de programmabegroting van het Meerjaren Groen Programma en Meerjaren programma Bereikbaarheid. Zo is er budget voor de vergroening van stenige buurten in Noordwest en Rivierenwijk en zijn er middelen om sport- speel en beweegplekken te vervangen, waarbij wordt samengewerkt met initiatiefnemers. Verder is er het online loket voor vergroening en fietsparkeren, waarbij Utrechters initiatieven kunnen indienen voor o.a. opheffen en omzetten van parkeerplekken in de straat.

[Online loket](#)

Vraagnummer: 12

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	35
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	bullit 4 activiteien die we anders doen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	101

Vraag	Wat betekent dienstverlening wijkbureaus afstemmen concreet. Om welke dienstverlening en welke wijken gaat het. Moeten we dit eigenlijk niet op buurtniveau (subwijk) bekijken?
--------------	---

Antwoord:

De differentiatie van de dienstverlening betekent dat we ons contact met de bewoners in buurten op een andere manier organiseren. De basis van waaruit we werken is niet altijd het wijkbureau maar de plek waar de bewoners, die ons nodig hebben al komen, zoals bijvoorbeeld buurthuizen en ontmoetingsplekken. We doen dat volgens het principe van ongelijk investeren. Dat betekent in buurten die het nodig hebben, zijn we vaker en werken we proactief. In buurten waar bewoners ons minder nodig hebben, zijn we minder vaak en werken we reactief. Onze inzet op buurtniveau stemmen we af op basis van bijvoorbeeld bevolkingsgroei, hulpbehoefte of sociale cohesie. Daarbij maken we gebruik van de gebiedsprofielen op [Buurten in cijfers](#).

Vraagnummer: 13

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 1: Stedelijke omgeving
Bladzijde (in pdf)	48
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	activiteiten die we blijven doen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	waarom wordt hier Overvecht nergens genoemd?
--------------	--

Antwoord:

De activiteiten die in Overvecht spelen vallen onder de eerste bullets van de opsomming onder het kopje 'Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen', namelijk:

- We werken verder aan de lopende projecten in het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR).
- We zetten in op de Utrechtse Aanpak om de woningbouw op gang te houden en nemen gericht maatregelen om woningbouwprojecten doorgang te laten vinden.
- We blijven complexe bouwprojecten versnellen door de implementatie van het Utrechts planproces Gebiedsontwikkeling.

Verder bestaat de lijst uit een niet limitatieve opsomming, Desgewenst kan er een aparte bullet mbt Overvecht aan de opsomming worden toegevoegd:

- We werken verder aan de ontwikkeling van verschillende gebiedsontwikkelingen in Overvecht zoals Ivoordreef (startbouw 2025), Indusdreef (UPG traject, NVU 2026), P+R-locatie (UPG traject-NVU 2026), Herontwikkeling Steck (SPVE, Q1 2026), Masterplan Overvecht Centrum (raad Q4 2025)

Vraagnummer: 14

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 1: Duurzame vervoersmiddelen
Bladzijde (in pdf)	78
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	activiteiten die we niet meer doen bulit 2
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Blijven we wel of niet inzetten op het weigeren van ritten en op verkeersovertredingen taxi's (te snel rijden)?
--------------	---

Antwoord:

Ja, we blijven ons inzetten voor de taxibranche om de nodige verbetering van de kwaliteit en betrouwbaarheid van de Utrechtse taxibranche te realiseren, maar wel minder intensief. In de brief van 4 december 2024 hebben wij u geïnformeerd over onze aanpak om te komen tot verbeteringen in de kwaliteit van het taxivervoer in Utrecht, naar aanleiding van de landelijke evaluatie taxiwetgeving. Wel was deze aanpak onderdeel van de hervormingsbezuinigingen in het MPR 2025 waarmee er minder budget is. Dit heeft tot gevolg dat de inzet die we hierop kunnen plegen minder is dan voorgaande jaren.

Link brief 4 december 2024: <https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/fbd86492-af58-4c47-b7bf-8fca159c7c70>

Vraagnummer: 15

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 1: Duurzame vervoersmiddelen
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	activiteiten die we blijven doen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Ik mis activiteiten voor de voetganger. Welke dingen uit de voetgangersnota gaan we uitvoeren?
--------------	--

Antwoord:

In de Voorjaarsnota 2025 is een bedrag van 2,9 miljoen euro voor vrijgemaakt voor de periode van 2025-2029 voor de voetgangersaanpak. In de Programmabegroting 2026 is daarvan 0,39 miljoen euro herverdeeld naar verkeersveiligheid. Komende jaren gaan we met de beschikbare middelen zoveel mogelijk doen, door de realisatie van kleine en grote optimalisaties voor de voetganger waar mogelijk te combineren met geplande beheer- en onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast gaan we in 2025 nog aan de slag met het uitwerken van wijknetwerken van Groene ommetjes (samen met bewoners), het verminderen van de urgente knelpunten voor de voetganger (verbeteren oversteken, toegankelijkheid van OV-haltes en andere looproutes verbeteren) en gaan we aan de slag met seniorvriendelijke looproutes (inclusief ontmoetingsplekken en bankjes). Dit alles is in lijn met de beleidsnota Voetganger, die we in Q4 2025 vrijgeven voor inspraak.

Vraagnummer: 16

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	82
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	bullit 5 activiteiten die we blijven doen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe verhoudt de verhoging van de parkeertarieven in de garages zich ten aanzien van het bevorderen van parkeren in garages i.p.v. op straat en op afstand i.p.v. dichtbij?
--------------	--

Antwoord:

Het beleidsuitgangspunt is dat garagetarieven bij de gemeentelijke garages in de hele stad altijd lager zijn dan straatparkeertarieven, zodat parkeren in garages aantrekkelijker blijft dan op straat. We indexeren jaarlijks de garagetarieven met hetzelfde percentage als de straattarieven waardoor het verschil tussen straattarief en garagetarief gelijk blijft. Voor de P+R's passen we alleen de tarieven aan voor bezoekers die niet doorreizen met het openbaar vervoer. De voordelige combikaart voor reizigers die wel met het OV verder reizen blijft behouden. Zo blijven we het parkeren op afstand aan de rand van de stad stimuleren.

Vraagnummer: 17

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	82
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	bullit 10 activiteiten die we blijven doen (fietsdeals)
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is er nodig als we ook voor kinderen fietsdeals mogelijk willen maken?
--------------	--

Antwoord:

Met de fietsdeal richten we ons niet op kinderen in de leeftijd tot 18 jaar, omdat stichting leergeld Utrecht hier al een aanbod voor heeft.

Leergeld Utrecht zet zich in voor kinderen in de leeftijd van 0 jaar tot 18 jaar die in de gemeente Utrecht wonen en waarvan de ouders een besteedbaar inkomen tot 150% van het bijstandsniveau hebben. Gezinnen met kinderen die binnen deze voorwaarden vallen, kunnen bij Leergeld Utrecht terecht voor een fiets en voor ondersteuning zodat de kinderen kunnen meedoen aan school- sport- en cultuuractiviteiten. Voor meer informatie: <https://leergeldutrecht.nl/aanvraag-doen/aanvraag-fiets/>

Vraagnummer: 18

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Verkeersveiligheid
Bladzijde (in pdf)	86
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	verlagen snelheid en gevaarlijke kruisingen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan met de provincie besproken worden wat de mogelijkheden zijn om met geo-tagging de snelheid van bussen bij gevaarlijke kruisingen te beperken?
--------------	---

Antwoord:

We zullen in de reguliere gesprekken met de provincie de mogelijkheden voor geo-tagging meenemen en de reactie hierop vanuit de provincie en vervoerder vragen. Uiterlijk in Q1 2026 informeren wij u hierover.

Vraagnummer: 19

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Verkeersveiligheid
Bladzijde (in pdf)	86
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	laatste bullit
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke budget is er nog wel voor aanpak voetganger?
--------------	--

Antwoord:

In de Voorjaarsnota 2025 is een bedrag van 2,9 miljoen euro vrijgemaakt voor de Voetgangersaanpak voor de periode van 2025-2029. In de Programmabegroting 2026 is daarvan 0,39 miljoen euro herverdeeld naar verkeersveiligheid. Daarmee is er de komende jaren een bedrag van 2,51 miljoen euro voor de voetgangersaanpak beschikbaar binnen programma duurzame bereikbaarheid, doelstelling duurzame vervoersmiddelen. Naast eigen middelen benutten we budgetten van derden (subsidies) zoals de provincie Utrecht, Rijk, EU, voor investeringen in het wegnemen van knelpunten voor de voetganger.

Vraagnummer: 20

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	244
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Vaccinatie
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	85, 185, 218

Vraag	De vaccinatiegraad is zorgwekkend laag. Wel is er een aanpak en incidenteel budget vanuit het Rijk beschikbaar. Welk budget is er nodig om een goede structurele aanpak op te zetten of daar in ieder geval een begin mee te make
--------------	---

Antwoord:

De inzet op het verhogen van de vaccinatiegraad vraagt een meerjarige aanpak en structurele middelen. En op dit moment hebben we deze structurele middelen niet. Incidenteel hebben we 730.000 euro ontvangen van het Rijk welke deels in 2025 en deels in 2026 ingezet gaat worden. Afhankelijk van de structurele aanpak (hoeveel wijken, hoe fijnmazig) hebben we een bedrag nodig van structureel tussen de € 0,2 en € 0,9 miljoen om dit te continueren (zie ook vraag 85, 185 en 218).

Vraagnummer: 21

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 6: Veilig opgroeien
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	er zijn veel potjes die nu VVE (voorschoolse en vroegschoolse educatie raken)
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er zijn verschillende subsidies die zich inzetten op het bereik van VVE. Graag zou GL willen weten wat wordt uitgegeven aan bereik/ overgang/ ambtelijk capaciteit bij voor en vroegschoolse educatie en wat er gaat naar de uitvoering?
--------------	--

Antwoord:

Een overzicht op de gevraagde onderdelen:

1. Bereik. Hiervoor wordt naast de inzet in de uitvoering extra geïnvesteerd vanuit tijdelijke middelen. Dit is terug te vinden onder 9.39 in de subsidiestaat voor 2026. Dit gaat om 2-jarigen groepen, spelenlopen, VE in de dagopvang en het uitbreiden van de vroegschoolsubsidie naar scholen met een hoge spreiding in onderwijsachterstanden. Hiervoor is 852.000 euro beschikbaar.
2. Overgang. Er vanuit gaande dat hier de overgang van VE naar het basisonderwijs bedoelt wordt, valt hieronder: de verbindingsgroepen (onder 9.22 in de subsidiestaat) van 300.000 euro. Daarnaast wordt vanuit tijdelijke middelen geïnvesteerd in professionalisering en kennisdeling tussen VE en basisonderwijs, hiervoor is 97.000 euro beschikbaar (onder 9.39 in de subsidiestaat).
3. Ambtelijke capaciteit. Vanuit beleid is er ca 4 fte capaciteit voor VVE, met kosten van ca 450.000 euro.
4. Uitvoering. Hieronder valt de uitvoering van Voorschoolse Educatie van 13,5 mln euro (onder 9.19 in de subsidiestaat) waarmee we de VE-plekken in de stad financieren, de uitvoering van indicering en toeleiding door VG/JGZ van 1,5 mln euro, en de uitvoering van de vroegschool (onder 9.23 in de subsidiestaat) van 3,85 mln. euro. Dit gaat om een directe subsidie (Versterken van taal) aan het primair onderwijs.

Vraagnummer: 22

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 6: Veilig opgroeien
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	VE plekken nemen volgens de begroting toe. Kan toegelicht worden wat de achtergrond van deze inschatting is?
--------------	--

Antwoord:

We willen graag het bereik van de voorschool verhogen naar 90 procent van het aantal geïndiceerde kinderen. Daarvoor zijn meer aanmeldingen van kinderen met een indicatie én meer plekken nodig. De financiering is er op gericht meer plekken te creëren wanneer er voldoende extra aanmeldingen op een lokatie zijn. Er is subsidie voor deze uitbreiding. Uitbreiding heeft vaak tijd nodig, doordat voorschool aanbieders voldoende ruimte en personeel moeten vinden.

Vraagnummer: 23

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Eelco Eerenberg Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 6: Veilig opgroeien
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Stem van Utrecht
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er is een subsidie voor De Stem van Utrecht. Is deze ook bedoeld voor het betrekken van ouders van kinderen die thuiszitten bij beleid en in hoeverre hebben jongeren hierin een stem
--------------	---

Antwoord:

Het Jeugd-gedeelte van dit budget voor de Stem van Utrecht wordt benut voor de participatie van dak- en thuisloze jongeren. Als opvolger van U-2BHeard! krijgt Expex de opdracht om belangenbehartiging voor dak- en thuisloze jongeren in Utrecht op te zetten met en voor jongeren.

Deze middelen worden niet gebruikt voor thuiszittende leerlingen. Ouders en leerlingen worden betrokken bij de ontwikkeling van een vernieuwde routekaart voor thuiszitters. Ook tijdens een individueel traject worden ouders en leerlingen betrokken. In het kader van de ontwikkeling van de routekaart is er een werkgroep ingesteld waar een ouder onderdeel van uit maakte, tot zij vorige week haar opdracht heeft teruggegeven. We zijn hierover met de betreffende ouder in gesprek. We zijn er over in gesprek hoe we na haar vertrek de ouderbetrokkenheid kunnen borgen in dit traject. Los van de routekaart is er het afgelopen jaar ongeveer 6 keer gesproken met een groep ouders van thuiszitters of individuele ouders uit deze groep.

Vraagnummer: 24

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 5: Aanvullende hulp
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Wachttijsten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het is niet duidelijk wat de stand van zaken is bij wachttijsten KOOS en Spoor030. Wat zijn op dit moment de wachttijden?
--------------	---

Antwoord:

Conform de beleidsnota Jeugd monitoren we de beschikbaarheid van aanvullende jeugdhulp door middel van het aantal wachtenden bij KOOS en Spoor030. De wachttijden variëren per jeugdige en zijn hulpvraag. Het aantal wachtenden in de eerste vier maanden van 2025 bij KOOS en Spoor030 is 530, het aantal wachtenden in de tweede vier maanden van 2025 bij KOOS en Spoor030 is 451. KOOS en Spoor030 bekijken samen met jeugdigen en gezinnen die wachten of (tijdelijk) andere hulp (zoals buurtteams, sociale basis, eHealth) ingezet kan worden om de situatie te verlichten.

Vraagnummer: 25

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 2: Huisvesting scholen
Bladzijde (in pdf)	195
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Groen blauwe schoolpleinen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is er ook binnen de regeling ruimte voor bestendigen o.a. onderhoud groene schoolpleinen?
--------------	---

Antwoord:

De regeling (Gemeentebblad 2024, 522654 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen) richt zich vooral op de aanlegkosten voor een groenblauw schoolplein. De subsidie kan echter ook deels worden besteed aan het maken van een beheer/onderhoudsplan en aan onderhoud in het eerste jaar. De kosten voor werkzaamheden die behoren tot het regulier onderhoud van het plein, dak en terrein vallen niet onder de subsidieregeling.

Vraagnummer: 26

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 1: eigen pad in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	190
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom indicator geen thuiszitters door leerlingenvervoer? Wij delen dat we dit echt niet willen, maar het geeft ook suggestie dat dit wel het geval zou kunnen zijn. Graag meer toelichting?
--------------	---

Antwoord:

Deze indicator dateert uit 2010 en is sindsdien elk jaar 0 leerlingen. Het ontbreken van leerlingenvervoer mag geen reden zijn dat een kind thuiszit en in de praktijk blijkt dit ook nooit het geval.

Vraagnummer: 27

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 1: eigen pad in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	191
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	kinderopvang
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	We hebben gelezen dat de tijdelijke inzet op kinderopvang ten einde komt. Zetten we nog wel in op kindcentra verspreid over de hele stad?
--------------	---

Antwoord:

Vanaf 1 januari 2026 zal de tijdelijke beleidsmatige inzet op kinderopvang stoppen. Wel zullen we de kinderopvang blijven betrekken als belangrijke maatschappelijke partner voor het bereiken van onze doelstellingen. Daarnaast kunt u in januari 2026 het herijkte uitvoeringsprogramma Utrechtse Kindcentra 2025-2030 tegemoet zien, hierin gaan we nader in op hoe we vanuit onze gemeentelijke rol de ontwikkeling van kindcentra in de stad stimuleren en werken aan de spreiding.

Vraagnummer: 28

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	243
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	mentale gezondheid
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De subsidieverstrekking sociale basis gaat anders lopen, dit heeft ook gevolgen voor partijen die actief zijn op het gebied van volksgezondheid. Wat gaat er veranderen en welke gevolgen zie je terug in posten sociale basis en begroting volksgezondheid?
--------------	--

Antwoord:

De incidentele middelen mentale gezondheid en GALA SPUK mentale gezondheid vervallen na 2026 in de begroting Volksgezondheid. Partijen die nu uit deze posten worden bekostigd, kunnen vanaf 2027 een aanvraag doen onder de nieuwe nadere regel sociale basis. Over deze nadere regel wordt de raad in Q4 2025 geïnformeerd.

Vraagnummer: 29

Fractie	Groenlinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	15
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Werk & Inkomen - BUIG (C3)
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het aantal bijstandsuitkeringen groeit, waar komt dat door? Zijn dat nog steeds dezelfde oorzaken als ten tijde van de Voorjaarsnota?
--------------	---

Antwoord:

Het aantal bijstandsuitkeringen is afhankelijk van de ontwikkelingen op de instroom- en de uitstroomzijde. Aan de instroomzijde zien we dat het aantal bijstandsaanvragen onder andere toeneemt door een toenemend aantal aanvragen van statushouders en meer aanvragen door conjuncturele redenen zoals de beëindiging van dienstverbanden.

Aan de uitstroomzijde zien we dat de beïnvloedbare uitstroom (begeleiden naar werk en scholing) achterblijft op de instroom en het oplopende bijstandsbestand. Deze twee factoren tezamen resulteren in een toenemend aantal bijstandsuitkeringen. Ten opzichte van de Voorjaarsnota c.q. Eerste Berap zijn er geen afwijkende oorzaken van toepassing.

Vraagnummer: 30

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 1: Beheer openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	98
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er wordt verwezen naar Japanse duizendknoop verwijderen begraafplaatsen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is dit een gemeentelijke taak of zijn begraafplaatsen zelf verantwoordelijk voor het groen beheer?
--------------	--

Antwoord:

Het betreft hier de incidentele en grootschalige verwijdering van Japanse duizendknoop op een gemeentelijke begraafplaats, en dus niet op een particuliere begraafplaats. Particuliere begraafplaatsen zijn zelf verantwoordelijk voor het groenonderhoud.

Vraagnummer: 31

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 2: Water- en rioleringssysteem
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er wordt niets genoemd over de kaderrichtlijn water waaraan we in 2027 moeten voldoen. Dit ligt niet binnen bereik maar met de activiteiten die de gemeente noemt, wanneer zijn we (de verwachting) wel compliant?
--------------	--

Antwoord:

Alle Nederlandse overheden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het behalen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen. De KRW gaat over al het oppervlaktewater en heeft als doel om het oppervlaktewater in een goede ecologische en chemische toestand te krijgen. Alle overheden moeten hun wettelijke instrumenten inzetten om deze doelen te bereiken, achteruitgang te voorkomen en maatregelen te nemen voor zover dit binnen hun verantwoordelijkheden valt. Voor de KRW lichamen (zoals de Vecht en het Amsterdam-Rijnkanaal) zijn het Rijk en de waterschappen eerste verantwoordelijke. Hiervoor geldt een resultaatsverplichting. Het behalen van de doelen voor het 'overige water' in gemeente Utrecht is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR). Hiervoor geldt een inspanningsverplichting. Wij geven invulling aan deze verplichting door samen met HDSR via het Programma Gezond Water de ecologische waterkwaliteit te verbeteren. Het streven is om in 2030 op 95% van de meetpunten in het Utrechtse 'overig water' aan doelstelling uit het Programma Gezond Water te voldoen. Daarnaast zetten we ons als gemeente in om de riooloverstorten terug te dringen door zoveel mogelijk oppervlak af te koppelen van het gemengde rioolstelsel. Verder nemen we deel aan het regionale actieprogramma indirecte lozingen, waarmee we de vergunningen voor indirecte lozingen KRW-proof maken. Hierdoor pakken we de lozing van chemische stoffen bij de bron aan. Deze inspanningen zijn inderdaad niet terug te lezen in de Programmabegroting, omdat hier maar een deel van alle activiteiten die we zullen uitvoeren wordt genoemd. Verder is het belangrijk om te noemen dat wij met onze inspanning en invloed maar een deel van de noodzakelijke verbeteringen kunnen realiseren. Momenteel loopt zowel landelijk als Europees nog de discussie over wanneer we aan de KRW kunnen voldoen en wat daar precies voor nodig is van de verschillende overheidsniveaus. Vandaar dat we nog geen concrete verwachting kunnen noemen wanneer alle wateren binnen onze gemeente aan de doelstellingen voldoen.

Vraagnummer: 32

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 2: Water- en rioleringssysteem
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Eerder was er te weinig geld voor het schoonhouden van de openbare toiletten, hoe staan we ervoor, hoeveel geld is gereserveerd en is de verwachting dat dit voldoende is?
--------------	--

Antwoord:

De bekostiging van het onderhoud van bestaande toiletvoorzieningen is onderdeel gemaakt van het referentiekader groei (gevolgen van groei). Kostenstijgingen voor het schoonhouden van bestaande toiletvoorzieningen zijn daarmee gedekt. De verwachte kosten voor 2026 bedragen 400K.

Vraagnummer: 33

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er staat: versnellen de uitvoering van Rondje Stadseiland waarmee we het rondje rond maken bij de Parkzone Den Hommel, vergroening onder de Daphne Schippersbrug
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wanneer staat het rondmaken van rondjestadseiland gepland?
--------------	--

Antwoord:

Het volledige oeverpark van het Rondje Stadseiland zelf wordt gefaseerd aangelegd tot 2035. Om dat te realiseren zijn nog extra middelen nodig, met name voor de deelgebieden waar we niet kunnen meeliften met herinrichtingen of gebiedsontwikkelingen.

Met de oplevering van de nieuwe fiets-/voetbrug bij Parkzone Den Hommel, die Oog in Al en Kanaleneiland verbindt (eerste helft 2027) maken we de volledige 12 kilometer lange recreatieve route voor wandelaars en fietsers beschikbaar.

Er ontbreekt nog wel een onderdoorgang in het bruggenhoofd van de Spinozabrug waardoor fietsers en voetgangers de drukke westelijke stadsboulevard moeten oversteken. Deze wordt naar verwachting na 2030 gerealiseerd mits hier dekking voor gevonden wordt.

[Raadsbrief Uitvoeringsprogramma oeverpark Rondje Stadseiland 2024-2026 Utrecht - iBabs Publieksporaal](#)

Vraagnummer: 34

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er staat: We maken een scan van de hele stad over sporten en bewegen in de openbare ruimte om gericht te kunnen prioriteren in het MPR
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	35, 142

Vraag	Hoe verhoudt dit zich tot eerdere speelskans? Hoeveel kost dit?
--------------	---

Antwoord:

De sportscan is een inhoudelijke toevoeging ten opzichte van de speelskans.

Bij de speelskans richten we ons met name op speelplekken en maar beperkt op sportplekken. Ook qua doelgroepen richten we ons bij de speelskans op de (jonge) jeugd en maar beperkt op volwassenen. In de Beleidsnota Sport en Bewegen en het uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen staat dat we specifiek voor sport en bewegen in de openbare ruimte de staat van de stad in kaart gaan brengen. Hierdoor kunnen we beter afwegen waar we investeren in sport- en beweegplekken in de stad. We maken hiervoor geen extra kosten. We voeren de scan intern uit binnen de huidige capaciteit.

Vraagnummer: 35

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	105
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er staat: We realiseren 5 à 7 (nieuwe) sport- en speelplekken
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	34, 142

Vraag	Hoe verhoudt het realiseren van 5 a 7 sportplekken zicht ten opzichte van de scans? Zijn die plekken al geselecteerd?
--------------	---

Antwoord:

Twee hiervan zijn geselecteerd: de waterspeelplek aan de Makassarstraat en de speel- en sportplek aan de Eysingalaan in Kanaleneiland. Deze en ook de nog te selecteren plekken liggen in de gebieden waar de grootste knelpunten zijn, gezien vanuit de speelruimtescans. Daarna is nog verder geprioriteerd op basis van Sociaal Economische Poistie en het principe van 'werk-met-werk maken'.

Vraagnummer: 36

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Bijlagen
Hoofdstuk	Wet Markt en Overheid
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	504
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er staat: Seksuele voorlichten op het MBO vervalt. We weten ook dat de subsidie naar pretty woman is gekort en scholen krijgen ook steeds minder geld.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Besteed de gemeente in 2026 nog geld aan seksuele voorlichting? Zo ja hoeveel is dit. Zo nee, welke andere partijen in de stad geven nog seksuele voorlichting anders dan basis seksuele voorlichting op school?
--------------	--

Antwoord:

Seksuele voorlichting is een aantal jaar geleden komen te vervallen als besluit van algemeen belang. Dat betekent dat de gemeente dit niet meer als economische activiteit aanbiedt onder de integrale kostprijs. Dit betekent echter niet dat er geen seksuele voorlichting meer wordt gegeven of gefinancierd wordt. Seksuele voorlichting wordt nu door derden gegeven en gefinancierd via subsidies. De gemeente subsidieert Pretty Human (voorheen Pretty Woman) voor het geven van seksuele voorlichting. Daarnaast voorziet de gemeente in een train-de-trainer aanbod voor schoolteams, dat gaat om een basistraining en de omgang met seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG) van leerlingen/studenten. In acute gevallen van seksueel grensoverschrijdend gedrag bieden we ondersteuning aan scholen.

Vraagnummer: 37

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	223
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Risico's
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op welke wijze zorgt Utrecht dat de Plan Einstein-aanpak duurzaam wordt voortgezet, ook nu het Rijk beleid ontwikkelt dat volgens de Programmabegroting op gespannen voet staat met mensenrechtenverdragen?
--------------	---

Antwoord:

Het Plan Einstein- concept is de kern van hoe we de opvang van asielzoekers in Utrecht willen organiseren, conform de kaders die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. We hebben het voortzetten van deze aanpak tot juli 2029 geborgd in een Samenwerkingsovereenkomst met het COA. In deze overeenkomst hebben we zowel inhoudelijk als financiële afspraken over Plan Einstein vastgelegd. Het COA draagt hierdoor, in aanvulling op het gemeentelijk budget, substantieel bij aan Plan Einstein.

Vraagnummer: 38

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Rik van der Graaf
Document	Meelopende stukken
Onderdeel	Subsidiestaten
Hoofdstuk	Subsidiestaat 2026
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoeveel leerlingen worden in 2025–2026 bereikt via het nieuwkomersonderwijs (Taalschool PO en ISK Ithaka VO), en in welke mate zijn de middelen uit de Subsidiestaat 2026 toereikend?
--------------	---

Antwoord:

Op Taalschool Utrecht verwachten we dit schooljaar een gemiddeld leerlingenaantal van 375. Voor ISK Ithaka gaan we uit van een gemiddelde van ongeveer 1.100 leerlingen. Het totale aantal kinderen dat in één schooljaar op de nieuwkomersscholen zit is in werkelijkheid hoger als gevolg van tussentijdse verhuisbewegingen. Voor de Taalschool Utrecht zijn de middelen uit de Subsidiestaat 2026 toereikend. Voor ISK Ithaka stellen we meer middelen beschikbaar dan voorheen vanuit de Subsidiestaat, daarmee komen we tegemoet aan de toegenomen kosten. In 2026 maakt ISK Ithaka gebruik van Gelijke Kansen, Cultuureducatie en Talentontwikkeling VO subsidies.

Vraagnummer: 39

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	186
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe verklaart het college dat de ingeboekte taakstellingen binnen de Hervormingsagenda Jeugd niet volledig worden gerealiseerd, en welke aanvullende maatregelen zijn voorzien?
--------------	---

Antwoord:

Dat komt omdat veel van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd al in Utrecht praktijk zijn gebracht voordat deze agenda werd vastgesteld. Het besparingspotentieel is daarom beperkt en moet komen uit aanvullende maatregelen zoals bijvoorbeeld de doorontwikkeling van collectief werken en de aanpak van complexe scheidingen. Bovendien renderen de maatregelen minder snel dan gedacht, zet de groei van jeugdhulp (weliswaar in mindere mate) door en is de ruimte om te investeren in een sterke pedagogische basis en de aanpak van grondoorzaken van toenemend beroep op jeugdhulp, ondanks de extra middelen die bij de VJN 2025 zijn toegekend, beperkt.

Vraagnummer: 40

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 6: Veilig opgroeien
Bladzijde (in pdf)	208
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe wordt geborgd dat de structurele verhoging van het budget voor Veilig Thuis en jeugdbescherming leidt tot daadwerkelijke verbeteringen in wachttijden en veiligheid van kinderen?
--------------	---

Antwoord:

De middelen voor de jeugdbescherming en veilig thuis blijven structureel stabiel. De incidentele verhoging van het budget in 2026 komt door een eenmalige doorschuiving van incidentele middelen. Deze middelen zijn door het rijk bedoeld voor het Toekomstscenario. Deze hebben geen directe invloed op afname van de wachttijden.

Vraagnummer: 41

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 1: Eigen pad in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	191
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe beoordeelt het college de effectiviteit van Utrecht Leert! tot nu toe, en welke indicatoren worden gehanteerd om de impact op het lerarentekort te meten?
--------------	---

Antwoord:

De indicator om de impact op het lerarentekort te meten is het percentage onvervulde vacatures. Het ministerie van OCW peilt dit elk jaar. De vraag over de effectiviteit van Utrecht Leert is niet eenvoudig te beantwoorden. Het verband tussen investeringen vanuit Utrecht Leert! en opbrengsten is niet eenvoudig en rechtlijnig vast te stellen. Er zijn veel aspecten die op elkaar inwerken en er zijn veel interventies. Het effect van alle interventies is pas na jaren te meten. De onderwijsregio Utrecht werkt evidence informed en gaat door met interventies waarvan afgelopen jaren is aangetoond dat ze werken, dit zijn o.a. zijinstroom, begeleiden van starters, aandacht voor speciaal onderwijs en een campagne. De opleidingen werken nauw samen met scholen om professionals op te leiden voor toekomstbestendig onderwijs. Daarin loopt Utrecht voorop.

Vraagnummer: 42

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 6: Veilig opgroeien
Bladzijde (in pdf)	215
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In hoeverre sluit de inzet op voorschoolse educatie (13,5 mln in 2026) aan bij de ambitie om kansengelijkheid te bevorderen, en welke resultaten zijn tot dusver zichtbaar?
--------------	---

Antwoord:

De inzet op voorschoolse educatie is een effectieve en wettelijk verplichtgestelde interventie om kansengelijkheid te bevorderen ([Bron](#)). Jaarlijks nemen in Utrecht zo'n 2.000 (unieke) kinderen tussen 2 en 4 jaar deel aan een VE-programma en starten daarmee beter voorbereid aan de basisschool. We rapporteren jaarlijks over de resultaten in de jaarbrief VE in het eerste kwartaal (<https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/f56b4fa6-ff77-428b-88a4-1cf5130f3195>).

Vraagnummer: 43

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 6: Veilig opgroeien
Bladzijde (in pdf)	215
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe wordt er geborgd dat investeringen in nieuwkomersonderwijs (PO en VO) daadwerkelijk leiden tot doorstroom naar regulier onderwijs binnen de beoogde termijn?
--------------	--

Antwoord:

Zowel Taalschool Utrecht (PO) als ISK Ithaka (VO) monitoren continu de ontwikkeling van hun leerlingen en het moment van doorstroom naar regulier vervolgonderwijs. Bij Taalschool Utrecht vindt die doorstroom gemiddeld na 1 tot 1,5 jaar plaats; bij ISK Ithaka is dat gemiddeld na 2 jaar. Deze termijnen sluiten aan bij de landelijke gemiddelden. Beide scholen investeren in kennisdeling en het versterken van de expertise van reguliere PO- en VO-scholen op het gebied van onder meer taalontwikkeling bij meertalige leerlingen, culturele sensitiviteit en traumasensitief werken. Hierdoor zijn ook de vervolgscholen steeds beter in staat om nieuwkomersleerlingen goed te begeleiden en onderwijs op maat te bieden. Deze ontwikkeling komt niet alleen ten goede aan nieuwkomers leerlingen maar versterkt de kwaliteit van onderwijs en ondersteuning voor alle leerlingen.

Vraagnummer: 44

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Paragrafen
Hoofdstuk	Vastgoed
Paragraaf	Ontwikkelingen en actualiteiten
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.begroting-2026.nl/p62454/ontwikkelingen-en-actualiteiten

Verbijzondering/context	https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/da4f6331-d0d9-4c66-b609-ad1b60a6ebea?documentId=b8993cd3-7274-4d16-a0c7-922f65d132e9
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	A78 'Gemeentelijk vastgoed voor maatschappelijke, beleidsondersteunende partijen' lijkt goed uitgewerkt in de PGB en gaat zoals het amendement ook beoogt uit van maatschappelijke organisaties zonder winstoogmerk die in aanmerking kunnen komen om gemeentelijk vastgoed te huren. Welke mogelijkheden ziet het college om dit ook uit te breiden naar partijen die wel een winstoogmerk hebben, en tegelijkertijd ook beleidsondersteunend zijn? Denk bijvoorbeeld sport- of cultuurondernemers die niet gesubsidieerd zijn die een net zo waardevolle bijdrage leveren aan Utrecht als gesubsidieerde instellingen of instellingen zonder winstoogmerk.
--------------	--

Antwoord:

Het college ziet geen mogelijkheden om ook partijen met een winstoogmerk een kostprijsdekkende huur te bieden. Dit heeft een aantal redenen:

- Als wij ook partijen met een winstoogmerk een kostprijsdekkende huur bieden, dan geven we hen een financieel voordeel ten opzichte van andere ondernemers die (bij andere verhuurders) wel een marktprijs betalen. Dat leidt mogelijk tot oneerlijke concurrentie en een bepaalde mate van verstoring van de markt. Ook kan dit in strijd zijn met staatssteunregelgeving.
- De ruimte in gemeentelijk vastgoed is beperkt. De plek van de één kan ten koste gaan van de plek van de ander. Wij geven sterk de voorkeur aan maatschappelijke partijen. Als zij buiten gemeentelijk vastgoed op zoek moeten naar een ruimte, zal dit mogelijk duurder zijn. Hierdoor moet de subsidie omhoog, of in het uiterste geval stopt een partij te bestaan.
- Wij willen voorkomen dat een commerciële partij de lagere huur gebruikt om zijn eigen winst te vergroten. Dat is niet de bedoeling van gemeentelijk vastgoedbeleid en ook niet uitlegbaar naar andere ondernemers. Omdat wij geen invloed hebben op de manier waarop de ondernemer zijn financiële voordeel inzet, bieden wij partijen met een winstoogmerk geen kostprijsdekkende huur.
- Bij de Voorjaarsnota zijn de hervormingsbezuinigingen vastgesteld. Eén hiervan is het commerciële verhuren van vastgoed, om zo het verdienvermogen van de gemeente te vergroten. Het bieden van een kostprijsdekkende huur aan commerciële partijen draagt hier niet aan bij. Het zal deze opgave moeilijker maken, gezien de beperkte geschikte gebouwen die overblijven.

Vraagnummer: 45

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 8: Aanbod cultuur
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.begroting-2026.nl/p62532/aanbod-cultuur

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	<p>Zoals bij het college bekend ligt er een verzoek vanuit dB's Studio aan de raad voor een extra financiële impuls. Nu is er de post 'Bijzondere projecten, knelpunten en instandhouding culturele infrastructuur' waar raadsleden traditiegetrouw met begerige ogen naar kijken.</p> <p>Tegelijkertijd is deze post wel degelijk bedoelt voor het oplossen van knelpunten en zou de financiële situatie rondom dB's zo'n knelpunt kunnen zijn. Ziet het college deze situatie ook als knelpunt in de culturele infrastructuur en staat het college open voor voorstellen op dit onderwerp en op deze post?</p>
--------------	--

Antwoord:

In juni 2025 is gesproken met dB's, waarin zij aangaven een knelpunt te hebben in hun investeringsbegroting. We hebben begrip voor de situatie waarin dB's verkeert, maar om te kunnen beoordelen of dit een (subsidiabel) knelpunt is, is meer informatie nodig. Ook heeft tijdens de commissie ROG van 14 maart 2024 een meerderheid van de raad aangegeven dat de eerdere financiële interventie voor dB's de laatste moest zijn. Het college heeft dit standpunt destijds bevestigd en beschikt daarmee op dit moment niet over handelingsruimte. Overigens is voor 2025 de post *Bijzondere projecten, knelpunten en instandhouding culturele infrastructuur* volledig besteed.

Vraagnummer: 46

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	36
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op welke wijze wil de gemeente in deze beleidsregel (samen voor Overvecht) gaan sturen op impact? Wordt er iets anders gevraagd in de verantwoording, hoe ziet dit er uit?
--------------	--

Antwoord:

De gemeente stuurt samen met de wijk (bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers) op impact. In het proces van de aanscherping van de wijkaanpak is afgelopen jaar met een breed samengestelde groep van bewoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers uit de wijk en een vertegenwoordiging van de gemeente in meerdere workshops voor elk van de vijf ambities van de wijkaanpak een ambitiestrategie opgezet met bijbehorende doelen. Daarbij werd de verandertheorie-methode gebruikt.

Om de voortgang op de doelen te volgen, hebben we ook de indicatoren aangescherpt van de vijf ambities. Deze cijfers bespreken en duiden we samen met bewoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers. We kijken gezamenlijk welke trends we zien in de cijfers en of en zo ja, hoe we onze aanpak en inzet moeten bijstellen. Zo nodig laten we verdiepend onderzoek uitvoeren naar vraagstukken in de wijk waar informatie over mist.

Op project- en activiteitsniveau sturen we op de resultaten van activiteiten en projecten. We hechten in de beoordeling en verantwoording van projecten en activiteiten nadrukkelijk waarde aan samenwerking tussen wijkinitiatieven onderling én van wijkinitiatieven met onze stedelijke partners. Daarom passen we de nadere regel Samen voor Overvecht aan op het onderdeel samenwerken waarbij we stedelijke en Overvechtse partijen aanmoedigen om subsidies gezamenlijk aan te vragen. Ook sturen we daarbij nog scherper op de te behalen doelen (impact) en geven we aan waar er sprake is van een bewezen effectieve aanpak of van een experimentele aanpak. De wijze van verantwoorden blijft onveranderd. De subsidie aanvrager moet blijven voldoen aan de Algemene subsidie Verordening (ASV) en aan de voorwaarden die zijn gesteld in de Nadere Regel Samen voor Overvecht.

We verantwoorden op de uitvoering van de beleidsregel in de Jaarstukken en in een jaarlijkse raadsbrief.

Vraagnummer: 47

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 1: Stedelijke omgeving
Bladzijde (in pdf)	50
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe moet ik het stukje over de onttrekking uit de reserve betaalbaar wonen lezen? Betekent dit dat doordat in 2025 meer van de reserve is gebruikt voor onttrekkingen tbv de openbare ruimte (bij woningbouw) we dit jaar minder kunnen/gaan onttrekken? Of moet ik dit anders lezen? Hoe berekenen we überhaupt hoe veel geld er uit deze reserve gaat en wordt daarmee ook nog rekening gehouden met de aangenomen motie 'laat het middensegment geen kind van de rekening zijn'.
--------------	---

Antwoord:

Voorstellen voor de bestemming van de reserve Betaalbaar wonen leggen wij voor aan de raad in het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR). Zie het MPR 2025, pagina 22. Het saldo in de reserve Betaalbaar wonen is volledig bestemd. De daadwerkelijke besteding van de reserve wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld bij voorstellen over de financiële kaders van projecten. In 2025 is deze besteding (= onttrekking) 1,161 miljoen euro: 0,8 miljoen euro voor maatregelen voor de continuering van woningbouw en 0,361 miljoen euro voor Leidsche Rijn Centrum Oost (G15b). In 2026 zijn nog geen onttrekkingen begroot. We houden bij de inzet van de reserve zowel rekening met M291 Toekomstige inzet reserve betaalbaar wonen en M286 Laat het middensegment geen kind van de rekening zijn. Inzet wordt per project afgewogen en aan de raad voorgelegd.

Vraagnummer: 48

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 1: Passende basiszorg
Bladzijde (in pdf)	148
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Met de aanbesteding van de sociale basis/basiszorg zijn er ook financiële afspraken gemaakt over de bandbreedte waarbinnen de opdrachten vallen. Kan het college toelichten of zij, ism aanbestede organisaties, in staat is binnen de bandbreedtes van deze financiële afspraken samen te kunnen werken, of (b)lijkt hier van af geweken te moeten/kunnen worden? Graag een toelichting (en als dit al ergens anders te vinden is mag een doorverwijzing naar eerdere stukken natuurlijk ook, maar tot nu toe heb ik dit nergens gelezen)
--------------	--

Antwoord:

Voor zowel de basiszorg als de sociale basis geldt dat de opdrachten binnen de financiële kaders, zoals opgenomen in de programmabegroting 2026, uitgevoerd kunnen worden.

Met de aanbieders in de sociale basis en basiszorg zijn afspraken gemaakt over de opdrachten die zij hebben uit te voeren en de budgetten die hiervoor beschikbaar zijn. We verwachten dat zij de opdrachten kunnen uitvoeren binnen deze financiële afspraken. Of deze verwachting haalbaar is, wordt bepaald door bijvoorbeeld de hulpvragen van inwoners en de mate waarin het lukt de sociale basis te versterken. We bespreken deze ontwikkelingen waaronder de financiën in accountgesprekken met de aanbieders.

Vraagnummer: 49

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Meelopende stukken
Onderdeel	Verordeningen tarieven en leges
Hoofdstuk	Verordening Afvalstoffenheffing
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De afvalstoffenheffing stijgt met 10,6%. Naast de inflatiecorrectie wordt de verhoging door diverse elementen veroorzaakt
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de uitsplitsing van de verhoging over deze elementen?
--------------	--

Antwoord:

De stijging van het tarief in 2026 met 10,6 procent is het gevolg van meerdere samenhangende oorzaken. Het grootste deel van de toename, circa twee vijfde, hangt samen met de uitvoering van projecten die voortvloeien uit de grondstofnota, zoals het project voor de gescheiden inzameling van groente-, fruit- en etensresten (GFE) in de binnenstad. Ongeveer een vijfde van de stijging wordt veroorzaakt door hogere verwerkingskosten van afval, onder andere door prijsontwikkelingen bij restafval, een toename van grofvuil en hogere belastingtarieven. De toekomstige CO₂-heffing maakt hiervan onderdeel uit, maar de financiële impact daarvan is relatief beperkt. Een ander vijfde deel wordt verklaard door stijgende transport- en onderhoudskosten, mede door het deels verouderde wagenpark. Het resterende deel, eveneens circa een vijfde, is toe te schrijven aan diverse kleinere factoren, zoals algemene prijsstijgingen, hogere kosten voor bijplaatsingen en stijgende personeelskosten, onder andere als gevolg van CAO-verhogingen en overwerktoeslagen.

Vraagnummer: 50

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Meelopende stukken
Onderdeel	Verordeningen tarieven en leges
Hoofdstuk	Verordening Parkeerbelasting
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De parkeerbelasting maatschappelijk wordt vastgesteld op 50% van het tarief van de 1e vergunning bedrijf
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom 50%?
--------------	-------------

Antwoord:

Het tarief (50% van tarief 1^e vergunning bedrijf) van de parkeervergunning maatschappelijk komt overeen met het tarief zoals dat voor de parkeervergunning onderwijs in 2024 door de raad is vastgesteld.

Vraagnummer: 51

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Netcongestie is inmiddels de grootste kostenpost binnen dit programma
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de raming van de ontwikkeling van deze kostenposten op de middellange termijn (5 jaar)?
--------------	--

Antwoord:

Netcongestie vormt in Utrecht inmiddels een van de grootste belemmeringen voor woningbouw, bedrijvigheid en het behalen van duurzaamheidsdoelen. Zonder tijdelijke inzet van gemeentelijke middelen dreigt stilstand van projecten of verlies van grip op de uitvoering van de energietransitie.

Om die reden is bij de Voorjaarsnota incidenteel budget beschikbaar gesteld voor 2025 en 2026 (in totaal € 12,4 miljoen), waarmee maatregelen gefinancierd kunnen worden die de gevolgen van netcongestie tijdelijk beperken en de voortgang van bouwprojecten en duurzaamheidsopgaven mogelijk maken.

Er is op dit moment geen structurele dekking beschikbaar voor deze uitgaven. De verwachting is echter dat de problematiek van netcongestie zich ook na 2026 en zeker tot 2035 zal blijven voordoen, zolang landelijke netverzwaringen nog niet zijn gerealiseerd.

Utrecht zet daarom samen met andere gemeenten in op structurele aandacht en financiering vanuit het Rijk. We maken de impact op woningbouw, economie en de gemeentelijke opgaven inzichtelijk, zodat 'netbewuste' nieuwbouw en de bijbehorende financiering onderdeel worden van nationaal beleid. Alleen op die manier kan de stad blijven doorbouwen en blijven bijdragen aan de duurzaamheidsdoelen in deze periode van beperkte netcapaciteit.

De ontwikkelingen rondom netcongestie zijn veranderlijk. Anders dan de koers geschetst in de VJN, zien we dat het nodig is om komende periode vooral in te zetten op maatregelen die directe doorgang van woningbouw en gebiedsontwikkeling mogelijk maken. Daarmee verschuift het accent van het opzetten van doorbraakteams naar het direct uitvoeren van fysieke maatregelen die bijdragen aan het verlichten van netcongestie en het realiseren van ruimtelijke ontwikkelingen. Binnenkort ontvangt u een brief met meer informatie hierover.

Vraagnummer: 52

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	We gaan versneld over naar 30km/u als norm op de meeste straten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is het effect (verschuiving over jaren en netto impact) van de kosten van dit project?
--------------	--

Antwoord:

Er is jaarlijks structureel 1 miljoen euro beschikbaar. Door eerdere kasschuiven was er in 2026 nog 0,5 miljoen euro beschikbaar. Bij het MPR2025 is voor de versnelde aanpak een deel van het budget naar voren gehaald. Vanwege de implementatie in 2026 is voor dat jaar het budget 2,21 miljoen euro geworden, in 2027 is het 1,83 miljoen euro en in 2028 0,57 miljoen euro. De uitgaven worden in de jaren na 2029 in totaal met 2,1 miljoen euro verlaagd om de verhoging voor 2026-2027 te compenseren.

Vraagnummer: 53

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Verkeersveiligheid
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	222

Vraag	Van ondernemersvereniging Lage Weide hebben we gehoord dat ze met provincie en gemeente in gesprek zijn over de aanpak van drie prioritaire verkeersveiligheidsknelpunten op het bedrijventerrein. Welke zijn dat en wat zou een goede bijdrage zijn om een start te kunnen maken met het oplossen hiervan?
--------------	---

Antwoord:

We kijken nu samen met ILW Parkmanagement Lage Weide welke drie locaties we willen onderzoeken. Op 4 december 2025 volgt weer een overleg met ILW Parkmanagement Lage Weide en willen we een keuze maken bij welke locaties we een analyse uit gaan voeren. Uit die analyse volgen mogelijke verbetermaatregelen en blijkt wat hiervan de kosten zijn.

Er is budget voor analyse van de drie locaties, de maatregelen die volgen uit de analyse moeten we prioriteren en programmeren ten opzichte van andere investeringen. We kijken daarom ook naar een koppeling met onderhoudswerkzaamheden.

Omdat we nog niet weten welke locaties we gaan onderzoeken, kunnen wij ook nog niks zeggen over de mogelijke kosten van eventuele maatregelen. Wel verwachten wij dat de plankosten tussen de € 0,5 en € 1,0 miljoen kunnen liggen. Zodra wij hier meer over weten, informeren wij u via de reguliere rapportages.

Vraagnummer: 54

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De soa-poli inclusief verstrekken PrEP wordt gecontinueerd. De driejarige pilot Transkliniek Utrecht loopt tot en met juni 2026.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	77

Vraag	Hoeveel geld is er nodig om de transzorg inzet structureel te verlengen?
--------------	--

Antwoord:

De toekomstscenario's van de Transkliniek die aan uw raad via [de raadsbrief 'Antwoordbrief over transkliniek \(M378 en T1018\) en noodfonds \(M326\)'](#) is gestuurd bevatten een financiële doorrekening van de verschillende scenario's.

Vraagnummer: 55

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	220

Vraag	Om iets te doen aan femicide is er meer geld nodig. Wanneer er extra geprioriteerd wordt vanuit de bestaande middelen, zoals de burgemeester onlangs toegezegd heeft, hoeveel is er dan nog nodig om tot een betekenisvolle aanpak te kunnen komen?
--------------	---

Antwoord:

Om een krachtige en samenhangende aanpak tegen femicide neer te zetten voor de komende jaren, willen we in kaart brengen wat er al gebeurt, de losse initiatieven verbinden tot één geheel, de coördinatie versterken, pilots implementeren en aansluiten bij bestaande landelijke initiatieven. Dit alles gericht op eerder kunnen handelen en doorpakken bij niet pluis-gevoel en doorpakken bij buikpijn situaties. Daarnaast zetten we stevig in op lobby voor Rijksfinanciering. Hiervoor is uitbreiding van capaciteit (tot 2 FTE tov de huidige 0,2 FTE) en inzetten op bewustwording (inzetten van concrete activiteiten met materieel budget) benodigd. Met een investering tot €450.000 per jaar (afhankelijk van 0,5, 1 of 2 FTE extra) kunnen we een solide basis leggen voor een toekomstgerichte aanpak.

We zijn ons ervan bewust dat dit bedrag niet voldoende is om een volledig sluitende aanpak tegen geweld tegen vrouwen te realiseren. Maar het is wél genoeg om de beweging op gang te brengen. Met deze middelen zetten we de eerste, cruciale stap. Voor de daadwerkelijke uitvoering en opschaling zullen aanvullende middelen nodig zijn.

Daarnaast draagt de aanpak van straatintimidatie ook bij aan het tegengaan van geweld tegen vrouwen. De huidige middelen voor de gehele aanpak eindigen na 2026. Om deze aanpak te continueren is structureel 250.000 euro benodigd vanaf 2027.

Vraagnummer: 56

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma Rik van der Graaf
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	Deel 1
Hoofdstuk	1.2 Majeure bijstellingen
Paragraaf	1.2.4 Veilige stad
Bladzijde (in pdf)	11
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Weerbaarheidsopgave
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er wordt gesproken over een andere voorbereiding die grootschaliger en langer van duur is. Hoe wordt bepaald welke scenario's voor Utrecht het meest urgent zijn om op te oefenen, en hoe wordt daarbij rekening gehouden met de specifieke stedelijke context?
--------------	---

Antwoord:

De basis voor keuzes over te oefenen scenario's en risico's is met name te vinden in het regionaal risicoprofiel van de VRU en de gemeentelijke doorvertaling daarvan (niet alle risico's zijn relevant voor de stad, denk aan bosbrand). Actuele ontwikkelingen, zoals de snel veranderende geo-politieke situatie, maken soms dat ook aanvullende scenario's beoefend dienen te worden. Een voorbeeld hiervan is het omgaan met effecten van hybride oorlogsdreiging en maatschappelijke ontwrichting.

Vraagnummer: 57

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	Deel 1
Hoofdstuk	1.2 Majeure bijstellingen
Paragraaf	1.2.4 Veilige stad
Bladzijde (in pdf)	11
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Weerbaarheidsopgave
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Bij het aanpassen van crisisstructuren en oefenen in de ketensamenwerking: hoe wordt voorkomen dat er dubbel werk ontstaat tussen gemeente, veiligheidsregio en Rijk, en hoe wordt de rol van de gemeente daarin scherp afgebakend?
--------------	---

Antwoord:

Door veelvuldig overleg tussen de betrokken partijen. De gemeente Utrecht voert hiertoe regelmatig overleg met de VNG, G4, VRU en het rijk (NCTV, J&V, BZK). Bij de afbakening van de rol van de gemeente wordt niet alleen gekeken naar de 'veiligheids- en crisisrol' maar ook naar de andere belangen, taken en verantwoordelijkheden van de stad.

Vraagnummer: 58

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	Deel 1
Hoofdstuk	1.2 Majeure bijstellingen
Paragraaf	1.2.4 Veilige stad
Bladzijde (in pdf)	11
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Weerbaarheidsopgave
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De financiering van de weerbaarheidsopgave is nu incidenteel. Hoe wordt structurele borging van deze aanpak richting de toekomst gegarandeerd? Over welke bedragen zouden het eventueel hebben?
--------------	---

Antwoord:

Op dit moment werken we in de gemeentebrede aanpak op weerbaarheid uit welke maatregelen genomen moeten worden om als organisatie en stad beter voorbereid te zijn op mogelijke rampen. De urgentie is hoog, we inventariseren daarom welke maatregelen we zo snel mogelijk kunnen realiseren en welke middelen daarvoor nodig zijn. Om de aanpak in de toekomst te borgen brengen we (financiële) consequenties en keuzes in beeld voor het overdrachtdossier voor de coalitieonderhandelingen. Voor de hoog urgente maatregelen hebben we op hoofdlijnen zicht op de bedragen, namelijk zo'n 3 miljoen euro. Om de kosten van alle maatregelen en de structurele borging inzichtelijk te maken lopen nog inventarisaties. Het versterken van de weerbaarheid en de veerkracht van de samenleving kunnen we niet alleen. We zijn dan ook in gesprek met het Rijk hoe het lokale, regionale en landelijke niveau elkaar kunnen versterken, ook in financiële zin. De voorbereidingen die we treffen vanuit de weerbaarheidsopgave, hebben ook effect op het verminderen van de gevolgen van netcongestie.

Vraagnummer: 59

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 3: Verstoring OO en crises
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Verstoring OO en crises Begroting 2026

Verbijzondering/context	Demonstraties
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	61

Vraag	Op welke manier worden de ervaringen uit de periodieke evaluaties van demonstraties, onder meer met organisatoren en Amnesty International, vertaald naar beleidsaanpassingen of extra middelen?
--------------	--

Antwoord:

Uw raad wordt jaarlijks geïnformeerd over het verloop van demonstraties en zaken die nog beter kunnen (zie ook vraag 61). Indien uit evaluaties blijkt dat beleidsaanpassingen of extra middelen nodig zijn, zullen hiertoe via de reguliere P&C-cyclus voorstellen worden gedaan. Zo zijn afgelopen jaar extra incidentele middelen vrijgemaakt om demonstraties beter te kunnen faciliteren. Deze middelen worden onder meer ingezet voor de inhuur van verkeersregelaars en contacten met organisatoren en betrokken partijen.

Vraagnummer: 60

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 3: Verstoring OO en crises
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Verstoring OO en crises Begroting 2026

Verbijzondering/context	Middelen en toereikendheid
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Zijn er signalen dat de incidenteel vrijgemaakte middelen voor het faciliteren van demonstraties en het voorkomen van openbare ordeverstoringen (zoals bij voetbal, kraken of maatschappelijke onrust) in de praktijk (on)voldoende blijken?
--------------	--

Antwoord:

We constateren dat de stijging van het aantal demonstraties niet afneemt, alsmede de complexiteit van demonstraties. Mogelijk is er sprake van een permanente toename. Voor nu volstaan de incidentele middelen, echter indien deze situatie aanhoudt zal er behoefte ontstaan aan aanvullende (meer structurele) middelen om demonstraties goed te kunnen blijven faciliteren.

Vraagnummer: 61

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 3: Verstoring OO en crises
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Verstoring OO en crises Begroting 2026

Verbijzondering/context	Transparantie richting raad en samenleving
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	59

Vraag	Worden de resultaten van evaluaties rond demonstraties, openbare orde en crisissituaties op een structurele manier gedeeld met de raad en inwoners, zodat er ook democratische controle mogelijk is op de balans tussen veiligheid en grondrechten?
--------------	---

Antwoord:

Ja. Uw raad wordt jaarlijks geïnformeerd over het verloop van demonstraties en geleerde punten van het voorgaande jaar, zowel in de voortgangsrapportage van de veiligheidsagenda als in een jaarlijkse brief over het verloop van en de ontwikkeling van het demonstratierecht in Utrecht. Dit is conform het door Utrecht ondertekende manifest Demonstratierecht [van Amnesty International](#) . Wanneer een specifieke situatie daar aanleiding toe geeft, wordt de raad daarover zo spoedig mogelijk separaat geïnformeerd.

Vraagnummer: 62

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 2: Tegengaan/voorkomen overlast
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Tegengaan/voorkomen overlast Begroting 2026

Verbijzondering/context	Nachtelijke inzet handhaving
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De nachtelijke inzet van handhaving is per 2024 teruggebracht naar vier nachten en verschuift in 2026 naar de late avond/vroege nacht. Op basis van welke gegevens is deze keuze gemaakt, en hoe wordt gemonitord of dit daadwerkelijk aansluit bij de piekmomenten van overlast? Hoe verhoudt dit zich tot de overlast die studenten 's nachts ervaren bij het naar huis fietsen uit uitgaansgebieden?
--------------	---

Antwoord:

Op basis van het aantal waarnemingen, waarschuwingen en boetes, maar ook op basis van de terugkoppeling van de boa's, zagen we een duidelijke afname van de handhavingsvraag waar de boa's wat in kunnen betekenen in de nacht. Daarbij speelt mee dat de overlast 's nachts vaak betrekking heeft op het strafrecht. De boa's zijn hiervoor niet bevoegd en mogen hier dan ook niet op acteren; dit is een taak voor de politie. Met de verschuiving van de nachtdienst, met uitzondering van de jaarwisseling en Koningsnacht, zijn naar onze mening de gevolgen het meest beperkt. Uiteraard houden we vinger aan de pols.

Vraagnummer: 63

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 2: Tegengaan/voorkomen overlast
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Tegengaan/voorkomen overlast Begroting 2026

Verbijzondering/context	Extra boa's
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	111

Vraag	Vanaf 2026 verdwijnen de twee extra wijkboa's in de binnenstad door het wegvallen van incidentele middelen. Welke effecten verwacht het college hiervan op de ervaren leefbaarheid en veiligheid in de binnenstad, en welke alternatieven worden overwogen om dit gat op te vangen?
-------	---

Antwoord:

Een gebied als de binnenstad is zeer dynamisch. Dit zorgt voor een aanzienlijke handhavingsvraag en daarmee voor een hoge druk op de handhaving. De extra middelen waren dan ook een waardevolle toevoeging aan de handhavingscapaciteit. Met het wegvallen van de twee extra wijkboa's neemt de druk opnieuw toe, wat gevolgen heeft voor het werk op straat. Denk hierbij aan minder surveillance en minder tijd voor het opbouwen van relaties en netwerken met bewoners, ondernemers en specifieke doelgroepen.

Vanuit de handhaving zijn er geen mogelijkheden om het wegvallen van de twee extra wijkboa's op te vangen zonder dat dit onevenredig ten koste gaat van de inzet in gebieden buiten de binnenstad, zoals eerder al aangegeven in het handhavingsverslag/-programma 2024/2025.

Vraagnummer: 64

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 2: Tegengaan/voorkomen overlast
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Tegengaan/voorkomen overlast Begroting 2026

Verbijzondering/context	Meldingen bewoners en ondernemers
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De afhandeling van meldingen door bewoners en ondernemers is gehalveerd en wordt meer data-gericht opgepakt. Hoe wordt geborgd dat bewoners nog steeds het gevoel hebben dat hun meldingen serieus worden genomen en opvolging krijgen?
--------------	---

Antwoord:

Elke melding blijft van invloed op onze inzet. Met behulp van data bepalen wij op welke wijze de inzet het meest effectief kan worden vormgegeven. Op die manier verwachten wij onze dienstverlening aan inwoners te verbeteren, onder andere door de pakkans op basis van data te vergroten.

Ondanks onze inspanningen om meldingen zo efficiënt mogelijk af te handelen en melders vroegtijdig te informeren over de verwachte afhandeltermijn en afhandelwijze, bestaat het risico dat melders de afhandeling lager zullen beoordelen. Wij zullen dit monitoren.

De genoemde halvering betreft overigens niet een vermindering van de inzet op alle meldingen, maar specifiek de meldingen inzake overlast in de openbare ruimte. Waar deze voorheen werden opgepakt door twee flexibel inzetbare voertuigen, zal dit voortaan door één voertuig worden uitgevoerd.

Vraagnummer: 65

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Aanpakken/voorkomen criminaliteit
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Aanpakken/voorkomen criminaliteit Begroting 2026

Verbijzondering/context	Digitale weerbaarheid en preventie
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De programmabegroting noemt ook preventieve programma's op scholen en digitale weerbaarheid van jongeren en ondernemers. Kan het college toelichten hoe deze activiteiten worden gemonitord op effectiviteit en bereik, en of er voldoende capaciteit is om deze preventieve rol te blijven vervullen?
--------------	--

Antwoord:

Vanuit Grenzen Stellen Perspectief Bieden wordt bijgehouden welke inzet in het kader van criminaliteitspreventie op welke school heeft plaatsgevonden. De preventieve programma's op scholen die ingezet worden vanuit GSPB worden geëvalueerd door de aanbieder zelf (bijvoorbeeld door HALT, of door JoU), en deze resultaten worden verantwoord aan de gemeente. Alleen voor de interventie Kapot Sterk wordt momenteel landelijk een effectmeting uitgevoerd door onderzoeksconsortium EPIC (Explaining, Preventing, and Intervening in organized Crime involvement). Er is vanuit GSPB vooralsnog voldoende capaciteit om de preventieve rol te blijven vervullen, maar de inzet zal mogelijk iets afnemen ivm verhoogde tarieven van aanbieders waarvoor wij niet kunnen compenseren.

Voor wat betreft programma's over digitale geletterdheid of mediawijsheid monitoren we, met in achtneming van de privacyregels, wat het bereik is van de verschillende lessen, trainingen en programma's. Dat doen we bijvoorbeeld met de aanbieders, zoals Bibliotheek, JoU of HackShield. Dat kan gaan om aantallen deelnemers of reacties van deelnemers. Ook bespreken we (anoniem) de ervaringen die de trainers en/of jeugd- en onderwijsprofessionals hebben opgedaan tijdens deze interventies. Voor ondernemers kiezen we ervoor om hen te vragen naar ervaringen tijdens trainingen en indien mogelijk achteraf vragenlijsten voor te leggen. De opbrengsten worden gebruikt om het aanbod verder te optimaliseren en aan te passen.

Deze activiteiten worden uitgevoerd uit incidentele middelen ('digitale weerbaarheid') die in het coalitieakkoord beschikbaar zijn gesteld tot en met 2026.

Vraagnummer: 66

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Aanpakken/voorkomen criminaliteit
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Aanpakken/voorkomen criminaliteit Begroting 2026

Verbijzondering/context	Drugscriminaliteit & jongeren
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De toelichting vermeldt dat bij afnemende inzet op drugsgerelateerde criminaliteit het risico op een parallelle schaduweconomie en meer geweld in kwetsbare wijken toeneemt, en dat kwetsbare jongeren hierdoor minder intensief begeleid kunnen worden. Kan het college concreet aangeven welke prioriteiten zullen vervallen als de gemeentelijke cofinanciering wegvalt, en hoe het de effecten op de veiligheid van deze wijken en de jongeren praktisch zal mitigeren?
--------------	---

Antwoord:

De aanpak 'Grenzen Stellen, Perspectief Bieden' is een integrale aanpak, waarbij het gehele pakket aan maatregelen tezamen de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit tegengaat. De kracht van het geheel van de aanpak komt te vervallen bij het wegvallen van de gemeentelijke cofinanciering.

Alhoewel er geen keiharde afspraken gemaakt zijn over cofinanciering, bestaat het risico dat het Rijk haar bijdrage ook verlaagt als wij onze cofinanciering verlagen. Hoewel we met behulp van de financiering vanuit het Rijk (Preventie met Gezag) zullen kunnen blijven inzetten op de preventieve inzet en inzet vanuit de PGA, zal het wegvallen van gemeentelijke financiering ook daar effect hebben. Concreet zal dit betekenen dat er minder jongeren begeleid kunnen worden (minder PGA experts), dat er minder jongeren op bijv. scholen en via jongerenwerk bereikt worden (minder preventieve inzet), dat de gebiedsgerichte aanpak op bijv. BTNO en ASW – en de reeds geboekte voortgang in deze gebieden – komt te vervallen (minder preventieve inzet en toezicht en handhaving) en dat de vermenging van criminelen met bijv. de zorg minder goed kan worden aangepakt (zowel preventief als repressief – aanpak ondermijning in de zorg) waardoor kwetsbare doelgroepen in onze stad meer risico zullen lopen. Dit leidt er onder andere toe dat er meer (kwetsbare) jongeren uit beeld raken dan wel niet in beeld komen, dat het woon-, leef- en ondernemersklimaat wordt aangetast door bijv. meer incidenten (denk aan explosieven en beschietingen) in de openbare ruimte, (jongeren)overlast, drugshandel op straat en verloedering van het straatbeeld, dat mogelijk het vertrouwen in de overheid daalt en dat de aantrekkingskracht voor jongeren richting een criminele carrière groter wordt. Het mitigeren van de effecten op de veiligheid van deze wijken en de jongeren als gevolg van de wegvallende bijdrage en bijhorende inzet is slechts zeer beperkt mogelijk. Daar waar die inzet op dit moment plaatsvindt - en dus weggetrokken wordt - zullen nieuwe veiligheidsproblemen ontstaan door het wegvallen preventie en mogelijke waterbedeffecten.

Vraagnummer: 67

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Risico's
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Veilige stad Risico's Begroting 2026

Verbijzondering/context	Term 'Midden-Oosten conflict'
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Klopt het dat met Midden-Oosten conflict bedoeld wordt op de Genocide in palestina, die wij conform de aangenome motie zo benoemen?
--------------	---

Antwoord:

Met het Midden-Oosten conflict wordt bedoeld op de bredere spanningen die samenhangen met de situatie in het Midden-Oosten. Onderdeel hiervan is het genocidale geweld door Israël.

Vraagnummer: 68

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Risico's
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Veilige stad Risico's Begroting 2026

Verbijzondering/context	Capaciteitsvraag door 'Midden-Oosten conflict'
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan inzichtelijk gemaakt worden waarom de crisis in het midden oosten (genocide palestina) meer capaciteit vraagt? Wat kost dit concreet aan middelen en waarvoor worden deze uitgegven?
--------------	--

Antwoord:

De situatie leidt onder meer tot een toename van het aantal demonstraties in de stad, spanningen tussen groepen en tevens excessen (verstoren raadsvergadering, bekladdingen, bedreigingen). Dit vergt extra capaciteit bijvoorbeeld om dialoog aan te gaan, demonstraties te faciliteren en soms ook om specifieke personen of groepen beter te kunnen beschermen. Er bestaat geen concreet overzicht van de benodigde middelen omdat dit uit de staande capaciteit komt.

Vraagnummer: 69

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Energieverbruik Begroting 2026

Verbijzondering/context	Bewonersparticipatie en communicatie
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De frequentie van bewonersbrieven en het Klimaatpanel wordt teruggebracht. Hoe borgt het college dat bewoners nog steeds voldoende geïnformeerd en betrokken worden, en dat initiatieven zoals buurtcollectieven niet stagneren door verminderde communicatie?
--------------	--

Antwoord:

In Utrecht werken we volgens 'Samen stad maken' aan participatie met de instrumenten die daaronder zijn ontwikkeld. Totdat de landelijke condities op orde zijn (wet- en regelgeving en betaalbaarheid) is de focus in de Buurtaanpak aardgasvrij verschoven naar aardasvrij-ready. Dat betekent dat er op dit moment minder bijeenkomsten voor bewoners plaatsvinden en daardoor ook minder uitnodigingen (brieven) nodig zijn. Voor aardgasvrij-ready en besparen is onze aanpak meer doelgroepgericht en werken we via de aanpak Energieke buurten waarin we werken met lokale netwerkorganisaties en onder andere meer gerichte communicatie inzetten. Daarvoor maken we meer gebruik van social media. Het Klimaatpanel gaat in aantal terug; we houden 2x per jaar een Klimaatpanel over Energie. Voor buurtinitiatieven behouden we de huidige ondersteuning.

Vraagnummer: 70

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Energieverbruik Begroting 2026

Verbijzondering/context	Netcongestie en technische risico's
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	124,143

Vraag	Het programma noemt stimulering van ehubs op bedrijventerreinen en maatregelen tegen netcongestie. Kan het college aangeven hoe het risico van netoverbelasting wordt gemonitord en welke prioriteiten gelden bij eventuele capaciteitsproblemen, zodat duurzame energieopwekking niet wordt belemmerd?
--------------	---

Antwoord:

In een e-hub delen bedrijven elektriciteit met elkaar via een groepscontract dat ze hebben afgesloten met de netbeheerder. De principes werken hier hetzelfde als bij een individueel contract. De groep mag niet de maximale overeengekomen capaciteit overschrijden. In het groepscontract is de totaal beschikbare capaciteit minder dan de optelsom van de individuele contracten van de deelnemende bedrijven. Op deze wijze komt er meer capaciteit vrij voor het net. De bedrijven in een e-hub monitoren via slimme meters en een energiemanagementsysteem (EMS) hun energiegebruik (afname en opwek), op deze manier verdelen ze onderling de beschikbare energie en zorgen ze dat ze niet de capaciteit van hun groepscontract overschrijden. Mochten zij de gezamenlijke maximale capaciteit overschrijden dan wordt ergens in het systeem automatisch de capaciteit teruggeschakeld. Bijvoorbeeld schakelt de koeling van een bedrijf met vriezers iets terug in temperatuur. Ook Stedin monitort het verbruik. Zij kunnen dit op afstand uitlezen. Bij overschrijding ervan volgt een waarschuwing en uiteindelijk boetes, zoals ook bij individuele contracten gebeurt. De gemeente Utrecht kan de netbelasting zelf niet monitoren, want heeft hier geen inzicht in, dat heeft alleen Stedin. Wel voert de gemeente gesprekken met Stedin om zicht te krijgen op de hoeveelheid beschikbare ruimte op het net.

Vraagnummer: 71

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Energieverbruik Begroting 2026

Verbijzondering/context	Stopzetten van activiteiten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Met de hervormingsbezuinigingen stopt de gemeente met de trekker arbeidsmarkt energie, stimulerend toezicht bij bedrijven en pro-actieve inzet in niet-focusgebieden. Kan het college aangeven welke effecten dit heeft op het behalen van de doelstellingen voor duurzame warmte en energie-efficiëntie in de gebouwde omgeving?
--------------	---

Antwoord:

We verwachten dat het effect op het realiseren van de klimaatdoelstellingen vooralsnog beperkt blijft door deze bezuinigingen ([raadsbrief 27 mei 2025](#)). Het realiseren van de doelstellingen staat op dit moment vooral onder druk door ontwikkelingen zoals de vertraging bij de wet- en regelgeving en niet zozeer door de beschikbaarheid van de financiële middelen. Voor de arbeidsmarkt hebben we een platform in ontwikkeling dat door de (markt)partijen zelf moet worden verder gebracht in 2026. Voor het stimulerend toezicht geldt dat per ingang van 1 januari 2025 de wettelijke toezichtstaken over gegaan zijn naar de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD Utrecht). Het effect van het wegvallen van het stimulerende deel verwachten we grotendeels op te vangen door informatie over toekomstige wet- en regelgeving te integreren in bestaande gemeentelijke energieprojecten en -instrumenten en ook door opschaling van een maatwerkaanpak voor grotere instellingen door de RUD. Voor de niet-focusgebieden geldt dat meer inzet niet helpt zolang de ontwerpende onderzoeken naar Nieuwe Hollandse Waterlinie nog lopen of omdat de bijdrage aan de doelstelling beperkt is (solar carports).

Vraagnummer: 72

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Risico's
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Risico's netcongestie
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De toelichting geeft aan dat Utrecht momenteel in congestiefase 1 zit en dat zonder ingrijpende maatregelen in 2026 congestiefase 2 dreigt, waardoor zowel groot- als kleinverbruikaansluitingen op een wachtlijst komen. Kan het college concreet aangeven welke ontwikkelingen en verduurzamingsprojecten hierdoor in gevaar komen, welke prioriteiten worden gesteld bij het toewijzen van beschikbare aansluitingen, en welke effecten dit heeft op de energietransitie en woningbouw in de stad?"
--------------	--

Antwoord:

Concreet inzicht in de wachtlijst voor groot- en kleinverbruikers ligt bij Stedin. Als gemeente hebben we niet de rol en taak in het prioriteren wie een aansluiting krijgt, maar voorzien we wel een impact, bv op onze woningbouwontwikkelingen. We zien dat bewoners en bedrijven steeds vaker tegen de problematiek van netcongestie aanlopen, bijvoorbeeld het aanvragen van nieuwe aansluitingen of bij het vergroten van aansluitingen om te verduurzamen. We voeren gesprekken met het rijk om meer invloed te hebben op deze prioritering en reservering. Het blijft moeilijk de omvang van de consequenties concreet te maken.

Ondertussen zien we dat bewoners en bedrijven meer en meer bezig zijn met slimme oplossingen. We bieden vanuit de gemeente ondersteuning en begeleiding met ons reguliere energiebesparend instrumentarium, onder andere subsidies.

Daarnaast zien we dat er meer en vaker wordt gekeken naar inzet van -tijdelijke- gasgeneratoren. Belangrijk is dat dit tijdelijk is en samengaat met de inzet op netbewuste nieuwbouw en past binnen het toekomstige energiesysteem.

Vraagnummer: 73

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Risico's
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Risico's netcongestie
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De toelichting geeft aan dat netcongestie kan leiden tot vertraging bij het aansluiten van opwekprojecten zoals zon op dak, zonnevelden en wind, waardoor minder duurzame elektriciteit wordt opgewekt. Kan het college toelichten welke concrete projecten mogelijk vertraging oplopen, welke prioriteiten worden gesteld bij aansluiting, en hoe de gemeente borgt dat de energietransitie ondanks deze netbeperkingen op schema blijft?
--------------	--

Antwoord:

De netaansluitingen voor de drijvende zonneparken op de Haarrijnse en Nedereindse plas zijn nog niet zeker. Ook ondernemers met grote daken krijgen geen netaansluiting voor teruglevering van zonne-energie. Als netcongestie ook aanhoudt na 2030 krijgen grootschalige opwekprojecten langs de A12 en op Lage Weide met beperkingen te maken. We onderzoeken, samen met initiatiefnemers en ondernemers, hoe opwek en afname zo netbewust en slim mogelijk kan worden gerealiseerd, zowel individueel als collectief. Een voorbeeld van een individuele oplossing is een directe lijn met een gebruiker, zoals bij Meijerwetering waar de waterzuivering direct stroom krijgt uit het zonnepark. Een collectieve oplossing is bijvoorbeeld een energiehub gecombineerd met lokale opwek; we gaan dit onderzoeken in Lage Weide.

Vraagnummer: 74

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 3: Prettig samenleven
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	We werken aan bewustwording over opvattingen over mannelijkheid en vrouwelijkheid die de sociale gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen in de weg zitten, en bieden handelingsperspectief voor zowel mannen als vrouwen om dit tegen te gaan.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe wilt het college deze bewustwording en handelingsperspectieven in de praktijk concreet vormgeven?
--------------	---

Antwoord:

Wij willen dit vormgeven met campagnes en andere communicatiemiddelen, toolkits en workshops (o.a. inzet op sociale normen/ omgang en mannenemancipatie).

Vraagnummer: 75

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 3: Prettig samenleven
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Bezuinigingen zullen vooral ten koste gaan van subsidies aan externe partners en projecten en pilots. NB: voor het substantieel verlagen van lopende subsidies dient een redelijke opzegtermijn in acht te worden genomen.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Dit treft vaak juist de innovatieve en kleinschalige initiatieven waar studenten actief bij betrokken zijn, bijvoorbeeld rond mentale gezondheid en LHBTIQ+-inclusie. Hoe gaat het college voorkomen dat deze bezuinigingen onevenredig ten koste gaan van dit soort vernieuwende projecten en dat er voldoende laagdrempelige, inclusieve ondersteuning voor jongeren behouden blijft?
--------------	---

Antwoord:

Deze passage beschrijft de beïnvloedbaarheid van deze doelstelling; het gedeelte dat voor heroverweging meegenomen kan worden. Dit percentage is 11%. Dit wil niet zeggen dat hierop in 2026 bezuinigd gaat worden.

Daarnaast is in het budget voor de komende jaren 500.000 euro gereserveerd voor de nadere regel inclusie en diversiteit, waaruit juist de genoemde innovatieve en kleinschalige initiatieven gefinancierd worden.

Vraagnummer: 76

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 4: Toegankelijke welzijnsaccommodaties
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De gemeente heeft als taak om algemene voorzieningen te bieden aan ingezetenen die maatschappelijke ondersteuning behoeven. De exacte invulling hiervan is niet strak vastgelegd waardoor de beïnvloedbaarheid van dit onderdeel relatief groot is. Besparingen zullen ten kosten gaan van het aantal buurthuizen (incl. in zelfbeheer via subsidies), jongerenhuiskamers en beheerde speeltuinen (incl. in zelfbeheer via subsidies), waardoor vastgestelde normen van verdeling over de stad en kwaliteit niet behaald kunnen worden.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is ervoor gekozen om specifiek te besparen op jongerenhuiskamers, terwijl juist in de huidige context de mentale gezondheid van jongeren onder druk staat en er een grote behoefte is aan laagdrempelige voorzieningen die sociale steun en verbinding mogelijk maken?
--------------	---

Antwoord:

De benoemde tekst gaat over de Beïnvloedbaarheid van de doelstelling en is bedoeld om hier inzicht in te geven: móchten we bezuinigen op deze doelstellingen, zal dit mogelijk ten koste gaan van het aantal buurthuizen, jongerenhuiskamers of beheerde speeltuinen. We gaan dus niet bezuinigen op specifiek jongerenhuiskamers.

De enige Hervormingsbezuiniging die wel raakt aan jongerenhuiskamers is de inzet op slim ruimtegebruik van panden in de stad (onderdeel van dienstverleningsconcept). We gaan samen met onze partners in de stad inzetten op een effectief en efficiënt ruimtegebruik, waarbij we bekijken of we meerdere functies in één accommodatie onder kunnen brengen. Uitgangspunt daarbij is dat de functies elkaar kunnen versterken. We hanteren de normen in de beleidskaders voor Jongerenhuiskamers in de wijk en buurtcentra met als basis het [Koersdocument – Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen](#).

Sinds 2022 zijn er aanvullend op de norm structureel 4 extra jongerenhuiskamers gerealiseerd in de stad met aanvullende middelen. De gemeente blijft voldoen aan de gestelde normen per wijk, hiermee is het niet halen van de normen niet aan de orde.

Vraagnummer: 77

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De driejarige pilot Transkliniek Utrecht loopt tot en met juni 2026.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	54

Vraag	Is in de begroting rekening gehouden met de mogelijkheid dat de driejarige pilot Transkliniek Utrecht na juni 2026 wordt omgezet in een structurele voorziening?
--------------	--

Antwoord:

De toekomstscenario's van de Transkliniek die aan uw raad middels [de raadsbrief 'Antwoordbrief over transkliniek \(M378 en T1018\) en noodfonds \(M326\)'](#) is gestuurd bevatten een financiële doorrekening van de verschillende scenario's.

Vraagnummer: 78

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.begroting-2026.nl/p62595/volksgezondheid

Verbijzondering/context	Het college ambieert een stijging in het percentage Utrechtse jongvolwassenen met een (zeer) goed ervaren gezondheid.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke specifieke maatregelen onderneemt het college op het verbeteren van de (zeer) goed ervaren gezondheid van Utrechtse jongvolwassenen, en op welke manier dragen deze maatregelen concreet bij aan het behalen van dit doel?
--------------	--

Antwoord:

We ambieren een stijging in het percentage van alle Utrechters met een (zeer) goed ervaren gezondheid, waaronder ook jongvolwassenen. Het [Utrechts gezondheidsmodel](#) maakt duidelijk dat alle gemeentebrede maatregelen voor jongvolwassenen direct of indirect bijdragen aan de ervaren gezondheid.

Denk bijvoorbeeld aan het uitvoeringsprogramma 'Samenwerken met Jeugd' vanuit de doelstelling 'Veerkracht en de pedagogische basis' en het invullen van de omgevingsvisie USP vanuit de doelstelling 'Stedelijke omgeving'. Specifiek vanuit de doelstelling Volksgezondheid draagt o.a. onderstaande inzet bij aan de ervaren gezondheid van jongvolwassenen:

- Uitvoeringsprogramma mentale gezondheid: Injebol campagne
- Rijksvaccinatieprogramma: gratis inhalen van alle vaccinaties voor alle 16- en 17-jarigen
- De gezonde schoolaanpak: scholen ondersteunen op thema's als welbevinden en middelenpreventie en seksuele gezondheid
- Verslavingspreventie: o.a. deskundigheidsbevordering docenten, voorlichting voor ouders en (peer-to-peer) voorlichting voor studenten
- Gemeentebrede advisering over gezondheid waaronder -de invloed van verdichten op de mentale gezondheid en sociale cohesie

Vraagnummer: 79

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Risico's
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De groei van de stad leidt tot druk op de beschikbare ruimte, middelen en voorzieningen en daarmee een gezonde leefomgeving. Als de vierkante meters en de middelen voor de maatschappelijke voorzieningen, waaronder sportaccommodaties, plekken voor cultuur en buurtcentra, onvoldoende meegroeien ontwikkelt de stad zich niet in balans.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe houdt het college in de ruimtelijke en financiële planning rekening met de groeiende druk op studentenvoorzieningen, zoals studieplekken, sportaccommodaties, cultuurvoorzieningen en ontmoetingsplekken, zodat ook deze voorzieningen in balans meegroeien met de ontwikkeling van de stad?
--------------	--

Antwoord:

We houden rekening met de druk op voorzieningen voor alle Utrechters, waaronder studenten. We wegen jaarlijks integraal de financiële aspecten in de programmabegroting. En we volgen de ontwikkelingen omtrent de (bezuinigingen op) rijkssubsidie voor de onderwijsinstellingen, die mogelijk invloed hebben op de studentenvoorzieningen. We geven in het Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen (link) uitgangspunten en richtlijnen voor het ontwikkelen van maatschappelijke voorzieningen op basis van staand beleid. Ook in de Sociale Visie Utrecht biedt de verschiemaker gezond samen leven een kader voor deze voorzieningen. Denk bijvoorbeeld aan het realiseren van sport- en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte, in bouwprojecten waar ook studentenwoningen komen. Op het USP krijgt dit momenteel een extra impuls doordat we (i) ontmoetingsruimte en community building ondersteunen, (ii) een pop-up ontmoetingsruimte mede inrichten en (iii) het Coimbraplein herinrichten; alles in samenwerking met partners UU, HU en SSH. Ook met het nieuwe Convenant Studentensport werken we aan toegankelijke en gevarieerde sportvoorzieningen voor studenten (link).

Link koersdocument: [Koersdocument – Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen](#)

Link convenant: [Meer sport, minder stress: Utrecht investeert in studentensport | gemeente Utrecht](#)

Vraagnummer: 80

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijkma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Risico's
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De online leefwereld wordt steeds belangrijker. Op inhoud zien we dat wat online gebeurt, grote impact heeft, met name op jongeren. Vanwege de groeiende macht van bigtech en de groeiende mogelijkheden online voor extreme meningen en content, verwachten we dat de komende jaren hier steeds meer aandacht op nodig is.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op welke wijze monitort de gemeente de impact van de online leefwereld, extreme content en de macht van bigtech op met name jongeren, en is er een specifiek beeld van hoe dit zich in Utrecht manifesteert?
--------------	--

Antwoord:

In 2024 is een Utrechtse Online Coalitie (UOC) opgezet. Hierin werken we met partijen uit de stad (o.a. JoU, DOCK, sociaal domein, Bibliotheek Utrecht, politie, onderwijs, Vreedzaam en Mediateam) onder actieve belangstelling van diverse ministeries (BZK, SZW) en de NCTV aan een online aanpak. Hiertoe ontwikkelden we een gezamenlijke visie, werken we samen in concrete projecten en komen we regelmatig samen voor kennis- en productuitwisseling. De UOC is ontstaan vanuit de [aanpak Utrecht Zijn We Samen 2.0](#). We bespreken met de betrokken partners onder andere de (mentale) impact van de online leefwereld op de Utrechtse samenleving, in het bijzonder kinderen, jongeren en hun ouders. Daarnaast hebben we trainingen voor professionals georganiseerd over online radicalisering en nihilistisch geweld. Zodat professionals bewust zijn van de ontwikkelingen en dit beter kunnen signaleren. We staan verder in verbinding met nationale partners om de online aanpak van extreme content onder de aandacht te houden. Er is (nog) geen concreet beeld van hoe deze ontwikkelingen zich specifiek manifesteren onder de Utrechtse jongeren. We onderzoeken daarom momenteel de mogelijkheden om te komen tot een verantwoorde vorm om de trends in Utrecht in beeld te brengen, bij voorkeur samen met kinderen en jongeren, zodat jeugd- en onderwijsprofessionals daarop hun hulp en/of inzet kunnen afstemmen. Zie ook [Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid](#) en [Uitvoeringsprogramma mentale gezondheid](#).

Vraagnummer: 81

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Risico's
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De houdbaarheid van het sociaal domein staat onder druk. Ingezette koers om het sociaal domein te hervormen leidt ook tot extra verwachtingen van de sociale basis, en een hogere druk voor o.a. informele zorgorganisaties, welzijnswerk, vrijwilligers en mantelzorgers.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe wordt bij het mitigeren van de risico's van de hervormingen in het sociaal domein specifiek rekening gehouden met jonge mantelzorgers, die vaak onzichtbaar zijn omdat zij zichzelf niet als mantelzorger herkennen, terwijl zij al onder grote (prestatie)druk staan en juist extra ondersteuning nodig hebben?
--------------	--

Antwoord:

Met het [uitvoeringsprogramma Zorgen voor Elkaar](#) is er expliciet oog voor het bereiken van jonge mantelzorgers als doelgroep.

We willen dat jonge mantelzorgers zich erkend en gezien voelen. Dat begint voor jongeren bij de bewustwording dat zij ook mantelzorger kunnen zijn.

Dit doen we door:

- te blijven investeren op samenwerking met het onderwijs, door gastlessen op het VO en MBO.
- Het traject Mantelzorgvriendelijke school op één VO of MBO school.
- Behoud waarderingsactiviteiten tijdens de Week van de jonge mantelzorger.
- Mantelzorg Utrecht heeft expliciet voor jonge mantelzorgers webpagina's, zoals [Ben ik een jonge mantelzorger?](#).
- Ook is er de website [Jonge mantelzorgers in Utrecht en omgeving](#) waarmee jongeren kunnen nagaan wat mantelzorger zijn inhoudt.

We verkennen andere manieren om jonge mantelzorgers te ondersteunen, zoals bijv. Respijtzorg Thuis door Hups, waarbij extra aandacht is voor gezinnen.

We blijven samen met Mantelzorg Utrecht, jonge mantelzorgers en professionals signalen uit de stad volgen, om aan de hand daarvan onze inzet op jonge mantelzorgers te prioriteren.

Vraagnummer: 82

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 1: Eigen pad in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	2026 is het laatste jaar van het 'mbo-uitvoeringsplan 2023-2026: Waardering voor vakmanschap' en onze inzet om stagediscriminatie te bestrijden.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe wordt er na 2026 geborgd dat de inzet tegen stagediscriminatie en de ambities uit het mbo-uitvoeringsplan worden voortgezet en is hier in de begroting al rekening mee gehouden?
--------------	--

Antwoord:

Zowel het 'mbo uitvoeringsplan 23-26: Waardering voor vakmanschap' en de daaronder vallende 'aanpak Utrechtse inclusieve stagemarkt' lopen eind 2026 af. Naar verwachting zijn alle gestelde doelen en resultaten dan gerealiseerd en geborgd binnen de reguliere werkzaamheden van gemeente en mbo-instellingen. In Q1 2026 rapporteren we naar uw raad over de voortgang op de resultaten in de jaarlijkse voortgangsrapportage. In de begroting zijn na 2026 geen middelen opgenomen voor een vervolg op het mbo uitvoeringsplan.

Vraagnummer: 83

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 3: Veerkracht en de pedagogische basis
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Als je 18 wordt: we blijven de informatievoorziening verbeteren voor jongeren die 18 worden.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat houdt de verbetering van de informatievoorziening voor jongeren die 18 worden concreet in: op welke wijze wordt de overgang van 18-naar 18+ praktisch ondersteund, zodat jongeren hier goed op worden voorbereid?
--------------	---

Antwoord:

Begin 2025 zijn de verjaardagskaart '18 worden!' en de gemeentelijke website voor jongeren over '18 worden' geëvalueerd. Deze evaluatie was positief en heeft geleid tot diverse verbeteringen: de voorgestelde verbeteringen (uitleg bij woorden alimentatie en donor) zijn doorgevoerd. Daarnaast worden op de website teksten aangevuld, zo wordt bijvoorbeeld informatie over diensten als Klarna toegevoegd. Naast de verjaardagskaart en de info op de website krijgen de meeste leerlingen op school les over geld en geldzaken en 18 worden. Ook biedt U Centraal verschillende geldzaken-gerelateerde "lessen", waaronder financiële cursussen voor volwassenen zoals de Budgetcursus en een gastles voor middelbare scholieren en studenten genaamd 18 jaar? Word Geldwijzer!

Vraagnummer: 84

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De mutaties reserves zijn 1.011 miljoen euro. Deze hebben betrekking op: Onttrekking jongeren ontmoetingsplekken (0,221 miljoen euro) Onttrekking aanpak MBO stagediscriminatie (0,090 miljoen euro)
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Aan welke concrete maatregelen worden de onttrekkingen uit de reserves voor jongerenontmoetingsplekken en de aanpak van MBO-stagediscriminatie besteed?
--------------	---

Antwoord:

De middelen voor de jongerenontmoetingsplekken (0,221 miljoen euro) zijn uit de reserve onttrokken om in 2025 te werken aan de realisatie en renovatie van de jongerenontmoetingsplekken. Zo worden onder andere 7 jongerenhuiskamers heringericht en worden de middelen ingezet om jongerenontmoetingsplekken te realiseren in Vleuten/De Meern, Noord-West (Plantage) en Leidsche Rijn.

Daarnaast zijn er binnen het mbo-uitvoeringsplan 40 duizend euro van de onttrekkingen ingezet voor de aanpak voor een inclusieve stagemarkt, specifiek voor een herhaling van het Verwey-Jonker onderzoek dat we op verzoek van uw raad hebben vervroegd naar 2025. Dat onderzoek wordt op dit moment uitgevoerd.

De overige 50 duizend euro waren gereserveerd voor een bewustwordingscampagne onder mbo-studenten over stagediscriminatie maar deze campagne kon onverwachts gefinancierd worden vanuit structurele subsidiemiddelen. Deze reguliere middelen worden voor het mbo-uitvoeringsplan aan de vier Utrechtse mbo-instellingen gezamenlijk beschikt. Zoals in de 2e Berap vermeld, is dit bedrag teruggevloeid naar de algemene middelen.

Vraagnummer: 85

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	259
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er is momenteel tijdelijke financiering beschikbaar voor activiteiten die bijdragen aan een hogere vaccinatiegraad.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	20, 185, 218

Vraag	Op welke manier kan de gemeente Utrecht eigen structurele middelen vrijmaken om deze activiteiten op de lange termijn te waarborgen?
--------------	--

Antwoord:

Bij de Voorjaarsnota 2025 is er al een integrale afweging gemaakt en heeft de Raad besloten dat de inzet voor het verhogen van de vaccinatiegraad een noodzakelijke bijsturing is en deze structureel als P.M. post aanvullend op de knelpunten meegenomen. Afhankelijk van wat er aan middelen vanuit het Rijk komt, kan de raad besluiten om (structureel) extra middelen voor een effectieve aanpak toe te kennen bij het eerstvolgende integrale afweegmoment.

Incidenteel hebben we 730.000 euro ontvangen van het Rijk welke deels in 2025 en deels in 2026 ingezet gaat worden. Afhankelijk van de structurele aanpak (hoeveel wijken, hoe fijnmazig) hebben we een bedrag nodig van structureel tussen de € 0,2 en € 0,9 miljoen om dit te continueren. (zie ook vraag 20, 185 en 218).

Vraagnummer: 86

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	259
URL / Blz op website	https://utrecht.begroting-2026.nl/p62595/volksgezondheid

Verbijzondering/context	Het college ambieert een stijging in het percentage Utrechtse jongvolwassenen met een (zeer) goed ervaren gezondheid.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In welke mate heeft het college zicht op de totale groep 18+ ers die geen inenting hebben gehad voor HPV? Welke bedrag zou er voor nodig zijn om die groep toch een (goedkopere) vaccinatie te laten halen (door bijvoorbeeld campagnes)?
--------------	---

Antwoord:

Het Rijksvaccinatieprogramma, en daarmee onze taak en inzet, loopt tot 18 jaar. Wij hebben geen zicht in de aantallen 18+ die geen HPV inenting hebben gehad. In 2022-2023 is een grootschalige landelijke campagne geweest voor 11-26 jarigen om dit vaccin in te halen. En op dit moment bieden wij in Utrecht gratis alle 16 en 17- jarigen de mogelijkheid om alle vaccinaties in te halen. Dit doen wij in samenwerking met GGDru en als onderdeel van het actieplan verhogen vaccinatiegraad. De kosten van 2 HPV vaccins (nodig voor effectieve bescherming) plus kosten voor het zetten, zijn ongeveer 390,- euro per persoon. Dit is exclusief campagnekosten.

Vraagnummer: 87

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Verskillende effectindicatoren laten zien dat de ambities niet volledig zijn gehaald, waaronder opleveringen permanente woningen, vergunde nieuwbouwwoningen en de relatieve verandering van het aantal toewijzingen tov het aantal actief woningzoekenden. Er zit veel in de planvoorraad, maar dat was dit jaar ook al zo.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke niet reeds toegepaste beleidsmaatregelen zijn mogelijk om het woningaanbod als gemeente Utrecht te vergroten?
--------------	---

Antwoord:

Het oplossen van het woningtekort vraagt een lange adem. Op 12 juni 2025 is de beleidsnota Wonen en Volkshuisvesting vastgesteld. Hierin zijn nieuwe beleidsmaatregelen en doorontwikkeling van beleid benoemd. Op basis van dit beleidskader wordt onder andere gestreefd naar het bouwen van voldoende betaalbare woningen. Daarnaast is opgenomen om de bestaande voorraad beter te benutten. Daarin is onder andere opgenomen dat we het beleid rondom woningdelen evalueren en kijken naar versoepeling van splitsen. In de beleidsnota is aangegeven dat een deel van de maatregelen nog niet uitgevoerd kunnen worden of later worden afgeschaald door het ontbreken van financiële dekking.

Vraagnummer: 88

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	55
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Als nieuwe activiteit in het begrotingsjaar staat genoemd de extra inzet op huisvesting van jongeren.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan er overzichtelijk weergegeven worden welke specifieke maatregelen dit betreft en wat de financiële inzet is bij die verschillende maatregelen?
--------------	--

Antwoord:

We zetten in op woningdelen en op het realiseren van jongerenwoningen. Daarnaast maken we met de corporaties afspraken over het aftoppen van de huurprijzen van sociale huurwoningen en het labelen van deze woningen voor jongeren. Dat blijven we doen.

In de Beleidsnota Wonen en Volkshuisvesting is de huisvesting van jongeren als nieuwe doelgroep toegevoegd. Dit stelt ons extra in staat om op basis van beleid in de gebieden het gesprek te voeren over woonprogramma's in nieuwbouwprojecten. Hetzelfde geldt voor het gesprek over het beschikbare aanbod van corporaties in de bestaande sociale huurwoningvoorraad. De financiële inzet betreft uren binnen de bestaande begroting van Wonen.

Vraagnummer: 89

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	230
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er is een nieuwe activiteit die bestaat uit het vergroten van de kennis en bewustwording van Utrechters in geprivilegieerde posities
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe ziet dit er concreet uit? Er wordt ook gesproken van het stimuleren van initiatieven die laten zien hoe je dat privilege kunt inzetten voor anderen en een inclusieve stad, om welke initiatieven gaat dat op dit moment? Betekent stimuleren in dit geval ook financieel ondersteunen, of hoe wordt dat anders ingevuld?
--------------	---

Antwoord:

Deze voorgenomen activiteit is vastgelegd in één van de speerpunten voor 2026-2027, die deze zomer met de stad samen zijn vastgesteld. De speerpunten dienen als richtinggevend voor inschrijvingen op de subsidieregeling inclusie en diversiteit, waarvoor partijen tot 1 oktober konden aanmelden. Dit betekent allereerst dat ook op dit speerpunt organisaties en inwoners van de stad een subsidieaanvraag konden indienen. Daarnaast kijken we ook met het bestaande inclusienetwerk hoe we privilege beter inzetbaar kunnen maken, en hoe we inwoners aan elkaar kunnen koppelen.

Vraagnummer: 90

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 4: Informatie en dienstverlening
Bladzijde (in pdf)	38
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoezo wordt ingezet op een beoordeling van 7,2 voor de indicator 'klanttevredenheid eerstelijns contactmomenten', wanneer dit in 2024 een 8,1 betrof? En heeft dit te maken met het sluiten van het KCC op woensdag- en vrijdagmiddag na 13:00 uur?
--------------	---

Antwoord:

Nee dit heeft niet te maken met de bezuiniging. Al een aantal jaren is het onze ambitie om een gelijkblijvend niveau (7,2) van klantwaardering voor onze dienstverlening te behouden. Dat is in 2024, met een klantwaardering van 8,1, goed gelukt.

Vraagnummer: 91

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 4: Afval voorkomen
Bladzijde (in pdf)	108
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In de begroting staat dat er in 2026 een pilot start voor de inzameling van groente-, fruit- en etensresten (gfe) bij de hoogbouw, waarbij het gfe+t-systeem wordt uitgebreid en de huidige citybins worden vervangen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan het college toelichten hoeveel huishoudens bij deze pilot betrokken worden, welke alternatieve inzamelvoorzieningen hiervoor worden geplaatst en wat de verwachte milieuwinst (bijv. toename gescheiden gfe-inzameling en afname restafval) is?
--------------	---

Antwoord:

In de pilot zijn circa 8.000 huishoudens betrokken. Deze huishoudens gaan gebruik maken van één van de 120 gfe-containers die we gaan plaatsen. De gfe-container hebben we in de Raadsbrief Voortgang Gemeentebrede inzameling groente, fruit, etensresten en tuinafval (gfe+t) besproken. We verwachten dat er per inwoner die gebruik gaat maken van deze container er ongeveer 10 kg per jaar meer gfe gescheiden wordt. Dit gaat echter wel om een aanname en we blijven de resultaten tijdens de pilot nauwkeurig monitoren.

<https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/dede615d-1c68-4831-ade1-8fe8ddda06b2>

Vraagnummer: 92

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstelling 1: Werknemers en -gelegenheid
Bladzijde (in pdf)	167
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In de begroting staat dat "door het verlagen van het subsidieplafond zijn er minder financiële middelen beschikbaar voor incubators, startups en scaleups"
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan het college toelichten met welk bedrag het subsidieplafond in 2026 wordt verlaagd, hoeveel minder initiatieven hierdoor financieel ondersteund kunnen worden en welk effect dit naar verwachting heeft op de Utrechtse startup- en scaleup-ecosystemen?
--------------	---

Antwoord:

Vanuit de hervormingsbezuinigingen wordt het subsidieplafond voor de Startup Scale-up regeling 2023–2026 in 2026 met €100.000 per jaar verlaagd, van €500.000 naar €400.000. Dit is mogelijk doordat een incubatorprogramma voor gamebedrijven is gestopt, waardoor de vrijgekomen middelen beschikbaar blijven voor andere lopende initiatieven en programma's. Er worden geen initiatieven gekort binnen de huidige lopende regeling.

We verwachten dat deze aanpassing beperkt negatieve gevolgen heeft voor het Utrechtse startup- en scale-up ecosysteem. Succesvolle initiatieven en programma's zoals UtrechtInc, Startup Utrecht, en Impact030 blijven bestaan en kunnen waar mogelijk extra worden versterkt. Zo blijft er binnen het huidige budget ruimte om specifieke niches en doelgroepen te ondersteunen, terwijl een deel van de middelen kan worden gebruikt voor een gerichte hervormingsbezuiniging.

Vraagnummer: 93

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstelling 1: Werknemers en -gelegenheid
Bladzijde (in pdf)	167
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In de begroting staat dat een nieuwe activiteit zal zijn: "Kapitaalstorting in de ROM van 3,25 miljoen euro, zodat de ROM kan blijven investeren in geselecteerde startups en scaleups"
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe verhoudt deze kapitaalstorting zich tot het verlagen van het subsidieplafond?"
--------------	--

Antwoord:

De startup- en scale-upregeling ondersteunt startende, innovatieve ondernemers via programmering. Hier kunnen ook bedrijven aan meedoen waar de ROM (nog) niet in investeert. Veel bedrijven volgen bijvoorbeeld programma's bij incubator UtrechtInc, gefaciliteerd vanuit deze regeling. De fondsstorting ROM, die GU samen met andere aandeelhouders doet, zorgt ervoor dat de ROM kan blijven investeren in het innovatieve startups en scale-ups die bijdragen aan het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen, waar de markt faalt om financiering te verschaffen. Daar is veel behoefte aan; we zien dat de pijplijn van de ROM vooralsnog goed gevuld is. Het is mogelijk dat minder subsidiekansen voor incubators en startups uiteindelijk leidt tot minder doorgroei naar scaleups. We zetten daarom ook in op optimaliseren van het ecosysteem voor startups; zie vraag 167.

Vraagnummer: 94

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstelling 2: Circulair
Bladzijde (in pdf)	172
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In 2025 heeft de gemeente middelen ontvangen vanuit de EU voor de Circulaire Grondstoffen corridor. Deze middelen zijn in 2026 niet langer beschikbaar
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe borgt de gemeente de continuïteit van de circulaire grondstoffencorridor na het wegvallen van de EU-subsidie?
--------------	---

Antwoord:

Omdat we de EU-subsidie nog niet helemaal hebben uitgegeven, verlengen we het project met een half jaar. Tegelijkertijd brengen we de geleerde lessen in beeld. De verlengingsperiode benutten we met het borgen van de opbrengsten van de circulaire grondstoffencorridor in organisaties en processen en zo continuïteit te bewerkstelligen.

Daarnaast blijven we op zoek naar (Europese) financiële mogelijkheden voor deze en andere activiteiten die bijdragen aan Utrecht Circulair 2030.

Vraagnummer: 95

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 8: Aanbod cultuur
Bladzijde (in pdf)	247
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De realisatie van de ambities op broedplaatsen blijft achter.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke concrete stappen neemt het college om de realisatie van broedplaatsen, zoals in het Werkspoorgebied, te versnellen?
--------------	---

Antwoord:

Wij versnellen de realisatie van culturele broedplaatsen met maatregelen vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Huisvesting Culturele en Creatieve Sector 2025–2028. Concreet doen wij dit door gemeentelijke locaties zoals het Attleeplantsoen, Paardenveld en Tussen de Rails beschikbaar te stellen, broedplaatsen structureel op te nemen in gebiedsontwikkelingen en een planregel te ontwikkelen. Daarnaast ondersteunen wij deze versnelling door het stedelijk broedplaatsennetwerk te versterken, hen te ondersteunen met kennisontwikkeling en financiële ruimte voor nieuwe initiatieven te creëren. Hiervoor zetten wij onder meer een broedplaatscoördinator in en hanteren wij de Nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen en de Nadere regel stedelijk beheer cultureel vastgoed. Naast de realisatie van de Vlampijpateliers, onderzoeken we de (financiële) mogelijkheid om werkruimte voor de culturele en creatieve sector toe te voegen aan de herontwikkeling van de Vlampijstraat 89 en van Vlampijstraat 52.

Vraagnummer: 96

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 8: Aanbod cultuur
Bladzijde (in pdf)	247
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke investeringen zijn nodig om de knelpunten in financiering van broedplaatsenlocaties op te lossen?
--------------	---

Antwoord:

De komende jaren realiseren wij naar verwachting circa 12.000 m² extra werkruimte voor de culturele en creatieve sector. Ook in de afgelopen periode zijn nieuwe broedplaatsen ontstaan, onder andere aan de Zonnebaan en de Arkansasdreef. Het lukt dus om broedplaatsen toe te voegen aan de stad, maar de ontwikkeling van nieuwe locaties blijft uitdagend door de schaarste van ruimte en stijgende vastgoedprijzen. Ook verdwijnen er tijdelijke locaties in de stad, omdat huurcontracten aflopen. Om de financiële knelpunten te verkleinen, is extra financiering nodig, met name voor projecten in de initiatieffase (voorbereidingskosten) en (additionele) middelen voor investeringen in de onrendabele toppen bij aankoop, bouw of herontwikkeling. Ook structurele ondersteuning van huurlasten op pandniveau kan een mogelijkheid zijn.

Vraagnummer: 97

Fractie	Student & Starter
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 8: Aanbod cultuur
Bladzijde (in pdf)	247
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan het college een overzicht geven van een aantal projecten die nu financieel niet van de grond komen, maar met een impuls veel vierkante meter zou kunnen opleveren?
--------------	--

Antwoord:

Met de MPR van 2025 zijn voor een aantal projecten bijsturingsvoorstellen gehonoreerd. Op dit moment zien we een financieel knelpunt bij de ruimtelijke projecten Attleeplantsoen (voormalig Rafaelschool, ~2500m²), Vlampiepstraat 52 (Duiventilplot, 1350-1950m²), Vlampiepstraat 87-89 (huidige Depot CM, 700m²), het Zomerhuis (300m²) en Tussen de Rails (2400m²). Een incidentele financiële bijdrage zou helpen om de beoogde vierkante meters te realiseren. Afhankelijk van het beschikbare bedrag kan er een uitspraak worden gedaan hoeveel extra meters behaald zouden kunnen worden. Inschatting van de metrages zijn bijgevoegd tussen haakjes.

Vraagnummer: 98

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	11
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	199

Vraag	In de alinea over netcongestie staat dat wij structurele verplichtingen aangaan met incidentele dekking voor het treffen van maatregelen. Welke verplichtingen met wie? En hoe is dit financieel verantwoord?
--------------	---

Antwoord:

We investeren in 2025 en 2026 in maatregelen tegen netcongestie. Het betreft de aanschaf van aggregaten en/of accu's om nieuwbouw en renovatie van maatschappelijk vastgoed en onderwijshuisvesting mogelijk te maken. Deze investeringen leiden tot afschrijving en rentelasten (met looptijden tussen 10 en 40 jaar). Voor deze eerste twee jaren is dekking geregeld met incidentele middelen uit de Voorjaarsnota. Na 2026 is er geen dekking beschikbaar en wordt uitgegaan van compensatie door het Rijk en/of projectontwikkelaars.

De investeringen beperken zich tot de periode waarin incidentele middelen beschikbaar zijn. Alleen gedurende deze periode worden projecten uitgevoerd die leiden tot afschrijving en rentelasten. Voor projecten die na 2026 worden opgestart, geldt dat geen verplichtingen worden aangegaan zolang geen dekking is geregeld.

Het risico dat samenhangt met het doen van investeringen met afschrijving en rentekosten zonder structurele dekking, is opgenomen in het weerstandsvermogen en betreft uitsluitend de investeringen die plaatsvinden binnen de periode van de incidentele middelen (2025 en 2026). Op de begroting is hiervoor vanaf 2027 is voorgesteld om de lasten en baten in het programma Levendige en Gezonde Stad, onderdeel Vastgoed te verhogen om de maatregelen rondom netcongestie uit te kunnen voeren. Voor de baten betreft dit de stelpost waar de komende jaren nog invulling aan moet worden gegeven door compensatie vanuit het Rijk en/of projectontwikkelaars. Deze begrotingsmutatie is onderdeel van de voorliggende 2e bestuursrapportage 2025 (Pag. 99 Mutatie 30345 - Maatregelen netcongestie 2027 e.v.).

Vraagnummer: 99

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	12
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het college stelt dat zij bewoners stimuleert om te parkeren in parkeergarages. Op welke manier doet zij dit dan? De tarieven zijn namelijk niet heel aantrekkelijk. Is zij bereid hier echt een stimulans in aan te brengen? Welke technisch uitvoerbare kansen zijn er om meer te doen?
--------------	---

Antwoord:

Via de beleidsregel Inruilen parkeervergunningen voor garageabonnement stimuleert het college bewoners om in garages te parkeren. Bewoners die hun parkeervergunning inruilen krijgen daarvoor een garandeerde plek in een parkeergarage tegen een gereduceerd tarief dat ongeveer 50% lager is dan een commercieel garageabonnement. Het tarief voor een bewonersabonnement in de gemeentelijke parkeergarages is hoger is dan het tarief van een reguliere parkeervergunning op straat omdat we de parkeerplekken voor abonnementhouders 24/7 beschikbaar houden in de parkeergarages. Vooral buiten de binnenstad is in tariefverschil relatief groot.

De huidige tariefstructuur is destijds vastgesteld als onderdeel van de financiële onderbouwing van de gemeentelijke parkeergarages. Daarbij is gekozen voor een kostendekkende exploitatie, zonder aanvullende verlaging voor bewoners. Dit was een politieke keuze om de garages financieel zelfstandig te laten functioneren, terwijl bewoners wel een korting ten opzichte van commerciële tarieven behouden. Een verdere verlaging tot het niveau van het straatparkeertarief zou kunnen leiden tot een sterke toename van de vraag, terwijl de capaciteit beperkt is. Voor de belanghebbendegarages hebben we al wachtlijsten. Dit zou meer en langere wachtlijsten kunnen veroorzaken. Een tariefverschil blijft daarom noodzakelijk om de balans tussen vraag en aanbod te behouden.

Vraagnummer: 100

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	15
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het college laat weten dat zij door de accountant is gewezen op de noodzaak om de onderhoudsbudgetten te verhogen. Is de extra storting van structureel 3,8 miljoen euro toereikend? En zo ja, voor welk tempo en ambitieniveau?
--------------	--

Antwoord:

Het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau voor vastgoed in bezit van de gemeente is niveau 3 (redelijk) van 5. Op grond van de huidige inzichten en dit vastgestelde onderhoudsniveau is de structurele storting van 3,8 miljoen toereikend voor de komende 4 jaar. Er wordt nog onderzocht hoe de onderhoudsvoorziening voor de onderhoudsbudgetten van vastgoed in bezit van de gemeente mee kan groeien met de stijging van het prijspeilniveau (indexatie), zodat de voorziening ook in de toekomst op peil blijft.

Vraagnummer: 101

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 4: Informatie en dienstverlening
Bladzijde (in pdf)	26
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	12

Vraag	Is er al meer duidelijkheid over de invulling van de bezuinigingsmaatregel "differentiëren dienstverlening wijkbureaus"? Wat gaan we hiervan merken? En wat zou het CDA kunnen voorstellen om de negatieve gevolgen te beperken?
--------------	--

Antwoord:

Wij sturen in Q4 een raadsbrief over de invulling van de differentiatie van de dienstverlening. Wij zien het als een kans om onze inzet en middelen daar in te zetten waar het hardste nodig is. Wij doen dat vanuit het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen. Zie ook antwoord op vraag 12.

Vraagnummer: 102

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 2: Bovengemeentelijk belangen
Bladzijde (in pdf)	33
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er is in totaal 833.000 euro onttrokken uit de algemene reserve voor de Regionale Energie Strategie-U10. Waar is dit geld aan besteed? En waarom is dit niet uit het programma Klimaatvriendelijke stad?
--------------	--

Antwoord:

Het bedrag van € 833.000 bestaat uit twee bijdragen van het Rijk, namelijk een bedrag van € 371.000 uit de septembercirculaire 2024 plus een bedrag van € 462.000 uit de decembercirculaire 2024. Dit geld is na ontvangst in de Algemene Reserve gestort en wordt bij de programmabegroting 2026 weer onttrokken. De bijdrages zijn door het Rijk toegekend aan de Regionale Energiestrategie (RES) en niet aan de gemeente Utrecht. Daarom zijn ze ook geen onderdeel van het programma Klimaatvriendelijke stad, maar wél van de doelstelling Bovengemeentelijke Belangen in het programma Betrouwbare Overheid. De gemeente Utrecht is immers penvoerder voor de regio en daarmee de organisatie waar de gelden binnenkomen en worden beheerd. De inkomsten à € 833.000 betreffen een kwaliteitsbudget dat bedoeld is voor het vergroten van ecologische en landschappelijke waarden bij elektriciteitsopwekprojecten. In de regio wordt daarvoor dit najaar een regeling afgestemd.

Vraagnummer: 103

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	36
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er staat vermeld dat een volgend burgerberaad met een start in 2026 na de gemeenteraadsverkiezingen. Is hier ook budget voor gereserveerd? Zo ja, hoeveel is dat?
--------------	---

Antwoord:

Er zijn op dit moment geen middelen gereserveerd voor een volgend burgerberaad. We verkennen onderwerpen voor een volgend burgerberaad (duurzame consumptie, zorgen voor elkaar en een ruimtelijk onderwerp). Tijdens deze verkenning onderzoeken we ook hoe we een burgerberaad financieel (met incidentele middelen) mogelijk kunnen maken (€525.000). Zoals [toegezegd](#) informeren we uw raad hierover in Q4 2025.

Vraagnummer: 104

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	44
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er wordt gerekend met 17,9 miljoen aan inkomsten aan erfpachleges. Wordt hiermee al gerekend met de geplande uitgifte van nieuwe erfpacht of niet?
--------------	--

Antwoord:

Nee. Het bedrag in de begroting van 17,9 miljoen is het totaal van inkomsten uit erfpachtcontracten met een jaarlijkse canon, conversies en meerwaardeafdrachten allemaal van toepassing op bestaande erfpachtcontracten. Nieuwe erfpachtcontracten (canon eeuwigdurend afgekocht) maken onderdeel uit van de inkomsten uit grondexploitaties.

Vraagnummer: 105

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 2: Bebouwde omgeving
Bladzijde (in pdf)	53
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat betekent het stopzetten van de overeenkomst met het huurteam voor de positie van kwetsbare huurders en andere huurders die in de clinch liggen met hun verhuurder?
--------------	--

Antwoord:

In de raadsbrief Jaarrapportage Huurteam 2025 hebben we toegelicht hoe we huurders blijven ondersteunen naar aanleiding van deze bezuinigingsmaatregel. Als gemeente nemen we de wettelijke taken van het Huurteam over. Dat betekent dat we ons blijven richten op het handhaven van overtredingen van de Wet goed verhuurderschap en de Wet betaalbare huur, waarbij de focus ligt op de verhuurder. We verlenen echter geen bijstand meer aan huurders bij het inschakelen van de Huurcommissie of het verkrijgen van juridisch advies (dit betreft de bovenwettelijke taken).

Vraagnummer: 106

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	56
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er wordt gesteld dat er minder inzet gaat komen op de wet betaalbare huur en Wet goed verhuurderschap. Hier wordt dan ook op bezuinigd. Wat houden deze bezuinigingen dan concreet in?
--------------	--

Antwoord:

Vanuit het Rijk hebben we structurele en incidentele middelen gekregen om uitvoering te geven aan de Wet goed verhuurderschap en de Wet betaalbare huur. De incidentele middelen, o.a. bestemd voor de implementatie van de twee nieuwe wetten, nemen in 2026 af. De werkprocessen zijn inmiddels ingevoerd en daardoor dalen de implementatiekosten. Met de structurele middelen blijven we op dezelfde wijze inzetten op handhaving van misstanden n.a.v. de Wet goed verhuurderschap en de Wet betaalbare huur.

Vraagnummer: 107

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	19
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Klopt het dat de belastingcapaciteit alleen op basis van externe factoren doorstijgt? Wat zegt dat over de manier waarop Utrecht de lasten doorrekent aan inwoners? Acht het college het acceptabel dat de belastingcapaciteit verder doorstijgt op basis van externe ontwikkelingen?
--------------	---

Antwoord:

Ja, dat klopt. Externe kostenverhogingen worden in het kader van kostendekkende tarieven, waar uw raad eerder over besloten heeft, doorberekend aan de inwoners zodat wij als gemeente deze diensten aan onze inwoners en bedrijven kunnen leveren. Bijvoorbeeld de hogere verwerkingskosten van afval zorgen voor hogere kosten voor de gemeente, die in het kader van 'de vervuiler betaalt' neergelegd worden bij de inwoners.

Vraagnummer: 108

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 1: Raad en College
Bladzijde (in pdf)	30
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	112

Vraag	In hoeverre zorgt de nieuwe werkwijze voor een besparing op de raadsorganen? Of wordt hiermee alleen een bestaande overschrijding weggenomen? Kan hier meer financieel inzicht in worden gegeven?
--------------	---

Antwoord:

Op dit moment werkt de griffie de financiële consequenties van het raadsvoorstel ter verlaging van de werkdruk uit. De verwachting is dat het aantal vergaderuren gaandeweg afneemt. Dat geldt niet voor het aantal voorstellen vanuit de raad en vanuit het college; en ook niet voor het aantal raads- en commissieleden. Daarnaast zal de griffie de organisatie van de raadsinformatiebijeenkomsten op zich nemen. De raad heeft de wens uitgesproken dat de aanpassing budgetneutraal wordt doorgevoerd en hier stuurt de griffier op. Met het nog te ontvangen overzicht van financiële consequenties kan dagelijks bestuur en/of de CPR richting geven voor het vervolg.

Vraagnummer: 109

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 1: Beheer openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	98
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Worden alle verhogingen van evenementenleges voor 2026 gedekt met het incidentele budget? Betekent dit dat hiermee een verhoging van 25% is gedekt, namelijk de verhoging van 2025 naar 2026? Wat kost het om de verhoging af te dekken als de leges daadwerkelijk kostendekkend zijn? Welke andere voorstellen zijn er inmiddels uitgewerkt na de uitspraken van de raad?
--------------	--

Antwoord:

Ja, alle verhogingen voor 2026 worden gedekt uit het incidentele budget, met uitzondering van de jaarlijkse indexering. Daarnaast willen we toewerken naar een duurzaam dekkend systeem waarbij ook andere dekkingsbronnen dan leges worden verkend. Daarvoor moet onderzoek worden gedaan naar de effecten van legesverhoging en mogelijkheden om de inkomsten te vergroten. Een deel van het incidentele budget wordt hiervoor gebuikt. Er zijn voor nu twee oplossingsrichtingen in kaart gebracht, zie de raadsbrief van 18 september 2025.

Vraagnummer: 110

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 5: Erfgoed
Bladzijde (in pdf)	111
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op welke manier is de subsidie aan DomUnder geregeld als er in 2026 geen onttrekking aan de reserve meer is?
--------------	--

Antwoord:

In 2025 loopt de exploitatiesubsidie aan Stichting Ondergronds Domein (voorheen DomUnder) af die door uw raad is toegekend voor een periode van 10 jaar. Deze subsidie is betaald uit een reservering die is ondergebracht bij Erfgoed die in 2025 voor het laatst kan worden verstrekt. In 2024 heeft de stichting op verzoek van de gemeente een benchmark laten uitvoeren op de exploitatie. De conclusie van deze benchmark, uitgevoerd door COUP, is dat de meerjarige exploitatieraming in principe een positief beeld laat zien. Afgelopen juni is de nieuwe 'Subsidie meerjarige activiteiten die bijdragen aan het toegankelijk en/of beleefbaar maken van erfgoed' vastgesteld. Stichting Ondergronds Domein kan aanspraak maken op deze subsidie voor meerjarige activiteiten. Stichting Ondergronds Domein kan geen aanspraak maken op een subsidie om haar exploitatie sluitend te maken.

[Document Utrecht - Raadsbrief Erfgoed toegankelijk en beleefbaar - iBabs Publieksporaal](#)

[Document Utrecht - Raadsbrief verzamelbrief erfgoed - iBabs Publieksporaal](#)

[Document Utrecht - Raadsbrief Update stand van zaken Erfgoed - iBabs Publieksporaal](#)

Vraagnummer: 111

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 2: Tegengaan/voorkomen overlast
Bladzijde (in pdf)	122
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	63

Vraag	Wat zijn de gevolgen van het afschalen van de BOA capaciteit in de binnenstad met 2 FTE?
--------------	--

Antwoord:

Een gebied als de binnenstad is zeer dynamisch. Dit zorgt voor een aanzienlijke handhavingsvraag en daarmee voor een hoge druk op de handhaving. De extra middelen waren dan ook een waardevolle toevoeging aan de handhavingscapaciteit. Met het wegvallen van de twee extra wijkboa's neemt de druk opnieuw toe, wat gevolgen heeft voor het werk op straat. Denk hierbij aan minder surveillance en minder tijd voor het opbouwen van relaties en netwerken met bewoners, ondernemers en specifieke doelgroepen.

Vanuit de handhaving zien we geen mogelijkheden om het wegvallen van de twee extra wijkboa's op te vangen door andere inzet te verminderen, zoals eerder al aangegeven in het handhavingsverslag en -programma 2024/2025.

Vraagnummer: 112

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 1: Raad en College
Bladzijde (in pdf)	30
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	108

Vraag	In hoeverre zorgt de nieuwe werkwijze voor een besparing op de raadsorganen? Of wordt hiermee alleen een bestaande overschrijding weggenomen? Kan hier meer financieel inzicht in worden gegeven?
--------------	---

Antwoord:

Op dit moment werkt de griffie de financiële consequenties van het raadsvoorstel ter verlaging van de werkdruk uit. De verwachting is dat het aantal vergaderuren gaandeweg afneemt. Dat geldt niet voor het aantal voorstellen vanuit de raad en vanuit het college; en ook niet voor het aantal raads- en commissieleden. Daarnaast zal de griffie de organisatie van de raadsinformatiebijeenkomsten op zich nemen. De raad heeft de wens uitgesproken dat de aanpassing budgetneutraal wordt doorgevoerd en hier stuurt de griffier op. Met het nog te ontvangen overzicht van financiële consequenties kan dagelijks bestuur en/of de CPR richting geven voor het vervolg.

Vraagnummer: 113

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	219
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Worden de keuzes voor de verhoging van sporttarieven volledig overgelaten aan een nieuw college? Ook gezien de beperkte antwoorden op vragen 126 na meer dan twee maanden? Op welk moment in Q1 2026 denkt het college de raad te kunnen informeren?
--------------	--

Antwoord:

Zoals gevraagd in uw motie M325 rapporteren we voorafgaand aan de voorjaarsnota 2026. Dat betekent dat het huidige college hierover zal besluiten. We willen het proces zorgvuldig uitvoeren, in samenwerking met SportUtrecht. Dit vraagt tijd en kunnen we niet overhaasten.

[Document Utrecht - M325 Sociale Kaders Tariefverhoging Sportaccommodaties - iBabs Publiekspitaal](#)

Vraagnummer: 114

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Algemene middelen en overhead
Paragraaf	Doelstelling 2: Overhead
Bladzijde (in pdf)	277
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke incidentele middelen voor "Hervormingen in het sociale domein" en "compensatie hogere energielasten" zijn voor 2026 komen te vervallen en waarom?
--------------	---

Antwoord:

Bij de Voorjaarsnota 2023 is in totaal 1,5 miljoen euro voor het programmateam "Hervormingen Sociaal Domein beschikbaar" gesteld die zijn besteed in 2024 (1,07 miljoen euro) en 2025 (0,43 miljoen euro). De incidentele middelen vervallen in 2026 waardoor de begroting met 0,43 miljoen euro afneemt omdat het programma in 2025 wordt beëindigd.

Bij de Voorjaarsnota 2025 is er voor de periode 2026 tot en met 2028 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor "Compensatie energie: stijging energielasten". Het algemene beeld is dat de energieprijzen gedaald zijn. Echter, nog niet op het niveau van voor de oorlog in Oekraïne. Bij Overhead Decentraal zijn er in 2026 0,256 miljoen euro lagere incidentele energielasten begroot dan in 2025.

Vraagnummer: 115

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Algemene middelen en overhead
Paragraaf	Doelstelling 2: Overhead
Bladzijde (in pdf)	278
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom wordt er in 2026 bijna € 3 miljoen minder onttrokken aan het investeringsprogramma ICT? Wat is hier de stand van zaken?
--------------	--

Antwoord:

Om de kosten van diverse ICT-projecten te dekken was er in 2025 een onttrekking nodig uit de reserve "Investeringsprogramma ICT". Een aantal van deze projecten wordt in 2025 afgerond waardoor er in 2026 een lagere onttrekking nodig is. In 2026 wordt opnieuw beoordeeld of er aanvullende onttrekkingen uit de ICT-reserve noodzakelijk zijn. De raad wordt hierover geïnformeerd bij de bestuursrapportages.

Het programma Informatie op Orde valt onder de noemer van 'Risicovolle projecten', waarover twee keer per jaar meer in detail over de status aan de gemeenteraad wordt gerapporteerd. De integrale rapportage 'Risicovolle projecten' wordt in het 4^e kwartaal 2025 opgeleverd. Het programma Informatie op Orde eindigt per einde 2026. De overige programma's betreffen de met elkaar samenhangende onderdelen Versterken Common Ground/Convergentie naar Common Ground/Project Continuïteit Zaakgericht werken. Deze programma's zijn momenteel volop in uitvoering. Tot slot gaat het om het project Cloudtransitie. Ook aan dit project wordt momenteel uitvoering gegeven

Vraagnummer: 116

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Bijlagen
Hoofdstuk	Toelichting reserves
Paragraaf	Veilige stad
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de risicoreserve cameratoezicht niet aangewend om het tekort op cameratoezicht als gevolg van inzet van meer flexibele camera's te dekken? Waarom is er wel voor gekozen dit binnen het budget veiligheid op te lossen?
--------------	---

Antwoord:

De reserve cameratoezicht is bedoeld om verplaatsingen van camera's vanwege herinrichtingen (zoals bij het Westplein) op te vangen. Tot op heden hebben we de reserve niet nodig gehad omdat er incidentele voordelen waren op het programma veilige Stad en een incidenteel BTW- voordeel (met terugwerkende kracht, waardoor we de tekorten konden opvangen in de jaarrekening).

Vraagnummer: 117

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Bijlagen
Hoofdstuk	Toelichting reserves
Paragraaf	Passende ondersteuning en opvang
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom is de reserve hervorming sociaal domein structureel en langjarig begroot op € 2 miljoen zonder mutaties? Deze € 2 worden toch besteed in 2026? Op welke manier zal dit gebeuren?
-------	---

Antwoord:

Het klopt dat in de begroting 2026 de onttrekking uit deze reserve niet is begroot. Dit omdat we pas op basis van de concrete inhoudelijke voorstellen weten in welke programma en beleidsdoelstellingen middelen gaan landen. Bij de tweede bestuursrapportage 2025 zijn de eerste voorstellen gedaan voor de inzet van deze reserve en doen we tegelijkertijd een voorstel om deze reserve op te hogen naar 4 miljoen euro. De volgende voorstellen voor inzet van deze middelen volgen bij de bestuursrapportage(s) in 2026.

[Document Utrecht - Raadsbrief Hervormingen sociaal domein en technische sessie Jeugd en Wmo - iBabs Publiekspitaal](#)

Vraagnummer: 118

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Paragrafen
Hoofdstuk	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Paragraaf	Kengetallen
Bladzijde (in pdf)	296
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe staat de solvabiliteitsratio van de gemeente Utrecht die de komende jaren onder de 20% zakt in verhouding tot de gemiddelde solvabiliteitsratio van de G4-gemeenten, de gemiddelde van s.q. van de G10-gemeenten en de gemiddelde s.g. van alle Nederlandse gemeenten?
--------------	--

Antwoord:

In Utrecht loopt het solvabiliteitspercentage terug van 32,4% in 2023 naar 19,2% in 2029. Bij de gemeenten tussen de 100.000 en 300.000 inwoners is het gemiddelde solvabiliteitspercentage 33,8% in 2023. Voor gemeenten met meer dan 300.000 inwoners is dit gemiddeld (inclusief Utrecht) 45,7%. Alle gemeenten samen is het solvabiliteitscijfer 39,6%. De cijfers van 2024 en later zijn nog niet bekend.

Vraagnummer: 119

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 3: Extra groen
Bladzijde (in pdf)	106
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Herinrichting Zwarte Plein
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	219

Vraag	Waaruit bestaan de extra kosten voor de herinrichting van het Zwarte Plein?
--------------	---

Antwoord:

U bent recent, middels [de raadsbrief 'Voortgang herinrichting Zwarte Plein \(Lumbresplein\)'](#) nader geïnformeerd over de herinrichting van het Zwarte Plein. De extra middelen zijn bestemd voor de herinrichting van de buitenruimte. De kosten voor deze herinrichting bleken bij de uitwerking hoger dan in eerste instantie geraamd.

Vraagnummer: 120

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Financiën
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kan inzichtelijk worden gemaakt wat de kosten zijn van grote investeringen over de komende jaren heen? Bijvoorbeeld voor natuurgebied Zuilen maar ook voor herinrichtingen
--------------	--

Antwoord:

De verwachte uitgaven per jaarschijf worden per krediet gespecificeerd in de investeringsstaten die als geheime bijlage bij de begroting zijn gevoegd. De verwachte uitgaven worden weergegeven in de kolommen met de naam 'uitgavenraming'. Het krediet voor Natuurgebied Zuilen (GiB 9) is te vinden in de investeringsstaat van doelstelling Extra groen. De kredieten voor herinrichtingen zijn te vinden in de investeringsstaten van Programma Duurzame bereikbaarheid.

Vraagnummer: 121

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Bijlage PB 2026 – Onderbouwing mogelijke bestedingen of bezuinigingen
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	2
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Energietransitie M360
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In de tekst staat dat ongeveer 2fte voor 250.000 euro wordt geïnvesteerd aan advies mbt inpassing transformatorhuisjes. Betekent dit dat betreffende adviseurs 125.000 bruto per jaar verdienen?
--------------	--

Antwoord:

Nee, de loonkosten die bekostigd worden vanuit de gemeentelijke budgetten bevatten opslagen voor overhead (overheadfuncties, opleiding, reis en overige personeelskosten).

Vraagnummer: 122

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 1: Duurzame vervoersmiddelen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Duurzame vervoersmiddelen Begroting 2026

Verbijzondering/context	We gaan verder met de uitwerking van de netwerkstudie Europaplein en Noordpoort (Oudenoord-Draaiweg)
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat voor netwerkstudie wordt er gedaan? En hoe ziet het vervolgproces eruit en wat zijn de kosten?
--------------	--

Antwoord:

Ten aanzien van het Europaplein:

De doorsteek A12-Papendorp staat in de Mobiliteitskoers Zuidwest (2020) genoemd als een van de maatregelen om de doorstroming van het autoverkeer te verbeteren op de route Europalaan – A12. Op basis van ontwikkelingen en recente inzichten is nu de afweging gemaakt, dat op deze route, het een grotere meerwaarde heeft om het Europaplein als eerste aan te pakken. Dit is ook in lijn met de in het MER/Omgevingsplan Merwedekanaalzone vastgelegde principe dat we gaan monitoren en op basis van de ontwikkelingen en inzichten bijsturen. De aanpak van het Europaplein lijkt op dit moment daarmee doelmatiger voor de ontwikkelingen in de Merwedekanaalzone en de bereikbaarheid van Zuidwest als geheel. De doorsteek A12-Papendorp houden we als maatregel binnen de scope van het onderzoek en de doelstelling van het verbeteren van de doorstroming op de Europalaan-A12, dus geen afstel. Het budget voor de verkenning bedraagt 0,8 Mln. Euro.

Ten aanzien van Noordpoort werken we aan het plan van aanpak voor een ruimtelijk toekomstperspectief voor de openbare ruimte op en rond de wegen Oudenoord en David van Mollemstraat-Draaiweg (werktitel 'Noordpoort'), waar een verkeersnetwerkstudie onderdeel van is. Met dit onderzoek zetten we voor de lange termijn in op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid en verkeersveiligheid in het studiegebied in het algemeen en op een aantal locaties in het bijzonder (Oudenoord, Draaiweg).

Vraagnummer: 123

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 2: Mobiliteitsgedrag
Bladzijde (in pdf)	82
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Buurt-wijk-enstationshubs
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom stoppen we met de actieve uitrol van deelmobiliteitshubs? Hoe verhoudt zich dat tot de doelstelling dat om 2027 45% van de huishoudens gebruik maakt van deelmobiliteit? Is bekend hoe de huidige hubs functioneren?
--------------	---

Antwoord:

Eind 2025 beschikken we in Utrecht over een dekkend stadsbreed netwerk van 26 buurt- en wijkhubs, waaronder 6 bij alle sprinterstations. We beschouwen deze 26 deelhubs als een voldoende zichtbare aanvulling op het dekkende netwerk van deelvervoer, het overgrote deel van het aanbod van deelmobiliteit bieden we niet aan via de deelhubs. We gaan niet actief investeren in het realiseren van nog meer deelhubs, alleen als bij herinrichtingen en nieuwe gebiedsontwikkelingen zich een strategische en zichtbare locatie aandient. Voor de komende jaren blijven we prioriteit geven aan het op orde brengen van het totale aanbod van deelmobiliteit, waarmee we een bijdrage leveren aan het behalen van de doelstelling van 2027. Uit bewonersonderzoek blijkt dat omwonenden de herkenbaarheid, vindbaarheid en clustering van deelmobiliteit waarderen. Uit gebruiksgegevens blijkt echter dat deelhubs niet zorgen voor een stijging van het gebruik van deelmobiliteit ten opzichte van het andere aanbod in de stad.

Vraagnummer: 124

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Energieverbruik Begroting 2026

Verbijzondering/context	In het kader van netcongestie stimuleren we ehubs op 4 extra bedrijventerreinen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	40,143

Vraag	Op welke manier worden deze ehubs gestimuleerd? En welke mogelijkheden zijn er om deze aanpak uit te breiden?
--------------	---

Antwoord:

We stimuleren e-hubs door het aanjagen, informeren en samenbrengen van initiatieven zodat bedrijven geïnformeerd zijn over de mogelijkheden. We verwijzen bedrijven door naar bestaande subsidies van de gemeente en provincie om de slimme oplossingen te implementeren. We zien dat de e-hub voor veel bedrijven nu niet de meest gunstige optie is. Alle risico's worden met het huidige groepscontract bij de bedrijven gelegd. Ook vervalt het recht op een individuele aansluiting na 3 jaar. Om deze reden onderzoeken we voor bedrijven momenteel bredere netcongestieoplossingen dan alleen de E-hub. Denk hierbij aan het ondersteunen van oplossingen zoals directe koppeling tussen bedrijven of collectieve laadoplossingen. Tot slot ondersteunen we innovaties waardoor het energie delen en systeemintegratie op bedrijventerreinen de standaard wordt.

Vraagnummer: 125

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug Susanne Schilderman
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	Deel 1
Hoofdstuk	2. Budgettair neutrale bijstellingen
Paragraaf	2.1 Onttrekkingen en stortingen in (bestemmings)reserves
Bladzijde (in pdf)	17
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Als gevolg van mutaties in de kasritmes voor projecten binnen de producten Fiets en Auto van het programma Duurzame Bereikbaarheid
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat wordt hier mee bedoeld en waar komt het door?
--------------	---

Antwoord:

Hiermee wordt bedoeld dat de uitgaven voor een aantal projecten bij Fiets en Auto in het lopend boekjaar lager zijn dan eerder werd verwacht. Deze uitgaven worden nu in 2026 verwacht. Dit noemen we een mutatie in de kasritmes.

Het budget wordt in de begroting 2025 naar beneden bijgesteld en het verschil wordt verrekend met de systeemreserve Meerjarige investeringen Bereikbaarheid. De uitgaven die nu in een later jaar verwacht worden kunnen dan weer uit de reserve gedekt worden.

Een voorbeeld van een project waarbij het kasritme is bijgesteld is de fietsroute Lunetten Galgewaard. Doordat de scope van het project heroverwogen wordt is er vertraging in de voortgang. Hierdoor worden er in 2025 minder uren gemaakt en onderzoeken gedaan dan eerder werd verwacht.

Vraagnummer: 126

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Hoofdlijn Hoofdlijn Begroting 2026

Verbijzondering/context	C3. Werk & Inkomen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	127

Vraag	Welke maatregelen zijn voorgenomen om de uitstroom uit de bijstand te verhogen?
-------	---

Antwoord:

In het Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen hebben we verschillende activiteiten opgenomen die we al doen en voortzetten. Ook zijn er een aantal meerjarige acties opgenomen, waarmee we verwachten de uitstroom structureel te verhogen. Voorbeelden hiervan zijn het verbeteren van de intakefase zodat we scherp in beeld hebben wat iemand wil en kan, de uitwerking van de basis- en plusdienstverlening en het sluiten van strategische partnerschappen met werkgevers. Gelijktijdig zetten we ook op de korte termijn in op het verhogen van de uitstroom. Dit doen we onder andere door het beter benutten van het instrument loonkostensubsidie door verbreding van de doelgroep, zorgen voor heldere werkprocessen en een betere samenwerking met UW (o.a. door afstemming in de uitvoering aan de hand van casuïstiek en het positioneren van UW als werkgever voor de LKS doelgroep). Ook zijn we voornemens om extra inzet te plegen op de inwoners die al part time aan het werk zijn en nog een aanvullende bijstandsuitkering ontvangen. [Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen 'Een zeker bestaan; samen aan de slag' Utrecht - iBabs Publiekspportaal](#)

Vraagnummer: 127

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Hoofdlijn Hoofdlijn Begroting 2026

Verbijzondering/context	C3. Werk & Inkomen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	126

Vraag	Wat is de onderbouwing van de hier genoemde "verwachting" dat er geen impact meer is vanaf 2028? Graag ook met cijfers. Bv: we verwachten dat we de uitstroom met X kunnen vergroten wat leidt tot een financiële impact Y, of we verwachten Z meer geld van het Rijk te ontvangen.
--------------	---

Antwoord:

In de Tweede Bestuursrapportage 2025 is een nadeel van 7 miljoen euro op de bijstandsverstrekking opgenomen. Mogelijk werkt dit meerjarig door. Vanwege de grote onzekerheid over het toekomstige rijksbudget en de lokale ontwikkeling van het bijstandsbestand gaat het te ver om dit nadeel structureel af te dekken. We gaan ervan uit dat met de voorgenomen inzet op uitstroom en de toekomstige ontwikkeling van het BUIG-budget vanaf 2028 geen aanvullend budget meer nodig is. Hier ligt geen uitgebreide cijfermatige onderbouwing aan ten grondslag. Op basis van de historische ontwikkeling dat Utrecht altijd voor loopt op de landelijke ontwikkeling schatten we in dat de instroom in Utrecht eerder heeft plaatsgevonden dan landelijk en dat het rijksbudget hier de komende periode beter op gaat aansluiten. Daarnaast verwachten we resultaat van de extra inzet op uitstroom. We hebben diverse actielijnen BUIG in gang gezet met als doel het bijstandsbestand omlaag te brengen. Deze actielijnen worden de komende jaren uitgevoerd en zien hoofdzakelijk toe op het reduceren van het bijstandsbestand via voorliggende voorzieningen, het beperken van de instroom middels preventie en het bevorderen van de door- en uitstroom. Met deze acties is het de verwachting dat de de bijstands aantallen weer in lijn lopen met de landelijke ontwikkelingen en dat de BUIG-baten en -lasten weer in balans zijn.

Vraagnummer: 128

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Doelstelling 1: Eigen pad in het onderwijs
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Eigen pad in het onderwijs Begroting 2026

Verbijzondering/context	Aantal beschikbare VE-plaatsen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom blijft het aantal beschikbare plaatsen achter bij de doelstelling? Is het aantal plaatsen op dit moment een bottleneck om het bereik van VE te vergroten? Welke inzet vindt plaats om het aantal plaatsen te vergroten?
--------------	--

Antwoord:

Het aantal beschikbare plaatsen blijft achter, omdat het bereik lager is dan de doelstelling. Het aantal beschikbare plaatsen is gelijk aan het aantal aangemelde en geplaatste kinderen. We financieren de geplaatste kinderen, geen lege plekken, en we stimuleren aanbieders om nieuwe groepen te openen zodra er een wachtlijst met geïndiceerde kinderen is. Het aantal plekken is op dit moment niet de grootste bottleneck om het bereik te vergroten, er zijn slechts enkele VE locaties waar een langere wachtlijst met doelgroepkinderen is en waar capaciteitsverhoging langer duurt dan verwacht.

Vraagnummer: 129

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Energieverbruik Begroting 2026

Verbijzondering/context	Activiteiten die we niet meer doen: Overal waar Eneco...
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hierstaat wat we wel gaan doen (wachten), wat doen we niet meer?
--------------	--

Antwoord:

Wij gaan op de korte termijn geen samenwerking met Eneco aan om een aanbod te maken voor bewoners in gebieden waar aansluiten op het bestaande net de meest logische oplossing is. Dit betekent dat er niet gewerkt wordt aan een businesscase voor de uitbreiding van het bestaande warmtenet en geen uitgewerkt kavelplan wordt verwacht op basis waarvan Eneco een toewijzing voor een gebied krijgt. Als Eneco aangeeft met deze gebieden aan de slag te willen, gaan we in gesprek met Eneco om de mogelijkheden opnieuw te verkennen op basis van de dan beschikbare financiële middelen.

Vraagnummer: 130

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Meelopende stukken
Onderdeel	Verordeningen tarieven en leges
Hoofdstuk	Verordening Leges omgevingsvergunning
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	17
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	er wordt een nieuw tarief geïntroduceerd voor vergunningen voor het beheer van tijdelijke natuur, botanische tuinen en bosplantsoenen.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat wijzigt er voor deze activiteiten ten opzichte van voorgaande jaren? Was altijd al een vergunning nodig en wat waren daarvoor dan eerder de kosten? Wat bedragen de kosten van dit nieuwe tarief?
--------------	---

Antwoord:

De kosten voor een vergunning voor het beheren van tijdelijke natuur, botanische tuinen en bosplantsoenen bedragen €1.471,70. Deze vergunningsvorm is nieuw sinds 27 december 2024 dus een kostenvergelijking is lastig te maken. Voorgaande jaren diende een beheerder een omgevingsvergunning in voor het kappen van bomen, inclusief herplantplicht. 1 tot 5 bomen waren de kosten 750,-, elke boom extra 73,-. De kosten hiervan konden hierdoor flink oplopen. Met de nieuwe beheervergunning is een oplossing voor de lange termijn gevonden. Bij deze vergunning dient aanvrager o.a. een beheerplan voor langere termijn in (ten behoeve van onderhoudswerkzaamheden, bijv. uitdunning). De beheervergunning is van de herplantplicht uitgezonderd. In plaats van herplant is voor bosplantsoenen natuurlijke verjonging beter, zodat zaailingen kans krijgen om uit te groeien tot een grote boom.

Vraagnummer: 131

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Dennis de Vries Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	12
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Woningnood, 3e punt over groei in balans
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is er een inschatting te maken op hoeveel % van de plekken het wel en niet lukt om alle beleidswensen uit de RSU te realiseren?
--------------	---

Antwoord:

We presteren kwalitatief goed, maar al onze ambities bij elkaar halen opgeteld halen we op dit moment bijna nergens. De ambities zijn opgeteld heel hoog en het gat tussen ambities en realisatie is gegroeid de laatste jaren mede door lastigere marktomstandigheden en hoge kosten. Zowel de ruimtelijke inpasbaarheid als financiële haalbaarheid als uitvoerbaarheid staan onder druk. Daarom is het nodig om bij elke ontwikkeling een afweging te maken, op basis van de eigenschappen van de plek, de beschikbare ruimte en de beschikbare financiële middelen.

Vraagnummer: 132

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	12
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Woningnood, 3e punt over groei in balans
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat voor concessies worden precies gedaan? Is het minder beschikbare geld de enige aanleiding of gaat het ook over beschikbare ruimte?
--------------	--

Antwoord:

De schaarste is er zowel financieel als ruimtelijk als op de arbeidsmarkt. En dit versterkt zichzelf want in schaarste wordt alles duurder. Rente stijgt, ruimte is duur en arbeid en grondstoffenprijzen zijn ook sterk gestegen.

Ondanks dat we de afgelopen jaren veel hebben gerealiseerd moeten daarom op elk domein concessies gedaan worden. We hebben de afgelopen jaren minder betaalbare woningen gebouwd dan onze ambitie is, we leggen niet overal het energiesysteem aan dat we willen, de groenrealisatie blijft achter op de ambitie, maatschappelijke voorzieningen krijgen we niet altijd financieel rond. Slim stapelen proberen we en lukt soms ook, maar betekent veelal juist nog hogere kosten, waardoor de haalbaarheid nog verder onder druk kan komen te staan.

De schaarste is er zowel financieel als ruimtelijk als op de arbeidsmarkt. En dit versterkt zichzelf want in schaarste wordt alles duurder. Rente stijgt, ruimte is duur en arbeid en grondstoffenprijzen zijn ook sterk gestegen.

Op elk domein worden daarom concessies gedaan. We hebben de afgelopen jaren minder betaalbare woningen gebouwd dan onze ambitie is, we leggen niet overal het energiesysteem aan dat we willen, de groenambities zijn groter dan de realisatie, maatschappelijke voorzieningen krijgen we niet altijd financieel rond. Slim stapelen proberen we en lukt soms ook, maar betekent veelal juist nog hogere kosten, waardoor de haalbaarheid nog verder onder druk kan komen te staan.

Vraagnummer: 133

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	12
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Woningnood, 3e punt over groei in balans
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe weet de raad dat een vastgestelde beleidsnota slechts "wensen" zijn en niet hard beleid waarbij we erop rekenen dat dit ook wordt uitgevoerd? Geldt dit ook voor andere beleidsnota's?
--------------	--

Antwoord:

In visies geven we aan wat we ons wensen op lange termijn. Lang niet alles wat we ons wensen kunnen we ook op korte termijn realiseren; in beleidsnota's vertalen we die wensen naar maatregelen voor de kortere termijn en wat er voor nodig is om die maatregelen te realiseren en geven we aan voor welke maatregelen wel en geen dekking is en wat we dus daadwerkelijk komende jaren uit gaan voeren en wat niet.

Vraagnummer: 134

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Meelopende stukken
Onderdeel	Verordeningen tarieven en leges
Hoofdstuk	Verordening Rioolheffing
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	3
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Het college beloofde eerder om het principe De Vervuiler Betaalt toe te passen bij de rioolheffing. Hier zien we niets van terug in de tarieven voor 2026 (€ 1,89 per eenheid van 0 tot en met 50.000 kubieke meter water, € 1,81 per eenheid van 50.001 tot en met 100.000 kubieke meter water, € 1,68 per eenheid van 100.001 tot en met 150.000 kubieke meter water, € 1,51 per eenheid boven de 150.000 kubieke meter water)
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wanneer wordt het principe De Vervuiler Betaalt nu eindelijk toegepast bij de tarieven voor rioolheffing? Want er staat nog steeds in de verordening dat veelgebruikers minder betalen dan gebruikers die minder water afnemen.
--------------	---

Antwoord:

Er is onderzoek gedaan naar mogelijke alternatieve grondslagen voor de rioolheffing, waarmee er meer invulling wordt gegeven aan het principe 'de vervuiler betaalt'. We hebben u vorig jaar via [deze](#) brief verteld welke scenario's wij kansrijk achtten en nader gingen uitwerken. We verwachten u nog in november 2025 per brief te informeren over de resultaten van het onderzoek naar de verschillende scenario's. De keuze om de grondslag van de rioolheffing aan te passen is aan de raad.

Vraagnummer: 135

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Meelopende stukken
Onderdeel	Verordeningen tarieven en leges
Hoofdstuk	Verordening Brug- schut en havengelden
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	3
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"de beperking dat vrachtschepen bij betaling van het havengeld (weektarief) gedurende die week de grenzen van de gemeente Utrecht niet mogen passeren zonder in dat geval opnieuw havengeld verschuldigd te zijn ('per reis'-bepaling), te schrappen"
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Deze zin is echt heel onduidelijk opgeschreven en is daarom niet leesbaar en begrijpelijk voor veel mensen. Ook voor ons niet. Wat staat er nu eigenlijk in gewone mensentaal, zonder die 4 ontkenningen? (op pagina 4 wordt het verduidelijkt, maar het verzoek is om dit soort zinnen niet meer te gebruiken).
--------------	--

Antwoord:

Wij kunnen ons voorstellen dat deze zin lastig leesbaar, en alleen in combinatie met de onderbouwing van het argument goed te begrijpen is. De beroepsvaart betaalt standaard een weektarief. Nu is het op dit moment zo dat de beroepsvaart, zodra zij binnen die week Utrecht uit- en weer invaart met een nieuwe lading, opnieuw het weektarief dient te betalen. Vanaf 2026 kan dat in die gevallen zonder opnieuw het weektarief te moeten betalen.

Vraagnummer: 136

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Meelopende stukken
Onderdeel	Verordeningen tarieven en leges
Hoofdstuk	Verordening Brug- schut en havengelden
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	4
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	1.6 "Met het schrappen van de beperking voor vrachtschepen komen we tegemoet aan de wens van de beroepsvaart"
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Leuk dat de beroepsvaart deze wens heeft, maar hoe zit het met vrachtschepen die op fossiele brandstoffen varen? Waarom kiest het college ervoor om de beperking ook voor deze vrachtschepen te schrappen? Op deze manier wordt de klimaatcrisis alleen maar versterkt en is de financiële prikkel om te verduurzamen juist kleiner.
--------------	--

Antwoord:

Wij stimuleren de verduurzaming in de beroepsvaart al jaren (vanaf 2013) structureel door een lager tarief voor het havengeld te hanteren voor vrachtschepen in het bezit van een green award certificaat. Voor 2026 is dit tarief 25% lager dan voor schepen zonder certificaat.

Vraagnummer: 137

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	5
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Raadsvoorstel pagina 5. "De reserve Impuls Meerdaags bezoek wordt ingesteld om meerdaags bezoek aan de gemeente Utrecht te stimuleren o.a. vanwege de korte en langetermijneffecten van de verhoging toeristenbelasting en de door het Rijk voorgenomen Btw-verhoging op hotelovernachtingen. Op deze manier kunnen gericht maatregelen worden genomen om de vrijetijdseconomie te stimuleren waaronder inzet op een eenmalig grootschalig evenement bij voorkeur gericht op stadsbrede doelgroepen, gerichte marketingcampagnes en informatievoorziening. De reserve is ter vervanging van de egalisatiereserve toeristische stadspromotie welke bij de jaarrekening 2025 wordt opgeheven."
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Om hoeveel geld gaat het hier? Is er een wijziging in de omvang van dit budget te opzichte van eerst? Waar komt dit geld vandaan? Wat gaat er met dit geld gedaan worden?
--------------	---

Antwoord:

De voorjaarsnota 2024 (p.57) beschrijft het maken van heldere afspraken met de toeristische sector over de inzet van het budget voor een aantrekkelijke stad voor bezoekers en evenementen uit het Programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid. In het verleden betrof dit budget een percentage van de totale inkomsten toeristenbelasting, met daarbij de egalisatiereserve Toeristische Stadspromotie voor het geval van tegenvallende inkomsten. Recent heeft het college samenwerkingsafspraken gemaakt met de Utrechtse hoteliers (collegebesluit op 30 september 2025) op basis van een vast bedrag per jaar. De egalisatiereserve wordt omgezet in een bestemmingsreserve met een plafond van 1,5 miljoen euro. Dankzij deze reserve kan de gemeente in de toekomst bijvoorbeeld een stadsbreed publieksevenement organiseren waarvoor gespaard moet worden. Op dit moment zit er 0,226 miljoen euro in deze reserve.

Vraagnummer: 138

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	10
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"Als gevolg van de verkeerd gehanteerde uitgangspunten voor de indexering, zijn in de begroting voor riolering de baten structureel te hoog en de lasten structureel te laag geraamd. Hierdoor ontstaan zonder correctie, evenals in 2024, nadelige afwijkingen in de komende jaarrekeningen. Door het proces van indexering aan te passen, wordt verdere toename van de afwijkingen in de toekomst voorkomen."
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	198

Vraag	Hoe kan het dat dit twee jaar (en misschien wel langer) op rij verkeerd is gegaan? Want het is nogal een bedrag waar het over gaat (bijna 4,5 miljoen euro)
--------------	---

Antwoord:

In het najaar van '24 / voorjaar '25 zijn de effecten van de afwijking hoofdzakelijk aan het licht gekomen. Op dat moment waren de uitgangspunten voor heffingen en de daadwerkelijke tarieven voor 2025 al vastgesteld, waardoor bijsturing niet eerder mogelijk is geweest dan in de 2e bestuursrapportage. Vanaf de voorjaarsnota 2026 is hierdoor het proces aangepast.

Vraagnummer: 139

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 2: Water- en rioleringssysteem
Bladzijde (in pdf)	101
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"We koppelen minimaal 15 hectare af. Dit gebeurt via bouwplannen, herinrichtingen, initiatievenfonds en subsidieregelingen."
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	1. Betekent het afkoppelen ook automatisch dat er putten en straatkolken verdwijnen, waardoor de kans kleiner wordt dat er amfibieën sterven door deze putten en straatkolken? 2. En heeft het college onderzoek gedaan naar hoeveel putten en straatkolken er sowieso weggehaald kunnen worden en waar precies (maar waar nu geen geld voor is)? Zo ja, mogen wij dit onderzoek hebben? 3. Waarom worden er nog steeds putten en straatkolken aangelegd bij nieuwe wadi's, zoals op de Westelijke Stadsboulevard en bij het Hooghiemstraplein (wat overigens qua groen prachtig geworden is, maar waar straatkolken met enorme gaten in zijn aangebracht)?
--------------	---

Antwoord:

Bij het afkoppelen scheiden we het regenwater van het vuilwaterriool, waardoor er minder regenwater naar de rioolwaterzuivering wordt gepompt. Waar mogelijk vervangen we hiervoor verharding door groen. Als toch verharding nodig is wordt het water via een hemelwaterriool afgevoerd naar het oppervlaktewater, of stroomt het af op een groene infiltratievoorziening, zoals een wadi. In het geval van een hemelwaterriool loopt het water via de straatkolken het riool in. Het afkoppelen betekent dus niet automatisch dat er minder straatkolken nodig zijn. Om zoveel mogelijk te voorkomen dat amfibieën in de kolken vast komen te zitten, worden alle nieuwe kolken met een paddentrappetje aangelegd waardoor de dieren er weer uit kunnen klimmen. Bestaande kolken krijgen een paddentrappetje wanneer we een melding ontvangen van vastzittende padden. Er is geen onderzoek uitgevoerd naar het mogelijk weghalen van straatkolken, omdat voldoende kolken noodzakelijk zijn voor het voorkomen van wateroverlast en het waarborgen van de verkeersveiligheid.

Bij extreme neerslag is ook de berging in wadi's onvoldoende om al het regenwater te kunnen bergen. Voor die extreme situatie zitten er kolken in wadi's die het regenwater afvoeren richting oppervlaktewater om te voorkomen dat er wateroverlast ontstaat. Om in extreme situaties veel water te kunnen afvoeren zijn grote openingen helaas onvermijdelijk. Helemaal zonder kolken is dus helaas niet mogelijk.

Vraagnummer: 140

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Investerings
Bladzijde (in pdf)	123
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Toelichting extra groen: "Voor het jaar 2026 vragen wij geen extra krediet vrij" Waarom kiest het college ervoor om voor volgend jaar geen extra krediet hiervoor vrij te maken?
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom niet?
--------------	--------------

Antwoord:

De bestaande kredieten voor de investeringsprojecten zijn toereikend voor de geprognostiseerde uitgaven van de lopende projecten. Deze projecten kunnen binnen de bestaande personele capaciteit worden uitgevoerd. Voor een aantal lopende groenprojecten geldt daarbij dat deze nog uit de programmabudgetten worden bekostigd, waardoor er op dit moment geen aanvullend krediet nodig is.

Vraagnummer: 141

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 5: Meer Utrechters sporten en bewegen
Bladzijde (in pdf)	236
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"We zetten niet meer in op het stimuleren sport en bewegen bij: (...) ouderen." [sic]
Erratum?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom wordt er niet meer ingezet op het stimuleren van sport en bewegen bij ouderen? Het is toch essentieel dat zij in de huidige participatiemaatschappij zo mobiel mogelijk blijven?
--------------	---

Antwoord:

Door beperkte middelen kunnen we niet inzetten op alle doelgroepen die achterblijven in sport- en beweeggedrag. In de [beleidsnota sport en bewegen](#) en het [uitvoeringsprogramma](#) is daarom de keuze gemaakt om de komende jaren specifiek in te zetten op de doelgroepen 0-18 jarigen in lage sociaaleconomische positie (SEP) (en hun opvoeders) en mensen met een beperking, als het gaat om sportstimulering. We kiezen voor deze groep, omdat alle kinderen en jongeren in Utrecht het verdienen om kansrijk op te groeien en sport is daar onderdeel van. Vroeg de voordelen van sport en bewegen ervaren, zorgt ervoor dat zij ook op latere leeftijd blijven sporten en bewegen. Daarnaast blijven we onze inzet op Utrechters met een lichamelijke of verstandelijke beperking continueren, omdat zij zonder onze ondersteuning nauwelijks kunnen sporten of bewegen. Daarbij is de kanttekening opgenomen, dat wanneer er meer middelen beschikbaar komen we ook op meer doelgroepen kunnen inzetten, zoals ouderen. Vanuit andere beleidsterreinen en/of vanuit Rijksmiddelen zetten we nog wel in op ouderen, bijvoorbeeld door het programma Doortrappen, door valpreventie en door middel van acties vanuit het [uitvoeringsprogramma Vitaal en krachtig ouder worden 2025-2027](#).

De inzet op een vitaal en passend sport- en beweegaanbod en de groei van sport- en beweegvoorzieningen zijn voor al onze inwoners, inclusief ouderen. Daarmee werken we aan voldoende ruimte voor sport en kunnen aanbieders ook sport- en beweegaanbod voor ouderen organiseren.

Vraagnummer: 142

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 5: Meer Utrechters sporten en bewegen
Bladzijde (in pdf)	239
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"We voeren een sport- en beweegscan van de openbare ruimte uit, waarmee we bepalen waar en in welke soort voorzieningen we investeren in sport- en beweegplekken"
Erratum?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In hoeverre wordt hier rekening gehouden met en voorrang gegeven aan natuur, volkstuinen, rustgebieden voor dieren etc? We hebben het idee dat voor sportvelden dit soort waarden nog teveel moeten wijken. Hoe werkt het afwegingsproces?
--------------	--

Antwoord:

De sport- en beweegscan gaat over sporten en bewegen in de openbare ruimte, de sportvelden (voor verenigingen om te trainen en sporten) vallen daar niet onder. Het gaat voornamelijk over het vernieuwen en vervangen van huidige sport- en beweegplekken en in mindere mate over het aanleggen van nieuwe plekken. De ontwerpen hiervoor gaan intern langs een toetsingscommissie. De verschillende disciplines zitten hierbij aan tafel, zoals groen, sport, spelen, adviseurs gezonde leefomgeving, landschap en stedenbouw.

Voor ontwikkelingen in de groenstructuur geldt dat projecten in de openbare ruimte moeten voldoen aan de doelstellingen van het groenstructuurplan. Indien andere waarden in het geding komen worden deze zo goed mogelijk ingepast, vindt compensatie plaats of wordt besloten de sport- en beweegplekken in de openbare ruimte elders te realiseren.

Vraagnummer: 143

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	67
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In het kader van netcongestie stimuleren we ehubs op 4 extra bedrijventerreinen.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	ehubs kunnen veel plek innemen. Ten koste van wat komen deze ehubs er? Is het uitgangspunt dat er geen groe verdwijnt?
--------------	--

Antwoord:

In een e-hub delen bedrijven elektriciteit met elkaar via een groepscontract dat ze hebben afgesloten met de netbeheerder, dit is een administratieve handeling. Dit vereist geen extra (bovengrondse) ruimte ten opzichte van individuele contracten. Voor een e-hub zal er dus geen groen hoeven te verdwijnen. Het kan zijn dat de bedrijven als gevolg van hun groepscontract meer opslag (zoals een batterij) willen toevoegen. Hiervoor gelden dezelfde vergunningscriteria zoals die ook voor bedrijven gelden die geen onderdeel zijn van een e-hub.

Vraagnummer: 144

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	63
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Inzet niet-focusgebieden stopzetten Energie
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	71

Vraag	Wat betekent "Inzet niet-focusgebieden stopzetten Energie"? Wat wordt stopgezet en waarom?
--------------	--

Antwoord:

Door de kennis die is opgedaan bij de projecten in de Nieuwe Hollandse Waterlinie is duidelijk dat inzet in de zoekgebieden aan de oostkant van de stad geen toegevoegde waarde heeft zolang de ontwerpende onderzoeken nog lopen. Daarom zetten we niet meer actief in op het wegnemen van belemmeringen binnen de zoekgebieden voor duurzame opwek. Ook stoppen we met werkzaamheden voor solar carports vanwege de slechte financiële haalbaarheid en beperkte bijdrage aan de doelstelling. We richten onze werkzaamheden alleen op de focusgebieden voor duurzame opwek (conform beleidsnota opwekgebieden, dec 2024).

Vraagnummer: 145

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 5: Meer Utrechters sporten en bewegen
Bladzijde (in pdf)	239
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"Op sportpark Berekuil slopen we het oude kleedgebouw, bouwen we een nieuwe kleedaccommodatie en leggen we een nieuw 7 bij 7 kunstgras voetbalveld aan"
Erratum?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Komt de nieuwe kleedaccommodatie op dezelfde plek als het oude kleedgebouw en wat ligt er nu op de plek van het nieuwe voetbalveld? Oftewel: gaat dit ten koste van natuur en zo ja, welke en hoeveel natuur? En waarom kunstgras? Hoe wordt voorkomen dat microplastics in natuur komen?
--------------	---

Antwoord:

Het huidige kleedkamergebouw ligt aan de zuidzijde van het sportpark. Het huidige kunstgrastrainingsveld en het voormalig asfalt handbalveld worden vervangen door een volwaardig 7x7 voetbalveld. Het nieuwe veld komt precies tegen het huidige kleedkamergebouw aan te liggen. Daarom wordt het kleedkamergebouw verplaatst naar de westzijde van het sportpark en komt deels te liggen op het oude veld. Dit gaat niet ten koste van groen. Er komt per saldo meer ruimte voor groen en water aan de zuidzijde van het sportpark.

Er is gekozen voor kunstgras vanwege de grotere speelcapaciteit ten opzichte van natuurgras (het huidige trainingsveld is ook van kunstgras). Deze capaciteit is nodig in een verder verdichtende stad en daardoor toename van het aantal sporters. In het kunstgrasveld wordt niet gewerkt met rubber korrels maar er wordt zand ingestrooid. Er komen geen microplastics in de natuur.

Vraagnummer: 146

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 5: Meer Utrechters sporten en bewegen
Bladzijde (in pdf)	239
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	"We zetten niet actief in op het verder openstellen van al bestaande sportparken."
Erratum?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom niet? Want dit betekent automatisch dat er weer meer ruimte nodig is voor sportvelden en andere activiteiten. Ruimte die er niet is en vaak ten koste gaat van natuur en volkstuinen bijvoorbeeld. En hoe rijmt dit met de zin "In overleg met sportbonden en verenigingen (...) de bezetting van sportvoorzieningen optimaliseren, zodat de capaciteit voor meer sporters ruimte biedt." verderop op pagina 239?
--------------	--

Antwoord:

We willen sportparken gebruiken als plekken waar Utrechters samenkomen om te sporten, te bewegen en elkaar te ontmoeten, ook als zij geen lid zijn van een vereniging. Daarom hebben we de ambitie om op verschillende plekken in de stad sportparken open te stellen voor breder gebruik. Goede bereikbaarheid, veiligheid en toegankelijkheid van sportvoorzieningen in de stad zijn hierbij belangrijk. Het (verder) openstellen van sportparken vraagt ook extra inzet van beheer, onderhoud en toezicht. Gezien de huidige (financiële) situatie gaan we de komende tijd niet actief bestaande sportparken openstellen. Bij herontwikkeling van sportparken of realisatie van nieuwe sportparken nemen we dit als uitgangspunt mee in de planvorming. Zoals ook gedaan bij sportpark Zuilense Vecht. Het (verder) openstellen van sportparken levert met name een bijdrage aan het breder maatschappelijk gebruik en het ongeorganiseerd sporten. Als het gaat om het optimaliseren van de bezetting van sportvoorzieningen betreft dit met name de georganiseerde sport. Denk hierbij aan betere spreiding van voetbalwedstrijden in het weekend. Hierbij werken we nauw samen met de sportverenigingen en bonden.

Vraagnummer: 147

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 1: Beheer openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Evenementen: dekking tekort evenementenvergunningen in 2026, De leges voor evenementen bestaan uit onder andere het in behandeling nemen van aanvragen voor een vergunning voor binnen- en buitenevenementen, aanvragen tap-ontheffing en uit de leges voor het uitvoeren van geluidsmetingen.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	109

Vraag	Waar worden deze 638 duizend aan uitgegeven? Alleen aan het in behandeling nemen van aanvragen, tap-ontheffingen, en geluidsmetingen, of ook aan andere zaken?
--------------	--

Antwoord:

Zie vraag 109.

Vraagnummer: 148

Fractie	Partij voor de Dieren
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	74
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Lasten autoparkeren zijn 35,6 miljoen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waar gaan deze 35,6 miljoen naartoe? Welk deel naar app, garages, controles, onderhoud etc? Graag een overzicht en/of toelichting.
--------------	--

Antwoord:

De PB2026-detailinformatie van Financiën Mobiliteitsgedrag (zie website gemeente Utrecht: ([Doelstellingen | Mobiliteitsgedrag | Begroting 2026](#))) geeft de onderverdeling weer van de parkeerkosten. Deze wordt zichtbaar door op het pijltje naast 'lasten' te klikken. Daarbij geldt dan:

- Autoparkeren VTH betreft alle lasten rondom vergunningen, toezichthouden en handhaven (inclusief de kosten van de ontwikkeling van de parkeerapp).
- Autoparkeren VGU, Autoparkeren Expl SB, Autoparkeren B&O VGB betreffen alle lasten rondom parkeergarages.
- Autoparkeren Ruimte betreft alle lasten rondom beleid.
- x. 1000

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Autoparkeren Expl SB	2.591	2.590	2.449	2.378
Autoparkeren VTH	20.618	21.594	23.213	26.386
Autoparkeren VGU	8.063	8.023	7.121	6.443
Autoparkeren Ruimte	4.264	4.156	4.550	3.881
Autoparkeren B&O VGB	2.047	2.047	2.047	2.047

Vraagnummer: 149

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	7
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Opvangvraagstukken/opvangreserve
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	We zien allemaal de kosten voor opvang stijgen doordat het Rijk geen oplossingen biedt voor de asielketen en andere opvangvraagstukken. Deelt het college dat het maken van een opvangreserve een oplossing kan zijn hiervoor? Wat voor bedrag zou hierin passend zijn?
--------------	---

Antwoord:

De Rijksoverheid zorgt momenteel niet voor de gewenste stabiliteit in de asielketen en het gehele opvanglandschap, en het is de vraag of de voorgenomen beleidswijzigingen wel de rust brengen die nodig is. Een reserve helpt niet om het opvangprobleem op te lossen. Een gemeentelijke opvangreserve kan er wel aan bijdragen dat we als gemeente meer regie kunnen nemen zonder dat rijksfinanciering zeker is, aangezien dan gerichte investeringen kunnen worden gedaan als kansen zich voordoen. Zoals het in eigendom ontwikkelen van opvangvoorzieningen (aankoop panden) of het zorgen voor tijdelijke extra opvangcapaciteit (kosten van de opvang zelf). Daarbij willen we wel meegeven dat de schaarste aan beschikbare en geschikte locaties een probleem is. In de zoektocht naar asielopvanglocaties, die door het Rijk worden gefinancierd, is dit nu nog steeds het grootste probleem.

Door minder afhankelijk te zijn van financiering vooraf door het Rijk, kunnen we mogelijk bijdragen aan een duurzamer opvanglandschap voor de doelgroep, de buurt en de stad. Bovendien geeft ons dit de flexibiliteit om de opvangplekken doelgroepoverstijgend (voor meerdere opvangdoelgroepen) in te kunnen zetten.

De financiële grootte van een reserve voor opvangdoelgroepen is afhankelijk van hoeveel opvangplekken ontwikkeld moeten worden. Om een eerste start te kunnen maken voor de opvang is een bedrag nodig van tussen 0 en circa 5 miljoen euro

Vraagnummer: 150

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	11
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Weerbaarheid
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Weerbaarheid is een thema met toenemende aandacht in de stad en het is duidelijk dat er wat moet gebeuren. Met welke ordegrrootte investering zou hierin gedaan kunnen worden wat nodig is?
--------------	---

Antwoord:

Op dit moment werken we in de gemeentebrede aanpak op weerbaarheid uit welke maatregelen genomen moeten worden om als organisatie en stad beter voorbereid te zijn op mogelijke rampen. De urgentie is hoog, we inventariseren daarom welke maatregelen we zo snel mogelijk kunnen realiseren en welke middelen daarvoor nodig zijn. Om de aanpak in de toekomst te borgen brengen we (financiële) consequenties en keuzes in beeld voor het overdrachtdossier voor de coalitieonderhandelingen. De mogelijke maatregelen die we hebben geïdentificeerd tellen opt tot in totaal zo'n 3 miljoen euro. Om de kosten van alle maatregelen en de structurele borging inzichtelijk te maken lopen nog inventarisaties. Het versterken van de weerbaarheid en de veerkracht van de samenleving kunnen we niet alleen. We zijn dan ook in gesprek met het Rijk hoe het lokale, regionale en landelijke niveau elkaar kunnen versterken, ook in financiële zin. De voorbereidingen die we treffen vanuit de weerbaarheidsopgave, hebben ook effect op het verminderen van de gevolgen van netcongestie. Zie ook vraagnummer 58.

Verder loopt het beschikbare budget voor [het vergroten van digitale veiligheid en online weerbaarheid](#) binnen Programma Veilige Stad af. Indien geen aanvullende middelen worden toegekend, is er vanaf 2027 geen financiering meer beschikbaar voor dit thema.

Vraagnummer: 151

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	94
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Religieus erfgoed
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welk bedrag is er nodig om de ambities die we gesteld hebben op het gebied van (religieus) erfgoed overeind te houden?
--------------	--

Antwoord:

Bij de Hervormingsbezuinigingen is besloten om te stoppen met herbestemmingsprofielen voor religieus erfgoed. Voor het bedrag van 35K konden we jaarlijks maximaal 3 herbestemmingsprofielen laten maken voor religieus erfgoed met ontwikkelplannen.

Voortaan zal een herbestemmingsprofiel door de eigenaar zelf bekostigd moeten worden. Wel blijft Erfgoed inzetten op het faciliteren en coördineren van verbouwingen en herbestemmingsprocessen van religieus erfgoed.

Ambities op het gebied van religieus erfgoed voeren we uit binnen de begroting van Erfgoed.

Vraagnummer: 152

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	44
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Wonen
Erratum?	Ja
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Met A154 Behoud de woonadviseur Ouderen is 60.000 euro vrijgemaakt om de inzet van de verhuisadviseur overeind te houden voor het jaar 2026. In de programmabegroting staat een bedrag van 30.000. Waar komt dat verschil vandaan en welke gevolgen heeft dat voor de inzet van de woonadviseur voor senioren?
--------------	--

Antwoord:

Het verschil is een fout in de programmabegroting. Dit passen we aan met een Erratum. Het contract is inmiddels afgesloten met het bureau dat de woonadviseur verzorgt. De financiering gaat volgens het amendement 154 Behoud de woonadviseur Ouderen.

Vraagnummer: 153

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Eelco Eerenberg Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	55
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Wonen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	2, 154

Vraag	Op pagina 55 staat dat we stoppen met het programma realisatie sociale huisvesting. Nog niet alle doelstellingen uit dat programma zijn behaald of afgerond. Welke activiteiten uit het programma komen door deze beëindiging (mogelijk) in het geding of worden niet behaald? En wat kost het om het programma een jaar of meerjarig te continueren?
--------------	---

Antwoord:

Het programma stopt eind 2025. De lopende projecten, evenals de kennis en geleerde lessen van de afgelopen jaren, worden overgedragen en belegd bij de verantwoordelijke afdelingen. Zie voor meer details de Raadsbrief Halfjaarlijkse voortgangsrapportage Realisatie sociale huisvesting 1e en 2e kwartaal 2025.

Vraagnummer: 154

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	55
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Wonen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	2, 153

Vraag	Op pagina 55 staat dat we stoppen met het actief zoeken naar locaties voor tijdelijke woningen. Waar zich kansen voordoen bekijken we of maatwerk mogelijk is. Op welke manier zouden deze kansen zich kunnen voordoen en welke inzet of ondersteuning is er dan vanuit de gemeente?
--------------	--

Antwoord:

Het programma Realisatie Sociale Huisvesting, waar tijdelijk wonen onder valt, stopt per 1 januari 2026. Mocht er in een concrete gebiedsontwikkeling een locatie zijn die geschikt is voor tijdelijk wonen en er is ook een initiatiefnemer die tot ontwikkeling wil overgaan, dan kan er binnen de kaders van die gebiedsontwikkeling een besluit genomen worden over het wel of niet realiseren van een tijdelijke woonlocatie.

Vraagnummer: 155

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Paragrafen
Hoofdstuk	Vastgoed
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	383
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Vastgoed
Erratum?	Ja
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op pagina 383 staat dat er meer ruimte komt voor maatschappelijke initiatieven met het aannemen van M137 Veranker het community right to bid. Een uitzondering op het community right to bid kan zijn als de getaxeerde opbrengst van een pand vrij op de markt in verhouding tot een right to bid, beduidend hoger is en we die opbrengsten in het kader van bezuinigingen niet kunnen missen. Hoe en op welke manier wordt bepaald er sprake is van een bedrag dat in verhouding beduidend hoger is?
--------------	--

Antwoord:

De laatste zin over de uitzondering is foutief. Deze fout wordt hersteld, door de gehele laatste zin te verwijderen en te vervangen voor: "Dit leggen we vast in de 'Beleidsregel selectieproces bij uitgifte, verkoop, verhuur en ingebruikgeving gemeente Utrecht'." Dit wordt via een erratum hersteld.

Vraagnummer: 156

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	220
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Hervormingen en bezuinigingen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Vanaf 2027 laat de tabel een significante groei zien in private financiering van culturele zaken: hoe komt dit?
--------------	---

Antwoord:

In het kader van de hervormingsbezuiniging zetten we in op het aantrekken van meer private middelen voor de cultuursector, zodat de gemeentelijke bijdrage geleidelijk kan worden verminderd zonder de sector te schaden - ook bevorderen we een gezondere financieringsmix voor instellingen en makers. We werken hiervoor al samen met Utrechtse vermogensfondsen en voeren momenteel een pilot uit met culturele projecten via private matchfunding op het crowdfundingplatform Voordekunst. Hierdoor verwachten we dat de bijdragen van private financiers aan de culturele sector vanaf 2027 aanzienlijk zullen toenemen. In de huidige begroting is het bedrag nog positief opgenomen, omdat nog niet precies duidelijk is waar de private financiering zal landen en daarmee op welke onderdelen de uiteindelijke bezuiniging kan worden gerealiseerd.

Vraagnummer: 157

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	222
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Effectindicatoren
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	"We streven naar een stijging van dit percentage, vrijwilligerswerk."waarop is dit percentage gebaseerd? Tot 2029?
--------------	--

Antwoord:

Het streefpercentage voor 2028 is gebaseerd op onze ambitie dat zoveel mogelijk mensen die inburgeren participeren en daarmee bijdragen aan de samenleving. We streven naar een stijging van de 24% van de 0-meting van 2024 naar 70% in 2028. Er zullen altijd inburgeraars zijn die (nog) niet participeren omdat ze bijvoorbeeld aan de start staan van hun inburgeringstraject.

Vraagnummer: 158

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Nieuwkomers
Bladzijde (in pdf)	223
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Activiteiten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Over Oekraïners: de Rijksmiddelen voor hulp aan Oekraïners zijn niet begroot: is er zicht op wanneer en met welk bedrag dit mogelijk wordt ingezet? Bij benadering?
--------------	---

Antwoord:

De kosten voor de opvang van Oekraïense ontheemden wordt geheel door het Rijk gedekt. Gemeenten krijgen een vergoeding per plek per dag voor de exploitatiekosten van opvanglocaties. Dit heet het normbedrag.

De hoogte van het normbedrag is ongeveer €44 per persoon per dag (in 2025). Er is een onderzoek gaande naar het nieuwe normbedrag voor 2026.

De verwachting is dat dit normbedrag zeker niet hoger gaat zijn en mogelijk zelfs lager.

Als de normvergoeding duidelijk is zal dit bij eerstvolgende mogelijke wijziging in de begroting worden verwerkt.

Naast het normbedrag zijn er vergoedingen/regelingen voor activiteiten waarin de gemeente ook een rol heeft:

- Leefgeld / toelage voor vluchtelingen.
- Medische zorg via de "Regeling Medische Zorg Ontheemden (RMO)".
- Geld voor taal en onderwijs via SPUK/WEB gelden
- En kosten worden gedekt voor de realisatie en transformatie van mogelijke nieuwe opvangvoorzieningen

Vraagnummer: 159

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	10
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Uitdagingen in meerdere opgaven
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Over de LVV: " we werken - voor zover mogelijk- niet mee aan maatregelen die bijdragen aan dakloosheid of strafbaarstelling." Wat betekent " voor zover mogelijk"? Kunt u dit specificeren?
--------------	---

Antwoord:

We werken zoveel mogelijk niet mee aan maatregelen die tot dakloosheid en strafbaarstelling leiden' betekent voor de LVV dat we doen wat mogelijk is binnen de kaders van de wet- en regelgeving en de budgettaire kaders. We kunnen daarmee niet voor iedereen dakloosheid voorkomen.

Waar we kansen zien om de voorgenomen maatregelen van het Rijk te beïnvloeden of om te buigen, zullen we die grijpen. Bijvoorbeeld door lobby samen met VNG en (middel)grote steden, door bij te dragen aan internetconsultaties, te blijven zoeken naar mogelijkheden wat we wel kunnen/ mogen doen en door de lopende rechtszaak rondom de LVV waarin we het Rijk financieel verantwoordelijk stellen voor de opvang van ongedocumenteerden op basis van Internationale verdragen. Zie ook onze laatste [raadsbrief](#) over dit onderwerp.

Vraagnummer: 160

Fractie	ChristenUnie
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Senna Maatoug Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	10
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Groei in balans
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat betekent dit concreet in de lobby en langs welke criteria wordt geprioriteerd? "Oo vanuit de belangenbehartiging moeten we prioriteren per vraagstuk, nationaal, internationaal en regionaal."
--------------	--

Antwoord:

Door de hervormingsbezuinigingen en bezuinigingen bij de Voorjaarsnota 2024 zijn we genooddaakt om te kijken welke activiteiten we wel of niet of anders doen. Dat geldt ook voor de lobby. In 2026 kijken we per dossier op welke wijze we de lobby het beste kunnen voeren, zowel (inter)nationaal als regionaal.

Vraagnummer: 161

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In de paragraaf " Investeringskredieten in onze stad en. Inwoners"
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De grafiek geeft "Investeringskredieten 2026". Is dit de toevoeging in 2026, de uitgave in 2026 of de verdeling van de totaal beschikbare budgetten. Is het correct dat 0% aan Duurzame bereikbaarheid wordt geïnvesteerd?
--------------	--

Antwoord:

Deze grafiek betreft nieuw te autoriseren kredieten bij deze begroting. Voor het programma Duurzame Bereikbaarheid wordt 1,5 miljoen euro ter autorisatie aangeboden (zie de tabel op pagina 379 van de Programmabegroting 2026, kolom "Nieuw te autoriseren voor 2026"), dit betreft ongeveer 0,5% van het totaal aan te autoriseren kredieten bij deze begroting. In totaal is er voor dit programma dan 370,776 miljoen euro investeringskrediet geautoriseerd.

Vraagnummer: 162

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 1: Stedelijke omgeving
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Stedelijke omgeving Begroting 2026

Verbijzondering/context	Tabel baten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In de uitgeklapte tabel staat bij baten op de laatste regel "uitvoeren masterplan" welk masterplan wordt hier bedoeld?
--------------	--

Antwoord:

Het masterplan Stationsgebied. De cijferreeks betreft de meerjarige kasstromen van de grondexploitatie Stationsgebied.

Vraagnummer: 163

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Dennis de Vries, Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 2: Bebouwde omgeving
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Bebouwde omgeving Begroting 2026

Verbijzondering/context	Beleidsdocumenten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De handhavingsstrategieën zijn uit respectievelijk 2014 en 2017. In hoeverre zijn deze strategieën nog up-to-date (mede gezien de invoering van de omgevingswet)? In dien niet up-to-date, is in de programmabegroting voorzien in de update van deze beleidsstukken.
--------------	---

Antwoord:

De betreffende handhavingsstrategieën zijn geactualiseerd of staan gepland voor actualisatie. Wij evalueren deze strategieën periodiek. Op 17 juli 2025 is de nieuwe Handhavingsstrategie Woontoezicht gepubliceerd; deze vervangt de strategie uit 2018. Voor het milieutoezicht wordt de Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie op 16 oktober 2025 met u besproken in de commissie EDVW. Deze strategie vervangt (deels) de versie uit 2014. Een periodieke actualisatie is nodig, omdat de afgelopen jaren veel nieuwe regelgeving en beleid zijn toegevoegd en omdat een deel van de taken voor (milieu)toezicht is overgedragen aan de RUD.

Vraagnummer: 164

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 2: Bebouwde omgeving
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Bebouwde omgeving Begroting 2026

Verbijzondering/context	Toelichting verschillen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de 'Herverdeling budgetten wet betaalbare huur'.
--------------	---

Antwoord:

Vanuit het Rijk hebben we structurele en incidentele middelen gekregen om uitvoering te geven aan de Wet goed verhuurderschap en de Wet betaalbare huur. De incidentele middelen, o.a. bestemd voor de implementatie van de twee nieuwe wetten. De structurele middelen worden ingezet voor wettelijke taken voor handhaving van misstanden op basis van de Wet goed verhuurderschap en de Wet betaalbare huur. De door het Rijk toegekende middelen zijn herverdeeld n.a.v. de lokaal ingerichte handhavingsstrategie.

Vraagnummer: 165

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	https://utrecht.begroting-2026.nl/p62540/huisvesting

Verbijzondering/context	tabel baten en lasten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat betekent het nu concreet voor de doelstellingen op 'Huisvesting' en 'Wonen' dat tussen 2025 en 2027 de inzet op wonen wordt gehalveerd? Hoe verhoudt zich dit tot bijvoorbeeld het Volkshuisvestelijk Akkoord dat het college recent heeft getekend?
--------------	--

Antwoord:

In 2026 eindigt de incidentele financiering vanuit het programma realisatie sociale huisvesting (budget in 2025: €1,9 miljoen). In 2027 eindigt de incidentele financiering uit het coalitieakkoord (budget in 2026: € 890 duizend). Voor het uitvoeren van de recent vastgestelde beleidsnota wonen is € 10,2 miljoen benodigd waarvan €5,2 miljoen niet gedekt is. Hoeveel van de huidige inzet doorgezet kan worden en hoeveel van de ambitie van de beleidsnota Wonen en Volkshuisvesting en het Volkshuisvestelijk Akkoord uitgevoerd kan worden hangt af van financiële keuzes die bij de start van de komende bestuursperiode gemaakt worden. Wat betreft het Volkshuisvestelijk Akkoord zijn er elementen die zonder financiële paragraaf uitgevoerd kunnen worden. Denk aan het standaardiseren van de anterieure overeenkomst voor de corporaties en het optimaliseren van het gebiedsontwikkelingsproces op basis van inzichten uit de pilot fast track.

Vraagnummer: 166

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Investerings
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Ontwikkelen en wonen voor iedereen Investerings Begroting 2026

Verbijzondering/context	Tabel en toelichting tabel
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er zijn geen nieuwe investeringen opgenomen in dit programma voor 2026 en verder. In de toelichting wordt alleen aangegeven dat voor 2026 geen investeringen worden voorzien. Is het correct dat in 20027 en 2028 ook geen investeringen worden voorzien? Hoe kan het dat in een programma waarin 13mln en 185mln is geautoriseerd nu in het geheel geen nieuwe investeringen in zicht zijn? Hoe realistisch is dat in een stad die een grote groei doelstelling heeft?
--------------	---

Antwoord:

In de Programmabegroting staat: "Voor 2026 worden er geen nieuwe kredieten ter autorisatie aangeboden." Hiermee wordt bedoeld dat er in het begrotingsprogramma Ontwikkelen en wonen voor iedereen in 2026 geen krediet ter autorisatie aan de raad wordt voorgelegd. Een belangrijk deel van de investeringen in dit programma valt binnen de grondexploitaties. De kasstromen voor de grondexploitaties worden niet in deze tabel gepresenteerd, maar onder de begrote lasten in dit programma.

Vraagnummer: 167

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Klimaatvriendelijke stad Overzicht Begroting 2026

Verbijzondering/context	Tabel
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	We ontvangen graag de jaarschijven van de verbijzondering onder de tabel (2026,2027,2028).
--------------	--

Antwoord:

De verbijzondering onder de tabel van de Programmabegroting 2026 ziet enkel op 2026. Dit laat dus bijvoorbeeld zien dat van het totale lastenbudget in 2026 (22,205 miljoen euro) 4,642 miljoen euro bij verduurzamen woningen terechtkomt in 2026.

In de jaarplanbrieven Energie, Programmabegroting 2027 en Programmabegroting 2028 zal een verbijzondering voor 2027 en 2028 worden gegeven.

Er kan op dit moment geen uitsplitsing worden gegeven voor de jaren 2027, 2028 en 2029, omdat de energietransitie geen vast meerjarig programma kent maar jaarlijks wordt geprogrammeerd op basis van actuele ontwikkelingen, wetgeving en beschikbare middelen. De beschikbare middelen voor de Energietransitie zijn bovendien volatiel: het Rijk kondigt de omvang van rijksmiddelen (CDOKE) steeds laat aan wijzigt per 2026 ook de wijze van uitkering (van SPUK, naar Decentralisatie Uitkering (2026), naar Bijzondere Fondsuitkering (2027)) waardoor de omvang van het budget en daarmee de meerjarige planning onzeker is. Daarnaast zijn de onderdelen van het energiesysteem sterk met elkaar verweven, waardoor structurele keuzes voor latere jaren niet op voorhand kunnen worden vastgelegd zonder het geheel uit balans te brengen. Daarom kan alleen voor 2026 een concrete uitsplitsing worden gegeven; voor de jaren daarna worden de inzet en prioriteiten jaarlijks herijkt in de jaarplanbrief Energietransitie.

Vraagnummer: 168

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Energieverbruik Begroting 2026

Verbijzondering/context	Inzicht in financiën
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Op het derde niveau staan nog steeds dezelfde totaal bedragen in de tabellen bij dit programma. Het programma klimaatvriendelijke stad heeft dezelfde bedragen als de doelstelling energieverbruik, die daarna wordt uitgesplitst naar "energietransitie" met exact dezelfde bedragen als "energieverbruik". Dit terwijl door de raad al meermaals is verzocht voor meer inzicht in de uitgaven in dit programma. Die wordt nu deels onder de tabel geven met opsommingen, maar die worden slechts verstrekt in 1 jaarschijf. Wat is er nodig om te zorgen dat elke verdiepende stap in de programmabegroting van dit programma ook meer inzicht oplevert? Kan de informatie onder de tabellen in de tabellen en van jaarschijven worden voorzien of vraagt dat vast stelling van verschillende doelstellingen? Is het bijvoorbeeld mogelijk een aparte doelstelling "Tegengaan Netcongestie" te maken en de middelen voor netcongestie daarin onder te brengen?
--------------	--

Antwoord:

Voor meer inzicht over de uitgaven in het programma Klimaatvriendelijke stad worden een jaarplanbrief Energietransitie met begroting gestuurd naar de Raad (eind november 2025). In het voorjaar hebben we u op hoofdlijnen hierover geïnformeerd (raadsbrief 27 mei 2025). Het is mogelijk om de doelstelling op te delen in meerdere begrotingsproducten of om om een aparte doelstelling te maken en daaronder de betreffende middelen te brengen. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 is door de wethouder Energie en Klimaat aangegeven dat richting de nieuwe regeerperiode beoordeeld zal worden of er een betere indeling te maken is. Mocht een nieuwe doelstelling wenselijk worden geacht, dan kan dit bij de Voorjaarsnota 2026 worden ingeregeld en zal dat in de programmabegroting van 2027 zichtbaar worden.

Vraagnummer: 169

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 4: Afval voorkomen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Afval voorkomen Begroting 2026

Verbijzondering/context	Saldo baten en lasten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De baten in dit programma overschijden ruim de lasten. Er is een positief saldo voorzien van 17 mln in 2026. De baten bestaan voor het overgrote deel uit heffingen die specifiek worden opgelegd voor het inzamelen van ons afval. Ondanks dat op die heffingen een positief saldo wordt gehaald is er veel ontevredenheid over de bijplaatsingen. Hiervoor worden geen extra middelen vrijgemaakt. Kan nog eens helder worden toegelicht waarom bij een positief saldo op voor afvalinzameling opgehaalde middelen er geen middelen beschikbaar zijn om extra middelen voor het aanpakken van bijplaatsingen mogelijk te maken?
--------------	---

Antwoord:

Op het totaalniveau van de programmabegroting is geen sprake van een positief saldo (dat beschikbaar is voor extra inzet op bijplaatsingen). Het benoemde positieve saldo van 17 miljoen in 2026 betreft het saldo dat alleen op de doelstelling 'Afval voorkomen' behaald wordt. In de afvalstoffenheffing zitten echter nog andere kosten (zoals doorbelasting straatreiniging). Die kosten zijn binnen de doelstelling 'Afval voorkomen' niet zichtbaar maar zijn onderdeel van andere doelstellingen.

Wij mogen volgens de regelgeving ook geen winst maken en bepalen het tarief dan ook op een kostendeckendheid van 100%, ondanks dat deze dus op doelstellingsniveau positief lijkt. De kostendeckendheid van 100% is toegelicht in de bijlage kostendeckendheid van de begroting. Dit betekent dat er op dit moment geen extra middelen binnen het huidige tarief beschikbaar zijn om het aanpakken van bijplaatsingen verder mogelijk te maken.

Vraagnummer: 170

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 4: Afval voorkomen
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Afval voorkomen Begroting 2026

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Graag ontvangen we een onderbouwing van de besteding van de middelen die via de afvalstoffenheffing zijn opgehaald.
--------------	---

Antwoord:

In de bijlage Kostendekkendheid Belastingen en Retributies van de PB 2026 is inzicht gegeven in de opbouw van de afvalstoffenheffing. Deze ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Afvalstoffenheffing
Kosten taakveld	50.798
Toegerekende kosten	7.114
Kwijtschelding	6.379
Overhead	6.466
BTW	5.706
Totale kosten	76.463
Baten heffing	72.964
Onttrekking reserve	0
Opbrengst afval	3.499
Totale opbrengst	76.463
Kostendekkendheid	100%

De kosten taakveld bestaan voor 35% uit afvalverwerkingskosten en voor 45% uit de directe kosten voor afval inzamelen en transport. Onder deze directe kosten de personeelskosten, kosten voor de inzamelwagens, zoals brandstof, onderhoud en verzekeringen, en een deel van de kosten voor het opruimen van bijplaatsingen. Daarnaast bestaan de kosten voor 15% uit kosten voor ondergrondse inzameling, hierin zitten bijvoorbeeld de kosten voor het plaatsen en onderhouden de ondergrondse containers en voor 5% uit operationele kosten van de afvalscheidingsstations. De toegerekende kosten bestaan uit veegkosten, kosten toezicht en handhaving en de kosten van het klantcontact centrum.

Vraagnummer: 171

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 6: Leefomgeving en ondergrond
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Leefomgeving en ondergrond Begroting 2026

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De nulmetingen luchtkwaliteit (2011) liggen veraf van de laatst gemeten resultaten (2023). Deze resultaten staan echter nooit in de tabel doordat de meest recente cijfers altijd een jaar achterlopen. Dit geeft in de tabel een hoge waarde uit 2011 en een n.v.t. (vb. de nulmeting PM10 is 32,6; de laatst gemeten waarde 2023 19; 2024=n.v.t.; de doelstelling voor 2025 ook 19) Is het technisch mogelijk een nieuw jaar voor de nulmeting vast te stellen, zodat de tabel een meer realistisch blik geeft op de werkelijke staat van de luchtkwaliteit, ook zonder deze op de website volledig uit te klappen. Welk jaar voor de nulmeting zou dan aan te bevelen zijn? Vergt dit een amendement van de raad?
--------------	--

Antwoord:

In de Begrotingscyclus lopen we inderdaad altijd een jaar achter met de luchtkwaliteitscijfers. Dit komt omdat de stukken geschreven worden voordat de cijfers bekend zijn. Daarom is de Begrotingscyclus niet het formele medium waarin we over de luchtkwaliteit rapporteren. Het formele rapporteringsinstrument is de landelijke Monitor Luchtkwaliteit, die meestal in december verschijnt, en de daarvan afgeleide gemeentelijke Monitoringsrapportage Luchtkwaliteit. Daarnaast besteden we in het Duurzaamheidsverslag aandacht aan de resultaten.

In de Begrotingscyclus nemen we alle informatie op die bekend is op het moment van schrijven. In de tabel wordt het meest recente jaar (2024) weergegeven. Daarbij kunnen we helaas alleen aangeven dat we de resultaten pas ná het verschijnen van de Begroting verwachten. De voorlopige resultaten (over 2023) staan echter wel in de tabel, onder het kopje 'Analyse'.

De gekozen jaren voor de nulmeting hangen samen met de ingang van de wettelijk geldende grenswaarden (waarvoor destijds uitstel is gegeven door de EU – de zogenoemde 'derogatie').

Daarnaast was dit voor stikstofdioxide (NO₂) ook het jaar van de start van ons meetnet.

Technisch is het mogelijk om de nulmetingjaren te wijzigen met een motie of een amendement, maar we hebben als college niet voor wijziging van de jaartallen gekozen. Met 2011 en 2013 als nulmeting start de langjarige trend op het moment dat de grenswaarden van kracht werden. Als we de nulmeting opschuiven naar een meer recent jaar, raken we de langjarige trend kwijt en die geeft juist een beeld van hoe de luchtkwaliteit is verbeterd gedurende die periode. Wij bevelen dus geen ander jaartal als nulmeting aan.

Vraagnummer: 172

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	Doelstelling 6: Leefomgeving en ondergrond
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	Doelstellingen Leefomgeving en ondergrond Begroting 2026

Verbijzondering/context	Toelichting
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	We voeren met rijkssubsidie (SPUK) onderzoek uit naar de bodemgezondheid in het Griftpark en Nedereindse Plas (Gereed in Q4 2026). Hoe verhouden deze onderzoeken zich tot de Nedereindse Park en de Zonne-eilanden? Kunnen hier uitkomsten uit komen die die projecten beïnvloeden?
--------------	--

Antwoord:

Het bodemgezondheidsonderzoek op genoemde locaties draagt bij aan de ontwikkeling van de bodemgezondheidsindex en geeft een eerste inzicht. We verwachten niet dat dit invloed heeft op de herinrichting van het Nedereindse Park en op de Zonne-eilanden.

Vraagnummer: 173

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Susanne Schilderman
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	Deel 1
Hoofdstuk	6. Peilstok Stedelijke Ontwikkeling
Paragraaf	6.5 Voortgang woningbouw 100+
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Diverse projecten liggen bij de Raad van State. Wat is het totaal aantal woningen in Utrecht waarvoor op dit moment een procedure loopt bij de RvS? Tegen Bestemmingsplan en/of Omgevingsvergunning?
--------------	--

Antwoord:

Bestemmingsplannen/TAM omgevingsplan met woningbouw waartegen beroep loopt bij de raad van state

bestemmingsplan Beurskwartier 1	: 3444 woningen
bestemmingplan Strosteeg, Binnenstad	: 38 woningen
bestemmingsplan Groenewoud	: 1500 woningen
bestemmingsplan Papendorp	: 2000 woningen
TAM omgevingsplan Merwededeelgebied 6, fase 1	: 2050 woningen
Bestemmingsplan Veilingstraat 10, Dichterswijk	: 110 woningen
Totaal	9142 woningen

Er liggen nog geen concrete bouwplannen onder het omgevingsplan Merwededeelgebied 6 fase 1.

Tegen verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van één of meer woningen daarentegen zien wij dat er op dit moment geen procedures lopen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Vraagnummer: 174

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	143
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	eigen bijdrage op hoeveel cliënten gebaseerd?
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	op hoeveel cliënten zijn de totale baten gebaseerd?
--------------	---

Antwoord:

Op dit moment betalen ongeveer 9.000 cliënten een eigen bijdrage.

Vraagnummer: 175

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	143
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Deze zijn in 2025 aan de reserve onttrokken
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	183, 214

Vraag	hoe is dit voor het jaar 2026?
--------------	--------------------------------

Antwoord:

In de 2e Bestuursrapportage 2025 is een voorstel opgenomen om middelen voor Beschermd wonen en Aanpak dakloosheid over te hevelen naar 2026. Wanneer conform besloten wordt, geldt dit ook voor 2026.

Vraagnummer: 176

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 1: Passende basiszorg
Bladzijde (in pdf)	146
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De wachttijd is daarmee hoger dan 5 dagen buurtteams
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	214

Vraag	hoe probeert het college deze wachttijd te verlagen?
--------------	--

Antwoord:

Buurtteam Sociaal probeert de wachttijd te verkorten door in elk buurtteam de formatie op orde te hebben en te houden. Goed om hierbij te vermelden is dat door de groepsgerichte start (Samen Welkom) de afgesproken doelstelling m.b.t. de wachttijd niet altijd helemaal gehaald kan worden omdat die niet dagelijks plaatsvindt. Ook komt het geregeld voor dat een inwoner zelf graag even wacht waardoor de doelstelling niet gehaald wordt. Dit wordt overigens niet geregistreerd om de registratiedruk niet te laten oplopen. We focussen met het buurtteam met name op de tijd tussen aanmelding en de start van ondersteuning. We houden dit scherp in de gaten met elkaar en voeren hier doorlopend het gesprek over.

Vraagnummer: 177

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 1: Passende basiszorg
Bladzijde (in pdf)	146
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	uitkomsten ervaringswijzer
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	is een inkijk of prognose te geven voor 2025 van stand van zaken Ervaringswijzer?
--------------	---

Antwoord:

Bij de Jaarstukken rapporteren we over cliëntervaringen voor de verschillende gecontracteerde zorgvormen, op basis van de opgehaalde respons met Ervaringswijzer. Het dashboard dat we gedurende het jaar voor het accountmanagement gebruiken, laat de respons op aanbieder niveau zien. Het omzetten van de resultaten per aanbieder naar resultaten per zorgvorm gebeurt handmatig en is daardoor een arbeidsintensieve klus. Daarnaast zijn deze cijfers zijn nog niet representatief voor de verschillende zorgvormen, dus kunnen we hier nog geen conclusies aan verbinden. Om deze reden kunnen we geen tussentijdse resultaten delen over de uitkomsten op zorgvormniveau. Deze uitkomsten volgen weer bij de Jaarstukken 2025.

Vraagnummer: 178

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 1: Passende basiszorg
Bladzijde (in pdf)	147
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	wat is het resultaat: stedelijke werkwijze van een startbijeenkomst? Waarom brengt deze stedelijke werkwijze van een startbijeenkomst een beweging naar voren teweeg?
--------------	--

Antwoord:

Wanneer een inwoner zich meldt bij het buurtteam, wordt hij/zij uitgenodigd voor de startbijeenkomst (Samen Welkom). Samen Welkom is een samenwerking tussen partners uit de sociale basis en de buurtteams in de wijk. Tijdens deze bijeenkomsten wordt gezocht naar een oplossing voor ondersteuningsvragen zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig, en sociale basis partijen zijn hierbij aanwezig. In de praktijk betekent dit dat veel vragen die eerder bij het buurtteam terecht kwamen en daar ook opgepakt werden, nu een oplossing vinden in de sociale basis. Daarmee wordt de beweging naar voren gerealiseerd. In 2026 worden deze wijkgerichte bijeenkomsten over de stad uitgerold waardoor er in de hele stad op deze manier gewerkt wordt aan de beweging naar voren.

Vraagnummer: 179

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 1: Passende basiszorg
Bladzijde (in pdf)	147
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	buurtteams Vleuten-De Meern en Zuid
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	toelichten hoe deze gezamenlijke aanpak zien? Betekent dit dezelfde wijkaanpak voor twee wijken? Of dezelfde wijkaanpak in deze wijk?
--------------	---

Antwoord:

Zowel voor Vleuten-De Meern als voor Zuid wordt een aparte wijkaanpak opgezet die aansluit op wat er nodig is in die specifieke wijk.

Vraagnummer: 180

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 1: Passende basiszorg
Bladzijde (in pdf)	149
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Graag een overzicht van partijen ieder het budget voor voorkomen dat cliënten überhaupt in aanraking komen met zorg
-------	---

Antwoord:

In de sociale basis zijn veel partijen die voorkomen dat cliënten überhaupt in aanraking komen met zorg. De sociale basis bestaat uit een veelheid aan initiatieven, niet altijd door de gemeente gefinancierd. Zo rekenen we bijvoorbeeld sport, onderwijs, buurtinitiatieven of mantelzorgers allemaal onder de sociale basis en ook onze inzet op gezondheid voorkomt dat cliënten in aanraking komen met zorg. Er is daarmee geen duidelijke afbakening van welke partijen voorkomen dat cliënten in aanraking komen met zorg en welke niet.

Twee belangrijke partijen in de sociale basis die we in 2026 een opdracht geven zijn:

Welzijnswerk in de Wijk: € 11.927.996 (Opdracht)

U Centraal: € 3.819.764,18. (Opdracht voor sociaal raadsliedenwerk)

Veel partijen die bijdragen aan het voorkomen van zorg vallen onder programma Levendige en Gezonde Stad. Op pagina 263 staan alle subsidieregelingen die bij dit programma horen, zoals voor Meedoen en voor elkaar Zorgen, Volksgezondheid, Sport en Welzijnsaccommodaties.

Een overzicht van alle subsidies die we in 2025 hebben verstrekt staan in het [Subsidieregister](#). Met het overzicht van subsidieregelingen op pagina 263 in de Programmabegroting, is het mogelijk gericht te zoeken per onderwerp in het subsidieregister. Zoals op Vrijwillige Inzet voor Elkaar (incl. Buurthuizen in zelfbeheer), mantelzorgondersteuning, of Sport. Soms zijn subsidies voor boekjaar 2025 al verleend in 2024 en daarom in het overzicht van dat jaar opgenomen. De subsidies uit andere subsidieregelingen, zoals Vrijwillige Inzet voor Elkaar, Mantelzorgondersteuning of voor de Vrijwilligerscentrale, zijn voor 2026 nog niet verstrekt.

Vraagnummer: 181

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 1: Passende basiszorg
Bladzijde (in pdf)	149
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	duurdere specialistische zorg nodig hebben en waarschijnlijk meer cliënten zorg nodig hebben, laatste zin alinea
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	waar is deze aanname op gebaseerd? En betekent dit dat mensen die daadwerkelijk zorg nodig hebben nu niet in beeld zijn of niet de passende zorg ontvangen?
--------------	---

Antwoord:

Uit onderzoek (bijvoorbeeld [Benchmarkrapport Cebeon](#), [De sociale basis en de houdbaarheid van de Wmo - Verwey-Jonker Instituut](#) of [De sociale basis versterken, investeren in de toekomst | Movisie](#)) blijkt dat investeringen in de sociale basis helpen om de kosten van Wmo-maatwerkvoorzieningen en andere kosten in het sociaal en zorgdomein te dempen.

Met de zin hebben we bedoeld te zeggen dat met enkel het aanbieden van maatwerkvoorzieningen er voor inwoners met een ondersteuningsvraag geen of minder licht algemeen toegankelijk aanbod beschikbaar is. En er dus vaker duurdere specialistische zorg ingezet moet worden, ook bij hulp- en ondersteuningsvragen die eigenlijk met een lichte vorm van ondersteuning voldoende geholpen zouden zijn. Het gaat dus niet zozeer om mensen die niet in beeld zijn of die nu geen passende zorg ontvangen; deze mensen worden nu passend ondersteund met lichte ondersteuning in de sociale basis, maar zouden bij het wegvallen van dat aanbod naar de zorg doorschuiven.

Vraagnummer: 182

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 3: Passende 24 uurs zorg en verblijf
Bladzijde (in pdf)	155
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	grondoorzaken; dertien keer vermeld in dit document
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	175, 214

Vraag	wat zijn volgens het college de grondoorzaken? En wanneer deze diffuus zijn, hoe kan de gemeente weten of haar inzet effect heeft?
--------------	--

Antwoord:

Grondoorzaken voor beroep op hulp en ondersteuning zijn inderdaad divers. Een belangrijke grondoorzaak is bestaanszekerheid, zoals een stabiel inkomen en een vaste woonplek. We zien bijvoorbeeld dat een tekort aan passende woonplekken ertoe leidt dat professionals inwoners niet optimaal kunnen ondersteunen omdat het gebrek aan die passende woonplek onderdeel is van hun problematiek, zo niet de kern van het probleem. Het gebrek aan kleine betaalbare woningen is ook de belangrijkste oorzaak van dakloosheid en de toenemende wachttijd voor Beschermd Verblijf. Ook zien we dat doorstroom uit soms dure en/of residentiële hulp en ondersteuning stopt omdat inwoners langer dan nodig moeten wachten op een passende woonplek. Het hebben van een stabiele eigen woonplek met begeleiding is dus niet alleen menselijker en effectiever, maar uiteindelijk ook kosteneffectief: iets waar de hele stad onderaan de streep profijt van heeft. Eenzelfde mechanisme speelt bij financiële bestaanszekerheid.

Naast bestaanszekerheid spelen er ook andere grondoorzaken een rol. Bij inzet van jeugdhulp zien we bijvoorbeeld dat kinderen niet 'het probleem zijn' maar wel in de knel komen door complexe scheidingen, psychische- of verslavingsproblemen bij ouders. Daarnaast speelt voor veel kinderen ook de toenemende prestatiedruk in de maatschappij, zoals op school of social media. De inzet moet dus vooral gericht zijn op ouders, de context van het kind en het gezin en niet (alleen/ uitsluitend) op het kind zelf.

Door een aantal ontwikkelingen cijfermatig te monitoren en kwalitatief te duiden met betrokkenen, houden we de effectiviteit van het beleid in zicht.

Vraagnummer: 183

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 3: Passende 24 uurs zorg en verblijf
Bladzijde (in pdf)	158
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Deze middelen zijn in 2025 aan de reserve onttrokken- hoe komen in 2026 deze middelen beschikbaar ?
--------------	---

Antwoord:

Voor zowel beschermd wonen als voor de uitvoering van de Regionale aanpak dakloosheid zijn structurele middelen beschikbaar in de begroting. Op basis van de gemaakte afspraken met de regiogemeenten blijven niet ingezette middelen beschikbaar voor inzet in volgende jaren. Dit loopt in die gevallen technisch via de algemene dekkingsreserve.

Vraagnummer: 184

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Kansrijk opgroeien
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	187
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	is een overzicht van verdeling van deze lasten over de buurtteams mogelijk? Zo ja, graag
--------------	--

Antwoord:

De lasten voor het buurtteam Jeugd en Gezin betreffen het budget dat vanuit de jeugdbegroting beschikbaar is voor de uitvoering van de buurtteams in 2026. Deze middelen worden grotendeels ingezet voor personeel en daarnaast een deel voor huisvesting en overige bedrijfsvoering. Er is geen overzicht van verdeling van deze lasten over de buurtteams in de stad, wel ontvangt de gemeente bij het jaarplan een verdeling van FTE's over de wijken.

Onderstaand het overzicht van de formatie bij start 2025. We hebben deze nog niet voor 2026, maar dit geeft wel een indicatie over de verdeling van inzet over de wijken. Lokalis bepaalt zelf hoe zij de inzet in FTE's verdeelt over de wijken.

<u>Werkgebieden</u>	<u>Formatie start jaar 2025</u>
<u>Vleuten/De Meern</u>	<u>36,8</u>
<u>Leidsche Rijn</u>	<u>35,3</u>
<u>Binnenstad, Oost, Noordoost</u>	<u>31,5</u>
<u>Zuid</u>	<u>23,6</u>
<u>Noordwest/west</u>	<u>48,8</u>
<u>Zuidwest</u>	<u>39,8</u>
<u>Overvecht</u>	<u>51,5</u>
<u>Mbo</u>	<u>19,8</u>

<u>VO/SO</u>	<u>18,9</u>
<u>Vakmanschapsversterkers</u>	<u>5</u>
<u>Totaal</u>	<u>311</u>

Vraagnummer: 185

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	242
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	20, 85, 218

Vraag	Wat gaat het college zelf doen voor structurele financiering verhogen vaccinatiegraad naast lobbyen met het Rijk?
--------------	---

Antwoord:

De inzet op het verhogen van de vaccinatiegraad vraagt een meerjarige aanpak en structurele middelen. En op dit moment hebben we deze structurele middelen niet. Afhankelijk van de structurele aanpak (hoeveel wijken, hoe fijnmazig) hebben we een bedrag nodig van structureel tussen de € 0,2 en € 0,9 miljoen omdat te continueren (zie ook vraag 20, 85 en 218).

Vraagnummer: 186

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	245
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	op basis van de bevolkingsprognoses dalen de kind aantallen en worden de budgetten JGZ en kinderopvang aangepast
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Is dit vanuit landelijk aangegeven om het budget aan te passen of keuze door het college?
--------------	---

Antwoord:

Het is een gevolg van de gemeentelijke groei/krimp systematiek (referentiekader groei) onderdeel van de voorjaarsnota van de gemeente. Met de groei van de stad is de algemene trend dat de kind aantallen weer toe gaan nemen.

Vraagnummer: 187

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Risico's
Bladzijde (in pdf)	259
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe de relatie van het hoge ziekteverzuim bij JGZ te interpreteren? Meer werk minder mensen? En in hoeverre met dalende kind aantallen te organiseren?
--------------	---

Antwoord:

De relatie tussen dalende kind aantallen en werkdruk/ziekteverzuim is beperkt. Als de kind aantallen dalen, krimpt onze formatie en bezetting ook mee. De verhouding werk en mensen blijft naar rato gelijk. Het voorkomen van (langdurig) ziekteverzuim heeft onze onverminderd aandacht.

Vraagnummer: 188

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Algemene middelen en overhead
Paragraaf	Overzicht
Bladzijde (in pdf)	270
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	thema 3 centralisering
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is stand van zaken centralisering?
--------------	--

Antwoord:

Voor alle in eerste instantie beoogde centralisatietrajecten zijn projectleiders aangesteld. De trajecten zitten in de analysefase waarin voorstellen aan de concerndirectie ter besluitvorming worden uitgewerkt die ingaan op welke centralisaties worden doorgevoerd, op welke wijze en binnen welk tijdspad. Besluitvorming zal naar verwachting in Q1 2026 plaatsvinden, waarna bij positieve besluitvorming de implementatie kan starten.

Vraagnummer: 189

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Algemene middelen en overhead
Paragraaf	Doelstelling 1: Algemene middelen
Bladzijde (in pdf)	272
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	toeristenbelasting
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	hoe inkomsten toeristenbelasting berekend? Rekening gehouden met de BTW verhoging in aantal hotelovernachtingen?
--------------	--

Antwoord:

De inkomsten uit de toeristenbelasting zijn berekend op basis van de prognose van het aantal hotelovernachtingen uit het [hotelonderzoek van Sweco](#). Daarbij is uitgegaan van het behoudende scenario, waarin het aantal overnachtingen gemiddeld met circa 6% per jaar groeit. Dit scenario houdt rekening met de geplande uitbreiding van het hotelaanbod en met stijgende kosten en belastingen, waaronder de verhoging van de btw op logies. De verwachte groei komt voornamelijk uit de zakelijke markt, deze doelgroep is minder gevoelig voor prijsstijgingen en kunnen in veel gevallen BTW terugvragen. Dit sluit aan bij de [landelijke impactanalyse van het Ministerie van Financiën](#), waarin wordt geconcludeerd dat de gevolgen in steden met een groot aandeel zakelijke overnachtingen gering zijn.

Vraagnummer: 190

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Algemene middelen en overhead
Paragraaf	Doelstelling 2: Overhead
Bladzijde (in pdf)	278
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	decentrale overhead
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat betekent deze doorberekening van de inzet vanuit afdelingen primaire proces? Worden de lasten bij deze afdelingen verlaagd? Dus dat de doorberekende kosten als baten worden opgenomen in de centrale overhead? Zo niet, waarom niet?
--------------	---

Antwoord:

Het doorberekenen van overhead in tarieven en heffingen of aan projecten leidt inderdaad tot een verlaging van de lasten bij de desbetreffende afdelingen. Daarmee heeft deze doorbelasting effect op de decentrale overhead en niet op de centrale overhead zoals in de vraag verwoord wordt.

Vraagnummer: 191

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Paragrafen
Hoofdstuk	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Paragraaf	Weerstandsvermogen
Bladzijde (in pdf)	286
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	ontwikkeling weerstandsvermogen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	wat bedoelen met onbenutte belastingcapaciteit? Wat betekent dit voor het weerstandsvermogen?
--------------	---

Antwoord:

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om lokale heffingen en belastingen te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit is onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit aangezien het een potentiële inkomstenbron is voor de gemeente om tegenvallers op te vangen. De hoogte van de onbenutte belastingcapaciteit heeft daarmee invloed op het weerstandsvermogen.

Vraagnummer: 192

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Paragrafen
Hoofdstuk	Lokale heffingen
Paragraaf	Ontwikkelingen en actualiteiten
Bladzijde (in pdf)	314
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	lobby en rol raad; verkiezingsprogramma's; rol raadsleden
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	waarom staat in de begroting de rol van de raad opgenomen? Hoort deze oproep wel thuis in een begroting?
--------------	--

Antwoord:

In deze begroting schetsen we een korte stand van zaken schetsen van de lobbyinzet en -voortgang van het Raadsinitiatief om de vermogensnorm voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen te verhogen tot de norm voor de Participatiewet. Het leek ons gepast de Raadsleden te wijzen op de mogelijkheid om de ambitie te realiseren.

Naar aanleiding van het Raadsinitiatief, zijn de gemeentelijke lobbyisten hiermee voortvarend aan de slag te gaan. De Tweede Kamer heeft in meerderheid al meerdere malen aangegeven voorstander te zijn van verhoging (o.a. motie Bruins/Peters). Toch blijven concrete maatregelen uit.

Op dit moment onderzoekt MinBZK de mogelijke effecten en wenselijkheid van een verhoging van de vermogensnorm. De gemeente Utrecht draagt actief bij aan dat onderzoek. Zodra MinBZK dat onderzoek naar de Kamer stuurt, is het zaak om op allerlei niveaus de wens van de Raad kracht bij te zetten. Uiteraard gebeurt dat via ambtelijke en bestuurlijk contacten. Die inspanningen zijn nog effectiever wanneer Raadsleden die inspanningen ondersteunen.

Vraagnummer: 193

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Meelopende stukken
Onderdeel	Verordeningen tarieven en leges
Hoofdstuk	Verordening Afvalstoffenheffing
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	0
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Raadsvoorstel, tekst: "Voor 2026 stijgen deze kosten met 10,6%, waarvan ... door extra kostenontwikkelingen. Belangrijkste oorzaken zijn hogere verwerkingsprijzen en toename volume van grof afval, de nieuwe landelijke CO ₂ -heffing..."
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De landelijke CO ₂ -heffing is door het kabinet feitelijk geschrapt. Wat betekent dat voor de inschatting van de kostenontwikkelingen en, daarmee, voor de hoogte van de afvalstoffenheffing? Kan het college zo nodig een strekt ter vervanging van dit voorstel sturen?
--------------	--

Antwoord:

De landelijke CO₂-heffing is op dit moment nog niet formeel afgeschaft, maar het kabinet heeft wel het voornemen uitgesproken om de heffing (tijdelijk) op te schorten tot 2030. Dit voornemen maakt onderdeel uit van het Belastingplan 2026 en moet nog worden goedgekeurd. Als gemeente zijn wij verplicht om in onze programmabegroting uit te gaan van de huidige wet- en regelgeving. Zolang de CO₂-heffing formeel nog bestaat, blijven wij dus rekenen met de bestaande uitgangspunten. Wanneer het Rijk een formeel besluit neemt over de opschorting of afschaffing van de heffing, kan dit leiden tot lagere kosten voor de verwerking van restafval. In vraagnummer 49 is een toelichting opgenomen over de opbouw van de kosten; daarin staat ook dat de kosten voor de CO₂-heffing beperkt zijn. Wanneer de wetgeving wijzigt, zal de gemeente de financiële gevolgen in beeld brengen en deze, indien relevant, verwerken in de raming van de afvalstoffenheffing. Het college zal de raad hierover te zijner tijd informeren, eventueel met een aanvullend of vervangend voorstel.

Vraagnummer: 194

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Aantrekkelijke, groene leefomgeving
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	97
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Activiteiten die we blijven doen en/of anders gaan doen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Klopt het dat er in de Programmabegroting en Berap geen middelen zijn opgenomen voor de vervanging van de Loobrug? Moet hier niet een krediet voor worden vrijgegeven? Als dit wel is opgenomen, graag een verwijzing waar in de stukken dit opgenomen is.
--------------	--

Antwoord:

De middelen voor de vervanging van de Loobrug zijn opgenomen in de programmabegroting. De vervanging van de Loobrug was reeds voorzien en geprogrammeerd in het Meerjaren Investeringsprogramma Beheer Openbare Ruimte ([MJIP BOR](#), pagina 13 onder de noemer Kruispunt Zandweg-Europagweg).

Vraagnummer: 195

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	74
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Baten
Erratum?	Nee
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de oorzaak van de fors hogere baten in 2026 en de dalende trend in de jaren daarna? Welke invloed heeft de recente raadsbrief over het uitstel van betaald parkeren op deze geraamde baten?
--------------	--

Antwoord:

De hogere baten ontstaan door:

1. Voor OV, Auto en Fiets is dit het gevolg van meer te verwachten subsidies van het Rijk en de Provincie voor diverse projecten uit het Meerjaren Programma Bereikbaarheid (MPB). (10,778 miljoen euro)
2. Voor de werkzaamheden voor het Dynamisch Verkeers Management (DVM) systeem Zuidwest ontvangen we subsidies van het Rijk en de Provincie. Aangezien de meeste lasten in 2026 worden verwacht staat daar in 2025 een lager bedrag aan subsidie tegenover. (0,65 miljoen euro)
3. De baten autoparkeren nemen toe mede door het invoeren van betaald parkeren in de hele stad. (7,633 miljoen euro).
4. Onder andere door aflopende ingroeipaden is er een verhoging van de opbrengsten van openbare garages. (0,973 miljoen euro)
5. De lagere raming van de baten voor het product Verkeersveiligheid is gebaseerd op minder te verwachten subsidies van het Rijk en de Provincie voor de projecten verkeersveiligheid (MPB). (- 0,629 miljoen euro)

De dalende trend in de jaren erna ontstaat door lagere subsidie inkomsten.

Door de invoering van betaald parkeren een half jaar uit te stellen – waarbij in de planning verwerkt is om deze ‘vertraging’ in anderhalf jaar tijd in te lopen – dalen de geraamde parkeerinkomsten met circa 3 miljoen euro (incidenteel). Omdat de verwachte inkomsten al zijn verwerkt in de programma-begroting dekken we deze incidentele tegenvaller conform [motie 312](https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/cfd308aa-9ef6-4c85-98ab-6597efc5d7ed) (<https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/cfd308aa-9ef6-4c85-98ab-6597efc5d7ed>) uit de Egalisatiereserve Parkeerexploitatie. Het bedrag van 3 miljoen euro is de beste inschatting van dit moment. Er wordt gewerkt aan meer structureel inzicht in de raming. In Q1 2026 komen we bij de raad terug op hoe we beter kunnen gaan ramen in de parkeerexploitatie. Komende periode analyseren we de verschillen tussen begroting en realisatie en zoeken we naar manieren om die verschillen te verkleinen.

Vraagnummer: 196

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	74
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Baten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Kunt u per jaarschijf 2026 t/m 2029 een overzicht geven van enerzijde de baten en anderzijds de lasten door de uitbreiding van betaald parkeren in de hele gemeente? (vergelijk vraag 264 bij Voorjaarsnota 2024)
--------------	---

Antwoord:

Dit is opgenomen in het concept Uitvoeringsprogramma Invoering betaald parkeren 2025-2028 (p15) zoals verzonden aan de Raad op 12 september 2025.NB: in het uitvoeringsprogramma staan de baten en lasten t/m 2028. Zoals in de introductie van dit programma benoemd komen we uiterlijk 2028 met een bijwerking tot aan 2030. Raadsbrief Vervolg invoeren betaald parkeren en concept Uitvoeringsprogramma Utrecht - iBabs Publieksportaal;

<https://ureka.utrecht.nl/app/instrument/a0705614-cf44-494a-938b-d7f4f294977a>

Baten en lasten (x min euro)	2025	2026	2027	2028
Baten uitbreiding betaald parkeren	-9,6	-15,2	-19,4	-22,5
Lasten uitbreiding betaald parkeren	4,6	7,0	7,7	9,8

Vraagnummer: 197

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	Deel 1
Hoofdstuk	1.2 Majeure bijstellingen
Paragraaf	1.2.2 Duurzame bereikbaarheid
Bladzijde (in pdf)	8
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Extra dotatie voorziening onderhoud bereikbaarheid
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Er staat dat de onderhoudsplannen eind 2024 zijn geactualiseerd. Hoe kan het dat pas een jaar daarna duidelijk is dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening ontoereikend is? Waarom was dit nog niet bij de Voorjaarsnota / Eerste berap bekend?
--------------	---

Antwoord:

In de VJN 2022 is incidenteel voor een periode van vier jaar een ophoging toegekend voor de onderhoudsvoorziening. Per 2025 vervalt deze ophoging, terwijl de onderhoudskosten blijven toenemen (mede vanwege prijsstijgingen). Tijdens het jaarrekeningproces werd duidelijk dat hierdoor de onderhoudsvoorziening op termijn (over 4 jaar bezien), onvoldoende is om de verwachte onderhoudslasten te dekken. Op het moment dat dat bekend werd, kon dit knelpunt helaas niet meer worden meegenomen in de besluitvorming van de voorjaarsnota.

Vraagnummer: 198

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	Deel 1
Hoofdstuk	1.2 Majeure bijstellingen
Paragraaf	1.2.3 Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed
Bladzijde (in pdf)	10
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Riolering: verkeerd gehanteerde uitgangspunten indexering
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	138

Vraag	Opnieuw is er sprake van een financiële afwijking door verkeerd gehanteerde uitgangspunten voor indexering. Hiervan zagen we bij de Voorjaarsnota ook al enkele voorbeelden. Hoe kan het dat deze uitgangspunten herhaalde keer verkeerd worden geïnterpreteerd? Welke actie zet het college erop om ervoor te zorgen dat indexeringen correct worden berekend en toegepast, zodat de gemeenteraad een juist beeld heeft van de baten en lasten?
--------------	--

Antwoord:

Rondom indexatie zijn een aantal zaken in het voorjaar verder opgepakt rondom het versterken van de interne beheersing, inclusief betere vastlegging en 4 ogen principe. Daarbij is meer kennis geworven om het indexatieproces structureel te verbeteren. Naar aanleiding van de afwijkingen op de indexatie uit de voorjaarsnota en de tweede bestuursrapportage wordt in aanloop naar komend voorjaar het proces van indexering en de uitgangspunten die daarbij gehanteerd worden opnieuw bekeken. Daarbij wordt nadrukkelijk ook een verband gelegd tussen kostenstijgingen en daarmee samenhangende inkomsten zoals bijvoorbeeld bij riolering. Hiermee wordt een bestendige wijze van indexering ontwikkeld.

Vraagnummer: 199

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Hoofdlijn
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	11
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Netcongestie
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	98

Vraag	Het college geeft aan structurele verplichtingen aan te gaan met incidentele financiële dekking. Kan het college uiteenzetten welke structurele verplichtingen zij aangaat en tot wanneer die zullen duren? (Graag een uiteenzetting van de verschillende bedragen in verhouding tot de jaartallen)
--------------	---

Antwoord:

Zie beantwoording van vraag 98

Vraagnummer: 200

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	62
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Netcongestie
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoe ziet het college de verhouding tussen 2,3 miljoen euro aan baten voor netcongestie met 6,39 miljoen aan lasten voor netcongestie? Het college draagt op deze manier meer dan 2/3de van de kosten op het gebied van netcongestie. Terwijl de verantwoordelijkheid voor netcongestie grotendeels bij netbeheerders ligt?
--------------	--

Antwoord:

De netbeheerders zijn inderdaad verantwoordelijk voor de realisatie en uitbreiding van de elektriciteitsinfrastructuur en de voorzieningen die nodig zijn om netcongestie op te lossen. Het gemeentelijk programma netcongestie is opgezet om de bedreiging op onze ambities en plannen die voortkomen uit netcongestie, te verminderen. Het gaat om het voorbereiden van de mogelijke stroomuitval en het stimuleren (en sneller realiseren) van de slimme oplossingen zoals e-hubs, netbewuste nieuwbouw of andere innovatieve oplossingen, waar we als gemeente op kunnen faciliteren. Den aansluiting ed. Het betreffen dus werkzaamheden aanvullend en/of faciliterend aan wat de netbeheerders al uitvoeren om netcongestie op te lossen.

Vraagnummer: 201

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaatvriendelijke stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Energieverbruik
Bladzijde (in pdf)	67
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom kiest het college ervoor om geothermie volledig los te laten in onze gemeente? Is het niet een beter idee om deze optie open te houden voor betere diversificatie van energiebronnen in de gemeente?
--------------	---

Antwoord:

De resultaten van de onderzoeksboring, die door EBN is uitgevoerd in De Bilt-Zeist (afgerond in april '25), zijn voor de stad Utrecht niet positief, zoals gemeld in de raadsbrief van 5 juni j.l. De aardlaag voor diepe geothermie blijkt niet goed genoeg om daaruit op een technisch en economisch haalbare manier betaalbare warmte te winnen. Het ontwikkelen van een geothermiebron ten behoeve van het stadsbrede warmtenet wordt door de samenwerkende partijen (Gemeente, Eneco, EBN, GAIA Energy en de energiecoöperaties Utrecht) nu dan ook als niet haalbaar ingeschat. Dit betekent helaas dat we stoppen met het zoeken naar een geschikte locatie voor een geothermiebron binnen de grens van de gemeente Utrecht. In het oostelijke deel van de provincie lijken er nog wel kansen te liggen voor geothermie. Deze kansen kunnen we alleen voor de gemeente Utrecht inzetten door middel van een bredere samenwerking dan tot nu toe is verkend, deze mogelijkheid houden we in de gaten via de RES samenwerking.

Vraagnummer: 202

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wordt in de “structurele doorwerking majeure ontwikkelingen Tweede Bestuursrapportage” een deel van de nadeling -12,2 van besispunt 1a van de 2e brap ondervangen?
--------------	--

Antwoord:

Ja. Bijstellingen voor 2025 uit de Tweede Bestuursrapportage 2025 die van structurele aard zijn, worden vanaf 2026 betrokken bij de Programmabegroting 2026.

Vraagnummer: 203

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de reden om structureel (0,6) in de reserves te storten? Dit tegen de achtergrond dat niet bekend is hoe hoog de reserves benodigd is in de latere jaren.
--------------	--

Antwoord:

Op grond van de boekhoudvoorschriften (BBV-regels) moeten de begrotingstekorten en -overschotten verrekend worden met de reserves. Vandaar dat het voordeel in 2029 en volgende jaren in de reserves gestort wordt. Op grond van de huidige inzichten (met een afnemende solvabiliteit) is extra aanvulling van de reserves noodzakelijk.

Vraagnummer: 204

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Klopt het het negatieve bedrag van de Tweede Bestuursrapportage (nu -12,2) normaliter pas verwerkt wordt bij de volgende VJN? Waarom wordt dit dan nu toch al bij de PB betrokken?
--------------	---

Antwoord:

Dit klopt. Het resultaat van de Tweede bestuursrapportage 2025 wordt onttrokken aan de Algemene dekkingsreserve. De aanvulling van de Algemene dekkingsreserve wordt samen met het uiteindelijke jaarrekeningresultaat over 2025 betrokken bij de integrale afweging van de Voorjaarsnota 2026. Het resultaat wordt weergegeven in de Programmabegroting 2026 om een volledig beeld van het verloop van de algemene dekkingsreserve te geven.

Vraagnummer: 205

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Het negatieve bedrag van de Tweede Bestuursrapportage is nu -12,2. Hoeveel was dit in 2022, 2023 en 2024 op zowel dit moment (PB) als het einde van het jaar?
-------	---

Antwoord:

2024: -3,5 miljoen euro bij de Tweede bestuursrapportage en +32,6 miljoen euro aan het einde van het jaar
2023: -4,3 miljoen euro bij de Tweede bestuursrapportage en -17,4 miljoen euro aan het einde van het jaar
2022: +8,4 miljoen euro bij de Tweede bestuursrapportage en +34,5 miljoen euro aan het einde van het jaar

Vraagnummer: 206

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat is de verwachting hoe het negatieve saldo van -12,2 uit de Tweede Bestuursrapportage zich ontwikkeld de resterende maanden van 2025?
--------------	--

Antwoord:

De actuele verwachting over afwijkingen van de verwachte realisatie in 2025 ten opzichte van de begroting is opgenomen in de Tweede bestuursrapportage. Er is geen aanleiding om die verwachting op dit moment bij te stellen.

Vraagnummer: 207

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Klopt het dat de verbetering van elke reserve helpt de solvabiliteit te verbeteren? Waarom wordt er dan gekozen voor de algemene dekkingsreserve (zonder specifiek doel) en niet bestemmingsreserves en het daarbij behorende doel? Anders gezegd: helpt een reserves met een specifiek doel ook met de solvabiliteit te verbeteren?
--------------	--

Antwoord:

Ja, de solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen (alle reserves) en het vreemde vermogen (alle voorzieningen en kort- en langlopende leningen). Elke verhoging van de reserves leidt dan ceteris paribus tot een hogere solvabiliteit.

Vraagnummer: 208

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De raad heeft onlangs gedebateerd over Domplein 4-5 en de voorkeur gegeven aan scenario 2 van de uitgangspuntennotitie. Daar zit natuurlijk een financieel gevolg aan, maar dit komt niet terug in de Programmabegroting. Kan het college een beeld geven van het financiële plaatje van Domplein 4-5 in scenario 2? En de mogelijke risico's schetsen als deze er zijn?
--------------	--

Antwoord:

In de commissie JWCS van 11 september 2025 is door de commissie voorkeur gegeven aan scenario 2 (cultureel centrum). De publicatie van de Programmabegroting was op 18 september 2025. De stukken voor de Programmabegroting waren op het moment van de behandeling in de commissie al gereed en konden hierop niet meer worden aangepast. Zoals bij de commissie is aangegeven zullen bij de volgende integrale afweging de benodigde middelen voor scenario 2 voor de amateurkunsteducatie, worden opgenomen als knelpunt, zodat uw raad hierover integraal kan besluiten in het licht van eventuele andere knelpunten binnen de gemeentelijke begroting. Op basis van een inschatting zoals in de Uitgangspuntennotitie is aangegeven betreft het een structureel bedrag van circa EUR 500.000,- voor het inzetten van circa 1500m² van de 3600 m² VVO (42% van het totale oppervlak van het pand) voor amateurkunsteducatie.

De beschikbare ruimte voor amateurkunst op het Domplein is onder andere afhankelijk van de uitwerking van de (verbouwings)plannen en de initiatieven die reageren op de openbare uitvraag voor het toekomstige gebruik van het pand. Dit kan betekenen dat de huidige inschattingen qua oppervlakte voor de diverse functies en de benodigde financiële dekking nog kunnen nog wijzigen als de plannen voor Domplein 4-5 nader worden geconcretiseerd.

Met de keuze voor het scenario cultureel centrum verliezen we ruimte voor amateurkunsteducatie aan het Domplein (ten opzichte van de huidige situatie). Een definitief besluit voor dit scenario kan ook betekenen dat gezocht moet worden naar alternatieve plekken voor het huisvesten van de huidige amateurkunsteducatie instellingen van het Domplein.

Vraagnummer: 209

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Vorig jaar is er door de raad een aantal keer gebruik gemaakt van de post Bijzondere projecten, knelpunten en instandhouding culturele infrastructuur. Hoeveel middelen zitten er voor dit jaar nog in deze post en acht het college dit voldoende voor mogelijke knelpunten in de komende maanden?
--------------	---

Antwoord:

In het budget voor bijzondere projecten, knelpunten en instandhouding culturele infrastructuur rest uitgaande van de huidige inzichten geen budget meer in 2025. De dekking van knelpunten in komende maanden zal indien nodig moeten komen vanuit eventuele onderbestedingen op andere budgetten, dan wel onvoorziene meevallers. Een voorbeeld van dit laatste zou kunnen zijn de niet bestede subsidiemiddelen uit de vorige Cultuurnotaperiode 2021-2024.

Vraagnummer: 210

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	251
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De SPUK Impuls Jongerencultuur stopt doordat het Rijk heeft aangekondigd dat deze uitkering voor 2025 de laatste was. Kan het college aangeven welke organisaties uit de stad hierdoor geraakt worden?
--------------	--

Antwoord:

De bijdrage was incidenteel, hiermee zijn geen structurele kosten gefinancierd. Deze organisaties hebben een eenmalige bijdrage gekregen uit dit rijksbudget: BAK, BOKS, Cultuur 19, Drum Works NL, De Vechtclub, De Helling, Free-DOM, House of Hiphop, Kunstbende, New Dutch Connections, La Cassette, NKK, Landhuis Oud Amelisweerd, De Nijverheid, SOIL, Studio Figur, Theaterschool Utrecht, Tigers Gym, Vocal Statements en Zuilens Fanfare Corps. We organiseren een kennisbijeenkomst in Q4 om de impact van deze eenmalige impuls zoveel mogelijk te verduurzamen. ([Raadsbrief besteding SPUK Impuls Jongerencultuur in 2025](#))

Vraagnummer: 211

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 4: Informatie en dienstverlening
Bladzijde (in pdf)	39
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Door de verlaging van het investeringsbudget wordt de uitvoering van de visie op dienstverlening aangepast en vertraagd.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wat wordt exact aangepast in de uitvoering op de visie op dienstverlening en wat wordt vertraagd?
--------------	---

Antwoord:

Het verminderen van het investeringsbudget heeft gevolgen voor het uitvoeringstempo van het meerjarenperspectief op dienstverlening 2023-2033. Dit zal vertragen en erop gericht zijn om de dienstverlening op peil te houden. We kunnen daarbij bijvoorbeeld niet meer grootschalig investeren in de verbetering of vernieuwing van onze dienstverleningskanalen of het leren van inwonerssignalen. De concrete invulling van de effecten van de bezuiniging wordt jaarlijks bepaald. Over de voortgang rapporteren wij in de [voortgangsbrieven publieksdienstverlening](#).

Vraagnummer: 212

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Paragraaf	Doelstelling 3: Huisvesting
Bladzijde (in pdf)	55
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Nieuwe activiteiten in het begrotingsjaar
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	In de lijst met nieuwe activiteiten ontbreekt het initiatiefvoorstel Utrecht geeft thuis waarbij Utrecht in 2026 100 dakloze jongeren gaat huisvesten. Waarom staat dat er niet tussen? Welke plek heeft dit initiatiefvoorstel in de begroting?
--------------	--

Antwoord:

Voor de eerste 100 dakloze jongeren kan de benodigde inzet geleverd worden binnen de bestaande formatie. Zie Passende ondersteuning en opvang - doelstelling 3 op p154. Voor de verdere implementatie dient nog een aanpak opgesteld te worden met daarin ook een dekkingsvoorstel.

Vraagnummer: 213

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Programma overzicht
Bladzijde (in pdf)	143
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	In 2025 waren er middelen uit voorgaande jaren beschikbaar via de algemene dekkingsreserve voor Aanpak van dakloosheid en beschermd wonen. Deze zijn in 2025 aan de reserve onttrokken.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	175, 183

Vraag	Worden er opnieuw middelen, al dan niet via algemene reserve, beschikbaar gesteld voor aanpak dakloosheid en beschermd wonen bovenop bestaande middelen? Wat betekent het voor de aanpak dakloosheid als deze middelen er in 2026 niet meer zijn?
--------------	---

Antwoord:

In de 2e Bestuursrapportage 2025 is een voorstel opgenomen voor overheveling van middelen voor aanpak dakloosheid en beschermd wonen. Voor Aanpak dakloosheid is in 2025 de Regionale Aanpak Dakloosheid vastgesteld door uw Raad met daarin de voorgenomen inzet op basis van de meerjarige beschikbare budgetten (tot 2030). De voorgestelde overheveling in de Bestuursrapportage sluit daarop aan.

Vraagnummer: 214

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 1: Passende basiszorg
Bladzijde (in pdf)	146
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	We verwachten, gezien de beweging zoals beschreven bij bereik dat deze wachttijd stabiel blijft.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	176

Vraag	Als de wachttijd stabiel blijft is dit nog steeds fors boven het streven van 5 dagen. Wat wordt er gedaan om de wachttijd weer volgens dit streven van 5 dagen te krijgen? Of waarom wordt dit streven losgelaten?
--------------	--

Antwoord:

Buurtteam Sociaal probeert de wachttijd te verkorten door in elk buurtteam de formatie op orde te hebben en te houden. Goed om hierbij te vermelden is dat door de groepsgerichte start (Samen Welkom) de afgesproken doelstelling m.b.t. de wachttijd niet altijd helemaal gehaald kan worden omdat die niet dagelijks plaatsvindt. Ook komt het geregeld voor dat een inwoner zelf graag even wacht waardoor de doelstelling niet gehaald wordt. Dit wordt niet geregistreerd om de registratiedruk niet te laten oplopen. We focussen met het buurtteam met name op de tijd tussen aanmelding en de start van ondersteuning. We houden dit scherp in de gaten met elkaar en voeren hier doorlopend het gesprek over.

Vraagnummer: 215

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 3: Passende 24 uurs zorg en verblijf
Bladzijde (in pdf)	155
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Er zijn steeds meer mensen die gebruik maken van de maatschappelijke opvang.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Momenteel zit de opvang vol en slapen mensen noodgedwongen op straat. Hoe gaat Utrecht zorgen voor voldoende opvangplekken enerzijds en de omslag van opvang naar wonen maken, zoals ook vastgelegd in initiatiefvoorstel Utrecht geeft thuis, anderzijds? Worden de ongedekte kosten van het initiatiefvoorstel gedekt uit de middelen die beschikbaar zijn voor de lokale uitvoering van de Regionale aanpak dakloosheid?
--------------	---

Antwoord:

Het aantal mensen dat een beroep doet op opvang wisselt per dag. Ondanks de uitbreiding van de capaciteit op de Stadsbrug, komt het momenteel voor dat de opvang vol zit. Wanneer de opvang volledig bezet is, maken we altijd een zorgvuldige afweging. Daarbij wordt gekeken naar wie het meest kwetsbaar is en wie de opvang het hardst nodig heeft. Onze inzet is altijd dat we zoveel mogelijk mensen een veilige slaapplek willen bieden.

In de reactie van het college op uw Initiatiefvoorstel over Wonen Eerst is ingegaan op de vraag hoe we toewerken naar de omslag van opvang naar wonen. We zien daarbij de aanbesteding MO/BW in 2029 als logisch moment zien om als centrumgemeente afspraken met partijen in de stad en de regio te maken. In dezelfde reactie is ook aangegeven dat we uw raad nog zullen informeren over inrichtingskeuzes naar aanleiding van het initiatiefvoorstel en de daarbij horende financiële consequenties. Of dan wordt voorgesteld om de kosten te dekken vanuit de lokale middelen die beschikbaar zijn vanuit de Regionale Aanpak Dakloosheid, is nu nog niet bekend.

Vraagnummer: 216

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Passende ondersteuning en opvang
Paragraaf	Doelstelling 3: Passende 24 uurs zorg en verblijf
Bladzijde (in pdf)	156
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	We bedden de checklist voor rechten van dakloze EU- migranten in de reguliere aanpak in, waarmee een deel van deze groep aanspraak kan maken op bestaande voorzieningen
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Waarom duurt het tot Q4 2026 voordat de checklist EU-migranten wordt toegepast? Wat gebeurt er voor die tijd voor deze groep?
--------------	---

Antwoord:

Het volledig invoeren van de checklist voor EU-migranten vergt een langere aanlooptijd vanwege administratieve, organisatorische en praktische vereisten. O.a. het aanpassen van het systeem Zorgned en het zorgvuldig inrichten van de afspraken rond privacy. Daarnaast ervaren we in de praktijk dat veel EU-migranten die zich melden geen identiteitsdocumenten, DigiD of andere noodzakelijke papieren hebben. Het kan daardoor vaak enkele maanden duren voordat deze documenten beschikbaar zijn, waarna pas de checklist en vervolgens de Wmo-toets kunnen worden doorlopen. Er gaat dan kostbare tijd verloren.

Om te voorkomen dat deze mensen in die periode zonder hulp blijven, hanteren we momenteel een tweesporenaanpak:

Spoor 1: We beoordelen direct of de EU-arbeidsmigrant kwetsbaar is en bieden zo nodig opvang, hulp en ondersteuning.

Spoor 2: Parallel hieraan helpt Barka met het verkrijgen van de benodigde documenten om de checklist EU-migranten te kunnen doorlopen.

Op deze manier voorkomen we dat mensen onnodig lang moeten wachten op ondersteuning, terwijl we tegelijkertijd toewerken naar een structurele toepassing van de checklist per Q4 2026.

Vraagnummer: 217

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Rik van der Graaf
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Werken en re-integreren
Bladzijde (in pdf)	173
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	We starten met een gecoördineerde aanpak arbeidsmigranten
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Wanneer horen we meer over deze gecoördineerde aanpak?
--------------	--

Antwoord:

Zoals toegezegd informeren we u middels een brief over de gecoördineerde aanpak EU-arbeidsmigranten in Q1 2026.

Vraagnummer: 218

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Levendige en gezonde stad
Paragraaf	Doelstelling 7: Volksgezondheid
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	20, 85, 185

Vraag	In de raad wordt breed de urgentie gevoeld om de aanpak van de lage vaccinatiegraad door te voeren. Wanneer middelen van het Rijk wegblijven en we lokaal zouden willen bijpassen, wat voor bedrag zou er dan structureel helpend zijn?
--------------	---

Antwoord:

Afhankelijk van de structurele aanpak (hoeveel wijken, hoe fijnmazig) hebben we een bedrag nodig van structureel tussen de € 0,2 en € 0,9 miljoen omdat te continueren. (zie ook vraag 20, 85 en 185)

Vraagnummer: 219

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries Susanne Schilderman
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	119

Vraag	Wat wordt er gedaan met de extra middelen die zijn gereserveerd voor het Zwarte Plein? Is dat enkel de herinrichting van de buitenruimte of lukt het ook om een overdekte plek te realiseren? Wordt dit gedaan aan de hand van het plan dat eerder samen met de jongeren is opgesteld?
-------	--

Antwoord:

U bent recent, middels [de raadsbrief 'Voortgang herinrichting Zwarte Plein \(Lumbresplein\)'](#) nader geïnformeerd over de herinrichting van het Zwarte Plein. De extra middelen zijn bestemd voor de herinrichting van de buitenruimte. De kosten voor deze herinrichting bleken bij de uitwerking hoger dan in eerste instantie geraamd.

Het herinrichtingsplan is eerder met onder andere jongeren uit de buurt bedacht. Zoals toegezegd tijdens de raadsvergadering van 10 juli gaan we in het najaar met de buurt in gesprek over een jongerenplek, dat is een apart traject dat in samenhang met de herinrichting wordt opgepakt.

Vraagnummer: 220

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Sharon Dijksma
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Veilige stad
Paragraaf	Doelstelling 1: Aanpakken/voorkomen criminaliteit
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	55

Vraag	In de raad wordt breed de urgentie gevoeld om de aanpak van femicide. De burgemeester kondigde aan daar uit lopende middelen in te willen investeren en er is zicht op rijksfinanciering. Wanneer we lokaal zouden willen bijpassen, wat voor bedrag zou er dan structureel helpend zijn?
--------------	---

Antwoord:

Om een krachtige en samenhangende aanpak tegen femicide neer te zetten voor de komende jaren, willen we in kaart brengen wat er al gebeurt, de losse initiatieven verbinden tot één geheel, de coördinatie versterken, pilots implementeren en aansluiten bij bestaande landelijke initiatieven. Dit alles gericht op eerder kunnen handelen en doorpakken bij niet pluis-gevoel en doorpakken bij buikpijn situaties. Daarnaast zetten we stevig in op lobby voor Rijksfinanciering. Hiervoor is uitbreiding van capaciteit (tot 2 FTE tov de huidige 0,2 FTE) en inzetten op bewustwording (inzetten van concrete activiteiten met materieel budget) benodigd. Met een investering tot €450.000 per jaar (afhankelijk van 0,5, 1 of 2 FTE extra) kunnen we een solide basis leggen voor een toekomstgerichte aanpak.

We zijn ons ervan bewust dat dit bedrag niet voldoende is om een volledig sluitende aanpak tegen geweld tegen vrouwen te realiseren. Maar het is wél genoeg om de beweging op gang te brengen. Met deze middelen zetten we de eerste, cruciale stap. Voor de daadwerkelijke uitvoering en opschaling zullen aanvullende middelen nodig zijn. Daarnaast draagt de aanpak van straatintimidatie ook bij aan het tegengaan van geweld tegen vrouwen. De huidige middelen voor de gehele aanpak eindigen na 2026. Om deze aanpak te continueren is structureel 250.000 euro benodigd vanaf 2027.

Vraagnummer: 221

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Verkeersveiligheid
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Welke kosten zouden er gemoeid zijn bij het veiliger maken van de Draaiweg met daadwerkelijke fysieke ingrepen?
--------------	---

Antwoord:

Het onafhankelijke verkeersveiligheidsonderzoek is op dit moment in volle gang. Dit onderzoek is vooral gericht op kleine en middelgrote maatregelen. Eind dit jaar verwachten we de eerste resultaten. Begin volgend jaar weten we welke maatregelen worden geadviseerd en welk budget we nodig hebben om de gewenste verbetermaatregelen te kunnen realiseren. We verwachten de raad in het eerste kwartaal van 2026 hierover te informeren.

We verwachten indicatief een bedrag van 0.5 tot 1.0 miljoen euro nodig te hebben om de eerste verbetermaatregelen te kunnen uitwerken en realiseren.

Daarnaast werken we aan het plan van aanpak voor een ruimtelijk toekomstperspectief voor de openbare ruimte op en rond de wegen Oudenoord en David van Mollemstraat-Draaiweg (werktitel 'Noordpoort'), waar een verkeersnetwerkstudie onderdeel van is. Met dit onderzoek zetten we voor de lange termijn in op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid en verkeersveiligheid in het studiegebied in het algemeen en op een aantal locaties in het bijzonder (Oudenoord, Draaiweg).

Vraagnummer: 222

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Duurzame bereikbaarheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Verkeersveiligheid
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	53

Vraag	Welke kosten zouden er gemoeid zijn bij het veiliger maken de gevaarlijkste knelpunten op Lage Weide met daadwerkelijke fysieke ingrepen?
--------------	---

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 53

Vraagnummer: 223

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Tweede bestuursrapportage 2025
Onderdeel	
Hoofdstuk	
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	De tweede bestuursrapportage stelt voor om de reserve OMU niet te laten vervallen, maar te verlengen.
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hoeveel middelen zitten er in de reserve OMU? Hoeveel van de reserve is de afgelopen jaren gebruikt? Hoeveel verdichting en verduurzaming is hier mee gerealiseerd? Wat is daar bovenop bereikt met de extra storting van 9 ton in de reserve OMU?
--------------	--

Antwoord:

De beginstand van de reserve OMU in 2025 bedraagt € 6,1 mln. In 2025 wordt daar € 900.000 aan toegevoegd, waardoor het totaal uitkomt op € 7 mln voor ultimo 2025.

Van deze reserve is € 2.318.000 gereserveerd voor de Diversey locatie.

In 2024 hebben we de eerste cofinanciering aan de OMU verstrekt voor de Diversey locatie. De eerste grote stappen voor intensivering en verduurzaming zijn daarmee gezet, tegelijkertijd neemt het proces van aankoop tot herontwikkeling enkele jaren in beslag en is het resultaat pas op het eind zichtbaar. Daarnaast is er hard gewerkt aan flankerend beleid in de vorm van de beleidsnota werklocaties en de (deel)Omgevingsvisie Lage Weide

De extra storting van € 900.000 vergroot de investeringsmogelijkheden om te intensiveren en te verduurzamen. Voor elke euro die wordt gestort in de reserve wordt samen met de OMU 4 euro geïnvesteerd. Samen met de OMU werken wij hard aan het verwerven van nieuwe locaties, maar door de krapte op de bedrijventerreinenmarkt is het moeilijk om geschikte locaties te verwerven.

Aan de 2de bestuursrapportage wordt een erratum met betrekking tot de OMU-reserve. Naast de storting van 900K in 2025 ook een storting van 900k in 2026 wordt gedaan. De opheffingsdatum is gewijzigd naar 31-12-2035 en het maximumbedrag is opgehoogd naar €7,9 mln.

Vraagnummer: 224

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Betrouwbare overheid
Paragraaf	Doelstelling 3: Betrokken Utrechters
Bladzijde (in pdf)	36
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	
Erratum?	
Heeft relatie met vraag	

Vraag	De middelen voor de buurtaanpakken lopen na 2026 af. Hoeveel middelen zijn structureel nodig om een voortzetting met bewoners te realiseren?
--------------	--

Antwoord:

U vraagt naar de buurtaanpakken, we vermoeden dat u daar de 6 buurtagenda's en het Uitvoeringsprogramma Buurt en Wijk- gericht werken mee bedoelt. Om het Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken, voort te zetten is hetzelfde budget nodig als nu beschikbaar is dat wil zeggen 1,4 miljoen per jaar. Daarvan is 0,85 miljoen bestemd voor de 6 buurtagenda's. Om de buurtagenda's in de 6 buurten te continueren is minimaal 0,85 miljoen per jaar nodig. Meer middelen zijn nodig wanneer we in meer buurten willen gaan werken met een buurtagenda.

Vraagnummer: 225

Fractie	Groen Links
Portefeuillehouder(s)	Senna Maatoug
Document	Programmabegroting 2026
Onderdeel	Programma's
Hoofdstuk	Klimaat Vriendelijke Stad
Paragraaf	
Bladzijde (in pdf)	P. 72
URL / Blz op website	

Verbijzondering/context	Nagezonden vraag
Erratum?	Ja
Heeft relatie met vraag	

Vraag	Hier zien we dat de subsidies voor het isoleren van slecht geïsoleerde woningen met lage WOZ wordt afgeschaft. Dat lijkt me onwenselijk. Graag een toelichting hierop, waarom is hiervoor gekozen?
-------	--

Antwoord:

Per abuis is op de subsidiestaat 2026 niet opgenomen dat de subsidieplafonds uit 2025, minus de bestedingen uit 2025, op de subsidiestaat 2026 van toepassing zijn. Het betreft de regelingen Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern en Overvecht. We zullen dit met een erratum bij de Programmabegroting 2026 herstellen. In de subsidiestaat 2026 worden daarmee de subsidieplafonds als volgt gewijzigd:

- Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern: 1.000
- Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Overvecht, Noordwest, Zuid en Zuidwest: 1.800.

Subsidies

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026 v
Energieverbruik gebouwde omgeving 2050			
Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900	1.900
Duurzaamheidsleningen	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	2.826	2.826
Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	0	0
Energieadvies en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen.	102	102
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30	30
Isolatie en onderhoud eengezinswoningen Overvecht	Het stimuleren van energiemaatregelen van gespikkeld bezit-woningen van particuliere woningeigenaren in Overvecht Zuid	784	784
Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	80	80
Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	250	250
Samen Verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	75
Stimuleringslening kleine VVE's (*4)	Stimuleringslening kleine VVE's	1.850	1.850
Subsidie bij collectieve inkoopactie	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900	900
Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern	Het stimuleren van slecht geïsoleerde grote vve's met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.000	0
Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Overvecht, Noordwest, Zuid en Zuidwest	Het stimuleren van slecht geïsoleerde met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.800	0

Erratum Programmabegroting 2026

In de Programmabegroting 2026 en in 'Verordening Parkeerbelasting 2026' zijn een aantal benodigde aanpassingen geconstateerd. In dit erratum vindt u de gecorrigeerde gegevens. Deze gegevens worden in de raadsvoorstellen en de online versie aangepast.

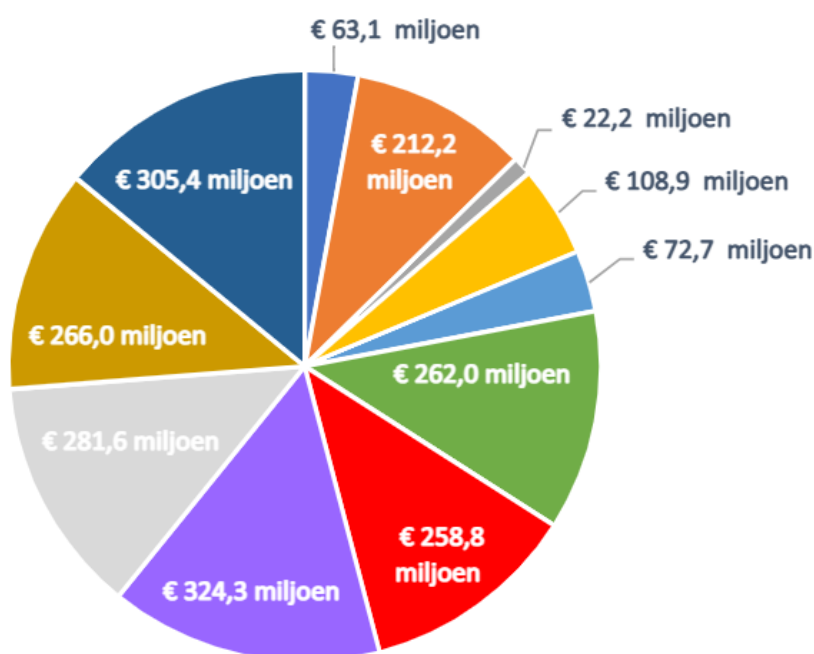
1. Programmabegroting 2026, Hoofdpijn, Financieel beeld, Uitgaven, blz. 9

Reden:

Per abuis is de legenda onjuist weergegeven in de grafiek in de hoofdpijn. De programma's Veilige stad, Aantrekkelijke en groene leefomgeving en Passende ondersteuning en opvang hebben de verkeerde kleur. Met dit erratum wordt dit hersteld.

Aanpassing:

De huidige grafiek over de uitgaven wordt vervangen door de onderstaande:

- Betrouwbare overheid
- Ontwikkelen en wonen voor iedereen
- Klimaatvriendelijke stad
- Duurzame bereikbaarheid
- Veilige stad
- Passende Ondersteuning en opvang
- Aantrekk. Groene leefomgeving & erfgoed
- Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
- Kansrijk opgroeien
- Levendige en gezonde stad
- Algemene middelen en Overhead

2. Programmabegroting 2026, paragraaf vastgoed, Ontwikkelingen en actualiteiten, Ruimte voor maatschappelijke initiatieven, blz. 383

Reden:

De tekst op bladzijde 383 is niet correct en niet in lijn met wat wordt opgedragen in de aangenomen motie [M137 Veranker het Community Right to Bid](#). Met de voorgestelde wijziging wordt dit gecorrigeerd.

Aanpassing:

Met de verruiming van wat beleidsondersteunend is ([Amendement A78](#)) en met het aannemen van motie [M137 Veranker het Community Right to Bid](#) bieden we de komende jaren meer ruimte voor maatschappelijke initiatieven en partijen. Partijen die beleidsondersteunend zijn, die geen winstoogmerk hebben en een bijdrage leveren aan het bereiken van de effectdoelstellingen van de programmabegroting, huren ons vastgoed tegen een kostprijsdekkende huur.

Verder gaan we, uitzonderingen daargelaten, ons vastgoed, wanneer we dat zelf niet meer nodig hebben, via een openbare selectieprocedure volgens het Community Right to Bid op de markt zetten. Dit leggen we vast in de 'Beleidsregel selectieproces bij uitgifte, verkoop, verhuur en ingebruikgeving gemeente Utrecht'. Een uitzondering kan zijn als de getaxeerde opbrengst van een pand vrij op de markt in verhouding tot een right to bid, beduidend hoger is én we die opbrengsten in het kader van bezuinigingen niet kunnen missen.

3. Programmabegroting 2026, Programma's, Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid, subsidies, blz 184

Reden:

In lijn met de Subsidiestaat gemeente Utrecht 2026 wordt de convenantbijdrage uitgekeerd ten behoeve van Economic Board Utrecht. Met dit erratum wordt dit gewijzigd.

Aanpassing:

Totaal 1		13.35 3	13.085	12.393	422
Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad					
ROM Regio Utrecht BV Economic Board Utrecht	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV U10, EBU en ROM Utrecht 2025-2028	45	47	47	0

4. Programmabegroting 2026, Programma's, Ontwikkelen en wonen voor iedereen, Programmaoverzicht, Hervormingen en bezuinigingen, blz 45

Reden:

Per abuis is de regel "verlagen onderzoeksbudget wonen t.b.v. behoud woonadviseur" opgenomen. Dit betreft geen bezuiniging maar een verschuiving van budget binnen wonen. Deze verschuiving in budget komt voort uit een amendement wat aangaf dat ná de bezuiniging op de woonadviseur, een ander budget van Wonen hiervoor gebruikt moet worden.

De regel 'afschaffen huurdersparticipatie' is per abuis naar één hervormingsbezuiniging genoemd. De correcte naam van deze regel luidt 'afschaffen huurdersparticipatie en woonadviseur'. Deze regel omvat namelijk de totale bezuiniging die vanaf 2026 ingeboekt staat.

Aanpassing:

x € 1.000

Maatregel	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgericht werken	-200	85	591	591	591	591
Beleidscapaciteit verminderen VTH	113	117	117	117	117	117
Bedrijven worden niet meer gestimuleerd om meer te doen dan wettelijk verplicht voor energietransitie	120	124	124	124	124	124
Afschaffen huurdersparticipatie Afschaffen huurdersparticipatie en woonadviseur	-	84	84	84	84	84
Verlagen onderzoeksbudget wonen t.b.v. behoud woonadviseur	-	30	-	-	-	-
Basis niveau contractbeheer Grondzaken, Investeren & Exploiteren	-	53	53	53	53	53
Prioriteren planvorming gebiedsontwikkeling	-	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064
Herprioritering strategische capaciteit	-	139	139	139	139	139
Totaal	33	1.666	2.172	2.172	2.172	2.172

5. Programmabegroting 2026, Klimaatvriendelijke stad, subsidies, blz. 72

Reden:

Per abuis is op de subsidiestaat 2026 niet opgenomen dat de subsidieplafonds uit 2025, minus de bestedingen uit 2025, op de subsidiestaat 2026 van toepassing zijn. Het betreft de regelingen Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern en Overvecht, Noordwest, Zuid en Zuidwest.

Aanpassing:

In de subsidiestaat is daarom het onderstaande gele gewijzigd naar:

- Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern (*4): 1.000
- Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Overvecht, Noordwest, Zuid en Zuidwest (*4): 1.800.

Subsidies

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026 v
Energieverbruik gebouwde omgeving 2050			
Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900	1.900
Duurzaamheidsleningen	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	2.826	2.826
Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	0	0
Energieadvies en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen.	102	102
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30	30
Isolatie en onderhoud eengezinswoningen Overvecht	Het stimuleren van energiemaatregelen van gespikkeld bezit-woningen van particuliere woningeigenaren in Overvecht Zuid	784	784
Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	80	80
Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	250	250
Samen Verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	75
Stimuleringslening kleine VVE's (*4)	Stimuleringslening kleine VVE's	1.850	1.850
Subsidie bij collectieve inkoopactie	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900	900
Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern	Het stimuleren van slecht geïsoleerde grote vve's met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.000	0
Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Overvecht, Noordwest, Zuid en Zuidwest	Het stimuleren van slecht geïsoleerde met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.800	0

Hierbij is ook (*4) toegevoegd aan de beide doelstellingen, aangezien bestedingen 2025 in mindering worden gebracht op de subsidiestaat 2026.

Deze wijziging wordt na besluitvorming ook automatisch doorgevoerd in de bijlagen bij de Programmabegroting 2026.

6. Programmabegroting 2026, Bijlagen, Toelichting Reserves, Werk Toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid, blz. 460

Reden:

In de toelichting op het verloop van de Reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht, is geen rekening gehouden met de stortingen in 2025 en 2026 die voorliggen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Met dit Erratum wordt dit hersteld.

Aanpassing:

Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning bestaanszekerheid

Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	N.V.T.
Minimum bedrag	N.V.T.
Datum Raadsbesluit	8-7-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Om de groei van banen gelijk op te laten lopen met de groei van de stad is het nodig de komende jaren 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren. Dit vraagt wat van het huidige aanbod aan werklocaties. In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona 'Werken, opleiden en begeleiden' opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de

Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid. Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico (voor maximaal 50%).

Toelichting op het verloop Er zijn geen mutaties begroot in 2026. De mutaties voor de jaren 2025 en 2026 zijn opgenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Daarmee komt de stand van deze reserve ultimo 2026 op 7,9 miljoen euro.

7. Verordening Parkeerbelastingen, artikel 1 lid t.

Reden:

De parkeervergunning maatschappelijk is voor medewerkers die voorschoolse educatie verzorgen nader geduid.

Aanpassing:

Een instelling voor voorschoolse educatie wordt vervangen door: kinderopvanglocaties die voorschoolse opvang verzorgen.

8. Verordening Parkeerbelastingen 2026, artikelen 5, 8, 10, 13, 14

Reden:

In zone A1 is voor vergunninghouders geen sprake meer van onderscheid tussen parkeerapparatuurplaatsen en belanghebbendenplaatsen.

Aanpassing:

Betreffende artikelen worden samengevoegd met respectievelijk de artikelen 4, 7, 9, 11, 12 en de overige artikelen worden hernummerd.

9. Verordening Parkeerbelastingen 2026, artikelen 11, 12, 15, 16, 23, 24, 31, 32, 42

Reden:

Voor de parkeervergunningen bedrijf en maatschappelijk is per abuis een te hoog indexeringspercentage toegepast.

Aanpassing:

PARKEERVERGUNNING BEDRIJF			
	Tijdseenheid	Tarief 2026	Tarief 2026
zone A1 1 ^e vergunning	maand	110,58	108,35
	kwartaal	331,74	325,05
2 ^e vergunning	maand	221,17	216,70
	kwartaal	663,51	650,10
zone A2 1 ^e vergunning	maand	74,24	72,74
	kwartaal	222,72	218,22
2 ^e vergunning	maand	148,48	145,48
	kwartaal	445,44	436,44
zone BC 1 ^e vergunning	maand	52,71	51,64
	kwartaal	158,13	154,92
2 ^e vergunning	maand	105,42	103,29
	kwartaal	316,26	309,87

PARKEERVERGUNNING MAATSCHAPPELIJK			
	Tijdseenheid	Tarief 2026	Tarief 2026
zone A1	maand	55,29	54,18
	kwartaal	165,87	162,54
zone A2	maand	37,12	36,37
	kwartaal	111,36	109,11
zone BC	maand	26,35	25,82
	kwartaal	79,05	77,64

10. Verordening Parkeerbelastingen 2026, Bijlage berekening kosten per naheffingsaanslag

Reden:

In de tabel Berekening kostendeel staat bij Personeelskosten per abuis incl. afschrijving en rente terwijl de kosten zijn opgenomen onder Informatie/verwerkingskosten.

Aanpassing:

Berekening kostendeel 2026	Per naheffingsaanslag 2026
Informatie/verwerkingskosten	€ 5.123.643 € 4.248.566
Kosten van afschrijving en rente	€ 875.047
Personeelskosten (incl. afschrijving en interest)	€ 6.124.667
Overhead	€ 2.517.539
Kosten naheffingsaanslagen	€ 13.765.819
Raming aantal naheffingen in 2026	177.135
Kosten per naheffingsaanslag (afgerond)	€ 77,70

Erratum Tweede bestuursrapportage 2025

In de Tweede bestuursrapportage 2025 zijn een aantal benodigde aanpassingen geconstateerd. In dit erratum vindt u de gecorrigeerde gegevens. Deze gegevens worden in het raadsvoorstel en in de online versie aangepast.

1. Raadsvoorstel Tweede bestuursrapportage 2025, Beslispunt 2, blz. 1 en 5

Reden:

Per abuis is het aanpassen van de looptijd van de reserve Toegankelijk Vastgoed niet meegenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Met dit Erratum voegen we dit beslispunt en argument toe in het raadsvoorstel.

Aanpassing:

Blz. 1 en Blz. 5

Reserves te wijzigen en nieuwe reserves in te stellen (Hoofdstuk 5)

- a. Instellen reserve Creatieve Huisvesting;
- b. Instellen reserve Implementatie Omgevingswet met systeembesluit voor onttrekken en storten;
- c. Instellen reserve Impuls Meerdaags Bezoek;
- d. Aanpassen looptijd reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn;
- e. Aanpassen looptijd reserve Utrechts Restauratiefonds (URF);
- f. Aanpassen looptijd reserve Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM);
- g. Aanpassen looptijd reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU);
- h. Aanpassen looptijd reserve Woonfonds;
- i. **Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk Vastgoed**
- j. Instellen systeembesluit voor onttrekking aan en storting in de reserve Investeringsimpuls RSU;
- k. Instellen systeembesluit voor onttrekken aan de reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten.

Argument 2.1

i. De middelen uit de reserve zijn bedoeld om uitvoering te geven aan Motie 199 'Maak werk van UST', welke als doel heeft om de panden in Utrechts eigendom toegankelijk(er) te maken. Volgens de actuele planning worden de laatste panden uit de scope van het project aangepakt in 2027. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2027. Indien de looptijd niet verlengd wordt, kan er geen uitvoering worden gegeven aan Motie 199.

2. Raadsvoorstel Tweede bestuursrapportage 2025, Beslispunt 2, blz. 1 en 5

Reden:

Per abuis is het aanpassen van de looptijd van de reserve Vervanging zwembaden niet meegenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Met dit Erratum voegen we dit beslispunt en argument toe in het raadsvoorstel.

Aanpassing:

Blz 1 en Blz 5

Reserves te wijzigen en nieuwe reserves in te stellen (Hoofdstuk 5)

- a. Instellen reserve Creatieve Huisvesting;
- b. Instellen reserve Implementatie Omgevingswet met systeembesluit voor onttrekken en storten;
- c. Instellen reserve Impuls Meerdaags Bezoek;
- d. Aanpassen looptijd reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn;
- e. Aanpassen looptijd reserve Utrechts Restauratiefonds (URF);

- f. Aanpassen looptijd reserve Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM);
- g. Aanpassen looptijd reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU);
- h. Aanpassen looptijd reserve Woonfonds;
- i. Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk vastgoed;
- j. **Aanpassen looptijd reserve Vervanging zwembaden;**
- k. Instellen systeembesluit voor onttrekking aan en storting in de reserve Investeringsimpuls RSU;
- l. Instellen systeembesluit voor onttrekken aan de reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten.

Argument 2.1

j. Binnen het programma Levendige en gezonde Stad; doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen, is een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat de zwembaden Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten worden. De middelen uit de reserve zijn bedoeld om het knelpunt te beperken. Volgens de actuele planning wordt zwembad Den Hommel in 2032 vervangen en zwembad De Kwakel in 2036. Dat betekent dat de laatste middelen uit de reserve worden ingezet in 2036. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2036. Indien de looptijd van de reserve niet verlengd wordt, zal het voorziene knelpunt op de vervanging van de zwembaden niet beperkt worden, hetgeen kan betekenen dat de zwembaden niet vervangen kunnen worden.

3. Raadsvoorstel Tweede bestuursrapportage 2025, Beslispunt 2, blz 1 en 5

Reden:

Per abuis is het ophogen van de reserve Investeringsimpuls RSU niet meegenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025.

Aanpassing:

Blz 1 en Blz 5

Reserves te wijzigen en nieuwe reserves in te stellen (Hoofdstuk 5)

- a. Instellen reserve Creatieve Huisvesting;
- b. Instellen reserve Implementatie Omgevingswet met systeembesluit voor onttrekken en storten;
- c. Instellen reserve Impuls Meerdaags Bezoek;
- d. Aanpassen looptijd reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn;
- e. Aanpassen looptijd reserve Utrechts Restauratiefonds (URF);
- f. Aanpassen looptijd reserve Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM);
- g. Aanpassen looptijd reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU);
- h. Aanpassen looptijd reserve Woonfonds;
- i. Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk vastgoed;
- j. Aanpassen looptijd reserve Vervanging zwembaden;
- k. **Aanpassen reikwijdte reserve Investeringsimpuls RSU;**
- l. Instellen systeembesluit voor onttrekking aan en storting in de reserve Investeringsimpuls RSU;
- m. Instellen systeembesluit voor onttrekken aan de reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten.

Argument 2.1

k. De middelen in de reserve zijn bestemd door de Raad voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. De huidige reikwijdte biedt onvoldoende ruimte om deze uitgaven op te vangen binnen de bestaande kaders. Met de verhoging van het maximumbedrag van 28,2 miljoen euro naar 30 miljoen euro blijft de reserve toereikend voor de uitvoering van de door de raad vastgestelde projecten, zonder dat de aard van de reserve wijzigt.

4. Tweede bestuursrapportage 2025, 5. Instellen/ aanpassen reserves, Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk vastgoed, blz. 55

Reden:

Per abuis is het aanpassen van de looptijd van de reserve Toegankelijk vastgoed niet meegenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Met dit erratum voegen we het aanpassen van de looptijd toe aan de Tweede bestuursrapportage 2025.

Aanpassing:

Toevoegen onder verlenging looptijd reserve Woonfonds

Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk vastgoed

Format	Toelichting
Naam	Toegankelijk vastgoed
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.511.032
Programma	Levendige en gezonde stad
Doel	Deze reserve is ingesteld om uitvoering te geven aan Motie 199 'Maak werk van UST'. Deze motie is bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Tweede bestuursrapportage 2021.
Ingangsdatum	11-11-2021
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	31-12-2027
Reikwijdte	Maximumbedrag: NVT Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Nee

Toelichting

De middelen uit de reserve zijn bedoeld om uitvoering te geven aan Motie 199 'Maak werk van UST', welke als doel heeft om de panden in Utrechts eigendom toegankelijk(er) te maken. Volgens de actuele planning worden de laatste panden uit de scope van het project aangepakt in 2027. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2027.

5. Tweede bestuursrapportage 2025, 5. Instellen/ aanpassen reserves, Aanpassen looptijd reserve Vervanging zwembaden, blz 55

Reden:

Per abuis is het aanpassen van de looptijd van de reserve Vervanging zwembaden niet meegenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025. Met dit erratum voegen we het aanpassen van de looptijd toe aan de Tweede bestuursrapportage 2025.

Aanpassing:

Toevoegen onder looptijdverlenging Toegankelijk vastgoed

Aanpassen looptijd reserve Vervanging zwembaden

Format	Toelichting
Naam	Vervanging zwembaden
Aard reserve	Bestemmingsreserve

Commentaar [CM1]: ik snap verschil niet tussen 1e punt en hier nu punt 4. gaat allebei over toegankelijk vastgoed dus waarom niet onder punt 1 alles dan noemen ? of is het dubbel , zo leest het wel nl

Commentaar [BM2R1]: Punt 1 is het erratum op het raadsvoorstel, punt 4 het erratum op de 2e berap rapportage. Deze moeten we separaat weergeven omdat dit over verschillende documenten gaat. Het gaat inderdaad wel over het zelfde onderwerp.

Registratienummer	513.511.031
Programma	Levendige en gezonde stad
Doel	Binnen het programma Levendige en gezonde Stad; doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen, is een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat de zwembaden Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten worden. Door overschotten te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.
Ingangsdatum	11-11-2021
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	31-12-2036
Reikwijdte	Maximumbedrag: NVT Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Nee

Commentaar [CM3]: en wat is het verschil met punt 2 hier? of ook dubbel?

Commentaar [CM4]: en hier verschil met punt 3?

Toelichting:

Binnen het programma Levendige en gezonde Stad; doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen, is een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat de zwembaden Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten worden. De middelen uit de reserve zijn bedoeld om het knelpunt te beperken. Volgens de actuele planning wordt zwembad Den Hommel in 2032 vervangen en zwembad De Kwakel in 2036. Dat betekent dat de laatste middelen uit de reserve worden ingezet in 2036. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2036.

6. Tweede bestuursrapportage 2025, 5. Instellen/ aanpassen reserves, Aanpassen reikwijdte reserve Investeringsimpuls RSU, blz 55

Reden:

Per abuis is het ophogen van de reserve Investeringsimpuls RSU niet meegenomen in de Tweede bestuursrapportage 2025.

Aanpassing:

Aanpassen reikwijdte reserve Investeringsimpuls RSU

Format	Toelichting
Naam	Investeringsimpuls RSU
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.538.011
Programma	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Doel	De reserve is bestemd voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans. De ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Ingangsdatum	01-07-2016
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd

Opheffingsdatum	2050
Reikwijdte	Maximumbedrag: 30 miljoen euro
	Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Niet van toepassing

Toelichting

De middelen in de reserve zijn bestemd door de Raad voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. De huidige reikwijdte biedt onvoldoende ruimte om deze uitgaven op te vangen binnen de bestaande kaders. Met de verhoging van het maximumbedrag van 28,2 miljoen euro naar 30 miljoen euro blijft de reserve toereikend voor de uitvoering van de door de raad vastgestelde projecten, zonder dat de aard van de reserve wijzigt.

7. Tweede bestuursrapportage 2025, 2.1 Onttrekkingen en Stortingen in (bestemmings)reserves, Storting reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht, blz. 14,16,17,18 en 85

Reden:

Binnen het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid zijn op grond van het coalitieakkoord 2022 'Investeren in Utrecht' voor de jaren 2022 tot en met 2026 middelen beschikbaar gesteld voor het verdichten en verduurzamen van bedrijventerreinen via de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht.

(bedragen x 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026	Structureel
Omschrijving						

Deze middelen staan op het programma 'Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid'. De afgelopen jaren zijn deze beschikbare middelen deels gestort in de reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU).

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Saldo na verwerking
Stortingen OMU	2.000		1.400	2.700	900	900	7.900

De storting van deze middelen in de reserve was nog niet doorgevoerd voor de jaren 2025 en 2026. Dit vindt nu plaats bij deze bestuursrapportage. Hierdoor blijven de middelen beschikbaar binnen de reserve OMU.

Per abuis was de storting voor 2026 nog niet opgenomen. Met dit erratum voegen we de storting in de reserve OMU in 2026 toe aan de Tweede bestuursrapportage 2025.

Aanpassing:

Pagina 14:

- In 2026 3,842 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves en 1,094 1,994 miljoen euro extra te storten.

Pagina 16:

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid				
Onttrekking reserve Toeristische Stads promotie	226	0	0	0
Storting reserve Impuls Meerdagsebezoek	-226	0	0	0
Storting reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht	-900	0	-900	0
Totaal programma	-900	0	-900	0

Pagina 17

Totaal programma	1.337	2.531	825	0
Totaal	-5.553	2.595	1.695	546
				169

Pagina 18:

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Storting reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht

De coalitiemiddelen voor het verdichten en verduurzamen van bedrijventerreinen via de ontwikkelmaatschappij Utrecht wordt gestort in de reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht. Dit betreft een storting van 0,9 miljoen euro in 2025 en 0,9 miljoen euro in 2026.

Pagina 85:

Mutatie 30233 - Storting reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht

Storting coalitiemiddelen verdichten en verduurzamen bedrijventerreinen via de ontwikkelmaatschappij Utrecht. Dit betreft 0,9 miljoen euro in 2025 en 0,9 miljoen euro in 2026.

Werk, toekomstbestendige economie en best	Investeringsklimaat	Lasten	Incidenteel	2025	-900.000
Werk, toekomstbestendige economie en best	Investeringsklimaat	Lasten	Incidenteel	2026	-900.000

Pagina 135:

	x €1.000		
Meerjarenraming	Mutaties 2026	Mutaties 2027	Mutaties 2028
Betrouwbare overheid	249	249	249
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	1.327	-8	-8
Klimaatvriendelijke stad	6.034	5.590	6.130
Duurzame bereikbaarheid	168	168	168
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	4.682	2.557	1.336
Veilige stad	100	100	0
Passende ondersteuning en opvang	-588	-88	-88
Kansrijk opgroeien	9.567	23.114	20.531
Levendige en gezonde stad	903	1.055	1.386
Algemene Middelen en Overhead	-52	-160	-160
Totaal Baten	22.390	32.579	29.544
Betrouwbare overheid	452	452	452
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-1.535	-53	127
Klimaatvriendelijke stad	-5.926	-8.803	-6.297
Duurzame bereikbaarheid	398	548	548
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	-5.229	-2.482	-1.259
Veilige stad	-345	-111	-11
Passende ondersteuning en opvang	-5.456	-1.238	-1.238
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	7.247	6.347	7.847
Kansrijk opgroeien	-11.371	-23.068	-20.484
Levendige en gezonde stad	-3.187	-855	-4.016
Algemene Middelen en Overhead	-12.519	-8.703	-5.487

Totaal Lasten	-37.471	-36.466	-29.817
Saldo van Baten en Lasten	-15.081	14.181	-273
Klimaatvriendelijke stad	212	212	212
Duurzame bereikbaarheid	97	-53	-53
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	0	192	190
Levendige en gezonde stad	849	0	0
Algemene Middelen en Overhead	16.502	5.519	2.732
Onttrekking reserves	17.660	5.869	3.081
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	-369	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	-900	0	0
Levendige en gezonde stad	-725	-630	-180
Algemene Middelen en Overhead	-1.485	-1.353	-2.628
Storting reserves	-2.579	-3.479	-2.808
Saldo na mutaties reserves	0	0	0

8. Tweede bestuursrapportage 2025, Deel 2, 3. Actuele begroting & 5. Actuele programmaring, blz. 133 en 136

Reden:

In de actuele begroting zijn de bedragen in de kolom "Nominale begroting 2025" niet volledig, wat doorwerkt in de bedragen in de kolom "Actuele begroting 2025" en het onderdeel Actuele programmaring. Met dit erratum wordt dit hersteld.

Aanpassing:

Pagina 133

Tabel vervangen voor onderstaande tabel:

2. Actuele begroting

	x €1.000							
	Nominale begroting 2025	2e Berap 2024	3e Berap 2024	B&D voorstell en	Aanvullin g voor PB	VJN / 1e Berap 2025	2e Berap 2025	Actuele begroting 2025
Betrouwbare overheid	9.396	2.363	0	0	0	2.000	249	14.008
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	219.108	2.175	497	0	0	-84.065	-8.875	128.840
Klimaatvriendelijke stad	6.346	0	0	0	0	8.678	-1.375	13.649
Duurzame bereikbaarheid	110.552	-1	27	0	0	-14.306	-2.536	93.736
Aantrekkelijke. groene leefomgeving & erfgoed	151.933	-1.285	-15	0	0	3.791	10.523	164.947
Veilige stad	5.832	-3	-49	0	0	1.676	1.773	9.229
Passende ondersteuning en opvang	5.041	-1.532	0	0	0	2.292	3.104	8.905
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	156.433	8.247	11.663	0	0	-335	1.527	177.535
Kansrijk opgroeien	20.211	-689	0	0	0	1.200	18.768	39.490
Levendige en gezonde stad	66.036	-942	-3.758	0	0	34.404	12.945	108.685
Algemene Middelen en Overhead	1.291.535	-4.880	5.935	0	-4.800	25.814	20.567	1.334.172
Totaal Baten	2.042.423	3.453	14.299	0	-4.800	-18.850	56.672	2.093.197
Betrouwbare overheid	-61.151	-6.043	879	-128	-1.246	-3.701	-5.025	-76.415

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-228.807	170	2.704	-1.996	-188	86.323	9.220	-132.574
Klimaatvriendelijke stad	-16.623	0	0	0	-1.850	-9.172	5.341	-22.304
Duurzame bereikbaarheid	-90.318	-3.418	32	0	-652	10.568	3.139	-80.648
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	-244.427	-2.630	-279	0	-721	-9.122	-15.998	-273.176
Veilige stad	-75.716	1.592	-619	0	-258	-713	-1.648	-77.362
Passende ondersteuning en opvang	-257.871	-6.860	12	-4.824	-114	3.410	2.975	-263.272
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	-287.616	-14.643	-11.543	-2.140	-310	-7.542	-6.238	-330.032
Kansrijk opgroeien	-279.379	50	2.211	-311	1.423	-4.469	-17.151	-297.626
Levendige en gezonde stad	-259.322	5.446	8.220	-2.428	407	-43.580	-12.355	-303.611
Algemene Middelen en Overhead	-267.203	5.794	-7.110	-4.114	6.458	3.449	-10.430	-273.154
Totaal Lasten	-2.068.432	-20.542	-5.494	-15.940	2.950	25.451	-48.170	-2.130.176
Saldo van baten en lasten	-26.009	-17.089	8.806	-15.940	-1.850	6.601	8.502	-36.979
Betrouwbare overheid	0	0	0	128	0	1.047	0	1.175
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	18.264	100	0	1.996	0	-1.830	-450	18.079
Klimaatvriendelijke stad	100	0	0	0	3.700	0	100	3.900
Duurzame bereikbaarheid	7.715	3.143	-1.029	0	0	94	-1.430	8.493
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	1.328	0	-3	0	0	10	2.491	3.826
Veilige stad	204	0	0	0	0	83	150	437
Passende ondersteuning en opvang	0	8.701	0	4.824	0	0	0	13.525
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	0	0	0	2.140	0	2.151	226	4.517
Kansrijk opgroeien	2.667	700	-2.667	311	0	0	965	1.976

Levendige en gezonde stad	9.161	-2.457	-5.099	2.428	0	838	23	4.894
Algemene Middelen en Overhead	79.569	9.892	0	4.114	0	38.450	18.075	150.101
Totaal onttrekking reserves	119.008	20.079	-8.797	15.940	3.700	40.843	20.150	210.922
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-13.161	0	0	0	0	-9.090	0	-22.251
Klimaatvriendelijke stad	0	0	0	0	0	-1.290	-1.296	-2.586
Duurzame bereikbaarheid	-23.731	0	0	0	0	-801	-23	-24.555
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	-7.141	0	0	0	0	-417	-1.360	-8.918
Passende ondersteuning en opvang	0	0	0	0	0	0	-2.000	-2.000
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	0	0	0	0	0	0	-1.126	-1.126
Kansrijk opgroeien	0	0	0	0	0	0	-750	-750
Levendige en gezonde stad	-4.007	-500	0	0	0	0	-2.985	-7.492
Algemene Middelen en Overhead	-44.959	-2.490	-8	0	-1.850	-35.846	-19.112	-104.266
Totaal stortingen reserves	-92.999	-2.990	-8	0	-1.850	-47.444	-28.652	-173.943
Totaal mutaties reserves	26.009	17.089	-8.806	15.940	1.850	-6.601	-8.502	36.979
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel vervangen voor onderstaande tabel:

4. Actuele programmaring

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	14.008	76.415	-62.407	61.232	-1.175	0	1.175	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	128.840	132.574	-3.734	7.906	4.171	22.251	18.079	0
Klimaatvriendelijke stad	13.649	22.304	-8.655	7.340	-1.315	2.586	3.900	0
Duurzame bereikbaarheid	93.736	80.648	13.088	2.974	16.062	24.555	8.493	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	164.947	273.176	-108.229	113.321	5.092	8.918	3.826	0
Veilige stad	9.229	77.362	-68.133	67.697	-437	0	437	0
Passende ondersteuning en opvang	8.905	263.272	-254.367	242.842	-11.525	2.000	13.525	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	177.535	330.032	-152.497	149.106	-3.391	1.126	4.517	0
Kansrijk opgroeien	39.490	297.626	-258.136	256.910	-1.226	750	1.976	0
Levendige en gezonde stad	108.685	303.611	-194.926	197.524	2.598	7.492	4.894	0
Algemene Middelen en Overhead	1.334.172	273.154	1.061.018	-1.106.853	-45.835	104.266	150.101	0
Totaal	2.093.197	2.130.176	-36.979	0	-36.979	173.943	210.922	0

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Gemeenteraad

Dossiernummer	4852
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	6
Titel	Raadsvoorstel Tweede bestuursrapportage 2025
ID	5080
Behandelend ambtenaar	Jurjen Bakker
Telefoon	
E-mail	jurjen.bakker@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Raadsadviseur/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Tweede bestuursrapportage 2025

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Jurjen Bakker/ Freek Verbakel
Kenmerk	31937683
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 sub e Verordening raadplegend referendum)
Geheim	Ja, een bijlage

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Tweede Bestuursrapportage 2025 vast te stellen, waarmee de Programmabegroting 2025 wordt gewijzigd voor:
 - a. De majeure bijstellingen van 12,194 miljoen euro nadelig zoals toegelicht in hoofdstuk 1;
 - b. De bijstellingsvoorstellen voor de baten en lasten van de verschillende programma's inclusief de bijbehorende reservemutaties zoals toegelicht in hoofdstuk 2;
 - c. De bijstellingsvoorstellen voor de investeringsprojecten zoals toegelicht in hoofdstuk 2.7. De investeringskredieten worden verhoogd met 27,507 miljoen euro;
 - d. De besteding resultaatbestemming wordt verlaagd met 0,286 miljoen euro zoals toegelicht in hoofdstuk 3.3;
 - e. De doorverdeling van de corresponderende posten uit de meicirculaire 2025 van per saldo 12,9 miljoen euro zoals toegelicht in hoofdstuk 4.
 - f. De Tweede Technische wijzigingen 2025 zoals opgenomen in bijlage 6.
 - g. De effectindicator 'Aantal huishouden dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de Participatiewet' aanpassen van 9.400 naar 9.950, zoals toegelicht in bijlage 5.
2. Reserves te wijzigen en nieuwe reserves in te stellen (Hoofdstuk 5)
 - a. Instellen reserve Creatieve Huisvesting;
 - b. Instellen reserve Implementatie Omgevingswet met systeembesluit voor onttrekken en storten;
 - c. Instellen reserve Impuls Meerdaags Bezoek;
 - d. Aanpassen looptijd reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn;
 - e. Aanpassen looptijd reserve Utrechts Restauratiefonds (URF);
 - f. Aanpassen looptijd reserve Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM);
 - g. Aanpassen looptijd reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU);
 - h. Aanpassen looptijd reserve Woonfonds;
 - i. Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk Vastgoed;
 - j. Aanpassen looptijd reserve Vervangen zwembaden;
 - k. Aanpassen reikwijdte reserve investeringsimpuls RSU;
 - l. Instellen systeembesluit voor onttrekking aan en storting in de reserve Investeringsimpuls RSU;
 - m. Instellen systeembesluit voor onttrekken aan de reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten.
3. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vanaf het verslagjaar 2025 vast te stellen op 2% van de totale lasten (exclusief de toevoegingen in de reserves) voor fouten en onduidelijkheden, waarbij dit percentage geldt voor fouten en onduidelijkheden gezamenlijk.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft tijdelijke geheimhouding opgelegd op de bijlage 'Investeringsprojecten Duurzame Bereikbaarheid (2^e Berap 2025)' op grond van artikel 87 van de Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b en i van de Wet open overheid, totdat aanbestedingen zijn uitgevoerd en de onderhandelingen zijn afgerond. De bijlagen bevat financiële informatie voor de gemeentelijke inzet en de strategie per project. Deze informatie kunnen marktpartijen gebruiken bij aanbestedingen en onderhandelingen met de gemeente. Het is van belang dat marktpartijen geen inzage krijgen in onze financiële mogelijkheden, de inzet per project en strategische doelen die de gemeente daarmee wil bereiken.

Samenvatting

Met de Tweede bestuursrapportage 2025 informeert het college de raad over het effect van actuele ontwikkelingen op de uitvoering van de Programmabegroting 2025 van de gemeente Utrecht, zowel beleidsmatig als financieel.

In deze bestuursrapportage wordt specifiek ingegaan op:

- De ontwikkelingen na de Voorjaarsnota 2025 en Eerste bestuursrapportage 2025;
- De Peilstok Stedelijke Ontwikkeling 2025
- De voortgang van de besteding van de Resultaatbestemming 2024
- Het verantwoordingspercentage voor de Rechtmatigheidsverantwoording vanaf 2025

Context

Aanleiding

Met deze bestuursrapportage informeert het college de raad over de verwachte afwijkingen per 1 juli 2025 in de uitvoering van de beleidsvoornemens, zoals opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde Programmabegroting 2025, inclusief de verwerking van de bij de Voorjaarsnota 2025 en Eerste bestuursrapportage 2025 vastgestelde wijzigingen.

Juridische context

Het wijzigen van de begroting is een raadsbevoegdheid. In overeenstemming met de Verordening financieel beleid en Beheer gemeente Utrecht biedt het college de raad jaarlijks twee bestuursrapportages aan. De bestuursrapportages gaan over afwijkingen van de uitvoering en de bijstelling van het beleid ten opzichte van de laatst door de raad vastgestelde begroting. De tweede bestuursrapportage wordt uiterlijk 1 oktober bij de programmabegroting voor het komende jaar aangeboden aan de raad. De raad stelt de Tweede bestuursrapportage 2025 gelijktijdig met de Programmabegroting 2026 vast.

Beslistermijn

Besluitvorming is nodig voor het einde van 2025 omdat besluiten tot wijziging van de begroting tot uiterlijk het eind van het betreffende begrotingsjaar kunnen worden genomen. Wanneer de Tweede bestuursrapportage 2025 niet voor het einde van 2025 wordt vastgesteld dan mag de Programmabegroting 2025 niet in overeenstemming met de rapportage worden gewijzigd, wat leidt tot ongewenste afwijkingen en mogelijke onrechtmatigheid bij de Jaarstukken 2025.

Beoogd effect

De Programmabegroting 2025 wordt geactualiseerd op basis van artikel 192 van de Gemeentewet. Daarmee zijn de bijbehorende verwachte uitgaven rechtmatig.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

[Voorjaarsnota 2025 en Eerste bestuursrapportage 2025](#)
[Programmabegroting 2025](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	<p>De Tweede bestuursrapportage 2025 vast te stellen, waarmee de Programmabegroting 2025 wordt gewijzigd voor:</p> <ol style="list-style-type: none">a. De majeure bijstellingen van 12,194 miljoen euro nadelig zoals toegelicht in hoofdstuk 1;b. De bijstellingsvoorstellen voor de baten en lasten van de verschillende programma's inclusief de bijbehorende reservemutaties zoals toegelicht in hoofdstuk 2;c. De bijstellingsvoorstellen voor de investeringsprojecten zoals toegelicht in hoofdstuk 2.7. De investeringskredieten worden verhoogd met 27,507 miljoen euro;d. De besteding resultaatbestemming van 0,286 miljoen euro zoals toegelicht in hoofdstuk 3.3;

	<ul style="list-style-type: none"> e. De corresponderende posten van 12,9 miljoen euro voordelig zoals toegelicht in hoofdstuk 4. f. De Tweede Technische wijzigingen 2025 zoals opgenomen in bijlage 6. g. De effectindicator 'Aantal huishouden dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de Participatiewet' van 9.400 in 9.950, zoals toegelicht in bijlage 5
Argumenten	
1.1	<p><u>Hiermee worden verwachte afwijkingen door actuele ontwikkelingen verwerkt in de Programmabegroting 2025, zodat deze actueel is.</u></p> <p>Met het aanpassen van de begroting aan de actuele verwachtingen voorkomen we ongewenste afwijkingen bij de Jaarstukken 2025, mede gelet op de begrotingsrechtmatigheid. De begroting wordt aangepast voor de majeure bijstellingen en de corresponderende posten uit de Meicirculaire 2025. De majeure bijstellingen zijn ontwikkelingen die onvermijdbaar, onuitstelbaar en onoplosbaar zijn en vooralsnog niet op te vangen binnen de programmabegroting. De bijstellingen worden onttrokken aan de Algemene dekkingsreserve, die is bedoeld om afwijkingen van de begroting op te vangen, tot besluitvorming over bestemming/ dekking van het jaarresultaat. Daarnaast zijn er twee ontwikkelingen waarvan de omvang op dit moment nog niet is in te schatten. Dit betreft het tekort op aanvullende jeugdhulp en de organisatie van Koningsdag.</p> <p>De overige bijstellingsvoorstellen zijn budgetneutraal. Dekking voor de bijstellingsvoorstellen van investeringsprojecten (hoofdstuk 2.7) vindt plaats binnen de programmabudgetten.</p>
1.2	<p><u>De effectindicator 'Aantal huishouden dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de Participatiewet' wordt aangepast voor actuele macro economische ontwikkelingen conform toezegging ID 989</u></p> <p>In de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën is in het kader van de behandeling van de Jaarstukken 2024 toegezegd in de Tweede bestuursrapportage 2025 terug te komen op de streefwaarde van het aantal bijstandsgerechtigden (ID 989). In de Programmabegroting 2025 is een doelstelling van 9.400 opgenomen. Deze is gebaseerd op inmiddels verouderde informatie. Op basis van de laatste CPB-prognose (Concept-Macro Economische Verkenning 2026) is de doelstelling 9.950. De doelstelling wordt hierop aangepast.</p>
1.3	<p><u>Met het vaststellen van de Tweede technische wijzigingen 2025 wordt de Programmabegroting 2025 en de meerjarenraming geactualiseerd.</u></p> <p>De begrotingswijziging is opgebouwd uit technische mutaties zonder beleidsgevolgen (techniek) en waar nodig de administratieve verwerking van eerdere besluiten. De wijzigingen zijn opgenomen in de bijlage "Tweede technische wijzigingen 2025.</p>
Beslispunt	
2	<p>Reserves te wijzigen en nieuwe reserves in te stellen (Hoofdstuk 5)</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Instellen reserve Creatieve Huisvesting; b. Instellen reserve Implementatie Omgevingswet met systeembesluit voor onttrekken en storten; c. Instellen reserve Impuls Meerdaags Bezoek; d. Aanpassen looptijd reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn; e. Aanpassen looptijd reserve Utrechts Restauratiefonds (URF); f. Aanpassen looptijd reserve Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM); g. Aanpassen looptijd reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU); h. Aanpassen looptijd reserve Woonfonds; i. Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk Vastgoed; j. Aanpassen looptijd reserve Vervanging zwembaden;

	<p>k. Aanpassen reikwijdte reserve Investeringsimpuls RSU;</p> <p>l. Instellen systeembesluit voor onttrekking aan en storting in de reserve Investeringsimpuls RSU;</p> <p>m. Instellen systeembesluit voor onttrekken aan de reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten.</p>
Argumenten	
2.1	<p><u>Door het instellen van een reserve worden middelen gereserveerd voor het beleidsdoel waar de Raad het voor heeft bestemd. De voorstellen tot instellen en/of wijzigen van reserves zijn in lijn met de kaders die zijn vastgesteld in de nota Reserves 2019.</u></p> <p>a. De middelen uit de reserve creatieve huisvesting worden ingezet om betaalbare creatieve huisvesting in Utrecht mogelijk te maken. Bij de Voorjaarsnota en 2020 en 2022 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van culturele creatieve huisvesting en muziekstudio's. Vanuit dit budget wordt o.a. de ontwikkeling bekostigd voor creatieve huisvesting op het Attleeplantsoen en de parkeergarage op het Paardenveld. Daarnaast worden vanuit dit budget de subsidies verstrekt voor de realisatie van creatieve broedplaatsen en muziekstudio's. Doordat de doorlooptijd van projecten mede samenhangt met gemeentebrede gebiedsontwikkelingen, en daarmee in de planning in meer of mindere mate onzeker zijn, wordt de reserve creatieve huisvesting ingesteld.</p> <p>b. Vanuit het Rijk worden jaarlijks middelen vrijgemaakt voor de invoering van de Omgevingswet. Met het instellen van de reserve Implementatie Omgevingswet worden de rijksmiddelen meerjarig besteedbaar om zo de werkzaamheden ook in de toekomst voort te zetten. De reserve wordt ingesteld met een systeembesluit. Op basis van dit besluit kunnen reservemutaties op basis van de financiële realisatie in hetzelfde jaar (in de jaarrekening) worden verwerkt. Hierdoor wordt de jaarlijkse resultaatbestemming van het rekeningresultaat minder omvangrijk en bevat deze minder technische voorstellen. De mutaties voor de reserve Implementatie Omgevingswet zijn technisch van aard. De uitvoering van de werkzaamheden loopt over meerdere jaren en de uitvoering kan afwijken van de planning. Benodigde stortingen in de reserve kunnen afwijken van wat er begroot is.</p> <p>c. De reserve Impuls Meerdaags bezoek wordt ingesteld om meerdaags bezoek aan de gemeente Utrecht te stimuleren o.a. vanwege de korte en langetermijneffecten van de verhoging toeristenbelasting en de door het Rijk voorgenomen Btw-verhoging op hotelovernachtingen. Op deze manier kunnen gericht maatregelen worden genomen om de vrijetijdseconomie te stimuleren waaronder inzet op een eenmalig grootschalig evenement bij voorkeur gericht op stadsbrede doelgroepen, gerichte marketingcampagnes en informatievoorziening. De reserve is ter vervanging van de egaliseringsreserve toeristische stadspromotie welke bij de jaarrekening 2025 wordt opgeheven.</p> <p>d. Volgens de actuele planning wordt de culturele voorziening Leidsche Rijn in 2028 opgeleverd. De oplevering van de gebruikersinvesteringen hangt samen met de oplevering van de culturele voorziening. De middelen in de reserve zijn bedoeld voor de financiering van de gebruikersinvesteringen van stichting Raum en stichting De Plaatsmaker. De middelen worden naar verwachting ingezet in 2028 en 2029. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2029.</p> <p>e. De reserve Utrechts restauratiefonds (URF) is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. Om te voorkomen dat de risico's van de verstrekte leningen niet gedekt zijn wordt de looptijd verlengd naar 31-12-2035.</p> <p>f. De reserve Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV is een reeds bestaande reserve welke bedoeld is ten behoeve van de financiële stabiliteit van (de bijdrage van de Gemeente Utrecht aan) de ROM en haar kerntaak: het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB. De looptijd van de reserve loopt af in 2025. De gemeente is medeoprichter en aandeelhouder van de ROM. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2050.</p>

	<p>g. De reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU) is een reeds bestaande reserve welke bedoeld is om de doelstellingen in de beleidsnota Werklocaties uit te voeren tot 2035. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2035.</p> <p>h. De reserve Woonfonds is bedoeld ter dekking van het risico van verstrekte leningen. Om te voorkomen dat de risico's van de verstrekte leningen niet meer gedekt zijn, wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2030.</p> <p>i. De middelen uit de reserve zijn bedoeld om uitvoering te geven aan Motie 199 'Maak werk van UST', welke als doel heeft om de panden in Utrechts eigendom toegankelijk(er) te maken. Volgens de actuele planning worden de laatste panden uit de scope van het project aangepakt in 2027. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2027. Indien de looptijd niet verlengd wordt, kan er geen uitvoering worden gegeven aan Motie 199.</p> <p>j. Binnen het programma Levendige en gezonde Stad; doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen, is een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat de zwembaden Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten worden. De middelen uit de reserve zijn bedoeld om het knelpunt te beperken. Volgens de actuele planning wordt zwembad Den Hommel in 2032 vervangen en zwembad De Kwakel in 2036. Dat betekent dat de laatste middelen uit de reserve worden ingezet in 2036. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2036. Indien de looptijd van de reserve niet verlengd wordt, zal het voorziene knelpunt op de vervanging van de zwembaden niet beperkt worden, hetgeen kan betekenen dat de zwembaden niet vervangen kunnen worden.</p> <p>k. De middelen in de reserve zijn bestemd door de Raad voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. De huidige reikwijdte biedt onvoldoende ruimte om deze uitgaven op te vangen binnen de bestaande kaders. Met de verhoging van het maximumbedrag van 28,2 miljoen euro naar 30 miljoen euro blijft de reserve toereikend voor de uitvoering van de door de raad vastgestelde projecten, zonder dat de aard van de reserve wijzigt.</p>
2.1	<p><u>Door het instellen van een systeembesluit kunnen toevoegen en onttrekken plaatsvinden in afwijking van de reservemutaties zoals opgenomen in de begroting, de mutaties zijn wel in overeenstemming met het doel van de reserve. Hierdoor kunnen reservemutaties die voortkomen uit de financiële realisatie ook in het bijbehorende jaar (de jaarstukken) worden verwerkt.</u></p>
	<p>l. De mutaties van de reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten zijn technisch van aard. Toevoegingen in en onttrekkingen aan de reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten vinden plaats op basis van de geheime bijlage programmering Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten die jaarlijks bij het Meerjarenperspectief Ruimte wordt verstrekt. Omdat de uitvoering van de Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten over meerdere jaren loopt en de uitvoering kan afwijken van de planning, kunnen benodigde onttrekkingen en/of stortingen afwijken van wat er begroot is. Daarom wordt een systeembesluit ingesteld voor onttrekking aan en storting in de reserve. Mutaties die in lijn zijn met het doel van de reserve kunnen dan op basis van de werkelijke kasstroom worden verantwoord in de jaarrekening. Hierdoor wordt de jaarlijkse resultaatbestemming van het rekeningresultaat minder omvangrijk en bevat deze minder technische voorstellen.</p> <p>m. De uitvoering van de geïnventariseerde projecten die onderdeel zijn van de reserve Betaalbaar Wonen lopen over meerdere jaren. De uitvoering van deze projecten kan afwijken van de planning waardoor de benodigde onttrekkingen kunnen afwijken van hetgeen dat begroot is. Daarom wordt een systeembesluit ingesteld voor de onttrekking aan deze reserve. Op basis van dit besluit kunnen onttrekkingen op basis van de financiële realisatie in hetzelfde jaar (in de jaarrekening) worden verwerkt. Hierdoor wordt de jaarlijkse resultaatbestemming van het rekeningresultaat minder omvangrijk en bevat deze minder technische voorstellen. De mutaties van de reserve Betaalbaar Wonen zijn technisch van aard.</p>

Beslispunt	
3	De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vanaf het verslagjaar 2025 vast te stellen op 2% van de totale lasten (exclusief de toevoegingen in de reserves) voor fouten en onduidelijkheden, waarbij dit percentage geldt voor fouten en onduidelijkheden gezamenlijk.
Argumenten	
3.1	Dit percentage is in lijn met de gewijzigde goedkeuringstolerantie accountantscontrole Met ingang van 2025 geldt het gewijzigde Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado): wetten.nl - Regeling - Besluit accountantscontrole decentrale overheden - BWBR0015524 . Op basis van de wijzigingen geldt vanaf 2025 voor de accountantscontrole een goedkeuringstolerantie van 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves. Deze goedkeuringstolerantie is de som van de afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle. Voorheen hanteerde de accountant aparte toleranties voor fouten (1%) en onzekerheden (3%). Door het gelijkstellen van het percentage en de grondslag lopen de werkzaamheden voor onze eigen Verbijzonderde Interne controles en de werkzaamheden van de accountant zoveel mogelijk synchroon en kunnen we een bestendige lijn hanteren.
3.2	De accountant geeft aan dit percentage logisch te vinden Het percentage van 2% vanaf het verslag jaar 2025 is besproken met de accountant, die zich kan vinden in deze werkwijze. Op deze manier hebben we een consistente, eenduidige lijn en kan het controleproces binnen de rechtmatigheidsverantwoording en kan de accountantscontrole efficiënt verlopen.

Financiën

Dit voorstel betreft een tussentijdse verantwoording en actualisatie van de Programmabegroting 2025. Conform de gebruikelijke systematiek wordt het resultaat van de bestuursrapportages afgewikkeld met de algemene dekkingsreserve en samen met het rekeningresultaat betrokken bij de besluitvorming over de komende voorjaarsnota. De Tweede bestuursrapportage 2025 heeft een nadelig resultaat van 11,908 miljoen euro. Het definitieve resultaat over 2025 wordt vastgesteld met de Jaarstukken 2025. Vervolgens wordt bij de Voorjaarsnota 2026, naast het resultaat van de bestuursrapportages, afgewogen hoe het rekeningresultaat (meerjarig) kan worden opgevangen of bestemd.

Vervolg

Na de Eerste en Tweede bestuursrapportage volgt de Eindejaarswijziging in december als laatste actualisatie en de jaarstukken als laatste verantwoordingsmoment over de begroting. Vanaf 2024 zijn de technische begrotingswijzigingen zo veel als mogelijk verwerkt in de bestuursrapportages.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

‘Gemeente aan zet’ van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

(Niet)Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 3 lid 2 onder e Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Tweede Bestuursrapportage 2025

- GEHEIM Investeringsprojecten Duurzame Bereikbaarheid (2e Berap 2025)

Bijlage informatief

- Monitor Bezuinigingsmaatregelen

Tweede bestuursrapportage 2025

Colofon

Tweede bestuursrapportage 2025

Uitgave

Gemeente Utrecht

Informatie

Gemeente Utrecht

Bedrijfsvoering- en Strategienetwerk

Afdeling Financiën en Inkoop

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

www.utrecht.nl

Finutrecht@utrecht.nl

Inhoudsopgave

Inleiding/Hoofdpijn	4
1. Majeure ontwikkelingen en bijstellingen	6
1.1 Majeure ontwikkelingen	7
1.2 Majeure bijstellingen	8
2. Budgettair neutrale bijstellingen	14
2.1 Onttrekkingen en stortingen in (Bestemmings)reserves	14
2.2 Verhogen baten en lasten	20
2.3 Verlagen baten en lasten.....	24
2.4 Verschuiven gelden binnen een programma	26
2.5 Verschuiven gelden naar ander programma	27
2.6 Overhevelen via algemene dekkingsreserve	29
2.7 Bijstellingen investeringskredieten	32
3. Voortgang uitvoering coalitieakkoord en Voortgang besteding Resultaatbestemming	40
3.1 Mijlpalen in Q1 en Q2 2025	40
3.2 Wijzigingen in de planning	41
3.3 Voortgang besteding Resultaatbestemming	42
4. Corresponderende posten	45
5. Instellen/ aanpassen reserves	50
6. Peilstok Stedelijke Ontwikkeling	59
6.1 Actuele ontwikkelingen woningbouw	60
6.2 Gemeentelijke grondexploitaties	64
6.3 Actualisatie reserve Ruimtelijke ontwikkelprojecten	72
6.4 Actualisatie reservering betaalbaar wonen	72
6.5 Voortgang woningbouw 100+	73
Bijlage 1. Planning uitvoering coalitieakkoord	84
Bijlage 2. Budgetneutrale bijstellingen	86
Bijlage 3. Onderhanden werk	125
Bijlage 4. Rechtmatigheidsverantwoording	126
Bijlage 5. Wijzigen effectindicator	127
Deel 2	128
1. Technische wijziging	128
2. Mutaties Bestuursrapportage	132
3. Actuele begroting	135
4. Mutaties meerjaren	137
5. Actuele programmaring	138
Bijlage 6: Tweede Technische wijzigingen Raad	139

Inleiding/Hoofdlijn

De begrotingscyclus stelt de raad in staat om invulling te geven aan de kaderstellende en controlerende taak. Met deze Tweede bestuursrapportage 2025 informeren wij u over actuele ontwikkelingen en de verwachte afwijkingen in de uitvoering van de beleidsvoornemens ten opzichte van de actuele Programmabegroting 2025.

Samenvattend financieel beeld Tweede bestuursrapportage 2025

In deze bestuursrapportage wordt ingegaan op de actuele majeure bijstellingen voor 2025 en wordt per programma weergegeven welke budgettaire neutrale afwijkingen worden verwacht. Daarnaast worden wijzigingen in de planning van de uitvoering van het coalitieakkoord toegelicht en is de voortgang van de besteding van de resultaatbestemmingsvoorstellen 2024 opgenomen. In de peilstok 2025 is het actuele beeld van de stedelijke ontwikkeling opgenomen. Peildatum van deze rapportage is 1 juli 2025.

Voor het jaar 2025 presenteert het college een sluitende begroting en heeft Utrecht een verantwoorde financiële positie behouden met voldoende investeringsruimte en een stabiele schuldquote. De Tweede bestuursrapportage 2025 heeft een nadelig resultaat van 11,908 miljoen euro. Het voorstel is om het nadelige resultaat te onttrekken aan de Algemene dekkingsreserve. Deze reserve zal in 2026 weer aangevuld moeten worden voor hetzelfde bedrag. Dit brengt de actuele stand van de Algemene dekkingsreserve op 8,7 miljoen euro in 2025. De aanvulling van de Algemene dekkingsreserve wordt samen met het uiteindelijke jaarrekeningresultaat over 2025 betrokken bij de integrale afweging van de Voorjaarsnota 2026. Het college blijft terughoudend met het inzetten van de algemene reserves om toekomstige financiële tegenvallers op te kunnen vangen.

Tabel 1: Financieel beeld na Tweede bestuursrapportage 2025 x €1.000

Hfd	Omschrijving	Bedrag
1.2	Majeure bijstellingen	-12.194
2	Bijstellingsvoorstellen*	20.145
2.1	Mutatie bestemmingsreserve*	-5.553
2.6	Mutaties algemene dekkingsreserve*	-14.592
3.3	Besteding resultaatbestemming	286
Resultaat		-11.908

*Het saldo van de bijstellingsvoorstellen wordt via reservemutaties beschikbaar gesteld voor de volgende begrotingsjaren. Het saldo van deze drie onderdelen is daarom nul.

Hoofdlijn ontwikkelingen

Majeure ontwikkelingen en majeure bijstellingen (H1)

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen majeure ontwikkelingen en majeure bijstellingen. In de Tweede bestuursrapportage 2025 voorzien we geen majeure ontwikkelingen waarop bijsturing mogelijk lijkt of die nog onvoldoende zeker zijn. Wel voorzien we bijstellingen. Dit zijn afwijkingen waarop we niet meer of niet geheel kunnen bijsturen (onvermijdbaar, onoplosbaar en onuitstelbaar). De begroting wordt aangepast voor deze majeure bijstellingen, met een totaal nadelig effect van 12,194 miljoen euro. Daarnaast is er een actuele verwachting van de besteding van de resultaatbestemming voor 0,286 miljoen euro voordelig. Het voorstel is om het saldo van 11,908 miljoen euro te onttrekken aan de Algemene dekkingsreserve. Dit incidentele nadeel wordt, samen met het uiteindelijke resultaat van de jaarrekening 2025, betrokken bij de integrale afweging van de Voorjaarsnota 2026 en is (nog) niet verwerkt in de Programmabegroting 2026. Bijstellingen van structurele aard zijn wel betrokken bij de Programmabegroting 2026.

Budgetneutrale bijstellingen (H2)

In het licht van 'beter begroten' vinden er bijstellingsvoorstellen plaats zodat de begroting beter aansluit bij de actuele prognose. Naar verwachting leidt dit tot een kleiner verschil tussen de begroting en de jaarrekening. Ook heeft dit een positief gevolg voor de begrotingsrechtmatigheid. Een groot deel van de voorstellen heeft betrekking op het verhogen of verlagen van zowel de baten als de lasten vanwege specifieke uitkeringen (SPUKS) van het Rijk (94 miljoen euro voor 2025). Passend bij de doelstelling van de reserves wordt in 2025 8,441 miljoen euro extra onttrokken uit (bestemmings)reserves en 13,841 miljoen euro extra gestort in bestemmingsreserves. Ook wordt vanuit 2025 voor 18,149 miljoen euro aan budgetten doorgeschoven naar volgende jaren, voor 3,557 miljoen euro aan budgetten naar voren gehaald voor 2025. Ten slotte worden de investeringskredieten naar boven bijgesteld met een totaal van 27,507 miljoen euro.

Voortgang coalitieakkoord (H3.1/H3.2)

In de eerste helft van 2025 zijn meerdere mijlpalen behaald in de uitvoering van het coalitieakkoord. Daarnaast hebben zich wijzigingen in de planning voorgedaan, dit door uiteenlopende redenen. In een aantal gevallen is uw raad daar al apart over geïnformeerd.

Besteding resultaatbestemming (H3.3)

Van de gereserveerde middelen voor budgetoverheveling vanuit de Resultaatbestemming 2024 wordt naar verwachting 1,179 miljoen euro niet besteed in 2025. Voor een deel (0,893 miljoen euro) zal de uitvoering van de activiteiten plaatsvinden in 2026. Dit betreft onder andere een deel van de budgetten voor Gedenken de Oost, organisatieontwikkeling Ruimte, de DRA-middelen en Ruimte innovatieaanpak omdat deze kosten gedeeltelijk in 2026 landen.

Corresponderende posten (H4)

In de Meicirculaire 2025 is voor specifieke taken de compensatie van het Rijk geactualiseerd; de corresponderende posten. Het betreft per saldo 12,9 miljoen euro. Deze middelen worden verwerkt in de betreffende uitvoeringsbudgetten.

Instellen reserves (H5)

Voorgesteld wordt om drie nieuwe reserves in te stellen: De reserve Creatieve Huisvesting, de reserve Implementatie Omgevingswet met systeembesluit en de reserve Impuls Meerdaags Bezoek. Daarnaast wordt voor een aantal reserves de looptijd gewijzigd: De reserve gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn, de reserve Utrechts Restauratiefonds (URF), de reserve Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM), de reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU) en de reserve Woonfonds. Tot slot wordt voor een tweetal bestaande reserves systeembesluiten* ingesteld: de reserve Investeringsimpuls RSU en de reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten.

Peilstok Stedelijke Ontwikkeling (H6)

In 2025 verwachten we circa 3.600 woningen in aanbouw te kunnen nemen. In 2026 en 2027 zien we een aantal projecten vertragen ten opzichte van het MPR 2025. We zien voor de komende jaren nog steeds risico's op vertraging in projecten. Voor meerdere grondexploitaties worden minder kosten en opbrengsten gerealiseerd dan was begroot voor de jaarschijf 2025. De verwachting is dat het merendeel van deze kosten en opbrengsten in de jaarschijf 2026 alsnog worden gerealiseerd. Deze verschuiving heeft een neutraal effect op het eindresultaat van de grondexploitaties. Op basis van de huidige ontwikkelingen verwachten wij geen afwijkingen op het in het MPR 2025 geprognosticeerde resultaat van de grondexploitaties.

1. Majeure ontwikkelingen en bijstellingen

Majeure ontwikkelingen en bijstellingen

Financiële ontwikkelingen worden opgenomen in de bestuursrapportage als ze voldoen aan onderstaande criteria. Deze leiden niet automatisch tot een begrotingswijziging en zijn niet budgetneutraal.

- financiële afwijkingen van meer dan 10% van de lasten/baten per programma
- en/of een afwijking groter dan 0,5 miljoen euro ten opzichte van de begrote lasten of baten per programma
- en/of een afwijking groter dan 0,1 miljoen euro per doelstelling
- óf het voldoet niet aan bovenstaande spelregels, maar is politiek-bestuurlijk relevant (bijvoorbeeld beleidswijzigingen).

Onderscheid wordt gemaakt tussen majeure bijstellingen en majeure ontwikkelingen.

Nog niet in te schatten ontwikkelingen

Kansrijk Opgroeien: Tekort aanvullende jeugdhulp

In de eerste maanden van 2025 is sprake geweest van een stijging van het aantal kinderen in verblijf, door een verschuiving van essentiële functies naar specialistische jeugdhulp. Dat vraagt om direct handelen door de partners en leidt tot meer inzet. Naar verwachting betekent dit ook een toename van de zorgkosten. Daarmee wordt een tekort op de aanvullende jeugdhulp verwacht. Uitstel van financiering is niet mogelijk zonder risico op het niet voldoen aan de zorgplicht. Het verwachte tekort van 3,089 miljoen euro voor 2025 was eind 2024 al voorzien en is als knelpunt verwerkt in de Voorjaarsnota 2025. Met deze recente prognose wordt een aanvullend tekort verwacht. Hier is op dit moment geen bedrag aan te koppelen. Daarom is deze nog niet in te schatten ontwikkeling opgenomen als risico.

Overige ontwikkelingen

Koningsdag

De organisatie van Koningsdag in Utrecht is de afgelopen jaren door diverse organisatieonderdelen opgepakt. Vanwege de sterke groei van het evenement in het afgelopen decennium is professionalisering nodig. Risico's, bijvoorbeeld 'overcrowding', zijn duidelijk toegenomen. Gevolg hiervan is dat in 2025/2026 een overschrijding wordt verwacht van circa 0,5 miljoen euro voor de organisatie van Koningsdag. Naast projectmanagement zijn dit voor het grootste deel kosten die afgelopen jaren zijn gedekt uit verschillende bronnen. Denk aan inhuur van verkeersregelaars, wegafzettingen, toiletten, schermen etc. De structurele bekostiging van Koningsdag wordt in 2026 betrokken bij de integrale afweging van de voorjaarsnota.

1.1 Majeure ontwikkelingen

Majeure ontwikkelingen zijn afwijkingen waar de verwachting van is dat bijsturing nog mogelijk is, hetzij binnen de programmabudgetten, hetzij met eventuele voordelen of nog onvoldoende zeker zijn, maar relevant zijn om te melden. De majeure ontwikkelingen leiden voorsnog niet tot een bijstelling van de begroting.

Deze rapportage bevat geen majeure ontwikkelingen.

1.2 Majeure bijstellingen

Majeure bijstellingen zijn afwijkingen waarop we niet meer of niet geheel kunnen bijsturen, deze voldoen aan de criteria onvermijdbaar, onoplosbaar en onuitstelbaar, en zijn niet op te vangen binnen de programmabegroting. Dit leidt ertoe dat de begroting wordt aangepast voor de majeure bijstellingen en er een onttrekking aan de Algemene dekkingsreserve plaatsvindt.

Voorgesteld wordt om voor de majeure bijstellingen de begroting aan te passen voor 12,194 miljoen euro en hiervoor een onttrekking te doen uit de Algemene dekkingsreserve. Bijstellingen van structurele aard zijn betrokken bij de Programmabegroting 2026.

Tabel 2 Majeure bijstellingen

x €1.000

Majeure bijstellingen	Nadeel	Voordeel
Betrouwbare Overheid	2.000	2.000
Duurzame bereikbaarheid	1.290	
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en Erfgoed	6.696	
Veilige Stad	381	381
Passende ondersteuning en Opvang		1.400
Werk, toekomstbestendige Economie en bestaanszekerheid	8.050	1.000
Levendige en Gezonde stad	4.185	
Algemene Middelen en Overhead		5.627
Totaal	22.602	10.408

Alleen de programma's met majeure bijstellingen zijn opgenomen.

1.2.1 Betrouwbare Overheid

x €1.000

Omschrijving	Bedrag 2025	Structureel/ Incidenteel
Vroegtijdig nieuwe Tweede Kamer verkiezing	-2.000	I
Vroegtijdig nieuwe Tweede Kamer verkiezing	2.000	I
Totaal	0	I

Toelichting

Vroegtijdig nieuwe Tweede Kamer verkiezingen

Door de val van het kabinet worden er in 2025 vroegtijdige Tweede Kamerverkiezingen gehouden. Het organiseren van deze ongeplande verkiezingen leidt tot onverwachte kosten. Het uitvoeren van deze taak is een wettelijke taak en kan niet worden uitgesteld. Wel is inmiddels [een motie](#) aangenomen waarin de regering wordt verzocht financiële middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten voor de organisatie van nieuwe verkiezingen. Het is een reële verwachting dat het kabinet deze bijdrage gaat verstrekken. Hierdoor wordt een verhoging van baten verwacht. Vooruitlopend op de uitvoering van de motie worden zowel de baten als de lasten (budgetneutraal) verhoogd.

1.2.2 Duurzame bereikbaarheid

x €1.000

Omschrijving	Bedrag 2025	Structureel/ Incidenteel
Extra dotatie voorziening onderhoud bereikbaarheid	-1.290	I
Totaal	-1.290	I

Toelichting

Extra dotatie voorziening onderhoud bereikbaarheid

De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen voor de komende tien jaar. Eind 2024 zijn deze plannen geactualiseerd. Bij de actualisatie is gebleken dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening ontoereikend is en deze in totaal verhoogd moet worden met 3,86 miljoen euro om te kunnen voldoen aan de verplichtingen voor de komende jaren. Hiervan is 1,29 miljoen euro voor de voorziening Onderhoud bereikbaarheid. Bij de volgende actualisatie van de onderhoudsplannen en/of beleidswijziging wordt de toereikendheid van de voorziening opnieuw beoordeeld. Zonder extra dotaties zal de voorziening onderhoud vanaf 2025 ontoereikend zijn om vastgoed op het vereiste onderhoudsniveau te behouden. Overeenkomstig BBV-regelgeving zullen voor een periode van vier jaar extra dotaties plaats moeten vinden zodat in ieder geval tot en met 2028 de voorzieningen van voldoende niveau zijn.

1.2.3 Aantrekkelijke, groene leefomgeving & Erfgoed

x €1.000

Omschrijving	Bedrag 2025	Structureel/ Incidenteel
Toelagen Onregelmatige Dienst (TOD)	-107	I
Kosten Koningsdag 2025	-150	I
Stadsbaantunnel Onderhoudscontract veiligheidssystemen	-375	I
Onderhoud Integraal terminal beheer stationsgebied	-282	I
Extra dotatie voorziening wegen en constructies	-1.300	I
Riolering	-4.482	I
Totaal	-6.696	I

Toelichting

Toelagen Onregelmatige Dienst (TOD)

In verband met de nieuwe CAO die is afgesloten per 1 april 2025, wordt de Toelagen Onregelmatige Dienst per 1 oktober 2025 verhoogd. (Op zaterdagen van 40% naar 75% en op zon- en feestdagen van 65% naar 100%). Deze verhoging zorgt onvoorzien voor hogere personeelslasten binnen het programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving & Erfgoed. Voor dit programma betreft het activiteiten als het vegen van de straten. Het naleven van de CAO is een wettelijke taak en kan niet worden uitgesteld. Ook de activiteiten die op zaterdagen, zon- en feestdagen worden uitgevoerd zijn onoverkomelijk.

Kosten Koningsdag 2025

Bij de organisatie van Koningsdag 2025 zijn onverwacht hogere kosten gemaakt. Dit komt onder andere door de inzet van een tijdelijke noodbrug, het rode kruis en de Utrechtse Vrijwilligersbrigade. Deze extra uitgaven waren noodzakelijk voor een veilige, toegankelijke en goed georganiseerde uitvoering van het evenement.

Stadsbaantunnel

Om de veiligheid in de Stadsbaantunnel te borgen zijn een nieuw testsysteem en een nieuw brandmeldingssysteem nodig. De lasten voor het aangaan van een bijbehorend onderhoudscontract zijn voor 2025 niet voorzien. Dit komt doordat de nieuwe partij vooruitlopend op het contract werkzaamheden moet verrichten om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen. Hierdoor zijn er dubbele lasten in 2025. Dit zorgt voor een incidenteel tekort. Het borgen van de veiligheid is een

wettelijke en onvermijdelijke taak. Voor het veilig in gebruik nemen van de tunnel moeten deze kosten worden gemaakt. De initiële investering was onderdeel van de Gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn en is meegenomen in de grondexploitatie. Daardoor zijn er geen vrijvallende kapitaalslasten beschikbaar waaruit dit kan worden gedekt.

Onderhoud Integraal terminal beheer stationsgebied

De kosten voor het integraal terminal beheer van stationsgebied vallen hoger uit. De gemeente voert deze werkzaamheden samen uit met NS en ProRail. In 2025 ontstaan incidenteel extra kosten voor noodzakelijke werkzaamheden, zoals onder andere het vervangen van ledverlichting van de Moreelsebrug, inspectie en controle van de staalconstructie van het bollendak en onderhoud aan het waterornament van het Stationsplein. De totale onderhoudswerkzaamheden zorgen voor extra lasten van 0,282 miljoen euro.

Extra dotatie voorziening wegen en constructies

De kosten voor onderhoud en instandhouding van de wegen en constructies vallen hoger uit. Dit is enerzijds het gevolg van vertragingen in herinrichtings- en vervangingsprojecten en anderzijds van het uitgangspunt om assets een zo lang mogelijke levensduur te geven. Door de vertraagde vervanging van assets in de openbare ruimte stijgen de onderhoudskosten voor instandhouding van deze assets. Dit zorgt voor een incidenteel tekort in de voorziening voor 2025. Het originele noodzakelijke programma is kritisch bekeken waardoor een aantal projecten doorgeschoven kon worden en het nieuwe programma voor 2025 in totaal teruggebracht kon worden tot circa 15 miljoen euro. Voor 2025 zou een overschrijding betekenen van ca. 2 miljoen euro, waarvoor gedeeltelijk dekking is gevonden in de exploitatie. Voor 1,3 miljoen euro is echter geen dekking.

Riolering

De afgelopen jaren is de indexering van de baten en lasten met betrekking tot de riolering verlopen via de gemeentebrede uitgangspunten voor indexering. Met de gemeentebrede indexering zijn echter niet alle budgetten met betrekking tot riolering geïndexeerd, zoals de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening GRP-investeringen. Daarnaast is de groei van het tarief voor de rioolheffing niet altijd gelijk aan de indexering van de overige gemeentelijke tarieven. De indexering van het tarief voor de rioolheffing is altijd gedaan in lijn met het Programma Water en Riolering. Als gevolg van de verkeerd gehanteerde uitgangspunten voor de indexering, zijn in de begroting voor riolering de baten structureel te hoog en de lasten structureel te laag geraamd. Hierdoor ontstaan zonder correctie, evenals in 2024, nadelige afwijkingen in de komende jaarrekeningen. Door het proces van indexering aan te passen, wordt verdere toename van de afwijkingen in de toekomst voorkomen.

1.2.4 Veilige stad

x €1.000			
Omschrijving	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Structureel/ Incidenteel
Incidenteel voordeel Veiligheidsregio Utrecht 2025	381		I
Vorbereidingen Weerbaarheidsopgave	-116	-265	I
Totaal	265	-265	I

Toelichting

Incidenteel voordeel Veiligheidsregio Utrecht 2025 door overheadvergoeding Crisisnoodopvang

De Veiligheidsregio Regio Utrecht (VRU) houdt in haar aangepaste begroting 2025 rekening met een voordeel van 1,2 miljoen euro in verband met een positief saldo op de ontvangen overheadvergoeding van het Rijk voor de inzet in het kader van projecten voor de Crisisnoodopvang. Zij stelt voor om dit

positieve saldo in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdragen. Voor de gemeente Utrecht leidt dit incidenteel tot een lagere bijdrage van 0,381 miljoen euro in 2025. Dit overschot vloeit terug ten gunste van het gemeente brede rekeningresultaat in 2025 en wordt vervolgens ingezet voor onderstaande weerbaarheidsopgave binnen het programma.

Vorbereidingen Weerbaarheidsopgave

De reële kans op ontwrichtende hybride oorlogsvoering kan leiden tot ontwrichting en een acuut veiligheidsrisico binnen de gemeente. Dit betekent dat er urgentie is om in te zetten op de weerbaarheidsopgave, waaronder het actualiseren van het bedrijfscontinuïteitsplan. Deze dreiging is al actief en groeit. Dit vraagt ook om een andere voorbereiding (grootschaliger en langer van duur) dan waar nu op geprepareerd is. Het trainen van personeel, aanpassen van crisisstructuren, treffen van aanvullende beheersmaatregelen en oefenen in de ketensamenwerking kost tijd. Incidenten komen vaak onverwacht en dan is het te laat om basismaatregelen te treffen. Bij slechte voorbereiding kan een incident leiden tot grotere schade en herstelkosten. De voorbereidingen richten zich op bewustwording, basismaatregelen en continuering van de eigen kritische processen, waaronder de aanpassing van de crisisstructuur en veiligheidsnetwerken.

Het versterken van de weerbaarheid en veerkracht van de samenleving kan de organisatie niet alleen. De gemeente is daarom in gesprek met het Rijk om te verkennen hoe het lokale, regionale en landelijke niveau elkaar kunnen versterken. Vooruitlopend op eventuele extra middelen vanuit het Rijk, wordt alvast een versnelling in de aanpak Weerbaarheid binnen de eigen organisatie in gang gezet. De kosten kunnen worden gedekt vanuit het incidentele voordeel binnen het programma van 0,381 miljoen euro op de Veiligheidsregio in 2025. Hiervan wordt 0,116 miljoen euro in 2025 ingezet en 0,265 miljoen euro in 2026.

1.2.5 Passende ondersteuning en opvang

			x €1.000
Omschrijving	Bedrag 2025	Structureel/ Incidenteel	
Overschot Passende ondersteuning en opvang	1.400	I	
Totaal	1.400	I	

Toelichting

Overschot Passende ondersteuning en opvang

In 2025 ontstaat een incidenteel overschot op het programma Passende ondersteuning en opvang van 3,4 miljoen euro. Dit komt met name door:

- Onzekere bekostiging door het Rijk. Hierdoor fluctueren budgetten meerjarig en is structurele inzet lastig. Dit geldt bijvoorbeeld voor de compensatie van het abonnementstarief. Het is onzeker wat het structurele effect is van het invoeren van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage en daarmee afschaffen abonnementstarief.
- Onzekere prognose voor de omvang van de zorg. De effecten van vergrijzing, langer thuis wonen met GGZ en hoe snel dit doorwerkt op de gevraagde zorg in de WMO, zijn lastig in te schatten.
- Incidentele meevaller op Lokaal maatwerk door de gewijzigde indexeringssystematiek. Een deel van dit budget (2 miljoen euro) wordt ingezet voor een dotatie aan de transitiereserve Hervormingen Sociaal Domein. Zie hoofdstuk 2.1.

1.2.6 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x €1.000

Omschrijving	Bedrag 2025	Structureel/ Incidenteel
Hogere lasten bijstandsverstrekkingen 2025	-8.000	I
Prognose Vangnetuitkering	1.000	I
Correctie stopzetten subsidie aan stichting USP	-50	I
Totaal	-7.050	I

Toelichting

Hogere lasten bijstandsverstrekkingen 2025

Op de verstrekking van de bijstandsuitkeringen wordt met de nodige onzekerheid in 2025 een nadeel van 8 miljoen euro verwacht. De prognose is dat de gemeente Utrecht vanuit de vangnetuitkering hiervoor 1 miljoen euro ontvangt. Daarmee komt het verwachte tekort per saldo in 2025 op 7 miljoen euro. Het resultaat op deze dienstverlening wordt vooral bepaald door de hoogte van het rijksbudget (BUIG) en het aantal verstrekte uitkeringen (bijstandsbestand). De hoogte van het definitieve BUIG-budget 2025 is pas begin oktober bekend. In de tussentijdse publicatie van het nader voorlopig budget 2025 heeft het Rijk het budget voor Utrecht wel met 3,7 miljoen euro naar beneden bijgesteld door onder andere landelijke lagere volume- en uitgavenrealisaties in 2024. De ontwikkeling in Utrecht wijkt hier echter van af. Het bijstandsbestand stijgt ook in 2025 harder dan verwacht, waardoor ook de verwachte lasten in 2025 toenemen. Doordat Utrecht fors harder stijgt dan de landelijke trend is de prognose dat het definitieve BUIG-budget 2025 onvoldoende mee stijgt met de daadwerkelijke lasten in Utrecht. Er worden maatregelen genomen om in het bijzonder de uitstroom uit het bijstandsbestand te bevorderen. Vanwege de beperkte beïnvloedbaarheid is de verwachting dat dit niet voldoende zal zijn om een tekort te voorkomen. Het definitieve resultaat op de bijstandsverstrekking is onzeker en hangt af van de daadwerkelijke ontwikkeling van de instroom in, de handhaving op en uitstroom uit de bijstand en het definitieve BUIG-budget. In de Programmabegroting 2026 is incidenteel 7 miljoen euro opgenomen voor 2026 en 5 miljoen euro incidenteel voor 2027. Met de extra inzet op uitstroom en de toekomstige ontwikkelingen van het BUIG-budget wordt verwacht dat deze extra bijdragen vanaf 2028 niet meer nodig zijn.

Correctie stopzetten subsidie aan stichting Utrecht Science Park

In de Voorjaarsnota 2025 is per abuis het stopzetten van de subsidieregeling aan stichting Utrecht Science Park vanaf 2025 meegenomen. Deze stopzetting gaat pas in vanaf 2026. Daarom wordt dit gecorrigeerd. Dit zorgt voor een incidenteel negatief resultaat van 0,05 miljoen euro in 2025.

1.2.7 Levendige en gezonde stad

x €1.000

Omschrijving	Bedrag 2025	Structureel/ Incidenteel
Toeslagen Onregelmatige Dienst (TOD) Sportaccommodaties	-115	I
Aanvullende project- en investeringskosten pilot Right to Bid Oranjeburg	-100	I
Extra dotatie voorziening onderhoud sport en vastgoed	-2.570	I
Hogere lasten Koudweerregeling (KWR)	-1.400	I
Totaal	-4.185	I

Toelichting

Toelagen Onregelmatige Dienst (TOD) sportaccommodaties

In verband met de nieuwe CAO die is afgesloten per 1 april 2025 wordt de Toelagen Onregelmatige Dienst per 1 oktober 2025 verhoogd. (Op zaterdagen van 40% naar 75% en op zon- en feestdagen van 65% naar 100%). Deze verhoging zorgt onvoorzien voor hogere personeelslasten binnen de Utrechtse Zwembaden en sportaccommodaties.

Aanvullende project- en investeringskosten pilot Right to Bid Oranjebrug

Voor de aanbesteding van de Oranjebrug is uitvoering gegeven aan de [motie 289 "Community Right to Bid"](#) en [M137 "Veranker het Community Right to Bid"](#). Op basis van Right to Bid is een kandidaat geselecteerd waarmee een huurcontract wordt afgesloten voor de Oranjebrug. Om dit contract te kunnen afsluiten dient eerst nader onderzoek te worden gedaan (juridisch, technisch, financieel en veiligheid), het bestemmingsplan te worden gewijzigd en het brugwachtershuisje aan te worden gesloten op de riolering. De aanvullende kosten zijn een gevolg van de aanbesteding conform de genoemde moties. Met de aanbesteding in het kader van Right to Bid is voor het brugwachtershuisje een commitment en verplichting aangegaan met de geselecteerde kandidaat.

Extra dotatie voorziening onderhoud sport en vastgoed

Zie toelichting onder hoofdstuk 1.2.4 Duurzame bereikbaarheid. Van de totale dotatie is 1,77 miljoen euro voor de voorziening onderhoud sport en 0,8 miljoen euro voor de voorziening onderhoud vastgoed. Deze voorzieningen vallen onder het programma Levendig een gezonde stad.

Koudweerregeling (KWR)

De kosten voor de verbouwing van de locatie voor de KWR vielen in 2024 hoger uit dan begroot. Daarnaast was de verbouwing niet op tijd gereed. Daarmee zijn hogere kosten gemaakt voor een overbruggingslocatie, busvervoer, wasserette en keukenvoorziening. Ook is er een onvoorzien hoog aantal dagen een hoge bezetting geweest. Deze kosten zijn doorgelopen in 2025, waardoor een incidenteel tekort ontstaat op het programma Levendige en gezonde stad. De activiteit is een humanitaire gemeentelijke taak die uit het oogpunt van volksgezondheid wordt uitgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat kwetsbare, dakloze mensen op straat sterven, doordat zij gezondheidsschade oplopen door extreme weersomstandigheden en geen recht hebben op opvang.

1.2.8 Algemene Middelen en Overhead

x €1.000

Omschrijving	Bedrag 2025	Structureel/ Incidenteel
Meicirculaire 2025	5.627	I
Totaal	5.627	I

Toelichting

Meicirculaire 2025

Voor het jaar 2025 is naar aanleiding van de Meicirculaire 2025 sprake van een toename van het Gemeentefonds van 5,627 miljoen euro. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door groei van het gemeentefonds als gevolg van BBP-groei en hogere prijsmutatie BBP. Een nadere toelichting is opgenomen in de [raadsbrief Meicirculaire 2025](#).

2. Budgettair neutrale bijstellingen

In dit hoofdstuk worden bijstellingsvoorstellen gedaan die budgetneutraal zijn en geen financiële impact hebben op de vastgestelde Programmabegroting 2025. Dit betreft mutaties door het:

1. Onttrekken en storten in reserves, passend bij de doelstelling van deze reserves
2. Verhogen van baten en lasten door toegekende subsidies, specifieke uitkeringen, etc.
3. Verlagen van baten en lasten
4. Overhevelen gelden binnen een programma
5. Overhevelen gelden naar een ander programma
6. Verschuiven over de jaren heen door overhevelen via de Algemene dekkingsreserve
7. Bijstellingen investeringskredieten

In de onderstaande paragrafen worden deze mutaties per soort geaggregeerd weergegeven en kort toegelicht. De toelichting per bijstellingsvoorstel is opgenomen in bijlage 2 Budgettair neutrale bijstellingen.

2.1 Onttrekkingen en stortingen in (Bestemmings)reserves

In de Tweede bestuursrapportage 2025 stellen we voor:

- Met ingang van 2025 0,153 miljoen euro aan structurele onttrekking uit (bestemmings)reserves te corrigeren.
- In 2025 8,441 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves en 13,841 miljoen euro extra te storten.
- In 2026 3,842 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves en 1,994 miljoen euro extra te storten.
- In 2027 1,329 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves en 0,63 miljoen euro extra te storten.
- In 2028 0,502 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves en 0,18 miljoen euro extra te storten.
- In 2029 0,187 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves

De extra onttrekkingen en stortingen leiden tot bijstelling van de programmabudgetten en zijn daardoor budgetneutraal.

		x €1.000			
Programma	Omschrijving	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028
Ontwikkelen en wonen voor iedereen					
	Peilstok 2025 Reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten	-450	0	0	0
	Totaal programma	-450	0	0	0
Klimaatvriendelijke stad					
	Onttrekking reserve Utrechtse Energie ten behoefte van cofinanciering Volkshuisvestingsfonds	200	200	200	200
	Onttrekking reserve Utrechtse Energie ten behoefte van Erfgoed deal	0	112	112	112

Onttrekking(correctie) reserve Utrechtse Energie	-100	-100	-100	-100
Storting reserve Utrechtse Energie ten behoeve van cofinanciering	-586	0	0	0
Storting reserve Utrechtse Energie ten behoeve van subsidieregelingen	-700	0	0	0
Storting risicoreserve leningen Utrechtse Energie	-10	0	0	0
Totaal programma	-1.196	212	212	212

Duurzame bereikbaarheid

Verlaging structurele onttrekking reserve parkeerexploitatie	-53	-53	-53	-53
Storting en onttrekking projecten Fiets en Auto	-2.260	0	0	0
Onttrekking parkeerexploitatie straatparkeren	1.380	0	0	0
Storting en onttrekking budget Deelmobiliteit	-150	150	0	0
Totaal programma	-1.083	97	-53	-53

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed

Onttrekking Reserve Ophaaldienst	1.400	0	0	0
Onttrekking reserve Essentaksterfte	1.041	0	0	0
Onttrekking reserve Grondbank	50	0	0	0
Storting en onttrekking reserve extra groen - Parkzone den Hommel	-200	-369	192	190
Storting reserve Ophaaldienst (Afvalstoffenheffing)	-1.160	0	0	0
Totaal programma	1.131	-369	192	190

Veilige stad

Onttrekking reserve Cameratoezicht 2025	150	0	0	0
Totaal programma	150	0	0	0

Passende ondersteuning en opvang

Storting transitiereserve Hervormingen Sociaal Domein	-2.000	0	0	0
Totaal programma	-2.000	0	0	0

Werk, toekomstbestendige economie en best

Onttrekking reserve Toeristische Stadspromotie	226	0	0	0
Storting reserve Impuls Meerdaagsbezoek	-226	0	0	0
Storting reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht	-900	-900	0	0
Totaal programma	-900	-900	0	0
Kansrijk opgroeien				
Onttrekking Multifunctionele Accommodaties (MFA's)	300	0	0	0
Onttrekking transitiereserve Hervormingen Sociaal domein	665	0	0	0
Storting budget Pilot Buurtscholen in vaste activa reserve	-500	0	0	0
Storting Inclusief Onderwijs in vaste activa reserve	-200	0	0	0
Totaal programma	265	0	0	0
Levendige en gezonde stad				
Storting reserve Energienutraal Kernvastgoed	-730	0	0	0
Onttrekking transitiereserve Hervormingen Sociaal domein	23	849	0	0
Storting reserve creatieve huisvesting	-1.000	-585	0	0
Storting reserve gebruikersinvesteringen Cult. voorziening LR	-950	0	0	0
Storting VA-reserve wijkcultuurhuis MWKZ	-150	-140	-630	-180
Totaal programma	-2.807	124	-630	-180
Algemene Middelen en Overhead				
Onttrekking Fricatiekosten reserve 2025	700	0	0	0
Onttrekking ICT investeringsprogramma- CIO UBA en CLM	46	0	0	0
Onttrekking ICT investeringsprogramma - Cloud, Telefonie en Werkplek	369	1.649	825	0

Onttrekking ICT Investeringsprogramma - Continuïteit zaakgericht werken	282	0	0	0
Onttrekking ICT Investeringsprogramma – Informatie op orde	0	627	0	0
Onttrekking parkeerexploitatie straatparkeren	-370	0	0	0
Onttrekking reserve Hervormingsbezuinigingen	500	0	0	0
Onttrekking transitiereserve Hervormingen Sociaal domein	65	0	0	0
Storting ICT Investeringsprogramma – IPM Connect	-255	255	0	0
Totaal programma	1.337	2.531	825	0
Totaal	-5.553	1.695	546	169

De grootste mutaties worden hieronder per programma toegelicht. Een toelichting per mutatie is te vinden in bijlage 2. Budget neutrale bijstellingen.

Duurzame bereikbaarheid

Storting en onttrekking projecten Fiets en Auto

Als gevolg van mutaties in de kasrondes voor projecten binnen de producten Fiets en Auto van het programma Duurzame Bereikbaarheid, wordt de begroting voor beide producten in 2025 incidenteel aangepast. De onttrekking aan de reserve wordt met 2,237 miljoen euro verlaagd en de storting in de reserve wordt per saldo met 0,023 miljoen euro verhoogd. Hiermee wordt per saldo 2,26 miljoen euro in de reserve gestort.

Onttrekking parkeerexploitatie straatparkeren

De verwachting is dat het resultaat op de parkeerexploitatie verslechtert per saldo met 1,01 miljoen euro. Dit resultaat wordt gedekt middels een onttrekking aan de reserve parkeerexploitatie. De verslechtering komt samenvattend door 4 miljoen euro lagere inkomsten uit kort parkeren door minder transacties, kortere parkeerduur en lagere betalingsbereidheid. Hier tegenover staan onder andere hogere inkomsten uit naheffingen.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Onttrekking Reserve Ophaaldienst

De lasten voor de ophaaldienst (transport en inzameling) vallen in 2025 hoger uit. Dit wordt veroorzaakt door de kwaliteit van het wagenpark, de hogere transportkosten en hogere afvalverwerkingskosten. Daarnaast zijn er hogere kosten voor de inhuur van externen en uitzendkrachten als gevolg van een hoog ziekteverzuim en de vernieuwde CAO per 1 april 2025. Ook de prijsontwikkeling van afvalstroom zorgen voor een verhoging van lasten. De lasten worden deels gecompenseerd door hogere opbrengsten vanuit Stichting Verpact. Om de resterende lasten te dekken wordt per saldo 1,4 miljoen euro extra onttrokken uit de Reserve Ophaaldienst.

Onttrekking Reserve Essentaksterfte

Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt en is de reserve Essentaksterfte ingesteld. Op basis van de jaarlijkse monitoring worden beheersmaatregelen uitgevoerd. Voor 2025 worden de kosten geschat op 1,15 miljoen euro. Daarom wordt het maximale bedrag van 1,041 miljoen euro onttrokken uit de Reserve.

Storting Reserve Ophaaldienst (Afvalstoffenheffing)

Als gevolg van de groeiende aantallen gezinshuishoudens zijn conform de opgave Belastingssamenwerking gemeenten en Hoogheemraadschap Utrecht hogere baten ontvangen in 2025 en hogere baten nagekomen voor 2024. Dit resulteert in een extra storting in de Reserve Ophaaldienst (Afvalstoffenheffing) van 1,16 miljoen euro.

Veilige stad

Onttrekking reserve Cameratoezicht 2025

In 2025 wordt een overschrijding verwacht van 0,15 miljoen op het budget van cameratoezicht. Dit wordt gedekt uit de reserve Cameratoezicht. Zodra er zicht is op de structurele begroting (als de aanbesteding is afgerond) volgt een voorstel voor de besteding van het resterende deel van de reserve.

Passende ondersteuning en opvang

Storting transitiereserve Hervormingen Sociaal Domein

In deze bestuursrapportage worden onttrekkingen gedaan uit de transitiereserve Hervormingen Sociaal Domein voor jeugd- en sociale basis-partners. Na deze onttrekkingen resteert een saldo van nog geen 0,4 miljoen euro. De verwachting is dat meer voorstellen volgen uit de dialoog met betrekking tot de inkoop van de aanvullende zorg. Dit omdat het jaar 2026 een overgangsjaar is waarin een veelheid aan aanvullende zorgpartijen naar één consortium beweegt, voor zorg in de wijken en een betere aansluiting tussen sporen. Dit vraagt om een andere werkwijze en daarmee zijn ontwikkelkosten gemoeid. Ook het verder uitwerken van digitaal aanbod, meer groepsgericht werken en collectief werken (samenwerking tussen de sporen) vraagt nog verdere uitwerking. De reserve is hiervoor niet toereikend. Daarom wordt, zoals mogelijk gemaakt bij de instelling van deze reserve, aanvullend een bedrag van 2 miljoen euro in de reserve gestort. Een incidenteel overschot binnen het programma (zie toelichting hierover in hoofdstuk 1.2.5 majeure bijstellingen) maakt deze storting mogelijk. In de volgende bestuursrapportage wordt de Raad geïnformeerd over de nieuwe voorstellen.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Storting reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht

De coalitiemiddelen voor het verdichten en verduurzamen van bedrijventerreinen via de ontwikkelmaatschappij Utrecht wordt gestort in de reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht. Dit betreft een storting van 0,9 miljoen euro in 2025 en 0,9 miljoen euro in 2026.

Levendige en gezonde stad

Storting reserve Creatieve huisvesting

Bij de Voorjaarsnota 2020 en 2022 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van culturele creatieve huisvesting en muziekstudio's. Het totaal beschikbare budget in 2025 bedraagt 1,6 miljoen euro. In 2026 bedraagt het beschikbare budget 0,6 miljoen euro. Vanuit dit budget wordt onder andere de ontwikkeling bekostigd voor creatieve huisvesting op het Attleeplantsoen en de parkeergarage op het Paardenveld. Doordat de doorlooptijd van projecten mede samenhangt met gemeentebrede gebiedsontwikkelingen, en daarmee in de planning in meer of mindere mate onzeker zijn, wordt een deel van dit budget (1 miljoen euro in 2025 en 0,585 miljoen euro in 2026) gestort in de reserve creatieve huisvesting.

Onttrekking Transitiereserve Hervormingen Sociaal domein

De transitiereserve wordt ingezet om de hervormingsbewegingen mogelijk te maken, ofwel te versnellen. In de raadsbrief 'Hervormingen sociaal domein' van 15 mei 2025 is geïnformeerd over het afwegingskader dat wordt gehanteerd bij de inzet van de middelen uit de reserve. Er wordt voorgesteld om 0,753 miljoen euro in 2025 en 0,849 miljoen euro in 2026 te onttrekken uit de reserve waarbij verdeeld over verschillende programma's de volgende voorstellen kunnen worden gehonoreerd/uitgevoerd:

- Het ontwikkelen van aanbod binnen de specialistische jeugdzorg ontwikkeling voor groepen en e-health en leren werken hiermee (zoals trainingen).
- Kwartiermaker van ander aanbod complexe scheidingen.
- Het versterken van gemeenschapskracht door in te zetten op de gemeenschappelijke sociale basis voor de ontwikkeling en werken met complexere doelgroepen, het beter toerusten en ondersteunen vrijwilligers en extra inzet op de gezamenlijke start sociale basis en basiszorg.

Hiermee wordt daarnaast overbrugging gecreëerd voor de dekking van vernieuwend aanbod dat met tijdelijke middelen is ontwikkeld en dat met de nieuwe inkoop of subsidieregeling structureel kan worden gecontinueerd.

Storting reserve gebruikersinvesteringen Culturele voorziening Leidsche Rijn

In de Voorjaarsnota 2015 is besloten om vanaf 2017 structureel 3,7 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de Culturele voorziening in Leidsche Rijn. De oplevering van de culturele voorziening staat nu gepland voor 2028. In de jaren tot oplevering worden naast de ontwikkelkosten en het aanloopprogramma ook de kosten voor de gebruikersinvesteringen van Stichting Raum en DePlaatsmaker gefinancierd. De kosten voor de gebruikersinvesteringen zijn voorlopig geraamd op 5,4 miljoen euro. Daarom wordt uit het aanloopbudget 2025 een bedrag van 0,95 miljoen euro gestort in de reserve 'gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn'. De totale omvang van de reserve komt hiermee uit op 3,78 miljoen euro waarmee een deel van de verwachte kosten voor de gebruikersinvesteringen in 2028 kan worden gefinancierd.

Algemene Middelen en Overhead

Onttrekking ICT investeringsprogramma

Het digitaal werken wordt verbeterd en vernieuwd, zowel op interne als externe locaties. Deze investeringen zijn gericht op het versterken van de digitale werkomgeving binnen de organisatie. Hiervoor wordt in totaal 3,798 miljoen euro onttrokken uit de reserve ICT Investeringsprogramma verdeeld over drie jaar.

2.2 Verhogen baten en lasten

In totaal wordt voorgesteld in de Tweede bestuursrapportage 2025 de baten en lasten in totaal incidenteel te verhogen met 53,385 miljoen euro in 2025, 23,685 miljoen euro in 2026, 33,472 miljoen euro in 2027, 8,487 miljoen euro in 2028, 3,836 miljoen euro in 2029 en 1,336 miljoen euro in 2030. Daarnaast wordt voorgesteld de baten en lasten structureel te verhogen met 24,168 miljoen euro. De bijstellingsvoorstellen hebben veelal betrekking op extra inkomsten vanuit subsidies, specifieke uitkeringen (SPUK) en actualisatie van begrotingen. Voor deze extra inkomsten verhogen we ook de bijbehorende lasten voor de activiteiten die plaatsvinden voor deze uitkeringen.

x €1.000

Programma	Baten/ lasten I/S	2025	2026	2027	2028
Betrouwbare overheid					
	Baten S	-350	-350	-350	-350
	Lasten I	2.000	0	0	0
	Lasten S	350	350	350	350
Ontwikkelen en wonen voor iedereen					
	Baten I	-3.006	-1.335	0	0
	Lasten I	3.006	1.335	0	0
Klimaatvriendelijke stad					
	Baten I	-150	-6.034	-5.590	-6.130
	Lasten I	150	6.034	5.590	6.130
Duurzame bereikbaarheid					
	Baten S	-168	-168	-168	-168
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed					
	Baten I	-9.408	-4.682	-2.557	-1.336
	Lasten I	9.408	4.682	2.557	1.336
Veilige stad					
	Baten I	-1.973	-100	-100	0
	Lasten I	1.973	100	100	0
Passende ondersteuning en opvang					
	Baten I	-3.192	0	0	0
	Lasten I	3.192	0	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en best					
	Baten I	-527	0	0	0
	Lasten I	527	0	0	0
Kansrijk opgroeien					
	Baten I	-18.768	-9.567	-23.114	-282
	Baten S	0	0	0	-20.249

	Lasten I	18.768	9.567	23.114	282
	Lasten S	0	0	0	20.249
Levendige en gezonde stad					
	Baten I	-14.360	-1.968	-2.110	-739
	Baten S	4	4	4	-1.697
	Lasten I	14.360	1.968	2.110	739
	Lasten S	-4	-4	-4	1.697
Algemene Middelen en Overhead					
	Baten I	-2.000	0	0	0
	Baten S	-79	-79	-79	-79
	Lasten S	248	248	248	248
Totaal Saldo		0	0	0	0

De grootste mutaties worden hieronder per programma toegelicht. Een toelichting per mutatie is te vinden in bijlage 2. Budget neutrale bijstellingen.

Betrouwbare Overheid

Tweede Kamerverkiezingen 2025

Zie Hoofdstuk 1.2.5 Majeure bijstellingen.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Actualisatie SPUK Munsterlaan

Een deel van de SPUK (Regeling huisvesting aandachtsgroepen) Munsterlaan wordt naar verwachting in 2026 ingezet. Met deze mutatie worden de baten en lasten in 2026 incidenteel met 1,335 miljoen euro verhoogd.

Regiodeal vitale wijken; besteding 2025

Op 24 juni 2020 is de raad in een brief (kenmerk 7686999/202000615) geïnformeerd over de toegekende rijksbijdrage uit de 'Regiodeal vitale wijken'. De rijksbijdrage is uitgekeerd in de jaren 2020 en 2021. De besteding van de rijksbijdrage vindt plaats in de jaren 2020 tot en met 2025. Met deze mutatie wordt de geraamde besteding van 2,936 miljoen euro voor het jaar 2025 verwerkt. De besteding richt zich op vijf thema's: gezondheid, veiligheid, werk & inkomen, onderwijs en wonen.

Klimaatvriendelijke stad

SPUK Lokale Aanpak Isolatie

In 2025 t/m 2028 ontvangt de Gemeente Utrecht de specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie. Deze middelen worden onder andere ingezet ten behoeve van de uitgaande subsidie samen verduurzamen, woning isoleren en subsidie bij collectieve inkoopactie. Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verhoogd met 0,1 miljoen euro in 2025, 2,5 miljoen euro in 2026, 2,5 miljoen euro in 2027 en 3,5 miljoen euro in 2028.

SPUK Volkshuisvestingsfonds

Voor de periode 2026 t/m 2029 ontvangt de Gemeente Utrecht de specifieke uitkering Volkshuisvestingsfonds. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van verduurzamen Vereniging van Eigenaars en grondgebonden woningen, onder andere door de subsidie woningisolatie specifieke

adressen Overvecht. Met deze mutatie worden de baten en lasten van 2026 t/m 2029 met 2,5 miljoen euro per jaar verhoogd, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Subsidies Bodem en Ondergrond – buitenproportionele opgaven

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht diverse subsidies van het Rijk voor verschillende buitenproportionele opgaven (waaronder PFAS, diffuus verspreid lood, en niet-genormeerde stoffen). Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verhoogd met 0,9 miljoen euro in 2025 en 2026, 1,263 miljoen euro in 2027, en 0,042 miljoen euro in 2028-2030.

Subsidies Bodem en Ondergrond – Griftpark

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht diverse subsidies van het Rijk voor verschillende bodemprojecten in het Griftpark. Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verhoogd met 1,895 miljoen euro in 2025, 1,013 miljoen euro in 2026, en 0,367 miljoen euro in 2026-2030.

Subsidies Bodem en Ondergrond – Nedereindseplas

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht subsidies van het Rijk voor de bodemprojecten Nedereindseplas. Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verhoogd met 1,503 miljoen euro in 2025, en 0,253 miljoen euro in 2026-2030.

Subsidies Bodem en Ondergrond – Speedlocaties

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht diverse subsidies van het Rijk inzake bodemopgaven van diverse locaties. Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verhoogd met 1,792 miljoen euro voor 2025, 0,573 miljoen euro voor 2026, en 0,226 miljoen euro voor 2026-2030.

Subsidies Bodem en Ondergrond – Grondwaterbeheer

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht diverse subsidies van het Rijk inzake gebiedsgericht grondwaterbeheer. Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verhoogd met 1,392 miljoen euro in 2025, 1,942 miljoen euro in 2026, en 0,447 miljoen euro in 2026-2030.

Veilige stad

Actualisatie begroting Grenzen Stellen en Perspectief Bieden

Met het Rijk zijn afspraken gemaakt om de nog niet bestede Rijksmiddelen Preventie Met Gezag in te zetten voor incidentele extra maatregelen binnen het programma GSPB. Voor de jaren 2026 t/m 2029 ontvangen wij nieuwe middelen. Met deze mutatie worden de baten en lasten in 2025 incidenteel met 1,973 miljoen euro verhoogd.

Passende ondersteuning en opvang

SPUKS MO 2025

In 2025 zijn er voor de diverse onderdelen van Maatschappelijke Ontwikkeling specifieke uitkeringen en rijksmiddelen aangevraagd en ontvangen. Met deze mutatie worden de baten en lasten in het programma Levendige en gezonde stad incidenteel verhoogd met 3,045 miljoen euro in 2025.

Kansrijk opgroeien

Geactualiseerde SPUK-beschikking

Een aantal specifieke uitkeringen van het Rijk (SPUKs) en bijdragen van andere overheden waren niet begroot terwijl er al wel SPUKs en bijdragen zijn ontvangen. Met deze mutatie worden de baten en lasten in het programma Kansrijk opgroeien incidenteel verhoogd met 6,623 miljoen euro in 2025, 9,567 miljoen euro in 2026 en 22,933 miljoen euro in 2027. Vanaf 2028 worden de baten en de lasten structureel verhoogd met 20,249 miljoen euro, conform het verwachte uitgavenpatroon voor aankomende jaren.

Maatregelen netcongestie 2027 e.v.

In de Voorjaarsnota 2025 is aangegeven dat vanaf 2027 een risico wordt genomen rondom de fysieke maatregelen voor netcongestie voor het gemeentelijk vastgoed. Met deze mutatie worden de baten en lasten in het programma Kansrijk opgroeien incidenteel verhoogd met 0,181 miljoen euro in 2027 en 0,282 miljoen euro in 2028. Vanaf 2029 worden de baten en de lasten structureel verhoogd met 0,886 miljoen euro om de maatregelen rondom netcongestie uit te kunnen voeren. Voor de baten betreft dit een stelpost waar de komende jaren nog invulling aan moet worden gegeven door compensatie vanuit het Rijk.

SPUKS MO 2025

In 2025 zijn er voor de diverse onderdelen van Maatschappelijke Ontwikkeling specifieke uitkeringen en rijksmiddelen aangevraagd en ontvangen. Met deze mutatie worden de baten en lasten in het programma Kansrijk opgroeien incidenteel verhoogd met 12,145 miljoen euro in 2025.

Levendige en gezonde stad

Geactualiseerde SPUK-beschikking

Een aantal specifieke uitkeringen van het Rijk (SPUKs) en bijdragen van andere overheden waren niet begroot terwijl er al wel SPUKs en bijdragen zijn ontvangen. Met deze mutatie worden de baten en lasten in het programma Levendige en gezonde stad incidenteel verhoogd met 2,189 miljoen euro in 2025, 1,968 miljoen euro in 2026 en 1,77 miljoen euro in 2027. Vanaf 2028 worden de baten en de lasten structureel verhoogd met 1,701 miljoen euro, conform het verwachte uitgavenpatroon voor aankomende jaren.

SPUKS MO 2025

In 2025 zijn er voor de diverse onderdelen van Maatschappelijke Ontwikkeling specifieke uitkeringen en rijksmiddelen aangevraagd en ontvangen. Met deze mutatie worden de baten en lasten in het programma Levendige en gezonde stad incidenteel verhoogd met 11,659 miljoen euro in 2025.

2.3 Verlagen baten en lasten

In totaal stellen we voor in de Tweede bestuursrapportage 2025 de baten en lasten incidenteel te verlagen met 15,247 miljoen euro in 2025 en 0,5 miljoen euro in 2026. Daarnaast stellen we voor de baten en lasten structureel te verlagen met 2,057 miljoen euro. De bijstellingsvoorstellen hebben veelal betrekking op actualisatie van Specifieke Uitkeringen (SPUKs) en de Peilstok 2025.

x €1.000

Programma	Baten/ lasten	I/S	2025	2026	2027	2028
Betrouwbare overheid						
	Baten	S	101	101	101	101
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
	Baten	I	11.882	0	0	0
	Lasten	I	-11.882	0	0	0
Klimaatvriendelijke stad						
	Baten	I	1.525	0	0	0
	Lasten	I	-1.525	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed						
	Baten	I	345	0	0	0
	Lasten	I	-345	0	0	0
Veilige stad						
	Baten	I	200	0	0	0
	Lasten	I	-200	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang						
	Baten	I	88	500	0	0
	Baten	S	0	88	88	88
	Lasten	I	-88	-500	0	0
	Lasten	S	0	-88	-88	-88
Levendige en gezonde stad						
	Baten	I	1.207	0	0	0
	Baten	S	0	628	628	628
	Lasten	I	-1.207	-628	-628	-628
Algemene Middelen en Overhead						
	Baten	S	1.240	1.240	1.240	1.240
	Lasten	S	-1.341	-1.341	-1.341	-1.341
Totaal Saldo			0	0	0	0

De grootste mutaties worden hieronder per programma toegelicht. Een toelichting per mutatie is te vinden in bijlage 2. Budget neutrale bijstellingen.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Actualisatie budget SPUK Munsterlaan

Een deel van de specifieke uitkering (Regeling huisvesting aandachtsgroepen) voor project Munsterlaan wordt niet in 2025 ingezet. Met deze mutatie worden de baten en lasten in 2025 met 1,335 miljoen euro verlaagd, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Peilstok Binnenstedelijke grondexploitaties

In de Peilstok 2025 (hoofdstuk 6) zijn de nog te verwachten lasten en baten inzake de binnenstedelijke grondexploitaties geactualiseerd. De afwijkingen ten opzichte van de stand Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 worden door deze mutatie verwerkt. Daarvoor worden de baten en lasten in 2025 met 6,656 miljoen euro verlaagd.

Peilstok grondexploitatie Leidsche Rijn

In de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling 2025 zijn de nog te verwachten lasten en baten voor het tweede halfjaar 2025 geactualiseerd. De afwijkingen ten opzichte van de stand Meerjaren Programma Ruimte 2025 worden met deze mutatie voor de grondexploitatie Leidsche Rijn verwerkt. Hiervoor worden de baten en lasten in 2025 met 3,842 miljoen euro verlaagd, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Klimaatvriendelijke stad

SPUK Volkshuisvestingsfonds

In 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht middelen van de specifieke uitkering Volkshuisvestingsfonds. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van Verduurzamen Vereniging van Eigenaars en grondgebonden woningen, onder andere door de subsidie woningisolatie specifieke adressen Overvecht. Met deze mutatie worden de baten en lasten in 2025 met 1,5 miljoen euro verlaagd, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Levendige en gezonde stad

Bijstelling begroting SPUK M016 Oekraïne 2025

Ten opzichte van de primaire begroting wordt naar verwachting minder gedeclareerd voor de SPUK BooO - M016. Dit komt voornamelijk door de vergoeding voor transitiekosten en de kosten voor sociaal beheer (locatiebegeleiding en beveiliging). Verder schuiven een aantal exploitaties van nieuwe opvanglocaties een aantal maanden door, doordat de transitie meer tijd kost, de oplevering later plaatsvindt dan gepland in de business case en doordat de exploitatielasten in het jaar lager zijn. Er zit een forse verschuiving tussen de geplande uitbestede werkzaamheden en het (groot) onderhoud. Dit betreft de transitie aan gebouwen waarbij bij de aanbesteding de verbouwingskosten en kosten voor installaties van bestaande gebouwen worden geboekt op onderhoud. Met deze mutatie worden de baten en lasten in 2025 met 1,204 miljoen euro verlaagd, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Algemene middelen en Overhead

Herziening budget bedrijfsvoeringsapplicaties

In de begroting zijn baten en lasten opgenomen voor het functionele beheer. Aangezien er geen bijdragen van externe partijen gepland zijn wordt dit bijgesteld. De baten en de lasten worden structureel verlaagd met 1,24 miljoen euro.

2.4 Verschuiven gelden binnen een programma

Verschuivingen binnen een programma worden alleen opgenomen als er sprake is van een clusteroverschrijdende mutatie binnen de programma's:

- Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
- Kansrijk opgroeien
- Levendige en gezonde stad

Dit volgens het aangenomen amendement [A42 Financieel sturen op huidige programma's](#).

Binnen de Tweede bestuursrapportage zijn er geen mutaties die hieraan voldoen.

2.5 Verschuiven gelden naar ander programma

Voorgesteld wordt in de Tweede bestuursrapportage 1,149 miljoen euro in 2025, 0,26 miljoen euro in 2026, 0,26 miljoen euro in 2027 en 0,08 miljoen euro in 2028 incidenteel te verschuiven naar een ander programma. Daarnaast wordt voorgesteld om en 1,755 miljoen euro structureel te verschuiven naar een ander programma. De wijzigingen hebben betrekking op de uitvoering van taken die in een ander programma plaatsvinden.

x €1.000						
Programma	Baten/ lasten	I/S	2025	2026	2027	2028
Betrouwbare overheid						
	Lasten	S	0	-50	-50	-50
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
	Baten	S	0	8	8	8
	Lasten	I	180	260	260	80
	Lasten	S	0	-4	-4	-4
Klimaatvriendelijke stad						
	Lasten	S	0	-45	-45	-45
Duurzame bereikbaarheid						
	Lasten	S	-768	-768	-768	-768
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed						
	Lasten	I	-67	0	0	0
	Lasten	S	-100	-87	-87	-87
Passende ondersteuning en opvang						
	Lasten	S	226	226	226	226
Werk, toekomstbestendige economie en best						
	Lasten	I	836	0	0	0
	Lasten	S	750	714	714	714
Kansrijk opgroeien						
	Lasten	S	-46	-46	-46	-46
Levendige en gezonde stad						
	Lasten	I	-180	-260	-260	-80
	Lasten	S	-78	137	137	137
Algemene Middelen en Overhead						
	Lasten	I	-769	0	0	0
	Lasten	S	16	-84	-84	-84
Totaal Saldo			0	0	0	0

De grootste mutaties worden hieronder per programma toegelicht. Een toelichting per mutatie is te vinden in bijlage 2. Budget neutrale bijstellingen.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Dekking te kort Werkontwikkelbedrijf UW 2025 vanuit prijscompensatie 2025

In de raadsbrief van 4 maart 2025 is de gemeenteraad geïnformeerd dat er een begroot tekort is voor UW in 2025 en dat de hoogte van het tekort en de dekking van het tekort uitgewerkt wordt in de Voorjaarsnota 2025. Het totale dekkingstekort van Werkontwikkelbedrijf UW komt uit op 1,5 miljoen euro. Dit wordt o.a. verklaard door de voortschrijdende uitstroom uit de Wsw die financieel nadelig is. Hiervan wordt 0,836 miljoen euro incidenteel opgelost door het verschuiven van de incidentele middelen vanuit de prijscompensatie 2025 WMO van het programma algemene Middelen en overhead naar het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid.

Tegemoetkoming lage inkomens betaald parkeren

In verband met de invoering van de tegemoetkoming lage inkomens betaald parkeren per 1 juli 2024 wordt 0,75 miljoen euro structureel overgeheveld van het programma Duurzame bereikbaarheid naar het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid.

2.6 Overhevelen via algemene dekkingsreserve

Passend bij het verwachte uitgavenpatroon worden specifieke budgetten over de jaren heen bijgesteld, dit passend bij het uitgavenritme van projecten. In de Tweede bestuursrapportage 2025 wordt voorgesteld per saldo 18,149 miljoen euro uit het jaar 2025 over te hevelen. Daarnaast wordt 3,557 miljoen euro naar voren gehaald voor 2025 en 1,726 miljoen euro voor 2026. Deze overhevelingen vinden plaats via de Algemene dekkingsreserve en hebben geen effect op het financieel beeld.

x €1.000					
Programma	I/S	2025	2026	2027	2028
Betrouwbare overheid					
	I	2.800	-560	-560	-560
Ontwikkelen en wonen voor iedereen					
	I	-147	147	0	0
Klimaatvriendelijke stad					
	I	-2.770	-275	3.045	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed					
	I	-1.184	1.184	0	0
Passende ondersteuning en opvang					
	I	-8.018	5.818	1.100	1.100
Werk, toekomstbestendige economie en best					
	I	-600	600	0	0
Kansrijk opgroeien					
	I	-1.850	1.850	0	0
Levendige en gezonde stad					
	I	-2.505	1.130	-600	1.600
Algemene Middelen en Overhead					
	I	-318	2.327	356	-2.036
Totaal Saldo		-14.592	12.221	3.341	104

De grootste mutaties worden hieronder per programma toegelicht. Een toelichting per mutatie is te vinden in bijlage 2. Budget neutrale bijstellingen.

Betrouwbare overheid

Aanvullende storting voorziening wethouders pensioenen

Op basis van een actuariële herberekening moet een bedrag van 2,8 miljoen euro in de voorziening worden gestort. Het huidige exploitatiebudget wordt via een kasschuif aangewend voor deze storting. Daarom wordt uit de jaren 2026 t/m 2030 per jaar 0,56 miljoen euro naar 2025 overgeheveld.

Klimaatvriendelijke stad

Netcongestie

Bij de Voorjaarsnota 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld voor het thema netcongestie. Met deze mutatie wordt een bedrag van € 2,77 miljoen uit 2025 en € 0,275 miljoen uit 2026 incidenteel doorgeschoven naar 2027. Op basis van de huidige inzichten is de planning van uitgaven aangepast. De oplossingen voor netcongestie zijn ingewikkelder om te realiseren dan verwacht en vragen goede afstemming met andere partijen. We bereiden deze zorgvuldig voor in nauwe samenwerking met betrokken partijen. Daarbij doen we wat nu nodig is om het elektriciteitsnet zo snel mogelijk te versterken. In het vierde kwartaal wordt de aangekondigde Netcongestiebrief aan de raad verzonden.

Aantrekkelijk, groene leefomgeving & erfgoed

Overhevelen middelen voor noodzakelijke herinvesteringen (vervangingsinvesteringen) Griftpark

De incidentele middelen voor noodzakelijke herinvesteringen (vervangingsinvesteringen) Griftpark van 1,184 miljoen euro worden in 2025 niet gebruikt en overgeheveld naar 2026. Er loopt op dit moment een onderzoek Bestparc om na te gaan of het stopzetten van de beheersmaatregel en zuivering mogelijk is. Bestparc Fase 3 is net gestart en zal naar verwachting tot 2030 gaan duren. Tot die periode kunnen herinvesteringen in ieder geval noodzakelijk zijn. In 2026 wordt meer duidelijkheid gegeven over de periode van noodzakelijke herinvesteringen.

Passende ondersteuning en opvang

Beschermde Wonen U16

Ten opzichte van de U16 werkbegroting wordt in 2025 een overschot verwacht. Dit komt onder andere doordat enkele grotere projecten niet in 2025 gerealiseerd worden, zoals de definitieve huisvesting van prikkelarme opvang. Daarnaast is bij de meicirculaire 2025 de indexatie op het budget Beschermde wonen bekend gemaakt. In de werkbegroting is rekening gehouden met een indexatie die gelijk is aan de indexatie binnen Utrecht. De werkelijk indexatie is hoger. Conform afspraken met de regio blijven overschotten op de regionale middelen beschikbaar voor de werkbegroting van volgend jaar en wordt 3,818 miljoen euro overgeheveld naar 2026.

Regionale Aanpak Dakloosheid

Op 20 februari 2025 is de Nota Regionale aanpak dakloosheid U16 2024-2030 (kenmerk 12949973) vastgesteld. Hierin zijn de kaders voor de gezamenlijke aanpak van dak- en thuisloosheid door de U16-gemeenten vastgelegd. Aansluitend hierop is voor de regio een meerjarige begroting opgesteld. De budgetten van in totaal 4,2 miljoen euro worden verdeeld over 2026, 2027 en 2028 zodat deze aansluit bij die meerjarige begroting. De verschuiving is mogelijk omdat in de begroting 2025 ook het budget voor 2024 beschikbaar is.

Kansrijk opgroeien

Pilot Kind en Gezinsbescherming

De gemeente Utrecht ontvangt als centrumgemeente POK-middelen van het rijk die bedoeld zijn voor het realiseren van het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming in de stad en in de regio. Hiermee wordt ook de proeftuin in Utrecht West financieel ondersteund. De middelen zijn voor het eerst in 2022 verstrekt en worden voor het laatst verstrekt in 2025. Met deze mutatie worden de POK-middelen 2025 van 1,122 miljoen en de eerder overgehevelde POK middelen 2024 van 0,728 miljoen overgeheveld naar 2026 zodat de Pilot dan kan worden voortgezet.

Levendige en gezonde stad

Aanloopkosten nieuw depot kunst en Erfgoed

Bij de programmabegroting 2021 is de dekking voor de ontwikkeling en de exploitatie van het nieuwe depot geregeld waarin onder andere de gemeentelijke collecties van het Centraal Museum en Erfgoed

worden ondergebracht. Tot oplevering en in de eerste periode na oplevering worden er extra kosten verwacht. Dit betreffen o.a. extra kosten zoals tijdelijke dubbele huisvestingslasten in de periode dat de collectie wordt verhuisd van het oude naar het nieuwe depot. Met deze begrotingswijziging worden verwachte kosten en het budget met elkaar in lijn gebracht. Hiervoor wordt in 2025 0,525 miljoen euro, in 2026 0,650 miljoen euro en in 2027 0,4 miljoen euro overgeheveld, zodat in 2028 1,2 miljoen euro en in 2029 0,375 miljoen euro beschikbaar komt.

Overheveling Landelijke vreemdelingen voorziening naar 2026

Voor de Landelijke vreemdelingen voorziening is een knelpunt ingediend. Onderdeel hiervan is dat de incidentele middelen die in 2025 beschikbaar zijn naar 2026 worden overgeheveld zodat deze opvang op het minimale niveau van 5 miljoen per jaar kan worden voortgezet. Dit resulteert in een overheveling van 1,3 miljoen van 2025 naar 2026.

Algemene Middelen en Overhead

Budgetneutrale bijsturing Werken 3.0

Het budget van het programma Werken 3.0, gericht op het mogelijk maken van hybride werken wordt aangepast aan het verwachte kostenverloop. Daarom wordt in 2025 1,075 miljoen euro overgeheveld. Hiervan komt 0,6 miljoen euro beschikbaar in 2026 en 0,475 miljoen euro in 2027.

Kasschuif Overheadvierkant 2025

In het Concern Directie Overleg van 16 juli 2025 is een besluit genomen over de "Besteding overheadruimte 2025". Met deze begrotingswijziging wordt via een kasschuif over de boekjaren 2025 t/m 2029 de begroting aangepast conform dit besluit. Uit 2027 wordt 0,037 miljoen euro naar voren overgeheveld, uit 2028 wordt 1,912 miljoen euro overgeheveld en uit 2029 wordt 0,017 miljoen euro overgeheveld. Hierdoor komt 0,548 miljoen euro beschikbaar in 2025 en 1,418 miljoen euro beschikbaar in 2026.

2.7 Bijstellingen investeringskredieten

Bij de programmabegroting wordt in het jaar dat een investering start, in één keer autorisatie aangevraagd voor het investeringskrediet. Deze paragraaf bevat de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de geautoriseerde kredieten voor zowel vervanging- als uitbreidingsinvesteringen A. De bijstellingen zijn budgetneutraal, de gevolgen voor de kapitaallasten zijn gedekt binnen het betreffende programma en hebben geen resultaatteffect.

Definities

Vervangingsinvesteringen:

Deze investeringen houden de bestaande functionaliteit of kwaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduur verlengend groot onderhoud.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A:

Aankoop of vervaardiging van een nieuw kapitaalgoed dat een toevoeging betekent aan het volume en/of de kwaliteit van de bestaande kapitaalgoederen.

Uitbreidingsinvesteringen categorie B:

Uitbreidingsinvesteringen waarover wij uw gemeenteraad nog verder willen informeren via een raadsvoordracht alvorens wij met het project van start gaan. Het gaat hierbij om zeer grote, politiek gevoelige of risicovolle projecten. De benodigde middelen worden niet geautoriseerd bij deze bestuursrapportage.

2.7.1 Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x €1.000			
Totaal Programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Doelstelling Stedelijke Omgeving	0	200	200
Totaal	0	200	200

x €1.000			
Doelstelling Stedelijke omgeving	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Vorbereidingskrediet herontwikkeling perceel A Einsteindreef 101-139	0	200	200
Totaal	0	200	200

Toelichting

Vorbereidingskrediet herontwikkeling perceel A Einsteindreef 101-139

Voor het maken van een omgevingsplan en het opstarten van de tender voor de herontwikkeling van de locatie (Perceel A) aan de Einsteindreef 101-139 wordt een vorbereidingskrediet van 0,2 miljoen euro beschikbaar gesteld. De reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten (onderdeel knelpuntenvoorziening) wordt hiervoor als achtervang te bestemd. Dit kredietvoorstel is onderdeel van hoofdstuk 6 Peilstok Stedelijke Ontwikkeling. Een uitgebreide toelichting is opgenomen onder

hoofdstuk 6.2 Gemeentelijke grondexploitatie. Het voornemen is om voor het initiatiefperceel A in het MPR2026 een grondexploitatie voor te leggen aan de Raad.

2.7.2 Duurzame bereikbaarheid

x €1.000

	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Totaal programma Duurzame bereikbaarheid			
Duurzame vervoersmiddelen	26.684	8.361	35.045
Mobiliteitsgedrag	57.465	5.782	63.247
Totaal	84.149	14.143	98.292

Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Duurzame vervoersmiddelen	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Fietsdepot	325	325	650
Herinrichting Europalaan Noord	8.417	-600	7.817
P+R Westraven fietsenstalling	0	800	800
Investeringsbudget schaalsprong Fiets	3.162	-1.735	1.427
Nicolaas Beetstraat	0	3.050	3.050
Dom tot Dam voorbereidingsfase	0	2.228	2.228
Fietsparkeren stations	0	925	925
Fietsenstallingen	11.460	593	12.053
Doorfietsroute Utrecht-Houten (Gansstraat)	0	1.250	1.250
Boorstraattunnel	2.720	325	3.045
Tuinwijkroute	600	1.200	1.800
Totaal	26.684	8.361	35.045

Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Mobiliteitsgedrag	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Uitbreiding betaald parkeren 2025	550	650	1.200
GEHEIM A Investeringsprojecten Duurzame Bereikbaarheid	PM	PM	PM
Totaal	PM	PM	PM

Toelichting

Fietsdepot

In het MPR2023 is 0,65 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het nieuwe fietsdepot ter vervanging van het tijdelijke depot op bedrijventerrein in Overvecht. De resterende 0,325 miljoen euro wordt toegevoegd aan het krediet voor dit project.

Herinrichting Europalaan Noord

In het MPR2025 is het budget voor project Europalaan Noord verlaagd met 0,6 miljoen euro door meevallers in de kosten en daarom wordt het krediet voor dit project verlaagd.

P+R Westraven fietsenstalling

In het MPR2025 is eenmalig 0,8 miljoen euro beschikbaar gesteld voor uitbreiding van P+R Westraven met een bewaakte fietsenstalling. Daarom wordt het krediet voor dit project verhoogd.

Investeringsbudget schaalsprong Fiets

Het investeringsbudget schaalsprong fiets wordt verlaagd met het beschikbaar gestelde krediet voor de Nicolaas Beetsstraattunnel (0,8 miljoen euro), de Dom tot Dam route (0,3 miljoen euro) en de Demkabrug (0,635 miljoen euro). De betreffende projecten worden apart vermeld op de investeringsstaat. De investeringsstaten zijn als geheime bijlagen bijgevoegd bij de Programmabegroting 2026.

Nicolaas Beetsstraattunnel

Voor de haalbaarheidsstudie van de Nicolaas Beetsstraattunnel is er tot en met het MPR2024 0,8 miljoen euro beschikbaar gesteld vanuit de schaalsprong fietsmiddelen. In de tweede bestuursrapportage wordt dit krediet van 0,8 miljoen euro uit de schaalsprong fiets gehaald. Dit project wordt als apart krediet vermeld op de investeringsstaat. In het MPR2025 is aanvullend 2,25 miljoen euro beschikbaar gesteld ten behoeve van de voorbereidingsfase, ook dit bedrag wordt toegevoegd aan het krediet. Samen vormt dit een krediet van 3,05 miljoen euro.

Dom tot Dam voorbereidingsfase

Voor de plankosten van de Dom tot Dam route is in het MPR2023 0,3 miljoen euro beschikbaar gesteld. Voor de plankosten van de Demkabrug is tot en met het MPR2023 0,635 miljoen euro beschikbaar gesteld. Beide kredieten, met een totaal van 0,935 miljoen euro, worden uit de schaalsprong fiets gehaald. Deze kredieten worden gebundeld tot een project en apart in de investeringsstaat vermeld. In het MPR2025 is aanvullend 1,293 euro beschikbaar gesteld ten behoeve van de voorbereidingsfase, ook dit bedrag wordt toegevoegd aan het krediet. Samen vormt dit een krediet van 2,228 miljoen euro.

Fietsparkeren stations

In het MPR2025 is 0,75 miljoen euro beschikbaar gesteld ten behoeve van het toevoegen van fietsparkeerplekken op de stations: Vleuten, Lunetten, Overvecht, Zuilen en Leidsche Rijn. In het MPR2023 is voor fietsparkeren bij stations 0,26 miljoen euro aan provinciale subsidie vermeld. Hiervan behoort 0,085 miljoen euro tot de fietsenstalling station Vaartsche Rijn. Het bedrag wordt toegevoegd aan het betreffende project. De resterende 0,175 miljoen euro wordt met het budget van 0,75 miljoen euro samengevoegd tot een krediet.

Fietsenstallingen

In het MPR2025 is het budget Fietsenstallingen van 11,460 miljoen euro gevormd om de voorbereidingen van verschillende stallingen mogelijk te maken. Het gaat hierbij om een extra binnenstadsstalling, P1/P4 Hoog Catharijne, Knoopstalling en het uitbreiden van de Vaartsche Rijnstalling. Voor de Vaartsche Rijnstalling is in het MPR2023 een subsidie van 0,093 miljoen euro gemeld. Deze subsidie wordt toegevoegd aan het krediet. In het MPR 2025 valt 0,5 miljoen euro vrij

aan exploitatiebudget in de fietsparkeerbegroting. Deze middelen worden toegevoegd aan het krediet fietsenstallingen ten behoeve van out-of-pocket kosten voor de ontwikkeling van P1/P4.

Doorfietsroute Utrecht-Houten (Gansstraat)

In het MPR2025 is 1,25 miljoen euro beschikbaar gesteld ten behoeve van de doorfietsroute Utrecht-Houten (Gansstraat). Dit bedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

Boorstraattunnel

Voor de Boorstraattunnel is tot nu toe 2,72 miljoen euro beschikbaar gesteld vanuit het programma fiets voor de dekking van de onderzoeks- en studiefase. Het project bevindt zich in de afrondende fase van het Integraal Programma van Eisen, Functioneel Ontwerp en het overdrachtdossier voor ProRail. Vanwege de complexiteit in onder meer de afstemming tussen technische inpassing van de tunnel en de nodige aanpassingen in de openbare ruimte heeft dit meer doorlooptijd gekost dan aanvankelijk gedacht. Het overdrachtdossier is aangenomen door ProRail. De toetsing hiervan neemt drie maanden in beslag. Het resultaat van deze toets kan invloed hebben op het Functioneel Ontwerp en mogelijk leiden tot aanvullend onderzoek en/of ontwerpwerkzaamheden om tot een goedgekeurd overdrachtdossier te komen voor de investeringsbeslissing. In dat geval leidt dit tot een overschrijding van het al beschikbaar gestelde budget. Op dit moment wordt vijf maanden uitloop voorzien. Vanuit het beschikbare budget voor de Boorstraat wordt daarom aanvullend 0,325 miljoen euro toegevoegd aan het krediet voor de Boorstraattunnel voor deze onderzoeks- en studiefase.

Tuinwijkroute

Voor het project Tuinwijkroute ontvangt de gemeente een subsidie van 1,2 miljoen euro. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

Uitbreiding betaald parkeren 2025

Voor de uitbreidingen betaald parkeren per 1 mei en 1 november worden parkeerautomaten geplaatst. De kapitaallasten worden gedekt uit budget uitbreiding betaald parkeren (coalitieakkoord 2022). Dit bedrag van 0,65 miljoen euro wordt toegevoegd aan het krediet.

GEHEIM A Investeringsprojecten Duurzame Bereikbaarheid

Deze toelichtingen en bedragen kunnen niet openbaar worden gepubliceerd, omdat marktpartijen deze kunnen gebruiken bij aanbestedingen en onderhandelingen met de gemeente. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar de geheime bijlage 'GEHEIM A Investeringsprojecten Duurzame Bereikbaarheid'.

2.7.3 Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x €1.000

	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Totaal Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed			
Doelstelling Extra groen	10.573	4.000	14.573
Doelstelling Beheer openbare ruimte	931	510	1.441
Totaal	11.504	4.510	16.014

x €1.000

Doelstelling Extra Groen	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Parkzone den Hommel	10.573	4.000	14.573
Totaal	10.573	4.000	14.573

x €1.000

Doelstelling Beheer openbare ruimte	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Beeldende kunst	931	510	1.441
Totaal	931	510	1.441

Toelichting

Parkzone Den Hommel

Voor het project Parkzone Den Hommel (onderdeel van het project Rondje Stadseiland) wordt het krediet met 4 miljoen euro opgehoogd. Uit de kostenraming, die bekend is geworden na het MPR2025, is gebleken dat de uitvoeringskosten hoger uitvallen door inpassing van een fietsbrug en door prijsstijgingen. De toekomstige kapitaallasten worden gedekt vanuit de reserve extra groen (2027, 2028 en 2029) en uit het structurele MGP-budget.

Beeldende kunst

Het krediet voor Beeldende kunst wordt met 0,51 miljoen euro opgehoogd. Deze bijstelling is conform de Jaarstukken 2024. Door het inlopen van achterstallige vervangingsinvesteringen voor bijzondere objecten en reconstructie van een bestaand kunstwerk is een overschrijding veroorzaakt. Met deze bijstelling wordt dit krediet gecorrigeerd.

2.7.4 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x €1.000

Totaal Programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Doelstelling Circulair	2.000	833	2.833
Totaal	2.000	833	2.833

			x €1.000
Doelstelling Circulair	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Twee Stedelijke Upcyclecentra Tractieweg en Lunetten (GiB 16)	2.000	833	2.833
Totaal	2.000	833	2.833

Toelichting

Twee Stedelijke Upcyclecentra Tractieweg en Lunetten (GiB 16)

Voor het project Twee Stedelijke Upcyclecentra Tractieweg en Lunetten (GiB 16) heeft EFRO een subsidie beschikbaar gesteld van 0,833 miljoen euro. Hiermee wordt onder andere ondersteuning geboden aan micro-ondernemingen en een circulair concept geïmplementeerd. Deze subsidie wordt toegevoegd aan het krediet.

2.7.5 Kansrijk opgroeien

Totaal Programma Kansrijk opgroeien	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Huisvesting scholen	589.575	364	572.313
Totaal	589.575	364	572.313

Vervangingsinvesteringen

x €1.000

Doelstelling Onderwijshuisvesting	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Huisvesting scholen	241.137	0	241.137
Totaal	241.137	0	241.137

Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Doelstelling Onderwijshuisvesting	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Huisvesting scholen	348.438	364	348.802
Totaal	348.438	364	348.802

Toelichting

Basisschool Leeuwesteyn Noord, + VVE lokaal en gymzaal

Abusievelijk is bij de Programmabegroting 2025 het krediet voor basisschool Leeuwesteyn Noord verlaagd met 0,364 miljoen euro. Via dit voorstel tot wijziging van het krediet, wordt de hoogte van het krediet op het oorspronkelijke niveau hersteld. De ophoging wordt gedekt uit beschikbaar kapitaallastenbudget.

2.7.6 Levendige en gezonde stad

Totaal investeringen programma Levendige en gezonde stad

x €1.000

Programma Levendige en gezonde stad	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Vervangingsinvesteringen	257.715	6.520	264.235
Uitbreidingsinvesteringen A	227.315	937	228.252
Totaal	485.030	7.457	492.487

Doelstelling Vastgoed

x €1.000

Doelstelling Vastgoed	Geautoriseerd krediet t/m 1ste berap 2025	Voorgestelde wijzigingen 2e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e berap 2025
Vervangingsinvesteringen	189.351	6.370	195.721
Uitbreidingsinvesteringen A	133.232	937	134.169
Totaal	322.583	7.307	329.890

In verband met geheimhouding en de marktpositie worden de kredieten niet op projectniveau weergegeven. Voor een specificatie van de kredieten verwijzen wij u naar de geheime bijlage bij de Programmabegroting 2026.

Toelichting

Choorstraat 3 - Oudegracht 167 - Stadhuisbrug 5

Voor Magazijn de Zon wordt het geautoriseerde krediet opgehoogd. De gemeente heeft contractuele afspraken met de aannemer. De ophoging is nodig om een investering voor de gebruiker voor te financieren. Deze aanvullende investering van de gebruiker wordt na voorfinanciering terugbetaald.

Vogelvlinderweg 54-58 't Zand

De aanbesteding is hoger uitgevallen dan verwacht door hogere bouwkosten en kosten voor tijdelijke huisvesting. Daarom wordt het krediet naar boven bijgesteld.

Biltstraat 166 - Verduurzaming

Dit krediet wordt opgeheven. Het project wordt binnen onderhoud uitgevoerd en dekking vanuit subsidie wordt hiermee verrekend.

Bemuurde Weerd 3 - Verduurzaming

De investering betreft verduurzamingsmaatregelen, het krediet wordt opgehoogd en gedekt door subsidie, huurverhoging en beschikbaar budget voor kapitaallasten.

Attleeplantsoen 39

De benodigde investering valt hoger uit. Het krediet wordt opgehoogd en gedekt door kostprijsdekkende huur, onderhoud, subsidie en beschikbaar budget voor kapitaallasten.

Maansteenweg 1 - Nieuwbouw loods

Op begraafplaats Tolsteeg wordt een nieuw te bouwen duurzame opslagloods en schaftlocatie gerealiseerd. Door bezwaren vanuit de omgeving zijn de plannen gewijzigd en heeft het project

vertraging opgelopen. Hierdoor biedt het eerder geautoriseerde krediet onvoldoende dekking om het project uit te voeren. Het verhogen van het krediet voor deze hogere investeringsuitgaven wordt gedekt uit een interne bijdrage vanuit Stadsbedrijven en de kostprijsdekkende huur.

Gambiadreef 100 - Jongerenhuiskamer

De benodigde investering valt hoger uit. Het ophogen van het krediet wordt gedekt door kostprijsdekkende huur, onderhoud, subsidie en beschikbaar budget voor kapitaallasten.

Doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen			x €1.000
Doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen	Geautoriseerd	Voorgestelde	Actuele
	krediet t/m	wijzigingen	autorisatie
	1ste berap	2e berap	uitgaven
	2025	2025	t/m 2e berap 2025
Vervangingsinvesteringen	68.364	150	68.514
Uitbreidingsinvesteringen A	94.083	0	94.083
Totaal	162.447	150	162.597

In verband met geheimhouding en de marktpositie worden de kredieten niet op projectniveau weergegeven. Voor een specificatie van de kredieten verwijzen wij u naar de geheime bijlage bij de Programmabegroting 2026.

Toelichting

Burg. Middelwaardplaats 1 (Zwembad Fletiomare) - PV Panelen

Vanwege de geringe draagkracht van het dak van het zwembad is gekozen voor het plaatsen van een lichtgewicht PV-systeem in plaats van een "normaal systeem". Dit lichtgewicht systeem is duurder dan een normaal systeem en hier komen extra kosten voor de constructeur bij kijken. Daarnaast zijn ook de kosten voor de fietsenstalling hoger door de extra constructie elementen en de vergunning aanvraag. Hierdoor vallen de benodigde investering hoger uit. Het ophogen van het investeringskrediet wordt gedekt vanuit kostprijsdekkende huur, subsidie, budget voor energieneutraal kernvastgoed en beschikbaar budget voor kapitaallasten.

Mantiobadreef 8 (Sportpark Overvecht-Noord) - Kleedgebouwen 1 en 2

Op basis van een actuelere raming wordt dit krediet opgehoogd. De benodigde investering wordt gedekt door budget dat beschikbaar is voor de kapitaallasten.

3. Voortgang uitvoering coalitieakkoord en Voortgang besteding Resultaatbestemming

3.1 Mijlpalen in Q1 en Q2 2025

Op 1 juni 2022 verscheen het coalitieakkoord 'Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat'. In [bijlage 1](#) is een actueel overzicht opgenomen van de planning van de uitvoering van het coalitieakkoord. Dit betreft een planning op hoofdlijnen en is geen uitputtend overzicht. De mijlpalen die behaald zijn in Q1 en Q2 2025 worden in onderstaand overzicht weergegeven.

Tabel 3: Behaalde mijlpalen in Q1 en Q2 van 2025

Onderdeel	Planning 1e berap 2025
Contact maakt de stad	
Raadsbrief voortgang Samen Stad Maken	Q1 2025
Raadsbrief Initiatievenfonds voorjaar 2025	Jaarlijks
1. We maken ons hard voor kansengelijkheid	
<i>1.1 Wijk- en buurtaanpak</i>	
Raadsbrief Voortgang wijkaanpak Samen voor Overvecht	Jaarlijks
2. We pakken de woningnood aan	
<i>2.1 Volkshuisvesting en wonen</i>	
Integrale Woonzorgvisie	Q1 2025
Is opgenomen in de beleidsnota wonen "van woningmarkt naar volkshuisvesting"	
Actieplan middenhuur n.a.v. landelijk beleidskader middenhuur	Q1 2025
Is opgenomen in de beleidsnota wonen "van woningmarkt naar volkshuisvesting"	
Volkshuisvestingsprogramma	Q1 2025
Is opgenomen in de beleidsnota wonen "van woningmarkt naar volkshuisvesting"	
<i>2.2 Gebiedsontwikkeling</i>	
Aanpak gebiedsontwikkeling Lunetten Koningsweg	Q2 2025
Scenariostudie en voorkeursrichting is vastgesteld door het college.	
Raadsvoorstel Visie Stedenbouw Utrecht 2040	Q1 2025
3. We gaan de klimaatcrisis tegen	
<i>3.1 Energie en klimaat</i>	
Plan van aanpak onderzoek Energieontwikkelbedrijf	Q2 2025
In de Raadsbrief ontwikkelen energieprojecten zijn de plannen naar aanleiding van het onderzoek Energieontwikkelbedrijf gepresenteerd.	
<i>3.3 Milieu en Circulariteit</i>	
Beleidsnota Luchtkwaliteit: Gezonde lucht voor iedereen 2025-2030	Q2 2025
Uitvoeringsprogramma Transitie Tankstations Utrecht	Q2 2025
4. We werken aan een levendige een leefbare stad	
<i>4.1 Lokale economie</i>	
Raadsbrief Evaluatie short stay en actualisatiehotelbeleid	Q3 2025

4.3 Cultuur en Erfgoed		
Raadsbrief Voortgang Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028		2024-2026
4.5 Vastgoed		
Beleidsnota Vastgoed 2025-2030		Q1 2025

3.2 Wijzigingen in de planning

In deze paragraaf worden belangrijke wijzigingen in de planning van de uitvoering van het Coalitieakkoord ten opzichte van de Eerste bestuursrapportage 2025 toegelicht.

1. We maken ons hard voor kansengelijkheid		
1.3 Arbeidsmarkt		
Nieuwe subsidieregeling Werk naar Werk (opvolger fonds Mismatch)	Was: Q2 2025	Wordt: Q2 2026
De subsidieregeling is uitgezet in Q2 2024, bedragen werden uitgekeerd eind 2024 en begin 2025. Omdat de gesubsidieerde partijen wordt gevraagd om projecten/programma's op te zetten, hebben zij tot Q1 2026 de tijd om hun verantwoording op te leveren. Daarom kunnen de resultaten pas in Q2 2026 worden gepresenteerd.		
1.8 Jeugd		
Raadsbrief Uitgangspuntennotitie jongerenwerk (start nieuwe termijn in 2027)	Was: 2025	Wordt: Q1 2026
Voor een goed participatieproces met jongeren is meer tijd nodig. Daarom wordt de planning bijgesteld naar Q1 2026.		
2. We pakken woningnood aan		
2.3 Bereikbaarheid		
Plan van aanpak voetgangersnetwerk	Was: Q1 2025	Wordt: Q1 2026
De beleidsnota voor de voetganger is naar verwachting eind 2025 gereed. Daarom wordt de vaststelling van het plan van aanpak en de start van de uitvoering bijgesteld naar Q1 2026.		
3. We gaan de klimaatcrisis tegen		
3.1 Energie en Klimaat		
Klimaatvisie (incl. zoekgebieden duurzame energie)	Was: Q3 2025	Wordt Q4 2025:
(Inter)nationale koerswijzigingen rondom klimaat, de eigen financiële situatie van de gemeente en een wisseling van wethouders hebben gemaakt dat er meer tijd nodig is. In de tussentijd is echter niet stilgezet: de focus lag op beleid dat een bedrage levert aan een klimaatneutraal Utrecht.		
3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving		
Omgevingsplanregels klimaatadaptatie en water (samenhang met invoering Omgevingswet)	Was: Q4 2025	Wordt Q4 2026
Het opstellen van de omgevingsplanregels voor de klimaatadaptatiedoelstellingen vraagt meer afstemming dan voorzien. Door gebrek aan capaciteit is er vertraging opgelopen. Naar verwachting zijn deze regels gereed in 2026.		
Beleidsnota Ondergrond	Was: Q2 2025	Wordt: Q3 2025
De beleidsnota Ondergrond is inmiddels naar de raad verstuurd. In Q3 2025 wordt de vaststelling verwacht.		
3.3 Milieu en circulariteit		

Uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer (incl. Transitieplan tankstations)	Was: Q2 2025	Wordt: Q4 2025
Het uitvoeringsprogramma Transitie Tankstations is vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer zal samen met emissieloos bouwen en lucht in Q4 2025 ter besluitvorming worden voorgelegd.		
4. We werken aan een levendige en leefbare stad		
4.1 Lokale economie		
Grootschalige evenementenlocatie	Was: Q1 2025	Wordt: Q4 2025
In Q1 2025 is het overzicht locaties voor grote evenementen met de Raad gedeeld. In Q4 2025 ontvangt de Raad het overzicht van de meest kansrijke locaties met een onderbouwing.		
5. Uitvoering		
5.1 Publieksdienstverlening		
Voortgangsbrief dienstverlening	Was: Q2 2025	Wordt: Q4 2025
Omdat dit een jaarlijkse voortgangsbrief is volgt deze in de tweede helft van het lopende jaar.		

3.3 Voortgang besteding Resultaatbestemming

In deze paragraaf worden de verwachte bestedingen van de resultaatbestemmingsvoorstellen weergegeven vanuit de Jaarstukken 2024. Met de deze voorstellen zijn bedragen overgeheveld van 2024 naar 2025.

De prognose laat een onderbesteding zien voor 2025 van 0,879 miljoen euro, waarbij wordt voorgesteld om 0,593 miljoen euro over te hevelen naar 2026 en 0,286 miljoen euro niet wordt besteed. Dit wordt ten gunste van het financiële beeld 2025 gebracht.

Tabel 4: Voortgang besteding resultaatbestemming

x €1.000

Programma	Resultaat bestemming 2024	Realisatie incl. verplichting	Nog te realiseren	Prognose besteding 2025	Overheveling 2026	Vrijval	Onzeker bedrag
Betrouwbare overheid	128	76	52	128	-	-	25
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	1.996	48	1.948	1.996	-	-	-
Passende ondersteuning en opvang	4.824	4.824	-	4.824	-	-	-
Werk, toekomstige economie	2.140	2.140	-	2.140	-	-	-
Kansrijk opgroeien	311	241	20	261	-	50	-
Levendige en gezonde stad	1.597	1.024	423	1.447	150	-	-
Algemene middelen en overhead	4.708	3.051	678	3.728	743	236	-
Totaal	15.704	11.404	3.120	14.524	893	286	25

Toelichting:**Prognose besteding 2025**

Van de totale prognose dient 3,120 miljoen euro nog te worden besteed. Dit betreft met name:

Betrouwbare overheid (0,052 miljoen euro)

Van het nog te realiseren bedrag is de helft aangeduid als onzeker (0,025 miljoen euro). Dit betreft een deel van de POK-middelen om het Ombudskloket te continueren als Ombudsman. Wegens ziekte is er onzekerheid of dit volledige budget kan worden uitgegeven. Het resterende bedrag (0,027 miljoen euro) wordt naar verwachting nog in 2025 ingezet.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen (1,948 miljoen euro)

Het nog te realiseren bedrag bevat de middelen voor het programmeerteam sociale huisvesting (0,03 miljoen euro), de middelen voor de implementatie van de Omgevingswet (0,968 miljoen euro), het incidenteel budget restant december circulaire 2023 voor de implementatie van de Omgevingswet (0,878 miljoen euro) en een deel van de middelen voor de uitvoering van de Wet Goed Verhuurderschap (0,072 miljoen euro). Deze middelen worden naar verwachting nog in 2025 ingezet.

Kansrijk opgroeien (0,02 miljoen euro)

Het nog te realiseren bedrag bevat een deel van de middelen voor de aanpak inclusieve stagemarkt (0,02 miljoen euro). Deze middelen worden naar verwachting nog in 2025 ingezet.

Levendige en gezonde stad (0,423 miljoen euro)

Het nog te realiseren bedrag bevat een deel van de middelen voor het uitvoeringsprogramma ouderen (0,06 miljoen euro), een deel van de middelen voor Leefstijl interventies (0,042 miljoen euro), een deel van de middelen voor schoollunches (0,03 miljoen euro), een deel van de bruidsschat Attleeplaatsen (0,149 miljoen euro), een deel van de middelen voor creatieve huisvesting (0,071 miljoen euro) en een deel van de middelen voor culturele stedelijke regiovorming (0,071 miljoen euro). Deze middelen worden naar verwachting nog in 2025 ingezet.

Algemene middelen en overhead (0,678 miljoen euro)

Het nog te realiseren bedrag bevat een deel van de middelen voor Verbeteren financiële functie (0,07), een deel van de middelen voor de bezuinigingsmaatregel Serviceplein (0,038 miljoen euro), een deel van de middelen voor de DRA – duidelijk, resultaatgericht en aanspreekbaar (0,22 miljoen euro) en de volledige middelen voor de implementatie van Portfolio- en projectmanagement (PPM) (0,35 miljoen euro). Deze middelen worden naar verwachting nog in 2025 ingezet.

Overheveling naar 2026

Voorgesteld wordt om 0,893 miljoen euro over te hevelen naar 2026. Dit betreft:

Levendige en gezonde stad

De kosten voor Monument voor de Oost landen voor het grootste deel in 2026. Daarom is een bijstuuringsvoorstel opgenomen om dit budget (0,15 miljoen euro) over te hevelen naar 2026

Algemene middelen en overhead

Een deel van het nog te realiseren bedrag voor de DRA – Duidelijk, resultaatgericht en aanspreekbaar (0,3 miljoen euro) wordt overgeheveld naar 2026. Uit visierapporten is gebleken dat onder anderen het gebrek aan duidelijkheid zorgt dat minder resultaat wordt behaald dan gewenst. De bezuinigingsopgaven en hervormingen vragen om scherpere keuzes en efficiënte samenwerking. In 2024 is daarom een start gemaakt met DRA (Duidelijk, Resultaatgericht en Aanspreekbaar). Omdat

hier geen structureel budget voor beschikbaar is, is besloten het resterende budget van de DUS te alloceren voor DRA. Deze kosten lopen door in 2026.

Het nog te realiseren bedrag voor het leiderschapsbegeleidingstraject en dekking frictiekosten van de organisatieontwikkeling Ruimte (0,3 miljoen euro) wordt overgeheveld naar 2026. Het leiderschapsprogramma is aanbesteed en gestart. Gezien de grootte en doorlooptijd van het traject is de verwachting dat dit gedeeltelijk gaat plaatsvinden in 2026.

Het nog te realiseren bedrag voor Ruimte innovatie aanpak wordt overgeheveld naar 2026 (0,143 miljoen euro). De projectcontracten worden na de zomer geformaliseerd. Hierdoor loopt de aanpak en bijbehorende besteding door in 2026. Deze overheveling draagt bij aan een meerjarige aanpak.

Vrijval

Voorgesteld wordt om 0,286 miljoen euro te laten vrijvallen ten gunste van het financiële beeld 2025. Dit betreft:

Kansrijk opgroeien

Een deel van deze resultaatbestemming was voor de campagne voor mbo-studenten rondom stagediscriminatie (0,05 miljoen euro). Deze campagne zou van het uitvoeringsbudget worden gefinancierd omdat dit te laat zou zijn voor de subsidiemiddelen van de 1e tranche die per 1 juli 2025 zouden aflopen. Echter is in overleg met het subsidiebureau besloten de middelen te verlengen tot eind 2025, waardoor het uitvoeringsbudget overbodig wordt. Daarmee wordt 0,05 miljoen euro niet besteed.

Algemene middelen en overhead

Het nog te realiseren bedrag voor de productiviteitsnorm 2025 is herberekend met een ziekteverzuimpercentage van 5,7%. Dit zorgt voor een voordeel van 0,236 miljoen euro dat kan vrijvallen.

4. Corresponderende posten

In de meicirculaire 2025 zijn extra middelen voor nieuwe taken of uitnamen voor vervallen taken opgenomen, de corresponderende posten. In deze bestuursrapportage zijn de geclaimde corresponderende posten voor het jaar 2025 opgenomen. Onderstaand het overzicht van de corresponderende posten per programma:

Tabel 5: Corresponderende posten

x €1.000

Programma	Corresponderende post	2025
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	Suppletie-uitkering Bommenregeling	32
	Totaal	32
	Basisregistratie Personen (BRP): centralisering inschrijving vergunninghouders	-61
Algemene middelen en Overhead	Totaal	-61
	BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders (DU)	197
	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit	164
	Natuur bij energieprojecten	326
Betrouwbare overheid	Totaal	687
	Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	10
	Kinderopvang pleegouders	52
	Voorschoolse voorziening peuters (DU)	2
Kansrijk opgroeien	Totaal	64
	Aanpak laaggeletterdheid	234
	Antidiscriminatie voorzieningen	52
	Faciliteitenbesluit opvangcentra	302
	Maatschappelijke begeleiding	7
Levendige en gezonde stad	Totaal	595
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Invoerings-/uitvoeringskosten Omgevingswet	1.101
	Totaal	1.101
	Beschermd Wonen (IU)	4.906
	Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	174
	Nationaal Actieplan Dakloosheid (DU)	31
Passende ondersteuning en opvang	Vrouwenopvang (DU)	2
	Totaal	5.113
	Alleenverdienersproblematiek	941
	Begeleiding jongeren naar werk	583
	Einde lening inburgeringsplicht	24
	IBO Problematische schulden	430
	Impulsbudget arbeidsmarktregio's	1.007
	Impulsbudget sociale infrastructuur	525
	Participatie (IU) - Beschut werk	94
	Participatie (IU) - Sociale Infrastructuur	297
	Participatie (IU) - Wsw	1.037
	Versterking arbeidsmarktregio's (DU)	248
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	Work in Nederland	183
	Totaal	5.369
Totaal programma's		12.900

Hieronder volgt een toelichting op de corresponderende posten per programma:

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & Erfgoed

Suppletie uitkering Bommenregeling

Op grond van de Bommenregeling en de ingediende aanvraag op basis van raadsvoorstel Aanvraag bijdrage Gemeentefonds 2025 voor het opsporen van Conventionele Explosieven ontvangt de gemeente Utrecht een bijdrage in de kosten voor het opsporen van Conventionele Explosieven uit de Tweede Wereldoorlog op diverse locaties in de stad.

Algemene middelen en Overhead

Basisregistratie Personen (BRP)

De BRP is eigendom van het rijk. De kosten die het rijk maakt voor het beheer (incl. het onderhouden van alle aansluitingen op de BRP, het zogenaamde extra verbruik) wordt jaarlijks verrekend met de gemeenten in de vorm van een inhouding op de algemene middelen (voor de Gemeente Utrecht meestal rond de 60-80K per jaar).

Betrouwbare Overheid

BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders

Het volledige budget wordt gebruikt voor het inrichten en in stand houden van een BRP-sstraat.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

Het budget wordt volledig gebruikt voor de uitvoering van landelijke adresonderzoeken.

Natuur bij Energieprojecten

Dit budget is door het Rijk toegewezen aan de Regionale Energie Strategieën (RES)-regio's om energieprojecten in de regio te faciliteren en daarbij de lokale natuur te versterken.

Kansrijk opgroeien

Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)

Onze gemeente vangt in het AZC een aanzienlijk aantal minderjarige asielzoekers op. Deze kinderen hebben, net als alle andere kinderen in de gemeente, recht op jeugdhulp als daartoe aanleiding is. In de praktijk vraagt dit om inzet vanuit onze buurtteams jeugd en gezin (Lokalis), met als doel tijdige ondersteuning, het voorkomen van escalatie van problematiek en het waarborgen van veiligheid en ontwikkeling.

Kinderopvang pleegouders

Een recente gerechtelijke uitspraak heeft bepaald dat pleegzorgaanbieders kosten voor kinderopvang als bijzondere kosten van pleegouders dienen te vergoeden. Daarnaast hebben pleegouders in het vrijwillig kader op dit moment nog geen recht op vergoeding van kinderopvangkosten als bijzondere kosten van pleegouders. Dit wordt gelijk getrokken. In de vergoeding voor bijzondere kosten aan de jeugdhulppartners wordt dit verdisconteerd.

Voorschoolse voorziening peuters (DU)

De uitkering heeft als doel dat alle peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag of voorschoolse educatie naar een voorschoolse voorziening kunnen gaan. De decentralisatie uitkering voorschoolse voorziening is voor 2025 geactualiseerd met de voluminastanden van uitkeringsjaar 2024.

Levendige en gezonde stad

Aanpak laaggeletterdheid

Dit budget is door het Rijk toegewezen om de regionale aanpak dat voortkomt uit actieprogramma 'Tel mee met Taal' te kunnen voortzetten.

Antidiscriminatie voorzieningen

Dit betreft budget vanuit het Rijk voor de gemeente om meer aan preventie te kunnen doen op het gebied van discriminatie op lokaal niveau.

Faciliteitenbesluit opvangcentra

Deze uitkering is bedoeld om de werkzaamheden gerelateerd aan de asielopvanglocaties te kunnen betalen.

Maatschappelijke begeleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden conform de Wet Inburgering. Vanuit het Rijk ontvangt de gemeente hier een vergoeding voor.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Invoerings- en uitvoeringskosten Omgevingswet

Dit bedrag is bestemd voor de implementatie van de omgevingswet. De omgevingswet is meerdere malen uitgesteld. De implementatie loopt wel door. Hiervoor worden inmiddels kosten gemaakt.

Passende ondersteuning en opvang

Beschermd wonen

De ophoging betreft de jaarlijkse indexatie voor Beschermd wonen. Dit betreft een budget dat Utrecht als centrumgemeente ontvangt voor de hele regio Utrecht. We hebben voor een deel al rekening gehouden met deze indexatie in de werkbegroting BW voor de U16 in 2025.

Het overige deel blijft conform de afspraken in de regio beschikbaar voor inzet in de regio via de werkbegroting 2026.

Maatschappelijk opvang en OGGz (DU)

Door een actualisatie van de verdeelmaatstaven is er een kleine ophoging van het budget. Dit budget is nodig om aan de groeiende vraag naar opvangplekken te kunnen voldoen.

Nationaal actieplan dakloosheid (DU)

Als gevolg van de actualisatie van de verdeelmaatstaven is het budget iets opgehoogd.

Over de inzet van de middelen zijn regionale afspraken gemaakt. De kaders hiervoor zijn vastgesteld door de raad in de [Nota Regionale aanpak dakloosheid U16 2024-2030](#) (kenmerk 12949973).

Vrouwenopvang (DU)

De decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO) wordt ieder jaar bijgesteld en deze bijstelling wordt meegenomen in de bepaling van de budgetten van de externe partners.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Alleenverdienersproblematiek

Dit betreft budget voor financiële ondersteuning aan huishoudens die onder het bestaansminimum komen als gevolg van de alleenverdienersproblematiek.

Begeleiding jongeren naar werk

De beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk is verschoven van 1 augustus 2025 naar 1 januari 2026. Ter overbrugging van de inwerkingtreding wordt in 2025 de tijdelijke Aanpak Jeugdwerkloosheid voortgezet.

Einde lening inburgeringsplicht

Dit betreft budget voor de groep statushouders met inburgeringsplicht onder de Wet Inburgering 2013 die een Participatiewet-uitkering ontvangen en begeleid worden vanuit Werk en Inkomen.

IBO Problematische schulden

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. Dit pakket is gebaseerd op het basispakket uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden. Voor 2025 worden voor het onderdeel: 'vroegsignalering' middelen overgemaakt naar het gemeentefonds.

Impulsbudget arbeidsmarktregio's

De arbeidsmarktregio's ontvangen in de periode 2025-2028 een tijdelijk impulsbudget. Deze middelen maken het mogelijk om gezamenlijke dienstverlening (bijvoorbeeld op het gebied van werk, scholingsinstrumenten of -trajecten) te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio.

Impulsbudget sociale infrastructuur

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken

Participatie (IU) - Beschut werk

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De beschut werk-verdeling wijzigt door aanpassing van de drempelbedragen.

Participatie (IU) - Sociale Infrastructuur

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De uitkering Sociale Infrastructuur is als onderdeel van Participatie nieuw structureel budget voor de sociale infrastructuur.

Participatie (IU) - Wsw

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De Wsw-verdeling vanaf 2025 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal dienstbetrekkingen (gemeten in standardeenheden (SE) per laatst betalende gemeente) in 2024 en de blijfkansen voor de jaren 2025 tot en met 2030

Versterking arbeidsmarktregio's (DU)

Budget is beschikbaar gesteld om de regiefunctie die centrumgemeenten vervullen ten aanzien van de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's structureel te ondersteunen en te versterken

Work in Nederland

We hebben de opdracht en het daarbij behorende geld van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om de slechte positie van Arbeidsmigranten in Nederland te verbeteren middels het inrichten van (mobiele) informatiepunten en andere zaken die daaraan ondersteunend zijn.

De aanpak is gericht op het daadwerkelijk helpen van deze doelgroep door onder andere naar de arbeidsmigranten toe te gaan, taalbarrières te slechten, samenwerkingen met hulpverlenende instanties te faciliteren (zoals Juridisch Loket en Barka).

5. Instellen/ aanpassen reserves

Door het instellen van een reserve worden middelen gereserveerd voor het beleidsdoel waar de Raad het voor heeft bestemd. Voor het wijzigen van de bestemming van deze middelen is een raadsbesluit nodig. Er zitten geen wettelijke restricties aan reserves, behalve dat ze niet negatief mogen zijn. De kaders met betrekking tot reserves zijn vastgesteld in de [nota Reserves 2019](#).

Instellen reserve Creatieve huisvesting

Format	Toelichting
Naam	Creatieve huisvesting
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.537.015
Programma	Levendige en gezonde stad
Doel	De realisatie van culturele creatieve huisvesting en culturele oefenstudio's in Utrecht.
Ingangsdatum	01-01-2025
Stortingsplan	1 miljoen euro in 2025 en 0,585 miljoen euro in 2026
Bestedingsplan	Nader te bepalen. Het bestedingsplan hangt grotendeels samen met de doorlooptijd van projecten ten behoeve van creatieve huisvesting en oefenstudio's. De verwachting is dat de middelen in de periode 2025-2027 worden besteed.
Opheffingsdatum	31-12-2030
Reikwijdte	Maximumbedrag: 1,585 miljoen euro Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Nee

Toelichting

De middelen uit de reserve creatieve huisvesting worden ingezet om betaalbare creatieve huisvesting in Utrecht mogelijk te maken. Bij de Voorjaarsnota en 2020 en 2022 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van culturele creatieve huisvesting en muziekstudio's. Vanuit dit budget wordt o.a. de ontwikkeling bekostigd voor creatieve huisvesting op het Attleeplantsoen en de parkeergarage op het Paardenveld. Daarnaast worden vanuit dit budget de subsidies verstrekt voor de realisatie van creatieve broedplaatsen en muziekstudio's. Doordat de doorlooptijd van projecten mede samenhangt met gemeentebrede gebiedsontwikkelingen, en daarmee in de planning in meer of mindere mate onzeker zijn, wordt de reserve creatieve huisvesting ingesteld.

Instellen reserve Implementatie Omgevingswet met systeembesluit* voor onttrekking en storting

Format	Toelichting
Naam	Implementatie Omgevingswet
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.538.032
Programma	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Doel	Het Rijk stelt financiële middelen ter beschikking om gemeenten te ondersteunen bij de invoering van de Omgevingswet (1 januari 2024 ingevoerd). De laatste tranche van deze middelen is opgenomen in de meicirculaire 2025. Met de financiële middelen uit de reserve worden de

	gemaakte kosten gedekt. De middelen zullen gefaseerd in de periode 2025-2028 worden ingezet conform een bestedingsplan.
Ingangsdatum	01-01-2025
Stortingsplan	Eenmalig 1,1 miljoen euro in 2025- en vervolgens de onderbenutting in 2025 en verder.
Bestedingsplan	Onttrekking vindt plaats in het opvolgend jaar. De onttrekking wordt tegelijk met de lasten begroot aan de hand van de begroting die wordt opgesteld voor inzet van de incidentele middelen Omgevingswet.
Opheffingsdatum	31-12-2028
Reikwijdte	Maximumbedrag: 3 miljoen euro Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Niet van toepassing

Toelichting

Vanuit het Rijk worden jaarlijks middelen vrijgemaakt voor de invoering van de Omgevingswet. Met het instellen van de reserve Implementatie Omgevingswet worden de rijksmiddelen meerjarig besteedbaar om zo de werkzaamheden ook in de toekomst voort te zetten. De reserve wordt ingesteld met een systeembesluit. Op basis van dit besluit kunnen reservemutaties op basis van de financiële realisatie in hetzelfde jaar (in de jaarrekening) worden verwerkt. Hierdoor wordt de jaarlijkse resultaatbestemming van het rekeningresultaat minder omvangrijk en bevat deze minder technische voorstellen. De mutaties voor de reserve Implementatie Omgevingswet zijn technisch van aard. De uitvoering van de werkzaamheden loopt over meerdere jaren en de uitvoering kan afwijken van de planning. Benodigde stortingen in de reserve kunnen afwijken van wat er begroot is.

Instellen reserve Impuls meerdaags bezoek

Format	Toelichting
Naam	Impuls meerdaags bezoek
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.538.031
Programma	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Doel	Deze reserve heeft als doel om Utrecht aantrekkelijk te blijven houden voor meerdaags bezoek. Voorbeelden hiervan is de inzet op een eenmalig grootschalig evenement, bij voorkeur gericht op stadsbrede doelgroepen, gerichte marketingcampagnes en informatievoorziening en/of maatregelen ter verduurzaming van de sector. De toeristenbelasting is vanaf 2025 verhoogd. Een deel van de opbrengsten wordt ingezet om een buffer op te bouwen die ten goede komt aan de Utrechtse vrijetijdseconomie in het algemeen, en de hotelsector in het bijzonder.
Ingangsdatum	01-01-2025
Stortingsplan	0,226 miljoen euro in 2025.
Bestedingsplan	De onttrekking wordt tegelijk met de lasten begroot aan de hand van evenementen, ontwikkelingen, campagnes en dergelijke.
Opheffingsdatum	31-12-2029
Reikwijdte	Maximumbedrag: 1,5 miljoen euro. Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Niet van toepassing.

Toelichting

De reserve wordt ingesteld om meerdaags bezoek aan de gemeente Utrecht te stimuleren o.a. vanwege de korte en langetermijneffecten van de verhoging toeristenbelasting en de door het Rijk voorgenomen btw-verhoging op hotelovernachtingen. Op deze manier kunnen gericht maatregelen worden genomen om de vrijetijdseconomie te stimuleren waaronder inzet op een eenmalig grootschalig evenement bij voorkeur gericht op stadsbrede doelgroepen, gerichte marketingcampagnes en informatievoorziening. De reserve is ter vervanging van de egalisatiereserve toeristische stadspromotie welke bij de jaarrekening 2025 wordt opgeheven.

Aanpassen looptijd reserve gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn

Format	Toelichting
Naam	Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.537.014
Programma	Levendige en gezonde stad
Doel	Deze reserve is ingesteld ter dekking van de gebruikersinvesteringen van de culturele voorziening Leidsche Rijn. Een deel van de investering t.a.v. de culturele voorziening in Leidsche Rijn valt in demarcatie bij de gebruikers en zal niet worden geactiveerd als gemeentelijk vastgoed. De investeringen die in dit kader zijn toe te schrijven aan stichting Raum en De Plaatsmaker zullen worden gedekt vanuit deze reserve
Ingangsdatum	01-01-2022
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	31-12-2029
Reikwijdte	Maximumbedrag: 5,4 miljoen euro Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Niet van toepassing.

Toelichting

Volgens de actuele planning wordt de culturele voorziening Leidsche Rijn in 2028 opgeleverd. De oplevering van de gebruikersinvesteringen hangt samen met de oplevering van de culturele voorziening. De middelen in de reserve zijn bedoeld voor de financiering van de gebruikersinvesteringen van stichting Raum en stichting De Plaatsmaker. De middelen worden naar verwachting ingezet in 2028 en 2029. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2029.

Aanpassen looptijd reserve Utrechts restauratiefonds (URF)

Format	Toelichting
Naam	Utrechts restauratiefonds (URF)
Aard reserve	Risicoreserve
Registratienummer	513.538.003
Programma	Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed
Doel	Uit het Utrechts Restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning van particuliere eigenaren. Het Restauratiefonds richt zich op de restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en op werkzaamheden voor energiebesparing in deze panden. De reserve is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en

	de dekking van de rentekosten. In 2020 is het risicopercentage dat wordt gehanteerd verlaagd naar 75%.
Ingangsdatum	01-06-2007
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	31-12-2035
Reikwijdte	Maximumbedrag: 13,2 miljoen euro
	Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Ja.

Toelichting

De reserve Utrechts restauratiefonds (URF) is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. Om te voorkomen dat de risico's van de verstrekte leningen niet gedekt zijn wordt de looptijd verlengd naar 31-12-2035.

Aanpassen looptijd reserve Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht

Format	Toelichting
Naam	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) te Utrecht
Aard reserve	Risicoreserve
Registratienummer	513.538.012
Programma	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Doel	De gemeente Utrecht is in 2020 medeoprichter van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV. Eén van de pijlers van de ROM is het ROM-participatiefonds. Doel van dit revolverende fonds is het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB bij het realiseren van hun groei en ontwikkeling. Hiermee wordt de ondernemersbasis in de regio versterkt en een aantrekkelijk economisch en vestigingsklimaat geschapen. De initiële fondsomvang is 22 miljoen euro, het aandeel van de gemeente Utrecht is 3 miljoen euro. Doel van deze reserve is afdekking van het risico op de kapitaalstortingen aan de ROM en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over het FVA Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Ingangsdatum	03-12-2020
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	31-12-2050
Reikwijdte	Maximumbedrag: 3,0 miljoen euro
	Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Niet van toepassing.

Toelichting

De reserve Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV is een reeds bestaande reserve welke bedoeld is ten behoeve van de financiële stabiliteit van (de bijdrage van de Gemeente Utrecht aan) de ROM en haar kerntaak: het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB. De looptijd van de reserve loopt af in 2025. De gemeente is medeoprichter en aandeelhouder van de ROM. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2050.

Aanpassen looptijd reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU)

Format	Toelichting
Naam	Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU)
Aard reserve	Risicoreserve
Registratienummer	513.538.013
Programma	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
Doel	<p>Om de groei van banen gelijk op te laten lopen met de groei van de stad is het nodig de komende jaren 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren. Dit vraagt wat van het huidige aanbod aan werklocaties. In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona 'Werken, opleiden en begeleiden' opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid. Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend.</p> <p>Doel van deze reserve is afdekking van het risico voor de aan OMU verstrekte leningen (voor maximaal 50%).</p>
Ingangsdatum	08-07-2021
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	31-12-2035
Reikwijdte	<p>Maximumbedrag: 7,9 miljoen euro (er volgen nog stortingen uit het coalitieakkoord 2022-2026 in de reserve).</p> <p>Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro</p>
Rente	Niet van toepassing

Toelichting

De reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU) is een reeds bestaande reserve welke bedoeld is om de doelstellingen in de beleidsnota Werklocaties uit te voeren tot 2035. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2035.

Aanpassen looptijd reserve Woonfonds

Format	Toelichting
Naam	Woonfonds
Aard reserve	Bestemmings
Registratienummer	513.538.002
Programma	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Doel	<p>Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen en niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. Daarnaast dient de reserve als risicoreserve voor enkele leningen. De stortingen aan dit fonds geschieden door de afwikkeling van oude volkshuisvestingsregelingen, rentevergoedingen, saldi Nationaal Restauratiefonds (NRF) en leges.</p>
Ingangsdatum	19-03-2003
Stortingsplan	Ongewijzigd

Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	31-12-2030
Reikwijdte	Maximumbedrag: 10 miljoen euro
	Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Ja

Toelichting

De reserve Woonfonds is bedoeld ter dekking van het risico van verstrekte leningen. Om te voorkomen dat de risico's van de verstrekte leningen niet meer gedekt zijn, wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2030.

Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk vastgoed

Format	Toelichting
Naam	Toegankelijk vastgoed
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.511.032
Programma	Levendige en gezonde stad
Doel	Deze reserve is ingesteld om uitvoering te geven aan Motie 199 'Maak werk van UST'. Deze motie is bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Tweede bestuursrapportage 2021.
Ingangsdatum	11-11-2021
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	31-12-2027
Reikwijdte	Maximumbedrag: NVT
	Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Nee

Toelichting

De middelen uit de reserve zijn bedoeld om uitvoering te geven aan Motie 199 'Maak werk van UST', welke als doel heeft om de panden in Utrechts eigendom toegankelijk(er) te maken. Volgens de actuele planning worden de laatste panden uit de scope van het project aangepakt in 2027. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2027

Aanpassen looptijd reserve Vervanging zwembaden

Format	Toelichting
Naam	Vervanging zwembaden
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.511.031
Programma	Levendige en gezonde stad
Doel	Binnen het programma Levendige en gezonde Stad; doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen, is een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment

	dat de zwembaden Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten worden. Door overschotten te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.
Ingangsdatum	11-11-2021
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	31-12-2036
Reikwijdte	Maximumbedrag: NVT Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Nee

Toelichting:

Binnen het programma Levendige en gezonde Stad; doelstelling Passende sport- en beweegvoorzieningen, is een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat de zwembaden Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten worden. De middelen uit de reserve zijn bedoeld om het knelpunt te beperken. Volgens de actuele planning wordt zwembad Den Hommel in 2032 vervangen en zwembad De Kwakel in 2036. Dat betekent dat de laatste middelen uit de reserve worden ingezet in 2036. Daarom wordt de looptijd van de reserve verlengd naar 31-12-2036.

Aanpassen reikwijdte reserve Investeringsimpuls RSU

Format	Toelichting
Naam	Investeringsimpuls RSU
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.538.011
Programma	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Doel	De reserve is bestemd voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans. De ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Ingangsdatum	01-07-2016
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	2050
Reikwijdte	Maximumbedrag: 30 miljoen euro Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Niet van toepassing

Toelichting:

De middelen in de reserve zijn bestemd door de Raad voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. De huidige reikwijdte biedt onvoldoende ruimte om deze uitgaven op te vangen binnen de bestaande kaders. Met de verhoging van het maximumbedragen van 28,2 miljoen euro naar 30 miljoen euro blijft de reserve toereikend voor de uitvoering van de door de raad vastgestelde projecten, zonder dat de aard van de reserve wijzigt.

Instellen systeembesluit* onttrekking en storting reserve Investeringsimpuls RSU

Format	Toelichting
Naam	Investeringsimpuls RSU
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.538.011
Programma	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Doel	De reserve is bestemd voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans. De ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Ingangsdatum	01-07-2016
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	2050
Reikwijdte	Maximumbedrag: 25 miljoen euro Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro
Rente	Niet van toepassing

Toelichting

De mutaties van de reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten zijn technisch van aard. Toevoegingen in en onttrekkingen aan de reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten vinden plaats op basis van de geheime bijlage programmering Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten die jaarlijks bij het Meerjarenperspectief Ruimte wordt verstrekt. Omdat de uitvoering van de Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten over meerdere jaren loopt en de uitvoering kan afwijken van de planning, kunnen benodigde onttrekkingen en/of stortingen afwijken van wat er begroot is. Daarom wordt een systeembesluit ingesteld voor onttrekking aan en storting in de reserve. Mutaties die in lijn zijn met het doel van de reserve kunnen dan op basis van de werkelijke kasstroom worden verantwoord in de jaarrekening. Hierdoor wordt de jaarlijkse resultaatbestemming van het rekeningresultaat minder omvangrijk en bevat deze minder technische voorstellen.

Instellen systeembesluit* onttrekking reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten

Format	Toelichting
Naam	Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	513.538.015
Programma	Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Doel	<p>Het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten. Bij het Meerjaren Perspectief Ruimte wordt jaarlijks een vertrouwelijke bijlage 'Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten Conversieregeling Erfpacht 2017)' opgenomen met geïnventariseerde projecten als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag in de reserve. De daadwerkelijke bestemming wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld bij voorstellen over de financiële kaders van projecten.</p> <p>Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad motie 291: Toekomstige inzet reserve betaalbaar wonen aangenomen over de toekomstige inzet van de reserve betaalbaar wonen. Bij besluitvorming over de toekomstige inzet van de reserve wordt rekening gehouden met deze motie.</p>
Ingangsdatum	01-07-2012
Stortingsplan	Ongewijzigd
Bestedingsplan	Ongewijzigd
Opheffingsdatum	01-05-2033
Reikwijdte	<p>Maximumbedrag: 25 miljoen euro</p> <p>Minimumbedrag: 0,1 miljoen euro</p>
Rente	Niet van toepassing

Toelichting

De uitvoering van de geïnventariseerde projecten die onderdeel zijn van de reserve Betaalbaar Wonen lopen over meerdere jaren. De uitvoering van deze projecten kan afwijken van de planning waardoor de benodigde onttrekkingen kunnen afwijken van hetgeen dat begroot is. Daarom wordt een systeembesluit ingesteld voor de onttrekking aan deze reserve. Op basis van dit besluit kunnen onttrekkingen op basis van de financiële realisatie in hetzelfde jaar (in de jaarrekening) worden verwerkt. Hierdoor wordt de jaarlijkse resultaatbestemming van het rekeningresultaat minder omvangrijk en bevat deze minder technische voorstellen. De mutaties van de reserve Betaalbaar Wonen zijn technisch van aard.

**Systeembesluit: Het kunnen toevoegen en onttrekken in afwijking van de reservemutaties zoals opgenomen in de begroting, de mutaties zijn wel in overeenstemming met het doel van de reserve. Hierdoor kunnen reservemutaties die voortkomen uit de financiële realisatie ook in het bijbehorende jaar (de jaarstukken) worden verwerkt.*

6. Peilstok Stedelijke Ontwikkeling

Inleiding

In de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling geven wij een actueel beeld van de stedelijke prognose woningbouw (korte termijn 2025-2027) en van de verdeling van de actuele plancapaciteit woningbouw (lange termijn). We rapporteren over de stand van de gemeentelijke grondexploitatieprojecten, inclusief het financieel kader Merwedekanaalzone en de stand van zaken van de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten en reserve betaalbaar wonen, voor zover deze afwijken van het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 (MPR 2025). We rapporteren over de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2025 en de prognose voor de tweede helft van 2025. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2025 en daarmee de stand van het onderhanden werk. Daarnaast lichten we de ontwikkelingen toe die het geprognosticeerd saldo van de grondexploitaties zoals gepresenteerd in het MPR 2025 kunnen beïnvloeden.

In 2025 verwachten we circa 3.600 woningen in aanbouw te kunnen nemen. In deze Peilstok Stedelijke Ontwikkeling zien we een aantal projecten vertragen in de woningbouwprognoses ten opzichte van het MPR 2025, met name in de jaren 2026 en 2027. We zien voor de komende jaren nog steeds risico's in projecten. De risico's voor de komende jaren worden met name veroorzaakt door netcongestie, lange doorlooptijd van de bezwaar- en beroepsprocedures en de financiële haalbaarheid door de marktomstandigheden, met name veroorzaakt door de hogere rentes en de hoge kosten door dure materialen en arbeid. We zetten in op (project specifieke) beheersmaatregelen om de gevolgen van netcongestie te voorkomen/reducen. Daarnaast zetten we in op het verkrijgen van onder andere Rijkssubsidies om woningbouw te versnellen. Ook blijven we inzetten op de Utrechtse Aanpak om projecten doorgang te laten vinden die vertragen. Dit doen we door het maken van project specifieke maatwerkafspraken om de haalbaarheid van projecten te vergroten. We zullen dit najaar een quick-scan op laten stellen en in 2026 een uitgebreidere evaluatie uit laten voeren. De uitkomsten van de evaluatie kunnen leiden tot een aangepaste of andere aanpak.

Het actueel beeld is dat voor meerdere grondexploitaties minder kosten en opbrengsten worden gerealiseerd dan was begroot voor de jaarschijf 2025. De verwachting is dat het merendeel van deze kosten en opbrengsten in de jaarschijf 2026 alsnog worden gerealiseerd. Deze verschuiving heeft een neutraal effect op het eindresultaat van de grondexploitaties. Op basis van de huidige ontwikkelingen verwachten wij geen afwijkingen op het in het MPR 2025 geprognosticeerde resultaat van de grondexploitaties. Daarnaast wordt binnen de gemeente continu onderzocht wat de impact is van de risico's voortkomend uit met name de netcongestie-problematiek. Dit risico is nog steeds hoog, maar er is geen aanleiding om bij deze peilstok het risicoprofiel te verhogen. Bij het MPR 2026 gaan wij de risico- en scenarioanalyses opnieuw actualiseren.

6.1 Actuele ontwikkelingen woningbouw

In het kort

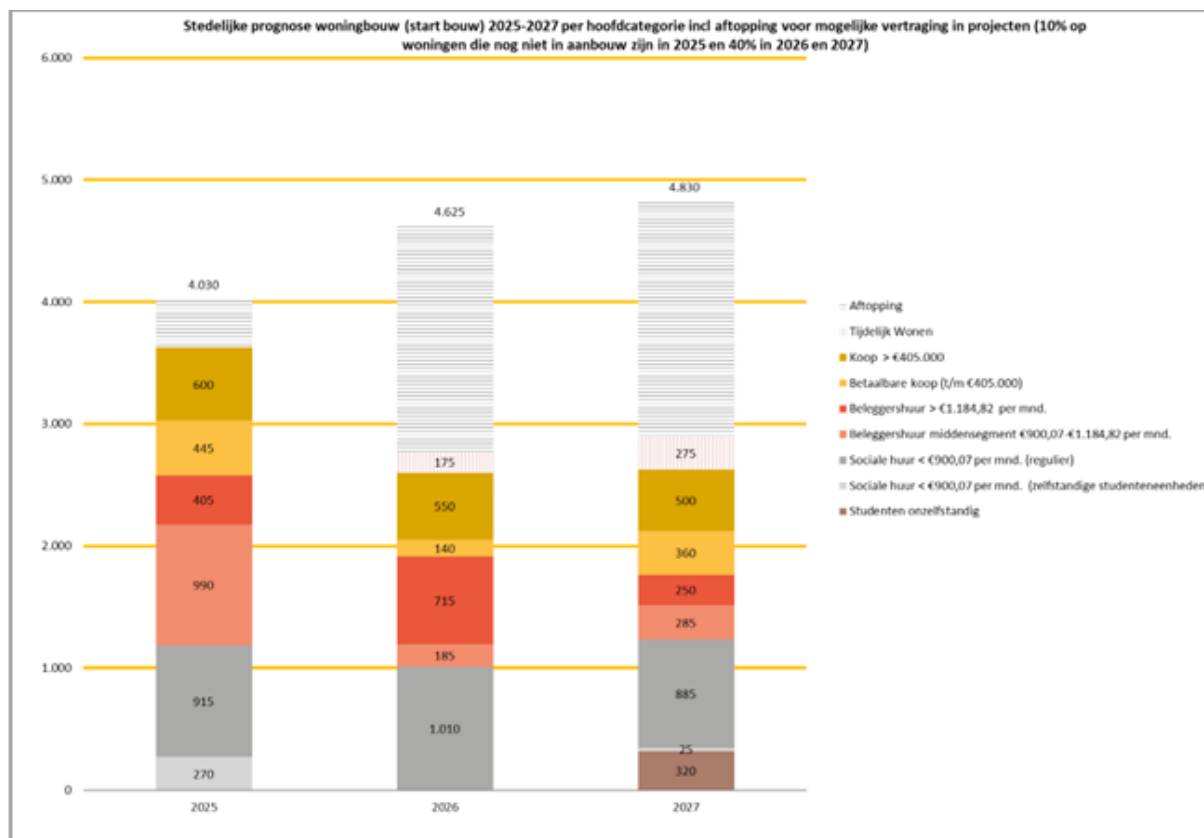
- In 2025 worden naar verwachting circa 3.600 woningen in aanbouw genomen. In 2026 en 2027 verwachten we respectievelijk circa 2.800 en 2.900 woningen in aanbouw te nemen. Onze ambitie is om 3.000 woningen per jaar te realiseren. Voor 2026 en 2027 zijn de woningbouwaantallen inclusief een aftopping van 40% voor mogelijke vertraging in projecten. We gaan bij deze cijfers dus uit van 40% minder woningen dan er in de pijplijn zitten. Voor 2025 gaan we uit van een aftopping van 10% voor mogelijke planuitval.
- In 2025 worden er ongeveer 1.000 woningen *opgeleverd*, een stuk lager dan de beoogde 3.000 maar wel conform de verwachting gezien de marktomstandigheden in de afgelopen jaren. In 2026 en 2027 liggen de opleveringen jaarlijks rond de 3.000 woningen.

Prognose start bouw korte termijn 2025 t/m 2027

De prognose start bouw voor de korte termijn (2025-2027) is in onderstaand figuur weergegeven. Voor 2025 verwachten we dat er circa 3.600 woningen in aanbouw genomen worden. Dit is inclusief een aftopping van 10% voor mogelijke planuitval. In 2025 worden onder andere verschillende bouwblokken in Merwede, de Ivoordreef, het Thomas á Kempis Plantsoen en verschillende bouwvelden in Leeuwesteyn, Leidsche Rijn Centrum en Rijnvliet in aanbouw genomen. In vergelijking met het MPR 2025 hebben we een planuitval van circa 200 woningen die in de planning doorschuiven naar 2026. Dit valt binnen de verwachte planuitval. Hiermee verwachten we in 2025 de doelstelling om minimaal 3.000 woningen per jaar in aanbouw te nemen te behalen. In 2026 en 2027 verwachten we respectievelijk circa 2.800 en 2.900 woningen in aanbouw te nemen. Dit is inclusief de aftopping voor vertraging, dat wil zeggen dat van de geplande start bouw er mogelijk 40% doorschuift. In de komende jaren verwachten we met name in de Merwedekanaalzone en de Cartesiusdriehoek veel woningen in aanbouw te nemen. We zien echter ook een aantal projecten vertragen ten opzichte van het MPR 2025. Bijvoorbeeld Krachtstation en Wisselstrook, Livingstonelaan en Köglaan/ Manegelaan.

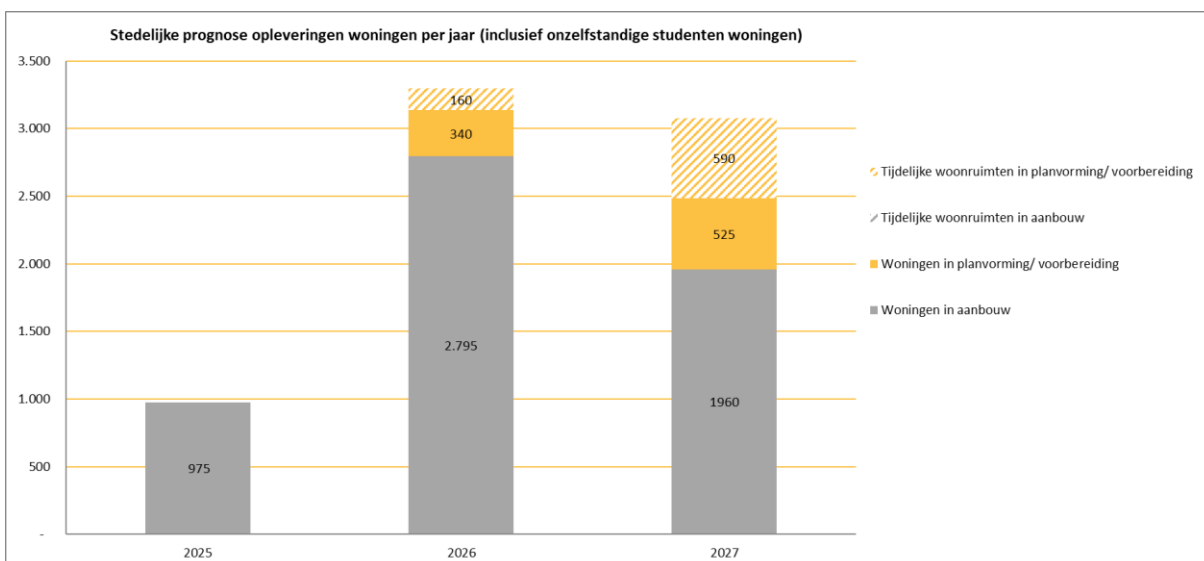
Behoedzaamheid in prognoses

Bij de gebiedsontwikkelingen blijft er in de komende jaren kans op vertraging in projecten. Gebiedsontwikkelingen zijn vaak langjarige trajecten die van veel verschillende factoren afhankelijk zijn. Vertraging kan ontstaan door uiteenlopende redenen zoals bezwaarprocedures, gesprekken met initiatiefnemers en onzekerheid rond netcongestie. Ook zien we dat de haalbaarheid van projecten nog steeds onder druk staat door de huidige marktomstandigheden. Door deze uiteenlopende redenen is het moeilijk om precieze voorspellingen te doen over de effecten op de woningbouwaantallen. Door gebruik te maken van een aftopping van 40% voor 2026 en 2027 proberen we een behoedzamer beeld te schetsen van de verwachte aantallen start bouw van woningen. Deze woningen worden in latere jaren gerealiseerd. We streven ernaar om het aantal woningen aan de bovenkant van de bandbreedte te realiseren. Dit betekent dat er potentie is om onze doelstelling te behalen als er minder tegenvallers zijn in projecten. Voor 2026 en 2027 gaan we uit van 40% planuitval, dit is een ervaringscijfers op basis van de afgelopen jaren. Voor het lopende jaar 2025 hanteren we een aftopping van 10%, omdat dit het lopende jaar betreft waarin we minder planuitval verwachten omdat een deel van de projecten al in uitvoering is. We werken sinds het MPR 2021 met deze systematiek.

Prognose opleveringen korte termijn

Zoals ook in het MPR 2025 gerapporteerd zien we een dip in het aantal *opleveringen* in 2025. Deze dip in opleveringen was te verwachten als we kijken naar het aantal start bouw van woningen in de afgelopen jaren. Door de lastigere marktomstandigheden in de afgelopen jaren zijn er minder woningen in aanbouw genomen. Daardoor zien we dat het aantal opleveringen dit jaar tegenvalt. Voor 2026 en 2027 verwachten we dat er circa 3.000 woningen per jaar worden opgeleverd.

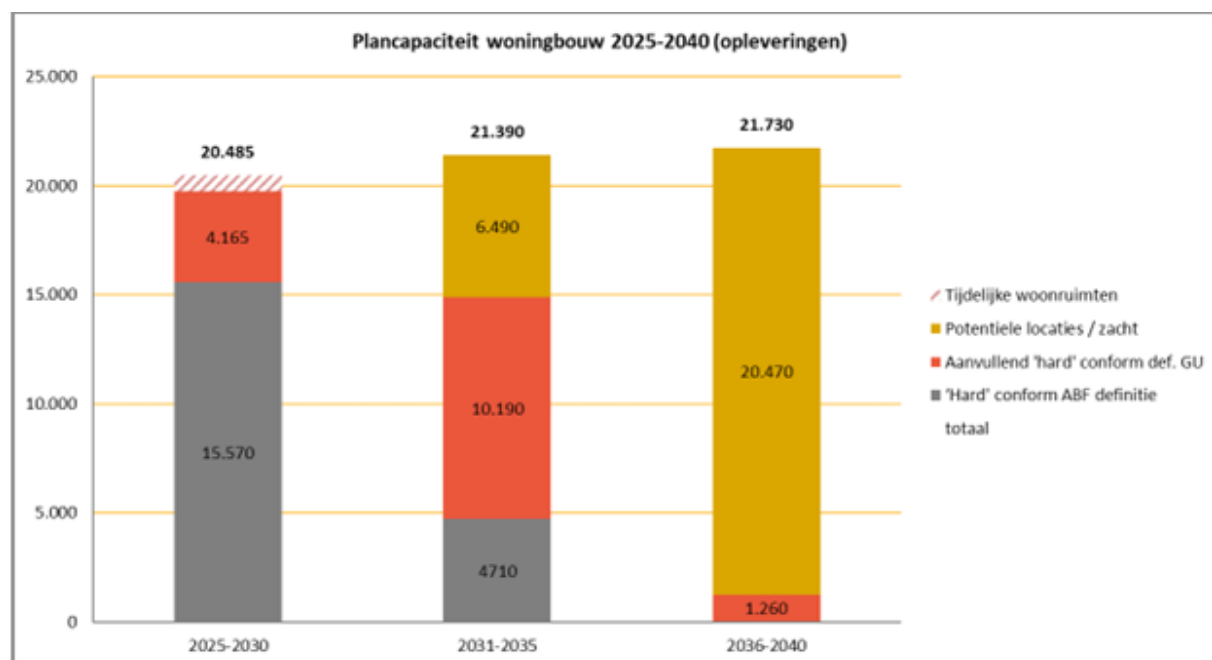
Plan capaciteit woningbouw lange termijn

Het beeld ten aanzien van de totale gemeentelijke plan capaciteit (hard en zacht) komt in hoofdlijnen overeen met het MPR 2025. Op dit moment omvat deze 60.000 tot 70.000 woningen. We zien ten opzichte van het MPR een lichte verschuiving van projecten van 2025-2029 naar na 2030.

We onderscheiden binnen de plan capaciteit drie stadia: hard conform ABF Research (en Rijk) definitie, aanvullend hard conform de definitie van de gemeente Utrecht en zachte potentiële plan capaciteit.

Van de totale plan capaciteit vallen circa 20.000 woningen onder de door ABF Research (en Rijk) gehanteerde strikte definitie van harde plan capaciteit (minimaal vastgesteld of onherroepelijk planologisch juridisch kader). Dit is nagenoeg gelijk aan het MPR 2025.

De gemeentelijke definitie van 'harde' plan capaciteit resulteert in een plan capaciteit van circa 35.000 woningen. Dit zijn plannen waarvan de bestuurlijke wenselijkheid is uitgesproken en waarvoor de planologische procedure loopt. Aanvullend onderscheiden we nog een zachte potentiële plan capaciteit van ruim 25.000 tot 30.000 woningen. Dit zijn plannen waarbij een potentiële locatie in beeld is.

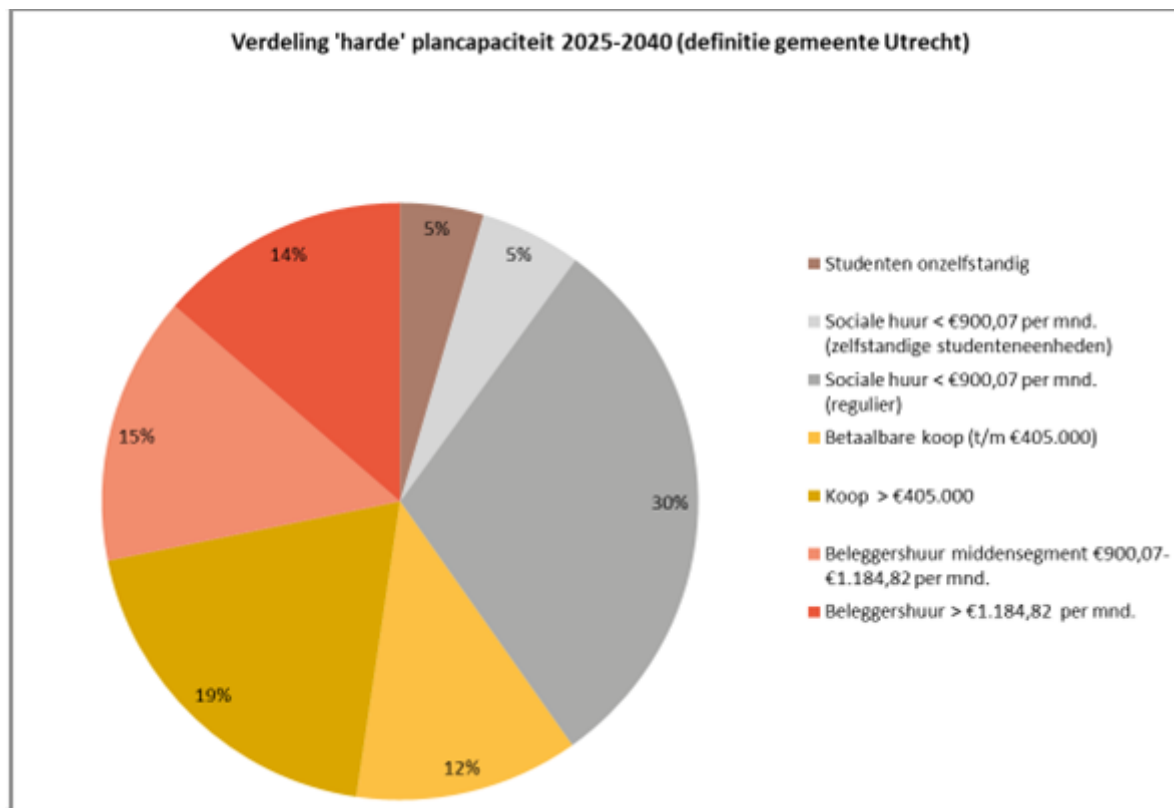

Verdeling plan capaciteit naar segmenten

Als we kijken naar de verdeling van de 'harde' plan capaciteit (bestuurlijke wenselijkheid vastgesteld) ziet de verdeling in woon-/prijs categorieën er zoals in onderstaand figuur weergegeven uit. Er zijn beperkte wijzigingen in de verdeling van de plan capaciteit ten opzichte van het MPR 2025.

Van de harde plan capaciteit bestaat 35% uit zelfstandige sociale huurwoningen en 5% uit onzelfstandige studenteneenheden. 27% van de plan capaciteit valt in het middensegment (12% betaalbare koop, 15% middensegmenthuur). In de [Beleidsnota](#) Wonen in Utrecht 'Van woningmarkt naar volkshuisvesting 2025-2030', streven we naar een voorraad in 2040 bestaande uit 35% sociale huur, 25% middensegment (middenhuur en betaalbare koop) en 40% vrije sector (huur en koop). Om dit te bereiken hanteren we bij *nieuwe* projecten een prijsklasseverdeling van 40% sociale huurwoningen en 35% middensegment (middenhuur en betaalbare koop). Deze verdeling is ambitieus

in relatie tot de huidige marktomstandigheden en de haalbaarheid van projecten. Om de ambities uit de beleidsnota Wonen waar te maken, zetten we extra in op het sociale huursegment en het middensegment.

Voortgang 100+ projecten/gebiedsontwikkelingen

Om meer inzicht te geven in de voortgang van de woningbouwproductie rapporteren we over de voortgang van projecten met meer dan 100 woningen. In totaal gaat het op dit moment om 58 projecten. Ten opzichte van het MPR 2025 zien we onder andere vertraging ontstaan bij de Marco Pololaan 111-117, Krachtstation en Wisselstrook en Livingstonelaan. Bij verschillende projecten zorgen de marktomstandigheden en netcongestie voor een risico op vertraging. Daarnaast lopen er bij een aantal projecten bezwaar en beroepsprocedures.

6.2 Gemeentelijke grondexploitaties

In dit hoofdstuk rapporteren wij over de stand van de gemeentelijke grondexploitaties, inclusief het financieel kader Merwedekanaalzone. In deze paragraaf geven we op hoofdlijnen eerst inzicht in de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2025 en de prognose voor de tweede helft van 2025. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2025 en daarmee de stand van het onderhanden werk. Daarnaast lichten we de project-specifieke ontwikkelingen toe die het geprognosticeerd saldo van de grondexploitaties zoals gepresenteerd in het MPR 2025 kunnen beïnvloeden. We rapporteren tevens over de stand van de risico's. Tot slot lichten we de ontwikkelingen op de reserve grondexploitatie toe.

Gemeentelijke grondexploitaties

1. Jaarschijf 2025

In de Programmabegroting 2025 is voor de gemeentelijke grondexploitaties een jaarsnede 2025 voor lasten en baten opgenomen. Deze jaarsnede is bij de actualisatie van de grondexploitaties (MPR 2025) bijgesteld (kolom Programmabegroting 2025). In deze paragraaf rapporteren wij over de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2025 en de prognose voor de tweede helft van 2025. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2025.

Toelichting prognose lasten en baten 2025

Op basis van de tot en met medio 2025 daadwerkelijk gerealiseerde lasten en baten inclusief de projectplanningen, is de resterende prognose voor 2025 bepaald. Op basis van deze analyse is het nodig om de jaarschijf 2025 aan te passen voor de gemeentelijke grondexploitaties.

Lasten

	Programma	Resultaat 1e	Prognose 2e	Peilstok	Afwijking t.o.v.
	Begroting 2025	helft 2025	helft 2025	prognose	begroting 2025
BRM/ WRM	45,3	8,8	24,2	33,0	-12,3
Verwerving	15,1	2,0	6,7	8,7	-6,4
VAT-kosten	7,9	2,6	4,1	6,7	-1,2
Plankosten	17,7	7,1	16,3	23,4	5,7
Bijdragen aan	4,5	0,1	1,0	1,1	-3,4
Rente	3,5	-	3,5	3,5	-
Overig	9,7	0,3	4,2	4,5	-5,2
Totaal lasten	103,7	20,9	60,0	80,9	-22,8

x € 1.000.000

Ten opzichte van de Programmabegroting 2025 zijn de totale lasten per saldo 22,8 miljoen euro lager. De belangrijkste afwijkingen lichten we hieronder toe:

- De afwijking BRM/WRM wordt o.a. verklaard door: Leidsche Rijn, Stationsgebied, Hart van De Meern, Merwede Deelgebied-4, Zuilense Vecht, Beurskwartier, Lombokplein
- De afwijking Verwerving wordt o.a. verklaard door: Beurskwartier, Hart van De Meern
- De afwijking VAT-kosten wordt o.a. verklaard door: Stationsgebied, Leidsche Rijn, Hart van De Meern, Merwede Deelgebied-4
- De afwijking Plankosten wordt o.a. verklaard door: Leidsche Rijn, Beurskwartier, Zuilense Vecht, Hart van De Meern
- De afwijking Bijdragen aan wordt o.a. verklaard door: Leidsche Rijn, Merwede OPG
- De afwijking Rente wordt o.a. verklaard door: Geen afwijkingen

- De afwijking Overig wordt o.a. verklaard door: Stationsgebied, Beurskwartier, Merwede OPG

Voor verdere toelichting zie onderdeel 4. *project specifieke toelichting per grondexploitatie*.

Baten

	Programma	Resultaat 1e	Prognose 2e	Peilstok	Afwijking t.o.v.
	Begroting 2025	half 2025	half 2025	prognose	begroting 2025
Woningbouw	55,2	21,2	27,5	48,7	-6,5
Niet-woningbouw	11,9	0,3	11,3	11,6	-0,3
Bijdrage derden	18,2	8,3	5,5	13,8	-4,4
Overig	0,6	0,9	0,4	1,3	0,7
Totaal Baten	85,9	30,7	44,7	75,4	-10,5

x € 1.000.000

Ten opzichte van de Programmabegroting 2025 zijn de verwachte baten voor de jaarschijf 2025 10,5 miljoen euro lager. Deze opbrengsten zijn verder in de tijd gefaseerd, waarmee wij ze alsnog denken te realiseren. De belangrijkste afwijkingen lichten we hieronder toe:

- De afwijking Woningbouw wordt o.a. verklaard door: Leidsche Rijn, Hart van De Meern
- De afwijking Niet-woningbouw wordt o.a. verklaard door: Hart van De Meern, Zuilense Vecht
- De afwijking Bijdrage derden wordt o.a. verklaard door: Merwede OPG
- De afwijking Overig wordt o.a. verklaard door: Beurskwartier

Voor verdere toelichting zie onderdeel 4. *project specifieke toelichting per grondexploitatie*.

2. Prognose Onderhanden Werk 2025

De post onderhanden werk bevat de boekwaarde van de lopende grondexploitaties. De boekwaarde is het saldo van alle geboekte lasten en baten. Een positieve stand van het saldo betekent meer geboekte lasten dan geboekte baten. Het saldo onderhanden werk wijzigt niet alleen door aanpassingen in de lasten en baten van de lopende grondexploitaties maar ook met bijvoorbeeld het afsluiten van deexploitaties en tussentijdse winstneming. De verwachte ontwikkeling van de stand van het onderhanden werk lichten wij toe in de bijlage Onderhanden Werk Grondexploitaties 2025.

3. Geprognosticeerd eindresultaat binnenstedelijke grondexploitaties

Wij verwachten op basis van de huidige (macro-)ontwikkelingen geen grote afwijking van het in het MPR 2025 gemelde geprognosticeerde resultaat voor de gemeentelijke grondexploitaties. De financiële gevolgen van de eerder vermelde verschuivingen in sommige grondexploitaties hebben geen effect op het eindresultaat van de grondexploitaties. Zie hierna voor de project specifieke toelichting.

4. Project specifieke toelichting per grondexploitatie

Beurskwartier

De stand van de grondexploitatie Beurskwartier zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. We verwachten wel dat een deel van de verwervingen vertraagt, evenals de uitvoering van (met name) het saneren en bouwrijp maken, waardoor een deel van de in 2025 begrote lasten doorschuift naar 2026. Onder de Overige Kosten zijn vooral kosten opgenomen die zijn gekoppeld aan de ontwikkeling van het vastgoed. Deze zullen ook niet in dit jaar gemaakt worden, maar doorschuiven naar 2026. Op de post plankosten wordt daarentegen een beperkte overschrijding op de jaarschijf verwacht. Op het geprognosticeerd eindresultaat van de grondexploitatie is het effect hiervan beperkt.

Eind 2024 heeft de Raad van State een tussenuitspraak gedaan over het bestemmingsplan. Daarin kreeg de gemeente de opdracht om enige zaken te repareren via een zgn. 'bestuurlijke lus'. Dat is inmiddels gedaan en een definitieve uitspraak wordt in de loop van dit jaar verwacht. Wanneer de Raad van State het bestemmingsplan goedkeurt is het onherroepelijk.

Inmiddels heeft de voorselectie voor het eerste bouwblok plaatsgevonden. In september volgt de selectiefase met een beperkt aantal partijen. Dan wordt eveneens gestart met de voorselectie voor de aanbesteding van het volgende bouwblok. Dit is conform planning. Wel onderzoeken we op dit moment welke vorm de op te richten gebiedsorganisatie voor Beurskwartier exact moet krijgen en onderzoeken we (tijdelijke) oplossingen voor netcongestie. Op korte termijn verwachten wij hier duidelijkheid over.

Stationsgebied

De stand van de grondexploitatie Stationsgebied zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. Ten opzichte van de Programmabegroting 2025 zijn de totale lasten 6,0 miljoen euro lager. Dit verschil wordt met name binnen het bouw- en woonrijp maken verwacht. Hierbij gaat het onder andere om kosten met betrekking tot het Stationsplein Oost (Moreelsehoek en Smakkelaarshoek) en het Jaarbeursplein. Deze lasten schuiven door naar 2026. Daarnaast verwachten wij dat de in 2025 geraamde lasten onvoorzien voor raakvlakrisico's voor een deel doorschuiven naar jaarsnede 2026. Meerjarig passen deze lasten binnen de geraamde budgetten. Verder wordt het verschil tussen de verantwoorde lasten in de eerste helft van 2025 en de prognose in de tweede helft in belangrijke mate verklaard doordat we de kosten voor het bouw- en woonrijp maken voor onder andere de projecten FAME, Sijpesteijn en Forum Noord, voornamelijk verwachten in de tweede helft van 2025.

Verder stellen wij voor om een beperkt deel van de scope van de grondexploitatie Stationsgebied over te hevelen naar de grondexploitatie Lombokplein en dit financieel-technisch te verwerken bij het MPR 2026. Het gaat om het deel in de grondexploitatie Stationsgebied wat grenst aan de Graadt van Roggenweg en Westplein. Met deze aanpassing ontstaat een meer natuurlijke en beheersbare grens tussen beide gebieden en kunnen de werkzaamheden efficiënt worden ingepast in andere werkzaamheden van de gebiedsontwikkeling Lombokplein.

Lombokplein

De stand van de grondexploitatie Lombokplein zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. Op dit moment is de planvorming voor de openbare ruimte in volle gang, waardoor het nog steeds mogelijk is om in de eerste helft van 2026, in opvolging van de voorbereidende werkzaamheden van het verleggen van de stadsverwarming, te starten met (grootschalige) herinrichtingswerkzaamheden. De werkzaamheden verlopen hiermee conform planning. In de tweede helft van 2025 is de geactualiseerde raming gereed, waarna wij toetsen of deze nog steeds binnen de kaders valt. Wij rapporteren hierover in het MPR 2026.

Zuilense Vecht

De stand van de grondexploitatie Zuilense Vecht zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. Het clubgebouw voor Elinkwijk is opgeleverd, de verhuizing van Elinkwijk naar het nieuwe clubgebouw is aanstaande. Zodra Elinkwijk is verhuisd worden de achtergebleven opstallen gesloopt en waar nodig gesaneerd (eind 2025). Als er zicht is op een datum voor start bouw van de woningen, wordt het terrein bouwrijp gemaakt. De tender voor de 21 vrijesectorwoningen aan het park hebben wij in de markt gezet en zit nu in de selectiefase. Met de wooncorporatie verwachten wij deze zomer nog de ontwikkelovereenkomst te tekenen, met daarin afspraken voor de realisatie van 100 huurwoningen waarvan 80 sociaal en 20 middenhuur.

Er zijn over het eerste half jaar van 2025 relatief veel plankosten gemaakt door de inzet op de tenders, de ontwikkelovereenkomst en het onderzoek naar een geschikte oplossing voor de energievoorziening. Een deel van de geraamde plankosten jaarschijf 2026 hebben wij naar voren gehaald. Per saldo is de verwachting dat wij binnen het meerjarig geraamde budget voor plankosten blijven en heeft dit geen invloed op het geprognosticeerd resultaat. Ongeveer de helft van de geraamde kosten voor 2025 voor het bouwrijp maken schuift door naar begin 2026, omdat wij het bouwrijp maken zo dicht mogelijk op de start bouw willen aansluiten.

Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma

De stand van de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. De verwachting is wel dat een deel van de voor 2025 begrote lasten doorschuift naar 2026, namelijk de investeringen in de rotonde en het geluidsscherm in Haarrijn. Daarnaast vervalt in Haarrijn mogelijk een aantal kavels langs de oever vanwege inpassing van natuur aldaar. Wij onderzoeken hoe in dat geval de daarmee gepaard gaande vermindering van opbrengsten opgevangen kan worden.

Momenteel wordt bij verschillende projecten tevens onderzoek gedaan naar mogelijkheden om met de gevolgen van netcongestie om te gaan. Afstemming met de netbedrijven is hierbij essentieel. Over de resultaten hiervan rapporteren wij in het MPR 2026.

Contractueel vastgelegde inkomsten in Leeuwesteyn schuiven mogelijk door naar 2026 omdat de vergunningverlening vertraagt.

Wij stellen voor om het deelcomplex Burgemeester Verderlaan 17-19 toe te voegen aan de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma. Hiermee ontstaat een samenhangende opgave van deze herontwikkeling met de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma. Het project betreft de herontwikkeling van de verouderde kantoorlocatie naar 65 sociale huurwoningen met een maatschappelijke plint. In het MPR 2025 is in de reserve betaalbaar wonen een bijdrage bestemd voor deze herontwikkeling, zodat nu een stedelijk wenselijke ontwikkeling plaats kan vinden.

Leidsche Rijn A2-zone

De stand van de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. De verwachting is wel dat een deel van de voor 2025 geraamde lasten doorschuift naar 2026, namelijk het bouwrijpmaken van Strijkviertel vanwege belemmering door Flora en Fauna en door vertraging bij de flexwoningen in Wetering-Zuid. Verder schuiven de in 2025 begrote kosten voor de realisatie van de fietsverbinding 24 Oktoberplein-Mobiliteitshub door naar 2027. De in 2025 geraamde opbrengst voor een kavel in Leidsche Rijn Centrum schuift vanwege publiekrechtelijke belemmeringen naar verwachting door naar 2026. De inkomsten op basis van de anterieure overeenkomst Groenewoud schuiven mogelijk door naar 2026 vanwege het ingestelde beroep tegen het bestemmingsplan.

Hart van De Meern

Er wordt gewerkt aan aanpassingen van het te ontwikkelen plan voor Hart van de Meern. Ten opzichte van het MPR 2025 zal de fasering van de kosten en de baten hierdoor enkele jaren opschuiven. Het aangepaste Stedenbouwkundig Programma van Eisen Hart van De Meern Zuidoost kwadrant hebben wij vrijgegeven voor inspraak. Door de voorgestelde aanpassingen aan het plan wijzigt het geprognosticeerd resultaat van de grondexploitatie: de programmawijziging leidt tot lagere grondopbrengsten. Hiertegenover staat een bijdrage vanuit de reserve betaalbaar wonen (3e tranche) en verkoop van eigen vastgoed. Besluitvorming over het SPvE wordt in de raad verwacht in Q1 2026.

Kern/Centrumplan Vleuten

De stand van de grondexploitatie Kern/Centrumplan Vleuten zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. Het project is nagenoeg afgerond. Momenteel wordt een project voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap voorbereid. De uitgifte wordt in 2026 verwacht. Daarnaast wordt in 2026 een zelfbouwkavel uitgegeven. De verwachting is dat de grondexploitatie zich neutraal ontwikkelt.

BEFU

De stand van de grondexploitatie BEFU zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. Op het BEFU-terrein zijn eind vorig jaar 135 tijdelijke woningen opgeleverd en verhuurd door de woningcorporatie. Het woonrijp maken is medio dit jaar afgerond. We verwachten voor de jaarschijf 2025 geen grote verschuivingen in de kosten en opbrengsten en dus ook niet in het geprognosticeerd eindresultaat van de grondexploitatie BEFU.

Isotopenweg

De stand van de grondexploitatie Isotopenweg zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. We constateren momenteel geen wijzigingen en de vastgestelde grondexploitatie geeft daarmee een actueel beeld.

Oudenrijn West

De stand van de grondexploitatie Oudenrijn West zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. Wel kan de grondexploitatie onder druk komen te staan bij de uitgifte van de laatste kavel Beefland. Op deze kavel bevindt zich een hoofdtracé van kabels. Wij doen onderzoek naar de gevolgen hiervan. Daarnaast wordt aanvullend archeologisch onderzoek uitgevoerd met mogelijke risico's voor de uitgifte van dit kavel. Bij het MPR 2026 doen wij een voorstel om eventuele negatieve uitkomsten van de onderzoeken op te vangen.

Gebiedsontwikkeling Merwedekanaalzone

De ontwikkeling van de Merwedekanaalzone bestaat uit de ontwikkeling van deelgebied 4, 5 en 6. Deze gebieden kennen elk een eigen financiële dynamiek. Daarnaast zijn er overkoepelende financiële stromen op het niveau van de Merwedekanaalzone als totaal ten behoeve van de deelgebieden. Dit is in samenhang beschreven in het financieel kader Merwedekanaalzone. In het MPR 2025 hebben we de geactualiseerde stand van het financieel kader gepresenteerd. In deze paragraaf gaan we in op de actuele stand van de grondexploitaties van deelgebied 4 en 5. Daarnaast gaan we in op de actuele ontwikkelingen en risico's. Over de Merwedekanaalzone deelgebied 5 rapporteren wij ook in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten. In het najaar bieden wij de voortgangsrapportage Merwede fase 1 aan de raad aan.

Merwedekanaalzone: actief grondbeleid

Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein

De stand van de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 4 zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. De aanleg van de VRI voor de ontsluiting van het plangebied schuift door naar 2026, waardoor een deel van de geraamde kosten in jaarschijf 2025 voor planontwikkeling, VAT en woonrijp doorschuiven naar 2026. In 2025 zijn saneringskosten gemaakt die gepland waren voor 2027. Er zijn enkele mijlpalen geweest, waaronder de oplevering van 3 bouwblokken met openbare ruimte (inclusief aansluiting met Villa Jongerius en een deel van het defensiepark). Verder zal het terrein rondom de warmtebuffer van Eneco eind 2025 worden aangelegd. Verdere voortgang zien we bij de 1e paal Toren 1 (begin 2025, mede dankzij 4e Tranche Utrechtse Aanpak). Ook wordt verder gewerkt aan de planvorming en het aanvragen van omgevingsvergunningen voor Toren 2, blok 4 en blok 6.

Merwedekanaalzone deelgebied 5 Merwede: OPG en Busstalling

De stand van de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 5 Merwede zoals gepresenteerd in het MPR 2025 is nog actueel. We zien wel dat de in jaarschijf 2025 begrote gemeentelijke bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen verschuift naar 2026, omdat deze is gekoppeld aan de uitgifte van Blok 3. Daarnaast schuift een deel van de in jaarschijf 2025 geraamde bijdrage aan het mobiliteitsconcept door naar latere jaren. Bij de actualisatie van de grondexploitatie bij het MPR 2026 stemmen we de fasering hiervan af op de meerjarenbegroting van het mobiliteitsbedrijf, de betaalschema's van parkeergarages en de bouw van het bezoekers-fietsparkeren. We zien een aantal ontwikkelingen die het resultaat van de grondexploitatie onder druk zetten, zoals de mogelijk lagere grondopbrengsten als gevolg van hogere bouwkosten en toenemende kosten vanwege duurdere verwervingen c.q. inpassingen. Sinds het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden op 11 december 2024, is gestart met de bouw van Blok 12 (maart 2025) van fase 1. We verwachten ook dat de blokken 1a, 2a, 4, 8, 9 en 13 starten in 2025. De gebouwen van de Alchemist zijn opgeleverd en we werken verder aan het door ons gekozen scenario voor de gebouwen K en A (behoud respectievelijk sloop). We vangen de kosten en de gemiste huuropbrengsten op in de grondexploitatie (reeds voorzien bij het MPR). Momenteel wordt op en rond het OPG-terrein overlast ervaren. Wij zoeken momenteel naar oplossingen om dit aan te pakken.

Met betrekking tot fase 2 zetten we stappen om te komen tot besluitvorming. We starten nu met het monitoren en evalueren van fase 1 om de aanwezige kennis en ervaring te benutten. Voor de ontwikkeling van fase 2 is het Stedenbouwkundig Plan uit 2021 het uitgangspunt. We gebruiken de geleerde lessen uit fase 1 en de actualisatie van de onderzoeken voor het opstellen van een Nota van Uitgangspunten voor fase 2. De Nota van Uitgangspunten voor fase 2 bieden wij in het najaar ter besluitvorming aan. Te zijner tijd vragen we de gemeenteraad om de benodigde wijziging van het Omgevingsplan vast te stellen.

Merwedekanaalzone deelgebied 6

In september 2022 heeft de gemeenteraad de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) op de oostkant van deelgebied 6 gevestigd. Dit voorkeursrecht is van belang om regie te kunnen blijven voeren op de transformatie ambities in dit gebied. Het vestigen van het voorkeursrecht heeft per medio 2025 geleid tot 3 aankopen. Op 17 juli 2025 heeft de gemeenteraad het Omgevingsplan voor fase 1 van deelgebied 6 vastgesteld. Hiermee behoudt de gemeente Utrecht het voorkeursrecht. Bij het Omgevingsplan hebben wij ook een voorstel voorgelegd voor het vrijgeven van een aanvullend voorbereidingskrediet voor o.a. het opstellen van beleidsregels en het beeldkwaliteitsplan.

Merwedekanaalzone: faciliterend grondbeleid

Bouw- en woonrijpmaken Merwede

De gemeente is op verschillende plekken begonnen met het bouwrijpmaken. De ontvangsten van de bijdragen van de marktpartijen voor deze kosten lopen op schema. De kostenraming bij het VO-IP liet zien dat deze past binnen de beschikbare dekking binnen het financieel kader (bijdragen bouw- en woonrijp maken van de marktpartijen en de gemeente (onderdeel grondexploitatie)). We werken aan een DO inrichtingsplan voor de openbare ruimte van fase 1. Richting het MPR 2026 actualiseren we de ramingen voor de openbare ruimte op basis van het DO-IP, waarbij we ook de fasering van de werkzaamheden en tijdelijke maatregelen nader beschouwen. Bij het bouwrijpmaken zien we een toenemend risico op vertragingen als gevolg van noodzakelijke werkzaamheden in de ondergrond, zoals archeologie en kabels en leidingen.

Bovenwijkse voorzieningen Merwede

Bij de ontwikkeling van Merwede hoort een pakket aan bovenwijkse voorzieningen. Deze investeringen worden deels door de ontwikkelende (private) partijen (markt en gemeente) bekostigd in de vorm van bijdragen bovenwijks (betalingen lopen op schema) en deels door de gemeente vanuit haar publieke rol. Binnen het pakket aan maatregelen zijn er voor- en nadelen die vooralsnog passen binnen het totaal aan dekkingsmiddelen. We hebben in 2020 een subsidie ontvangen voor de eerste fase van Merwede op basis van het Besluit Woningbouwimpuls 2020. De realisatie van een deel van de bovenwijkse voorzieningen is gekoppeld aan de oplevering van het eerste cluster van woningen. De planning van de realisatie van de bovenwijkse voorzieningen en eerste oplevering zijn nog altijd passend.

In 2025 af te sluiten grondexploitaties

Wij verwachten in 2025 geen grondexploitaties af te sluiten.

In 2025 geopende en te openen grondexploitaties

Wij verwachten in 2025 aan de raad een voorstel voor te leggen tot het openen van een grondexploitatie voor Overvecht Centrum fase 1 en 2 behorende bij de vaststelling van het Masterplan Overvecht Centrum.

Daarnaast werken wij aan een grondexploitatie voor Galgenwaard. Naar verwachting zal deze na de jaarwisseling ter vaststelling aan de Raad worden aangeboden. Tevens verwachten wij in 2026 een grondexploitatie ten behoeve van de ontwikkeling Merwedekanaalzone Deelgebied 6 Fase 1 aan de raad te kunnen voorleggen.

5. Risicoparaagraaf gemeentelijke grondexploitaties

Conform de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen actualiseren en beoordelen wij twee keer per jaar de risicoanalyse. De risicoanalyse is opgedeeld in generieke risico's en project specifieke risico's. De geïnventariseerde generieke risico's hebben zich niet voorgedaan en leiden daarmee niet tot een financieel effect op de grondexploitaties. De in het MPR 2025 geïnventariseerde risico's blijven actueel voor het komende half jaar. Ook zijn de project specifieke risico's geactualiseerd. Deze risico's blijven ongewijzigd ten opzichte van het in het MPR 2025 vastgestelde risicoprofiel. Risico's op projectvertraging vanwege de problematiek rondom netcongestie (inclusief het effect op de plankosten) zijn nog steeds actueel.

Reserve Grondexploitatie

In het MPR rapporteren wij jaarlijks over de stand van de reserve grondexploitaties. Binnen deze reserve is financiële ruimte bestemd voor plankosten in de voorbereidingsfase van actief en faciliterend grondbeleid. Deze ruimte is op dit moment volledig bestemd als achtervang voor lopende planvoorbereiding. In deze peilstok stellen wij voor een alternatieve dekking te bestemmen als achtervang voor het opvangen van plankosten (zie hierna kredietaanvraag Einsteindreef). Bij het MPR 2026 leggen wij een voorstel voor om deze reservering voor achtervang financieel-technisch over te hevelen naar de reserve grondexploitatie.

Kredietaanvraag Einsteindreef

Aanleiding

De eigenaar en initiatiefnemer van het kantoorpand Einsteindreef 101-139 heeft de gemeente verzocht mee te werken aan een transformatie van dit kantoorpand naar de functie Wonen, met werken in de plint/op de begane grond. Het pand heeft circa 10 jaar een tijdelijke woonfunctie gehad, afwijkend van de vigerende bestemming. Dit kan niet meer worden verlengd. Daarom heeft de initiatiefnemer verzocht of het pand een permanente woonbestemming kan krijgen. Hiervoor is

inmiddels een concept-bouwenvelop gereed. Eind 2025 wordt de bouwenvelop vastgesteld door het college.

Het initiatief bestaat uit twee onderdelen:

Perceel B: het transformeren en het optoppen van het noordelijke deel van het gebouw (circa 2/3^e-deel), hierin zijn reeds circa 107 tijdelijke woningen gerealiseerd. Deze tijdelijke woningen blijven deels gehandhaafd en er worden nieuwe woningen gebouwd. Daarnaast is in de plint ruimte voor werken en (maatschappelijke) voorzieningen en inpandig fietsparkeren.

Perceel A: het slopen van het zuidelijke deel van het gebouw (ca. 1/3^e-deel), en op deze plek realiseren van nieuwbouw van woningen, met werken en (maatschappelijke) voorzieningen in de plint en inpandige parkeervoorzieningen.

De initiatiefnemer ziet af van de sloop-nieuwbouw en wil perceel A overdragen aan de gemeente (het betreft een voortdurend erfpachtrecht met aflopende canon). De gemeente heeft een financiële analyse uitgevoerd van de sloop-nieuwbouw en geconcludeerd dat deze ontwikkeling financieel haalbaar is. De gemeente is bereid om perceel A over te nemen van de initiatiefnemer en de nieuwbouw zelf te realiseren via een tender.

In de reserve grondexploitatie zijn middelen bestemd die tot aan het openen van de grondexploitatie als achtervang voor de gemaakte (plan)kosten kunnen dienen. De middelen in deze reserve zijn volledig bestemd. In deze peilstok stellen wij voor om de reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten, onderdeel knelpuntenvoorziening, als achtervang in te zetten. Dit onderdeel is nog niet volledig bestemd.

Voorstel

Wij stellen voor om een voorbereidingskrediet van 200.000 euro beschikbaar te stellen voor het maken van een omgevingsplanwijziging en het opstarten van de tender voor herontwikkeling van de locatie (perceel A) aan de Einsteindreef 101-139 en hiervoor de reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten (onderdeel knelpuntenvoorziening) als achtervang te bestemmen. Deze kredietaanvraag is opgenomen in hoofdstuk 2.7 Bijstellen investeringskredieten.

Kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen

Tweemaal per jaar rapporteren wij over het verloop van de reserve én voorziening Bovenwijkse voorzieningen casco van de stad. De bijdrages voor bovenwijkse voorzieningen vanuit gemeentelijke grondexploitaties worden gestort in de reserve grondexploitaties. De bijdrages vanuit private ontwikkelaars worden gestort in de voorziening bovenwijkse voorzieningen. Op dit moment zijn in lijn met onze verwachting nog geen bijdrages ontvangen. Sinds 1 januari 2024 maken wij wel afspraken met initiatiefnemers over bijdrages aan bovenwijkse voorzieningen casco van de stad. Wij informeren bij het MPR 2026 over het verdere verloop van deze reserve en voorziening. We verwachten vanaf 2026 de eerste bijdrages te kunnen ontvangen.

Afgewogen actief grondbeleid

In 2024 is de nieuwe Beleidsnota Grondbeleid 2024 door de raad vastgesteld. Bij het MPR en in de Peilstok rapporteren wij welke resultaten zijn bereikt met het afgewogen actief inzetten van ons grondbeleid instrumentarium:

Wij hebben als gevolg van het reeds gevestigde voorkeursrecht op Deelgebied 6 Merwedekanaalkzone een anticiperende verwerving kunnen doen:

- Vliegend Hertlaan 4-8

In 2023 en in 2024 heeft de gemeente reeds 2 percelen onder het gevestigde voorkeursrecht in Deelgebied 6 aangekocht. Met bovengenoemde aankoop aan de Vliegend Hertlaan 4-8 heeft de gemeente nu circa 40% van de grond in volledig eigendom.

Wij hebben een anticiperende verwerving gedaan van:
Een perceel ter hoogte van Rijndijk 23-27

6.3 Actualisatie reserve Ruimtelijke ontwikkelprojecten

In dit hoofdstuk rapporteren we over de afwijkingen in de programmering van de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (voorheen Investeringsimpuls RSU) op het lopende jaar. Op 1 januari 2025 bedroeg de stand van de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten 34,4 miljoen euro. Op basis van de programmering (geheime bijlage bij het MPR 2025) zijn de uitgaven verdeeld over jaarschijven. In onderstaande tabel stellen wij op basis van de inzichten medio 2025 de geplande besteding in de jaarschijf 2025 bij. De afwijkingen ten opzichte van het MPR 2025 lichten we toe.

Onderdeel programmering	Geplande besteding 2025	Bijgestelde geplande besteding 2025	Afwijking
Bijdrage aan gebieds- en vastgoedontwikkeling	3,7	3,5	-0,2
Kwaliteit van de openbare ruimte	5,2	4,8	-0,4
Ruimte voor Initiatief	0,4	0,4	0
Risicovoorziening kostenverhaal	0,2	0,2	0
Knelpuntenvoorziening	0,6	0,6	0
Verlaging begrote kasritme 25% (zie toelichting)	-2,5	-2,4	0,1
Totaal	7,6	7,1	-0,5

In 2025 verwachten we 0,6 miljoen euro minder uit te geven aan bijdragen aan gebieds- en vastgoedontwikkeling en kwaliteit van de openbare ruimte:

- Op diverse projecten zijn faseringsverschillen: in 2025 geraamde kosten schuiven door naar 2026 of in 2026 geplande kosten worden al in 2025 gemaakt. Per saldo neemt de besteding 2025 hierdoor af met 0,6 miljoen euro.
- Voor 2025 houden we opnieuw rekening met een verlaging van het begrote kasritme met 25%. De begroting van de projecten uit de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten wordt opgesteld op basis van de actuele uitvoeringsplanning. De ervaring leert dat de werkelijke besteding jaarlijks lager is dan begroot. Op basis van deze ervaring verlagen we het begrote kasritme jaarlijks met 25%. Begroting en realisatie brengen we hiermee dichterbij elkaar en de voorspellende waarde van de begroting neemt toe. De verwachte onderbesteding in een jaar schuift door naar de uitvoeringsplanning voor het volgende jaar. Door de verlaging van de geplande besteding van 0,6 miljoen euro vermindert de verlaging van het begrote kasritme met 0,1 miljoen euro.

6.4 Actualisatie reservering betaalbaar wonen

Reserve betaalbaar wonen

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van het gepresenteerde beeld in het MPR 2025.

6.5 Voortgang woningbouw 100+

Bijlage voortgang woningbouwprojecten 100+ MPR 2025

In de voortgang woningbouwprojecten 100+ lijst houden we de voortgang van de woningbouwprojecten met meer dan 100 woningen bij. In algemene zin zien we dat de marktomstandigheden en de netcongestie een risico vormen op vertraging in projecten.

Bijlage MPR 2025 Voortgang woningbouwprojecten 100+					Peilstok 2022	MPR 2023	Peilstok 2023		MPR 2024		Peilstok 2024		MPR2025		Peilstok 2025			Lopende bezwaar- of beroepsprocedure
					peildatum 1-7-2022	peildatum 1-2-2023	peildatum 1-7-2023		peildatum 1-2-2024		peildatum 1-7-2024		peildatum 1-2-2025		peildatum 1-7-2025			
Gebied	Projectnaam	Ontwikkelaar	Fase	Aantal woningen	start bouw	start bouw	start bouw	oplevering	start bouw	oplevering	start bouw	oplevering	start bouw	oplevering	start bouw	oplevering	Toelichting van de vertraging	
Centrum	Kruisvaartkade	MRP/Danube	Voorbereiding	565	2023	2023	2024	2027	2025	2028/2029	2025	2028/2029	2025	2030	2025	2030	Beroepen zijn recent ingetrokken	Nee
Centrum, stationsgebied	Beurskwartier 1	Gemeente	Ontwerp	2.500	2024	2024	2025	2032	2027	2034	2027	2034	2027	2034	2027	2034		Ja
Centrum, stationsgebied	Amrath Galaxy Tower (hotel + woningen)	Amrâth	Uitvoering	317	2018	2018	2018	Nb	2018	Nb	2018	Nb	2018	Nb	2018	Nb	De bouw heeft geruime tijd stilgelegen door een financieel-juridisch conflict tussen opdrachtgever De Lelie Vastgoed (DLV) en bouwverder Ballast Nedam (BN). De bouwvoorbereidingen worden opgestart en in de komende periode wordt bekeken wat er nodig is om de bouw te voltooien en hoe lang dit gaat duren.	nee

Centrum, stationsgebied	Lombokplein	Gemeente	Ontwerp	360	2024	2024	2024	2031	2025	2031	2025	2031	2028	Vanaf 2031	2028	Vanaf 2031	Het project start in 2025 met de herstructurering van de openbare ruimte. De start bouw van de woningbouw kan pas plaatsvinden als de weg is verlegd. De data die in de voorgaande jaren is opgenomen was de start van het project en niet van de woningbouw. De geplande start van de woningbouw is 2028.	nee
Centrum, stationsgebied	Smakkelaarspark	Lingotto	Uitvoering	167	2020	2020	2020	2026	2020	2027	2020	2027	2024	2028	2024	2028	In 2024 is gestart met de bouw van woningen. De aanleg van de tram overkluizing is in 2020 gestart. Door marktomstandigheden heeft dit project vertraging opgelopen.	nee
Centrum, stationsgebied	Jaarbeursterrein		Initiatief	1000									2031	2040	2031	2040		nee
Centrum, stationsgebied	Hojel I CD Graadt van Roggenweg	Athora	Definitie	645									2030	2033	2030	2033		nee
Centrum, stationsgebied	Rabo/Matserterriden	Rabobank	Ontwerp	145	2026	2026	2027	2028	2026	2028	2026	2028	2027	2028	2027	2028	Start bouw is vertraagd, er is meer tijd nodig vanwege afstemming tussen Matserterriden en Ondaatje.	nee

																	De oplevering staat nog wel op eind 2028 gepland.	
Leidsche Rijn	Groenewoud	Loostad	Ontwerp	1.500	2025	2025	2025	2035	2025	2035	2025	2035	2026	2036	2027	2037	Project vertraagd vanwege beroepsprocedure tegen bestemmingsplan Groenewoud en (procedure rondom) benodigde ontheffing hazen	Ja
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Noord Hoogbouwkavel	BPD, Stadswaarde, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI)	Ontwerp	1.015	2024	2024	2025	2031	2026	2031	2026	2031	2027	2032	2027	2032	Op dit moment wordt gewerkt aan het Voorlopig Ontwerp.	Nee
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok G11 + G12	Wonam, Mitros	Uitvoering	264	2023	2024	2024	2027	2024	2027	2024	2027	2024	2027	2024	2027	In aanbouw	Nee
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok F12	Heijmans	Uitvoering	163	2022	2023	2024	2027	2025	2028	2025	2028	2025	2028	2025	2028	In aanbouw	Nee
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok I5	SBB	Voorbereiding	144	2023	2024	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	2026	2028	Aanvraag omgevingsvergunning is ingediend. Kans is reëel dat project vertraagd door mogelijke bezwaren op vergunningverlening.	Nee
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok:	Vorm	Uitvoering	139	2023	2023	2023	2026	2023	2026	2023	2026	2023	2026	2023	2025	Bouwblok G13, F11a en G15a worden in 2025 opgeleverd.	Nee

	G13, F11a en G15a																	
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost, bouwblok E9	Cazas	Uitvoering	247	2023	2023	2023	2026	2023	2026	2023	2026	2023	2026	2023	2026	In aanbouw	Nee
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok D4	ASR / Vesteda	Voorbereiding	187	2022	2024	2024	2027	2025	2028	2025	2028	2027	2029	2027	2029	Er loopt een bezwaarprocedure tegen de vergunning.	Ja
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok E4	ASR / Vesteda	Voorbereiding	184	2022	2024	2024	2027	2025	2028	2025	2028	2027	2029	2027	2029	Er loopt een bezwaarprocedure tegen de vergunning.	Ja
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok E5	Dura Vermeer / Bo-ex	Uitvoering	152	2023	2023	2023	2026	2023	2026	2023	2026	2023	2026	2023	2026	In aanbouw	Nee
Leidsche Rijn	Terwijde bouwveld E, winkelcentrum (locatie huidige tijdelijke school)	Bo-Ex, Habion	Ontwerp	160	2023	2024	2024	2026	2024	2026	2025	2027	2026	2028	2026	2028	Vertraging door wisseling van corporatie en weer terug. Deel van de procedure moet opnieuw + aannemersselectie.	Nee
Leidsche Rijn	Papendorp	ntb	Ontwerp	2.000	2025	2026	2026	2036	2025	2035	2027	2037	2027	2037	2027	2037	Er loopt een beroepsprocedure tegen bestemmingsplan Papendorp	Ja
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1	Gemeente, ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	4.250	2023	2023	2024	2031	2024	2031	2024	2031	2025	2031	2025	2031	Eind 2024 is het bestemmingsplan (na vertraging in de procedure bij de Raad van State) onherroepelijk geworden en is er een oplossing voor netcongestie gevonden door ondertekening van een	Nee

																	zogenaamd groepscontact. Begin maart jl. is gestart met de bouw van het eerste bouwblok.	
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 2	Gemeente, ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	1.750	n.v.t.	2028	2028	2033	2028	2033	2028	2033	2029	2033	2031	2035	Er wordt gewerkt aan een Nota van Uitgangspunten voor fase 2. Daarna wordt het omgevingsplan opgesteld. Merwede fase 2 start in 2031. Reden van doorschuiven is dat a) voorbereiding omgevingsplan wordt opgepakt nadat NvU is vastgesteld en b) dat selectie van ontwikkelaars plaatsvindt nadat 1° cluster fase 1 wordt opgeleverd (inc monitoring parkeren en mobiliteit gereed).	Nee
Merwedekanaalzone	Merwedekanaalzone deelgebied 4: voormalig Defensieterrein	BPD / Woonin	Uitvoering	950	2020	2020	2020	2028	2020	2029	2020	2029	2020	2029	2020	2029		Nee
Noordoost	Köglaan 26/Manegelaan	Explorius Vastgoedontwikkeling i.s.m. Woonin en SGW.nl	Ontwerp	193	2024	2024	2024	2026	2025	2026	2025	2027	2025	2028	2026	2028	Het opstellen van de wijziging omgevingsplan kost meer tijd dan gepland, daarom is de start bouw verplaatst van eind 2025	Nee

																	naar begin 2026, mits er geen beroep bij de Raad van State wordt aangetekend.	
Noordoost	Nieuw Buurland (Lauwerecht: complex 2 en 4)	Woonin	Uitvoering	285	2023	2024	2024	2026	2024	2026	2025	2026	2025	2027	2025	2027		Nee
Noordwest	2e Daalsedijk Wisselspoor, deelgebied 2-4	Synchroon	Uitvoering	1.021	2023	2023	2023	2030	2023	2030	2023	2030	2023	2030	2023	2030	Deelgebied 2 t/m 4 telt 1.021 woningen. Deelgebied 4 telt circa 535 woningen. Start bouw is 2023– oplevering eerste woningen eind 2025 met doorloop in 2026. De resterende deelgebieden (2 en 3) bestaan uit circa 480 woningen.	Nee
Noordwest	Omloop/Laan van Chartroise	Woonin	Uitvoering	285	2022	2022	2022	2025	2022	2025	2022	2026	2022	2026	2022	2026	Woonblok 1, 2A, 3 en 4 opgeleverd en bewoond. Woonblok 2B (12 grondgebondenwoningen start bouw februari 2026, oplevering augustus 2026. Daarna herinrichting openbare ruimte. Oplevering openbare ruimte eind 2026.	Nee
Noordwest	Sportpark Zuillense Vecht	Gemeente Utrecht	Ontwerp	300	2024	2025	2025	2028	2026	2029	2026	2029	2026	2029	2026	2029	Het risico op vertraging door Stikstof en netcongestie zijn opgelost en zorgen niet langer voor vertraging.	Nee

Noordwest	Van Heukelomlaan	Woonin	Definitie	190	2025	2025	2025	2027	2025	2027	2025	2027	2025	2027	2026	2028	De wijziging van het Omgevingsplan is vertraagd	Nee
Noordwest	Zwanenvechtlaan	Woonin	Ontwerp	400	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2028	2030	2028	2030		Nee
Oost	De Kwekerij (KPN Campus) 4 (ontwerp)	SSH/Jebber	Ontwerp	470	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2026	2028	2027	2029	2027	2029	2027	2029		Nee
Oost	Gebiedsontwikkeling Galgenwaard	Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Herculestoren C.V. en gemeente Utrecht	Definitie	1.000	2025	2025	2025	2030	2026	2031	2026	2031	2027	2033	2027	2033		Nee
Oost	Herontwikkeling Pieter Baan Centrum	Loostad	Ontwerp	118	2024	2024	2024	2025	2026	2027	2026	2028	2027	2029	2027	2029		Nee
Overvecht	Ivoordreef	Bo-Ex, Amvest en ERA Contour	Definitie	307	2023	2023	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	2025	2027		Nee
Overvecht	Einsteindreef 101-139	City Pads	Definitie	197									2026	2028	2026	2029		Nee
Overvecht	Gebiedsontwikkeling Centrum Overvecht	Gemeente Utrecht i.s.m. marktpartijen	Definitie	2.000	2027	2027	2028	2036	2028	2036	2028	2036	2029	2039	2029	2039		Nee
Overvecht	P&R Overvecht	ntb	Definitie												n.t.b.	n.t.b.	Nader te bepalen, er wordt een tender opgestart, nadere project informatie volgt.	Nee
USP/Rijnsweerd	Archimedeslaan 16	KWP	Definitie	1.539	n.t.b.	2025	2026	2030	2026	2030	2026	2030	2028	2031	2028	2031		Nee

USP/Rijns weerd	High Five	SSH	Uitvoering	921	2023	2023	2023	2026	2023	2026	2023	2026	2023	2025	2023	2026		Nee
Vleuten-De Meern	Haarrijn	ntb	Ontwerp	683	2023	2024	2024	2030	2024	2030	2025	2031	2026	2032	2026	2032	Planvoorbereiding inclusief uitwerking en contractvorming, detaillering en constructieve doorrekeningen van (grotendeels) houten woningen kost meer tijd dan traditioneel bouwen.	Nee
Vleuten-De Meern	Kloosterweide - Hindersteinlaan	Kloosterweide B.V.	Definitie	176	2023	2024	2025/ 2026	2030	2025/ 2026	2030	2026	2030	2027	2031	2027	2031		Nee
West	Cartesiusdriehoek, fase 2-6	MRP / Ballast Nedam	Voorbereiding/ ontwerp	2.550	2023	2023	2023	2029	2023	2030	2023	2031	2023	2031	2023	2031	De Ontwikkelaar bouwt op dit moment aan drie bouwblokken die in 2026 worden opgeleverd. Daarnaast worden in 2025 naar verwachting voor twee andere bouwblokken een vergunning aangevraagd. De huidige marktomstandigheden hebben voornamelijk invloed op de koopwoningen die in deze fase worden gerealiseerd. De ontwikkelaar merkt dat de markt, vooral voor het hogere segment, ingewikkelder is	Nee

																	geworden. De deelgebieden bestaan echter ook deels uit vrijesector huur (contracten met belegger reeds gesloten) en sociale huur, waarin de marktomstandigheden minder effect hebben. In de afgelopen maanden is een aantal contracten met beleggers gesloten waardoor de financiële zekerheid voor de ontwikkelaar is vergroot.	
West	Thomas a Kempisplantsoen	Mitros/Portaal	Uitvoering	349	2024	2024	2025	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	2025	2027		Nee
West	Ravellaan Noord	De Waal	Definitie	400	2024	2025	2025	2028	2026	2029	2026	2029	2027	2029	2027	2030	Op dit moment lopen gesprekken tussen de initiatiefnemer en de gemeente over een haalbaar en betaalbaar plan. Parallel daaraan zitten we in een proces van de prijsvaststelling als onderdeel van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten. Dit draagt bij aan de vertraging. Er wordt toegewerkt naar een SPvE danwel uitoefening van de WVG.	Nee

Zuid	Brennerbaan 106	Portaal	Definitie	200	2025	2025	2025	2028	2026	2028	2026	2028	2027	2029	2027	2029		Nee
Zuid	Briljantlaan 11 - 15	VORM Ontwikkeling bv en DVP Planontwikkeling bv	Definitie	155							2030	2032	2027	2029	2027	2029		Nee
Zuidwest	Livingstonelaan 609	Slokker Vastgoed BV en Synchron	Ontwerp	569	2024	2024	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	2026	2028	De onderhandelingen tussen de ontwikkelaar en afnemer van de studentenwoningen hebben langer geduurd dan voorzien.	Nee
Zuidwest	Krachtstation en wisselstrook herontwikkeling	Krachtstation Beheer B.V.	Definitie	640	2024	2025	2025	2029	2025	2029	2026	2029	2026	2029	2027	2030	Het komen tot een financieel haalbare ontwikkeling neemt meer tijd in beslag dan voorzien.	Nee
Zuidwest	Reitdiepstraat	Bo-Ex	Ontwerp	154	2023	2024	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	2026	2028	Het proces om te komen tot een getekende anterieure overeenkomst is vertraagd o.a. als gevolg van het plan van het kabinet om de huren voor sociale huurwoningen te bevriezen.	Nee
Zuidwest	Veilingstraat 10	Ten Brinke Vastgoedontwikkeling	Ontwerp	105	2023	2024	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	2026	2028	Vertraging als gevolg van beroep tegen het bestemmingsplan.	Ja
Zuidwest	Marco Pololaan 111-117	MPL Real Estate b.v.	Ontwerp	240	2023	2024	2024	2026	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2026	2028	Het bestemmingsplan is onherroepelijk. Vertraging is het gevolg van het vinden	Nee

																	van een belegger die de woningen afneemt.	
Zuidwest	Lomanlaan 103-105 'De Zusters'	Woonin	Uitvoering	215	2023	2023	2023	2025	2024	2026	2024	2026	2024	2026	2024	2026		Nee
Zuidwest	Beneluxlaan 901	Huys te Voorn	Uitvoering	200	2023	2023	2023	2025	2023	2025	2023	2025	2023	2025	2023	2025		Nee
Zuidwest	J.C. Maylaan	Bo-Ex, Dura Vermeer en MPL Real Estate	Definitie	ntb	n.v.t.	n.v.t.	2026	2028	2027	2029	2027	2029	2027	2029	2028	2030	Het komen tot een financieel haalbare ontwikkeling neemt meer tijd in beslag dan voorzien.	Nee
Zuidwest	Winkelcentrum Nova	Urban Interest	Definitie	425	n.v.t.	n.v.t.	2026	2028	2027	2029	2027	2029	2027	2029	2027	2030	Het komen tot overeenstemming over een gezondheidscentrum in het winkelcentrum heeft tijd gekost. Inmiddels zijn de afspraken gemaakt en is gestart met de NvU.	Nee

Bijlage 1. Planning uitvoering coalitieakkoord

We geven in de Tweede bestuursrapportage 2025 op hoofdlijnen inzicht in de planning voor het uitvoeren van het coalitieakkoord voor de periode tot 2027, voor zover die planning nu bekend is. We beschrijven globaal de belangrijkste mijlpalen en in welk jaar en kwartaal we verwachten deze mijlpalen aan de Raad aan te bieden. We hanteren daarvoor de indeling van het coalitieakkoord, voor herkenbaarheid en aansluitend op de vraag vanuit de Raad.

Dit overzicht is niet uitputtend en geen opsomming van alles wat we doen. Het bevat alleen de grootste zaken die volgen uit de ambities die in het coalitieakkoord expliciet beschreven zijn en de ontwikkelingen per beleidsterrein. De mijlpalen die reeds zijn behaald in Q1 en Q2 2025 maken geen onderdeel meer uit van dit overzicht.

Onderdeel		Huidige planning	Oorspronkelijke planning
Contact maakt de stad			
Eerste evaluatie beleidsnota Samen stad maken		Q1 2026	Geen
Raadsbrief initiatievenfonds		Jaarlijks	Jaarlijks
1. We maken ons hard voor kansengelijkheid			
1.1 Wijk- en buurtaanpak	Raadsbrief voortgang uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken	Jaarlijks	Jaarlijks vanaf 2025
	Voortgang Samen voor Overvecht	Jaarlijks	Jaarlijks
1.3 Arbeidsmarkt	Nieuwe subsidieregeling Werk naar Werk (opvolger fonds Mismatch)	Q2 2026	2023
1.8 Jeugd	Raadsbrief Uitgangspuntennotitie jongerenwerk	Q1 2026	2025
2. We pakken de woningnood aan			
2.2 Gebiedsontwikkeling	Monitoring versnelling UPP en aanbevelingen verkenner voor samenwerking markt-gemeente	2025	2025
2.3 Bereikbaarheid	Uitvoeringsplan Klimaatneutrale mobiliteit	Q4 2025	Q4 2023
	Plan van Aanpak Voetgangersnetwerk	Q1 2026	2023
	Besluit over de eerste onderdelen van het OV-wiel met spaken (MIRT-verkenning OV en wonen)	Q4 2025	2024
3. We gaan de klimaatcrisis tegen			
3.1 Energie en Klimaat	Uitvoeringsplan Overvecht-Noord aardgasvrij	PM	Q4 2023
	Verdere uitvoering bestrijden energiearmoede	Jaarlijks	2023

	Klimaatvisie (incl. zoekgebieden duurzame energie)	Q4 2025	2024
3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving	Omgevingsplanregels klimaatadaptatie en water (samenhang met invoering omgevingswet)	Q4 2026	2023
	Beleidsnota Ondergrond	Q3 2025	2024
3.3 Milieu en circulariteit	Uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer (incl. transitieplan tankstations)	Q4 2025	Q2 2023
4. We werken aan een levendige en leefbare stad			
4.1 Lokale economie	Rapportages ROM (Jaarplan en Jaarverslag)	Jaarlijks	Jaarlijks
	Grootschalige evenementenlocatie	Q4 2025	2025
4.3 Cultuur en Erfgoed	Uitvoeringsnota cultuurparticipatie: Uitvoering	2024-2026	2024-2026
4.4 Sport, spelen en bewegen	Realiseren diverse nieuw openbare sport- en beweegvoorzieningen, toevoegen sportvelden en capaciteit i.r.t. ruimtelijke ontwikkelingen	2024-2029	2024-2026
	Oplevering zwembad Leidsche Rijn - Maximapark	2028-2029	2026
4.5 Vastgoed	Uitvoeringsprogramma Vastgoed	Jaarlijks vanaf 2025	Jaarlijks
5. Uitvoering			
5.1 Publieksdienst verlening	Voortgangsbrief dienstverlening	Q4 2025	Jaarlijks

Bijlage 2. Budgetneutrale bijstellingen

211: Neutr. bijstel. onttrekking en storting

Mutatie 29970 - Storting VA-reserve wijkcultuurhuis MWKZ

Bij de Voorjaarsnota 2022 en 2023 is de dekking voor de ontwikkeling en de exploitatie van het nieuwe wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone geregeld. De verwachting is dat het wijkcultuurhuis eind 2028 of begin 2029 wordt opgeleverd. Het voorstel is om het budget dat is toegekend in de periode 2025-2028 in te zetten voor de bekostiging van de theaterinstallaties om zo tot een sluitende exploitatie van het wijkcultuurhuis te kunnen komen.

Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	Lasten	Incidenteel	2025	-150.000
Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	Lasten	Incidenteel	2026	-140.000
Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	Lasten	Incidenteel	2027	-630.000
Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	Lasten	Incidenteel	2028	-180.000

Mutatie 30098 - Storting reserve gebruikersinvesteringen Cult. voorziening LR

Bij de Voorjaarsnota 2015 is besloten om structureel 3,7 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de Culturele voorziening in Leidsche Rijn vanaf 2017. De oplevering van de culturele voorziening staat nu gepland voor 2028. In de jaren tot oplevering worden naast de ontwikkelkosten en het aanloopprogramma ook de kosten voor de gebruikersinvesteringen van Stichting Raum en DePlaatsmaker gefinancierd. De kosten voor de gebruikersinvesteringen zijn voorlopig geraamd op 5,4 mln. We stellen voor om vanuit het aanloopbudget 2025 een bedrag van 0,95 miljoen euro te storting in de reserve 'gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn'. De totale omvang van de reserve komt hiermee uit op 3,78 miljoen euro waarmee een deel van de verwachte kosten voor de gebruikersinvesteringen in 2028 kunnen worden gefinancierd.

Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2025	-950.000
---------------------------	----------------------------	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30132 - Storting reserve creatieve huisvesting

Bij de Voorjaarsnota 2020 en 2022 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van culturele creatieve huisvesting en muziekstudio's. Het totaal beschikbare budget in 2025 bedraagt 1,6 miljoen euro. In 2026 bedraagt het beschikbare budget 0,6 miljoen euro. Vanuit dit budget wordt onder andere de ontwikkeling bekostigd voor creatieve huisvesting op het Attleeplantsoen en de parkeergarage op het Paardenveld. Doordat de doorlooptijd van projecten mede samenhangt met gemeentebrede gebiedsontwikkelingen, en daarmee in de planning in meer of mindere mate onzeker zijn, wordt een deel van dit budget gestort in de reserve creatieve huisvesting.

Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2025	-1.000.000
---------------------------	----------------------------	---------------	-------------	------	------------

Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2026	-585.000
---------------------------	----------------------------	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30228 - Onttrekking Frictiekosten reserve 2025

Het betreft de begrote onttrekking voor de Personeelskosten bezuinigingen in 2025. Inschatting van de algemene centrale ondersteuningskosten zijn 0,7 miljoen.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	700.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30233 - Storting reserve Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht

Storting coalitiemiddelen verdichten en verduurzamen bedrijventerreinen via de ontwikkelmaatschappij Utrecht. Dit betreft 0,9 miljoen euro in 2025 en 0,9 miljoen euro in 2026.

Werk, toekomstbestendige economie en
bestaanszekerheid

Investeringsklimaat

Lasten	Incidenteel	2025	-900.000
---------------	-------------	------	----------

Mutatie 31071 - OMU erratum

In het erratum is de aanvullende storting opgenomen voor OMU zie BGW 20233

Werk, toekomstbestendige economie en
bestaanszekerheid

Investeringsklimaat

Lasten	Incidenteel	2026	-900.000
---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30282 - Onttrekking parkeerexploitatie straatparkeren

De verwachting is dat het resultaat op de parkeerexploitatie verslechtert met 1,010 miljoen euro. Dit resultaat wordt gedekt middels een onttrekking aan de reserve parkeerexploitatie. De verslechtering komt door:

- 4 miljoen euro lagere inkomsten uit kort parkeren door minder transacties, kortere parkeerduur en lagere betalingsbereidheid. In de nieuwe gebieden is meer tijd nodig is voor gewinning en voor het op niveau brengen van de betalingsbereidheid;
- 1,6 miljoen euro hogere inkomsten uit naheffingen als gevolg van de lagere betalingsbereidheid;
- 0,65 miljoen euro lagere lasten voor de uitbreiding van betaald parkeren. In de begroting zijn deze lasten per 1 januari opgenomen. De uitbreidingen zijn per 1 mei en 1 november en de kapitaallasten gaan in het jaar ná ingebruikname. Hierdoor is er een incidenteel voordeel;
- 0,34 miljoen euro hogere incidentele inkomsten uit naheffingen als gevolg van de aangepaste belastingverordening;
- 0,4 miljoen euro hogere precario-inkomsten uit het gebruik van parkeerplaatsen als gevolg van de uitbreiding van betaald parkeren en de uitvoering van grote bouwprojecten.

Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren VTH	Lasten	Incidenteel	2025	-280.000
-------------------------	------------------	---------------	-------------	------	----------

Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren VTH	Baten	Incidenteel	2025	1.660.000
-------------------------	------------------	--------------	-------------	------	-----------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Incidenteel	2025	-370.000
-------------------------------	---------------------	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30303 - Onttrekking reserve Essentaksterfte

Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt. Op dat moment is de reserve Essentaksterfte ingesteld. Op basis van de jaarlijkse monitoring worden beheersmaatregelen uitgevoerd. In de reserve is beschikbaar 1,141 miljoen euro. Dit bedrag is inclusief de 0,417 miljoen euro die is opgenomen in de Voorjaarsnota 2025, pagina 17, Tabel 4 (knelpunten) nummer 11. De onttrekking uit de reserve vindt plaats op basis van de werkelijk gemaakte kosten. Voor 2025 worden de kosten geschat op 1,150 miljoen euro. Er kan maximaal een bedrag van 1,041 miljoen euro onttrokken worden omdat het minimumbedrag van de reserve 0,100 miljoen euro is.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beheer Openbaar Groen en (Openlucht) Rec	Lasten	Incidenteel	2025	1.041.000
---	--	---------------	-------------	------	-----------

Mutatie 30324 - Storting reserve Energieneutraal Kernvastgoed

Er is in 2025 een bedrag van 0,730 miljoen euro beschikbaar voor energieneutraal kernvastgoed. Voorgesteld wordt om deze middelen toe te voegen aan de reserve Energieneutraal Kernvastgoed als dekking voor duurzaamheidsinvesteringen met een onrendabele top.

Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr.UVO	Lasten	Incidenteel	2025	-730.000
---------------------------	---	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30325 - Verlagen structurele onttrekking reserve parkeerexploitatie

Deze onttrekking was een compensatie voor 10 jaar in verband met het opheffen parkeerplekken (Mariaplaats), en liep tot en met 2024. De financiële compensatie is gestopt. Met deze mutatie verwerken wij de stopzetting van de compensatie in de begroting.

Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren VTH	Lasten	Structureel vanaf	2025	-53.000
-------------------------	------------------	---------------	-------------------	------	---------

Mutatie 30337 - Onttrekking Multifunctionele Accommodaties (MFA's)

Voor de MFA's worden in 2025 éénmalige kosten gemaakt met betrekking tot de huisvesting van scholen die ten laste van de exploitatie komen. Dekking van deze kosten komt uit de reserve Huisvestingsprogramma bij Kansrijk opgroeien. Voorgesteld wordt om aan deze reserve een bedrag van € 0,3 mln. te onttrekken.

Kansrijk opgroeien	Onderwijshuisvesting	Lasten	Incidenteel	2025	300.000
--------------------	----------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30338 - Onttrekking reserve Cameratoezicht 2025

In 2025 wordt een overschrijding van 0,150 miljoen verwacht op het budget van cameratoezicht. Wij stellen voor om dit bedrag te dekken vanuit de reserve Cameratoezicht. Zodra er zicht is op de structurele begroting (als de aanbesteding is afgerond) komen we met een voorstel voor de besteding van het resterende deel van de reserve.

Veilige stad	Optreden bij verstoringen OO en crises	Lasten	Incidenteel	2025	150.000
--------------	--	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30339 - Storting Inclusief Onderwijs in vaste activa reserve

Voor inclusief onderwijs is er in 2025 een bedrag van 0,200 miljoen euro beschikbaar voor pilots. Voorgesteld wordt om deze middelen toe te voegen aan de vaste activa reserve als dekking voor investeringen in schoolgebouwen voor inclusief onderwijs.

Kansrijk opgroeien	Onderwijshuisvesting	Lasten	Incidenteel	2025	-200.000
--------------------	----------------------	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30340 - Storting budget Pilot Buurtscholen in vaste activa reserve

In de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) is geld beschikbaar gesteld voor pilots rondom buurtscholen. Voor 2025 is er 0,500 miljoen euro beschikbaar. Voorgesteld wordt om de middelen van 2025 toe te voegen aan de vaste activa reserve voor dekking van investeringen die in buurtscholen plaats moeten vinden.

Kansrijk opgroeien	Onderwijshuisvesting	Lasten	Incidenteel	2025	-500.000
--------------------	----------------------	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30346 - Onttrekking reserve Grondbank

Bij de opstelling van de reserve Grondbank is rekening gehouden met € 50.000 voor het digitaliseren van het bonnensysteem voor de Grondbank. In 2025 wordt dit geïmplementeerd en de kosten gemaakt.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beheer en onderhoud algemeen	Lasten	Incidenteel	2025	50.000
---	------------------------------	---------------	-------------	------	--------

Mutatie 30348 - Onttrekking(correctie) reserve Utrechtse Energie

Middels deze mutatie wordt de structurele onttrekking uit de reserve Utrechtse Energie stopgezet. De onttrekking uit de reserve was abusievelijk structureel op de begroting opgenomen, terwijl dit een meerjarige onttrekking moest zijn. De meerjarige onttrekkingen en storingen worden als afzonderlijke mutatie toegelicht in deze bestuursrapportage.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Structureel vanaf	2025	-100.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------------	------	----------

Mutatie 30349 - Onttrekking transitiereserve Hervormingen Sociaal domein

De transitiereserve wordt ingezet om de hervormingsbewegingen mogelijk te maken, ofwel te versnellen. In de raadsbrief 'Hervormingen sociaal domein' van 15 mei 2025 is geïnformeerd over het afwegingskaders die wordt gehanteerd bij de inzet van de middelen uit de reserve. Met de onttrekking kunnen de volgende voorstellen worden gehonoreerd/uitgevoerd:

- Binnen de specialistische jeugdzorg ontwikkeling van aanbod voor groepen en e-health en leren werken hiermee (zoals trainingen)"
- Kwartiermaker van ander aanbod complexe scheidingen
- Versterken gemeenschapskracht door ruimte in budgetten voor de gemeenschappelijke sociale basis voor de ontwikkeling en werken met complexere doelgroepen, beter toerusten en ondersteunen vrijwilligers en extra inzet op de gezamenlijke start sociale basis en basiszorg. Daarnaast overbruggen we hiermee de dekking van vernieuwend aanbod dat met tijdelijke middelen is ontwikkeld en dat met de nieuwe inkoop of subsidieregeling structureel kan worden gecontinueerd.

Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Incidenteel	2025	23.000
Kansrijk opgroeien	Specialistische zorg Jeugd	Lasten	Incidenteel	2025	665.000
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Incidenteel	2025	65.000
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Lasten	Incidenteel	2026	475.700
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Incidenteel	2026	373.500

Mutatie 30350 - Onttrekking reserve Utrechtse Energie ten behoeve van cofinanciering Volkshuisvestingsfonds

Ten behoeve van cofinancieringsverplichting Volkshuisvestingsfonds wordt 0,2 miljoen euro onttrokken uit de reserve Utrechtse Energie in de jaren 2025 tot en met 2028, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	200.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2026	200.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2027	200.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2028	200.000

Mutatie 30351 - Storting reserve Utrechtse Energie ten behoeve van cofinanciering

Ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen met betrekking tot Volkshuisvestingsfonds en Erfgoed deal wordt 0,586 miljoen euro in de reserve gestort.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	-585.500
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30352 - Onttrekking reserve Utrechtse Energie ten behoeve van Erfgoed deal

Ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen ten behoeve van Erfgoed deal wordt 0,112 miljoen euro onttrokken uit de reserve Utrechtse Energie in 2026 tot en met 2028, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2026	111.833
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2027	111.833
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2028	111.833
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30353 - Storting reserve Utrechtse Energie ten behoeve van subsidieregelingen

Middels deze mutatie wordt 0,7 miljoen euro in de reserve Utrechtse Energie gestort ten behoeve van subsidieregelingen met betrekking tot verduurzamen van bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	-700.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30360 - Storing en onttrekking reserve extra groen - Parkzone den Hommel

De beschikbare exploitatiebudgetten uit het Meerjaren Groenprogramma van 0,569 miljoen euro worden via de reserve Extra groen ingezet ter dekking van de toekomstige kapitaallasten voor de eerste drie jaar". In deze Bestuursrapportage vragen we ook het bijbehorende investeringskrediet aan.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Meerjaren Groenprogramma	Lasten	Incidenteel	2025	-200.000
---	--------------------------	---------------	-------------	------	----------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Meerjaren Groenprogramma	Lasten	Incidenteel	2026	-369.000
---	--------------------------	---------------	-------------	------	----------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Meerjaren Groenprogramma	Lasten	Incidenteel	2027	192.000
---	--------------------------	---------------	-------------	------	---------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Meerjaren Groenprogramma	Lasten	Incidenteel	2028	190.000
---	--------------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30365 - Onttrekking en storting projecten Fiets en Auto

Als gevolg van mutaties in de kasritmes voor projecten binnen de producten Fiets en Auto van het programma Duurzame Bereikbaarheid, wordt de begroting voor beide producten in 2025 incidenteel aangepast. De onttrekking aan de reserve wordt met 2,237 miljoen euro verlaagd en de storting in de reserve wordt per saldo met 0,023 miljoen euro verhoogd. Hiermee wordt per saldo 2,26 miljoen euro in de reserve gestort.

Duurzame bereikbaarheid	Fiets	Lasten	Incidenteel	2025	-1.099.269
Duurzame bereikbaarheid	Fiets	Baten	Incidenteel	2025	1.044.000
Duurzame bereikbaarheid	Auto	Lasten	Incidenteel	2025	-2.205.000

Mutatie 30374 - Storting transitiereserve Hervormingen Sociaal Domein

De onttrekking uit de transitiereserve bij deze bestuursrapportage betreffen voorstellen van jeugd- en sociale basis-partners. Na de onttrekking resteert een saldo van nog geen 0,4 miljoen euro.

Er wordt verwacht nog aanvullende voorstellen op te halen uit de dialoog vanuit de inkoop van de aanvullende zorg. Het jaar 2026 is het overgangsjaar van een veelheid aan aanvullende zorgpartijen naar één consortium voor zorg in de wijken en een betere aansluiting tussen sporen. Dit vraagt om een andere werkwijze en daarmee zijn ontwikkelkosten gemoeid. Ook het verder uitwerken van digitaal aanbod, meer groepsgericht werken en collectief werken (samenwerking tussen de sporen) vragen nog verdere uitwerking. Dit maakt een extra storting in de reserve noodzakelijk. Daarom stellen we voor om, zoals mogelijk gemaakt bij de instelling van deze reserve, aanvullend een bedrag van 2 miljoen euro in de reserve te storten. In de volgende bestuursrapportage zal de Raad geïnformeerd worden over de nieuwe voorstellen.

Passende ondersteuning en opvang	Ambulante begeleiding	Lasten	Incidenteel	2025	-2.000.000
----------------------------------	-----------------------	---------------	-------------	------	------------

Mutatie 30390 - Storting reserve Ophaaldienst (Afvalstoffenheffing)

De hogere baten als gevolg van nagekomen baten in 2024 en hogere baten in 2025 als gevolg hogere groei aantallen gezinshuishoudens conform opgave Belasting samenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht worden gestort in de Reserve Ophaaldienst.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Inzamelen en afvoeren van afval	Baten	Incidenteel	2025	-1.160.000
---	---------------------------------	--------------	-------------	------	------------

Mutatie 30393 - Onttrekking Reserve Ophaaldienst

Onttrekking Reserve Ophaaldienst: hogere lasten afdeling transport en inzameling als gevolg van kwaliteit wagenpark, hogere transportkosten en meer afvalverwerkingskosten, kostenontwikkeling inhuur van externen en uitzendkrachten door hoog ziekteverzuim, CAO per 1 april 2025: verhoging toeslagen. Ontwikkeling opbrengsten vanuit Stichting Verpact en de prijsontwikkeling afvalstroom Afvalscheidingsstations. Per saldo een onttrekking aan de reserve van 1,4 miljoen euro.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Huishoudelijke afvalinzameling	Lasten	Incidenteel	2025	1.700.000
---	--------------------------------	---------------	-------------	------	-----------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Huishoudelijke afvalinzameling	Baten	Incidenteel	2025	-300.000
---	--------------------------------	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30395 - Onttrekking reserve Hervormingsbezuinigingen

Ten behoeve van implementatie en uitvoeringen Hervormingen worden middelen uit de reserve onttrokken op basis van het verwachte uitgavenpatroon.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	500.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30401 - Onttrekking ICT investeringsprogramma - Cloud, Telefonie en Werkplek

De lasten hebben betrekking op het verbeteren en vernieuwen van het digitaal werken, zowel op interne als externe locaties. Deze investeringen zijn gericht op het versterken van de digitale werkomgeving binnen de organisatie en betreffen de Cloud transitie, het telefonieplatform en de werkplekken.

De dekking van deze lasten vindt plaats vanuit de reserve ICT Investeringsprogramma.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	369.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2026	1.649.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	-----------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2027	825.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30415 - Onttrekking ICT investeringsprogramma- CIO UBA en CLM

Bij de Voorjaarsnota 2024 is budget toegekend voor noodzakelijke tools en functionele aanpassingen. Dit budget is in 2024 niet besteed en is ondergebracht in de reserve ICT-investeringsprogramma. In 2025 vindt hiervoor een onttrekking van 0,045 miljoen euro aan de ICT-reserve plaats om de uitgaven alsnog te kunnen realiseren.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	45.778
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	--------

Mutatie 30420 - Storting en onttrekking budget Deelmobiliteit

De uitvoering van een aantal werkzaamheden van deelmobiliteit loopt uit waardoor we het kasritme aanpassen. De onttrekking aan de reserve Bereikbaarheid wordt in 2025 verlaagd met 0,15 miljoen euro en in 2026 verhoogd. Het betreft

- Niet uitvoeren aanvullende opdracht in het kader van stadsbrede toegankelijkheid vanwege het faillissement van de deelbakfietsaanbieder.
- Minder projectmanagement capaciteit en niet uitvoeren aanvullende opdracht vanwege het inleveren van de "back-to-many" deelbakfietsvergunning in maart 2025 door de aanbieder.

Duurzame bereikbaarheid	Uitvoeren maatregelen mobiliteits- en ve	Lasten	Incidenteel	2025	-150.000
-------------------------	--	---------------	-------------	------	----------

Duurzame bereikbaarheid	Uitvoeren maatregelen mobiliteits- en ve	Lasten	Incidenteel	2026	150.000
-------------------------	--	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30424 - Storting risicoreserve leningen Utrechtse Energie

De uitstaande leningen van de stimuleringslening Vereniging voor Eigenaars staat momenteel op circa 0,5 miljoen euro. 2% hiervan moet worden opgenomen als risicoreservering. Daarom wordt nu 0,01 miljoen euro gestort in de risicoreserve leningen Utrechtse Energie.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	-10.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30433 - Storting ICT Investeringsprogramma – IPM Connect

Voor het ICT-investeringsprogramma IPM-Connect (een hervormingsmaatregel gericht op herinrichting van het Informatie- en Procesmanagement) is bij de Voorjaarsnota 2025 een bedrag van 1 miljoen euro toegekend. Van dit bedrag wordt in 2025 naar verwachting 0,255 miljoen euro niet besteed. Dit restant wordt gestort in de ICT-reserve.

De middelen blijven daarmee beschikbaar om uitgaven in 2026 en 2027 voor deze hervormingsmaatregel op te vangen.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	-255.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	----------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2026	255.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30434 - Onttrekking ICT Investeringsprogramma – Informatie op orde

De aanbesteding voor vervanging van de e-learning Digitaal Slim Werken kende een langere doorlooptijd dan voorzien.

Verder is de locatie Vleuten/ De Meern i.v.m. verbouwing enige tijd gesloten geweest waardoor aan het opschonen van het papieren archief minder invulling gegeven kon worden dan voorzien.

Hierdoor wordt voor de ICT- investeringsprogramma Informatie op orde in 2025 een extra onttrekking gedaan ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

Deze aanvullende onttrekking is noodzakelijk om de verwachte hogere uitgaven binnen het programma in 2025 en 2026 op te vangen

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	0
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2026	627.168
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30435 - Onttrekking ICT Investeringsprogramma - Continuïteit zaakgericht werken

Voor het ICT-programma Continuïteit Zaakgericht Werken wordt in 2025 een extra onttrekking gedaan ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Deze aanvullende onttrekking is noodzakelijk om de verwachte hogere uitgaven binnen het programma in 2025 op te vangen.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	282.496
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30443 - Onttrekking reserve Toeristische Stadspromotie

De egalisatiereserve Toeristische Stadspromotie wordt vervangen door het instellen van een nieuwe reserve Impuls Meerdaagsbezoek. Uit de reserve Toeristische Stadspromotie wordt 0,226 miljoen euro onttrokken om gestort te kunnen worden in de nieuwe reserve.

Werk, toekomstbestendige economie en best Vestigingsklimaat	Lasten	Incidenteel	2025	226.000
---	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30444 - Storting reserve Impuls Meerdaagsbezoek

De egalisatiereserve Toeristische Stadspromotie wordt vervangen door de nieuwe reserve Impuls Meerdaagsbezoek. Middels deze mutatie wordt 0,226 miljoen euro uit de reserve Toeristische Stadspromotie gestort in de reserve Impuls Meerdaagsbezoek

Werk, toekomstbestendige economie en best Vestigingsklimaat	Lasten	Incidenteel	2025	-226.000
---	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30520 - Peilstok 2025 Reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten

In de tweede Bestuursrapportage hoofdstuk 6 Peilstok SO 2025 rapporteren wij onder meer over de afwijkingen in het bestedingskader van de reserve 'Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten'. Er worden minder lasten begroot, daarom wordt de begrote onttrekking aan de reserve verlaagd.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Investeringsimpuls RSU	Lasten	Incidenteel	2025	-450.309
------------------------------------	------------------------	---------------	-------------	------	----------

211: Neutr. bijstel. verhogen baten en lasten**Mutatie 29962 - Ondernemer Centraal 2025**

Utrecht heeft landelijke subsidie ontvangen voor de ontwikkeling van een applicatie. Deze wordt in 2025 ontwikkeld door een externe partij. De financiering is tweeledig: In 2024 is SPUK C126 ontvangen vanuit het ministerie van BZK, het gaat hierbij om 320.183 euro en in 2025 is er een factuur verstuurd aan de VNG voor het bedrag van 206.612 euro. Deze baten waren nog niet begroot, tegenover de ontvangen baten staan lasten om de applicatie te ontwikkelen.

Werk, toekomstbestendige economie en best Re-integratie	Lasten	Incidenteel	2025	526.795
---	---------------	-------------	------	---------

Werk, toekomstbestendige economie en best Re-integratie	Baten	Incidenteel	2025	-526.795
---	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30133 - Rijksbijdrage impuls jongerencultuur

In 2023 heeft het ministerie van OCW een specifieke uitkering verstrekt van in totaal 0,76 miljoen euro om jongerencultuur in de periode 2023-2025 in Utrecht te bevorderen. Eind 2024 betrof het resterende Rijksbudget 0,51 miljoen euro. Deze resterende middelen worden in 2025 ingezet om de subsidies die zijn verstrekt vanuit de nadere regel 'cultuurdeelname jongeren (impuls jongerencultuur)' te bekostigen.

Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	Lasten	Incidenteel	2025	512.400
---------------------------	----------------------	---------------	-------------	------	---------

Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	Baten	Incidenteel	2025	-512.400
---------------------------	----------------------	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30247 - Actualisatie SPUK Munsterlaan

Een deel van de SPUK (Regeling huisvesting aandachtsgroepen) Munsterlaan wordt naar verwachting in 2026 ingezet.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Lasten	Incidenteel	2026	1.334.500
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Baten	Incidenteel	2026	-1.334.500
Mutatie 30263 - Geactualiseerde SPUK beschikkingen					
Een aantal specifieke uitkeringen van het Rijk (SPUKs) en bijdragen van andere overheden waren niet begroot terwijl er al wel SPUKs en bijdragen zijn ontvangen. Met deze begrotingswijziging worden deze SPUKs en bijdragen op de juiste wijze in de begroting verwerkt.					
Levendige en gezonde stad	Sportstimulering	Lasten	Incidenteel	2025	-10.721
Levendige en gezonde stad	Sportstimulering	Baten	Incidenteel	2025	10.721
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Lasten	Incidenteel	2025	7.663
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Baten	Incidenteel	2025	-7.663
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Incidenteel	2025	448.661
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Baten	Incidenteel	2025	-448.661
Levendige en gezonde stad	Inf onderst basisvaardigheden volwassene	Lasten	Incidenteel	2025	1.743.022
Levendige en gezonde stad	Inf onderst basisvaardigheden volwassene	Baten	Incidenteel	2025	-1.743.022
Kansrijk opgroeien	Passende Plek	Lasten	Incidenteel	2025	1.539.142
Kansrijk opgroeien	Passende Plek	Baten	Incidenteel	2025	-1.539.142
Kansrijk opgroeien	Onderwijsachterstandenbeleid	Lasten	Incidenteel	2025	2.801.924
Kansrijk opgroeien	Onderwijsachterstandenbeleid	Baten	Incidenteel	2025	-2.801.924
Kansrijk opgroeien	Gelijke kansen	Lasten	Incidenteel	2025	1.075.988
Kansrijk opgroeien	Gelijke kansen	Baten	Incidenteel	2025	-1.075.988

Kansrijk opgroeien	Bibliotheek	Lasten	Incidenteel	2025	1.206.030
Kansrijk opgroeien	Bibliotheek	Baten	Incidenteel	2025	-1.206.030
Levendige en gezonde stad	Sportstimulering	Lasten	Incidenteel	2026	-14.465
Levendige en gezonde stad	Sportstimulering	Baten	Incidenteel	2026	14.465
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Lasten	Incidenteel	2026	8.992
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Baten	Incidenteel	2026	-8.992
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Incidenteel	2026	230.317
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Baten	Incidenteel	2026	-230.317
Levendige en gezonde stad	Inf onderst basisvaardigheden volwassene	Lasten	Incidenteel	2026	1.743.022
Levendige en gezonde stad	Inf onderst basisvaardigheden volwassene	Baten	Incidenteel	2026	-1.743.022
Kansrijk opgroeien	Passende Plek	Lasten	Incidenteel	2026	6.013.832
Kansrijk opgroeien	Passende Plek	Baten	Incidenteel	2026	-6.013.832
Kansrijk opgroeien	Onderwijsachterstandenbeleid	Lasten	Incidenteel	2026	3.553.537
Kansrijk opgroeien	Onderwijsachterstandenbeleid	Baten	Incidenteel	2026	-3.553.537
Levendige en gezonde stad	Sportstimulering	Lasten	Incidenteel	2027	-70.692
Levendige en gezonde stad	Sportstimulering	Baten	Incidenteel	2027	70.692
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Incidenteel	2027	97.276
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Baten	Incidenteel	2027	-97.276

Levendige en gezonde stad	Inf onderste basisvaardigheden volwassene	Lasten	Incidenteel	2027	1.743.022
Levendige en gezonde stad	Inf onderste basisvaardigheden volwassene	Baten	Incidenteel	2027	-1.743.022
Kansrijk opgroeien	Passende Plek	Lasten	Incidenteel	2027	6.013.832
Kansrijk opgroeien	Passende Plek	Baten	Incidenteel	2027	-6.013.832
Kansrijk opgroeien	Onderwijsachterstandenbeleid	Lasten	Incidenteel	2027	16.919.492
Kansrijk opgroeien	Onderwijsachterstandenbeleid	Baten	Incidenteel	2027	-16.919.492
Levendige en gezonde stad	Sportstimulering	Lasten	Structureel vanaf	2028	-70.692
Levendige en gezonde stad	Sportstimulering	Baten	Structureel vanaf	2028	70.692
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Structureel vanaf	2028	28.497
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Baten	Structureel vanaf	2028	-28.497
Levendige en gezonde stad	Inf onderste basisvaardigheden volwassene	Lasten	Structureel vanaf	2028	1.743.022
Levendige en gezonde stad	Inf onderste basisvaardigheden volwassene	Baten	Structureel vanaf	2028	-1.743.022
Kansrijk opgroeien	Passende Plek	Lasten	Structureel vanaf	2028	6.013.832
Kansrijk opgroeien	Passende Plek	Baten	Structureel vanaf	2028	-6.013.832
Kansrijk opgroeien	Onderwijsachterstandenbeleid	Lasten	Structureel vanaf	2028	14.234.998
Kansrijk opgroeien	Onderwijsachterstandenbeleid	Baten	Structureel vanaf	2028	-14.234.998

Mutatie 30269 - Compensatie baten Binnen accommodaties en sportparken

Met deze boeking verwerken we de te compenseren baten in de begroting voor baten binnen accommodaties en sportparken

Levendige en gezonde stad	Buitenaccommodaties UVO	Lasten	Structureel vanaf	2025	-36.835
Levendige en gezonde stad	Buitenaccommodaties UVO	Baten	Structureel vanaf	2025	36.835
Levendige en gezonde stad	Binnen accommodaties UVO	Lasten	Structureel vanaf	2025	-69.556
Levendige en gezonde stad	Binnen accommodaties UVO	Baten	Structureel vanaf	2025	69.556
Mutatie 30270 - Huurverhoging Tivoli					
Met deze boeking corrigeren we de niet goed verwerkte huurverhoging.					
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	Lasten	Structureel vanaf	2025	43.931
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	Baten	Structureel vanaf	2025	-43.931
Mutatie 30323 - Actualisatie pandenbegroting Vastgoed					
Met deze wijziging wordt de pandenbegroting van de doelstelling Vastgoed geactualiseerd voor de panden aan de Gageldijk 165, de Mgr van de Weteringstraat 13 en het Stads kantoor. De huuropbrengsten en bijbehorende lasten voor onder meer onderhoud worden opgehoogd en structureel in de begroting verwerkt. Voor het Stads kantoor wordt na aflossing van een uitgezette langlopende lening de hieraan verbonden inkomsten naar 0 begroot.					
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. VGB	Lasten	Structureel vanaf	2025	95.072
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	Lasten	Structureel vanaf	2025	-36.189
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	Baten	Structureel vanaf	2025	-58.883
Mutatie 30326 - Verhogen inkomsten uit eigen bijdragen Wmo					
Het begrotingsbedrag voor de inkomsten uit de eigen bijdragen abonnementstarief Wmo voor 2025 wordt in lijn gebracht met de prognose voor deze inkomsten. De verhoging van de baten wordt gebruikt voor het verhogen van het begrotingsbedrag voor de kosten van de hulp bij het huishouden via zorg in natura (HBH ZIN).					
Passende ondersteuning en opvang	Huishoudelijke hulp ZIN& eigen bijdragen	Lasten	Incidenteel	2025	147.000
Passende ondersteuning en opvang	Huishoudelijke hulp ZIN& eigen bijdragen	Baten	Incidenteel	2025	-147.000

Mutatie 30328 - EU Subsidie ARV

Voor 2026 ontvangt de Gemeente Utrecht Europese middelen voor het project ARV. Deze subsidie wordt ingezet voor het verduurzamen van woningen (middenhoog- en hoogbouwflats) in Overvecht en Kanaleneiland. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel conform het verwachte uitgavenpatroon in 2026.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2026	78.528
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	--------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2026	-78.528
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	---------

Mutatie 30329 - EU Subsidie SCALE

Voor 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht Europese middelen voor het project SCALE, waarbij wordt ingezet op de uitbreiding van de laadinfrastructuur. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel met 0,05 miljoen euro, conform het verwachte uitgavenpatroon in 2025.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	50.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	--------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2025	-50.000
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	---------

Mutatie 30333 - SPUK Volkshuisvestingsfonds

Voor de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029 ontvangt de Gemeente Utrecht de specifieke uitkering Volkshuisvestingsfonds. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van verduurzamen Vereniging van Eigenaars en grondgebonden woningen, onder andere door de subsidie woningisolatie specifieke adressen Overvecht. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten met 2,5 miljoen euro in 2026 tot en met 2029, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2026	2.500.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	-----------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2026	-2.500.000
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	------------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2027	2.500.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	-----------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2027	-2.500.000
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	------------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2028	2.500.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	-----------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2028	-2.500.000
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	------------

Mutatie 30334 - Subsidie EFRO

Voor 2026 ontvangt de Gemeente Utrecht middelen uit Europa vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van verduurzaming kwetsbare Vereniging van Eigenaars. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel conform het verwachte uitgavenpatroon in 2026.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2026	150.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2026	-150.000
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30335 - SPUK Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma

Voor 2026 en 2027 ontvangt de Gemeente Utrecht de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten conform het verwachte uitgavenpatroon in die jaren.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2026	555.474
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2026	-555.474
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	----------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2027	340.473
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2027	-340.473
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30336 - Actualisatie Subsidie ZonMW Samen erop af

Voor de periode 2024-2027 ontvangt de gemeente Utrecht van het ZonMW een subsidie voor Grip en onbegrip; domein overstijgende samenwerking in hotspots en veiligheidsregio's. Met als doel om de ondersteuning, opvang en zorg voor mensen met een samenloop van complexe langdurige problemen te verbeteren en knelpunten te verkleinen. (Project Samen erop af!). Met deze mutatie de lasten en baten als gevolg van actualisatie begroting 2026 en 2027 verhoogd.

Veilige stad	Veiligheid en zorg	Lasten	Incidenteel	2026	100.000
--------------	--------------------	---------------	-------------	------	---------

Veilige stad	Veiligheid en zorg	Baten	Incidenteel	2026	-100.000
--------------	--------------------	--------------	-------------	------	----------

Veilige stad	Veiligheid en zorg	Lasten	Incidenteel	2027	100.000
--------------	--------------------	---------------	-------------	------	---------

Veilige stad	Veiligheid en zorg	Baten	Incidenteel	2027	-100.000
--------------	--------------------	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30345 - Maatregelen netcongestie 2027 e.v.

In de Voorjaarsnota 2025 is aangegeven dat er vanaf 2027 een risico wordt genomen rondom de fysieke maatregelen voor netcongestie voor het gemeentelijk vastgoed. Vanaf 2027 worden zowel de lasten als baten voor het gemeentelijk Vastgoed verhoogd om de maatregelen rondom netcongestie uit te kunnen voeren. Voor de baten betreft dit een stelpost waar de komende jaren nog invulling aan moet worden gegeven door compensatie vanuit het Rijk.

Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	Lasten	Incidenteel	2027	340.000
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	Baten	Incidenteel	2027	-340.000
Kansrijk opgroeien	Onderwijshuisvesting	Lasten	Incidenteel	2027	181.000
Kansrijk opgroeien	Onderwijshuisvesting	Baten	Incidenteel	2027	-181.000
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr.UVO	Lasten	Incidenteel	2028	739.000
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr.UVO	Baten	Incidenteel	2028	-739.000
Kansrijk opgroeien	Onderwijshuisvesting	Lasten	Incidenteel	2028	282.000
Kansrijk opgroeien	Onderwijshuisvesting	Baten	Incidenteel	2028	-282.000

Mutatie 30347 - SPUK Lokale Aanpak Isolatie

In 2025 t/m 2028 ontvangt de Gemeente Utrecht de specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie. Deze middelen worden onder andere ingezet ten behoeve van de uitgaande subsidie samen verduurzamen, woning isoleren en subsidie bij collectieve inkoopactie. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten conform het verwachte uitgavenpatroon in die jaren.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	100.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2025	-100.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2026	2.500.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2026	-2.500.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2027	2.500.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2027	-2.500.000

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2028	3.500.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2028	-3.500.000
Mutatie 30355 - Europese subsidies					
In 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht Europese subsidies voor de projecten Kansen voor West en Twin4Resilience. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel met 0,07 miljoen euro in 2025, conform het verwachte uitgavenpatroon.					
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Beleidsontwikkeling Grondzaken	Lasten	Incidenteel	2025	70.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Beleidsontwikkeling Grondzaken	Baten	Incidenteel	2025	-70.000
Mutatie 30356 - Actualisatie begroting Grenzen Stellen en Perspectief Bieden 2025					
Betreft actualisatie begroting programma Grenzen Stellen en Perspectief Bieden (GSPB). Met het Rijk zijn afspraken gemaakt om de nog niet bestede Rijksmiddelen Preventie Met Gezag in te zetten voor incidentele extra maatregelen binnen het programma GSPB. Voor de jaren 2026 t/m 2029 ontvangen wij nieuwe middelen.					
Veilige stad	Grenzen stellen perspectief bieden	Lasten	Incidenteel	2025	1.973.000
Veilige stad	Grenzen stellen perspectief bieden	Baten	Incidenteel	2025	-1.973.000
Mutatie 30367 - Formatiewijziging Bereikbaarheid Vastgoedexploitatie					
Team Bereikbaarheid (Vastgoedexploitatie, Stadsbedrijven) exploiteert Utrechts' parkeergarages. Met deze wijziging wordt de formatie voor de bedrijfsleider opgehoogd van 0,22 naar 1 fte. En 0,5 fte toegevoegd voor een beleidsmedewerker. Dekking komt uit hogere opbrengsten openbare garages. Daarmee budgetneutraal					
Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren Expl. SB	Baten	Structureel vanaf	2025	-168.128
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	168.128
Mutatie 30391 - SPUKS MO 2025					
In 2025 zijn er voor de diverse onderdelen van Maatschappelijke Ontwikkeling specifieke uitkeringen en rijksmiddelen aangevraagd en ontvangen. Door middel van deze begrotingswijziging worden deze toegevoegd aan de begroting.					
Passende ondersteuning en opvang	Vrouwenopvang	Lasten	Incidenteel	2025	1.325.182

Passende ondersteuning en opvang	Vrouwenopvang	Baten	Incidenteel	2025	-1.325.182
Passende ondersteuning en opvang	Maatschappelijke opvang	Lasten	Incidenteel	2025	783.299
Passende ondersteuning en opvang	Maatschappelijke opvang	Baten	Incidenteel	2025	-783.299
Passende ondersteuning en opvang	Integraal zorgakkoord	Lasten	Incidenteel	2025	936.922
Passende ondersteuning en opvang	Integraal zorgakkoord	Baten	Incidenteel	2025	-936.922
Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2025	11.658.910
Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Baten	Incidenteel	2025	-11.658.910
Kansrijk opgroeien	Specialistische zorg Jeugd	Lasten	Incidenteel	2025	1.800.000
Kansrijk opgroeien	Specialistische zorg Jeugd	Baten	Incidenteel	2025	-1.800.000
Kansrijk opgroeien	Jeugdbescherming	Lasten	Incidenteel	2025	1.529.847
Kansrijk opgroeien	Jeugdbescherming	Baten	Incidenteel	2025	-1.529.847
Kansrijk opgroeien	Essentiële functies	Lasten	Incidenteel	2025	584.335
Kansrijk opgroeien	Essentiële functies	Baten	Incidenteel	2025	-584.335
Kansrijk opgroeien	Buurtteams Jeugd & Gezin	Lasten	Incidenteel	2025	4.000.000
Kansrijk opgroeien	Buurtteams Jeugd & Gezin	Baten	Incidenteel	2025	-4.000.000
Kansrijk opgroeien	Bovenregionale Expertisenetwerken	Lasten	Incidenteel	2025	4.231.053
Kansrijk opgroeien	Bovenregionale Expertisenetwerken	Baten	Incidenteel	2025	-4.231.053
Mutatie 30400 - Bijdragen U10 gemeenten gemeenschappelijke regeling					

Gemeente Utrecht ontvangt middelen vanuit U10 gemeenten voor de gemeenschappelijke regeling. Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten structureel met 350.000 conform het verwachte uitgavenpatroon voor aankomende jaren.

Betrouwbare overheid	Bovengemeentelijke samenwerking	Lasten	Structureel vanaf	2025	350.000
----------------------	---------------------------------	---------------	-------------------	------	---------

Betrouwbare overheid	Bovengemeentelijke samenwerking	Baten	Structureel vanaf	2025	-350.000
----------------------	---------------------------------	--------------	-------------------	------	----------

Mutatie 30426 - EU Subsidie E2 cuties

Voor 2026, 2027 en 2028 ontvangt de Gemeente Utrecht Europese middelen voor het project E2 cuties. Met deze mutatie Worden de baten en lasten in 2026 en 2027 met 0,25 miljoen euro verhoogd en in 2028 met 0,13 miljoen euro, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2026	250.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2026	-250.000
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	----------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2027	250.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2027	-250.000
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	----------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2028	130.000
--------------------------	------------------	---------------	-------------	------	---------

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2028	-130.000
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30432 - SPUK CDOKE

Voor het jaar 2025 ontvangt de gemeente Utrecht de SPUK inzake CDOKE van het Rijk, waardoor de baten en lasten in totaal met 0,766 miljoen euro verhoogd worden. Het betreft 0,411 miljoen euro voor de Zero Emissie (ZE) Zones en 0,355 miljoen euro voor de uitvoering van het klimaatakkoord.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos ver	Lasten	Incidenteel	2025	766.000
---	--	---------------	-------------	------	---------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos ver	Baten	Incidenteel	2025	-766.000
---	--	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30442 - Subsidies Bodem & Ondergrond - Spoedlocaties

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht diverse subsidies van het Rijk inzake bodemopgaven van diverse locaties. Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 1,792 miljoen euro voor 2025, 0,573 miljoen euro voor 2026, en 0,226 miljoen euro voor 2026-2030.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2025	1.792.000
---	---------------------	---------------	-------------	------	-----------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2025	-1.792.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2026	573.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2026	-573.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2027	226.450
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2027	-226.450
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2028	226.450
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2028	-226.450

Mutatie 30445 - Subsidies Bodem & Ondergrond grondwaterbeheer

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht diverse subsidies van het Rijk inzake gebiedsgericht grondwaterbeheer. Met deze mutaties verhogen we de lasten en baten incidenteel met 1,392 miljoen euro in 2025, 1,942 miljoen euro in 2026, en 0,447 miljoen euro in 2026-2030.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2025	1.392.200
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2025	-1.392.200
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2026	1.941.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2026	-1.941.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2027	446.700
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2027	-446.700
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2028	446.700
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2028	-446.700

Mutatie 30447 - Subsidies Bodem & Ondergrond - Griftpark

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht diverse subsidies van het Rijk voor verschillende bodemprojecten in het Griftpark. Met deze mutaties verhogen we de lasten en baten incidenteel met 1,895 miljoen euro in 2025, 1,013 miljoen euro in 2026, en 0,367 miljoen euro in 2026-2030.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2025	1.895.600
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2025	-1.895.600
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2026	1.013.700
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2026	-1.013.700
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2027	367.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2027	-367.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2028	367.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2028	-367.000

Mutatie 30448 - SPUK E106 RAL/NAL

De gemeente Utrecht is in 2025 penvoerder voor de G4 voor de SPUK Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 (RAL/NAL).

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos ver	Lasten	Incidenteel	2025	496.705
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos ver	Baten	Incidenteel	2025	-496.705

Mutatie 30449 - Subsidies Bodem & Ondergrond - buitenproportionele opgaven

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht diverse subsidies van het Rijk voor verschillende buitenproportionele opgaven (waaronder PFAS, diffuus verspreid lood, en niet-genormeerde stoffen). Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 0,900 miljoen euro in 2025 en 2026, 1,263 miljoen euro in 2027, en 0,042 miljoen euro in 2028-2030.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2025	900.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2025	-900.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2026	900.000

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2026	-900.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2027	1.263.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2027	-1.263.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2028	42.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2028	-42.500

Mutatie 30450 - SPUK Schone Lucht Akkoord

Voor het jaar 2025 ontvangt de gemeente Utrecht de SPUK inzake Schone Lucht Akkoord van het Rijk o.b.v. 7 verschillende regelingen (waaronder de houtstook-, CleanAirGrid- en de bandenpompenregeling), waardoor de baten en lasten in totaal met 0,481 miljoen euro verhoogd worden.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos ver	Lasten	Incidenteel	2025	481.363
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos ver	Baten	Incidenteel	2025	-481.363

Mutatie 30451 - Subsidies Bodem & Ondergrond - Nedereindseplas

Voor de periode 2025-2030 ontvangt de gemeente Utrecht subsidies van het Rijk voor de bodemprojecten Nedereindseplas. Met deze mutaties verhogen we de lasten en baten incidenteel met 1,503 miljoen euro in 2025, en 0,253 miljoen euro in 2026-2030.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2025	1.503.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2025	-1.503.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2026	253.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2026	-253.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2027	253.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2027	-253.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2028	253.500

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Baten	Incidenteel	2028	-253.500
---	---------------------	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30453 - Bijstelling concessie inkomsten laadinfrastructuur

Op basis van verloop van het tweede halfjaar van 2024 en het eerste half jaar van 2025 wordt verwacht dat de concessie inkomsten voor 2025 toenemen en er meer laadpalen worden geplaatst. De baten en lasten van de begroting 2025 wordt daarmee verhoogd.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos ver	Lasten	Incidenteel	2025	181.000
---	--	---------------	-------------	------	---------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos ver	Baten	Incidenteel	2025	-181.000
---	--	--------------	-------------	------	----------

Mutatie 30483 - Tweede Kamerverkiezingen 2025

Door de val van het kabinet worden er in 2025 vroegtijdige Tweede Kamerverkiezingen gehouden. Het organiseren van deze ongeplande verkiezingen leidt tot onverwachte kosten. Het uitvoeren van deze taak is een wettelijke taak en kan niet worden uitgesteld. Inmiddels een motie aangenomen waarin de regering wordt verzocht financiële middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten voor de organisatie van nieuwe verkiezingen. Vooruitlopend op de uitvoering van de motie worden zowel de baten als de lasten (budgetneutraal) verhoogd.

Betrouwbare overheid	Burgerzaken	Lasten	Incidenteel	2025	2.000.000
----------------------	-------------	---------------	-------------	------	-----------

Mutatie 30495 - Regiodeal vitale wijken; besteding 2025

Op 24 juni 2020 is de raad in een brief (kenmerk 7686999/202000615) geïnformeerd over de toegekende rijksbijdrage uit de 'Regiodeal vitale wijken'. De rijksbijdrage is uitgekeerd in de jaren 2020 en 2021. De besteding van de rijksbijdrage vindt plaats in de jaren 2020 tot en met 2025. Met deze mutatie verwerken wij de geraamde besteding van 2,936 miljoen euro voor het jaar 2025. De besteding richt zich op vijf thema's: gezondheid, veiligheid, werk & inkomen, onderwijs en wonen.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	SISA Gebiedsontwikkeling	Lasten	Incidenteel	2025	2.936.429
------------------------------------	--------------------------	---------------	-------------	------	-----------

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	SISA Gebiedsontwikkeling	Baten	Incidenteel	2025	-2.936.429
------------------------------------	--------------------------	--------------	-------------	------	------------

Mutatie 30649 - Verhoging budget OZB last F&H

Met deze boeking wordt het budget van Facilitair & Huisvesting verhoogd ter dekking van de OZB-gebruikersbelasting. In 2025 is er een tekort mede door de OZB-tariefsverhoging (en waardestijging). Dit structurele tekort wordt gedekt met de stelpost OZB.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	79.397
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------------	------	--------

211: Neutr. bijstel. verlagen baten en lasten

Mutatie 30190 - Aansluiting werkbegroting 2025-2026 BW

De werkbegroting beschermd wonen U16 is geactualiseerd. Met deze begrotingswijziging brengen we onze gemeentelijke begroting weer in lijn met deze werkbegroting. Dit leidt ook tot een verschuiving van beschermd wonen naar de aanvullende zorg.

Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen	Lasten	Incidenteel	2025	-4.025.494
Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen	Baten	Incidenteel	2025	88.000
Passende ondersteuning en opvang	Ambulante begeleiding	Lasten	Incidenteel	2025	3.937.494
Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen	Lasten	Structureel vanaf	2026	-1.910.087
Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen	Baten	Structureel vanaf	2026	88.000
Passende ondersteuning en opvang	Ambulante begeleiding	Lasten	Structureel vanaf	2026	1.822.087

Mutatie 30246 - Actualisatie budget SPUK Munsterlaan

Een deel van de specifieke uitkering (Regeling huisvesting aandachtsgroepen) voor project Munsterlaan wordt niet in 2025 ingezet.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Lasten	Incidenteel	2025	-1.334.500
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Baten	Incidenteel	2025	1.334.500

Mutatie 30299 - Correctie vergoeding Landelijke aanpak adreskwaliteit

In de Eerste bestuursrapportage 2024 is er in de begroting rekening gehouden met een structurele vergoeding vanwege werkzaamheden in verband met de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).

Inmiddels is duidelijk dat de financiering van de LAA voor 2024 en 2025 via het gemeentefonds loopt.

De oorspronkelijke begrotingswijziging waarmee rekening werd gehouden met een structurele vergoeding wordt met deze correctie tegen geboekt.

Betrouwbare overheid	Burgerzaken	Baten	Structureel vanaf	2025	100.640
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	-100.640

Mutatie 30330 - EU Subsidie Net zero cities

Voor 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht Europese middelen voor het project Net zero cities, waarbij wordt toegewerkt naar klimaatneutraliteit. Met deze mutatie verlagen we de baten en lasten incidenteel met 0,01 miljoen euro, omdat we minder middelen verwachten te ontvangen dan eerder geraamd.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	-10.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2025	10.000
Mutatie 30354 - Herschikking L&P compensatie MO					
De loon- en prijscompensatie 2026 is uitgekeerd op een aantal kostensoorten waaronder een baten kostensoort. Bij de herverdeling naar de kostenplaatsen is deze echter niet goed meegenomen waardoor hier een bedrag is blijven staan wat wel in de baten is verrekend. Door deze mutatie wordt deze boeking overgeheveld naar de lasten zodat dit beter aansluit op de totale lasten.					
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Incidenteel	2025	-3.459
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Baten	Incidenteel	2025	3.459
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Structureel vanaf	2026	8.632.564
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Incidenteel	2026	-9.261.023
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Baten	Structureel vanaf	2026	628.459
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Incidenteel	2027	-9.261.023
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Incidenteel	2028	-9.261.023
Mutatie 30358 - Herziening budget bedrijfsvoeringsapplicaties					
Bij de overheveling het Functioneel Beheer zijn er inkomsten in de begroting opgenomen, terwijl er geen bijdragen van externe partijen gepland zijn. Met deze begrotingswijziging wordt dat gecorrigeerd door de lasten te verlagen zodat het saldo gelijk blijft.					
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	-1.240.000
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Baten	Structureel vanaf	2025	1.240.000
Mutatie 30359 - Verlagen baten en lasten provinciale subsidie.					
De provinciale subsidie van 0,345 miljoen euro voor het project Parkzone Den Hommel wordt in mindering gebracht op de investering en landt zodoende niet in de exploitatie 2025.					

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Meerjaren Groenprogramma	Lasten	Incidenteel	2025	-345.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Meerjaren Groenprogramma	Baten	Incidenteel	2025	345.000
Mutatie 30373 - Bijstelling begroting SPUK M016 Oekraïne 2025					
<p>Ten opzichte van de primaire begroting zal er naar verwachting minder worden gedeclareerd bij het Rijk voor de SPUK BooO - M016. Dit zit voornamelijk in de vergoeding voor transitiekosten en kosten sociaal beheer (locatiebegeleiding en beveiliging).</p> <p>Verder schuiven een aantal exploitaties van nieuwe opvanglocaties een aantal maanden door, doordat de transitie meer tijd kost en de oplevering later plaatsvindt dan eerder gepland in de business case en de exploitatielasten in het jaar lager zijn.</p> <p>Er zit een forse verschuiving tussen de geplande uitbestede werkzaamheden en (groot) onderhoud. Dit betreft de transitie aan gebouwen waarbij bij de aanbesteding de verbouwingskosten en kosten voor installaties van bestaande gebouwen worden geboekt op onderhoud. Verder ook verschuivingen in personele kosten en inhuur.</p>					
Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2025	-1.203.753
Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Baten	Incidenteel	2025	1.203.753
Mutatie 30384 - Compensatie voor het uitstellen van de invoering van de eigen bijdrage					
<p>In 2026 is al rekening gehouden met een compensatie voor het uitstellen van de invoering van de eigen bijdrage. Hierdoor is de eigen bijdrage verhoogd. Nu er vanuit de meicirculaire compensatie is ontvangen worden deze eigen bijdragen verlaagd.</p>					
Passende ondersteuning en opvang	Huishoudelijke hulp ZIN& eigen bijdragen	Baten	Incidenteel	2026	500.000
Passende ondersteuning en opvang	Ambulante begeleiding	Lasten	Incidenteel	2026	-500.000
Mutatie 30484 - Peilstok grondexploitatie Leidsche Rijn					
<p>In de Peilstok hebben wij de nog te verwachten lasten en baten voor het tweede halfjaar 2025 geactualiseerd. De afwijkingen ten opzichte van de stand Meerjaren Programma Ruimte 2025 worden voor de grondexploitatie Leidsche Rijn verwerkt</p>					
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Woningbouwprojecten	Lasten	Incidenteel	2025	-1.895.469
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Woningbouwprojecten	Baten	Incidenteel	2025	19.578
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Parken en Plas	Lasten	Incidenteel	2025	866.869
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Parken en Plas	Baten	Incidenteel	2025	-3.193

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Overige projecten	Lasten	Incidenteel	2025	4.344.761
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Onderhanden werk	Lasten	Incidenteel	2025	-2.745.847
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Leidsche Rijn Centrum	Lasten	Incidenteel	2025	-546.796
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Leidsche Rijn Centrum	Baten	Incidenteel	2025	3.918.941
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Commercieel Vastgoed	Lasten	Incidenteel	2025	-3.865.455
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Commercieel Vastgoed	Baten	Incidenteel	2025	-93.389
Mutatie 30486 - SPUK Volkshuisvestingsfonds					
In 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht middelen vanuit de specifieke uitkering Volkshuisvestingsfonds. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van verduurzamen Vereniging van Eigenaars en grondgebonden woningen, onder andere door de subsidie woningisolatie specifieke adressen Overvecht. Met deze mutatie verlagen we de baten en lasten in 2025 met 1,5 miljoen euro, conform het verwachte uitgavenpatroon.					
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	-1.500.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2025	1.500.000
Mutatie 30489 - Actualisatie Subsidie ZonMW Samen erop af					
Voor de periode 2024-2027 ontvangt de gemeente Utrecht van het ZonMW een subsidie voor Grip en onbegrip; domein overstijgende samenwerking in hotspots en veiligheidsregio's. Met als doel om de ondersteuning, opvang en zorg voor mensen met een samenloop van complexe langdurige problemen te verbeteren en knelpunten te verkleinen. (Project Samen erop af!). Met deze mutatie verlagen wij de baten en lasten als gevolg van actualisatie begroting 2025.					
Veilige stad	Veiligheid en zorg	Lasten	Incidenteel	2025	-200.000
Veilige stad	Veiligheid en zorg	Baten	Incidenteel	2025	200.000
Mutatie 30491 - EU Subsidie E2 cuties					
In 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht Europese middelen voor het project E2 cuties. Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verlaagd met 0,015 miljoen euro in 2025, conform het verwachte uitgavenpatroon.					
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	-15.000

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Baten	Incidenteel	2025	15.000
--------------------------	------------------	--------------	-------------	------	--------

Mutatie 30503 - Peilstok 2025 grondexploitatie Stationsgebied

In de Tweede bestuursrapportage 2025 (hoofdstuk Peilstok Stedelijke Ontwikkeling) hebben wij de nog te verwachten lasten en baten voor het tweede halfjaar 2025 geactualiseerd. De afwijkingen ten opzichte van de stand Meerjaren Perspectief Ruimte 2025) worden met deze wijziging verwerkt voor de grondexploitatie Stationsgebied.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Uitvoeren Masterplan	Lasten	Incidenteel	2025	-6.121.618
------------------------------------	----------------------	---------------	-------------	------	------------

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Uitvoeren Masterplan	Baten	Incidenteel	2025	49.152
------------------------------------	----------------------	--------------	-------------	------	--------

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	POS onderhanden werk	Lasten	Incidenteel	2025	6.072.466
------------------------------------	----------------------	---------------	-------------	------	-----------

Mutatie 30515 - Peilstok 2025 binnenstedelijke grondexploitaties

In de Peilstok 2025 zijn de nog te verwachten lasten en baten inzake de binnenstedelijke grondexploitaties geactualiseerd. De afwijkingen ten opzichte van de stand Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 worden door deze mutatie verwerkt.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Grondexploitaties binnenstedelijk	Lasten	Incidenteel	2025	-6.656.056
------------------------------------	-----------------------------------	---------------	-------------	------	------------

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Grondexploitaties binnenstedelijk	Baten	Incidenteel	2025	6.656.056
------------------------------------	-----------------------------------	--------------	-------------	------	-----------

211: Neutr. bijstel. verschuiving naar ander programma

Mutatie 29919 - Tegemoetkoming lage inkomens betaald parkeren

In verband met de invoering van de tegemoetkoming lage inkomens betaald parkeren per 1 juli 2024 hevelen wij 0,750 miljoen euro structureel over van het programma Duurzame bereikbaarheid naar het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid.

Voor de vergoeding Overhead Strategisch Project Manager hevelen we structureel 0,038 miljoen euro over van het Programma Duurzame Bereikbaarheid naar het Programma Algemene Middelen en Overhead.

Werk, toekomstbestendige economie en best Minimabeleid		Lasten	Structureel vanaf	2025	750.000
--	--	---------------	-------------------	------	---------

Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren VTH	Lasten	Structureel vanaf	2025	-200.000
-------------------------	------------------	---------------	-------------------	------	----------

Duurzame bereikbaarheid	Autoparkeren Ruimte	Lasten	Structureel vanaf	2025	-588.000
-------------------------	---------------------	---------------	-------------------	------	----------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	38.000
-------------------------------	---------------------	---------------	-------------------	------	--------

Mutatie 29963 - Budgetoverheveling markten

Het budget en de uitvoering in het kader van het regelen van verkeer voor de markten Smaragdplein en Kanaleneiland worden van programma Algemene Middelen en Overhead naar programma Aantrekkelijk groene leefomgeving & erfgoed overgeheveld.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Incidenteel	2025	-33.306
-------------------------------	---------------------	---------------	-------------	------	---------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Marktdienst	Lasten	Incidenteel	2025	33.306
---	-------------	---------------	-------------	------	--------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Structureel vanaf	2026	-44.402
-------------------------------	---------------------	---------------	-------------------	------	---------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Marktdienst	Lasten	Structureel vanaf	2026	44.402
---	-------------	---------------	-------------------	------	--------

Mutatie 29978 - Strategie en bedrijfsbureau en overhead Bedrijfsvoering 2025 BOR

Met deze boeking worden de lasten overgeheveld van het programma Beheer Openbare Ruimte naar het programma Overhead. Deze boeking is noodzakelijk om de realisatie en de begroting op elkaar aan te laten sluiten.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	100.000
-------------------------------	---------------------	---------------	-------------------	------	---------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Incidenteel	2025	100.000
-------------------------------	---------------------	---------------	-------------	------	---------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beheer Wegen, Constructies & Installatie	Lasten	Structureel vanaf	2025	-50.000
---	--	---------------	-------------------	------	---------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beheer Wegen, Constructies & Installatie	Lasten	Incidenteel	2025	-80.000
---	--	---------------	-------------	------	---------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beheer Openbaar Groen en (Openlucht) Rec	Lasten	Structureel vanaf	2025	-50.000
---	--	---------------	-------------------	------	---------

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beheer Openbaar Groen en (Openlucht) Rec	Lasten	Incidenteel	2025	-20.000
---	--	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30118 - Actualisatie interne rentebudget reserve Wonen

Bij de Voorjaarsnota 2025 is besloten de reserve 'Revolverend Fonds Woningrenovatie' op te heffen. Over deze reserve werd vanuit het programma Algemene middelen en overhead een (begrote) interne rente toegerekend aan het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen. In verband met de opheffing van de reserve wordt deze rentetoerekening niet langer begroot.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Baten	Structureel vanaf	2026	7.620
------------------------------------	-------	--------------	-------------------	------	-------

Mutatie 30122 - Overheveling budget Tussenvormen Statushouders

De raad heeft in de voorjaarsnota 2024 middelen vrijgemaakt voor het realiseren van tussenvoorzieningen voor statushouders (ambtelijke capaciteit en sociaal beheer). Middels deze begrotingswijziging wordt een deel van dit toegekende budget overgeheveld naar programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen, waar de lasten voor de aan te nemen kwartiermaker zullen landen.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Lasten	Incidenteel	2025	180.400
------------------------------------	-------	---------------	-------------	------	---------

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2025	-180.400
---------------------------	---------------	---------------	-------------	------	----------

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Lasten	Incidenteel	2026	260.400
------------------------------------	-------	---------------	-------------	------	---------

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2026	-260.400
---------------------------	---------------	---------------	-------------	------	----------

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Lasten	Incidenteel	2027	260.400
------------------------------------	-------	---------------	-------------	------	---------

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2027	-260.400
---------------------------	---------------	---------------	-------------	------	----------

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Lasten	Incidenteel	2028	80.000
------------------------------------	-------	---------------	-------------	------	--------

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2028	-80.000
---------------------------	---------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30313 - Subsidie Verkeerstuin

Bij de Voorjaarsnota 2024 is amendement 142 "De verkeerstuin is noodzakelijk" aangenomen. Op basis van dit amendement is destijds 0,02 miljoen euro toegevoegd aan het programma Levendige en Gezonde Stad. Wij verschuiven dit bedrag naar het programma Duurzame Bereikbaarheid, waar de subsidie aan de verkeerstuin onder valt.

Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Structureel vanaf	2025	-20.000
---------------------------	--	---------------	-------------------	------	---------

Duurzame bereikbaarheid	Uitvoeren maatregelen mobiliteits- en ve	Lasten	Structureel vanaf	2025	20.000
-------------------------	--	---------------	-------------------	------	--------

Mutatie 30315 - Bezuiniging subsidiebureau verdeling per programma

In de Voorjaarsnota 2024 is een UBA-maatregel vastgesteld voor de doorbelasting van 7 fte aan personeelslasten van het subsidiebureau. In deze begrotingswijziging wordt de ingeboekte bezuiniging verdeeld over de programma's, die gebruik maken van de dienstverlening van het subsidiebureau.

Werk, toekomstbestendige economie en best Vestigingsklimaat		Lasten	Structureel vanaf	2026	-3.200
Werk, toekomstbestendige economie en best Re-integratie		Lasten	Structureel vanaf	2026	-33.300
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Lasten	Structureel vanaf	2026	-3.800
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Structureel vanaf	2026	-105.000
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Structureel vanaf	2026	299.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Structureel vanaf	2026	-44.800
Betrouwbare overheid	initiatievenfonds	Lasten	Structureel vanaf	2026	-49.500
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Structureel vanaf	2026	-48.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Aanpak Luchtkwaliteit en Emissieloos ver	Lasten	Structureel vanaf	2026	-11.400
Mutatie 30319 - Dekking tekort UW 2025 vanuit prijscompensatie 2025					
In de raadsbrief van 4 maart 2025 is de gemeenteraad geïnformeerd dat er een begroot tekort is voor UW in 2025 en dat de hoogte van het tekort en de dekking van het tekort uitgewerkt wordt in de Voorjaarsnota 2025.					
Het totale dekkingstekort van UW komt uit op 1,500 miljoen euro. Dit wordt o.a. verklaard door de voortschrijdende uitstroom uit de Wsw die financieel nadelig is.					
Hiervan kan 0,836 miljoen euro incidenteel opgelost worden dankzij incidentele middelen vanuit de prijscompensatie 2025 WMO.					
Werk, toekomstbestendige economie en best Sociale Werkvoorziening		Lasten	Incidenteel	2025	835.646
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Incidenteel	2025	-835.646
Mutatie 30396 - Overheveling budget bemonstering/onderhoud van 6 spetterbadjes					
Overheveling budget ten bedrage van 20,93 miljoen euro van product Beheer Openbaar Groen en (Openlucht) Recreatie, naar product Samenlevingsinitiatieven voor de bemonstering/onderhoud van 6 spetterbadjes in de verzelfstandigde speeltuinen (in zelfbeheer).					
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Lasten	Structureel vanaf	2026	20.293

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beheer Openbaar Groen en (Openlucht) Rec	Lasten	Structureel vanaf	2026	-20.293
---	--	---------------	-------------------	------	---------

Mutatie 30574 - Budget overhevelen maaltijdaanbieders van doelstelling Laagdrempelige basiszorg naar Meedoen en voor elkaar zorgen

Budgetoverheveling van doelstelling Laagdrempelige basiszorg (Meedoen naar Vermogen) naar doelstelling Meedoen en voor elkaar zorgen (Samenleving). Betreft budget van 200.000 euro voor 3 gecontracteerde maaltijdaanbieders.

Dit is onderdeel van het overhevelen van het budget van U Centraal van het programma Passende ondersteuning naar Levendige en gezonde stad, zodat de begroting de uitvoering van de activiteiten volgt.

Passende ondersteuning en opvang	Basiszorg Wmo	Lasten	Structureel vanaf	2025	-200.000
----------------------------------	---------------	---------------	-------------------	------	----------

Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Structureel vanaf	2025	200.000
---------------------------	--	---------------	-------------------	------	---------

Mutatie 30575 - Herverdeling groeimiddelen Voorjaarsnota 2024

De groeimiddelen zijn toegekend bij de Voorjaarsnota 2024. Met deze begrotingswijziging worden de middelen verdeeld naar de juiste programma's en producten.

Passende ondersteuning en opvang	Ambulante begeleiding	Lasten	Structureel vanaf	2025	425.868
----------------------------------	-----------------------	---------------	-------------------	------	---------

Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Lasten	Structureel vanaf	2025	295.248
---------------------------	--------------------------	---------------	-------------------	------	---------

Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Structureel vanaf	2025	38.208
---------------------------	--	---------------	-------------------	------	--------

Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr.UVO	Lasten	Structureel vanaf	2025	38.777
---------------------------	---	---------------	-------------------	------	--------

Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Structureel vanaf	2025	-630.000
---------------------------	-----------------------	---------------	-------------------	------	----------

Kansrijk opgroeien	Onderwijsachterstandenbeleid	Lasten	Structureel vanaf	2025	-46.398
--------------------	------------------------------	---------------	-------------------	------	---------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	-121.703
-------------------------------	---------------------	---------------	-------------------	------	----------

211: Neutr. bijstel. overhevelen via alg. dekk.reserve

Mutatie 29969 - Aanloopkosten nieuw depot kunst en Erfgoed

Bij de programmabegroting 2021 is de dekking voor de ontwikkeling en de exploitatie van het nieuwe depot geregeld waarin onder andere de gemeentelijke collecties van het Centraal Museum en Erfgoed worden ondergebracht. Tot oplevering en in de eerste periode na oplevering worden er extra kosten verwacht. Dit betreffen o.a. extra kosten zoals tijdelijke dubbele huisvestingslasten in de periode dat de collectie wordt verhuisd van het oude naar het nieuwe depot. Met deze begrotingswijziging worden verwachte kosten en budget met elkaar in lijn gebracht.

Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2025	-525.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2026	-650.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2027	-400.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2028	1.200.000

Mutatie 30115 - Pilot Kind en Gezinsbescherming

Utrecht ontvangt als centrumgemeente POK-middelen van het rijk die bedoeld zijn voor het realiseren van het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming in de stad en in de regio. En kunnen hiermee ook de proeftuin in Utrecht West financieel ondersteunen. De middelen zijn voor het eerst in 2022 verstrekt, en worden voor het laatst verstrekt in 2025. In deze wijziging worden de POK middelen van 2025 van 1,122 miljoen en overgehevelde POK middelen 2024 van 0,728 miljoen overgeheveld naar 2026 zodat de Pilot dan kan worden voortgezet.

De besluitvorming over wetgeving is bijzonder vertraagd, o.a. vanwege nieuwe kabinetten en vanwege omvang van de verandering. Er zijn vanaf 2025 geen middelen beschikbaar vanuit het rijk voor het voortzetten van het toekomstscenario: de POK-middelen worden in 2026 niet meer via meicirculaire aan de gemeenten verstrekt en ook de subsidie die het rijk verstrekke aan 10 proeftuinen stopt na 2025. In 2026 worden de proeftuinen voortgezet en zijn de POK-middelen nodig voor de dekking. Zodat in ieder geval in 2026 de proeftuinen in Utrecht voortgezet kunnen worden en in de gemeenten van de regio Utrecht West maximaal kunnen financieren en een bovenregionale impact hebben.

Kansrijk opgroeien	Jeugdbescherming	Lasten	Incidenteel	2025	-1.850.000
Kansrijk opgroeien	Jeugdbescherming	Lasten	Incidenteel	2026	1.850.000

Mutatie 30119 - Overheveling budget Wet Betaalbare Huur

Bij de september- en decembercirculaire 2024 is een budget toegekend aan het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen voor de implementatie en uitvoering van de Wet Betaalbare Huur. De implementatie en uitvoering van deze wet vindt gedeeltelijk plaats in 2026. Daarom wordt voorgesteld om een deel van het incidentele budget over te hevelen naar 2026.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Lasten	Incidenteel	2025	-147.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	Lasten	Incidenteel	2026	147.000

Mutatie 30131 - Procedure Cultuurnota

De procedurekosten van meerjarige subsidieregelingen waaronder de Cultuurnota komen éénmaal in de subsidieperiode voor met als gevolg dat het programmabudget onder extra druk staat in de jaren waarin de procedure(s) plaats vinden. Om de financiering van de procedurekosten gelijkmatig over de jaren te verdelen is het voorstel om budget uit 2025 en 2027 over te hevelen naar het jaar 2028. Dit is het jaar waarin de procedure van de Cultuurnota plaats vindt.

Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2025	-200.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2027	-200.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Incidenteel	2028	400.000

Mutatie 30229 - Kasschuif Inhuuroptimalisatie

Betreft inzet kasschuif voor uitvoering besluit Inhuuroptimalisatie. Er is geen financiële ruimte binnen begroting voor de uitvoering van het besluit Inhuuroptimalisatie (CDO 8/1/2025). De inhuuroptimalisatie gaat diverse kwalitatieve voordelen en een besparing opleveren in de toekomst. Benodigde investering in de eerste 4 jaar gedekt middels kasschuif via de algemene reserve. Investering wordt terugbetaald t/m 2030, vanuit de besparing, aan de algemene reserve.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	208.965
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2026	308.521
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2027	-82.157
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2028	-123.929

Mutatie 30241 - Monument voor de Oost

In het collegevoorstel 12960138 is besloten tot een onderzoek naar hoe het slavernij- en koloniale verleden in de Oost op een passende manier erkend en herdacht kan worden. Het doel is om een inclusieve en betekenisvolle invulling te vinden die recht doet aan de diverse verhalen en perspectieven. De resultaten van het onderzoek worden in Q3 2025 verwacht. Op basis van dit onderzoek wordt besloten hoe Utrecht het beste invulling kan geven aan de erkenning en herdenking, zoals bijvoorbeeld een monument, educatieve programma's of andere initiatieven. Voor de invulling is in 2025 in de programmabegroting levendige en gezonde stad onder de doelstelling 'deelname en bezoek Cultuur' 0,15 miljoen euro beschikbaar. De verwachting is dat de kosten die met de invulling samenhangen (grotendeels) in 2026 zullen vallen.

Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	Lasten	Incidenteel	2025	-150.000
---------------------------	----------------------	---------------	-------------	------	----------

Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	Lasten	Incidenteel	2026	150.000
---------------------------	----------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30344 - Budgetneutrale bijsturing Werken 3.0

Het budget van het programma Werken 3.0, gericht op het mogelijk maken van hybride werken wordt aangepast aan het verwachte kostenverloop,

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	-1.075.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	------------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2026	600.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---------

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2027	475.000
-------------------------------	-------------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30376 - Regionale Aanpak Dakloosheid

Op 20 februari 2025 is de Nota Regionale aanpak dakloosheid U16 2024-2030 (kenmerk 12949973) vastgesteld. Hierin zijn de kaders voor de gezamenlijke aanpak van dak- en thuisloosheid door de U16-gemeenten vastgelegd. Aansluitend hierop is voor de regio een meerjarige begroting opgesteld. We stellen een verdeling van de budgetten voor die aansluit bij die meerjarige begroting. De verschuiving is mogelijk omdat in de begroting 2025 ook het budget voor 2024 beschikbaar is.

Passende ondersteuning en opvang	Maatschappelijke opvang	Lasten	Incidenteel	2025	-4.200.000
----------------------------------	-------------------------	---------------	-------------	------	------------

Passende ondersteuning en opvang	Maatschappelijke opvang	Lasten	Incidenteel	2026	2.000.000
----------------------------------	-------------------------	---------------	-------------	------	-----------

Passende ondersteuning en opvang	Maatschappelijke opvang	Lasten	Incidenteel	2027	1.100.000
----------------------------------	-------------------------	---------------	-------------	------	-----------

Passende ondersteuning en opvang	Maatschappelijke opvang	Lasten	Incidenteel	2028	1.100.000
----------------------------------	-------------------------	---------------	-------------	------	-----------

Mutatie 30377 - Beschermd Wonen U16

In 2025 verwachten we ten opzichte van de U16 werkbegroting een overschot. Dit komt onder andere doordat enkele grotere projecten niet in 2025 gerealiseerd worden zoals de definitieve huisvesting van prikkelarme opvang. Daarnaast is bij de meicirculaire 2025 de indexatie op het budget Beschermd wonen bekend gemaakt. In de werkbegroting is rekening gehouden met een indexatie die gelijk is aan de indexatie binnen Utrecht. De werkelijk indexatie is hoger.

Conform afspraken met de regio blijven overschotten op de regionale middelen beschikbaar voor de werkbegroting van volgend jaar en wordt 3,818 miljoen overgeheveld.

Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen	Lasten	Incidenteel	2025	-3.818.000
----------------------------------	-----------------	---------------	-------------	------	------------

Passende ondersteuning en opvang	Beschermd wonen	Lasten	Incidenteel	2026	3.818.000
----------------------------------	-----------------	---------------	-------------	------	-----------

Mutatie 30380 - Overheveling Asiel en huisvesting

De ontvangen circulaire voor het faciliteitenbesluit 2025 en spreidingswet 2024 worden niet volledig benut in 2025 en zijn in 2026 noodzakelijk voor personele kosten op beleid asiel en huisvesting statushouders, uitvoering van het convenant pedagogisch klimaat voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen en de uitvoering van de matching van statushouders aan huisvesting. In 2025 zijn er aanvullende incidentele middelen beschikbaar waardoor deze circulaire niet in 2025 worden ingezet.

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2025	-330.000
---------------------------	---------------	---------------	-------------	------	----------

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2026	330.000
---------------------------	---------------	---------------	-------------	------	---------

Mutatie 30392 - Overheveling Landelijke vreemdelingen voorziening naar 2026

Voor de Landelijke vreemdelingen voorziening is een knelpunt ingediend en onderdeel hiervan is dat de incidentele middelen die in 2025 beschikbaar zijn naar 2026 worden overgeheveld zodat deze opvang op het minimale niveau van 5 miljoen per jaar kan worden voortgezet. Dit resulteert in een overheveling van 1,3 miljoen van 2025 naar 2026.

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2025	-1.300.000
---------------------------	---------------	---------------	-------------	------	------------

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2026	1.300.000
---------------------------	---------------	---------------	-------------	------	-----------

Mutatie 30404 - Aanvullende storting voorziening wethouders pensioenen

Op basis van een actuariële herberekening moet een bedrag van € 2,8 miljoen in de voorziening worden gestort. Het huidige exploitatiebudget van € 591.000 wordt via een kasschuif aangewend voor deze storting.

Betrouwbare overheid	Bestuursorganen	Lasten	Incidenteel	2025	2.800.000
----------------------	-----------------	---------------	-------------	------	-----------

Betrouwbare overheid	Bestuursorganen	Lasten	Incidenteel	2026	-560.000
----------------------	-----------------	---------------	-------------	------	----------

Betrouwbare overheid	Bestuursorganen	Lasten	Incidenteel	2027	-560.000
----------------------	-----------------	---------------	-------------	------	----------

Betrouwbare overheid	Bestuursorganen	Lasten	Incidenteel	2028	-560.000
----------------------	-----------------	---------------	-------------	------	----------

Mutatie 30423 - Netcongestie

Bij de Voorjaarsnota 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld voor het thema netcongestie. Met deze mutatie wordt een bedrag van € 2,77 miljoen uit 2025 en € 0,275 miljoen uit 2026 incidenteel doorgeschoven naar 2027. Op basis van de huidige inzichten is de planning van uitgaven aangepast. De oplossingen

voor netcongestie zijn ingewikkelder om te realiseren dan verwacht en vragen goede afstemming met andere partijen. We bereiden deze zorgvuldig voor in nauwe samenwerking met betrokken partijen. Daarbij doen we wat nu nodig is om het elektriciteitsnet zo snel mogelijk te versterken. In het vierde kwartaal wordt de aangekondigde Netcongestiebrief aan de raad verzonden.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2025	-2.770.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2026	-275.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	Lasten	Incidenteel	2027	3.045.000

Mutatie 30439 - Overheveling budget Impuls Hotelsector

Bij de voorjaarsnota 2024 zijn incidenteel middelen aan de begroting van het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid toegekend voor Impuls Hotelsector in 2025. Middels deze mutatie worden de incidentele middelen eenmalig doorgeschoven naar 2026 omdat het budget vanaf 2026 wordt ingezet.

Werk, toekomstbestendige economie en best Vestigingsklimaat	Lasten	Incidenteel	2025	-500.000
Werk, toekomstbestendige economie en best Vestigingsklimaat	Lasten	Incidenteel	2026	500.000

Mutatie 30441 - Overhevelen middelen Versterken vestigingsklimaat circulaire bedrijven

In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn voor 2025 incidentele middelen toegekend voor 'Versterken vestigingsklimaat circulaire bedrijven'. In de beleidsnota Utrecht Circulair 2030 is beschreven waaraan we dit budget besteden. Ook is aangegeven dat we vanaf 2026 een tekort hebben voor het realiseren van onze circulaire ambities. We hevelen 0,100 miljoen euro van de incidentele middelen over naar 2026, zodat we ook in 2026 circulair ondernemerschap en ruimte voor circulaire bedrijvigheid kunnen bevorderen

Werk, toekomstbestendige economie en best Utrecht Circulair	Lasten	Incidenteel	2025	-100.000
Werk, toekomstbestendige economie en best Utrecht Circulair	Lasten	Incidenteel	2026	100.000

Mutatie 30446 - Kasschuif Overheadvierkant 2025

In het Concern Directie Overleg van 16 juli 2025 is een besluit genomen over de "Besteding overheadruimte 2025". Met deze begrotingswijziging wordt via een kasschuif over de boekjaren 2025 t/m 2029 de begroting aangepast.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	548.000
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2026	1.418.000

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2027	-37.000
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2028	-1.912.000
Mutatie 30452 - Overhevelen middelen voor noodzakelijke herinvesteringen (vervangingsinvesteringen) Griftpark					
De incidentele middelen voor noodzakelijke herinvesteringen (vervangingsinvesteringen) Griftpark van 1,184 miljoen euro worden in 2025 niet gebruikt en overgeheveld naar 2026. Er loopt op dit moment een onderzoek Bestparc om na te gaan of het stopzetten van de beheersmaatregel en zuivering mogelijk is. Bestparc Fase 3 is net gestart en zal naar verwachting tot 2030 gaan duren. Tot die periode kunnen herinvesteringen in ieder geval noodzakelijk zijn. In 2026 zal meer duidelijkheid gegeven worden over de periode van noodzakelijke herinvesteringen.					
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2025	-1.184.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	Lasten	Incidenteel	2026	1.184.000

Bijlage 3. Onderhanden werk

In deze bijlage staat de tabel Onderhanden werk en mutaties reserves voor de gemeentelijke grondexploitaties uit de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling.

De post onderhanden werk bevat de boekwaarde van de lopende grondexploitaties. De boekwaarde is het saldo van alle geboekte lasten en baten. Een positieve stand van het saldo betekent meer geboekte lasten dan geboekte baten. Het saldo onderhanden werk wijzigt niet alleen door aanpassingen in de lasten en baten van de lopende grondexploitaties, maar ook bijvoorbeeld bij het afsluiten van deexploitaties en tussentijdse winstneming.

Tabel 6: Onderhanden werk en mutaties reserves gemeentelijke grondexploitaties

	x € 1.000.000				
	Programma begroting	Resultaat 1 ^e helft	Prognose 2 ^e helft	Peilstok prognose	Afwijking tov begroting
	2025	2025	2025	2025	2025
Totaal lasten	103,7	20,9	60,0	80,9	-22,8
Totaal baten	85,9	30,7	44,7	75,4	-10,5
Saldo lasten en baten (Exclusief onderhanden werk)	-17,8	9,8	-15,3	-5,5	12,3
Onderhanden werk	17,8	-9,8	15,3	5,5	-12,3
Resultaat grondexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budget uitnames, taakstellingen en overig	7,5	0,0	7,5	7,5	0,0
Saldo lasten en baten incl. OHW	7,5	0,0	7,5	7,5	0,0
Toevoeging reserves	12,8	0,0	12,8	12,8	0,0
Onttrekking reserves	3,7	0,0	3,7	3,7	0,0
Saldo mutaties reserves	-9,1	0,0	-9,1	-9,1	0,0
Resultaat	-1,6	0,0	-1,6	-1,6	0,0

De verwachte lasten voor 2025 bedragen 80,9 miljoen euro en de geraamde baten bedragen 75,4 miljoen euro. Het verschil in saldo wordt toegevoegd aan het onderhanden werk op de balans. Dit betekent dat in totaal 5,5 miljoen euro meer uitgegeven wordt dan ontvangen, een wijziging van 12,3 miljoen euro ten opzichte van de programmabegroting.

Inclusief het saldo onderhanden werk per 31-12-2024 van 174,3 miljoen euro zal het onderhanden werk per 31-12-2025 naar verwachting uitkomen op 179,8 miljoen euro.

Bijlage 4. Rechtmatigheidsverantwoording

Ons college geeft met ingang van de Jaarrekening 2023 een rechtmatigheidsverantwoording af voor de financiële beheershandelingen. Voor de jaren 2023 en 2024 was dit nog niet verplicht, maar in 2025 is de relevante regelgeving over de accountantscontrole en oordeelsvorming in de controleverklaring opgenomen in wet- en regelgeving. Het gaat om het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). Hiermee is het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording door het college geformaliseerd.

De verantwoordingsgrens is een belangrijk criterium binnen de rechtmatigheidsverantwoording. Het is de grens waarboven het college de afwijkingen rapporteert en heeft tot doel om afspraken te maken met de raad over de omvang van de bevindingen die voortvloeien uit de controle van de rechtmatigheid en het informeren hierover. Voor de rechtmatigheidsverantwoording is door uw raad over de verslagjaren 2023 en 2024 de verantwoordingsgrens op 1,5% van de totale lasten *inclusief* toevoegingen aan de reserves vastgesteld.

Vanaf 2025 stellen wij voor de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording gelijk te laten lopen met die van de accountantscontrole en te laten vaststellen op 2% van de totale lasten, *exclusief* de toevoegingen aan de reserves. Deze verantwoordingsgrens geldt voor het cumulatief totaal aan rechtmatigheidsfouten én onduidelijkheden in het kader van de financiële rechtmatigheid. Dit is afwijkend van voorgaande jaren als gevolg van de wijzigingen in de BADO.

Voor de accountantscontrole geldt namelijk op basis van de wijzigingen vanaf 2025 een goedkeuringstolerantie van 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves. Deze goedkeuringstolerantie is de som van de afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle. Voorheen hanteerde de accountant aparte toleranties voor fouten (1%) en onzekerheden (3%).

Door het gelijkstellen van het percentage en de grondslag lopen de werkzaamheden voor onze eigen Verbijzonderde Interne Controles en de werkzaamheden van de accountant zoveel mogelijk synchroon en kunnen we een bestendige lijn hanteren. Daarmee verloopt dit proces het meest efficiënt en is het eenduidig. Het geeft bovendien uw raad voldoende inzicht in de (financiële) rechtmatigheid, mede gelet op onze bevindingen en die van de externe accountant van de afgelopen jaren.

Bijlage 5. Wijzigen effectindicator

De effectindicator 'Aantal huishouden dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de Participatiewet' wordt aangepast voor actuele macro economische ontwikkelingen conform toezegging ID 989. In de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën is in het kader van de behandeling van de Jaarstukken 2024 toegezegd in de Tweede bestuursrapportage 2025 terug te komen op de streefwaarde van het aantal bijstandsgerechtigden. In de Begroting 2025 is een doelstelling van 9.400 opgenomen. Deze is gebaseerd op inmiddels verouderde informatie. Op basis van de laatste CPB-prognose (Concept-Macro Economische Verkenning 2026) is de doelstelling 9.950. De doelstelling wordt hierop aangepast.

Deel 2

1. Technische wijziging

Tweede technische wijziging 2025 Raad

De technische wijzigingen bevatten technische aanpassingen van de begroting, het verwerken van raadsbesluiten en de verwerking van besluiten over de cyclusproducten. De aanpassingen zijn budgettair neutraal. Volgens de indeling van de Programmabegroting 2025 worden per programma de mutaties weergegeven voor de jaren 2025 tot en met 2028, met een uitsplitsing in lasten, baten, onttrekkingen aan en stortingen in de reserves.

Technische bijstellingen

In de volgende paragrafen zijn de mutaties kort toegelicht en worden de bijbehorende regels met de verschuiving van begrotingsbedragen getoond. Per regel wordt het bedrag vermeld met erbij aangegeven het programma en of het lasten dan wel baten betreft. Ook staat er vermeld of de verschuiving incidenteel of structureel is en voor welk jaar of welke jaren deze geldt.

1.1 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x €1.000																
Werk, toekomstbestendige economie en best	2025				2026				2027				2028			
	Lasten	Baten	Onttrekking	Storting	Lasten	Baten	Onttrekking	Storting	Lasten	Baten	Onttrekking	Storting	Lasten	Baten	Onttrekking	Storting
Mutatie 30363					-1.211				-1.211				-1.211			
Totaal					-1.211				-1.211				-1.211			

Mutatie 30363 - Overheadsystematiek

De overheadsystematiek schrijft voor dat wanneer de apparaatslasten toenemen er een afdracht aan de overhead middelen moet plaats vinden. Met deze wijziging wordt de afdracht aan overhead voor 2025 geactualiseerd. De toename is onder andere een gevolg van de uitbreiding van het teammanagement, om “sturing in balans” beter te kunnen bewerkstelligen.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	102.070
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	760.688
Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2025	-306.000
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Structureel vanaf	2025	-102.070
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Incidenteel	2025	-454.688
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2026	1.254.250
Werk, toekomstbestendige economie en best	Schulddienstverlening	Lasten	Structureel vanaf	2026	-1.211.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Structureel vanaf	2026	-43.250

1.2 Levendige en gezonde stad

x €1.000

	2025				2026				2027				2028			
Levendige en gezonde stad	Lasten	Baten	Onttrekking	Storting	Lasten	Baten	Onttrekking	Storting	Lasten	Baten	Onttrekking	Storting	Lasten	Baten	Onttrekking	Storting
Mutatie 30024	-332	-332			-332	-332			-332	-332			-332	-332		
Mutatie 30363	-408				-145				-145				-145			
Totaal	-740	-332			-478	-332			-478	-332			-478	-332		

Mutatie 30024 – Correctie verdeling Index MO 2025 SPUKS

In 2024 zijn de indexering bedragen 2025 van Maatschappelijke ontwikkeling verdeelt maar daarbij zijn een aantal SPUKS ook onterecht geïndexeerd. Met deze boeking wordt dit hersteld.

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Structureel vanaf	2025	-127.083
---------------------------	---------------	---------------	-------------------	------	----------

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Baten	Structureel vanaf	2025	166.096
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Lasten	Structureel vanaf	2025	-6.061
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Baten	Structureel vanaf	2025	7.931
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Structureel vanaf	2025	-28.060
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Baten	Structureel vanaf	2025	36.526
Levendige en gezonde stad	Inf onderst basisvaardigheden volwassene	Lasten	Structureel vanaf	2025	-92.435
Levendige en gezonde stad	Inf onderst basisvaardigheden volwassene	Baten	Structureel vanaf	2025	121.719
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Structureel vanaf	2025	-78.633

Mutatie 30363 – Overheadsystematiek

Zie programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

1.3 Algemene middelen en overhead

x €1.000

Algemene Middelen en Overhead	2025				2026				2027				2028			
	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting
Mutatie 30361	1.063	1.063			1.108	1.063			1.000	1.000			1.000	1.000		
Mutatie 30363	408				1.356				1.356				1.356			
Totaal	1.471	1.063			2.465	1.063			2.357	1.000			2.357	1.000		

Mutatie 30361 – Re-classificatie van lasten naar baten

Een aantal posten waren niet juist verwerkt in de begroting. Een re-classificatie wordt budgetneutraal doorgevoerd van lasten naar de baten.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	239.274
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	824.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Baten	Structureel vanaf	2025	-239.274
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Baten	Incidenteel	2025	-824.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2026	869.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Baten	Incidenteel	2026	-869.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2027	761.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Baten	Structureel vanaf	2027	-761.110

Mutatie 30363 – Overheadsystematiek

Zie programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

2. Mutaties Bestuursrapportage

							x €1.000
Programma	Maj. Bijstellingen	Budg. Neutr. Bijstellingen	Technische Bijstellingen	Techniek Verplicht	Corresponderende posten	Kosten-toerekening	Totaal resultaat
Betrouwbare overheid	0	249	0	0	0	0	249
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	0	-8.875	0	0	0	0	-8.875
Klimaatvriendelijke stad	0	-1.375	0	0	0	0	-1.375
Duurzame bereikbaarheid	0	-2.536	0	0	0	0	-2.536
Aantrekkelijke. groene leefomgeving & erfgoed	0	10.523	0	0	0	0	10.523
Veilige stad	0	1.773	0	0	0	0	1.773
Passende ondersteuning en opvang	0	3.104	0	0	0	0	3.104
Werk, toekomstbestendige economie en best	1.000	527	0	0	0	0	1.527
Kansrijk opgroeien	0	18.768	0	0	0	0	18.768
Levendige en gezonde stad	0	13.149	-332	0	0	128	12.945
Algemene Middelen en Overhead	5.627	839	1.063	0	12.900	137	20.567
Totaal Baten	6.627	36.148	731	0	12.900	266	56.672
Betrouwbare overheid	0	-5.150	0	258	-326	193	-5.025
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	0	9.292	0	698	-1.101	331	9.220
Klimaatvriendelijke stad	0	5.341	0	0	0	0	5.341
Duurzame bereikbaarheid	-1.290	4.555	0	0	0	0	3.139

Aantrekkelijke groene leefomgeving & erfgoed	-6.589	-10.304	0	743	-32	184	-15.998
Veilige stad	275	-1.923	0	0	0	0	-1.648
Passende ondersteuning en opvang	1.400	6.688	0	0	-5.113	0	2.975
Werk, toekomstbestendige economie en best	-8.050	-612	0	467	-5.369	7.349	-6.238
Kansrijk opgroeien	50	-17.137	0	0	-64	0	-17.151
Levendige en gezonde stad	-3.985	-7.579	740	260	-595	-1.190	-12.355
Algemene Middelen en Overhead	-82	827	-1.471	-2.426	-300	-7.133	-10.430
Totaal Lasten	-18.270	-16.003	-731	0	-12.900	-266	-48.170
Totaal saldo baten en lasten	-11.643	20.145	0	0	0	0	8.502
Mutaties reserves							
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	0	-450	0	0	0	0	-450
Klimaatvriendelijke stad	0	100	0	0	0	0	100
Duurzame bereikbaarheid	0	-1.430	0	0	0	0	-1.430
Aantrekkelijke. groene leefomgeving & erfgoed	0	2.491	0	0	0	0	2.491
Veilige stad	0	150	0	0	0	0	150
Werk, toekomstbestendige economie en best	0	226	0	0	0	0	226
Kansrijk opgroeien	0	965	0	0	0	0	965
Levendige en gezonde stad	0	23	0	0	0	0	23
Algemene Middelen en Overhead	11.929	6.146	0	0	0	0	18.075

Totaal Onttrekking reserves	11.929	8.221	0	0	0	0	20.150
Klimaatvriendelijke stad	0	-1.296	0	0	0	0	-1.296
Duurzame bereikbaarheid	0	-23	0	0	0	0	-23
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	0	-1.360	0	0	0	0	-1.360
Passende ondersteuning en opvang	0	-2.000	0	0	0	0	-2.000
Werk, toekomstbestendige economie en best	0	-1.126	0	0	0	0	-1.126
Kansrijk opgroeien	-50	-700	0	0	0	0	-750
Levendige en gezonde stad	-155	-2.830	0	0	0	0	-2.985
Algemene Middelen en Overhead	-81	-19.031	0	0	0	0	-19.112
Totaal Storting reserves	-286	-28.366	0	0	0	0	-28.652
Totaal Reserves	11.643	-20.145	0	0	0	0	-8.502
Totaal	0	0	0	0	0	0	0

3. Actuele begroting

x €1.000

	Nominale begroting 2025	2e Berap 2024	3e Berap 2024	B&D voorstellen voor PB	Aanvulling voor PB	VJN / 1e Berap 2025	2e Berap 2025	Actuele begroting 2025
Betrouwbare overheid	9.396	2.363	0	0	0	2.000	249	14.008
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	219.108	2.175	497	0	0	-84.065	-8.875	128.840
Klimaatvriendelijke stad	6.346	0	0	0	0	8.678	-1.375	13.649
Duurzame bereikbaarheid	110.552	-1	27	0	0	-14.306	-2.536	93.736
Aantrekkelijke. groene leefomgeving & erfgoed	151.933	-1.285	-15	0	0	3.791	10.523	164.947
Veilige stad	5.832	-3	-49	0	0	1.676	1.773	9.229
Passende ondersteuning en opvang	5.041	-1.532	0	0	0	2.292	3.104	8.905
Werk, toekomstbestendige economie en best.	156.433	8.247	11.663	0	0	-335	1.527	177.535
Kansrijk opgroeien	20.211	-689	0	0	0	1.200	18.768	39.490
Levendige en gezonde stad	66.036	-942	-3.758	0	0	34.404	12.945	108.685
Algemene Middelen en Overhead	1.291.535	-4.880	5.935	0	-4.800	25.814	20.567	1.334.172
Totaal Baten	2.042.423	3.453	14.299	0	-4.800	-18.850	56.672	2.093.197
Betrouwbare overheid	-61.151	-6.043	879	-128	-1.246	-3.701	5.025	-76.415
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-228.807	170	2.704	-1.996	-188	86.323	9.220	-132.574
Klimaatvriendelijke stad	-16.623	0	0	0	-1.850	-9.172	5.341	-22.304
Duurzame bereikbaarheid	-90.318	-3.418	32	0	-652	10.568	3.139	-80.648
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	-244.427	-2.630	-279	0	-721	-9.122	-15.998	-273.176
Veilige stad	-75.716	1.592	-619	0	-258	-713	-1.648	-77.362
Passende ondersteuning en opvang	-257.871	-6.860	12	-4.824	-114	3.410	2.975	-263.272
Werk, toekomstbestendige economie en best.	-287.616	-14.643	-11.543	-2.140	-310	-7.542	-6.238	-330.032
Kansrijk opgroeien	-279.379	50	2.211	-311	1.423	-4.469	-17.151	-297.626
Levendige en gezonde stad	-259.322	5.446	8.220	-2.428	407	-43.580	-12.355	-303.611
Algemene Middelen en Overhead	-267.203	5.794	-7.110	-4.114	6.458	3.449	-10.430	-273.154

Totaal Lasten	-2.068.432	-20.542	-5.494	-15.940	2.950	25.451	-48.170	-2.130.176
Saldo van baten en lasten	-26.009	-17.089	8.806	-15.940	-1.850	6.601	8.502	-36.979
Betrouwbare overheid	0	0	0	128	0	1.047	0	1.175
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	18.264	100	0	1.996	0	-1.830	-450	18.079
Klimaatvriendelijke stad	100	0	0	0	3.700	0	100	3.900
Duurzame bereikbaarheid	7.715	3.143	-1.029	0	0	94	-1.430	8.493
Aantrekkelijke. groene leefomgeving & erfgoed	1.328	0	-3	0	0	10	2.491	3.826
Veilige stad	204	0	0	0	0	83	150	437
Passende ondersteuning en opvang	0	8.701	0	4.824	0	0	0	13.525
Werk, toekomstbestendige economie en best.	0	0	0	2.140	0	2.151	226	4.517
Kansrijk opgroeien	2.667	700	-2.667	311	0	0	965	1.976
Levendige en gezonde stad	9.161	-2.457	-5.099	2.428	0	838	23	4.894
Algemene Middelen en Overhead	79.569	9.892	0	4.114	0	38.450	18.075	150.101
Totaal onttrekking reserves	119.008	20.079	-8.797	15.940	3.700	40.843	20.150	210.922
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-13.161	0	0	0	0	-9.090	0	-22.251
Klimaatvriendelijke stad	0	0	0	0	0	-1.290	-1.296	-2.586
Duurzame bereikbaarheid	-23.731	0	0	0	0	-801	-23	-24.555
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	-7.141	0	0	0	0	-417	-1.360	-8.918
Passende ondersteuning en opvang	0	0	0	0	0	0	-2.000	-2.000
Werk, toekomstbestendige economie en best.	0	0	0	0	0	0	-1.126	-1.126
Kansrijk opgroeien	0	0	0	0	0	0	-750	-750
Levendige en gezonde stad	-4.007	-500	0	0	0	0	-2.985	-7.492
Algemene Middelen en Overhead	-44.959	-2.490	-8	0	-1.850	-35.846	-19.112	-104.266
Totaal stortingen reserves	-92.999	-2.990	-8	0	-1.850	-47.444	-28.652	-173.943
Totaal mutaties reserves	26.009	17.089	-8.806	15.940	1.850	-6.601	-8.502	36.979
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0

4. Mutaties meerjaren

x €1.000

Meerjarenraming	Mutaties 2026	Mutaties 2027	Mutaties 2028
Betrouwbare overheid	249	249	249
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	1.327	-8	-8
Klimaatvriendelijke stad	6.034	5.590	6.130
Duurzame bereikbaarheid	168	168	168
Aantrekkelijke, groene leefomg. & erfgoed	4.682	2.557	1.336
Veilige stad	100	100	0
Passende ondersteuning en opvang	-588	-88	-88
Kansrijk opgroeien	9.567	23.114	20.531
Levendige en gezonde stad	903	1.055	1.386
Algemene Middelen en Overhead	-52	-160	-160
Totaal Baten	22.390	32.579	29.544
Betrouwbare overheid	452	452	452
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-1.535	-53	127
Klimaatvriendelijke stad	-5.926	-8.803	-6.297
Duurzame bereikbaarheid	398	548	548
Aantrekkelijke, groene leefomg. & erfgoed	-5.229	-2.482	-1.259
Veilige stad	-345	-111	-11
Passende ondersteuning en opvang	-5.456	-1.238	-1.238
Werk, toekomstbestendige economie en best	8.147	7.847	7.847
Kansrijk opgroeien	-11.371	-23.068	-20.484
Levendige en gezonde stad	-3.187	-855	-4.016
Algemene Middelen en Overhead	-12.519	-8.703	-5.487
Totaal Lasten	-37.571	-36.466	-29.817
Saldo van Baten en Lasten	-14.181	-3.887	-273
Klimaatvriendelijke stad	212	212	212
Duurzame bereikbaarheid	97	-53	-53
Aantrekkelijke, groene leefomg. & erfgoed	0	192	190
Levendige en gezonde stad	849	0	0
Algemene Middelen en Overhead	16.502	5.519	2.732
Onttrekking reserves	17.660	5.869	3.081
Aantrekkelijke, groene leefomg. & erfgoed	-369	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	-900	0	0
Levendige en gezonde stad	-725	-630	-180
Algemene Middelen en Overhead	-1.485	-1.353	-2.628
Storting reserves	-3.479	-1.983	-2.808
Saldo na mutaties reserves	0	0	0

5. Actuele programmaraming

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	14.008	76.415	-62.407	61.232	-1.175	0	1.175	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	128.840	132.574	-3.734	7.906	4.171	22.251	18.079	0
Klimaatvriendelijke stad	13.649	22.304	-8.655	7.340	-1.315	2.586	3.900	0
Duurzame bereikbaarheid	93.736	80.648	13.088	2.974	16.062	24.555	8.493	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	164.947	273.176	-108.229	113.321	5.092	8.918	3.826	0
Veilige stad	9.229	77.362	-68.133	67.697	-437	0	437	0
Passende ondersteuning en opvang	8.905	263.272	-254.367	242.842	-11.525	2.000	13.525	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	177.535	330.032	-152.497	149.106	-3.391	1.126	4.517	0
Kansrijk opgroeien	39.490	297.626	-258.136	256.910	-1.226	750	1.976	0
Levendige en gezonde stad	108.685	303.611	-194.926	197.524	2.598	7.492	4.894	0
Algemene Middelen en Overhead	1.334.172	273.154	1.061.018	-1.106.853	-45.835	104.266	150.101	0
Totaal	2.093.197	2.130.176	-36.979	0	-36.979	173.943	210.922	0

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.

In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Bijlage 6: Tweede Technische wijzigingen Raad

Mutatie 30024 - Correctie verdeling Index MO 2025 SPUKS

In 2024 zijn de indexering bedragen 2025 van Maatschappelijke ontwikkeling verdeelt maar daarbij zijn een aantal SPUKS ook onterecht geïndexeerd. Met deze boeking wordt dit hersteld.

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Structureel vanaf	2025	-127.083
Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Baten	Structureel vanaf	2025	166.096
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Lasten	Structureel vanaf	2025	-6.061
Levendige en gezonde stad	Samenlevingsinitiatieven	Baten	Structureel vanaf	2025	7.931
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Lasten	Structureel vanaf	2025	-28.060
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	Baten	Structureel vanaf	2025	36.526
Levendige en gezonde stad	Inf onderst basisvaardigheden volwassene	Lasten	Structureel vanaf	2025	-92.435
Levendige en gezonde stad	Inf onderst basisvaardigheden volwassene	Baten	Structureel vanaf	2025	121.719
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Structureel vanaf	2025	-78.633

Mutatie 30332 - Actualisatie Afvalstoffenheffing 2025 onderdeel veegkosten

Actualisatie Afvalstoffenheffing 2025 onderdeel veegkosten: in het tarief van de Afvalstoffenheffing zijn veegkosten opgenomen. Door middel van deze mutatie wordt de begroting geactualiseerd overeenkomstig de vastgestelde verordening Afvalstoffenheffing gemeente Utrecht 2025.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Dagelijks Onderhoud	Lasten	Structureel vanaf	2025	269.577
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Huishoudelijke afvalinzameling	Lasten	Structureel vanaf	2025	-269.577

Mutatie 30361 - Reclassificatie van lasten naar baten

Een aantal posten waren niet juist verwerkt in de begroting. Een reclassificatie wordt budgetneutraal doorgevoerd van lasten naar de baten.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	239.274
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	824.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Baten	Structureel vanaf	2025	-239.274
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Baten	Incidenteel	2025	-824.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2026	869.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Baten	Incidenteel	2026	-869.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2027	761.110
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Baten	Structureel vanaf	2027	-761.110
Mutatie 30363 - Overheadsystematiek 2025					
De overheadsystematiek schrijft voor dat wanneer de apparaatslasten toenemen er een afdracht aan de overhead middelen moet plaats vinden. Met deze wijziging wordt de afdracht aan overhead voor 2025 geactualiseerd.					
De toename is onder andere een gevolg van de uitbreiding van het teammanagement, om “sturing in balans” beter te kunnen bewerkstellingen.					
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2025	102.070
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Incidenteel	2025	760.688
Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	Lasten	Incidenteel	2025	-306.000
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	Lasten	Structureel vanaf	2025	-102.070
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	Lasten	Incidenteel	2025	-454.688
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Centraal	Lasten	Structureel vanaf	2026	1.254.250
Werk, toekomstbestendige economie en best	Schulddienstverlening	Lasten	Structureel vanaf	2026	-1.211.000

Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	Lasten	Structureel vanaf	2026	-43.250
---------------------------	----------------------------	---------------	-------------------	------	---------

Raadsbesluit

Tweede bestuursrapportage 2025

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opgesteld door	Jurjen Bakker/ Freek Verbakel
Zaaknummer	31937683
Jaargang en nummer	2025, nr. 102
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 sub e Verordening raadplegend referendum)
Geheim	Ja, een bijlage

De raad besluit:

1. De Tweede Bestuursrapportage 2025 vast te stellen, waarmee de Programmabegroting 2025 wordt gewijzigd voor:
 - a. De majeure bijstellingen van 12,194 miljoen euro nadelig zoals toegelicht in hoofdstuk 1;
 - b. De bijstellingsvoorstellen voor de baten en lasten van de verschillende programma's inclusief de bijbehorende reservemutaties zoals toegelicht in hoofdstuk 2;
 - c. De bijstellingsvoorstellen voor de investeringsprojecten zoals toegelicht in hoofdstuk 2.7. De investeringskredieten worden verhoogd met 27,507 miljoen euro;
 - d. De besteding resultaatbestemming wordt verlaagd met 0,286 miljoen euro zoals toegelicht in hoofdstuk 3.3;
 - e. De doorverdeling van de corresponderende posten uit de meicirculaire 2025 van per saldo 12,9 miljoen euro zoals toegelicht in hoofdstuk 4.
 - f. De Tweede Technische wijzigingen 2025 zoals opgenomen in bijlage 6.
 - g. De effectindicator 'Aantal huishouden dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de Participatiewet' aanpassen van 9.400 naar 9.950, zoals toegelicht in bijlage 5.
2. Reserves te wijzigen en nieuwe reserves in te stellen (Hoofdstuk 5)
 - a. Instellen reserve Creatieve Huisvesting;
 - b. Instellen reserve Implementatie Omgevingswet met systeembesluit voor onttrekken en storten;
 - c. Instellen reserve Impuls Meerdaags Bezoek;
 - d. Aanpassen looptijd reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn;
 - e. Aanpassen looptijd reserve Utrechts Restauratiefonds (URF);
 - f. Aanpassen looptijd reserve Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM);
 - g. Aanpassen looptijd reserve Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU);
 - h. Aanpassen looptijd reserve Woonfonds;
 - i. Aanpassen looptijd reserve Toegankelijk Vastgoed;
 - j. Aanpassen looptijd reserve Vervangen zwembaden;
 - k. Aanpassen reikwijdte reserve investeringsimpuls RSU;
 - l. Instellen systeembesluit voor onttrekking aan en storting in de reserve Investeringsimpuls RSU;
 - m. Instellen systeembesluit voor onttrekken aan de reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten.
3. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vanaf het verslagjaar 2025 vast te stellen op 2% van de totale lasten (exclusief de toevoegingen in de reserves) voor fouten en

onduidelijkheden, waarbij dit percentage geldt voor fouten en onduidelijkheden gezamenlijk.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:19:31 CET
ID: 7825e8a8-b9ec-4293-96e7-161bcdcaf1
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:18:12 CET
ID: 7825e8a8-b9ec-4293-96e7-161bcdcaf1
Auth: Scribble

Monitor Bezuinigingsmaatregelen VJN2024 2025

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024 hebben we uw raad toegezegd om een monitor in te richten waarmee de voortgang van drie trajecten wordt gevolgd:

1. Hervormingen sociaal domein
2. Bezuinigingen uit de Voorjaarsnota 2024
3. Hervormingsbezuinigingen

De eerste monitor was toegevoegd aan de Voorjaarsnota en Eerste bestuursrapportage 2025. De monitor wordt vanaf nu onderdeel van de Tweede bestuursrapportage en Jaarrekening als onderdeel van de begrotingscyclus. Daarom volgt bij deze Tweede bestuursrapportage 2025 een tweede monitor met een actueel beeld van de bezuinigingen uit de Voorjaarsnota 2024. Bij de jaarrekening 2025 worden ook de onderdelen met betrekking tot de hervormingen sociaal domein en de hervormingsbezuinigingen toegevoegd aan de monitor.

De voortgang op de bedrijfsvoeringsmaatregelen wordt alleen met de concerndirectie gedeeld. Hier is niet expliciet over besloten in de Voorjaarsnota en deze maatregelen vallen binnen het domein van de directie.

In deze monitor wordt gerapporteerd op afwijking per bezuiniging. Hiervoor wordt het volgende stoplichtmodel gehanteerd:

Kleur	Betekenis
	Afwijking minder dan 5%
	Afwijking tussen de 5% en 10% of n.b.
	Afwijking groter dan 10%

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting				
Programma	02. Ontwikkelen en wonen voor iedereen			
Doelstelling	<i>Bebouwde omgeving en Huisvesting</i>			
Maatregel	Meerwaardeafdrachten na Stop de verkoop	1.027	1.027	
	Halveren inzet Verhuisadviseur senioren incl promotie	29	29	
	Lagere subsidie huurdersparticipatie/ doelgroepen incl. accres	22	22	
	Verminderen knelpuntenvoorziening	191	191	

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting				
Programma	03. Klimaatvriendelijke stad			
Doelstelling	<i>Energieverbruik</i>			
Maatregel	Taakstelling energietransitie: mix maatregelen	1.601	1.601	

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting				
Programma	04. Duurzame bereikbaarheid			

Doelstelling	<i>Mobiliteitsgedrag</i>			
Maatregel	Temporiseren mobiliteitsbeleid	719	719	
	Besparen op parkeerbeleid	154	154	

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

Programma	05. Aantrekkelijke en groene leefomgeving & erfgoed			
Doelstelling	<i>Beheer openbare ruimte, Extra groen en Leefomgeving en ondergrond</i>			
Maatregel	Stoppen met bomen voor bewoners	103	103	
	Minder beleids- en onderzoekscapaciteit Gezond Leefklimaat	292	292	
	Geen structurele middelen beschikbaar houden voor Bodem	514	514	
	Minder beleid opstellen voor lood en bodembiodiversiteit	31	31	
	Stroomlijnen initiatieven vergroening buitenruimte	-51	-51	
	Bezuiniging lobby voor bovengemeentelijke belangen, Amendementen 127 en 128 (deel 1)	51	51	

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

Programma	06. Veilige stad			
Doelstelling	<i>Tegengaan/voorkomen overlast</i>			
Maatregel	Verlagen materiële budget Wijkveiligheid	205	108	In 2025 realiseren we naar verwachting niet de totale bezuiniging van 205K op het materiële budget voor wijkveiligheid. Dit heeft te maken met een bijdrage aan het programmteam Binnenstad van 50K, die we in 2025 nog moeten doen en een bijdrage voor onderzoek THOR naar aanleiding van het rekenkameronderzoek. Daarnaast zijn er nog wat nagekomen kosten uit 2024 voor buurtmakers Leidsche Rijn, die door de overgang naar het nieuwe financiële systeem administratief niet goed in beeld waren. We verwachten dit tekort te kunnen opvangen binnen het programma Veilige Stad. De verwachting is dat we vanaf 2026 wel uitkomen met het verlaagde budget voor wijkveiligheid.
	Bezuiniging op het Digitale Opkoopregister, Amendement 111	70	70	
	Aanschaf en beheer openbare terrassen, Amendement 111	-70	-70	

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

Programma	07. Passende ondersteuning en opvang			
Doelstelling	<i>Passende basiszorg, Passende aanvullende zorg en Passende 24-uurs zorg en verblijf</i>			
Maatregel	Verlenging overeenkomsten aanvullende zorg 2025	258	258	
	Beperken keuzevrijheid dagbestedingsvoorziening	10	10	
	Taakstelling Beschermd wonen	822	822	

	FIOM subsidie stoppen	308	154	De maatregel is structureel gerealiseerd. De FIOM subsidie is per 30/06/2025 stopgezet. In verband met de subsidierelatie met deze partij heeft voor het eerste half jaar nog een overbrugging plaatsgevonden. Daarom is voor 2025 slechts de helft van het doel gerealiseerd. De andere helft is aangevuld met overige middelen. Met het volledig realiseren van de bezuinigingsmaatregel vanaf 2026, komt deze maatregel niet meer terug in de opvolging van deze monitor.
--	-----------------------	-----	-----	--

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

Programma	08. Werk,toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid			
Doelstelling	Werknemers en -gelegenheid, Werken en re-integreren en Inkomenszekerheid			
Maatregel	Versoberen Actieagenda Economie	308	308	
	Verkleinen werkbudget economie (coalitie-akkoord)	51	51	
	Stoppen subsidie werk naar werk	411	411	
	Verminderen evenementenfonds	154	154	
	Invulling basisbanen via ontwikkelbanen UW	308	308	
	Versoberen bijzondere bijstand	124	124	
	Versoberen bijzondere bijstand	800	800	
	1000 banen	82	82	

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

Programma	09. Kansrijk opgroeien			
Doelstelling	Eigen pad in onderwijs			
Maatregel	Stoppen onderwijsimpulsregeling	257	257	

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

Programma	10. Levendige en gezonde stad			
Doelstelling	Volksgezondheid, Aanbod cultuur en Deelname en bezoek cultuur			
Maatregel	Personele inzet op internationaal vanuit Volksgezondheid (deels) stopzetten	118	118	
	Bezuiniging lobby voor bovengemeentelijke belangen, Amendementen 127 en 128 (deel 2)	154	154	
	Dekking kapitaallasten Machinerie vrij laten vallen	226	226	
	Kunst in de openbare ruimte prioriteren en selectie van projecten stopzetten	103	103	
	Stoppen met basissubsidie voor de amateurkunst	421	421	
	Minder inzet op culturele voorbereiding Regio+ voorziening	185	185	
	Verlagen budget projecten en knelpunten cultuur	177	177	

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

	Bezuinigingen op ruimtelijke investeringen, per opgave		
Maatregel	Gezond leefklimaat (Groen en NME)	200	200
	Sport	-191	-191
	Cultuur	25	25
	subtotaal bezuinigingen	34	34
	Verrekening met reserve Groei in balans	191	191
	Bijdrage aan financieel beeld	225	225

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

	Ontwikkeling dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen		
Maatregel	Ontwikkeling investeringsdeel groeikader (tov raming MPR2023)	94	94
	Knelpunten	-115	-115
	Ontwikkeling parkeerinkomsten (parkeerexploitatie, tov raming MPR2023)	3.530	3.530
	- waarvan parkeerinkomsten incl vrijval ivm Tegemoetkoming lage inkomens (invoering per 1 juli 2024)	3.960	3.960
	- waarvan wegwerken van tekort uit MPR2023	0	0
	- waarvan knelpunt fietsdepot	-430	-430
	subtotaal dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen	3.509	3.509
	Verrekening met reserve Groei in balans	-3.509	-3.509
	bijdrage aan financieel beeld - vanuit dekkingsbronnen MPR	0	0

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

	Opbrengstenverhoging		
Maatregel	A. Kostendekkendheid leges	553	Zie A (regel 117)
	B. OZB	18.000	n.b.
	C.1 Toeristenbelasting	1.125	n.b.
	C.2 Impuls hotelsector	-500	n.b.
	C.3. Landelijke Vreemdelingenvoorziening, Amendement 112	-1.125	n.b.
	D. Parkeren eigen garages	1.250	1.250

De maatregelen binnen Lokale Heffingen betreffende onroerendezaakbelasting, toeristenbelasting en leges zijn verwerkt in de begroting. Door de gespreide oplegging van aanslagen en de behandeling van vergunningaanvragen gedurende het jaar, zijn actuele cijfers tussentijds niet volledig beschikbaar; aan het einde van het jaar ontstaat een compleet beeld vanuit de realisatie bij de jaarrekening. De opbrengsten worden conform planning verantwoord.

	Totaal	19.303		
--	---------------	---------------	--	--

Begroting 2025 Prognose 2025 Toelichting

	A. Verhogingen leges			
Maatregel	<i>Ingroei</i>	25%		
	Begraafplaatsrechten	29	n.b.	De opbrengstverhoging vindt plaats door middel van sterke tariefsverhogingen. Deze is inmiddels doorgevoerd. Om het resultaat hiervan in beeld te brengen is tijd nodig daar het beoogde effect afhangt van de volumen component. Het meten van de realisatie van deze opbrengstverhoging is daarmee complex.
	Brug-, schut- en havengelden	258	n.b.	
	Marktgelden*	20	n.b.	
	Leges Huwelijk en Partnerschap	25	25	
	Evenementen	134	n.b.	De bezuinigingsmaatregel ten aanzien van de evenementenleges is conform planning doorgevoerd. In 2025 zijn de tarieven voor grote en zeer grote evenementen met het inflatiepercentage plus 90% extra verhoogd waardoor de begrote opbrengsten (aantallen * tarief) met rond 134k naar 650k gestegen zijn. Tijdens de VJN 2025 werd voor de evenementleges een knelpunt van 175k structureel ingediend. Deze werd afgewezen. Vooralsnog gaan wij daarom uit van een tekort op de evenementleges van 175k. De oorzaak ligt met name in de lagere vergunningsaanvragen dan oorspronkelijk verwacht. Een actualisatie wordt in september, begin oktober verwacht. Opvolging vindt plaats binnen deze monitor bij de jaarrekening 2025.
	Horeca	67	n.b.	De bezuinigingsmaatregel ten aanzien van de horecaleges is conform planning doorgevoerd. In 2025 zijn de tarieven met het inflatiepercentage met 8% extra verhoogd waardoor de begrote opbrengsten (aantallen * tarief) gestegen zijn. De meest recente prognose gaat echter voor deze legesgroep uit van lagere opbrengsten. De oorzaak ligt met name in de lagere vergunningsaanvragen dan begroot. Een actualisatie wordt in september, begin oktober verwacht en meegenomen in de volgende monitor bij de jaarrekening 2025.
	Totaal	533		

Gemeenteraad

Dossiernummer	4842
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	7
Titel	Raadsvoorstel Verordening Afvalstoffenheffing 2026
ID	5069
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	1 september 2025
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening afvalstoffenheffing 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	J. Grooteman
Kenmerk	30570511
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De verordening van de afvalstoffenheffing 2026 vast te stellen, waarin de tarieven met de inflatie van 10,6% worden verhoogd tot:
 - € 346,25 voor eenpersoonshuishouden;
 - € 443,30 voor tweepersoonshuishouden;
 - € 527,80 voor driepersoonshuishouden; en
 - € 600,05 voor een vierpersoonshuishouden of meer.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Met dit voorstel wordt de raad gevraagd om de tarieven voor 2026 vast te stellen in een geactualiseerde verordening afvalstoffenheffing. Het raadsvoorstel stelt voor om de tarieven voor de afvalstoffenheffing van 2026 aan te passen met een indexering van 10,6%.

Context

Aanleiding

De afvalstoffenheffing mag wettelijk maximaal kostendekkend zijn: de inkomsten mogen niet hoger zijn dan de uitgaven voor het ophalen, vervoeren en verwerken van huishoudelijk afval.

Voor 2026 worden de tarieven verhoogd met in totaal 10,6%. Deze stijging bestaat uit:

- 2,2% indexatie van de tarieven, en
- een aanvullende verhoging als gevolg van kostenontwikkelingen.

De kostenontwikkeling wordt mede veroorzaakt door hogere verwerkingsprijzen en toename van volumes grof afval, de nieuwe landelijke CO₂-heffing, stijgende transport- en onderhoudskosten van het verouderde wagenpark en aanvullende investeringen in recycling, waaronder de gescheiden inzameling van GFE. Daarnaast bereiden wij ons voor op [de transitie naar volledig uitstootvrije inzamelwagens in 2030](#).

Voor inwoners betekent dit in 2026 een lastenverzwaring van circa € 33 tot € 57 per jaar (omgerekend ongeveer € 3 tot € 5 per maand), afhankelijk van de omvang van het huishouden. Een eenpersoonshuishouden betaalt € 346 (2025: € 313) en een huishouden van vier of meer personen € 600 (2025: € 542).

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen. Daarnaast is artikel 15.33 van de Wet milieubeheer is de wettelijke basis voor de verordening afvalstoffenheffing. Op basis van deze juridische kaders wordt het raadsvoorstel ingediend om de tarifiering van de afvalstoffenheffing te wijzigen en aan te passen.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025 nodig.

Beoogd effect

Met de inkomsten uit de afvalstoffenheffing kan de inzameling, afvoering en verwerking van huishoudelijk afval worden bekostigd.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- De verordening afvalstoffenheffing wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#). De tarieven leiden tot opbrengsten waarmee alle kosten worden gedekt. Mochten de kosten in de toekomst stijgen dan zullen de tarieven daar naar verhouding op worden aangepast.
- De tarieven leiden tot opbrengsten waarmee alle kosten worden gedekt. Mochten de kosten in de toekomst stijgen dan zullen de tarieven daar naar verhouding op worden aangepast.
- 11 november 2021 [Motie 21/M360](#) "Eerlijkere afvalstoffenheffing".
- 23 juni 2023 [raadsbrief Eerlijkere afvalstoffenheffing](#).
- 4 juli 2023 [raadsvoorstel 'Tariefdifferentiatie Afvalstoffenheffing'](#).
- 2 november 2023 [Amendement A82 'De vervuiler betaalt'](#).
- 8 juli 2025 [Raadsbrief verduurzaming gemeentelijk wagenpark en nieuwbouw stadswerf Tractieweg 2 - U-reka Gemeente Utrecht](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Besispunt	
1	De verordening van de afvalstoffenheffing 2026 vast te stellen, waarin de tarieven met de inflatie van 10,6% worden verhoogd tot: <ul style="list-style-type: none">- € 346,25 voor eenpersoonshuishouden;

	<ul style="list-style-type: none"> - € 443,30 voor tweepersoonshuishouden; - € 527,80 voor driepersoonshuishouden; en - € 600,05 voor een vierpersoonshuishouden of meer.
Argumenten	
1.1	<u>Het aanpassen van de afvalstoffenheffingstarieven is noodzakelijk door stijgende kosten.</u>
	De afvalstoffenheffing is wettelijk verplicht kostendekkend: de inkomsten mogen niet hoger zijn dan de werkelijke kosten. Voor 2026 stijgen deze kosten met 10,6%, waarvan 2,2% reguliere indexatie en de rest door extra kostenontwikkelingen. Belangrijkste oorzaken zijn hogere verwerkingsprijzen en toename volume van grof afval, de nieuwe landelijke CO ₂ -heffing, hogere transport- en onderhoudskosten van het verouderde wagenpark en investeringen in recycling, zoals gescheiden inzameling van GFE. Ook bereidt de gemeente zich voor op de overgang naar emissievrij inzamelen in 2030. Voor huishoudens betekent dit een lastenstijging van circa € 33 tot € 57 per jaar, afhankelijk van de omvang.

Financiën

De uitvoering van de rioolheffing vindt door de Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) plaats. De gemeente betaalt een jaarlijkse vergoeding aan de BghU voor deze dienstverlening. De baten en lasten van deze heffing zijn in de paragraaf lokale heffingen opgenomen.

Mogelijkheid tot kwijtschelding

Voor de afvalstoffenheffing kan kwijtschelding aangevraagd worden. In aanmerking komen voor kwijtschelding hangt af van de persoonlijke en financiële omstandigheden (zoals inkomen, vermogen en woonlasten). Elk verzoek tot kwijtschelding wordt individueel beoordeeld door BghU aan de hand van de persoonlijke situatie.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. Het nieuwe tarief wordt met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden naast publicatie op overheid.nl gemeld op de website van de Belastingssamenwerking.

(Niet)Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel, omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

Bijlage besluitvorming:

- Verordening Afvalstoffenheffing 2026

Bijlagen informatief:

-

Verordening afvalstoffenheffing gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 september 2025 met kenmerk 30570511;
gelet op artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;
besluit vast te stellen de verordening afvalstoffenheffing gemeente Utrecht 2026.

Artikel 1. definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder 'gebruik maken': gebruik maken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer.

Artikel 2. aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam 'afvalstoffenheffing' wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 Wet milieubeheer.
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening wordt geheven ter zake van het gebruik maken van een perceel ten aanzien waarvan krachtens de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 3. voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
 - a. de onroerende zaak, bedoeld in artikel 16, onder a, c, d en f, van de Wet waardering onroerende zaken;
 - b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
 - c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
 - d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren.
 - e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 4. belastingplicht

De belasting wordt geheven van degene die al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruik maakt van een perceel.

Artikel 5. belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan een kalenderjaar.

Artikel 6. ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien het aantal personen dat gebruik maakt van een perceel in de loop van het jaar wijzigt, wijziging ondergaat, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar na de wijziging nog volle kalendermaanden overblijven. Deze ontheffing bestaat uit het verschil in tarief over die periode, tussen de eerder vastgestelde belastingschuld en de belastingschuld na wijziging.
5. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt.

Artikel 7. belastingtarief

1. De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar, indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht, wordt gebruikt door één persoon € 346,25.
2. De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar, indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht, wordt gebruikt door twee personen € 443,30.
3. De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar, indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht, wordt gebruikt door drie personen € 527,80.
4. De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar, indien het perceel op 1 januari van het belastingjaar of, indien de belastingplicht later aanvangt, bij aanvang van de belastingplicht, wordt gebruikt door vier of meer personen € 600,05.

Artikel 8. wijze van heffing

De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.

Artikel 9. termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid moeten de aanslagen, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, worden betaald in maximaal tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10. overgangsbepaling

De 'Verordening afvalstoffenheffing gemeente Utrecht 2025', vastgesteld bij raadsbesluit van 7 november 2024 (Gemeentebblad van Utrecht 2025 nr. 482727), wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 11, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 11. inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
2. De datum van ingang van heffing is 1 januari 2026.

Artikel 12. citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening afvalstoffenheffing gemeente Utrecht 2026'.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum.**

De griffier,

Miguel Israel

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijksma

Raadsbesluit

Verordening afvalstoffenheffing 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opgesteld door	J. Grooteman
Zaaknummer	30570511
Jaargang en nummer	2025, nr. 103
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 sub e Verordening raadplegend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De verordening van de afvalstoffenheffing 2026 vast te stellen, waarin de tarieven met de inflatie van 10,6% worden verhoogd tot:
 - € 346,25 voor eenpersoonshuishouden;
 - € 443,30 voor tweepersoonshuishouden;
 - € 527,80 voor driepersoonshuishouden; en
 - € 600,05 voor een vierpersoonshuishouden of meer.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:19:40 CET
ID: c5094ea7-b4ae-4d50-bf57-a058171f8207
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:18:40 CET
ID: c5094ea7-b4ae-4d50-bf57-a058171f8207
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4843
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	8
Titel	Raadsvoorstel Verordening Begraafplaatsrechten 2026
ID	5070
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening Begraafplaatsrechten 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Jesse Grooteman
Kenmerk	30570534
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De verordening van de begraafplaatsrechten 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);
 - b. Verhoging van de tarieven met 2,0% naast de inflatie, om tot verdere kostendekkendheid te komen, zoals besloten in de voorjaarsnota 2024;
 - c. Uitbreiding van de tarieventabel begraafplaatsen met de tarieven 23 en 24 ten behoeve van natuurlijke graven op de algemene Utrechtse begraafplaatsen;
 - d. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Jaarlijks wordt de verordening begraafplaatsrechten geactualiseerd. Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om de tarieven voor 2026 vast te stellen. De tarieven zijn aangepast met de inflatie (2,2%) en verhoogd met 2,0% ten einde conform de Voorjaarsnota 2024 de opbrengsten te verhogen en de kostendekkendheid van de verordening te doen toenemen.

Context

Aanleiding

Jaarlijks worden, tegelijk met de programmabegroting, de belastingverordeningen voor het komende kalenderjaar aan de raad aangeboden. De bevoegdheid tot het vaststellen of wijzigen van de verordening begraafplaatsrechten en tarieventabel ligt bij de gemeenteraad.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen.

De begraafplaatsrechten worden geheven op grond van artikel 229 van de Gemeentewet.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025 nodig.

Beoogd effect

Hiermee kan een vergoeding worden gevraagd voor de gemeentelijke dienstverlening.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

De verordening begraafplaatsrechten wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	<p>De verordening van de begraafplaatsrechten 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:</p> <ol style="list-style-type: none">de tarieven aan te passen met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%),de tarieven met 2,0% extra te verhogen naast de inflatie, om tot verdere kostendekkendheid te komen, zoals genoteerd in de voorjaarsnota 2024.In te stemmen met het uitbreiden van de tarieventabel begraafplaatsen met de tarieven 23 en 24 ten behoeve van natuurlijke graven op de algemene Utrechtse begraafplaatsen.juridisch technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.
Argumenten	
1.1	<p><u>Het aanpassen van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota lokale heffingen (2,2%).</u></p> <p>Jaarlijks wordt de verordening begraafplaatsrechten geactualiseerd. De tarieven voor 2026 zijn aangepast met de inflatie (2,2%).</p>
1.2	<p><u>De tarieven worden naast de reguliere berekende inflatie verder verhoogd conform voorjaarsnota 2024 om een hogere kostendekkendheidsgraad te realiseren.</u></p> <p>In de voorjaarsnota 2024 is besloten om de leges naast de reguliere berekende inflatie verder te verhogen. Dit op basis van de programmabegroting 2024, waarbij het verschil tussen de kosten en opbrengsten 117K bedroeg, wat in 2024 voor 100% kostendekkendheid gezorgd zou hebben. Er is rekening gehouden met een</p>

	aanlooperperiode voor de tariefstoeiname die de toename van de kostendeckendheid met zich meebrengt (25% in 2025, 50% in 2026 en 100% vanaf 2027). Om in 2027 117K extra opbrengsten te genereren, brengt dit omgerekend een extra tariefstijging met zich mee van respectievelijk 2,0%, 2,0% en 3,8% in de jaren 2025 t/m 2027.
1.3	<p>Het toevoegen van tarieven voor het aanbieden van natuurlijke graven</p> <p>Het toevoegen van artikel 23 en 24 maakt het mogelijk om in te spelen op de groeiende vraag naar natuurgraven*, die een duurzame en toekomstbestendige vorm van begraven bieden. Door de tarieven vast te leggen in de tarieventabel ontstaat duidelijkheid en transparantie voor inwoners en nabestaanden. Bovendien genereert dit extra inkomsten voor de gemeentelijke begraafplaatsen zonder dat aanvullende investeringen nodig zijn.</p> <p><i>* Natuurlijke graven zijn een duurzame vorm van begraven, waarbij uitsluitend biologisch afbreekbare materialen worden gebruikt en de grafbedekking tot een minimum wordt beperkt. Alle kosten, inclusief onderhoud en ruiming, worden vooraf voldaan, zodat nabestaanden later niet met extra uitgaven worden geconfronteerd. Deze grafsoort valt binnen de bestaande wetgeving, waarbij het college op grond van de beheers verordening bevoegd is om grafsoorten te definiëren.</i></p>
1.4	<p><u>De verordening versimpelen door overal dezelfde opmaak te gebruiken, zodat de verordening beter leesbaarder wordt.</u></p> <p>Alle belastingverordeningen zijn opgesteld in een uniforme opmaak. Daarbij is er bijzondere aandacht besteed aan het vergroten van de leesbaarheid. Dit betekent dat de teksten zo zijn ingericht dat zij eenvoudig kunnen worden voorgelezen door hulpmiddelen, zoals schermlezers. Op deze manier kunnen ook mensen met een visuele beperking of andere leesbelemmeringen de belastingverordeningen volledig en zonder hindernissen raadplegen.</p>

Financiën

De gemeente Utrecht brengt voor verschillende dienstverlening aan burgers leges in rekening. De baten en lasten van deze leges zijn in de paragraaf lokale heffingen opgenomen.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. Het nieuwe tarief wordt met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

‘Gemeente aan zet’ van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden naast publicatie op overheid.nl gemeld op de website van de Belastingssamenwerking, ook worden uitvaartondernemers hierover geïnformeerd.

Niet-Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening begraafplaatsrechten 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening begraafplaatsrechten gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 september 2025 met kenmerk 30570534;
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;
gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;
besluit vast te stellen de verordening begraafplaatsrechten gemeente Utrecht 2026, alsmede de daarbij behorende tarieventabel 2026.

Artikel 1. begripsomschrijvingen

1. Deze verordening verstaat onder:

- a. begraafplaatsen: de gemeentelijke begraafplaatsen: Soestbergen, Kovelswade, Tolsteeg en Daelwijck;
- b. algemeen graf: een graf bij de gemeente in beheer waarin gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken;
- c. asbus: een bus ter berging van as van een overledene;
- d. urn: een voorwerp ter berging van één of meer asbussen;
- e. particulier graf: een graf waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - i. het doen begraven en begraven houden van lijken;
 - ii. het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - iii. het doen verstrooien van as;
- f. particulier urnengraf: een graf waarvoor aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - i. het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - ii. het doen verstrooien van as;
- g. particuliere urnennis/-zuil: een nis, dan wel zuil waarvoor aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
- h. kindergraf: een klein graf voor het begraven van jong overleden kinderen. De maximale kistmaat is lang 150 cm en breed 60 cm;

- i. maand: een tijdvak dat aanvangt op de n-de dag van een kalendermaand en eindigt op de n-1de dag van de kalendermaand daaropvolgend.
- j. Onder begraven wordt in deze verordening mede verstaan herbegraven.

Artikel 2. belastbaar feit

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen.

Artikel 3. belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 4. maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 5. vrijstellingen

De rechten worden niet geheven voor:

1. opgravingen en daaruit volgende herbegraving ingevolge een bevel van een gerechtelijke autoriteit;
2. het ruimen van een algemeen graf of algemeen urnengraf van de overblijfselen van een lijk van een levenloos geborene of kind jonger dan één jaar na een grafrust van tien jaar;
3. het gebruik van de begraafplaatsen in verband met de nationale dodenherdenking.

Artikel 6. wijze van heffing

De rechten worden geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt verstaan een nota of enig andere schriftuur waarop het gevorderde bedrag is vermeld.

Artikel 7. belastingtijdvak

De rechten als bedoeld in onderdeel 18 van de tarieventabel, worden per belastingtijdvak van twaalf aaneengesloten maanden geheven. Het eerste belastingtijdvak vangt daarbij aan op de dag volgende op die waarop de belastingplicht is ontstaan.

Artikel 8. ontstaan van de belastingschuld

1. De rechten, als bedoeld in onderdeel 18 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Andere rechten dan de rechten, als bedoeld in onderdeel 18 van de tarieventabel, zijn verschuldigd bij aanvang van de dienstverlening of bij aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 9. ontheffing

Indien de belastingplicht voor de rechten, als bedoeld in onderdeel 18 van de tarieventabel in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor de rechten ten bedrage van zoveel twaalfde gedeelten als het belastingtijdvak vanaf de dag, waarop de belastingplicht eindigt, nog volle maanden heeft. Geen ontheffing wordt verleend indien de ontheffing voor minder dan 3/12 gedeelte van het belastingtijdvak geldt.

Artikel 10. termijn van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de rechten worden betaald binnen 30 dagen na dagtekening van de schriftelijke kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijn.

Artikel 11. kwijtschelding

Bij de invordering van de rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12. overgangsbepaling

De 'Verordening rechten begraafplaatsen gemeente Utrecht 2025' van 7 november 2024 (Gemeentebblad van Utrecht 2024, nr. 482735), wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13. inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
2. De datum van ingang van heffing is 1 januari 2026.

Artikel 14. citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: Verordening begraafplaatsrechten gemeente Utrecht 2026.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum.**

De griffier,

Miguel Israel

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijksma

Tarieventabel Begraafplaatsrechten 2026

Artikel 1.	Het tarief bedraagt voor begraving in een nieuw particulier graf plus een uitsluitend recht van tien jaar plus het grafonderhoud gedurende deze tien jaar plus de ruiming van het graf na vervallen van het uitsluitend recht:	€ 3.930,00
Artikel 2.	Het tarief bedraagt voor begraving in een nieuw particulier urnengraf/-nis/-zuil plus een uitsluitend recht van tien jaar plus het onderhoud van dit (deze) urnengraf/-nis/-zuil gedurende deze tien jaar plus de ruiming van het (de) urnengraf/-nis/-zuil na vervallen van het uitsluitend recht:	€1.715,00
Artikel 3.	Het tarief bedraagt voor het verstrooien van as of de bijzetting van een urn in een urnengraf/-nis/-zuil:	€204,00
Artikel 4.	Het tarief bedraagt voor de bijzetting in een bestaand particulier graf:	€2.001,00
Artikel 5.	Het tarief bedraagt voor begraving in een nieuw particulier kindergraf plus een uitsluitend recht van tien jaar plus het grafonderhoud gedurende deze tien jaar plus de ruiming van het graf na vervallen van het uitsluitend recht:	€ 1.671,00
Artikel 6.	Het tarief bedraagt voor begraving van een menselijke foetus met een zwangerschapsduur van minder dan 24 weken in een algemeen verzamelgraf zonder terugkomplek voor tijdvak van tien jaar:	€221,00
Artikel 7.	Het tarief bedraagt voor begraving in een algemeen graf plus het grafonderhoud gedurende tien jaar plus de ruiming van het graf na afloop van de onderhoudstermijn:	€1.642,00

Artikel 8.	Het tarief bedraagt voor begraving in een algemeen kindergraf plus het grafonderhoud gedurende tien jaar plus de ruiming van het graf na afloop van de onderhoudstermijn:	€629,00
Artikel 9.	Het tarief bedraagt voor gebruik van de aula en condoleanceruimte bij begravingen gedurende maximaal anderhalf uur:	€512,00
Artikel 10.	Het tarief bedraagt voor de verlenging van het uitsluitend recht op een particulier graf met tien jaar plus het grafonderhoud gedurende deze tien jaar:	€ 2.234,00
Artikel 11.	Het tarief bedraagt voor de verlenging van het uitsluitend recht op een particulier graf met vijf jaar plus het grafonderhoud gedurende deze vijf jaar:	€1.192,00
Artikel 12.	Het tarief bedraagt voor de verlenging van het uitsluitend recht op een particulier kindergraf met tien jaar plus het grafonderhoud gedurende deze tien jaar:	€1.003,00
Artikel 13.	Het tarief bedraagt voor de verlenging van het uitsluitend recht op een particulier urnengraf/-nis/-zuil met tien jaar plus het grafonderhoud gedurende deze tien jaar:	€ 1.514,00
Artikel 14.	Het tarief bedraagt voor overboeking van een verleend uitsluitend recht op een particulier graf voor onbepaalde tijd:	€ 221,00

Artikel 15.	Het tarief bedraagt voor regiewerk advisering per uur:	€ 181,00
Artikel 16.	Het tarief bedraagt voor regiewerk bij begravingen en opgravingen per uur:	€ 85,00
Artikel 17.	Het tarief bedraagt voor het aanbrengen van een gedenkplaatje op een herdenkingsmonument, inclusief het geplaatst houden gedurende tien jaar:	€ 86,00
Artikel 18.	Het tarief bedraagt voor ontheffing om met een motorvoertuig begraafplaatsterreinen te berijden:	€ 65,00
Artikel 19.	Het tarief bedraagt voor grafonderhoud per jaar aan een particulier graf waarvoor vóór 2013 een uitsluitend recht is verleend/verlengd en waarvoor de lopende onderhoudsrechten niet zijn afgekocht:	€79,00
Artikel 20.	Het tarief bedraagt voor begraving in een nieuw particulier graf plus grafonderhoud voor onbepaalde tijd:	€15.645,00
Artikel 21.	Het tarief bedraagt voor begraving in een nieuw particulier kindergraf plus grafonderhoud voor onbepaalde tijd:	€ 7.029,00
Artikel 22.	Het tarief bedraagt voor een reservering bij het leven te nemen voor de duur van 10 jaar op een graf:	€ 352,00

Artikel 23.	Het tarief bedraagt voor een begrafting in een algemeen natuurlijk graf, inclusief het grafonderhoud voor de duur van 30 jaar en de ruiming van het graf na afloop van de onderhoudstermijn:	€ 1.642,00
Artikel 24.	Het tarief bedraagt voor een bijzetting in een bestaand algemeen natuurlijk graf:	€ 1.000,00

Raadsbesluit

Verordening Begraafplaatsrechten 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opgesteld door	Jesse Grooteman
Zaaknummer	30570534
Jaargang en nummer	2025, nr. 104
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadplegend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De verordening van de begraafplaatsrechten 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);
 - b. Verhoging van de tarieven met 2,0% naast de inflatie, om tot verdere kostendekkendheid te komen, zoals besloten in de voorjaarsnota 2024;
 - c. Uitbreiding van de tarieventabel begraafplaatsen met de tarieven 23 en 24 ten behoeve van natuurlijke graven op de algemene Utrechtse begraafplaatsen;
 - d. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:19:57 CET
ID: 5da2f7dd-811a-4de2-b438-3007893ecff0
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:18:53 CET
ID: 5da2f7dd-811a-4de2-b438-3007893ecff0
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4878
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	9
Titel	Raadsvoorstel Verordening Brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026
ID	5106
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	15 september 2025
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening Brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Jesse Grooteman
Kenmerk	30570783
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 3 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);
 - b. de tarieven, naast de inflatie, conform de Voorjaarsnota 2024 te verhogen met 2,5%;
 - c. om invulling te geven aan de amendementen 2024/93 *Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken*, 2024/125 *Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht* en 2024/131 *Behoud Pretty Woman*
 - de tarieven voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij recreatievaartuig en met een verhuurboot, naast inflatie en verhoging conform Voorjaarsnota, verder te verhogen;
 - passagiersschepen en rondvaartboten havengeld in rekening te brengen voor het innemen van een ligplaats;
 - analoog aan passagiersschepen, ook rondvaartboten en verhuurboten met een vergunning havengeld in rekening te brengen voor exploitatie van het vaartuig;
 - d. de beperking dat vrachtschepen bij betaling van het havengeld (weektarief) gedurende die week de grenzen van de gemeente Utrecht niet mogen passeren zonder in dat geval opnieuw havengeld verschuldigd te zijn ('per reis'-bepaling), te schrappen;
 - e. conform de beleidsnota Stadswater uitsluitend door spierkracht voortbewogen vaartuigen met een maximale lengte van zes meter vrijstelling te verlenen van het betalen van schutgeld;
 - f. inhoudelijk tekstuele, juridisch technische en redactionele wijzigingen aan te brengen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Jaarlijks wordt de Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht geactualiseerd. Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om de tarieven voor 2026 vast te stellen. De tarieven zijn conform de nota Lokale heffingen aangepast met de jaarlijkse inflatie (voor 2026 vastgesteld op 2,2%) en verhoogd met 2,5% ten einde conform de Voorjaarsnota 2024 de opbrengsten te verhogen en de kostendekkendheid van de verordening te doen toenemen. Om verder invulling te geven aan amendement 2024/93 *Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken*, amendement 2024/125 *Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht* en amendement 2024/131 *Behoud Pretty Woman* wordt het tarief voor het innemen van een ligplaats met een recreatievaartuig en met een verhuurboot fors verhoogd, wordt een tarief ingevoerd voor het innemen van een ligplaats met een passagiersschip en een rondvaartboot en gaan rondvaartboten en verhuurboten havengeld betalen voor de exploitatie van het vaartuig. We schrappen een beperking voor vrachtschepen en geven vrijstelling van betaling van schutgeld aan uitsluitend door spierkracht voortbewogen vaartuigen met een maximale lengte van zes meter. Met de ze maatregelen komt de kostendekkendheid van de Verordening Brug-, schut- en havengelden in 2026 uit op circa 90%.

Context

Aanleiding

Jaarlijks worden, tegelijk met de programmabegroting, de belastingverordeningen voor het komende kalenderjaar aan de raad aangeboden. De bevoegdheid tot het vaststellen of wijzigen van de Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht ligt bij de gemeenteraad.

In 2025 zijn de Brug-, schut- en havengelden generiek met meer dan 50% verhoogd: met een indexering van 4,5%, een aanpassing conform Voorjaarsnota 2024 van 2,5% en met een verhoging conform een drietal door uw raad aangenomen amendementen van 44%. Voor verdere invulling van de amendementen moeten de tarieven ook in 2026 extra verhoogd worden. Overeenkomstig de Programmabegroting 2025 hebben we hiertoe, met oog voor de ambities en verbetermogelijkheden in de beleidsnota Stadswater, ingezet op een meer beleidsrijke herziening. In 2026 ontzien wij, na de forse verhoging van het tarief in 2025, de beroepsvaart, woonbootbewoners en passanten.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet regelt de bevoegdheid van de gemeenteraad om een belastingverordening (en tarieventabel) vast te stellen.

De brug-, schut- en havengelden worden geheven op grond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025 nodig.

Beoogd effect

Hiermee kan een vergoeding worden gevraagd voor de gemeentelijke dienstverlening.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

- De verordening brug-, schut- en havengelden wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#).
- [Programmabegroting 2024](#)
- [Voorjaarsnota 2024](#)
 - Amendement 2024/93 [Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken](#)
 - Amendement 2024/125 [Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht](#)
 - Amendement 2024/131 [Behoud Pretty Woman](#)
- [Raadsbrief Beantwoording toezeggingen commissiebehandeling Programmabegroting 2025](#)
- [Programmabegroting 2025](#)
- [Beleidsnota stadswater](#)
- [Raadsbrief Update amendementen sport voorjaarsnota](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	<p>De Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%); b. de tarieven, naast de inflatie, conform de Voorjaarsnota 2025 te verhogen met 2,5%; c. om invulling te geven aan de amendementen 2024/93 Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken, 2024/125 Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht en 2024/131 Behoud Pretty Woman <ul style="list-style-type: none"> - de tarieven voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij recreatievaartuig en met een verhuurboot, naast inflatie en verhoging conform Voorjaarsnota, verder te verhogen; - passagiersschepen en rondvaartboten havengeld in rekening te brengen voor het innemen van een ligplaats; - analoog aan passagiersschepen, ook rondvaartboten en verhuurboten met een vergunning havengeld in rekening te brengen voor exploitatie van het vaartuig; d. de beperking dat vrachtschepen bij betaling van het havengeld (weektarief) gedurende die week de grenzen van de gemeente Utrecht niet mogen passeren zonder in dat geval opnieuw havengeld verschuldigd te zijn ('per reis'-bepaling), te schrappen; e. conform de beleidsnota Stadswater uitsluitend door spierkracht voortbewogen vaartuigen met een maximale lengte van zes meter vrijstelling te verlenen van het betalen van schutgeld; f. inhoudelijk tekstuele, juridisch technische en redactionele wijzigingen aan te brengen.
Argumenten	
1.1	<p><u>Hiermee worden de tarieven, conform de Nota lokale heffingen, aangepast aan de jaarlijkse inflatie.</u></p> <p>De Verordening brug- schut- en havengelden wordt jaarlijks geactualiseerd. De tarieven zijn aangepast met de inflatie, voor 2026 vastgesteld op 2,2%.</p>
1.2	<p><u>Hiermee worden de tarieven, conform de Voorjaarsnota 2024, gefaseerd verhoogd om de opbrengsten te verhogen en de kostendeckendheid van de verordening te doen toenemen</u></p> <p>In de Voorjaarsnota 2024 is besloten om (o.a.) de tarieven voor brug-, schut- en havengelden structureel te verhogen en hiermee de kostendeckendheid van de verordening te doen toenemen. In de beoogde toename van die kostendeckendheid (respectievelijk 25% in 2026, 50% in 2026 en 100% vanaf 2027) is rekening gehouden met een aanlooperperiode van drie jaar in de verhoging van de tarieven. De tarieven worden in zijn totaliteit met 10% verhoogd. De gefaseerde verhoging betekent dat de tarieven in 2025 en 2026 met 2,5% en in 2027 met 5% worden aangepast.</p>
1.3	<p><u>Hiermee wordt invulling gegeven aan amendementen die zijn aangenomen bij de Voorjaarsnota 2024.</u></p> <p>Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024 is een drietal amendementen met een identiek dictum aangenomen. Het dictum houdt in dat bezuinigingsmaatregelen 'Lady Fit', 'Stopzetten extra inzet PrEP en SOA', 'Skatepark Utrecht' en 'Stoppen met specifieke jeugdprojecten'(Pretty Woman) geschrapt worden en als dekking daartoe de Brug- schut- en havengelden in 2025 en 2026 verhoogd worden. In 2025 zijn de tarieven daartoe generiek met 44% verhoogd. Met de verhoging van</p>

	<p>het tarief voor het innemen van een ligplaats met een recreatievaartuig en met een verhuurboot, de invoering van een tarief voor het innemen van een ligplaats met een passagiersschip en een rondvaartboot en van een exploitatietarief voor rondvaartboten en verhuurboten, geven we voor 2026 invulling aan de opgave tot het genereren van meer opbrengsten. De kostendekkendheid van de Verordening Brug-, schut- en havengelden komt hiermee in 2026 uit op circa 90%.</p>
1.4	<p><u>Met de verhoging van het tarief voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij recreatievaartuig brengen we, in lijn met de wens tot toekomstgerichte en eerlijke liggelden, meer evenwicht aan in de tarievenstructuur en zorgen daarmee voor een structureel hogere kostendekkendheid van de Verordening.</u></p> <p>Vanaf 2017 betalen emissievrije vaartuigen minder havengeld voor het innemen van een ligplaats dan emissievaartuigen. In 2017 en 2018 bedroeg de korting 30% op het emissietarief. In de jaren daarna (2019, 2020, 2021) is het emissietarief fors verhoogd en is de korting voor emissievrije recreatievaartuigen opgelopen tot ruim 75%. Nu circa 80% van de recreatievaartuigen van vergunninghouders emissievrij is, is een dergelijk hoge korting financieel, met het oog op de kostendekkendheid van de Verordening, niet langer houdbaar. Omdat het aantal emissievrije vaartuigen stijgt, dalen sinds 2021 de inkomsten. Wij vinden het met het oog op de beperkt beschikbare ruimte voor ligplaatsen (wachtlIJst) ook redelijk dat het tarief voor een emissievrij vaartuig meer in de richting van dat voor een emissievaartuig beweegt. In lijn met de motie (166/2021) <i>Toekomstgerichte en eerlijke liggelden voor boten in Utrecht</i> verhogen wij daarom het tarief voor het innemen van een ligplaats voor emissievrije recreatievaartuigen en brengen wij de korting terug tot circa 50%.</p>
1.5	<p><u>Met de invoering van havengeld voor het innemen van een ligplaats met passagiersschepen en rondvaartboten en voor het exploiteren van rondvaartboten en verhuurboten geven wij in lijn met de beleidsnota Stadswater uitvoering aan een meer toekomstbestendige en eerlijke verdeling van de tarieven voor het gebruik van het stadswater.</u></p> <p>Op dit moment betalen passagiersschepen en rondvaartboten met een ligplaats, in tegenstelling tot verhuurboten, geen havengeld voor het innemen van die ligplaats (of slechts het lage tarief van een recreatievaartuig). Daarnaast betalen rondvaartboten en verhuurboten, in tegenstelling tot passagiersschepen, geen havengeld voor het gebruik van het stadswater. Deze ongelijkheid vinden wij niet langer wenselijk. In lijn met de motie (166/2021) <i>Toekomstgerichte en eerlijke liggelden voor boten in Utrecht</i> en conform verbetermogelijkheid 7.7 (<i>Verhuurbedrijven van kano's en SUPs moeten per verhuur een kleine bijdrage betalen voor gebruik van het Utrechtse stadswater</i>) gaan deze vaartuigen havengeld betalen voor het innemen van een ligplaats en het gebruik van het stadswater.</p>
1.6	<p><u>Met het schrappen van de beperking voor vrachtschepen komen we tegemoet aan de wens van de beroepsvaart.</u></p> <p>Op dit moment moeten vrachtschepen bij betaling van het havengeld (weektarief) gedurende die week binnen de gemeentegrenzen blijven en wanneer zij Utrecht uit- en weer binnenvaren binnen die week opnieuw havengeld betalen. De beroepsvaart ziet dat graag anders en heeft daarbij verwezen naar onder andere Rotterdam en Amsterdam. Met het schrappen van deze beperking kunnen vrachtschepen op betaling van het havengeld gedurende die week in en uit de gemeente varen en daarmee meerdere vrachten voor laden en lossen van en naar Utrecht vervoeren.</p>
1.7	<p><u>Met de vrijstelling van het betalen van schutgeld geven we uitvoering aan de beleidsnota Stadswater.</u></p> <p>Varen met kano en SUP is schoon, gezond, goedkoop, neemt weinig ruimte in beslag en is -mede daarom- populair. Bij de Weerdsluis is het niet makkelijk om een kano over te dragen, vanwege de steile trap ten noorden van de sluis. Met een</p>

	<p>grotere groep levert deze situatie veel beperkingen op door de beperkte ruimte. Voor een schutting moeten kano en SUP momenteel schutgeld betalen. Daarom is een soepele regeling voor het schutten van kano's door de Weerdsluis extra gewenst (zie onder 6.3 in de beleidsnota Stadswater). Met het opnemen van de vrijstelling in de Verordening formaliseren we staand gebruik.</p>
1.8	<p><u>Hiermee is de verordening aangevuld met de nieuwe tarieven en voorgestelde aanpassingen, is de tekst waar nodig geactualiseerd en zijn leesbaarheid en toegankelijkheid verbeterd.</u></p> <p>Alle belastingverordeningen zijn opgesteld in een uniforme opmaak. Daarbij is bijzondere aandacht besteed aan het vergroten van de leesbaarheid. De teksten zijn zo ingericht dat zij eenvoudig kunnen worden voorgelezen door hulpmiddelen, zoals schermlezers. Mensen met een visuele beperking of andere leesbelemmeringen kunnen nu de Verordening Brug-, schut- en havengelden (en andere verordeningen) volledig en zonder hindernissen raadplegen.</p>
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<p><u>De verhoging van het tarief voor emissievrije recreatievaartuigen en de invoering van havengeld voor het innemen van een ligplaats en voor het gebruik van het stadswater voor exploitanten zal op weerstand stuiten.</u></p> <p>Na de verhoging van de tarieven in 2025 worden deze doelgroepen opnieuw met een verhoging van het havengeld geconfronteerd. Bij eigenaren van recreatievaartuigen leidt dat mogelijk tot opzegging van de ligplaats. Exploitanten zien zich geconfronteerd met hogere kosten. Met het oog op het voorrecht van het kunnen beschikken over een ligplaats en de populariteit van gebruik van het Utrechtse stadswater onder bewoners en bezoekers vinden wij de nieuwe tarieven goed uitlegbaar.</p>

Financiën

De gemeente Utrecht brengt voor verschillende dienstverlening aan burgers leges in rekening. De baten en lasten van deze leges zijn in de paragraaf lokale heffingen opgenomen.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. De nieuwe tarieven worden met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden gepubliceerd op overheid.nl en vermeld op de website van de gemeente Utrecht en de Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU). De verschillende doelgroepen worden per brief geïnformeerd over de nieuwe tarieven 2026.

Niet-Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 3 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening Brug-, schut- en havengelden 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 september met kenmerk 30570783;
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef onderdelen a en b van de Gemeentewet;
gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;
besluit vast te stellen de Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026, met bijbehorende Tarieventabel 2026 en Diensturentabel 2026.

Artikel 1. definities

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. vaartuig: elk drijvend lichaam dat wegens zijn drijfvermogen wordt gebruikt dan wel bestemd of geschikt is voor het vervoer te water van personen of goederen of voor het dragen of vervoeren van al dan niet met het drijvende lichaam één geheel uitmakende voorwerpen
- b. meetbrief: het document als bedoeld in artikel 21 van de Binnenvaartwet
- c. ton: een massa van 1000 kilogram
- d. vrachtschip: een schip dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor het vervoer van goederen
- e. sleepboot: een schip dat blijkens bouw en inrichting is bestemd of wordt gebruikt voor het slepen of duwen van andere schepen
- f. passagiersschip: een schip dat hoofdzakelijk wordt gebruikt en ingericht is voor het bedrijfsmatig vervoer van meer dan twaalf personen, de bemanning daaronder niet begrepen
- g. recreatievaartuig: een schip, gebruikt of bestemd voor recreatief gebruik of voor het beoefenen van de watersport
- h. verhuurboot: een door spierkracht voortbewogen dan wel motorisch aangedreven vaartuig voor maximaal 12 personen, dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor bedrijfsmatige verhuur zonder bemanning, aan wisselende personen gedurende korte perioden
- i. woonschip: een vaartuig dat aan romp en opbouw herkenbaar is als schip en dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor of is bestemd tot woon- en nachtverblijf
- j. bedrijfsvaartuig: een schip gebruikt of bestemd als opslagruimte en/of voor de uitoefening van enig beroep, anders dan het vervoer van goederen; onder schip wordt hiermee

verstaan een vaartuig dat feitelijk niet geschikt is om te worden gebruikt als middel tot verplaatsing te water;

- k. laadvermogen: het in tonnen uitgedrukte verschil tussen de zoetwaterverplaatsing van een vrachtschip bij de grootst toegelaten diepgang en die van het ledige schip
- l. capaciteit: het aantal personen, de bemanning daaronder niet begrepen, dat een passagiersschip, rondvaartboot of verhuurboot kan vervoeren
- m. haven: alle wateren binnen de gemeente die voor vaartuigen openstaan en bij de gemeente in beheer of eigendom zijn, loswallen, kaden en oevers daaronder begrepen
- n. diensturen: de in de bij deze verordening behorende diensturentabel vermelde tijden, waarbinnen bruggen en de sluis worden bediend
- o. dag: een aaneengesloten tijdvak van 24 uren
- p. week: een aaneengesloten tijdvak van zeven dagen
- q. kwartaar: een aaneengesloten tijdvak van 90 dagen
- r. jaar: een kalenderjaar
- s. nachtverblijf: een (incidenteel) verblijf in de haven tussen 18.00 uur en 6.00 uur daaropvolgend
- t. move: het plaatsen van een container op een vrachtschip dan wel het halen van een container van een vrachtschip door middel van een containerkraan
- u. vrachtschip met green award-certificaar: vrachtschip met milieukeur voor de binnenvaart
- v. rondvaartboot: een door spierkracht dan wel motorisch voortbewogen vaartuig dat is ingericht en hoofdzakelijk wordt gebruikt voor het bedrijfsmatige vervoer van maximaal twaalf personen, de bemanning daaronder niet begrepen.
- w. emissievrij vaartuig: vaartuig dat alleen met emissievrije motor (bijvoorbeeld elektrisch) of met spierkracht wordt voortbewogen
- x. emissie vaartuig: vaartuig dat alleen met brandstofmotor (bijvoorbeeld diesel of benzine) wordt voortbewogen
- y. ligplaats innemen: het voor langere tijd, waaronder ten minste de periode tussen zonsondergang en zonsopgang, afgemeerd hebben van een vaartuig, waaronder in ieder geval woonschepen, recreatievaartuigen, passagiersschepen, rondvaartboten en verhuurboten, in de haven.

Artikel 2. belastbaar feit

1. Onder de naam bruggeld wordt een recht geheven voor het buiten diensturen openen van bruggen, die in beheer of onderhoud zijn bij de gemeente.

2. Onder de naam schutgeld wordt een recht geheven voor het gebruik van de sluis, die in beheer of onderhoud is bij de gemeente.
3. Onder de naam havengeld wordt een recht geheven voor het gebruik van de haven voor:
 - a. het laden en lossen en/of het nachtverblijf van vrachtschepen;
 - b. het met een vergunning exploiteren, waaronder het opnemen of uitlaten van passagiers, van passagiersschepen, rondvaartboten of verhuurboten
 - c. het al dan niet met vergunning innemen van een ligplaats met een passagiersschip, verhuurboot, rondvaartboot, woonschip of recreatievaartuig;
 - d. het nachtverblijf van recreatievaartuigen (passanten) en overige vaartuigen.

Artikel 3. belastingplicht

1. Belastingplichtig is naar omstandigheden beoordeeld de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, de vergunninghouder, degene aan wie het vaartuig in gebruik is gegeven of degene die als vertegenwoordiger voor één van deze personen optreedt.
2. Tenzij het tegendeel blijkt, wordt met betrekking tot het havengeld bij voortgezet gebruik van de haven voor de belastingplichtige gehouden, degene die de aangifte voor de onmiddellijk voorafgaande periode heeft gedaan.
3. Belastingplichtig voor woonschepen is degene op wiens naam de ligplaatsvergunning is gesteld.

Artikel 4. ontstaan van de belastingschuld

1. Het bruggeld is verschuldigd bij aanvang van het openen van de brug.
2. Het schutgeld is verschuldigd bij aanvang van het gebruik van de sluis.
3. Het havengeld voor vrachtschepen is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar dan wel zodra een aanvang wordt gemaakt met het laden of lossen van goederen, dan wel bij de aanvang van het nachtverblijf al naar gelang wat het eerst geschiedt.
4. Havengeld voor woonschepen en recreatievaartuigen (ligplaatsvergunninghouders) is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar.
5. Het havengeld voor passagiersschepen, rondvaartboten en verhuurboten is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar.
6. Het havengeld voor recreatievaartuigen (passanten) is verschuldigd bij de aanvang van het nachtverblijf.
7. Het havengeld voor de overige vaartuigen is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar dan wel zodra een aanvang wordt gemaakt met het laden of lossen van goederen, dan wel bij de aanvang van het nachtverblijf al naar gelang wat het eerst geschiedt.

Artikel 5. tarief, tijdvak en maatstaf van heffing

1. Het tarief, het tijdvak en de maatstaf van heffing zijn vermeld in de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende tarieventabel.
2. Voor de toepassing van de tarieven wordt:
 - a. een gedeelte van een eenheid van laadvermogen, van oppervlakte of van lengte gerekend voor een volle eenheid;
 - b. als laadvermogen in tonnen van een vaartuig aangemerkt, het aantal tonnen zoals dat blijkt uit de bij het vaartuig behorende meetbrief;
 - c. de oppervlakte van een vaartuig gesteld op het product van de lengte over alles en de grootste breedte, zoals deze blijken uit de bij het vaartuig behorende meetbrief;
 - d. de lengte of breedte van een vaartuig gesteld op de lengte over alles respectievelijk de breedte over alles zoals die blijkt uit de bij het vaartuig behorende meetbrief;
 - e. het tijdvak voor zover het havengeld betreft, gesteld op het kortste van de in de tarieventabel voor het desbetreffende soort vaartuig genoemde tijdvak, tenzij voor een langer tijdvak aangifte is gedaan.
3. Indien geen meetbrief wordt overgelegd wordt bij de toepassing van de tarieven het laadvermogen, de oppervlakte, breedte of de lengte ambtshalve bepaald.

Artikel 6. wijze van heffing

1. Het bruggeld wordt geheven door middel van een schriftelijke gedagtekende kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een gedagtekende kwitantie.
2. Het schutgeld wordt geheven door middel van een schriftelijke gedagtekende kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een gedagtekende kwitantie.
3. Het havengeld wordt geheven bij wege van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving.
4. Het havengeld voor recreatievaartuigen (passanten) wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte. De aangifte dient plaats te vinden bij aanvang van de periode waarop de aangifte betrekking heeft.

Artikel 7. termijn van betaling

1. Bij aanvang van de bediening van de brug moet het bruggeld tot het bedrag dat blijkt de kwitantie verschuldigd is, worden voldaan met pinbetaling.
2. Bij aanvang van de bediening van de sluis moet het schutgeld tot het bedrag dat blijkt de kwitantie verschuldigd is, worden voldaan, met pinbetaling.
3. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het havengeld worden betaald binnen 30 dagen na de dagtekening van de schriftelijke kennisgeving.
4. In afwijking van het derde lid moet de schriftelijke kennisgeving, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, worden

betaald in maximaal 10 gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van de schriftelijke kennisgeving en elk van de volgende termijnen telkens één maand later.

5. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het derde en het vierde lid gestelde termijnen.
6. Het havengeld voor recreatievaartuigen (passanten) moet worden voldaan gelijktijdig met het doen van de aangifte waarna een gedagtekende kwitantie wordt verstrekt.
7. Een naheffingsaanslag dient terstond te worden betaald.

Artikel 8. vrijstelling

1. Geen bruggeld wordt geheven voor de bediening van de Industriehavenbrug voor een sleepboot, die in de Industriehaven een sleep moet brengen of moet halen.
2. Geen schutgeld wordt geheven voor uitsluitend door spierkracht voortbewogen vaartuigen met een maximale lengte van 6 meter.
3. Geen havengeld wordt geheven voor sleepboten voor zover het verblijf is beperkt tot het afleveren of ophalen van een sleep.
4. Geen brug-, schut- en havengeld wordt geheven voor een patrouille- of controlevaartuig in gebruik bij publiekrechtelijke lichamen.
5. Geen havengeld wordt geheven voor:
 - a. een hospitaalschip;
 - b. een woonschip indien daarvoor liggeld of een daarmee gelijk te stellen vergoeding is verschuldigd aan het de Rijksvastgoedbedrijf, Waternet of Amstel, Gooi en Vecht;
 - c. voor een vrachtschip dat in de Kernhaven overnacht;
 - d. een recreatievaartuig met een maximale lengte van vier meter, dat uitsluitend door spierkracht wordt voortbewogen.

Artikel 9. kwijtschelding

Bij de invordering van deze rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10. overgangsbepaling

De 'Verordening Brug-, schut- en havengeld gemeente Utrecht 2025', vastgesteld bij raadsbesluit van 7 november 2024 (Gemeentebld van Utrecht 2024, nr. 482743) wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 11, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 11. inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.

2. De datum van ingang van heffing is 1 januari 2026.

Artikel 12. citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026'.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum**.

De griffier,

Miguel Israel

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijkma

Tarieventabel Brug-, schut- en havengelden 2026

Paragraaf 1. Bruggeld

Artikel 1.	Het tarief bedraagt per opening, per brug en per vaartuig buiten diensturen:	€ 132,85
-------------------	---	-----------------

Paragraaf 2. Schutgeld

Artikel 2.	Het tarief per schutting bedraagt buiten diensturen:	€ 200,25
Artikel 3.	Het tarief per schutting bedraagt binnen diensturen voor emissievrije vaartuigen:	€ 6,45
Artikel 4.	Het tarief per schutting bedraagt binnen diensturen voor emissie vaartuigen:	€ 9,20

Paragraaf 3. Havengelden

Artikel 5.	Het tarief bedraagt voor vrachtschepen per ton laadvermogen, exclusief BTW:	
	a. per week:	€ 0,24
	b. per kwartaar:	€ 2,51
	c. per jaar:	€ 8,69
Artikel 6.	Het tarief bedraagt voor vrachtschepen met green award certificaat per ton laadvermogen, exclusief BTW:	
	a. per week:	€ 0,18
	b. per kwartaar:	€ 1,88
	c. per jaar:	€ 6,52
Artikel 7.	Het tarief bedraagt voor vrachtschepen per move, exclusief BTW:	€ 0,94
Artikel 8.	Het tarief bedraagt voor het met een vergunning exploiteren van emissievrije passagiersschepen, rondvaartboten en verhuurboten per persoon capaciteit, exclusief BTW:	
	a. per week:	€ 0,45
	b. per kwartaar:	€ 3,94
	c. per jaar:	€ 14,76
Artikel 9.	Het tarief bedraagt voor het met een vergunning exploiteren van emissie passagiersschepen, rondvaartboten en verhuurboten per persoon capaciteit, exclusief BTW:	
	a. per week:	€ 1,98

	b. per kwartaar:	€ 17,23
	c. per jaar:	€ 64,36
Artikel 10.	Het tarief voor emissievrije recreatievaartuigen met een lengte tot en met tien meter bedraagt:	
	a. per dag (incl. nachtverblijf):	€ 26,25
	b. per jaar (ligplaatsvergunning):	€ 412,40
Artikel 11.	Het tarief voor emissie recreatievaartuigen met een lengte tot en met tien meter bedraagt:	
	a. per dag (incl. nachtverblijf):	€ 37,50
	b. per jaar (ligplaatsvergunning):	€ 927,05
Artikel 12.	Het tarief voor emissievrije recreatievaartuigen met een lengte meer dan tien meter bedraagt, naast het onder artikel 10a. en 10b. genoemde tarief, per meter extra:	
	a. per dag (incl. nachtverblijf):	€ 2,60
	b. per jaar (ligplaatsvergunning):	€ 41,25
Artikel 13.	Het tarief voor emissie recreatievaartuigen met een lengte meer dan tien meter bedraagt, naast het onder artikel 11a. en 11b. genoemde tarief, per meter extra:	
	a. per dag (incl. nachtverblijf):	€ 3,75
	b. per jaar (ligplaatsvergunning):	€ 92,70
Artikel 14.	Het tarief voor het innemen van een ligplaats met een emissievrije verhuurboot bedraagt, exclusief BTW:	

	a. per kwartaar:	€ 117,05
	b. per jaar:	€ 376,75
Artikel 15.	a. Het tarief voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij passagiersschip of een emissievrije rondvaartboot met een lengte tot en met tien meter bedraagt, exclusief BTW:	€ 800,00
	b. Het tarief voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij passagiersschip of een emissievrije rondvaartboot met een lengte van meer dan tien meter bedraagt, naast het onder a. van dit artikel genoemde tarief, per meter extra, exclusief BTW:	€ 80,00
Artikel 16.	Het tarief voor het met een vergunning innemen van een ligplaats met een woonschip bedraagt per vierkante meter oppervlakte en per jaar:	€ 16,35
Artikel 17.	Het tarief voor andere emissievrije vaartuigen, niet vallend onder de tarieven 1 tot en met 16, waaronder sleepboten, bedraagt per vierkante meter oppervlakte, exclusief BTW:	
	a. per week:	€ 0,15
	b. per kwartaar:	€ 1,55
	c. per Jaar:	€ 5,29
Artikel 18.	Het tarief voor andere emissie vaartuigen, niet vallend onder de tarieven 1 tot en met 16, waaronder sleepboten bedraagt per vierkante meter oppervlakte, exclusief BTW:	
	a. per week:	€ 0,63
	b. per kwartaar:	€ 6,79
	c. per jaar:	€ 23,08

Diensturentabel 2026

1. Tasmanbrug, JP Coenbrug en Oudenrijnbrug	
	Van 1 januari tot en met 31 december is bediening uitsluitend mogelijk op aanvraag, minimaal 24 uur van tevoren. Bediening kan plaatsvinden op maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 16.30 uur en op zaterdag van 09.00 tot 12.00 uur. Op aanvraag, ook minimaal 24 uur van tevoren, kan bediening buiten deze diensturen plaatsvinden. Aanvragen kan via telefoonnummer: 030-2866800. Op zon- en feestdagen is er geen bediening.
2. Rodebrug, D. van Mollebrug, Stenenbrug, Vondelbrug, Oranjebrug, Zuiderbrug, Liesboschbrug en Weerdsloot	
	Van 1 april tot en met 15 april is bediening dagelijks (maandag tot en met zondag) mogelijk van 09.00 tot 16.30 uur.
	Van 16 april tot en met 15 oktober is bediening mogelijk op maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur en van 18.00 tot 20.00 uur. Op zaterdag en zondag is bediening mogelijk van 09.00 tot 20.00 uur.
	Van 16 oktober tot en met 31 oktober is bediening dagelijks (maandag tot en met zondag) mogelijk van 09.00 tot 16.30 uur.
	Van 1 november tot en met 31 maart is bediening uitsluitend mogelijk op aanvraag, minimaal 24 uur van tevoren. Bediening kan plaatsvinden op maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 16.30 uur en op zaterdag van 09.00 tot 12.00 uur. Aanvragen kan via telefoonnummer: 030-2866800. Op zon- en feestdagen is er geen bediening.
	Op aanvraag, ook minimaal 24 uur van tevoren, kan bediening buiten deze diensturen plaatsvinden. Aanvragen kan via telefoonnummer: 030-2866800.
3. Balijebrug, Socratesbrug, Mandelabrug, Spinozabrug en Meernbrug (De Meern)	
	Van 1 januari tot en met 31 december is bediening uitsluitend mogelijk op aanvraag, minimaal 24 uur van tevoren. Bediening kan plaatsvinden op maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 16.30 uur en op zaterdag van 09.00 tot 12.00 uur. Op aanvraag, ook minimaal 24 uur van tevoren, kan bediening buiten deze diensturen plaatsvinden. Aanvragen kan via telefoonnummer: 030-2866800. Op zon- en feestdagen is er geen bediening.

4.	Industriehavenbrug en Werkspoorhavenbrug
	<p>Van 1 januari tot en met 31 december is bediening uitsluitend mogelijk op aanvraag, minimaal 24 uur van tevoren. Bediening kan plaatsvinden op maandag tot en met vrijdag van 06.30 tot 16.30 uur en op zaterdag van 09.00 tot 12.00 uur. Op aanvraag, ook minimaal 24 uur van tevoren, kan bediening buiten deze diensturen plaatsvinden. Aanvragen kan via telefoonnummer: 030-2866800. Op zon- en feestdagen is er geen bediening.</p>

Raadsbesluit

Verordening Brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opgesteld door	Jesse Grooteman
Zaaknummer	30570783
Jaargang en nummer	2025, nr. 105
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 3 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);
 - b. de tarieven, naast de inflatie, conform de Voorjaarsnota 2024 te verhogen met 2,5%;
 - c. om invulling te geven aan de amendementen 2024/93 *Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken*, 2024/125 *Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht* en 2024/131 *Behoud Pretty Woman*
 - de tarieven voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij recreatievaartuig en met een verhuurboot, naast inflatie en verhoging conform Voorjaarsnota, verder te verhogen;
 - passagiersschepen en rondvaartboten havengeld in rekening te brengen voor het innemen van een ligplaats;
 - analoog aan passagiersschepen, ook rondvaartboten en verhuurboten met een vergunning havengeld in rekening te brengen voor exploitatie van het vaartuig;
 - d. de beperking dat vrachtschepen bij betaling van het havengeld (weektarief) gedurende die week de grenzen van de gemeente Utrecht niet mogen passeren zonder in dat geval opnieuw havengeld verschuldigd te zijn ('per reis'-bepaling), te schrappen;
 - e. conform de beleidsnota Stadswater uitsluitend door spierkracht voortbewogen vaartuigen met een maximale lengte van zes meter vrijstelling te verlenen van het betalen van schutgeld;
 - f. inhoudelijk tekstuele, juridisch technische en redactionele wijzigingen aan te brengen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:20:07 CET
ID: 98f726fb-2421-4699-8bd3-e5788dc1d192
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:19:02 CET
ID: 98f726fb-2421-4699-8bd3-e5788dc1d192
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4844
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	10
Titel	Raadsvoorstel Verordening Hondenbelasting 2026
ID	5071
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening hondenbelasting 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Jesse Grooteman
Kenmerk	30570606
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De verordening van de hondenbelasting 2026 vast te stellen, waarin het tarief wordt aangepast met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%).

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Jaarlijks wordt de verordening hondenbelasting geactualiseerd. Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om het tarief voor 2026 vast te stellen. Het tarief is aangepast met de inflatie (2,20%).

Context

Aanleiding

Jaarlijks worden, tegelijk met de programmabegroting, de belastingverordeningen voor het komende kalenderjaar aan de raad aangeboden. De bevoegdheid tot het vaststellen of wijzigen van de verordening hondenbelasting ligt bij de gemeenteraad.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen. De hondenbelasting wordt geheven op grond van artikel 226 Gemeentewet.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025 nodig.

Beoogd effect

Hiermee kan een vergoeding worden gevraagd voor de gemeentelijke dienstverlening.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De verordening hondenbelasting wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De verordening van de hondenbelasting 2026 vast te stellen, waarin het tarief wordt aangepast met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%).
Argumenten	
1.1	<u>Het aanpassen van het tarief met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota lokale heffingen (2,2%).</u> Jaarlijks wordt de Verordening hondenbelasting geactualiseerd. Het tarief is aangepast met de inflatie (2,2%). Hetgeen leidt tot een stijging van het tarief van € 99,00 per hond naar € 101,20.

Financiën

De uitvoering van de hondenbelasting vindt door de Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) plaats. De gemeente betaalt een jaarlijkse vergoeding aan de BghU voor deze dienstverlening. De opbrengsten van de hondenbelasting vormen voor de gemeente algemene middelen en zijn verwerkt in de paragraaf lokale heffingen.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. Het nieuwe tarief wordt met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

‘Gemeente aan zet’ van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

Het nieuwe tarief wordt naast publicatie op overheid.nl gemeld op de website van de Belastingssamenwerking.

Niet-Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening hondenbelasting 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening hondenbelasting gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 september 2025 met kenmerk 30570606;
gelet op artikel 226 van de Gemeentewet;
gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;
besluit vast te stellen de verordening hondenbelasting gemeente Utrecht 2026.

Artikel 1. belastbaar feit

Onder de naam 'hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven voor het houden van een hond binnen de gemeente.

Artikel 2. belastingplicht

1. Belastingplichtig is de houder van één of meer honden.
2. Als houder wordt aangemerkt degene die onder welke titel dan ook een hond onder zich heeft, tenzij blijkt dat een ander de houder is.
3. Het houden van een hond door een lid van het huishouden wordt aangemerkt als het houden van een hond door een door de in artikel 232, vierde lid, onderdeel a, van de Gemeentewet bedoelde ambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden.

Artikel 3. vrijstellingen

1. In dit artikel wordt verstaan onder hondenasiel: aan één locatie gebonden ruimte of ruimtes bestemd of gebruikt voor het in bewaring houden van honden die zwervend zijn aangetroffen, dan wel waarvan door de eigenaar permanent afstand is gedaan, welke locatie als inrichting is aangemeld overeenkomstig artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.
2. De belasting wordt niet geheven ter zake van honden:
 - a. die zijn opgeleid tot en dienen als blindengeleidehond en in hoofdzaak als zodanig door een blind persoon worden gehouden;
 - b. die zijn opgeleid tot en dienen als assistentiehond en in hoofdzaak als zodanig door een gehandicapt persoon worden gehouden;
 - c. die verblijven in een hondenasiel;
 - d. die jonger zijn dan drie maanden, voor zover zij tezamen met de moederhond worden gehouden;
 - e. waarvan de houder in het bezit is van een geldig diploma van de Koninklijke Nederlandse Politie Hond Vereniging, mits de houder zijn hond schriftelijk heeft verbonden met een

geleider, aan wiens bevelen de hond gehoorzaamt, op aanvraag ter beschikking van de politie te stellen.

Artikel 4. maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Artikel 5. belastingtarief

De belasting bedraagt per hond per belastingjaar € 101,20.

Artikel 6. belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7. wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven. De aanslag kan betrekking hebben op meer dan één hond.

Artikel 8. ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, als dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het jaar aanvangt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar toeneemt, is de belasting, respectievelijk de hogere belasting voor het toegenomen aantal honden, verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, respectievelijk de toename van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Als de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar vermindert, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht respectievelijk de vermindering van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 9. termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid moeten de aanslagen, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, worden betaald in maximaal tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10. overgangsbepaling

De 'Verordening hondenbelasting gemeente Utrecht 2025' (Gemeentebld van Utrecht 2024, nr. 482717) vastgesteld bij raadsbesluit van 7 november 2025 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 11, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 11. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 12. citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: 'Verordening hondenbelasting gemeente Utrecht 2026'.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum**.

De griffier,

Miguel Israel

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijkma

Raadsbesluit

Verordening hondenbelasting 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opgesteld door	Jesse Grooteman
Zaaknummer	30570606
Jaargang en nummer	2025, nr. 106
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De verordening van de hondenbelasting 2026 vast te stellen, waarin het tarief wordt aangepast met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%).

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:20:17 CET
ID: 7c47f1b1-68f4-4adc-8ac7-9de65677673b
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:19:10 CET
ID: 7c47f1b1-68f4-4adc-8ac7-9de65677673b
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4845
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	11
Titel	Raadsvoorstel Verordening Leges 2026
ID	5072
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening leges 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	J. Grooteman
Kenmerk	30570728
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening leges 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%), met uitzondering van tarieven waarvoor een wettelijk maximum geldt, alsmede de tarieven voor huwelijksleges en horeca die worden verhoogd conform de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024 (zie paragraaf 4.5 Opbrengstverhoging A. Kostendekkendheid leges).
 - b. **Paragraaf 3, Programma Duurzame bereikbaarheid – artikel 1.1:** aan te passen naar een tarief per dag, waarmee het beter aansluit op de praktijk en te veralgemeniseren, zodat ook andere ontheffing op basis van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, de Regeling voertuigen en de Beleidsregels verkeersontheffingen gemeente Utrecht hier onder vallen.
 - c. **Paragraaf 4, Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed – tarieven voor kabels en leidingen en voor inname openbare grond:** te verhogen met respectievelijk 11% en 9% boven op de berekende inflatie van 2,2%.
 - d. **Paragraaf 4, Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed – artikel 16, lid f (nieuw):** een tarief toe te voegen voor een ontheffing voor dierenambulances voor de nul-emissiezone.
 - e. **Paragraaf 5, Veilige stad:** de nieuwe definities voor sekswerk uit APV in de legesverordening te verwerken.
 - f. **Paragraaf 5, Veilige stad – artikel 17:** een tarief toe te voegen voor het aanvragen een vergunning voor een darkroom.
 - g. **Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 15 (nieuw; oud artikel 17):** het tarief voor de aanvraag en verlenging van een vergunning tijdelijke verhuur kostendekkend te maken.
 - h. **Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 16 (huidig):** te laten vervallen, omdat teruggave van leges niet van toepassing blijkt te zijn op artikelen 15 t/m 19 (nieuw).
 - i. **Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikelen 16 t/m 18 (nieuw):** toe te voegen voor leges betreffende volkshuisvestelijke diensten (aanvraag en verlenging urgentie, aanvraag woonvormindicatie en aanvraag voorrang vitale beroepen).
 - j. **Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 19 (nieuw; oud artikel 15):** het tarief voor de huisvestingsvergunning betaalbare nieuwbouw koop kostendekkend te maken.
 - k. Juridisch-technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen, voor zover daarbij geen inhoudelijke wijzigingen plaatsvinden.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Jaarlijks wordt de verordening leges geactualiseerd. Met dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd de tarieven voor 2026 vast te stellen. De legestarieven zijn aangepast met de inflatiecorrectie (4,50%), en conform de besluiten in de Voorjaarsnota 2025

Context

Aanleiding

Jaarlijks worden, tegelijk met de programmabegroting, de belastingverordeningen voor het komende kalenderjaar aan de raad aangeboden. Het wettelijke uitgangspunt (Gemeentewet) is dat de leges niet meer dan 100% kostendekkend mogen zijn. Een overzicht van de kostendekkendheid van de leges is opgenomen in de begroting, paragraaf Lokale heffingen. De bevoegdheid tot het vaststellen of wijzigen van de legesverordening en tarieventabel ligt bij de gemeenteraad.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen.

Artikel 229 van de Gemeentewet is de wettelijke basis voor de legesverordening. Op grond van dit artikel kan een gemeente onder andere rechten heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Onder rechten worden mede verstaan de leges.

De artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet bepalen dat een burgemeester of gezaghebber rechten kan heffen voor het verrichten van handelingen ten behoeve van de aanvraag van een reisdocument.

Artikel 156 van de Gemeentewet maakt mogelijk dat de raad de bevoegdheid tot aanpassing van de legesverordening onder strikte voorwaarden kan overdragen.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025.

Beoogd effect

Hiermee kan een vergoeding worden gevraagd voor gemeentelijke dienstverlening.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De Verordening leges wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Besispunt	
1	<p>De Verordening leges 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:</p> <ul style="list-style-type: none">a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%), met uitzondering van tarieven waarvoor een wettelijk maximum geldt, alsmede de tarieven voor huwelijksleges en horeca die worden verhoogd conform de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024 (zie paragraaf 4.5 Opbrengstverhoging A. Kostendekkendheid leges).b. Paragraaf 3, Programma Duurzame bereikbaarheid – artikel 1.1: aan te passen naar een tarief per dag, waarmee het beter aansluit op de praktijk en te veralgemeniseren, zodat ook andere ontheffing op basis van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, de Regeling voertuigen en de Beleidsregels verkeersontheffingen gemeente Utrecht hier onder vallen.c. Paragraaf 4, Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed – tarieven voor kabels en leidingen en voor inname openbare grond: te verhogen met respectievelijk 11% en 9% boven op de berekende inflatie van 2,2%.

	<p>d. Paragraaf 4, Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed – artikel 16, lid f (nieuw): een tarief toe te voegen voor een ontheffing voor dierenambulances voor de nul-emissiezone.</p> <p>e. Paragraaf 5, Veilige stad: de nieuwe definities voor sekswerk uit APV in de legesverordening te verwerken.</p> <p>f. Paragraaf 5, Veilige stad – artikel 17: een tarief toe te voegen voor het aanvragen een vergunning voor een darkroom.</p> <p>g. Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 15 (nieuw; oud artikel 17): het tarief voor de aanvraag en verlenging van een vergunning tijdelijke verhuur kostendekkend te maken.</p> <p>h. Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 16 (huidig): te laten vervallen, omdat teruggave van leges niet van toepassing blijkt te zijn op artikelen 15 t/m 19 (nieuw).</p> <p>i. Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikelen 16 t/m 18 (nieuw): toe te voegen voor leges betreffende volkshuisvestelijke diensten (aanvraag en verlenging urgentie, aanvraag woonvormindicatie en aanvraag voorrang vitale beroepen).</p> <p>j. Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 19 (nieuw; oud artikel 15): het tarief voor de huisvestingsvergunning betaalbare nieuwbouw koop kostendekkend te maken.</p> <p>k. Juridisch-technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen, voor zover daarbij geen inhoudelijke wijzigingen plaatsvinden.</p>
Argumenten	
1.1	<p><u>Het aanpassen van het tarief met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota lokale heffingen (2,2%).</u></p> <p>Jaarlijks wordt de verordening leges geactualiseerd. De tarieven zijn aangepast met de inflatie (2,2%). Dat geldt niet voor de tarieven waarvoor een wettelijk maximum geldt, zoals de tarieven voor reisdocumenten en rijbewijzen in hoofdstuk II van de tarieventabel. Deze tarieven worden vastgesteld op het wettelijk maximum (zie beslispunt 1, lid c).</p> <p>Aanvullend hierop verhogen we conform de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024 (zie paragraaf 4.5 Opbrengstverhoging) een aantal tarieven met meer dan ons inflatiepercentage. Dit betreft huwelijksleges en de leges horeca. Om de geraamde extra inkomsten van 0,025 miljoen euro op de huwelijksleges te realiseren, worden huwelijksleges van de eenvoudig huwelijken verhoogd met 15%. Om de geraamde extra inkomsten van 0,067 miljoen euro op de horecaleges te realiseren, worden alle tarieven in deze legesgroep verhoogd met 8%. Afgesproken is dat de leges evenementen en horeca in drie jaar naar een kostendekkend niveau gaan. Voor 2026 wordt in de Programmabegroting 2026 voorgesteld de verhoging van leges voor evenementen incidenteel te dempen, de verhoging is daarmee gelijk aan de inflatie.</p>
1.2	<p><u>Het tarief in artikel 1.1 aan te passen naar een dagtarief, zodat dit beter aansluit op de praktijk (Paragraaf 3 – artikel 1.1)</u></p> <p>Door artikel 1.1 van Programma Bereikbaarheid aan te passen naar een dagtarief sluit de regeling aan bij de huidige praktijk. Dit zorgt voor meer duidelijkheid en stimuleert kortere ontheffingen, wat leidt tot minder verkeersbewegingen. Daarnaast is er gekozen om het artikel 3 te veralgemeniseren, zo vallen ook ontheffingen op basis van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, de Regeling voertuigen en de Beleidsregels verkeersontheffingen gemeente Utrecht onder deze bepaling. Dit zorgt voor een eenduidige en bredere toepassing.</p>
1.3	<p><u>De kostendekkenndheid bij kabels, leidingen en inname openbare grond verder verbeteren door de tarieven met respectievelijke 9% en 11% te verhogen boven op de reguliere jaarlijkse inflatie van 2,2%</u></p>

	De tarieven voor kabels en leidingen en inname openbare grond worden met respectievelijk 9% en 11% verhoogd boven op de inflatie (2,2%) om aan te sluiten bij de werkelijke kostenontwikkeling en kostendekkendheid. De verhogingen zijn nodig door de toenemende complexiteit van vergunningaanvragen en de toezegging om bij grote opbrekingen altijd 100% controle uit te voeren. Voor inname van openbare grond dalen de inkomsten door minder voorwerpen per aanvraag, waardoor een tariefsverhoging noodzakelijk is. De lasten nemen vooral toe voor bedrijven en de binnenstad; daarbuiten blijft de impact beperkt door uitzonderingen voor kortdurende en kleinschalige plaatsingen.
1.4	<u>Het opnemen van een tarief voor ontheffing dierenambulances nul-emissiezone (Paragraaf 4 – artikel 17, lid f)</u> Met de invoering van de nul-emissiezone wordt een apart tarief van € 25 voor ontheffingen voor dierenambulances opgenomen. Dit landelijke, sterk verlaagde tarief ondersteunt vrijwilligersorganisaties en heeft voor de gemeente Utrecht geen financiële impact, aangezien de uitvoering bij de RDW ligt.
1.5	<u>Het opnemen van de nieuwe definities van sekswerk (Paragraaf 5)</u> De aangepaste definities voor sekswerk uit de APV van 20 februari 2025 worden doorgevoerd in de legesverordening. Hiermee ontstaat juridische consistentie en wordt in artikel 14 lid 2 onderscheid gemaakt tussen seksbedrijven met en zonder sekswerkers.
1.6	<u>Het opnemen van een tarief voor vergunning darkroom (Paragraaf 5 – artikel 17)</u> Met het opnemen van een apart tarief voor een darkroom sluit de legesverordening aan bij recente wijzigingen in de Verordening horeca (20 februari 2025) en de Nadere regel evenementen (9 april 2025), die een vergunningaanvraag voor darkrooms mogelijk maken. Het nieuwe legesartikel dekt de kosten voor de behandeling van deze aanvragen en zorgt zo voor een kostendekkende uitvoering.
1.7	<u>Het tarief voor tijdelijke verhuur verder te verhogen, zodat er kan worden gestreefd naar maximale kostendekkendheid (Paragraaf 6 – artikel 15)</u> Het tarief voor de aanvraag en verlenging van een vergunning voor tijdelijke verhuur wordt aangepast naar kostendekkend niveau. Hiermee worden de uitvoeringskosten gedekt en sluit de legesverordening aan bij het principe van kostendekkendheid.
1.8	<u>Het niet meer opnemen van artikel 16 (huidige legesverordening), omdat deze niet meer van toepassing is.</u> Artikel 16 komt te vervallen, omdat teruggave van leges niet van toepassing is op de artikelen 15 t/m 19 (nieuw). Dit voorkomt doublures en houdt de verordening juridisch zuiver.
1.9	<u>Het opnemen van kostendekkende tarieven voor volkshuisvestelijke diensten (Paragraaf 6 – artikelen 16 t/m 18)</u> Voor aanvragen en verlengingen van urgenties, woonvormindicaties en voorrang voor vitale beroepen worden nieuwe leges ingevoerd. Deze dekken een deel van de uitvoeringskosten en vormen een drempel tegen onrechtmatige aanvragen, terwijl ze betaalbaar blijven voor degenen die recht hebben op deze voorzieningen.
1.10	<u>Het doorvoeren van juridisch-technische en redactionele correcties in de belastingverordening, zodat dit leidt tot verbetering van de leesbaarheid</u> Bij de vaststelling van een nieuwe legesverordening worden ook juridisch-technische en redactionele wijzigingen doorgevoerd. Deze hebben geen inhoudelijke gevolgen, maar verbeteren de leesbaarheid, corrigeren verwijzingen en nummeringen en zorgen voor consistentie met wet- en regelgeving.

Financiën

De gemeente Utrecht brengt voor verschillende dienstverlening aan burgers leges in rekening. De raming van de legesbaten is gebaseerd op de tarieven die zijn opgenomen in de legestabel 2025 en een prognose van de aantallen vergunningen en andere diensten voor 2026. De baten en lasten van deze leges zijn in de paragraaf Lokale heffingen opgenomen.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. Het nieuwe tarief wordt met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden naast publicatie op overheid.nl gemeld op de website van de Belastingssamenwerking.

Niet-Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening Leges 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening leges gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 september 2025 met kenmerk 30570728;
gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet en de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet;
gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;
besluit vast te stellen de Verordening leges gemeente Utrecht 2026, alsmede de daarbij behorende tarieventabel 2026.

Artikel 1. definities

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- b. jaar: het tijdvak dat loopt van de n^e dag in een kalenderjaar tot en met de (n-1)^e dag in het volgende kalenderjaar;
- c. kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december;
- d. maand: het tijdvak dat loopt van n^e dag in een kalendermaand tot en met de (n-1)^e dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de n^e dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de (n-1)^e dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;
- e. week: een aaneengesloten periode van zeven dagen.

Artikel 2. belastbaar feit

Onder de naam 'leges' worden rechten geheven voor:

- a. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit;
- b. het verlenen van een dienst op aanvraag; of
- c. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document of product;
- d. een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3. belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager of degene voor wie de aanvraag is gedaan.

Artikel 4. vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor diensten welke reeds uit anderen hoofde tot enige betaling aan het gemeentebestuur aanleiding geven.

Artikel 5. tarieven

1. De leges worden geheven naar de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6. wijze van heffing

De leges worden geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, een gedagtekende schriftelijke kennisgeving waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, een zegel, een nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7. termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving bedoeld in artikel 6:
 - a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
 - b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen veertien dagen na de dagtekening van de kennisgeving;
 - c. langs elektronische weg in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, na het indienen van de aanvraag langs elektronische weg;
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8. kwijtschelding

Bij de invordering van leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9. teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10. overdracht van bevoegdheden

1. Het college is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, indien de wijzigingen een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende hoofdstukken of onderdelen van de tarieventabel betreft:
 - a. Paragraaf 5 tarief 1, 2, 3, 4 (kansspelen);
2. een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 11. overgangsbepaling

De 'Verordening leges gemeente Utrecht 2025' van 7 november 2024 (Gemeentebblad 2024, nr. 482768) wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan en op belastbare feiten waarop de Wet ruimtelijke ordening of de Woningwet zoals deze luiden voor inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht nog moeten worden toegepast.

Artikel 12. inwerkingtreding

- a. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
- b. De datum van ingang van heffing is 1 januari 2026.

Artikel 13. citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: Legesverordening gemeente Utrecht 2026.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum**.

De griffier,

Miguel Israel

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijksma

Tarieventabel Leges 2026

Paragraaf. 1 Algemeen (niet programma gebonden)

Artikel 1.	Nasporing en verstrekkingen uit gemeentelijke archiefbescheiden	
1.	Het tarief ter zake van het op aanvraag doen van nasporing in, eventueel gevolgd door het op aanvraag vertrekken van inlichtingen uit, de niet naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden: voor elk daaraan te besteden half arbeidsuur:	€ 47,17
Artikel 2.	Verstrekkingen kopieën	
1.	Voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen bedraagt het tarief voor het op verzoek verstrekken van kopieën per pagina:	€ 0,20
2.	Indien het totale, op grond van artikel 1.3.1. verschuldigde bedrag, niet meer dan € 16,25 bedraagt, zal het verschuldigde bedrag aan leges niet worden geheven.	
Artikel 3.	Externe advieskosten	
1.	Indien voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning of ontheffing een extern advies noodzakelijk is, wordt het navolgende geheven:	
	a. De in deze tarieventabel genoemde bedragen worden verhoogd met het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeelde externe advieskosten, blijkend uit een begroting die ter zake door of vanwege het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	

	b. Voor de toepassing van de tarieventabel wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting van de externe advieskosten aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
	c. Indien de werkelijke advieskosten minder bedragen dan het aan de hand van de begroting geraamde bedrag, wordt voor het verschil teruggaaf verleend.	
Artikel 4.	Overige verklaringen en diensten en samenloop	
1.	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tarieventabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	
	a. tot het verstrekken van een beschikking op aanvraag:	€ 23,76
	b. tot het verstrekken van stukken of uittreksels welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt:	€ 23,76
2.	Indien een door het gemeentebestuur verstrekte dienst kan worden gerangschikt onder meer dan één van de in deze tarieventabel opgenomen belastbare feiten, wordt uitsluitend leges geheven op basis van het belastbare feit op grond waarvan het hoogste bedrag aan leges in rekening gebracht kan worden.	

Paragraaf 2. Programma Betrouwbare overheid

Artikel 1.	Huwelijk en partnerschap: Stadhuis en WijkserviceCentrum te Vleuten	
1.	Het tarief bedraagt ter zake van de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk op de locaties Stadhuis en WijkserviceCentrum te Vleuten, op de hierna vermelde tijden:	
	a. van maandag tot en met vrijdag vanaf 08.00 uur tot 18.00 uur:	€ 1.066,25
	b. van maandag tot en met vrijdag na 18.00 uur en zaterdag en zondag:	€ 1.588,80
	c. op feestdagen:	€ 2.141,20
Artikel 2.	Huwelijk en partnerschap: vaste locaties	
1.	Het tarief bedraagt ter zake van de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk op vast aangewezen locaties:	
	a. van maandag tot en met vrijdag vanaf 08.00 uur tot 18.00 uur:	€ 833,55

	b. van maandag tot en met vrijdag na 18.00 uur en op zaterdag, zondag en feestdagen:	€ 1.132,20
Artikel 2.1.	Huwelijk en partnerschap: vaste locaties spoed en bijzonder huis	
1.	Het tarief bedraagt ter zake van de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk:	
	a. Met een spoedeisend karakter, in Utrechtse ziekenhuizen die als vaste locatie (spoed) zijn aangewezen, ongeacht de dag en tijdstip waarop de voltrekking van een huwelijk plaatsvindt:	€ 833,55
	b. In een huwelijk in een bijzonder huis ingevolge artikel 64, boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, ongeacht de dag en tijdstip waarop de voltrekking van een huwelijk plaatsvindt:	€ 833,55
Artikel 3.	Huwelijk en partnerschap: éénmalige locatie	
1.	Het tarief bedraagt ter zake van de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk op een éénmalig aangewezen locatie, op de hierna vermelde tijden:	
	a. van maandag tot en met vrijdag vanaf 08.00 uur tot en met 18.00 uur:	€ 1.099,80

	b. van maandag tot en met vrijdag na 18.00 uur en op zaterdag, zondag en feestdagen:	€ 1.561,40
Artikel 4.	Huwelijk en partnerschap: eenvoudig en flitshuwelijk	
1.	Het tarief voor eenvoudig trouwen bedraagt ter zake van de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, aan het Stadsplateau 1 en het WijkserviceCentrum te Vleuten:	€ 332,60
2.	Het tarief voor een flitshuwelijk bedraagt ter zake van de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, aan het Stadsplateau 1 en het WijkserviceCentrum te Vleuten:	€ 276,10
Artikel 5.	Huwelijk en partnerschap: trouwambtenaar voor één dag	
1.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een éénmalige benoeming tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand (babs) voor één enkel rechtsfeit bedraagt:	€ 313,45
2.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor de benoeming van een buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand (niet in dienst van de gemeente Utrecht) voor de voltrekking van één enkel rechtsfeit bedraagt:	€ 313,45

Artikel 6.	Huwelijk en partnerschap: kosteloos huwelijk	
1.	Kosteloze voltrekking van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, als bedoeld in artikel 4 van de Wet rechten burgerlijke stand, vindt uitsluitend plaats in de daartoe beschikbare ruimte aan het Stadsplateau 1 op maandagen om 10.00 uur en 10.30 uur.	
Artikel 7.	Huwelijk en partnerschap: leges bij alsnog afzien van huwelijk	
1.	Indien de huwelijksvoltrekking, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, ongeacht de oorzaak, geen doorgang vindt en de afmelding meer dan drie weken voorafgaand aan de geplande datum van de huwelijksvoltrekking, de registratie van het partnerschap dan wel de omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand wordt medegedeeld, wordt ontheffing verleend van het bedrag dat op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is.	
2.	Indien de huwelijksvoltrekking, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, ongeacht de oorzaak, geen doorgang vindt en de afmelding niet meer dan drie weken, maar meer dan één week voorafgaand aan de geplande datum van de huwelijksvoltrekking, de registratie van het partnerschap dan wel de omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand wordt medegedeeld, wordt ontheffing verleend van de helft van het bedrag dat op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is.	
3.	Indien de huwelijksvoltrekking, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, ongeacht de oorzaak, geen doorgang vindt en de	

	afmelding gedurende de week voorafgaand aan de geplande datum van de huwelijksvoltrekking, de registratie van het partnerschap dan wel de omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand wordt medegedeeld, wordt geen ontheffing verleend van het bedrag dat op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is.	
Artikel 8.	Burgerlijke Stand: afschriften, uittreksels en verklaringen	
1.	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een stuk als bedoeld in artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand geldt het tarief zoals dat is opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.	Volgt Rijkstarief
Artikel 9.	Verstrekingen uit de BRP: definitie verstrekking	
1.	Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder één verstrekking uit de BRP verstaan: gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd. Indien raadpleging van gegevens van een persoon ertoe leidt dat geen gegevens kunnen worden verstrekt of de verstrekte gegevens niet tot het beoogde gevolg leiden, wordt het in deze paragraaf bedoelde recht eveneens geheven.	
Artikel 10.	Verstrekingen uit de BRP: verstrekkingen	
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	

	a. gegevens aan de balie, dan wel gegevens die via de gemeentelijke website worden aangevraagd en betaald, per verstrekking	€ 21,20
	b. gegevens welke de aanvrager per post ontvangt, per verstrekking	€ 27,10
	c. Ter zake van notaris aanvragen voor informatie uit de BRP waarbij er nasporing gedaan moet worden naar afstammelingen van een persoon, bedraagt het tarief per half uur:	€ 50,20
Artikel 11.	Verstrekingen uit de BRP: steekproef	
1.	Het tarief ter zake van het op aanvraag verstrekken van gegevens uit de basisregistratie personen via selectie of steekproef bedraagt, vermeerderd met de (re-) productie-, papier- en portokosten volgens vooraf verstrekte opgave, per verstrekking	€ 997,45
2.	Voor de werkzaamheden verricht uitsluitend ten behoeve van selectie steekproef brp als bedoeld in het vorige lid artikel 2 11.1, wordt het verschuldigde bedrag aan leges verhoogd per te besteden uur met:	€ 161,30
Artikel 12.	Verstrekingen uit de BRP: persoonslijst	
1.	Het tarief ter zake van het op aanvraag verstrekken van een persoonslijst ingevolge de Wet basisregistratie personen per lijst of gedeelte van een persoonslijst bedraagt	€ 29,05

Artikel 13.	Verstrekkings uit de BRP: wettelijk tarief	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van gegevens als bedoeld in artikel 17 van het besluit basisregistratie personen bedraagt per verstrekking het tarief zoals dat is opgenomen in artikel 10, lid 2 van de Regeling basisregistratie personen.	Volgt Rijkstarief
Artikel 14.	Verstrekkings: verklaring omtrent het gedrag	
1.	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag geldt het tarief zoals dat is opgenomen in artikel 1, sub a onder 3° van de regeling vergoeding verklaring omtrent het gedrag en gedragsverklaring aanbesteden.	Volgt Rijkstarief
Artikel 15.	Verstrekkings: legaliseren handtekening	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het legaliseren van een handtekening welke de aanvrager aan de balie aanvraagt en aldaar betaald bedraagt:	€ 21,20
2.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het legaliseren van een handtekening welke de aanvrager schriftelijk aanvraagt en per toegestuurde factuur, voorzien met een QR-code voldoet bedraagt	€ 27,10
Artikel 16.	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	

1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven van de documenten, inclusief de spoedaanvragen, genoemd in artikel 6, tweede lid, van het Besluit paspoortgelden, bedraagt het ten hoogste te heffen tarief (afgerond [naar beneden] op vijf cent) zoals dat is opgenomen in artikel 6 van het Besluit paspoortgelden:	Volgt Rijkstarief
Artikel 17.	Reisdocumenten: gewaarmerkt kopie	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een gewaarmerkte kopie van een door een Nederlandse autoriteit afgegeven reisdocument bedraagt:	€ 21,20
Artikel 18.	Reisdocumenten: toeslag spoedprocedure	
1.	Indien bij het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een reisdocument als bedoeld onder 2.16.1. de spoedprocedure toepassing vindt, wordt een toeslag in rekening gebracht van het ten hoogste te heffen tarief (afgerond [naar beneden] op vijf cent) zoals dat is opgenomen in artikel 6 van het Besluit paspoortgelden:	Volgt Rijkstarief
Artikel 19.	Reisdocumenten: Thuisbezorgen	
1.	Het tarief ter zake van het thuisbezorgen van een reisdocument als bedoeld onder paragraaf 2 artikel 16 lid 1 bedraagt:	Volgt Rijkstarief

Artikel 20.	Rijbewijzen: rijbewijs	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven van een rijbewijs bedraagt het tarief zoals dat is opgenomen in het Reglement rijbewijzen artikel 104b vermeerderd met de rijkskostencomponent zijnde het bedrag dat de gemeenten moeten afdragen aan de Dienst Wegverkeer als vergoeding van de productiekosten van het rijbewijs, afgerond naar beneden op vijf cent:	Volgt Rijkstarief
Artikel 21.	Rijbewijzen: toeslag spoedprocedure	
1.	Indien bij het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven van een rijbewijs als bedoeld onder paragraaf 2 artikel 20 lid 1 de spoedprocedure toepassing vindt, wordt een toeslag in rekening gebracht conform de door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat goedgekeurde RDW-rijbewijstarieven, afgerond naar beneden op vijf cent:	Volgt Rijkstarief

Paragraaf 3. Programma Duurzame bereikbaarheid

Artikel 1.	Wegenverkeerswetgeving	
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een ontheffing, als bedoeld in artikel 16 van de Beleidsregels verkeersontheffingen gemeente Utrecht per dag waarvoor deze geldig is:	€ 120,35

	a. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een ontheffing, als bedoeld in artikel 17 van de Beleidsregels verkeersontheffingen gemeente Utrecht:	€ 320,35
	b. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een ontheffing, als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 en/of artikel 9.1 van de Regeling voertuigen en/of de Beleidsregels verkeersontheffingen gemeente Utrecht, met uitzondering van artikel 16 en 17 van de beleidsregels verkeersontheffingen:	€ 106,85
	c. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het kenteken in de ontheffing als bedoeld onder 1.1 onder b. en onder c van de Beleidsregel verkeersontheffingen gemeente Utrecht of het verstrekken van een kopie van een ontheffing:	€ 37,85
Artikel 2.	Gehandicaptenparkeerkaart en -plaats	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer, dan wel een aanvraag tot het verkrijgen van een gehandicaptenparkeerplaats bij het woon-, werk- of studieadres bedraagt:	€ 40,80
2.	Het tarief voor de medische keuring, noodzakelijk voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een gehandicaptenparkeerkaart en/of een gehandicaptenparkeerplaats, bedraagt:	€67,50

3.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor wijziging van het kenteken behorende bij de gehandicaptenparkeerplaats bedraagt:	€ 67,50
4.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het aanbrengen van markering, paal en bebording ter aanduiding van een gehandicaptenparkeerplaats bedraagt:	€ 315,95
Artikel 3.	Verkrijgen van een ontheffing conform artikel 5:3, 5:6, 5:7 of 5:10 APV	
	a. Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 5:3 Algemene plaatselijke verordening Utrecht (te koop aanbieden van voertuigen), artikel 5:6 (plaatsen voertuig voor recreatie), artikel 5:7 (parkeren grote voertuigen) of 5:10 (rijden of doen of laten staan van voertuigen in groenvoorzieningen), dan wel tot het aanbrengen van een wijziging in de ontheffing dan wel een verlenging daarvan bedraagt:	€ 106,85
Artikel 4.	Taxivergunning	
	a. Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2 van de Taxiverordening Utrecht 2018, bedraagt:	€ 317,75
	b. Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het aanbrengen van een wijziging in de vergunning als bedoeld in voorgaande lid onder 4.a bedraagt:	€ 113,30

	c. Het tarief voor het afleggen dan wel opnieuw afleggen van de volledige Utrechtse kwaliteitstoets taxivervoer (bestaande uit 2 modules), noodzakelijk voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning als bedoeld onder 4.a, bedraagt:	€ 180,00
	d. Het tarief voor het opnieuw afleggen van de gedeeltelijke Utrechtse kwaliteitstoets taxivervoer (bestaande uit 1 module), noodzakelijk voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning als bedoeld onder 4.a, bedraagt:	€ 90,00
Artikel 5.	Vergunningplicht commercieel aanbieden voertuigen	
	a. Het tarief voor het verstrekken van een vergunning als bedoeld in artikel 5:14a 'Vergunningplicht commercieel aanbieden voertuigen' in de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010 bedraagt:	€ 2.792,85

Paragraaf 4. Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Artikel 1.	APV artikel 2:9: inname openbare grond	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2:9 Algemene plaatselijke verordening Utrecht bedragen:	
	a. voor steigers, keten, loodsen, bouwwerktuigen, waaronder begrepen bouwrails en bouwkransen en dergelijke, per object:	€ 136,95

	b. voor het innemen van ruimte door laden, lossen en opslaan van goederen, bouwmaterialen en grond:	€ 136,95
2.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag om toestemming te verkrijgen tot afwijking van een eerder verleende vergunning als bedoeld onder paragraaf 4 artikel 1 lid 1 bedragen:	€ 66,20
Artikel 2.	APV artikel 2:9: vergunning om mededelingen en andere objecten aan te brengen in de openbare ruimte	
1.	1. Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor het plaatsen, aanbrengen, hebben of storten van voorwerpen of stoffen aan, op, in, of boven de weg zoals bedoeld in artikel 2:9 APV bedraagt:	€ 281,90
Artikel 3.	Film- en televisieopnames	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2:9 Algemene plaatselijke verordening Utrecht bedraagt voor:	
	a. het maken van film- of televisieopnames met een commercieel doel:	€ 89,95

	b. het maken van film- of televisieopnames in verband waarmee een voor openbare dienst bestemde (water)weg tijdelijk voor het verkeer wordt afgesloten of andere maatregelen van verkeerstechnische aard worden getroffen, ongeacht het in beslag genomen tijdsbestek:	€ 492,75
Artikel 4.	Telecommunicatiewet	
1.	Het tarief ter zake van het verkrijgen van instemming omtrent tijdstip, plaats en wijze van uitvoering van de werkzaamheden als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid Telecommunicatiewet bedraagt per aaneengesloten tracé:	
	a. vanaf 0 tot 25 meter:	€ 180,20
	b. vanaf 25 tot 100 meter:	€ 1.652,90
	c. vanaf 100 tot 500 meter:	€ 2.008,55
	d. vanaf 500 tot 1.000 meter:	€ 2.446,80
	e. vanaf 1.000 meter:	€ 2.885,45

	<p>vermeerderd met een bedrag van € 0,60 per meter voor elke meter vanaf 2.000 meter.</p>	
2.	<p>Indien de werkzaamheden (deels) bestaan uit het verrichten van boringen of persingen, wordt voor de bepaling van de lengte van het tracé (voor het deel dat ondergronds wordt aangebracht) uitgegaan van de lengte van het tracé dat ondergronds wordt aangebracht, met een minimum van 26 meter.</p>	
3.	<p>Indien bij de werkzaamheden een nieuwe handhole wordt geplaatst, wordt voor de bepaling van de lengte van het tracé (voor het deel dat ondergronds wordt aangebracht) uitgegaan van de lengte van het tracé dat ondergronds wordt aangebracht, met een minimum van 26 meter.</p>	
4.	<p>Het tarief voor het verkrijgen van instemming voor de plaatsing van een bovengrondse kast, wordt bepaald door de lengte van het tracé (voor het deel dat ondergronds wordt aangebracht, wordt uitgegaan van de lengte van het tracé dat ondergronds wordt aangebracht, met een minimum van 26 meter.</p>	
5.	<p>Indien er naar aanleiding van een melding vooroverleg tussen het college en de melder (of zijn vertegenwoordiger) plaatsvindt, of er naar het oordeel van het college nader onderzoek nodig is, wordt het op grond van 4.1 verschuldigde bedrag verhoogd met het bedrag dat het college, voorafgaand aan het in behandeling nemen van de melding, aan de melder meedeelt (schriftelijk of per email), door toezending van een begroting van die kosten. De melding wordt in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de melder is toegezonden, tenzij de melding voor deze vijfde werkdag (schriftelijk of per email) door de melder is ingetrokken.</p>	

6.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een verzoek toestemming te verkrijgen tot afwijking van een eerder verleende instemming als bedoeld onder paragraaf 4 artikel 4 onder lid 1, bedraagt:	€ 180,20
Artikel 5.	Vergunning in het kader van de havenverordening	
1.	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in de Havenverordening Utrecht:	€ 111,04
Artikel 6.	Opbreekvergunning kabels en leidingen	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 6 van de Verordening ondergrond: kabels, leidingen en boomwortels gemeente Utrecht, bedraagt per aaneengesloten tracé:	
	a. vanaf 0 tot 25 meter:	€ 180,20
	b. vanaf 25 tot 100 meter:	€ 1.652,90
	c. vanaf 100 tot 500 meter:	€ 2.008,55

	d. vanaf 500 tot 1.000 meter:	€ 2.446,80
	e. vanaf 1.000 meter tot 2000 meter:	€ 2.885,45
	vermeerderd met een bedrag van 0,60 euro per meter voor elke meter vanaf 2.000 meter.	
2.	Indien de werkzaamheden (deels) bestaan uit het verrichten van boringen of persingen, wordt voor de bepaling van de lengte van het tracé (voor het deel dat ondergronds wordt aangebracht) uitgegaan van de lengte van het tracé dat ondergronds wordt aangebracht, met een minimum van 26 meter.	
3.	Indien bij de werkzaamheden een nieuwe handhole wordt geplaatst, wordt voor de bepaling van de lengte van het tracé (voor het deel dat ondergronds wordt aangebracht) uitgegaan van de lengte van het tracé dat ondergronds wordt aangebracht, met een minimum van 26 meter.	
4.	Het tarief voor het verkrijgen van instemming voor de plaatsing van een bovengrondse kast, wordt bepaald door de lengte van het tracé (voor het deel dat ondergronds wordt aangebracht, wordt uitgegaan van de lengte van het tracé dat ondergronds wordt aangebracht, met een minimum van 26 meter.	
5.	Indien er naar aanleiding van een melding vooroverleg tussen het college en de melder (of zijn vertegenwoordiger) plaatsvindt, of er naar het oordeel van het college nader onderzoek nodig is, wordt het op grond van 6.1 verschuldigde bedrag verhoogd met het bedrag dat het college, voorafgaand	

	aan het in behandeling nemen van de melding, aan de melder meedeelt (schriftelijk of per email), door toezending van een begroting van die kosten. De melding wordt in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de melder is toegezonden, tenzij de melding voor deze vijfde werkdag (schriftelijk of per email) door de melder is ingetrokken.	
6.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een verzoek toestemming te verkrijgen tot afwijking van een eerder verleende instemming als bedoeld onder 6.1, bedraagt:	€ 180,20
Artikel 7.	Opbreekvergunning overig	
1.	Het tarief terzake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2:11 Algemene plaatselijk verordening Utrecht 2010 (opbreekvergunning) voor zover de werkzaamheden waarvoor vergunning wordt aangevraagd niet vallen onder paragraaf 4, artikel 4 (Telecommunicatiewet) of paragraaf 4, artikel 6 (Verordening ondergrond: kabels, leidingen en boomwortels gemeente Utrecht) bedraagt:	€ 283,90
Artikel 8.	Buitenevenementen	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in Artikel 5:31 Algemene plaatselijke verordening (voor het houden van een evenement op of aan een openbare plaats of het openbaar water) bedraagt voor:	

	a. een klein evenement:	€ 246,90
	b. een middelgroot evenement:	€ 1.104,40
	c. een groot evenement:	€ 5.573,50
	d. een zeer grootschalig evenement:	€ 12.141,95
2.	Indien voor het verlenen van de vergunningen genoemd in deze paragraaf een geluidsmeting plaats vindt, worden de in deze paragraaf genoemde tarieven verhoogd met	€ 321,60
Artikel 9.	Evenementen: bijzondere locatie	
1.	Indien het verkrijgen van een vergunning genoemd in paragraaf 4, artikel 8 onder lid 1 en paragraaf 5, artikel 18 onder lid 1 betrekking heeft op een bijzondere locatie (waarbij als bijzondere locatie wordt aangemerkt een locatie die voor het eerst als evenementenlocatie wordt aangevraagd voor dat specifieke evenement) worden de in paragraaf 4, artikel 8 onder lid 1 en paragraaf 5, artikel 18 onder lid 1 genoemde tarieven verhoogd met:	€ 6.956,00
Artikel 10.	Standplaats: incidentele standplaats binnenstad commercieel, incidentele standplaats buiten binnenstad en mobiel verkooppunt	

1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 5:13 Algemene plaatselijke verordening Utrecht voor een incidentele standplaats binnenstad commercieel, incidentele standplaats buiten binnenstad of mobiel verkooppunt bedraagt:	€ 178,25
Artikel 11.	Standplaats: incidentele standplaats buiten binnenstad niet commercieel	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 5:13 Algemene plaatselijke verordening Utrecht voor incidentele standplaats buiten binnenstad niet commercieel bedraagt:	€ 122,85
Artikel 12.	Standplaats: dag standplaats of seizoenstandplaats	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 5:13 Algemene plaatselijke verordening Utrecht bedraagt:	
	a. voor een dag standplaats of seizoenstandplaats:	€ 576,45
	b. voor het, voor de duur van de geldigheidsstermijn van de vigerende vergunning, overschrijven van de tenaamstelling van een in artikel 5:13 van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht genoemde vergunning:	€ 41,15

Artikel 13.	APV artikel 5.13: ventvergunning	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 5.11b Algemene plaatselijke verordening Utrecht voor het venten bedraagt:	€ 176,30
Artikel 14.	Ontheffing bedrijfsmatige bouw- of sloopwerkzaamheden buiten reguliere werktijden of ontheffing geluidhinder	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 8, derde lid van het Bouwbesluit 2012 dan wel als bedoeld in artikel 4:1 lid 2 van de APV, bedraagt:	€ 809,85
Artikel 15.	Algemeen: tarief indien niet elders een tarief	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, een ontheffing, een vrijstelling of een andere beschikking, alsmede de leges voor het niet verder in behandeling nemen van een niet-ontvankelijke aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, een ontheffing, een vrijstelling of een andere beschikking voor zover daarvoor niet elders in dit hoofdstuk een tarief is opgenomen, bedragen:	€ 191,70
Artikel 16.	Milieuzone	

1.	Het tarief voor het verkrijgen van een incidentele dagontheffing voor de milieuzone zoals bedoeld in artikel 17 van de Beleidsregel Ontheffingenbeleid nul-emissiezone voor bedrijfs- en vrachtauto's en milieuzone voor personenauto's en autobussen Gemeente Utrecht 2025 bedraagt:	€ 34,75
2.	Het tarief voor het verkrijgen van een langdurige ontheffing voor de milieuzone zoals bedoeld in artikel 18 van de Beleidsregel Ontheffingenbeleid nul-emissiezone voor bedrijfs- en vrachtauto's en milieuzone voor personenauto's en autobussen Gemeente Utrecht 2025 bedraagt:	€ 98,15
Artikel 17.	Ontheffingen van de nul-emissiezone voor bedrijfs- en vrachtauto's	
	a. Een langdurige ontheffing als bedoeld in paragraaf 1 van het Ontheffingenbeleid nul-emissiezone voor bedrijfs- en vrachtauto's en milieuzones voor personenauto's en autobussen Gemeente Utrecht 2025, met uitzondering van de ontheffing voor particuliere bedrijfs- en vrachtauto's als bedoeld in artikel 7:	€ 100,00
	b. Een langdurige ontheffing voor particuliere bedrijfs- of vrachtauto's als bedoeld in artikel 7 van het Ontheffingenbeleid nul-emissiezone voor bedrijfs- en vrachtauto's en milieuzones voor personenauto's en autobussen Gemeente Utrecht 2025:	€ 60,00
	c. Dagontheffing als bedoeld in paragraaf 2 van het Ontheffingenbeleid nul-emissiezone voor bedrijfs- en vrachtauto's en milieuzones voor personenauto's en autobussen Gemeente Utrecht 2025:	€ 30,00

	d. Ontheffing in verband met bedrijfseconomische omstandigheden als bedoeld in artikel 13 van het Ontheffingenbeleid nul-emissiezone voor bedrijfs- en vrachtauto's en milieuzones voor personenauto's en autobussen Gemeente Utrecht 2025:	€ 250,00
	e. Ontheffing waarbij toepassing wordt gegeven aan de afwijkingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 14 van het Ontheffingenbeleid nul-emissiezone voor bedrijfs- en vrachtauto's en milieuzones voor personenauto's en autobussen Gemeente Utrecht 2025:	€ 250,00
	f. Ontheffing als bedoeld in artikel 10 van het Ontheffingenbeleid nul-emissiezone voor bedrijfs- en vrachtauto's en milieuzones voor personenauto's en autobussen Gemeente Utrecht 2026 (dierenambulance):	€ 25,00

Paragraaf 5. Veilige stad

Artikel 1.	Kansspelen: aanwezigheidsvergunning speelautomaten	
1.	Het tarief ter zake van het op aanvraag verkrijgen van een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b Wet op de kansspelen voor de periode van twaalf maanden bedraagt:	€ 34,00
2.	vermeerderd met een bedrag van per speelautomaat:	€ 16,85
3.	De subonderdelen 5.1.1. en 5.1.2 zijn van overeenkomstige toepassing, indien de vergunning geldt voor een tijdvak langer dan 12 maanden maar ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat de daar	

	genoemde bedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning verhoogd worden.	
Artikel 2.	Kansspelen: vergunningen vestigen of exploiteren speelautomatenhallen	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor het vestigen of exploiteren van een speelautomatenhal als bedoeld in artikel 2 Verordening op de speelautomatenhallen bedraagt:	€ 2.007,15
2.	Indien publicatie plaatsvindt, wordt het onder paragraaf 5, artikel 2 lid 1 genoemde bedrag verhoogd met:	€ 117,05
Artikel 3.	Kansspelen: loterijvergunning	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 3, eerste lid Wet op de kansspelen (loterijvergunning met een prijzenpakket van maximaal € 4.500,00) bedraagt:	€ 274,75
Artikel 4.	Kansspelen: bingo en rad van avontuur	
1.	Het tarief ter zake van het op aanvraag verlenen van diensten in verband met het waarmerken van formulieren voor maximaal vier bingoavonden of maximaal vier Rad van Avontuur avonden bedraagt:	€ 185,00

Artikel 5.	Drank en horeca: vergunning horeca of slijterbedrijf	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor de uitoefening van het horecabedrijf of slijterbedrijf als bedoeld in Artikel 3 van de Alcoholwet bedraagt:	€ 2.914,40
Artikel 6.	Drank en horeca: melding wijziging inrichting	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een melding wijziging inrichting als bedoeld in artikel 30 van de Alcoholwet en artikel 2 tweede lid Horecaverordening Utrecht bedraagt:	€ 1.112,45
Artikel 7.	Drank en horeca: tijdelijke ontheffing verstrekken zwak-alcoholhoudende drank ('tapontheffing')	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet ("tapontheffing") bedraagt:	€ 246,85
Artikel 8.	Drank en horeca: exploitatievergunning horecabedrijf	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor de exploitatie van het	

	horecabedrijf als bedoeld in artikel 2, eerste lid Horecaverordening Utrecht bedraagt:	
	a. zonder terras:	€ 2.037,50
	b. met terras:	€ 2.388,35
Artikel 9.	Drank en horeca: horecabedrijf en exploitatievergunning horecabedrijf	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een combinatie van de vergunningen voor de uitoefening/exploitatie van het horecabedrijf als bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet en artikel 2, eerste lid Horecaverordening Utrecht bedraagt:	
	a. zonder terras:	€ 2.826,80
	b. met terras:	€ 3.177,45
Artikel 10.	Drank en horeca: melding wijziging leidinggevende	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging van één leidinggevende (wijziging van het aanhangsel)	€ 362,80

	als bedoeld in artikel 30a, tweede lid van de Alcoholwet en artikel 12a, tweede lid Horecaverordening Utrecht bedraagt:	
2.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging leidinggevende (wijziging van het aanhangsel) als bedoeld in artikel 30a, tweede lid van de Alcoholwet en artikel 12a, tweede lid Horecaverordening Utrecht, bedraagt voor de tweede en volgende leidinggevende per leidinggevende:	€ 241,70
Artikel 11.	Drank en horeca: ontheffing alcoholverstrekking para-commerciële rechtspersonen	
1.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 4, vierde lid van de Alcoholwet en artikel 23, eerste lid Horecaverunning Utrecht bedraagt:	€ 292,95
Artikel 12.	Drank en horeca: leges voor publicatie	
1.	1. Indien bij het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een vergunning als bedoeld in de paragrafen V.5., V.6. en V.8 en V9. publicatie plaats vindt worden de aldaar genoemde tarieven verhoogd met:	€ 117,05
Artikel 13.	APV artikel 2:17: vergunning betaald voetbalwedstrijd	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2:17	€ 2.527,92

	Algemene plaatselijke verordening Utrecht bedraagt per in de vergunning opgenomen wedstrijd:	
Artikel 14.	APV artikel 3:4: seksbedrijf en escortbedrijf	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 3:4 Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht met sekswerkers bedraagt:	€ 5.531,80
2	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 3:4 Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht zonder sekswerkers bedraagt:	€ 3.080,00
3.	Indien ter zake van de onder paragraaf 5, artikel 14 lid 1 of lid 2 genoemde aanvraag publicatie plaatsvindt, wordt het tarief op grond van dit artikel verhoogd met:	€ 117,05
Artikel 15.	APV artikel 3:8: seksbedrijf en escortbedrijf: wijziging beheerder	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging als bedoeld in artikel 3:8 (wijziging beheerder van een seksbedrijf of escortbedrijf) Algemene plaatselijke verordening Utrecht voor één of meerdere bestaande inrichtingen bedraagt per beheerder:	€ 467,55

Artikel 16.	APV artikel 3.16: registratie raamprostituees	
1.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot Registratie als raamprostituee, zoals bedoeld in artikel 3.16 (registratieplicht raamprostituees) Algemene plaatselijke verordening Utrecht bedraagt:	€ 533,55
Artikel 17.	Darkroom bij evenement of horeca	
1.	Indien het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning genoemd in paragraaf 5 - artikel 5, 8, 9 of 18 of Paragraaf 4 artikel 8 ook betrekking heeft op een darkroom wordt het genoemde legestartief verhoogd met:	€ 1.160,00
Artikel 18.	APV artikel 5:21: vergunningen evenement in een gebouw	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 5:21 Algemene plaatselijke verordening Utrecht (vergunning voor het houden van een evenement in een gebouw) bedraagt:	€ 12.325,80
Artikel 19.	Winkeltijden: ontheffing winkeltijden	
1.	Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een verzoek tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in de Winkeltijdenwet,	€ 161,01

	het Vrijstellingsbesluit Winkeltijdenwet of de Winkeltijdenverordening Utrecht 2015 bedraagt:	
Artikel 20.	Algemeen: tarief indien niet elders een tarief	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, een ontheffing, een vrijstelling of een andere beschikking, alsmede de leges voor het niet verder in behandeling nemen van een niet-ontvankelijke aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, een ontheffing, een vrijstelling of een andere beschikking voor zover daarvoor niet elders in dit hoofdstuk een tarief is opgenomen bedragen:	€ 191,70

Paragraaf 6. Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Artikel 1.	Begripsomschrijving	
1.	Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:	
	a. investeringskosten: de investeringskosten als genoemd in het normblad NEN 2631, uitgave 1979, of zoals dit normblad laatstelijk is vervangen of gewijzigd. Indien het inrichten geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt, wordt in dit hoofdstuk onder investering nodig voor de uitvoering verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het uitvoeren van het werk waarop de aanvraag betrekking heeft.	
Artikel 2.	Algemeen: bescheiden betreffende beschikt bouwwerk	

1.	De leges voor het op aanvraag ter inzage geven van bescheiden betreffende een beschikt bouwwerk bedragen per bouwdoossier:	€ 12,15
Artikel 3.	Algemeen: kopieën bouwplannen en aanverwante stukken	
1.	De leges voor het op aanvraag verstrekken van meer dan vijftien fotokopieën van bescheiden betreffende een beschikt bouwwerk, van bestemmingsplanvoorschriften of bestemmingsplankaarten en van in behandeling zijnde bouwplannen bedragen per fotokopie:	
	a. op A4-formaat:	€ 0,65
	b. op A3-formaat:	€ 0,90
Artikel 4.	Algemeen: verstrekken huisnummerkaart	
1.	De leges voor het verstrekken van een uit de huisnummerkaart of grootschalige basiskaart vervaardigd uittreksel bedragen:	€ 10,30
2.	De leges voor elk gelijktijdig aan de verstrekking bedoeld in paragraaf 6, artikel 4 lid 1 verstrekt gelijkluidend exemplaar bedragen:	€ 1,60

Artikel 5.	Algemeen: BAG plus	
1.	De leges voor het schriftelijk verstrekken van gegevens uit de BAG plus bedragen per perceelskaart:	€ 6,25
Artikel 6.	Algemeen: verklaring bestemming en gebruik	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een schriftelijke verklaring omtrent de bestemming en het gebruik van gebouwen/terreinen bedragen per adres:	€ 194,20
Artikel 7.	Algemeen: principestandpunt projectuitvoeringsbesluit en/of projectbesluit	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag van een principestandpunt over een wijziging van een respectievelijk het nemen van een projectuitvoeringsbesluit bedragen:	€ 624,40
Artikel 8.	Projectuitvoeringsbesluit	
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een projectuitvoeringsbesluit voor een project (Crisis- en herstelwet): de som van de verschuldigde leges voor de verschillende activiteiten of handelingen waaruit het project geheel of gedeeltelijk bestaat en waarop de aanvraag betrekking heeft en de verschuldigde leges voor de extra toetsen die in verband met de aanvraag moeten worden	

	<p>uitgevoerd, berekend naar de tarieven en overeenkomstig het bepaalde in dit hoofdstuk en de tarieventabel van de verordening leges omgevingsvergunning. In afwijking van de vorige volzin kan ook per activiteit, handeling of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.</p>	
Artikel 9.	Samenloop met privaatrecht	
1.	<p>Het bepaalde in de paragraaf 6, artikel 8 en 9 vindt geen toepassing voor zover de betreffende vergoeding op grond van een privaatrechtelijke regeling is verschuldigd dan wel voor zover deze vergoeding op een andere wijze (grondexploitatie/gemeentelijke exploitatieverordening) wordt voldaan.</p>	
Artikel 10.	Huisvesting: splitsing	
1.	<p>De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een splitsingsvergunning als bedoeld in artikel 22 Huisvestingswet bedragen per appartementsrecht dat door de splitsing zal ontstaan</p>	€ 2.377,80
2.	<p>Het verschuldigde bedrag op grond van paragraaf 6, artikel 12 lid 1 kent een maximum per aanvraag van:</p>	€ 47.556,00
Artikel 11.	Huisvesting: onttrekking	

1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning tot geheel of gedeeltelijke onttrekking van woonruimte aan de bestemming tot bewoning als bedoeld in artikel 21, onderdeel a Huisvestingswet bedragen per woning die verloren gaat:	€ 2.975,50
2.	Het verschuldigde bedrag op grond van paragraaf 6, artikel 13 lid 1 kent een maximum per aanvraag van:	€ 14.877,50
Artikel 12.	Huisvesting: samenvoeging	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning tot samenvoeging van woonruimte met andere woonruimte als bedoeld in artikel 21, onderdeel b Huisvestingswet bedragen per woning die verloren gaat:	€ 2.975,50
Artikel 13.	Huisvesting: omzetting en woning vorming	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning tot omzetting van zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte als bedoeld in artikel 21, onderdeel c Huisvestingswet bedragen per woning die verloren gaat:	€ 3.756,20
2.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning tot woningvorming als bedoeld in artikel 21, onderdeel e Huisvestingswet, of een vergunning tot omzetting van onzelfstandige woonruimte in	€ 2.975,50

	zelfstandige woonruimte als bedoeld in artikel 21, onderdeel d Huisvestingswet bedragen per woonruimte:	
Artikel 14.	Huisvestingswet: opkoopbescherming	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 41 Huisvestingswet (opkoopbescherming) bedragen:	€ 428,10
Artikel 15.	Leegstandwet: vergunning tijdelijke verhuur	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, lid 1, van de Leegstandwet, bedragen:	€ 179,12
2.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot verlengen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, lid 6, van de Leegstandwet, bedragen:	€ 179,12
Artikel 16.	Huisvestingsverordening: urgentieverklaringen	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een urgentieverklaring bij dreigende dakloosheid, relatiebeëindiging, door financiële omstandigheden, op medische gronden en bij mantelzorg, als	€ 55,00

	bedoeld in artikel 27 t/m 33, van de huisvestingsverordening, bedragen:	
2.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlengen van de urgentieverklaring, als bedoeld in artikel 43, lid 3, van de huisvestingsverordening, bedragen:	€ 55,00
Artikel 17.	Huisvestingsverordening: woonvormindicaties	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een woonvormindicatie voor een woonruimte met zorgvoorzieningen, toegankelijke woonruimte en een aangepaste woonruimte, als bedoeld in artikel 22 van de huisvestingsverordening, bedragen:	€ 55,00
Artikel 18.	Huisvestingsverordening: vitale beroepen	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een voorrang voor vitale beroepen als bedoeld in artikel 25, lid 3, van de huisvestingsverordening bedragen:	€ 75,00
Artikel 19.	Huisvestingsverordening: vergunning betaalbare nieuwbouw koop	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2, lid 1,	€ 76,91

	onder c, (vergunning betaalbare nieuwbouw koop) van de huisvestingsverordening, bedragen:	
Artikel 20.	Algemeen: tarief indien niet elders een tarief	
1.	De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, een ontheffing, een vrijstelling of een andere beschikking, alsmede de leges voor het niet verder in behandeling nemen van een niet ontvankelijk aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, een ontheffing, een vrijstelling of een andere beschikking voor zover daarvoor niet elders in dit hoofdstuk een tarief is opgenomen bedragen:	€ 197,15
Artikel 21.	Raadpleging bodemarchief	
1.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot Informatieverstrekking uit het bodemarchief van de gemeente Utrecht bedraagt per half arbeidsuur:	€ 50,18

Raadsbesluit

Verordening leges 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opgesteld door	J. Grooteman
Zaaknummer	30570728
Jaargang en nummer	2025, nr. 107
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De Verordening leges 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%), met uitzondering van tarieven waarvoor een wettelijk maximum geldt, alsmede de tarieven voor huwelijksleges en horeca die worden verhoogd conform de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024 (zie paragraaf 4.5 Opbrengstverhoging A. Kostendekkendheid leges).
 - b. **Paragraaf 3, Programma Duurzame bereikbaarheid – artikel 1.1:** aan te passen naar een tarief per dag, waarmee het beter aansluit op de praktijk en te veralgemeniseren, zodat ook andere ontheffing op basis van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, de Regeling voertuigen en de Beleidsregels verkeersontheffingen gemeente Utrecht hier onder vallen.
 - c. **Paragraaf 4, Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed – tarieven voor kabels en leidingen en voor inname openbare grond:** te verhogen met respectievelijk 11% en 9% boven op de berekende inflatie van 2,2%.
 - d. **Paragraaf 4, Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed – artikel 16, lid f (nieuw):** een tarief toe te voegen voor een ontheffing voor dierenambulances voor de nul-emissiezone.
 - e. **Paragraaf 5, Veilige stad:** de nieuwe definities voor sekswerk uit APV in de legesverordening te verwerken.
 - f. **Paragraaf 5, Veilige stad – artikel 17:** een tarief toe te voegen voor het aanvragen een vergunning voor een darkroom.
 - g. **Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 15 (nieuw; oud artikel 17):** het tarief voor de aanvraag en verlenging van een vergunning tijdelijke verhuur kostendekkend te maken.
 - h. **Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 16 (huidig):** te laten vervallen, omdat teruggave van leges niet van toepassing blijkt te zijn op artikelen 15 t/m 19 (nieuw).
 - i. **Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikelen 16 t/m 18 (nieuw):** toe te voegen voor leges betreffende volkshuisvestelijke diensten (aanvraag en verlenging urgentie, aanvraag woonvormindicatie en aanvraag voorrang vitale beroepen).
 - j. **Paragraaf 6, Ontwikkelen en wonen voor iedereen – artikel 19 (nieuw; oud artikel 15):** het tarief voor de huisvestingsvergunning betaalbare nieuwbouw koop kostendekkend te maken.
 - k. Juridisch-technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen, voor zover daarbij geen inhoudelijke wijzigingen plaatsvinden.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:20:27 CET
ID: 87ba306a-6bb1-4f02-bb32-885a89eeabac
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:19:17 CET
ID: 87ba306a-6bb1-4f02-bb32-885a89eeabac
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4877
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	12
Titel	Raadsvoorstel Verordening Leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026
ID	5105
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	15 september 2025
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2025

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoering- en Strategienetwerk
Opsteller	J. Grooteman
Kenmerk	30570768
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen ten opzichte van de huidige verordening:
 - a. **Paragraaf 2.1, Algemene bepalingen – artikel 2.1 lid 5:** het toevoegen van de definities investeringskosten, omgevingsoverleg, omgevingsoverleg “Veel voorkomend”, omgevingsoverleg “Project”, screeningtafel en omgevingstafel.
 - b. **Paragraaf 2.2, Voorfase – Artikel 2.4:** het toevoegen van vaste tarieven voor een omgevingsoverleg “Veel voorkomend” en omgevingsoverleg “Project”.
 - c. **Paragraaf 2.3, Activiteiten met betrekking tot bouwwerken – artikel 2.5 en 2.6:** de artikelen zodanig aan te passen dat deze weer in lijn worden gebracht met de systematiek en tariefstelling van de voorgaande jaren, ter stimulering van meervoudige vragen en het beter kunnen uitvoeren van de integraliteitstoets.
 - d. **Paragraaf 2.6, Overige activiteiten – artikel 2.18a:** het toevoegen van een tarief voor het beheren van tijdelijke natuur, botanische tuinen en bosplantsoenen.
 - e. **Paragraaf 2.9, Overige tarieven – artikel 2.27a:** het toevoegen van een tarief voor het afwijzen van een activiteit.
 - f. **Paragraaf 2.11, Vermindering – artikel 27 lid c:** het toevoegen van een verminderingsregeling bij een meervoudige aanvraag.
 - g. **Paragraaf 2.11 Vermindering – Artikel 2.40 lid c:** het toevoegen van een plafond van vermindering bij een aanvraag die buiten behandeling wordt gelaten.
 - h. **Paragraaf 2.11, Vermindering – Artikel 2.42 lid c:** het toevoegen van een tarief voor het gehele of gedeeltelijk intrekken van de aanvraag voordat de aanvraag in behandeling is genomen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Elk jaar wordt de Verordening leges omgevingsvergunning met de daarbij behorende legestarieven geactualiseerd op basis van een verwachting van de aanvragen voor een vergunning, de inflatie, interne kosten en aanpassing aan regelgeving. De verordening is verfijnd na invoering van de Omgevingswet en aangepast op een aantal activiteiten die in het Omgevingsplan staan.

Context

Aanleiding

Leges zijn maximaal kostendekkend op grond van de Nota lokale heffingen gemeente Utrecht. Wij kennen daarbij een verdeling dat de leges voor grote bouwprojecten een groot deel van de leges van kleine(re) bouwprojecten dekken. Hier moeten ook meer werkzaamheden voor verricht worden.

De tarieven van de leges worden jaarlijks aangepast om deze kostendekkend te houden, zo ook voor 2026. Hierbij wordt gekeken naar de inflatie en een verwachting van het aantal vergunningaanvragen in relatie tot de interne kosten die hier tegenover staan.

Verder wordt de legesverordening 2026 op enkele artikelen aangepast en één artikel toegevoegd. De wijzigingen vloeien voort uit de ervaringen met de Omgevingswet, verbetering van de dienstverlening en het toekomstbestendig maken van de regeling. Het betreft onder meer de herziening van artikelen 2.5 en 2.6 (bouw- en omgevingsplanactiviteiten), het invoeren van een vast tarief voor omgevingsoverleg, het juist onderbrengen van specifieke activiteiten en het toevoegen van een artikel voor de beheervergunning kap. Deze aanpassingen leiden niet tot een verhoging van de lasten voor initiatiefnemers, afgezien van de reguliere indexering.

Juridische context

Leges (het heffen van rechten) worden geheven op grond van artikel 229 Gemeentewet en artikel 13.1a van de Omgevingswet.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025.

Beoogd effect

Hiermee kan een vergoeding worden gevraagd voor gemeentelijke dienstverlening.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De Verordening leges wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	<p>De Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen ten opzichte van de huidige verordening:</p> <ul style="list-style-type: none">a. De tarieven in de tarieventabel worden aangepast met de jaarlijks berekende inflatie (2,20%), conform de Nota Lokale heffingen.b. Paragraaf 2.1, Algemene bepalingen – artikel 2.1 lid 5: het toevoegen van de definities: investeringskosten, omgevingsoverleg, omgevingsoverleg “Veel voorkomend”, omgevingsoverleg “Project”, screeningtafel en omgevingstafel.c. Paragraaf 2.2, Voorfase – Artikel 2.4: het toevoegen van tarieven voor een omgevingsoverleg “Veel voorkomend” en omgevingsoverleg “Project”.d. Paragraaf 2.3, Activiteiten met betrekking tot bouwwerken – artikel 2.5 en 2.6: de artikelen zodanig aan te passen dat deze weer in lijn worden gebracht met de systematiek en tariefstelling van de voorgaande jaren, ter stimulering van meervoudige vragen en het beter kunnen uitvoeren van de integraliteitstoets.

	<p>e. Paragraaf 2.6, Overige activiteiten – artikel 2.18a: het toevoegen van een tarief voor het beheren van tijdelijke natuur, botanische tuinen en bosplantsoenen.</p> <p>f. Paragraaf 2.9, Overige tarieven – artikel 2.27a: het toevoegen van een tarief voor het afwijzen van een activiteit.</p> <p>g. Paragraaf 2.11, Vermindering – artikel 27 lid c: het toevoegen van een verminderingsregeling bij een meervoudige aanvraag.</p> <p>h. Paragraaf 2.11 Vermindering – Artikel 2.40 lid c: het toevoegen van een plafond van vermindering bij een aanvraag die buiten behandeling wordt gelaten.</p> <p>i. Paragraaf 2.11, Vermindering – Artikel 2.42 lid c: het toevoegen van een tarief voor het gehele of gedeeltelijk intrekken van de aanvraag voordat de aanvraag in behandeling is genomen.</p>
Argumenten	
1.1	<p><u>De tarieven worden verhoogd conform voorjaarnota met 2,2%</u></p> <p>De actualisering van Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht wordt jaarlijks aangepast aan de inflatie om de interne kosten kostendekkend te houden. De indexering voor 2026 bedraagt 2,2%.</p>
1.2	<p><u>Het toevoegen van nieuwe begrippen aan de belastingverordening ter verduidelijking over de reikwijdte van de diensten</u></p> <p>Door extra definities op te nemen (o.a. investeringskosten, omgevingsoverleg en omgevingstafel) wordt de verordening duidelijker en eenduidiger toegepast door zowel initiatiefnemers als de gemeente.</p>
1.3	<p><u>De tarieven voor het houden van omgevingsoverleggen te differentiëren (Paragraaf 2.2, Artikel 2.4)</u></p> <p>Door aparte tarieven te hanteren voor een ‘veel voorkomend’ en een ‘project’-omgevingsoverleg sluiten de kosten beter aan bij de aard en omvang van de dienstverlening.</p>
1.4	<p><u>Het herstellen van de systematiek bij bouwen op basis van eerdere jaren, zodat er een betere integraliteitstoetsing kan plaatsvinden (Paragraaf 2.3, artikel 2.5 en 2.6)</u></p> <p>Met de aanpassing van deze artikelen worden de tarieven weer in lijn gebracht met eerdere jaren ter stimulering om initiatiefnemers de ruimtelijke en technische toets tegelijkertijd aan te vragen. Dit bevordert de integraliteitstoets.</p>
1.5	<p><u>Het opnemen van een tarief voor beheer tijdelijke natuur en groenvoorzieningen (Paragraaf 2.6, 2.18a)</u></p> <p>Door een tarief te introduceren voor het beheer van tijdelijke natuur, botanische tuinen en bosplantsoenen worden deze activiteiten op gelijke wijze behandeld als andere beheervergunningen.</p>
1.6	<p><u>Het opnemen van een tarief bij het afwijzen van een activiteit (Paragraaf 2.9, 2.27a)</u></p> <p>Het toevoegen van een tarief bij afwijzing van een activiteit dekt de gemeentelijke kosten voor de beoordeling en draagt bij aan kostendekkendheid.</p>
1.7	<p><u>Het uitbreiden van de verminderingsregeling bij meervoudige aanvraag (Paragraaf 2.11, artikel 27 lid c)</u></p> <p>Met een verminderingsregeling wordt dubbel heffen voorkomen en wordt de financiële last voor initiatiefnemers met meerdere aanvragen verlaagd.</p>
1.8	<p><u>Het opnemen van een plafond op vermindering bij buiten behandeling stellen (Paragraaf 22.1, artikel 2.40 lid c)</u></p> <p>Door een maximum te stellen aan de vermindering bij buiten behandeling gestelde aanvragen worden onbedoelde te grote kortingen voorkomen en blijft het systeem</p>

	financieel in balans.
1.9	<u>Het opnemen van een tarief bij intrekken aanvraag vóór behandeling (Paragraaf 2.11, artikel 2.42 lid c)</u>
	Het opnemen van een tarief bij intrekking vóór behandeling voorkomt kostenverschuiving naar de gemeente en zorgt dat ook in deze gevallen gemaakte voorbereidingskosten worden gedekt.

Financiën

De financiële gevolgen van dit voorstel zijn dat de legestarieven kostendekkend zijn, en blijven, conform de Nota lokale heffingen.

Vervolg

Na vaststelling door de raad wordt de verordening gepubliceerd op www.overheid.nl. De legestarieven gelden per 1 januari 2026.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

‘Gemeente aan zet’ van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

Naast publicatie op www.overheid.nl worden de tarieven op de website van de gemeente vermeld.

Niet referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing, omdat dit een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van de gemeentelijke tarieven en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen (artikel 1:2, lid 2, onder e van de Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

- Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 september 2025, kenmerk 30570768;
gelet op artikel 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h en artikel 229, eerste lid, aanhef en
onderdeel b van de Gemeentewet en artikel 13.1a van de Omgevingswet;
gezien het advies van de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën;
Besluit vast te stellen de verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026, met de daarbij
behorende tarieventabel.

Artikel 1 Definities

In deze verordening staan verschillende definities. Onder deze definities wordt verstaan:

- a. dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- b. week: een aaneengesloten periode van zeven dagen;
- c. maand: het tijdvak dat loopt van n^e dag in een kalendermaand tot en met de (n-1)^e dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de n^e dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de (n-1)^e dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;
- d. jaar: het tijdvak dat loopt van de n^e dag in een kalenderjaar tot en met de (n-1)^e dag in het volgende kalenderjaar;
- e. kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam 'leges' worden rechten geheven voor:

- a. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit; of
- b. het verlenen van een dienst op aanvraag;

een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager of degene voor wie de aanvraag is gedaan.

Artikel 4 Vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

- a. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald;
- b. diensten die ingevolge een wettelijk voorschrift zijn vrijgesteld van rechtenheffing of kosteloos moeten worden verleend.

Artikel 5 Maatstaven van heffing en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Wijze van heffing

De leges worden geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, een zegel, een nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving bedoeld in artikel 6:
 - a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
 - b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen veertien dagen na de dagtekening van de kennisgeving;
 - c. langs elektronische weg in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, na het indienen van de aanvraag langs elektronische weg.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst, besluit of handeling wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst, besluit of handeling in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, als de wijzigingen van redactionele aard zijn.

Artikel 11 Nadere regels met betrekking tot heffing en invordering

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot het vaststellen van de maatstaf leges omgevingsvergunning, activiteit bouw.

Artikel 12 Overgangsrecht

1. De Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2025, vastgesteld bij raadsbesluit van 7 november 2024, gepubliceerd op 18 november, Gemeenteblad 2024, nr. 482785, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, maar blijft van toepassing op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 13, tweede lid, opgenomen datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de leges hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.
3. De in artikel 2.1 van de tarieventabel genoemde UAV2012 en de meest recente uitgave met kengetallen van Bouwkostenkompas worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het Stadskantoor, Stadsplateau 1 te Utrecht.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op datum.

De griffier,

Miguel Israel

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijkma

Tarieventabel Leges omgevingsvergunning 2026

Paragraaf 2.1. Algemene bepalingen

Artikel 2.1	Definities	
1.	Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
2.	In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
3.	In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:	
	a. binnenplanse omgevingsplanactiviteit: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;	
	b. buitenplanse omgevingsplanactiviteit: een activiteit die niet voldoet aan de regels van het omgevingsplan en niet vergunningvrij is voor het bouwen. Het kan hierbij gaan om een activiteit waarvoor het omgevingsplan bepaalt dat een vergunning nodig is, maar het volgens de beoordelingsregels niet mogelijk is de vergunning te verlenen óf een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.	

4.	<p>In aanvulling op de in bijlage I bij de Omgevingsregeling opgenomen omschrijving van het begrip 'bouwkosten' betreffen de in die omschrijving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onder a genoemde Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 (UAV2012) de voorwaarden die bekendgemaakt zijn in Staatscourant 2012, 1567; - onder b bedoelde bouwkosten de kosten voor de fysieke realisatie (het bouwen) van het bouwwerk; - onder c bedoelde prijs de prijs exclusief omzetbelasting. <p>Conform de Nadere regel maatstaf leges omgevingsvergunningen, bouwactiviteiten gemeente Utrecht worden de opgegeven bouwkosten getoetst aan de, op het moment van het indienen van de aanvraag, meest recente uitgave met kengetallen van Bouwkostenkompas: de berekening van de bouwkosten op grond van de kengetallen van Bouwkostenkompas geldt als de normberekening.</p>	
5.	In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:	
	a. investeringskosten: de investeringskosten als genoemd in het normblad NEN 2699, uitgave 2017, of zoals dit normblad laatstelijk is vervangen of gewijzigd.	
	<p>b. omgevingsoverleg: een proces waarbij de initiatiefnemer, indien wenselijk, in gesprek gaat met gemeente Utrecht. Samen bespreken we de wenselijkheid en haalbaarheid van het plan en wat de initiatiefnemer allemaal moet regelen.</p> <p>Ook wel genoemd: vooroverleg, overleg over schetsplan of indicatieaanvraag;</p>	
	c. omgevingsoverleg "Veel voorkomend": omgevingsoverleg voor behandeling van initiatieven die door de screeningstafel zijn toegewezen aan 'veel voorkomend'; dit betreft veelal veel voorkomende kleine bouwwerken, zoals dakopbouwen;	
	d. omgevingsoverleg "Project": omgevingsoverleg voor behandeling van initiatieven die door de screeningstafel zijn toegewezen aan 'project'; dit betreft veelal complexere initiatieven waarvoor een projectmatige aanpak middels het UPP/UPG niet passend is, maar waarbij gebruik kan worden gemaakt van de omgevingstafels;.	

	<p>e. screeningstafel: een intern overleg waarin de aard en omvang van alle aanvragen die zijn ontvangen worden besproken en waarin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor omgevingsoverleg de categorie wordt bepaald (veel voorkomend of project); - of er eerdere relevante zaken zijn geweest op deze locatie, en - de werkverdeling naar de behandelend ambtenaar. 	
	<p>f. Omgevingstafel: een intern overleg dat bestaat uit een multidisciplinair team met adviseurs, waar mogelijk en nodig aangevuld met aanvrager met adviseurs of andere externe partijen, waarin een initiatief wordt beoordeeld op wenselijkheid en/of haalbaarheid.</p>	
	<p>g. UPP/UPG: Utrechts planproces Gebiedsontwikkeling.</p>	
Artikel 2.2	Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven	
	<p>Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:</p>	
	<p>a. omgevingsoverleg;</p>	
	<p>b. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;</p>	
	<p>c. een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;</p>	
	<p>d. toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;</p>	
	<p>e. een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;</p>	
	<p>f. intrekking van een omgevingsvergunning;</p>	
	<p>g. wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;</p>	

	h. een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.	
Artikel 2.3	Bepalen tarief	
1.	De in artikel 2.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.	
2.	Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.	
3.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met het tarief voor een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.10.	
4.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.11.	
5.	Het tarief behorend bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.	
6.	In afwijking van het tweede en derde lid kan ook per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	

Paragraaf 2.2. Voorfase

Artikel 2.4	Omgevingsoverleg ‘Veel voorkomend’ en ‘Project’	
1.	Voor de beoordeling van een initiatief dat valt onder omgevingsoverleg “Veel voorkomend” bedraagt het tarief:	€ 184,95
2.	Voor een initiatief dat valt onder omgevingsoverleg “Project”, bedraagt het tarief, voor;	

	a. de beoordeling van: - de activiteiten die van toepassing (kunnen) zijn; - de meldings- en informatieplichten die van toepassing (kunnen) zijn; - het initiatief aan het omgevingsplan:	€ 421,05
	b. de beoordeling van het initiatief dat wordt besproken op de omgevingstafel:	€ 1.137,50
	per omgevingstafel.	
4.	Wanneer uit de beoordeling blijkt dat voor het initiatief geen omgevingsvergunning benodigd is, bedraagt het tarief:	€ 184,95

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken

Artikel 2.5	Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
a.	indien de bouwkosten minder dan € 105.266,- bedragen:	3,01%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 184,95
b.	indien de bouwkosten € 105.266,- tot € 1.052.660,- bedragen:	2,86%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 3.168,50
c.	indien de bouwkosten € 1.052.660,- tot € 5.263.300,- bedragen:	2,71%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 30.106,10
d.	indien de bouwkosten € 5.263.300,- tot € 52.633.000,- bedragen:	2,45%

	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 142.635,45
e.	indien de bouwkosten € 52.633.000,- of meer bedragen:	€ 1.289.508,00
	vermeerderd met:	0,23%
	berekend over de bouwkosten meer dan € 52.633.000,-.	
f.	Indien de bouwactiviteit (ruimtelijk deel) als bedoeld in artikel 2.6 gelijktijdig wordt aangevraagd met de bouwactiviteit (technisch deel) als bedoeld in dit artikel 2.5 dan vindt een vermindering van de leges plaats zoals aangegeven in artikel 2.37 onder c.	
Artikel 2.6	Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit (ruimtelijke deel)	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit, het in stand houden of gebruiken van het te bouwen bouwwerk, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	
	1. indien de bouwkosten minder dan € 105.266,- bedragen:	3,01%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 184,95
	2. indien de bouwkosten € 105.266,- tot € 1.052.660,- bedragen:	2,86%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 3.168,50
	3. indien de bouwkosten € 1.052.660,- tot € 5.263.300,- bedragen:	2,71%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 30.106,10

	4. indien de bouwkosten € 5.263.300,- tot € 52.633.000,- bedragen:	2,45%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ 142.635,45
	5. indien de bouwkosten € 52.633.000,- of meer bedragen:	€ 1.289.508,00
	vermeerderd met:	0,23%
	berekend over de bouwkosten meer dan € 52.633.000,-.	
b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 22.280 van het Omgevingsplan gemeente Utrecht worden de leges onder a verhoogd met:	16%
c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit worden de leges onder a verhoogd met:	16%
	met een minimum van:	€ 488,50
d.	Indien de bouwactiviteit (technisch deel) als bedoeld in artikel 2.5 gelijktijdig wordt aangevraagd met de bouwactiviteit (ruimtelijk deel) als bedoeld in dit artikel 2.6 dan vindt een vermindering van de leges plaats zoals aangegeven in artikel 2.37 onder c.	
Artikel 2.7	Omgevingsplanactiviteit: het in stand houden of gebruiken van een bouwwerk (ruimtelijke deel), waarbij van een bouwactiviteit geen sprake is, noch zal zijn	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het in stand houden of gebruiken van het te bouwen bouwwerk waarbij geen sprake is, noch zal zijn van een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	

	1. indien de investeringskosten minder dan € 105.266,- bedragen:	3,01%
	van de investeringskosten, met een minimum van:	€ 421,05
	2. indien de investeringskosten € 105.266,- tot € 1.052.660,- bedragen:	2,86%
	van de investeringskosten, met een minimum van:	€ 3.168,50
	3. indien de investeringskosten € 1.052.660,- tot € 5.263.300,- bedragen:	2,71%
	van de investeringskosten, met een minimum van:	€ 30.106,10
	4. indien de investeringskosten € 5.263.300,- tot € 52.633.000,- bedragen:	2,45%
	van de investeringskosten, met een minimum van:	€ 142.635,45
	5. indien de investeringskosten € 52.633.000,- of meer bedragen:	€ 1.289.508,00
	vermeerderd met:	0,23%
	berekend over de investeringskosten meer dan € 52.633.000,-.	
b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 22.280 van het Omgevingsplan gemeente Utrecht worden de leges onder a verhoogd met:	16%
c	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit worden de leges onder a verhoogd met:	16%
	met een minimum van	€ 488,50
Artikel 2.8	Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk	

	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stads- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.4, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 421,05
--	--	----------

Paragraaf 2.4. Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed

Artikel 2.9	Omgevingsplanactiviteit: monumenten	
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument of voorbeschermd provinciaal monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
	a. voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel 12 van de Verordening erfgoed gemeente Utrecht in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:	
	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	1,13%
	van de kosten van de uit te voeren werkzaamheden,	
	met een minimum van:	€ 184,95
	b. voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	
	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	1,31%
	van de kosten van de uit te voeren werkzaamheden,	

	met een minimum van:	€ 214,60
2.	<p>Het eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning met betrekking tot een monument of archeologisch monument dat op grond van de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg of de Verordening erfgoed gemeente Utrecht is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is:</p> <p>a. het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en</p> <p>b. het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.</p>	
Artikel 2.10	Rijksmonumentenactiviteit	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, met uitzondering van een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of voorbeschermd rijksmonument:	1,13%
	van de kosten van de uit te voeren werkzaamheden, met een minimum van:	€ 184,95
Artikel 2.11	Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht	

1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
	a. voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel 20 van de Verordening erfgoed gemeente Utrecht in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:	2,20%
	van de kosten van de uit te voeren werkzaamheden,	
	met een minimum van:	€ 184,95
	met een maximum van:	€ 18.523,00
	b. voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	2,55%
	van de kosten van de uit te voeren werkzaamheden,	
	met een minimum van:	€ 214,60
	met een maximum van:	€ 21.487,00
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing op een sloopactiviteit die wordt verricht op een locatie waarvoor een op grond van artikel 4.35, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet als instructie geldende aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet van kracht is, zolang in het omgevingsplan aan die locatie nog niet de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven.	
Artikel 2.12	Omgevingsplanactiviteit grondwerk – Archeologie	

	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot (bouw)werkzaamheden op of in de gronden waarvan op de archeologische waardenkaart een verwachtingswaarde is aangegeven, bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning activiteit grondwerk in verband met archeologische waarden, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 1.976,50
Artikel 2.13	Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een andere activiteit dan die genoemd in de artikelen 2.9, 2.10, 2.11 en 2.12 en cultureel erfgoed of werelderfgoed betreft, waarvoor in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning deze activiteit te verrichten, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 184,95

Paragraaf 2.5. Aanlegactiviteiten

Artikel 2.14	Omgevingsplanactiviteit: activiteiten grondwerk met bescherming op grond van een functieregel (zoals beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde)	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het verrichten van grondwerk waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat dit op grond van een functieregel zonder omgevingsvergunning is verboden, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
	a. voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit,:	€ 421,05

	b. voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 488,40
Artikel 2.15	Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 421,05
	Het hierboven genoemde tarief is van toepassing als de aanvraag een binnenplanse of buitenplanse omgevingsplanactiviteit betreft.	
Artikel 2.16	Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 421,05
	Het hierboven genoemde tarief is van toepassing als de aanvraag een binnenplanse of buitenplanse omgevingsplanactiviteit betreft.	
Artikel 2.17	Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 421,05

	Het hierboven genoemde tarief is van toepassing als de aanvraag een binnenplanse of buitenplanse omgevingsplanactiviteit betreft.	
--	---	--

Paragraaf 2.6. Overige activiteiten

Artikel 2.18	Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van houtopstanden, zoals het kappen van een boom, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
1.	indien de aanvraag betrekking heeft op maximaal vijf bomen (levende of in een combinatie van levende en dode bomen):	€ 735,85
2.	indien de aanvraag betrekking heeft op maximaal vijf dode bomen:	€ 167,60
3.	indien de aanvraag betrekking heeft op meer dan vijf bomen (hetzij levend hetzij dood hetzij een combinatie daarvan) geldt het tarief als genoemd onder 1., vermeerderd met	€ 74,60
	voor elke boom meer dan vijf bomen op dezelfde locatie in hetzelfde project.	
Artikel 2.18a	Omgevingsplanactiviteit: het beheren van tijdelijke natuur, botanische tuinen en bosplantsoenen	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het beheren van tijdelijke natuur, botanische tuinen en bosplantsoenen, bedraagt het tarief:	€ 1.471,70
Artikel 2.19	Omgevingsplanactiviteit: reclame	

	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel 3 van de Reclameverordening gemeente Utrecht 2017 in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 205,40
	per m ² voor handelsreclame bestemde oppervlakte, met een minimum van:	€ 184,95
	en een maximum van:	€ 6.664,50
Artikel 2.20	Andere activiteiten	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit:	
a.	betreft een bij of krachtens artikel 5.1 van de Omgevingswet aangewezen vergunningplichtige activiteit, uitgezonderd de activiteit bedoeld in onderdeel b, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	421,05
b.	betreft een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
	1. voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 421,05
	2. voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit: indien de investering nodig voor uitvoering:	
	categorie A: minder dan € 105.266,- bedragen:	€ 11.587,40

	categorie B: € 105.266,- tot € 1.052.660,- bedragen:	€ 19.221,75
	categorie C: € 1.052.660,- tot € 5.263.300,- bedragen:	€ 32.308,50
	categorie D: € 5.263.300,- tot € 52.633.000,- bedragen:	€ 56.167,10
	categorie E: € 52.633.000,- of meer bedragen:	€ 75.389,85
	3. voor een in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit aangewezen vergunningplichtige activiteit:	€ 488,50

Paragraaf 2.7. Maatwerkvoorschriften

Artikel 2.21	Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	
	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een bouw- of sloopactiviteit, bedraagt het tarief:	
a.	voor een maatwerkvoorschrift dat betrekking heeft op: 1. het in stand houden van een bestaand bouwwerk, bedoeld in artikel 3.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; 2. bouwactiviteiten die het bouwen van nieuwe bouwwerken betreffen als bedoeld in artikel 4.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; 3. het gebruik van een bouwwerk, bedoeld in artikel 6.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; of 4. het verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden als bedoeld in artikel 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; per maatwerkvoorschrift:	€ 421,05
b.	in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel a, per maatwerkvoorschrift:	€ 421,05
Artikel 2.22	Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten	
	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in artikel 2.21, niet	€ 421,05

	zijnde een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:	
--	--	--

Paragraaf 2.8. Gelijkwaardigheid

Artikel 2.23	Gelijkwaardige maatregel	
1.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag om toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet bedraagt per maatregel:	€ 421,05
2.	Het tarief behorend bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop de gelijkwaardige maatregel betrekking heeft onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.	

Paragraaf 2.9. Overige tarieven

Artikel 2.24	Wijzigen omgevingsvergunning	
	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging van een omgevingsvergunning als gevolg van een, naar de omstandigheden beoordeeld, geringe wijziging in het project, bedraagt het tarief:	5%
	van het verschuldigde legesbedrag voor de oorspronkelijke omgevingsvergunning,	
	met een minimum van:	€ 184,95
	met een maximum van:	€ 8.502,
Artikel 2.25	Intrekken omgevingsvergunning	

	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij artikel 2.43 van toepassing is:	€ 421,05
Artikel 2.26	Wijzigen van het omgevingsplan	
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan ten behoeve van een project: indien de investering nodig voor uitvoering:	
	categorie A: minder dan € 105.266,- bedragen:	€ 11.587,40
	categorie B: € 105.266,- tot € 1.052.660,- bedragen:	€ 19.221,75
	categorie C: € 1.052.660,- tot € 5.263.300,- bedragen:	€ 32.308,50
	categorie D: € 5.263.300,- tot € 52.633.000,- bedragen:	€ 56.167,10
	categorie E: € 52.633.000,- of meer bedragen:	€ 75.389,85
2.	Het tarief onder artikel 2.26, lid 1 is niet van toepassing voor zover de betreffende vergoeding op grond van een privaatrechtelijke regeling is verschuldigd dan wel voor zover deze vergoeding op een andere wijze (grondexploitatie) wordt voldaan.	
3.	In afwijking van het bepaalde onder artikel 2.26, lid 1 bedraagt het tarief, wanneer de gemeente in eerste aanleg weigert medewerking te verlenen aan een wijziging van het omgevingsplan:	€ 1.455,35
Artikel 2.27	Niet genoemd besluit op aanvraag	
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan:	€ 421,05

Artikel 2.27a	Afwijzen activiteit	
	Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning schriftelijk mededeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning mag worden verleend (bijv. indien de technische bouwactiviteit meldingsplichtig is), bedraagt het tarief:	€ 184,95

Paragraaf 2.10. Modaliteiten

Artikel 2.28	Achteraf ingediende aanvraag	
	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend naar aanleiding van een constatering van het bevoegd gezag waarbij is gebleken is dat de aanvang of het gereedkomen van de activiteit zonder de daarvoor benodigde vergunning is uitgevoerd, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.6 verschuldigde leges verhoogd met:	150%
	met een minimum van:	€ 421,05
Artikel 2.29	Omgevingsplanactiviteit grondwerk – Archeologie	
	De leges voor de beoordeling van een omgevingsplanactiviteit grondwerk in verband met de bescherming van archeologische waarden bedragen, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 658,15
Artikel 2.30	Archeologie/grondwerk: beoordeling plannen van aanpak	
	De leges voor de beoordeling, namens het bevoegd gezag, van Plannen van Aanpak inzake archeologisch (voor)onderzoek bedragen:	€ 328,05
Artikel 2.31	Archeologie/grondwerk: beoordeling programma van eisen	

	De leges voor de beoordeling, namens het bevoegd gezag, van Programma's van Eisen inzake archeologisch (voor)onderzoek bedragen:	€ 954,55
Artikel 2.32	Archeologie/grondwerk: beoordeling evaluatierapporten	
	De leges voor de beoordeling en goedkeuring, namens het bevoegd gezag, van evaluatierapporten die voortvloeien uit archeologisch (voor)onderzoek bedragen:	€ 658,15
Artikel 2.33	Archeologie/grondwerk: beoordeling rapportages	
	De leges voor de beoordeling, namens het bevoegd gezag, van rapportages die voortvloeien uit archeologisch (voor)onderzoek bedragen voor;	
	1. bureauonderzoek	€ 658,15
	2. IVO/O en IVO/P incl. opstellen selectiebesluit	€ 821,70
	3. opgraving/AB	€ 1.976,55
Artikel 2.34	Archeologisch depot	
	De leges voor het controleren en in het gemeentelijk archeologisch depot opnemen van de archeologische documentatie en archeologische vondsten bedragen:	€ 821,70
Artikel 2.35	Instemming	
	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan:	€ 421,05

Paragraaf 2.11. Vermindering

Artikel 2.36	Vermindering na omgevingsoverleg	
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, en zoals nader omschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.6, is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsoverleg "Veelvoorkomend" als bedoeld in artikel 2.4, onder 1 of omgevingsoverleg "Project" als bedoeld in artikel 2.4, onder 2, waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft, bestaat onder de in het tweede lid genoemde voorwaarden aanspraak op vermindering van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning verschuldigde leges. De vermindering bedraagt:	100%
	van de voor het omgevingsoverleg geheven leges.	
2.	Voor de toepassing van het eerste lid wordt de aanvraag om een omgevingsvergunning gedaan: a. voor dezelfde activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had; b. met de beantwoording van voorwaarden en onderzoeksvragen waarmee het omgevingsoverleg is afgerond, waarmee volgens het bevoegd gezag vergunningverlening mogelijk is; c. voor het plan dat volledig overeen komt met het plan waarmee het omgevingsoverleg is afgerond óf waarvan de wijzigingen in het plan volgens het bevoegd gezag van ondergeschikte aard zijn; en d. binnen zes (6) maanden na dagtekening van de brief 'uitkomst omgevingsoverleg'.	
	Bij toepassing van dit artikel worden eerder betaalde leges niet terugbetaald.	
Artikel 2.37	Vermindering bij meervoudige aanvraag	
	Als de aanvraag om een omgevingsoverleg als bedoeld in artikel 2.4, onder 1 en onder 2 of een aanvraag om omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b betrekking heeft op meerdere activiteiten (zoals bouwactiviteit (technisch deel), bouwactiviteit (ruimtelijk deel) of omgevingsplanactiviteiten), bestaat aanspraak op vermindering van leges, met uitzondering van modaliteiten genoemd in paragraaf 2.10. De vermindering bedraagt:	

	a. bij 3 tot 5 activiteiten:	2%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;	
	b. bij 5 of meer activiteiten:	5%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges.	
	c. Indien de bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.5 (technisch deel) gelijktijdig wordt aangevraagd met de bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.6 (ruimtelijk deel), bedraagt het tarief voor de activiteit als bedoeld in artikel 2.5, onverminderd het bepaalde in de overige artikelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de daarin genoemde activiteiten:	€ 184,95
	De toepassing van de vermindering van dit artikel mag er niet toe leiden dat het legesbedrag voor die activiteit lager wordt dan het vastgestelde minimumbedrag.	
Artikel 2.38	Vermindering duurzaamheid	
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b betrekking heeft op:	
	a. de nieuwbouw van woningen met een BENG 3 > 100%, bedraagt de vermindering	50%
	van de voor de bouwactiviteit (technisch deel) verschuldigde leges.	
	Bij projecten met meerdere woningen wordt voor deze regeling de BENG 3 waarde bepaald door het gewogen gemiddelde te nemen van de woningen, op basis van gebruiksoppervlak.	
	b. de nieuwbouw van woningen met een BENG 3 > 150%, bedraagt de vermindering	100%
	van de voor de bouwactiviteit (technisch deel) verschuldigde leges.	

	Bij projecten met meerdere woningen wordt voor deze regeling de BENG 3 waarde bepaald door het gewogen gemiddelde te nemen van de woningen, op basis van gebruiksoppervlak	
	c. de nieuwbouw van gebruiksfuncties anders dan woonfunctie, waarvoor in artikel 4.3, lid 1 Omgevingswet juncto artikel 4.149 Besluit bouwwerken leefomgeving, een grenswaarde voor de BENG 3 waarde is gegeven, met een gewogen BENG 3 waarde minimaal factor 1,50 hoger dan de norm uit het Besluit bouwwerken leefomgeving, bedraagt de vermindering	50%
	van de voor de bouwactiviteit (technisch deel) verschuldigde leges.	
	d. de realisatie van een niet-gebouwgebonden zonne-energiesysteem, bedraagt de teruggave	50%
	van de voor de bouwactiviteit (technisch deel) verschuldigde leges.	
2.	Indien artikel 2.37, onderdeel c, van toepassing is, wordt de in dit artikel opgenomen vermindering voor de bouwactiviteit (technisch deel) berekend over het legesbedrag zoals dat op grond van artikel 2.5 van toepassing zou zijn. Het aldus berekende kortingsbedrag wordt vervolgens in mindering gebracht op het ingevolge artikel 2.6 verschuldigde tarief.	
3.	Bij de toepassing van de verminderingen in dit artikel blijft geldt een opgeteld maximum van vermindering van:	€ 77.991
Artikel 2.39	Vermindering bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig	
	Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning op verzoek van de aanvrager schriftelijk mededeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bedraagt de vermindering:	90%
	van de voor de activiteit waarvoor de schriftelijke mededeling is gedaan verschuldigde leges;	

	Het na de verrekening resterende bedrag aan te betalen leges mag niet minder zijn dan:	€ 184,95
Artikel 2.40	Vermindering als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten	
	Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag, niet zijnde een aanvraag voor omgevingsoverleg, niet verder in behandeling wordt genomen, bedraagt de vermindering:	90%
	van de voor die aanvraag verschuldigde leges;	
	Het na de verrekening resterende bedrag aan te betalen leges mag niet minder zijn dan:	€ 184,95
	en niet meer dan:	€ 2.834,00
Artikel 2.41	Vermindering als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsoverleg of intrekking aanvraag omgevingsvergunning	
	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsoverleg of aanvraag omgevingsvergunning binnen drie werkdagen na dagtekening van de ontvangstbevestiging intrekt, bedraagt de vermindering:	100%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.	
Artikel 2.42	Vermindering als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift	

	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit (technisch) of omgevingsplanactiviteit bouwactiviteit (ruimtelijk), het in stand houden of gebruiken van een bouwwerk (ruimtelijke deel) waarbij van een bouwactiviteit geen sprake is, noch zal zijn, sloopactiviteit of velactiviteit of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding, geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat aanspraak op vermindering van een deel van de leges voor een bouwactiviteit (technisch) of omgevingsplanactiviteit bouwactiviteit (ruimtelijk), het in stand houden of gebruiken van een bouwwerk (ruimtelijke deel) waarbij van een bouwactiviteit geen sprake is, noch zal zijn, sloopactiviteit of velactiviteit of aanvraag om een maatwerkvoorschrift. De vermindering bedraagt:	
a.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen vier weken na het in behandeling nemen van de aanvraag:	75%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	
	Het na de verrekening resterende bedrag aan te betalen leges mag niet minder zijn dan:	€ 184,95
	en niet meer dan:	€ 2.834,00
b.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking na vier weken na het in behandeling nemen van de aanvraag:	60%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	
	Het na de verrekening resterende bedrag aan te betalen leges mag niet minder zijn dan:	€ 184,95
	en niet meer dan:	€ 4.534,60
c.	Bij gehele of gedeeltelijke intrekking van de aanvraag voordat de aanvraag in behandeling is genomen, bedraagt het tarief:	€ 92,50

Paragraaf 2.12. Teruggaaf

Artikel 2.43	Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw-, sloop- of velactiviteiten	
	Als het college van burgemeester en wethouders een verleende omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit (technisch) of omgevingsplanactiviteit bouwactiviteit (ruimtelijk), het in stand houden of gebruiken van een bouwwerk (ruimtelijke deel) waarbij van een bouwactiviteit geen sprake is, noch zal zijn, sloopactiviteit of velactiviteit intrekt op aanvraag van de vergunninghouder, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges voor deze activiteiten, mits deze aanvraag is ingediend binnen 26 weken na verlening van de vergunning en van de vergunning geen gebruik is gemaakt. De teruggaaf bedraagt:	25%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.	
	Het na de verrekening resterende bedrag aan te betalen leges mag niet minder zijn dan:	€ 184,95
	en niet meer dan:	€ 8.502,00
	Indien geen leges zijn gerekend bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning omdat deze vooraf is gegaan door een omgevingsoverleg wordt de teruggaaf verrekend over de leges geheven bij het omgevingsoverleg.	
Artikel 2.44	Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw-, gebruik-, sloop-, of velactiviteiten	
a.	Als het college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning voor een bouw-, sloop-, velactiviteit, het in stand houden of gebruiken van een bouwwerk (ruimtelijke deel) waarbij van een bouwactiviteit geen sprake is, noch zal zijn, weigert, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges voor deze activiteiten. De teruggaaf bedraagt:	30%
	van de voor de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning is geweigerd verschuldigde leges.	

	Het na de verrekening resterende bedrag aan te betalen leges mag niet minder zijn dan:	€ 184,95
	en niet meer dan:	€ 7.934,80
b.	Onder een weigering bedoeld in onderdeel a wordt mede verstaan een vernietiging van de beschikking waarbij de vergunning is verleend bij rechterlijke uitspraak.	
	De toepassing van de teruggave van dit artikel mag er niet toe leiden dat het legesbedrag voor die activiteit lager wordt dan het vastgestelde minimumbedrag.	
Artikel 2.45	Geen teruggaaf legesdeel andere activiteiten dan m.b.t. bouwwerken, kappen en reclame	
	In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op andere activiteiten dan genoemd in artikel 2.5, 2.6, 2.8, 2.18 en 2.19.	
Artikel 2.46	Minimumbedrag voor teruggaaf	
	Een bedrag minder dan	€ 377,10
	wordt niet teruggegeven.	

Raadsbesluit

Verordening Leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opgesteld door	J. Grooteman
Zaaknummer	30570768
Jaargang en nummer	2025, nr. 108
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De Verordening leges omgevingsvergunning gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen ten opzichte van de huidige verordening:
 - a. **Paragraaf 2.1, Algemene bepalingen – artikel 2.1 lid 5:** het toevoegen van de definities investeringskosten, omgevingsoverleg, omgevingsoverleg “Veel voorkomend”, omgevingsoverleg “Project”, screeningtafel en omgevingstafel.
 - b. **Paragraaf 2.2, Voorfase – Artikel 2.4:** het toevoegen van vaste tarieven voor een omgevingsoverleg “Veel voorkomend” en omgevingsoverleg “Project”.
 - c. **Paragraaf 2.3, Activiteiten met betrekking tot bouwwerken – artikel 2.5 en 2.6:** de artikelen zodanig aan te passen dat deze weer in lijn worden gebracht met de systematiek en tariefstelling van de voorgaande jaren, ter stimulering van meervoudige vragen en het beter kunnen uitvoeren van de integraliteitstoets.
 - d. **Paragraaf 2.6, Overige activiteiten – artikel 2.18a:** het toevoegen van een tarief voor het beheren van tijdelijke natuur, botanische tuinen en bosplantsoenen.
 - e. **Paragraaf 2.9, Overige tarieven – artikel 2.27a:** het toevoegen van een tarief voor het afwijzen van een activiteit.
 - f. **Paragraaf 2.11, Vermindering – artikel 27 lid c:** het toevoegen van een verminderingsregeling bij een meervoudige aanvraag.
 - g. **Paragraaf 2.11 Vermindering – Artikel 2.40 lid c:** het toevoegen van een plafond van vermindering bij een aanvraag die buiten behandeling wordt gelaten.
 - h. **Paragraaf 2.11, Vermindering – Artikel 2.42 lid c:** het toevoegen van een tarief voor het gehele of gedeeltelijk intrekken van de aanvraag voordat de aanvraag in behandeling is genomen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:20:37 CET
ID: 73440fe1-28d0-4b49-bcc5-53727d4016c3
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:19:24 CET
ID: 73440fe1-28d0-4b49-bcc5-53727d4016c3
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4848
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	13
Titel	Raadsvoorstel Verordening Marktgelden 2026
ID	5075
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening marktgelden 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Jesse Grooteman
Kenmerk	30570761
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De verordening van de marktgelden 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%) en kostendekkendheid;
 - b. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Jaarlijks wordt de verordening marktgelden geactualiseerd. Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om de tarieven voor 2026 vast te stellen. De tarieven zijn aangepast met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%) en kostendekkendheid.

Context

Aanleiding

Jaarlijks worden, tegelijk met de programmabegroting, de belastingverordeningen voor het komende kalenderjaar aan de raad aangeboden. De bevoegdheid tot het vaststellen of wijzigen van de verordening marktgelden ligt bij de gemeenteraad.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen en tarieventabel vast te stellen. De marktgelden worden geheven op grond van artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025 nodig.

Beoogd effect

Hiermee kan een vergoeding worden gevraagd voor de gemeentelijke dienstverlening en wordt gestreefd naar een hogere kostendekkendheid.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- De verordening marktgelden wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De verordening van de marktgelden 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen: <ul style="list-style-type: none">a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%) en kostendekkendheid;b. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.
Argumenten	
1.1	<u>Het aanpassen van het tarief met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota lokale heffingen (2,2%).</u> Jaarlijks wordt de verordening marktgelden geactualiseerd. De tarieven zijn aangepast met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%) en kostendekkendheid.
1.2	<u>Het doorvoeren van juridisch-technische en redactionele correcties in de belastingverordening, zodat dit leidt tot verbetering van de leesbaarheid</u> Alle belastingverordeningen zijn opgesteld in een uniforme opmaak. Daarbij is er bijzondere aandacht besteed aan het vergroten van de leesbaarheid. Dit betekent dat de teksten zo zijn ingericht dat zij eenvoudig kunnen worden voorgelezen door hulpmiddelen, zoals schermlezers. Op deze manier kunnen ook mensen met een visuele beperking of andere leesbelemmeringen de belastingverordeningen volledig en zonder hindernissen raadplegen.

Financiën

De gemeente Utrecht brengt voor verschillende dienstverlening aan burgers leges in rekening. De baten en lasten van deze leges zijn in de paragraaf lokale heffingen opgenomen.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. De nieuwe tarieven worden met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden naast publicatie op overheid.nl, gemeld op de website van de Belastingssamenwerking en gemeld aan de marktondernemers.

Niet-Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening marktgelden 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening marktgelden gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 september 2025 met kenmerk 30570761.

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;

gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;

besluit vast te stellen de Verordening marktgelden gemeente Utrecht 2026.

Artikel 1. belastbaar feit

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats op de in de Marktverordening Utrecht 2017 aangewezen markten en marktdagen en voor het door de gemeente verlenen van diensten verband houdende met de wachtlijst voor een standplaats op de aangewezen markten.

Artikel 2. belastingplicht

Belastingplichtig voor het marktgeld is degene aan wie de vergunning tot het innemen van een standplaats op de markt is verleend dan wel degene die het verzoek om inschrijving of verlenging op de wachtlijst heeft gedaan.

Artikel 3. Tarieven

1.	Het marktgeld bedraagt voor het innemen van een vaste standplaats bij een diepte van minimaal drie meter, per strekkende meter per maand, op de:	
	a. wijkmarkten:	€ 20,65
	b. manufacturenmarkt Breedstraat:	€ 21,75
	c. bomen-, bloemen- en plantenmarkt Janskerkhof:	€ 25,10
	d. bomen-, bloemen- en plantenmarkt Oudegracht:	€ 33,90

2.	Het marktgeld bedraagt voor het innemen van een vaste standplaats op Vredenburg, per m2 per maand, op:	
	a. woensdag:	€ 6,25
	b. vrijdag:	€ 6,25
	c. zaterdag:	€ 8,50
	d. zondag:	€ 10,35
	e. de Boerenmarkt:	€ 5,15
3.	Het marktgeld bedraagt voor het innemen van een tijdelijke standplaats bij een diepte van minimaal drie meter, per strekkende meter per marktdag, op de:	
	a. wijkmarkten:	€ 7,00

	b. manufacturenmarkt Breedstraat:	€ 7,20
	c. bomen-, bloemen- en plantenmarkt Janskerkhof:	€ 7,95
	d. bomen-, bloemen- en plantenmarkt Oudegracht:	€ 10,35
4.	Het marktgeld bedraagt voor het innemen van een tijdelijke standplaats op Vredenburg, per m2 per marktdag, op:	
	a. woensdag:	€ 2,05
	b. vrijdag:	€ 2,05
	c. zaterdag:	€ 2,55
	d. zondag:	€ 3,15
	e. de Boerenmarkt:	€ 1,80

5.	Het marktgeld op de kerstbomenmarkt bedraagt voor het innemen van een standplaats bij een diepte van minimaal drie meter, per strekkende meter per marktdag:	€ 8,35
6.	Het tarief voor het inschrijven op de wachtlijst voor een in de Marktverordening gemeente Utrecht 2017 aangewezen markt bedraagt:	
	a. voor één (1) markt:	€ 44,50
	b. per markt extra:	€ 14,95
7.	Het tarief voor het verlengen van de inschrijving op de wachtlijst voor een in de Marktverordening gemeente Utrecht 2017 aangewezen markt bedraagt:	€ 14,95
8.	Voor de berekening van het marktgeld wordt een gedeelte van een strekkende of vierkante meter als een volle strekkende of vierkante meter aangemerkt.	

Artikel 4. wijze van heffing

Het marktgeld en de bedragen voor een inschrijving of verlenging op de wachtlijst worden geheven bij wege van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, zegel, (elektronische) nota of andere schriftuur. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt. Onder toezending van de schriftelijke kennisgeving wordt mede verstaan verzending langs elektronische weg.

Artikel 5. termijnen van betaling

1. Het marktgeld voor verlenging van de inschrijving op de wachtlijst voor aangewezen markten dient te worden voldaan via I-DEAL vóór 1 januari van het kalenderjaar waar de verlenging betrekking op heeft.

2. Het marktgeld voor het innemen van een vaste standplaats dient via automatische incasso te worden voldaan. Afschrijving vindt plaats rond de 15e van iedere kalendermaand.
3. Het marktgeld voor het innemen van een tijdelijke standplaats dient na mondelinge of schriftelijke kennisgeving terstond via pinbetaling te worden voldaan.

Artikel 6. ontstaan van de belastingplicht en heffing naar tijdsgelang

1. De marktgelden als bedoeld in artikel 3, eerste tot en met vierde lid, zijn verschuldigd bij het begin van de maand of, zo dit later is, bij aanvang van de belastingplicht of bij aanvang van de marktdag.
2. Indien de belastingplicht als bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, in de loop van de maand aanvangt is het marktgeld verschuldigd over zoveel gedeelten van het voor de maand verschuldigde recht als er in die maand, na aanvang van de belastingplicht, nog volle kalenderweken overblijven.
3. Indien de belastingplicht als bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, in de loop van de maand eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel gedeelten van het voor die maand verschuldigde recht als er in die maand, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalenderweken overblijven.
4. Het tarief als bedoeld in artikel 3, zesde lid, is verschuldigd bij het verzoek om inschrijving op de wachtlijst.
5. Het tarief als bedoeld in artikel 3, zevende lid, is verschuldigd voor 1 januari van het kalenderjaar waar de verlenging betrekking op heeft.

Artikel 7. kwijtschelding

Bij invordering van het marktgeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 8. overgangsbepaling

De 'Verordening marktgelden gemeente Utrecht 2025' van 7 november 2024 (Gemeentebblad 2024, nr. 482766) wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 9, tweede lid, genoemde datum van ingang van heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 9. inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
2. De datum van ingang van heffing is 1 januari 2026.

Artikel 10. citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening marktgelden gemeente Utrecht 2026'.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum.**

De griffier,

Miguel Israel

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijkma

Raadsbesluit

Verordening Marktgelden 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opgesteld door	Jesse Grooteman
Zaaknummer	30570761
Jaargang en nummer	2025, nr. 109
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De verordening van de marktgelden 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%) en kostendekkendheid;
 - b. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:20:47 CET
ID: fb447b4e-3f2e-46f7-a2f9-e21a4c1ddd63
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:19:30 CET
ID: fb447b4e-3f2e-46f7-a2f9-e21a4c1ddd63
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4876
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	14
Titel	Raadsvoorstel Verordening Parkeerbelastingen 2026
ID	5104
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	15 september 2025
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Verkeer, vervoer en waterstaat
Portefeuillehouder	Wethouder Maatoug
Beleidsveld	Mobiliteit
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening parkeerbelastingen 2026

Beleidsveld	Mobiliteit
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	J. Grooteman
Kenmerk	30570757
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening parkeerbelastingen 2026 vast te stellen, met daarin:
 - a. Aanpassing van de tarieven voor bezoekers (kort parkeren) in gebieden A1, A2, BC en de daaraan gerelateerde vergunningen met het indexeringspercentage van 2,2% per 1 januari 2026.
 - b. Vaststelling van de kosten voor de naheffingsaanslag.
 - c. Toevoeging van een 'parkeervergunning maatschappelijk' met een tarief gelijk aan 50% van de 1e parkeervergunning bedrijf.
 - d. Juridisch-technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen, voor zover daarbij geen inhoudelijke wijzigingen plaatsvinden.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Jaarlijks wordt de Verordening Parkeerbelastingen geactualiseerd. Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om de tarieven voor 2026 vast te stellen. Deze tarieven nemen toe met het indexatiecijfer (2,2%). Ook introduceren we een parkeervergunning maatschappelijk voor politiepersoneel en medewerkers van primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO) en middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en medewerkers van kinderopvanglocaties die voorschoolse educatie verzorgen. Daarbij gaat het om medewerkers die zonder auto niet op hun werk kunnen komen.

Context

Aanleiding verhoging parkeertarieven

Ieder jaar worden, tegelijk met de programmabegroting, de belastingverordeningen voor het komende kalenderjaar aan de raad aangeboden, waarmee de nieuwe tarieven worden vastgesteld. In 2025 zijn de parkeertarieven voor bezoekers met een indexatiecijfer van 4,5% verhoogd. Per 1 januari 2026 betreft gaat het, conform de nota Lokale heffingen, om een stijging van 2,2%.

Aanleiding introductie parkeervergunning maatschappelijk

In het coalitieakkoord is opgenomen dat scholen, om ze extra te ondersteunen, de mogelijkheid krijgen om tegen gereduceerd tarief parkeervergunningen aan te vragen voor het personeel. In de Verordening Parkeerbelastingen 2025 is daartoe een onderwijsvergunning opgenomen die bestemd is voor medewerkers van primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO) middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en voorschoolse educatie. Het tarief is van 50% van het tarief 1e parkeervergunning bedrijf. Dit betekent een korting van 75% ten opzichte van de huidige 2e en volgende vergunningen die scholen tot op heden kunnen aanvragen. De voorwaarden voor deze vergunning zijn door de raad in een motie opgenomen en geven we vorm in de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen. Deze voorwaarden gaan over de woongemeente van de medewerkers, minimale reistijd, mogelijk gebruik van openbaar vervoer en de vereiste van een mobiliteitsplan.

De gemeenteraad heeft ook aangegeven politiemedewerkers een oplossing te willen bieden bij invoering van betaald parkeren rond politiebureaus. Daarom is deze beroepsgroep in de Verordening Parkeerbelastingen 2026 toegevoegd aan de vergunning voor het onderwijs. Om die reden is deze vergunning hernoemd tot parkeervergunning maatschappelijk. Voor de politiemedewerkers gelden daarmee ook dezelfde vergunningvoorwaarden en tariefstelling als voor medewerkers in het onderwijs. Voorstel is de parkeervergunning maatschappelijk vergunning per 1 januari 2026 in te laten gaan.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen en tarieventabel vast te stellen. Tegen deze verordening kan geen bezwaar of beroep worden ingesteld.

De parkeerbelasting wordt geheven op grond van artikel 225 Gemeentewet.

De aanvullende voorwaarden bij de maatschappelijke vergunning zijn opgenomen in de Nadere regel Uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is uiterlijk eind december 2025 besluitvorming door de gemeenteraad nodig.

Beoogd effect

Verhoging parkeertarieven

Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om de tarieven parkeerbelasting voor 2026 vast te stellen. De nieuwe tarieven gaan in per 1 januari 2026.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- Verhoging parkeertarieven
Conform de [Nota lokale heffingen](#) worden de tarieven parkeerbelasting jaarlijks geïndexeerd.
- Nieuwe parkeervergunning maatschappelijk

De voorwaarden voor de onderwijsvergunning staan opgenomen in [motie M414 Verbeter de 'parkeervergunning onderwijs'](#). Daarnaast is [motie M170 Kom tot een oplossing met de politie](#) aangenomen over het vinden van een parkeeroplossing voor politiemedewerkers in gebieden waar betaald parkeren wordt ingevoerd.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	<p>De Verordening parkeerbelastingen 2026 vast te stellen, met daarin:</p> <ol style="list-style-type: none"> Aanpassing van de tarieven voor bezoekers (kort parkeren) in gebieden A1, A2, BC en de daaraan gerelateerde vergunningen met de jaarlijkse berekende indexatie conform de nota Lokale heffingen (2,20%) per 1 januari 2026. Vaststelling van de kosten voor de naheffingsaanslag op het wettelijk maximum. De parkeervergunning 'maatschappelijke vergunning' met een tarief gelijk aan 50% van de 1e parkeervergunning bedrijf. Juridisch-technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen, voor zover daarbij geen inhoudelijke wijzigingen plaatsvinden.
Argumenten	
1.1	<p><u>Indexering van tarieven is gebaseerd op stijging van de loonkosten en prijsontwikkeling van overheidsuitgaven voor goederen en diensten.</u></p> <p>Het indexeringspercentage van 2,2% is gebaseerd op de looncompensatie (2,0%) en de prijsontwikkeling van overheidsuitgaven voor goederen en diensten (2,7%). In de verhouding 70:30 betekent dit een stijging van 2,2% waarmee de gestegen kosten binnen de parkeerbegroting kunnen worden opgevangen. Daarmee is de indexatie gelijk gebleven en niet aangepast in de financiële strategie uit de Voorjaarsnota 2024.</p>
1.2	<p>Hiermee wordt de hoogte van de naheffingsaanslag vastgesteld.</p> <p>Per etmaal mag de gemeente de kosten van het opleggen van de naheffingsaanslag in rekening brengen bij de parkeerder die een naheffingsaanslag ontvangt. Het gaat om de kosten van de handhaving en de administratieve verwerking. Er mogen niet meer kosten in rekening worden gebracht dan ervoor worden gemaakt, waarbij het maximum bedrag wettelijk is bepaald. Omdat de kosten per naheffingsaanslag (€ 77,70) onder het maximumtarief ligt gaan we dit tarief hanteren en niet het maximum tarief van het Rijk (€ 82,00)</p>
1.3	<p><u>Met de maatschappelijke vergunning geven we invulling aan een parkeeroplossing voor medewerkers in het onderwijs en van de politie.</u></p> <p>Om de gevolgen van invoering van betaald parkeren voor zowel het onderwijs als voor de politie te beperken kunnen deze sectoren van een parkeervergunning maatschappelijk gebruik maken. Voor het aanvragen van de vergunning gelden dezelfde spelregels als voor de parkeervergunning voor bedrijven maar met aanvullende bepalingen betreffende reistijd/woonplaats en de verplichting van een mobiliteitsplan.</p> <p>Er geldt voor alle parkeervergunningen maatschappelijk een tarief van 50% van het tarief 1e parkeervergunning bedrijf. Dit betekent een korting van 75% ten opzichte van de huidige 2e en volgende parkeervergunningen bedrijf omdat deze een veel hoger tarief kennen dan de 1e.</p>
1.4	<p><u>Het doorvoeren van juridisch-technische en redactionele correcties in de belastingverordening, zodat dit leidt tot verbetering van de leesbaarheid</u></p> <p>Bij de vaststelling van een nieuwe legesverordening worden ook juridisch-technische en redactionele wijzigingen doorgevoerd. Deze hebben geen</p>

	inhoudelijke gevolgen, maar verbeteren de leesbaarheid, corrigeren verwijzingen en nummeringen en zorgen voor consistentie met wet- en regelgeving.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>In een apart voorstel stelt de raad de planning voor het invoeren van betaald parkeren in de gebieden in blok 2 (2026-2030) vast.</u>
	In september 2025 worden twee separate voorstellen aan de Raad aangeboden om de verordening Parkeerbelastingen te wijzigen. Dit voorstel gaat over de jaarlijkse reguliere actualisering van de parkeerbelasting (o.a. tarieven) die samenhangt met de Programmabegroting. Het bevat nog geen planning van de invoering van betaald parkeren van gebieden in blok 2.. Wanneer de raad deze planning vaststelt door middel van een wijziging van de verordening Parkeerbelastingen wordt dit wijzigingsbesluit verwerkt bij het publiceren van de Parkeerbelastingverordening 2026 op overheid.nl.

Financiën

Dit betreft de uitwerking van de programmabegroting 2026. De hogere lasten als gevolg van prijsstijgingen die worden gedekt uit de hogere inkomsten door de geïndexeerde tarieven zijn verwerkt in de programmabegroting 2026 (programma Duurzame Mobiliteit, doelstelling Mobiliteitsgedrag). Er worden meer parkeervergunningen maatschappelijk dan de (duurdere) parkeervergunning bedrijf afgenomen, waardoor de het verschil aan inkomsten beperkt is en kan worden opgevangen binnen de parkeerbegroting.

Vervolg

Verhoging parkeertarieven

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. De nieuwe tarieven worden met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Introductie parkeervergunning maatschappelijk

Na besluitvorming zal het nieuwe product deel uitmaken van de doorontwikkeling van het nieuwe vergunningensysteem en neemt het college in de "Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen" de voorwaarden voor het aanvragen van deze vergunning op.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

Met vertegenwoordigers van de politie en besturen vanuit primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO) middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en kinderopvangorganisaties is overleg gevoerd over dit nieuwe product wat betreft inhoud, voorwaarden en praktische uitwerking.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden naast publicatie op overheid.nl gemeld op de website van de gemeente. Alle vergunninghouders ontvangen een brief waarin de nieuwe tarieven worden vermeld. De onderwijssector ontvangt informatie over de nieuwe parkeervergunning en bij de invoering van betaald parkeren zal dat per school in het betreffende gebied plaatsvinden.

Niet-referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening parkeerbelastingen 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening parkeerbelastingen gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 september 2025 met kenmerk 30570757;
gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 225 en 228 van de Gemeentewet en de vigerende Parkeerplaatsenverordening;
gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;
besluit vast te stellen de Verordening parkeerbelastingen gemeente Utrecht 2026.

Artikel 1 Begripsomschrijving

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens van 26 juli 1990 (Stb. 459);
- b. voertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in het RVV 1990, met dien verstande dat fietsen en bromfietsen niet als voertuig worden beschouwd;
- c. motorvoertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in het RVV 1990 met inbegrip van brommobielen, zoals bedoeld in artikel 1 onder ia van het RVV 1990;
- d. parkeren: het gedurende een aaneengesloten periode doen of laten staan van een voertuig, anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- en uitstappen van personen dan wel het onmiddellijk laden of lossen van zaken op de binnen de gemeente gelegen voor het openbaar verkeer openstaande terreinen of weggedeelten, waarop dit doen of laten staan niet ingevolge een wettelijk voorschrift is verboden;
- e. houder: degene die naar de omstandigheden als houder van een voertuig moet worden beschouwd, met dien verstande dat voor een motorvoertuig, dat is ingeschreven in het krachtens de Wegenverkeerswet 1994 (Stb. 475) aangehouden register van opgegeven kentekens, als houder wordt aangemerkt degene wiens naam het voor het motorvoertuig opgegeven kenteken ten tijde van het parkeren in het register was ingeschreven;
- f. parkeerapparatuur: parkeermeters, parkeerautomaten, met inbegrip van centrale parkeermeters, centrale computer en hetgeen naar maatschappelijke opvatting overigens onder parkeerapparatuur wordt verstaan;
- g. parkeerapparatuurplaats: een parkeerplaats ten aanzien waarvan het parkeren wordt geregeld door parkeerapparatuur;
- h. centrale computer: een computer van de gemeente Utrecht dan wel een computer van het bedrijf of de instantie waarmee de gemeente Utrecht een overeenkomst heeft gesloten, bestemd voor de registratie van parkeerbewegingen in het kader van het verlenen van diensten op het gebied van betaald parkeren met gebruik van een telefoon of ander communicatiemiddel;

- i. dagkaart: een parkeerkaart, welke na het voldoen van parkeerbelasting op aangifte, bij aanvang van het parkeren afgegeven wordt door parkeerapparatuur en waarmee tegen een gereduceerd tarief tot aan het einde van de betreffende periode waarover parkeerbelasting is verschuldigd, geparkeerd kan worden op de op de parkeerkaart aangegeven parkeerapparatuurplaatsen;
- j. avondkaart: een parkeerkaart, welke na het voldoen van parkeerbelasting op aangifte, bij aanvang van het parkeren, afgegeven wordt door parkeerapparatuur en waarmee tegen een gereduceerd tarief vanaf 19.00 uur tot aan het einde van de betreffende periode waarover parkeerbelasting is verschuldigd, geparkeerd kan worden op de op de parkeerkaart aangegeven parkeerapparatuurplaatsen;
- k. belanghebbendenplaats: een parkeerplaats die:
 - a. is aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990; of,
 - b. is gelegen binnen een zone aangeduid met bord E9 uit bijlage 1 van het RVV 1990 met het opschrift zone, voor zover deze plaats niet is uitgezonderd of van gemeentewege is gemarkeerd voor het parkeren door vergunninghouders;
- l. parkeervergunning: een door het college van burgemeester en wethouders verleende vergunning, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuur- en/of belanghebbendenplaatsen;
- m. vergunninghouder: de natuurlijke of rechtspersoon aan wie een vergunning is verleend;
- n. houder gehandicaptenparkeerkaart: de natuurlijke persoon aan wie een Europese gehandicaptenparkeerkaart is verstrekt;
- o. vergunning voor huur- en leenauto's: een vergunning, afgegeven aan een bewoner van een bepaald deelrayon ten behoeve van het tijdelijk parkeren van een voertuig dat niet op naam van de bewoner staat, krachtens welke het is toegestaan een voertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuur- en/of belanghebbendenplaatsen in het betreffende (deel)rayon;
- p. bezoekersvergunning: een vergunning, afgegeven aan een bewoner van een bepaald (deel)rayon ten behoeve van zijn bezoek, krachtens welke het is toegestaan een voertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuurplaatsen in het betreffende (deel)rayon;
- q. mantelzorgvergunning: een vergunning, afgegeven aan een bewoner van een bepaald deelrayon ten behoeve van zijn mantelzorger(s), krachtens welke het is toegestaan een voertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuurplaatsen in het betreffende (deel)rayon;
- r. thuiszorgvergunning: een vergunning, afgegeven aan een bewoner van een bepaald deelrayon ten behoeve van zijn thuiszorger(s), krachtens welke het is toegestaan een voertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerapparatuurplaatsen in het betreffende (deel)rayon;
- s. kraamzorgvergunning: een vergunning, afgegeven aan een bewoner van een bepaald deelrayon ten behoeve van zijn kraamzorger(s), krachtens welke het is toegestaan een voertuig te parkeren op de daartoe aangewezen parkeerapparatuurplaatsen in het betreffende (deel)rayon;
- t. parkeervergunning maatschappelijk: een vergunning, afgegeven aan een politiebureau, een school voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs of aan kinderopvanglocaties die voorschoolse educatie verzorgen ten behoeve van zijn medewerker(s),

krachtens welke het is toegestaan een voertuig te parkeren op de daartoe aangewezen parkeerapparatuurplaatsen in het betreffende (deel)rayon;

- u. deelautovergunning: een vergunning, afgegeven aan een deelauto-organisatie voor een voertuig, waarvan de organisatie de houder is en krachtens welke het is toegestaan een voertuig te parkeren op parkeerapparatuurplaatsen en belanghebbendenparkeerplaatsen voor bewoners in het betreffende deelrayon;
- v. deelautovergunning vaste plek: een vergunning afgegeven aan een deelauto-organisatie voor een voertuig waarvan de organisatie de houder is krachtens welke het is toegestaan een voertuig te parkeren op de daartoe aangewezen belanghebbendenparkeerplaats(en) voor deelauto's in het betreffende deelrayon of in zone DA en voor zover de aangewezen belanghebbende parkeerplaats voor deelauto's in een (deel)rayon gelegen is, het ook is toegestaan een voertuig te parkeren op parkeerapparatuurplaatsen en belanghebbendenparkeerplaatsen voor bewoners in het betreffende (deel)rayon;
- w. deelautovergunning stadsbreed: een vergunning, afgegeven aan een deelauto-organisatie voor een voertuig, waarvan de organisatie de houder is en krachtens welke het is toegestaan een voertuig te parkeren op alle parkeerapparatuurplaatsen en belanghebbendenparkeerplaatsen voor bewoners in de stad. Buiten het betaald parkeergebied is parkeren alleen op reguliere parkeerplaatsen (niet op autodeelplekken) toegestaan;
- x. vergunning autodelen particulieren: vergunning voor bewoners die hun privéauto met elkaar delen;
- y. zone DA: het gedeelte van de gemeente waar niet betaald hoeft te worden voor het parkeren, dus niet behorende tot zone A1, zone A2 en zone BC en waarvoor wel een deelautovergunning vaste plek kan worden afgegeven;
- z. rayon: een gedeelte van de stad waar, ingevolge een aanwijzingsbesluit, betaald moet worden voor het parkeren;
- aa. deelrayon: gedeelte van een rayon;
- bb. venstertijd: de tijden waarbinnen parkeerbelasting verschuldigd is voor het parkeren op parkeerapparatuurplaatsen;
- cc. winkelstraatregime: een gedeelte van een winkelstraat waar van maandag tot en met zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur en op donderdag tot 21.00 uur niet geparkeerd mag worden door vergunninghouders, zodat de parkeerplaatsen beschikbaar zijn voor de bezoekers van winkels.

Artikel 2 Belastbaar feit

1. Onder de naam parkeerbelastingen worden de volgende belastingen geheven:
 - a. een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij dan wel krachtens deze verordening in de daarin aangewezen gevallen door het college van burgemeester en wethouders te bepalen plaats, tijdstip en wijze;
 - b. een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

2. Onder de naam parkeerplaatsengeld wordt geheven de belasting als bedoeld in artikel 228 Gemeentewet, terzake van parkeerplaatsgebruik, waaronder moet worden verstaan het afzetten van een parkeerapparatuurplaats of een belanghebbendenplaats dan wel het houden van een voorwerp, niet zijnde een voertuig, op of boven een parkeerapparatuurplaats of een belanghebbendenplaats.

Artikel 3 Belastingplicht

1. De belasting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, wordt geheven van degene die het voertuig heeft geparkeerd.
2. Als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt mede aangemerkt:
 - a. degene die de belasting voldoet, dan wel te kennen geeft of heeft gegeven de belasting te willen voldoen;
 - b. zolang geen voldoening van de belasting genoemd in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, heeft plaatsgevonden: de houder van het voertuig, met dien verstande dat:
 - i. indien een voor ten hoogste drie maanden aangegane huurovereenkomst wordt overgelegd waaruit blijkt wie ten tijde van het parkeren ingevolge deze overeenkomst de huurder van het voertuig was, niet de houder maar de huurder wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd;
 - ii. indien blijkt dat een ander in het kentekenregister had moeten staan ingeschreven, die ander wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd.
3. De belasting bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, wordt niet geheven van degene die op voet van het tweede lid, onderdeel b, als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt aangemerkt, indien deze aannemelijk maakt dat ten tijde van het parkeren een ander tegen zijn wil van het voertuig gebruik heeft gemaakt en dat hij dat gebruik redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen.
4. De belasting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, wordt geheven van degene die de vergunning heeft aangevraagd.
5. Het parkeerplaatsengeld, als bedoeld in artikel 2, tweede lid, wordt geheven van de degene, die de parkeerapparatuurplaats of belanghebbendenplaats afzet of laat afzetten dan wel de in artikel 2, tweede lid bedoelde voorwerpen, niet zijnde een voertuig, op een parkeerapparatuurplaats of op een belanghebbendenplaats houdt.

Artikel 4 Vrijstelling

1. De belasting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, voor het parkeren van een voertuig op een parkeerapparatuurplaats wordt niet geheven van een houder van een geldige gehandicaptenparkeerkaart.
2. De vrijstelling is uitsluitend van toepassing indien het kenteken van het voertuig is toegekend aan de verleende parkeervergunning gehandicaptenparkeerkaart voor bewoners of aan de verleende parkeervergunning gehandicaptenparkeerkaart voor bezoeker.

Artikel 5 Ontstaan van de belastingschuld

1. De belasting bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, voor het parkeren op parkeerapparatuurplaatsen is verschuldigd bij de aanvang van het parkeren.
2. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid is de belasting terstond verschuldigd na afloop van het parkeren, indien wordt geheven door het via een mobiele telefoon of ander communicatiemiddel inloggen op de centrale computer van de gemeente dan wel van het bedrijf of de instantie waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten, bestemd voor de registratie van parkeerbewegingen in het kader van het verlenen van diensten op het gebied van betaald parkeren met gebruik van een telefoon of ander communicatiemiddel.
3. De belasting bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, is verschuldigd bij de aanvang van het heffingstijdvak waarover de belasting wordt geheven.
4. Het parkeerplaatsengeld, als bedoeld in artikel 2, tweede lid, is verschuldigd bij de aanvang van de belastingplicht.

Artikel 6 Belastingtarief, belastingtijdvak en maatstaf van de heffing

Het belastingtarief, belastingtijdvak en de maatstaf van heffing zijn vermeld in de bij deze verordening behorende en de daarvan deel uitmakende tarieventabel.

Artikel 7 Wijze van heffing en termijn van betaling

1. De belasting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, voor het parkeren op parkeerapparatuurplaatsen, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte en moet worden betaald bij de aanvang van het parkeren. Bij de voldoening op aangifte moet het kenteken van het motorvoertuig waarmee wordt geparkeerd of waarvoor de vergunning geldt worden opgegeven.
2. In afwijking in zoverre van het bepaalde in het eerste lid moet de belasting, indien het inwerkingstellen van de parkeerapparatuur geschiedt door middel van het inloggen op de centrale computer via een mobiele telefoon of ander communicatiemiddel bij de centrale computer van de gemeente dan wel van het bedrijf of de instantie waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten, bestemd voor de registratie van parkeerbewegingen in het kader van het verlenen van diensten op het gebied van betaald parkeren met gebruik van een telefoon of ander communicatiemiddel, betaald worden binnen twee maanden na de dag waarop het belastbare feit heeft plaatsgevonden.
3. De belasting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte en moet worden betaald op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend.
4. Het parkeerplaatsengeld, bedoeld in artikel 2, tweede lid, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte en moet worden betaald bij de aanvang van de belastingplicht.
5. Een naheffingsaanslag is dadelijk en ineens invorderbaar.
6. Voor de toepassing van het eerste lid wordt als voldoening op aangifte aangemerkt het inwerkingstellen van de parkeerapparatuur op de daartoe bestemde wijze en met inachtneming van de gestelde voorschriften.

Artikel 8 Ontheffing van parkeerbelasting

1. Indien de belastingplicht in de loop van een kwartaal aanvangt, is de belasting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, verschuldigd voor zoveel maanden van de voor dat kwartaal verschuldigde belasting als er in dat kwartaal, na aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het kwartaal eindigt, bestaat voor de belasting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, aanspraak op ontheffing voor zoveel maanden van de voor dat kwartaal verschuldigde belasting als er in dat kwartaal, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven. Deze aanspraak geldt niet voor tijdelijke vergunningen als bedoeld onder artikel 3, vierde en vijfde lid, van de vigerende Parkeerplaatsenverordening.
3. Indien als direct gevolg van maatregelen getroffen door of met instemming van het gemeentebestuur de vergunninghouder over een gedeelte van het tijdvak waarvoor de vergunning geldt geen gebruik kan maken van de vergunning, wordt ontheffing verleend over het aantal volle kalendermaanden gedurende welke dat gebruik niet mogelijk is geweest.

Artikel 9 Bevoegdheid tot gebruik wielklem en wegsleepregeling

1. Tot zekerheid van de betaling van een naheffingsaanslag ter zake van de belasting bedoeld in artikel 2 lid 1, onderdeel a, kan aan het motorvoertuig een wielklem worden aangebracht.
2. Bij deze belastingverordening worden, zoals bedoeld in artikel 235 lid tweede lid, alle terreinen en/of weggedeelten aangewezen, waar de wielklem wordt toegepast.
3. Indien na het aanbrengen van de wielklem 24 uren zijn verstreken, kan het motorvoertuig naar een door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangewezen plaats worden overgebracht en in bewaring worden gesteld.

Artikel 10 Bevoegdheid tot het aanwijzen van parkeerplaatsen

1. De aanwijzing van de plaats waar, de venstertijd en de wijze waarop tegen betaling van de belasting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, mag worden geparkeerd, geschiedt in alle gevallen door het college van burgemeester en wethouders bij openbaar te maken besluit.
2. In afwijking van lid 1 kunnen Burgemeester en Wethouders pas na instemming van de gemeenteraad afwijken van de venstertijd maandag tot en met vrijdag 6.00 uur tot 11.00 uur. Die instemming is niet nodig voor de gebieden waar betaald parkeren ingevoerd is in het kader van een gebiedsontwikkeling, in gebieden waar al een ruimere venstertijd geldt of in gebieden waar uit een draagvlakmeting is gebleken dat uitbreiding van de venstertijd wenselijk is.

Artikel 11 Kosten

1. De kosten van de naheffingsaanslag bedragen, ter zake van de belasting bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a: € 77,70.
2. De kosten voor aanbrengen en verwijderen van de wielklem: € 192,00.

3. De kosten voor verwijderen van het voertuig indien 24 uren na het aanbrengen van de wielklem zijn verstreken en bewaren van het voertuig zijn gelijk aan de vigerende wegsleepverordening van de gemeente Utrecht.

Artikel 12 Kwijtschelding

Bij de invordering van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 13 Intrekking en overgangsrecht

1. Besluiten die in werking zijn getreden ingevolge de artikelen 9 en 12 van eerder vastgestelde Verordeningen parkeerbelastingen, blijven van kracht ingevolge de artikelen 9 en 12 van de Parkeerbelastingverordening 2016 tot het moment waarop ze door het college van burgemeester en wethouders zijn ingetrokken.
2. De 'Verordening parkeerbelastingen gemeente Utrecht 2025' alsmede de daarbij behorende tarieventabel 2025, vastgesteld bij raadsbesluit van 7 november 2024 (Gemeentebld van Utrecht 2024 nr. 483146) wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijven op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
2. De datum van ingang van heffing is 1 januari 2026.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: 'Verordening parkeerbelastingen gemeente Utrecht 2026'.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum**.

De griffier,

Miguel Israel

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijkma

Tarieventabel Parkeerbelastingen 2026

I. Plaats

Voor de toepassing van deze tarieventabel wordt uitgegaan van de hierna omschreven zones die worden begrensd door de per zone genoemde wegen of gedeelten van wegen, deze wegen of gedeelten van wegen daaronder begrepen.

Voor het parkeren als bedoeld in artikel 2 geldt als:

Zone A1:

Het gebied omsloten door Westplein, Leidseveertunnel, spoorlijn (noordelijke richting), Daalsetunnel, Stadsbuitengracht, Moreelsepark, de denkbeeldige lijn tussen Moreelsepark zuidzijde en Mineurslaan, Mineurslaan, Veemarktplein en Croeselaan tot aan Westplein.

Zone A2:

Het gebied omsloten door de buitengrens van zone A1, spoorlijn (noordelijke richting), Amsterdamsestraatweg, Bethlehemweg (zelf niet inbegrepen), Stroomstraat, Oudenoord, David van Mollemstraat, Draaiweg, Willem Arntszkade, Willem van Noortplein (met uitzondering van huisnrs. 10 t/m 14 en 15 t/m 19 bis), Van Swindenstraat tot en met huisnr. 59, denkbeeldige lijn zuidwaarts naar Biltsche Grift, Biltsche Grift, Biltstraat (even zijde niet inbegrepen), spoorlijn (zuidelijke richting), Burgemeester Reigerstraat, Wilhelminapark (gedeelte tussen huisnummers 27 t/m 64), Julianalaan, denkbeeldige lijn zuidwaarts naar Minstroom, Minstroom tot aan spoorlijn, Abstederdijk (inclusief Abstederhof huisnrs. 1 t/m 9 en 10 t/m 18), Kromme Rijn, Eendstraat, Gansstraat, Laan van Soestbergen, spoorlijn (westelijke richting), Vondellaan (zelf niet inbegrepen), Balijelaan (alleen zijde met oneven huisnummers), Merwedekanaal, Kanaalweg (tussen huisnummer 13 en 14), Europalaan (even zijde inbegrepen), Overste den Oudenlaan (even zijde inbegrepen), Mr. A. Tellegenlaan, Billitonkade, Van Koetsveldstraat, Cremerplein en spoorlijn (westelijke richting), Cartesiusweg (even zijde inbegrepen), spoorlijn in zuidoostelijke richting, denkbeeldige lijn achter de huizen aan de Chrysantstraat tot huisnummer 18, lijn richting Bromwissel, denkbeeldige lijn naar 2e Daalsedijk (even zijde inbegrepen uitgezonderd huisnummers 2A,B en C en 14).

Zone BC

De hele gemeente behalve zone A1, zone A2 en zone DA. Bij de ingangsdatum van het blok veranderen gebieden in dit blok die in de huidige situatie in zone DA vallen, in zone BC.

BC Toelichting: Bij de start van het blok worden gebieden in BC ingedeeld. Dat betekent dat vanaf dat moment betaald parkeren kan gelden in die gebieden. In de genoemde blokperiode wordt per jaar het aanwijzingsbesluit parkeerapparatuurplaatsen aangepast door of namens het college en wordt er parkeerapparatuur geplaatst waarna er dan betaald moet worden voor het parkeren.

Zone DA: het gedeelte van de gemeente waar niet betaald hoeft te worden voor het parkeren, dus niet behorende tot zone A1, zone A2 en zone BC, waarvoor wel een deelautovergunning vaste plek kan worden afgegeven;

Blok	Jaar	Gebieden
2	2026–2030	Elinkwijk
		Geuzenwijk– De Driehoek
		Johan Uitenbogaertstraat e.o.
		Hoograven Zuid

		Lunetten-Noord (+deel Zuid)
		Maarschalkerweerd, Mereveld, Galgenwaard
		Schaakbuurt
		Queeckhovenplein e.o.
		Pr. Bernhardplein e.o.
		Donaudreef-Wolgadreef e.o.
		Taagdreef –Rubicondreef e.o.
		Leeuwensteyn
		Zamenhofdreef e.o.

		Neckardreef e.o.
		Hoge Weide
		Lunetten-Zuid
		Parkwijk-Noord
		Parkwijk-Zuid
		Terwijde-Oost
		Het Zand-Oost
		Rijnsweerd en Voorveldse polder
		Langerak

		Bedrijfsgebied Strijkviertel
		Rijnvliet
		Het Zand-West
		Poldergebied Overvecht
3	2030-2034	De Meern
		De Wetering
		Haarrijn
		Lage Weide
		Oudenrijn
		Overvecht-Noord
		Bedrijventerrein Overvecht
		Rijnvliet
		Terwijde West

		Veldhuizen/De Balijs
		Vleuten
		Vleuterweide
		Zuilen-Noord

Paragraaf 1. Het tarief voor het parkeren als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a

Artikel 1.	Het tarief voor het parkeren als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, bedraagt op parkeerapparatuurplaatsen per uur, met een minimale betaling van 5 minuten voor:	
	a. Zone A1:	€ 8,01
	b. Zone A2:	€ 6,94
	c. Zone BC:	€ 5,34
Artikel 2.	Het tarief voor het parkeren als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, bedraagt voor de dagkaart als omschreven in artikel 1 onder i:	
	a. Zone A1:	€ 56,13
	b. Zone A2:	€ 48,64
	c. Zone BC:	€ 37,54

Artikel 3.	Het tarief voor het parkeren als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, bedraagt voor de avondkaart als omschreven in artikel 1 onder j:	
	a. Zone A1:	€ 28,07
	b. Zone A2:	€ 16,66
	c. Zone BC (alleen in deelrayons met venstertijd 9.00 tot 24.00 uur):	€ 16,00

Paragraaf 2. Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b

Artikel 4.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een eerste vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen en de belanghebbendenplaatsen aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een (deel)rayon:	
	a. Per maand:	€ 54,78
	b. Per kwartaal:	€ 164,34
Artikel 5.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een eerste vergunning aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een rayon voor in het gehele daarmee corresponderende gebied voor de parkeerapparatuurplaatsen en de belanghebbendenplaatsen:	
	a. Per maand:	€ 54,78

	b. Per kwartaal:	€ 164,38
Artikel 6.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een vergunning autodelen particulieren voor de parkeerapparatuurplaatsen en de belanghebbendenplaatsen afgegeven op kenteken en geldig in een rayon:	
	a. Per maand:	€ 27,39
	b. Per kwartaal:	€ 82,17
Artikel 7.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een vergunning voor huur- en leenauto's voor de parkeerapparatuurplaatsen en de belanghebbendenplaatsen en geldig in een rayon:	
	a. Per maand:	€ 27,39
	b. Per kwartaal:	€ 82,17
	c. Per jaar:	€ 328,68
Artikel 8.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een eerste vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen en de belanghebbendenplaatsen aan bedrijven afgegeven op naam en geldig in een rayon:	

	a. Per maand:	€ 108,35
	b. Per kwartaal:	€ 325,05
Artikel 9.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een tweede vergunning (en meerdere) voor de parkeerapparatuurplaatsen en de belanghebbendenplaatsen aan bedrijven afgegeven op naam en geldig in een rayon:	
	a. Per maand:	€ 216,70
	b. Per kwartaal:	€ 650,10
Artikel 10.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een eerste vergunning voor de belanghebbendenplaatsen aan bedrijven afgegeven op naam en geldig in een rayon, alsmede voor parkeerapparatuurplaatsen in het gehele daarmee corresponderende gebied:	
	a. Per maand:	€ 108,35
	b. Per kwartaal:	€ 325,05
Artikel 11.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een tweede vergunning (en meerdere) voor de belanghebbendenplaatsen aan bedrijven afgegeven op naam en geldig in een rayon, alsmede voor de	

	parkeerapparatuurplaatsen in het gehele daarmee corresponderende gebied:	
	a. Per maand:	€ 216,70
	b. Per kwartaal:	€ 650,10
Artikel 12.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een deelautovergunning of vaste plek geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 54,78
	b. Per kwartaal:	€ 164,38
Artikel 13.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A1</u>, voor een deelautovergunning vaste plek geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 54,78
	b. Per kwartaal:	€ 164,38
Artikel 14.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A2</u>, voor een eerste vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een deelrayon:	

	a. Per maand:	€ 32,37
	b. Per kwartaal:	€ 97,11
Artikel 15.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A2</u>, voor de tarieven voor tweede, derde en vierde vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 80,92
	b. Per kwartaal:	€ 242,76
Artikel 16.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A2</u>, voor een vergunning autodelen particulieren voor de parkeerapparatuurplaatsen afgegeven op kenteken en geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 16,18
	b. Per kwartaal:	€ 48,54
Artikel 17.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A2</u>, voor een vergunning voor huur- en leenauto's voor de parkeerapparatuurplaatsen en geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 16,18

	b. Per kwartaal:	€ 48,54
	c. Per jaar	€ 194,16
Artikel 18.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A2</u>, voor een eerste vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bedrijven afgegeven op naam en geldig in een rayon:	
	a. Per maand:	€ 72,74
	b. Per kwartaal:	€ 218,22
Artikel 19.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A2</u>, voor een tweede en volgende vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bedrijven afgegeven op naam en geldig in een rayon:	
	a. Per maand:	€ 145,48
	b. Per kwartaal:	€ 436,44
Artikel 20.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A2</u>, voor een deelautovergunning geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 32,37
	b. Per kwartaal:	€ 97,11

Artikel 21.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone A2</u>, voor een deelautovergunning vaste plek geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 32,37
	b. Per kwartaal:	€ 97,11
Artikel 22.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone BC</u>, voor een eerste vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 14,09
	b. Per kwartaal:	€ 42,27
Artikel 23.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone BC</u>, voor de tarieven voor tweede, derde en vierde vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bewoners afgegeven op kenteken en geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 35,24
	b. Per kwartaal:	€ 105,72
Artikel 24.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone BC</u>, voor een vergunning	

	autodelen particulier afgegeven op kenteken en geldig op parkeerapparatuurplaatsen in een deelrayon	
	a. Per maand:	€ 7,05
	b. Per kwartaal:	€ 21,15
Artikel 25.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedrag voor <u>zone BC</u>, voor een vergunning voor huur- en leenauto's voor parkeer- apparatuurplaatsen en geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 7,05
	b. Per kwartaal:	€ 21,15
	c. Per jaar	€ 84,60
Artikel 26.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedrag voor <u>zone BC</u>, voor een eerste vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan bedrijven afgegeven op naam en geldig in een rayon:	
	a. Per maand:	€ 51,64
	b. Per kwartaal:	€ 154,92
Artikel 27.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedrag voor <u>zone BC</u>, voor een tweede en volgende vergunning voor de parkeerapparatuur-	

	plaatsen aan bedrijven afgegeven op naam en geldig in een rayon:	
	a. Per maand:	€ 103,29
	b. Per kwartaal:	€ 309,87
Artikel 28.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone BC</u> , voor een deelautovergunning geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 14,09
	b. Per kwartaal:	€ 42,27
Artikel 29.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone BC</u> , voor een deelautovergunning vaste plek geldig in een deelrayon:	
	a. Per maand:	€ 14,09
	b. Per kwartaal:	€ 42,27
Artikel 30.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor <u>zone DA</u> , voor een deelautovergunning vaste plek:	
	a. Per maand:	€ 0,00

Artikel 31.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt <u>voor alle gebieden</u>, voor een vergunning voor de belanghebbendenplaatsen aan marktstandplaatshouders afgegeven op naam en geldig in een deelrayon:	
1.	Voor zone A1:	
	a. Per jaar:	€ 206,85
2.	Voor zone A2:	
	a. Per jaar:	€ 138,59
3.	Voor zone BC:	
	a. Per jaar:	€ 99,29
Artikel 32.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt <u>voor alle gebieden</u>, voor een vergunning voor de parkeerapparatuurplaatsen aan marktstandplaatshouders afgegeven op naam en geldig in een deelrayon:	
1.	Voor zone A1:	
	a. Per jaar:	€ 206,85
2.	Voor zone A2:	

	a. Per jaar:	€ 138,59
3.	Voor zone BC:	
	a. Per jaar:	€ 99,29
Artikel 33.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt <u>voor alle gebieden</u>, voor een deelautovergunning stadsbreed:	
	a. Per maand:	€ 54,78
	b. Per kwartaal:	€ 164,38
	c. Per jaar:	€ 657,52
Artikel 34.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor een bezoekersvergunning (maximaal 70 uur per kwartaal voor <u>zone A1 en A2</u> en maximaal 120 uur per kwartaal voor <u>zone BC</u>): het uurtarief is 50% van het tarief kortparkeren.	
1.	Voor zone A1:	
	a. Per uur:	€ 4,00
2.	Voor zone A2:	
	a. Per uur:	€ 3,47

3.	Voor zone BC:	
	a. Per uur:	€ 2,67
Artikel 35.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor een mantelzorg-, thuiszorg-, kraamzorgvergunning (maximaal 100 uur per kwartaal): het uurtarief is 25% van het tarief kortparkeren.	
1.	Voor zone A1:	
	a. Per uur:	€ 2,00
2.	Voor zone A2:	
	a. Per uur:	€ 1,74
3.	Voor zone BC:	
	a. Per uur:	€ 1,33
Artikel 36.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor een parkeervergunning terminale zorg. Het tarief is gelijk aan de bewonersvergunning BC <u>voor alle gebieden</u>:	
	a. Per maand	€ 14,09
	b. Per kwartaal	€ 42,27

Artikel 37.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor een parkeervergunning maatschappelijk. Het tarief is 50% van 1e parkeervergunning bedrijf:	
1.	Voor zone A1:	
	a. Per maand:	€ 54,18
	b. Per kwartaal:	€ 162,54
2.	Voor zone A2:	
	a. Per maand:	€ 36,37
	b. Per kwartaal:	€ 109,11
3.	Voor zone BC:	
	a. Per maand:	€ 25,82
	b. Per kwartaal:	€ 77,46
Artikel 38.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor een vergunning voor bedrijven die een voertuig gebruiken bij het verrichten van herstel-, onderhouds- of daarmee gelijke werkzaamheden voor zover dit voertuig voor het uitvoeren van die werkzaamheden in de onmiddellijke omgeving van de betreffende locatie op belanghebbendenplaatsen in	

	één van de rayons in <u>zone A1</u> moet worden geparkeerd:	
	a. per dag tot het einde van de betreffende periode waarover parkeerbelasting is verschuldigd:	€ 56,13
	b. van maandag tot en met vrijdag en per dag tot het einde van de betreffende periode waarover parkeerbelasting is verschuldigd:	€ 280,65
Artikel 39.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor parkeervergunning <u>in alle gebieden op parkeerapparatuurplaatsen</u>:	
	a. per dag:	€ 71,92
	b. per week:	€ 323,13
	c. per maand:	€ 971,82
	d. per kwartaal:	€ 2.186,57
	e. per jaar:	€ 6.559,93
Artikel 40.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor een vergunning voor hulpverleners op belanghebbendenplaatsen en parkeerapparatuurplaatsen <u>in de gehele stad</u>, ten	

	behoefte van parkeren tijdens de uitoefening van hun werkzaamheden:	
	a. Per kwartaal:	€ 97,11
Artikel 41.	Het tarief als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, bedraagt voor een vergunning voor organisaties van culturele evenementen op de belanghebbendenplaatsen en parkeerapparatuurplaatsen in <u>zone A1, A2 en BC</u> , ten behoeve van parkeren tijdens de uitoefening van productiewerkzaamheden van tijdelijke duur:	
	a. per dag:	€ 35,96
	b. per week:	€ 161,57
	c. per maand:	€ 485,91
	d. per kwartaal:	€ 1.093,29
	e. per jaar:	€ 3.279,96

Paragraaf 3. Het parkeerplaatsengeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid

Artikel 42.	Het parkeerplaatsengeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, bedraagt voor het afzetten van een parkeerapparatuurplaats of een belanghebbendenplaats dan wel het gebruik maken van een parkeerapparatuurplaats of belanghebbendenplaats	
--------------------	--	--

	met een voorwerp, niet zijnde een voertuig, voor <u>zone A1</u>:	
	a. per dag:	€ 29,02
	b. per week:	€ 127,69
	c. per maand:	€ 384,84
	d. per kwartaal:	€ 868,84
	e. per jaar:	€ 2.603,86
Artikel 43.	Het parkeerplaatsengeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, bedraagt voor het afzetten van een parkeerapparatuurplaats of een belanghebbendenplaats dan wel het gebruik maken van een parkeerapparatuurplaats of belanghebbendenplaats met een voorwerp, niet zijnde een voertuig, voor <u>zone A2</u>:	
	a. per dag:	€ 28,54
	b. per week:	€ 126,01
	c. per maand:	€ 379,58
	d. per kwartaal:	€ 855,80

	e. per jaar:	€ 2.569,11
Artikel 44.	Het parkeerplaatsengeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, bedraagt voor het afzetten van een parkeerapparatuurplaats of een belanghebbendenplaats dan wel het gebruik maken van een parkeerapparatuurplaats of belanghebbendenplaats met een voorwerp, niet zijnde een voertuig, voor <u>zone BC</u>:	
	a. per dag:	€ 27,86
	b. per week:	€ 123,05
	c. per maand:	€ 370,51
	d. per kwartaal:	€ 836,03
	e. per jaar:	€ 2.508,88

Behorende bij raadsbesluit van **datum**.

De griffier van Utrecht, Miguel Israel

Bijlage bij Verordening parkeerbelastingen 2026 gemeente Utrecht: berekening kosten per naheffingsaanslag 2026

Het maximumtarief voor naheffingsaanslagen wordt bepaald door het Rijk. In 2025 was het maximale tarief € 78,80. Het maximale tarief voor de naheffingsaanslag, ter zake van de belasting bedoeld in artikel 2.1, is € 82,00 in 2026. In onderstaand overzicht zijn de werkelijke kosten per naheffingsaanslag uiteengezet. Hieruit blijkt dat het berekende tarief van € 77,70 onder het maximumtarief van het Rijk ligt. Om die reden

zal dit jaar niet het maximumbedrag voor het opleggen van een naheffingsaanslag, zoals bepaald door het Rijk, worden gehanteerd.

Berekening kostendeel 2026	Per naheffingsaanslag 2026
Informatie/verwerkingskosten	€ 4.248.566
Kosten van afschrijving en interest	€ 875.047
Personeelskosten	€ 6.124.667
Overhead	€ 2.517.539
Kosten naheffingsaanslagen	€ 13.765.819
Raming aantal naheffingen in 2026	177.135
Kosten per naheffingsaanslag (afgerond)	€ 77,70

Raadsbesluit

Verordening Parkeerbelastingen 2026

Beleidsveld	Mobiliteit
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opgesteld door	J. Grooteman
Zaaknummer	30570757
Jaargang en nummer	2025, nr. 110
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De Verordening parkeerbelastingen 2026 vast te stellen, met daarin:
 - a. Aanpassing van de tarieven voor bezoekers (kort parkeren) in gebieden A1, A2, BC en de daaraan gerelateerde vergunningen met het indexeringspercentage van 2,2% per 1 januari 2026.
 - b. Vaststelling van de kosten voor de naheffingsaanslag.
 - c. Toevoeging van een 'parkeervergunning maatschappelijk' met een tarief gelijk aan 50% van de 1e parkeervergunning bedrijf.
 - d. Juridisch-technische en/of redactionele wijzigingen aan te brengen, voor zover daarbij geen inhoudelijke wijzigingen plaatsvinden.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:21:08 CET
ID: 25a2fab4-b269-4418-bc7a-b512975616ed
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:19:38 CET
ID: 25a2fab4-b269-4418-bc7a-b512975616ed
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4846
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	15
Titel	Raadsvoorstel Verordening Precariobelasting 2026
ID	5073
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening precariobelasting 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Jesse Grooteman
Kenmerk	30570734
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening precariobelasting 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);
 - b. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Jaarlijks wordt de verordening precariobelasting geactualiseerd. Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om de tarieven voor 2026 vast te stellen. De tarieven zijn aangepast met de inflatie (2,2%).

Context

Aanleiding

Jaarlijks worden, tegelijk met de programmabegroting, de belastingverordeningen voor het komende kalenderjaar aan de raad aangeboden. De bevoegdheid tot het vaststellen of wijzigen van de verordening precariobelasting ligt bij de gemeenteraad.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen. De precariobelasting wordt geheven op grond van artikel 228 Gemeentewet.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025 nodig.

Beoogd effect

Hiermee wordt een bijdrage gevraagd voor voorwerpen op, onder of boven voor de openbare gemeentegrond.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De verordening precariobelasting wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Besispunt	
1	De verordening precariobelasting 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen: a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%); b. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.
Argumenten	
1.1	<u>Het aanpassen van het tarief met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota lokale heffingen (2,2%).</u> Jaarlijks wordt de verordening precariobelasting geactualiseerd. De tarieven zijn aangepast met de inflatie (2,20%). De tarieven zijn zo berekend zodat deze door twaalf (maanden) deelbaar is in verband met de mogelijkheid dat een belastingplicht korter duurt dan een kalenderjaar.
1.2.	<u>Het doorvoeren van juridisch-technische en redactionele correcties in de belastingverordening, zodat dit leidt tot verbetering van de leesbaarheid</u> Alle belastingverordeningen zijn opgesteld in een uniforme opmaak. Daarbij is er bijzondere aandacht besteed aan het vergroten van de leesbaarheid. Dit betekent dat de teksten zo zijn ingericht dat zij eenvoudig kunnen worden voorgelezen door hulpmiddelen, zoals schermlezers. Op deze manier kunnen ook mensen met een visuele beperking of andere leesbelemmeringen de belastingverordeningen volledig en zonder hindernissen raadplegen.

Financiën

De uitvoering van de precariobelasting vindt voor een groot deel door de Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) plaats. De gemeente betaalt een jaarlijkse vergoeding aan de BghU voor deze dienstverlening. De opbrengsten van de precariobelasting vormen voor de gemeente algemene middelen en zijn verwerkt in de paragraaf lokale heffingen.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. Het nieuwe tarief wordt met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden naast publicatie op overheid.nl gemeld op de gemeentelijke website van de Belastingsamenwerking.

Niet-Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening precariobelasting 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening precariobelasting gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 september 2025 met kenmerk 30570734;
gelet op artikel 228 van de Gemeentewet;
gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;
besluit vast te stellen de Verordening precariobelasting gemeente Utrecht 2026, alsmede de daarbij behorende tarieventabel 2026.

Artikel 1. begripsomschrijvingen

1. Deze verordening verstaat onder:
 - a. dag: een periode van 24 achtereenvolgende uren, aanvangende te 00.00 uur of een gedeelte daarvan;
 - b. week: een periode van zeven achtereenvolgende dagen;
 - c. maand: een kalendermaand;
 - d. seizoen: de periode 1 april tot en met 30 september;
 - e. jaar: een kalenderjaar;
 - f. tabel: de bij deze verordening behorende tarieventabel;
 - g. vergunning: een door het gemeentebestuur verleende en in een gemeentelijke registratie opgenomen toestemming op grond waarvan een persoon een of meer voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond mag hebben.

Artikel 2. belastbaar feit

Onder de naam 'precariobelasting' wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, bedoeld of genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3. belastingplicht

1. De precariobelasting wordt geheven van degene die één of meer in de tabel opgenomen voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel van degene ten behoeve van wie die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn.
2. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt, indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, degene aan wie de vergunning is verleend of diens rechtsopvolger aangemerkt als degene bedoeld in het eerste lid, tenzij blijkt dat hij niet het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft.

Artikel 4. vrijstellingen

1. De precariobelasting wordt niet geheven ter zake van het hebben van voorwerpen in, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond:

- a. waarvan de gemeente genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is met uitzondering van voorwerpen die in gebruik zijn bij een derde;
 - b. welke ter uitvoering van een aan een gemeentelijk orgaan opgedragen publiekrechtelijke taak, het openbaar belang dienende, zijn aangebracht dan wel aanwezig zijn gedurende de tijd die voor de uitvoering van die taak nodig is;
 - c. waarvoor de gemeente een recht heeft op grond van artikel 229, eerste lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, dan wel een privaatrechtelijke vergoeding is overeengekomen;
2. die ten dienste van het wegverkeer of de openbare ruimte zijn geplaatst en waarmee in hoofdzaak een algemeen belang wordt gediend, zoals algemene bewegwijzeringen, waarschuwborden, brievenbussen en afvalbakken;
3. welke voorkomen op de rijks- of gemeentemonumentenlijst;
4. welke aan een gevel zijn bevestigd, buiten het gevelvlak uitsteken, dan wel in de onmiddellijke nabijheid van percelen zijn geplaatst, zoals:
 - a. voorwerpen ten behoeve van de afvoer van regen- of grondwater;
 - b. een spionnetje, bloembak, lamp, beweegbaar zonnescherp of luifel, rolluik, luik, deur, blind, spandoek, buitenbrievenbus, receptenbus, privaatput, overstortinrichting of enig ander soortgelijk voorwerp;
 - c. vlaggenstokhouders, vlaggenstokken en vlaggen, uitsluitend aangebracht en geplaatst ten behoeve van het vlaggen op algemeen erkende feestdagen;
 - d. alarminstallaties, tv-camera's en dergelijke, uitsluitend aangebracht ten behoeve van de veiligheid;
5. uitbouwen die met een gebouw eigendom zijn verbonden en daarvan niet kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan één der zaken wordt toegebracht, zoals:
 - a. voorwerpen die een verdiepte ingang voor een hoge stoep, een trede, een verhoogde trede voor de zogenaamde stoeplijn, een trap, een kelderingang, een pothuis of enig ander soortgelijk buiten het gevelvlak uitstekende uitbouw betreffen, of
 - b. ie een stoeprede voor een bestaande ingang, een koekoek, een licht- of luchtkolk voor een bestaand raam betreffen waar voor het plaatsen, in verband met een wijziging van het straatprofiel, door het college van burgemeester en wethouders schriftelijk toestemming is verleend; met uitzondering echter van uitbouwen waarmee het bevorderen van het betreden van het gebouwde eigendom of het bieden van bescherming tegen weersinvloeden wordt beoogd;
6. waarvoor krachtens de vigerende Verordening parkeerbelastingen gelden aan de gemeente verschuldigd zijn;
7. elk ander niet met name in de tabel genoemd voorwerp of inrichting dat zodanig met een gebouwde eigendom is verbonden dat zij daarvan niet kan worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis wordt toegebracht aan één der zaken.

Artikel 5. maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De precariobelasting wordt geheven aan de hand van en naar de maatstaven en tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het overigens in deze verordening bepaalde.
2. Voor de toepassing van het bepaalde in paragraaf 5 van de tarieventabel, worden onder Gebied A, Gebied B en Gebied C onderscheidenlijk de volgende straten en gebieden aangeduid:
3. Gebied A:
 - a. Toplocaties in de binnenstad. Het gebied dat de volgende straten betreft:
 - i. Oudegracht tussen Viebrug en Gaardbrug, inclusief werven;
 - ii. Domplein;
 - iii. Neude;
 - iv. Donkere Gaard;

- v. Wed;
 - vi. Voor Clarenburg;
 - vii. Redenburg;
 - viii. Vismarkt.
4. Gebied B:
- a. Overige locaties in het gebied binnen de singels.
 - b. Het gebied dat begrensd wordt door de Catharijnesingel, de Weerdsingel, de Wittevrouwsingel, de Maliesingel en de Tolsteegsingel, met uitzondering van de locaties die genoemd zijn onder Gebied A.
5. Gebied C:
- a. Alle overige locaties.
 - b. Het buiten de singels gelegen overige gebied.

Artikel 6. berekening van de precariobelasting

1. Voor de berekening van de precariobelasting wordt met betrekking tot een in de tarieventabel genoemde lengte- of oppervlaktemaat een gedeelte daarvan als een volle eenheid aangemerkt.
2. Indien een tarief per oppervlakte is vastgesteld, wordt de precariobelasting berekend naar de oppervlakte van de horizontale projectie van de voorwerpen, waarbij wordt uitgegaan van de maten van het grootste buitenwerks gemeten oppervlak, tenzij anders is bepaald.
3. De oppervlakte van andere dan rechthoekige voorwerpen wordt gesteld op het product van de twee aangrenzende zijden van een om het voorwerp geplaatste denkbeeldige rechthoek.
4. Indien de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, wordt voor de berekening van de precariobelasting aangesloten bij de geldigheidsduur van die vergunning, tenzij blijkt dat het belastbaar feit zich gedurende een kortere periode heeft voorgedaan. In dat geval bestaat aanspraak op ontheffing, waarbij het vijfde lid van overeenkomstige toepassing is.
5. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp tarieven voor verschillende tijdseenheden zijn opgenomen, wordt de precariobelasting berekend op de voor de belastingplichtige meest voordelige wijze.
6. In afwijking van het bepaalde in artikel 1 wordt de berekening van de precariobelasting:
 - a. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een weektarief, maar geen dagtarief is opgenomen, een gedeelte van een week gelijkgesteld met een week.
 - b. indien in de tarieventabel voor een voorwerp wel een maandtarief, maar geen dag- of weektarief is opgenomen, een gedeelte van een maand gelijkgesteld met een maand.
7. Indien in de tarieventabel voor een voorwerp een dagtarief, weektarief of maandtarief is opgenomen en het belastingtijdvak een langere periode dan een dag, week of maand omvat, gelden deze tarieven per dag, week of maand van het belastingtijdvak.

Artikel 7. belastingtijdvak

1. In de gevallen waarin de gemeente een vergunning heeft verleend voor het hebben van het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, is het tijdvak de periode waarvoor de vergunning is verleend, met dien verstande dat bij een kalenderjaar-overschrijdende geldigheidsduur van de vergunning het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar.
2. In andere dan in het eerste lid bedoelde gevallen is het belastingtijdvak de in het kalenderjaar gelegen aaneengesloten periode gedurende welke het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 8. wijze van heffing

1. De precariobelasting wordt geheven bij wege van aanslag.
2. In afwijking van het eerste lid kan, indien de heffing voor elk belastbaar feit afzonderlijk plaatsvindt, de precariobelasting worden geheven bij wege van een mondelinge kennisgeving, dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een nota, waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt mondeling dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 9. ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. In de gevallen bedoeld in artikel 7, eerste lid, is de precariobelasting verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak aanvangt is precariobelasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde belasting als er in dat tijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat tijdvak verschuldigde precariobelasting als er in dat tijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Belastingbedragen van minder dan € 10 worden niet ingevorderd.

Artikel 10. termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later voor zover het objecten van blijvende aard betreffen.
2. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld, voor zover het objecten van tijdelijke aard betreffen.
3. De bij wege van een mondelinge dan wel gedagtekende schriftelijke kennisgeving geheven precariobelasting moet worden betaald op het moment van uitreiken van de kennisgeving dan wel toezending van de kennisgeving.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11. kwijtschelding

Bij de invordering van de precariobelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12. overgangsbepaling

De 'Verordening precariobelasting gemeente Utrecht 2025' vastgesteld bij raadsbesluit van 7 november 2024 (Gemeentebblad van Utrecht 2024, nr. 482779), wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13. inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 14. citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: 'Verordening precariobelasting gemeente Utrecht 2026'.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum**.

De griffier,

Miguel Israel

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijkma

Tarieventabel precariobelasting 2026

Paragraaf 1: Algemeen tarief precariobelasting

Artikel 1.	Het tarief bedraagt ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, indien telkens hetzelfde gedeelte van de grond wordt ingenomen en voor zover in deze tarieventabel niet in een bijzonder tarief is voorzien:	
	a. per m ² per dag:	€ 0,39
	b. per m ² per week:	€ 1,55
	c. per m ² per maand:	€ 4,67
	d. per m ² per jaar:	€ 56,05

Paragraaf 2: Luifels en balkons

Artikel 2	Het tarief bedraagt ter zake van het hebben van:	
	a. per voorwerp per m ² per maand:	€ 1,01

	b. per voorwerp per m ² per jaar:	€ 12,14
--	--	---------

Paragraaf 3: Uitstallen en verkopen

Artikel 3	Het tarief bedraagt ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond:	
Artikel 3.1	voor het uitspreiden, uithangen of uitstallen van goederen, het plaatsen en hebben van bakken, manden, tafels, rekken, jukken, uitstalkasten en toonkasten, met dien verstande dat de belasting wordt geheven over de ruimte die ingenomen wordt als de goederen zijn uitgespreid, uitgehangen of uitgesteld:	
	a. per m ² per dag:	€ 0,39
	b. per m ² per week:	€ 1,56
	c. per m ² per maand:	€ 4,68
	d. per m ² per jaar:	€ 56,17
Artikel 3.2	voor een kraam of een andere soortgelijke inrichting voor de verkoop van eet- of andere koopwaren, alsmede voor het plaatsen of hebben van in het openbaar te verkopen goederen:	
	a. per m ² per dag:	€ 2,69
	b. per m ² per week:	€ 10,96
Artikel 3.3	voor een noodwinkel voor de verkoop van eet- of andere koopwaren:	
	a. per m ² per dag:	€ 2,69
	b. per m ² per week:	€ 10,96

Paragraaf 4 Voorstellingen

Artikel 4.	Het tarief bedraagt ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeenteground:	
	voor een uit één of meer tenten, stallen, berghokken of andere gebouwen c.q. getimmerten bestaande inrichting, waarin voor het publiek toegankelijke voorstellingen of vertoningen worden gegeven, waaronder mede worden begrepen, in afwijking van het bepaalde onder 3.1.2, de erbij behorende inrichtingen tot verkoop van eet- of andere koopwaren:	
	per dag bij een totaal ingenomen oppervlakte:	
	a. van 3.000 m ² of minder:	€ 505,76
	b. van meer dan 3.000 m ² :	€ 779,69

Paragraaf 5 Terrassen

Artikel 5.	Het tarief bedraagt ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeenteground:	
Artikel 5.1	voor terrassen, onderscheidenlijk geheven naar de gebieden A, B en C zoals omschreven in artikel 5 van de Verordening:	
Artikel 5.1.1.	Gebied A:	
	a. per m ² per dag:	€ 0,92
	b. per m ² per week:	€ 3,68
	c. per m ² per maand:	€ 11,04
	d. per m ² per seizoen:	€ 66,23

Artikel 5.1.2.	Gebied B:	
	a. per m ² per dag:	€ 0,71
	b. per m ² per week:	€ 2,81
	c. per m ² per maand:	€ 8,43
	d. per m ² per seizoen:	€ 50,59
Artikel 5.1.3.	Gebied C:	
	a. per m ² per dag:	€ 0,57
	b. per m ² per week:	€ 2,28
	c. per m ² per maand:	€ 6,83
	d. per m ² per seizoen:	€ 40,96

Paragraaf 6 Loswallen, hijskranen en putten

Artikel 6.	Het tarief bedraagt ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond:	
Artikel 6.1.	voor een loswal, kade of oever in gebruik om goederen te laden of te lossen:	
	a. per m1 per dag:	€ 0,39
	b. per m1 per week:	€ 1,56
	c. per m1 per maand:	€ 4,68

	d. per m1 per jaar:	€ 56,17
Artikel 6.2.	voor een hijskraan of trechter in verband met het laden en lossen van schepen en vrachtwagens:	
	a. per m ² per dag:	€ 0,39
	b. per m ² per week:	€ 1,56
	c. per m ² per maand:	€ 4,68
	d. per m ² per jaar:	€ 56,17
Artikel 6.3.	Voor een watermeterput:	
	a. per stuk per maand:	€ 3,09
	b. per stuk per jaar:	€ 37,04
Artikel 6.4.	Voor een vetput	
	a. Per stuk per maand:	€ 3,09
	b. per stuk per jaar:	€ 37,04

Paragraaf 7 Reclame-uitingen

Artikel 7.	Het tarief bedraagt ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond:	
Artikel 7.1.	voor een lichtbak, uithangbord, sandwichbord, neonreclame of een ander tot reclame dienend voorwerp per m ² voor reclame bestemd oppervlak:	
	a. per stuk per maand:	€ 1,19

	b. per stuk per jaar:	€ 14,23
--	-----------------------	---------

Paragraaf 8 Verkoopplaatsen van motorbrandstoffen

Artikel 8.	Het tarief bedraagt ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond:	
Artikel 8.1.	voor een pomp voor motorbrandstof:	
	a. per stuk per maand:	€ 59,39
	b. per stuk per jaar:	€ 712,66
Artikel 8.2.	voor een pomp voor motorbrandstof, indien een aftappunt gelegenheid biedt tot aflevering van meer dan één soort motorbrandstof van verschillend octaangehalte:	
	a. per stuk per maand:	€ 118,91
	b. per stuk per jaar:	€ 1.426,92
Artikel 8.3.	voor een pomp uitsluitend bestemd voor mengsmeringsbrandstof:	
	a. per stuk per maand:	€ 19,10
	b. per stuk per jaar:	€ 229,21
Artikel 8.4.	voor een tank gerelateerd aan de grootste horizontale doorsnede:	
	a. per stuk per maand:	€ 3,62
	b. per stuk per jaar:	€ 43,41
Artikel 8.5.	voor pompeilanden of perrons:	

	a. per stuk per maand:	€ 6,77
	b. per stuk per jaar:	€ 81,19
Artikel 8.6.	Voor water- of luchtaftappunten en lichtmasten behorende tot een verkooppunt van motorbrandstof:	
	a. per stuk per maand:	€ 2,93
	b. per stuk per jaar:	€ 35,20
Artikel 8.7	voor leidingen behorende tot een verkooppunt voor motorbrandstof:	
	a. per m1 per maand:	€ 0,44
	b. per m1 per jaar:	€ 5,27
Artikel 8.8	voor een vul- en peilpunt:	
	a. per stuk per maand:	€ 2,35
	b. per stuk per jaar:	€ 28,21

Paragraaf 9 Bouwmaterialen en bouwmaterieel

Artikel 9.	Het tarief bedraagt ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond:	
Artikel 9.1.	in ieder geval voor keten, loodsen, bouwwerktuigen (waaronder begrepen rails en bouwkransen) en steigers en voor ruimte ingenomen door laden, lossen en opslaan van goederen, bouwmaterialen en grond:	
	a. per m ² per dag:	€ 0,43

	b. per m ² per week:	€ 1,70
	c. per m ² per maand:	€ 5,09
	d. per m ² per jaar:	€ 61,07

Raadsbesluit

Verordening Precariobelasting 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opgesteld door	Jesse Grooteman
Zaaknummer	30570734
Jaargang en nummer	2025, nr. 111
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De Verordening precariobelasting 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
 - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);
 - b. Juridisch technische en/of redactionele wijzigingen zonder dat een inhoudelijke wijziging wordt aangebracht.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:20:55 CET
ID: 9ec9e795-61d1-4588-b58a-4b631b350b54
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:19:49 CET
ID: 9ec9e795-61d1-4588-b58a-4b631b350b54
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4847
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	16
Titel	Raadsvoorstel Verordening Rioolheffing 2026
ID	5074
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening rioolheffing 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoering- en Strategienetwerk
Opsteller	J. Grooteman
Kenmerk	30570749
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening rioolheffing 2026 vast te stellen, waarin het tarief conform het Programma Water en Riolering 2026-2030 met 2,7% wordt verlaagd ten opzichte van 2025.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om de tarieven voor de rioolheffing 2026 vast te stellen. De daling van de tarieven van 2,7% is conform het Programma Water en Riolering 2026-2030, wat u bij de Voorjaarsnota 2026 als meelopend stuk hebt ontvangen.

Context

Aanleiding

Jaarlijks worden, tegelijk met de programmabegroting, de belastingverordeningen voor het komende kalenderjaar aan de raad aangeboden, waarmee de nieuwe tarieven worden vastgesteld. Jaarlijks wordt de verordening rioolheffing geactualiseerd op basis van het beleid zoals verwoord in de Visie Water en Riolering, actuele ontwikkelingen, de kostenontwikkeling en de ontwikkeling van het aantal aansluitingen en grootverbruik. Dit leggen we vast in jaarlijkse Programma Water en Riolering. Voor de rioolheffing 2026 is dit het [Programma Water en Riolering 2026-2030](#), wat we gelijktijdig met de Voorjaarsnota aan de gemeenteraad hebben aangeboden.

Voor eigenaren betekent de voorgestelde verlaging in 2026 een lastenverlichting van circa € 7 per jaar. Voor gebruikers die naast de eigenarenheffing ook nog een gebruikersheffing betalen betekent de verlaging in 2026 een lastenverlichting van ongeveer € 0,05 per kubieke meter water.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen. De rioolheffing wordt geheven op grond van artikel 228a van de Gemeentewet.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025 nodig.

Beoogd effect

Hiermee wordt invulling gegeven aan de ambities in de Visie Water en Riolering met als hoofddoel het realiseren van gezond, robuust en toekomstbestendig water- en rioleringssysteem.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De verordening rioolheffing wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#) en

- [Visie Water en Riolering Utrecht](#)
- [Programma Water en Riolering 2026-2029](#)
- [Raadsbrief Programma Water en Riolering 2026-2030](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Verordening rioolheffing 2026 vast te stellen, waarin het tarief conform het Programma Water en Riolering 2026-2030 met 2,7% wordt verlaagd ten opzichte van 2025.
Argumenten	
1.1	<u>Uit nieuw onderzoek blijkt onze riolering over het algemeen in een dusdanig goede staat dat deze langer mee lijkt te kunnen, dan dat we tot nu toe voorzagen.</u> De verlaging van het tarief met 2,7% is verantwoord en wenselijk, omdat de financiële opgave voor de komende jaren lager uitvalt dan eerder voorzien. Uit nieuw onderzoek blijkt dat de Utrechtse riolering in betere staat verkeert dan aangenomen, waardoor de vervangingsopgave stabiel kan blijven op acht kilometer per jaar. Dit levert niet alleen financiële ruimte op, maar sluit ook aan bij de duurzaamheidsdoelstelling om bestaande infrastructuur optimaal te benutten.
1.2	Met een realistische raming geven we uitvoering aan de wens van de raad om

	<u>planningsoptimisme te beperken, waardoor de lasten voor inwoners en bedrijven omlaag kunnen.</u>
	In de begroting rekening gehouden met het structurele feit dat investeringen in de openbare ruimte, inclusief rioolvervangingen, in de praktijk minder snel gerealiseerd worden dan begroot. Door deze realistische raming geven we uitvoering aan de wens van de raad om planningsoptimisme te beteugelen (motie: M2023/409 Grip op investeringen). Hierdoor is het mogelijk om de lasten voor inwoners en bedrijven te verlagen zonder de continuïteit van de rioleringszorg in gevaar te brengen.
1.3	<u>Conform de Nota lokale heffingen worden de tarieven aangepast tot maximaal 100% kostendekkenheid.</u>
	Door alle kostenontwikkelingen, en met name de correctie voor planningsoptimisme op de vervangingsinvesteringen in de begroting, is er van 2025 naar 2026 een verwachte kostendaling van €0,8 miljoen ofwel -1,6%. Daarnaast verwachten we dat het aantal rioolheffing betalende eigenaren van 2025 naar 2026 met circa 2.800 stijgt, met als gevolg dat onze inkomsten met ongeveer € 0,7 miljoen toenemen. Omdat de rioolheffing maximaal 100% kostendekkend mag zijn is het nodig het tarief naar beneden bij te stellen met een percentage van 2,7%. Dat houdt voor eigenaren in dat zij een lastenverlichting krijgen van circa € 7 per jaar en voor gebruikers die jaarlijks meer dan 250 m ³ water op de riolering lozen betekent dat een lastenverlichting van ongeveer € 0,05 per kubieke meter water.

Financiën

De uitvoering van de rioolheffing vindt door de Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) plaats. De gemeente betaalt een jaarlijkse vergoeding aan de BghU voor deze dienstverlening. De baten en lasten van deze heffing zijn in de paragraaf lokale heffingen opgenomen.

Mogelijkheid tot kwijtschelding

Voor de rioolheffing kan kwijtschelding aangevraagd worden. In aanmerking komen voor kwijtschelding hangt af van de persoonlijke en financiële omstandigheden (zoals inkomen, vermogen en woonlasten). Elk verzoek tot kwijtschelding wordt individueel beoordeeld door BghU aan de hand van de persoonlijke situatie.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. Het nieuwe tarief wordt met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

‘Gemeente aan zet’ van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden naast publicatie op overheid.nl gemeld op de website van de Belastingssamenwerking.

Niet-Referendabel

Op dit raadsvoorstel is de Verordening raadgevend referendum niet van toepassing, omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening rioolheffing 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening rioolheffing gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 september 2025 met kenmerk 30570749;
gelet op artikel 228a, van de Gemeentewet;
gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;
en gezien het door de college vastgestelde programma Water en Riolering 2026–2030 op 13 mei 2025;
besluit vast te stellen de Verordening rioolheffing gemeente Utrecht 2026.

Artikel 1. definities

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente;
 - b. verbruiksperiode: de periode waarop de afrekening van het waterbedrijf betrekking heeft;
 - c. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater, grondwater of oppervlaktewater.

Artikel 2. aard van de belasting

1. Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
 - a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
 - b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3. belastbaar feit en belastingplicht

1. De belasting wordt geheven:
 - a. van degene die bij het begin van het belastingjaar het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering, verder te noemen: eigenarendeel; en
 - b. van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd, verder te noemen: gebruikersdeel.

2. Voor het eigenarendeel wordt, als het perceel een onroerende zaak is, als genothebende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt de persoon die bij het begin van het belastingjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat deze persoon op dat tijdstip geen genothebende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is
3. Voor het gebruikersdeel wordt:
 - a. gebruik van een perceel door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door het door de in artikel 232, vierde lid, onderdeel a, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangewezen lid van dat huishouden;
 - b. gebruik door een persoon aan wie een deel van een perceel in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door de persoon die dat deel in gebruik heeft gegeven;
 - c. het ter beschikking stellen van een perceel voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door de persoon die dat perceel ter beschikking heeft gesteld.
4. De belasting als bedoeld in het eerste lid, letter a, wordt indien het perceel een woonschip of -ark is, geheven van de gebruiker.

Artikel 4. voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
 - a. de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;
 - b. de roerende zaak, die duurzaam aan een plaats is gebonden;
 - c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
 - d. een samenstel van twee of meer van de in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde persoon in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
 - e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 5. maatstaf van heffing

1. Het eigenarendeel, als bedoeld in artikel 3, eerste lid, letter a wordt geheven naar een vast bedrag per perceel.
2. Het gebruikersdeel, als bedoeld in artikel 3, eerste lid, letter b wordt geheven naar het aantal kubieke meters water voor zover dit uitgaat boven de 250 kubieke meters water dat in één jaar vanuit het perceel wordt afgevoerd. Ingeval de verbruiksperiode niet gelijk is aan een periode van 365 dagen, wordt de drempelhoeveelheid van 250 kubieke meters door herleiding naar tijdsgelang bepaald.

3. Voor de toepassing van het tweede lid, eerste volzin wordt het aantal kubieke meters gesteld op het aantal kubieke meters leidingwater en grondwater dat in de laatste aan het begin van het belastingjaar voorafgaande verbruiksperiode naar het perceel is toegevoerd of opgepompt. Ingeval de verbruiksperiode niet gelijk is aan een periode van 365 dagen, wordt de hoeveelheid water door herleiding naar tijdsgelang bepaald.
4. Ingeval gebruik wordt gemaakt van een pompinstallatie moet die pompinstallatie zijn voorzien van een:
 - a. watermeter, waarvan de hoeveelheid opgepompt water kan worden afgelezen, of
 - b. bedrijfsurenteller, waarvan het aantal uren dat een pompinstallatie met vaste capaciteit in bedrijf is geweest kan worden afgelezen.
5. De eerste volzin is niet van toepassing indien vaststelling van de hoeveelheid opgepompt water geschiedt op grond van enige andere wettelijke bepaling.
6. De op de voet van het derde lid berekende hoeveelheid toegevoerd of opgepompt water wordt verminderd met de hoeveelheid water die aantoonbaar niet als afvalwater is afgevoerd.

Artikel 6. belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7. ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of voor het gebruikersdeel, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel voor het gebruikersdeel in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd over zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde gebruikersdeel als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel voor het gebruikersdeel in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde gebruikersdeel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 8. belastingtarieven

1. Het eigenarendeel bedraagt per perceel € 247,27 per jaar.
2. Het gebruikersdeel bedraagt, na toepassing van artikel 5 tweede en derde lid, voor elke volle eenheid van één kubieke meter water:
 - a. € 1,89 per eenheid van 0 tot en met 50.000 kubieke meter water;
 - b. € 1,81 per eenheid van 50.001 tot en met 100.000 kubieke meter water;
 - c. € 1,68 per eenheid van 100.001 tot en met 150.000 kubieke meter water;

- d. € 1,51 per eenheid boven de 150.000 kubieke meter water.

Artikel 9. wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 10. termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen betreffende de belastingen als bedoeld in artikel 3, eerste lid, letter a en b, worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid moeten de aanslagen als bedoeld in artikel 3, eerste lid, letter a en b, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, worden betaald in maximaal tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens één maand later.
3. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11. vangnetregeling

In afwijking van artikel 5, derde lid, wordt bij een negatief waterverbruik of bij een niet meting, het waterverbruik bepaald op basis van schatting, door vergelijking van soort bedrijf en aantal medewerkers, met bekend zijnde verbruiksgegevens.

Artikel 12. overgangsbepaling

De 'Verordening rioolheffing gemeente Utrecht 2025' vastgesteld bij raadsbesluit van 7 november 2024 (Gemeentebblad van Utrecht 2024, nr. 482755) wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13. inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
2. De datum van ingang van heffing is 1 januari 2026.

Artikel 14. citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: 'Verordening rioolheffing gemeente Utrecht 2026'.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum.**

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijksma

De plv. griffier,

Miguel Israel

Raadsbesluit

Verordening Rioolheffing 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opgesteld door	J. Grooteman
Zaaknummer	30570749
Jaargang en nummer	2025, nr. 112
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De Verordening rioolheffing 2026 vast te stellen, waarin het tarief conform het Programma Water en Riolerings 2026-2030 met 2,7% wordt verlaagd ten opzichte van 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:21:26 CET
ID: 12278c6b-a84d-4d5d-afca-b5a838affba6
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:19:57 CET
ID: 12278c6b-a84d-4d5d-afca-b5a838affba6
Auth: Scribble

Gemeenteraad

Dossiernummer	4849
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	17
Titel	Raadsvoorstel Verordening Toeristenbelasting 2026
ID	5076
Behandelend ambtenaar	Jesse Grooteman
Telefoon	
E-mail	jesse.grooteman@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub e: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening, de hoogte van gemeentelijke tarieven of belastingen, en het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke tarieven of belastingen.
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	13 november 2025

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening toeristenbelasting 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Jesse Grooteman
Kenmerk	30570772
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening toeristenbelasting 2026 vast te stellen, waarin het tarief wordt gewijzigd van 8,5% naar 10% van de overnachtingsprijs.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om het tarief toeristenbelasting voor 2026 vast te stellen.

Context

Aanleiding

Op 11 juli 2025 heeft de gemeenteraad tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 een amendement aangenomen om de toeristenbelasting in 2026 te verhogen naar 10% om de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV) te kunnen financieren. Dit voorstel geeft uitvoering aan dat besluit.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen. De toeristenbelasting wordt geheven op grond van artikel 224 Gemeentewet.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025 nodig.

Beoogd effect

Met deze verhoging wordt beoogd voldoende incidentele middelen te genereren om de financiering van de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV) in 2026 te waarborgen. Daarnaast blijft het primaire doel van de toeristenbelasting gehandhaafd: het heffen van een directe belasting voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- [Amendement](#): Humaan asielbeleid is een ondergrens waar wij Utrecht niet doorheen laten zakken (aangenomen op [11 juli 2025](#) tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2025)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Verordening toeristenbelasting 2026 vast te stellen, waarin het tarief wordt gewijzigd van 8,5% naar 10% van de overnachtingsprijs.
Argumenten	
1.1	<u>De tariefsverhoging geeft uitvoering aan het aangenomen amendement.</u> Het verhogen van de toeristenbelasting naar 10% van de overnachtingsprijs is direct in lijn met het door de gemeenteraad op 11 juli 2025 aangenomen amendement. Deze verhoging is specifiek bedoeld om de financiering van de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV) in 2026 te waarborgen.
1.2	<u>De verhoging draagt bij aan het oplossen van urgente maatschappelijke vraagstukken.</u> Door de toeristenbelasting te verhogen, kunnen we de LVV blijven financieren. Dit helpt voorkomen dat er maatschappelijke problemen ontstaan zoals dakloosheid, gezondheidsproblemen en veiligheidsrisico's, die uiteindelijk ook hogere kosten voor de gemeente met zich mee zouden brengen.

Financiën

De uitvoering van de toeristenbelasting vindt plaats door de Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU). De gemeente betaalt een jaarlijkse vergoeding aan de BghU voor deze dienstverlening. De opbrengsten van de toeristenbelasting vormen voor de gemeente

algemene middelen en zijn verwerkt in de paragraaf lokale heffingen. De extra opbrengst door de verhoging naar 10% (ongeveer 1 miljoen euro) zal worden aangewend voor de financiering van de LVV in 2026.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. Het nieuwe tarief wordt met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

Het nieuwe tarief wordt naast publicatie op overheid.nl gemeld op de website van de Belastingssamenwerking.

Niet-Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening op de heffing en invordering toeristenbelasting 2026

Bijlagen informatief

-

Verordening toeristenbelasting gemeente Utrecht 2026

De raad van de gemeente Utrecht;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 september 2025 met kenmerk 30570772;
gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;
gezien het advies van de commissie Volksgezondheid, Bestuur en Financiën;
besluit vast te stellen de Verordening toeristenbelasting gemeente Utrecht.

Artikel 1. begripsomschrijvingen

1. Vakantieonderkomens: woningen, andere verblijven -niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans- en schepen, in hoofdzaak bestemd voor en gebezigd als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden.
2. Mobiele kampeeronderkomens: tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans en soortgelijke onderkomens dan wel soortgelijke voertuigen welke bestemd zijn voor dan wel gebezigd worden als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden.
3. Niet-beroepsmatig verhuurde ruimten: woningen en andere verblijven of gedeelten daarvan, niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, welke niet in hoofdzaak bestemd zijn als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel in bepaalde perioden van het jaar voor die doeleinden worden verhuurd dan wel te huur aangeboden.
4. Bedrijfsmatige geëxploiteerde ruimten: bedrijfsmatig geëxploiteerde verblijven of gedeelten daarvan, niet zijnde vakantieonderkomens, mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, welke niet in hoofdzaak bestemd zijn voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel gedurende het jaar voor die doeleinden worden verhuurd dan wel te huur aangeboden.
5. Vaste standplaats: een terrein of terreingedeelte dat bestemd is voor het gedurende een seizoen of een jaar plaatsen van eenzelfde mobiel kampeeronderkomen of stacaravan.

Artikel 2. belastbaar feit

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven.

Artikel 3. belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 2.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene, die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.
3. Als er geen persoon is aan te wijzen die gelegenheid biedt tot verblijf, is degene belastingplichtig die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.

Artikel 4. vrijstellingen

1. De belasting wordt niet geheven ter zake van het houden van verblijf met overnachten:
 - a. door degene, die verblijft in een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 4 van de Wet toetreding zorgaanbieders;
 - b. van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f en g, h, van voornoemde wet en voor zover deze persoon verblijf houdt in een gelegenheid als bedoeld in artikel 2 van de Verordening, onder verantwoordelijkheid van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

Artikel 5. maatstaf van heffing

1. De belasting wordt geheven over de vergoeding die ter zake van het houden van verblijf met overnachten in rekening wordt gebracht, de toeristenbelasting daaronder niet begrepen.
2. Indien omzetbelasting verschuldigd is wordt als vergoeding aangemerkt het bedrag dat als verschuldigd wegens het houden van verblijf met overnachten aan de heffing van omzetbelasting is onderworpen.

Artikel 6. tarief

De belasting bedraagt tien procent van de in artikel 5 bedoelde vergoeding.

Artikel 7. belastingtijdvak

De belasting wordt geheven per kalenderjaar.

Artikel 8. wijze van heffing

1. De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.
2. Er kan een voorlopige aanslag worden opgelegd tot ten hoogste het bedrag waarop de aanslag vermoedelijk zal worden vastgesteld.

Artikel 9. aanslaggrens

Belastingaanslagen van minder dan € 10,00 worden niet opgelegd.

Artikel 10. termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid moeten aanslagen, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in

de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijn.

Artikel 11. aanmeldingsplicht

1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden, voordat hij voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening gelegenheid tot het houden van verblijf met overnachten biedt, dit schriftelijk te melden aan de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren bedoeld in artikel 232, vierde lid, onderdeel a, van de Gemeentewet.
2. De verplichting als bedoeld in het voorgaande lid geldt niet voor de belastingplichtige die met betrekking tot het jaar voorafgaand aan het belastingjaar in de heffing toeristenbelasting betrokken is.

Artikel 12. kwijtschelding

Bij de invordering van de belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 13. overgangsbepaling

De 'Verordening toeristenbelasting gemeente Utrecht 2025' (Gemeentebld van Utrecht 2024, nr. 482752) vastgesteld bij raadsbesluit van 7 november 2024 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 14. inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 15. citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: 'Verordening toeristenbelasting gemeente Utrecht 2026'.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad, gehouden op **datum**.

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijksma

De griffier,

Miguel Israel

Raadsbesluit

Verordening Toeristenbelasting 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opgesteld door	Jesse Grooteman
Zaaknummer	30570772
Jaargang en nummer	2025, nr. 113
Vergaderdatum Raad	13 november 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

De raad besluit:

1. De Verordening toeristenbelasting 2026 vast te stellen, waarin het tarief wordt gewijzigd van 8,5% naar 10% van de overnachtingsprijs.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Miguel Israel

Sharon A.M. Dijkma

Signed By: Dijkma, Sharon
14/11/2025 10:21:35 CET
ID: b49dabd3-5028-4f94-9409-382dd8107a19
Auth: Scribble

Signed By: Israel, Miguel
14/11/2025 10:20:13 CET
ID: b49dabd3-5028-4f94-9409-382dd8107a19
Auth: Scribble

